အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၂၆) ကျမ်းစာ၊

မဟာဝါဘာသာဋ္ဌကာ

မဟာဝါ အဋ္ဌကထာကို နိဿယ အဓိပ္ပါယ် စုံလင်စွာ
တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။

ရှေ့ပုံနှိပ် ၁၃၂၇-ခု

ကျော်ထူ အဝတ်ဖုံး
ရန်းကုန်-၁၃၃။

နယူးဘားမား ပိဋကပုံနှိပ်တိုက်
အမရပူရမြို့။

အခြေခံ နိဒါန်း

မဟာဝဂ္ဂါ မဟာပေန္တိ , ဂုရဝေါ ရတနာနိ မံ၊
ကဿံ ပစ္စောပကာရာယ, မဟာဝဂ္ဂတ္ထဝဏ္ဏနံ။

ရတနာနိ–သရဏေကမ္ဘာ, လွန်ရှည်ကြာမှ, ရံခါထွန်းပေါ်, ရတနာတော်မြတ်, ၃ ပါးနတ်တို့သည်၎င်း၊ မဟာဝဂ္ဂါ-ဟိုမြို့ သည်နယ်, အသွယ်သွယ်၌, များကျယ်စုဆောင်း , တပည့်အပေါင်း ရှိတော်မူကြကုန်သော၊ ဂုရဝေါ – ငါ၏စိတ်တွင်, ကျေးဇူးရှင်ဟု, အစဉ်ထင်ရှား, ဆရာတော်ဘုရားတို့သည်၎င်း၊ မံ-ရတနာ ၃ ပါး, ဆရာများကို, လေးစားကြည်ညို, ၍ ငါ့ကိုယ်ကို၊ မဟာပေန္တိ– ခုဘဝ နောက်ဘဝ, အောက်မကျအောင် , ထောံမအစဉ်, မြင့်တင်တော်မူကြပေကုန်၏၊ ပစ္စောပကာရာယ – ၃ ပါးရတနာ, မြတ်ဆရာတို့, ဥုးစွာတင်အပ်, ကျေးဇူးမြတ်ကို, ဆပ်၍တဖန်, အတုန့်ပြန်ဘို့ အကျိုးငှါ၊ မဟာဝဂ္ဂတ္ထဝဏ္ဏနံ – ဝိနည်းမဟာဝါ, ဌကထာ၏, မှီရာအသင့်, ဋီကာဖွင့်ကို၊ ကဿံ – ဆရာအသီးသီး , နည်းစုံမှီး၍, အပြီးတည်ထွင်, စီစဉ်ပါအုံ့သတည်း။

မဟာပေန္တိ ။ ။ အကုသိုလ်စိတ် ဟူသမျှသည် အပါယ် ၄ ပါးသို့၎င်း , သုဂတိဘဝ ရစေကာမူ အောက်တန်း အညံ့စားအဖြစ်သို့၎င်း ကျရောက်စေတတ်သောကြောင့် မိမိကိန်းရာသတ္တဝါကို နိမ့်ကျစေတတ်သောတရားများဖြစ်ကြသကဲ့သို့ ကုသိုလ်စိတ် ဟူသမျှကလည်း အထက် သုဂတိအဆင့်ဆင့်သို့ ရောက်စေတတ်သောကြောင့်၎င်း, အောက်တန်းဘဝ ရစေကာမူ ထိုက်တန်သမျှ သုခရအောင် စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့်၎င်း မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို မြင့်တင်တတ် , ကြီးပွားစေတတ်သော တရားများ ဖြစ်ကြပေသည်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ လရတနာ၏ ပရိယတ်ပဋိပတ် တရားရတနာဟူသော သာသနာတော်လရောင်ဝယ် အရိယာသံဃာတော်များနှင့်အတူ သိက္ခာ ၃ ရပ် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်တော်မူကာ မွေ့လျော်တော်မူကြသော ဆရာတော်သခင် ကျေးဇူးရှင်တို့သည် ငယ်စဉ်ကစ၍ မိမိကို သာသနာတော်လရောင်တွင် အမြဲ ပျော်ရွှင်အောင် သွန်သင်တော်မူကြ၍ အထက်တန်း ရောက်အောင်လည်း ချီမြှောက်တော်မူကြပေသည်။

ယခုဘဝ၌ ချီမြှောက်တော် မူကြခြင်းသည် ယခုတဘဝ အကျိုးရခြင်းထက် နောက်နောက်ဘဝ အသခ်ံတဓာတ်တိုင်အောင် မြင့်ခေါင် ကြီးမားသော အကျိုးရဘို့ ပကတူပနိဿယသတ္တိက သာ၍ အားကောင်းလှပေသည်၊ ထို့ကြောင့် ရတနာ ၃ ဖြာ မြတ်ဆရာတို့သည် မိမိကို အထွဋ်အထိပ်ရောက်အောင် ချီမြှောက်မြင့်တင်တော်မူကြသည် ဟု သတိပြုမိပါသည်။ [ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်များ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကို ကစ္စည်းဘာသာဦးကာ နိဂုံး၌ ပြုခဲ့ပါပြီ။] ထိုသို့ သတိပြုကာ အမြဲ ကျေးဇူးရှင်များဟု စဉ်းစားမိလေ ၍ ဘုရားရှင်၏အဆုံးအမ သြဝါဒတော်များနှင့်

ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်များ၏ ဩဝါဒတော်များကို ဥုံးထိပ်ရွက် ပန်ဆင်လေ ဖြစ်ရုံသာ မက, ဥုံးထိပ်ရွက် ပန်ဆင်လေ လက်တွေ့အားဖြင့် စိတ်နေစိတ်ထားကို ပြုပြင်နိုင်လေ ဖြစ်ပေရကား မိမိ၏ အနာဂတ်ဘဝများစွာ အတွက်ပါ စိတ်အား တက်လှုက် ရှိရပါသည်။

ကျေးဇူးဆပ်သော ကျမ်းစာ

မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်ရင် ဆရာရှင်များသည် မိမိ၏ ကျမ်းစာ ပို့ချခြင်း, ကျမ်းစာ ရေးသားခြင်းကို လေးလေး နက်နက် နှစ်သက်တော် မူကြပေသည်၊ ထို့ကြောင့် ၃ ပါး ရတနာ မြတ်ဆရာ၏ကျေးဇူးတော်ကို အတုန့်ပြန်၍ပူဇော်လိုလျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏သာသနာ တော်ကို ဘုရားအလိုတော်ကျ စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် သာသနာတော်အဆက်ဆက် အကျိုးသက်ရောက်မည့် ကျမ်းစာများကို ပို့ချ ရေးသားဘို့ပင် ဖြစ်ပေရကား ပါစိတ်ဘာသာဦးကာကို ပို့ချ၍အပြီးဌ်ပါစိတ်ဘာသာဦးကာ စိစဉ်ပုံအတိုင်း (စူဠ ဝဂ္ဂကို ထောံ၍ ကျယ်ဝန်းသော သိက္ခာပုဒ်အစုတို့ကို ပြုရာ) မဟာဝဂ္ဂမည်သော ဝိနည်းပါဠိတော်၏ အဋ္ဌကထာကို သာရတ္ထ - ဝိမတိဦးကာ ယောဇနာနှင့် မဇ္ဈ ဆရာတော်၏ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ နိဿယကို အခွဲပြုလျက် ဆရာ့ ဆရာတို့၏ ချန်ညီးမပျက်အောင် ဆက်လက် ပို့ချခဲ့ရာ ယခုအခါ ဤ ကျမ်းစာအသစ်တရပ် အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်နိုင်ပြန်ပါသတည်း။

ခွင့်တောင်းခြင်း။ ။ဤကျမ်းစာကိုစိစဉ်ရာ၌ ပို့ချရင်း စိစဉ်ရခြင်း, ရိုက်နှိပ် သောအခါလည်း စာချဘုန်းကြီးများပါ ပြင်ဆင်စေကာမူ အချိန်မှီရိုက်နိုင်အောင် ကြည့်ရှု ပြင်ဆင်ရခြင်းတို့ကြောင့် အမှားအယွင်း ကင်းလိမ့်မည်ဟု ဝန်မခံနိုင်ပါ၊ မိမိဉာဏ်ကိုယ်က မပိုင်ခြင်း, သတိလွတ်ကင်းခြင်းတို့ကြောင့် အမှားအယွင်း တွေ့ရ ပါမူ အမှန်ဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်၍ ကြည့်ရှု ပို့ချနိုင်ဘို့ရန် ခွင့်ပန်ပါသည်။

ဂ္ဂဆ္ဆတံ ခလနံ ကွာပိ, ဘဝတ္ထေ ပမာဒတော၊
ဟသန္တိ ဒုဗ္ဗနာ တတ္ထ, သမာဒဟန္တိ သဗ္ဗနာ။

ကွာပိ-တစုံတရာ, ကုန်းသာမြေပြင်၌သော်မှလည်း၊ ဂ္ဂဆ္ဆတံ - ဧးဧးသာသာ, သွားလာရသူတို့၏၊ ပမာဒတော-သတိလွတ်ကင်း, မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်၊ ခလနံ- ချော်ကျိုးချော်တိမ်းပါး, လဲသွားခြင်းသည်၊ ဘဝတ္ထေ – တရုံတခါ, ဖြစ်တတ်သေး သည်သာ၊ တတ္ထ- ထိုသို့ မဇေတော်တဆ, လဲကျရာ၌၊ ဒုဗ္ဗနာ - စိတ်ထားသေးနပ် လူယုတ် လူညံ့တို့သည်၊ ဟသန္တိ - ပြောင်လှောင် အားရ, ရယ်မောကြကုန်၏၊ သဗ္ဗနာ – ထောက်ထားငဲ့ညှာ, လိမ္မာရင့်ပြီး, လူကြီးလူကောင်းတို့သည်ကား၊ သမာဒဟန္တိ-ကူညီပေးမ, ပူပေးကြကုန်၏။ [အမရကောသ နိဿယ။]

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

မှတ်ဘွယ်အကွေ့ရာစဉ် မာတိကာ

အကွေ့ရာစဉ်				စာမျက်နှာ
အဂ္ဂဠံ အစ္ဆုပေယျ	....	....	....	၆၀၆
အစ္ဆာယတာ စသည်	....	....	....	၄၄၀
အစ္ဆိမဒ္ဒံ	....	....	....	၅၉၉
အဇပါလ	....	....	....	၂၄
အဇ္ဇေသနံ	....	....	....	၄၀
အညတိတ္ထိယာ	....	....	....	၂၀၆
အဏိကတ္ထက်ပုံ	....	....	....	၄၅၃
အတ္တာနံ သမ္မနိတ္ဝေါ	....	....	....	၃၆၇
အန္ဓက	....	....	....	၅၀
အန္ဓရဋ္ဌကာသု	....	....	....	၆၀၄
အတိရေကလာဘော	....	....	....	၁၂၁
အနေ္ဓာဝုဋ္ဌ စသည်	....	....	....	၅၀၀
အဓမ္မေနဥပုသ်ကံ	....	....	....	၃၅၉
အဓိစိတ္တ (သမာဓိ)	....	....	....	၁၅၀
အဓိမုစ္စတိ (မုတ္တ)		....	....	၄၅၂
အနုစ္ဆရိယာ	....	....	....	၄၁
အနန္တရဟိတာ	....	....	....	၁၀၄
အနနုဗေါဓ	....	....	....	၄၉၅
အနုပဒါနော	....	....	....	၆၆၉
အနာဂပ္ပသမ္ပန္နာ	....	....	....	၉၂
အနာမဋ္ဌ ပိဏ္ဍပါတ	....	....	....	၂၄၇
အနိမိသ	....	....	....	၂၃
အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ	....	...	....	၁၂၀
အနုနာသိကန္တ ရတ်ပုံ	....	....	....	၆၅
အနုပ္ပါဒ နိရောဓော	....	....	....	၁၄
အနုလောမ ပဋိလောမ	....	....	....	၁၁
အနုဝါတ, ပရိဘဏ္ဍ	....	....	....	၅၄၉
အနုဝိစ္စကာရံ	....	....	....	၄၉၀
အန္ဓာမိကံ	....	....	....	၆၁၀
အပမာရော	....	....	....	၁၆၀
အပရဇ္ဈဂတာယ	....	....	....	၃၉၀
အပလာဋ္ဌိ	....	....	....	၂၁၄
အပလောကနကံပြုပုံ	....	....	....	၆၂၅
အပ္ပတိဿာ	....	....	....	၂၁၀
အပ္ပနိဗ္ဗောသံ	....	....	....	၀၁

အက္ခရာစဉ်				စာမျက်နှာ
အပွရေကွေးတိကာ	....	....	....	၄၄
အပါပုရ ဌါရ	....	....	....	၄၅
အမ္ဗကာ	....	....	....	၄၉၇
အမ္ဗပါလိ	....	....	....	၅၆၁
အဗျာပဇ္ဇ	....	....	....	၄၁
အဘယ္ဗေရ	....	....	....	၁၅၆
အဘိဒေါသ ကာလက်တော	....	....	....	၅၁
အဘိလာပမဏ္ဍ	....	....	....	၅၀၁
အမဋ္ဌ, မဟာပဏ္ဍ	....	....	....	၁၆၁
အရိယာယတနံ	....	....	....	၄၉၃
အလ်ကာတဲ့ သံဝိဓေတဲ့	....	....	....	၁၄၉
အလဒ္ဓနှင့် ဥပသမ္ပဒါ	....	....	....	၃၀၃
အဝတ္ထုရေပါတိ	....	....	....	၄၂၂
အဝိပ္ပဝါသာ	....	....	....	၃၃၇
အသုဘ	....	....	....	၉၀
အဇေသသဝိရာဇနှင့်ရောမ	....	....	....	၁၃
အသေက္ခေဟိ	....	....	....	၁၃၇
အသားနှင့် ၁၀ ပါး	....	....	....	၄၀၀
အဟာတ (အသစ်ကွမ်ဆွတ်)	....	....	....	၅၆၂
အဟိဝါတရောဂ	....	....	....	၁၀၄
အင်-မအင် သားရေမျိုး	....	....	....	၄၇၁
အာဇရိယ	....	....	....	၂၄
အာစိဏ္ဏ သမာဒါန	....	....	....	၃၇
အာဏာဏိ	....	....	....	၁၃၀
အာဝဇ္ဇနမုခ	....	....	....	[illegible]
အာဝဇ္ဇနဝိထိ	....	....	....	[illegible]
အာနုဘာဝိယကမ္ဘ	....	....	....	၂၃[illegible]
အားတိသမားစာရိတ	....	....	....	၁၃၉
အာယတ္တသက္ခါ၏ အနုတ်	....	....	....	၃၆၁
အာယတ္ဌမဟာ ဂမ္ဘီရ	....	....	....	၁[illegible]၅
အာဝဇ္ဇနမုခ, ဝေသည်	....	....	....	၃၀
အာဟာ	....	....	....	၅၂
ဣဒ္ဓိဝေယျကာ	....	....	....	၁၇၀
ဣတ္ထိဘာဝရူပေ၏ အနု	....	....	....	၅[illegible]
ဣန္ဒြိယသမတ္တ	....	....	....	၄၄[illegible]
ဣသိသင်္ခဓဝဇ်ပဋိ	....	....	....	၄၄၃
ဥဒ္ဓစ္စဝေဒနာ	....	....	....	၁[illegible]

အကွေ့ရာစဉ်				စာမျက်နှာ
ဥဇ္ဇိတ္ထာ	....	....	....	၅၀၂
ဥတ္တရိ+မနုဿခမ္ဘာ	....	....	....	၅၄
ဥတ္တိဌဘတ္တံ	....	....	....	၉၂
ဥတ္တိဌေ နပမဇ္ဇေယ္ယု	....	....	....	၁၉၀
ဥဒကနိမိတ်	....	....	....	၃၀၄
ဥဒကုဏ္ဍေပ	....	....	....	၃၄၆
ဥဒ္ဓေသ, ပရိပုစ္ဆာ	....	....	....	၁၁၂
ဥပစာရသိမ်ပိုင်းခြားပုံ	....	....	....	၆၃၄
ဥပဇ္ဈာ	....	....	....	၂၇၂
ဥပဇ္ဈာယ် ကမ္မ၀ါစာဆရာ	....	....	....	၂၇၀
ဥပဇ္ဈာယ်နှင့် ပေါင်းမိခြင်း	....	....	....	၁၃၅
ဥပဇ္ဈာယ် ပြောင်းကောင်းပုံ	....	....	....	၂၁၄
ဥပဇ္ဈာယ်ယူပုံ	....	....	....	၉၃
ဥပနိက္ခိတ္တကဘဏ္ဍာ	....	....	....	၄၁၂
ဥပနိသိန္နကထာ	....	....	....	၃၆၅
ဥပုသ် ၉ မျိုး	....	....	....	၃၇၀
ဥပုသ်နေ့ သွားစရာရှိ၍ သိမ်တွင်းဝင်နေခြင်း		....	....	၃၉၄
ဥဘတောဝုဋ္ဌနက	....	....	....	၂၄၂
ဥမ္မာ၀ရ(ကထိန်နွတ်)	....	....	....	၅၁၄
ဥမာပုပ္ပ	....	....	....	၄၅၄
ဥရ၀ေလာ	....	....	....	၆
ဥလ္လိခိတမဇ္ဇေန	....	....	....	၅၄၆
ဥလ္လောကာ	....	....	....	၁၀၆
ဥသာ၀နန္တိကကုဋိ	....	....	....	၅၀၂
ဥဋ္ဌ(ဥဋ္ဌမ),	....	....	....	၄၉၄
ကေတော အနုသာ၀နေ	....	....	....	၂၆၀
ကေတော (ဥဘတော) သုဒ္ဓိ	....	....	....	၆၆
ကေသမ္ဗန္ဓရှတ်ပုံ	....	....	....	၆၇
ကေသမ္ဗြောဝ ပရိသမ္ဗြောဝ	....	....	....	၁၂၇
ကေသီစသော အခေါ်	....	....	....	၆၀၅
ဩပါနဘူတံ	....	....	....	၄၉၉
ဩဘောဂေ	....	....	....	၁၀၂
ဩဝဏ္ဏိက်	....	....	....	၂၃၀
ဩဝဏ္ဏိက်, ကဏ္ဍုသက်	....	....	....	၆၀၇
ဩဝဏ္ဏိယကရဏ	....	....	....	၅၄၀
ဩသာရဏစသော သုံးမျိုး	....	....	....	၃၆၃
ကထိန်+အတ္ထတ္ထာရော	....	....	....	၅၃၁

အကျွေးရာစဉ်				စာမျက်နှာ
ကထိန်အာနိသင် ၅ ပါး	....	....	....	၅၃၃
ကထိန်သံယိုက ယူပုံ	....	....	....	၆၁၂
ကဋ္ဌိယတို့က အတိုးပေး	....	....	....	၆၁၃
ကမ္ဘာရာဇာ	....	....	....	၁၈၁
ကမ္ဘဝါစာ နိသယ	....	....	....	၂၇၃
ကမ္ဘဝိပါကရောဂါ	....	....	....	၅၆၆
ကရမရာနီတ	....	....	...	၁၇၅
ကသာဟတော	...	....	....	၁၆၈
ကာကောရ၀ သင်္ခ	....	....	..	၅၀၁
ကာယဝေယျာ၀တ်က	....	....	....	၅၇၁
ကာလ၀တော (ကာလ၀ယော)		.. .	....	၃၇၁
ကာလိကချင်း ရောပုံ	....	....	....	၅ ၅
ကာလိကချင်း ရောမှ	....	...	....	၄ ၂
ကိန္ဓေ	....	...	....	၄၂
ကိလမ္ဘထော, ဝိဟေသာ	....	....	....	၄၁
ကိလာသော	....	....	....	၁၆၀
ကုဋ္ဌ	....	....	....	၁၅၆
ကုလ	....	....	....	၄၉၄
ကုသဝိရ၀ေသည်ကိုမယ်ပြင်း	....	....	....	၆၃၀
ကေကိယာ	....	....	....	၁၆၇
ကေ၀လဿ	....	....	....	၁၅
ကေသဝိသဇ္ဇနီ၀ေသော မင်္ဂလာမျှား	....	....	....	၁
ကောက (ပံ့ပုလွှေ)	....	....	....	၄
ကြောကို နှုတ်ပို့ဖြင့် ဝမ်းသက်	....	....	....	၅
ကျောင်းထိုင်အင်္ဂါ	....		....	၁
ကျောင်းပြင်ဘက်၌ ကထိန်သက်နှုံးတွေ့		....	....	၆
ခဏ္ဍနှင့် ဂါမ ဝတ်ကောင်း	....	....	....	၃
ခန္ဓက်	....	....	....	.
ခန္ဓပရိသု	....	....	....	'
ခါ[illegible]ကာ	....	....	....	'
ခုရဏ္ဍ	....	....	....	'
ဂ[illegible]	....	....	....	'
ဂ[illegible]	....	....	....	'
ဂ[illegible]	....	....	....	'
[illegible]	....	....	....	'
ဂ[illegible]	....	....	....	'
ဂ[illegible]	....	....	....	'

အကျဉ်းရာစင်			စာမျက်နှာ
ဂဟပတိကုဋိ	....	....	.... ၅၀၆
ဂါမ, နဂရ+နိဂမခေတ်	....	....	.... ၃၄၃
ဂိလာနသာ ဂုဏ်, ဂုဏ္ဌောဒက်	....	....	.... ၈၉၁
ဂိလာနုပဋ္ဌာကတို့အား ပေးနည်း	...	....	.... ၆၂၇
ဂေဟသိတပေမ	....	....	.... ၁၁၄
ဂေါဇ္ဇေနပိ အနုသာသဝေတုံ	....	....	.... ၂၆၇
ဂေါနိသာဒိ ကုဋိ	....	....	.... ၅၀၆
ဃားခဏ်းစသော သက်နှိုး	....	....	.... ၅၄၇
ဃယ်သူအား လက်အုပ်ချီမူ	....	....	.... ၁၀၅
ङက်ဆင် မြောက်ကျန်းပုံနိုင်	....	....	.... ၅၇၂
စာတုဒ္ဒသီစသော အသုံးအနှုန်း	...	....	.... ၄၁၉
စာအံ မီးထွန်းစသည် ခွင့်တောင်း	....	....	.... ၃၆၆
စိတ္တကစသော အခင်းများ	....	....	.... ၄၆၃
စိန္ဓပဒ, သောမာရပဒ	....	....	.... ၅၂၃
စေတိယဆတ္တဝေဒိက	....	....	.... ၄၀၇
စပ်ကောင်းသော သိမ်	....	....	.... ၃၅၀
ဆံချရာ၌ ကမ္ဘာန်း ပြောရကျိုး	....	....	... ၆၂
ဆန္ဒာဂတိလိုက်ပုံ	....	....	.... ၅၀၀
ဆန္ဒပရိဠာဟက	....		.... ၀၃
ဆရာ ၄ မျိုး, တပည့် ၄ မျိုး	....	...	.... ၁၂၆
ဆရာလောက်ကြီးသူ	....	....	.... ၄၅၉
ဆာယာမေတဗ္ဗာ စသည်	.	....	.... ၂၀၁
ဆင်ကုန်းနှီး ကော်ဇောကြီး	....	....	.... ၅၇၇
ဆေးအတတ်သင်ကောင်း	....	....	.... ၆၂၄
ဆိုးရည်များ	....	....	... ၅၉၇
ဆွမ်းတော်တင် စားကောင်းပုံ	...	....	.... ၆၅၂
ဇနပဒကလျာဏီ	....	....	.... ၁၉၉
ဇနပဒနှင့် ရဋ္ဌ	....	....	.... ၆၁၆
ဇာတသရသိမ်ဌ် ကံပြုပုံ	....	....	.... ၃၅၅
ဇီဝကသည် အဘယမင်း၏သား	....	....	.... ၅၆၂
ဌဂ်ိုတ မဠ	....	....	... ၄၁၇
ဌိတိကာ တည်ခြင်း၏အကျိုး	....	....	.... ၆၄၆
ဌိတိကာ (ထေရ်စင်)	....	....	.... ၅၄၅
ဌိတိကာ, နှ တိဋ္ဌတိ	....	....	.... ၆၁၆
တကြေးပွါဒသင်္ဂန်း	....	....	၅၉၁, ၆၁၃
တန္တိ ပဋိပဒ္ဓေါ	....	....	.... ၆၆၁
တပုဿ ဘလ္လိက	..	....	.... ၃၆

အကွေ့ရာစဉ်			စာမျက်နှာ
တရားတောင်းပန်သူက နေပုံ	....	....	.... ၃၆၄
တရားရမှန် ကြောင့်ကြစိုက်တော်မူပုံ		....	.... ၅၁
တိတ္ထာယတန	....	....	၁၂၃, ၁၅၀
တိတ္ထိယ ပဏ္ဍိတ	....	....	.... ၂၃၂
တိမ္ဗဆ္ဆရော	....	....	.... ၁၄၉
တေမာသံဝဿံ	....	....	.... ၃၉၉
တောကျောင်းဘုန်းကြီး ရွာကျောင်းဝင်ဒါလျှင် ဥပုသ်မြို			.... ၃၉၇
တံခါးလုံခြုံမှ သက်နှုံးထား	....	....	.... ၆၁၁
တားမြစ်သူက အားများရ	....	....	.... ၃၆၀
ထုလ္လကုမာရိကာ	....	....	.... ၁၄၆
ထေယျသံဝါသက	....	....	.... ၂၂၂
ထေရာမေယျ, ဓိက်, ဓိနံ	....	....	.... ၃၆၉
ထပ်ရှ ဒေသနာပြော	....	...	.... ၃၀၆
ဒဏ္ဍကမ္ဘံ	....	....	.... ၂၁၂
ဒါသ	....	....	.... ၁၇၄
ဒိဋ္ဌာ	....	....	.... ၅၀
ဒိဝေါ	....	....	.... ၃၀
ဒိသာပါမောက္ခ	....	....	.... ၅၆၄
ဒုပ္ပါဝိတ, ဒုဋ္ဌဟိတ	....	....	.... ၆၄၅
ဒုရောပယော (အသားနုတက်ခဲ)	....	....	.... ၄၀၅
ဒေသနာ ပြောနည်း	....	....	.... ၃၀၃
ဒွတ္တဃောထက် မဝိသင့်	....	....	.... ၂၇၁
ဒွတ္တိံသပဟသဂုဏ်ဝိဏ္ဏာ	....	....	.... ၂၉၄
ဒွန်ကမ္ဘဝါစာ	....	....	.... ၂၇၁
ဒွါရာ	....	...	.... ၄၉
နဂ္ဂပရိုဇ် ၂ မျိုး	....	....	.... ၁၄၃
နဏ္ဍာဒေန်	....	....	.... ၄၇၃
နဝမီသွားခြင်း	....	....	.... ၄၂၁
နာဂ၏ ဝိဋ္ဌဟမျှား	....	....	.. ၄၆၉
နာနာသံဝါသက ၂ မျိုး	....	....	.... ၃၉၁
နိန္ဒာရေသိ	....	....	.... ၁၆
နမ်တ်ပြောပုံ	....	....	.... ၂၉၁
နိမိတ္တံ ကိတ္တေတဗ္ဗံ	....	....	.... ၂၀၉
နိရပေက္ခ–အနပေက္ခ	....	....	.... ၂၄၆
နိဿယည်း ကင်းရှိ မနေရ	....	....	.... ၁၂၇
နိဿယည်းလွတ် အင်္ဂါ	....	....	.... ၁၄၁
နေရွှေရာ	....	....	.... ၇

ငယ်ဆရာကြီးတို့ ... ၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၃၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၃၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၃၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၃၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၃၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၃၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၃၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၃၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၃၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၃၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၄၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၄၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၄၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၄၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၄၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၄၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၄၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၄၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၄၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၄၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၅၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၅၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၅၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၅၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၅၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၅၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၅၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၅၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၅၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၅၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၆၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၆၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၆၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၆၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၆၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၆၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၆၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၆၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၆၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၆၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၇၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၇၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၇၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၇၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၇၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၇၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၇၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၇၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၇၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၇၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၈၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၈၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၈၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၈၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၈၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၈၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၈၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၈၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၈၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၈၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၉၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၉၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၉၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၉၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၉၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၉၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၉၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၉၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၉၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၉၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၀၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၀၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၀၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၀၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၀၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၀၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၀၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၀၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၀၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၀၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၁၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၁၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၁၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၁၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၁၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၁၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၁၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၁၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၁၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၁၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၂၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၂၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၂၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၂၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၂၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၂၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၂၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၂၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၂၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၂၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၃၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၃၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၃၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၃၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၃၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၃၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၃၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၃၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၃၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၃၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၄၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၄၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၄၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၄၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၄၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၄၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၄၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၄၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၄၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၄၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၅၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၅၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၅၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၅၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၅၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၅၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၅၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၅၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၅၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၅၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၆၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၆၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၆၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၆၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၆၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၆၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၆၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၆၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၆၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၆၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၇၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၇၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၇၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၇၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၇၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၇၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၇၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၇၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၇၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၇၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၈၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၈၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၈၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၈၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၈၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၈၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၈၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၈၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၈၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၈၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၉၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၉၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၉၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၉၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၉၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၉၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၉၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၉၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၉၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၁၉၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၀၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၀၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၀၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၀၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၀၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၀၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၀၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၀၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၀၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၀၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၁၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၁၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၁၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၁၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၁၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၁၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၁၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၁၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၁၈
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၁၉
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၂၀
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၂၁
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၂၂
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၂၃
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၂၄
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၂၅
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၂၆
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၂၇
ကျောင်းတော်ကြီး ... ၂၂၈

အကျွေးရာစဉ်			စာမျက်နှာ
ဝိဝေကော	....	....	.... ၃၀
ဝ်သင်ဥပေါသထအယူ	....	....	.... ၃၉၃
ဝိသုဒ္ဓါမဂ္ဂ် ကံပြုနိုင်ပုံ	....	....	.... ၃၀၆
ဝိသုဒ္ဓါမသိမ်	....	....	.... ၃၄၄
ဝိုလကာသေတဘော	....	....	.... ၁၀၈
ဝေမတိကဒုက္ခ	....	....	.... ၃၈၅
ဝေမတိက ဒေသနာပြော	....	....	.... ၃၈၄
ဝေရမဏိ	....	....	.... ၇၀
ဝေသိယာဂေါစရ	....	....	.... ၁၄၅
ဝတ်မပြတဲ့ နေနိုင်ခွင့်	....	....	.... ၁၁၆
ဝန်ခံချက်ပျက်မှု ဒုက္ခ	....	....	.... ၄၁၈
သကဋ ပရိဝန်	....	....	.... ၅၀၁
သက်နီးအခေါ်မှား	....	....	.... ၆၀၀
သက်နီးမဟုတ်သော ဝေစုဝေနည်း		....	.... ၆၂၂
သက်နီးဟောင်းကို ပစ္စုပ္ပန်ရိုးပြ	....	....	.... ၅၄၁
သက်ရဲ, ကတိုက်	....	....	.... ၅၂၀
သင်ဟ, အနုဋ္ဌဟ	....	....	... ၁၀၂
သဂါရဝါ, သပ္ပတိသာ	....	....	.... ၉၄
သဏ္ဌာဟဝဋ္ဌလိကာ	....	....	.... ၂၀
သဏ္ဌကမ္ဘ, ဝဏ္ဏိကမ္ဘ	....	....	.... ၄၅၀
သဏ္ဌဝါဟ	....	....	.... ၄၇
သဒ္ဓါဒေယျ ဝိနိပါတ	....	....	.... ၆၁၀
သဒ္ဓမ္မပါသဒ္ဓိယဘဏ္ဍ	...	....	.... ၂၂၆
သဒ္ဓသင်္ဃ ရိုး	....	....	.... ၄၉၁
သဘိက္ခုကအာဝါသ (ဝိဟာရ)	....	....	.... ၃၉၂
သမသမာ	....	....	.... ၄၃၀
သမန္တာဘဒ္ဒ	....	....	.... ၄၄၆
သမာနလာဘကတိကာ	....	....	.... ၆၄၀
သရဏာဂုံပိလှု သိက္ခာပုဒ်တည်	....	....	.... ၂၁၆
သာကေတင်လို့အား သီးခြားမှတ်ပြုပုံ	....	....	.... ၁၅၅
သာဂိသာရော	....	....	.... ၁၁၅
သာပတ္တိကံ ဥပုသ်	....	....	.... ၃၀၂
သာမဏေလို့အား ဝေစုပေးနည်း	....	....	.... ၅၉၀
သာမဏေ ပြုရာ၌ လိုရင်း	....	....	.... ၇၁
သာမဏေလင်္ဂ ဘုလှု	....	....	.... ၂၁၅
သာမုဏ္ဍိသိက	....	...	.... ၄၉၉
သိန်း, တိန်း	....	....	.. . ၁၀၁

အက္ခရာစဉ်				စာမျက်နှာ
သိဝေယျကဒုဿ	....	....	....	၅၇၂
သီတဝါတ ဒုဋ္ဌိနီ	....	....	....	၂၀
သီမာ	....	....	....	၂၉၀
သီမန္တရိက်	....	....	....	၃၁၀
သံမာအဒ္ဓေါဘဏ္ဍရဏ	....	....	....	၃၅၇
သီမာသက်ရ	....	....	....	၃၅၀
သီမာသမ္ဘေဒစသည်	....	....	....	၃၅၆
သုတပုဗ်ဖြင့် သိမ်းပုံ	....	....	....	၃၆၀
သုရာပါနဉ် ဘိက္ခုနှင့် သာမဏေ	....	...	....	၂၂၁
သုဝိညာပယ	....	....	....	၄၀
သေဘဝဂ္ဂိတ်	....	...	....	၆၀၀
သောသော	....	....	....	၁၆၀
သောဋ္ဌသကခ်ါ	....	....	....	၁၀
သံဃာ့အစိုးရ–မရ	....	....	....	၅၅၅
သံဃိကကို တပါးထည်း ယူပုံ	....	....	....	၆၁၅
သံဃိကကို ဝေနည်း	....	....	....	၆၄၃
သံဃိကပစ္စည်း အရေးကြီးပုံ	....	....	....	၅၉၄
သံဃိကသက်နှံ အလှူခံနည်း	....	....	....	၅၀၄
သန္ဓာနကံ	....	....	....	၁၀၆
သန္ဓာဝိတ်, သံသရိတ်	....	....	....	၄၉၆
သမ္ဘမအတ္ထဝေသေန	....	....	....	၆၇၂
သမ္ဘိန္နရသ	....	....	....	၅၂၅
သမ္ဘုဒီဘူတေန	....	....	....	၅၀၇
သားတော်အား အမွေပေးပုံ	..	....	....	၂၉၁
သိမ် ကမ္မဝါစာဝယ် သံဝါသ	....	....	....	၃၄၂
သိမ်ကျဉ်းလျင် ချဲ့နိုင်ပုံ	....	....	....	၃၀၆
သိမ်ငယ်ကို ကြီးအောင်လုပ်	....	....	....	၃၄၀
သိမ်နှုတ်ရာ၌ ရှေးထုံး	....	....	....	၃၄၁
သစ်ပင်နိမိတ်	....	....	....	၂၉၇
ဟတ္ထဝဏ္ဏကယာဉ်	....	....	....	၄၆၂
ဟတ္ထဖိလသံက	....	....	....	၄၂၂
ဟလံ	....	....	....	၄၂
ဟဝေ	....	....	....	၁၆
ဟုဝေယျာဝုသော	....	....	....	၅၃
ဟေတုပ္ပဘဝါ	....	....	....	၀၆
ဟုံဟုက်ဇာတိကော	....	....	....	၂၆

မဟာဝါအဋ္ဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

ပလ္လင်ခံနိဒါန်း

ဥ ... ဥဘိန္ဓံ–ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော၊ ပါတိမောက္ခာနံ–ပါတိမောက်ဝိဘင်းတို့၏၊ ဝါ–တို့ကို၊ သံဂီတိသမနန္တရံ–သံဂါယနာတင်ခြင်း၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝါ–သံဂါယနာတင်ရာကာလ၏ အခြားမဲ့၌၊ ခန္ဓကောဝိဒါ–ခန္ဓသဒ္ဒါ၏ အနက်၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူကြကုန်သော၊ မဟာထေရာ–**အရှင်မဟာကဿပ** အစရှိသော မဟာထေရ်တို့သည်၊ ယံ ခန္ဓကံ–အကြင် မဟာဝဂ္ဂ, စူဠဝဂ္ဂခန္ဓကကို၊ သင်္ဂါယိંသု–စုပေါင်းရွတ်ကာ သင်္ဂါယနာတင်ကြကုန်ပြီ၊ ဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ တဿ–ထိုခန္ဓက၏၊

ဥဘိန္ဓံ ပါတိမောက္ခာနံ။ ။ ပါတိမောက် သိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွ, ဥဘတောဝိဘင်းဟူသော ပဒဘာဇနီကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌ မဟာဝဂ္ဂ စူဠဝဂ္ဂဟူသော ခန္ဓကကို ဖွင့်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် **"ဥဘိန္ဓံ ပါတိမောက္ခာနံ"** အစရှိသော ဂါထာကို မိန့်၊ ပါတိမောက္ခအရ ဒွေမာတိကာဟူသော သိက္ခာပုဒ်ကိုသာ ရသော်လည်း ဤနေရာ၌ အကျယ်ဖြစ်သော ပဒဘာဇနီဝိဘင်းကိုပါ အဘေဒေါပစာရအားဖြင့် ယူထားသည်။ [ဥဘိန္ဓံ ပါတိမောက္ခာနန္တိ ဥဘိန္ဓံ ပါတိမောက္ခ ဝိဘင်္ဂါနံ၊ ပါတိမောက္ခဂ္ဂဟဏေန ဟေတ္ထာ တေသံ ဝိဘင်္ဂေါ အဘေဒေန ဂဟိတော–ဋီကာ။] ပါတိမောက္ခာနံ ကို သံဂီတိ၌ စပ်၊ **"ပါတိမောက် ဝိဘင်းတို့ကို သံဂါယနာတင်ခြင်း၏ (သံဂါယနာတင်ရာကာလ)၏ အခြားမဲ့၌"** ဟူလို။

ခန္ဓကံ။ ။ ခန္ဓသဒ္ဒါသည် ပညတ်ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ **"ဒါရကွန္ဓော–သစ်တုံး"**ဟူရာ၌ တုံးတည်းဟူသော ပညတ်အနက်ကို **"ခန္ဓ"**သဒ္ဒါက ဟောသကဲ့သို့ တည်း၊ ဤနေရာ၌လည်း **"ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္မဒ"** အစရှိသော ဝိနည်းကံပညတ်, စာရိတ္တ ဝါရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပညတ်တို့ကို ဟောသည်၊ ဤအလို သမူဟအနက်၌ ကဏ် ပစ္စည်းတည်း၊ **"ခန္ဓာနံ+သမူဟော–ခန္ဓကော=ဝိနည်းကံဟူသော ပညတ်, သိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပညတ်တို့၏အပေါင်း"**ဟုပြု။ [ခန္ဓာတိ စေတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇူပသမ္မဒါဒိဝိသေသကမ္မ သခ်ါတာ စာရိတ္တဝါရိတ္တသိက္ခာပဒသခ်ါတာ စ ပညတ္တိယော အဓိပ္ပေတာ၊ ခန္ဓာနံ သမူဟော ခန္ဓကော–ဋီကာ။]

တစ်နည်း။ ။ ကာသဓာတ် ကွိပစ္စည်း ကြ၍ ဓာတွန် သကို ချေ, ကာ၏ အာကို ရဲသ ပြုပြီးလျှင် **"ခန္ဓေ–ဝိနည်းကံဟူသော, စာရိတ္တ ဝါရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပညတ်တို့ကို၊ ကာသတိ ပကာသတိ–ထင်ရှားပြတတ်၏၊ ဣတိ ခန္ဓကော"**ဟု ပြု။ [ခန္ဓာနံ ဝါ ကာသနတော ဒီပနတော ခန္ဓကော–ဋီကာ။ (စာအုပ်များ၌ **"ပကာသနတော"** ဟု ရှိသည်)။] ယောဇနာ၌ကား–ကာသဓာတ် မကြ၊ **"က"**ကို ပကာသနအနက်ဟော ဟု ကြ၊လေသည်၊ မည်သည့်ဓာတ်ဟူ၍ကား မပြု။

သံဝဏ္ဏနာကွမော–ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာအစဉ်သည်၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ သမ္မတ္တော–ကောင်းစွာ ရောက်လာပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ယခုအခါ ထိုခန္ဓကအဖွင့် အစဉ်၏ ကောင်းစွာ ရောက်လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တသ–ထိုခန္ဓက၏၊ အယံ အနုတ္တာနုတ္ထဝဏ္ဏနာ–ဤ မပေါ်လွင်သော အနက်တို့၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဝါ–ဖြစ်တော့လတ္တံ့။

ပဒဘာဇနီယေ–ပဒဘာဇနီ၌၊ (ပဒဘာဇနီတုန်းက၊) ယေသံ–အကြင် ပုဒ်တို့၏၊ အတ္ထာ–အနက်တို့ကို၊ ယေဟိ–အကြင် အဋ္ဌကထာနည်းတို့ဖြင့်၊ ပကာသိတာ–ထင်ရှားပြအပ်ကုန်ပြီ၊ (တေသံ–ထို ပုဒ်တို့၏၊) တေ–ထို အဋ္ဌကထာနည်းတို့ကို၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ ဝါ–ထပ်၍၊ စေ ဝဒေယျာမ–အကယ်၍ ဆိုနေကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဝဒန္တေသု–ဤသို့ ထပ်၍ဆိုနေကုန်လသော်၊) ကဒါ–အဘယ်အခါ၌၊ ပရိယောသာနံ–အဋ္ဌကထာ၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည်၊ ဘဝေ–ဖြစ်နိုင်ပါတော့အံ့နည်း၊ (နှ ဘဝတိ ဧဝ–မဖြစ်နိုင်တော့သည်သာ၊) (တစ်နည်း) ပဒဘာဇနီယေ–၌၊ ဝါ–တုန်းက၊ ယေသံ–တို့၏၊ ယေ အတ္ထာ–အကြင် အနက်တို့ကို၊ ပကာသိတာ–ကုန်ပြီ၊ (တေသံ–တို့၏၊) တေ(အတ္ထေ)–ထို အနက်တို့ကို၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ ဝါ–ထပ်၍၊ စေ ဝဒေယျာမ–ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဝဒန္တေသု) ကဒါ–၌၊ ပရိယောသာနံ–သည်၊ ဘဝေ–အံ့နည်း၊ (နှ ဘဝတိ ဧဝ–သည်သာ။)

တစ်နည်း။ ။ ခန္ဓသဒ္ဒါသည် **"ဘာဂ"** အနက် **"ရာသိ"**အနက်ကိုလည်း ဟောစ၏၊ ထို ဝိနည်းကဲဟူသော ပညတ်,စာရိတ္တ,ဝါရိတ္တသိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပညတ်တို့၏ တစ်ဖို့စီ တစ်ခုစီဖြစ်သော အဖို့အစုကို **"ခန္ဓ"**ဟု ခေါ်ပါ၊ ဤအလို **"က"**သည် အနက်မရှိ။ [အပိစ ဘာဂရာသတ္ထတာပေတ္ထ ယုဇ္ဇတိယေဝ၊ တာသံ ပညတ္တိနံ ဘာဂတော ရာသိတော စ ဝိဘတ္တတ္တာ–ဋီကာ။]

ခန္ဓကောဝိဒါ။ ။ ခန္ဓတ္ထကောဝိဒါ ဟု ဆိုလိုလျက် တ္ထကို ချေ, **"ခန္ဓေ+ကောဝိဒါ–ခန္ဓကောဝိဒါ"**ဟု ပြု၊ ခန္ဓေ–ဝိနည်းကဲဟူသော ပညတ်, သိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပညတ်၌၊ ဝါ–ဝိနည်းကဲဟူသော ပညတ်, သိက္ခာပုဒ်ဟူသော ပညတ်တို့၏ အဖို့အစု၌၊ ကောဝိဒါ–ကျွမ်းကျင်သူတို့တည်း၊ ခန္ဓကောဝိဒါ–တို့၊ [ခန္ဓကောဝိဒါတိ ပညတ္တိဘာဂရာသဘူတဝသေန ခန္ဓတ္ထေ ကောဝိဒါ–ဋီကာ။] ယောဇနာ၌ကား **"ခန္ဓကေသု ကုသလာ"**ဟု ဖွင့်လေသည်။

ပဒဘာဇနီယေ၊ ပေ ၊ ဝဒေယျာမ။ ။ **"ယေသံ ပဒါနံ အတ္ထာ ယေဟိ အဋ္ဌကထာနယေဟိ ပကာသိတာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ တေ စေ ပုန ဝဒေယျာမာတိ တေ စေ အဋ္ဌကထာနယေ ပုနပိ ဝဒေယျာမ"** ဤဋီကာဖွင့်အတိုင်း ပဌမ နိဿယအနက် ပေးသည်၊ **"အထဝါ ပဒဘာဇနီယေ ယေသံ ပဒါနံ ယေ အတ္ထာ ဟေဋ္ဌာ ပကာသိတာ၊ တေ စေ အတ္ထေ ပုန ဝဒေယျာမာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ဣမသ္မိံ ပက္ခေ ဟိ သဒ္ဒေါ ပဒပူရဏော ဒဋ္ဌဗ္ဗော"** ဤအဖွင့်အတိုင်း ဒုတိယတစ်နည်း ပေးသည်။

ယေ အတ္ထာ–တို့သည်၊ ဥတ္တာနာစေဝ–နဂိုကပင် ပေါ်လွင်နေကုန်၏၊ တေသံ–ထိုပေါ်လွင်သော အနက်တို့၏၊ ဝါ–တို့ကို၊ သံဝဏ္ဏနာယ–ဖွင့်ခြင်းဖြင့်၊ ကိံ–အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း၊ (နိပ္ပယောဇနာယေဝ–အကျိုးမရှိကုန်တော့သည်သာ၊) ပန–အဖို့တစ်ပါးကား၊ ယေ–အကြင် အနက်တို့သည်၊ အဓိဗ္ဗာယာနသန္ဓိဟိ–အဓိပ္ပာယ် အနုသန္ဓေတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗျဉ္ဇနေန စ–သဒ္ဒါအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနုတ္တာနာ–မပေါ်လွင် မထင်ရှားကုန်၊ တေ–ထိုမပေါ်လွင် မထင်ရှားသော အနက်တို့သည်၊ (နာ သက္ကာ၌ စပ်၊) ဝါ–တို့ကို၊ (အဝဏ္ဏိတာ၌ စပ်၊) ယသ္မာ–ကြောင့်၊ အဝဏ္ဏိတာ–မဖွင့်အပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ–ဖြစ်ကုန်လသော်၊) ဥတုံ–သိခြင်းငှာ၊ နာ သက္ကာ–မတတ်ကောင်းကုန်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မပေါ်လွင်သော အနက်တို့၏ မဖွင့်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် မသိနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တေသံ ယေဝ–ထို မပေါ်လွင်သော အနက်တို့၏သာလျှင်၊ အယံ သံဝဏ္ဏနာနယော–ဤ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဌကထာနည်းသည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်၏၊ ဝါ–ဖြစ်တော့လတ္တံ့၊ ဣတိ–ဂန္ဓာရမ္ဘ အပြီးတည်း။

မဟာခန္ဓကအဖွင့်

ဗောဓိကထာ

၁။ တေန သမယေန၊ပေ၊ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဏ္ဍေ–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယန္တိ အာဒီသု ဝိယ–အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့၊ ကရဏဝစနေ–ကရိဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုခြင်း၌၊ ဝိသေသကာရဏံ–ထူးသောအကြောင်းသည်၊ ကိဉ္စာပိ နတ္ထိ–အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ ပန–ထိုသို့ပင်

မဟာခန္ဓက။ ။ နောက်၌လာမည့် ဥပေါသထက္ခန္ဓက စသည်တို့ထက် ကျယ်ဝန်းသော+တရားတော် သိက္ခာပုဒ်တော်များ၏ အစု။

ဗောဓိကထာ–ဗောဓိပင်အနီးနှင့် စပ်ဆိုင်သော စကားရပ်။

တေန သမယေန၊ပေ၊ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဏ္ဍေ။ ။ဏ္ဍေကို **"အာရဉ္ဇာဘိလာပ ဝေသေနေဝေတံ ဝုတ္တံ"**၌ ပဓာနအားဖြင့် လှမ်းစပ်ပါ၊ ယောဇနာ၌ကား **"ကဉ္စာပိ ဝိသေသကာရဏံ နတ္ထိ"**၌ စပ်လေသည်၊ ထိုအစပ်သည် အပဓာနအစပ်သာတည်း၊ ထိုကိဉ္စာပိဝါကျ၌ **"အာဒီသု ဝိယ"**ဝယ် ဝိယသည် ဝိသဒိသူပမာနဇောတကတည်း၊ **"ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ"**၌ ထူးသောအကြောင်းရှိသကဲ့သို့ ဤပါဠိဝယ် ကရိဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုရခြင်း၌ ထူးသောအကြောင်းမရှိ–ဟူလို။

ကိဉ္စာပိ၊ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ **"တေန သမယေန၊ပေ၊ ဝေရဉ္ဇာယံ ဝိဟရတိ"** စသည်၌ ကရိဏ်းဝိဘတ်သည် ဟိတ်အနက်–ကရိဏ်းအနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် အကျိုးရှိ၏၊ အကျိုးရှိပုံကို ထိုအဖွင့် ပြန်ကြည့်ပါ၊ ဤ၌ကား ကရိဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် ဆိုရခြင်း၌ အကျိုး ထူး မရှိပါပေ၊ သို့သော် သံဂါယနာတင်ခြင်း၏ အစဉ်အားဖြင့် ဝိနည်းအရာ၏

မရှိပါသော်လည်း၊ ဝိနယံ–ဝိနည်းပိဋကသို့၊ ပတ္တာ–သံဂါယနာတင်စဉ်အားဖြင့် ရောက်၍၊ ဝါ–ရောက်လသော်၊ ကရဏာဝစနေနေဝ–ကရိဏ်းဝိဘတ်ဖြင့်သာလျှင်၊ အယံ အဘိလာပေါ–ဤသဒ္ဒါကို၊ အာရောပိတော–သံဂါယနာ တင်အပ်ပြီ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အာဒိတော–ဝိနည်းအစမှ၊ ပဋ္ဌာယ–စ၍၊ အာရဗ္ဘာဘိလာပဝသေနေဝ–သံဂါယနာတင်အပ်သော သဒ္ဒါ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဧတံ–ဤကရိဏ်းဝိဘတ်ကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ–မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏၊ အညေသုပိ–ဤပါဠိမှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတော–ဤပါဠိရပ်မှ၊ ပရေသု–နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧဝရူပေသု–ဤသို့ သဘောရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဧသ(ဧသော)–ဤအစီအရင်သည်၊ နယော–သိကြောင်းအစီအရင်တည်း။

ရောက်လျှင် ကရိဏ်းဝိဘတ်ဖြင့် သံဂါယနာတင်ရိုး ထုံးစံရှိသောကြောင့် ဝိနည်းအစမှ စ၍ သံဂါယနာတင်အပ်သော ပါဠိအတိုင်း ကရိဏ်းဝိဘတ်ဖြင့်သာ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ [ဝိသေသကာရဏ် နတ္ထိတိ **"ယေန သမယေန၊ပေ၊ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ၊ တေန သမယေနာ"**တိအာဒိနာ ဝုတ္တကာရဏ် ဝိယ ဣဓ ဝိသေသကာရဏ် နတ္ထိ။–ဋီကာ။]

ကိဉ္စာပိ၊ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ ကိဉ္စာပိ နေရာဝယ် **"နနု"**ဟု စောဒကာဘောဂဧတကနိပါတ်ကို သွင်း၍ စောဒနာဝါကျ ထည့်ကာ အကျယ်ပေးနိုင်ပုံကား–အာစရိယ... တေန သမယေန၊ပေ၊ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဇော–၌၊ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဝေရဉ္ဇာယန္တိ အာဒိသု ဝိယ–တို့၌ကဲ့သို့၊ ကရဏာဝစနေ–၌၊ ဝိသေကာရဏ်–သည်၊ နတ္ထိနု–မရှိသည် မဟုတ်ပါလော၊ အထ–ထိုသို့ မရှိပါဘဲလျက်၊ ကသ္မာ, ဧတံ–ဤကရိဏ်းဝိဘတ်ကို၊ သံဂီတိကာရေဟိ ဝုတ္တံ–နည်း။ [ဤကား အပိုထည့်အပ်သော စောဒနာဝါကျတည်း၊ ထိုဝါကျ၌ **"နနု"**မှ စ၍ နတ္ထိတိုင်အောင် စောဒကာဘောဂဝါကျ **"အထ"**မှ စ၍ **"ဝုတ္တံ"**တိုင်အောင် စောဒနာဝါကျဟု ခွဲပါ။]

ဘဒ္ဒြမုခ–ကောင်းသော မျက်နှာရှိသော ငါ့ရှင် စောဒက၊ တေန သမယေန၊ပေ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဇော–၌၊ ဧတံ–ဤကရိဏ်းဝိဘတ်ကို၊ သံဂီတိကာရေဟိ ဝုတ္တံ–ဟု စာရှိတိုင်း ပေးပါ၊ **"ဘဒ္ဒြမုခ"**ဟု အာလုပ် ထည့်ရခြင်းသာ ထူးသည်။ [ဤဝါကျကို ပရိဟာရဝါကျဟု ခေါ်ပါ၊ ထို၌ **"ကိဉ္စာပိ၊ပေ၊ နတ္ထိ"**ကို အနုဂ္ဂဟဝါကျ၊ (တစ်နည်း) သမ္ဘာဝနာဝါကျ၊ **"ဝိနယံ၊ပေ၊ အာရောပိတော"**ကို ဂရဟာဝါကျဟု ခွဲကြ၏၊ ကိဉ္စာပိသည် အနုဂ္ဂဟ(သမ္ဘာဝနာ)ဧတက၊ ပနသည် ဂရဟာဧတကတည်းဟုလည်းကောင်း, **"ကိဉ္စာပိ၊ပေ၊ အာရောပိတောတိ"**တိုင်အောင် ပရိဟာရဘောဂစကား၊ **"အာဒိတော၊ ပေ၊ ဝုတ္တံ"**တိုင်အောင် ပရိဟာရာဘောဂဖလဟုလည်းကောင်း အစိတ်စိတ် ခွဲခြားပါဦး၊ ထိုတွင် **"ဝိနယံ ပန အာရောပိတော"**သည် တကယ် ကဲ့ရဲ့ထိုက်သောစကား မဟုတ်၊ ရှေ့ သမ္ဘာဝနာကို ထောက်၍သာ ဂရဟာဟု ဆိုကြဟန် တူသည်။]

[နိယာမ်] (၁) **ကိဉ္စာပိနှင့်, ယဒိပိ–ကာမဋ္ဌ, နိပါတတို့, ဆိုက်ရကြောင်း, တိုင်အောင်မှာကား, ဆရာ စောဒက ပြုသည့်အာဘော်တည်း။**

(၂) **ပန–တထာပိ, ဆိုက်ထည့်ကြောင်း, တိုင်အောင်မှာကား, ဆရာ ပရိဟာရ ပြုသည့်အာဘော်တည်း။**

ပန–ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအုံ့၊ ကိ–အဘယ်သည်၊ ဧတသ–ဤ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ အစရှိသော နိဒါန်းစကားကို၊ ဝစနေ–ဆိုခြင်း၌၊ ပယောဇနံ–အကျိုးနည်း၊ ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ (ဧတသ–ကို၊ ဝစနေ–၌၊) ပဗ္ဗဇ္ဇာဒီနံ–ပဗ္ဗဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော၊ ဝိနယကမ္မာနံ–တို့၏၊ (နိဒါနဒဿနံဝယ် နိဒါန၌ စပ်၊) အာဒိတော–မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ နိဒါနဒဿနံ–နိဒါန်းကို ပြရခြင်းသည်၊ (ပယောဇနံ–တည်း၊ ဣတိ–ဤကား အဖြေတည်း၊) ဟိ–ချဲ့၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပသမ္ပဒန္တိ–အစရှိသည်ဟူ၍၊ ဧဝံ–သို့၊ ယာ ပဗ္ဗဇ္ဇာစေဝ–အကြင် ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယာ ဥပသမ္ပဒါစ–အကြင်မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ–အကြင် ပဋ္ဌင်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုညာတာ–ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ရာဇဂဟာဒီသု–ရာဇဂြိုဟ်မြို့အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ယာနိ စ ဥပဇ္ဈာယ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တ အာစရိယ အာစရိယဝတ္တာဒီနိ–အကြင် ဥပဇ္ဈာယ်, ဥပဇ္ဈာယ်၏ဝတ်၊ ဆရာ, ဆရာ၏ဝတ် အစရှိသော ဝိနည်းကံတို့ကိုလည်း၊ အနုညာတာနိ–ကုန်ပြီ၊ တာနိ–ထို ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒါ ဥပဇ္ဈာယ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တ အာစရိယ အာစရိယဝတ္တ အစရှိသော ဝိနည်းကံတို့ကို၊ (ပညတ္တာနိ၌ လုမ်းစပ်၊) အဘိသမ္ဘောဓိ–အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့၊ ပတ္တာ–ရောက်တော်မူပြီး၍၊ သတ္တာသတ္တာဟံ–ခုနစ်သတ္တာဟကို၊ (ဝိတိနာမေတ္တာ၌စပ်၊) မဟာဗောဓိမဏ္ဍော–မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၏ အနီး၌၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ ကြည်လင်ရာဖြစ်သော ညောင်ဗုဒ္ဓဟောပင်၏ အနီး၌၊) ဝိတိနာမေတ္တာ–လွန်စေတော်မူပြီး၍၊ ဗာရာဏသိယံ–၌၊ ဓမ္မစက္ကံ–ဓမ္မစက်ကြီးကို၊ ပဝတ္တေတ္တာ–လည်စေတော်မူပြီး၍၊ ဣမိနာ အနုက္ကမေန–ဤအစဉ်အားဖြင့်၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဌာနံ–ဤမည်သော အရပ်, ဤမည်သော အရပ်သို့လည်း၊ ပတ္တာ–ရောက်တော်မူ၍၊ ဣမသ္မိံ စ ဣမသ္မိံ စ ဝတ္ထုဿိံ–ဤမည်သော အကြောင်း, ဤမည်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ပညတ္တာနိ–နှင်ပြီ၊ ဣတိ ဧဝံ–ဤသို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒီနံ–ကုန်သော၊ ဧတေသံ ဝိနယကမ္မာနံ–တို့၏၊ အာဒိတော–မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ နိဒါနဒဿနံ–သည်၊ ဧတသ–ကို၊ ဝစနေ–၌၊ ပယောဇနံ–တည်း၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အမှာ။ ။ ဤပြခဲ့သော ဝါကျအခွဲသည် မိမိအလိုသာတည်း၊ ဂမ္ဘီရတ္ထနိယာမ ဝိသဒ္ဓနာ၌ကား–ဤပြယုဂ်ကိုပင် ထုတ်၍ ကိုဠာပိကို အရစ္ဆတ္ထဆို၍, ဆိုင်ရာဝါကျကို အရစ္ဆတ္ထဝါကျ=ဂရဟာဝါကျဟုလည်းကောင်း၊ ပနကို အနုဂ္ဂဟတ္ထဆို၍ ဆိုင်ရာဝါကျကို သမ္ဘာဝနာ=အနုဂ္ဂဟတ္ထဝါကျဟုလည်းကောင်း ပြောင်းပြန် ခွဲစေလိုသည်၊ မိမိပြခဲ့သော ခွဲပုံနှင့်တကွ ထိုဆရာတော်တို့၏ ခွဲပုံကို **"ကိုဠာပိတိ အနုဂ္ဂဟဂရဟာဝစနံ"**ဟူသော မူလပဏ္ဏာသ အနုဋီကာသုတ် အဋ္ဌကထာ ထောက်၍ မည်သည့်အယူက သင့်ကြောင်းကို ဆုံးဖြတ်ကြပါလေ။

တတ္ထ–ထိ တေန သမယေန ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယံ အစရိသော ပါဋိ ရပ်၌၊ **ဥရုဝေလာယန္တိ**–ကား၊ မဟာဝေလာယံ–ကြီးစွာသော ကမ်းပါးနှင့်တူသော သဲအစု၌၊ မဟန္တေ–ကြီးစွာသော၊ ဝါလိကရာသိမှိ–သဲအစု၌၊ ဣတိ အတ္ထော–ဤကား အနက်၊ အထ ဝါ–ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ ဝါလိကာ–သဲကို၊ **ဥရူ**တိ–ဥရုဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏၊ မရိယာဒါ–အပိုင်းအခြားကို၊ **ဝေလာ**တိ–ဝေလာဟူ၍၊ (ဝုစ္စတိ–၏၊) ဝေလာတိက္ကမနဟေတု–အပိုင်းအခြားကို ကျော်လွန်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာဟဋာ–ထမ်းဆောင်အပ်သော၊ ဥရု–သဲတည်း၊ ဥရုဝေလာ–အပိုင်းအခြားကို ကျော်လွန်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ထမ်းဆောင်အပ်သော သဲ၊ ဣတိ ဧဝမ္ပိ–ဤသို့လည်း၊ ဧတ္ထ–ဤ ဥရုဝေလာယံ ဟူသော ပါဋိ၌၊ အတ္ထော–ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော–၏။

ကိရ–ချဲ့၊ အတိတေ–၌၊ ဗုဒ္ဓေ–သည်၊ အနုပ္ပန္နေ–ပွင့်တော်မမူမီ၊ ဒသသဟဿ ကုလပုတ္တာ–တစ်သောင်းသော အမျိုးသားတို့သည်၊ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ–ရသေ့တို့၏ ပဗ္ဗဇ္ဇာသို့၊ ဝါ–ရသေ့အဖြစ်သို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇိတ္တာ–ကပ်ရောက်၍၊ တသ္မိံ ပဒေသေ–ထို ဥရုဝေလာတောအရပ်၌၊ ဝိဟရန္တာ–နေကုန်လသော်၊ ဧကဒိဝသံ–တစ်နေ့သ၌၊ သန္နိပတိတ္တာ–စည်းဝေး၍၊ ကတိကဝတ္တံ–ကတိကဝတ်ကို၊ အကံသု–ကုန်ပြီ၊

မဟန္တေ ဝါလိကရာသိမှိ။ ။ဥရုသဒ္ဒါသည် မဟန္တ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ဝေလာ သဒ္ဒါသည် **"မြစ်၏ကမ်း"**ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ဥရုမဟတီ+ဝေလာ ဥရုဝေလာ–ကြီးစွာသော မြစ်ကမ်း၊ ကြီးစွာသော မြစ်ကမ်းဟူသည် သဲစုကြီး ဖြစ်၍နေသော ကမ်းမျိုးတည်း၊ ဥရုဝေလာတောအရပ်လည်း သဲစုကြီး ဖြစ်၍နေရကား ကြီးစွာသော ကမ်းနှင့် တူသောကြောင့် **"ဥရုဝေလာ"**ဟု အမည်ရသည်၊ **"ဥရုဝေလာ ဝိယာတိ ဥရုဝေလာ"**ဟု ဥပမာတဒ္ဓိတ် ထပ်၍ပြု၊ ထို့ကြောင့် **"မဟန္တေ ဝါလိကရာသိမှိ"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက် ဖွင့်သည်၊ **"ဥရုဝေလာယံ–ကြီးစွာသော ကမ်းနှင့်တူသော များစွာသော သဲအစု၌"**ဟု ပေး။ [မဟာဝေလာ ဝိယ မဟာဝေလာ၊ ဝိပုလဝါလုကပုဉ္ဇတာယ မဟန္တော ဝေလာတဒ္ဓော ဝိယာတိ အတ္ထော၊ တေနာဟ မဟန္တေ ဝါလိကရာသိမှိတိ အတ္ထောတိ၊–ဋီကာ။]

အထ ဝါ။ ။ဤနောက်နည်း၌ကား ဥရုသဒ္ဒါသည် **"သဲ"**ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ [ဥရု မရု သိကတာ ဝါလုကာ ဝဏ္ဏေ၊ ဝါလိကာတိ ဣမေသဒ္ဒါ သမာနတ္ထာ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ၊ တေနာဟ ဥရုတိ ဝါလိကာ ဝုစ္စတီတိ။–ဋီကာ။] ဝေလာသဒ္ဒါကား အပိုင်းအခြားဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ **"ဝေလာတိက္ကမ"**ဟု ဆိုလိုလျက် အတိက္ကမ ဟူသော နောက်ပုဒ်ကို ချေ၊ **"ဝေလာယ–စည်းကမ်းကို ကျော်လွန်ခြင်းကြောင့်၊ အာဟဋာ–ထမ်းဆောင်အပ်သော၊ ဥရု–သဲတည်း၊ ဥရုဝေလာ–သဲ"**ဟု ယောဇနာ ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်၊ **"အာဟဋာ"**ဟူသော အလယ်ပုဒ်ကျသော မဇ္ဈေလောပီ တပ္ပုရိသ်သမာသ်၊ ဝေလာနှင့် ဥရုကိုလည်း ရှေ့နောက်ပြန်၊ ထိုစည်းကမ်း လွန်ပုံ, ထမ်းဆောင်ပုံကို အကျယ်ပြလို၍ **"အတိတေ ကိရ"**စသည် မိန့်၊ ဤအလို **"ဥရုဝေလာယံ–စည်းကမ်းကို ကျော်လွန်ခြင်းကြောင့် ထမ်းဆောင်အပ်သော သဲအစု၌"**ဟု ပေး။

[ကတိကဝတ္တံပုဒ်၏ ပုဒ်ပြီးပုံနှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ္ဍဘာသာဋ္ဌိကာ ဒုတိယအုပ် စာမျက်နှာနံပါတ် "၄၉၀"နှင့် တတိယအုပ် "၄၅၂"တို့၌ ပြထားသည်။] ကိုး-အဘယ်သို့ ပြုကြကုန်သနည်း၊ ကာယကမ္မဝစီကမ္မာနိ နာမ-ကာယကံ ဝစီကံတို့ မည်သည်၊ ပရေသမ္မိ-သူတစ်ပါးတို့၏ စိတ်၌သော်မှလည်း၊ ပါကဋာနိ-ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ [ပိသဒ္ဒါ သမ္ဘာဝနာဏောတက, ဂရဟာသမုစ္စည်း၊ သူတစ်ပါးတို့၏ စိတ်၌တောင် ထင်ရှားသေး၏၊ မိမိစိတ်၌ ထင်ရှားကြောင်းမှာ ပြောစရာမရှိ-ဟူလို။] မနောကမ္မံ ပန-သည်ကား၊ (ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့၏ စိတ်၌၊) အပါကဋံ-မထင်ရှား၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော-အကြင် ရသေ့သည်၊ ကာမဝိတက္ကံ ဝါ-ကာမဝိတက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိတက္ကေတိ-ကြံစည်၏၊ တဿ-ထိုရသေ့၏၊ အညော-မိမိမှ အခြားသော၊ စောဒကော နာမ-အပြစ်တင်တတ်သူ မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ သော-ထိုရသေ့သည်၊ အတ္တနာဝ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ စောဒေတွာ-အပြစ်တင်ပြီး၍၊ ပတ္တပုဋ္ဌေန-ဖက်ရွက်ခွက်ဖြင့်၊ ဝါလိကံ-သဲကို၊ အာဟရိတွာ-ထမ်းဆောင်၍၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ-၌၊ အာကိရတု-လောင်းစေသတည်း၊ ဝါ-လောင်းစတမ်း၊ ဣဒံ-ဤသို့ သဲကို ထမ်း၍ လောင်းခြင်းသည်၊ အဿ-ထိုရသေ့၏၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ-ဒဏ်အမှု တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ (ကတိကဝတ္တံ အကံသု၊) [ပတ္တပုဋ္ဌေနာတိ တာလာဒီနံ ပဏ္ဏပုဋ္ဌေန၊-ဝိမတိ။] တတော-ထို ကတိကဝတ်ပြုရာ အခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယော-အကြင် ရသေ့သည်၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ဝိတက္ကံ-ကို၊ ဝိတက္ကေတိ-ကြံမိ၏၊ သော-သည်၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်၌၊ ပတ္တပုဋ္ဌေန-ဖြင့်၊ ဝါလိကံ-ကို၊ အာကိရတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ ဝါ-ဤနည်းအားဖြင့်၊ တတ္ထ-ထို ဥရုဝေလ အရပ်၌၊ အနုက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ မဟာဝါလိကရာသိ-ကြီးစွာသော သဲအစု သည်၊ ဇာတော-ဖြစ်ပြီ၊ တတော-ထို ကြီးစွာသော သဲစုဖြစ်ရာ အခါမှ၊ (ပရံ-နောက်၌၊) နံ-ထိုသဲအစုကို၊ ပစ္ဆိမာ-နောက်၌ဖြစ်သော၊ ဧနတာ-လူအပေါင်းသည်၊ ပရိက္ခိပိတွာ-ကာရံ၍၊ စေတိယံ ဌာနံ-ပူဇော်အပ်သောအရပ်ကို၊ ဝါ-သဲပုံစေတီအရပ်ကို၊ အကာသိ-ပြီ၊ တံ-ထို သဲအစုကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဥရုဝေလာယန္တိ၊ ပေ၊ အတ္ထောတိ-ဟူ၍၊ (ပေါရာဏောဟိ-ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်၊) ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တမေဝ-ထို သဲစုကိုပင်၊ သန္ဓာယ-၍၊ အထ ဝါ ဥရုတိ၊ပေ၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ-ဟူ၍၊ (မယာ-သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ။

နေရဉ္ဇရာ။ ။ "**နေလ ဧလ**"ဟု ဆိုလိုလျက် လ-နှစ်လုံးကို ရ-နှစ်လုံးပြု, နိဂ္ဂဟီတ်လည်း လာ၍ နေရဉ္ဇရာဟု ဖြစ်သည်၊ ဧလာ ဝုစ္စတိ ဒေါသော "**ရွံ့ညွန်စသော အပြစ်**၊" နတ္ထိ+ဧလာ+ယတ္ထာတိ နေလ-ရွံ့ညွန် မော်ညှင်းစသော အပြစ်မရှိသော ရေ၊ နေလ+ဧလ+ယတ္ထာတိ နေရဉ္ဇရာ-ရွံ့ညွန် မော်ညှင်းစသော အပြစ်မရှိသော ရေရှိသောမြစ်။

ဗောဓိရုက္ခမူလေတိ (ဇတ္ထ)–၌၊ စက္ခုသု–ကုန်သော၊ မဂ္ဂေသု–မဂ်တို့၌၊ ဉာဏံ–ကို၊ ဗောဓိတိ–ဗောဓိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ဇတ္ထ–ဤညောင်ဗုဒ္ဓဟောပင်၌၊ တံ ဗောဓိ–ထို လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်သို့၊ ပတ္တော–ရောက်တော်မူပြီ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ရုက္ခောပိ–သည်လည်း၊ ဗောဓိရုက္ခောတွေဝ–ဗောဓိပင်ဟူ၍သာလျှင်၊ နာမံ–ကို၊ လဘိ–ရပြီ၊ တသ္မာ ဗောဓိရုက္ခဿ–၏၊ မူလေ–အနီးအောက်၌၊ ဗောဓိရုက္ခမူလေ–ဗောဓိပင်၏ အနီးအောက်၌။

ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ (ပဒဿ)–၏၊ ပဌမံ + အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ–ဟူ၍၊ (ပဒစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော) အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ–သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီး သည်၊ ဝါ–ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးသည်၊ ဟုတ္တာ–၍၊ သဗ္ဗပဌမံယေဝ–အလုံးစုံသော နောက်နောက် နေတော်မူခြင်းတို့၏ ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ (ပါဠိတော် ဝိဟာရတိ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော–ဤကား အနက်၊ **ဧကပလ္လင်္ကော**တိ–ကား၊ သကိမ္မိ–တစ်ကြိမ်လည်း၊ အနုဋ္ဌဟိတွာ–ထတော်မမူဘဲ၊ ယထာ အာဘုဇိတေန–အကြင် အကြင် ဖွဲ့ခွေအပ်ပြီးသော၊ ဧကေနေဝ ပလ္လင်္ကေန–တစ်ခုတည်းသော ထက်ဝယ် တင်ပျဉ်ဖြင့်သာ၊ (ပါဠိတော် နိသီဒိ၌ စပ်၊) [**"သဗ္ဗပဌံ သာဝဓာရဏံ"** နှင့် အညီ ဧဝသဒ္ဒါ ထည့်၍ **"ဧကော ဧဝ + ပလ္လင်္ကော ဧကပလ္လင်္ကော"** ဟု

[နေရဉ္ဇရာယာတိ နေလဉ္ဇလာယာတိ ဝတ္ထုဗေ့ လကာရဿ ရကာရံ ကတ္တာ နေရဉ္ဇရာယာတိ ဝုတ္တံ၊ ကဒ္ဒမသေဝါလပဏ္ဏကာဒိ ဒေါသရဟိတသလိလာယာတိ အတ္ထော။–ဋီကာ။]

အချို့ကား–**"နီလံ ဧလာ"**ဟု ဆိုလိုလျက် နီ၏ ဤကို ပြေ, လနှစ်လုံးကို ရနှစ်လုံး ပြ, နီဂ္ဂဟိတ်လည်းလာ၍ နေရဉ္ဇရာဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်၊ ဤအလို **"စိမ်းညိုသောရေ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် နေရဉ္ဇရာမည်သော မြစ်"**ဟု ပေး။ [ကောစိ နီလံ ဧလာယာတိ ဝတ္ထုဗေ့ နေရဉ္ဇရာယာတိ ဝုတ္တန္တိ ဝဒန္တိ။–ဋီကာ။]

တစ်နည်း။ ။ ထိုမြစ်၏ နာမည်မှည့်သာဖြစ်သောကြောင့် ပုဒ်ပါဠိ၌ ဝိဂြိုဟ်ဝါကျ ပြုဖွယ် မလို၊ ဤအလို **"နေရဉ္ဇရာမြစ်"** ဟု ပေး။ [နာမမေဝ ဝါ **ဧတံ** တသ္မာ နဒိယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။–ဋီကာ။]

ဗောဓိရုက္ခမူလေ။ ။ **"ဗုဒ္ဓတိတိ ဗောဓိ"**ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလျှင် **"သစ္စာလေးပါးကို သိတတ်သော မဂ်ဉာဏ်"**ကို ရ၏၊ ဤနေရာ၌ကား **"ဗုဒ္ဓတိ ဗုဇ္ဈတိ ဗောဓိ"**ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ **"သစ္စာလေးပါးကို သိရာဖြစ်သော ညောင်ဗုဒ္ဓဟောပင်"**ကို အရကောက်ပါ၊ **"ဗောဓိ စ သော ရုက္ခော စာတိ ဗောဓိရုက္ခော"**ဟု ပြ။

ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ။ **"ပဌမံ + အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ"**ဟု ရှေးဦးစွာ ပုဒ်ဖြတ်ပါ၊ နိဂ္ဂဟိတ် ချေ၍ သန္ဓိစပ်ထားသည်၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါနောင် ဟုတ္တာထည့်၍ ပါဠိတော် **"ဝိဟာရတိ"**၌ စပ်။

သဗ္ဗပဌမံ။ ။ ပဌမံသဒ္ဒါ တာဝသဒ္ဒါတို့သည် အပါဒါန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သမ္ဗန်ကိုသော်လည်းကောင်း ငဲ့ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် **"သဗ္ဗ"**ဟု ထည့်ပေးသည်၊ **"သဗ္ဗ–အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ"**ဟူလို၊ ပဌမံသဒ္ဒါက ကြိယာဝိသေသန ဖြစ်သောကြောင့် **"ဝိဟာရတိ"**၌ စပ်ရသည်။ [ပဌမန္တိ စ တာဝ နပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ တသ္မာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ

အဝေါရဏဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ထို ၉၀၏ နိဝတ္ထေတဗ္ဗတ္ထကို **"သကိမ္ဘိ အနုဒ္ဒဟိတ္တာ"**ဟု ပြသည်။] **ဝိမုတ္တိသုခပဋိသံဝေဒီတိ**–ကား၊ ဝိမုတ္တိသုခ–အရဟတ္တဖိုလ်ချမ်းသာကို၊ ဖလသမာပတ္တိသုခ–ဖလသမာပတ်နှင့်ယှဉ်သော ချမ်းသာကို၊ ပဋိသံဝေဒယမာနော–ခံစားတော်မူလျက်၊ (ပါဠိတော် နိသီဒိ၌ စပ်)။

ဟုတ္တာ သဗ္ဗပဌမံ ဗောဓိရုက္ခမူလေ ဝိဟရတိတိ ၉၀ မေတ္တ သမ္ဘန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော၊–ဋီကာ။] **"အလုံးစုံ"** ဟုရာ၌ **"မည်သည့် အလုံးစုံ"** ဟု ဋီကာတို့ မဖွင့်ကြ၊ **"ပဌမံ ဝိဟရတိ–အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ နေ"**ဟု ဆိုသောကြောင့် **"ရှေးဦးစွာဖြစ်သော နေခြင်း"** ဟု သိသာ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဘုရားဖြစ်ပြီး နောက်၌ နေတော်မူခြင်းကြောင့်လည်း မျှားစွာရှိရကား **"အလုံးစုံသော ထို နောက်နောက်နေခြင်း"**ဟု အဓိပ္ပာယ်သိသာသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အချို့ကား **"သဗ္ဗပဌမံ–အလုံးစုံသော သတ္တာဟတို့၏ ရှေးဦးစွာ"**ဟု အနက်ပေး၏၊ ဤ ပဌမံကား ပဌမသတ္တာဟကို ဆိုလိုရင်း မဟုတ်သောကြောင့် ထိုအနက်ကို စဉ်းစားပါ၊ ယောဇနာ၌ကား–ပဌမံကို ဝိဟရတိ မစပ်ဘဲ **"အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္တာ"** ဟု ရှေ့သို့လှည့်၍ စပ်ပြီးလျှင် **"သဗ္ဗေသံ နောနံ ပဌမမေဝ"**ဟု ဖွင့်လေ၏၊ အဋ္ဌကထာဆရာ ကိုယ်တိုင်က ပါဠိတော်ဝယ် ရှေ့၌ရှိသော ပဌမံကို နောက်ထား၍ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ဝိဟရတိ၌ စပ်ဖို့ရာ **"သဗ္ဗပဌမံ ဗောဓိရုက္ခမူလေ ဝိဟရတိတိ ဝေမေတ္တ သမ္ဘန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော"**ဟု ဋီကာ ဖွင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း ထိုယောဇနာအဖွင့်ကို စဉ်းစားပါလေ။

ဝိမုတ္တိ ၊ လေ ၊ ပဋိသံဝေဒယမာနော။ ။ တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ–အခိုက်အတန့်အားဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ–ဈာန်၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ–မဂ်၊ ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ–ဖိုလ်၊ နိဿရဏဝိမုတ္တိ–နိဗ္ဗာန်၊ ဤသို့ ဝိမုတ္တိငါးတန်ရှိရာဝယ် ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိကို ယူစေလို၍ **"ဖလသမာပတ္တိသုခံ"** ဟု ဖွင့်သည်၊ **"ပဋိသံဝေဒီ"**၌ ပဋိရှေ့ သံရှေ့ရှိသော ဝိဒဓာတ်, ဏိပစ္စည်း ကတ္တားအနက်၌ သက်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် **"ပဋိသံဝေဒယမာနော"**ဟု ဖွင့်သည်။

ဝိမုတ္တိသုခံ။ ။ ဝိမုစ္စနံ ဝိမုတ္တိ–ဥပက္ကိလေသတို့မှ (ပဋိပဿဒ္ဓိ၏ အစွမ်းဖြင့်) လွတ်ခြင်း၊ တစ်နည်း–ဝိမုစ္စတိတိ ဝိမုတ္တိ–လွတ်သောစိတ်၊ ထို ဥပက္ကိလေသတို့မှ လွတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော စိတ်ချမ်းသာမှုကို ဝိမုတ္တိသုခဟု ခေါ်သည်။ **"ဝိမုတ္တိယာ+ဇာတံ+သုခံ ဝိမုတ္တိသုခံ"**ဟု ပြု၊ ဤအလို **"ဥပက္ကိလေသတို့မှ လွတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာကို"**ဟု ပေး။

တစ်နည်း။ ။ ထို အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော သုခကိုပင် ဝိမုတ္တိသုခဟု ခေါ်သည်။ **"ဝိမုတ္တိယာ+သမ္မယုတ္တံ+သုခံ ဝိမုတ္တိသုခံ"**ဟု ပြု၊ ဤအလို **"ဥပက္ကိလေသတို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ချမ်းသာကို"**ဟု ပေး။ [ဘုရားရှင်၏ အရဟတ္တဖိုလ်သည် စတုတ္ထစျာန်နှင့် ယှဉ်၏၊ ထို စတုတ္ထစျာန်၌ရှိသော ဥပေက္ခာကိုပင် ငြိမ်သက်သောကြောင့် သုခသဘောရှိရကား **"သုခ"**ဟု ဆိုထားသည်။]

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပာဒန္တိ–ကား၊ ပစ္စယာကာရံ–အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရား တို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံအခြင်းအရာဟူသော သတ္တိကို၊ (ပါဠိတော် မနသာကာသိဋ္ဌ စပ်၊) ဟိ–မှန်၊ ပစ္စယာကာရော–အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာဟူသော သတ္တိကို၊ (ဝုစ္စတိဋ္ဌ ပဓာနအဖြစ်ဖြင့် စပ်၊) ဝါ–သည်၊ (ဥပ္ပာဒေတိဋ္ဌ အပဓာနအဖြစ်ဖြင့် စပ်၊) အညမညံ–အချင်းချင်း ဖြစ်သော အကြောင်းသို့၊ ပဋ္ဌိစ္စ–ရှေ့ရှုရောက်၍၊ သဟိတေ–တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊

တစ်နည်း။ ။**"တေသံ ဝုပသမော သုခေါ"** ၌ သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကို **"သုခ"**ဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့, ထို့အတူ အလုံးစုံသော ကိလေသာဒုက္ခတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းဟူသော အရဟတ္တဖိုလ်ဋ္ဌ ရအပ်သော ပဋ္ဌိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိကိုပင် **"သုခ"**ဟု ခေါ်သည်။ ဤအလို **"ဝိမုတ္တိဧဝ+သုခံ ဝိမုတ္တိသုခံ"**ဟု ပြု၊ **"အလုံးစုံသော ကိလေသာ တို့မှ ကင်းလွတ်ငြိမ်အေးခြင်းဟူသော သုခကို"**ဟု ပေး။ [အထဝါ... ဧဝံ သကလ ကိလေသဒုက္ခ||ပသမဘာဝတော အဂ္ဂဖလေ လဗ္ဘမာနာ ပဋ္ဌိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိဧဝ ဣဓ သုခန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။]

ပစ္စယာကာရံ။ ။**"အဝိဇ္ဇာဒီ ပစ္စယဓမ္မေ"**ဟု ဋီကာ ဖွင့်၏၊ အာကာရ၏အနက် မထင်ရှား၊ **"ယေနာကာရေန–အကြင်အခြင်းအရာသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယဓမ္မော ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသ ပစ္စယော ဟောတိ၊ သော ပစ္စယာကာရော ပစ္စယဘာဝေါ"** ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ–ပညာဘူမိ နိဒ္ဒေသ၌ ဖွင့်သောကြောင့် အာကာရအတွက် ဟေတုသတ္တိစသော အခြင်းအရာ အနက်ကို ရ၏၊ သို့သော် ထို သတ္တိနှင့် သတ္တိမန္တ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့သည် မကွဲပြားသောကြောင့် **"အဝိဇ္ဇာဒိပစ္စယဓမ္မေ"** ဟု အကြောင်းတရားကိုပင် ဤဋီကာ ဖွင့်ပြလေသည်။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပာဒံ။ ။ ပဋ္ဌိစ္စကို **"ပတိမုခံ+ဂန္တွာ"**ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ **"ပတိ+ဣစ္စ"** ဟု ပုစ်ခွဲ၍ ပတိကို ပတိမုခံဟုလည်းကောင်း, ဣစ္စ၌ ဣဓာတ် တွာပစ္စည်းကို **ဣ–ဂတိမှိ"** ဟူသော အနက်အတိုင်း **"ဂန္တွာ"**ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ သမုပ္ပာဒ၌ သံသည် သဟ အနက်ဟောတည်း၊ ထို သဟအနက်ကိုပင် **"သဟိတေ ဓမ္မေ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥပ္ပာဒေတိတိ ဥပ္ပာဒေါ၊ **"သဟိတေ + ဥပ္ပာဒေါ သမုပ္ပာဒေါ"** ဟုလည်းကောင်း, **"ပတိစ္စ + သမုပ္ပာဒေါ ပတိစ္စသမုပ္ပာဒေါ"**ဟုလည်းကောင်း သမာသ်တွဲပါ။

အညမညံ ပတိစ္စ။ ။ **"အညမည"**ဟူသည် အကြောင်းဖြစ်တိုက်သော တရား အချင်းချင်းတည်း၊ မှန်၏–အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ အဝိဇ္ဇာတစ်ခုတည်းက ကျေးဇူးမပြုနိုင်၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ယှဉ်ဖက် စိတ် စေတသိက်, **အ**ဝိဇ္ဇာ၏ မိုရာဝတ္ထု, အဝိဇ္ဇာ၏ အာရုံစသော အကြောင်းတို့ ညီညွတ်မှ ကျေးဇူးပြုနိုင်၏၊ ထိုသို့ အကြောင်း ညီညွတ်မှု ရခြင်းကို **"အညမညံ ပဋ္ဌိစ္စ"** ဟု ဆိုသည်။ [ပဋ္ဌိစ္စာတိ ပတိမုခံ ဂန္တွာ၊ ကာရဏာသာမဂ္ဂိံ အပဋ္ဌိဂ္ဂါပိတ္ဝာတိ အတ္ထော။–ဋီကာ။]

သဟိတေ ဓမ္မေ။ ။ အဝိဇ္ဇာသည် ပြုခဲ့သော အကြောင်းတွေ ညီညွတ်သဖြင့် သင်္ခါရကို ဖြစ်စေရာ၌ သင်္ခါရတစ်ခုတည်းကို ဖြစ်စေသည်မဟုတ်၊ သင်္ခါရနှင့်အတူ တကွဖြစ်သော စိတ်,စေတသိက်,စိတ္တဇရူပ်တို့ကိုပါ ဖြစ်စေ၏၊ ထို့ကြောင့် **"သဟိတေ ဓမ္မေ"**ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ကံပုဒ်ကို တည်သည်။ [သင်္ခါရစသည်က ဝိညာဏ်စသည်ကို ဖြစ်စေရာ၌လည်း နည်းတူ၊

ဝမ္မေ–အကျိုးတရားတို့ကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ–ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အချင်းချင်းဖြစ်သော အကြောင်းသို့ ရှေ့ရှုရောက်၍ တကွဖြစ်ကုန်သော အကျိုးတရားတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပာဒေါတိ–ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပာဒဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ အယံ–ဤသည်ကား၊ ဧတ္ထ–ဤသမ္ဗန္ဓပါသာဒိကာမည်သော ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ သခ်ေပေါ–အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္ထာရော ပန–အကျယ်ကိုကား၊ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ–အလုံးစုံသော အခြင်းအရာနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဝိနိစ္ဆယံ–အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဣစ္ဆန္တေန–အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော–မှ၊ ဂဟေတဗ္ဗော–ယူထိုက်၏၊ ဝါ–ယူပါ၊လေ၊ **အနုလောမပဋိလောမန္တိ**–ကား၊ အနုလောမဥ္စ–အနုလုံလည်းကောင်း၊ ဝါ–အလျော်လည်းကောင်း၊ ပဋိလောမဥ္စ–လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဆန့်ကျင်ဘက်လည်းကောင်း၊ (ပါဠိတော် မနသာကာသိ၌ စပ်)။

တတ္ထ–ထို အနုလောမ ပဋိလောမံဟူသောပါဠိ၌၊ (အနုလောမောတိ ဝုစ္စတိ၌ စပ်၊) ဝါ–ထို အနုလုံ ပဋိလုံတို့ဝယ်၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိနာ–အစရှိသော၊ နယေန–နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တော–ဟောတော်မူအပ်သော၊ အဝိဇ္ဇာဒိကော–အဝိဇ္ဇာအစရှိသော၊ ပစ္စယာကာရော–ကို၊ (အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုကြောင်း အခြင်းအရာဟူသော သတ္တိကို၊) အတ္တနာ–မိမိဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ်ကိုယ်တိုင်၊ ကတ္တာ–ဗဟုကိစ္စကရဏတော–ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို ပြုခြင်းကြောင့်၊ အနုလောမောတိ–အနုလောမဟူ၍၊ ဝါ–အလျော်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓောတိအာဒိနာ–အစရှိသော၊ နယေန–ဖြင့်၊ ဝုတ္တော–သော၊ သွေဝ–ထို အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ်ကိုပင်၊ (ပဋိလောမောတိ ဝုစ္စတိ၌ စပ်၊) ဝါ–သည်ပင်၊ (နှ ကရောတိ၌ စပ်၊) အနုပ္ပာဒနိရောဓေန–နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်း မရှိသော ချုပ်ခြင်းဖြင့်၊ နိရုဇ္ဈမာနော–ချုပ်လသော်၊ တံ ကိစ္စံ–ထို ပြုသင့်ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို၊ နှ ကရောတိ–မပြုနိုင်၊ တသ–ထိုပြုထိုက်သောကိစ္စကို၊ ဣတိ(တသ္မာ) အကရဏတော–ထိုသို့ မပြုခြင်းကြောင့်၊ ပဋိလောမောတိ–ပဋိလောမဟူ၍၊ ဝါ–ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊

သဟိတေတိ သမုဒိတေ အဝိနိဘုတ္တေ (မခွဲခြားအပ်ကုန်သော) တိ အတ္ထော–ဋီကာ။] ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒပုဒ်၏ အခြားအဖွင့်များကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ရှုပါ။

ကတ္တာ–ဗဟုကိစ္စကရဏတော။ ။ အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရကို ဖြစ်စေဖို့ရန် ကိစ္စရှိ၏၊ သင်္ခါရ စသည်ကလည်း ဝိညာဏ် စသည်ကို ဖြစ်စေဖို့ရန်ကိစ္စ ရှိ၏၊ ဤသို့ မိမိကိစ္စ ပြုပုံကို ပြသောကြောင့် **"အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ"** စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ရှေ့နည်းကို **"အနုလောမ(အလျော်)"**ဟု ဆိုအပ်၏၊ **"အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသ ဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓောတိ"** အစရှိသော နောက်နည်းကိုကား အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့က မိမိ ပြုထိုက်သော ကိစ္စကို မပြုခြင်းကြောင့် **"ပဋိလောမ"** ဟု ဆိုရသည်။

ဝါ–တစ်နည်း၊ ပုရိမနယေန–အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ အစရှိသော ရှေ့နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တော–ဟောတော်မူအပ်သော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒါသည်၊ ပဝတ္တိယာ–သံသရာဖြစ်ခြင်းအား၊ [ပဝတ္တိယာတိ သံသာရပ္ပဝတ္တိယာ-ဋီကာ။] အနုလောမော-လျော်၏၊ ဣတရော-ရှေ့နည်းမှ တစ်ပါးသော နောက်နည်းသည်၊ (အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂ နိရောဓာ စသော နောက်နည်းသည်၊) တသာ–ထိုဖြစ်ခြင်း၏၊ ပဋိလောမော–ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း၊ ဣတိ ဧဝမ္မိ–ဤသို့လည်း၊ ဧတ္ထ–ဤအနုလောမ ပဋိလောမံ ဟူသော ပုဒ်၌၊ အတ္ထော–ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော–၏၊ ပန–ဗျတိရိတ်ကား၊ အာဒိတော–အဝိဇ္ဇာဟူသော အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ ယာဝ အန္တံ–ဇရာ မရဏဟူသော အဆုံးတိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ အန္တတော–ဇရာ မရဏဟူသော အဆုံးမှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ ယာဝ အာဒိံ စ–အဝိဇ္ဇာဟူသော အစတိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ ပါပေတွာ–ရောက်စေ၍၊ အဝုတ္တတ္တာ–ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣတော–ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်မှ၊ အညေန–သော၊ အတ္ထေန–အနက်အားဖြင့်၊ အနုလောမပဋိလောမတာ–အနုလုံ ပဋိလုံ၏ အဖြစ်သည်၊ နယုဇ္ဇတိ–မသင့်။

မနသာကာသိတိ–ကား၊ မနသိ–စိတ်၌၊ အကာသိ–ပြုတော်မူပြီ၊ တတ္ထ–ထို မနသာကာသိဟူသော ပါဠိ၌၊ ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနုလောမံ–အားဖြင့်၊ မနသိ–၌၊ အကာသိ–ပြီ၊ ဣဒံ–ဤအခြင်းအရာကို၊ (အနုလုံအားဖြင့် နှလုံးသွင်းပုံ အခြင်းအရာကို၊) တာဝ–ပဋိလောမမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဒဿေတုံ–ပြတော် မူခြင်းငှာ၊ **အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ**တိအာဒိ–အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ–မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ–ထို အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ (သဗ္ဗပဒေသု၌ စပ်၊) အဝိဇ္ဇာ စ–အဝိဇ္ဇာလည်း ဟုတ်၏၊ သာ–ထို အဝိဇ္ဇာဟူသည်၊ ပစ္စယော စ–အကြောင်းလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ–ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယော-မည်၏၊ တသ္မာ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ–ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ သင်္ခါရာ–

ပုရိမနယေန ဝါ။ ။ **"အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ"** စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒါကို သံသရာဖြစ်ခြင်းအား လျော်သောကြောင့် **"အနုလောမ"**ဟု ခေါ်ရ၏၊ **"အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ"** အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော နောက်နည်းကို သံသရာဖြစ်ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့် **"ပဋိလောမ"**ဟု ခေါ်ရသည်။

အာဒိတော ပန၊ပေ၊ နယုဇ္ဇတိ။ ။ အခြားနေရာ၌ အနုလုံ ပဋိလုံဆိုလျှင် **"ကေသာ လောမာ၊ပေ၊ လသိကာ မုတ္တံ"**ကဲ့သို့ အစမှစ၍ အဆုံးတိုင်အောင် ဟောအပ်သော တရားကို **"အနုလုံ"**ဟု ခေါ်၏၊ **"မုတ္တံ လသိကာ၊ပေ၊ နခါ လောမာ ကေသာ"**ကဲ့သို့ အဆုံးမှစ၍ အစတိုင်အောင် ပြန်သောနည်းကို **"ပဋိလုံ"**ဟု ခေါ်ရသည်၊ ထိုကဲ့သို့ အစမှ အဆုံး, အဆုံးမှ အစကို (ဤနေရာ၌) မဟောသောကြောင့် ထိုအနက်အားဖြင့် **"အနုလုံ ပဋိလုံ"**ဟု မဖြစ်သင့်။

သခ်ါရတို့သည်၊ သမ္ဘဝန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ ဣမိနာ နယေန–ဤနည်းဖြင့်၊ သဗ္ဗပဒေသု–အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊ အတ္ထော–ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏၊ [**"သခ်ါရာ စ+တေ+ပစ္စယော စာတိ သခ်ါရပစ္စယော၊ တသ္မာ သခ်ါရပစ္စယာ"**ဟု စသည်ဖြင့် သိပါ။] အယံ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ–သမန္တပါသာဒိကာမည်သော ဤဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၌၊ သခ်ေပေါ–တည်း၊ ဝိတ္ထာရော ပန–ကိုကား၊ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ–သော၊ ဝိနိစ္ဆယံ–ကို၊ ဣစ္ဆန္တေန–အလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတောဝ–မှပင်၊ ဂဟေတဗ္ဗော–၏၊ ပန–ကား၊ ယထာ–အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိလောမံ–ပဋိလုံအားဖြင့်၊ မနသိ–၌၊ အကာသိ–ပြီ၊ ဣဒံ–ဤပဋိလုံအားဖြင့် နှလုံးသွင်းပုံ အခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတုံ–ငှာ၊ **အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာတိအာဒိ**–အစရှိသော စကားတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ–သည်၊) ဝုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ (တစ်နည်း) သံဂီတိကာရေဟိ–တို့သည်၊ ဝုတ္တံ–မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ–ထိုအဝိဇ္ဇာယ တွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သခ်ါရနိရောဓော အစရှိသောစကား၌၊ **အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ**ါတိ–ဟူသည်ကား၊ တု–အနုလောမပက္ခမှတစ်ပါး ပဋိလောမပက္ခကား၊ အဝိဇ္ဇာယ ဧဝ–အဝိဇ္ဇာ၏ပင်၊ **အသေသဝိရာဂနိရောဓော**တိ–

အဝိဇ္ဇာယ ဧဝ တု။ ။ ပါဠိတော်၌ **"အဝိဇ္ဇာယ တွေဝ"**ကို**"အဝိဇ္ဇာယ ဧဝ တု"** ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ ဖွင့်သောကြောင့် **"သမန္တပါသာဒိကာ တွေဝ"**၌ **"ပါသာဒိကာတိ+ဧဝ"**ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသကဲ့သို့ ဤ၌ မဖြတ်ရ၊ **"တု+ဧဝ"**ဟုသာ ပုဒ်ဖြတ်ရ၏ဟုသိစေ၏၊ ထို့ပြင် **"ဧဝ+တု"**ဟု ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဖွင့်သောကြောင့် (ပါတိမောက္ခဝယ် **"ပ+အတိမောက္ခံ"**ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသော်လည်း အနက်ပေးရာ၌ အတိနှင့် ပ ဥပသာရကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ **"အတိပမောက္ခံ"**ဟု အနက်ပေးရသကဲ့သို့) ဤ၌လည်း ဧဝနှင့်တုကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ အနက်ပေးပါဟု သိစေသည်ဟု ယောဇနာဖွင့်သည်။ [တချို့စာအုပ်၌ **"အဝိဇ္ဇာယ တု+ဧဝ"**ဟု ပုဒ်စဉ်အတိုင်း ရှိ၏၊ ထိုသို့လည်း ဖြစ်နိုင်ပါ၏။]

ဧဝ တု အနက်။ ။ တုနိပါတ်သည် အနုလောမပက္ခမှတစ်ပါး ပဋိလောမပက္ခကို ထွန်းပြသော ပက္ခန္တရဇောတကတည်း၊ ဧဝကိုကား ယောဇနာ၌ သတ္တဇီဝ စသည်ကို နစ်စေသော နိဝတ္တာပနာဝဓာရဏဟု ဆို၏၊ ထိုစကားကို စဉ်းစားသင့်၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း? ကေဝလသဒ္ဒကဿ ဒုက္ခကန္ဓသဝယ် ကေဝလသဒ္ဒါဖြင့် သတ္တဇီဝ စသည်ကို တားမြစ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ [ကေဝလသဒ္ဒကဿ ဒုက္ခကန္ဓသ အဖွင့်ကြည့်ပါ။] မိမိကား အနုလောမ၌ အဝိဇ္ဇာသည် အကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း အဝိဇ္ဇာ၏ ချုပ်ခြင်းသည်ပင် အကြောင်းဖြစ်ရကား အဝိဇ္ဇာချင်း ထပ်သောကြောင့် သန္ဓိဌာနာဝဓာရဏာ အနက်ဟောဟု ထင်သည်။

အသေသ၊ပေ၊ နိရောဓာ။ ။ ဝိရဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ ဝိရာဂေါ–ရပ်နာမ် သခ်ါရ ဟူသမျှကို စင်စစ်အမှန် မတပ်မက်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် မဂ်ကို **"ဝိရာဂ"** ဟု ခေါ်၏၊ ဝိရာဂေန+နိရောဓော ဝိရာဂနိရောဓော–မဂ်ကြောင့်အဝိဇ္ဇာ၏ ချုပ်ခြင်း၊ ရှေးက **"မဂ္ဂေန–ဖြင့်"**ဟု ပေးကြ၏၊ သင့်,မသင့်ကို စဉ်းစားပါ၊ ချုပ်ဟူသည် အကမ္မကတည်း၊

ဟူသည်ကား၊ ဝိရာဂသစ်ါတေန–ဝိရာဂဟုဆိုအပ်သော၊ မဂ္ဂေန–အရဟတ္တမဂ်ကြောင့်၊ အသေသနိရောဓာ–အကြွင်းမရှိ ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ **သစ်ါရနိရောဓောတိ**–ဟူသည်ကား၊ သစ်ါရာနံ–သစ်ါရတို့၏၊ အနုပ္ပာဒနိရောဓော–နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ–ထင်ရှား၏။

ပန–ဆက်၊ ဇဝံ–သို့၊ (ဤသို့ နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းဖြင့်၊) နိုရဒ္ဓါနံ–ချုပ်ပြီးကုန်သော၊ သစ်ါရာနံ–တို့၏၊ နိရောဓာ စ–ကြောင့်၊ ဝိညာဏံ–သည်၊ နိရဒ္ဓံ–ချုပ်ပြီးသည်၊ (ဟောတိ–ဖြစ်၏၊) ဝိညာဏာဒီနံ–ဝိညာဉ်အစ်ရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏၊ နိရောဓာ စ–ကြောင့်လည်း၊ နာမရူပါဒီနိ–နာမရုပ်အစရှိသော အကျိုးတရားတို့သည်၊ နိရဒ္ဓါနိယေဝ–ချုပ်ပြီးကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ–ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတုံ–ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ **သစ်ါရနိရောဓာ ဝိညာဏ နိရောဓောတိအာဒီနိ**–အစရှိသော စကားတော်တို့ကို၊ ဝတ္တာ–ဟောတော်မူပြီး၍၊ **ဇဝမေတသ္မာ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီတိ**–အစရှိသော

သကမ္မက နေရာဒ်သာ ကရိုဏ်းလိုသည်၊ အကမ္မက နေရာဒ်ကား ကရိုဏ်း မလိုပါ၊ ထိုသို့ ချုပ်ရာဝယ် သောတာပတ္တိမဂ်ကြောင့် အပါယဂမနီယ အဝိဇ္ဇာ ချုပ်၏၊ ဤလောကဒ် တစ်ကြိမ် ပဋိသန္ဓေနေကြောင်း အဝိဇ္ဇာသည် သကဒါဂါမိမဂ်ကြောင့် ချုပ်၏၊ ကာမဘုံဒ် ပဋိသန္ဓေနေကြောင်း အဝိဇ္ဇာသည် အနာဂါမိမဂ်ကြောင့် ချုပ်၏၊ သို့သော် အဝိဇ္ဇာကား ကျန်ရှိသေးသည်သာ၊ အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် ချုပ်ရာဒ်ကား အဝိဇ္ဇာ မကြွင်း ကျန်တော့ဟု သိစေလိုရ၍ **"အသေသ"**ဟု ဝိသေသန ကူမရသည်၊ ဤ အသေသ်ကို နိရောဓဒ် စပ်ရသော်လည်း ဤ အသေသ်ကို ထောက်၍ပင် ဝိရာဂ အရ အရဟတ္တမဂ်ကိုသာ ယူရသည်။ [အသေသ်–အကြွင်းအကျန် မရှိအောင် + ဝိရာဂနိရောဓော–အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် ချုပ်ခြင်းတည်း။]

မှတ်ချက်။ ။ ယောဇနာဒ်ကား အသေသဝိရာဂနိရောဓောဝယ် အသေသ်ကို ဝိရာဂဒ် မစပ်ဘဲ နိရောဓဒ် စပ်ရသောကြောင့် အယုတ္တသမာသ်ဟု ဆိုသည်ကို စဉ်းစားပါ၊ အသေသ်ဟူသော ဝိသေသနကို ပဓာနဖြစ်သော နိရောဓဒ် စပ်ဖို့ရာ **"အသေသ်+ဝိရာဂနိရောဓော အသေသဝိရာဂနိရောဓော"**ဟု တွဲလျှင် ယုတ္တသမာသ်သာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း၊ ဥပမာ–**"သူရိယ်+ပဿန္တိတိ သူရိယပဿာ၊ နေ+သူရိယပဿာ အသူရိယပဿာ"**ဟု တွဲရာဒ် ယုတ္တသမာသ်ဟုပင် ဆိုရသကဲ့သို့တည်း။

အနုပ္ပာဒနိရောဓော။ ။ သောတာပတ္တိမဂ်ကြောင့် တချို့အကုသိုလ်သစ်ါရတွေ ချုပ်ပါသော်လည်း သစ်ါရကျန်သေးရကား နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်း မရှိ မဟုတ်၊ ဖြစ်ခြင်းရှိသေး၏၊ သကဒါမိမဂ်, အနာဂါမိမဂ်ကြောင့် ချုပ်ရာဒ်လည်း ထို့အတူပင်တည်း၊ အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် ချုပ်ရာဒ်ကား နောက်ထပ် မည်သည့်သစ်ါရမျှ မဖြစ်တော့၊ ထို့ကြောင့် မဟာပုရိသောဒ် မဟန္တဟူသော ဝိသေသနကဲ့သို့ **"အနုပ္ပာဒ"**ဟု ဝိသေသနထည့်ရသည်၊ **"အနုပ္ပာဒေါ–နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော+နိရောဓော–တည်း၊ အနုပ္ပာဒနိရောဓော"**ဟုပြုပါ၊ ယောဇနာဒ် **"အနုပ္ပာဒေန+နိရောဓော"**ဟု ဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ။

စကားတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ–သည်၊) ဝုတ္တံ–ပြီ။ [နောင်အခါ ဟောတော်မူခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ **"ဝတ္တာ ဝုတ္တံ"**ဟု အဋ္ဌကထာဆိုဟန် တူသည်၊ သို့မဟုတ် သံဂါယနာတင် ထေရ်တို့၏ ဆိုခြင်းကို ရည်ရွယ်ဟန် တူသည်။] တတ္ထ–ထို ဧဝမေတာသ၊ပေ၊ ဟောတိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ **ကေဝလဿာတိ**–ဟူသည်ကား၊ သကလဿ–အလုံးစုံသော၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ သုဒ္ဓဿ–သက်သက်သော၊ သတ္တဝိရဟိတဿ–သတ္တမှ ကင်းသော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (သတ္တ အတ္တ ဧကဝ မပါသောကြောင့် သုဒ္ဓဟု ခေါ်သည်၊) **ဒုက္ခက္ခန္ဓဿာတိ**–ကား၊ ဒုက္ခရာသိဿ–ဒုက္ခအစုဏ်၊ (ခန္ဓသဒ္ဒါ **"ရာသိ"**အနက်ဟောတည်း၊) **နိရောဓော ဟောတီ**တိ–ကား၊ **အနုပ္ပာဒေါ**–နောင်တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ–၏၊ (ချုပ်–ဟူရာ၌ နောက်ထပ် မဖြစ်သော ချုပ်ခြင်းဟု သိစေလို၍ **"အနုပ္ပာဒေါ"**ဟု ဖွင့်သည်)။

ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတ္ဝာတိ–ကား၊ အဝိဇ္ဇာဒိဝသေန–အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းကြောင့်၊ သခ်ါရာဒိကဿ–သခ်ါရ အစရှိသော၊ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ–ဒုက္ခအစုဏ်၊ သမုဒယော စ–ကြင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် တိုးပွားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာဒိဝသေန–အဝိဇ္ဇာ၏ ချုပ်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းကြောင့်၊ (သခ်ါရာဒိကဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ) နိရောဓော စ–ချုပ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ–ဖြစ်၏၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ယွာယံ(ယော အယံ အတ္ထော)–အကြင် အနုက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝုတ္တော–ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ သဗ္ဗာကာရေန–အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဧတမတ္ထံ–ဤအနုက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝိဒိတ္ဝာ–သိတော်မူ၍၊ **တာယံ ဝေလာယန္တိ**–ကား၊ တဿ အတ္ထဿ–ထို အနုက် အဓိပ္ပာယ်၏၊ ဝါ–ကို၊ တာယံ ဝိဒိတဝေလာယံ–ထို သိတော်မူအပ်ရာ အခါ၌၊ **ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ**တိ–ကား၊ ဝိဒိတေ–သိတော်မူအပ်ပြီးသော၊ တသ္မိံ အတ္ထေ–

ကေဝလဿ။ ။**"ကေဝလာ အဂ်မဂဓာ–အာ:လုံ: အဂ်တိုင်: မာဂဓတိုင်:သာ:တွေ"**ဟု ဆိုရာ၌ ကေဝလသဒ္ဒါသည် နိရဝဲသေသအနုက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း **"နိရဝသေသ အနုက်ဟော"**ဟု သိစေလို၍ ကေဝလဿကို **"သကလဿ–အလုံးစုံ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ အလုံးစုံ ဟူသည်လည်း ဘဝယောနိ–ဂတိ–ဌိတိ သတ္တဝါသ သတ္တနိကာယ အားလုံး၌ဖြစ်သော **"ဒုက္ခက္ခန္ဓ"**ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ **"သကလဿာတိ အနဝသေသဿ သဗ္ဗဘဝါဒိဂတဿ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ **"ကေဝလာ သာလယော–ကောက်စပါ: စသည် မဖက် သက်သက်သန့်သန့်ဖြစ်သော သလေးစပါ:တို့"**ဟူရာ၌ ကေဝလသဒ္ဒါသည် အသံမိဿအနုက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း **"အသံမိဿ အနုက်ဟော"**ဟု သိစေလို၍ **"သုဒ္ဓဿ"**ဟု တစ်နည်း ဖွင့်သည်၊ သုဒ္ဓဟူသည်လည်း **"သတ္တ အတ္တ ဧကဝ မဖက် သက်သက်သန့်သန့်"**တည်း။

ဝိဒိတဝေလာယံ။ ။ဝိဒိယတေ ဧတ္ထာတိ ဝိဒိတာ၊ (ဝေလာ)ဟု အဓိကရဏသာဓ်ပြု၊ ယောဇနာ၌ **"ဝိဒိတ"**ကို **"ပါကဋ"**ဟု ဖွင့်သည်မှာ ပါကဋအနုက်က အကမ္မက ဖြစ်သောကြောင့် ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတ္ဝာဟု သကမ္မက ထားပုံကို ရှု၍ စဉ်းစားပါ။

ထို အနုလုံ ပဋ္ဌိလုံဟူသော အကြောင်းအကျိုးအနက်၌၊ ဝါ–တွင်၊ ဟေတုနော စ–အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဟေတုသမုပ္ပန္နဓမ္မသ စ–အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော အကျိုးတရားကိုလည်းကောင်း၊ ပဇာနနာယ–အပြားအားဖြင့် သိတော်မူခြင်း၏၊ အာနုဘာဝဒီပကံ–အာနုဘော်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော၊ **ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘာဝန္တိ** တိအာဒိကံ–အစရှိသော၊ သောမနဿယုတ္တ ဉာဏသမုဋ္ဌာနံ–သောမနဿနှင့် ယှဉ်သောဉာဏ်ကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ (မဟာကိရိယာ သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ္တုပ္ပာဒ်ကြောင့်ဖြစ်သော၊) ဣမံ ဥဒါနံ–ကို၊ ဥဒါနေသိ–ကျူးရင့်တော်မူပြီ၊ အတ္တမနဝါစံ–မိမိစိတ်ရှိသူ၏ စကားကို၊ ဝါ–ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကျူးရင့်အပ်သော စကားကို၊ နိစ္ဆာရေသိ–ထွက်ပေါ်စေတော်မူပြီ၊ ဝါ–ကျူးရင့် မြွက်ဆိုတော်မူပြီ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တဿာ–ထိုဥဒါန်းဂါထာ၏၊ အတ္ထော–ကား၊ **ယဒါ ဟဝေတိ**–ကား၊ ဟဝေ–ထင်ရှားစွာ၊ ယသ္မိं ကာလေ–၌၊ **ပါတုဘာဝန္တိ**တိ–ကား၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ–ကုန်၏၊ **ဓမ္မာ**တိ–ကား၊ အနုလောမပဋ္ဌိလောမပစ္စယာကာရပဋ္ဌိဝေဓသာဓကာ–အနုလုံ ပဋ္ဌိလုံ ဖြစ်သော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပာဒ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော၊ ဗောဓိပက္ခိယ ဓမ္မာ–ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်၊ (**" ပါတုဘာဝန္တိ–ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏ "** ၌ စပ်၊) ..... အထ ဝါ – ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ **ပါတုဘာဝန္တိ**တိ – ကား၊ ပကာသန္တိ–ထင်ရှားကုန်၏၊ အဘိသမယဝသေန–ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊

နိစ္ဆာရေသိ။ ။ဥဒါနေသိကို **"နိစ္ဆာရေသိ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥဒါနေသိ၌ ဥပုဗ္ဗ, အနမာတ် ကာရိတ်ဏေပစ္စည်းဖြင့် **"ထွက်ပေါ်စေပြီ"**ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ ဤ နိစ္ဆာရေသိ၌လည်း နိပုဗ္ဗ စရဓာတ် ကာရိတ်ဏေပစ္စည်းဖြစ်၍ **"နိစ္ဆရိ"သု–ရောင်ခြည်တော် ထွက်ကုန်ပြီ"** ဟူရာ၌ကဲ့သို့ **"ထွက်စေတော်မူပြီ"**ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ။ [ဥဒါနံပုဒ်၏ ရှင်းပြီးပုံနှင့် အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌသာလိနီဘာသာဋ္ဌိကာ အင်္ဂါကိုးတန်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

ဟဝေ။ ။ဟဝေကို **"ဗျတ္တံ"**ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ (တစ်နည်း) **"ဟ"**သည် ဗျတ္တအနက်ဟော၊ **"ဝေ"**သည် ဧကံသတ္ထအနက်ဟော၊ ဤအလို **"ဟ–ထင်ရှားစွာ၊ ဝေ–စင်စစ်"**ဟု ပေး၊ ဤသို့ ဟဝေက **"ထင်ရှား"**အနက်ကို ဟောပြီးဖြစ်သောကြောင့် ပါတုဘာဝန္တိ၌ ပါတုအတွက် အနက်မရှိဘဲ **"ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ"** ဟု ဖွင့်ရသည်၊ တစ်နည်း–ဋီကာ၌ **"ယဒါ+အာဟဝေ"**ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ **"ကိလေသာမာရ်နှင့် စစ်ထိုးရာအခါ၌"**ဟု ကေစိဝါဒ ပါသေး၏။

ပါတုဘာဝန္တိ။ ။ဓမ္မာအရ ဗောဓိပက္ခိယတရားကို ယူရာ၌ သတိပဋ္ဌာန်စသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ဥပါဒ် ဌီ ဘင်အားဖြင့် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ပါတုအနက်မရှိကြ၍ **"ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ"**ဟု ဖွင့်ရသည်၊ ဓမ္မာအရ သစ္စာလေးပါးကို ယူရာ၌ကား အချို့သစ္စာတို့သည် ရဟန္တာသန္တာန်၌ မဖြစ်နိုင်ကြ၊ ဉာဏ်အားသာ ထင်ရှားနိုင်ကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ပါတုအနက်ရှိကြ၍ ပကာသန္တိဟု ဖွင့်ရသည်။

ဗျတ္တာပါ ကဋ္ဌာ–ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ **ဓမ္မာ**တိ–ကား၊ စတုအရိယသစ္စဓမ္မာ–လေးပါးသော အရိယသစ္စာတရားတို့သည်၊ (**"ပါတုဘဝန္တိ–ထင်ရှားလာကုန်၏"** ၌ စပ်၊) ကိလေသသန္တာပနဋ္ဌေန–ကိလေသာတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဝီရိယံ – ကို၊ အာတာပေါတိ – အာတာပဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ – ဆိုအပ်၏၊ [**"အာတာပေါတိ "** ဟု ဆိုလိုလျက် ဣတိ ကျေနေသည်၊] **အာတာပိနော**တိ–ကား၊ သမ္မပ္ပဓာနဝီရိယဝတော–သမ္မပ္ပဓာန်ဝီရိယ ရှိထသော၊ [အာတာပီကို အသတ္ထိတဒ္ဓိတ် ကြ်စေလို၍ ဝန္ဓုပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သည်၊ **"အာတာပေါ အသ အတ္ထိတိ အာတာပီ"**ဟု ပြု၊] **စ္စာယတော**တိ–ကား၊ အာရမဏူပနိဇ္ဈာန လက္ခဏော စ–ကသိုဏ်းအစရှိသော အာရုံတို့ကို စူးစိုက်စွာ ရှုခြင်းလက္ခဏာ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏော စ–အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာ, နိဗ္ဗာန်၏ တထလက္ခဏာကို စူးစိုက်စွာ ရှုခြင်းလက္ခဏာ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ စ္စာနေန–နှစ်ပါးသောစ္စာန်ဖြင့်၊ စ္စာယတ္တသ–ရှုတတ်သူလည်းဖြစ်ထသော၊ [စ္စာနေနနေရာဝယ် ရှေးစာအုပ်များ၌ **"ဒ္ဒိဟိ စ္စာနေဟိ"**ဟု ရှိသည်။]

ဗြာဟ္မဏသတိ–ကား၊ ဗာဟိတပါပသ–မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှု ရှိသော၊ ဝါ–မကောင်းမှုတို့ကို မျှောပြီးသော၊ ခီဏာသဝသ–ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌၊) [ဗြာဟ္မဏ၏ ပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋ္ဌီကာ ပထမအုပ် ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ အဋ္ဌတ္ထိကနိဒါန်း၌ ပြခဲ့ပြီ၊] **အထ သ ကခ်ီ ဝယယန္တိ**တိ–ကား၊ အထ–ထိုအခါ၌၊ ဧဝံ–သို့၊ ဝါ–ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (ပါတုဘဝန္တိတိ ဥပဓေန္တိ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နှစ်နည်းဖြင့်၊) ပါတုဘူတဓမ္မသ–ဖြစ်ပြီးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားရှိသော၊ ဝါ–ထင်ရှားပြီးသော သစ္စာလေးပါးတရားရှိသော၊ အသ–ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကခ်ီ–ယုံမှားခြင်း ဟူသမျှတို့သည်၊ ဝယယန္တိ (ဝိ+အပယန္တိ)–ကင်းကုန်၏၊ **သဗ္ဗာ**တိ–ကား၊ ဘန္တေ–မြတ်စွာဘုရား၊ ကော–အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဖုသတိ နု ခေါ–တွေ့ထိပါသနည်း၊? ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ ပဠော–ပြဿနာသည်၊ နော ကလ္လော–ဖြေခြင်းငှာ မသင့်၊ [ဖဿဟူသော သဘာဝကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အနေအားဖြင့် မေးသောကြောင့် အမေးကစ၍ လွဲနေရကား ဖြေဖို့ရန် မသင့်–ဟူလို၊] ဣတိ–သို့၊ ဘဂဝါ–သည်၊ အဝေါစ–မိန့်တော်မူပြီ၊ ဣတိအာဒိနာ–ဤသို့ အစရှိသော၊ (နယေန စ–နည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊) တထာ–ထိုမှတစ်ပါး၊ ဘန္တေ–မြတ်စွာဘုရား၊ ဧရာမရဏံ–ဧရာ မရဏဟူသည်၊ ကတမံ နု ခေါ–အဘယ်ပါနည်း၊? ဣဒံ ဧရာမရဏံ–ဤ ဧရာ မရဏသည်၊ ကဿ စ–အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း၊ (သန္တကံ–ဥစ္စာပါနည်း၊?) ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ ပဠော–ပြဿနာသည်၊ နော ကလ္လော–ဖြေခြင်းငှာ မသင့်၊ (ကဿဟု ပုဂ္ဂိုလ်ကို မေးနေသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ် မရှိရကား မဖြေသင့် – ဟူလို၊) ဣတိအာဒိနာ –

ဤသို့အစရှိသော၊ နယေန စ–နည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပစ္စယာကာရေ–ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပာဒ်ဌာ၊ ယာ ဇတာ ကခ်ါ–အကြင် ယုံမှားခြင်းတို့ကို၊ (ဘဂဝတာ–သည်၊) ဝုတ္တာ–ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပစ္စယာကာရသော–ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပာဒ်၏ပင်၊ ဝါ–ကိုပင်၊ အပဋ္ဌိဝိဒ္ဓတ္တာ–ထိုးထွင်း၍ မသိအပ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဟံ–ငါသည်၊ (ငါဟူသော အကောင်ကလေးသည်၊) အတီတံ–အတိတ်ဖြစ်သော၊ အဒ္ဓါနံ–ကာလဌ၊ ဝါ–ကာလတုန်းက၊ အဟောသိံ နု ခေါ–ဖြစ်ခဲ့လေပြီလော၊ ကိုတိအာဒိကာ–ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ သောဠသ–တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးကုန်သော၊ ယာ စ ကခ်ါ–အကြင် ယုံမှားခြင်းတို့သည်လည်း၊ အာဂတာ–လာကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗာ–ကုန်သော၊ တာ–ထိုယုံမှားခြင်းတို့သည်၊ ဝပယန္တိ အပဂစ္ဆန္တိ–ကင်းကုန်၏၊ နိရုဇ္ဈန္တိ–ချုပ်ကုန်၏၊ ကသ္မာ–အဘယ့်ကြောင့်နည်း?၊ **ယတော ပဇာနာတိ သဟေတုမေဝန္တိ**–ကား၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ အဝိဇ္ဇာဒိကေန–အဝိဇ္ဇာအစရှိသော၊ ဟေတုနာ–အကြောင်းအားဖြင့်၊ သဟေတုကံ–အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သခ်ါရာဒိ–သခ်ါရအစရှိသော၊ ကေဝလံ–အလုံးစုံသော၊ ဝါ–အတ္တမဘက် သက်သက်သော၊ ဣမံ ဒုက္ခက္ခန္ဓမ္ပိ–ဤ ဒုက္ခအစုဖြစ် သော တရားကို၊ (သော–ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပဇာနာတိ–အပြားအားဖြင့် သိ၏၊ အညာတိ–သိ၏၊ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈတိ–ထိုးထွင်း၍ သိ၏၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်တည်း၊ [အညာတိ၌ အာပုဗ္ဗ ဉာဓာတ် တိဝိဘတ်တည်း၊ ထို သိခြင်းဟူသည်လည်း ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဟု သိစေလိုသောကြောင့် ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈတိဟု သဘာဝတ္ထကို ဖွင့်သည်။]

၂။ ဒုတိယဝါရေ–ဒုတိယဝါရ၌၊ **ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိတိ**–ကား၊ ဝိဒိတော–သိအပ်ပြီးသော၊ တသ္မိံ အတ္ထေ–ထို ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပာဒ်၏ အနုလုံ ပဋ္ဌိလုံဟူသော အနုက်သဘော၌၊ ဝါ–တွင်၊ အဝိဇ္ဇာယ တေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သခ်ါရနိရောဓောတိ – ဟူ၍၊ ဧဝံ – သို့၊ ပကာသိတသ – ထင်ရှားပြတော်မူအပ်ပြီးသော၊

သောဠသကခ်ါ။ ။ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်းကို ဋီကာကြည့်ပါ၊ အဟောသိံ နု ခေါ အဟံ အတီတမဒ္ဓါနံ–ငါဟုဆိုအပ်သော အကောင်သည်၊ (ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အတ္တ ဇီဝကလေးသည်) အတိတ်ကာလတုန်းက ဖြစ်ခဲ့လေပြီလောဟု တွေးတောခြင်းသည် အတ္တကို မူတည်၍ တွေးတောခြင်းတည်း၊ အရိယာ ဖြစ်သောအခါ၌ကား ထို အတ္တအယူ ပျောက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထို ယုံမှားသံသယ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးလုံး ကင်းကြလေပြီ။

ဝပယန္တိ။ ။ ဝိ+အပယန္တိ ပုဒ်ဖြတ်၊ ဝိ၌ ဣကို ချေ၍ သန္ဓိစပ်ထားသည်၊ ယန္တိ၌ ဣတိအနက်ဟော ယာဓာတ်တည်း၊ **"ဝိ အပ"** ဥပသာရကြောင့် **"အပဂမန"**အနက်ကို ဟောရသည်၊ ထို့ကြောင့် **"အပဂစ္ဆန္တိ"**သည် သဒ္ဒတ္ထ **"နိရုဇ္ဈန္တိ"**ကား အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း၊ အပဂမန–ကင်းကွာသွားခြင်းဟူရာ၌ **"နောင်တစ်ဖန် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်"**ဟူလို။

နိဗ္ဗာနသင်္ခါတသ–နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ပစ္စယကွယသ–အကြောင်းတို့၏ ကုန်ရာ တရားကို၊ အဝဗောဓနဘာဝဒီပကံ–ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ အာနုဘော်ကို ပြတတ်သော၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ–ဟောတော်မူအပ်သော အပြားရှိသော၊ ဣမံ ဥဒါနံ–ဤဥဒါန်းကို၊ ဥဒါနေသိ–ပေါ်ထွက်စေတော်မူပြီ၊ ဝါ–ကျူးရင့်တော်မူပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော–နက်၊ [**"ဒီယန္တိ ဘိက္ခဝေ၊ ပစ္စယာနံ ခယော ပစ္စယက္ခယော"**–ယောဇနာ။] တတြ–ထို ဥဒါန်းစကားရပ်၌၊ အယံ–ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သခေါ်ပတ္ထော–တည်း၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ပစ္စယာနံ–အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏၊ ခယသင်္ခါတံ–ကုန်ရာဟု ဆိုအပ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ–ကို၊ အဝေဒိ–သိတော်မူပြီ၊ အညာသိ–သိတော်မူပြီ၊ ပဋိဝိဒ္ဓိ–ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပစ္စယက္ခယနိဗ္ဗာန်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယဒါ–အကြင်အခါ၌၊ အာတာပိနော–ကိလေသာတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သော သမ္မပ္ပဓာန်ဝီရိယရှိထသော၊ စျာယတော–အာရမဏူပနိဇ္ဈာန်, လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန် တို့ဖြင့် ကသိဏ်းအစရှိသော အာရုံ, အနိစ္စ အစရှိသော လက္ခဏာကို စူးစိုက်စွာ ရှုတတ်ထသော၊ အသ ဗြာဟ္မဏသ–ထို မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဝါ–ထို မကောင်းမှုတို့ကို မျှောပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာ–ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ–**၃၇** ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်၊ ပါတုဘဝန္တိ–ထင်ရှားလာကုန်၏၊ (တစ်နည်း) ဓမ္မာ–သစ္စာလေးပါးတရားတို့သည်၊ ပါတုဘဝန္တိ–ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ အထ–ထိုအခါ၌၊ အသ–ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ နိဗ္ဗာနသ–၏၊ ဝါ–ကို၊ အဝိဒိတတ္တာ–မသိအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယာ (ကခ်ါ)–အကြင် ယုံမှားခြင်း တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ–ဖြစ်ကုန်ရာ၏၊ သဗ္ဗာပိ–လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တာ ကခ်ါ–ထိုယုံမှားခြင်း တို့သည်၊ ဝပယန္တိ–ကင်းကုန်၏၊ ဣတိ–ကား၊ (သခေါ်ပတ္ထော–တည်း။)

၃။ တတိယဝါရေ–၌၊ **ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ**တိ–ကား၊ ယေန မဂ္ဂေန–အကြင်မဂ်ဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ–သည်၊) ဒုက္ခန္ဓသ–၏၊ သမုဒယနိရောဓသင်္ခါတော–ဖြစ်ခြင်း ချုပ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော၊ သော အတ္ထော–ထို အနက်ကို၊ ကိစ္စဝသေန စ–ကိစ္စ၏ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ (သမုဒယနှင့် နိရောဓကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စအားဖြင့်လည်းကောင်း၊) အာရမဏကိရိယာယ စ–အာရုံပြုခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝိဒိတော သိအပ်ပြီ၊ တသ အရိယမဂ္ဂသ–၏၊ အာနုဘာဝဒီပကံ–သော၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ–သော၊ ဣမံ ဥဒါနံ–ကို၊ ဥဒါနေသိ–ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တတြာပိ–ထိုတတိယဥဒါန်းဂါထာ၌လည်း၊ (ပိဖြင့် ပထမ,ဒုတိယဥဒါန်းဂါထာတို့ကို ပေါင်းသည်၊) အယံ သခေါ်ပတ္ထော၊ ယဒါ–၌၊ အာတာပိနော–ထသော၊ စျာယတော–ထသော၊ ဗြာဟ္မဏသ–၏ (သန္တာန်၌၊) ဟဝေ–ထင်ရှားစွာ၊ ဓမ္မာ–**၃၇** ပါးသော

ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်၊ ပါတုဘဝန္တိ–ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ (တစ်နည်း) ဟဝေ–စင်စစ်၊ ဓမ္မာ–သစ္စာလေးပါးတရားတို့သည်၊ ပါတုဘဝန္တိ–ထင်ရှားလာကုန်၏၊ တဒါ–၌၊ သော ဗြာဟ္မဏော–သည်၊ ဥပ္ပန္နေဟိ–ဖြစ်ပြီးကုန်သော၊ တေဟိ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေဟိ ဝါ–ထို ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယသ္သ အရိယမဂ္ဂသ–အား၊ စတုသစ္စဓမ္မာ–တို့သည်၊ ပါတုဘူတာ–ထင်ရှားကုန်ပြီ၊ တေန အရိယမဂ္ဂေန ဝါ–ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ **မာရသေနံ–**မာရ်စစ်သည်ကို၊ **ဝိဓမ္မပယံ** (ဝိဓမ္မပယန္တော)–ဖျက်ဆီးလျက်၊ **တိဋ္ဌတိ**–တည်နိုင်၏၊ ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာတိအာဒိနာ–အစရှိသော၊ နယေန–ဖြင့်၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ–ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ (သုတ္တနိပါတ်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊) မာရသေနံ–ကို၊ ဝိဓမ္မပယန္တော ဝိဓမေန္တော ဝိဒ္ဓံသေန္တော–ဖျက်ဆီးလျက်၊ တိဋ္ဌတိ–၏။ [ဝိပုဗ္ဗ ဓူပဓာတ်သည် **"ဝိဓမန"** အနက်ဟော၊ **"လိမ္ပန"**စသော အနက်တို့ကို နစ်စေလို၍ **"ဝိဓမေန္တော"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝိပုဗ္ဗ ဓမဓာတ်သည်လည်း **"ဝိဒ္ဓံသန အနက်ဟော"**ဟု သိစေလို၍ **"ဝိဒ္ဓံသေန္တော"**ဟု ထပ်၍ ဖွင့်ပြန်သည်။]

ကထံ–အဘယ်သို့၊ (တိဋ္ဌတိ–တည်သနည်း၊) **သူရိယော**–နေသည်၊ **အန္ဓလိကၠံ**–ကောင်းကင်ကို၊ **သြဘာသယံ**–ထွန်းလင်းစေလျက်၊ (တိဋ္ဌတိ)**ဣဝ**–သို့တည်း၊ အဗ္ဘဂ္ဂတော–အထက်သို့တက်လာသော၊ သူရိယော–သည်၊ အတ္တနော–၏၊ ပဘာယ–အရောင်ဖြင့်၊ အန္ဓလိကၠံ–ကို၊ သြဘာသယန္တော–ထွန်းလင်းစေရင်းပင်၊ အန္ဓကာရံ–အမိုက်မှောင်ကို၊ ဝိဓမေန္တော–ဖျက်ဆီးလျက်၊ တိဋ္ဌတိ ယထာ–သို့၊ ဧဝံ–ဤအတူ၊ သောပိ ဗြာဟ္မဏော–သည်လည်း၊ တေဟိ ဓမ္မေဟိ–ထိုဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ဖြင့်၊ ဝါ–နည်း၊ တေန မဂ္ဂေန–ထိုအရိယမဂ်ဖြင့်၊ သစ္စာနိ–တို့ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော–ထိုးထွင်း၍ သိရင်းပင်၊ မာရသေနံ–ကို၊ ဝိဓမ္မပယန္တော–လျက်၊ တိဋ္ဌတိ–၏၊ ဣတိ (သခၤေပတ္ထော)၊ ဧဝံ–သို့လျှင်၊ ဧတ္ထ–ဤဥဒါန်းတို့တွင်၊ ပဌမံ–ပထမဖြစ်သော၊ ဥဒါနံ–ဥဒါန်းသည်၊ ပစ္စယာကာရပစ္စဝေက္ခဏာဝသေန–ပဋိစ္စသမุปฺปာဒ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ–ဖြစ်ပြီ၊ ဒုတိယံ–သော၊ (ဥဒါနံ–သည်၊) နိဗ္ဗာနပစ္စဝေက္ခဏာဝသေန–နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ–ပြီ၊ တတိယံ–သော၊ (ဥဒါနံ–သည်၊) မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏာဝသေန–မဂ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ–ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

[ဥဒါန်းပါဠိတော်နှင့် ဤပါဠိတော်၌လာသော ဥဒါန်းဂါထာတို့၏ ကာလကို ခွဲခြား၍ ပြလိုသောကြောင့် **"ဥဒါနေ ပန"**စသည်ကို မိန့်။] ပန–ဆက်၊ ဥဒါနေ–ဥဒါန်းပါဠိတော်၌၊ ရတ္တိယာ၊ပေ၊ အနုလောမပဋိလောမန္တိ–ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ–တို့သည်၊) ဝုတ္တံ–မိန့်ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ–ထို စကားကို၊ သတ္ထာဟသ–၏၊ အစ္ဆယေန–၌၊ သွေ–နက်ဖြန်၌၊ အာသနာ–မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိသ္သာမိ–ထတော်မူအုံ့၊ ဣတိ–သို့၊

(ဝတ္ထုဗဒိဝသသ–ဆိုထိုက်ရာနေ့၏၊) ရတ္တိ–၌၊ ဥပ္ပာဒိတမနသိကာရံ–ဖြစ်စေအပ်သော နှလုံးသွင်းတော်မူခြင်းကို၊ သန္ဓာယ–၍၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ ဟိ–မှန်၊ တဒါ–၌၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ယသ ပစ္စယာကာရပဇာနနသ စ–အကြင် ပဋိစ္စသမุปฺปาဒ်ကို အပြားအားဖြင့် သိတော်မူခြင်း၏ လည်းကောင်း၊ (အနုလုံကို သိတော်မူခြင်း)၊ ယသ ပစ္စယက္ခယာဓိဂမသ စ–အကြင် အကြောင်းတရားတို့၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူခြင်း၏ လည်းကောင်း၊ (ပဋိလုံကို သိတော်မူခြင်း)၊ အာနုဘာဝဒီပိကာ–ကုန်သော၊ ပုရိမာ–ကုန်သော၊ ဒွေ–နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဥဒါနဂါထာ–တို့သည်၊ (ဟောန္တိ–ရှိကုန်၏၊) တသ (ပစ္စယာကာရပဇာနနသ စ)–၏ လည်းကောင်း၊ တသ (ပစ္စယက္ခယာဓိဂမသ စ)–၏ လည်းကောင်း၊ ဝသေန–ဖြင့်၊ ဧကေကမေဝ–တစ်ခု တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကောဋ္ဌာသံ–အဖို့အစုကို၊ [အနုလောမပဋိလောမေသု ဧကေကမေဝ ကောဋ္ဌာသံ–ဋီကာ။] ပဌမယာမဿ–ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမယာမဿ–ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ မနသိ အကာသိ–နှလုံးသွင်းတော်မူပြီ။

ဣဒ ပန–ဤခန္ဓကဋ္ဌကား၊ ပါဋိပဒရတ္တိယာ–အထွက်တစ်ရက်နေ့ညဉ့်၌၊ ဝါ–ကဆုန်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့ ညဉ့်၌၊ ဧဝံ–သို့၊ မနသာကာသိ–ပြီ၊ ဟိ–ချဲ့၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ဝိသာခပုဏ္ဏမာယ–ကဆုန်လပြည့်ဖြစ်သော၊ ရတ္တိယာ–၏၊ ပဌမယာမေ–၌၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ–ပုဗ္ဗေနိဝါသကို၊ ဝါ–ရှေးဘ၌နေအပ်ဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို၊ အနုသရိ–အစဉ်လျှောက်၍ အောက်မေ့တော်မူပြီ၊ မဇ္ဈိမယာမေ–၌၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ–ဒိဗ္ဗစက္ခုကို၊ ဝိသောဓေသိ–သုတ်သင်တော်မူပြီ၊ ပစ္ဆိမယာမေ–၌၊ ပဋိစ္စသมุปฺปาဒ်–ကို၊ အနုလောမပဋိလောမံ–လုံ၊ မနသိကတ္တာ–၍၊ ဣဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ အရဏော–သည်၊ ဥဂ္ဂမိဿတိ–တက်လတ္တံ့၊ ဣတိ–သို့၊ (ဝတ္ထုဗဒကာလေ–ဆိုထိုက်ရာအခါ၌၊) သဗ္ဗညုတံ–သဗ္ဗညု အဖြစ်သို့၊ ဝါ–သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့၊ ပါပုဏိ–ရောက်တော်မူပြီ၊ စ–ဆက်၊ သဗ္ဗညုတပတ္တိသမနန္တရမေဝ–သဗ္ဗညု အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခြင်း၏ အခြားမဲ့၌ပင်၊ အရဏော–သည်၊ ဥဂ္ဂစ္ဆိ–တက်ပြီ၊ တတော–ထို သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရောက်ရာ အခါမှ၊ (ဝါ–ထို အရဏ်တက်ရာ အခါမှ၊ ပရံ–၌၊) တံ ဒိဝသံ–ထို ကဆုန်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်ကို၊ တေနေဝ ပလ္လင်္ကေန–ထို ထက်ဝယ်တင်ပျဉ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝီတိနာမေတ္တာ–လွန်စေတော်မူ၍၊ သမ္ဗတ္တာယ–ရောက်လာသော၊ ပါဋိပဒရတ္တိယာ–အထွက်တစ်ရက်နေ့ညဉ့်၏၊ တီသု ယာမေသု–တို့၌၊ ဧဝံ–သို့၊ မနသိကတ္တာ–မူ၍၊ ဣမာနိ ဥဒါနာနိ–တို့ကို၊ ဥဒါနေသိ–ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ပါဋိပဒရတ္တိယာ–၌၊ ဧဝံ–သို့၊ မနသိ ကတ္တာ–၍၊ ဗောဓိရုက္ခမူလေ၊ပေ၊ နိသိဒိတ–ဟူ၍၊ ဧဝံ–သို့၊ ဝုတ္တံ–(သံဂါယနာတင်ထေရ်တို့) မိန့်တော်မူအပ်သော၊ တ သတ္တာဟံ–ကို၊ တတ္ထေဝ–ထိုဗောဓိပင်၏ အနီး၌ပင်၊ ဝီတိနာမေသိ–လွန်စေတော်မူပြီ။

အဇပါလကထာ

၄။ အထ ခေါ၊လေ၊ တေနုပသက်မိတိ ဇော–ဌ်၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဘဂဝါ–သည်၊ တမှာ သမာဓိမှာ–ထိ အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိမှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတ္တာ–ထတော်မူပြီး၍၊ အနန္တရမေဝ–အခြားမဲ့ဌ်ပင်၊ ဗေဓိရက္ခမူလာ–မှ၊ ယေန–ဌ်၊ အဇပါလနိဂြောဓော–အဇပါလ ပညောင်ပင်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေန–ထိ အဇပါလ ပညောင်ပင် ရှိရာအရပ်သို့၊ နု ဥပသက်မိ–ကြွတော်မူသည် မဟုတ်၊ (ချက်ခြင်း ကြွတော်မူသည်မဟုတ်–ဟူလို၊) ပန–အဟုတ်ကား၊ (ဤ အနုယဝါကျကား **"ဣဒမေဝေတ္ထ ဒီပိတံ ဟောတိ"** တိုင်အောင်တည်း၊) ဘုတ္တာ သယတိတိ–ဟူ၍၊ ဝါ–စားပြီး၍ အိပ်၏ဟု၊ ဝုတ္တော–ဆိုအပ်သော်၊ ဟတ္ထေ–လက်တို့ကို၊ အဓောဝိတ္တာ–မဆေးမူ၍၊ မုခံ–ပါးစပ်ကို၊ အဝိက္ခာလေတ္တာ–လုတ်မကျင်းမူ၍၊ သယနသမိပံ–အိပ်ရာ၏ အနီးသို့၊ အဂန္တ္ဝာ–မသွားမူ၍၊ အညံ–အခြားသော၊ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ခု သော၊ အာလာပသလ္လာပံ–အာလာပသလ္လာပကို၊ ဝါ–ရှေးဦးစွာပြောခြင်း, နောက်ထပ် ပြောခြင်းကို၊ အကတ္ဝာ–မပြုမူ၍၊ သယတိစ္ဆေဝ–အိပ်၏ဟူ၍သာ၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ–ဆိုလိုသည်၊ နု ဟောတိ–မဟုတ်၊ ပန–အဟုတ်ကား၊ ဘောဇနတော–စားပြီးရာအခါမှ၊ ပစ္ဆာ–နောက်ဌ်၊ သယတိ–အိပ်၏၊ နု နသယတိ–မအိပ်မဟုတ်၊ ဣတိ ဣဒမေဝ–ဤအနက်သည်သာ၊ ဝါ–ကိုသာ၊ ဇော–ဤ ဘုတ္တာ သယတိ ဟူသောပါဠ်ဌ်၊ ဒီပိတံ–ပြအပ်သည်၊ ဟောတိ ယထာ–ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊ ဣဓာပိ–ဤ အထ ခေါ ဘဂဝါ အစရှိသော ပါဠိရပ်ဌ်လည်း၊ တမှာ သမာဓိမှာ–မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတ္တာ–၍၊ အနန္တရမေဝ–ပင်၊ ပက္ကမိ–ပြီ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ နု ဟောတိ၊ ပန–အဟုတ်ကား၊ (စ အနက်မရှိ) ဝုဋ္ဌာနတော–ထပြီးရာ အခါမှ၊ ပစ္ဆာ–ဌ်၊ ပက္ကမိ–ပြီ၊ နု နပက္ကာမိ–မကြွ မဟုတ်၊ ဣတိ ဣဒမေဝ–ဤအနက်သည်သာ၊ ဝါ–ကိုသာ၊ ဇော–ဤ အထ ခေါ ဘဝဝါ အစရှိသော ပါဠိရပ်ဌ်၊ ဒီပိတံ–ပြတော်မူ အပ်သည်၊ ဝါ–ပြတော်မူလိုရင်းသည်၊ ဟောတိ–၏။

ပန–ဆက်၊ အနန္တရံ–ထတော်မူပြီးသည်၏ အခြားမဲ့ဌ်၊ အပက္ကမိတ္တာ–ဖဲကြွတော် မမူဘဲ၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ကိံ–အဘယ်ကို၊ အကာသိ–ပြုတော်မူသေးသနည်း? ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ အပရာနိပိ–ပလွန်သတ္တာဟာမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန် သော၊ တီဏိ–သုံးခုကုန်သော၊ သတ္တာဟာနိ–သတ္တာဟတို့ကို၊ ဗောဓိသမီပေယေဝ–

ဣဒမေဝေတ္ထ ဒီပိတံ။ ။ **"ဘုတ္တာ သယတိ–စားပြီး၍အိပ်"** ဟူရာ၌ ယခုအခါ နေ့ဆွမ်းစားပြီးလျှင် အိပ်နေကျဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နေ့ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ မအိပ်ဘဲမနေ အိပ်မြဲ အိပ်ကြသည်သာ၊ သို့သော် နေ့ဆွမ်းစားပြီးလျှင် လက်ဆေးခြင်း, လုတ်ကျင်းခြင်းစသော ကိစ္စများကို ပြုပြီးမှသာ အိပ်ကြသကဲ့သို့, ထိုအတူ ဘုရားရှင်လည်း ဗောဓိပင်မှ အဇပါလနိဂြောဓသို့ ဧကန် ကြွတော်မူသည်ဟုလည်းကောင်း, ထိုသို့ ကြွတော်မမူမီ ပြုသင့်ရာ အခြားကိစ္စများကို ပြုတော်မူသေး၏ဟုလည်းကောင်းပြသည်– ဟူလို။

ဖောဓိပင်၏ အနီးဌိပင်၊ ဝိတိနာမေသိ–လွန်စေတော်မူပြီ၊ တတြ–ထိုသို့ လွန်တော်မူရာဌ၊ အယ်–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အနုပုဗ္ဗိကထာ–အစဉ်ဖြစ်သော စကားတည်း၊ ကိရ–ချဲ့၊ ဘဂဝတိ–သည်၊ ဗုဒ္ဓတ္တံ–ဗုဒ္ဓ၏အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ–ရောက်တော်မူပြီး၍၊ သတ္တာဟံ-ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ ဧကပလ္လင်္ကေန–တစ်ခုတည်းသော ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်ဖြင့်၊ နိသိန္နေ–ထိုင်နေတော်မူလသော်၊ ဘဂဝါ–သည်၊ နု ဝုဋ္ဌာတိ–ထတော်မမူသေး၊ အညေပိ–ရအပ်ပြီးသော တရားမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓတ္တကရာ–ဗုဒ္ဓအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ–တရားတို့သည်၊ အတ္ထိ ကိ နု ခေါ–ရှိကုန်လေသေးသလော၊ ဣတိ–သို့၊ ဧကစ္စာနံ–အချို့ကုန်သော၊ ဒေဝတာနံ–တို့၏၊ ကင်္ခါ–သည်၊ ဥဒပါဒိ–ပြီ၊ အထ–ယုံမှားခြင်းဖြစ်ရာ ထိုအခါဌ၊ ဘဂဝါ–သည်၊ အဋ္ဌမေ–ရှစ်ရက်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဒိဝသေ–ဌ၊ သမာပတ္တိတော–မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ–၍၊ ဒေဝတာနံ–တို့၏၊ ကင်္ခံ–ကို၊ ဥတ္တာ–၍၊ ကင်္ခါဝိဓေမနတ္ထံ–ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ဖျောက်တော်မူခြင်း အကျိုးငှာ၊ အာကာသေ–ဌ၊ ဝါ–သို့၊ ဥပ္ပတိတ္တာ–ကြွတော်မူ၍၊ ယမကပါဋိဟာရိယံ–ရေမီးအစုံဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဋิဟာကို၊ ဒဿေတ္တာ–၍၊ တာသံ–ထိုနတ်တို့၏၊ ကင်္ခံ–ကို၊ ဝိဓေမိတ္တာ–ပယ်ဖျောက်တော်မူပြီး၍၊ ပလ္လင်္ကံတော–ပလ္လင်တော်မှ၊ ဤသက်–စဉ်းငယ်၊ ပါစီနနိသိတေ–အရှေ့အရပ်ကိုမှီသော၊ (တစ်နည်း) ဤသက် ပါစီနနိသိတေ – စဉ်းငယ် အရှေ့အရပ် ယွန်းသော၊ ဥတ္တရဒိသာဘာဂေ–မြောက်အရပ်အဖို့ဌ၊ ဌတ္တာ–ရပ်တော်မူ၍၊ စတ္တာရိ အသင်္ခေ့ယျာနိ–လေးအသင်္ခေ့တို့ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ကပ္ပသတသဟဿဿဌ–ပတ်လုံးလည်းကောင်း၊ ဥပစိတာနံ–ဆည်းပူးတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပါရမီနံ–တော်တို့၏၊ ဗလာဓိကမနဌာနံ–အစွမ်းတော်ကြောင့် ရအပ်သော အရပ်ဖြစ်သော၊ (**"ဗလာဓိကမနဌာနံ–အကျိုးဖြစ်သော သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်ကို ရတော်မူရာ အရပ်ဖြစ်သော"**ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။) ပလ္လင်္ကံ–ပလ္လင်တော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဗောဓိရုက္ခဌ–ဗောဓိပင်ကိုလည်းကောင်း၊ အနိမိသေဟိ–မှိတ်ခြင်း မရှိကုန်သော၊ အက္ခီဟိ–မျက်လုံးတော်တို့ဖြင့်၊ သြလောကယမာနော–ကြည့်တော်မူလျက်၊ သတ္တာဟံ–ကို၊ ဝိတိနာမေသိ–ပြီ၊ တံ ဌာနံ–ထိုအရပ်သည်၊ (မှိတ်ခြင်း မရှိသော မျက်လုံးတော်တို့ဖြင့် ပလ္လင်တော်နှင့် ဗောဓိပင်ကို ကြည့်တော်မူရာ ထိုအရပ်သည်၊) **အနိမေသစေတိယံ**–အနိမိသစေတိယမည်သည်၊ ဧတံ–ပြီ။

အနိမေသေဟိ။ ။ နိပုဗ္ဗ မိသဓာတ်ဖြစ်၍ ဘောအနက်ကို ဟောရာဌ **"နိမေသော"** ဟုရှိရသည်၊ **"နိမိသ"**ကို ပါဋ္ဌမှန်ဆိုလိုလျှင် **"အပစ္စည်း"**ဟု ကြံပါ၊ **"နတ္ထိ+နိမေသော+ယေသန္တိ အနိမေသာနိ (အက္ခီနိ)"**။ [အနိမိသေဟိတိ ဓမ္မပီတိဝိဟာရဝသေန ပသာဒဝိဘာဝနိစ္စလဒလတာယ နိမေသရဟိတေဟိ–ဓမ္မပီတိ၏ တစ်ကိုယ်လုံး ပျံ့နှံ့ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ကြည်လင်ခြင်းကို ထင်စွာပြကြောင်းဖြစ်သော မျက်ခွံ၏ လှုပ်ရှားခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မှိတ်ခြင်းမှ ကင်းကုန်သော၊–ဋီကာ။]

အထ–မမှိတ်သော မျက်လုံးတော်ဖြင့် ကြည့်တော်မူရာ (၇)ရက်ကာလ၏ အခြားမဲ့၌၊ ပလ္လင်္ကပ်သ စ–၏လည်းကောင်း၊ ဌိတဋ္ဌာနသ စ–ရပ်တော်မူရာအရပ်၏ လည်းကောင်း၊ အန္တရာ–အကြား၌၊ ပုရတ္ထိမတော စ–အရှေ့အရပ်အားဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ပစ္ဆိမတော စ–အနောက်အရပ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာယတော– ရှည်လျားသော၊ ရတနစင်္မေ–ရတနာစင်္ကြံတော်၌၊ (အရှေ့အနောက် အလျား ရှည်သော ရတနာစင်္ကြံတော်၌)၊ စင်္မဏ္ဍော–စင်္ကြံကြွတော်မူလျက်၊ သတ္တာဟံ– ကို၊ ဝီတိနာမေသိ–ပြီ၊ တံ ဌာနံ–ထို စင်္ကြံကြွတော်မူရာ အရပ်သည်၊ **ရတနစင်္မ စေတိယံ** နာမ–**ရတနစင်္မစေတီ** မည်သည်၊ ဇာတံ–ပြီ၊ [ရတနစင်္မေတိ ဒေဝတာဟိ **မာပိတော** ရတနမယစင်္မေ–ဋီကာ။] တတော–ထို ရတနစင်္မ **စေတီတော်မှ၊ ပစ္ဆိမဒိသာဘာဂေ**–**အနောက်အရပ်အဖို့၌**၊ ဒေဝတာ–တို့သည်၊ ရတနဃရံ–ရတနာကျောင်းတော်ကို၊ မာပယိံသု–ဖန်ဆင်းကြကုန်ပြီ၊ တတ္ထ–ထို ရတနာကျောင်းတော်၌၊ ပလ္လင်္ကေန–ဖြင့်၊ **နိသိဒိတ္ဝာ**–၍၊ **အဘိဓမ္မပိဋကံ**–ကို လည်းကောင်း၊ ဝိသေသတော–အထူးအားဖြင့်၊ ဇတ္ထ–ဤ **အဘိဓမ္မာပိဋကတွင်**၊ အနုဏ္ဏနယံ–အဆုံးမရှိသော နည်းရှိသော၊ သမန္တပဋ္ဌာနံ စ–သမန္တပဋ္ဌာန်ကိုလည်း ကောင်း၊ ဝိစိနန္တော–စူးစမ်းဆင်ခြင်တော်မူလျက်၊ သတ္တာဟံ–ကို၊ ဝီတိနာမေသိ– ပြီ၊ တံ ဌာနံ–ထိုအရပ်သည်၊ **ရတနဃရစေတိယံ** နာမ–ရတနဃရစေတီတော် မည်သည်၊ ဇာတံ–ဖြစ်ပြီ။

ဇဝံ–ဤသို့လျှင်၊ ဗောဓိသမိပေယေဝ–ဗောဓိပင်၏ အနီး၌သာလျှင်၊ စတ္တာရိ– လေးပါးကုန်သော၊ သတ္တာဟာနိ–တို့ကို၊ ဝီတိနာမေတ္ဝာ–၍၊ ပဋ္ဌမေ–ပဋ္ဌမဖြစ်သော၊ သတ္တာဟေ–၌၊ ဗောဓိရုက္ခမူလာ–မှ၊ ယေန–၌၊ **အဇပါလနိဂြောဓော**–**သည်**၊ (**အတ္ထိ**)၊ တေန–သို့၊ ဥပသင်္သမိ–ပြီ၊ ကိရ–ချဲ့၊ တသ နိဂြောဓသ–၏၊ ဆာယာယ–၌၊ **အဇပါလကာ**–**ဆိတ်ကျောင်းသားတို့သည်**၊ ဂန္တွာ–သွား၍၊ နိသီဒန္တိ– ကုန်၏၊ တေန–ကြောင့်၊ အသ–ထိုညောင်ပင်၏၊ **အဇပါလနိဂြောဓော**ဝေ–**အဇပါလနိဂြောဓ** ဟူ၍သာ၊ နာမံ–သည်၊ ဥဒပါဒိ–ပြီ။

ရတနဃရ။ ။[ရတနဘူတာနံ သတ္တန်္ဓ ပကရဏာနံ တတ္ထ စ အနုတ္တရသ ဓမ္မရတနသ သမ္မသနေန တံ ဌာနံ ရတနဃရစေတိယံ နာမ ဇာတန္တိပိ ဝဒန္တိ၊ တေနေဝ အဋ္ဌသလိနိယံ ရတနဃရံ နာမ နံ ရတနမယံ ဂေဟံ၊ သတ္တန်္ဓ ပန ပကရဏာနံ သမ္မသိတဋ္ဌာနံ ရတနဃရန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ၊–ဋီကာ။]

အဇပါလ။ ။ **အဇေ**–**ဆိတ်တို့ကို**၊ ပါလေန္တိ–**စောင့်ရှောက်တတ်, ကျောင်းတတ်ကုန်** ၏၊ ဣတိ **အဇပါလာ**၊ ကိုယ်ပိုင်ဆိတ်ကို ကျောင်းလျှင် **အဇပါလဟုခေါ်**၏၊ သူတစ်ပါး ဆိတ်ကို အငှားကျောင်းလျှင် **"အဇပါလက"**ဟု ခေါ်သည်၊ ဂေါပါလ, ဂေါပါလက ၌လည်း နည်းတူ၊ ထိုဆိတ်ကျောင်းသားတို့၏ နေ့အခါဝယ် အရိပ်ခိုဖို့ရန် သွား၍နေရာ ဖြစ်သောကြောင့် **"အဇပါလာနံ + နိဂြောဓော + အဇလပါလနိဂြောဓော (ဆိတ်ကျောင်း သားတို့၏ ညောင်ပင်)"** ဟု ထင်ရှားသည်၊ ဤအလို **"အဇပါလနိဂြောဓမူလေ–**

သတ္တာဟံ ဝိမုတ္တိသုခပဋိသံဝေဒီတိ–ကား၊ တတြာပိ–ထို အဇပါလပညောင်ပင်၌လည်း၊ **ဓမ္မံ**–တရားတော်ကို၊ ဝိစိနန္တော်ယေဝ–သာလျှင်၊ ဝိမုတ္တိသုခံ–ကို၊ ပဋိသံဝေဒေန္တော်–လျက်၊ နိသီဒိ–ပြီ၊ ဧသ ရုက္ခော–ဤ အဇပါလပညောင်ပင်သည်၊ ဗောဓိတော–ဗောဓိပင်မှ၊ ပုရတ္ထိမဒိသာဘာဂေ–အရှေ့အရပ်အဖို့၌၊ ဟောတိ–ရှိ၏။

စ ပန–ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ တွေ–ဤ အဇပါလပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ ဘဂဝတိ–သည်၊ ဧဝံ–ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်အားဖြင့်၊ နိသိန္နေ–သီတင်းသုံးတော်မူလသော်၊ ဧကော–သော၊ ဗြာဟ္မဏော–သည်၊ ဂန္တွာ–သွား၍၊ ပဋ္ဌ–ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိ–ပြီ၊ တေန–ကြောင့်၊ **အထ ခေါ အညတရော**တိအာဒိ–အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ–ထို အထ ခေါ အညတရော

ဆိတ်ကျောင်းသားတို့ အရိပ်ခိုဝင်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့် အဇပါလမည်သော ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌"ဟု ပေး။

ကေစိဝါဒ။ ။ ဇပန္တီတိ ဇပါ၊ နဲ+ဇပါ–အဇပါ=ဝေဒမန္တာန်ကို မရွတ်အံ့နိုင်သော ပုဏ္ဏားအိုတို့၊ အာလန္တီ ဇတ္ထာတိ အာလော=ယူရာညောင်ပင်၊ အဇပါနံ+အာလော အဇပါလော–ဝေဒမန္တာန်ကို မရွတ်အံ့နိုင်သော ပုဏ္ဏားအိုတို့၏ (နေရာအိမ်ကို) ယူရာဌာနဖြစ်သော ပညောင်ပင်၊ ဤအလို "**အဇပါလနိုကြောဓမူလေ–ဝေဒမန္တာန်ကို မရွတ်အံ့နိုင်သော ပုဏ္ဏားအိုတို့၏ နေရာအိမ်ကို ယူရာ၏အဖြစ်ကြောင့် အဇပါလမည်သော ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌**"ဟု ပေး။ [ဘုရားပွင့်တော်မမူမီ ရှေးအခါက ထိုနေရာ၌ ပုဏ္ဏားအိုများ အိမ်ဆောက်၍ ဝင်းခြံကာလျက် နေကြသတတ်။]

အပရေဝါဒ။ ။ မွန်းတည့်အခါ၌ သတ္တဝါတို့သည် ဤ ပညောင်ပင်အောက်သို့ လာ၍ အရိပ်ခိုကြသတတ်၊ ထို့ကြောင့် "**ပါလေတီတိ ပါလော၊ အဇေ+ပါလော–အဇပါလော**"ဟု ပြု။ ဤအလို "**အဇပါလနိုကြောဓမူလေ–မွန်းတည့်အခါ ဝင်လာသော သတ္တဝါတို့ကို အရိပ်ဖြင့်စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဇပါလမည်သော ပညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌**"ဟု ပေး။ [အဇသဒ္ဒါသည် သတ္တဝါသာမန်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ "**အဇဂရော–သတ္တဝါတို့ကို မျိုတတ်သော စပါးကြီးမြွေ**"ဟူရာ၌ကဲ့သို့ တည်း၊] ထိုအကြောင်းအရာများသည် ဘုရားမပွင့်မီ ရှေးတုန်းကဖြစ်ခဲ့သော အကြောင်းအရာများတည်း၊ ဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ၌ကား ထိုအကြောင်းအရာများ မထင်ရှားတော့၊ နာမည်မျှသာ ထင်ရှားတော့သည်။

ဝိမုတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒေန္တော။ ။ တရားတော်ကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ တရားတော်ကို အာရုံပြုရ၏၊ ဝိမုတ္တိသုခကို ခံစားတော်မူသောအခါ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရ၏၊ ထိုကိစ္စသည် တစ်ပြိုင်နက် မဖြစ်နိုင်ပါ။ အဘယ့်ကြောင့် "**ဓမ္မံ ဝိစိနန္တော်ယေဝ ဝိမုတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒေန္တော**"ဟု မိန့်ရပါသနည်း၊? အဖြေကား–တရားတော်ကို ဆင်ခြင်တော်မူရင်းပင် အကြားအကြား၌ ဝိမုတ္တိသုခကို ခံစားတော်မူပါသည်၊ ထိုကိစ္စနှစ်မျိုးကို တစ်ပြိုင်နက် မလုပ်ပါ၊ တစ်နည်း–"**ဓမ္မံ ဝိစိနန္တော ဝိမုတ္တိသုခဉ္စ ပဋိသံဝေဒေန္တော**" ဟု ပါဠိတစ်မျိုးရှိလျှင် ကောင်း၏၊ ဥဒါနဋ္ဌကထာ၌ ဤအတိုင်းပင် ပါဠိရှိသည်။

အစရှိသော စကားရပ်၌၊ **ဟုံဟုက်ဇာတိကောတိ**–ကား၊ သော–ထိုပုဏ္ဏားကို၊ ဝါ–သည်၊ (ယသ္မာ–ကြောင့်၊) ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကော နာမ–မြင်အပ်သော အာရုံကို မင်္ဂလာရှိ၏ဟု ယုံကြည်သူ မည်သည်၊ (ဟုတ္တာ–၍၊) မာနဝသေန–မာန၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ကောဓဝသေန စ–ကောဓ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟုံဟုန္တီ–ဟုံဟုံဟူ၍၊ ဝါ–ဟောဟောဟူ၍၊ ကရောန္တော–ပြုလျက်၊ ဝိစရတိ ကိရ–လှည့်လည်တတ်သတတ်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဟုံဟုံဟုပြုလျက် လှည့်လည်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဟုံဟုက်ဇာတိကောတိ–ဟုံဟုက်ဇာတိကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏၊ ဟုဟုက္ကဇာတိကောတိပိ–ဟူ၍လည်း၊ ပဌမ–ရွတ်ဆိုကြကုန်၏၊ **တေမတ္တဲ ဝိဒိတ္တာတိ**–ကား၊ တေန–ထိုပုဏ္ဏားသည်၊ ဝုတ္တသ–လျှောက်အပ်သော၊ ဝစနသ–စကား၏၊ (ဗြာဟ္မဏောဟူသော သဒ္ဒါ၏၊) သိခါပတ္တံ–အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော၊ **ဧတံ** အတ္ထံ–ရဟန္တာဟူသော ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝိဒိတ္တာ–သိတော်မူ၍၊ တာယံ ဝေလာယံ–၌၊ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။

တသ္မာ–ထိုဂါထာ၏၊ အတ္ထော–ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဗာဟိတပါပ ဓမ္မတာယ–မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုအကျင့် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ–မကောင်းမှုအကျင့်တို့ကို မျှောပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗြာဟ္မဏော–ဗြာဟ္မဏ မည်သော၊ ယော–အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကတာယ–မြင်အပ်သောအာရုံကို မင်္ဂလာရှိ၏ဟု ယုံကြည်သူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟုံဟုက်ံရကသာဝါ ဒိပါပဓမ္မယုတ္တော–ဟုံဟုံဟု ပြုတတ်သော မာန,ကောဓ,ရာဂဖန်ရည် အစရှိသော မကောင်းမှုအကျင့်တို့နှင့်ယှဉ်သည်၊ ဟုတ္တာ၊ ကေဝလံ–ဗာဟိတပါပဓမ္မအဖြစ်မဖက် သက်သက်၊ ဇာတိမတ္တကေန–ဗြာဟ္မဏဇာတ်မျှဖြင့်၊ ဗြဟ္မဉ်–ဗြာဟ္မဏ၏အဖြစ်ကို၊ နပဋိဇာနာတိ–ဝန်ခံသူမဟုတ်၊ [ဤဝါကျသည် ဗြာဟ္မဏော ဗာဟိတပါပဓမ္မော စသော ပုဒ်တို့၏ ပြောင်းပြန်ရထိုက်သော အနက်တို့ကို ပြသော ဗျတိရေကဝါကျတည်း။] ဗာဟိတပါပဓမ္မတ္တာ–ကြောင့်၊ ဝါ–ကြောင့်၊ ဗြာဟ္မဏော–ဗြာဟ္မဏ မည်သော၊ သော–ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟုံဟုက်ံရပ္ပဟာနေန–ဟုံဟုံဟု ပြုတတ်သော မာန,ကောဓကိုပယ်ခြင်းကြောင့်၊ **နိဟုံဟုကော်**–ဟုံဟုံဟု ပြုတတ်သော မာန,ကောဓ မရှိသည်လည်းကောင်း၊ ရာဂါဒိကသာဝါဘာဝေန–ရာဂအစရှိသော ဖန်ရည်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ **နိက္ကသာဝေါ**–ရာဂအစရှိသော ဖန်ရည်မရှိသည်လည်းကောင်း၊

ဟုံဟုက်ဇာတိကော။ ။ ဟုံဟုံ ဣတိ ကရောတိတိ–ဟုံဟုကော်၊ ကရဇာတ် ကွိ ပစ္စည်း၊ **"ဟုံဟုက်ံဘာဝ"**ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပုဒ် အကျေကြဲ၊ ဟုံဟုကော်+ဇာတိ ယသ္မာတိ ဟုံဟုက်ံဇာတိကော၊ သမာသန္တကပစ္စည်း၊ မာနလည်းကြီး,ဒေါသလည်းကြီး သောကြောင့် **"အစောကွ ဇာတိက် ဒိသ္မာ"**အမြင်ကပ်စရာကို မြင်ရပြီဆိုလျှင် **"ဟုံးဟုံး"** ဟု (ဟေးဟေး ဖဲပေး ဖဲပေး)ဟု အသံလည်းပြုတတ်, ထိုအသံပြုခြင်းသည်ပင် သူ၏ ဝါသနာဖြစ်သောကြောင့် **"ဟုံဟုက်ံဇာတိကော"**ဟု ဆိုသည်။

ဘာဝနာနုယောဂယုတ္တစိတ္တတာယ–ဘာဝနာကို အဖန်ဖန်အားထုတ်ကြောင်း ဝိရိယနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **ယတတ္ထော**–အားထုတ်ကြောင်း ဝိရိယနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ သီလသံဝရေန (သီလသံယမေန)–စောင့်စည်းကြောင်း သီလဖြင့်၊ [ဥဒါနအဋ္ဌကထာ၌ **"သီလသံယမေန"**ဟု ရှိ၏။] သညတစိတ္တတာယ–စောင့်စည်းအပ်ပြီးသော စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **ယတတ္ထော**–စောင့်စည်းအပ်ပြီးသော စိတ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ စတုမဂ္ဂညာဏသခ်ါတေဟိ–လေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဝေဒေဟိ–သိတတ်သော ဉာဏ်တို့ဖြင့်၊ အန္တံ–နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အဆုံးသို့၊ ဂတတ္တာ–ရောက်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ **ဝေဒန္တဂူ**–လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အဆုံးသို့ရောက်ပြီးသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ ဝေဒါနံ–လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်တို့၏၊ အန္တံ–အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော အဆုံးသို့၊ ဂတတ္တာ–ရောက်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ **ဝေဒန္တဂူ**–လေးပါးသောမဂ်ဉာဏ်တို့၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသည်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသ–မဂ်တည်းဟူသော မြတ်သောအကျင့်၏၊ ဝါ–ကို၊ ဝုသိတတ္တာ–ကျင့်သုံးအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော**–ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယရှိသည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတ္တာ–၍၊) **ဓမ္မေန**–တရားသဖြင့်၊ **ဗြဟ္မဝါဒံ**–ငါ ဗြာဟ္မဏဟူသော ဝါဒကို၊ **ဝေဒယျ**–ပြောဆိုနိုင်ရာ၏၊ အဟံ–သည်၊ ဗြာဟ္မဏော–ဗြာဟ္မဏတည်း၊ ဣတိ ဧတံ ဝါဒံ–ဤသို့သော ဝါဒကို၊ ဓမ္မေန–ဖြင့်၊ ဝေဒယျ–၏၊ [ဗြဟ္မဝါဒံ ဝေဒယျကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ယသ–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သကလေ–အလုံးစုံသော၊ လောကသန္နိဝါသေ–စုဝေးတည်နေရာ သတ္တလောက၌၊ (ဝါ–စုဝေးတည်နေရာ သတ္တလောကဝယ်၊) ကုဟိဋ္ဌိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဧကာရမ္မဏောပိ–တစ်ခုသော အာရုံ၌ လည်း၊ ရာဂုသဒေါ–ထောင်လွှားတက်ကြွတတ်သော ရာဂလည်းကောင်း၊ ဒေါသုသဒေါ–ထောင်လွှားတက်ကြွတတ်သော ဒေါသလည်းကောင်း၊ မောဟုသဒေါ–လည်းကောင်း၊ မာနုသဒေါ–လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌုသဒေါ–လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဣမေ ဥသဒါ–ဤထောင်လွှား တက်ကြွတတ်သောတရားတို့သည်၊ နတ္ထိ–မရှိကုန်၊ [သော–သည်၊ ဗြဟ္မဝါဒံ–ကို၊ **"ဝေဒယျ"**ဟု ရှေ့ပြန်လှည့်။] ဣတိ (ဧဝံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော)။

ယတတ္ထော။ ။ ပထမနည်းအလို အားထုတ်ခြင်းအနက်ရှိသော ယတိဓာတ်တည်း၊ **"ယတ+အတ္ထ"**ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ အတ္ထသဒ္ဒါ စိတ်ဟူသော အနက်ဟောတည်း၊ ယတတိ ဧတေနာတိ ယတော–အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လ ဝိရိယ၊ **"ယတေန+ယုတ္တော+အတ္ထော+ယသာတိ=ယတတ္ထော"**ဟု ပြု၊ ဒုတိယနည်းအလို–ယတ၌ စောင့်စည်းခြင်းအနက်ရှိသော ယမုဓာတ် **"ယမီယတေ သံယမီယတေတိ ယတော–စောင့်စည်းအပ်သော စိတ်"** **"ယတော+အတ္ထော+ယသာတိ–ယတတ္ထော"**ဟု ပြု။ [လောကသန္နိဝါသေ၏ အဖွင့်ကို ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

မုစလိန္ဒကထာ

၅။ အကာလမေဃောတိ–ကား၊ ဝဿကာလေ–မိုးအခါသည်၊ အသမ္ဘတ္တေ–မရောက်သေးမီ၊ ဥပ္ပန္နမေဃော–ဖြစ်သောမိုးတည်း၊ ပန–ဆက်၊ အယံ–ဤမိုးသည်၊ ဂိမှာနံ-နွေလတို့၏၊ ပစ္ဆိမေ မာသေ-နောက်ဆုံးလဋ္ဌ၊ ဥဒပါဒိ၊ **သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာတိ**-ကား၊ တသ္မိ–ထိုမိုးသည်၊ ဥပ္ပန္နေ–ဖြစ်လသော်၊ သတ္တာဟံ–ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ **အဝိစ္ဆိန္နဝုဋ္ဌိကာ**–မပြတ်မစဲ မိုးရွာခြင်းသည်၊ **အဟောသိ**–ပြီ၊ **သီတဝါတဒုဒ္ဒိနီတိ**-ကား၊ သာ စ သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာ–ထိုခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မပြတ်မစဲ မိုးရွာခြင်းသည်လည်း၊ ဥဒကဖုသိတသမ္ဘိဿေန–ရေပေါက်ကို နှင့်ရောသော၊ သီတဝါတေန–အေးမြသော လေသည်၊ သမန္တာ–ထက်ဝန်းကျင်ဋ္ဌ၊ ပရိဗ္ဗာမနေန–ချာချာလည်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ဒုသိတဒိဝသတ္တာ–ဖျက်ဆီးအပ်သော နေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သီတဝါတဒုဒ္ဒိနီ နာမ–သီတဝါတဒုဒ္ဒိနီ မည်သည်၊ ဝါ–အေးမြသောလေသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော နေ့ရှိသော မိုးရွာခြင်းမည်သည်၊ အဟောသိ။

ပစ္ဆိမေ မာသေ ဥဒပါဒိ။ ။ နွေလတို့၏ နောက်ဆုံးလဟူသည် နယုန်လပြည့်ကျော်တစ်ရက်မှ ဝါဆိုလပြည့်အထိတည်း၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် ၎င်းသတ္တာဟလွန်ပြီးဖြစ်၍ နယုန်လပြည့်ကျော်သို့ ရောက်နေသောကြောင့် **"ပစ္ဆိမေ မာသေ"**ဟုဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် မိုးအခါမရောက်ဘဲ ရွာသောမိုးဖြစ်၍ **"အကာလမေဃ"**ဟု ဆိုသည်၊ ထိုမိုးသည်၊ စကြဝဠာတစ်တိုက်လုံးအနှံ့ ရွာသောကြောင့် **"မဟာ"**ဟုဆိုသည်၊ ထိုမိုးမျိုးကား စကြာမင်းဖြစ်ရာအခါ, ဘုရားဖြစ်ရာအခါ ဤအခါနှစ်မျိုးဋ္ဌသာ ရှာသည်၊ ထို့ကြောင့် သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာဟူရာဋ္ဌ ယခုအခါ ခုနစ်ရက် မိုးစွေခြင်းမျိုးဟု မမှတ်လင့်၊ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး အဆက်မပြတ် ရွာနေသော မိုးတည်းဟု မှတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် **"သတ္တာဟံ အဝိစ္ဆိန္နဝုဋ္ဌိကာ"**ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။

ဝဒ္ဒလိကာ။ ။ ဝဒ္ဒလိကာတိ ဝုဋ္ဌိယာ ဧဝ ဣတ္ထိလိင်ဝသေန နာမံ–(ဝိမတိ)။ **"ဝဒ္ဒလိကာ"**ဟူသည် ဝုဋ္ဌိကာ၏ ပရိယာယ်အမည်တည်း၊ ထို့ကြောင့် **"သတ္တာဟံ+ဝဒ္ဒလိကာ သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာ–ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မိုးရွာခြင်း"**ဟု အနက်မှတ်ပါ၊ **"ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မိုးစွေခြင်း"** ဟူသော အနက်ကို မမှတ်ပါနှင့်။

သီတဝါတဒုဒ္ဒိနီ။ ။ အဋ္ဌကထာဋ္ဌ ဒုသိတဒိဝသတ္တာကို ကြည့်၍ **"ဒုသိတံ+ဒိနံ ဣမိဿာတိ ဒုဒ္ဒိနီ၊ သီတဝါတေန+ဒုဒ္ဒိနီ"**ဟု ပြုပြီးလျှင် သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာကို အရကောက်ပါ၊ ထိုသီတဝါတဒုဒ္ဒနီဟူသည် ရှေးခေတ်က ခေါ်အပ်သော နာမည်တစ်မျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် **"သီတဝါတဒုဒ္ဒိနီ နာမ အဟောသိ"**ဟု နာမထည့်၍ အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ အချို့ကား **"သတ္တာဟ ဝဋ္ဋလိကာ"**ဟု ပါဋ္ဌမှန်ပြု၍ **"ဝဋ္ဋနီ အာဝဋ္ဋနီ ဘွာတိ–ဝဋ္ဋလိကာ"**ဟု ဝစနတ္ထ ပြုကြ၏၊ **"မိုးတိမ်တို့၏ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး လှည့်လည်ရာအခါ"**ဟု ဆိုလိုသတတ်၊ ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကား ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မိုးစွေနေသောအခါနှင့် လျော်၏၊ ဤဋ္ဌကား မိုးစွေရုံမကဘဲ မိုးရွာနေသောကြောင့် ဤနေရာနှင့် မသင့်။

အထ ဓေါ မုစလိန္ဒော နာဂရာဇာတိ–ကား၊တဲသော မုစလိန္ဒရက္ခသ–ထိုကျည်းပင်၏ပင်၊ သမီပေ–အနီး၌၊ ပေါက္ခရဏိယာ–၌၊ နိဗ္ဗတ္တော–ဖြစ်သော၊ မဟာနုဘာဝေါ–ကြီးသော အာနုဘော်ရှိသော၊ နာဂရာဇာ–သည်၊ (နိုက္ခမိတွာ စသည်၌ စဉ်းငယ်စပ်၍ အဌာသိ၌ စပ်၊) **သတ္တာက္ခတ္တုံ ဘောဂေဟိ ပရိက္ခိပိတွာတိ**–ကား၊ တသို့–ထိုနဂါးသည်၊ ဇဝံ–သို့၊ ဝါ–ဤသို့ ခုနစ်ပတ်၊ ဘောဂေဟိ–ကိုယ်တို့ဖြင့်၊ ပရိက္ခိပိတွာ–ရစ်ပတ်၍၊ ဥပရိမုဒ္ဓနိ–ဦးထိပ်တော်၏ အထက်၌၊ [**"မုဒ္ဓပဒေသသ+ဥပရိ"**ဟု ဋီကာ ဖွင့်သောကြောင့် **"ဥပရိမုဒ္ဓနိ"**ကို အဗျယီဘော သမာသ်ကြ၏သည်။] မဟန္တံ–ကြီးစွာသော၊ ဖဏံ–ပါးပြင်းကို၊ ကရိတွာဝ–ပြု၍သာလျှင်၊ ဌိတော–တည်နေလသော်၊ တသ–ထိုနဂါး၏၊ ပရိဏ္ဍောပဇ္ဇန္တ ရံ–**အခွေ၏ အတွင်း**သည်၊ လောဟပါသာဒေ–ကြေးပြာသာဒ်၌၊ ဘဏ္ဍာဂါရဂဗ္ဘပမာဏံ–ဘဏ္ဍာတိုက်ခန်း ပမာဏရှိသည်၊ အဟောသိ၊ [မဇ္ဈိမနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၌ **"ဟေဋ္ဌာလောဟ ပါသာဒပမာဏော"**ဟု ဆိုသည်။] တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဘဂဝါ–သည်၊ နိဝါတေ–လေမရှိသော၊ ပိဟိတဒ္ဒါရဝါတပါနေ–ပိတ်အပ်သော တံခါးလေသောက်ပြတင်းရှိသော၊ ကူဋာဂါရေ–စုလစ်မွန်းချန် အထွတ်တပ်အပ်သောကျောင်း၌၊ နိသိန္နော ဝိယ–သီတင်းသုံးတော်မူရသကဲ့သို့၊ ဇာတော–ပြီ။

မာ ဘဂဝန္တံ သီတန္တိအာဒိ–အစရှိသော စကားရပ်သည်၊ တသ–ထိုနဂါးမင်း၏၊ တထာ–ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထိုသို့ ခုနစ်ထပ် ရစ်ပတ်မှုကို၊) ကရိတွာ–၍၊ ဌာနကာရဏာပရိဒီပနံ–တည်ခြင်း၏အကြောင်းကိုပြကြောင်းစကားတည်း၊ (**"အသေး အပူစသည် နှိပ်စက်မည် စိုးသောကြောင့် ထိုသို့ ရစ်ပတ် တည်နေရသည်"**ဟူလို၊) ဟိ–မှန်၊ သော–ထိုနဂါးမင်းသည်၊ ဘဂဝန္တံ–ကို သီတံ–အအေးသည်၊ မာ ဗာဓယိတ္ထ–မနှိပ်စက်ပါစေလင့်၊ ဥဏှံ–သည်၊ မာ ဗာဓယိတ္ထ၊ ဍံသာဒိသမ္ဗဿော–မှက် အစရှိသည်တို့၏ အတွေ့အထိသည်၊ မာ ဗာဓယိတ္ထ၊ ဣတိ–ဤသို့ကြ၍၊ တထာ–ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ထိုသို့ ခုနစ်ထပ် ရစ်ပတ်မှုကို၊) ကရိတွာ အဌာသိ၊ တတ္ထ–ထို မာဘဂဝန္တံ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ သတ္တာဟဝဒ္ဒလိကာယ–ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး မိုးရွာရာအခါ၌၊ ဥဏှမေဝ–အပူသည်ပင်၊ ကိဉ္စာပိ နတ္ထိ–အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ ပန–ထိုသို့ မရှိပါသော်လည်း၊ အန္တရန္တရာ–အကြားအကြား၌၊ မေဃော–သည်၊ သစေ ဝိဂစ္ဆေယျ–အကယ်၍ ကင်းအုံ၊ (ဇဝံသတိ) ဥဏှံ–သည်၊ ဘဝေယျ–၏၊ တမှိ–ထိုအပူသည်လည်း၊ နံ–ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ မာ ဗာဓယိတ္ထ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဝါ–ထိုသို့ မိုးကင်းလျှင် အပူဖြစ်ရာသောကြောင့်၊ ဇဝံ–သို့၊ (**"မာ ဥဏှံ ဗာဓယိတ္ထ"**ဟူ၍၊) တသ–ထိုနဂါး၏၊ စိန္တေတုံ–ကြံခြင်းငှာ၊ ဝါ–သည်၊ ယုတ္တံ–သင့်၏။ [**"မာ ဥဏှံ"**ဟု ဆိုခြင်းသည် အခွေကို ကျယ်ကျယ် ပြုလုပ်ဖို့ရန် အကြောင်းပြတည်း၊ အခွေကျဉ်းလျှင် နဂါး၏ ကိုယ်ငွေ့ကြောင့် ပူနေစရာရှိသည်ဟု ကေစိတို့ ဆိုကြသေး၏။]

ဝိဒ္ဓန္တိ–ကား၊ ဥဗ္ဗိဒ္ဓံ–အထက်သို့ ဖောက်ထွင်းအပ်သည်ကို၊ မေဃဝိဂမေန–မိုးတိမ်တို့၏ ကင်းခြင်းကြောင့်၊ ဒ္ဝရိဘူတံ–ဝေးသကဲ့သို့ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်ကို၊ (ပါဠိတော် ဝိဒိတွာဒ္ဒစပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ **ဝိဂတဝလာဟကန္တိ**–ကား၊ အပဂတမေဃ–ကင်းသောမိုးရှိသည်ကို၊ (ဝိဒိတွာဒ္ဒစပ်၊) **ဒေဝန္တိ** (ဒိဝန္တိ)–ကား၊ အာကာသ–ကောင်းကင်ကို၊ (ဝိဒိတွာဒ္ဒစပ်၊) **သကဝဏ္ဏန္တိ**–ကား၊ အတ္တနော–နဂါးဟူသော မိမိ၏၊ ရူပ–ပုံသဏ္ဌာန်ကို၊ **""ပဋိသံဟရိတ္တာ–ရုပ်သိမ်း၍"**ဒ္ဒ စပ်။)

သုခေါဝိဝေကောတိ–ကား၊ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတော–နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဥပဓိ ဝိဝေကော–ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိတို့၏ ကင်းဆိတ်ရာ တရားသည်၊ သုခေါ–ချမ်းသာကြောင်းတည်း၊ **တုဋ္ဌသာတိ**–ကား၊ **စတုမဂ္ဂညာဏသङ္ခေါသေန**–လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်းဖြင့်၊ ဝါ–တင်းတိမ်ရောင့်ရဲကြောင်းဖြစ်သော လေးပါးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ သန္တုဋ္ဌသ–တင်းတိမ်ရောင့်ရဲသော၊ **သုတခမ္မဿာတိ**–ကား၊ ပကာသိတခမ္မသ–ထင်ရှားပြီးသော သစ္စာလေးပါးတရားရှိသော၊ (သုတသဒ္ဒါ ဤနေရာ၌ ဝိသုတအနက်ကို ဟောသည်၊) **ပဿတောတိ**–ကား၊ တံ ဝိဝေကံ–ထို နိဗ္ဗာန်ဟူသော ဥပဓိဝိဝေကကို၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ ယံကိဉ္စိ–အကြင် အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသောတရားကို၊ ပဿိတဗ္ဗံ နာမ–မြင်ထိုက်သည်မည်၏၊ တံ သဗ္ဗံ–ထို အလုံးစုံသော တရားကို၊ အတ္တနော–၏၊ ဝိရိယဗလာဓိဂတေန–ဝိရိယအစွမ်းကြောင့် ရအပ်သော၊ ဉာဏစက္ခုနာ–ဉာဏ်စက္ခုဖြင့်၊ ပဿန္တသ–မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။

ဝိဒ္ဓံတိ။ ။ ဝိဒ္ဓံ၌ ဥ–ဥပသာရ မပါသော်လည်း ထို ဥပသာရ၏အနက်ကို သိနိုင်သောကြောင့် **"ဥဗ္ဗိဒ္ဓံ"**ဟု ဥ–ဥပသာရထည့်၍ ဖွင့်သည်၊ ဥပဗ္ဗ+ဝိဓမာတ်, တပစ္စည်း၊ ဥဒ္ဓံ–အထက်သို့၊ ဝါ–အပေါ်သို့၊ ဝိဗျတေ–ဖောက်ထွင်းအပ်၏၊ ဣတိ ဥဗ္ဗိဒ္ဓေါ (ဒိဝေါ)၊ အထက်သို့ ထွင်းဖောက်အပ်ဟူသည် **"မိုးတိမ်ကင်းသောကြောင့် အဝေးကြီး ဖြစ်နေရခြင်းတည်း"**ဟု သိစေလို၍ **"မေဃဝိဂမေန ဒ္ဝရိဘူတံ"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ မိုးတိမ်ရှိသောအခါ ကောင်းကင်သည် နိမ့်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ [ယောဇနာ၌ ဝိဒ္ဓနှင့် ဆိဒ္ဒကို ပရိယာယ်ဟု ဆို၏၊ ထိုအတိုင်းမှန်လျှင် **"ဥဗ္ဗိဒ္ဓံ"**ဟု ဖွင့်စရာမလို၊ စဉ်းစားပါ။]

ဒိဝေါ။ ။ ပါဠိအဘိဓာန်၌ အာကာသအနက်ကို ဟောရာဝယ် **"ဒိဝေါ"**ဟု ပုလ္လိင်ရှိ၏၊ သက္ကတ၌ နပုလ္လိင် ဣတ္ထိလိင်ရှိ၏၊ [ဒိဝုဓာတ်, အပစ္စည်း၊] **"ဒေဝေါ"**ဟု ရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ၊ ဣန္ဒနီလမဏိဝယ ဒိဗ္ဗတိ ဇောတတိတိ ဒိဝေါ၊ ဣန္ဒနီလာပတ္တမြားကဲ့သို့ စိမ်းစိမ်းညိုညို အရောင်တောက်သော ကောင်းကင်။

ဝိဝေက။ ။ **"ဝိဝိစ္စတိ–အပေါင်းအဖော်မှ ကင်းဆိတ်တတ်၏၊ ဣတိ ဝိဝေကော (ကာယဝိဝေက)၊ ဝိဝိစ္စတိ–ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်တတ်၏၊ ဣတိ ဝိဝေကော (စိတ္တဝိဝေက)၊ ဣဒ္ဓေ–ဤနိဗ္ဗာန်၌၊ ဝိဝိစ္စတိ–ခန္ဓာပရိမှ ကင်းဆိတ်၏၊ ဣတိ ဝိဝေကော (နိဗ္ဗာန)"**နှင့် အညီ ဝိဝေက သုံးပါးတွင် နိဗ္ဗာန်ကို ယူစေလို၍ **"နိဗ္ဗာနသင်္ခါတော ဥပဓိ ဝိဝေကော"**ဟု မိန့်သည်။

အဗျာပဇ္ဇန္တီ–ကား၊ အကုပ္ပနဘာဝေါ–အမျက် မထွက်ခြင်းသဘောသည်၊ (သုခေါ–ချမ်းသာကြောင်းတည်း၊) ဧတေန–ဤ အဗျာပဇ္ဇံဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေါ–အပွနာမေတ္တာ၏ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော ဥပစာရမေတ္တာကို၊ (ဘဂဝတာ–သည်၊) ဒဿိတော–ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ **ပါဏာဘူတေသု သံယမောတိ**–ကား၊ သတ္တေသု–တို့၌၊ သံယမော စ–စောင့်စည်းခြင်းသည်လည်း၊ ဝါ–စောင့်စည်းကြောင်း ကရဏာသည်လည်း၊ အဝိဟိံသနဘာဝေါ–မညှင်းဆဲခြင်းသဘောဟူသော ကရဏာသည်၊ ဝါ–ညှင်းဆဲခြင်းမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကရဏာသည်၊ သုခေါ–တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဧတေန–ဤ ပါဏာဘူတေသု သံယမောဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ ကရဏာပုဗ္ဗဘာဂေါ–အပွနာကရုဏာ၏ ရှေ့အဖို့ ဖြစ်သော ဥပစာရကရုဏာကို၊ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတော၊ **သုခါ ဝိရာဂတာ လောကေတိ**–ကား၊ ဝိတရာဂတာပိ–ကင်းသော ရာဂရှိသူ၏ **အ**ဖြစ်ဟူသော အနာဂါမိမဂ်သည်လည်း၊ သုခါ–တည်း၊ ဣတိ–ဤအနက်ကို၊ (ဘဂဝါ) ဒီပေတိ–ပြတော်မူ၏၊ **ကာမာနံ သမတိက္ကမောတိ**–ကား၊ ယာ(ဝိရာဂတာ)–အကြင် ဝိရာဂတာကို၊ ကာမာနံ–ဝတ္ထု, ကိလေသာ နှစ်ဖြာသောကာမတို့၏၊ သမတိက္ကမောတိ–လွန်မြောက်ကြောင်းဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏၊ သာ ဝိရာဂတာပိ–ထိုဝိရာဂတာသည်လည်း၊ သုခါ–တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဧတေန–ဤ ကာမာနံ သမတိက္ကမောဟူသောပါဠိဖြင့်၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ–ကို၊ (ဘဂဝတာ) ကထိတော–ပြီ၊ ပန–ဆက်၊ **အသ္မိမာနသ ယော ဝိနယောတိ** ဣမိနာ–ဖြင့်၊ အရဟတ္တံ–အရဟတ္တမဂ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ကထိတံ–ပြီ၊ ဟိ–မှန်၊ အရဟတ္တံ–ကို၊ အသ္မိမာနသ–ငါဖြစ်၏ဟူသော မာန၏၊ ဝါ–ကို၊ ပဿဒ္ဓိဝိနယောတိ–ငြိမ်အေးခြင်းဟူသော ပယ်ဖျောက်ကြောင်းတရား ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ စ–ဆက်၊ ဣတော–ဤအရဟတ္တမဂ်ထက်၊ ပရံ–လွန်မြတ်သော၊ သုခံ နာမ–မည်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိတော့၊ တေန–ကြောင့်၊ ဧတံ ဝေ ပရမံ သုခန္တိ–ဟူ၍၊ (ဘဂဝါ) အာဟ။

အဗျာပဇ္ဇ။ ။ ဗျာပဇ္ဇတိ ဧတေနာတိ ဗျာပါဒေါ–စိတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း ဒေါသ၊ နတ္ထိ+ဗျာပါဒေါ ဧတဿာတိ အဗျာပါဒံ–ဒေါသမရှိသော စိတ်၊ အဗျာပါဒဿ+ဘာဝေါ–အဗျာပဇ္ဇံ=ဒေါသမရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဟူသည် မေတ္တာတည်း၊ ထို့ကြောင့် **"အကုပ္ပနဘာဝေါ၊ပေ၊ မေတ္တာယ ပုဗ္ဗဘာဂေါ (အပွနာရှာန်သို့ ရောက်သော မေတ္တာ၏ ရှေ့အဖို့ဖြစ်သော ကာမာဝစရမေတ္တာ)"**ဟု ဖွင့်သည်၊ အကုပ္ပနဘာဝေါကိုကား ဋီကာတို့၌ **"အကုပ္ပနသဘာဝေါ"**ဟု ဖွင့်ကြ၏။

အနာဂါမိမဂ္ဂေါ, အရဟတ္တံ။ ။ အနာဂါမိမဂ်ရောက်မှ ကာမရာဂကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် **"ကာမာနံ သမတိက္ကမော"**ဖြင့် အနာဂါမိမဂ်ကို ဟောတော်မူ၏၊ အမှန်အတိုင်း အထင်ကြီးသော ယာထာဝမာနကို အရဟတ္တမဂ်ကျမှ ပယ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် **"အသ္မိမာနသ ယော ဝိနယော"**ဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ကို မိန့်တော်မူသည်။

ရာဇာယတနကထာ

၆။ မုစလိန္ဒမူလာတိ-ကား၊ မဟာဗောဓိတော-မဟာဗောဓိပင်မှ၊ ပါစီနကောဏော-အရှေ့ထောင့်၌၊ ဝါ-အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌၊ ဌိတမုစလိန္ဒရုက္ခမူလာ-တည်သော ကျည်းပင်၏ အနီးအောက်မှ၊ (ပါဠိတော် **"ဥပသက်မိ"**၌ စပ်၊) **ရာဇာယတနန္တိ-ကား၊** ဒကွိဏာဒိသာဘာဂေ-တောင်အရပ်အဖို့၌၊ ဌိတံ-သော၊ ရာဇာယတနရုက္ခံ-လင်းလွန်းပင်သို့၊ ဥပသက်မိ-ပြီ၊ **တေန ခေါ ပန သမယေနာတိ-ကား၊** ကတရေန သမယေန-အဘယ်အခါ၌(ဥပနာမေသုံ-ဆက်ကပ်လျှုဒါန်းကြကုန်သနည်း? ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊) ကိရ-ချဲ့၊ ဘဂဝတော-၏၊ (ဘောဇနကိစ္စေနဋ္ဌ စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (နိသိန္နသဏ္ဌ စပ်၊) ရာဇာယတနမူလေ-၌၊ သတ္တာဟံ ဧကပလ္လင်္ကေန၊ နိသိန္နသ-စဉ်၊ သမာဓိတော-အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိမှ၊ ဝုဋ္ဌာနဒိဝသေ-ထတော်မူရာနေ့၌၊ အရဏဝုဂ္ဂမနဝေလာယမေဝ-အရဏ်တက်ရာအခါ၌ပင်၊ (အရဏ်တက်ချိန်၌ပင်၊) [ဘုရားဖြစ်ပြီးသည်က စပြီးလျှင် ဤအချိန်တိုင်အောင် တစ်စုံတစ်ခုသော ဘောဇဉ်ကိုမျှ မဘုဉ်းပေးရသေး၊] ဘောဇနကိစ္စေန-ဘောဇဉ်၏ကိစ္စသည်၊ ဝါ-ဆွမ်းဘုဉ်းပေးခြင်း ကိစ္စသည်၊ ဘဝိတဗ္ဗံ-ဖြစ်သင့်၏၊ ဣတိ ဥတ္တာ၊ ဒေဝရာဇာ-နတ်တို့၏မင်းဖြစ်သော၊ သက္ကော-သည်၊ သြသဓဟရိတက်-ဆေးဖြင့်ထုံအပ်သော ဖန်ခါးသီးကို၊ ဥပနေသိ-ဆက်ကပ်ပြီ၊ (ဒန်ပူကိုလည်း ကပ်သေးသည်၊) ဘဂဝါ-သည်၊ တံ-ထိုဆေးဖန်ခါးသီးကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိ-ပြီ၊ ပရိဘုတ္တမတ္တသေဝ-ဘုဉ်းပေးပြီးကာမျှဖြစ်သော၊ (ဘဂဝတော-၏၊) သရီရကိစ္စံ-ကိုယ်တော်၏ကိစ္စသည်၊ အဟောသိ၊ (ဓာတ်သွားခြင်းကိစ္စတည်း၊) သက္ကော-သည်၊ မုခေါဒကံ-မျက်နှာသစ်ရေကို၊ အဒါသိ-ဆက်ကပ်ပြီ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ မုခံ-မျက်နှာတော်ကို၊ ဓောဝိတ္တာ-ဆေးတော်မူ၍၊ (တစ်နည်း) မုခံ ဓောဝိတ္တာ-မျက်နှာသစ်တော်မူပြီး၍၊ တသ္မိံ ယေဝ ရုက္ခမူလေ-ထိုလင်းလွန်းပင်၏ အနီးအောက်၌ပင်၊ နိသီဒိ-ပြီ၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ အရဏမှိ-သည်၊ ဥဋ္ဌတေ-လသော်၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ နိသိန္နေ-ထိုင်နေတော်မူလသော်၊ **တေန ခေါ ပန သမယေန**-ထိုင်နေတော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ (ဥပနာမေသုံ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း။)

တပုဿဘလ္လိကာ ဝါဏိဇာတိ-ကား၊ တပုဿော စ-တပုဿလည်းကောင်း၊ ဘလ္လိကော စ-ဘလ္လိကလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဘာတရော-ညီနောင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါဏိဇာ-ကုန်သည်တို့သည်၊ **ဥက္ကလာတိ-ကား၊** ဥက္ကလဇနပဒတော-ဥက္ကလဇနပုဒ်မှ၊ **တံ ဒေသန္တိ-ကား၊** ယသ္မိံ ဒေသေ-အကြင်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဝိဟရတိ-၏၊ (တံ ဒေသံ-မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုအရပ်သို့၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပဋိပန္နော ဟောတိ၌ စပ်၊) စ-ဆက်၊ ကတရသ္မိံ ဒေသေ-အဘယ်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ၊ ဝိဟရတိ-သီတင်းသုံးတော်မူသနည်း?

ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ မဇ္ဈိမဒေသေ–မဇ္ဈိမအရပ်၌၊ (ဘဂဝါ ဝိဟရတိ၊ ဣတိ–ဤကား အဖြေတည်း၊) တသ္မာ–ကြောင့်၊ (မြတ်စွာဘုရား၏ မဇ္ဈိမအရပ် ဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) မဇ္ဈိမဒေသံ–သို့၊ ဂန္တုံ–ဌာ၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ–အဓွန့်ရှည်သောခရီးကို သွားကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ အယံ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ–ဤ တံ ဒေသံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နာ ဟူသော ပါဋ်၌၊ အတ္ထော–တည်း၊ **ဥတိသာလောဟိတာ ဒေဝတာတိ**–ကား၊ တေသံ–ထို တပုဿ, ဘလ္လိကတို့၏၊ ဥတိဘူတပုဗ္ဗာ–ဆွေမျိုးဖြစ်ခဲ့ဖူးသော၊ ဒေဝတာ–နတ်သည်၊ **ဧတဒေါစ**တိ (ဧတ္ထ)–၌၊ (ဂုဏ္ဍတ္ထံ–ကို၊) ကိရ(ဥဒ္ဒရိတ္ထာ ဒသေမိ–အုံ၊) သာ–ထိုနတ်သည်၊ နေသံ–ထို တပုဿ, ဘလ္လိကတို့၏၊ သဗ္ဗသကဋ္ဌာနိ–အလုံးစုံသော လှည်းတို့ကို၊ အပ္ပဝတ္တိနိ–လည်ခြင်း မရှိသည်တို့ကို၊ အကာသိ–ပြီ၊ တတော–ထို့ကြောင့်၊ ဝါ–ထိုသို့ မလည်ခြင်းကြောင့်၊ တေ–ထို တပုဿ, ဘလ္လိကတို့သည်၊ ဣဒံ–ဤမလည်ခြင်းသည်၊ ကိं–အဘယ်နည်း? ဣတိ–ဤသို့ ကြံ၍၊ မဂ္ဂဒေဝတာနံ–လမ်း၌ တည်ကုန်သော နတ်တို့အား၊ ဗလိं–ပူဇော်ပသမှုကို၊ **အကံသု**–ကုန်ပြီ၊ တေသံ–ထို တပုဿ, ဘလ္လိကတို့၏၊ ဗလိကမ္မကာလေ–ပူဇော်ပသမှုကို ပြုရာအခါ၌၊ သာ ဒေဝတာ–သည်၊ ဒိဿမာနေနေဝ–မြင်အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ ကာယေန–ကိုယ်ဖြင့်၊ (တစ်နည်း) ဒိဿမာနေနေဝ ကာယေန–ကိုယ်ထင်ပြလျက်၊ ဧတံ–ဤစကားကို၊ အဝေါစ–ပြောပြီ။

မန္ဓေန စ မဓုပိဏ္ဍိကာယ စာတိ–ကား၊ အဗဒ္ဓသတ္တုနှာ စ–မဖွဲ့မဆုပ်အပ်သော မုန့်မှုန့်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သပ္ပိမဓုဖာဏိတာဒီဟိ–ထောပတ်,ပျားရည်,တင်လဲ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ယောဇေတွာ–ယှဉ်စပ်၍၊ ဗဒ္ဓသတ္တုနှာ စ–ဖွဲ့ဆုပ်အပ်သော မုန့်လုံး, မုန့်ခဲဖြင့်လည်းကောင်း၊ **ပတိမာနေထာ**တိ–ကား၊ ဥပဒ္ဒဟထ–ပြုစုလုပ်ကျွေးကြကုန်လေ၊ **တံ ဝေ**တိ–ကား၊ တုမှာကံ–တို့၏၊ တံ ပတိမာနနံ–ထို မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်ခြင်းသည်၊ ဒီဃရတ္တံ–ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ ဟိတာယ–စီးပွားအလို့ငှာလည်းကောင်း၊ သုခါယ–ချမ်းသာအလို့ငှာလည်းကောင်း၊ ဘဝိဿတိ–လတ္တံ့၊ ယံ **အမှာကန္တိ**–ကား၊ ယံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ–အကြင် ခံယူတော်မူခြင်းသည်၊

မန္ဓေန မဓုပိဏ္ဍိကာယ။ ။ စပါးမျိုး ၇ပါးမှဖြစ်သော မုန့်မှုန့်သည် သတ္တုမည်၏၊ အမှုန့်မထောင်းမီ ရှေးဦးစွာ စပါးတို့ကို ကျက်အောင် လှော်ရသေး၏၊ ထို့ကြောင့် သတ္တုဟူသည် ကျက်ပြီးသား မုန့်မှုန့်တည်း၊ ထောပတ်,ပျားရည်စသည်တို့ဖြင့် ရောစပ်၍ အလုံးအခဲ မပြုအပ်သော မုန့်မှုန့်ကို **"အဗဒ္ဓသတ္တု"**ဟု ခေါ်၏၊ ထို မုန့်မှုန့်ကို စားသောက်လိုသောအခါ သကြား စသည်ရှိလျှင် ထို သကြား စသည်ကို ထည့်ခပ်၍ ရေဖြင့် မွေရသည်၊ ထိုသို့ မွေအပ်သောကြောင့် **"မန္ဓ–ဝိလောလနေ"**ဟူသော ဓာတ်ကျမ်းအရ **"မန္ဓိယတေ ဝိလောလိယတေ"**ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ **"မန္ဓ"**ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုမုန့်မှုန့်ကို ပင် ပျားရည် စသည်တို့ဖြင့် ရောစပ်၍ အလုံးအခဲ ပြုပြီးသောအခါ **"ဗဒ္ဓသတ္တု–ဖွဲ့ဆုပ်အပ်သောမုန့်"**ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် မဓုပိဏ္ဍိကာသည် ဗဒ္ဓသတ္တုဏ်၏ ပရိယာယ်တည်း၊ **"မဓုဟိ+ယောဇိတာ+ပိဏ္ဍိကာ မဓုပိဏ္ဍိကာ"**ဟု ပြု။

အမှာကံ–တို့၏၊ ဒီဃရတ္တံ–လုံး၊ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ အသ–ဖြစ်ရာပါ၏၊ **ဘဂဝတော ဗောဓေါသိ**တိ (ဗုဒ္ဓ)–၌၊ (ဂုဏ္ဍတ်–ကို၊) ကိရ (ဥဒ္ဒရိတ္ကာ ဒသေမိ၊) အသ–ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ပဓာနာနုယောဂကာလေ–ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်တော်မူရာအခါ၌၊ ယော ပတ္တော–အကြင် သပိတ်တော်သည်၊ အဟောသိ–ရှိခဲ့ပြီ၊ သော–ထိုသပိတ်တော်သည်၊ သုဇာတာယ–**သုဇာတာ**သည်၊ ပါယသံ–နို့ဃနာကို၊ ဒါတုံ–လှူခြင်းငှာ၊ အာဂစ္ဆန္တိယာ ဧဝ–လာသော်သာလျှင်၊ ဝါ–လာတုန်းကပင်၊ အန္တရဓာယိ–ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ၊ [ပါယသ၏ ပုဒ်ပြီးပုံနှင့် တကွ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါစိတ်ဘာသာဋ္ဌိကာ ဘောဇနဝဂ် ပရမ္မရဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။] တေန–ကြောင့်၊ အသ–ထို မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဧတံ–ဤ အကြံတော်သည်၊ အဟောသိ၊ (ကိုး?) မေ–ငါ၏၊ ဝါ–မှာ၊ ပတ္တော–သည်၊ နတ္ထိ–မရှိတော့၊ ပုရိမကာ–ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော၊ တထာဂတာပိ–ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း၊ (စ အနက်မရှိ၊) ဟတ္ထေသု–လက်တို့၌၊ ဝါ–လက်တို့ဖြင့်၊ နေ ခေါ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှန်–ခံယူတော်မမူကြကုန်၊ ကိမိ–အဘယ်ဝတ္ထု၌၊ ဝါ–ဖြင့်၊ အဟံ–သည်၊ မဏ္ဍူ–မဆုပ်အပ်သေးသော မုန့်မှုန့်ကိုလည်းကောင်း၊ မဓုပိဏ္ဍိကဉ္စ–ထောပတ်,ပျားရည် စသည်တို့ဖြင့် ရောစပ်အပ်သော မုန့်လုံး မုန့်ခဲကိုလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဏှေယျံ နု ခေါ–ခံယူရပါအံ့နည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ အကြံဖြစ်တော်မူပြီ။

ပရိဝိတက္ကမညာယာတိ–ကား၊ ဣတော–ဤနေ့မှ၊ ပဋ္ဌေ–ရှေး၌၊ (ရှေးတုန်းက၊) [ဝ–ပါသည်မှာ ပိုဟန်တူ၏၊] ဘဂဝတော–အား၊ သုဇာတာယ–သည်၊ ဒိန္နဘောဇနံယေဝ–လှူ**အပ်သော ဘောဇဉ်**သည်သာ၊ သြဇာနုပ္ပဗန္ဓနဝသေန–သြဇာကို အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်း**၏ အစွမ်း**ဖြင့်၊ အဌာသိ–ပြီ၊ [ထိုအခါတုန်းက **၄၉**လုတ် ဘုဉ်းပေးအပ်ခဲ့သော နို့ဃနာသည် ဤ **၄၉**ရက်ပတ်လုံး သြဇာကို အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်တည်နေသည်–ဟူလို၊] ဧတ္တကံ ကာလံ–ဤမျှ အတိုင်းရှည်ရှိသော ကာလ ပတ်လုံး (**၄၉** ရက် ကာလပတ်လုံး၊) ဒီဃစ္ဆာ–ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူခြင်းငှာ အလိုသည်၊ ဝါ–ဆွမ်းဆာတော်မူခြင်းသည်၊ နေဝ အဟောသိ–ဖြစ်တော်မမူ၊ ပိပါသာ–ရေသောက်တော်မူခြင်းငှာ အလိုသည်၊ ဝါ–ရေဆာတော်မူခြင်းသည်၊ နု အဟောသိ၊ ကာယဒုဗ္ဗလျံ–ကိုယ်တော်၏ အားမရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်သည်၊ နု အဟောသိ၊ ပန–ဆက်၊ ဣဒါနိ–၌၊ အသ–ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ အာဟာရ်–အာဟာရကို၊ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတုကာမတာယ–ခံယူတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **နု ခေါ တထာဂတာ**တိအာဒိနာ–အစရှိသော၊ နယေန–ဖြင့်၊ ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ၊ ဧဝံ–သို့၊ ဥပ္ပန္နံ–သော၊ တံ–ထိုအကြံတော်ကို၊ အတ္ထနော–၏၊ (မိမိဟူသော နတ်မင်းကြီးလေးယောက်၏၊) စေတသာ–ဖြင့်၊ ဘဂဝတော–၏၊ စေတောပရိဝိတက္ကံ–ကို၊ အညာယ–သိ၍၊ **စတုဒ္ဒီသာ**တိ–ကား၊ စတူဟိ–ကုန်သော၊ ဒိသာဟိ–တို့မှ။

သေလမယေ ပတ္တေတိ–ကား၊ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလမယေ–ပဲနောက်အဆင်းရှိသော ကျောက်အတိပြီးကုန်သော၊ ပတ္တေ–တို့ကို၊ (ပါဠိတော် "**ဥပနာမေသုံ**"၌ စပ်၊) ဣဒံ–ဤ သိလာမယေ ပတ္တေဟူသော စကားကို၊ (ဝုတ္တံ၌ စပ်၊) ယေ–အကြင် သပိတ်တို့ကို၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟေသိ–ပြီ၊ တေယေဝ–ထိုသပိတ်တို့ကိုသာ၊ သန္ဓာယ–၍၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ စတ္တာရော–ကုန်သော၊ မဟာရာဇာနော ပန–နတ်မင်းကြီး တို့သည်ကား၊ ပဌမ–စွာ၊ ဣန္ဒနီလမဏိမယေ–**ဣန္ဒနီလပတ္တမြားအတိ** ပြီးကုန်သော၊ ပတ္တေ–တို့ကို၊ ဥပနာမေသုံ–ကပ်လှူကုန်ပြီ၊ တေ–ထိုမြသပိတ်တို့ကို၊ ဘဂဝါ၊ နပဋိဂ္ဂဟေသိ–ခံယူတော်မမူ၊ တတော–ထို့ကြောင့်၊ ဝါ–ထိုသို့ ခံယူတော်မမူခြင်း ကြောင့်၊ စတ္တာရောပိ–လေးလုံးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလာမယေ–ကုန်သော၊ ဣမေ ပတ္တေ–တို့ကို၊ ဥပနာမေသုံ–ကုန်ပြီ၊ ဘဂဝါ–သည်၊ တေသံ–ထိုနတ်မင်းကြီး တို့၏၊ ပသာဒါနုရက္ခဏတ္ထာယ–ကြည်ညိုခြင်းကို စောင့်ရှောက်တော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ စတ္တာရောပိ ပတ္တေ အဂ္ဂဟေသိ၊ မဟိစ္ဆတာယ–များသောသပိတ်တို့ကို အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နော အဂ္ဂဟေသိ–ခံယူတော်မူသည် မဟုတ်၊ စ ပန–ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဂဟေတွာ–၍၊ စတ္တာရောပိ–လေးလုံးသော သပိတ်တို့ကိုလည်း၊ (အဓိဋ္ဌဟိ၌ စပ်၊) ယထာ–အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်လသော်၊ **ဧကောဝ–တစ်လုံးတည်းသာဖြစ်သော**၊ ပတ္တော–သည်၊ (**တစ်နည်း**) **ဧကောဝ** ပတ္တော–သပိတ်တစ်လုံးတည်းသာ၊ ဟောတိ–ဖြစ်၏၊ တထာ–ထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ (ထိုသပိတ်တစ်လုံးတည်း ဖြစ်လောက်အောင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) အဓိဋ္ဌဟိ–ပြီ၊ စတုန္နမ္ပိ–လေးယောက်သော နတ်မင်းကြီးတို့၏လည်း၊ ဧကသဒိသော–တစ်သပ်တည်းတူသော၊ ပုညဝိပါကော–ကောင်းမှုအကျိုးသည်၊ အဟောသိ၊ ဧဝံ–သို့၊ ဧကံ–တစ်လုံးတည်းကို၊ ကတွာ–၍၊ အဓိဋ္ဌိတေ–အဓိဋ္ဌာန်တော်မူအပ်ပြီးသော၊ **ပစ္စေ**–အသီးသီး အဖိုးရှိသော၊ ဝါ–အသစ်စက်စက်ဖြစ်သော၊ **သိလာမယေ**–ပဲနောက်အဆင်းရှိသော, ကျောက်ညိုအတိပြီးသော၊ **ပတ္တေ**–၌၊ **ဘဂဝါ**–သည်၊ **မန္ဒဠ မဝုပိဏ္ဍိကာ**ဠ ပဋိဂ္ဂဟေသိ။

ပစ္စေတိ–ကား၊ ပစ္စဂ္ဃသို့–အသီးအသီးများသော အဖိုးရှိသော၊ ပါဠေဏ–အသီးအသီး၊ ဝါ–တစ်လုံးစီ တစ်လုံးစီ၊ မဟဂ္ဃသို့–များသောအဖိုးရှိသော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ အထ ဝါ–ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ **ပစ္စေ**တိ–ကား၊ အဘိနဝေ–အသစ်ဖြစ်သော၊ အဗ္ဘုဏ္ဏေ–ပူပူနွေးနွေးဖြစ်သော၊ ဝါ–လောလောလတ်လတ်ဖြစ်သော၊

သေလမယေ ပတ္တေ။ ။ သိလာအရ ကျောက်အမျိုးမျိုးရသော်လည်း သပိတ်နှင့် ဆိုင်ရာဌာနဖြစ်သောကြောင့် ဌာနအားလျော်စွာ "**ပဲနောက်အဆင်းရှိသော ကျောက်ကို ယူပါ**"ဟု သိစေလို၍ "**မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလာမယေ ပတ္တေ**"ဟု မိန့်သည်၊ သေလသဒ္ဒါသည် ကျောက်ဟူသော အနက်ကို မဟော, ကျောက်တောင်ဟူသော အနက်ကို ဟောသည်၊ ဤနေရာ၌ကား သိလာမယပုဒ်မှ သွတ္တ၌ ဏပစ္စည်းသက်၍ "**သေလမယ**"ဟုဖြစ်သည်။

တဲ့ခ်ိန်ဏေ–ထိုခဏာ၌၊ နိဗ္ဗတ္တာသို့–ဖြစ်သော၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဧတေသံ–ဤ **တပုဿ, ဘလ္လိကတို့**၏၊ ဒွေ–နှစ်ခွန်းကုန်သော၊ ဝါစာ–တို့သည်၊ **အဟေသုံ**–ရှိကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ ဝါ–ထိုသို့ နှစ်ခွန်းသောစကား ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေ–ထို **တပုဿ, ဘလ္လိကတို့**သည်၊) **ဒွေဝါစိကာ**–ဒွေဝါစိကတို့မည်၏၊ အထ ဝါ–ကား၊ ဒ္ဝိဟိ–နှစ်ခွန်းကုန်သော၊ ဝါစာဟိ–တို့ဖြင့်၊ ဥပါသကဘာဝံ–ဥပါသကာ၏ အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ–ကုန်ပြီ၊ (ဣတိ ဒွေဝါစိကာ၊) ဣတိ အတ္ထော၊ တေ–တို့သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ ဥပါသကဘာဝံ–ကို၊ ပရိဝေဒေတွာ–သိစေပြီး၍၊ (ဝါ–လျှောက်ပြီး၍၊) ဘဂဝန္တံ–ကို၊ အာဟံသု–ထပ်၍ လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ?) ဘန္တေ–မြတ်စွာဘုရား၊ ဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ ကဿ–အဘယ်သူကို၊ အမှေဟိ–တို့သည်၊ အဇ္ဇ–ယနေ့ကို၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနံ–ရှိခိုးခြင်း, ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗံ–ပြုရာပါသနည်း၊ ဣတိ အာဟံသု၊ အထ–ထိုသို့ လျှောက်ရာအခါ၌၊ ဘဂဝါ–သည်၊ **သီသံ–ဦးခေါင်း**တော်ကို၊ ပရာမသိ–သုံးသပ်တော်မူပြီ၊ ကေသာ–ဆံတော်တို့သည်၊ **ဟတ္ထေ**–လက်တော်၌၊ လဂ္ဂိံသု–ငြိကပ်ပါလာကုန်ပြီ၊ တေ–ထို **ဆံတော်ဓာတ်**တို့ကို၊ **တေသံ**–ထို **တပုဿ, ဘလ္လိက**တို့အား၊ အဒါသိ–ပေးတော်မူပြီ၊ (ကိံ–အဘယ်သို့ မှာ၍ ပေးတော်မူသနည်း၊) တုမှေ–တို့သည်၊ ဣမေ–ဤဆံတော်တို့ကို၊ ပရိဟရထ–သွားလေရာရာ ဆောင်ယူကြကုန်လော၊ ဣတိ–ဤသို့မှာတော်မူ၍၊ အဒါသိ–ပြီ၊ တေ–တို့**တပုဿ, ဘလ္လိက**တို့သည်၊ ကေသဓာတုယော–ဆံတော်ဓာတ်တို့ကို၊ လဘိတ္တာ–၍၊ အမတေန–အမြိုက်ရေစင်ဖြင့်၊ အဘိသိတ္တာဝ–ဦးထိပ်၌ သွန်းလောင်းအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ–ရွင်လန်းနှစ်သက်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္တာ ပက္ကမိံသု။

ပစ္ခဿ။ ။ **"ပတိ+အဿ"**ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ ပတိကို **"ပါဒ္ဌေ"**ဟု လည်းကောင်း၊ အဿကို **"မဟဿသို့"**ဟု လည်းကောင်းဖွင့်သည်၊ ပါဒ္ဌေကို၌ ဧကံ ဧကံ ပတိ ပဒ္ဌေ, ပဒ္ဌေကံယေဝ(သွတ္ထ၌ ဏျပစ္စည်းသက်၍) **"ပါဒ္ဌေ"**တု ပြု၊ အဿော ယေသံ အတ္ထိတိ အဿ–အဖိုးရှိသော သပိတ်တို့၊ ဝါ–အဖိုးများသော သပိတ်တို့၊ **"ပါဒ္ဌေ+အဿ ပစ္ခဿ–အသီးသီးများသော အဖိုးရှိသော သပိတ်တို့"**ဟု ပြု၊ နောက်နည်း၌ **"ပစ္ခဿ"**သဒ္ဒါ အသစ်စက်စက် အနက်ဟောရုဏ်ဒီပုဒ်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ထေရဂါထာ ပါဠိတော်ဝယ် (ဘလ္လိက) ထေရဂါထာ၌ ပေါက္ခရဝတီမြို့သားများဟု ဆို၏၊ [ဥက္ကလာနေနပုဒ် ခရိုင်တွင်း၌ပါဝင်သော ပေါက္ခရဝတီမြို့သားများဟု ဆိုလိုသည်၊] အကြီးကို **တဖုဿ (တပဿ)**ဟု ခေါ်၍ အငယ်ကို **ဘလ္လိယ (ဘလ္လိက)**ဟု ခေါ်၏၊ ဘုရားရှင် ရာဇြိုဟ်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသောအခါ ထိုညီနောင်နှစ်ယောက်တို့ ရောက်လာပြန်၍ တရားနာကြ၏၊ **တဖုဿ**သည် သောတာပန်တည်၏၊ **ဘလ္လိယ**ကား ရဟန်းပြု၍ ဆဋ္ဌာဘိညရဟန္တာ ဖြစ်လေသည်။

ဗြဟ္မယာစနုကထာ

၇။ အထ ခေါ–ရာဇာယတနဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ပေ၊ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌဟိတ္တာ–၍၊ ဝုတ္တာပ္ပကာရံ–ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံးသော၊ ဧတံ ကိစ္စံ–ဤကိစ္စကို၊ (ကိုယ်တော်နှင့် ဆိုင်သော သရရီကိစ္စ, မဏ္ဍမဝုပိဏ္ဍိကကို ခံယူတော်မူခြင်းကိစ္စ, ဘုဉ်းပေးတော်မူခြင်း ကိစ္စ, ဆံတော်ကို ချီးမြှောက်တော်မူခြင်းကိစ္စကို၊) နိဋ္ဌာပေတ္တာ–ပြီးစီးစေတော်မူပြီး၍၊ ရာဇာယတနမူလာ–မှ၊ ပုနပိ–တစ်ဖန်လည်း၊ ယေန၊ ပေ၊ ဥသဘံမိ၊ [အဇပါလ၌ သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့ပြီးဖြစ်၍ "ပုနပိ"ဟု ဆိုသည်။] **ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ**တိ–ကား၊ တသ္မိံ–ထိုအဇပါလညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ .နိသိန္နမတ္တသေဝ–ထိုင်နေတော်မူပြီးကာမျှသာလျှင်ဖြစ်သော၊ (ဘဂဝတော–၏၊) သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ–အလုံးစုံသော ရှေးဘုရားတို့၏၊ **အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော**–အလေ့အကျက်တော်ဖြစ်သော၊ (လေ့ကျက်အပ်, ကောင်းစွာလေ့ကျက်အပ်သော အလေ့အကျက်ဖြစ်သော၊) စေတသော–၏၊ အယံ ပရိဝိတက္ကော–သည်၊ ဥဒပါဒိ–ပြီ။

ပန–ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအုံ့၊ ကသ္မာ–ကြောင့်၊ အယံ–ဤအကြံတော်သည်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ–အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့၏(စိတ်တော်၌၊) ဥပ္ပဇ္ဇတိ–ဖြစ်တော်မူရသနည်း?၊ ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ ဓမ္မသေ–သစ္စာလေးပါးတရား၏၊ မဟန္တဘာဝံ–ကြီးကျယ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဂရုဘာဝံ–လေးလံသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဘာရိယဘာဝံ–ထမ်းဆောင်အပ်သော တာဝန်၏အဖြစ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခဏာယ–ဆင်ခြင်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မုနာ–ဗြဟ္မာသည်၊ ယာစိတေ–တောင်းပန်အပ်သော်၊ ဝါ–တောင်းပန်အပ်ခါမှ၊ ဒေသေတုကာမတာယ–ဟောတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ (အယံ–ဤအကြံတော်သည်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊) ဟိ–ချဲ့၊ ဗုဒ္ဓါ–တို့သည်၊ ဇာနန္တိ–သိတော်မူကြကုန်၏၊ (ကိံ–နည်း?၊) ဝေဝ–ဤသို့၊ ပရိဝိတက္ကိတေ–ကြံတော်မူအပ်သော်၊ ဗြဟ္မာ–မဟာဗြဟ္မာသည်၊ အာဂန္တွာ–၍၊ ဓမ္မဒေသနံ–တရားဟောတော်မူခြင်းကို၊

အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော။ ။ အာပုဗ္ဗ စရဓာတ်, တပစ္စည်း၊ "**အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော**" ဟု နှစ်ချက်ထပ်သောကြောင့် ထိုအကြံဖြစ်ခြင်းသည် ရှေးဘုရားရှင်တို့၏ "**အမြဲမပြတ် လေ့ကျက်အပ်သောအကြံ**"ဟု သိစေသည်၊ ထိုအကြံတော်သည် တရားဟောတော်မမူဖို့ရန် ဖြစ်သောကြောင့် "**တရားဟောတော်မူလို၍ ပါရမီဖြည့်လာခဲ့သော ဘုရားရှင်တို့၏ အကြံတော် ဟုတ်ပါလေရဲ့လော**"ဟု တွေးတောဖွယ်ရှိရကား "**အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော**"ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ ဘုရားရှင်တိုင်းပင် ကြံတော်မူခဲ့ပါသည်–ဟူလို၊ ထိုသို့ ကြံတော်မူခြင်းမှာလည်း တရားတော်၏နက်နဲပုံ, သတ္တဝါတို့၏ အာလယရာဂမဖြစ်ပုံကို ဆင်ခြင်တော်မူသောအခါ တရားတော်နှင့် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ထားပုံက ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်လွန်းလှသောကြောင့် ကြံတော်မူရခြင်းဖြစ်သည်။

ယာစိသတိ–တောင်းပန်လတ္တံ့၊ တ,တော–ထိုသို့ တောင်းပန်ခြင်းကြောင့်၊ သတ္တာ–တို့သည်၊ ဓမ္မေ–တရားတော်၌၊ ဂါရဝံ–ရိုသေလေးစားခြင်းကို၊ ဥပဟာဒေဿန္တိ–ဖြစ်စေကုန်လတ္တံ့၊ ဟိ–မှန်၊ လောကသန္ဓိဝါသော–စုဝေးတည်နေရာ သတ္တလောကသည်၊ (သတ္တဝါ အစုအဝေးသည်၊) ဗြဟ္မဂရုကော–ဗြဟ္မာ၌ အလေးပြု၏၊ ဣတိ (ဧနန္တိ) ဣတိ–ဤသို့၊ ဒ္ဝိဟိ–နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ–ဤအကြောင်းတို့ကြောင့်၊ (ဓမ္မဂရုဘာဝကို ဆင်ခြင်တော်မူခြင်းဟူသော အကြောင်း; ဗြဟ္မာတောင်းပန်မှ ဟောတော်မူလိုခြင်းဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊) အယံ ဝိတက္ကော–သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ–၏၊ ဣတိ–ဤကား အဖြေတည်း၊ တတ္ထ–ထို အဓိဂတော ခေါ မျာယံ ဓမ္မော အစရိသော ပါဠိရပ်၌၊ **အဓိဂတော ခေါ မျာယန္တိ**–ကား၊ မေ–ငါသည်၊ အဓိဂတော–သိအပ်ရအပ်ပြီးသော၊ အယံ (ဓမ္မော)–ဤသစ္စာလေးပါးတရားသည်၊ (ပါဠိတော် **"ဂမ္ဘီရော"**၌ စပ်။)

အာလယရာမာတိ–ကား၊ သတ္တာ–သတ္တဝါတို့သည်၊ ပဋ္ဌကာမဂုဏော–ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ အာလီယန္တိ–ငြိကပ်မှီဝဲတတ်ကုန်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဝါ–ထိုသို့ ငြိကပ်မှီဝဲအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေ–ထို ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ အာလယာတိ–အာလယတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ–ဆိုအပ်ကုန်၏၊ (ယာ ပဇာ–အကြင် သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊) တေဟိ အာလယေဟိ–ထို ငြိကပ်မှီဝဲအပ်ကုန်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့်၊ ရမတိ–မွေ့လျော်တတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ငြိကပ်မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် မွေ့လျော်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (သာ ပဇာ–သည်၊) **အာလယရာမာ**–အာလယရာမ မည်၏၊ (ယာ ပဇာ–သည်၊) အာလယေသု–ငြိကပ်မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌၊

ဗြဟ္မဂရုကော။ ။ ဘုရားပွင့်တော်မူခါစ အချိန်ဝယ် ရသေ့ ရဟန်း အားလုံးပင် ဗြဟ္မာကို အလေးပြုနေကြ၏၊ **"မိမိတို့ အလေးပြုအပ်သော ဗြဟ္မာမင်းသည်သော်မှ ဘုရားရှင်ကို တရားဟောတော်မူဖို့ရန် တောင်းပန်ရသည်"**ဟု ကြားရ သိရသောအခါ ထို ရသေ့ ရဟန်းတို့နှင့်တကွ တစ်လောကလုံးက ဘုရားရှင်ကို စိတ်ညွှတ်ကြ, ယုံကြည်ကြ သက်ဝင်ကြလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်တိုင်းပင် တရားတော်ကို ပို၍ အလေးပြုချင်လာအောင် ဗြဟ္မာကိုယ်တိုင် တောင်းပန်မှ တရားဟောတော်မူကြရိုးဖြစ်သည်၊ ထိုသို့ အကြံတော် ဖြစ်တိုင်းလည်း ဗြဟ္မာမင်းက တောင်းပန်ရိုး ထုံးစံရှိသည်။ [မိလိန္ဒပဉှာ သန္ဓဝ ဝဂ္ဂ–၁၀။]

အာလယရာမာ။ ။ အာလယ၌ အာပုဗ္ဗ **"လီ–သိလိသနေ"**ဟူသော ဒိဝါဒိဓာတ်တည်း၊ ဒိဝါဒိဖြစ်သောကြောင့် ကတ္တုရုပ် ကမ္မရုပ် နှစ်မျိုးလုံးပင် **"အာလီယန္တိ"**ဟု ကြိယာပုဒ်ဖြစ်၏၊ တချို့စာအုပ်များ၌ **"အလ္လီယန္တိ"**ဟုရှိ၏။ လဒ္ဓေဘော်, အာကို ရဿပြု၊ သိလေသနအနက်ကိုပင် ဋီကာတို့၌ **"သေဝီယန္တိ"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ကြသည်၊ ထို့ပြင် **"ပဋ္ဌကာမဂုဏာ, ပဋ္ဌကာမဂုဏေသု"**ဟု ပါဠိနှစ်မျိုးတွေ့ရ၏၊ သုတ်မဟာဝါ မဟာပဒါန သုတ် ဋီကာ၌လည်းကောင်း, သာရတ္ထ၌လည်းကောင်း **"အာလီယန္တိ အဘိရမိတဗ္ဗဋ္ဌေန**

ရတာ–အမြဲမွေ့လျော်တတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဇြိကပ်မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ အမြဲ မွေ့လျော်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ ပဇာ–သည်၊) **အာလယရတာ**–အာလယရတာ မည်၏၊ (ယာ ပဇာ–သည်၊) အာလယေသု–တို့၌၊ သုဋ္ဌု–လွန်စွာ၊ မုဒိတာ–ဝမ်းမြောက်တတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဇြိကပ်မှီဝဲအပ်သော ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ ပဇာ–သည်၊) **အာလယသမ္မုဒိတာ**–အာလယသမ္မုဒိတာ မည်၏။

ယဒိဒန္တိ–ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ နိပါတော–နိပါတ်တည်း၊ (လိင် သုံးပါး ဝိဘတ် ခုနစ်သွယ်တို့နှင့် ဆက်ဆံသော နိပါတ်တည်း၊) တဿ–ထို ယဒိဒံဟူသော နိပါတ်၏၊ (ဧဝမတ္ထောဒ္ဒ စပ်၊) ဌာနံ–ဌာနသဒ္ဒါကို၊ သန္ဓာယ–၍၊ ယံ ဣဒန္တိ–

သေဝိယန္တိတိ အာလယာ" ဟု ပြု၍ "**ပဉ္စကာမဂုဏာ**"ကို အရကောက်ကြသည်၊ ကမ္မသာဓ် ပြုသောကြောင့် "**ပဉ္စကာမဂုဏေသု**"ဟူသော အာဓာရကို စဉ်းစားသင့်သည်၊ ယောဇနာဒ္ဒမှ "**ပဉ္စကာမဂုဏေသု**"ကို အတည်ပြု၍ "**အာလီယန္တိ လဂ္ဂန္တိ ဗဇ္ဈာတိ အာလယာ**"ဟု အဓိကရဏသာဓ် ပြုလေသည်၊ ဘာကို ဇြိကပ်သလဲဟု လိဓာတ်၏ ဂ်ကို ရှာရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထို ဝိဂ္ဂဟကိုလည်း စဉ်းစားပါ။

အဋ္ဌကထာ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ "**သတ္တာ ပဉ္စကာမဂုဏေ အာလီယန္တိ**"တုန်းက "**သတ္တာ**"ဟူသော ကတ္တားအနက်ရသော်လည်း "**တေ အာလယာတိ ဝုစ္စန္တိ**"၌ တေဖြင့် ပဉ္စကာမဂုဏာကို ပြန်၍ညွှန်သောကြောင့် "**ပဉ္စကာမဂုဏေ**"ဟူသော အဝုတ္တကံသည် နောက်ဝါကျ၌ ဝုတ္တက် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "**တေ အာလီယန္တိတိ အလယာ**" ဟု အဝုတ္တကမ္မသာဓနကြံပါ၊ လိုရင်းမှာ "**အာလီယန္တိ အဘိရမိတဗ္ဗဋ္ဌေနာတိ အာလယာ–ဇြိကပ်အပ် မှီဝဲအပ်သော ကာမဂုဏ်များ၊ ရမတိတိ ရာမာ၊ (ရမုဓာတ်, ဏာပစ္စည်း၊) အာလယေဟိ + ရာမာ–အာလယရာမာ**"ဟု ပြုစေလိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဋီကာတို့၌ "**အာလီယန္တိ အဘိရမဏဝသေန သေဝန္တိတိ အာလယာ**" ဟု ကတ္တုသာဓ်တစ်နည်းပြု၍ တစ်ရာ့ရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိုက်ကို အရကောက်ကြ၏၊ ထိုနည်းကား–ဤ အဋ္ဌကထာနည်းမဟုတ်၊ သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ၌လာသော နည်းကို မှီးခြင်းသာတည်း၊ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၌ အာလယ၏အရ ကာမဂုဏ်ကို လည်းကောင်း, တဏှာကိုလည်းကောင်း အရကောက်သည်၊ ထို့ပြင် ဋီကာပါဠိတို့၌ "**ရမန္တိ**" စသည်ဖြင့် သတ္တာကိုင်ခဲ့၍ ဗဟုဝုစ်ထားကြသည်၊ ပါဠိတော်၌ ပဇာကို ခဲမှ စာသွားမှန်သောကြောင့် ဧကဝုစ်ချည်းသာ ရှိသင့်သည်။

ရတာ သမ္မုဒိတာ။ ။ ရတာကို "**နိရတာ–အမြဲမွေ့လျော်၏**"ဟုလည်းကောင်း, သမ္မုဒိတာကို "**အတိဝိယ (သံအတွက်) မုဒိတာ–ဝမ်းမြောက်၏**"ဟုလည်းကောင်းဖွင့်၏၊ ဥယျာဉ်ကစားထွက်လာသော ဘုရင်သည် ဥယျာဉ်ထဲ၌ အာရုံအမျိုးမျိုးဖြင့် မွေ့လျော်နေရကား ဥယျာဉ်မှ မထွက်လိုတော့သကဲ့သို့ ထို့အတူ သတ္တဝါအများလည်း ကာမဂုဏ်ဖြင့် မွေ့လျော် ပျော်နေရကား သံသရာဝဋ်မှ မထွက်လိုတော့–ဟူလို။

ယံ ဣဒံ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒံ-ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ သဒ္ဒါကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ယော အယန္တိ-ယော အယံဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ-သို့၊ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ **ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါ**တိ-ကား၊ ဣမေသံ-ဤသင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏၊ ပစ္စယာ-အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာအစရှိသော တရားတို့တည်း၊ ဣဒပ္ပစ္စယာ-ဤသင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရားတို့၊ ဣဒပ္ပစ္စယာဝ-ဤသင်္ခါရ အစရှိသော၊ပေ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသောတရားတို့သည်ပင်၊ ဣဒပ္ပစ္စယတာ-ဣဒပ္ပစ္စယတာမည်၏၊ ဣဒပ္ပစ္စယတာ စ-ဣဒပ္ပစ္စယတာလည်း ဟုတ်၏၊ သာ-ထို ဣဒပ္ပစ္စယတာဟူသည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါ စ-ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ်လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ဤနှစ်ပါးသော သဘောကြောင့်၊ **ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါ**-ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ မည်၏။

ယဒိဒံ။ ။ ပါဠိတော်၌ "**ဣဒံ ဌာနံ ယဒိဒံ ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါ**"ဟု ရှိ၏၊ ယဒိဒံသည် လိင်သုံးပါးလုံး အထူးမရှိသော နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင်လည်းကောင်း၊ ဌာနံနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါသည် အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းကိုချည်းဟောသော **အနက်**တူသဒ္ဒါဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဌာနံသဒ္ဒါကို ငဲ့လျှင် "**ယံ+ဣဒံ**"ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ နပုလ္လိင်အနေနှင့် ရှိနိုင်သည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါကို ငဲ့လျှင် "**ယော+အယံ**"ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ ပုလ္လိင် အနေဖြင့် ရှိနိုင်သည်-ဟု မှတ်ပါ၊ [တိဋ္ဌတိ ဖလံ ဧတ္ထာတိ ဌာနံ-သင်္ခါရစသော အကျိုးတရား၏တည်ရာ အဝိဇ္ဇာ စသောအကြောင်း။]

ဣဒပ္ပစ္စယတာ။ ။ အဋ္ဌကထာအလို တာပစ္စည်းသည် သွတ္ထဉ် သက်၍ "**ဤသင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသောတရား**"ဟု ပေး၊ ဋီကာ၌ တစ်နည်းဖွင့်သေး၏၊ ထိုအလို "**ဣဒပ္ပစ္စယာနံ+ဘာဝေါ-ဣဒပ္ပစ္စယတာ**"ဟု ပြု၍ "**ဤသင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသော တရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော်**"ဟု အနက်ပေးပါ။

သဗ္ဗသင်္ခါရ၊ပေ၊ နိဗ္ဗာနံ။ ။ အဋ္ဌကထာ မဖွင့်သော်လည်း အနက်ခက်သော ဤပုဒ်အားလုံးသည် နိဗ္ဗာန်၏ ပရိယာယ်ချည်းတည်း၊ သမန္တိ ဧတ္ထာတိ သမထော၊ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ+သမထော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော-လုပ်လုပ်ရှားရှား အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့၏ ငြိမ်သက်ရာနိဗ္ဗာန်၊ ပဋိနိဿဇ္ဇိယန္တိ ဧတ္ထာတိ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ သဗ္ဗုပဓိနံ-ကာမုပဓိ ခန္ဓုပဓိ ကိလေသုပဓိ အဘိသင်္ခါရုပဓိ ဟူသော ဥပဓိအားလုံးတို့၏+ပဋိနိဿဂ္ဂေါ-စွန့်လွှတ်အပ်ရာတည်း၊ သဗ္ဗုပဓိ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ ခီယန္တိ ဧတ္ထာတိ-ခယော၊ တဏှာနံ+ခယော တဏှာက္ခယော၊ သဗ္ဗကိလေသရာဂါ ဝိရဇ္ဇန္တိ ဧတ္ထာတိ ဝိရာဂေါ-အလုံးစုံသော ကိလေသာရာဂတို့၏ မတပ်မက်ရာ၊ ဧရောမရဏာဒိ ဘေဒံ သဗ္ဗဝဋ္ဋဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတိ ဧတ္ထာတိ နိရောဓော၊ တေန တေန ဘဝေန ဘဝန္တရံ ဘဝနိကန္တိဝသေန ဝိနသတိ သံသိဗ္ဗတီတိ ဝါနံ-ထိုထို ရှေးဘဝနှင့် နောက်ဘဝကို နှစ်သက်မှု၏အစွမ်းဖြင့် ချုပ်စပ်တတ်သောကြောင့် တဏှာသည် "**ဝါန**" မည်၏၊ ဖလေန ဝါ သဒ္ဓိံ ကမ္မံ ဝိနသတိ သံသိဗ္ဗတီတိ ဝါနံ-(တဏှာကုန်ခန်းလျှင် ကံသည် အကျိုးမပေးနိုင်တော့ရကား) အကျိုးနှင့်ကံကို ဆက်စပ်တတ်သောကြောင့် တဏှာသည် ဝါနမည်၏၊ ဝါနတော + နိက္ခန္တံ တိ နိဗ္ဗာနံ။

သော မမသ ကိလမထောတိ–ကား၊ အဇာနန္တာနံ–မသိနိုင်သော သတ္တဝါတို့**အား**၊ ယာ ဒေသနာ နာမ–အကြင် တရားဟောရခြင်း မည်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သော–ထို မသိနိုင်သော သတ္တဝါတို့အား တရားဟောတော်မူရခြင်းသည်၊ မမ–ငါဘုရား၏၊ ကိလမထော–ကိုယ်တော်၏ ပင်ပန်းကြောင်းသည်၊ အသ–ဖြစ်ရာ၏၊ သော–ထို မသိနိုင်သော သတ္တဝါတို့အား တရားဟောတော်မူရခြင်းသည်၊ မမ–၏၊ ဝိဟေသာ–ကိုယ်တော်ကို ညှင်းဆဲကြောင်းသည်၊ ဝါ–ကိုယ်တော်ကို ညှင်းဆဲရာရောက်သည်၊ အသ–ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ **ဘဂဝန္တန္တိ**–ကား၊ ဘဂဝတော–၏၊ **အနုစ္ဆရိယာတိ**–ကား၊ အနု အစ္ဆရိယာ–အဖန်ဖန် **အံ့အား**သင့်ဖွယ်ကောင်းကုန်သော၊ **ပဋိဘဏ်သူ**တိ–ကား၊ ပဋိဘာနသခ်ါတသ–ပဋိဘာန်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဉာဏသ–ဉာဏ်တော်၏၊ ဂေါစရာ–အာရုံတို့သည်၊ **အဟေသုံ**–ဖြစ်လာကုန်ပြီ၊ ပရိဝိတက္ကယိတဗ္ဗဘာဝံ–အဖန်ဖန် **ကြံစည်တိုက်ကုန်**သည်၏အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏိ်သု–ရောက်ကုန်ပြီ၊ (ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ **စသော** ဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်တို့သည် ထပ်ကာထပ်ကာ ကြံစည်ထိုက်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သည်–ဟူလို။)

ကိလမထော, ဝိဟေသာ။ ။ **"ကိလမတိ အနေနာတိ ကိလမထော၊ ဝိဟိ'သတိ တောယာတိ ဝိဟေသာ"**ဟု ဒေသနာကိုရအောင် ကရဏသာဓ်ပြု၊ စိရနိသဇ္ဇာ စိရဘာသနေဟိ–ကြာမြင့်စွာ ထိုင်တော်မူရခြင်း, ကြာမြင့်စွာ ဟောတော်မူရခြင်းတို့ကြောင့်၊ ပိဋ္ဌိအာဂိလာယန–(ကျောက်ကုန်းတော်၏ ညောင်းညာခြင်း၊) တာလုဂလသောသာဒိ ဝသေန (အာစောက်တော်, လည်ချောင်းတော်တို့၏ ခြောက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊) ကာယကိလမထော စေဝ–ကိုယ်တော်၏ ပင်ပန်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကာယဝိဟေသာ စ–ကိုယ်တော်ကို ညှင်းဆဲရာရောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဘဂဝန္တံ, ပဋိဘဏ်သု။ ။ ပတိ ဥပသာရနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် သာမိအနက်၌ ဒုတိယာသက်၍ **"ဘဂဝန္တံ"**ဟု ရှိရသည်၊ ပတိပုဗ္ဗ + ဘာဓာတ်သည် ဒိတ္တိ (ထင်ရှားခြင်း, တောက်ပခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် ပဋိဘဏ်သုကို **"ပဋိဘာနသခ်ါတသ ဉာဏသ ဂေါစရာ အဟေသုံ"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ **"ဂေါစရာ အဟေသုံ"**ကိုကား ဋီကာ၌ **"ဥပဋ္ဌဟံသု"**ဟု မူရင်းအနက်ကို ဖော်ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် **"ဘဂဝန္တံ–၏၊ ပဋိဘဏ်သု–ဉာဏ်တော်အား ထင်ရှားလာကုန်ပြီ"**ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ၊ ဉာဏ်တော်အား ထင်ရှားခြင်းဟူသည် **"ထို ဂါထာများ၏ အနုက်အဓိပ္ပာယ်များကို ဉာဏ်တော်ဖြင့် အဖန်ဖန် တွေးတော်မူခြင်းတည်း"**ဟု သိစေလို၍ **"ပရိဝိတက္ကယိတဗ္ဗဘာဝံ ပါပုဏိ'သု"**ဟု သဘာဝတ္ထကို ဖွင့်သည်။

အနုစ္ဆရိယာ။ ။ **"အနု+အစ္ဆရိယာ"**ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဋီကာ၌ **"ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တာ ဝါ အစ္ဆရိယာ"**ဟု အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းဖွင့်၏၊ ထိုအလို **"နု+အစ္ဆရိယာ အနုစ္ဆရိယာ"**ဟုပြု၊ နကိုလည်း **"အန်"**ပြု၊ ထို နု(အ)ကို ဝုဒ္ဓိအနုက်ဟောဟုဆိုသည်၊ ချဉ်းအံ့–သတ္တဝါတို့အား တရားဟောတော်မူဖို့ရန် လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်တော်မူလာ ပါလျက် ယခုအခါ တရားဟောတော်မမူဘဲ ကြောင့်ကြမဲ့ နေတော်မူ လိုခြင်းဟူသော

ဟလန္တိ ဇတ္ထ–ဌ၊ ဟကာရော–ဟအက္ခရာသည်၊ နိပါတမတ္တော–အနက်မရ နိပါတ်မျှတည်း၊ အလံ–အကျိုးမရှိတော့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ **ပကာသိတုန္တိ**–ကား၊ ဒေသေတုံ–ဟောပြခြင်းငှာ၊ ဒါနိ–ဌ၊ မေ–သည်၊ ကိဏ္ဍေန–ပါရမီဖြည့်တော်မူစဉ် ငြိုငြင်ဆင်းရဲသဖြင့်၊ အဓိဂတံ–သိအပ်ရအပ်သော၊ ဣမံ ဓမ္မံ–ဤ အရိယာမဂ် တရား ကို၊ ဝါ–ဤ သစ္စာလေးပါး တရားကို၊ ဒေသေတုံ–ငှာ၊ အလံ–အကျိုး မရှိတော့၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ **ပဋိသောတဂါမိန္တိ** (ဇတ္ထ)–ဌ၊ နိဗ္ဗာနံ–ကို၊ ပဋိသောတံ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ နိဗ္ဗာနဂါမိ–နိဗ္ဗာန်သို့ သွားထသော၊ ဣတိ အတ္ထော၊

အကြောင်းတော်မှာ အဖန်ဖန် အုံ့အားသင့်စရာ ကောင်းသောကြောင့် **"အနု+အစ္ဆရိယ"** ဖြစ်၏၊ အကြီးအကျယ် အုံ့အားသင့်ဖွယ် ဖြစ်သောကြောင့် **"နု+အစ္ဆရိယ"** လည်း ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်၏ အနုစ္ဆရိယ ဖြစ်မှုကို ဂါထာသဒ္ဒါ၌ တင်စား၍ ဂါထာတော်များကိုလည်း ကာရဏူပစာရအားဖြင့် အနုစ္ဆရိယာဟု ဆိုသည်။ [အတ္ထဒ္ဒါ ရေနု ဟိ ဂါထာနံ အနုစ္ဆရိယတာ–ဋီကာ။]

ကိဏ္ဍေန။ ။ ကိဏ္ဍသဒ္ဒါသည် ဒုက္ခအနက်ကို ဟောဘ၏၊ ဘုရားရှင်သည် အလောင်း တော်ဘဝတုန်းက ဒါန, သီလ, ခန္တီစသော အချို့ပါရမီတော်ကို ဖြည့်ကျင့်ရာ၌ ခန္ဓာကိုယ်၏ ဆင်းရဲမှုကို ခံတော်မူခဲ့ရ၏၊ **သိဝိမင်း**၏ ဇာတ်တော်၌ ပုဏ္ဏားအား မျက်လုံးထုတ်၍ လှူတော်မူခြင်း, **ဘူရိဒတ်**ဇာတ်တော်၌ သီလမပျက်အောင် နိပ်စက်ဒဏ်ကို ခံရခြင်း, **ခန္တီဝါဒီ**ဇာတ်တော်၌လည်း ခန္တီပါရမီဖြည့်တော်မူကာ **ကလာဗုမင်း**၏ နိပ်စက်ဒဏ်ကို ခံတော်မူရခြင်း စသည်တည်း။

ဟလ။ ။ "**ဟ+အလ**"ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ အဌကထာ၌ "**ဟကို အနက်မရ နိပါတ်မျှ**"ဟု ဆို၏၊ ဋီကာ၌ကား "**ဟ ဣတိ ဝါ ဗျတ္တံ**"ဟု တစ်နည်း ဖွင့်သေး၏၊ ကေစိတို့က ဟကို "**ကေဝလတ္ထ**"ဟုလည်း ဆိုကြသတတ်၊ ["**ဟ ဗျတ္တံ (ကေဝလေန ဝါ) အလံ နိပ္ပယောဇနံ ဧဝ ကိဏ္ဍေန အဓိဂတံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ**"တိ ယောဇနာ–ဋီကာ။]

ရာဂဒေါသပရေတေဟိ။ ။ **ပရေတ**၌ "**ပရံ+ဣတ–အလွန်ရောက်အပ်**"ဟု သဒ္ဒတ္ထတည်း၊ "**ရာဂေန စ ဒေါသေန စ ဗုဒ္ဓေဟိ အဘိဘူတေဟိ**"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်မှာ အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း၊ ထိမိလျှင် အဆိပ်တက်စေနိုင်သော "**ဗုဒ္ဓဝိသ**"အမည်ရသော မြွေသည် ထိအပ်သူကဲ့သို့ ရာဂ ဒေါသတို့သည် အလွန် ရောက်အပ်သည်ကိုပင် "**ရာဂ ဒေါသ သည် တွေ့ထိအပ် လွှမ်းမိုးအပ်သူတို့**"ဟု ဆိုသည်၊ တစ်နည်း–"**ရာဂဒေါသပရေတေဟိ**" "**ရာဂဒေါသာနုဂတေဟိ**"ဟုလည်း ဖွင့်သေး၏၊ "**ရာဂ ဒေါသတို့သည်၊ ပရံ–နောက်၌၊ ဝါ–နောက်က+ဣတ–လိုက်အပ်သူတို့**"ဟူလို။ [အဌကထာ၌ မပါသော ပါဠိတော်၏ အဖွင့်။]

ပဋိသောတဂါမိ။ ။ သောတသဒ္ဒါသည် အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ရေအယဉ်ကို ဟောဘ၏၊ "**သောတသ–အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ရေအယဉ်၏+ပတိ–ရှေးရှု**"ဟူသည် နိဗ္ဗာန်တည်း၊ ပကတိ မြစ်ရေအယဉ်လည်း မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ရှေးရှုစီးဝင်ရသကဲ့သို့ အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ရေအယဉ်လည်း နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှု စီးသွားရသည်၊ ဤအလို–ဓမ္မံ အရ အရိယာမဂ်တရားကိုသာ ယူပါ။

ရာဂရတ္တာတိ–ကား၊ ကာမရာဂဘဝရာဂဒိဋ္ဌိရာဂေန–ကာမရာဂ ဘဝရာဂ ဒိဋ္ဌိရာဂ ဖြင့်၊ ရတ္တာ–တပ်မက်သော သတ္တဝါတို့သည်၊ **နဒ္ဓိန္တိ**တိ–ကား၊ နဒ ပဿိဿန္တိ–မမြင်နိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ **တမောခန္ဓေန အာဝုဋ္ဌာ**တိ–ကား၊ အဝိဇ္ဇာရာသိနာ–အဝိဇ္ဇာအစုသည်၊ အဗ္ဘောတ္ထဋာ–လွှမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊ နဒ ဒဏ္ဍိန္တိ ၌ စပ်)။

အပ္ပေါသုက္ကတာယာတိ–ကား၊ နိရသုက္ကဘာဝေန–အားထုတ်ခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အဒေသေတုကာမတာယ–ဟောတော်မမူလိုသူ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဣတိ အတ္ထော။

၈။ ယတြ ဟိ နာမာတိ–ကား၊ ယသ္မိं လောကေ–အကြင် လောကဌ၊ (နမတိ)နာမ–ညွတ်တော်မူသည် မည်ရသေး၏၊ (ညွတ်တော်မူတယ် ရှိရသေး၏၊) **ဘဝဝေါ ပုရတော ပါတုရဟောသိ**တိ–ကား၊ ဓမ္မဒေသနာယာစနတ္ထံ–တရားဟောတော်မူခြင်းကို တောင်းပန်ခြင်းငှာ၊ ဒသသု စက္ကဝါဠသဟဿေသု–

တစ်နည်း။ ။ **"သောတသ–အောက်သို့စီးသွားသော ရေအယဉ်ကဲ့သို့ နိစ္စ,သုခ, အတ္တ,သုဘ ဟု ယူသောအားဖြင့် အောက်သို့ သွားတတ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိ၏+ပတိ–ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ, အသုဘတည်း၊ ပဋိသောတေန–ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်+ဂါမိ–ဖြစ်သော သစ္စာလေးပါးတရားတည်း၊ ပဋိသောတဂါမိ"** ဟု သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာမှ ယူ၍ ဋီကာ တစ်နည်း ဖွင့်သေး၏။

ရာဂရတ္တာ။ ။ ကာမဂုဏ်ကို တပ်မက်သော ကာမရာဂ, ဘဝကိုတပ်မက်သော ဘဝရာဂ, ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိရာဂ, ဤရာဂသုံးမျိုးဖြင့် တပ်မက်နေသော သတ္တဝါများ၊ [ရာဂေန+ရတ္တာ ရာဂရတ္တာ။]

နဒ္ဓိန္တိ။ ။ ရာဂဖြင့် တပ်မက်နေကြသော သတ္တဝါတို့သည် (တမောခန္ဓ) အဝိဇ္ဇာ အမှောင်ထုထည်ကြီးက ဖုံးထားအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုအရိယာမဂ်တရား (တစ်နည်း) သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်နိုင်ကြမည်မဟုတ်၊ တရားကို မသိမြင်သူတို့အား ရုပ်နာမ်တရားစုကို အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ, အသုဘဟူသော သဘောအားဖြင့် ဟောပြခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိတော့–ဟူလို။ [မောဂ္ဂလ္လာန်အလို သန္ဓိဝိဘတ်ဖြင့် **"ဒဏ္ဍန္တိ"**ဟုရှိ၏၊ ရူပသိဒ္ဓိအလို ဣအက္ခရာ လာ၍ **"ဒဏ္ဍိန္တိ"** ဟု ရှိသည်။]

အပ္ပေါသုက္ကတာယ။ ။ ဥဿုကဌ ဥပဇ္ဈ, သူဓာတ်, ကိုပ်ပစ္စည်း၊ ရဿပြု, ကိုပ် ချေ၊ သွတ္ထဌ ကပစ္စည်းသက်၊ ဥဿဝတိ–အားထုတ်တတ်၏၊ ဣတိ–ဥဿုကော၊ ဥဿုကဿ+ဘာဝေါ ဥဿုက္ကံ–အားထုတ်တတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အားထုတ်ခြင်းလုံ့လ၊ နတ္ထိ+ဥဿုက္ကံ ယဿာတိ–အပ္ပေါသုက္ကော၊ [အပ္ပဟရိတေပုဒ်ဌ‌ကဲ့သို့ အပ္ပသဒ္ဒါ အဘာဝအနက်ဟော၊] အပ္ပေါသုက္ကဿ+ဘာဝေါ အပ္ပေါသုက္ကတာ–တရားဟောမှုကိစ္စ၌ အားထုတ်ခြင်း မရှိသူ၏+ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ=တရားဟောတော်မမူလိုသော ဆန္ဒတော်တည်း၊ ထို့ကြောင့် **"နိရသုက္ကဘာဝေန"** ဟု သဒ္ဒတ္ထလည်းကောင်း, **"အဒေသေတုကာမတာယ"**ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ [ယောဇနာ၌ **"အပေါသုက္ကံ"**ဟု ပတစ်လုံးတည်း တွေ့ရသည်။]

တစ်သောင်းသော စကြဝဠာတို့၌၊ မဟာဗြဟ္မာနော–မဟာဗြဟ္မာတို့ကို၊ ဂဟေတွာ–ခေါ်၍၊ အာဂမ္မ–လာ၍၊ ဘဂဝတော–၏၊ ပုရတော–ရှေ့တော်၌၊ **ပါတုရဟောသိ**–ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ **အပ္ပရဇက္ခာတိကာတိ**–ကား၊ ဇေတသံ–ဤသတ္တဝါတို့၏၊ ပညာမယေ-ပညာတည်းဟူသော၊ (မယ အနက်မရှိ၊) အက္ခိမှိ–မျက်လုံး၌၊ အပ္ပံ–နည်းပါးသော၊ ရာဂဒေါသမောဟရဇံ–ရာဂ,ဒေါသ,မောဟဟူသော မြူသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဇဝံ သဘာဝါ–ဤသို့ သဘောရှိကုန်၏၊ (ပညာမျက်စိ၌ နည်းသော ရာဂ,ဒေါသ,မောဟဟူသောမြူ ရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်၏၊) ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေ–ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊) **အပ္ပရဇက္ခာတိကာ**–ကတို့မည်၏၊ (ဇဝံ သဘာဝါဖြင့် ဇာတိသဒ္ဒါ၏ သဘာဝအနက်ကို ပြသည်၊) **ဘဝိဿန္တိ ဧမ္မသ အညာတာရောတိ**–ကား၊ ပဋိဝိဇ္ဈိတာရော–ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်သူတို့သည်၊ (ဘဝိဿန္တိ–ရှိပါကုန်လတ္တံ့၊) [အညာတာရောဟု အာပုဗ္ဗ ဥာဓာတ် တုပစ္စည်း၊ အ ကို ပဋိသေဓဟု ထင်မည်စိုး၍ **"ပဋိဝိဇ္ဈိတာရော"**ဟု ဖွင့်သည်။]

ပါတုရဟောသိတိ–ကား၊ ပါတုဘဝိ–ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ **သမလေဟိစ္ဆိတောတိ**–ကား၊ ရာဂါဒီဟိ–ရာဂအစရှိကုန်သော၊ မလေဟိ–အညစ်အကြေးတို့ဖြင့်၊ (**"သမလေဟိ"**၌ သရူပက္ခာဝိသေသနစပ်၊) သမလေဟိ–အညစ်အကြေးရှိကုန်သော၊ ဆဟိ–ကုန်သော၊ သတ္တာရေဟိ–**ပူရာဏကဿပ**အစရှိသော ဆရာကြီးတို့သည်၊ စိန္တိတော–မိစ္ဆာဉာဏ်ဖြင့် ကြံဆအပ်သော၊ (**"ဧမ္မော"**၌ စပ်၊) **အပါပုရေတန္တိ**–ကား၊ ဇတံ–ဤ အရိယာမဂ်တည်းဟူသော တံခါးကို၊ ဝိဝရ–ဖွင့်ပေးတော်မူပါ၊ **အမတဿဒ္ဒါရန္တိ**–ကား၊ အမတဿ–သေခြင်းမရှိသော၊ ဝါ–မသေရာဖြစ်သော၊

အပ္ပရဇက္ခာတိကာ။ ။ [ရဇ+အက္ခိ] ရဇသဒ္ဒါသည် ပုံ–နုပုံ၊ ရှိ၏၊ ရဇ အရလည်း ရာဂ,ဒေါသ,မောဟကို ယူပါ၊ အက္ခိအရလည်း ပညာမျက်စိကို ယူပါ၊ အပ္ပံ+ရဇံ–အပ္ပရဇံ၊ အပ္ပရဇံ+အက္ခိမှိ ဇေတသံတိ အပ္ပရဇက္ခာ၊ [ဝိသာလက္ခောက့ဲသို့ ကွစိသမာသန္တ သုတ်ဖြင့် ဣကို အ–ပြု၊] အရကောက်ရာ၌ **"ဇေတသံ"**၏အရဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ရသောကြောင့် **"ဇာတိ"**ဟူသော နောက်ပုဒ်နှင့် အရမတူ၊ ထို့ကြောင့် **"အပ္ပရဇက္ခဘာဝ"**ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပုဒ် အကြောကြံ၍ **"အပ္ပရဇက္ခာ + ဇာတိ ဇေတသံတိ အပ္ပရဇက္ခာတိကာ"**ဟု ပြု၊ [သမာသန္တ ကပစ္စည်းသက်။]

အသံဝနတာ။ ။ နဉ+သံဝနံ–အသံဝနံ၊ အသံဝနံယေဝ အသံဝနတာ၊ [တာ ပစ္စည်း၊ သွတ္ထဟု ဝိမတိ ဖွင့်၏၊] အသံဝနတာ၌ ပဌမာကို ကရိဏ်းဝိဘတ်၏ ဟိတ် အနက်၌ သက်ဟု ဋီကာဆို၏၊ အခြားနေရာ၌ကား **"အသံဝနတာယ"**ဟု ဆိုလိုလျက် **"ပဋိသစ်ါ ယောနိသော"**ကဲ့သို့ ယအက္ခရာကို ချေသည်ဟုလည်း ဖွင့်၏။

ဘဝိဿန္တိ။ ။ ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုသောကြောင့် ရှေးဘုရားရှင်တို့၏ လက်ထက်တော်က ပါရမီဖြည့်ခဲ့၍ ယခုအခါ တရားထူးသိမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တစ်ယောက်တလေ မဟုတ်ပါ, အများပင် ရှိပါလိမ့်မည်ဟု ပြသည်။

နိဗ္ဗာနသ-၏၊ ဒွါရဘူတံ-တံခါးဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ အရိယမဂ္ဂံ-အရိယမဂ်ကို၊ (**"အပါပုရ"**ဟု စပ်၊) **သုဏန္တု ဓမ္မံ ဝိမလေနာနုဗုဒ္ဓန္တိ**-ကား၊ ဣမေ သတ္တာ-တို့သည်၊ (သုဏန္တုဟု စပ်၊) ရာဂါဒိမလာနံ-ရာဂအစရှိသော အညစ်အကြေးတို့၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်၊ (**"ဝိမလေန"**ဟု စပ်၊) ဝိမလေန-ဝိမလဖြစ်တော်မူသော၊ ဝါ-ကင်းသောအညစ်အကြေးရှိတော်မူသော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန-သည်၊ အနုဗုဒ္ဓံ-အစဉ်အားဖြင့် သိတော်မူအပ်သော၊ (ဘာဝနာ အစဉ်အားဖြင့် သိတော်မူအပ်သော၊) စတုသစ္စဓမ္မံ-သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ သုဏန္တု-နာကြပါစေကုန်။

သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိနိဒ္ဓိတောတိ-ကား၊ သိလာမယေ-ကျောက်ဖြင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ-ကျောက်အတိပြီးသော၊ ဧကဃနေ-တစ်ခဲနက်သော၊ (အပေါက်အကြား မရှိသော၊) ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ-တောင်ထိပ်ဟု၊ ယထာဌိတောဝ-ရပ်မြဲတိုင်းသာလျှင်၊ စက္ခုမာ-ပသာဒစက္ခု ရှိသော၊ پုရိသော-သည်၊ သမန္တတော-ပတ်ဝန်းကျင်ဟု၊

အပါပုရ ဒွါရံ။ ။ အဝ+အာပုဗ္ဗ ပုရဓာတ်သည် **"အဂ္ဂတောဂမန-ရှေ့ကသွားခြင်း"** အနက်ကို ဟောဏ်၊ ရှေ့ကသွားသူသည် အပိတ်အပင်ရှိလျှင် ဖွင့်၍သွားရမည်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် **"ဝိဝရ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ပကို ဝပြု၍ **"အဝါပုရ"**ဟုလည်း ပါဠိရှိ၏၊ **"အမတဒွါရ"**ဟူသည် အရိယမဂ်တံခါးတည်း၊ **"ကဿပဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ကွယ်သည့်နောက်၌ ပိတ်၍နေသော အရိယမဂ်တံခါးကို ဖွင့်တော်မူပါ"**ဟူလို။

သိလာမယေ။ ။ စာအုပ်များ၌ **"သေလမယေ"**ဟု ရှိ၏၊ **"သိလာယ+နိဗ္ဗတ္တော သေလော-ကျောက်ဖြင့်ဖြစ်သော တောင်"**ဟုလည်းကောင်း၊ **"သိလာ+ပကတိ ယသာတိ သေလော-ကျောက်အထည်ကိုယ်ရှိသော တောင်၊ ဝါ-ကျောက်အတိပြီးသော တောင်"**ဟုလည်းကောင်း ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ နိဗ္ဗတ္တာအနက် ပကတိအနက်၌ ဏပစ္စည်းသက်၍ပြီးသော သေလသဒ္ဒါသည် ကျောက်ကို မဟော, ကျောက်တောင်ကို ဟောဏ်၊ ဤ၌ကား သိလာနောင် ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်၌ မယပစ္စည်း သက်သောကြောင့် **"သိလာမယေ"**ဟု ပါ၌ ရှိသင့်သည်။

ယထာဌိတောဝ။ ။ ယခုစာအုပ်များ၌ **"ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဌိတော သော စ"**ဟု မူကွဲရှိသည်မှာ မကောင်း၊ ပါဠိတော်၌ **"သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဌိတော၊ ယထာပိ ပယော"**ဟု ယထာ နှစ်ပုဒ်ပါသောကြောင့် ရှေ့ယထာကို ဌိတောနှင့် တွဲပြီးလျှင် **"ယထာဌိတောဝ"**ဟု ရှိသောပါဠိသာ ကောင်း၏၊ သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ မဟာပဒါန သုတ်၌လည်း **"ယထာဌိတောဝ"**ဟုပင် ရှိ၏၊ **"ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဌိတော-ရပ်၏၊ ဝေ-ထို ရပ်မြဲတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်သာ"**ဟု အကျယ်ပေးနိုင်သည်၊ ဆိုလိုရင်းကား-တောင်ထိပ်၌ ရပ်သူသည် မျက်စိကောင်းသူ ဖြစ်ပါမူကား လည်ပင်းကို မော်ခြင်း, လည်ပင်းကို ဆန့်ခြင်းစသော ကိစ္စကို မပြုရဘဲ နဂို ရပ်မြဲတိုင်းပင် ပတ်ဝန်းကျင်က လူအပေါင်းကို မြင်နိုင်သည်-ဟူလို၊ နောက် ယထာကို ပယောယျနှင့် တွဲရသည်။

ဇနတံ–သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ ပသေယျ ယထာ–မြင်ရရာသကဲ့သို့၊ (တထာ–ထို့အတူ၊) သုမေဓ သုန္ဒရပညေ–ကောင်းသောပညာရှိတော်မူသော၊ [သုမေဓ၌ သုကို **"သုန္ဒရ"**ဟုလည်းကောင်း, မေဓကို**"ပညေ"**ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ **"သုန္ဒရာ+ မေဓာ ယဿတိ သုမေဓော"**ဟု ပြု၊ [သဗ္ဗညုတညာဏေန–သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ (သမန္တဘဒ္ဒ၌ ဝိသေသန၊) သမန္တဘဒ္ဒ–အလုံးစုံကို သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်စက္ခုရှိတော်မူသော၊ ဘဂဝါ–မြတ်စွာဘုရား၊ တွမ္မိ–ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်လည်း၊ ဓမ္မမယံ ပညာမယံ–ပညာဖြင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ–ပညာအတိပြီးသော၊ ပါသာဒံ–ပြာသာဒ်ပေါ်သို့၊ အာရုယှ-တက်တော်မူ၍၊ သယံ-ကိုယ်တော်တိုင်၊ ဝါ-ကိုယ်တော်မှာ၊ အပေတသောကော–ကင်းသော သောကရှိတော်မူသည်၊ (သောက၏ ကင်းရာသည်၊) (ဟုတ္တာ)၊ (**"အပေတော သောကော ယဿတိ အပေတသောကော"**ဟု အပေတကို ကြည့်၍ ပဋ္ဌမိဖြင့် ပြုထိုက်သည်၊ ရှေးက ဆင့်ဖြင့် ပြုကြသည်၊) သောကာဝတိဏ္ဏံ–သောကသံသည် သက်ရောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဇာတိဇရာဘိဘူတဿ–ဇာတိ ဇရာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဇနတံ–သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ အဝေက္ခသု–ကြည့်ရှုတော်မူပါ၊ ဥပဓာရယ–စူးစမ်းဆင်ခြင်တော်မူပါ။

တထူပမံ။ ။ ဤအဌကထာ၌ တထူပမံ အဖွင့်မပါ၊ သုတ်မဟာဝါအဌကထာ၌ ပါ၏၊ **"တထာ+ဥပမာ"**ဟု နှစ်ပုဒ်ရှိသောကြောင့် တထာသဒ္ဒါကို **"ထို့အတူ"**ဟု မပေးဘဲ တံသဒ္ဒါ၏ အနက်ဟောဟု ဝိမတိဖွင့်၏၊ သာ+ဥပမာ ယဿတိ တထူပမော (ပါသာဒေါ) တစ်နည်း၊ **"တေန ဝါ ပဗ္ဗတာဒိနာ ပကာရေန+ဥပမာ အဿတိ တထူပမော (ပါသာဒေါ)"** ဟု တစ်နည်းဖွင့်၏၊ ဤနည်း၌ တထာဝယ် ထာသည် ပကာရအနက်ဟောတည်း။

မုတ်ချက်။ ။ ဤအခန်း၌ အဌကထာဖွင့် အားလုံးသည် ဋီကာဖွင့်နှင့် ထပ်နေ၏၊ အဌကထာဆရာ မဖွင့်သောကြောင့်သာ ဋီကာဖွင့်ခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် သုတ္တန်နှင့်ဆိုင်သော အဖွင့်များကို အဌကထာ စာအုပ်များ၌ နောက်ဆရာတို့ တချို့တလေ ထည့်ထားသည်ဟု ဆရာတို့ ယူဆကြသည်။

ဓမ္မမယံ ပါသာဒံ။ ။ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် ပညာ၏ ပရိယာယ်တည်းဟု သိစေလို၍ "ပညာမယံ"ဟု ဖွင့်၏၊ **"ဓမ္မော+ပကတိ(အထည်ကိုယ်) ယဿတိ ဓမ္မမယော"**ဟု ပြု၊ ထိုပညာသည် အထက်သို့ စွင့်စွင့်မြင့်နေသော ပြာသာဒ်နှင့် တူသောကြောင့် **"ပါသာဒံ"**ဟု ရူပကအလင်္ကာဖြင့် တန်ဆာဆင်၍ မိန့်သည်၊ (တစ်နည်း) ဓမ္မအရ လောကုတ္တရာတရားကို ယူ၊ ထို လောကုတ္တရာတရားသည် စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ဆောင်တတ်သည့်ပြင် အလုံးစုံသော လောကီတရားတို့ကို ကျော်လွန်နေသောကြောင့် ပြာသာဒ်နှင့်တူရကား **"ပါသာဒ"**ဟု မိန့်သည်၊ ဤသို့လည်း ဋီကာ၌ ပထမနည်းဖွင့်၏၊ [ပသာဒေတိ–မြင်ရသူတို့၏ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်၏၊ ဣတိ ပါသာဒေါ၊ ပ+ သဒ, ဏ။]

ဥဒ္ဓေဟိတိ–ဟူသော စကားကို၊ (ဘဏ္ဍာတိ၌ စပ်၊) ဘဂဝတော–၏၊ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ–ထရားဟောတော်မူခြင်း အကျိုးငှာ၊ စာရိကစရဏံ–လှည့်လည်ထိုက်သော အရပ်သို့ လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို၊ ဝါ–ဒေသစာရိလှည့်လည်တော်မူခြင်းကို၊ ယာစန္တော–တောင်းပန်လိုသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဘဏာတိ–လျှောက်၏၊ **ဝိရာတိအာဒီသု**–ဝိရအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဘဂဝါ–သည်၊ ဝိရိယဝန္တတာယ–ဝိရိယရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **ဝိရော**–ဝိရ မည်တော်မူ၏၊ ဒေဝပုတ္တမစ္စုကိလေသာဘိသင်္ခါရမာရာနံ–ဒေဝပုတ္တမာရ်, မစ္စုမာရ်, ကိလေသမာရ်, အဘိသင်္ခါရမာရ်တို့၏၊ ဝါ–တို့ကို၊ ဝိဇိတတ္တာ–အောင်တော်မူအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **ဝိဇိတာသင်္ဂါမော**–မည်တော်မူ၏၊ ဇာတိကန္တာရာဒီ နိတ္ထရဏာသမတ္ထတာယ–ဇာတိကန္တာရ အစရှိသည်တို့မှ ထုတ်ဆောင်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **သတ္ထဝါဟော**–မည်တော်မူ၏၊ ကာမစ္ဆန္ဒဂ္ဂဏာသ–ကာမစ္ဆန္ဒဟူသော ကြွေးမြီ၏၊ အဘာဝတော–မရှိခြင်းကြောင့်၊ **အဏဏော**–အဏဏ မည်တော်မူ၏။

ဥဒ္ဓေဟိ။ ။ ဤစကားဖြင့် ထိုင်နေတော်မူရာမှ ထ၍ တရားဟော လှည့်လည်ဖို့ရန် တောင်းပန်၏၊ (တစ်နည်း) တရားဟောမှု၌ အပ္ပေါသုက္ကာ ဖြစ်နေသော သင်္ကော်စသို့ ရောက်ခြင်း, တရားဟောဖို့ရန် အားမထုတ်ခြင်းမှ ထတော်မူဖို့ရန် တောင်းပန်သည်။

ဝိဇိတသင်္ဂါမ။ ။ ဒေဝပုတ္တစသော မာရ်စစ်မြေပြင်ကို အောင်တော်မူပြီးသောဘုရား၊ အဌကထာ၌ ခန္ဓမာရ်ကို မတွေ့ရ၊ မာရ်လေးပါးကိုသာ ပြထားသည်မှာ လက်ရှိခန္ဓာတော်ရှိသေးသောကြောင့် ချန်ထားဟန်တူသည်၊ ဓာတုကထာ မူလဋီကာနှင့် သီလက္ခန်အဌကထာ ဋီကာတို့၌ကား မာရ်ငါးပါးလုံး အောင်ပြီးပုံကို ပြကြသည်၊ ယောဇနာ၌မူ ခန္ဓမာရ်ကို မစ္စုမာရ်ဖြင့် သိမ်းယူသည်ဟု ဖွင့်သည်။

သတ္ထဝါဟော။ ။ လှည်းကုန်သည်များစွာကို ခေါင်းဆောင်၍သွားသော ကုန်သည်မှူးသည် သဲကန္တာရ စသည်တို့မှ နောက်ပါ ကုန်သည်များကို ကယ်တင်ဆောင်သွားသကဲ့သို့ လှည်းကုန်သည်များနှင့်တူသော သတ္တဝါတို့ကို ဇာတိကန္တာရ စသည်မှ ကယ်တင်ဆောင်သွားတတ်သောကြောင့် **သတ္ထဝါဟော**မည်တော်မူ၏၊ ယောဇနာ၌ကား **"သတ္ထဝါဟော, သတ္ထဝါဟော"**ဟူသော ပါဠိနှစ်ထွေ ပြပြီးလျှင် **"သတ္ထဝါဟော"**ဟူသော ပါဠိသာလျှင် ဤနေရာ၌ သင့်၏ဟုဆို၏၊ **"သတ္ထဝါဟ"**ဟု ပါဠိသုံးမရှိသောကြောင့် ထို အဆုံးအဖြတ်ကို စဉ်စားသင့်၏။ [သတ္ထဝါဟ၏ ပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ္ဍဘာသာဋီကာ သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ ဂုဏ်တော်ဖွင့်မှာ ကြည့်ပါ။]

အနဏော။ ။ နတ္ထိ+ဏကဲ ယဿာတိ အနိဏော၊ ဏကို အပြုံ၍ အနဏော၊ ရူပသိဒ္ဓိဋီကာ၌ နကို ဏပြု၍ အဏဏောဟု ပါဠိတစ်မျိုးရှိ၏၊ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏသည် ကြွေးမြီနှင့် တူ၏၊ ကြွေးမြီ ရှိသူသည် ကြွေးရှင်၏ အခိုင်းအစေ အနှိပ်အစက်ကို ခံရသကဲ့သို့, ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏဖြင့် (ကာမစိတ်ဖြင့်) စွဲလမ်းနေကြသော ယောဂျာ: မိန်းမတို့လည်း အချင်းချင်း၏ အခိုင်းအစေ အနှိပ်အစက်ကို ခံကြရသည်၊ ထိုကြွေးမြီ မရှိသောကြောင့် ဘုရားရှင်ကို **"အနဏ"**ပဲ ဂုဏ်ပြုသည်။

၉။ **အဗ္ဗေသနန္တိ**–ကား၊ ယာစန်–တောင်းပန်ခြင်းကို၊ (ဝိဒိတ္တာဒ္ဒ် စပ်၊) **ဗုဒ္ဓစက္ခုနာတိ**–ကား၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တညာဏေန စ–ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တ ညာဏ်တော်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အာသယာနုသယညာဏေန စ–အာသယာနုသယ ညာဏ်တော်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဝေါလောကေသိဒ္ဒ် စပ်၊) ဟိ–မှန်၊ ဒ္ဒိန္ဒ်–နှစ်ပါး ကုန်သော၊ ဣမေသံ ညာဏာနံ–တို့၏၊ **ဗုဒ္ဓစက္ခုတိ**–ဟူ၍၊ နာမံ–အမည်သည်၊ (အဟောသိ)၊ **အပ္ပရဇက္ခာတိ**–ကား၊ ယေသံ–အကြင် သတ္တဝါတို့၏၊ ပညာစက္ခုမြို–ပညာမျက်စိ၌၊ ရာဂါဒိရဇံ–ရာဂအစရှိသော မြူသည်၊ အပ္ပံ–နည်း၏၊ (ဣတိ–ကြောင့်၊) တေ–ထိုသတ္တဝါတို့သည်၊ **အပ္ပရဇက္ခာ**–တို့မည်၏၊ (“**အပ္ပရဇက္ခေ**”ဟု ပါဋိဃေတာ် ရှိသည်၊ ဤ၌ ဋီကာမှ ယူထားဟန်တူ၏၊) ယေသံ–တို့၏၊ (ပညာစက္ခုမြို–ဌ်၊) ဘဝ–ထို ရာဂအစရှိသော မြူသည်၊ မဟန္တံ–များ၏၊ (ဣတိ–ကြောင့်၊) တေ–တို့သည်၊ **မဟာရဇက္ခာ**–တို့မည်၏၊ ယေသံ–တို့၏၊ **သဒ္ဓါဒီနိ–သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော**၊ ဣန္ဒြိယာနိ–တို့သည်၊ တိက္ခာနိ–ထက်မြက်ကုန်၏၊ (ဣတိ)တေ၊ **တိက္ခိန္ဒြိယာ**၊ ယေသံ–တို့၏၊ (သဒ္ဓါဒီနိ–ကုန်သော၊) တာနိ–ထိုဣန္ဒြေတို့သည်၊ မုဒူနိ–နုံ့ညံ့ကုန်၏၊ (ဣတိ) တေ၊ **မုဒိန္ဒြိယာ**၊ ယေသံ–တို့၏၊ သဒ္ဓါဒယော–ကုန်သော၊ တေယေဝ အာကာရာ–ထိုအခြင်းအရာတို့သည်ပင်၊ (ယောဇနာဒ္ဒ် ကာရဏာဟု ဖွင့်လေ၏၊) သုန္ဒရာ–ကောင်းကုန်၏၊ (ဣတိ) တေ **သွာကာရာ**၊ ယေသံ–တို့၏၊ သဒ္ဓါဒယော–ကုန်သော၊ တေယေဝ အာကာရာ–တို့သည်ပင်၊ အသုန္ဒရာ–မကောင်းကုန်၊ (ဣတိ) တေ **ဒ္ဒါကာရာ**၊ ယေ–တို့သည်၊ ကထိတကာရဏံ–ဟောတော်မူအပ်သော အကြောင်း အရာကို၊ သလ္လက္ခေန္တိ–ကောင်းစွာမှတ်သားနိုင်ကုန်၏၊ သုခေန–လွယ်ကူသဖြင့်၊ ဝိညာပေတုံ–သိစေခြင်းငှာ၊ သက္ကာ–တတ်ကောင်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (ဣတိ) **သုဝိညာပယာ**၊ ယေ–တို့သည်၊ ပရလောကဉ္စ–တမလွန်လောကကိုလည်းကောင်း၊

အဗ္ဗေသနံ။ ။ အဓိပုဗ္ဗ ဩဝေါတ်သည် တိုက်တွန်း တောင်းပန်ခြင်း အနက်ကို ဟောဏ်၊ [**အဗ္ဗေသနန္တိ** ဂရုဌာနိယံ ပယိရုပါသိတွာ ဂရုတရံ ပယောဇနံ (အကျိုးကို) ဥဒ္ဒိဿ အဘိပတ္ထနာ **အဗ္ဗေသနာ**၊ သာပိ အတ္ထတော ယာစနာ ဧဝ။]

ဗုဒ္ဓစက္ခု။ ။ သတ္တဝါတို့၏ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေငါးပါး အနုအရင့်ကို သိမြင်တတ်သော ညာဏ်တော်ကို “**ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တညာဏ်**”ဟု ခေါ်၏၊ အလိုအဇ္ဈာသယနှင့် အနုသယကို သိမြင်တတ်သော ညာဏ်တော်ကို “**အာသယာနုသယညာဏ်**”ဟုခေါ်၏၊ ထို ညာဏ်တော်နှစ်ပါးသည် ဘုရားရှင်၌သာဖြစ်၍ အခြား ရဟန္တာများ၌ မဖြစ်နိုင်သော ကြောင့် “**ဗုဒ္ဓစက္ခု**”ဟု ခေါ်သည်။

သုဝိညာပယာ။ ။ ဝိပုဗ္ဗ ဉာဓာတ်, ဏာပေပစ္စည်း, ဏျပစ္စည်းဖြင့် “**ဝိညာပိယ**” ဟု ဖြစ်သင့်၏၊ ဏျပစ္စည်း၏ သက္ကအနက်ကို သိစေလို၍ “**သက္ကာ ဝိညာပေတုံ**”ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝိညာပိယန္တိ–သိစေအပ် သိစေနိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ ဝိညာပိယာ၊ သုခေန+ ဝိညာပိယာ သုဝိညာပိယာ။ [ယခု စာအုပ်များ၌ “**ဝိညာပယ**”ဟုချည်း ရှိ၏၊ သု+ဝိ ရှေးရှိသောကြောင့် “**ခ ပစ္စည်း**”လည်း မသက်နိုင်။]

ဝဇ္ဇ–အကုသိုလ်အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘယတော–ဘေးအားဖြင့်၊ ပဿန္တိ–ရှုတတ်ကုန်၏၊ (ဣတိ) တေ၊ **ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော**–တို့ မည်၏။ (ဤတိုင်အောင် ဋ္ဌိကာမှ ယူထားဟန်တူသည်။)

ဥပ္ပလိနိယန္တိ–ကား၊ ဥပ္ပလဝနေ–ကြာတောဌ၊ ဣတရေသုပိ–အခြားသော ပဒုမိနိယံစသော ပုဒ်တို့ဌလည်း၊ ဧသေဝ နယော–တည်း၊ ယာနိ–အကြင် ကြာတို့သည်၊ ဥဒကဿ–၏၊ အန္တော–အတွင်းဌ၊ နိမုဂ္ဂါနေဝ–နစ်မြုပ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ) ပေါသံယန္တိ–ကြီးပွားစေကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တာနိ–တို့သည်၊) **အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီနိ**–တို့မည်၏၊ **သမောဒကံ ဌိတာနိ**တိ–ကား၊ ဥဒကေန–ရေနှင့်၊ သမံ–အညီအမျှ၊ ဌိတာနိ–တည်ကုန်သော၊ (အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိဝါ စသည်ဌ စပ်၊) **ဥဒကံ အစ္ဆုဂ္ဂမ္မ ဌိတာနိ**တိ–ကား၊ ဥဒကံ–ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ–လွန်၍၊ ဌိတာနိ–ကုန်သော၊ (အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိဝါ စသည်ဌ စပ်၊) **အပါပုတာ**တိ–ကား၊ ဝိဝဋ္ဋာ–ဖွင့်အပ်ပြီ၊ **အမတသ ဒ္ဒါရာ**တိ–ကား၊ အရိယမဂ္ဂေါ–ကို၊ (အပါပုတော–ဖွင့်အပ်ပြီ၊) ဟိ–မှန်၊ သော–ထို အရိယမဂ်သည်၊ **အမတသခ်ါ**တသ–အမတဟု ဆိုအပ်သော၊ နိဗ္ဗာနသ – ၏၊ ဒ္ဒါရံ – ဝင်ကြောင်း တံခါးတည်း၊

ပရ၊လေ၊ ဒဿာဝိနော။ ။ ပရလောကော စ+ဝ**ဇ္ဇ**ဉ္စ ပရလောကဝဇ္ဇာနိ၊ ဘယတော+ပဿန္တိတိ ဘယဒဿာဝိနော၊ ပရလောကဝဇ္ဇာနိ + **ဘယ**ဒဿိနော–ပရလောကဝဇ္ဇ ဘယဒဿီဝိနော။

ဥပ္ပလိနိယံ။ ။ ဥပ္ပလာနိ ဧတ္ထာတိ ဥပ္ပလိနီ၊ ဥပ္ပလနောင် အသတ္ထိဌ ဤပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိဧောတက ဣနီပစ္စည်းသက်၊ **"ဥပ္ပလကြာတို့ ရှိရာအရပ်"**ဟူသည် ကြာချုလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ဧလာသယ–ရေ၏တည်ရာ ရေကန် တစ်ကန်လုံး ရေအိုင် တစ်အိုင်လုံး ကြာတော တစ်တောလုံးလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ဤနေရာဌ ကြာတောကို ယူစေလိုသောကြောင့် **"ဥပ္ပလဝနေ"**ဟု ဖွင့်သည်။

အန္တောပေ၊ ပေါသီနိ။ ။ ပေါသယန္တိတိ ပေါသီတိနိ၊ စုရာဒိ ပုသဓာတ်, ဏိ ပစ္စည်း၊ ယောကို နိပြု၊ အန္တော+နိမုဂ္ဂါနိ အန္တောနိမုဂ္ဂါနိ၊ အန္တောနိမုဂ္ဂါနိ+ဟုတ္တာ+ပေါသီနိ အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီနိ၊ [ပုသဓာတ်သည် ဘူ ကီ ဒိ စု လေးဂိုဏ်းဌ ပေါသ–မွေးမြူခြင်း အနက်သာရှိ၏၊ မွေးမြူဟူသည် ကြီးပွားအောင် ပြုခြင်း ကြီးပွားစေခြင်းတည်း။]

အပါပုတေသံ။ ။ အဋ္ဌကထာဌ **"အပါပုတေသံ အမတသ ဒ္ဒါရာ"**ဟု ပဌမပါဒ ရှိမှ ဆန်းတည့်သည်၊ **"အပါပုတာ+ဧသံ"**ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ အချို့စာဌ **"အပါရုတာ"**ဟု ရှိ၏၊ ရုဓာတ်သည် ဖွင့်ခြင်းအနက်ကို မဟော၊ ထို့ကြောင့် **"အပါပုတေသံ"**ဟု ပါဌ်မှန် ရှိစေရမည်၊ အပါပုတာ၏ ဓာတ်ကို ရှေ့ဌ ပြခဲ့ပြီ။

ဒ္ဒါရာ။ ။ သက္ကတအဘိဓာန်ဌ ဣတ္ထိလိင်ဟုသာ ရှိ၏၊ ပါဠိဌကား နပုလ္လိင်အရှိများ၏၊ ဆို့ကြောင့် **"အပါပုတံ အမတသ ဒ္ဒါရံ"**ဟု တချို့က ပါဠိနည်းအတိုင်း ရွတ်ကြသည်။

ပမုဉ္စန္တု သဒ္ဓန္တိ–ကား၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည်၊ အတ္တနော–၏၊ သဒ္ဓံ–ဘုရား တရားဌ ယုံကြည်ခြင်းဟူသော သဒ္ဓါတရားကို၊ ပမုဉ္စန္တု–လွှတ်ကြပစေကုန်၊ ဝါ–ထင်ရှားပြကြပါစေကုန်၊ ပစ္ဆိမပဒဒွယေ–နောက်ပါဒနှစ်ပါး အပေါင်းဌ၊ အယံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အတ္ထော–တည်း၊ အဟံ–သည်၊ အတ္တနော–၏၊ ပဂုဏံ–အဝါးဝစွာလေ့လာအပ်ပြီးသော၊ သုပ္ပဝတ္တိမ္မိ–ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ (စိတ်ဌ ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊) ပဏီတံ–ပြဓာန်းသည်၏အဖြစ်သို့ ဆောင်အပ်သော၊ ဥတ္တမံ–မွန်မြတ်သော၊ ဣမံ ဓမ္မံ–ဤသစ္စာလေးပါး တရားတော်ကို၊ ဝါ–ဤအရိယမဂ်တရားတော်ကို၊ ကာယဝါစာ ကိလမထသည်–ကိုယ်နှုတ်တို့၏ ပင်ပန်းရံသာဟု **အမှတ်ရှိတော်မူ**သည်၊ ဟုတ္တာ–၍၊ မနုဇေသု ဒေဝမနုဿေသု–နတ်လူတို့ဌ၊ နဿ ဘာသိ–ဟောတော်မမူခဲ့ပြီ၊ ဝါ–မဟောအံ့ဟု ကြံတော်မူခဲ့ပြီ၊ (ဣတိ အတ္ထော၊) [**"ဒေဝမနုဇေသု"**ဟု ဆိုလိုလျက် ဒေဝပုဒ်ကို ချေ၍ **"မနုဇေသု"**ဟု ရှိရသည်။]

ပမုဉ္စန္တု သဒ္ဓံ။ ။ပမုဉ္စန္တု သဒ္ဓန္တိ သဗ္ဗေ အတ္တနော သဒ္ဓံ မုဉ္စန္တု ဝိသဇ္ဇေန္တု ပဝေဒေန္တု။ မယာ ဒေသိတေ ဓမ္မေ မယိ စ အတ္တနော သဒ္ဓဟနာကာရံ ဥပဋ္ဌာပေန္တု။တိ အတ္ထော။ [မြတ်စွာဘုရား အပေါ်ဌ်လည်းကောင်း, မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ဌ်လည်းကောင်း မယုံကြည်သူတို့အား တရားဟောခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိ၊ မှန်၏–မယုံကြည်သူတို့အား ဟောခြင်းသည် ဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း?၊ ဥပမာ–စာချဘုန်းကြီးတစ်ပါးသည် မယုံကြည်သူ တပည့်တို့အား စာချနေခြင်းဖြင့် အကျိုး မရှိသကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် **"ငါဘုရား ဟောအပ်သော တရားတော်ဌ်လည်းကောင်း, ငါဘုရား အပေါ်ဌ်လည်းကောင်း ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါကို လွှတ်ကြလော"**ဟု မိန့်တော်မူသည်။]

ပဋ္ဌာဝဂ္ဂိယကထာ

၁၀။ ပဏ္ဍိတောတိ–ကား၊ ပဏ္ဍိစ္စေန–ကြောင်းကျိုးမြင်သိ သဘာဝပညာရှိသူ၏ အဖြစ်နှင့်၊ သမန္နာဂတော–၏၊ **ဗျတ္တောတိ**–ကား၊ ဝေယျတ္တိယေန–ထက်မြက်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဉာဏ်ပညာနှင့်၊ သမန္နာဂတော–၏၊ **မေဓာဝီတိ**–ကား၊ ဌာနုပ္ပတ္တိယာ–အကြောင်းအားလျော်စွာ တစ်ခဏချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ပညာယ–နှင့်၊ သမန္နာဂတော၊ [ပဏ္ဍိတ, ဗျတ္တ, မေဓာဝီပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သဠာရိတ္တ သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်ဌ် ပြခဲ့ပြီ၊ ထိုဌ် ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်ခြင်း, ဤဌ် ပုလ္လိင်ဖြစ်ခြင်းသာ ထူး၏။] **အပ္ပရဇက္ခောတိ**–ကား၊ သမာပတ္တိယာ–ဈာန်သမာပတ်ဖြင့်၊ ဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ–ခွာအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိက္ကိလေသောတိ–ကိလေသာ မရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ၏၊ ဝိသုဒ္ဓသတ္တော–ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သောသတ္တဝါတည်း၊ **အာဇာနိယတိ**–ကား၊ သလ္လက္ခေသိတိ–မှတ်သားနိုင်လတ္တံ့၊ ပဋိဝိဇ္ဈိသိတိ–ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်လတ္တံ့၊

ဘဂဝတောပိ ခေါ ဥာဏံ ဥဒပါဒိတိ–ကား၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်–သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ–ပြီ၊ (ကိုယ်) ဣတော–ဤနေ့မှ၊ သတ္တာမဒိဝသမတ္ထကေ–ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၏အထက်၌၊ ကာလံ–သေခြင်းကို၊ ကတ္တာ–ပြု၍၊ အာကိဉ္စညာယတနေ–အာကိဉ္စညာယတနဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော–ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ (သဗ္ဗညုတညာဏ် ဥပ္ပဇ္ဇိ)။

မဟာဇနိယောတိ–ကား၊ သတ္တာဒိဝသဗ္ဗန္တရေ–ခုနစ်ရက်အတွင်း၌၊ ပတ္တာဗုမဂ္ဂဖလတော–ရောက်ထိုက် ရထိုက်သောမဂ်ဖိုလ်မှ၊ ပရိဟီနတ္တာ–ဆုတ်ယုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အသ–ထို **အာဇာရ** ရသေ့၏၊ မဟတိ–ကြီးစွာသော၊ ဇနိ–ဆုံးရှုံးခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ) ဣတိ, **မဟာဇနိယော**–မည်၏၊ (ကသ္မာ) အက္ခဏော–အခွင့်ကောင်းမဟုတ်သော အရပ်၌၊ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ–ဖြစ်ရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ **အဘိဒေါသကာလံကတောတိ**–ကား၊ ဟိယျော–ယမန်နေ့ ညဉ့်သန်းခေါင်ယာမ်က၊ ကာလကံတော–ကွယ်လွန်ပါပြီ၊ သောပိ–ထိုဥဒကရသေ့သည်လည်း၊ နေဝသညာနာသညာယတနေ–ဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တော–ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ အဒ္ဒသ–မြင်တော်မူရပြီ၊ **ဗဟုကာရာတိ**–ကား၊ ဗဟုပကာရာ–များသော လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကြကုန်၏၊ **ပဓာနပတိတတ္တံ ဥပဋ္ဌဟိ'သူတိ**–ကား၊ ပဓာနတ္ထာယ–ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျိုးငှာ၊ ပေသိတတ္တာဘာဝံ–စေလွှတ်အပ်သော အတ္တဘောရှိသော၊ (မံ–ကို၊) မုခေါ ဒကာဒါနာဒိနာ–မျက်နှာသစ်ရေပေးခြင်းအစရှိသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌဟိ'သု–ပြုစုကုန်ပြီ။

မဟာဇနိယော။ ။ သက္ကတ၌ ဇာနိသည် ပါဠိ၌ "**ဇနိ**"ဟု ဖြစ်၏၊ ဇာတေတိ (ဆွေးမြေ့, ဆုတ်ယုတ်ခြင်း, ဆုံးရှုံးခြင်း အနက်ဟော) တိပစ္စည်းကို သုတ်ကြီးဖြင့် နိပြု၊ "**မဟတိ+ဇနိ မဟာဇနိ**"ပြုပြီးမှ အသတ္တိဆင့်, ဏိကပစ္စည်းမှ ကကို ယပြု။

အဘိဒေါသကာလကံတော။ ။ အဘိဓာန်၌ အဘိဒေါသသဒ္ဒါသည် "**ညဉ့်ဦး**" အနက်ဟောဟု ဆို၏၊ ထိုညဉ့်ဦးဟူသည် ဘုရားရှင်၏ အကြွတော်ဖြစ်ရာ ကာလကို ထောက်လျှင် "**ဟိယျော**"ဖြစ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် "**ဟိယျော ကာလကံတော**"ဟု ဖွင့်ဟန်တူသည်၊ ဋီကာ၌ကား "**အမုရတ္ထေ ကာလကံတော**"ဟု ဆို၏၊ မနေ့ညဉ့် သန်းခေါင်လောက်က သေလွန်ခဲ့ပြီ–ဟူလို။

ဗဟုကာရာ။ ။ ဥပ မပါသော ကာရသဒ္ဒါလည်း ဥပကာရအနက်ကို ဟောနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ဗဟုကာရာကို "**ဗဟူပကာရာ**"ဟု ဥပ ထည့်၍ ပွင့်သည်၊ ဘုရားရှင်တို့ မည်သည် ကျေးဇူးများသူအားသာ တရားဟောတော်မူကြသည် မဟုတ်၊ ဤနေရာ၌ကား ကျေးဇူးများရုံတင်မက တရားကိုလည်း သိနိုင်သောကြောင့် ကျေးဇူးများပုံကိုပါ သတိရတော်မူ၍ "**ဗဟုကာရာ ခေါ မေ ပဗ္ဗဇိတာ**"ဟု ကြံတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပဓာနပဟိတတ္တံ။ ။ ပဟိတ၌ ပဟာဓာတ်သည် (တစ်နည်း) ပဟုဗ္ဗ ဟိ(ဂတိမှိ) ဟူသော ဓာတ်သည် ပေသန အနက်ကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ အတ္တသဒ္ဒါသည် ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောဟူသော အနက်ကိုဟော၏ဟု သိစေလို၍ "**ပေသိတတ္တာဘာဝံ**"ဟု ဖွင့်သည်။

၁၁။ **အန္တရာ စ၊ပေ၊ ဗောဓိန္တိ**–ကား၊ ဥပကော–**ဥပက**သည်၊ ဗောဓိမဏ္ဍာသ စ–ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၏လည်းကောင်း၊ ဂယာယ စ–ဂယာရွာ၏လည်းကောင်း၊ အန္တရေ–အကြား၌၊ ဘဂဝန္တံ–ကို၊ အဒ္ဒသ–တွေ့ရပြီ၊ **အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နန္တိ**–ကား၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂံ–အဓွန့်ရှည်သောခရီးကို၊ ပဋိပန္နံ–ကြွတော်မူနေသည်ကို၊ (အဒ္ဒသ)၊ **သဗ္ဗာဘိဘူတိ**–ကား၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသော၊ တေဘူမကဓမ္မံ–တေဘူမကတရားကို၊ အဘိဘဝိတွာ–လွှမ်းမိုး၍၊ ဋ္ဌိတော–တည်သည်၊ (အသ္မိ)၊ **သဗ္ဗဝိဒူတိ**–ကား၊ သဗ္ဗံ–သော၊ စတုဘူမကဓမ္မံ–ကို၊ အဝေဒိ အညာသိ–သိတော်မူပြီ၊ **သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနုပ လိတ္တောတိ**–ကား၊ သဗ္ဗေသု–ကုန်သော၊ တေဘူမကဓမ္မေသု–တို့၌၊ ကိလေသ လေပေန–လိမ်းကျံကြောင်းဖြစ်သော ကိလေသာသည်၊ အလိတ္တော–လိမ်းကျံတော်မမူအပ်သည်၊ (အသ္မိ)၊ **သဗ္ဗဗုဒ္ဓေါတိ**–ကား၊ သဗ္ဗံ, တေဘူမကဓမ္မံ–ကို၊ ဧဟိတွာ–စွန့်၍၊ ဋ္ဌိတော–တည်သည်၊ (အသ္မိ)၊ **တဏှက္ခယေ ဝိမုတ္တောတိ**–ကား၊ တဏှက္ခယေ–တဏှာ၏ကုန်ရာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနေ–၌၊ အာရမ္မဏတော–အာရုံပြုခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိမုတ္တော–လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်ပြီးသည်၊ (အသ္မိ)၊ **သယံ အဘိညာယတိ**–ကား၊ သဗ္ဗံ စတုဘူမကဓမ္မံ, အတ္တနာဝ–ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင်၊ ဇာနိတွာ–သိတော်မူ၍၊ ဝါ–သိတော်မူခြင်းကြောင့်၊ **ကမုဒ္ဒိသေယျန္တိ**–ကား၊ အညံ–မိမိမှတစ်ပါးသော၊ ကံ–အဘယ်သူ့ကို၊ အယံ–ဤသူသည်၊ မေ–ငါ၏၊ အာစရိယော–ဆရာတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဥဒ္ဒိသေယျုं–ညွှန်ပြရတော့အုံ့နည်း?။

နမေ အာစရိယော အတ္ထီတိ–ကား၊ လောကုတ္တရဓမ္မေ–လောကုတ္တရာတရား၌၊ မယှံ–၏၊ ဝါ–ငါ့မှာ၊ အာစရိယော နာမ–မည်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ **နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလောတိ**–ကား၊ မယှံ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ ပဋိဘာဂပုဂ္ဂလော နာမ–အတူဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်၊ နတ္ထိ၊ **သီတီဘူတောတိ**–ကား၊ သဗ္ဗကိလေသဂ္ဂိနိဗ္ဗာပနေန–အလုံးစုံသော ကိလေသာမီးတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းအားဖြင့်၊ သီတီဘူတော–အေးမြသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (အသ္မိ)၊ [**"သီတော+ဟုတွာ+ဘူတော သီတဘူတော"**ဟု ဆိုလိုလျက် အနှီဘူတောကဲ့သို့ စီပစ္စည်း၊ (တစ်နည်း) ဤပစ္စည်း သက်ထားသည်၊] ကိလေသာနံ ယေဝ–ကိလေသာတို့၏ပင်၊ နိဗ္ဗုတတ္တာ–ငြိမ်းကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ **နိဗ္ဗုတော**–ငြိမ်းအေးပြီးသည်၊ (အသ္မိ)၊ **ကာသီနံ ပုရန္တိ**–ကား၊ ကာသိရဋ္ဌေ–ကာသိတိုင်း၌၊ ပုရံ–ဗာရာဏသီမြို့သို့၊ (**"ဂစ္ဆာမိ–သွားပေအုံ့၊ ဝါ–သွားမည်လို့"**၌ စပ်၊) [ကာသီပုဒ်သည် ဧနပုဒ် အနက်ဟော ဖြစ်သောကြောင့် ဗဟုဝုစ် ရှိရသော်လည်း၊ ဒေသအားဖြင့် တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်သောကြောင့်၊ **"ကာသိရဋ္ဌေ"** ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဖွင့်သည်၊] **အာဟိဏ္ဍံ အမတဒုန္ဒုဘိန္တိ**–ကား၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဋ္ဌိလာဘာယ–ဓမ္မစကြာကို ရခြင်းငှာ၊ အမတဘေရိ–အမြိုက်စည်ကို၊ ပဟရိဿामि–ရိုက်တီးဆော်ရွမ်းတော်မူအုံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂစ္ဆာမိ–အုံ့၊ ဝါ–လို့၊ [**"အာဟိဏ္ဍံ"** မှန်ကြောင်းကို မောဂ္ဂလ္လာန် တျာဒီ (၆၇) နိဿယ ကြည့်ပါ။]

အရဟသိ အနုဗ္ဗဇိနောတိ–ကား၊ အနုဗ္ဗဇိနော–အနုဗ္ဗဇိနသည်၊ ဝါ–အဆုံးမရှိ အောင်နိုင်သူသည်၊ ဘဝိတုံ–ငှာ၊ ယုတ္တောဟု–သင့်ပါပေ၏၊ **ဟုဝေယျပါဝုသောတိ**–ကား၊ အာဝုသော–ငါ့ရှင်၊ **ဝေမို နာမ**–ဤသို့လည်း မည်သည်၊ (ဒီလိုဆိုတာလဲ၊) ဘဝေယျ–ဖြစ်နိုင်လောက်ပါပေ၏၊ **သိသံ ဩကမ္မေတွာတိ**–ကား၊ သိသံ–ဦးခေါင်းကို၊ စာလေတွာ–လှုပ်စေ၍၊ (တစ်နည်း) သိသံ စာလေတွာ–ခေါင်းငြိမ့်၍၊ (ပဏ္ဍိမိ)။

၁၂။ **သဏ္ဌာပေသုန္တိ**–ကား၊ကတိုက်–ကတိကဝတ်ကို၊ အက်သု–ကုန်ပြီ၊ **ဗဟုလ္လိကောတိ**–ကား၊ စိဝရဗဟုလ္လာဒီနံ–သင်္ကန်းတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏၊ အတ္ထာယ–ငှာ၊ ပဋိပန္နော–ကျင့်၏၊ ["**ဗဟလာနံ+ဘာဝေါ ဗဟုလ္လံ၊ ဗဟုလ္လာယ+ပဋိပန္နော ဗဟုလ္လိကော**"ဟု ပြု၊] **ပဓာနဝိဗ္ဘန္တောတိ**–ကား၊ ပဓာနတော–ကမ္မဋ္ဌာန်းအား၊ထုတ်ကြောင်း အကျင့်မှ၊ ဝိဗ္ဘန္တော–မရပ်မတည် ပြန်လည်ခဲ့ပြီ၊ ဘဋ္ဌော–လျှောကျခဲ့ပြီ၊ ပရိဟီနော–ဆုတ်ယုတ်ခဲ့ပြီ၊ [ဝိပုဗ္ဗ ဘမု (အနဝဋ္ဌာနေ) ဟူသော ဓာတ်, တပစ္စည်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအား၊ထုတ်မှ၌ တည်မနေဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ လျှောကျခဲ့ပြီ–ဟူလို၊] **အာဝတ္တော ဗဟုလ္လာယာတိ**–ကား၊ စိဝရာဒိဗဟုလဘာဝတ္ထာယ–သင်္ကန်း အစရှိသည်တို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော အကျိုးငှာ၊ အာဝတ္တော–ပြန်လည်ခဲ့ပြီ၊ [ဟိုဟိုဒီဒီ လှည့်လည်သွားလာ နေခြင်းမျိုးကို မဆိုလို၊ "**ဟိနာယာဝတ္တိတွာ**"ကဲ့သို့ ပြန်၍ ဆုတ်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။]

ဩဒဟာထ ဘိက္ခဝေ သောတန္တိ–ကား၊ ဘိက္ခဝေ–တို့၊ သောတံ–နားကို၊ ဥပနေထ–ကပ်ဆောင်ကြကုန်လော၊ သောတိန္ဒြိယံ–သောတိန္ဒြေကို၊ ဓမ္မသဝနတ္ထံ–တရားနာခြင်း အကျိုးငှာ၊ အဘိမုခံ–ရှေ့ရှု၊ ကရောထ–ပြုကြကုန်လော၊ ဣတိ အတ္ထော–ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်၊ **အမတမဓိဂတန္တိ**–ကား၊ မယာ–ငါသည်၊ အမတံ–မသေရာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနံ–ကို၊ အဓိဂတံ–သိအပ်ရအပ်ပြီ၊ ဣတိ–ဤ အနက်ကို၊ ဒသေတိ–ပြ၏၊ **ဣရိယာယာတိ**–ကား၊ ဒုက္ခရဣရိယာယ–ဒုက္ခရကို

ဟုဝေယျပါဝုသော။ ။ဟုဝေယျကို "**ဘဝေယျ**"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဟူဓာတ် ဃျေါဝိဘတ်၊ ဟူ၏ ဥကို ဥဝပြု၍ "**ဟုဝေယျ**"ဟု ပါဠိရင်းတည်း၊ ဝကို ပပြု၍ "**ဟုပေယျ**"ဟုလည်း ရွတ်ဖတ်ကြသည်၊ ပီကို "**ဝေမို နာမ**"ဟု ဖွင့်သည်၊ "**ပါပကော အကုသလော ဝေမ္မ ဒိနာမိတိ ဒိနော**"အရ ဤမျှလောက် သပ္ပာယ်သော ရုပ်ပုံတော် ရတနာဝယ် အကုသိုလ်အားလုံးကို အောင်နိုင်ပြီး ဖြစ်စရာရှိရကား ဒိန ဟူသော အမည်သည် ဖြစ်နိုင်လောက်ပါပေ၏–ဟူလို။

ဩဒဟာထ။ ။အဝပုဗ္ဗ, ဓာဓာတ်, အပစ္စည်း, ထဝိဘတ်၊ ဓာ ဓာဟု ဒွေဘော်ပြု၍ ရှေ့ဓာ၌ ဓကို ဒပြု၊ အာကို ရဿပြု, နောက်ဓကိုလည်း ဟပြု၊ သောတံ ဥပနေထကား အဓိပ္ပာယတည်း၊ သဒ္ဒတ္ထမှာ "**ရှေ့ရှုထားကြကုန်**"ဟု ဖြစ်၏။

ကျင့်ခြင်းဟူသော အမှုအရာဖြင့်၊ **ပဋိပဒါယာတိ**–ကား၊ ဒုက္ခရပဋိပဒါယ–ဒုက္ခရကို ကျင့်ခြင်းဖြင့်၊ **အာဘိဇာနာထ နော**တိ–ကား၊ အာဘိဇာနာထ နု–သိကြကုန်သလော၊ သမနုပဿထ–မြင်ကြကုန်သလော၊ **ဧဝရူပ် ဘာသိတမေတန္တိ**–ကား၊ ဧဝရူပ်–ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဧတံ ဝါက္ယ–ဝါက္ယကို၊ ဝါ–ဤစကားကို၊ ဘာသိတံ–ပြောဆိုအပ်ဖူး၏ဟူ၍၊ (အာဘိဇာနာထ နု–သိကြကုန်သလော၊) ဣတိ အတ္ထော၊ **အသက္ခိ၊ပေ၊ သညာပေတုန္တိ**–ကား၊ အဟံ–ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓေါ–ဘုရားတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဇာနာပေတုံ–သိစေခြင်းငှာ၊ အသက္ခိ–စွမ်းနိုင်တော်မူပြီ။

၁၃။ စက္ခုကရဏီတိ–ဟူသော စကားတော်ကို၊ ပညာစက္ခု–ပညာစက္ခုကို၊ သန္ဓာယ–ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ၊ ဣတော–ဤစက္ခုကရဏီဟူသောပုဒ်မှ၊ ပရံ–နောက်ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသောပုဒ်သည်၊ ပဒတ္ထတော–

အာဘိဇာနာထ နော။ ။ ပါဠိတော်၌ "**အာဘိဇာနာထ မေ နော**" ဟု ရှိသော်လည်း အဋ္ဌကထာ၌ နော သဒ္ဒါ၏ ပုစ္ဆာဇောတက အဖြစ်ကို ဖွင့်လိုရင်း ဖြစ်သောကြောင့် "**အာဘိဇာနာထ မေ နော**" ဟု မေ သဒ္ဒါ မပါသင့်၊ "**အာဘိဇာနာထ နော**" ဟုသာ ရှိသင့်သည်၊ သမနုပဿထ ပါသည်က အပို၊ ဋီကာ၌လည်း မပါ။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ။ ။ "**မနုဿဓမ္မတော + ဥပရိ**" ဟု ဋီကာ ဖွင့်သောကြောင့် "**ဥတ္တရိ + မနုဿဓမ္မာ**" ဟု ပါဠိတော်၌ ဝါက္ယ ရှိသင့်၏၊ အခြားနေရာ၌ကား "**ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ**" စသည်ဖြင့် သမာသ်ရှိသည်။

အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ။ ။ "**အလံ+အရိယံ (ကာတုံ)တိ အလမရိယော**" ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ အရိယာယ–အရိယာအကျိုးငှာ(အရိယာဖြစ်ဖို့ရာ)၊ အလं–စွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်အထူးတည်း၊ "**အလမရိယော–ထူး**" ဟု ပြု၊ "**ဉာဏဒဿနမေव–သည်ပင် + ဝိသေသော–တရားအထူးတည်း၊ ဉာဏဒဿနဝိသေသော**"ဟု ကမ္မဓာရဲပြု၊ အခြားနေရာ၌ ဗဟုဗ္ဗီဟိပြု၍ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်အားလုံးကို ယူရသည်၊ ဤ၌ကား ဉာဏ်ဟူသော တရားထူးကိုသာ ယူပါ၊ ဤ ဉာဏဒဿနဝိသေသဟူသည်လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်, တစ်နည်း–သဗ္ဗညုတ၏ အခြေခံဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တည်း၊ ဤသို့ သဗ္ဗညုတဉာဏ် (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်)ကိုသာ အရကောက်ရသောကြောင့် အခြားနေရာ၌ ဝိဂြိုဟ်ပြုပုံနှင့် မတူအောင် ပြုရသည်။ [ပါဠိတော်၏အဖွင့် ဋီကာစကားများတည်း။]

ဘာသိတမေတံ။ ။ဧဝရူပ်နှင့် ဧတံကိုတွဲ၍ အနက်ပေးစေလိုသောကြောင့် "**ဧတံ ဧဝရူပ် ဝါက္ယံ**"ဟုလည်းကောင်း, ဘာသိတံနောက်၌လည်း ဣတိ အကျေကြ၍လည်းကောင်း, ဧဝရူပ်–သော၊ ဧတံ ဝါက္ယ–ဤစကားမျိုးကို၊ ဘာသိတံ–ပြောဆိုအပ်ဖူး၏ဟူ၍၊ အာဘိဇာနာထနော–သိကြကုန်၏လော၊ ဤသို့ ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

မူကွဲ။ ။"**ဘာသိတမေတံ**"နေရာ၌ "**ပဘာဝိတမေတံ**"ဟု မူကွဲရှိ၏၊"**ပဘာဝိတံ–ထင်ရှားပြအပ်၏ဟူ၍**"ဟု ပေး၊ "**ဝိဘာဝိတမေတံ**"ဟုလည်း ရှိ၏၊ ဝိဘာဝိတံနှင့် ပဘာဝိတံသည် အနက်တူပင်၊ ["**ဝိဇ္ဇာဝိတံ**"ဟု ဒွေဘောရှိသည်ကား ဝိ၌နောက်၌ ဒွေဘော်ရောက်ရိုး မဟုတ်သောကြောင့် မသင့်ဟု ထင်သည်။]

ပုဒ်နက်အားဖြင့်၊ ဥတ္တာနမေဝ–ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ၊ ပန–အဖိုတစ်ပါးကား၊ အဓိပ္ပာယာနုသန္ဓိယောဇနာဒိဘေဒတော–အဓိပ္ပာယ်,အနုသန္ဓေ,ယောဇနာအစရှိသော အပြားအားဖြင့်၊ ပပဉ္စသူဒနိယာ–ပပဉ္စသူဒနီမည်သော၊ မဇ္ဈိမဋ္ဌကထာယ–မဇ္ဈိမနိကာယ် အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တာနယေန–ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–သိထိုက်၏၊ ဟိ–မှန်၊ ဣတော–ဤ စကၠဝဠာဟူသော ပုဒ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ အတိဝိတ္ထာရဘီရုကသ–အလွန်ကျယ်ဝန်းသော စကားကို ကြောက်သော၊ ဝါ–အလွန်ကျယ်ဝန်းသော စကားမှ ကြောက်သော၊ မဟာဇနသ–များစွာသော ရဟန်းအပေါင်း၏၊ စိတ္တံ–ကို၊ အနုရက္ခန္တာ–စောင့်ရှောက်လိုကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) သုတ္တန္တကထံ–သုတ္တန်စကားကို၊ အဝဏ္ဏယိတ္တာ–မဖွင့်မူ၍၊ ဝိနယကထံယေဝ–ဝိနည်းစကားကုသာလျှင်၊ ဝဏ္ဏယသာမ–ဖွင့်ကုန်အံ့။

၁၈။ သာဝ၊ပေ၊ အဟောသိတိ–ကား၊ အာသင်္ဂိပုဏ္ဏမာယ–ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌၊ အဠာဝရသဟိ ဒေဝတာကောဋိဟိ–တစ်ဆယ့်ရှစ်ကုဋေကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ–တကွ၊ သောတာပတ္တိဖလေ–၌၊ ပတိဋ္ဌိတသ–တည်ပြီးသော၊ တသ အာယသ္မတော–ထို **အရှင်ကောဏ္ဍည**၏၊ **ဧဟိ ဘိက္ခု**တိ–**ဧဟိဘိက္ခု** ဟူ၍၊ ဘဂဝတော–၏၊ ဝစနေန–စကားတော်ကြောင့်၊ အဘိနိပ္ဖန္နာ–ပြီးသော၊ သာဝ–ထိုဥပသမ္ပဒါသည်ပင်၊ **ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါ**–သည်၊ .အဟောသိ–ပြီ။ (ဥပသမ္ပဒါရှစ်ပါးတွင် ဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါဖြင့် ရဟန်းဖြစ်သည်–ဟူလို)။

၁၉။ အထ ခေါ အာယသ္မတော စ ဝပ္ပသာတိ အာဒိမှ–အစရှိသောစကား၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဝပ္ပတ္ထေရသ–ဝပ္ပထေရ်၏၊ ပါဋိပဒဒိဝသေ–အထွက်တစ်ရက်နေ့၌၊ ဝါ–လပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့၌၊ ဓမ္မစက္ခု–သစ္စာလေးပါးတရားကို သိမြင်တတ်သော သောတာပတ္တိဉာဏ်စက္ခုသည်၊ ဥဒပါဒိ–ပြီ၊ ဘဒ္ဒိယ ထေရသ–၏၊ ဒုတိယဒိဝသေ–၌၊ (ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ၊) မဟာနာမထေရသ တတိယဒိဝသေ (ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ၊) အဿဇိထေရ်သ စတုတ္ထိယံ (ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ၊) ဣတိ–ဤသို့ သိထိုက်၏၊ [**"တိထိ"**ဟူသော ပါဋိကိုင်ခဲ့၍ **"စတုတ္ထိယံ"**ဟု ဣတ္ထိလိင်ဖြင့် ဆိုသည်၊] စ ပန–ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဣမေသံ ဘိက္ခူနံ–ဤ ရဟန်းတော်တို့၏၊ ကမ္မဋ္ဌာနေသု–ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌၊ ဥပ္ပန္နမလဝိသောဓနတ္ထံ–ဖြစ်ပေါ်လာသော အညစ်အကြေးတို့ကို သုတ်သင်တော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘဂဝါ–သည်၊ အနွောဝိဟာရေယေဝ–ကျောင်းတော်၏ အတွင်း၌သာလျှင်၊ အဟောသိ–ဖြစ်တော်မူပြီ၊ ဝါ–သီတင်းသုံးတော်မူပြီ၊ ကမ္မဋ္ဌာနမလေ–ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အညစ်အကြေးသည်၊ ဥပ္ပန္နေ ဥပ္ပန္နေ–ဖြစ်ပေါ်လာ, ဖြစ်ပေါ်လာလသော်၊ ဝါ–ဖြစ်ပေါ်တိုင်း, ဖြစ်ပေါ်တိုင်း၊ အာကာသေန–ကောင်းကင်ဖြင့်၊ ဂန္တွာ–ကြွတော်မူ၍၊ မလံ–ကို၊ ဝိနောဒေသိ–ပယ်ဖျောက်တော်မူပြီ၊ ပန–ကား၊ ပက္ခသ–လဆုတ်ပက္ခ၏၊ ပဋိပဒိယံ–ငါးရက်မြောက် နေ့၌၊ သဗ္ဗေ – ကုန်သော၊ တေ – ထို ရဟန်းတော်တို့ကို၊

ဧကတော–တပေါင်းတည်း၊ သန္နိပါတေတွာ–စည်းဝေးနေစေတော်မူပြီး၍၊ အနတ္တ သုတ္တေန–အနတ္တလက္ခဏာသုတ်တော်ဖြင့်၊ သြဝဒိ–ဆုံးမတော်မူပြီ၊ တေန–ကြောင့်၊ **အထ ခေါ ဘဂဝါ ပဉ္စဝဂ္ဂိယေ**တိအာဒိ–အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝတ္တံ။

၂၄။ **တေန ခေါ ပန သမယေန၊ပေ၊ ဟောန္တိ**တိ–ကား၊ ပက္ခသ–လဆုတ် ပက္ခ၏၊ ပဉ္စမိယာ–ငါးရက်မြောက်နေ့၌၊ လောကသ္မိं–သတ္တလောကဌာ၌၊ ဆ–ခြောက်ပါးကုန်သော၊ မနုဿာ–လူဖြစ်ကုန်သော၊ အရဟန္တော–ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ

၃၁။ **ပုဗ္ဗာနုပုဗ္ဗကာနန္တိ**–ကား၊ ပဝေဏိဝသေန–အစဉ်အဆက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပေါရာဏာနုပေါရာဏာနံ–ရှေးဌာဖြစ်သော အမျိုးသို့ အစဉ်လိုက်သော အမျိုးဖြစ်ကုန်သော၊ (ကုလာနံ–တို့၏၊) ဣတိ အတ္ထော၊ **တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ပေ၊ ဟောန္တိ**တိ–ကား၊ ပုရိမာ–ရှေးဌာဖြစ်ကုန်သော၊ ဆ–ခြောက်ပါးတို့လည်းကောင်း၊ ပဉ္စပညာသ–ငါးကျိပ်ငါးပါးသော၊ ဣမေ စ–ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ အန္တောဝဿမိယေဝ–ဝါတွင်းဌာပင်၊ ဧကသဋ္ဌိ–ခြောက်ကျိပ်တစ်ပါးသော၊ မနုဿာ–ကုန်သော၊ အရဟန္တော–တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

တတြ–ထိုခြောက်ကျိပ်တစ်ပါးသော လူရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ (တတြာတိ ဧကသဋ္ဌိ မနုဿအရဟန္တေ သု၊–ယောဇနာ၊) **ယသအာဒီနံ**–ယသအစရှိကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ–အမျိုးကောင်းသားတို့၏၊ အယံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ–ရှေးဌာ အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှုတည်း၊ ဝါ–ရှေးဌာဖြစ်သော အကြောင်းတည်း၊ ကိရ–ချဲ့၊ အတီတေ–ဌာ၊ ပဉ္စပညာသ–ငါးကျိပ်ငါးယောက်သော၊ သဟာယကာ–သူငယ်ချင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧနာ–လူတို့သည်၊ ဝဂ္ဂဗန္ဓေန–အစုဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝါ–အသင်းဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့်၊ ပုညာနိ–တို့ကို၊ ကရောန္တာ–ပြုကုန်လျက်၊ အနာထသရီရာနိ–ကိုးကွယ်ရာ မရှိကုန်သော ကိုယ်တို့ကို၊ ဝါ–ကိုးကွယ်ရာ မရှိကုန်သော အလောင်းတို့ကို၊ ပဋိဇဂ္ဂန္တာ–သုတ်သင်ကုန်လျက်၊ ဝိစရန္တိ–လှည့်လည်ကြကုန်၏၊ တေ–ထို ငါးကျိပ်ငါးယောက်သော သူငယ်ချင်းတို့သည်၊ ဧကဒိဝသံ–ဌာ၊ ဂဗ္ဘိနိံ–ကိုယ်ဝန်ရှိသော၊ ဣတ္ထိံ–ကို၊ ကာလကံတံ–သေနေသည်ကို၊ ဒိသွာ–တွေ့၍၊ ဗျာပေဿာမ–မီးသင်္ဂြိုဟ်ကြကုန်စို့၊ ဣတိ–ဤသို့ တိုင်ပင်၍၊

ပုဗ္ဗယောဂေါ။ ။ယောဇနာ၌ "ပုဗ္ဗယောဂေါတိ ပုဗ္ဗေ ဂတော ဥပါယော၊ ပုဗ္ဗုပနိဿယော"ဟု ဖွင့်သဖြင့် "ရှေ့ဌာ ဖြစ်သောအကြောင်း"ဟု ပေး၊ သို့သော် "ယုဇ–ယောဂေ=အားထုတ်ခြင်းဌာ"ဟု ဖြစ်သောကြောင့် "ပုဗ္ဗေ+ယောဂေါ ပုဗ္ဗယောဂေါ–ရှေးဌာ အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှု"ဟုသာ ပေးသင့်သည်။

သုသာန်–သုသာန်သို့၊ နိဟရိ˚သု–ထုတ်ဆောင်ကြကုန်ပြီ၊ တေသု–ထိုလူတို့တွင်၊ ပဠု–ငါးယောက်ကုန်သော၊ ဧနေ–လူတို့ကို၊ တုမှေ–တို့သည်၊ ဗျာပေထ–မီးသင်္ဂြိုဟ်ရစ်ကြကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ သုသာနေ–၌၊ ထပေတွာ–ထားခဲ့၍၊ သေသာ–ကြွင်းသောလူတို့သည်၊ ဂါမံ–သို့၊ ပဝိဋ္ဌာ–ဝင်ကြကုန်ပြီ၊ ယသော–ယသမည်သော၊ ဒါရကော–သူငယ်သည်၊ တံ သရီရံ–ထိုအလောင်းကောင်ကို၊ ဝိဇ္ဈိတွာ–တံစူးဝါးဖြင့်ထိုး၍လည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္တေတွာ စ–ပြောင်းပြန် ပြန်လှန်၍လည်းကောင်း၊ ဗျာပယမာနော–မီးသင်္ဂြိုဟ်စဉ်၊ အသုဘသညံ–အသုဘသညာကို၊ ပဋိလဘိ–ရပြီ၊ သော–ထို ယသသူငယ်သည်၊ ဣတရေသမ္မိ–အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတုန္နံ–ကုန်သော၊ ဧနာနံ–တို့အား၊ ဘော–အမောင်တို့၊ အသုစိ˚–မစင်ကြယ်သော၊ ပဋိကူလ˚–ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသော၊ ဣမံ–ဤအလောင်းကောင်ကို၊ ပဿထ–ကြည့်ကြကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ ဒဿေသိ–ပြပြီ၊ တေပိ–ထိုလူတို့သည်လည်း၊ တတ္ထ–ထိုအလောင်းကောင်၌၊ အသုဘသညံ–ကို၊ ပဋိလဘိ˚သု–ကုန်ပြီ၊ ပဠုပိ–ကုန်သော၊ တေ ဧနာ–တို့သည်၊ ဂါမံ ဂန္တွာ၊ သေသသဟာယကာနံ–တို့အား၊ ကထယိ˚သု–ပြောပြကြကုန်ပြီ၊ ယသော–မည်သော၊ ဒါရကော ပန–သူငယ်သည်ကား၊ ဧဟမ္မိ–အိမ်သို့လည်း၊ ဂန္တွာ–၍၊ မာတာပိတူနဉ္စ–တို့အားလည်းကောင်း၊ ဘရိယာယ စ–အားလည်းကောင်း၊ ကထေသိ–ပြီ၊ သဗ္ဗေပိ–ကုန်သော၊ တေ–ထိုလူတို့သည်၊ (မိဘ မယား သူငယ်ချင်းတို့သည်၊) အသုဘံ–အသုဘဘာဝနာကို၊ ဘာဝယိ˚သု–ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ၊ ဝါ–ပွားများကြကုန်ပြီ၊ အယံ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတေသံ–ဤအမျိုးသားကောင်းတို့၏၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ–တည်း၊ တေန–ကြောင့်၊ အာယသ္မတော ယသဿ–၏၊ နာဠကဧနေသု–ကချေသည် မောင်းမတို့၌၊ သုသာနသညာယေဝ–သုသာန်ဟူ၍ မှတ်ထင်သော သညာသည်သာ၊ ဥပဋ္ဌိ–ပြီ၊ စ–ဆက်၊ တာယေဝ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ–ထိုဥပနိဿယ၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်ပင်၊ ဝိသေသာဓိဂမော–တရားထူးကို ရခြင်းသည်၊ နိဗ္ဗတ္တိ–ပြီ၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိတိ–ကား၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ယာဝ–အကြင်မျှလောက်၊ ပစ္ဆိမကတ္တိကပုဏ္ဏမာ–နောက်၌ဖြစ်သော ကြတ္တိကာနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်သော လပြည့်နေ့သည်၊ ဝါ–တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့သည်၊ (အတ္တိ–၏၊) တာဝ–ထို တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တိုင်အောင်၊ ဗာရာဏသိယံ–ဗာရာဏသီမြို့၌၊ ဝါ–ဗာရာဏသီမြို့၏အနီးဖြစ်သော မိဂဒါယုံ၌၊ ဝိဟရန္တော–သီတင်းသုံးတော်မူလျက်၊ ဧကဒိဝသံ–၌၊ ခီဏာသဝေ–ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိကုန်သော၊ သဠေ–ခြောက်ကျိပ်သော၊ တေ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ အာမန္တေသိ–မိန့်တော်မူပြီ။

☰ ၃၂။ ဒိဗ္ဗေသု–နတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိသယေသု–အာရုံတို့၌၊ လောဘ ပါသာ–လောဘတည်းဟူသော ကျော့ကွင်းတို့သည်၊ **ဒီဃာ** နာမ–ဒီဃတို့ မည်၏၊

၅ ၂၄၈

၅၈ မဟာဝါဘာသာဋ္ဌိကာ ပဋ္ဌာန်

မာနုသေသု–လူ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိသယေသု–တို့၌၊ လောဘပါသာ–တို့သည်၊ မာနုသာ နာမ–တို့ မည်၏၊ **မာ ဧကေန ဒွေတိ**–ကား၊ ဧကေန–တစ်ကြောင်းတည်းသော၊ မဂ္ဂေန–လမ်းဖြင့်၊ ဒွေ–နှစ်ပါးတို့သည်၊ မာ အဂမိတ္ထ–မသွားကြကုန်လင့်၊ **အသဝနတာတိ**–ကား၊ အသဝနတာယ–နာရခြင်း မရှိသူတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ–မနာရခြင်းကြောင့်၊ **ပရိဟာယန္တီတိ**–ကား၊ အနမိဂတံ–မရအပ်သေးသော တရားထူးကို၊ နာဓိဂစ္ဆန္တာ–မရကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ–၍၊) ဝိသေသာဓိဂမတော–တရားထူးကို ရခြင်းမှ၊ ပရိဟာယန္တီ–ဆုတ်ယုတ်ကြကုန်၏။

၃၃။ အန္ဓကာတိ–ကား၊ လာမက–ယုတ်ညံ့သော သတ္တဝါ၊ ဟီနသတ္တ–ယုတ်ညံ့သော သတ္တဝါ၊ ဝါ–ယုတ်ညံ့သော အကောင်၊ **အန္ဓလိကွစရောတိ**–ဟူသော ပါဠိကို၊ ရာဂပါသံ–ရာဂတည်းဟူသော ကျောက်ကွင်းကို၊ သန္ဓာယ–၍၊ အာဟ–ဆိုပြီ၊ ဟိ–မှန်၊ သော–ထိုမာရ်နတ်သည်၊ တံ–ထိုရာဂတည်းဟူသော ကျောက်ကွင်းကို၊ အန္ဓလိကွစရောတိ–ကောင်းကင်၌ လှည့်လည်နိုင်၏ဟူ၍၊ မန္တွာ–သိ၍၊ အာဟ–ဆိုပြီ။

၃၄။ နာနာဒိသာ နာနာဧနပဒါတိ–ကား၊ နာနာဒိသတော စ–အမျိုးမျိုးသော အရပ်မှလည်းကောင်း၊ နာနဧနပဒတော စ–အမျိုးမျိုးသော ဧနပုဒ်မှလည်းကောင်း၊ (အာနေန္တိ၌ စပ်၊) **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေတာ**တိအာဒိမှ–အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ–ရှင်အဖြစ်ကို ရှုငဲ့သော၊ ဝါ–ရှင်လောင်းဖြစ်သော၊ ကုလပုတ္တံ–ကို၊ ပဗ္ဗာဇေန္တေန–ရှင်ဖြစ်စေသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်၊ ဝါ–ရှင်ပြုပေးသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်၊ (ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၌ စပ်၊) ပရတော–နောက်၌၊ နု ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ–အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ အာဒိံ ကတ္တာ–အစပြု၍၊ ယာဝ နု အန္ဓမူဂဗဓိရော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ–နံ အန္ဓမူဂဗဓိရော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောဟူသော ပါဠိရပ်တိုင်အောင်၊ ဧဝံ–သို့၊ ပဋိက္ခိတ္တာ–ပယ်မြစ်အပ်ကုန်သော၊ ယေ ပုဂ္ဂလာ–တို့သည်၊ (သန္တိ–ရှိကုန်၏၊) တေ–ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ–ရှောင်ကြဉ်၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒေါသဝိရဟိတော–ရှင်အဖြစ်၏ အပြစ်တို့မှ ကင်းသော၊ ပုဂ္ဂလော – ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော – ရှင် ဖြစ်စေထိုက်၏၊

ဒိဗ္ဗာ။ ။ ဒိဝိ+ဘဝါ ဒိဗ္ဗာ–နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော အာရုံတို့၊ ထိုအာရုံတို့၏ ဒိဗ္ဗ အမည်ကို အာရမဏိက လောဘအပေါ် တင်စား၍ လောဘကို ကာရဏူပစာရအားဖြင့် **"ဒိဗ္ဗ"**ဟု ခေါ်ရသည်၊ ထိုလောဘသည် နှောင်ဖွဲ့တတ်သော ကျောက်ကွင်းနှင့်တူသော ကြောင့် **"လောဘပါသာ"**ဟု ဆိုသည်၊ မာနုသာ၌လည်း **"မနုဿေသု+ဘဝါ–မာနုသာ"** ဟု ပြု၍ ဝိသယကို အရကောက်ပြီးလျှင် လောဘပါသ ရအောင် ရေးနည်းအတိုင်းကြံပါ။

အန္ဓကာ။ ။ အန္ဓသဒ္ဒါသည် **"အန္ဓော နိတ္တိ သမိပေ စ"** စသော အဘိဓာန်လာ အနက်တို့တွင် **"လာမက အနက်ဟော"** ဟု သိစေလို၍ **"လာမက"** ဟု ဖွင့်သည်၊ **"အန္ဓောယေဝ–အန္ဓကာ"**ဟုပြု၊ ယောနောဒ် **"အန္ဓံ လာမကံ ကရောတီတိ အန္ဓကာ"** ဟု ပြုသည်ကို စဉ်းစားပါ၊ ဟီနသတ္တကား လာမက၏ သရုပ်ပြတည်း။

ဝါ–ရှင်ပြုပေးထိုက်၏၊ စ–ဆက်၊ သောပိ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း၊ မာတာပိတူဟိ–မိဘတို့သည်၊ အနုညာတောယေဝ–ခွင့်ပြုအပ်သော် ရှင်လောင်းကိုသာ၊ (ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊) တသ–ထိုရှင်လောင်းကို၊ (တစ်နည်း) တသ–ထိုမိဘတို့၏၊ အနုဇာနန လက္ခဏ–ခွင့်ပြုခြင်း၏လက္ခဏာကို၊ [တသ စာတိ ပုဂ္ဂလသ စ၊ အထ ဝါ တေသဉ္စ မာတာပိတူနံ၊ ဝစနဝိပလ္လာသော ဟောသ၊–ယောဇနာ။] နဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ–ဟူသော၊ ဇေတသ္မိံ သုတ္တေ–ဤပါဠိတော်၌၊ ဝါ–ဤပါဠိတော်ကျမှ၊ ဝဏ္ဏယိသ္သာမ–ဖွင့်ကုန်အံ့၊ စ–သည်သာမကသေး၊ ဇေဝံ–ဤသို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒေါသဝိရဟိတံ–သော၊ မာတာပိတူဟိ–တို့သည်၊ အနုညာတံ–သော၊ (ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ–ကို၊) ပဗ္ဗာဇေဇ္ဇေနာပိ–လည်း၊ (အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) အစ္ဆိန္နကေသော–မဖြတ်အပ်သေးသော ဆံရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ ဇကသိမာယ စ–တစ်သိမ်ထဲ၌လည်း၊ အညေပိ–မိမိမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခု–တို့သည်၊ သစေ အတ္ထိ–ကုန်အုံ့၊(ဇဝံသတိ–ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) ကေသဆ္ဆေဒနတ္ထာယ–ဆံကိုဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ခေါင်းရိတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊) ဘဏ္ဍာကမ္မံ–ခေါင်းတုံးမှုကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ–ပန်ပြောရာ၏၊ တသ–ထိုခေါင်းတုံးမှုကို၊ အာပုစ္ဆာနာကာရံ–ပန်ပြောခြင်း၏ အခြင်းအရာကို၊ အနုဇာနာမိ၊ ပေ၊ ဘဏ္ဍာကမ္မာယာတိ–ဟူသော၊ ဇတ္ထ–ဤပါဠိတော်၌၊ ဝါ–ဤပါဠိတော်ကျမှ၊ ဝဏ္ဏယိသ္သာမ–ဖွင့်ကုန်အံ့။

(သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ–ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ–ရှင်ပြုပေးခြင်းငှာ၊) သြကာသော–အခွင့်သည်၊ သစေ ဟောတိ–အကယ်၍ ရှိအုံ့၊ (ဇဝံသတိ–ဤသို့ရှိလသော်၊) သယံ–ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော–၏၊ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီဟိ–ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း, အနက်ကို မေးမြန်းစေခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် [ပါဠိကို ပို့ချရခြင်း, အဋ္ဌကထာကို ပို့ချရခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊] ဗျာဝဋ္ဌော–ကြောင့်ကြစိုက်နေရသည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ သြကာသံ–ကို၊ သစေ နလဘတိ–အုံ့၊ (ဇဝံသတိ–ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) ဧကော–တစ်ပါးသော၊ ဒဟရဘိက္ခု–ရဟန်းငယ်ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော–ပြောဆိုထိုက်၏၊ (ကိ?) ဇေတံ–ဤရှင်လောင်းကို၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ–ရှင်ဖြစ်စေလော၊ (ရှင်ပြုပေးလိုက်လော၊) ဣတိ–သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော–၏၊ ဒဟရဘိက္ခု–သည်၊

သယံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ။ ရှင်သာမဏေပြုပေးရာ၌... ၁–ခေါင်းရိတ်မှု, ၂–သင်္ကန်းဝတ်ပေးမှု, ၃–သရဏဂုံပေးမှု, ဤသုံးကိစ္စ ပြုသူကို **"ရှင်ပြုပေးသူ"** ဟု ဆိုရသည်၊ ထိုကိစ္စ သုံးမျိုးလုံးကို အားလပ်ခွင့်ရလျှင် ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင် ပြုပေးထိုက်သည်–ဟူလို။

ဇေတံ ပဗ္ဗာဇေဟိ။ ။ ဆယ်ဝါမရသေးသော ရဟန်းငယ်ကို စေခိုင်းရာ၌ ခေါင်းရိတ်မှု, သင်္ကန်းဝတ်ပေးမှု နှစ်မျိုးကိုသာ ရည်ရွယ်၍ **"ဇေတံ ပဗ္ဗာဇေဟိ"** ဟုဆိုကြောင်းကို သာရတ္ထဋီကာ၌ **"ဇေတံ ပဗ္ဗာဇေဟိတိ ကေသဆ္ဆေဒနံ ကာသာယဓာရဏဉ္စ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ"** ဟုဖွင့်၏၊

အဝုတ္တော–မပြောဆိုအပ်သည်၊ (ဥပဇ္ဈာယ်မခိုင်းအပ်သည်၊ သမာနော)ပိ–ဖြစ်ပါ သော်လည်း၊ ဥပဇ္ဈာယံ–ကို၊ ဥဒ္ဒိဿ–ရည်စူး၍၊ စေ ပဗ္ဗာဇေတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ ဒဟရဘိက္ခု–သည်၊ သစေ နတ္ထိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) သာမဏေရောပိ– ကိုလည်း၊ ဝတ္တေ္တ–၏၊ (ကိ?) ဧတံ–ဤရှင်လောင်းကို၊ ခဏ္ဍာသိမံ–ခဏ္ဍာသိမ်သို့၊ နေတ္တာ–ဆောင်၍၊ ပဗ္ဗာဇေတ္တာ–၍၊ ကာသာယာနိ–သင်္ကန်းတို့ကို၊ အစ္ဆာဒေတ္တာ– ဖုံးလွှမ်း၍၊ ဧဟိ–လာခဲ့လော၊ ဣတိ ဝတ္တေ္တ၊ သရဏာနိ ပန–သရဏဂုံတို့ကိုကား၊ သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ ဒါတဗ္ဗာနိ–ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ (ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင် သရဏဂုံပေးလသော်၊) ဘိက္ခုနာဝ–သည်သာ၊ (ဧဝဖြင့် သာမဏေကို ကန့်၊) ပဗ္ဗာဇိတော–ရှင်ဖြစ်စေအပ်သည်၊(ရှင်ပြုပေးအပ်သည်၊) ဟောတိ၊ ဟိ–မှန်၊ ပုရိသံ– ကို၊ (ယောကျ်ားဖြစ်သော ရှင်လောင်းကို၊) ဘိက္ခုတော–မှ၊ အညော–အခြားသူသည်၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ–ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ–ရှင်ပြုပေးခြင်းငှာ၊ နေ လဘတိ–မရ၊ မာတုဂါမံ– မာတုဂါမကို၊(မာတုဂါမ ဖြစ်သော ရှင်လောင်းကို၊) ဘိက္ခုနိတော–မှ၊ အညော– သည်၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ နေ လဘတိ၊) ပန–ဆက်၊ သာမဏေရော ဝါ–သာမဏေသည် လည်းကောင်း၊ သာမဏေရီ ဝါ–သာမဏေမသည်လည်းကောင်း၊ အာဏတ္တိယာ– ဥပဇ္ဈာယ်၏ စေခိုင်းခြင်းအားဖြင့်၊ ကာသာယာနိ–တို့ကို၊ ဒါတုံ–ငှာ၊ လဘတိ– ၏၊ ကေသောရောပနံ–ဆံချခြင်းကို၊ ယေန ကေနစိ–အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက် သည်၊ (ရဟန်းဖြစ်စေ, သာမဏေ လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်စေ) ကတံ–ပြုအပ်သည်၊ (သမာနံ–သော်၊) သုကတံ–ကောင်းစွာ ပြုအပ်ပြီ။

💬 ပန–ဆက်၊ (ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော–သည်၊) ဘဗ္ဗရူပေါ–ကျွတ်ထိုက်သော သဘော ရှိသော၊ သ်ဟေတုကော–မဂ်ဖိုလ်ကို ရဖို့ရန် အကြောင်နှင့်တကွဖြစ်သော၊ (ဘဗ္ဗရူပေါ ကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ဥာတော–ထင်ရှားသော၊ ယသဿီ–များသောအခြွေအရံရှိသော၊ ကုလပုတ္တော–အမျိုးကောင်းသားသည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) သြကာသံ– အားလပ်ခွင့်ကို၊ ကတ္တာပိ–ပြု၍သော်လည်း၊ သယမေဝ–ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကိုယ်တိုင် သာလျှင်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော–၏၊ ပန–ဗျတိရိတ်ကား၊ မတ္တိကာမုဋ္ဌိ–မြေညက်ဆုပ်ကို၊ ဂဟေတ္တာ–ယူ၍၊(သဲဆပ်ပြာကဲ့သို့ ကိုယ်ကိုပွတ်တိုက်၍ရသော မြေညက်ဆုပ်ကိုယူ၍၊)

သို့သော် သာမဏေကို စေခိုင်းရာ၌ **"ဧတံ ခဏ္ဍာသိမံ နေတ္တာ ပဗ္ဗာဇေတ္တာ ကာသာယာနိ အစ္ဆာဒေတ္တာ ဧဟိ"**ဟု အတိအကျဆိုရ၍ ရဟန်းငယ်ကို စေခိုင်းရာ၌ကား **"ဧတံ ပဗ္ဗာဇေဟိ"**ဟု သာမည ခိုင်းသောကြောင့် **"ဗျတ္တပဋိဗလ ရဟန်းငယ်က ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ ကိုယ်စားအဖြစ်ဖြင့် သရဏဂုံလည်း ပေးကောင်း၏"**ဟု ယူ၍ **"ပဗ္ဗာဇေဟိတိ ဣဒံ တိဝိဓမ္မိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ"**ဟု ဝိမတိ ဖွင့်သည်။ [ခန္ဓသိမံ နေတ္တာကား ဘဏ္ဍုကမ္မ အာပုစ္ဆနကို မပြုဘဲလည်း ပြီးနိုင်အောင်ဆိုအပ်သော စကားတည်း၊ ခဏ္ဍာသိမ် မဟုတ်ရာ၌ ကား ရဟန်းအများ ရှိတတ်၏၊ ရှိလျှင် ထိုရဟန်းများကို ခေါင်းရိတ်မည့်အကြောင်း ခွင့်ပန်ပြီးမှ ရိတ်ရသည်။]

နှာယိတွာ–ရေချိုးပြီး၊ ကေသေ–တို့ကို၊ တေမေတွာ–စိုစေ၍၊ ဝါ–ရေဆွတ်၍၊ အာဂစ္ဆာဟိ–လာခဲ့လော၊ ဣတိ စ–ဤသို့ကား၊ နု ဝိသဒ္ဓေတဗ္ဗော–မစေလွတ်ထိုက်၊ (**"အမျိုးကောင်းသားကလေးကို မျက်နှာလွဲ ခဲပစ် သကောမျိုးဖြင့် သူ့ဘာသာ ရေချိုး ခေါင်းဆေးရန် မလွတ်လိုက်ပါနှင့်"**ဟူလို၊) ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိတုကာမာနံ–ရှင်ပြုလိုကုန်သော သတို့သားတို့၏၊ ပဌမံ–ရှေးဦးစွာ၊ ဝါ–အစက၊ ဗလဝဥ္ဃသာဟော–အားကြီးသော အားထုတ်ခြင်းသည်၊ (အလွန် အားတက်သရောသည်၊) ဟောတိ–၏၊ ပစ္ဆာ ပန–ကား၊ ကာသာယာနိ စ–တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကေသဟာရဏသတ္ထကဉ္စ–ဆံကို ပယ်ရှားကြောင်း ဓားငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ–သင်တုန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ–မြင်ရ၍၊ ဥတ္တြသန္တိ–ထိတ်လန့်ကြကုန်၏၊ ဇတ္တောယေဝ–ဤသက်နှီး သင်တုန်းတို့ကို မြင်ရာအရပ်မှပင်၊ ပလာယန္တိ–ပြန်ပြေးတတ်ကြကုန်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သယမေဝ–ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ နဟာနတိတ္ထံ–ရေချိုးဆိပ်သို့၊ **နေတွာ–ခေါ်ဆောင်၍**၊ နာတိဒဟရော–မငယ်လွန်းသည်၊ သစေ ဟောတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နဟာဟိ–ရေချိုးလော့၊ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ပန–ဆက်၊ အသ–ထိုရှင်လောင်း၏၊ ကေသာ–ဆံတို့ကို၊ သယမေဝ–သာလျှင်၊ မတ္တိကံ–ကို၊ ဂဟေတွာ–၍ ဓောဝိတဗ္ဗော–ဆေးထိုက်ကုန်၏။

ဒဟရကုမာရကော ပန–ငယ်ရွယ်သော သတို့သားငယ်ကိုကား၊ သယံ–ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ကိုယ်တိုင်၊ ဥဒကံ–ရေထဲသို့၊ ဩတရိတွာ–သက်ဆင်း၍၊ ဂေါမယမတ္တိကာဟိ–နွားချေး မြေညက်တို့ဖြင့်၊ ဃံသိတွာ–ပွတ်တိုက်၍၊ နဟာပေတဗ္ဗော–ရေချိုးစေထိုက်၏၊ (ရေချိုးပေးထိုက်၏၊) အသ–ထိုရှင်လောင်း၏၊ ကစ္စ ဝါ–ယားနာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌကာ ဝါ–အိုင်းအမာတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေပိ ဟောန္တိ–အကယ်၍မူလည်း ရှိစေကုန်ဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) မာတာ–သည်၊ ပုတ္တံ–ကို၊ နု ဧဂ္ဂတိယထာ–မဆက်ဆုပ်သကဲ့သို့၊(မရှံ့သကဲ့သို့၊) ဧဝမေဝ–သာလျှင်၊ အဧဂ္ဂန္တေန–မစက်ဆုပ်ဘဲ၊ သာဓုကံ–စွာ၊ ဟတ္ထပါဒသီသာနိ–လက်,ခြေ,ဦးခေါင်းတို့ကို၊ ဃံသိတွာ–၍၊ နဟာပေတဗ္ဗော–၏၊ ကသ္မာ–နည်း?၊ ဟိ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဧတ္ထကေန–ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဥပကာရေန–လျော်စွာပြုအပ်သော ကျေးဇူးဖြင့်၊ ကုလပုတ္တာ–တို့သည်၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု စ–ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်တို့၌လည်းကောင်း၊ သာသနေ စ–သာသနာတော်၌လည်းကောင်း၊ ဗလဝသိနေဟာ–အားကြီးသော ချစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ တိဗ္ဗဂါရဝါ–ထက်သန်သော ရိုသေလေးစားခြင်း ရှိကုန်သည်၊ အနိဝတ္တိဓမ္မာ–မဆုတ်နစ်ခြင်းသဘောရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–၏၊ ဥပ္ပန္နံ–ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ အနဘိရတိ–မမွေ့လျော်ခြင်းကို၊ ဝိနောဒေတွာ–ပယ်ဖျောက်၍၊ ထေရဘာဝံ–ထေရ်၏အဖြစ်သို့၊(ဆရာတော်ကြီးအဖြစ်သို့၊) ပါပုဏန္တိ–ရောက်ကြကုန်၏၊ ဟတ္ထဿ–ဥပဇ္ဈာယ်တို့ပြုအပ်သော ကျေးဇူးကို သိတတ်ကုန်သည်၊

ကတဝေဒိနော–ဥပစ္စာယ်တို့ပြုအပ်သော ကျေးဇူးကို ထင်စွာပြုလေ့ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–၏၊ (တသ္မာ–ထို့ကြောင့်ဟုဆိုး။)

ပန–ဆက်၊ ဧဝံ–သို့၊ နဟာပနကာလေ–ရေချိုးစေရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ (ရေချိုးပေးရာအခါ၌လည်းကောင်း၊) ကေသမဿု–ကို၊ ဩရောပ္ပန်ကာလေ ဝါ–ချရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ တံ–သင်သည်(သင်က)၊ ဥာတော–ထင်ရှားသူတည်း၊ ယသဿီ–များသော အခြွေအရံရှိသူတည်း၊ ဣဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ (သင့်လိုပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက် ရှင်ရဟန်းပြုလာရာ အခုအခါ၌၊) မယံ–တို့သည်၊ တံ–သင့်ကို၊ နိဿာယ–၍၊ ပစ္စယေဟိ–တို့ဖြင့်၊ နဿ ကိလမိဿာမ–မပင်ပန်းကုန်တော့အံ့၊ ဣတိ–သို့၊ နဿ ဝတ္တေဗ္ဗော–မပြောဆိုထိုက်၊ အညာပိ–အခြားလည်းဖြစ်သော၊ အနိယျာနိက ကထာ–ဝင့်ဆင်းရဲမှ မထွက်မြောက်နိုင်သော စကားကို၊ နဿ ကထေတဗ္ဗာ–မပြောဆိုထိုက်၊ အထ ခေါ–စင်စစ်ကား၊ အသ–ထိုရှင်လောင်းအား၊ အာဝုသော–ဘုရှင်၊ သုဒ္ဓ–ကောင်းစွာ၊ ဥပဓာရေဟိ–စဉ်းစားဆင်ခြင်လော့၊ သတိ–သတိကို၊ ဥပဋ္ဌာပေဟိ–ကပ်၍ တည်စေလော၊ ဝါ–ဖြစ်စေလော၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တာ–၍၊ တစပဋ္ဌကကမ္မဋ္ဌာနံ–ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ–ပြောပြရာ၏။

စ–ဆက်၊(တစပဋ္ဌကကမ္မဋ္ဌာနံ–ကို၊) အာစိက္ခန္တေန–ပြောပြသောဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဂန္ဓာသယောကာသဝသေန–အဆင်း,ပုံသဏ္ဌာန်,အနံ့ဖြစ်ရာ တည်ရာတို့၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ အသုစိဧဂုဏ္ဍပဋိကူလဘာဝံ ဝါ–မစင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်, စက်ဆုပ်ဖွယ်၏အဖြစ်, ရွံရှာဖွယ်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗိဒနိဿတ္တာဘာဝံ ဝါ–အသက်ကောင် မဟုတ်သည်၏အဖြစ်, သတ္တဝါမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပါကဋံ–ထင်ရှားအောင်၊ ကရောန္တေန–ပြုလျက်၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ–၏၊ (အာသယ သြကာသတို့၏ ပုဒ်ပြီးပုံနှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ္ဍဘာသာဋီကာ တတိယပါရာဇိက အသုဘခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ၊) ဟိ–အကျိုးကား၊ သော–ထိုရှင်လောင်းသည်၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေး၌၊ (ရှေးဘုရား သာသနာတော်၌၊) မဒ္ဒိတသခ်ါရော–နှိပ်နယ်အပ်ပြီးသော သခ်ါရရှိသည်၊) ဘာဝိတဘာဝနော–ပွားစေအပ်ပြီးသော ဘာဝနာရှိသည်၊

မဒ္ဒိတသခ်ါရော ဘာဝိတဘာဝနော။ ။ မဒ္ဒိတသခ်ါရောတိ နာမရူပဝဝတ္ထာနေန စေဝ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဝသေန စ ဥာဏေန ပရိမဒ္ဒိတသခ်ါရော၊ ဘာဝိတဘာဝနောတိ ကလာပသမ္မသနာဒိနာ သဗ္ဗသော ကုသလဘာဝနာယ(ကို) ပူရဏေန ဘာဝိတဘာဝနော–ဋီကာ၊ ဤကို ထောက်၍ ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရသောအခါ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဟူသော နာမရူပဝဝတ္ထာနနှင့် ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းကို နားလည်သော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ရအောင်ကြိုးစား၍ အနည်းဆုံး ကလာပသမ္မသနဉာဏ်ဟူသော ဝိပဿနာဉာဏ်, စွမ်းနိုင်လျှင် သခ်ါရပေက္ခာဉာဏ် တိုင်အောင် အထက်ဉာဏ်များကို ရဖူးသူသည် နောက်ဘုရား သာသနာတော်၌ လွယ်ကူစွာ ကျွတ်တန်းဝင်နိုင်လောက်သော ပါရမီအခြေခံရသူဟု ဆိုထိုက်ပါသည်။

ကဏ္ဌကဝေဓေပေကွော–ဆူးဖြင့်ဖောက်ခြင်းကို ရှုံ့ရှဲ့သော၊ ပရိပက္ကဂဏ္ဍော ဝိယ–မှည့်ရင့်နေသော အနာကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သူရိယုဂ္ဂမနာပေကွံ–နေထွက်ခြင်းကို ရှုံ့ရှဲ့သော၊ ပရိဏာတပဒုမ် ဝိယ စ–ရင့်နေသော ပဒုမ္မာကြာပန်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောတိ–အံ့၊ အထ–ထိုသို့ဖြစ်လသော်၊ အသ–ထိုရှင်လောင်း၏၊ ကမ္မဋ္ဌာန မနသိကာရေ–ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းမှုကို၊ အာရဒ္ဓမဟော–အားထုတ်အပ်ကာမျှ ပြစ်လသော်၊ ဣဒ္ဓိသန်–သိကြားလက်နက် မိုးကြိုးစက်သည်၊ ပဗ္ဗတေ–တို့ကို၊ (စုဏ္ဏေတိ ဝိယ–မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ချေဖျက်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊) ကိလေသပဗ္ဗတေ–ကိလေသာတောင်တို့ကို၊ စုဏ္ဏမာနံယေဝ–မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ချေဖျက်လျက်သာလျှင်၊ ဥဏ္ဏံ–ဥဏ္ဏသည်၊ ပဝတ္တတိ–ဖြစ်တတ်၏၊ ခုရဂ္ဂေယေဝ–သင်တုန်းကိစ္စ၏ အဆုံးဌာ ပင်လျှင်၊ အရဟတ္တံ–သို့၊ ပါပုဏာတိ–၏၊ [ခုရဂ္ဂေယေဝါတိ ခုရသကောဏ္ဍိယမေဝ၊ ခုရကမ္မပရိယောသာနေယေဝါတိ အတ္ထော၊ ယောဇနာ။]

ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ယေကေစိ–အကြင်အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ညသုံ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ခုရဂ္ဂေ–ဌ၊ အရဟတ္တံ–သို့၊ ပတ္တာ–ရောက်ကြကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ–ကုန်သော၊ တေ–တိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဧဝရူပံ–ဤသို့ သဘောရှိသော၊ သဝနံ–ကြားနာအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို၊ လဘိတ္တာ–ရ၍၊ ကလျာဏမိတ္တေန–ကောင်းသောမိတ်ဆွေဖြစ်သော၊ အာစရိယေန–သည်၊ ဒိန္နနယံ–ပေးအပ်သောနည်းကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ (အရဟတ္တံ–သို့၊ ပတ္တာ–ရောက်ရကုန်ပြီ၊) အနိဿာယ–မမှီရ၍၊ ဝါ–အမှီမရဘဲ၊ (အရဟတ္တံ–သို့၊ နော ပတ္တာ–မရောက်နိုင်ကြကုန်၊) တသ္မာ–ကြောင့်၊ အသ–ထိုရဟန်းလောင်းအား၊ အာဒိတောဝ–အစဦးပင်၊ ဧဝရူပီ–ဤသို့ သဘောရှိသော၊ ကထာ–တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာန်းစသော တရားစကားကို၊ ကထေဗ္ဗာ–ပြောပြထိုက်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

မဒ္ဒိတသခ်ါရော သီလ–ဝန္ဓော ဘာဝိတဘာဝနော၊
ဗုဒ္ဓိသန္ဓော ခုရဂ္ဂမှိ, ဧသော အာဂါမိသာသနေ။

သီလဝန္ဓော–ရဟန်းလူရှင်, သူတော်စင်တို့, အစဉ်တည်ရ, သီလရတနာ, အဆင်တန်ဆာလည်း ရှိထသော၊ မဒ္ဒိတသခ်ါရော–ဤကား ရုပ်မှန်, ဤကား နာမ်ဟု, ကြောင်းခံနှင့်တကွ, နှိပ်နယ်အပ်သော သခ်ါရလည်းရှိထသော၊ ဘာဝိတဘာဝနော–သမ္မသနဉာဏ်, အရင်းခံ၍, ဖန်ဖန်ပုံသေ, တိုးပွားစေအပ်သော ဘာဝနာလည်း ရှိထသော၊ ဧသော–သံသရာဝင့်, ဘဝညွှတ်မှ, လွတ်ဖို့ငဲ့စောင်း, ဤသူတော်ကောင်းသည်၊ အာဂါမိသာသနေ–ကမ္ဘာစစ်တွေး, ဖြစ်မဝေးသည့်, မေတ္တေးမြတ်စွာ, သာသနာတော်မြတ်၌၊ ခုရဂ္ဂမှိ–ကေသာ လောမာ, ရွက်ဆိုကာဖြင့်, ကေသာဆံချ, သင်တုန်းကိစ္စ၏ အဆုံး၌၊ ဗုဒ္ဓိသန္ဓော–အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်, တရားပေါက်၍, မျက်မှောက်နိဗ္ဗာန်, သိမည့်သူပေတကား။

ပန–ဆက်၊ ကေသေသု–ဆံတို့ကို၊ သြရောပိတေသု–ချအပ်ပြီးကုန်လသော်၊ ဟလိဒ္ဒိစုဏ္ဏေန ဝါ–နန္ဒင်းမှုန့်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓစုဏ္ဏေန ဝါ–နံ့သာမှုန့်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ [လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်၍ နံ့သာဆပ်ပြာဖြင့် ရေချိုးနိုင်သေး၏၊] သီသဋ္ဌ–ဦးခေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ သရီရဋ္ဌ–ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဗဋ္ဌေတွာ–ပွတ်တိုက်၍၊ ဂိဟိဂန္ဓံ–လူတို့၏အနံ့ကို၊ အပနေတွာ–ဖယ်ရှား၍၊ ကာသာယာနိ–တို့ကို၊ တိဂ္ဂတ္တဲ့ ဝါ–သုံးကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိဂ္ဂတ္တဲ့ ဝါ–နှစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ သကိ ဝါ–တစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂါဟေတဗ္ဗော–ခံယူစေထိုက်၏၊ ဝါ–ပေးထိုက်၏၊ (ဆရာ့လက်မှ မယူဘဲနှင့် မိမိဘာသာ ယူဝတ်လျှင် ရှင်အသွင်ကို ခိုးရာရောက်သော လိုဏ်ထေနကအဖြစ် ဖြစ်မည်စိုးသောကြောင့် ဆရာက ပေးရသည်၊) အသ–ထိုရှင်လောင်း၏၊ ဟတ္ထေ–လက်၌၊ အဒတွာ–မပေးမူ၍၊ အာစရိယော ဝါ–သရဏာဂုံဆရာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ–ဥပဇ္ဈာယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သယမေဝ–ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ အထာ့ပိ အစ္ဆာဒေဟိ–အကယ်၍မူလည်း ဖုံးလွှမ်းပေးအံ့၊ (ဧဝံ သတိပိ–ဤသို့ ဖုံးလွှမ်းပေးသော်လည်း၊) ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ အညံ–ဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်မှ အခြားသော၊ ဒဟရံ ဝါ–ရဟန်းငယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သာမဏေရံ ဝါ–သာမဏေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပါသကံ ဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဝုသော–ငါ့ရှင်၊ ဧတာနိ ကာသာယာနိ–တို့ကို၊ ဂဟေတွာ–၍၊ ဧတံ–ဤရှင်လောင်းကို၊ အစ္ဆာဒေဟိ–ဖုံးလွှမ်းပေးလိုက်လော့၊ ဣတိ–သို့၊ သစေပိ အာဏာပေတိ–အကယ်၍မူလည်း စေခိုင်းအံ့၊ (ဧဝံသတိ ဝါ–ဤသို့ စေခိုင်းသော်လည်းကောင်း၊) တံယေဝ–ထိုရှင်လောင်းကိုပင်၊ ဧတာနိ–ဤသင်္ကန်းတို့ကို၊ ဂဟေတွာ–ယူ၍၊ အစ္ဆာဒေဟိ–ဖုံးလွှမ်းလော့၊ (ဝတ်လော့၊) ဣတိ–သို့၊ သစေပိ အာဏာပေတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ ဝါ–ဤသို့ စေခိုင်းသော်လည်းကောင်း၊) သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသည်၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသော သင်္ကန်းသည်၊ ဝါ–ကို၊ တေန ဘိက္ခုနာဝ–ထိုဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်းသည်သာ၊ ဒိန္နံ–ပေးအပ်သည်၊ ဟောတိ။

ပန–ဆက်၊ ယံ နိဝါသနံ ဝါ–အကြင်သင်းပိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယံ ပါရုပနံ ဝါ–အကြင် ဧကသီကိုသော်လည်းကောင်း၊ အနာဏတ္တိယာ–စေခိုင်းခြင်းမဟုတ်ဘဲ၊ နိပါသေတိ ဝါ–ဝတ်မူလည်း ဝတ်အံ့၊ ပါရုပတိ ဝါ–ရမ်းမူလည်း ရမ်းအံ့၊ တံ–ထိုသင်းပိုင်ကို၊ (ထိုဧကသီကို၊) အပနေတွာ–ဖယ်၍၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ ဒါတဗ္ဗံ–ပေးထိုက်၏။(ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့က ပေးထိုက်၏၊) ဟိ–မှန်၊ ဘိက္ခုနာ–သည်၊

အာစရိယော၊ ပေ၊ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋတိ။ ။ (၁) ဆရာ,ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင်သော်လည်း ဝတ်ပေးနိုင်၏၊ (၂) ထို ဆရာ,ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ စေခိုင်းချက်ဖြင့် ရဟန်း,သာမဏေ, ဥပါသကာ တစ်ယောက်ယောက်ကသော်လည်း ဝတ်ပေးနိုင်၏၊ (၃) ဆရာ,ဥပဇ္ဈာယ် ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ရှင်လောင်းကိုယ်တိုင်သော်လည်း ဝတ်ကောင်း၏၊ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ ရှင်လောင်းဘာသာ ယူ၍ကား မဝတ်ကောင်းပါ၊ ဝတ်လျှင် လိုဏ်ထေနက ဖြစ်သည်။

သဟတ္ထေန ဝါ–မိမိလက်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာဏတ္တိယာ ဝါ–စေခိုင်းခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒိန္နမေဝ–ပေးအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကာသာဝံ–သည်၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ အဒိန္နံ–မပေးအပ်သော၊ (ကာသာဝံ–သည်၊) နဝဋ္ဋတိ–မအပ်၊ တသေဝ–ထိုရှင်လောင်း၏ပင်၊ သန္တက်–ဥစ္စာသည်၊ သစေပိ ဟောတိ–အကယ်၍ မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံ သတိပိ) အဒိန္နံ–သော၊ ကာသာဝံ–သည်၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ဥပဇ္ဈာယမူလကေ–ဥပဇ္ဈာယ်ဟူသော အကြောင်းရင်းရှိသော သက်နှံ့ခ၊ (ရှင်လောင်းအပိုင်မဟုတ်ဘဲ ဥပဇ္ဈာယ်ပိုင်ဖြစ်သော သက်နှံ့ခ၊) ဝါဒေါ–ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ (ရှင်လောင်းကိုယ်တိုင်ယူ၍ ဝတ်ရာခ၌ မအပ်ဟု ပြောဆိုဖွယ်သည်၊) ကော ပန–အဘယ်မှာ ရှိတော့အုံ့နည်း?၊ အယံ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ **ပဌမံ၊ ကာရာပေတွာတိ** ဇတ္ထ–ဟူသော ဤပါဠိရပ်ခ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော–အဆုံးအဖြတ်တည်း။ [ဤအဓိပ္ပာယ်များကို ရပ်ပုံရှင်ကျင့်ဝတ်ခ၌ ပြထားပြီ။]

ဘိက္ခူနံ ပါဒေ ဝန္ဒာပေတွာတိ–ကား၊ တတ္ထ–ထို ရှင်ပြုပေးရာ အရပ်ခ၌၊ သန္ဓိပတိတာ–စည်းဝေးကုန်သော၊ ယေ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ (သန္ဓိ)၊ တေသံ–ထိုရဟန်း တို့၏၊ ပါဒေ–တို့ကို၊ ဝန္ဒာပေတွာ–ဝပ်ချစေပြီး၍၊ အထ–ထိုမှနောက်ခ၌၊ သရဏဂုဟဏတ္ထံ–သရဏကို ယူခြင်းအကျိုးငှာ၊ (သရဏဂုံ ယူခြင်းအကျိုးငှာ၊) ဥက္ကုဋိကံ–ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒါပေတွာ–ထိုင်စေပြီး၍၊ အဉ္ဇလိ–ကို၊ ပဂ္ဂဏှာပေတွာ–ချီမြှောက်စေပြီး၍၊ ဧဝံ ဝဒေဟိတိ–ဤသို့ ဆိုလော့ဟူ၍၊ ဝတ္တေ–ပြောဆိုထိုက်၏၊ ယမဟံ ဝဒါမိ၊ တံ ဝဒေဟိတိ(ဝါ)–ဟူ၍သော်လည်း၊ ဝတ္တေ–၏၊ [ဝိနယ သင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ၌ **"တံ ဝဒေဟိတိ ဝါ"**ဟု ဝါသဒ္ဒါပါသည်၊ **"ဧဝံ ဝဒေဟိ"**ဟုသော်လည်းကောင်း၊ **"ယမဟံ ဝဒါမိ, တံ ဝဒေဟိ"**ဟုသော်လည်းကောင်း ဆရာက တစ်မျိုးမျိုးကို ဆိုပါ–ဟူလို၊] အထ–ထိုမှနောက်ခ၌၊ အဿ–ထိုရှင်လောင်းအား၊ (ဒါဗွာနိုင်ခ စပ်၊) ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ အစရိယေန ဝါ–သရဏဂုံဆရာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိအာဒိနာ–အစရှိသော၊ နယေန–နည်းဖြင့်၊ သရဏာနိ–သရဏတို့ကို၊ (သရဏဂုံတို့ကို၊) ယထာဝုတ္တာပဋိပါဋိယာဝ–အကြင် အကြင် ပါဋိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အစဉ်အားဖြင့်သာ၊ ဒါတဗ္ဗာနိ–ပေးထိုက်ကုန်၏၊ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ–အစဉ်မဟုတ်သော အားဖြင့်၊ နဝ(ဒါတဗ္ဗာနိ)–မပေးထိုက်ကုန်၊ ဟိ–မှန်၊ ဧကပဒမ္ပိ–တစ်ပုဒ်မျှကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဧကဗျဉ္ဇနမ္ပိ–အက္ခရာတစ်လုံးမျှကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပဋိပါဋိယာ–အားဖြင့်၊ သစေ ဒေတိ–အုံ့၊ (ဧဝံ သတိဝါ–သော်လည်းကောင်း၊) ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ယေဝ–ဗုဒ္ဓံ သရဏံကိုသာ၊ တိက္ခတ္တုံ–သုံးကြိမ်၊ ဒတ္တာ–ပေးပြီး၍၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ ဣတရေသု–ဗုဒ္ဓံ သရဏံမှ အခြားကုန်သော၊ ဓမ္မံ သရဏံ, သံဃံ သရဏံ နှစ်ပုဒ်တို့တွင်၊ ဧကေကံ–တစ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်ကို၊ တိက္ခတ္တုံ–သုံးကြိမ်၊ သစေ ဒေတိ–အုံ့၊ (ဧဝံ သတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊) သရဏာနိ–တို့သည်၊ ဝါ–တို့ကို၊ အဒိန္နာနိ–မပေးအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။ [ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ချည်း ပထမ သုံးခေါက်၊

ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၍ည်း ဒုတိယ သုံးခေါက်၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၍ည်း တတိယ သုံးခေါက်၊ ဤသို့ မပေးပါနှင့်၊ ဤသို့ ပေးခြင်းသည် ပါဠိတော်လာအတိုင်း ပဋိပါဋိမဟုတ်၊ ဥပဋိပါဋိ ဖြစ်နေသောကြောင့် သရဏဂုံပေးခြင်း အထမမြောက်ပါ–ဟူလို။]

စ ပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ ဣမံ သရဏဂမနုပသမ္ပဒံ-ဤသရဏဂမနုပသမ္ပဒါကို၊ (ဥပသမ္ပဒါ ရှစ်မျိုးထဲတွင် ဤသရဏဂမနုပသမ္ပဒါကို၊) ပဋိက္ခိပိတ္တာ–ပယ်မြစ်တော်မူ၍၊ အနုညာတဥပသမ္ပဒါ–ခွင့်ပြုအပ်သော ဥပသမ္ပဒါသည်၊ (ရဟန်းခံကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဆိုခြင်းသည်၊) ဧကတော–တစ်ဖက်သောဆရာ၏၊ သုဒ္ဓိယာ–စင်ကြယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန–သာမဏေ ရှင်အဖြစ်သည်ကား၊ ဥဘတော–နှစ်ဖက်သော ဆရာ,တပည့်တို့၏၊ သုဒ္ဓိယာဝ–သာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧကတော–တစ်ဖက်သော ဆရာ၏၊ (ဝါ–တစ်ဖက်သော တပည့်၏၊) သုဒ္ဓိယာ–စင်ကြယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝါ–စင်ကြယ်ရုံဖြင့်၊ နော ဝဋ္ဋတိ–မအပ်၊ ကသ္မာ–ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပဒါယ–မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်၌၊ အာစရိယော–ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ဥ ဘတ္တိဒေါသဋ္ဌေ ဝ–ဥတ်၏အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မဝါစာဒေါသဋ္ဌ–ကမ္မဝါစာ၏အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇေတွာ–ရှောင်ကြဉ်၍၊ ကမ္မံ–ကို၊ သစေ ကရောတိ–အကယ်၍ ပြုနိုင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သုကတံ–ကောင်းစွာပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပန–ရှင်အဖြစ်၌ကား၊ တီဏိ–ကုန်သော၊ ဣမာနိ သရဏာနိ–တို့ကို၊ ဗုဒ္ဓာရဓကာရာဒီနံ–ဗုအက္ခရာ,ဓအက္ခရာအစရှိကုန်သော၊ ဗျဉ္ဇနာနံ–သဒ္ဒါတို့၏၊ ဌာနကရဏသမ္ပဒံ–ဌာန်,ကရိုဏ်း,ပယတ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ (ကရဏဖြင့် ကရိုဏ်း,ပယတ်တို့ကိုပါ ယူ၊ ဋီကာ၌ကား–ကရဏအရ ရွတ်ဆိုကြောင်း ပယတ်ကိုသာ ဖွင့်လေသည်၊) အဟာပေန္တော–ဆိုနေ ဝ–မဆုတ်ယုတ်စေဘဲသာလျှင်၊ အာစရိယေနပိ–သရဏဂုံဆရာသည်လည်းကောင်း၊ အန္တေဝါသိကေနပိ–အနီးနေတပည့်သည်လည်းကောင်း၊ (ရှင်လောင်းသည်လည်းကောင်း, လိင်ကျနေသော ရှင်သာမဏေသည်လည်းကောင်း၊) ဝတ္တဗ္ဗာနိ–ရွတ်ဆိုထိုက်ကုန်၏၊ အာစရိယော–သရဏဂုံဆရာသည်၊ ဝတ္တုံ–ပီသအောင် ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ–စွမ်းနိုင်၏၊ အန္တေဝါသိကော–အနီးနေ တပည့်သည်၊ (ဝတ္တုံ–ငှာ၊) သစေ နံ သက္ကောတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိဝါ–သော်လည်းကောင်း၊) အန္တေဝါသိကော–သည်၊ (ဝတ္တုံ–ငှာ၊) သက္ကောတိ–၏၊

ဧကတော သုဒ္ဓိ။ ။ ဌာန် ကရိုဏ်း ပီသစွာရွတ်ဆိုနိုင်ခြင်းကို **"သုဒ္ဓိ"**ဟု ခေါ်သည်၊ ဧကတော သုဒ္ဓိယာတိ ဧကသော ကမ္မဝါစာစရိယသ ဌာနကရဏသမ္ပတ္တိယာ သုဒ္ဓေနေန၊ ဥဘတော သုဒ္ဓိယာ ဝါတိ ဥဘယေသံ သရဏဒါနာစရိယသာမဏေရာနံ သုဒ္ဓေနေန ဧဝ၊–ယောဇနာ။ ဤစကားကို ထောက်၍ ယခုအခါ ဌာန် ကရိုဏ်း ပီသစွာ မရွတ်နိုင်သူအတွက် ရဟန်းခံ ရှင်ပြုကိစ္စ၌ (ရှင်လောင်းများ အတွက်ပါ) များစွာ စဉ်းစားသင့်သည်။

အာစရိယော–သည်၊ (ဝတ္တုံ–ဌာ၊) သစေ နံ သက္ကောတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဥဘောပိ–ဆရာ,တပည့် နှစ်ဦးလုံးတို့သည်လည်း၊ (ဝတ္တုံ–ဌာ၊) သစေ နံ သက္ကောန္တိ–ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ နံ ဝဋ္ဋတိ–မအပ်၊ ပန–အနွယကား၊ ဥဘောပိ–ဆရာ,တပည့် နှစ်ဦးလုံးတို့သည်လည်း၊ (ဝတ္တုံ–ဌာ၊) စေ သက္ကောန္တိ–ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏။

စ ပန–ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ ဣမာနိ–ဤသရဏာတို့ကို၊ ဒဒမာနေန–ပေးသော သရဏဂုံဆရာသည်၊ ဗုဒ္ဓံ+သရဏံ+ဂစ္ဆာမိတိ–ဟူ၍၊ ဧဝံ–သို့၊ ဧကသမ္မန္ဓာနိ–တစ်စပ်တည်း ဆက်စပ်သည်တို့ကို၊ အနုနာသိကန္တာနိ–နှဇ်ဂွဟိတ်အဆုံးရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ ဝါ–ပြု၍သော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗာနိ–ပေးနိုင်ကုန်၏၊ ဗုဒ္ဓမ် + သရဏမ် + ဂစ္ဆာမိတိ–ဟူ၍၊ ဧဝံ–သို့၊ ဝိစ္ဆိန္နံတွာ–ဖြတ်၍၊ မကာရန္တာနိ–မအက္ခရာ အဆုံးရှိသည်တို့ကို၊ ကတွာ ဝါ–ပြု၍သော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗာနိ–ပေးနိုင်ကုန်၏၊

အနုနာသိကန္တာနိ။ ။ နာသိကံ–နှာခေါင်းသို့ + **အနုဂတံ–အစဉ်လိုက်သော** နိဂ္ဂဟိတ်သံတည်း၊ အနုနာသိကံ၊ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ရွတ်သောအခါ **နှာခေါင်း**မှ လေထွက်အောင် ရွတ်ရသောကြောင့် **"အနုနာသိက"**ဟုလည်း ခေါ်သည်၊ အနုနာသိကံ+အန္တံ ယေသန္တိ အနုနာသိကန္တာနိ၊ (သရဏာနိ)။

ဧကသမ္မန္ဓာနိ။ ။ ဧကတော–တပေါင်းတည်း+သမ္မန္ဓာနိ–ဆက်စပ်သည်တို့တည်း၊ ဧကသမ္မန္ဓာနိ–တို့၊ **"အနုနာသိက အဆုံးရှိအောင် ပေးသောအခါ ဧကသမ္မန္ဓဖြစ်အောင် ပေးရမည်"**ဟူရာ၌ နိဂ္ဂဟိတ်သည် ရှေ့သရကို မှီရသော ပုဗ္ဗာသယဗျည်းဖြစ်၍ **"ခံ"**ဟု ရွတ်သောအခါ ဧ၏မှီရာ အသရကို မှီရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဧနှင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ခွဲ၍ ရွတ်လို့မရ၊ မှီရာသရတူသောကြောင့် **"တစ်စပ်တည်း ရွတ်ရမည်"**ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဏံ–မ္ဗံ–ဃံ တို့ကို ရွတ်ရာ၌လည်း နည်းတူ၊ [အနုနာသိကန္တံ ကတွာ ဒါနကာလေ အန္တရာ ဝိစ္ဆေဒံ အကတွာ ဒါတဗ္ဗာနိတိ ဒသေတုံ ဧကသမ္မန္ဓာနိတိ ဝုတ္တံ၊–ဋီကာ။] ဤဋီကာ၌ **"အန္တရာ ဝိစ္ဆေဒံ အကတွာ"**ဟူသည် **"ဗုဒ္ဓံ၌ ခံကို ရွတ်ရာဝယ် နိဂ္ဂဟိတ်သံနှင့် ဃံ နှစ်ခုအကြား၌ အသံပြတ်သွားအောင် မရွတ်ရ"**ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဤစကားလည်း မကာရန္တ ရွတ်ပုံနှင့် မရောနှောအောင် တားမြစ်သောစကားတည်း။

ယောဇနာ။ ။ ယောဇနာ၌ကား **"ဗုဒ္ဓံနှင့် သရဏံကိုလည်းကောင်း, သရဏံနှင့် ဂစ္ဆာမိကိုလည်းကောင်း ဤသုံးပုဒ်လုံး အကြားမရပ်ဘဲ တစ်စပ်တည်း ရွတ်ဆို၍ပေးရမည်"**ဟု ဆိုအ၏၊ ဝိဘတ္တျန္တ တစ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်သည် ထုံးစံအတိုင်း ယတိဖြတ်၍ ရပ်ရိုးရှိ၏၊ ထိုသို့မျှ မရပ်ရဘဲ ယောဇနာအဖွင့်ကိုလိုက်၍ တစ်စပ်တည်း ရွတ်ဆိုကြသူတို့လည်း ရှိပါပေသည်။ [ဧကသမ္မန္ဓာနိတိ ဧကတော သမ္မန္ဓာနိ၊ အနုနာသိကန္တံ ကတွာ ဒါနကာလေ ဗုဒ္ဓံ ဣတိ သရဏံ ဣတိ ပဒါနဉ္စ သရဏံ ဣတိ ဂစ္ဆာမိ ဣတိ ပဒါနဉ္စ အန္တရာဝိစ္ဆေဒမကတွာ ဧကသမ္မန္ဓမေဝ ကတွာ ဒါတဗ္ဗာနိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကသ္မာ–တိဏ္ဏံ ပဒါနမန္တရာဗျဝဓာနသ ကသ္မစိ အက္ခရသ အဘာဝတော၊–ယောဇနာ။]

မကာရန္တာနိ။ ။ **"ဗုဒ္ဓမ်"**စသည်ဖြင့် မ် အက္ခရာ အဆုံးရှိသည်ကို**"မကာရန္တာနိ"**ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ မကာရန္တ ရွတ်သောအခါ **"ခမ်"**ဝယ် ခ၏ မှီရာ အ သရကို

အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ–ဌ၊ နာမံ–အမည်ကို(ရှင်လောင်း၏အမည်ကို)သာဝေတွာ–ကြားစေ၍၊ အဟံ ဘန္တေ၊ပေ၊ ဂစ္ဆာမိတိ–ဟူ၍၊ (ယံ–အကြင်စကားကို) ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ–ထိုစကားသည်၊ ဧကအဋ္ဌကထာယံပိ–တစ်ခုသော အဋ္ဌကထာ၌လည်း၊ နတ္ထိ–မရှိ(မပါ)၊ ပါဠိယမ္ပိ–ပါဠိတော်၌လည်း၊ နဝုတ္တံ–ဟောတော်မမူအပ်၊ (တံ–ထိုစကားသည်) တေသံ–ထိုအဋ္ဌကထာဆရာတို့၏၊ ရစိမတ္တမေဝ–အလိုရှိအပ်သော စကားမျှသာတည်း၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ နဟေတဗ္ဗံ–အတည်မယူထိုက်၊ (ကသ္မာ–နည်း?) ဟိ(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ တထာ–ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (အဟံ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော ယာဝဇီဝံ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်) အဝဒန္တသ–မရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သရဏံ–သရဏာသည်၊ နဟောတိ–မပျက်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (နဟေတဗ္ဗံ–အတည်မယူထိုက်၊) [ဘန္တေ–အရှင်ဘုရား၊ အဟံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော–တပည့်တော် ဗုဒ္ဓရက္ခိတသည်၊ ယာဝဇီဝံ–အသက်ထက်ဆုံး၊ ဗုဒ္ဓံ–ကို၊ သရဏံ–ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂစ္ဆာမိ–ဆည်းကပ်ပါ၏။]

အနုဇာနာမိ၊ပေ၊ ဥပသမ္ပဒန္တိ–ကား၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိတိအာဒိဟိ–အစရှိကုန်သော၊ ဇဝံ–သို့၊ တိက္ခတ္တုံ–သုံးကြိမ်၊ ဥဘတော–နှစ်ဖက်ကုန်သော ဆရာတပည့်တို့၏၊ သုဒ္ဓိယာ-စင်ကြယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တောဟိ-ဆိုအပ်ကုန်သော၊ တီဟိ-ကုန်သော၊ ဣမေဟိ သရဏဂမနေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇေဝ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ–၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တတ္ထ–ထိုပဗ္ဗဇ္ဇာ ဥပသမ္ပဒါတို့တွင်၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ–ဥပသမ္ပဒါကို၊(သရဏဂုံဖြင့် ရဟန်းပြုပေးခြင်းကို၊)

"မ်"က မမှီသောကြောင့် ဓနုဒ်မ်ကို တစ်ဆက်တည်းရွတ်၍ မရ၊ အနည်းငယ်ဖြတ်၍ ရွတ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် **"ဝိစ္ဆိန္နိတ္တာ"** ဟု ဆိုသည်၊ [ဝိစ္ဆိန္နိတ္တာတိ မကာရန္တံ ကတ္တာ ဒါနသမယေ ဝိစ္ဆေဒံ ကတ္တာ၊–ဋီကာ။]

ယောဇနာ။ ။ ယောဇနာဌ်ကား"**ဗုဒ္ဓမ်နှင့် သရဏမ်တို့၏ အကြားဌ်လည်းကောင်း, သရဏမ်နှင့် ဂစ္ဆာမိတို့၏ အကြားဌ်လည်းကောင်း ဖြတ်၍ ရွတ်ရမည်**"ဟုဆို၏၊ ထိုအဆိုအတိုင်းလည်း ဗုဒ္ဓမ်နှင့် သရဏမ်ကို ရွတ်သောအခါ ရွတ်ရိုးရွတ်စဉ်ထက်ပိုအောင် ခပ်ကြာကြာ ရပ်နား၍ ရွတ်ဆိုသော အလေ့အထလည်း ရှိကြပါပေသည်။[ဝိစ္ဆိန္နိတ္တာတိ ဝိစ္ဆေဒံ ကတ္တာ မကာရန္တံ ကတ္တာ ဒါနကာလေ တိက္ခတ္တုံ ပဒါနမန္တရာ ဧကသမ္ဗန္ဓမကတ္တာ ဝိစ္ဆိန္နိတ္တာဝေ ကတ္တာ ဒါတဗ္ဗာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကသ္မာ? တိက္ခတ္တုံ ပဒါနမန္တရာဗျဝဓာနသ နိသရသ(သရမရှိသော(မ်)အက္ခရာ၏) အတ္ထိဘာဝတော၊–ယောဇနာ။] ဤယောဇနာဌ်**"ဗုဒ္ဓမ်ပုဒ်နှင့် သရဏမ်ပုဒ်တို့၏ အကြားဝယ် "မ်"အက္ခရာခြားနေသည်"**ဟု ဆိုထား၏၊ အမှန်ကား "မ်"အက္ခရာသည် နှစ်ပုဒ်တို့၏အကြားက အက္ခရာမဟုတ်၊ ရှေ့ပုဒ်တွင် ပါဝင်သော နိဂ္ဂဟိတ်၏ ကာရီယဖြစ်သော "မ်"တည်း၊ ထို့ကြောင့် ယောဇနာ၏ နိဂ္ဂဟိတန္တမကာရန္တ အဖွင့်ကိုလည်း စဉ်းစားကြပါလေ၊ ဤ"**နိဂ္ဂဟိတန္တမကာရန္တ ရွတ်နည်းကို ကမ္မဝါစာ၌လည်း ရွတ်နိုင်၏**" ဟု ဝဇိရဗုဒ္ဓိမိန့်သည်။

ပရတော–နောက်၌၊ ပဋ္ဌိကွိတ္တာ–ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သာ–ထိုဥပသမ္ပဒါသည်၊ ဧတရဟိ–ယခုအခါ၌၊ သရဏမတ္တေနေဝ–သရဏမျှဖြင့် သာလျှင်၊ နု ရဟတိ–မတက်ရောက်၊ ဝါ–အထမမြောက်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန–ပဗ္ဗဇ္ဇာသည်ကား၊ (ရဟတိ၌ စပ်၊) ဝါ–ကိုကား၊ (အနုညာတာဧဝ၌ စပ်၊) ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ပရတော–နောက်၌၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမေဟိ တီဟိ သရဏဂမနေဟိ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ–ဟူ၍၊ အနုညာတာဧဝ–ခွင့်ပြုမြဲ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဧတရဟိပိ–၌လည်း၊ သရဏမတ္တေနေဝ–သာလျှင်၊ ရဟတိ–တက်ရောက်၏၊ ဝါ–အထမြောက်၏၊ [တသ္မာ၏နောက်၌ **"သာ"** ဟု တွေ့ရ၏၊ ယသ္မာ၏ ရှေ့က ပဗ္ဗဇ္ဇာသည် တသ္မာ၏ နောက်၌သာ ပဓာနအားဖြင့် စပ်ရိုးထုံးစံတည်း၊ ထို့ကြောင့် ရဟတိ၌ စပ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် **ထိုသာဟူသော** ကတ္တားပုဒ်သည် ပါဠိထုံးစံမကျ၊] ဟိ–နိဂုံးကို ဆိုဦးအုံ့၊ ဇတ္တာဝတာ–ဤမျှအတိုင်းအရည် ရှိသော ဆံချခြင်း, သင်္ကန်းဝတ်ခြင်း, သရဏဂုံပေးခြင်းဖြင့်၊ သာမဏေရဘူမိယံ–သာမဏေ၏ ဘုံ၌၊ ဝါ–သာမဏေ၏ ဖြစ်တည်ရာ အခိုက်အတန့်၌၊ ပတိဋ္ဌိတော–တည်ပြီးသည်၊ ဟောတိ–။

ပန–ဆက်၊ ဇသ(ဇသော)–ဤသာမဏေသည်၊ ဂတိမာ–သိတတ်သောဉာဏ် ရှိသူသည်၊ ဝါ–ဉာဏ်ထက်သူသည်၊ ပဏ္ဍိတဇာတိကော–ပညာရှိသူ၏ ဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်၊ (ဂတိမာကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ အထ–ထိုသို့ ဖြစ်လသော်၊ အသ–ထိုသာမဏေအား၊ တသ္မိံယေဝ ဌာနေ–ထိုရှင်ပြုပေးရာ အရပ်၌ပင်၊ သိက္ခာပဒါနိ–သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ–ရွတ်ပြထိုက်ကုန်၏၊ (ဆရာက ရွတ်ပြရမည်–ဟူလို၊ စာအုပ်မရှိသေး၍ ရှေးခေတ်က ဆရာကိုယ်တိုင် ရွတ်ပြရသည်၊ ထိုသို့ ရွတ်ပြခြင်းသည်ပင် တပည့်ကို ပို့ချခြင်းတည်း၊ ဤစကားကို ထောက်၍ သာမဏေအသစ်သည် ဆယ်ပါးသီလကိုမျှ မရသေးကြောင်း သိသာ၏။) ကထံ–အဘယ်သို့၊ (ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ–ရွတ်ပြထိုက်ကုန်သနည်း?) ယထာ–အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်း ဘဂဝတာ–သည်၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ–ရွတ်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဝါ–ဟောပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (တထာ–ထိုဟောပြတော်မူအပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ–ရွတ်ပြထိုက်ကုန်၏၊ ဟိ–သာဓကကား၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဝေရမဏိ'တိ–ဟူ၍၊ ဧတံ (သုတ္တံ)–ဤပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ–သည်၊) ဝုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဘိက္ခဝေ–တို့၊ သာမဏေရာနံ–တို့အား၊

ဇတ္တာဝတာ။ ။ ဇတ္တဝတာတိ ဇတ္တကေန ကေသဆ္ဆေဒနကာသာယဆ္ဆာဒနသရဏဒါနေန၊–ယောဇနာ၊ **"ဇတ္တာဝတာ၊ ပေ၊ ၊ဟောတိ"** ဟူသော ဤဝါကျကိုထောက်၍ **"ဥဘတောသုဒ္ဓိဖြစ်အောင် ရွတ်ဆိုအပ်သော သရဏဂုံသုံးပါး၏ အဆုံး၌ သာမဏေဖြစ်ပြီ"**ဟု မှတ်ပါ။ [ဘဝတိ ဇတ္တာတိ ဘူမိ၊ သာမဏေရဿ+ဘူမိ သာမဏေရဘူမိ။]

ဒသ–ကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ–တို့ကို၊ အနုဇာနာမိ–၏၊ တေသု စ–ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ ၌လည်း၊ သာဏောရေဟိ–တို့သည်၊ သိက္ခိတုံ–ကျင့်ခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ–၏၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ–ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ပေ၊ ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟာဏာ ဝေရမဏိ–ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟာဏာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ (ဒသ သိက္ခာပဒါနိ အနုဇာနာမိ။)]

ပန–ဝါဒန္တရကား၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ–၌၊ အဟံ၊ပေ၊ သမာဒိယာမိတိ–၍၊ ဧဝံ–သို့၊ သရဏဒါနံ ဝိယ–သရဏဂုံပေးခြင်းကိုကဲ့သို့၊ သိက္ခာပဒဒါနမ္ပိ–သိက္ခာပုဒ် ပေးခြင်းကိုလည်း၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ [ဘန္တေ–ဘုရား၊ အဟံ ဣဒ္ဓိမာ–တပည့်တော် ဤအမည်ရှိသူသည်၊ ယာဝဇီဝံ–အသက်ထက်ဆုံး၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ–ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိဟူသော၊ သိက္ခာပဒံ–ကို၊ သမာဒိယာမိ–ဆောက်တည်ပါ၏၊] တံ–ထိုစကားသည်၊ ပါဠိယံ–၌၊ နေဝ အတ္ထိ–မရှိ။(မပါ၊)

ဝေရမဏိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ "**ဝေရမဏီ**"ဟုလည်းကောင်း, "**ဝေရမဏိ**"ဟုလည်း ကောင်း ပါ၌နှစ်မျိုး တွေ့ရ၏၊ ထိုတွင် ဝေရမဏိ ပါ၌သာ အသင့်တည်း၊ ဘာကြောင့် နည်း? အပေါင်းနှင့် အစိတ်သည် အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း, သဒ္ဒါအားဖြင့်လည်း ကောင်း တူမြဲတည်း၊ ဤနေရာ၌ ဒသ **သိက္ခာပဒါနိ**သည် အပေါင်းဖြစ်၍ ဒုတိယာ ဝိဘတ်ဖြင့် ရှိရကား "**ဝေရမဏိ**"ဟူသော **အစိတ်**ပုဒ်တို့၌လည်း ဒုတိယာဝိဘတ်ပင် ရှိရမည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ ဝေရံ+မဏတိ ဟိ သတိတိ ဝေရမဏိ၊ မနဓာတ်,ဣပစ္စည်း၊ မနဓာတ်သည် ဟိ သာအနက်ကို ဟောအ၏၊ ဝေရံ–ပါဏာတိပါတစသော အကုသိုလ် ဘေးရန်ကို+မဏတိ ဟိ သတိ–ညှင်းဆဲ သတ်ဖြတ်တတ်အ၏၊ ဝါ–ခြိမ်းခြောက်တတ်အ၏၊ ဣတိ ဝေရမဏိ။ [ရန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ဖြစ်သောကြောင့် ပါဏာတိပါတစသော အကုသိုလ်ကို ဝေရ(ရန်)ဟု ဖလူပစာရအားဖြင့် ဆိုသည်။]

တစ်နည်း။ ။ "**ဝိရမတိ ဧတာယာတိ ဝေရမဏီ၊ ဝိပုဗ္ဗ ရမုဓာတ်နောင် ယုပစ္စည်း ဣတ္ထိဓောတက ဤပစ္စည်း**"ကြ၍ "**ဝေရမဏိ**"ဟုလည်း ရှုတ်ဆိုကြသေး၏၊ ဝေရမဏိတိ ဝေရဟေတုတာယ ဝေရသညိတံ (ရန်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့် ဝေရ–ဘုရား အသိအမှတ်ပြုအပ်သော) ပါဏာတိပါတာဒိ ပါပဓမ္မံ မဏတိ (ညှင်းဆဲတတ်၏) မယိ ဣဓ ဋ္ဌိတာယ (ငါတည်းဟူသော ကုသိုလ်စေတနာသည် ဤသူ.သန္တာန်၌ တည်ရှိ လသော်) ကထံ အာဂစ္ဆသိ (အသင် အကုသိုလ်သည် ဘယ်နည်းဖြင့် လာရအံ့နည်း?) ဣတိ ဝါ တဿ ဝိယ နိဟရတိ (ဤသို့ ခြိမ်းခြောက်သကဲ့သို့ နှင်ထုတ်တတ်၏) ဣတိ ဝေရမဏိ၊ [ဤကား ပထမနည်း၏ သာဓကတည်း၊ ဤအလို ဝေရမဏိကို ဣကာရန္တသမာသ်ပုဒ်ဟု မှတ်ပါ၊] ဝိရမဏတိ ဧတာယာတိ ဝါ ဝိရမဏီတိ ဝတ္ထုဗေ့ နိရုတ္တိနယေန (ပိ၏ ဣကို ဗေ့ပြုခြင်းဟူသော ဝဏ္ဏဝိကာရနိရုတ္တိနည်းပြင့်) ဝေရမဏီတိ ဝုတ္တံ၊ [ဒုတိယနည်း၏ သာဓက၊ ဤအလို ဤကာရန္တ ကိတ်ပုဒ်ဟု မှတ်ပါ၊–သာရတ္ထ။ [ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ စသည်တို့၏ အနက်ကို ထုံးစံအတိုင်း ပေးပါ၊ ရှုပ်ပုံ ရှင်ကျင့်ဝတ်၌လည်း ပြထားသည်။]

အဋ္ဌကထာသု–အခြားသော အဋ္ဌကထာတို့၌၊ နိ အတ္ထိ–မရှိ၊ (မပါ၊) တသ္မာ–ကြောင့်၊ ယထာပါဠိယာဝ–အကြင် အကြင်ပါဠိတော်အတိုင်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာနိ–ကုန်၏၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း)ဟိ(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ–ရှင်အဖြစ်သည်၊ သရဏာဂမနေဟေဝ–သရဏာဂုံသုံးပါးတို့ဖြင့်သာ၊ သိဒ္ဓါ–ပြီးစီး၏၊ သိက္ခာပဒါနိ ပန–တို့ကိုကား၊ ကေဝလံ–ချေပေးမှုမဖက်သက်သက်၊ သိက္ခာပရိပူရဏတ္ထံ–သိက္ခာကို ဖြည့်ကျင့်နိုင်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဇာနိတဗ္ဗာနိ–သိထိုက်ကုန်၏၊ တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ တာနိ–ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ ပါဠိယံ–၌၊ အာဂတနယေန–လာသောနည်းဖြင့်၊ ဥဂ္ဂဟေတုံ–သင်ယူခြင်းငှာ၊ အသင်္ကေါ့ဿ–မစွမ်းနိုင်သော ရှင်လောင်းအား၊ ယာယ ကာယစိ ဘာသာယ–အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘာသာဖြင့်၊ (မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ, အခြားဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ–ဟူလို၊) အတ္ထဝသေနပိ–အနက်အဓိပ္ပာယ်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ အာစိက္ခိတုံ–ပြောပြခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–သင့်၏။

ပန–ဆက်၊ ယာဝ–အကြင်မျှလောက်၊ အတ္ထနာ–ကိုယ်တိုင်၊ (သာမဏေသစ်သို့မဟုတ် ရဟန်းသစ်ကိုယ်တိုင်၊) သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ–ကျင့်ထိုက်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို၊ နိ ဇာနာတိ–မသိသေး၊ သဃ်ာဋ္ဌိပတ္တစီဝရဓာရဏဘောဇနိသဇ္ဇာဒီသု–သင်္ကန်းကြီး, သပိတ်,သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပုံ, ရပ်ပုံ, ထိုင်ပုံ အစရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ (သဃ်ာဋ္ဌိဖြင့် ရဟန်းသစ်ကို ရည်ရွယ်သည်၊ ဓာရဏဟူသည် သပိတ်ကိုင်ပုံ, သင်္ကန်းဝတ်ပုံတည်း၊) ပါနဘောဇနာဒီဝိဓိမှိ စ–သောက်ခြင်း,စားခြင်းအစရှိသော

ပဗ္ဗဇ္ဇာဟိ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ သရဏာဂုံသုံးပါး ပီသလျှင် သာမဏေအဖြစ် ပြီးစီး၏၊ မိမိ ဖြည့်ကျင့်ရမည့် သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုကား **"ဤသိက္ခာပုဒ်, ဤသိက္ခာပုဒ်များ"**ဟု သိဖို့ရာ ရွတ်ပြပေးရမည်–ဟူလို၊ ကမ္မဝါစာအဆုံး၌ ရဟန်းဖြစ်ပြီးသော ရဟန်းသစ်သည် မိမိ ဖြည့်ကျင့်ရမည့် ၂၂၇ သွယ် စသောသိက္ခာပုဒ်တို့ကို ချက်ချင်းအရကျက်ဖွယ် မလို၊ တဖြည်းဖြည်း သိရသကဲ့သို့, ဤသာမဏေတို့၌လည်း သိက္ခာပုဒ် ဆယ်ပါးကို ဥာဏ်မထက်လျှင် ချက်ချင်း ပို့ချ၍ပေးဖွယ် မလို၊ ရှေး မြန်မာခေတ်ကမူ သာမဏေမပြုမီကပင် ဤသိက္ခာပုဒ်တို့ကို အရကျက်စေတော်မူကြ၏၊ ထိုသို့ အရကျက်စေနိုင်လောက်အောင် အချိန်ရလျှင် ကောင်းသော နည်းလမ်းပင်တည်း။

ဆက်ဦးအုံ့။ ။ သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုကား မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖြစ်စေ, ဆိုင်ရာလူမျိုးတို့၏ ဘာသာဖြင့်ဖြစ်စေ ပြောပြသင့်သည်၊ ထိုသို့ ပြောပြရာ၌ **"ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ–သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရခြင်း"**စသည်ဖြင့် သိက္ခာပုဒ်ကို ရေတွက်ပြသကဲ့သို့ ပြောပြရမည်၊ **"ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ"**ဟု လူများ ဆောက်တည်သကဲ့သို့ **"သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ"**ဟု ထည့်၍ ပြောပြဖွယ်မလို၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း? သာမဏေများမှာ လူတို့ကဲ့သို့ သိက္ခာပုဒ်ဆယ်ပါးကို တမင်တကာ ဆောက်တည်ဖွယ်မလို၊ သရဏာဂုံသုံးပါး၏ အဆုံး၌ သာမဏေဖြစ်၍ အလိုလို သိက္ခာပုဒ်တို့ တည်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အစီအရင်ခ္ခ်ိလည်းကောင်း၊ ကုသလော–ကျွမ်းကျင်သည်၊ နေ ဟောတိ–မဖြစ်သေး၊ (သုရသုရကာရက သိက္ခာပုဒ်ကို မသိ၍ မသောက်တတ်, ဘောဇနဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို မသိ၍ မစားတတ်သေး၊) တာဝ–ထိုမကျွမ်းကျင်သေးသမျှကာလ ပတ်လုံး၊ ဘောဇနသာလ ဝါ–ဆွမ်းစားဇရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ သလာက ဘာဇနဋ္ဌာနံ ဝါ–စာရေးတံမဲဝေရာ အရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ အညံ–အခြားသော၊ တထာရူပဋ္ဌာနံ ဝါ–ထိုသို့ သဘောရှိသော ဇရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ (အများ စုဝေးရာ အရပ်မျိုးတည်း၊) နေ ပေသေတဗ္ဗော–မစေလွှတ်ထိုက်၊ သန္ဓိကံဝစရော ယေဝ–ဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ အနီးခ္ခ် လှည့်လည်သူကိုသာ၊ ကာတဗ္ဗော–ပြုထိုက်၏၊ (အနားမှာ နေစေရမည်–ဟူလို၊) ဗာလဒါရကောဝိယ–ငယ်ရွယ်သော ကလေးကိုကဲ့သို့၊ ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗော–စောင့်ရှောက်ထိုက်၏။

အသ–ထို သာမဏေသစ်အား၊ သဗ္ဗ–အလုံးစုံသော၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ–အပ်စပ်သော အကြောင်းအရာ, မအပ်စပ်သော အကြောင်းအရာကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗ–ပြောပြထိုက်၏၊ [သဗ္ဗမသ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ ဒသသိက္ခာပဒဝိနိမုတ္တံ ပရာမာသာမရာမာသာဒိဘေဒံ ကပ္ပိယာကပ္ပိယံ အာစိက္ခိတဗ္ဗ၊–ဋီကာ၊] နိဝါသန ပါရုပနာဒီသု–သင်းပိုင်ဝတ်ခြင်း, ဧကသီရန်းခြင်း အစရှိကုန်သော၊ အာဘိသမာစာရိကေသု–အာဘိသမာစာရိကဝတ်တို့ခ္ခ်၊ ဝိနေတဗ္ဗော–ဆုံးမထိုက်၏၊ တေနာပိ–ထိုဃာမဏေသစ်သည်လည်း၊ (သိက္ခိတဗ္ဗံခ္ခ် စပ်၊) အနုဇာနာမီ၊ပေ၊ နာသေတုန္တိ–ဟူ၍၊ ဧဝံ–သို့၊ ပရတော–နောက်ခ္ခ်၊ ဝုတ္တာနိ–ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ ဒသ–ကုန်သော၊ နာသနဂ်ါနိ–အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်ခြင်း၏ အကြောင်းအဂ်ါတို့ကို၊ အာရကာ–ဝေးစွာ၊ ပရိဝေဇေတွာ–ရှောင်ကြဉ်၍၊ အာဘိသမာစာရိကံ–ကို၊ ပရိပူရေဏ္ဍေန–ဖြည့်ကျင့်လျက်၊ ဒသဝိဓေ–ဆယ်ပါးအပြားရှိသော၊ သီလေ–ခ္ခ်၊ သာဓုကံ–ကောင်းစွာ၊ သိက္ခိတဗ္ဗံ–ကျင့်ရာ၏၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။

ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ–ရှင်ဖြစ်ပုံကို ဆိုရာဆိုကြောင်း စကားသည်၊
နိဋ္ဌိတာ–ပြီးပြီ။

အာဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတဗ္ဗော။ ။ အာဘိသမာစာရိကေသု ဝိနေတဗ္ဗောတိ ဣမိနာ သေခိယဥပဇ္ဈာယဝတ္တာဒိ အာဘိသမာစာရိကသီလမနေန ပူရေတဗ္ဗံ၊ တတ္ထ စ ကတ္တာဗ္ဗသ အကရဏေ အကတ္တာဗ္ဗသ စ ကရဏေ ဒဏ္ဍကမ္မာရဟော ဟောတီတိ ဒီပေတိ၊–ဋီကာ၊ အာဘိသမာစာရိက၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို တတိယပါရာဇိက အာနာပါန အခန်းခ္ခ် ပြခဲ့ပြီ။

ဒုတိယမာရကထာ

၃၅။ မယုံ့ခေါ် ဘိက္ခဝေတိ (ပဒသ)–၏။ မယာ–ငါသည်၊ (အနုပတ္တာဌ် စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော–သည်၊ (ဟောတိ၊) အထ ဝါ–ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ မယုံ–ငါ၏၊ ယေန ယောနိသော မနသိကာရော–အကြင် ယောနိသော မနသိကာရသည်၊ (အတ္ထိ) တေန ဟေတုနာ–ထိုယောနိသော မနသိကာရဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ (အနုပ္ပတ္တာဌ် စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ (မယာတိ ဝတ္တဗ္ဗဌ် စပ်၊) **အနုပ္ပတ္တာ**တိ ဇတ္ထ–ဟူသော ဤပါဠိဌ်–ဝိဘတ်ကို၊ ပရိဏာမေတွာ–ပြောင်းလွဲစေ၍၊ မယာတိ–မယာဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗံ။ [အထ ဝါ တက်အပ်သော ဤနည်းဌ် **"မယုံ–ငါ၏"**ဟု အနက်ပေး၍ ယောနိသော မနသိကာရောဌ် စပ်ပါ၊ အနုပ္ပတ္တာ၏ ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် စပ်လိုသောအခါ မယုံကို တတိယာဝိဘတ် ပြောင်းလွဲ၍ **"မယာ"**ဟု ဆိုပါ–ဟူလို။]

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိတော်ဌ် ရဟန်းတော်များအတွက် **"အနုပါပုဏာထ"** ဟု တိုက်တွန်းသော စကားတော်ကို တွေ့ရ၏၊ **"ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ တုက်တွန်းတော်မူဖွယ် လိုပါသေးသလား?"**ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကို ဤ ဝိမတိဋ္ဌိကာအတိုင်းသိပါ၊ ပြဠိုယ် အနုတ္တရ ဝိမုတ္တိ အနုပါပုဏာထာတိ ခီဏာသဝါ မယံ၊ ကိ အမှာက် ပဓာနေနာတိ ဝါသနာဒေါသေန ဝေါသာနံ အနာပဇ္ဇိတ္မာ ပန္ဓေသု သေနာသနေသု ဖလသမာပတ္တိယာဝ ဝိတိနာမနတ္ထံ တံ ဒိသွာ အညေသမ္ပိ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ သမာပဇ္ဇနတ္ထဉ္စ ဩဝါဒတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ–ဝိမတိဋ္ဌိကာ၊ ရဟန္တာဖြစ်သော်လည်း ရေးက ပါလာသော အထုံ ဝါသနာသည် မပျောက်သေး၊ ဤနေရာဌ် **"ငါတို့မှာ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးမှ ဘာလုပ်စရာ လိုသေးတုန်း"**ဟု မာနဝါသနာကလေး ပါနေသူများအတွက် **"ဝါသနာဒေါသေန"**ဟု ဆိုသည်။]

ဘဒ္ဒိဝဂ္ဂိယကထာ

၃၆။ ဘဒ္ဒိဝဂ္ဂိယာတိ(ဇတ္ထ–ဌ်၊ ဂုဏ္ဍတ္ထ–ကို၊) ကိရ(ဥဒ္ဒရိတ္မာ ဒသေမိ–ထုတ်၍ ပြဠိုးအုံ့၊) တေ ရာဇကုမာရာ–ထိုမင်းသားတို့သည်၊ ရူပေန စ–ရုပ်အဆင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ စိတ္တေန စ–စိတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘဒ္ဒကာ–ကောင်းကုန်၏၊ စ–ကောင်းရုံသာ မကသေး၊ ဝဏ္ဏဗန္ဓေန–အစုဖွဲ့ခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိစရန္တိ–လှည့်လည်ကုန်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာတိ–တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ–ဆိုအပ်ကုန်၏၊ **တေန ဟိ ဝေါ**တိ ဇတ္ထ–ဌ်၊ ဝေါကာရော–ဝေါအက္ခရာသည်၊ နိပါတမတ္တော–နိပါတ်မျှသာ တည်း၊ **ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ**တိ–ကား၊ ကေသဉ္စိ–အချို့သော မင်းသားတို့၏၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ–သည်၊ ဥဒပါဒိ–ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ ကေသဉ္စိ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ ဥဒပါဒိ၊ ကေသဉ္စိ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ဥဒပါဒိ၊ ဟိ–မှန်၊ တယောပိ–သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇတေ မဂ္ဂါ–တို့ကို၊ ဓမ္မစက္ခုတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ–ကုန်၏၊ ကိရ–ချဲ့၊ တေ–

ထို ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယမင်းသားတို့သည်၊ တုဏ္ဍိလဟောတကေ–တုဏ္ဍိလဟောတ်၌၊ တိ သ–သုံးကျိပ်သော၊ ဓုတ္တာ–သေသောက်ကြူးတို့သည်၊ အဟေသုံ ကိရ–ဖြစ်ကုန်သတတ်၊ အထ–ထိုအခါ၌၊ တုဏ္ဍိလောဝါဒံ–တုဏ္ဍိလဝက်၏ သြဝါဒကို၊ သုတ္တာ–နာရ၍၊ ပဠူသီလာနိ–ငါးပါးသီလတို့ကို၊ ရက္ခိံသု ကိရ–စောင့်ကြကုန်သတတ်၊ ဣဒံ–ဤ ငါးပါးသီလကို စောင့်ခဲ့ကြခြင်းသည်၊ နေသံ–ထိုမင်းသားတို့၏၊ ပုဗ္ဗကမ္မံ–ရှေးဘ၌ ဆည်းပူးအပ်သော ကောင်းမှုတည်း။ [အကျယ်ကို ဟတ်အဋ္ဌကထာ ဆက္ကနိပါတ်, ခရပုတ္တဝဂ်, တုဏ္ဍိလဟောတ်အဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။]

ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ။ ။ဘဒ္ဒံ ရူပဠူ စိတ္တဠူ ဧတေသမတ္ထီတိ ဘဒ္ဒကာ၊ ဝဏ္ဏဗန္ဓနံ ဝဂ္ဂေါ၊ ဥတ္တရပဒလောပေန၊ ဝဂ္ဂေန စရန္တီတိ ဝဂ္ဂိယာ၊ ဘဒ္ဒကာ စ တေ ဝဂ္ဂိယာ စာတိ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ၊ ကကာရလောပေနာတိ အတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာတိအာဒိ–ယောဇနာ၊ ဤသို့ ယောဇနာဖွင့်သော်လည်း **"ဘဒ္ဒါနံ–ရုပ်အဆင်း စိတ်အားဖြင့် ကောင်းမြတ်ကုန်သော မင်းသားတို့၏၊ ဝဂ္ဂေါ–အစုတည်း၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂေါ–အစု၊ ဘဒ္ဒဝဂ္ဂေ+ဘဝါ–ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာ"**ဟု ပြုမှ ရိုးရာကျမည်၊ ပဠဝဂ္ဂိယာ ကဲ့သို့တည်း။

ဥရဝေလပါဋိဟာရိယကထာ

၃၇။ **ပမုခေါတိ**–ကား၊ ပုဗ္ဗဂ်မော–ရှေ့သွားသည်၊ **ပါမောက္ခောတိ**–ကား ဥတ္တမော–အမြတ်ဆုံးသည်၊ ဝိသုဒ္ဓပညော–အထူးသဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ပညာရှိသူသည်၊ (ဟောတိ)။

၃၈။ အနုပဟစ္စာတိ–ကား၊ အဝိနာသေတွာ–မပျက်စီးစေမူ၍၊ (ရိုက်လျှင် ပျက်စီး၏။ မရိုက်မူ၍–ဟူလို၊) **တေဒေသာ တေဒန္တီ**–ကား၊ အတ္တနော–ကိုယ်တော်၏၊ တေဒေသာ–တန်ခိုးဖြင့်၊ နာဂသေ–နဂါး၏၊ တေဓံ–ကို၊ (**"ယံနူန ပရိယာဒိယေယျ"** ၌ စပ်၊) **ပရိယာဒိယေယျန္တီ**–ကား၊ (ယံနူန) အဘိဘဝေယျ–အကယ်၍ လွှမ်းမိုးရပါမူကား ကောင်းလေစု၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ (ယံနူန)ဝိနာသေယျ–အကယ်၍ ဖျက်ဆီးရပါမူကား ကောင်းလေစု၊ **မဂ္ဂန္တီ**–ကား၊ ကောဓံ–ဒေါသကို၊ (အသဟမာနောဝ၌ စပ်၊) **နတ္ထေ၀ စ ခေါ အရဟာ ယတာ အဟန္တီ**–ဟူသော ဤစကားကို၊ (ဝဒတိ၌ စပ်၊) အတ္တာနံ–မိမိကို၊ အဟံ–ငါသည်၊ အရဟာ–ရဟန္တာတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ မညမာနော–မှတ်ထင်နေသည်၊ (ဟုတွာ) ဝဒတိ–ပြောဆို၏။

ပရိယာဒိယေယျ။ ။ပရိ+အာပုဗ္ဗ ဒါဓာတ် ဒိဝါဒိ ယပစ္စည်း၊ **"ထက်ဝန်းကျင်+ပိုင်းခြားမှု+ယူရပါမူကား"**ဟု သဒ္ဒတ္ထ၊ **"ကုန်ခန်းစေရပါမူကား"**ဟု ဝေါဟာရတ္ထဖြစ်၏၊ အဘိဘဝေယျ ဝိနာသေယျတို့ကား အဓိပ္ပာယတ္ထချည်းတည်း၊ ယောဇနာ၌ကား အဘိဘဝေယျ ဝိနာသေယျတို့ကိုပင် **"သဒ္ဒတ္ထ"**ဟု ဆိုလေသည်။

၃၉။ နေရဠာယဲ ဘဂဝါတိအာဒိကာ–နေရဠာယဲ ဘဂဝါအစရှိကုန်သော ဂါထာယော–တို့ကို၊ ပစ္စာ–သံဂါယနာတင်ရာ နောက်အခါ၌၊ ပက္ခိတ္တာ–ထည့်အပ်ကုန်ပြီ။

၄၄။ ဝိသဇ္ဇေယျုန္တိ–ကား၊ သုက္ခာပနတ္ထာယ–ခြောက်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပသာရေတွာ–ဖြန့်၍၊ ထပေယျုံ–ထားရပါမူကား၊ (ယန္ဒုုန–ကောင်းလေစွ၊) ဣတိ အတ္ထော–နက်၊ ဘန္တေ, ဟတ္ထံ–လက်တော်ကို၊ အာဟရ–ရှေးရှုဆောင်တော်မူပါ၊ (မြှောက်တော်မူပါ၊) ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ဝဒန္တော ဝိယ–(မပြောသော်လည်း) ပြောသကဲ့သို့၊ သြဏတော–အောက်သို့ ညွှတ်ပြီ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အာဟရဟတ္ထော–အာဟရတ္ထ မည်၏၊ **ဥမ္မယျာ**ဧတ္တောတိ–ကား၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ–လွှတ်လိုက်၍၊ (ပဌမတရံ အာဂန္တွာ အဂ္ဂါဂါရေ နိသီဒိတ္ဝါ စပ်၊) အဂ္ဂိဘာဧနာနိ–မီးအိုးခင်းတို့ကို၊ **မန္ဒာမုဒိယောတိ**–မန္ဒာမုခီတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ–ကုန်၏။

၅၁။ စိရပဋိကောတိ–ကား၊ စိရကာလတော–ကြာမြင့်စွာသော ကာလမှ၊ ပဋ္ဌာယ–စ၍၊ (အဘိပ္ပသန္နာဝ် စပ်)။

၅၂။ ကောသမိယန္တိ အာဒီသု–ပါဠိရပ်တို့၌၊ ကောသာ ဧဝ–ဆံပင်တို့သည်ပင်၊ ကောသမိယံ–ကောသမိယ မည်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ–အလုံးစုံသော ဧဌာမိယံ စသောပုဒ်တို့၌၊ ဧသနယော–ဤနည်းတည်း၊ **ခါရိကာဧ**န္တိ–ကား၊ ခါရိဘာရော–ရသေ့ပရိက္ခရာဟူသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးရှိသော ထမ်းပိုးတည်း။

အာဟရဟတ္ထော စသည်။ ။ အာဟရ+ဟတ္ထံတိ ဝဒတိတိ အာဟရဟတ္ထော–လက်ကို ရှေးရှုဆောင်ပါ (လက်လှမ်းပါ) ဟု ဆိုသူ၊ အာဟရဟတ္ထော ဝိယာတိ အာဟရဟတ္ထော–ထိုသူနှင့်တူသော၊ ကကုဓော–ခတက်ပင်၊ မန္ဒ–ငယ်သော(ကျဉ်းသော)+ မုခံ ယာသံ အတ္ထိတိ မန္ဒာမုခိယော၊ နှဉ် ဒီဃပြု၊ (ကျဉ်းသော မျက်နှာဝရှိသော မီးအိုးခင်းတို့၊) ကောသမိယံ၌ ဆံပင်တို့နှင့် ရောနှောနေသော အခြားဝတ္ထုကို ယူမည်စိုး၍ **"ကောသာ ဧဝ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ တစ်ယောက်၏ ဆံပင်၌ ရောထွေးနေသော အခြားတစ်ယောက်၏ ဆံပင်ကို **"မိဿော+ကေသော ကောသမိဿော"**ဟု ဆိုသည်။

ခါရိကာဧ။ ။ ခါရိသဒ္ဒါသည် ရသေ့တို့၏ ပရိက္ခရာဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်၊ [ခါရိတိ အရဏီကမဏ္ဍလုသုဇာဒယော(ပွတ်ခုံ, ပွတ်ကျည်, ရေကယား, ယောက်မ အစရှိကုန်သော)တပသပရိက္ခာရာ–သီလက္ခန် အမွှဋ္ဌသုတ္တာဒ်။] ကာဧသဒ္ဒါသည် ထမ်းပိုးဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်၊ ဘာရသဒ္ဒါကား ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး အနက်ကို ဟောဏ်၊ ထို့ကြောင့် **"ခါရိ+ဘာရော ယသ္သာတိ ခါရိဘာရော (ကာဧော)–ရသေ့ပရိက္ခရာဟူသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးရှိသော ထမ်းပိုး"**ဟု ကြံပါ၊ ခါရိကာဧမိသံမှ ခါရိကာဧကို ယူသောကြောင့် **"ခါရိကာဧောတိ"**ဟု ရှိရမည်၊ ကာဧသဒ္ဒါ ပုလ္လိင်တည်း၊ **"ခါရိဘာရိတော–ရသေ့ပရိက္ခရာတို့ဖြင့် ပြည့်သော + ကာဧော ခါရိကာဧော"**ဟု ပြု။

ဥရဝေလပါဠိဟာရိယကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

ဗိမ္မိသာရသမာဂမကထာ

၅၅။ လဒ္ဓိဝနေတိ–ကား၊ တာလုယျာနေ–ထန်းဥယျာဉ်၌၊ **သုပ္ပတိဋ္ဌေ စေတိယေတိ–ကား၊** အညတရသို့–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဝဋ္ဋရက္ခေ–ပညောင်ပင်၌၊ (ဝိဟာရတို့ စပ်၊) ဧတံ–ဤသုပ္ပတိဋ္ဌဟူသော အမည်သည်၊ တဿ–ထိုပညောင်ပင်၏၊ နာမံ–အမည်သည်၊ (ဟောတိ)ကိရ–ဖြစ်သတတ်၊ [ပညောင်ပင်ကိုပင် လူတို့က နတ်သစ်ပင် (နတ်ကြီးနေရာ သစ်ပင်)ဟု ယူဆ၍ စေတိအမှတ်ဖြင့် ကိုးကွယ်ကြသည်။] **ဒွါဒသနဟုတေဟိတိ** ဧတ္ထ–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဧကံ နဟုတံ–တစ် နဟုတသည်၊ ဒသသဟဿာနိ–ဆယ်ထောင်တို့တည်း၊ (ဝါ–တစ်သောင်းတို့တည်း၊) **အဗ္ဘာဘာသိတိ–ကား၊** တေသံ–ထိုဗြာဟ္မဏ, ဂဟပတိတို့၏၊ ကခ်ါစ္ဆေဒနတ္ထံ–ယုံမှားသံသယကို ဖြတ်တောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဘာသိ–မိန့်တော်မူပြီ၊ **ကိသကောဝဒါနောတိ–ကား၊** တာပသစရိယာယ–ရသေ့တို့၏အကျင့်ဖြင့်၊ ကိသသရီရတာ–ကြုံလိုသောကိုယ် ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကိသကောတိ–ကိသကဟူ၍၊ လဒ္ဓနာမာနံ–ရအပ်သောအမည် ရှိကုန်သော၊ တာပသာနံ–ရသေ့တို့ကို၊ သြဝါဒကော–ဆုံးမတတ်သော ဆရာကြီးသည်၊ အနုသာသကော–သွန်သင်တတ်သော ဆရာကြီးသည်၊ သမာနော–ဖြစ်ပါလျက်၊ ဣတိ အတ္ထော–နက်၊ အထ ဝါ–ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ ကိသကော–ကြုံလိုပိန်ချုံးသော၊ တာပသော–သည်၊ သမာနော–လျက်၊ ဝဒါနော စ–သူတစ်ပါးတို့ကို ဆုံးမတတ်သူသည်လည်း၊ (သမာနော–လျက်၊) အညေ–အခြားသော ရသေ့တို့ကို၊ သြဝဒန္တော–ဆုံးမတတ်သူသည်၊ အနုသာသန္တော–သွန်သင်တတ်သူသည်၊ (ဟုတ္မာ)ပိ–ဖြစ်ပါလျက်လည်း၊

ကိသကောဝဒါနော။ ။ **"တာပသစရိယာယ၊ပေ၊ လဒ္ဓနာမာနံ တာပသာနံ"**ကို ကြည့်၍ **"ကိသန္တိ (တစ်နည်း) ကိသန္တိတိ ကိသကာ"**ဟု ပြု၊ ရသေ့တို့၏အကျင့်ကို ကျင့်ကြရာဖြင့် ဝဝဖြိုးဖြိုး မရှိကြ၊ ကြုံလိုသော ကိုယ်ကာယရှိကြသော ရသေ့များကို **"ကိသက"**ဟု ခေါ်သည်၊ ကိသဓာတ်+ဏွပစ္စည်း၊ ယောဇနာဒ္ဓိကား **"ကိသော+ကော (အတ္တာ) ဧတေသန္တိ ကိသကာ"**ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍, ကသဒ္ဒါသည် **"အတ္တ–သရီရ"** အနက်ဟောဟု ကြံလေ၏၊ **"သြဝဒတီတိ သြဝဒါနော"** အဝပုဗ္ဗ+ဝဒဓာတ်, အာနပစ္စည်း၊ ယောဇနာဒ္ဓိကား ယုပစ္စည်း ကြ၍ ဂါထာဗန္ဓဖြစ်သည့်အတွက် အကို ဒီဃပြုဟု ဆိုလေသည်၊ **"ကိသကော+သြဝဒါနော ကိသကောဝဒါနော–ရသေ့တို့၏ သြဝါဒါစရိယ ဆရာကြီး"**။

အထ ဝါ။ ။ ဤဒုတိယနည်း၌ကား **"ကိသတိတိ ကိသကော–ကြုံလိုပိန်ချုံးသော ရသေ့၊ သြဝဒတိတိ သြဝဒါနော၊ ကိသကော+ဟုတ္မာ သြဝဒါနော, ကိသကောဝဒါနော"**ဟု ကမ္မဓာရည်းပြု၊ **"မိမိက ရသေ့ဖြစ်၍ အခြားရသေ့တို့ကိုလည်း ဆုံးမသွန်သင်ရသော သြဝါဒါစရိယဆရာကြီး ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ရသေ့တို့၏ အလုပ်ဖြစ်သော မီးပူဇော်မှုကို ပယ်စွန့်ရသနည်း?"** ဟူလို။

ဣတိ အတ္ထော–နက်၊ **ကထံ ပဟီနန္တိ**–ကား၊ ကေန ကာရဏေန–ကြောင့်၊ ပဟီနံ–ပယ်စွန့်အပ်သနည်း?၊ ဣဒံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝုတ္တံ–သည်၊ ဝါ–သည်၊ ဟောတိ၊ (**ကိံ** ဝုတ္တံ ဟောတိ၊) ဥရဝေလဝါသိ–ဥရဝေလအရပ်၌ နေလေ့ရှိသော **ကဿပ**၊ တံ–သည်၊ အဂ္ဂိပရိစာရကာနံ–မီးကို လုပ်ကျွေးတတ်ကုန်သော၊ တာပသာနံ–တို့၏၊ သယ်–ကိုယ်တိုင်၊ သြဝါဒါစရိယော–သြဝါဒပေးတတ်သော ဆရာကြီးသည်၊ [**"သြဝါဒဒါယကာစရိယော"**ဟု ဆိုလိုလျက် ဒါယကဗုဒ္ဓကို ချေထားသည်၊] သမာနော–လျက်၊ ကိံ–အဘယ်ကို၊ ဒိသွာ–မြင်၍၊ ဝါ–မြင်ခြင်းကြောင့်၊ ပဟာသိ–ပယ်ရ စွန့်ရသနည်း?၊ တံ–သင့်ကို၊ ဧတမတ္ထံ–ဤအကြောင်းကို၊ ပုစ္ဆာမိ–မေး၏၊ ကေန ကာရဏေန–ကြောင့်၊ တဝ–၏၊ ဝါ–သည်၊ အဂ္ဂိဟုတံ–မီးပူဇော်မှုကို၊ ပဟီနံ–ပယ်စွန့်အပ်သနည်း၊ ဣတိ (ဝုတ္တံ ဟောတိ)။

ဒုတိယဂါထာယ–၏၊ အယံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အတ္ထော–တည်း၊ ရူပါဒိကေ–ရူပါရုံအစရှိကုန်သော၊ ဧတေ ကာမေ–ဤကာမဂုဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဣတ္ထိယော စ–မိန်းမတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ယညာ–ယဇ်တို့သည်၊ အဘိဝဒန္တိ–ပြည့်စုံနိုင်၏ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊ သွာဟံ(သော+အဟံ)–ထို တပည့်တော်သည်၊ သဗ္ဗမ္ပိ–အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ရူပါဒိကံ–ရူပါရုံအစရှိသော၊ ဧတံ ကာမပ္ပဘေဒံ–ဤကာမအပြားကို၊ ခန္ဓူပဓိသု–ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိတို့၌၊ မလန္တိ–အညစ်အကြေးဟူ၍၊

ယညာ အဘိဝဒန္တိ။ ။ ဋီကာ၌ **"ယာဂဟေတု ဣဋ္ဌေန္တိ ဝဒန္တိ"**ဟု ဖွင့်၏၊ ထို အဖွင့်ကို ထောက်၍ **"ယညာ–ယဇ်ပူဇော်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်"**ဟု ဟိတ်အနက် ပေးရမည်ကဲ့သို့ ထင်ရ၏၊ သို့သော် နောက်၌ **"ယသ္မာပေ၊ မလမေဝ ဝဒန္တိ"**ဟု အနိယမဝါက္ယ ထည့်ရာဝယ် **"ဣမေ ယညာ"**ဟု ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် ထည့်ထားသော ကြောင့် ဤနေရာ၌လည်း ယညာသည် **"ဝဒန္တိ"**၏ ကတ္တားသာတည်း၊ **"ယာဂဟေတု ဣဋ္ဌေန္တိ"**ဟု ဋီကာဖွင့်သည်ကား **"ဝဒန္တိ"**၏ ဝဒနာကာရကို အပိုထည့်၍ ဖွင့်ခြင်းသာဟု မှတ်ယူပါ။

ဒုတိယ**ဂါထာ**။ ။ **"ယညာ အဘိဝဒန္တိ–ယဇ်တို့က ပြောကြသည်"**ဟု ဆိုရာ၌ **"ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကြောင့် ပြည့်စုံနိုင်၏"**ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို မပြောတတ်သော်လည်း ပြောသကဲ့သို့ တင်စားသော တဒ္ဓမ္မုပစာတည်း၊ ယဇ်တို့က **"ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကြောင့် ရူပ သဒ္ဒ, စသည့်အာရုံ, ကာမဂုဏ်ကို, ပြည့်စုံစေနိုင်ကြ၏"**ဟု ပြောကြသည်–ဟူလို၊ ဤယဇ်ဟူသည်လည်း ဒါနပြုခြင်းမျိုးပင်တည်း၊ ဒါနကို တစ်ခါတရံ အကြီးအကျယ် ပြုခြင်းမျိုးကို **"ယိဋ္ဌ"** ဟု ခေါ်သည်၊ နေ့စဉ် ပြုခြင်းမျိုးကို **"ဟုတ"** ဟု ခေါ်သည်၊ **"ဒါနံ ဒေတာ ဘောဂဝါ"**နှင့်အညီ ထို ယိဋ္ဌ, ဟုတတို့သည် ရူပ, သဒ္ဒ, စသည်အာရုံ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ကိုသာ ပြည့်စုံစေနိုင်ကြသည်။

ခန္ဓူပဓိသု။ ။ ပါဠိတော်လာ ဥပဓိသုကို **"ခန္ဓူပဓိသု"**ဟု ဖွင့်၏၊ ဥပရေးရှိသော **"ဓာ"**ဓာတ်သည် **"တည်ရာ"**ဟူသောအနက်ကို ဟောဏ်၊ **"ဥပဓိယတိ ဌေဿတိ ဥပဓိ"**ဟုပြု၊

ဥတ္တာ–၍၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ယိဋ္ဌဟုတပ္ပဘောဒါ–ယဇ်ကြီး ယဇ်ငယ်အပြားရှိကုန်သော၊ ဣမေ ယညာ–ဤယဇ်တို့သည်၊ မလမေဝ–ကာမစသော အညစ်အကြေးကိုသာ၊ ဝဒန္တိ–ပြည့်စုံနိုင်၏ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊ [နောက်ဝါကျ၌ တသ္မာရှိ၍ ယသ္မာစသော ဝါကျကို အပိုထည့်သည်။] တသ္မာ–ကြောင့်၊ ယိဋ္ဌေ–ယဇ်ကြီးပူဇော်ခြင်း၌လည်း၊ နာ အရဏ္ဍေ–မမွေ့မလျော်တော့ပါ၊ ဟုတေ–ယဇ်ငယ်ပူဇော်ခြင်း၌လည်း၊ နာ အရဏ္ဍေ၊ ယိဋ္ဌေ ဝါ–၌လည်းကောင်း၊ ဟုတေ ဝါ–၌လည်းကောင်း၊ နာဘိရမိ–မမွေ့မလျော်တော့ပါ၊ ဣတိ အတ္ထော။ [အရဏ္ဍ၌ ရဏ္ဍ ဓာတ်၏ တပ်မက်ခြင်းအနက်ကို ယူမည်စိုး၍ **"အဘိရမိ"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။]

📖 တတိယဂါထာယ–၌၊ **အထ ကောစရဟိတိ**–ကား၊ အထ–ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ ကွစရဟိ–အဘယ်၌၊ (ရမိတ္ထ–မွေ့လျော်သနည်း?) [ကောကို **"ကွ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ကောသည် ကွအနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ်ဟု ကြံပါ။] သေသံ–ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ–ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။

စတုတ္ထဂါထာယ–၌၊ **ပဒန္တိ**–ကား၊ နိဗ္ဗာနပဒံ–နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ပဒကို၊ သန္တ သဘာဝတာယ–ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သန္တံ–ငြိမ်သက်စွာထသော၊ ဥပဓိနံ–ကာမုပဓိ အစရှိသော ဥပဓိတို့၏၊ အဘာဝေန–မရှိခြင်းကြောင့်၊ အနုပဓိကံ–ဥပဓိလည်း မရှိထသော၊ ရာဂကိဉ္စနာဒီနံ–ဖိစီးနှိပ်စက်တတ်သော ရာဂအစရှိသောတရားတို့၏၊ အဘာဝေန–ကြောင့်၊ **အကိဉ္စနံ**–ဖိစီးနှိပ်စက်တတ်သော ရာဂစသော တရားလည်း မရှိထသော၊ တိသု ဘဝေသု–သုံးပါးသော ဘဝတို့၌၊ အလဂ္ဂတာယ–မငြိကပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊(အသတ္တံ၌ စပ်၊) ယံ ကာမဘဝံ–အကြင်ကာမဘဝ်ဝကို၊ ယညာ–တို့သည်၊ ဝဒန္တိ–နှ၏၊ တသ္မိံ ပိ ကာမဘဝေ–ထိုကာမဘဝ၌လည်း၊ အသတ္တံ–မငြိကပ်ထသော၊ ဧရောမရဏ္ဍာနံ–တို့၏၊ အဘာဝေန–ကြောင့်၊ အနညထာဘာဝံ–တစ်ပါးသော အပြားအားဖြင့် ဖြစ်လေ့မရှိထသော၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ **"ဇာတိဧရောမရဏာနံ"**ဟု ရှိ၏၊ **"အညထာ"** လာသမျှ၌ **"ဇာတိ"** မပါရဟု မှတ်ပါ။] (ယံ ပဒံ–အကြင် နိဗ္ဗာန်ကို၊) အတ္တနာ–ကိုယ်တိုင်၊ ဘာဝိတေန–ဖြစ်စေအပ်သော၊ ဝါ–ပွားစေအပ်သော၊

ထိုဥပဓိသည် **"ကာမုပဓိ, ခန္ဓုပဓိ, ကိလေသုပဓိ, အဘိသင်္ခါရုပဓိ"**ဟု လေးပါးရှိ၏၊ ထိုလေးပါးတို့တွင် ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်နှင့်တကွ ကိလေသာကာမတို့သည် သုခ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် **"ကာမုပဓိ"**မည်၏၊ ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော ဤကိုယ်သည် ဇာတိဒုက္ခ စသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် **"ခန္ဓုပဓိ"**မည်၏၊ ကိလေသာတို့သည် အပါယ်ဒုက္ခ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် **"ကိလေသုပဓိ"**မည်၏၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံဟူသော အဘိသင်္ခါရသည် ဘဝဒုက္ခ၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် **"အဘိသင်္ခါရုပဓိ"** မည်၏၊ ထိုလေးပါးတို့တွင် ဤနေရာ၌ **"ခန္ဓုပဓိ"**ကို ယူစေလို၍ **"ခန္ဓုပဓိသု"**ဟု ဖွင့်သည်။

မဂ္ဂေနေ၀–မဂ်ဖြင့်သာလျှင်၊ အဓိဂန္တဗ္ဗံ–ရောက်ထိုက်၏၊ အညေန–အခြားသော၊ ကေနစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ နု အဓိဂမေတဗ္ဗံ–မရောက်စေထိုက်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အနညနေယျံ–ကိုယ်တိုင်သိအပ်သည်ဖြစ်၍ အခြားသူတို့ မသိစေအပ်ထသော၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဤဒိသံ–ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ ပဒံ–နိဗ္ဗာန်ကို၊ အဒ္ဒသံ–မြင်ရပါပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ယိဇ္ဇေ–ဥ္ဇလည်း၊ နု အရဏ္ဍိ၊ ဟုတေ–ဥ္ဇလည်း၊ နု အရဏ္ဍိ၊ တေန–ထိုစကားဖြင့်၊ ကိံ–အဘယ်ကို၊ ဒဿေတိ–ပြသနည်း၊ ယော အဟံ–သည်၊ ဒေ၀မနုဿလောကသမ္မတ္တိသာ၀ကေ–နတ်ပြည် လူ့ပြည်ဥ္ဇ ပြည့်စုံခြင်းကို ပြီးစေတတ်သော်၊ ယိဇ္ဇေ–ဥ္ဇလည်း၊ နု အရဏ္ဍိ၊ ဟုတေ–ဥ္ဇလည်း၊ နု အရဏ္ဍိ၊ သော(အဟံ)–သည်၊ (ကိံ ၀ကွာမိဥ္ဇ စပ်၊) မေ–တပည့်တော်၏၊ မနောသည်၊ ဧတ္ထ နာမ ဒေ၀မနုဿလောကေ–ဤမည်သော နတ်လောက လူ့လောကဥ္ဇ၊ ရတော–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ကိံ ၀ကွာမိ–အဘယ်မှာ လျှောက်နိုင်ပါတော့အုံ့နည်း?၊ (ဣတိ–သို့၊ ဒဿေတိ။)

၅၆။ ဧ၀ं–သို့၊ သဗ္ဗလောကေ–ဥ္ဇ၊ အနဘိရတိဘာ၀ं–မွေ့လျော်ခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပကာသေတွာ–ထင်ရှားပြပြီး၍၊ အထ ခေါ–ထင်ရှားပြပြီးရာ ထိုအခါဥ္ဇ၊ အာယသ္မာ ဥရ၀েလကဿပေါ–သည်၊ သာ၀ကောဟမသ္မိတိ–ဟူ၍၊ ဧ၀ं–သို့၊ ဘဂ၀တော–၏၊ **သာ၀ကဘာ၀ं**–ကို၊ ပကာသေသိ–ပြီ၊ တဋ္ဌ–ထို သာ၀ကအဖြစ်ကိုလည်း၊ အာကာသေ–**ကောင်း**ကင်ဥ္ဇ၊ နာနာ၀ိဓာနိ–အထူးထူး အပြားပြား များကုန်သော၊ ပါဋိဟာရိယာနိ–တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့ကို၊ ဒဿေတွာ–၍၊ (ပကာသေသိ–ပြီ၊) **ဓမ္မစက္ကန္တိ**–ကား၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏ်–သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည်၊ (ဥဒပါဒိဥ္ဇ စပ်။)

၅၇။ **အဿာသကာတိ**–ကား၊ အာသီသနာ–တောင့်တခြင်းတို့သည်၊ ပတ္ထနာ–တောင့်တခြင်းတို့သည်၊ (အဟောသုံ့ဥ္ဇ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ [အာပုဗ္ဗ သာသဓာတ်သည် **"အာသီသန"**အနက်ကို ဟောဏ်၊ ဣကုပစ္စည်းလည်း **"ဘောဟော"**ဟု သိစေလိုရ **"အာသီသနာ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို**"အာသီသနာ"**ကိုလည်း**"တောင့်တခြင်း"**အနက်ဟု သိစေလိုရ **"ပတ္ထနာ"**ဟု ဖွင့်သည်၊] ပန–ဆက်၊ **သောဟံ ဘန္တေ** ဧတ္ထ–ဟူသော ဤပါဋိဥ္ဇ၊ မဂ္ဂပဋိ၀েဓေနေ၀–သောတာပတ္တိမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်ပင်၊ အသ–ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်း၏၊ သရဏာဂမနံ–သရဏာဂုံသည်၊ ကိဉ္စာပိ သိဒ္ဓံ–အကယ်၍ကားပြီးပါပေပြီ၊ ပန–ထိုသို့ပင်ပြီးပါသော်လည်း၊ တတ္ထ–ထိုမဂ်ဖြင့် သရဏာဂုံကို ပြီးစေရာဥ္ဇ၊ [ယောဇနာဥ္ဇ **"တတ္ထ ရတနတ္တယေ"**ဟု စွဲလေ၏၊]

ကိဉ္စာပိ၊ပေ၊ ကရောတိ။ ။ ပါဠိတော်ဥ္ဇ **ဗိမ္ဗိသာရ**မင်း၏ သောတာပန်ဖြစ်ပုံကို ရှေးဥ္ဇ ပြပြီးဖြစ်ပါလျက် **"သောဟံ ဘန္တေ"**စသည်ဖြင့် သရဏာဂုံကို နောက်ဥ္ဇ ပြပြန်ရာ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သရဏာဂုံ မတည်သေးသလော?ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် ကိဉ္စာပိ အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်၊ သောတာပန်ဖြစ်သော **ဗိမ္ဗိသာ**ရမင်းမှာ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းဖြင့်ပင် သရဏာဂုံ တည်ပြီးကား မှန်ပါ၏၊

နိစ္စယဂမနမေဝ–ဆုံးဖြတ်သောအားဖြင့် ကိုးကွယ်ရာဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်းသို့သာ၊ ဂတောာ–ရောက်ပြီ၊ ဣဒါနိ–ဌ်(**'သောဟံ ဘန္တေ'**ဟု လျှောက်ထားရာ ယခုအခါ၌)ဝါစာယ–နှုတ်ဖြင့်၊ အတ္တာသန္ဓိယျာတနံ–မိမိကိုယ်ကို အပ်နှင်းကြောင်းသရဏဂုံကို၊ ဂရောတိ–ပြု၏၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ မဂ္ဂဝသေန–သောတာပတ္တိမဂ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ယံ နိယတသရဏတံ–အကြင် မြဲသော သရဏဂုံရှိသူ၏အဖြစ်သို့၊ (အမြဲသရဏဂုံတည်သူ၏အဖြစ်သို့၊) ပတ္တော–ရောက်ပြီ၊ တံ–ထိုနိယတသရဏ၏အဖြစ်ကို၊ ပရေသံ–သူတစ်ပါးတို့အား၊ ဝါစာယ–ဖြင့်၊ ပါကဋံ–ထင်ရှားသည်ကို၊ ကရောန္တော–ပြုလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ စ–ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊) ပဏိပါတဂမနံ–ပဏိပါတသရဏဂုံသို့၊ ဂစ္ဆန္တော–ရောက်လိုသည်၊ (ဟုတ္တာ စ–လည်းကောင်း၊) ဧဝံ–ဤသို့**'သောဟံ ဘန္တေ'**အစရှိသည်ဟူ၍၊ ဝဒတိ–လျှောက်၏။

၅၈။ သိင်္ဂီနိက္ခသဝဏ္ဏောတိ–ကား၊ သိင်္ဂီသုဝဏ္ဏနိကွေနံ–တစ်နိုက္ခ အတိုင်းအရည်ရှိသော သိင်္ဂီ ရွှေအဆင်းနှင့်၊ သမာနဝဏ္ဏော–တူသော အဆင်းရှိတော်မူသော၊ **ဒသဝါသောတိ**–ကား၊ ဒသသု–ဆယ်ပါးကုန်သော၊ အရိယဝါသေသု–ရဟန္တာ,

---

သို့သော် ထိုသောတာပန်ဖြစ်ချိန်၌ စိတ်အားဖြင့် ကိုးကွယ်ရာဟု ဆုံးဖြတ်မှုသို့သာ ရောက်သေး၏, နှုတ်ဖြင့်ကား မလျှောက်ရသေး၊ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ နှုတ်ဖြင့် လျှောက်လိုသည်ဖြစ်၍**"သောဟံ ဘန္တေ"**စသည်ကို လျှောက်ရသည်၊ အတ္တာသန္ဓိယျာတနဟူသည် မိမိကို ရတနာသုံးပါးအား အပ်နှင်းကြောင်း သရဏဂုံတည်း၊ သရဏဂုံလေးမျိုး, အကျယ်ကို သာရတ္ထဒီကာ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ၌ ရှုပါ။

မဂ္ဂဝသေန ဝါယံ။ ။စာအုပ်တို့၌ **"မဂ္ဂဝသေနေဝါယံ"**ဟု တွေ့ရ၏၊ နောက်၌ **"ပဏိပါတဂမနံ ဂစ္ဆန္တော"**ကို ထောက်၍ ဤနည်းသည် အတ္တာသန္ဓိယျာတနသရဏဂုံကို ပြသောနည်းမှတစ်ပါး ပဏိပါတသရဏဂုံကို ပြသောနည်းဟု သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် **"မဂ္ဂဝသေန ဝါယံ"**ဟု ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ရှိသင့်သည်၊ ဤ၌ ပဏိပါတဟူသည် ရှိခိုးဝပ်ချခြင်းတည်း၊ ပ–ရှိရှိသေသေ၊ နိပတနံ–ကျရောက်ခြင်း (ပျပ်ဝပ်ခြင်း)+ပနိပါတော–ရှိရှိသေသေ ပျပ်ဝပ်ရှိခိုးခြင်း၊ နိပုဗ္ဗ+ပတဓာတ်+ဏပစ္စည်းဖြင့် **"နိပါတ"**ဟု ဖြစ်ပြီး နောက် ပ ဥပသာရကြောင့် နဝယ်ကို ဏကြီးပြန်၍ **"ပဏိပါတ"**ဟု ဖြစ်ရသည်၊ သက္ကတ၌ **"ပြနိပါတ"**ဟု ရှိ၏၊ ယောဇနာ၌ **"ပဏိ (ပါဏိ)–လက်"**ဟု ဆိုလေသည်, စဉ်စားပါ။

သိင်္ဂီနိက္ခသဝဏ္ဏော။ ။နိုက္ခဟူသည် ရွှေကိုချိန်ရာ၌ အရေအတွက် တစ်မျိုးတည်း၊ ထိုအရေအတွက်ကို အဘိဓာန်၌ ရှုပါ၊ ထိုနိုက္ခအရေအတွက်ရှိသော သိင်္ဂီ ရွှေကို**"သိင်္ဂီနိက္ခ"**ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသိင်္ဂီနိုက္ခဟု ခေါ်အပ်သော သိင်္ဂီနိုက်ရွှေသည် နတ်၌ဖြစ်သော ရွှေတို့တွင် အကောင်းဆုံးရွှေ ဖြစ်သတတ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆင်းတော်သည် ထိုသိင်္ဂီနိုက်ရွှေနှင့်တူသောကြောင့် **"သိင်္ဂီနိုက္ခသဝဏ္ဏ"**ဟု ဆိုသည်၊ **"သ"**သည် သမာနအနုက်ဟော၊ [သိင်္ဂီနိုက္ခဿ စ နိုက္ခပရိမာဏနသိင်္ဂီသုဝဏ္ဏေန ကတံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌ–ဋီကာ။]

အရိယာတို့၏ ကျင့်သုံးနေထိုင်ရာ အကျင့်တို့၌ ဝုတ္တဝါသော–ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော အရိယာဝါသရှိတော်မူသော၊ **ဒသမမ္မဝိဒူတိ**–ကား၊ ဒသကမ္မပထဝိဒူ–ဆယ်ပါးသော ကမ္မပထတို့ကို သိတော်မူသော၊ ဒသဘိ စုပေတောတိ–ကား၊ ဒသဟိ–နှင့်သော၊ အသေက္ခေဟိ–အသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စဖြစ်ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ–အင်္ဂါတို့နှင့်၊ ဥပေတော–ပြည့်စုံတော်မူသော၊ (**"ဘဂဝါ ရာဇဂဟံ ပါဝိသိ"**၌ စပ်၊) **သဗ္ဗဒိ ဒန္တောတိ**–ကား၊ သဗ္ဗေသု–အလုံးစုံသော စက္ခုစသား ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌၊ ဒန္တော–ယဉ်ကျေးတော်မူ၏၊ ဟိ–မှန်၊ ဘဂဝတော–၏၊ စက္ခုအာဒီသု–စက္ခုစသား, ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့တွင်း ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အဒန္တံ နာမ–မယဉ်ကျေးသော ဣန္ဒြေမည်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိ။

၅၉။ ဘဂဝန္တံ ၊ပေ၊ နိသိဒိတိ–ကား၊ ဘဂဝန္တံ–ကို၊ ဘုတ္တဝန္တံ–ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးသည်ကို၊ ပတ္တတော **စ**–သပိတ်တော်မှလည်း၊ အပနီတပါဏိ–ဖဲအပ်ပြီးသော လက်တော်ရှိသည်ကို၊ **သလ္လက္ခေတွာ**–မှတ်သား၍၊ **ဧကသ္မိं** ပဒေသေ–တစ်ခုသောအရပ်၌၊ **နိသိဒိ**–ထိုင်ပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ **အတ္ထိကာနန္တိ**–ကား၊ ဗုဒ္ဓါဘိဂမနေန ဝါ–ဘုရားသို့ရှေးရှုသွားခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဘုရားဖူးသွားခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဿဝနေန ဝါ–တရားနာခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိကာနံ–အလိုရှိကုန်သော၊ (မနုဿာနံ၌ စပ်၊) **အဘိဏ္ဍမနီယန္တိ**–ကား၊ အဘိဏ္ဍံ–သွားခြင်းငှာ၊ သဏ္ဌာ(ဏောယုံ)–တတ်ကောင်းသည်၊ [အနိယပစ္စည်း၏ သဏ္ဌာအနက်ကို ဖွင့်သည်။] **အပ္ပာကိဏ္ဏန္တိ**–ကား၊ **အနာကိဏ္ဏံ**–လူတို့နှင့် မရောပြွမ်းသည်၊ [အပ္ပသဒ္ဒါ၏ အဘာဝအနက်ကို ဖွင့်သည်။] **အပ္ပသဒ္ဒန္တိ**–ကား၊ ဝစနသဒ္ဒေန–စကားပြောသံဖြင့်၊ **အပ္ပသဒ္ဒံ**–အသံ မရှိသည်၊ **အပ္ပနိဿောသန္တိ**–ကား၊

အတ္ထိကာနံ။ ။ အတ္ထသဒ္ဒါသည် ကရိယာ်းကိုင်ဆောကြောင့် **"ဗုဒ္ဓါဘိဂမနေန ဝါ ဓမ္မဿဝနေန ဝါ"**ဟု ကရိယာ်းထည့်၍ဖွင့်သည်၊ စာအုပ်တို့၌ **"ဗုဒ္ဓါဘိဝါဒနဂမနေန"**ဟု မှုကွဲရှိ၏၊ ဓမ္မဿဝနေနကို ထောက်၍ ထိုမှုသည်မကောင်း၊ **"ဗုဒ္ဓါဘိဂမနေန"**ဟုရှိသောမှုသာ ကောင်းသည်၊ ဘုရားသို့ ရှေးရှုသွားခြင်း (ဘုရားဖူးသွားခြင်း)ဟူလို၊ ပါဠိတော်၌ **"အတ္ထိကာနံ အတ္ထိကာနံ"**ဟု ရှိ၏၊ အဋ္ဌကထာ၌ အတ္ထိကာနံ တစ်ပုဒ်ကိုသာ ဖွင့်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌လည်း တစ်ပုဒ်တည်းရှိလျှင် ပြီးနိုင်၏။

အပ္ပသဒ္ဒံ။ ။ အချို့အရပ်၌ ကျောင်းတိုက်အတွင်းဝယ် လူတို့နှင့် ရောပြွမ်းခြင်းမရှိသော်လည်း အာရာမ်၏ဥပစာဖြစ်သော လမ်း၌ လမ်သွားလမ်းလာတို့၏ အသံဖြင့် ရောပြွမ်း၍ နေတတ်သေး၏၊ ထိုကဲ့သို့သော အသံမျိုးလည်း မရှိ–ဟူလို။ [အပ္ပသဒ္ဒန္တိ အာရာမူပစာရေန ဂစ္ဆတော အဒ္ဒိကဇနဿပိ ဝစနသဒ္ဒေန အပ္ပသဒ္ဒံ၊–ဋီကာ။]

အပ္ပနိဿောသ။ ။ နဂရနိဿောသသဒ္ဒေနာတိ အဝိဘာဝိတတ္ထေန နဂရေ မနုဿာနံ နိဿောသသဒ္ဒေန၊ မနုဿေဟိ သမာဂမ္မ ဧကဋ္ဌေ ပဝတ္တိတသဒ္ဒေါ ဟိ နိဿောသော–ဋီကာ၊ နိဿောသဟူသည် မည်သည့်အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုမျှ အထင်အရှား မသိရဘဲ မြို့တွင်းရွာတွင်းမှ

နဂရနိဗ္ဗောသသဒ္ဒေန–မြို့၏ စုပေါင်းဆူညံသော အသံဖြင့်၊ အပ္ပနိဗ္ဗောသံ–မြို့ရွာတွန်သံလည်း မရှိသည်၊ **ဝိဇနဝါတန္တိ**–ကား၊ အနုသဉ္ဇရဏဇနသ–အစဉ်မပြတ်လှည့်လည်သွားလာသော လူအပေါင်း၏၊ သရီရဝါတေန–ကိုယ်တို့၏ လေမှ၊ ဝါ–ကိုယ်အနုံမှ၊ ဝိရဟိတံ–ကင်းသည်၊ ဝိဇနဝါဒန္တိပိ–ဝိဇနဝါဒံဟူ၍လည်း၊ ပါဠေ–ပါဠိရှိသေး၏၊ အဇ္ဇောဇနဝါဒေန–အတွင်းလူတို့၏ အသံမှ၊ ရဟိတံ–ကင်းသည်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဝိဇနပါတန္တိပိ–ဟူ၍လည်း၊ ပါဠေ–သေး၏၊ ဇနသဒ္ဒါရဝိရဟိတံ–လူတို့၏ လှည့်လည်ခြင်းမှ ကင်းသည်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ **မနုဿရာဟသေယျကန္တိ**–ကား၊မနုဿာနံ–တို့၏၊ ရဟဿကိရိယဋ္ဌာနိယံ–ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်၌ ဖြစ်သော အမှုကိုပြုခြင်းအား လျောက်ပတ်ရာဌာနသည်၊ ပဋိသလ္လာနသာရပ္ပန္တိ–ကား၊ ဝိဝေကာနုရူပံ–ကာယဝိဝေက,စိတ္တဝိဝေကအား လျောက်ပတ်သည်၊ (**"တစ်ပါးတည်းကိန်းအောင်းခြင်းငှာ လျောက်ပတ်သည်၊ အသ–ဖြစ်ရာ၏"**၌ စပ်။)

စုပေါင်း၍ထွက်လာသော အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် အသံမျိုးတည်း၊ အချို့နေရာသည် အပ္ပာကိဏ္ဏ, အပ္ပသဒ္ဒ ဖြစ်သော်လည်း မြို့တွင်း ရွာတွင်းနှင့် နီးနေလျှင် မြို့တွင်း ရွာတွင်းက အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် အသံများကို ကြားရတတ်သေး၏၊ ထိုအသံသည် ပရိယတ်, ပဋိပတ် အားထုတ်ရာ၌ အနှောင့်အယှက် ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းတိုက်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါဝယ် **"အပ္ပနိဗ္ဗောသ"**ကိုလည်း ထည့်ထားရသည်။

ဝိဇနဝါတံ။ ။ ဝိဇနဝါတဟူသည် လူတို့၏ မွေးမွေးကြိုင်ကြိုင် အနုံမျိုးမှကင်းသော အရပ်တည်း၊ ကျောင်းတိုက်အတွင်း ဖြတ်သန်းသွားလာကြသော လူတို့၏အနုံမှလည်း ကင်းသည်–ဟူလို။

ယောဇနာ။ ။ တီသု ပါဠေသု ပဌမေန ပါဠေန ဇနသ ဝါတော ဇနဝါတော၊ တေန ဝိရဟိတံ ဝိဇနဝါတန္တိ ဝိကပ္ပံ ဒဿေတိ၊ ဒုတိယေန ဇနသ ဝါဒေါ ဇနဝါဒေါ၊ တေန ဝိရဟိတံ ဝိဇနဝါဒန္တိ ဝိကပ္ပံ ဒဿေတိ၊ တတိယေန ဇနသ ပါတော (သဒ္ဒရဏံ) ဇနပါတော၊ တေန ဝိရဟိတံ ဝိဇနပါတန္တိ ဝိကပ္ပံ ဒဿေတိ။

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနကထာ

၆၀။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာတိ–ကား၊ သာရိပုတ္တော စ–**သာရိပုတ္တရာသည်**လည်းကောင်း၊ မောဂ္ဂလ္လာနော စ–**မောဂ္ဂလ္လာန်သည်**လည်းကောင်း၊(ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ၌စပ်၊) [ဤ]အဖွင့်ဖြင့် ဒွန်သမာသ်ကို ပြသည်၊**"သာရပုတ္တော စ မောဂ္ဂလ္လာနော စ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ"**ဟုပြု[၂] **တေဟိ၊ပေ၊အာရောစေတ္ဝာ**တိ (ဇတ္ထ–၌၊ ဂုဏ္ဍတ္ထ–လျှို့ဝှက်သောအနက်ကို၊)ကိရ(ဥဒ္ဒရိတ္ထာ ဒဿေမိ–ထုတ်၍ ပြဦးအုံ၊) ဥဘောပိ–နှစ်ယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ–**ထိုသာရိပုတ္တရာ,မောဂ္ဂလ္လာန်တို့**သည်၊ ဂိဟိကာလေ–လူဝတ်ကြောင်၏အခါ၌၊ဝါ–လူဝတ်ကြောင်ဖြစ်စဉ်အခါ၌၊ ဥပတိသော–**ဥပတိသလည်း**ကောင်း၊ ကောလိတော–**ကောလိတ**လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဇဝံ–သို့၊

ပညာယမာနနာမာ–ထင်ရှားသောနာမည် ရှိကုန်သည်၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ ပညာယမာနာ ဟု ရှိ၏၊ **"ထင်ရှားကုန်သည်"**ဟုပေး၊] အဗုတေယျသတမာဏဝကပရိဝါရာ–အခွဲအားဖြင့် သုံးရာသော လုလင်ငယ် အခြံအရံရှိကုန်သည်၊(နှစ်ရာငါးဆယ်သော လုလင်ငယ် အခြံအရံရှိကုန်သည်၊) (ဟုတ္တာ) ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇံ–တောင်၌ မြတ်သော ပွဲသဘင်သို့၊ အဂမံသု–သွားကြကုန်ပြီ၊ [**"ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇ"**ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါစိတ်အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ, ´ဘောဇနဝဂ်, ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌ ရှုပါ၊] တတြ-ထိုမွဲသဘင်၌၊ နေသံ–ထိုဥပတိဿ, **ကောလိတတို့**၏၊ (ဇော်အဟောသိ၌ စပ်၊) မဟာဇနံ–များစွာသော လူအပေါင်းကို၊ ဒိသွာ–မြင်ရခြင်းကြောင့်၊ ဇော်–ဤစဉ်းစားဉာဏ်သည်၊ အုဟောသိ–ပြီ၊ (ကိ'?) ဇဝံ မဟာ–ဤသို့ များသော၊(သို့ကလောက်များသော၊) အယံ နာမ သတ္တာနိကာယော–ဤမည်သော သတ္တဝါအပေါင်းသည်၊ ဝဿသတော–အနှစ်တစ်ရာသည်၊ အပတ္တော–မရောက်မီ၊ (အနှစ်တစ်ရာ မပြည့်မီ၊) မရဏမုခေ–သေမင်း၏ခံတွင်း၌၊ ပတိဿတိ–ကျရလတ္တံ့၊ ဣတိ–သို့၊ (ဇော်–သည်၊ အဟောသိ။)

အထ–စဉ်းစားပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ ဥဘောပိ–**ဥပတိဿ,ကောလိတ** နှစ်ယောက်တို့သည်လည်း၊ ပရိသာယ–ပရိသတ်သည်၊ ဥဋ္ဌိတာယ–ထပြီးလသော်၊ အညမညံ–အချင်းချင်း၊ ပုစ္ဆိတွာ–မေး၍၊ ကေဠာသယာ–တူသောအဆွာသယ်ရှိကုန်သည်၊ ပစ္စုပဋ္ဌိတ, မရဏာသညာ–ရှေးရှုထင်နေသော မရဏာသညာရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) သမ္မန္တ ယိ'သု–ကောင်းစွာတိုင်ပင်ကြကုန်ပြီ၊ (ကိ'?) သမ္မ–မိတ်ဆွေ၊ မရဏော–သေခြင်း တရားသည်၊ သတိ–ရှိလသော်၊ အမတောနာပိ–မသေခြင်းတရားသည်လည်း၊ ဘဝိတဗ္ဗံ–ရှိထိုက်၏၊ ဟန္ဒ–ယခု၊ မယံ–ငါတို့သည်၊ အမတံ–မသေခြင်းတရားကို၊ (အမြိုက်တရားကို၊) ပရိယေသာမ–ရှာမှီးကြကုန်စို့၊ ဣတိ–သို့၊(သမ္မန္တ ယိ'သု–နှ်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ သမ္မန္တ ယိတွာ–၍၊) အမတပရိယေသနတ္ထံ–မသေခြင်းတရားကို ရှာမှီးခြင်း အကျိုးငှာ၊ (အမြိုက်တရားကို ရှာမှီးခြင်း အကျိုးငှာ၊) သဠ္ဌယသ–သ**ဠ္ဌယ** မည်သော၊ ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇကသ–အဝတ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ပရိဗိုဇ်၏၊

ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇကသ။ ။ **"ဆန္ဒပရိဗ္ဗာဇကသာတိ သေတဝတ္ထေန ဟိရိကောပိနံ ဆာဒေတွာ ဝိစရဏကပရိဗ္ဗာဇကသ"**–အဝတ်ဖြူဖြင့် အင်္ဂါဇာတ်ကို ဖုံး၍ လှည့်လည်သော ပရိဗိုဇ်၏၊–ဝိမတိ၊ ဤအလို **"သိဒ္ဓည်းဆရာကြီးသည် တစ်ကိုယ်လုံးကို အဝတ်မဖုံးဘဲ အင်္ဂါဇာတ်ကိုသာ ဖုံးထားသည်"**ဟု ဆိုလို၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် ထိုဆရာကြီးထံ နည်းခံသော တပည့်တို့တွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော **အရှင်သာရိပုတ္တရာ, အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်**တို့ အလောင်းလည်း ထိုကဲ့သို့ပင် ဝတ်လေသလောဟု တွေးတောဖွယ်ရှိ၏၊ အမှန်အားဖြင့်ကား ထိုသို့ဝတ်မည် မဟုတ်ပါ, တရားရှာရင်း ချဉ်းကပ်နေရုံသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ **"သိဒ္ဓည်းဆရာကြီးကိုယ်တိုင်လည်း အင်္ဂါဇာတ်လုံရုံ အဝတ်ဖြူဖြင့် ဖုံးထား၏"**ဟူသော စကားကို စဉ်းစားထိုက်သည်။

သပရိသာ–ပရိသတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပဗ္ဗဇိတ္တာ–ရသေ့အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၍၊ ကတိပါဟေနေဝ–အနည်းငယ်သော ရက်ဖြင့်သာလျှင်၊ တဿ–ထိုသဒ္ဓည်းဆရာကြီး၏၊ ဥဏ္ဏဝိသယေ–ဥဏ္ဏ၏အရာ၌၊ ပါရံ–တစ်ဖက်ကမ်းသို့၊ ဂန္တွာ–ရောက်၍၊ အမတံ–ကို၊ အပသဿန္တာ–မတွေ့ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပုစ္ဆိံသု–မေးကြကုန်ပြီ၊ (ကိံ?) အာစရိယ–ဆရာ၊ ကိံ နု ခေါ–အသို့ပါနည်း?၊ ဧတ္ထ–ဤတရား၌၊ အညောပိ–အခြားလည်းဖြစ်သော၊ (အကျွန်ုပ်တို့ သိအပ်သောတရားမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊) သာရော–အနှစ်သာရသည်၊ အတ္ထိ–ရှိပါ့သေးသလော၊ ဣတိ(ပုစ္ဆိံသု)၊ အာဝုသော–ငါ့ရှင်တို့၊ နတ္ထိ–မရှိတော့၊ ဣဒံ–ဤငါ့တရားသည်၊ ဧတ္ထကမေဝ–ဤမျှလောက်သာတည်း၊ ဣတိ စ–ဤသို့လည်း၊ သုတ္တာ–ကြားရ၍၊ အာဝုသော–ငါ့ရှင်၊ ဣဒံ–ဤဆရာကြီး၏တရားသည်၊ တုစ္ဆံ–အချည်းအနှီးတည်း၊ နိဿာရံ–အနှစ်မရှိ၊ ဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ အမှေသု–ငါတို့နှစ်ယောက်တို့တွင်၊ ယော–အကြင်သူသည်၊ ပဌမံ–စွာ၊ အမတံ–အမြိုက်တရားကို၊ အဓိဂစ္ဆတိ–သိရ၏၊ သော–သည်၊ ဣတရဿ–အခြားသူအား၊ အာရောစေတု–ပြောစေသတည်း၊ (ပြောစတမ်း၊) ဣတိ–သို့၊ ကတိကံ–ကတိကဝတ်ကို၊ အကံသု–ပြုကြကုန်ပြီ၊ တေန–ကြောင့်၊ တေဟိ ကတိကာ ကတာ ဟောတိတိအာဒိ–အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ–ပြီ။

ပါသာဒိကေန အာဘိဏ္ဍန္ဓေနာတိအာဒီသု–တို့၌၊ ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏေ–ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏာ အနက်၌၊ ကရဏဝစနံ–ကရိဏီးဝိဘတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏၊ **အတ္ထိကေဟိ ဥပညာတံ မဂ္ဂန္တိ** ဧတံ–ဟူသော ဤစကားသည်၊ အနုဗန္ဓနသဒ္ဒနောက်မှ လိုက်ခြင်း၏၊ ကာရဏဝစနံ–အကြောင်းကိုပြောသော စကားတည်း၊ (အကြောင်းပြစကားတည်း၊) ဟိ–ထင်ရှားအောင် ပြဦးအုံ့၊ ဣဒံ–ဤအနက်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝုတ္တံ–သည်၊ ဝါ–သည်၊ ဟောတိ၊ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊) အဟံ–သည်၊ ဣမံ ဘိက္ခုံ–ကို၊(အနုဗန္ဓေယျုံ၌စပ်၊)ဝါ–၏၊ (ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတောဟု၌စပ်၊) ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော–နောက်မှ နောက်မှ၊ ဝါ–နောက်က နောက်က၊ ယံနူန အနုဗန္ဓေယျံ–အကယ်၍ လိုက်သွားရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ကသ္မာ–အဘယ်ကြောင့် နောက်က လိုက်သွားလျှင် ကောင်းမည်နည်း?၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ပိဋ္ဌိတောပိဋ္ဌိတော–မှ၊ ဝါ–က၊ ဣဒံ အနုဗန္ဓနံနာမ–ဤလိုက်ခြင်းမည်သည်၊ အတ္ထိကေဟိ–တစ်စုံတစ်ခုသောအကျိုးဖြင့် အလိုရှိသူတို့သည်၊ ဥပညာတံ–သိလည်းသိအပ်,ကပ်လည်းကပ်ရောက်အပ်သော၊

ဥပညာတံ မဂ္ဂံ။ ။ **"အတ္ထိကေဟိ ဥပညာတံ မဂ္ဂံ"**ဟူသော စကားသည် နောက်မှ လိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းပြစကားတည်း၊ လောကဌ် တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုကို အလိုရှိလျှင် ထိုအလိုကို ဖြည့်နိုင်သူ၏ နောက်က လိုက်ရိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် အမတကို အလိုရှိသော

မဂ္ဂ–လမ်းကြောင်းတည်း၊ (လမ်းရိုးစဉ်လာ ခမ္မတာတည်း၊) ဥာတော စေဝ–အသိအမှတ်လည်း ပြုအပ်သော၊ ဥပဂတော စ–ကပ်လည်းကပ်ရောက်အပ်သော၊ မဂ္ဂေါ–လမ်းကြောင်းတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊(**"ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ"**ဟု ပြန်လှည့်။)

အထ ဝါ–ကား၊ အတ္တိကေဟိ–အမတကို အလိုရှိကုန်သော၊ အမှေဟိ–တို့သည်၊ မရဏော–သေခြင်းသည်၊ သတိ–သော်၊ အမတေနာပိ–မသေခြင်းသည်လည်း၊ ဘဝိတဗ္ဗံ–ရှိထိုက်၏။ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ကေဝလံ–မျက်မှောက်သိခြင်းမဖက်သက်သက်၊ အတ္ထိတိ–ရှိ၏ဟူ၍၊ (ရှိလောက်၏ဟူ၍၊) ဥပညာတံ–ကပ်၍သိအပ်သော၊ (အနုမာနဉာဏ်ဖြင့် မှန်းဆ၍ သိအပ်သော၊) (ယံ)နိဗ္ဗာနံ နာမ–အကြင် နိဗ္ဗာန်မည်သည်၊ (အတ္ထိ၊) တံ–ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ မဂ္ဂဿေဝ ပရိယေသဿေဝ–ရှာမှီးလျက်၊ ဣတိ–သို့၊ ဧတ္ထ–ဤအတ္ထိကေဟိ ဥပညာတံ မဂ္ဂံဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ ဧဝမ္ပိ–ဤသို့လည်း၊ အတ္ထော–ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏။

ပိဏ္ဍပါတံ အာဒါယ ပဋိက္ကမိတိ–ကား၊ သုဒိန္နကဏ္ဍော–သုဒိန္နကဏ္ဍာ၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရံ–ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော၊(**"ဒါနပတိနံ ယရေသု သာလာ ဟောန္တိ"** စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော၊) အညတရံ–အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊

မိမိအတွက် ဤရဟန်း၏ နောက်ကလိုက်သွားရလျှင် ကောင်းလိမ့်မည်–ဟူလို၊ ဥပညာတံကို **"ဥာတော စေဝ ဥပဂတော စ"**ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် ဥပအတွက် ဥပဂမနအနက်ကိုလည်းကောင်း, ဥာတအတွက် သိခြင်းအနက်ကိုလည်းကောင်း တပစ္ဆည်း၏ ဂ်အနက်နှင့်တကွ ပြသည်၊ **"ဥာတော ဥပဂတော"**ဟု ရှေ့နောက်ပြန်၍ **"ဥာတ"**၏ အနက်ကို ရှေးဦးစွာ ဖွင့်သည်ကား လောကရိုးရာအားဖြင့် သိခြင်းက ရှေ့, သိသည့် အလိုက် ကပ်၍လိုက်ခြင်းက နောက်ဖြစ်သောကြောင့် ရိုးရာအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ မဂ္ဂသဒ္ဒါလည်း ပကတိလမ်းကဲ့သို့ ရိုးရာလမ်းကြောင်း အနက်ကိုဟောသော **သဒ်သုပစာတည်း၊ "ဥပညာတံ မဂ္ဂံ"**ကို **"လိင်္ဂဝိပလ္လာသ"**ဟု ပြလို၍ **"ဥာတော စေဝ၊ ပေ၊ မဂ္ဂေါ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား **အတ္ထိကေဟိမှစ၍** တစ်မျိုးကြံသွားလေသည်။

အထ ဝါ။ ။ ရှေးနည်း၌ ဥပညာတံကို နှစ်နက်ကြံရခြင်း,လိင်္ဂဝိပလ္လာသကြံရခြင်းအားဖြင့် မရှင်းလင်းသောကြောင့် အခြားတစ်နည်းကို ပြလို၍ **"အထ ဝါ"**ဟုတက်သည်၊ ဤနည်း၌ အတ္ထိကေဟိအရ **အရှင်သာရိပုတ္တရာ**ဟူသော မိမိကို ယူစေ၍**"အမှေဟိ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ မိမိ အလိုရှိသည်မှာလည်း **"အမတ"**ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် **"အတ္ထိကေဟိ–အမတကို အလိုရှိကုန်သော ငါတို့သည်"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥပညာတံကို**"မရဏောသတိ၊ ပေ၊ အတ္ထိတိ"**ဟု အာကာရအပိုထည့်၍လည်းကောင်း, **"နိဗ္ဗာနံ"**ဟု အရကောက် အပိုထည့်၍လည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ မဂ္ဂံကိုလည်း မဂ္ဂ–ဂဝေသနေဟူသော ဓာတ်ကျမ်းကိုမှီး၍ **"အန္တပစ္စယန္တ"**ဟု ကြံပြီးလျှင်**"မဂ္ဂဿေဝ ပရိယေသဿေဝ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤနည်းအလို **"အတ္ထိကေဟိ–အမတဖြင့် အလိုရှိကုန်သော ငါတို့သည်၊ ဥပညာတံ–မရဏရှိလျှင် အမတလည်းရှိထိုက်၏ဟု အနုမာနဉာဏ်ဖြင့်သာ ကပ်၍သိအပ်(မှန်းဆအပ်)သောနိဗ္ဗာန်ကို၊ မဂ္ဂံ မဂ္ဂဿေဝ–ရှာမှီးလျက်၊ ဣမံ ဘိက္ခုံ–ကို၊ ဝါ–၏၊ပေ၊ ယံနူန အနုဗန္ဓေယျုံ"**ဟု ပေး၊

ကုဋ္ဌမူလ်-နံရံခြေရင်းကို၊ ဥပသက်မိတ္တာ-ချဉ်းကပ်၍၊ နိသီဒိ-ထိုင်ပြီ၊ သာရိပုတ္တောပိ-သည်လည်း၊ ပဋ္ဌ-ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆိတုံ-ဌာ၊ တာဝ အကာလော-အခါမဟုတ်သေး၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကာလံ-အခါကို၊ အာဂမယမာနော-ဆိုင်းငံ့လျက်၊ ဧကမန္တံ-သင့်တင့်လျောက်ပတ် တစ်ခုသောအရပ်၌၊ ဌတွာ-တည်၍၊ ဝတ္တပဋိပတ္တိပူရဏတ္ထं-ဝတ်အကျင့်ကို ဖြည့်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကတဘတ္တကိစ္စသ-ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စရှိသော၊ ထေရဿ-ထေရ်အား၊ အတ္တနော-၏၊ ကမဏ္ဍလုတော-ရေကရားမှ၊ (ရေတင်ကေါင်းမှ၊) ဥဒကံ-ကို၊ ဒတ္တာ-၍၊ ဓောတဟတ္ထပါဒေန-ဆေးအပ်ပြီးသော လက်ခြေရှိသော၊ ထေရေန-နှင့်၊ သဒ္ဓိं-တကွ၊ ပဋိသန္ထာရံ-ပဋိသန္ထာရကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ပဋ္ဌं-ကို၊ ပုစ္ဆိ-ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ အထ ခေါ၊ပေ၊ ပရိဗ္ဗာဇကောတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တं။

နု တာဟံ သက္ကောမိတိ-ကား၊ တေ-အား၊ အဟံ-သည်၊ (ဝိတ္ထာရေန-အကျယ်တဝင့်အားဖြင့်၊ ဓမ္မံ-ကို၊ ဒေသေတုံ-ဌာ၊) နု သက္ကောမိ-မစွမ်းနိုင်၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤန တာဟံ သက္ကောမိဟူသော စကားရပ်၌၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တော-ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်သို့ ရောက်ပြီးသော၊ ထေရော-**အရှင်အသဇိ**ထေရ်သည်၊ ဧတ္တကံ-ဤမျှအတိုင်းအရည်ရှိသော ပြဿနာကို၊ (ဝိတ္ထာရေန-အားဖြင့်၊ ကထေတုံ-ဌာ၊) နု သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်သည်ကား၊ နု-မဟုတ်၊ (သက္ကောတိယေव-စွမ်းနိုင်သည်သာ၊) အထ-ထိုသို့ပင် စွမ်းနိုင်ပါသော်လည်း၊ ဣမဿ-ဤပရိဗုဒ္ဓ၏၊ ဓမ္မဂါရဝံ-ထရားဌ ရှိသေလေးစားခြင်းကို၊ ဥပဟာဒေဿာမိ-ဖြစ်စေအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သဗ္ဗာကာရေန-အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓဝိသယေ-ဘုရားရှင်၏ အရာတော်၌၊ အဝိသယဘာဝံ-မိမိ၏ အရာမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဂဟေတ္တာ-ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဧဝံ-ဤသို့ နု တာဟံ သက္ကောမိဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ။

ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါတိ(ဧတ္ထ)-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဟေတုပ္ပဘဝါ နာမ-အကြောင်းဟူသော အစအမှန်ရှိသော တရားတို့မည်သည်၊ ပဋ္ဌကွန္ဓာ-ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့တည်း၊ တေန-ထို ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါဟူသောပါဠိဖြင့်၊ အသ-ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာအား၊ ဒုက္ခသစ္စံ-ဒုက္ခသစ္စာကို၊ ဒဿေတိ-ပြတော်မူ၏၊ **တေသံ၊ပေ၊ အာဟာတိ**-ကား၊ တေသံ-ထိုဟေတုပ္ပဘဝဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့၏၊

ဟေတုပ္ပဘဝါ။ ။ပဘဝါ၌ ပသည် အာဒိကမ္မ အနက်ဟော၊ **"ပဘဝတိ ဧတသ္မာတိ ပဘဝေါ၊ ဟေတု+ပဘဝေါ ယေသန္တိ ဟေတုပ္ပဘဝါ-အကြောင်းဟူသော အစအမှန်ရှိသော အကျိုးဖြစ်သော ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့"**ဟု ဝစနတ္ထပြုပါ၊ **"ဒုက္ခသစ္စံ ဘိက္ခဝေ သမုဒယနိဒါနံ"**ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် အသွားတူပင်တည်း၊ **"ထိုဒုက္ခ သမုဒယ နှင့် ဤ၌ ဟေတု, ထိုဒုက္ခ ပဘဝနှင့် ဤ၌ နိဒါနံသည် တူ၏"**ဟူလို၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏ တရားကိုယ်သည် **"ဒုက္ခံ တေဘူမကံ ဝဋ္ဋं"**အရ တေဘူမက ခန္ဓာငါးပါးတည်း။

ဟေတု နာမ–အကြောင်းမည်သည်၊ သမုဒယသစ္စံ–သမုဒယသစ္စာတည်း၊ တဋ္ဌ–ထိုအကြောင်းဖြစ်သော သမုဒယသစ္စာကိုလည်း၊ တထာဂတော–မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အာဟ–ဟောတော်မူပြီ၊ ဣတိ–ဤအနက်ကို၊ ဒသေတိ–၏၊ **တေသဉ္စ ယော နိရောဓောတိ**–ကား၊ ဥဘိန္နမ္ပိ–နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ သစ္စာနံ–ထိုဒုက္ခသစ္စာ, သမုဒယသစ္စာတို့၏၊ ယော အပ္ပဝတ္တိနိရောဓော–အကြင် နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ) [ဘင်ခဏာ၌ ချုပ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဟု သိစေလိုရှိ **"အပ္ပဝတ္တိ"**ဟု ဝိသေသန ကူသည်၊ ဘင်ခဏာ၌ ချုပ်ခြင်းကား နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်းရှိသေး၏၊ ဤ**"နိရောဓသစ္စာ"**ဟူသော ချုပ်ခြင်းကား နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်းမရှိပါ–ဟူလို။] တဋ္ဌ–ထိုနိရောဓသစ္စာကိုလည်း၊ တထာဂတော–သည်၊ အာဟ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တေန–ထို တေသဉ္စ ယော နိရောဓောဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ အသ–ထို**အရှင်သာရိပုတ္တရာ**အား၊ နိရောဓသစ္စံ–ကို၊ ဒသေတိ–၏၊ ပန–ဆက်၊ ဧတ္ထ–ဤဂါထာ၌၊ မဂ္ဂသစ္စံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ သရူပတော–သရုပ်သကောင်အားဖြင့်၊ (တိုက်ရိုက်အားဖြင့်) အဒဿိတံ–မပြအပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ–ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ နယတော–နည်းအားဖြင့်၊ ဒဿိတံ–ပြအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဟိ–မှန်၊ နိရောဓေ–နိရောဓသစ္စာကို၊ ဝုတ္တော–တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူအပ်သော်၊ တသ–ထိုနိရောဓသစ္စာသို့၊ သမ္ဘာဝကော–ရောက်စေတတ်သော၊ မဂ္ဂေါ–မဂ္ဂသစ္စာသည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝုတ္တောဝ–ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်သာ၊ (ဟောတော်မူအပ်ရာ ရောက်သည်သာ၊) ဟောတိ။

အထ ဝါ–ကား၊ **တေသဉ္စ ယော နိရောဓော**တိ ဇ္ဈာ–၌၊ တေသံ–ထိုဒုက္ခသစ္စာ, သမုဒယသစ္စာတို့၏၊ ယော နိရောဓော စ–အကြင် နောက်ထပ် ဖြစ်ခြင်းမရှိသော ချုပ်ရာနိရောဓသစ္စာလည်းကောင်း၊ နိရောဓုပါယော စ–နိရောဓ၏ အကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ဒွေပိ–ကုန်သော၊ သစ္စာနိ–တို့သည်၊ ဝါ–တို့ကို၊ ဒဿိတာနိ–ပြအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [ဤ အထ ဝါတက်သောနည်းအလို**"နိရောဓော စ+ နိရောဓုပါယော စ နိရောဓာ"**ဟု

နယတော။ ။ နယတောတိ နာနန္တရိကနယတော, အဝိနာဘာဝနယတော ဝါ, နေတ္တိဒေသနာဟာရနယတော ဝါ၊–ယောဇနာ၊ ဤသို့**"နာနန္တရိကနည်းနှင့် အဝိနာဘာဝနည်း"**ကို တပေါင်းတည်း ဖွင့်ထားသော်လည်း အကျိုးကို ပြသဖြင့် အကြောင်းကို သိရသောနည်းကို **"ဖလူပစာရ–အဝိနာဘာဝနည်း"**ဟု ဆိုရကား ဤနေရာ၌လည်း အကျိုးဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာကို တိုက်ရိုက်ပြသဖြင့် အကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း မှန်းဆ၍ သိရသောကြောင့် **"ဖလူပစာရ–အဝိနာဘာဝနည်း"**သာ ဖြစ်သင့်သည်၊ [**ဝုဏ္ဏ–ဖလူ, ဌာနူ, နည်းမူ အဝိနာ**၊] နေတ္တိဒေသနာဟာရနည်းလည်း ဤသဘောပင် တည်း။

ဧကဒေသသရူပေကသေသ်ပြု၊] ဣဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ တမေဝ အတ္ထံ–ထိုသစ္စာလေးပါး ဟူသော အနက်ကိုပင်၊ ပဋိပါဒေန္တော–ထပ်၍ သိစေတော်မူလိုသည်၊ (နိဂုံးအုပ်တော်မူလိုသည်)](ဟုတ္တာ) **ဧဝံဝါဒီ မဟာသမဏောတိ**–ဟူ၍၊ အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ၊ **ဧသေဝ၊ ပေ၊ ဘာဝေဝါ**တိ–ကား၊ ဣတော–ဤသောတာပတ္တိဖိုလ်ထက်၊ ဥတ္တရိ–အလွန်ဖြစ်သောတရားသည်၊ သစေပိ နတ္ထိ–အကယ်၍ပင် မရှိစေဦးတော့၊ (တထာပိ၌ လုမ်းစပ်၊) ဧတ္တကမေဝ–ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဣဒံ သေတာပတ္တိဖလမတ္တမေဝ–ဤသောတာပတ္တိဖိုလ်မျှသို့သာ၊ ပတ္တဗ္ဗံ–ရောက်ထိုက်သည်၊ (သစေပိ ဟောတိ–အကယ်၍ပင် ဖြစ်စေဦးတော့၊)· [ရှေ့ဝါကျကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] တထာပိ–ထိုသို့ပင် သောတာပတ္တိဖိုလ်ထက်အလွန် မရှိပါသော်လည်း၊ ဧသော ဧဝ–ဤသောတာပတ္တိဖိုလ်တရားသည်ပင်၊ ဓမ္မော–ကျွန်ုပ်တို့ ရှာမှီးအပ်သော တရားပါတည်း၊ ဣတိ အတ္ထော။

ပစ္စဗျတ္ထပဒမသောကန္တိ – ကား၊ မယံ – တို့သည်၊ ယံ – အကြင် နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပရိယေသမာနာ–ရှာမှီးကုန်လျက်၊ ဝိစရာမ–လှည့်လည်ကြပါကုန်၏၊ [ဤကား အပိုထည့်အပ်သော အနိယမဝါကျတည်း၊] တုမှေ–တို့သည်၊ အသောကံ–သောကမရှိသော၊ တံ ပဒံ–ထိုကျွန်ုပ်တို့ ရှာမှီးအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဋိဝိဒ္ဓါ–ထိုးထွင်း၍ သိပြီးကုန်သည်၊ အတ္ထ–ဖြစ်ပါပေကုန်၏၊ တုမှေဟိ–တို့သည်၊ တံ–ထိုနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပတ္တံ–ရောက်အပ် ရအပ်ပါပေပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော–ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်၊ **အဒိဋ္ဌပေ၊ ကပ္ပနဟုတေဟိ**တိ–ကား၊ အမှေဟိ နာမ–အကျွန်ုပ်တို့ မည်သည်၊ ဣဒံ ပဒံ–ဤနိဗ္ဗာန်ကို၊ ဗဟုကေဟိ–များစွာကုန်သော၊ ကပ္ပနဟုတေဟိ–ကမ္ဘာတို့၏ နဟုတတို့ဖြင့်၊ ဝါ–ကမ္ဘာတို့၏ နဟုတတို့ပတ်လုံး၊ အဒိဋ္ဌမေဝ–မမြင်အပ် မမြင်နိုင်သည်သာ၊ (ဟုတ္တာ) အဇ္ဈတိတံ–လွန်အပ်ခဲ့ပါပြီ၊ [**"အဘိ+အတိတံ"**ဟု ခွဲ၊ အမှေဟိဟူသော ကတ္တားနှင့် ဣဒံ ပဒံဟူသော ကံကိုထောက်၍ အတိတံ၌ တပစ္စည်းကိုလည်း ကံဟောဟု ကြံပါ၊ ယောဇနာ၌ ကရိယာနှင့်တကွ **"အတိဣမာပိတံ"**ဟု ဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ။] ဣတိ–ဤသို့၊ ဝါ–(ဤဂါထာနှစ်ပါဒဖြင့်၊) တသ ပဒသ–ထိုနိဗ္ဗာန်၏၊ ဝါ–ကို၊ အဒိဋ္ဌဘာဝေန–မမြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒီဃရတ္တံ–ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ အတ္ထနော–၏၊ မဟာဇနိဘာဝံ–ကြီးစွာသော ဆုံးရှုံးခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ–ပြု၏။

ပစ္စဗျတ္ထ။ ။ပစ္စဗျတ္ထာတိ ပတိ အဝပုဗ္ဗော ဣဓာတု ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထောတိ အာဟ ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထာတိ၊–ယောဇနာ၊ ဤအလို ပတိ အဝပုဗ္ဗ+ဣဓာတ်+တုမှယောဂ(တ္ထ)ဝိဘာတ်၊ ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထ၌လည်း **"ပဋိဝိဒ္ဓါ+အတ္ထ"**ဟု ခွဲ၊ တစ်နည်း–**"ဗျတ္ထော ပဋိဗလော"**ပုဒ်ကဲ့သို့ ဗျတ္ထကို ဝိပုဗ္ဗ+အဋ္ဌာတ်+ထပစ္စည်းကြ၍ ပတိကိုလည်း သုတ်ကြီးဖြင့် ပစ္စပြုပြီးလျှင် **"ပစ္စဗျတ္ထာ–ထိုးထွင်း၍ သိကြကုန်ပြီ"**ဟု ပေး၊ **"ပဋိဝိဒ္ဓတ္ထ"**ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။

၆၂။ ဂမ္ဘီရေ ဉာဏဝိသယေတိ–ကား၊ ဂမ္ဘီရေ စေဝ–နက်နဲသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဂမ္ဘီရသ–နက်နဲသော၊ ဉာဏသ–ဉာဏ်၏၊ ဝိသယဘူတေ စ–အာရုံဖြစ်၍လည်းဖြစ်သော၊ [**"ဉာဏဝိသယေ"**ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိသော်လည်း ဂမ္ဘီရဖြစ်သော အရာကို ဂမ္ဘီရဖြစ်သော (နက်နဲသော) ဉာဏ်ဖြင့်သာ အာရုံပြုနိုင်သောကြောင့် **"ဂမ္ဘီရသ ဉာဏသ"**ဟု ထည့်၍ဖွင့်သည်၊] **အနုတ္တရေ ဥပဓိသင်္ခယေတိ**–ကား၊ နိဗ္ဗာနေ–၌၊ [**"သဒ္ဒတ္တ"**မဖွင့်ဘဲ **"အဘိယျတ္တ"**ကိုသာ ဖွင့်သည်။] **ဝိမုတ္တေတိ**–ကား၊ တဒါရမ္မဏာယ–ထိုနိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသော၊ ဝိမုတ္တိယာ–သောတာပတ္တိဖလသမာပတ်ဟူသော ဝိမုတ္တိဖြင့်၊ ဝိမုတ္တေ–လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်ကြကုန်သော၊ (**"နေ"**ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။)

ဗျာကာသိတိ–ကား၊ ဧတေ မေ၊ပေ၊ ဘဒ္ဒယုဂန္တိ–ဟူ၍၊ ဝဒန္တော–မိန့်မြွက်တော်မူလျက်၊ သာဝကပါရမီဉာဏော–အဂ္ဂသာဝက ပါရမီဉာဏ်၌၊ ဗျာကာသိ–မိန့်မြွက်တော်မူပြီ၊ (ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူပြီ၊) **သာဝ၊ပေ၊ အဟောသိတိ**–ကား၊ သာဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါယေဝ–ထိုဧဟိဘိက္ခုပသမ္ပဒါသည်ပင်၊ [သာသဒ္ဒါ၏ စွဲနက်ကို ဖွင့်သည်၊] တေသံ–ထိုအရှင်တို့၏၊ ဥပသမ္ပဒါ–မြင့်မြတ်သော ပဋိဉာဏ်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ–ပြီ၊ စ–ဆက်၊ ဧဝံ–သို့၊ ဥပသမ္ပန္နေသု–မြင့်မြတ်သော ပဋိဉာဏ်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်သော၊ တေသု–ထိုထေရ်တို့တွင်၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော–သည်၊ သတ္တာဟိ ဒိဝသေဟိ–ခုနစ်ရက်တို့ဖြင့်၊ (ကြိယာပဝဂ္ဂ) အရဟတ္တေ–အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌိတော–တည်ပြီ၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရော–သည်၊ အဗုမာသေန–တစ်လထက်ဝက်ဖြင့်၊ (၁၅–ရက်ဖြင့်၊) (အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော–ပြီ၊) [လောကဘဏ္ဍာ အဆောင်အယောင် ကြီးကျယ်လေ, နောက်ကျလေဖြစ်သကဲ့သို့ **အရှင်သာရိပုတ္တရာ**လည်း ဉာဏ်ကြီးသည့်အတွက် ဟိုတရား ကြံစည်ရ, ဒီတရား ကြံစည်ရ စသည်ဖြင့် ဉာဏ်ကိစ္စတွေ များသောကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ရမှု၌ နောက်ကျတော်မူရလေသည်။]

ကိရ,ခဲ့၊ အတီတေ–လွန်လေပြီးသောအခါ၌၊ အနောမဒဿီနာမ–အနောမဒဿီမည်တော်မူသော၊ ဗုဒ္ဓေါ–သည်၊ လောကေ–၌၊ ဥဒပါဒိ–ထင်ရှားဖြစ်တော်မူပြီ၊ တဿ–ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ (ကာလေ–လက်ထက်တော်၌၊) သရဒေါ နာမ–**သရဒ**မည်သော၊ တာပသော–ရသေ့သည်၊ သကေ–မိမိဥစ္စဖြစ်သော၊ အဿမေ–ကျောင်းသစ်မ်း၌၊ နာနာပုပ္ဖေဟိ–အမျိုးမျိုးသော ပန်းတို့ဖြင့်၊ မဏ္ဍပံ–မဏ္ဍပ်ကို၊

ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တေ။ ။ ဝိမုတ္တေတိ ယထာဝုတ္တလက္ခဏော နိဗ္ဗာနေ တဒါရမ္မဏာယ ဖလဝိမုတ္တိယာ အဝိမုတ္တေ–ဋီကာ၊ ဖလဝိမုတ္တိဟူရာ၌ အခြားနေရာဝယ် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသာ ယူလေ့ရှိသော်လည်း ဤနေရာ၌ သောတာပန်သာဖြစ်သော **အရှင်သာရိပုတ္တရာ, အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်**တို့ကိုသာ ရည်ရွယ်သောကြောင့် သောတာပတ္တိဖလ သမာပတ်ကိုသာ ယူရသည်။

ကတ္တာ–ဆောက်လုပ်၍၊ (မဏ္ဍပ် ကတ္တာ–ပန်းမဏ္ဍပ်ဆောက်လုပ်၍၊) ပုဗ္ဗာသနေ ယေဝ–ပန်းရောဌ်ပင်၊ ဘဂဝန္တံ–ကို၊ နိသီဒါပေတ္တာ–သီတင်းသုံးတော်မူစေ၍၊ ဘိက္ခုသံ်ဃသ္မိ–၏လည်း၊ (ဖို့လည်း၊) တထေဝ–ထို့အတူ ပန်းတို့ဖြင့်ပင်၊ မဏ္ဍပ်–ကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ပုဗ္ဗာသနာနိ–ပန်းနေရာတို့ကို၊ ပညပေတ္တာ–ခင်းစေ၍၊ အဂ္ဂသာဝကဘာဝံ–အဂ္ဂသာဝကဏ္ဍ၏ အဖြစ်ကို၊ ပတ္ထေသိ–ဆုတောင်းပြီ၊ စ–ဆက်၊ ပတ္ထယိတ္တာ–ဆုတောင်းပြီး၍၊ သိရိဝုဿ နာမ–သိရိဝုမည်သော၊ သေဋ္ဌိနော–သူဌေး၏အထံသို့၊ ပေသေသိ–စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိုယ်–အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း?၊) မယာ–သည်၊ အဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနံ–အဂ္ဂသာဝကအရာကို၊ ပတ္ထိတံ–ဆုတောင်းအပ်ပြီ၊ တွမ္ပိ–သည်လည်း၊ အာဂန္တွာ–လာ၍၊ ဧကံ–သော၊ ဋ္ဌာနံ–အရာကို၊ ပတ္ထေဟိ–လော၊ ဣတိ–ဤသို့မှာ၍၊ (ပေသေသိ–ပြီ၊) သေဋ္ဌိ–သည်၊ နိလုပွလမဏ္ဍပံ–ကြာညိုပန်းမဏ္ဍပ်ကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ဗုဒ္ဓပမုခံ–ဘုရားအမှူးရှိသော၊ ဘိက္ခုသံ်ဃံ–ကို၊ တတ္ထ–ကြာညိုပန်းမဏ္ဍပ်၌၊ ဘောဇေတ္တာ–ဆွမ်းကပ်ပြီး၍၊ ဒုတိယသာဝကဘာဝံ–ကို၊ ပတ္ထေသိ–ပြီ၊ တေသု–ထိုရသေ့,သူဌေးတို့တွင်၊ သရဒတာပသော–**သရဒ**ရသေ့သည်၊ သာရိပုတ္တေ်တ္ထေရော–သည်၊ (ဧကတော–ပြီ၊) သိရိဝေါ–**သိရိဝ**သည်၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော–သည်၊ (ဧကတော–ပြီ၊) ဣတိ ဣဒံ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ နေသံ–ထို**အရှင်သာရိပုတ္တရာ, အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်တို့၏**၊ ပုဗ္ဗကမ္မံ–ရှေးကောင်းမှုတည်း။[အကျယ်ကို ဓမ္မပဒ ယမကဝဂ်,သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထုဌ္ဌာ၌ရှုပါ။]

၆၃။ အပုတ္တကတာယာတိအာဒီသု–အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ယေသံ–အကြင် မိဘတို့၏၊ ပုတ္တာ–သားတို့သည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ–ရှင်ရဟန်း ပြုကြကုန်၏၊ တေသံ–ထိုမိဘတို့၏၊ အပုတ္တကတာယ–သားမရှိသူတို့၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာ၊ ယာသံ–အကြင် မိန်းမတို့၏၊ ပတိ–လင်တို့သည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ–နှ၏၊ တာသံ–ထို မိန်းမတို့၏၊ **ဝေဓဗ္ဗာယ** ဝိဓဝါဘာဝါယ–မုဆိုးမတို့၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာ၊ [ဝေဓဗ္ဗာယကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ **"ဝိဂတော+ဓဝေါ ယာသန္တိ ဝိဓဝါ၊ ဝိဓဝါနံ+ဘာဝေါ ဝေဓဗ္ဗံ"**ဟု ပြု။] ဥဘယေနာပိ–နှစ်ပါးစုံအားဖြင့်လည်း၊ ကုလုပဇ္ဇေဒါယ–အမျိုးတို့၏ ပြတ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ (ပဋိပန္နော ၌ စပ်၊) **သဗ္ဗယာနိ**တိ – ကား၊

အာသမေ။ ။ အာ(သမန္တတော)–ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ကာယစိတ္တပီဠာသင်္ခါတာ ပရိဿယာ–ကိုယ်စိတ်တို့ကို နှိပ်စက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဘေးရန်တို့သည်၊ သမန္တို့ ဇေတ္ထာတိ အာသမော–ငြိမ်းအေးရာဖြစ်သောကြောင့် **"အာသမ"** မည်၏၊ ဤကျောင်းသစ်မ်းသို့ရောက်လျှင် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးလုံး ငြိမ်းအေးသည်–ဟူလို၊ ဤ**"အာသမ"**ဟူသော နာမည်သည် ကျောင်းသစ်မ်း တစ်ကျောင်း၏ နာမည်မဟုတ်၊ ကျောင်းဝိုင်း တစ်ဝိုင်းလုံး၏ နာမည်ဖြစ်သည်၊ ယောဇနာ၌ကား **"အာကောမံ အာဘုသော ဝါ ရာဂါဒယော သမေန္တိ ဇေတ္ထာတိ အာသမော"**ဟု ပြုလေ၏။

သဠာယသ–သဠာည်း ဆရာကြီး၏၊ အန္တေ၀ါသိကာနိ–အနီးနေ တပည့်တို့ကို၊ (ပဗ္ဗာဇိတာနိ၌ စပ်၊) [**"သဠာယသ + ဣမာနိ သဠာယာနိ"**ဟု ဣဒံတဒ္ဓိတ် ပြု၊ အကြောင်းဖြစ်သော သဠာည်းဆရာကြီး၏ အမည်ကို အကျိုးဖြစ်သော တပည့်များအပေါ် တင်စား၍ **"ကာရဏူပစာ"**ဟု သော်လည်းကြံ၊] **မဂဓာနံ ဂိရိဗ္ဗဇန္တိ**–ကား၊ မဂဓာနံ–မဂဓာဟု ဗဟုဝုစ်အမည်ရသော၊ ဇနပဒသ–၏၊ ဂိရိဗ္ဗဇံ–တောင်တို့ဖြင့် ကာရံအပ်သည်ဖြစ်၍ နွားခြံနှင့်တူသော၊ နဂရံ–ရာဇဂြိုဟ်မြို့သို့၊ (အာဂတောဒ္ဓစပ်၊) **မဟာဝီရာတိ**–ကား၊ မဟာဝီရိယ၀န္တော–ကြီးမြတ်သော ဝီရိယရှိတော်မူကြကုန်သော၊ (ဓာတုဂတာဒ္ဓ စပ်၊) **နယမာနာနန္တိ**–ကား၊ နယမာနေသု–ဆောင်ယူကြသော ဘုရားရှင်တို့၌၊ (ဇတံ–နယမာနာနံဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊) ဘုမ္မတ္ထေ–သတ္တမီဝိဘတ်၏အနက်၌၊ သာမိ၀စနံ–သာမီဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ ၀ါ–တစ်နည်း၊ ဥပယောဂတ္ထေ–ဒုတိယာဝိဘတ်၏အနက်၌၊ (သာမိ၀စနံ–တည်း၊) (**"နယမာနာနံ–ဆောင်ယူကြသော ဘုရားရှင်တို့ကို"**ဟု ပေး၊) **ကာ ဥသူယာ ဝိဇာနတန္တိ**–ကား၊ ဓမ္မေန–တရားသဖြင့်၊(တရားနှင့်လျော်စွာ၊) နယန္တိ–ဆောင်ယူကြကုန်၏၊ ဣတိ ဧ၀ံ–သို့၊ ဝိဇာနန္တာနံ–သိကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏(သန္တာန်၌၊) ကာ–အဘယ်သို့သော၊ ဣသာ–ငြူစူခြင်းသည်၊ (ဟောတိ–ဖြစ်နိုင်ပါတော့အုံနည်း?၊) (တစ်နည်း) ကာ ဣသာ–အဘယ်မှာ ငြူစူပါတော့အုံနည်း?၊ [ဤ၌ ဥသူယာကို ဣသာဟု ဖွင့်သဖြင့် ပါဠိအလို **"ဣသာနှင့်ဥသူယာ"**သည် သဘောတူ၏ဟုမှတ်ပါ။]

မဂဓာနံ ဂိရိဗ္ဗဇံ။ ။ **"ပုမ္မဟုတ္တေ ကုရုသဣာ"**နှင့်အညီ တိုင်းပြည်ကို ဟောရာ၌ ပုလ္လိင် ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ရှိရသောကြောင့် ဤနေရာ၌ ပုလ္လိင် ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ထားသည်၊ **"၀ဿ ဝိယာတိ ၀ံ (နဂရံ)၊ ဂိရိဟိ+ပရိက္ခိတ္တံ+၀ံ ဂိရိဗ္ဗဇံ"**ဟု ပြု၊ **"ပရိက္ခိတ္တ"**ဟူသော အလယ်ပုဒ်ကျေ၊ မြို့က အလယ်ကဖြစ်၍ ပတ်၀န်းကျင်၌ ဣသိဂိလတောင်, ဝေပုလ္လတောင်, ဝေဘာရတောင်, ဂိဇ္ဈကူဋ္ဌတောင်, ပဏ္ဍ၀တောင်တို့ဖြင့် ၀န်းရံ၍နေသောကြောင့် နွားခြံနှင့်တူသောမြို့–ဟူလို။ [ဂိရိဗ္ဗဇနဂရန္တိ သမန္တာ ပဗ္ဗတပရိက္ခိတ္တံ ၀ဧသဒိသံ ဟုတ္တာ တိဋ္ဌတီတိ ဂိရိဗ္ဗဇန္တိ ဧ၀ံ လဒ္ဓနာမံ ရာဇဂဟနဂရံ၊–ဋီကာ။]

နယမာနာနံ။ ။ ဤအဋ္ဌကထာဖွင့်ပုံသည် **"ဣသာ, ဥသူယာတော်တို့၏ ယုဇ္ဈရာ၌ သမ္ပဒါန်ဖြစ်ရမည်"**ဟူသော စည်းကမ်းကို မလိုက်ဘဲ ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ အနက်ကို နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။

ဝိဇာနတံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ **"ဓမ္မေန နယန္တိတိ"**သည် ဝိဇာနနကြိယာ၏ သိပုံအခြင်းအရာကို ပြသော အာကာရတည်း၊ **"ဘုရားရှင်တို့သည် တရားသဖြင့် ဆောင်ယူကြ၏"**ဟု သိသူတို့၏ သန္တာန်မှာ ဣသာ မဖြစ်တော့ပါ–ဟူလို၊ ယောဇနာ၌ကား **"ဝိဇာနန္တာနန္တိ ဝိဇာနန္တေသု တထာဂတေသု၊ ဝိဇာနန္တေ ၀ါ"**ဟု ဝိဇာနတံကိုလည်း နယာမာနာနံနှင့် အရတူ ဖွင့်သွားလေ၏၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘော်မကျပါ။

ဥပဋ္ဌာယဝတ္ထုကထာ

၆၄။ အနုပဋ္ဌာယကာတိ–ကား၊ ဝဋ္ဌာဝဋ္ဌံ–အပြစ်ငယ် အပြစ်ကြီးကို၊ ဥပနိဋ္ဌာယကေန–ဂရုတစိုက် ကြည့်ရှုတတ်သော၊ [**"ကပ်၍ ကြည့်ရှုတတ်သော"**ဟု ရှေးကပေး၏။] ဂရုနာ–ဆရာမှ၊ ဝိရဟိတာ–ကင်းကုန်သည်၊ **အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ**တိ–ကား၊ အာကပ္ပေန–သွားပုံ လာဟန်စသော အမူအရာနှင့်၊ နဲ့ သမ္ပန္နာ–မပြည့်စုံကုန်သည်၊ သမဏာသာရုပ္ပာစာရဝိရဟိတာ–ရဟန်းတို့အား လျောက်ပတ်သော အကျင့်မှ ကင်းကုန်သည်၊ (**"ဟုတ္တာ ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ"**၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော။

ဥပရိဘောဇနေတိ–ကား၊ ဘောဇနဿ–ဘောဇဉ်၏၊ ဥပရိ–အထက်၌၊ [**"ဘောဇနဿ+ဥပရိ ဥပရိဘောဇနံ"**ဟု ပြု၊ အဗျယီဘောသမာသ်၏ အံ့အပြုမမြဲသောကြောင့် သို့ ကို ဖြေ၊] **ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တန္တိ**–ကား၊ ပိဏ္ဍာယ–ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရဏကပတ္တံ–လှည့်လည်ကြောင်း သပိတ်ကို၊ (ဥပနာမေန္တိ၌ စပ်၊) ဟိ–မှန်၊ တသ္မိံ–ဆွမ်းအလိုငှာလှည့်လည်ကြောင်း ထိုသပိတ်၌၊ မနုဿာ–တို့သည်၊ ဥစ္ဆိဋ္ဌသညိနော–စားကြွင်းရှိ၏ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ အထ ဝါ–ကား၊ ဥဋ္ဌဟိတ္တာ–ဆွမ်းကိုရည်မှတ် မတ်မတ်ရပ်၍၊

အနုပဋ္ဌာယကာ။ ။ ဥပ+ဋ္ဌာယတီတိ ဥပဋ္ဌာယော၊ မိဘတို့သည် သားသမီးတို့ကို အမြဲကြည့်ရှု၍ ဝတ်နည်း,စားနည်း,သွားနည်း,လာနည်း အသီးသီးတို့ကို ပြောဆိုသင်ပြဆုံးမကြသကဲ့သို့ ထို့အတူ မိမိ၏ တပည့်များကိုလည်း ပြောဆိုဆုံးမဖို့ရန် တာဝန်ယူ၍ အရာရာ အချိုးကျအောင် ပြောဆိုဆုံးမသော ဥပဋ္ဌာယ်ပေးသော ဆရာကြီးများကို **"ဥပဋ္ဌာယ်"**ဟု ခေါ်သည်၊ ဝဋ္ဌာဝဋ္ဌံဝယ် အဝဋ္ဌ၌ အ သည် ဝုဒ္ဓိအနက်ဟော၊ အဝဋ္ဌသဒ္ဒါက အပြစ်ကြီးကို ဟောသောကြောင့် အပြစ်ငယ်ကို ဝဋ္ဌသဒ္ဒါက ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ဟောရသည်၊ **"ဝဋ္ဌာဝဋ္ဌံ ဥပနိဋ္ဌာယတီတိ ဥပဋ္ဌာယော၊ နတ္ထိ+ဥပဋ္ဌာယော ဧတေသန္တိ အနုပဋ္ဌာယကာ"** သမာသန္တ ကပစ္စည်း။

အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ။ ။ **"အာကပ္ပော ဂမနာဒိကံ"**ဟု ဆိုသောကြောင့် ရဟန်းတို့၏ သွားပုံ,စားပုံ,ဝတ်ပုံ,နေပုံ,ထိုင်ပုံ အလုံးစုံသော အမူအရာကို **"အာကပ္ပ"**ဟု ယူပါ၊ ရဟန်းတို့၏ သွားပုံ,စားပုံ,ဝတ်ပုံ စသောအပြုအမူမျိုး မဟုတ်ဘဲ လူတို့၏ ဝတ်ပုံ,စားပုံ စသည်ကို ပြုကျင့်ကြခြင်းကို **"အနာကပ္ပသမ္ပန္နာ–အာကပ္ပနှင့် မပြည့်စုံ"**ဟု ဆိုသည်၊ ယခုအခါ ဥပဋ္ဌာယ်ဆရာ နိဿယပြုဆရာတို့က သွန်သင် ဆုံးမမှု မရှိသောကြောင့် မဝတ်တတ်,မစားတတ်, မနေတတ်,မသွားတတ်ဖြစ်နေကြသူတို့ ကဲ့သို့တည်း။

ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ။ ။ **"ဥတ္တိဋ္ဌေ နံ ပမဋ္ဌေယျ"**ဟူသော ပါဠိတော်၌ **"ဥတ္တိဋ္ဌသဒ္ဒါသည် ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ ဤ ဥတ္တိဋ္ဌသဒ္ဒါလည်း ထိုအနက်ကိုပင် ဟောရ၏"**ဟု သိစေလို၍ ဥတ္တိဋ္ဌကို**"ပိဏ္ဍာယစရဏက"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥတ္တိဋ္ဌနံ (ဥဒ္ဒိသဒ္ဒါနံ) ဥတ္တိဋ္ဌ–ဆွမ်းကို ရည်စူး၍ ရပ်ခြင်း၊ ဝါ–ဆွမ်းခံခြင်း၊ ဥတ္တိဋ္ဌာယ+ဂဟိတံ+ပတ္တံ ဥတ္တိဋ္ဌပတ္တံ၊–(ဝိမတိ)။

ပတ္တံ-ကို၊ ဥပနာမေန္တိ-ကပ်၍ ညွှတ်စေကြကုန်၏၊ ဣတိ ဧဝံပိ-ဤသို့လည်း၊ ဧတ္ထ-ဤ ဥတ္တိဌပတ္တံဟူသောပုဒ်၌၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ ပိသဒ္ဒါ မပါ။]

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပဇ္ဈာယန္တိ-ကား၊ ဥပဇ္ဈာယ်-ဥပဇ္ဈာယ်၏ အဖြစ်ကို၊ ဂဟေတုံ-စိတ်ဖြင့် မှတ်ယူခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ **ပုတ္တစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေသဿတိ**တိ-ကား၊ အယံ-ဤ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်သည်၊ မေ-ငါ၏၊ ပုတ္တော-သားတည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဂေဟသိတပေမဝသေန-အိမ်၌မိသော ချစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ စိတ္တံ-ကို၊ ဥပဋ္ဌပေသဿတိ-ကပ်၍တည်စေလိမ့်မည်၊

တသ္မိ ဟိ၊ပေ၊ သညိနော။ ။ ထိုဆွမ်းခံသပိတ်ကို အဘယ်ကြောင့် လူတို့က စက်ဆုပ်ကြသနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် **"တသ္မိ ဟိ"**စသည်မိန့်၊ ရဟန်းတို့သည် ဤသပိတ်၌ပင် ထည့်၍စားကြသဖြင့် စားကြွင်းစားကျန်ကိုလည်း ဤသပိတ်ထဲ၌ပင် ထည့်ကြ၏ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏၊ ဤသို့ ဆွမ်းခံသပိတ်၌ စားကြွင်းတွေ ရှိနေ၏ဟု မှတ်ထင်ရကား လူတို့က သူတို့ဘောဇဉ်အပေါ်၌ ထိုသပိတ်ညွှတ်စေခြင်းကို စက်ဆုပ်ကြသည်၊ ထိုလူတို့၏ အထင်အားဖြင့် ဥတ္တိဌပတ္တကို **"ဥစ္ဆိဋ္ဌပတ္တ"**ဟု ခေါ်ရပြန်သည်။ [ဥပုဗ္ဗ-သိသဓာတ်,တပစ္စည်း၊ သကို ဆပြု၍ **"ဥစ္ဆိဋ္ဌ"**ဟု ဖြစ်၏၊ ဥ-စားပြီး၍နောက် ဖြစ်သော အထက်၌+ဆိဋ္ဌ-ကြွင်းကျန်နေသော အစာ၊ (စားကြွင်းစားကျန်။)]

သာရတ္ထ။ ။ သာရတ္ထ၌ကား ဥတ္တိဌနှင့် ဥစ္ဆိဋ္ဌသည် စားကြွင်းအနက်ကိုချည်း ဟောသော ပရိယာယ်သဒ္ဒါဟု ဆို၏၊ ထိုအဆိုကို ဝိမတိက **"ကေစိ ဝဒန္တိ"**ဟုဆိုသည်၊ အထ ဝါတက်သော နောက်နည်း၌မူ **"ဥဋ္ဌတ္တာ"**ကိုကြည့်၍ ဥတ္တိဌ၌ ဥပုဗ္ဗ,ဌာဓာတ် တွာပစ္စည်းကို ချေထားသော တွာပစ္စယန္တပုဒ်ဟု သိပါ။ [ပဌမနည်းအလို **"ဥတ္တိဌပတ္တံ-ဆွမ်းခံခြင်းငှာ ယူအပ်သောသပိတ်ကို၊ ဝါ-စားကြွင်းရှိသည်ဟု လူတို့ထင်မှတ်အပ်သော သပိတ်ကို"**ဟု ပေး၊ ဒုတိယနည်းအလို **"ဥတ္တိဌ-ဆွမ်းကိုရည်မှတ် ရပ်ပြီး၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဥပနာမေန္တိ-ကပ်၍ ညွှတ်စေကြကုန်၏"**ဟု ပေး။]

ဥပဇ္ဈာယ် ဂဟေတုံ။ ။ ပါဠိတော်၌ ဥပဇ္ဈာယ်၏ စပ်ပုဒ်ကို **"ဂဟေတုံ"** ဟု ထည့်စေလို၍ **"ဂဟေတုံ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို ဂဟေတုံအရ **"ယူခြင်း"**ဟူသည် **"ဤ ဆရာသည် ငါ၏ ဥပဇ္ဈာယ်တည်း"**ဟု စိတ်ဖြင့်ယူခြင်း, စိတ်ဖြင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်းတည်း၊ [ဥပဇ္ဈာယ် ဂဟေတုံတိ ဥပဇ္ဈာယတ္တံ မနသာ ဂဟေတုံ၊-ဝိမတိ၊ ဥပဇ္ဈာယ်၌ ဘာဝပွဓာန ဘာဝလောပ ကြံပါ၊] တစ်နည်း **"ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိ"**ဟု မိမိက ဥပဇ္ဈာယ်တောင်းသောအခါ ထိုဆရာ၏ အလိုကို (ဥပဇ္ဈာယ်အဖြစ် လက်ခံ-မခံကို) ယူခြင်းကို **"ဂဟေတုံ"**ဟု ဆိုသည်၊ [ယာစနဝစနေန တဿ အနုမတိ ဂဟေတုံတိ ဝါ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။]

ဂေဟသိတပေမဝသေန။ ။ **"ဂေဟ-အိမ်၌+သိတ-မှီသော+ပေမ-ချစ်ခြင်း"** ဟူသည် မိဘက သားကိုချစ်သော တဏှာချစ်တည်း၊ ထိုအချစ်မျိုး ဖြစ်ဖို့ရန် ဘုရားရှင်သည် ညွှန်ပြတော်မူမည် မဟုတ်ဟု ယူဆ၍ မေတ္တာပေမကို **"ဂေဟသိတပေမ"**ဟု ယူကြသည်။

ဝါ–ဖြစ်စေလိမ့်မည်၊ ဒုတိယပဒေပိ–ပိတုစိတ္တံဟူသော ဒုတိယပုဒ်ဌာလည်း၊ **ဒေ**ဿ–ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော–သိကြောင်းအစီအရင်တည်း၊ [**"ပိတာ မေ အယန္တိ ဒေဝ ဂေဟသိတပေမဝသေန စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေသေတိ"**ဟု သိပါ။]

သဂါရဝါ သပ္ပတိဿာတိ–ကား၊ ဂရုဘာဝဿ–အလေးပြုတတ်သူ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ရိုသေလေးစားခြင်း, ဂရုစိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊) **ဓေ**ဋ္ဌက ဘာဝဿ–အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌပေတွာ–စွဲကပ်တည်နေစေ၍၊ ဝါ–ဖြစ်စေ၍၊ **သဘာဂဝုတ္တိနော**တိ–ကား၊ သဘာဂဇီဝိကာ–သဘောတူသော အသက်မွေးခြင်းရှိကြကုန်သည်၊(**"ဟုတ္တာ ဝိဟရန္တာ"**ဌ်စပ်၊) **သဟုတိ** ဝါတိအာဒီနိ–

သဂါရဝါ။ ။ ဂရုနော+ဘာဝေါ ဂါရဝံ–ရိုသေလေးစားသောတပည့်, ဂရုစိုက်သော ဆရာ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ၊ (ရိုသေလေးစားခြင်း, ဂရုစိုက်ခြင်း အမှုအရာ၊) သဟ+ဂါရဝေန ယော ဝတ္တန္တိတိ သဂါရဝါ၊ [**"ဂရုဘာဝဿ ဥပဋ္ဌပေတွာ"**ကား အဓိပ္ပာယတ္ထဖွင့်။]

သပ္ပတိဿာ။ ။ ပတိဿယနံ–မှီခိုအားထား ကိုးစားခြင်း၊ ပတိဿော–ခြင်း၊ [ပတိပုဗ္ဗ သိဓာတ်, အပစ္စည်း၊] တစ်နည်း–ပတိဿိယတီတိ ပတိဿော–မှီခိုအပ်သော ဆရာ, အားထားအပ်သောတပည့်၊ သဟ+ပတိဿေန ယော ဝတ္တန္တိတိ သပ္ပတိဿာ၊ [**"ဓေဋ္ဌကဘာဝဿ ဥပဋ္ဌပေတွာ"**ကား အဓိပ္ပာယတ္ထဖွင့်။]

မှတ်ချက်။ ။ ဤသဂါရဝ သပ္ပတိဿသည် တပည့်အတွက်သာမဟုတ် ပါဠိတော်၌ **"အညမညံ"**ဟု ဆိုသောကြောင့် ဆရာအတွက်လည်းဖြစ်သည်၊ ဆရာကလည်း တပည့်တို့အပေါ်မှာ ဂရုစိုက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော သဂါရဝ, အားထားခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော သပ္ပတိဿ ရှိရသည်၊ ကိုင်းကျွန်းမှီ ကျွန်းကိုင်းမှီမျိုးတည်း။

ဝုမိ'ပေ၊ အာပဇ္ဇိဿန္တိ။ ။ ပါဠိတော်၌ **"ဝုမိ'ပေ၊ အာပဇ္ဇိဿန္တိ"**ဟုရှိ၏၊ ဤသို့ အချင်းချင်း သဂါရဝ သပ္ပတိဿဖြစ်မှ ဆရာနှင့် တပည့်တို့သည် စိုက်ပျိုးထားအပ်သော သစ်ပင်၏ ကြီးပွားခြင်းကဲ့သို့ သီလ, သမာဓိ, ပညာတို့ဖြင့် တိုးပွား၍ **"ဝုမိ"**ဟူသော ကြီးပွားခြင်း, စိုက်ပျိုးထားအပ်သော သစ်ပင်၏ ကြီးပွားရုံတွင်မက အကိုင်း,အခက်, အလက်,အပွင့်,အသီး ဝေဆာ၍ စည်ပင်ခြင်းကဲ့သို့ ပစ္စည်းလေးပါး ကိတ္တိ,ယသတို့နှင့် တကွ သီလ, သမာဓိ, ပညာတွေ ဝေဆာ၍ စည်ပင်ခြင်းဟူသော **"ဝိရုဠှိ"** သစ်ပင်၏ တစ်နေရာ၌ စည်ပင်ရုံတွင်မကဘဲ အသီးမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပြန့်ပွား၍ အဆင့်ဆင့် ပျံ့နှံ့သွားသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဆရာ,တပည့်တို့မှာလည်း သူတော်ကောင်းတပည့် အဆက်ဆက် ပြန့်ပွား၍ အရပ်ရပ်၌ ပျံ့နှံ့ခြင်းဟူသော **"ဝေပုလ္လ"**သို့ ရောက်နိုင်ကြသည်။

သာဟုစသည်။ ။ သာဟုတိ သာဓု၊ လဟုတိ အဂရု၊ [ငါ့မှာ သင်၏ဥပဋ္ဌာယ်ဖြစ်ဖို့ အရေးဌ ဝန်မလေးပါ, တာဝန်ပေါ့ပါ၏–ဟူလို၊] ဩပါယိကံတိ ဥပါယပဋိသံယုတ္တံ၊ [**"ဥပါယေ+နိယုတ္တံ ဩပါယိကံ"**ဟု ပြုပါ၊ သင်၏ ဥပဋ္ဌာယ် ယူခြင်းသည် နည်းလမ်းကျ၏၊ နည်းလမ်းကျမှုကြောင့် သင်ဟာ ယနေ့မှစ၍ ငါ့တာဝန်ဖြစ်နေ၏၊] ပတိရူပံတိ အနုရူပံ၊ [သင်၏ ဥပဋ္ဌာယ်ယူခြင်းသည် လျောက်ပတ်ပါ၏–ဟူလို။]

သာဟူတိ ဝါ–အစရှိကုန်သော။ ပဠုပဒါနိ–ငါးပါးသော ပုဒ်တို့သည်၊ ဥပဇ္ဈာယဘာဝ သမ္ဘဝဋ္ဌာနဝေဝစနာနိ–ဥပဇ္ဈာယ်၏ အဖြစ်ကို ဝန်ခံကြောင်းဖြစ်သော ဝေဝုစ် ပရိယာယ် စကားလုံးပုဒ်တို့တည်း၊ **ကာယေန ဝိညာပေတိ**တိ–ကား၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ (ပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း၊) သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန–သည်၊ ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟီတိ–ဟူ၍၊ တိက္ခတ္တုံ–သုံးကြိမ်၊ ဝုတ္တော–လျောက်အပ်သော်၊ ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ သာဟူတိအာဒီသု–အစရှိကုန်သော၊ ပဠသု–နှ်သော၊ ပဒေသု–တို့တွင်၊ ယသ ကသ္သစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ပဒဿ–၏၊ ဝသေန–အစွမ်းဖြင့်၊ ကာယေန ဝါ–ကိုယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါစာယ ဝါ–နှုတ်ဖြင့်သော်လည်း ကောင်း၊ ကာယဝါစာဟိ ဝါ–ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ (**"ဝိညာပေတိ"**၌ စပ်ပါ၊) တယာ–သည်၊ ဥပဇ္ဈာယော–ကို၊ ဂဟိတော–ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏံ– ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းကို၊ သစေ ဝိညာပေတိ–အကယ်၍ သိစေအုံ့၊ (ဧဝံသတိ–သော်၊) ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဂဟိတော–ယူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ–၏။

ပါသာဒိကေန သမ္မာဒေဟိ။ ။ယခုအခါ ဥပဇ္ဈာယ်ပေးရာ၌ ရှေ့လေးမျိုးကို သုံးလေ့မရှိကြ၊ ဤတစ်မျိုးကိုသာ သုံးလေ့ရှိကြသည်၊ ပါသာဒိကေနကို **"ပသာဒါ ဝဟေန ကာယဝစီပယောဂေန"**ဟုလည်းကောင်း, သမ္မာဒေဟိကို **"တိဝိဓသိက္ခံ နိပ္ဖာဒေဟိ"**ဟုလည်းကောင်း ဋီကာဖွင့်၏၊ **"ပသာဒံ အာဝဟတိတိ ပါသာဒိကော"**ဟု ပြု၍ ကာယပယောဂ, ဝစီပယောဂကို အရကောက်စေလိုသည်၊ သို့သော် သုံးပါးသော သိက္ခာ (သီလ,သမာဓိ,ပညာ)ကို ပြီးစေဖို့ရန်မှာ စိတ္တပယောဂ (စိတ်၏ ကောင်းသော အမှုအရာ)လည်း ပါမှ ဖြစ်နိုင်ပါ၏၊ ထို့ကြောင့် ပါသာဒိကအရ၌ ကာယ ဝစီ မနော သုံးပါးလုံး ပယောဂကို ယူသင့်၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် **"ပသာဒါဝဟေန နိဒ္ဒေါသေန ကာယဝစီပမနောကမ္မေန"**ဟု ကခ်ီဋီကာသစ် နိဒါနဒ္ဒေသ၌ ဖွင့်သည်။

သမ္မာဒေဟိ။ ။ သံပုဗ္ဗ+ပဒ+ကာရိတ် ဏေပစ္စည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် **"နိပ္ဖာဒေဟိ–ပြီးစီးစေလော၊ (ပြီးစီးအောင်အားထုတ်လော)"**ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ သံပုဗ္ဗ ပဒဓာတ်သည် အကမ္မကဖြစ်၏၊ ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် **"တိဝိဓသိက္ခံ"**ဟု ကံတစ်ပါးရသည်၊ [ရှေးက **"ပြည့်စုံစေလော"**ဟု ပေးကြ၏၊ **"ပြည့်စုံ"**ဟူသောစကားသည် သဟာဒိယောဂ (နှင့်ဟူသော) အနက်ကို ငဲ့ရကား ထိုသဟာဒိယောဂ မရှိသောကြောင့် ထိုအနက်သည် ဤနေရာ၌ မရနိုင်၊ ဤ**"ပါသာဒိကေန သမ္မာဒေဟိ"**၏ ဆိုလိုရင်းကား–**"သူတစ်ပါး တို့၏ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆွဲဆောင်နိုင် (ကြည်ညိုစေနိုင်)အောင် ကောင်းမွန်စွာ နေထိုင် ပါလော"**ဟု ဆိုလိုသည်။

ရှေးအနက်။ ။ **"ပါသာဒိကေန–ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်သော ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာနှင့်၊ သမ္မာဒေဟိ–ပြည့်စုံစေလော"**ဟု ရှေးကပေးကြ၏၊ ထိုအနက်၌ **"ကြည်ညိုဖွယ်"**ဟူသည် ကြည်ညိုစရာကောင်းသော ကိုယ်မှု နှုတ်မှုတည်း၊ သို့ဖြစ်လျှင် ပသာဒအရနှင့် ပါသာဒိကအရသည် မကွဲပြားဘဲရှိနေ၏၊ ထို့ကြောင့် **"ပသာဒနံ ပသာဒေါ"** ဟု ပြု၍ **"ပသာဒ–သူတစ်ပါး၏ ကြည်ညိုခြင်းကို + အာဝဟ–ဆောင်နိုင်သော"** ဟု သာ မှတ်ပါ၊ ထိုသို့ဆောင်နိုင်သော ကိုယ်အမှုအရာ, နှုတ်အမှုရာ, စိတ်အမှုအရာကိုပင်

ဟိ–မှန်၊ ဥပဇ္ဈာယသ–၏၊ ပဠသု–ကုန်သော၊ ဣမေသု ပဒေသု–တို့တွင်၊ ယသ ကသ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ပဒသ–ကို၊ ဝါစာယ ဝါ–နှုတ်ဖြင့်မူလည်း၊ ယဒိဒံ သာဝနံ–အကြင် ကြားသိစေခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကာယေန ဝါ–ကိုယ်ဖြင့်မူလည်း၊ (ယဒိဒံ) အတ္ထဝိညာပနံ–အကြင်အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိစေခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ–၏၊) ဣဒမေဝ–ဤနှုတ်ဖြင့်မူလည်း ကြားသိစေခြင်း, ကိုယ်ဖြင့်မူလည်း အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိစေခြင်းသည်ပင်၊ ဧတ္ထ–ဤ ဥပဇ္ဈာယဝတ္ထုကထာ၌၊ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏံ–ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းတည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန–ဝါဒဿ္ဘရကား၊ ကေစိ–အချို့ဆရာတို့သည်၊ သာရတိ–ဟူ၍၊ သမ္ဗဒ္ဓိဿနံ–ထပ်မံ၍ ဝန်ခံခြင်းကို၊ သန္ဓာယ–ရည်ရွယ်၍၊ (ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏံ–ကို၊) ဝဒန္တိ–ဆိုကြကုန်၏၊ တံ–ထိုကေစိဆရာတို့၏စကားသည်၊ ပမာဏံ–နှိုင်းချိန် တိုင်းတာကြောင်း စကားသည်၊ နု–မဟုတ်၊ (ကသ္မာ–နည်း?၊) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ အာယာစနဒါနမတ္တေန – တပည့်က တောင်းခြင်း, ဆရာက ပေးခြင်းမျှဖြင့်၊ ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဂဟိတော–ဟူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်တော့၏၊ ဧတ္ထ–ဤ ဥပဇ္ဈာယ်ယူရာဌာနခ၌၊ သမ္ဗဒ္ဓိဿနံ–တပည့်က ထပ်မံ၍ဝန်ခံခြင်းသည်၊ နု အင်္ဂ–အင်္ဂါမဟုတ်၊(**"တုသ္မာ–ကြောင့်၊ တံ–ထိုကေစိဆရာတို့၏ စကားသည် ပမာဏံ–သည်၊ နု–မဟုတ်"**ဟု ပြန်လှည့်၊) သဒ္ဒဝိဟာရိကေနာပိ–သည်လည်း၊ ကေဝလံ–အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် မဖက်သက်သက်၊ မေ–သည်၊ ဣမိနာ ပဒေန–ဤ သာဟု စသော ပုဒ်ဖြင့်၊ ဥပဇ္ဈာယော–ကို၊ ဂဟိတော–ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဉာတုံ–

"ကြည်ညိုဖွယ်"ဟု ခေါ်သည်၊ ထို့ပြင် "နှင့်"ဟူသော အနက်လည်းမသင့်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း? သမ္ဘာဒေဟိပုဒ်က ပြည့်စုံခြင်းအနက်ကို မဟော, ပြီးစေခြင်း အနက်ကို ဟောသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ရှေးက အနက်ပေးပုံကို စဉ်းစားပါ။

ဣဒမေဝ ဟိ ဧတ္ထ။ ။ တပည့်က **"ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိ"**ဟု သုံးကြိမ်ဆိုရ ဥပဇ္ဈာယ်တောင်းသောအခါ ဥပဇ္ဈာယ်က **"သာဟု"**စသော ငါးမျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးကို ဆိုရ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, ခေါင်းညိတ်ခြင်းစသော ကိုယ်အမူအရာဖြင့်ဖြစ်စေ ဥပဇ္ဈာယ်ပေးခြင်းသည်ပင် ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းကိစ္စ ဖြစ်၏၊ **"ထိုကိစ္စ အထမြောက်၏"**ဟူလို။

ကေစိ ပန၊ပေ၊ ဥပဇ္ဈာယော။ ။ အချို့ကား **"ဥပဇ္ဈာယော မေ"** စသည်ဖြင့် တပည့်က ဆိုပြီး၍ ဥပဇ္ဈာယ်က **"သာဟု"**စသော စကားတစ်မျိုးမျိုးကို ဆိုပြီးသောအခါ တပည့်က ထပ်၍ **"သာဓု"**ဟု လျှောက်ခြင်းကို **"ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်း"**ဟု ဆိုကြ၏၊ ထိုကေစိဝါဒသည် ပမာဏမဟုတ်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း?၊ တပည့်က **"ဥပဇ္ဈာယော မေ"** စသည်ဆိုရ ဥပဇ္ဈာယ်အဖြစ်ကို တောင်းခြင်း, ဆရာက **"သာဟု"**စသည် တစ်မျိုးမျိုးကို ဆိုရ ဥပဇ္ဈာယ်ပေးခြင်း, ဤသို့ ယာစန–ဒါန နှစ်မျိုးမျှဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းကိစ္စ ပြီးနိုင်သောကြောင့်တည်း၊ ဆရာက ဥပဇ္ဈာယ်ပေးသောအခါ တပည့်က **"သာဓု"**ဟု လည်းကောင်း, **"အာမ ဘန္တေ"**ဟုလည်းကောင်း ဆိုဖွယ်မလိုပါ–ဟူလို။

သိခြင်းငှာသာ၊ ဝဋ္ဋတိ–သင့်သည်ကား။ နု–မဟုတ်သေး၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ–ယနေ့ကို အစပြု၍၊ ဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ ထေရော–သည်၊ မယှံ–၏၊ ဘာရော–တာဝန်တည်း၊ အဟမ္မိ–သည်လည်း၊ ထေရဿ–၏၊ ဘာရော–တည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဣဒမ္မိ–ဤ အကြောင်းအရာကိုလည်း၊ ဉတ္တုံ–သိခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–သင့်သေး၏။

၆၆။ တတြာယံ သမ္မာဝတ္တနာတိ–ကား။ သမ္မာဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ–ဟူ၍၊ ယံ–အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ တတြ–ထို သမ္မာဝတ္တိတဗ္ဗံဟူသော စကားရပ်၌၊ (သမ္မာဝတ္တိတဗ္ဗံဟူသော စကားအရ၊) အယံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ သမ္မာဝတ္တနာ–ကောင်းစွာကျင့်ပုံတည်း။ **ကာလသေဝေ၊ လေ၊ သြမုဠ္ဠိတ္ထာ**တိ–ကား။ အသေ–ထို သဒ္ဒါ ဝိဟာရိကဓ၊ ပစ္ဆာ–သကာလေ–(အရုဏ်မတက်မီ)မိုးသောက်အခါ၌၊ စက်မနတ္ထာယ ဝါ–စင်္ကြံသွားခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဓောတပါဒပရိဟရဏတ္ထာယ ဝါ–ဆေးအပ်ပြီးသော ခြေကို စောင့်ရှောက်ခြင်း အကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ (ဖုံမလူးအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊) ပဋိမုက္ကာ–စွပ်အပ်ကုန်သော၊ ဥပါဟနာ–ဖိနပ်တို့သည်၊ ပါဒဂတာ–ခြေ၌ရောက်နေကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ–နှံ့(ဧ၀ံသတိ) [ရှေးက အမြဲဖိနပ်စီးလေ့ မရှိသောကြောင့် **"စက်မနတ္ထာယ"**စသည်ကို ဆိုသည်၊] တာ–ထိုဖိနပ်တို့ကို၊ (အပနေတွာ၌ စပ်၊) ကာလသေဝ–စောစောကပင်၊ ဥဒ္ဒာယ–ထ၍၊ အပနေတွာ–ဖယ်၍၊ **ဒန္တကट္ဌं ဒါတဗ္ဗန္တိ**–ကား၊ မဟန္တံ–ကြီးသောဒန်ပူလည်းကောင်း၊ မဇ္ဈိမံ–အလယ်အလတ်ဖြစ်သော ဒန်ပူလည်းကောင်း၊ ခုဒ္ဒကံ–ငယ်သော ဒန်ပူလည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ တိဏာနိ–သုံးမျိုးကုန်သော၊ ဒန္တကဋ္ဌာနိ–ဒန်ပူတို့ကို၊ ဥပနေတွာ–ကပ်ဆောင်၍၊ တတော–ထိုဒန်ပူသုံးမျိုးတို့မှ၊ ယံ–အကြင်ဒန်ပူကို၊ တိဏာနိ ဒိဝသာနိ–သုံးရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဂဏှာတိ–ယူ၏၊ စတုတ္ထဒိဝသတော–လေးရက်မြောက်နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ–စ၍၊ တာဒိသမေव–ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော ဒန်ပူကိုသာ၊ (ဥပဏ္ဍာယ် ယူနေကျ ဒန်ပူကိုသာ၊) ဒါတဗ္ဗံ–ပေးထိုက်၏၊ (ကပ်ထိုက်၏၊) အနိယမံ–မမှတ်သားအပ်သည်ကို၊ ကတွာ–ပြု၍၊ (တစ်နည်း) နိယမံ–မှတ်သားအပ်သည်ကို၊ အကတွာ–မပြုမူ၍၊ ယံ ဝါ တံ ဝါ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ဒန်ပူကိုမူလည်း၊ သစေ ဂဏှာတိ–အံ့၊ အထ–ထိုသို့ ယူလသော်၊ ယာဒိသံ–အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ဒန်ပူကို၊ လဘတိ–ရ၏၊ တာဒိသံ–ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော ဒန်ပူကို၊ ဒါတဗ္ဗံ–ပေးထိုက်၏၊ (ကပ်ထိုက်၏။)

တိဏာနိ ဒန္တကဋ္ဌာနိ။ ။ ဒန်ပူသုံးမျိုးတွင် တစ်ချောင်းချောင်းကို အမြဲယူလျှင် ထိုယူအပ်သော ဒန်ပူကိုသာ နောက်နောက်ရက်တို့၌ ဆက်ကပ်ပါ–ဟူလို၊ အကြီးစားဒန်ပူဟု ဆိုသော်လည်း **"အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အဌင်္ဂုံလပရမံ ဒန္တကဋ္ဌं"**ဟု ခွင့်ပြုချက်အရ အရှည်အားဖြင့် အလွန်ဆုံး လက်ရှစ်သစ်သာ ရှိရသည်၊ အငယ်စားဒန်ပူဟု ဆိုသော်လည်း **"အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ စတုရင်္ဂုံလပဗ္ဗံ ဒန္တကဋ္ဌं"**ဟု ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ခန္ဓကဋ္ဌ ခွင့်ပြုချက်အရ အတိုဆုံးအားဖြင့် လက်လေးသစ်သာ ရှိရသည်။

မုခေါဒကံ ဒါတဗ္ဗန္တိ–ကား၊ သီတံ–အေးသော၊ ဥဒကံ စ–ရေကိုလည်းကောင်း၊ ဥဏှံ–နွေးသော၊(ဥဒကံ စ–ကိုလည်းကောင်း၊) ဥပနေတွာ–ကပ်ဆောင်၍၊ တတော–ထိုရေအေး, ရေနွေးတို့မှ၊ ယံ–အကြင်ရေကို၊ တီဏိ ဒိဝသာနိ–သုံးရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဝဋ္ဋဠေတိ–သုံးဆောင်၏၊ စတုတ္ထဒိဝသတော–မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ တာဒိသမေဝ–ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မုခဓောဝနောဒကံ–မျက်နှာသစ်ရေကို၊ ဒါတဗ္ဗံ–ပေးထိုက်၏၊ (ကပ်ထိုက်၏၊) အနိယမံ–မမှတ်သားအပ်သည်ကို၊ ကတွာ–၍၊ (တစ်နည်း–နိယမံ အကတွာ) ယံ ဝါ တံ ဝါ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောရေကို၊ သစေ ဂဏှာတိ–အံ့၊ အ'ထ–ထိုသို့ယူလသော်၊ ယာဒိသံ–အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သောရေကို၊ လဘတိ–၏၊ တာဒိသံ–ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ–၏၊ ဒုဝိဓမ္မိ–နှစ်ပါးအပြားရှိသော ရေအေး,ရေနွေးကိုလည်း၊ သစေ ဝဋ္ဋဠေတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒုဝိဓမ္မိ–ကိုလည်း၊ ဥပနေတဗ္ဗံ–ကပ်ဆောင်ထိုက်၏၊ ဥဒကံ–ကို၊ မုခဓောဝနဒ္ဒါနေ–မျက်နှာသစ်ရာအရပ်၌၊ ထပေတွာ–ထားပြီး၍၊ ဝစ္စကုဋိတော–ဝစ္စကုဋိမှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ–တံမြက်လှည်းရာ၏၊ [မျက်နှာသစ်ရေ ထားပြီးနောက် **"ဝစ္စကုဋိမှ စ၍ တံမြက်လှည်းရမည်"**ဟု ဆိုလိုသည်။]

ထေရေ–သည်၊ ဝစ္စကုဋိ–သို့၊ ဂတော–သွားလသော်၊ ပရိဝေဏံ–ပရိဝုဏ်ကို၊ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ–တံမြက်လှည်းရာ၏၊ ဧဝံ–ဤသို့ တံမြက်လှည်းလသော်၊ ပရိဝေဏံ–သည်၊ အသုညံ–အစောင့်အရှောက်မှ မကင်းဆိတ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ [ဥပဇ္ဈာယ်က ဝစ္စကုဋိသို့ဝင်ခိုက် သဒ္ဓိဝိဟာရိက က ကျောင်းအခန်းထဲဝင်နေလျှင် ဆရာနှင့်တပည့် နှစ်ပါးသာရှိသောကြောင့် ကျောင်းမှာ အစောင့်အရှောက် ကင်းဆိတ်၍ ကျောင်းအတွင်းရှိ ပစ္စည်းများကို ခိုးသူတို့ ခိုးယူသွားတတ်သည်။] ထေရေ–သည်၊ ဝစ္စကုဋိတော–မှ၊ အနိက္ခန္တေယေဝ–မထွက်မီပင်၊ အာသနံ–နေရာထိုင်ကို၊ ပညပေတဗ္ဗံ–ခင်းထားထိုက်၏၊ [**"အာသနံ မဗ္ဗပိဠာဒိ"**အရ ထိုင်ခုံ, သို့မဟုတ် နေရာထိုင်ကို **"အာသန"**ဟု ဆိုသည်။] သရီရကိစ္စံ–ကိုယ်၏ ကိစ္စကို၊ (ကုဋီတက်ခြင်း, သန့်သက်ရေဆေးခြင်းကိစ္စကို၊) ကတွာ–၍၊ အာဂန္တွာ–ပြန်လာ၍၊ တသ္မိံ–ထိုနေရာ၌၊ နိသိန္နသ–ထိုင်နေသော ဥပဇ္ဈာယ်အား၊ **သစေ ယာဂု ဟောတိ**တိအာဒိနာ–အစရှိသော၊ နယေန–နည်းဖြင့်၊ (ပါဠိတော်၌လာသောနည်းဖြင့်၊) ဝုတ္တဝတ္ထုံ–ဟောတော်မူအပ်သော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ–၏၊ **ဥဏ္ဍောပေါ**တိ–ကား၊ ကေနစိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကစဝရေန–အမှိုက်ဖြင့်၊ သံကိဏ္ဏော–ရောပြွမ်းနေသည်၊ (သစေ ဟောတိ–အံ့၊) ပန–ဆက်၊ အညော–ရေပေါက်မှတစ်ပါးအခြားသော၊ ကစဝရော–သည်၊ သစေ နတ္ထိ–အံ့၊ ဥဒကဖုသိတာနေဝ–ရေပေါက်တို့သည်သာ၊ (သစေ) ဟောန္တိ–နှင့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ–ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) ဟတ္ထေနာပိ–လက်ဖြင့်လည်း၊ ပမဇ္ဇိတဗ္ဗော–သုတ်ထိုက်၏၊ [ပါဠိတော်၌လာသော ယာဂုသောက်ရာအရပ်ကို ယူရသောကြောင့် **"ဥဒကဖုသိတာနေဝ ဟောန္တိ"**၌ ယာဂုသောက်ပြီးနောက် လက်ဆေးတုန်းက ကျနေသော ရေပေါက်နှင့်တကွ ယာဂုပေါက်ကို ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။]

သဂုဏ် ကတ္တာတိ–ကား၊ ဒွေ–နှစ်ထည်ကုန်သော၊ စီဝရာနိ–တို့ကို၊ (ဧကသီနှင့် သင်္ကန်းကြီးတို့ကို၊) ဧကတော–တပေါင်းတည်း၊ ကတ္တာ–ပြု၍၊ ဝါ–ထပ်၍၊ (ဒါတဗ္ဗာဒ္ဒ စပ်၊) ဧကတော–တပေါင်းတည်း၊ ကတာ–ပြုအပ်ကုန်သော၊ ဒွေပိ–နှ်သော၊ တာ သံဃာဋိယော–ထိုချုပ်စပ်အပ်သော သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာ–နှ်၏၊ ဟိ–မှန်၊ သဗ္ဗံ–သော၊ စီဝရံ–ကို၊ သဃ်ဋိတတ္တာ–ဆက်စပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ချုပ်စပ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) သဃ်ဋီတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ တေန–ထို့ကြောင့်၊ သဃ်ဋိယော ဒါတဗ္ဗာတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ **နာတိဒူရေ ဂန္ဓဗ္ဗံ နာစ္စာသန္နေ**တိ ဘဏ္ဍ–ဟူသော ဤပါဠိဒ္ဒ၊ ဥပစ္စာယံ–ကို၊ နိဝတ္ထိတ္တာ–ပြန်နှစ်၍၊ သြလောကေန္တံ–ကြည့်သည်ကို၊ (လှည့်ကြည့်သော ဥပစ္စာယ်ကို၊) ဧကေန ပဒဝိတိဟာရေန ဝါ–ခြေတစ်လှမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိဟိ ပဒဝိတိဟာရေဟိ ဝါ–ခြေနှစ်လှမ်းတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ သမ္ဘာပုဏာတိ–အကယ်၍ကောင်းစွာ ရောက်နိုင်အုံ၊ (အကယ်၍ မှီနိုင်အုံ၊) ဧတ္တာဝတာ–ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ဖြင့်၊ နာတိဒူရေ–မဝေးလွန်းသော အရပ်ဒ္ဒလည်းကောင်း၊ နာစ္စာသန္နေ–ဒ္ဒလည်းကောင်း၊ (ဂတော–လိုက်သွားသူ မည်သည်၊) ဟောတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏။

ပတ္တပရိယာပန္နံ ပဋ္ဌိဂ္ဂဟေတဗ္ဗန္တိ–ကား၊ ဥပစ္စာယေန–သည်၊ ဘိက္ခာစာရေ–ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်ဒ္ဒ၊ ယာဂုယာ–ယာဂုကို၊ (လဒ္ဓါယ) ဝါ–ရအပ်သော်လည်းကောင်း၊ (ရအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊) ဘတ္တေ–ထမင်းကို၊ လဒ္ဓေ ဝါ–

သဗ္ဗံ ဟိ၊ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။အခြားနေရာဒ္ဒ သင်္ကန်းကြီးကိုသာ **"သံဃာဋိ"** ဟု ခေါ်လေ့ရှိ၏၊ ဤနေရာဒ္ဒ အဘယ့်ကြောင့် ဧကသီကိုပါ သံဃာဋိဟု ခေါ်ရသနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် **"သဗ္ဗံ ဟိ"**စသည်ကို မိန့်သည်၊ **"ဒွေ စီဝရာနိတိ ပါရုပန် သံဃာဋိ စ သန္နာယ ဝဒတိ၊ ယဒိ ဧဝံ သံဃာဋိယောတိ ကသ္မာ ဝုတ္တံတိ အာဟ–သဗ္ဗံ ဟိ စီဝရံ သံဃာဋိတတ္တာ သံဃာဋိတိ ဝုစ္စတီတိ"**–ဋီကာ။

ပဒဝိတိဟာရေန။ ။ပဒံ + ဝိတိဟရတိ ဧတ္ထာတိ ပဒဝိတိဟာရော၊ ဧတ္ထ–ဤတောင်ဆုပ်အရပ်ဒ္ဒ၊ ပဒံ–ရှေ့ခြေကို၊ ဝိတိဟရတိ–လွန်၍ ဆောင်ရ၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ရှေ့ခြေကိုလွန်၍ ဆောင်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သော–ထိုအရပ်သည်၊ ပဒဝိတိဟာရော–မည်၏၊ ခြေတစ်လှမ်း လှမ်းလောက်ရာ အရပ်တည်း၊ ထိုပဒဝိတိဟာရသည် မနေးမမြန် မှန်မှန် သွားသူအတွက် တောင်ဆုပ်ပမာဏရှိ၏၊ [ပဒဝိတိဟာရေဟိတိ ဧတ္ထ ပဒံ ဝိတိဟရတိ ဧတ္ထာတိ ပဒဝိတိဟာရော၊ ပဒဝိတိဟရဏဒ္ဌာနံ ဒုတဝိလမ္ဗိတံ(အမြန်အနှေးကို) အကတ္တာ သမဂမနေ ဒ္ဒိန္ဒံ ပဒါနံ အန္တရေ မုဒ္ဒိရတနမတ္တံ၊ ပဒါနံ ဝါ ဝိတိဟရဏံ အဘိမုခံ ဟရိတ္တာ နိက္ခေပေါ ပဒဝိတိဟာရောတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော–ဋီကာ၊] နောက်နည်းအလို **"ပဒါနံ + ဝိတိဟရဏံ ပဒဝိတိဟာရော–ခြေကို ရှေ့ရွှေ့ဆောင်၍ ချခြင်းကို ပဒဝိတိဟာရ"**ဟု ဆိုသည်။

ရအပ်သော်လည်းကောင်း၊ (ရအပ်သောကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊) ပတ္တော-သည်၊ ဥဏ္ဏော ဝါ-ပူနေသည်သော်လည်း၊ သစေ ဟောတိ-အုံ့၊ ဘာရိကော ဝါ-ဝန်လေးနေသည်သော်လည်း၊ သစေ ဟောတိ-အုံ့၊ (ဒဝ်သတိ) အတ္တနော-မိမိ၏၊ ပတ္တံ-ကို၊ တသ-ထိုဥပဋ္ဌာယ်အား၊ ဒတ္တာ-၍၊ သောပတ္တော-ထိုဥပဋ္ဌာယ်၏ သပိတ်ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊ **နု ဥပဋ္ဌာယသ၊ ပေ၊ သြပါတေတဗ္ဗာတိ-ကား၊** အန္တ ရယ ရေ ဝါ-ရှာတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ အညတြ ဝါ-အခြားသော ဆွမ်းစားဇရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍမာနသ-ပြောဆိုစဉ်၊ တသ-ထိုဥပဋ္ဌာယ်၏၊ ဝစနေ-စကားသည်၊ အနိဋ္ဌတော-မပြီးဆုံးသေးမီ၊ အညာ-အခြားသော၊ ကထာ-စကားကို၊ နု သမုဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ-မဖြစ်စေထိုက်၊ စပန-ထပ်၍ ဆက်ဦးအုံ့၊ ဣတောဝ-ဤ နု ဥပဋ္ဌာယသ အစရှိသောသိက္ခာပုဒ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယတ္ထ ယတ္ထ-အကြင် အကြင်သိက္ခာပုဒ်၌၊ နကာရေန-နအက္ခရာဖြင့်၊ ပဋိသေဓော-တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကရိယတိ-ပြုအပ်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော၊ (တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၌၊) ဒုက္ကဋာပတ္တိ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤနအက္ခရာဖြင့် တားမြစ်အပ်ရာဝယ် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို သိရခြင်းသည်၊ ခန္ဓက ဓမ္မာတာ-ခန္ဓကတို့၏ သဘောတည်း၊ [မဟာဝါ,စုဠဝါခန္ဓကတို့၏ ထုံးစံတည်း၊

ယတ္ထ ယတ္ထ နကာရေန, ပဋိသေဓော ကီယတိ၊
တတ္ထ တတ္ထ ဒုက္ကဋံတိ, အယံ ခန္ဓက ဓမ္မတာ။]

အာပတ္တိသာမန္တာ ဘဏ္ဍမာနောတိ-ကား၊ ပဒသောဓမ္မဒုဋ္ဌုလ္လာဒိဝသေန-ပဒသောဓမ္မအာပတ်, ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာပတ္တိယာ-၏၊ အာသန္နဝါစ်-အနီးဖြစ်သော စကားကို၊ ဘဏ္ဍမာနော-ပြောဆိုသော ဥပဋ္ဌာယ်ကို၊ (နိဝါရေတဗ္ဗောဋ္ဌ စပ်၊) [အာပတ္တိယာ အာသန္နဝါစန္တိ အာပတ္တိဇနကမေဝ ဝစနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ယာယ ဟိ ဝါစာယ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ၊ သာ ဝါစာ တသာ အာပတ္တိယာ အာသန္နာတိ ဝုစ္စတိ၊-ဋီကာ။] **နိဝါရေတဗ္ဗောတိ-ကား၊** ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဤဒိသံ နာမ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်မည်သောစကားကို၊ ဝတ္တုံ-ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ ကိံ-အပ်ပါသလော?၊ အာပတ္တိ-သည်၊ နု ဟောတိ (ကိံ)-မဖြစ်ပါသလော?၊ ဣတိ ဒဝ်-သို့၊ ပုစ္ဆန္တေန ဝိယ-မေးသူကဲ့သို့၊ ဝါရေတဗ္ဗော-တားမြစ်ထိုက်၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ ဝါရေသာမိ-တားမြစ်အုံ့၊ (တားမြစ်လိုက်မည်၊) ဣတိ ကတ္တာ-ဤသို့ နလုံးသွင်း၍၊ မဟာလွက-ကိုယ်တော်ကြီး၊ ဒဝ်-ဤသို့၊ မာ ဘဏ-မပြောပါနှင့်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ နု ဝတ္တဗ္ဗော-မပြောဆိုထိုက်။

သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋာပတ္တိ။ ။ သဗ္ဗတ္ထ ဒုက္ကဋာပတ္တိတိ(ဟူသော စကားကို) ဤဒိသေသုဂိလာနောပိ နု မုစ္စတီတိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ၊ အာပဒါဥမ္မတ္တကခိတ္တစိတ္တဝေဒနဋ္ဌာဒီဟိ ဝိနာ ပဏ္ဏတ္တိ အဇာနိတ္ဝာပိ ဝဒန္တသ ဂိလာနသပိ ဒုက္ကဋမေဝ၊ ဘေးရန်, ရူးသူ, စိတ်ပျံ့လွင့်သူ, ဝေဒနာနှိပ်စက်အပ်သူတို့မှတစ်ပါး အခြားသူတို့မှာ ပညတ်တော်ကို မသိ၍ ပြောစေကာမူ ဒုက္ကဋ်ပင်၊-ဝိမတိ။

ပဌမတရံ အာဂန္တွာတိ–ကား၊ အာသန္နေ ဝါ–အနီးဌာ်မူလည်း၊ ဂါမော–သည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ ဝိဟာရေ ဝါ–ကျောင်းဌာ်မူလည်း၊ ဂိလာနော–ဂိလာနဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဂါမတော–မှ၊ ပဌမတရံ–စွာ၊ အာဂန္တွတ္ဝံ–ပြန်လာရာ၏၊ ဒုရေ–ဌာ်၊ ဂါမော–သည်၊ (သစေ) ဟောတိ–အုံ့၊ ဥပဇ္ဈာယေန–နှင့်၊ သဒ္ဓိं–ကွ၊ အာဂစ္ဆန္တော စ–လာမည့်သူသည်လည်း၊ (သစေ) နတ္ထိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) တေနေဝ–ထိုဥပဇ္ဈာယ်နှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဓိं–ကွ၊ ဂါမတော–မှ၊ နိက္ခမိတွာ–ထွက်၍၊ စီဝရေန–ဖြင့်၊ ပတ္တံ–ကို၊ ဝေဌေတွာ–ရစ်ပတ်၍၊ [သပိတ်အိတ် မပါသည့်အတွက် ယူလို့လွယ်အောင် **"သင်္ကန်းအုပ်ဖြင့် သပိတ်ကို ရစ်ပတ်၍"**ဟု ဆိုသည်၊] အန္တရာမဂ္ဂတော–ခရီးအကြားမှ၊ ပဌမတရံ–စွာ၊ အာဂန္တွတ္ဝံ–ပြန်လာရာ၏၊ ဧဝံ–ဤနည်းအားဖြင့်၊ နိဝတ္တန္တေန–ပြန်နစ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ပဌမတရံ–စွာ၊ အာဂန္တွာ–၍၊ အာသနပညာပနာဒီ–နေရာကိုခင်းခြင်း အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ–သော၊ ကိစ္စံ–ကို၊ ကာတဗ္ဗံ–ပြုရာ၏။

သိန္ဒံ ဟောတိတိ–ကား၊ တိန္ဒံ–ချွေးစိုသည်၊ သေဒဂ္ဂဟိတံ–ချွေးသည် ယူအပ်သည်၊ (ဟောတိ–အုံ့၊) **စတုရဂ္ဂိလံ ကဏ္ဏံ ဥဿာရေတ္တာ**တိ–ကား၊ ကဏ္ဏံ–သင်္ကန်းအနားကို၊ စတုရဂ္ဂိလပ္ပမာဏံ–လက်လေးသစ်ပမာဏရှိအောင်၊ အတိရေကံ–ပိုလွန်သည်ကို၊ ကတ္တာ–၍၊ [ဤနေရာ၌ ပိုဒ်ခတ်၍ **"သဃ်ရိတဗ္ဗံ"**၌ စပ်။] ဧဝံ–ဤသို့ လက်လေးသစ်လောက် ပိုသည်ကိုပြု၍၊ စီဝရံ–ကို၊ သဃ်ရိတဗ္ဗံ–ခေါက်ရာ၏၊ ကိံ ကာရဏာ–အဘယ်ကြောင်းကြောင့်၊ (ဧဝံ–ဤသို့ လက်လေးသစ်လောက် ပိုသည်ကိုပြု၍၊စီဝရံ–ကို၊ သဃ်ရိတဗ္ဗံ–ခေါက်ထိုက်သနည်း?၊) **မဇ္ဈေ**–သင်္ကန်း၏ အလယ်ခေါင်ဌာ်၊ **ဘင်္ဂါ**–ချိုးအပ်သော အရာသည်၊ (ခေါက်ချိုးရာသည်၊)

သိန္ဒံ တိန္ဒံ။ ။ သိန္ဒံဌာ် "**သိဒ–သိနေဟေ**"ဟူသော ဓာတ်, တပစ္စည်း၊ အသိဒိ (သိနိယို)–စိုစွတ်ပြီ၊ ဣတိ သိန္ဒံ (စီဝရံ)၊ တိမဓာတ်လည်း ကိလေဒ–စွတ်စိုခြင်း အနက်ဟောပင်၊ အတေမိ–စိုစွတ်ပြီ၊ ဣတိ တိန္ဒံ၊ ထိုသို့ စိုစွတ်ခြင်းသည် ချွေးက သင်္ကန်းကို ယူအပ်သောကြောင့်ဖြစ်ရကား **"သေဒဂ္ဂဟိတံ"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။

စတုရဂ္ဂိလံ ဥဿာရေတ္တာ။ ။ ဥ–အထက်ဌာ်+သာရေတ္တာ–တက်စေ၍၊ ဤသို့ သဒ္ဒတ္ထ၊ **"အတိရေကံ ကတ္တာ"**ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထဖြစ်၏၊ သင်္ကန်းခေါက်သောအခါ အစွန်းနှစ်ဘက်ကို အညီထား၍ခေါက်လျှင် အလည်ဌာ် ခေါက်အပ်သောအရာ(ခေါက်ချိုးရာ) ထင်၏၊ ထိုသို့ အလည်ဌာ် ခေါက်ချိုးရာ ထင်ဖန်များလျှင် သင်္ကန်းစုတ်ပြတ် လွယ်သောကြောင့် တစ်ဖက်သင်္ကန်းအနားကို လက်လေးသစ်လောက် ပိုစေ၍ ခေါက်ပါဟု မိန့်တော်မူသည်။ [**"သံဟရိတဗ္ဗံ"**ဟု အချို့စာအုပ်ဌာ် ရှိ၏၊ ပါဠိတော်အတိုင်း **"သံဃရိတဗ္ဗံ"**ဟု ရှိရမည်၊ ဓာတ်ချင်းကား ဟရဓာတ်ချည်းဖြစ်၍ အတူပင်၊ ဟကို ဃပြုလျှင် **"သံဃရ"**ဟု ဖြစ်၏။]

မာ အဟောသိ–မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ–ဤသို့ နလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်၊ (ဧဝံ စိဝရံ သဃ်ရိတဗ္ဗံ) ဟိ–မှန်၊ သမံ–အစွန်းနှစ်ဖက် ညီမျှသည်ကို၊ ကတွာ–၍၊ သံဃရိတသ–ခေါက်အပ်သော သင်္ကန်း၏၊ **မ**ဗ္ဗေ–၌၊ ဘဂ်ေါ–သည်၊ ဟောတိ–၏၊ တတော–ထိုသို့ ခေါက်ချိုးရာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ နိစ္စံ–အမြဲ၊ ဘိဇ္ဇမာနံ–ချိုးအပ်သော သင်္ကန်းသည်၊ ဒုဗ္ဗလံ–အားမရှိသည်၊(ရှိသည်၊) ဟောတိ–၏၊ တံ နိဝါရဏတ္ထံ–ထိုဒုဗ္ဗလအဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ **ဧ**တံ–ဤ စတုရဂ်လံ ကဏ္ဏံ ဥသဘရေတွာ ဟူသောစကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ–ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ယထာ–အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ခေါက်အပ်သော်၊ **အ**ဇ္ဇ–ယနေ့၊ ဘဂ်ဋ္ဌာနေ ယေဝ–ချိုးအပ်သော အရပ်၌ပင်၊ သွေ–နက်ဖြန်ခါ၌၊ နံ ဘိဇ္ဇတိ–သင်္ကန်းကို မချိုးအပ်၊ (ခေါက်ရာမထင်၊) တထာ–ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ–နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၊ စတုရဂ်လံ–လက်လေးသစ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကို၊ ဥသဘရေတွာ–အထက်သို့ ပိုထွက်စေ၍၊ ဝါ–ပိုအောင်ထား၍၊ သံဃရိတဗ္ဗံ–၏၊ **သြ**ဘောဂေ၊ပေ၊ **ကာတဗ္ဗန္တိ**–ကား၊ ကာယဗန္ဓနံ–ခါးပန်းကြိုးကို၊ သံဃရိတွာ–ခေါက်၍၊ စီဝရဘောဂေ–သင်္ကန်းခွေအတွင်း၌၊ ပက္ခိပိတွာ–ထည့်သွင်း၍၊ ထပေတဗ္ဗံ–ထားရာ၏။

သစေ ပိဏ္ဍပါတော ဟောတိတိ **ဧ**တ္ထ–၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယော–အကြင် ဥပဋ္ဌာယ်သည်၊ ဂါမေယေဝ–**ရှာထဲ၌**သာ၊ (ဘုဉ္ဇိတွာ–စားပြီး၍၊ **အ**ာဂစ္ဆတိ–လာ၏၊ တသ ဝါ–ထို ဥပဋ္ဌာယ်**၏**လည်း၊ ပိဏ္ဍပါတော–ဆွမ်းသည်၊ နံ ဟောတိ–မရှိ၊ (မရှိဘဲ ဖြစ်တတ်၏၊) (ယော–သည်၊) **အ**ဋ္ဌရဃရေ–အိမ်တွင်း၌၊ (ဘုဉ္ဇိတွာ **အ**ာဂစ္ဆတိ၊ တသ ဝါ ပိဏ္ဍပါတော နံ ဟောတိ၊ (ယော) ပဋ္ဌိဏ္ဍမနေ–ရှေးရှုကပ်ဝင်ရာ ဆွမ်းစားဧရပ်၌၊ ဘုဉ္ဇိတွာ–၍၊ **အ**ာဂစ္ဆတိ–၏၊ (တသ ဝါ ပိဏ္ဍပါတော နံ ဟောတိ၊) (ယော–အကြင် ဥပဋ္ဌာယ်သည်၊)

သြဘောဂေ။ ။ သင်္ကန်းကိုခေါက်၍ နှစ်ထပ် ထပ်ပြီးလျှင် သင်္ကန်းတန်းဝါးပေါ်၌ တင်ထားသောအခါဖြစ်စေ, တစ်စုံတစ်ခုအပေါ်၌ ခေါက်၍တင်ထားအပ်သောအခါဖြစ်စေ ထိုသင်္ကန်း၌ ခေါက်ချိုးအပ်သောအရာကို **"ဘောဂ"**ဟုခေါ်သည်၊**"ဘုဇ–ဂတိကောဋ္ဌိလ္လေ"** ဟူသော ဓာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ ကွေးမြောက်နေသော အရပ်တည်း၊ ထိုအရပ်၏အတွင်းကို **"သြ**ဘောဂ"ဟုခေါ်သည်၊ အဝ၏ ကာရီယ သြတည်း၊ **"ဘုဇတိ ကောဋ္ဌိလ္လံ ဘဝတိတိ ဘောဂေါ၊ ဘောဂသ + အ**ဏ္ဏော **သြ**ဘောဂေါ"ဟု ပြု။

ယော ဂါမေယေဝ ဝါ၊ပေ၊ နံ ဟောတိ။ ။ ဤကဲ့သို့ ဝါသဒ္ဒါပါသော ဝါကျမျိုး၌ **"နိယမ, အနိယမဝါကျ"**ကို အသီးအသီးခွဲ၍ အနက်ပေးရ၏၊ ထို ဝါသဒ္ဒါကိုလည်း **"ဝါကျဘေဒတ္ထ"**ဟု ခေါ်သည်၊ ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါသဒ္ဒါပင်တည်း၊ ယသ္မာဒပေတိ သုတ်၌ ဖွင့်၏၊ ဂါမေအရ အဋ္ဌရဃရ, ပဋ္ဌိဏ္ဍနတို့မှတစ်ပါး အခြားတစ်ခုခုသော ရွာတွင်းအရပ်ကို ယူရသည်၊ [ဂါမေတိ ဂါမပရိယာပန္နေ တာဒိသေ ကိသ္မိဉ္စိ ပဒေသေ၊– သာရတ္ထ၊

ပိဏ္ဍ-ဆွမ်းကို၊ နဲ လဘတိ-မူလကပင် မရခဲ့၊ တသ ဝါ-၏လည်း၊ ပိဏ္ဍပါတော-သည်၊ နဲ ဟောတိ၊ ပန-အန္တယကား၊ ဂါမေ-၌၊ [နိဒဿနနည်းအားဖြင့် ဂါမေတစ်ခုကို ပြသည်၊ အန္တရဃရေ, ပဋ္ဌိဏ္ဍမနေတို့ကိုပါ ရနိုင်၏၊] အဘုတ္တသ ဝါ-ဆွမ်း မဘုဉ်းပေးခဲ့သော ဥပဇ္ဈာယ်၏လည်းကောင်း၊ လဒ္ဓဘိဏ္ဍသ ဝါ-ရအပ်သောဆွမ်းရှိသော ဥပဇ္ဈာယ်၏လည်းကောင်း၊ (ပိဏ္ဍပါတော-သည်၊) ဟောတိ-ရှိ၏၊ တဿာ-ကြောင့်၊ သစေ၊ပေ၊ ဟောတိတိအာဒိ-အစရှိသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [သစေဟူသော ပရိကပ္ပဝါစက စကားဖြင့် မိန့်တော်မူသည်-ဟူလို၊] တဿ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်၏၊ (ပိဏ္ဍပါတော-သည်၊) သစေပိ နဲ ဟောတိ-အကယ်၍လည်း မရှိစေဦးတော့၊ စ-ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ ဘုဉ္ဇိတုကာမော-စားခြင်းငှာအလိုရှိသည်၊ (သစေ)ဟောတိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဥဒကံ-ကို၊ ဒတ္တာ-၍၊ အတ္တနာ-သည်၊ လဒ္ဓတောပိ-ရအပ်သော ဆွမ်းမှလည်း၊ ပိဏ္ဍပါတော-ကို၊ ဥပနေတဗ္ဗော-ကပ်ထိုက်၏၊ [မိမိ ရအပ်သော ဆွမ်းထဲက ခွဲ၍ ခွဲကပ်ပါ-ဟူလို။]

ပါနီယေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ဘုဉ္ဇမာနော-ဆွမ်းစားဆဲဖြစ်သော ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ တိဏ္ဍတ္ထုဠ-သုံးကြိမ်၊ ဘန္တေ၊ ပါနီယံ-သောက်ရေကို၊ အာဟရိယတု-ဆောင်ယူအပ်စေလိုပါသလော၊ ဣတိ-သို့၊ ပါနီယေန-ဖြင့်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-မေးလျှောက်ထိုက်၏၊ [ရှေးအခါက ဟင်းရေသောက် မရှိသောကြောင့် ဆွမ်းစားတုန်း၌ သောက်ရေကို သောက်ရသည်၊] ကာလော-ဆွမ်းစားချိန်သည်၊ သစေ အတ္ထိ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဥပဇ္ဈာယေ-ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဘုတ္တော-ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသော်၊ ဝါ-မှ၊ သယံ-မိမိကိုယ်တိုင်၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-စားရာ၏၊ ကာလော-မွန်းတည့်ချိန်သည်၊ ဥပဂဋ္ဌော-နီးကပ်နေသည်၊ သစေ(ဟောတိ)-အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပါနီယံ-ကို၊ ဥပဇ္ဈာယဿ-၏၊ သန္တိကေ-အနီး၌၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ သယမိဝ-လည်း၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ-**ရာ၏**၊ **အနန္တရဟိတာယာတိ**-ကား၊ တဋ္ဌိကစမ္မခဏ္ဍာဒီသု-ဖျာ,သားရေပိုင်းအစရှိသော

ဂါမေတိ အန္တောဂါမေ တာဒိသေ မဏ္ဍပါဒိမှိ-ဝိမတိ၊] အန္တရဃရေ **အရလည်း** အခြားနေရာ၌ကဲ့သို့ ရွာတွင်းကို မယူဘဲ ရှေ့က ဂါမေ ရှိပြီးဖြစ်၍ **"အိမ်တွင်း"**ကို ယူရသည်၊ [အန္တရဃရေတိ အန္တောဂေဟေ-ဋီကာ၊] ပဋ္ဌိဏ္ဍမန **အရမှာ** ရွာတွင်းဆွမ်းစား**ရ**ပ်တည်း။ [ပဋ္ဌိဏ္ဍမနေတိ အာသနသာလာယံ-ဋီကာ။]

ယောဇနာ။ ။ ဤသို့ ဂါမေအရ**"သီးခြား အရပ်တစ်ခုကို ယူရမည်"**ဟု ဋီကာတို့ ဖွင့်ကြပါလျက် ယောဇနာ၌ **"ဂါမေယေဝါတိ ဝတ္တာ တမေဝတ္ထံ ဒသေတုံ ဝုတ္တံ အန္တရဃရေ ဝါ ပဋ္ဌိဏ္ဍမနေ ဝါတိ"**ဟု ဂါမေအရကိုပင် **"အန္တရဃရေ ပဋ္ဌိဏ္ဍမနေ"**ဟု သရုပ်ဖော်သည်ဟု ဖွင့်လေသည်၊ ထိုသို့ ဖွင့်ခြင်းမှာ **"ဂါမေယေဝ"**ဟု ဝါသဒ္ဒါမပါသော ပုဒ်၌ကို တွေ့၍လည်းကောင်း, နောက် **အန္တယဝါ**ကျ၌ **"ဂါမေ"**ဟု တစ်ပုဒ်တည်းသာ လာလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဖွင့်ခြင်းဖြစ်ဟန်တူသည်။

အခင်းတို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အခင်းဖြင့်၊ အနုတ္ထတာယ–မခင်းအပ်သော၊ ပံသုသက္ခရမိသာယ–မြေမှုန့်, ကျောက်စရစ်တို့ဖြင့် ရေပြွမ်းသော၊ ဘူမိယာ–မြေ၌၊ ပတ္တော–ကို၊ နဲ့ ထပေတဗ္ဗော–မထားထိုက်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ပန–ဆက်၊ (ဘူမိ–မြေသည်၊) ကာဠဝဏ္ဏကတာ–မည်းနက်သော အဆင်းရှိအောင် ပြုအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ–ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ သုဓာဗဒ္ဓါ–အင်္ဂေတေတို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်သည်၊ (အင်္ဂေကိုင်ထားသည်၊) (ဟုတ္တာ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ နိရဇမတ္တိကာ–မြူမှုန် မြေညက်မရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) တထာရူပါယ–ထိုသို့သဘောရှိသော၊ ဘူမိယာ–၌၊ ထပေတုံ–ထားခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ မောတဝါလိကာယပိ–ဆေးကြောအပ်ပြီးသော သဲရှိသောမြေ၌လည်း၊ ဝါ–(စင်ကြယ်သော သဲရှိသောမြေ၌လည်း၊) ထပေတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ ပံသုရဇသက္ခရာ ဒီသု–ဖုံ, မြူမှုန်, ကျောက်စရစ် စသည်ရှိသော မြေတို့၌၊ (ထပေတုံ) နဲ့ ဝဋ္ဋတိ–မအပ်၊ ပန–ဆက်၊ တတြ–ထို ပံသုရဇသက္ခရရှိသော မြေတို့၌၊ ပဏ္ဏံ ဝါ–သစ်ရွက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဓာရကံ ဝါ–သပိတ်ခြေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထပေတွာ–၍၊ တတြ–ထိုသစ်ရွက်, သို့မဟုတ် သပိတ်ခြေ၌၊ (ပတ္တော–ကို၊) နိက္ခိပိတဗ္ဗော–ထားထိုက်၏။

ပါရတောပေ၊ ဘောဇ္ဈ ဣဒံ–ဟူသော စကားကို၊(ဝုတ္တံ၌စပ်၊) စီဝရဝံသာဒီနံ–သင်္ကန်းတန်းဝါး အစရှိသည်တို့၏၊ ဟေဋ္ဌာ–အောက်၌၊ (အောက်က၊) ဟတ္ထံ–ကို၊ ပဝေသေတွာ–သွင်း၍၊ အဘိမုခေန–ရှေးရှုဖြစ်သော၊ (မိမိဘက်သို့ ရှေးရှုနေသော၊) ဟတ္ထေန–လက်တစ်ဖက်ဖြင့်၊ သဏိကံ–ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး၊ နိက္ခိပနတ္ထံ–ချထားခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပန–ဆက်၊ အဇ္ဇေ–သင်္ကန်းအစွန်းတို့ကို၊ ဂဟေတွာ–ကိုင်၍၊ ဘောဂေန–သင်္ကန်းအခွေဖြင့်၊ စီဝရဝံသာဒီနံ–တို့၏၊ ဥပရိ–အထက်၌၊ နိက္ခိပန္တသ–ပစ်တင်လသော်၊ ဘိတ္ဘိယံ–နံရံ၌၊ ဘောဂါ–သင်္ကန်းအခွေသည်၊ ပဋိဟညတိ–ထိခိုက်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ တထာ–ထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ (ထိုပစ်ချသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) နဲ့ ကာတဗ္ဗံ–ရာ။

အနန္တရဟိတာယ။ ။ [အန္တရ+ဓာ+တ၊ ဓကို ဟပြု, အာကို ဣပြု၍ "**အန္တရဟိတ**" ဟု ဖြစ်၏၊] အန္တရေ–သပိတ်နှင့် မြေကြီးတို့၏ အကြား၌+ဓီယတေ–ထားအပ်၏၊ ဣတိ အန္တရဟိတံ (အတ္ထရဏံ၊) နတ္ထိ + အန္တရဟိတံ ယတ္ထာတိ အနန္တရဟိတာ၊ "**အကြား၌ ထားအပ်သော အခင်းမရှိသော မြေ**"။

စီဝရဝံသာဒီနံ၊ပေ၊ နဲ့ ကာတဗ္ဗံ။ ။ ခေါက်ပြီးသော သင်္ကန်းကို သင်္ကန်းတန်းပေါ်၌ တင်သောအခါ သင်္ကန်းတန်းအောက်က လက်ရှိ၍ (သင်္ကန်းတန်း၏အပေါ်၌ ထုတ်ပြီးလျှင် ထိုလက်ဖြင့်) သင်္ကန်းအဖျားကို ယူပြီးမှ သင်္ကန်းတန်းပေါ် တင်ပါ၊ သင်္ကန်းခေါက်များကို လက်နှစ်ဖက်ဖြင့်ကိုင်၍ တန်းပေါ် ပစ်မတင်လိုက်ပါနှင့်, ပစ်တင်လိုက်လျှင် သင်္ကန်းအခွေနှင့် နံရံရိုက်မိ၍ မကြာမီ သင်္ကန်းစုတ်တတ်ပါသည်။

စုဏ္ဏံ သနေ့တဗ္ဗန္တိ–ကား၊ နာနစုဏ္ဏံ–ရေချိုးဆပ်ပြာမှုန့်ကို၊ ဥဒကေန–ဖြင့်၊ တေမေတ္ဝာ–စိုစေ၍၊ (ဆွတ်၍၊) ပိဏ္ဍိ–အခဲကို၊ ကာတဗ္ဗာ–ပြုထိုက်၏၊ [**"သံ+ နေတဗ္ဗံ"**ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ အမှုန့်ကိုပေါင်း၍ ဆောင်ခြင်းဟူသည် အခဲပြုခြင်းပင်တည်း၊] **ဧကမန္တံ** **နိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ**–ကား၊ **ဧကသ္မိ**–တစ်ခုသော၊ **နိဒ္ဒုမေ**–မီးခိုးမရှိသော၊ **ဌာနေ**–အရပ်၌၊ ထပေတဗ္ဗံ–ထား၊ရာ၏၊ **ဇန္တာဃရေ**–**ဇရုံ**:အိမ်၌၊ ပရိကမ္မံ နာမ–ပရိကံမည်သည်၊ အဂ်ါရမတ္တိကဥဏ္ဍောဒကဒါနာဒိက်–မီးကျီးကို ထည့်ပေးခြင်း, မြေညက်ကိုပေးခြင်း, ရေနွေးကိုပေးခြင်း အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ–သော၊ ကိစ္စံ–ကိစ္စတည်း၊ **ဥဒကေပိ** **ပရိကမ္မန္တိ**–ကား၊ အဂ်ပစ္စဂ်ဃဲသနာဒိက်–အဂ်ါကြီးငယ်ကို ပွတ်တိုက်ပေးခြင်း အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ–သော၊ ကိစ္စံ–ကို၊ (ကာတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) **ပါနီယေန** **ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ**–ကား၊ **ဇန္တာဃရေ**–**ဇရုံ**:အိမ်၌၊ (**ဇရုံ**:အိမ်တုန်းက၊) ဥဏ္ဏသန္ထာပေန–မီးပူ၏ ပူလောင်ခြင်းကြောင့်၊ ပိပါသာ–ရေသောက်လိုခြင်းသည်၊ (ရေဆာခြင်းသည်၊) ဟောတိ–ဖြစ်တတ်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော–မေးလျှောက်ထိုက်၏၊ [**ဇရုံ**:အိမ်၌နေခိုက် ရေငတ်တတ်၏၊ ထို့ကြောင့် ကျောင်းသို့ ရောက်လာသောအခါ သောက်ရေ လိုပါသလား:ဟု လျှောက်ရမည်။]

သစေ **ဥဿဟတိ**တိ–ကား၊ သစေ ပဟောတိ–အကယ်၍ စွမ်းနိုင်အံ့၊ ကေနစိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဂေလညေန–မကျန်းမမာသူ၏အဖြစ်သည်(မကျန်းမာခြင်းသည်၊) အဘိဘူတော–လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သူသည်၊ သစေ နု ဟောတိ–အကယ်၍ မဖြစ်အံ့၊ [သစေ ပဟောတိကို ထပ်ဖွင့်သည်၊] (**ဧဝံ**သတိ–ဤသို့ စွမ်းနိုင်လသော်၊ သောဧတဗ္ဗောဒ္ဓ·စပ်၊) ဟိ–မှန်၊ [ဂေလညမနှိပ်စက်လျှင် ဆရာ၏ကျောင်းဝယ် အမှိုက်သုတ်သင်ရမည်ဟူသော စကားသည် မှန်၏၊] အဂိလာနေန–ဂိလာနမဟုတ်သော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေန–သည်၊ သဒ္ဓိဝေယျာဝိ–ဝါ ၆ဝရှိသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက သော်မှလည်း၊ သဗ္ဗံ–သော၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ–ဥပဇ္ဈာယ်၏ဝတ်ကို၊ ကာတဗ္ဗံ–ပြုရာ၏၊ အနာဒရေန–မလေးစားသဖြင့်၊ အကရောန္တသ–ဝတ်ကို မပြုသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏၊ ဝတ္တဘေဒေ–ကျင့်ဝတ်၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ကဋံ–ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ–၏၊) [မလေးစားသဖြင့် ကျင့်ဝတ်ကို မပြုမှ အာပတ်သင့်သည်၊ ဥပဇ္ဈာယ်က ခွင့်ပေးထားသည့်အတွက် မပြုခြင်းကား **"အနာဒရိယ"**မဟုတ်သော ကြောင့် အာပတ်မသင့်၊] ပန–ဆက်၊ နကာရပဋိသံယုတ္တေသု–နအကွာရာနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ ပဒေသု–ပုဒ်တို့၌၊ (နှ ကာတဗ္ဗံစသော ပုဒ်တို့၌၊) ဂိလာနသာပိ–ဂိလာန၏လည်း၊ ဝါ–သည်လည်း၊ ပဋိက္ခိတ္တကိရိယံ–ပယ်မြစ်အပ်သော အပြုအမူကို၊ ကရောန္တသ–ပြုလသော်၊ ဒုက္ကဋမေဝ–ဒုက္ကဋ်အာပတ်သာတည်း၊ [မပြုရဟု တားမြစ်အပ်သော အရာတို့၌ ပြုလျှင် **"ဂိလာန"**ပင် ဖြစ်သော်လည်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏၊ ပြုရမည်ဟု တိုက်တွန်းအပ်သော အရာ၌ကား ဂိလာနဖြစ်လျှင် အာပတ်မသင့်–ဟူလို၊] **အပ္ပဋိယံသန္တော**တိ–ကား၊ ဘူမိယံ–မြေ၌၊ (ကြမ်းပြင်၌၊)

အပ္ပဋိဃံသန္တေန–မပွတ်တိုက်ဘဲ၊ [ညောင်စောင်းကို ကျောင်းအခန်းမှ ထုတ်ရာ၌ **"ဒရွတ်ဆွဲ၍ မထုတ်ဘဲ"**ဟူလို၊ ဘူမိယံဟု ဆိုသော်လည်း ဘူမိအရ မြေကြီး, အင်္ဂတေအခင်း, ကြမ်းအခင်းအားလုံးကို ယူ၊] **ကဝါဋေ ပိဋ္ဌဋ္ဌန္တိ**–ကား၊ ကဝါဋေ–တံခါးရွက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌသင်္ဃာဋေ–တံခါးဘောင်ကိုလည်းကောင်း၊ အစ္ဆုပန္တေန–မထိမခိုက်ဘဲ၊ (နိဟရိတွာ နိက္ခိပိတဗ္ဗောဟု စပ်၊ ပါဠိတော်၌ အသံဃဋ္ဋေန ကို အစ္ဆုပန္တေနဟု ဖွင့်သည်။)

သန္ဓာနကန္တိ–ကား၊ ယံကိဉ္စိ–အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကိလကုလာဝက မက္ကဋကသုတ္တာဒိ–ပိုးကောင်လေးတို့၏ အသိုက်, ပင့်ကူချည်မျှင် အစရှိသော အရာဝတ္ထုသည်၊ (သစေ ဟောတိ၌ စပ်၊) **ဥလ္လောကာ ပထမံ ဩဟာရေတဗ္ဗန္တိ**–ကား၊ ဥလ္လောကတော–အထက်မျက်နှာကြက်မှ၊ ပထမံ–စွာ၊ ဥလ္လောကံ–အထက်မျက်နှာကြက်ကို၊ အာဒိ ကတ္တာ–အစပြု၍၊ [ဥလ္လောကာ ပဌမံကို ထပ်ဖွင့်သည်။] အဝဟာရိတဗ္ဗ–ပယ်ရှားရာ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ **အာလောကသန္ဓိကဏ္ဏာဘာဂါတိ**–ကား၊ အလောကသန္ဓိဘာဂါ စ–အရောင်အလင်းကို ပိတ်ဆို့ကြောင်းဖြစ်သော လေသာပြတင်းတခါးရွက်အဖို့တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကဏ္ဏာဘာဂါ စ–အခန်း၏

သန္ဓာနကံ။ ။ **"သမ္မာ တနိယတေ ဝိတ္ထာရိယတေတိ သန္ဓာနကံ၊ သံပုဗ္ဗ+တန+ဏျုပစ္စည်း ကံဟော"** အနည်းငယ်မှစ၍ ကြီးမားကျယ်ပြန့်အောင် ချဲ့ဖြန့်အပ်သော ကြောင့် **"သန္ဓာနကံ"**ဟု ခေါ်သည်၊ တစ်နည်း **"သမ္မာ တနိယတေတိ သန္ဓာနော၊ သံပုဗ္ဗ + တန + ကံဟော ဏပစ္စည်းဖြင့် သန္ဓာနံ"**ဟု ဖြစ်ပြီးမှ သွတ္တ၌ ကသက်၊ ယောဇနာ၌ကား **"သမ္မာ တာယတိ အတ္တာနဉ္စ ပရဉ္စ အနေနာတိ သန္ဓာနံ၊ တမေဝ သန္ဓာနကန္တိ အတ္ထေန ကိဋကုလာဝကမက္ကဋကသုတ္တာဒိ သန္ဓာနကံ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ သန္ဓာနကန္တိ အာဒိ"**ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို သံရှေးရှိသော+တာမာတ်+ယုပစ္စည်းဖြင့် **"သန္ဓာနံ"**ဟု ဖြစ်ပြီးမှ သွတ္တ၌ ကပစ္စည်းသက်၊ မိမိကိုလည်းကောင်း, သူတစ်ပါးကိုလည်းကောင်း ကာကွယ် စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့် အသိုက်နှင့်တကွ ပိုးမျှင်တို့ကို **"သန္ဓာနက"**ဟု ဆိုလိုသတတ။

ဥလ္လောကာ။ ။ လောကမတ်သည် (ဘူဝါဒိ စုရာဒိဖြစ်မူ) ဒဿနအနက်ကို ဟောစ၏၊ ထိုအနက်ကို လောစမတ်လည်း ဟောစ၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိ၌ ဥလ္လောက, သက္ကတ၌ ဥလ္လောစ ဟုရှိ၏၊ ဥလ္လောကီယတေ–မော်ရှုကြည့်အပ်၏၊ ဣတိ ဥလ္လောကော (ဏပစ္စည်း)၊ ဥလ္လောစီယတေတိ ဥလ္လောစော၊ [ယောဇနာ၌ **"ဥဒ္ဓံ+လုစီယတေ ဗန္ဓီယတေတိ ဥလ္လောကော"**ဟု ပြု၏၊ လုစမတ်၏ ဗန္ဓနအနက်ကို မတွေ့ရ။]

အာလောကသန္ဓိကဏ္ဏာဘာဂါ။ ။ **"အာလောကသန္ဓိဘာဂ ကဏ္ဏာဘာဂ"**ဟု ဆိုလိုလျက် ရှေ့ဘာဂပုဒ်ကို ချေ၊ တစ်နည်း–အာလောကသန္ဓိနှင့် ကဏ္ဏကို ရှေးဦးစွာ ဒွန္ဒတွဲ၍ **"အာလောကသန္ဓိကဏ္ဏာနံ+ဘာဂါ အာလောကသန္ဓိကဏ္ဏာဘာဂါ"**ဟုသော်လည်း ပြု၊ **"အာလောကံ–အရောင်အလင်းကို၊ သန္ဓေန္တိ–ပိတ်ဆို့တတ် (ပိတ်ကွယ်တတ်)ကုန်၏"** ဟူသော ဝိဂြိုဟ်အရ အပြင်ဘက်က အရောင်များကို ပိတ်ကွယ်တတ်သော လေသောက်ပြတင်း၏ တံခါးရွက်တို့ကို **"အာလောကသန္ဓိ"**ဟု ခေါ်၏။

အထောင့်အဖို့တို့ ကိုလည်းကောင်း၊ (ပမဇ္ဈိတဗ္ဗာ၌ စပ်၊) အန္တ ရဗာဟိရ ဝါတပါန ကဝါဋကာနိ စ–အတွင်းအပြင်ဖြစ်သော လေသာပြတင်း တခါးရွက်တို့ ကိုလည်း ကောင်း၊ ဂဗ္ဘသ–အခန်း၏၊ စတ္တာရော–လေးဘက်ကုန်သော၊ ကောဏာ စ–အထောင့်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပမဇ္ဈိတဗ္ဗာ–ပွတ်တိုက်ထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

ယယာပညတ္တံ ပညပေတဗ္ဗန္တိ–ကား၊ ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပထမံ–ရှေးဦးစွာ(အပြင်သို့ မထုတ်မီ၊) ပညတ္တံ–ခင်းထားအပ်သည်၊ အဟောသိ–ပြီ၊ တထေဝ–ထိုရှေးဌ ခင်းထားအပ်သည့်အတိုင်းသာလျှင်၊ ပညပေတဗ္ဗံ–ခင်းထားရာ၏၊ ဟိ–မှန်၊ ဧတဒတ္ထမေဝ–ဤအကျိုးငှာပင်၊ (ရှေးဌထားအပ်သည့်အတိုင်း ခင်းခြင်းအကျိုးငှာပင်၊) ယထာ ပညတ္တံ၊ပေ၊ နိက္ခိပိတဗ္ဗန္တိ–ဟူ၍၊ ပုရိမဝတ္တံ–ရှေ့ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပညတ္တံ–ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ယထာပညတ္တံ သလ္လက္ခေတွာ (မှတ်သား၍)ဟု သလ္လက္ခေတွာသဒ္ဒါဖြင့် ပညတ်တော်မူခဲ့သည်–ဟူလို၊] ပန–ဆက်၊ ပဌမံ–စွာ(အစတုန်းက)၊ အဇာနန္တေန–မသိတတ်သော၊ (ခင်းထားနည်းကို နားမလည်သော)၊ ကေနစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ပညတ္တံ–ခင်းထားအပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) သမန္တ တော–ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဘိတ္တိ–နံရံကို၊ ဒွဂုံလမတ္တေန ဝါ–လက်နှစ်သစ်မျှဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တိဝဂုံလမတ္တေန ဝါ–လက်သုံးသစ်မျှဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မောစေတွာ–လွတ်စေ၍၊ (နံရံနှင့်ခွာ၍)၊ ပညပေတဗ္ဗံ–ရာ၏၊ [**"အခင်းပေါ်၌ အမှိုက်ရှိလျှင် လှည်း၍ချဖို့ ရန် လက်နှစ်သစ်, သုံးသစ်မျှ နံရံမှခွာ၍ ခင်းရမည်"**–ဟူလို၊] ဟိ–မှန်၊ ဣဒံ–ဤနံရံနှင့် လက်နှစ်သစ်, သုံးသစ်မျှ ခွာ၍ ခင်းခြင်းသည်၊ ပညပနဝတ္တံ–ခင်းခြင်း၏ ကျင့်ဝတ်တည်း။

ကဠဿာရကော–ဖျာသင်ဖြူးသည်၊ သစေ ဟောတိ–အကယ်၍ရှိအုံ့၊ အတိ မဟန္တော စ–အလွန်ကြီးသည်လည်း၊ (သစေ ဟောတိ–အကယ်၍ ဖြစ်အုံ့၊ ဧဝံသတိ–ဤသို့ သင်ဖြူးက အကြီးကြီးဖြစ်နေလသော်၊) ဆိန္နိတွာ–ဖြတ်၍၊ ကောဋိ–အစွန်ကို၊ နိဝတ္တေတွာ–ပြန်နစ်စေ၍၊ (အဖျားကို အတွင်းသွင်း၍)၊ ဗန္ဓိတွာ–ဖွဲ့ချည်၍၊ ပညပေတဗ္ဗော–၏၊ [ဖျာ သင်ဖြူးက အခန်းနှင့် မဆန့်လောက်အောင် ကြီးနေမှ ဖြတ်၍ ခင်းရမည်၊ အခန်းဆန့်လျှင် ဖြတ်ဖွယ်မလို၊] ကောဋိ–ကို၊ နိဝတ္တေတွာ–ပြန်နစ်စေ၍၊ ဗန္ဓိတုံ–ဖွဲ့ချည်ခြင်းငှာ၊ (ဖွဲ့ချည်နည်းကို၊) သစေ နာနာတိ–အကယ်၍ နားမလည်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) နာ ဆိန္နိတဗ္ဗော–မဖြတ်ထိုက်၊ **ပုရတ္ထိမာ ဝါတပါနာ ထကေတဗ္ဗာ**တိ–ကား၊ ပုရတ္ထိမာယ–အရှေ့အရပ်၌၊ (အရှေ့အရပ်က၊) ဝါတပါနာ–လေသောက်ပြတင်းပေါက်တို့ကို၊ ထကေတဗ္ဗာ–ပိတ်ထိုက်ကုန်၏၊ [ပုရတ္ထိမာ၌ ယကျေသည်ဟု ပြလို၍ **"ပုရတ္ထိမာယ"**ဟု ဖွင့်၏ဟု ယောဇနာ၌ ဆို၏၊ မိမိကား အဓိပ္ပာယ်တ္ထဖွင့်သည်ဟု ထင်သည်၊ **"ပုရတ္ထိမာ–အရှေ့အရပ်၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝါတပါနာ–လေသောက်ပြတင်းတို့ကို၊ ထကေတဗ္ဗာ–**

ဝိတ်ထိုက်ကုန်၏"ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးနိုင်သည်၊ "**ပုရတ္ထ–အရှေ့အရပ်၌+ဘဝါ ပုရတ္ထိမာ**"ဟု ပြု၊ ပုရတ္ထကား နိုပါတ်၊] ဧဝံ–ဤအတူ၊ သေသာ–ကုန်သော၊ ဝါတပါနာပိ–တို့ကိုလည်း၊ ထကေတဗ္ဗာ–နှ၏။

ဝူပကာသေတဗ္ဗောတိ–ကား၊ အညတ္ထ–အခြားအရပ်သို့၊ နေတဗ္ဗော–ပင့်ဆောင်ထိုက်၏၊ **ဝူပကာသာပေတဗ္ဗောတိ**–ကား၊ အညော–အခြားသော၊ **ဘိက္ခု**–ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော–လျှောက်ထိုက်၏၊ (ကိုး–နည်း?၊) ထေရံ–ဥပဋ္ဌာယ်ထေရ်ကို၊ ဂဟေတ္တာ–ခေါ်၍၊ (ပင့်၍၊) အညတ္ထ–အခြားအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆ–သွားပါလော၊ ဣတိ–သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗော–၏၊) **ဝိဝေစေတဗ္ဗန္တိ**–ကား၊ ဝိသဒ္ဓောပေတဗ္ဗံ–စွန့်လွှတ်စေထိုက်၏၊ [ဝိပုဗ္ဗ+ဝိစဓာတ်သည် ကင်းဆိတ်ခြင်းအနက်ကို ဟောတတ်၏၊ ကာရိတ် ဏေပစ္စည်းကြောင့် "**ကင်းဆိတ်စေထိုက်၏**"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ အဋ္ဌကထာဖွင့်ကား အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း၊] **ဝိဝေစာပေတဗ္ဗန္တိ**–ကား၊ အညော–အခြားရဟန်းကို၊ ဝတ္တဗ္ဗော–လျှောက်ထိုက်၏၊ (ကိုး–နည်း?၊) ထေရံ–ဥပဋ္ဌာယ်ထေရ်ကို၊ ဒိဋ္ဌဂတံ–မိစ္ဆာအယူကို၊ ဝိသဒ္ဓောပေဟိ–စွန့်စေပါလော၊ ဣတိ (ဝတ္တဗ္ဗော–၏၊) [ဤ၌လည်း ဝိဝေစာပေတဗ္ဗံ၌ ကာရိတ် ဏေပစ္စည်း, ဏာပေပစ္စည်း နှစ်ချက်သက်၍ "**ကင်းဆိတ်ပါစေဟု စေခိုင်းထိုက်၏**"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ အဋ္ဌကထာဖွင့်ကား အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း။]

ဥဿုက္ကံ ကာတဗ္ဗန္တိ–ကား၊ ပရိဝါသဒါနတ္ထံ–ပရိဝါသ်ပေးခြင်းအကျိုးငှာ၊ သော သော ဘိက္ခု–ထိုထိုရဟန်းကို၊ ဝါ–သို့၊ ဥပသင်္ကမိတွာ–၍၊ ယာစိတဗ္ဗော–တောင်းပန်ထိုက်၏၊ [ဥဿုက္ကံအရ ကြောင့်ကြစိုက်ရပုံကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊] အတ္တနာ–မိမိသည်၊ **ပဋိဗလော**–ပရိဝါသ်ပေးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) **အတ္တနာဝ–ကိယ်တိုင်**သာလျှင်၊ (ပရိဝါသော–ကို၊) ဒါတဗ္ဗော–ပေးထိုက်၏၊ (**အတ္တနာ–သည်**၊) **ပဋိဗလော**–ပရိဝါသ်ပေးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၊ နော စေ ဟောတိ–အကယ်၍ မဖြစ်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) အညေန–အခြားရဟန်းသည်၊ ဝါ–ကို၊ ဒါပေတဗ္ဗော–ပေးစေထိုက်၏၊ **ကိန္တိ နု ခေါ**တိ–ကား၊ ကေန ဥပါယေန–အဘယ်နည်းလမ်းဖြင့်၊ (ဒဒေယျ)နု ခေါ–ပေးရာပါအုံ့နည်း?၊ သဗ္ဗတ္ထ–အလုံးစုံသော မူလာယပဋိကသေယျစသော ဝါကျတို့၌၊ ဧသ–ဤအစီအရင်သည်၊ နယော–သိကြောင်းအစီအရင်တည်း။

ဝူပကာသေတဗ္ဗော။ ။ ဝိ+ဥပ+ကသဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟောတည်း၊ ကာရိတ်ပစ္စည်းကြောင့် "**ဝိ–ဤအရပ်ကို ကြဉ်၍+ဥပကာသ–အခြားအရပ်သို့ သွားစေထိုက်၏**"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ "**အညတ္ထ နေတဗ္ဗော**"ကား အဓိပ္ပာယတ္ထ၊ "**အခြားအရပ်**" ဟူရာ၌လည်း ကလျာဏမိတ္တရှိသော အခြားအရပ်တည်းဟု ဝိမတိ မိန့်သည်၊ [ဝူပကာသာပေတဗ္ဗော၌ ကာရိတ် ဏော+ဏာပေ နှစ်ချက်၊ "**အခြားအရပ်သို့ သွားပါစေဟု စေလျှောက်ထိုက်၏**"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ အဋ္ဌကထာဖွင့်ကား အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း။]

လဟုကာယ ဝါ ပရိဏာမေယျာတိ–ကား၊ ဥက္ခေပနီယံ–ဥက္ခေပနီယက်ကို၊ အကတ္တာ–မပြုမူ၍၊(ဥက္ခေပနီယက် ကဂရုကက်ဖြစ်သောကြောင့် မပြုဘဲ၊) တဇ္ဇနီယံ ဝါ–တဇ္ဇနီယက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိယသံ ဝါ–နိယသက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကရေယျ(နု ခေါ)–ပြုရာပါအံ့နည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ–ချဲ့၊ တေန–ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ သံဃော–သည်၊ ဥပဇ္ဈာယဿ–ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏အပေါ်၌၊ ဥက္ခေပနီယကမ္မံ–ကို၊ ကတ္တုကာမော–ပြုခြင်းငှာအလိုရှိ၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဥတ္တာ–သိ၍၊ ဧကမေက–တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီသော၊ ဘိက္ခူ–ကို၊ ဥပသက်မိတ္တာ–၍၊ ဘန္တေ–တို့၊ (တုမှေ–တို့သည်၊) အမှာက–တို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယဿ–၏အပေါ်၌၊ ကမ္မံ–ကံကို၊ မာ ကရိတ္ထ–မပြုကြပါကုန်လင့်၊ ဣတိ ယာစိတဗ္ဗာ–နှ၏၊ သစေ ကရောန္တိယေဝ–အကယ်၍ ဧကန်ပြုကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) **တဇ္ဇနီယံ**–ကို၊ ကရောထ–ပြုကြပါကုန်၊ ဣတိ ဝါ–ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ **နိယသံ**–ကို၊ ကရောထ–ကုန်၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ယာစိတဗ္ဗာ–နှ၏၊ **သစေ** ကရောန္တိယေဝ–အကယ်၍ ဥက္ခေပနီယကံကိုပင် ဧကန်ပြုကုန်အံ့၊ အထ–ကုန်လသော်၊ ဥပဇ္ဈာယော–ကို၊ ဘန္တေ, သမ္မာ–ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တထ–ကျင့်ပါကုန်၊ ဣတိ, ယာစိတဗ္ဗော–၏၊ ဣတိ–ဤသို့ တောင်းပန်ခြင်းဖြင့်၊ တံ–ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ သမ္မာ–စွာ၊ ဝတ္တာပေတ္တာ–ကျင့်စေ၍၊ ဘန္တေ–တို့၊ ကမ္မံ–ကံကို၊ ပဋိပသဿမ္ဘေထ–ငြိမ်းစေကြပါကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ ယာစိတဗ္ဗာ–နှ၏။

သမ္မရိဝတ္တကန္တိ–ကား၊ သမ္မရိဝတ္တေတ္တာ သမ္မရိဝတ္တေတ္တာ–လှန်၍ လှန်၍၊ (ရဇိတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) [အတွင်းဘက်က ဆိုးလိုက်, အပြင်ဘက်က ဆိုးလိုက်၊ ဤသို့ ပြန်လှန်၍ဆိုးပါ–ဟူလို၊] **နှ စ၊ပေ၊ ပက္ကမိတဗ္ဗန္တိ**–ကား၊ အပ္ပမတ္တကမ္မိ–နည်းသော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ရဇနံ–ဆိုးရည်သည်၊ ယဒိ ဂဠတိ–အကယ်၍ လျှောကျသေးအံ့၊ (ဧဝံသတိ) နှ တာဝ ပက္ကမိတဗ္ဗံ–မဖဲသွားထိုက်သေး၊ [ကျနေသော ဆိုးရည်ပေါက်ကို သုတ်၍ပေးဖို့ရန် သို့မဟုတ် ထပ်၍ ညှစ်ဖို့ရန်

သမ္မရိဝတ္တက်။ ။ ယခုစာအုပ်တို့၌ **"သမ္မရိဝတ္တက် သမ္မရိဝတ္တက်"**ဟု နှစ်ထပ်တွေ့ရ၏၊ ဤပုဒ်မျိုးကား **"ကြိယာဝိသေသန အာဘိက္ခညတ္ထ"**ပုဒ်မျိုးတည်း၊ ဤပုဒ်မျိုးသည် သံဝဏ္ဏောတဗ္ဗ တစ်ပုဒ်သာရှိ၍ သံဝဏ္ဏနာကျမှ နှစ်ပုဒ်ရှိရသည်၊ ဥပမာ–**"ပိဏ္ဍုက္ခေပကန္တိ ပိဏ္ဍံ ဥက္ခိပိတ္တာ ဥက္ခိပိတ္တာ"**ဟု ဖွင့်ခြင်းမျိုးကဲ့သို့တည်း၊ ပရိဝတ္တက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သည် ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်၏၊ သံ+ပရိ+ဝတ္တတ်+ဏျု ပစ္စည်းတည်း၊ ထို ဏျုပစ္စည်းသည် အာဘိက္ခညအနက်ကို ထွန်းပြ၏၊ အာဘိက္ခညဟူသည် မပြတ်မလပ် အထပ်ထပ်အနက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် **"သမ္မရိဝတ္တေတ္တာ သမ္မရိဝတ္တေတ္တာ"**ဟု အာဘိက္ခညအနက်နှင့်တကွ ကြိယာဝိသေသနကို ဖွင့်ပြသည်၊ မောဂ္ဂလ္လာန်၌ တွာပစ္စည်းဟူသမျှကို ဘောဟောဟု ယူထားသောကြောင့် ဤပုဒ်မျိုးကို **"ဘာဝသာဓန"** ပြုလုပ်၍ ဂ ကို အနက်မရှိဟု ကြံပါ။

မဖဲသွားဘဲ စောင့်နေပါ–ဟူလို။] **နဉ ဥပဋ္ဌာယံ၊ပေ၊ ဒါတဗ္ဗောတိအာဒိ**–အစရှိသော၊ သင့်–အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ ဥပဋ္ဌာယသ–၏၊ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလဝသေန–သဘောမတူသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ကထိတံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ **"ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလေန–သဘောမတူသော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်"**ဟု ကြိယာဝိသေသနရှိ၏။] **နဉ ဥပဋ္ဌာယံ၊ပေ၊ ပဝိသိတဗ္ဗောတိ**–ကား၊ ပိဏ္ဍာယ ဝါ–ဆွမ်းအလို့ငှာ သော်လည်းကောင်း၊ အညေန–အခြားသော၊ ကရဏီယေန ဝါ–ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ပဝိသိတုကာမေန–ဝင်ခြင်းငှာ အလိုရှိသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ–ခွင့်ပန်ပြီး၍သာလျှင်၊ ဝါ–ပြီးမှသာလျှင်၊ ပဝိသိတဗ္ဗော–ဝင်ထိုက်၏။ [ဥပဋ္ဌာယ်နေရာကျောင်းနှင့် သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့၏ **နေရာကျောင်း**သည် ဝေးကွာဟန် မတူ၊ တစ်ကျောင်းတည်းသော်လည်း ဖြစ်တန်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့် ဆွမ်းခံသွားဖို့ကိစ္စသော်မှ ခွင့်ပန်၍ သွားရမည်ဟု ဆိုသည်။]

ဥပဋ္ဌာယော–သည်၊ ကာလသေဝ–စောစောဌာပင်၊ (စောစောကပင်၊) ဝုဋ္ဌာယ–ထ၍၊ ဒုရံ–ဝေးသော၊ ဘိက္ခာစာရံ–ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်သို့၊ ဂန္တုကာမော–သွားခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒဟရာ–ဦးပဋ္ဌင်းငယ်တို့သည်၊ ပိဏ္ဍာယ–ငှာ၊ ပဝိသန္တု–ဝင်ရစ်ကြကုန်လော၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တာ–ပြောပြီး၍၊ (ပြောပြီးမှ၊) ဂန္တဗ္ဗံ–သွားရာ၏။ [မိမိက အစောကြီး ဆွမ်းခံသွားရသည်ဖြစ်၍ **"ဦးပဋ္ဌင်းများလည်း အချိန်ကျလျှင် ဆွမ်းခံဝင်ရစ်ကြ"**ဟု ပြော၍သွားရမည်–ဟူလို။] အဝတ္တာ–မပြောမူ၍၊ ဂတော–သွားလသော်၊ ပရိဝေဏံ–ပရဝုဏ်သို့၊ (ဥပဋ္ဌာယ်နေရာကျောင်းသို့၊) ဂန္တွာ–၍၊ ဥပဋ္ဌာယံ–ကို၊ အပသဿန္တေန–မမြင်လသော်၊ ဂါမံ–သို့၊ ပဝိသိတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏။ [ဥပဋ္ဌာယ်ကို မတွေ့သောကြောင့် မပန်ပြောဘဲ ဆွမ်းခံဝင်ကောင်း၏။] ဂါမံ–သို့၊ ပဝိသန္တောပိ–ဝင်စဉ်လည်း၊ သစေ ပဿတိ–အကယ်၍ ဥပဋ္ဌာယ်ကို မြင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနတော–မြင်ရာအရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ–စ၍၊ အာပုစ္ဆိတုံယေဝ–ပန်ပြောခြင်းငှာသာ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏။ [**"တပည့်တော် ဆွမ်းခံဝင်လာပါ၏"**ဟု ပန်ပြောရမည်–ဟူလို။]

ယောဇနာ။ ။ **"သမ္ဘရိဝတ္ထုကန္တိ ဧတ္ထ . ပိဏ္ဍာ(ကွေ)ပကဲတိအာဒီသု ဝိယ သမ္ဘရိဝတ္ထုကန္တိ ပဒံ ကြိယာဝိသေသနံ၊ ကပစ္စယော စ ဝိစ္ဆာတ္ထောတိ အာဟ သမ္ဘရိဝတ္ထေတွာ သမ္ဘရိဝတ္ထေတွာတိ"** ဟု အာဘိက္ခညကိုပင် **"ဝိစ္ဆတ္ထ"** ဟု ယောဇနာ ဖွင့်လေ၏၊ အမှန်မှာ နေရာအများ၌ ပျံ့နှံ့နိုင်သော **"ဝိစ္ဆာ"** အနက် မဟုတ်၊ **"အာဘိက္ခည"** အနက်သာတည်း။

ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလဝသေန။ ။ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလာနန္တိ လဒ္ဓိနော ဝါ အလဒ္ဓိနော ဝါ ဥပဋ္ဌာယသ အဝုမိကာမေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ သစေ ပန ဥပဋ္ဌာယော အလဒ္ဓိ၊ ဩဝါဒမ္ပိ နဒ္ဒာတိ၊ (အခြားသူတို့၏ ဩဝါဒကိုလည်း မနာယူအံ့၊) လဒ္ဓိနော စ ဧတသ ဝိသဘာဂါ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ဥပဋ္ဌာယံ ဝိဟာယ လဒ္ဓိဟေဝ သဒ္ဓိ' အာမိသာဒိပရိဘောဂေါ ကာတဗ္ဗော၊ ဥပဋ္ဌာယာဒီဘာဝေါ ဟေတ္ထ နဒ္ဒ ပမာဏန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ–ဝိမတိ။

နံ သုသာနံ ဂန္ဓမ္ဗဏ္ဍီ–ကား၊ ဝါသတ္ထာယ ဝါ–နေခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်း ကောင်း၊ ဒဿနတ္ထာယ ဝါ–အသုဘရှုခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ နံ ဂန္ဓမ္ဗဏ္ဍီ–မသွားရာ၊ [မပန်ပြောဘဲ သွားခြင်း၏ အပြစ်ကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ "**မဟာ ကာဠဇ္ဇောတဝတ္ထု**"ဌ် ရှုပါ။] နံ ဒီသာ ပက္ကမိတဗ္ဗာတိ ဇာတ–ဌ်၊ (ဒီသံ–အရပ် တစ်ပါးသို့၊) ပက္ကမိတုကာမေန–ဖဲသွားခြင်းငှာ အလိုရှိသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ကမ္မံ–အလုပ်ကိစ္စကို၊ အာစိက္ခိတွာ–ညွှန်ပြလျှောက်ထား၍၊ ယာဝ တတိယံ–သုံးကြိမ်တိုင်အောင်၊ ယာစိတဗ္ဗော–၏၊ သစေ အနုဇာနာတိ–အကယ်၍ ခွင့်ပြုအုံ့၊ (ဧဝံသတိ) သာဓု–ကောင်း၏၊ နော စေ အနုဇာနာတိ–အကယ်၍ ခွင့်မပြုအုံ့၊ (ဧဝံသတိ) တံ–ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ ဝသတော–နေသော၊ အသ–ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိက၏၊ ဥဒ္ဒေသော ဝါ–ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပရိပုစ္ဆာ ဝါ–**အနက်**ကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းရခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ–ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်လည်း**ကောင်း**၊ စေ နံ သမ္မဒ္ဓတိ–အကယ်၍ မပြီးစီးအုံ့၊ [တွဲဖက် သဟာဒိယောဂပုဒ် မရှိသောကြောင့် "**မပြည့်စုံအုံ့**"ဟု မပေးရ၊] ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ ဗာလော–ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ဌ် မကျွမ်းကျင်သည်၊ **အဗျတ္တော**–မထက်မြက်သည်၊ စေ ဟောတိ–အုံ့၊ ကေဝလံ–တစ်စုံတစ်ခု **အကျိုးရှိမှုနှင့်မဖက်** သက်သက်၊ အတ္တာနော–၏၊ သန္တိကေ–အထံ၌၊ ဝသာပေ**တုကာမတာယ** ဧဝ–နေစေခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာ၊ ဂန္တုံ–သွားခြင်းငှာ၊ (သွားခွင့်ကို၊) စေ နံ ဒေတိ–အကယ်၍ မပေးအုံ့၊ (ဧဝံသတိ–ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) ဧဝရူပေ–ဤသို့ သဘောရှိသော ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ နိဝါရေန္တေပိ–တားမြစ်ပါသော်လည်း၊ ဂန္တုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏။

ဝုဋ္ဌာနမသ္ဌ အာဂမေတဗ္ဗန္တိ–ကား၊ **အသ–ထို** ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ ဂေလညတော–မကျန်းမမာသူ၏ အဖြစ်မှ၊ (ရောဂါမှ၊) **ဝုဋ္ဌာန်–ထ**မြောက်ခြင်းကို၊ (ထမြောက်ရာ အခါတိုင်အောင်၊) အာဂမေတဗ္ဗံ–ဆိုင်းငံ့ထိုက်၏၊ ကတ္ထစိ–တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သို့၊ နံ ဂန္တုံ–မသွားရာ၊ အညော–သော၊ ဥပဇ္ဈာကော–အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ သစေ အတ္ထိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဘေသဇ္ဇ–ဆေးကို၊ ပရိယေသိတွာ–ရှာ၍၊ တဿ–ထိုအလုပ်အကျွေးရဟန်း၏၊ ဟတ္ထေ–လက်ဌ်၊ ဒတ္တာ–ပေး၍၊ ဘန္တေ, အယံ–ဤရဟန်းသည်၊ ဥပဇ္ဈဟိဿတိ–လုပ်ကျွေးရစ်ပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တာ–၍၊ ဂန္တုံ–သွားရာ၏၊ (သွားနိုင်၏။)

ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာ – ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာသည်၊ (ဥပဇ္ဈာယ် အပေါ်ဌ် သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့က ပြုအပ်သော ကျင့်ဝတ်တို့ကို ပြဆိုရာ စကားရပ်သည်၊)

နိဋ္ဌိတာ–ပြီးပြီ။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္ထုကထာ

[ ] ၆၇။ ဥပဇ္ဈာယေန သဒ္ဓိဝိဟာရိကမှိ သမ္မာဝတ္တနာယ် – ဥပဇ္ဈာယေန သဒ္ဓိဝိဟာရိကမှိ သမ္မာဝတ္တနာ်ဘ၏၊ (ဝိနိစ္ဆယော ၉၀ ဝေဒိတဗ္ဗော) **သင်္ဂဟေတဗ္ဗော အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော**တိ–ကား၊ ဥဒ္ဒေသာဒီဟိ–ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော **"ပရိပုစ္ဆာ, သြဝါဒ, အနုသာသနီ"**တို့ကို ယူ၊] အသ–ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိက၏အပေါ်၌၊ သင်္ဂဟော စ–သိမ်းယူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ (သိမ်းသွင်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊) အနုဂ္ဂဟော စ–ချီးမြှောက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ကတ္တဗ္ဗော–၏၊ တတ္ထ–ထိုဥဒ္ဒေသ စသည်တို့တွင်၊ **ဥဒ္ဒေသော**တိ–ကား၊ ပါဠိဝါစနံ–ပါဠိကို ဆိုစေခြင်းတည်း၊ (ပါဠိကို ပို့ချခြင်းတည်း၊) **ပရိပုစ္ဆာ**တိ–ကား၊ ပါဠိယာ–ပါဠိတော်၏၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ–အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်းတည်း၊ **သြဝါဒေါ**တိ–ကား၊ ဝတ္ထုသ္မိံ–အကြောင်းဝတ္ထုသည်၊ အနောတိဏ္ဏော–မသက်ရောက်သေးမီ၊ (မပေါ်သေးမီ၊) ဣဒံ–ဤကောင်းသောအမှုကို၊ ကရောဟိ–ပြုပါလော၊ ဣဒံ–ဤမကောင်းသော အမှုကို၊ မာ ကရိ–မပြုပါလင့်၊ [စာအုပ်တို့၌ **"မာ ကရိတ္ထ"**ဟု ရှိ၏၊ ရှေ့က**"ကရောဟိ"**ကိုထောက်၍ တုမှယောဂ ဧကဝုစ်ချင်းကိုက်ညီအောင် သြကို ဣပြု၍ **"မာ ကရိ"**ဟုရှိလျှင် ကောင်းသည်၊] ဣတိ–သို့၊ ဝစနံ–ပြောဆိုဆုံးမခြင်းတည်း၊ **အနုသာသနီ**တိ–ကား၊ ဝတ္ထုသ္မိံ–အကြောင်းဝတ္ထုသည်၊ သြတိဏ္ဏော–သက်ရောက်လသော်၊ (အကြောင်းပေါ်လာမှ၊) (ဣဒံ–ဤ ကောင်းသောအမှုကို၊ ကရောဟိ–လော၊ ဣဒံ–ဤ မကောင်းသောအမှုကို၊ မာ ကရိ–လင့်၊ ဣတိ–သို့၊ ဝစနံ–တည်း၊) အပိ စ–သည်သာမကသေး၊ (ဝတ္ထုသ္မိံ–သည်၊) သြတိဏ္ဏော ဝါ–သက်ရောက်လာသော်လည်းကောင်း၊ အနောတိဏ္ဏော ဝါ–မသက်ရောက်မီသော်လည်းကောင်း၊ ပဌမံ–စွာ၊ ဝစနံ–ပြောဆိုဆုံးမခြင်းသည်၊ သြဝါဒေါ–မည်၏၊ ပုနပ္ပုနံ–

သင်္ဂဟ အနုဂ္ဂဟ။ ။ ယောနောဘ၌ ဤနှစ်မျိုး၏ အထူးကို အမျိုးမျိုး ဖွင့်၏၊ ဆိုလိုရင်းကား–မိမိ အထံ၌ နေချင်အောင် ပါဠိသင်ပေးခြင်းစသော အမှုကို "**သင်္ဂဟ**"ဟု ခေါ်၏၊ သင်္ဂဟာနံ–သိမ်းယူခြင်း၊ (သိမ်သွင်းခြင်း၊) သင်္ဂဟော–ခြင်း၊ ကြီးပွားအောင် သြဝါဒအနုသာသနီပေးခြင်းကို "**အနုဂ္ဂဟ**"ဟု ခေါ်၏၊ အနုဂ္ဂဟာနံ အနုဂ္ဂဟော။

ဥဒ္ဒေသ ပရိပုစ္ဆာ။ ။ စာအုပ်မရှိသေးသော ရှေးခေတ်၌ ဆရာက စာချသောအခါ ပါဠိကို ရွတ်ပြရ၏၊ ဥဒ္ဒိသနံ–ရွတ်ပြခြင်း၊ ဥဒ္ဒေသော–ခြင်း၊ ထိုသို့ ရွတ်ပြ၍ တပည့်ကို ထိုအတိုင်း လိုက်၍ဆိုစေရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဥဒ္ဒေသောကို "**ပါဠိဝါစနံ–ပါဠိကို ဆိုစေခြင်း**" ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုသောအားဖြင့် ပါဠိကို သင်ယူပြီးသောအခါ ထိုပါဠိ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဆရာ့အထံ၌ အဖန်ဖန် မေးရ၏၊ ပရိပုစ္ဆနံ ပရိပုစ္ဆာ၊ ထိုသို့ မေးသောအခါ ဆရာက အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို (အဋ္ဌကထာဖွင့်သကဲ့သို့) ဖွင့်ပြရ, ပြောပြရ၏၊ ထို့ကြောင့် ပရိပုစ္ဆာကို "**ပါဠိယာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ**"ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။

အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ ဝစနံ–သည်၊ အနုသာသနီ–မည်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ [ပထမနည်းဌ အနုသဒ္ဒါသည် **"ပစ္ဆာ"**အနက်ဟော၊ ဤနည်းဌကား အနုသဒ္ဒါသည် **"ပုနပ္ပုနံ"**အနက်ဟောတည်။]

သစေ၊ လေ၊ ဟောတိတိ–ကား၊ **အတိ**ရေကပတ္တော–အပိုအလွန်ဖြစ်သော သပိတ်သည်၊ သစေ ဟောတိ–အကယ်၍ ရှိအုံ၊ သဗ္ဗတ္ထ–စီဝရံ ဟောတိ စသော အလုံးစုံသော ဝါကျတို့ဌ၊ ဧသ–သည်၊ နယော–တည်း၊ [အပိုရှိအုံဟုချည်း အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ–ဟူလို၊] **ပရိက္ခာရော**တိ–ကား၊ **အ**ညောပိ–သပိတ်သင်္ကန်းမှ အခြားလည်းဖြစ်သော၊ သမဏာပရိက္ခာရော–ရဟန်းတို့၏ **အ**သုံးအဆောင်ဖြစ်သော ထီး,ဖိနပ်စသော ပရိက္ခရာသည်၊ (သစေ ဟောတိ၊) ဣဒ–ဤသဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ်ကို ပြုရာဌ၊ ဥဿုက္ကံ နာမ–ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းမည်သည်၊ **ဝမ္မိ**ကေန–တရားရှိသော၊ (ဝိနည်းတရားအားလျော်သော၊) နယေန–နည်းဖြင့်၊ **ဥပ္ပဋိမာနဥပါယ**ပရိယေသနံ–ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းကို ရှာခြင်းတည်း၊ (**ဖြစ်နိုင်သော နည်း**လမ်းကို ရှာခြင်းတည်း၊) ဣတော–ဤပရိက္ခရာကို ရှာခြင်းမှ၊ **ပရံ–နောက်**ဌ၊ ဒန္တကဋ္ဌဒါနံ–ဒန်ပူပေးခြင်းကို၊ အာဒိ ကတ္တာ–အစပြု၍၊ အာစမနကုမ္ဘိယာ–သန့်သင်ရေအိုးဌ၊ ဥဒကာသိဉ္စနပရိယောသာနံ–ရေလောင်းထည့်ခြင်းအဆုံးရှိသော၊ ဝတ္တံ–ဝတ်ကို၊ ဂိလာနသေယ်ဝ–ဂိလာနသာလျှင်ဖြစ်သော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ–၏အပေါ်ဌ၊ ကာတဗ္ဗံ–ပြုရာ၏၊ [သဒ္ဓိဝိဟာရိက မကျန်းမာခိုက်ဌသာ ဥပဇ္ဈာယ်က ဒန်ပူပေးခြင်း, မျက်နှာသစ်ရေ ပေးခြင်း စသောအမှုကို ပြုရမည်–ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်ဌ **"သစေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဂိလာနော ဟောတိ"**စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူသည်။]

ပန–ဆက်၊ အနဘိရတိဝူပကာသနာဒိ–အနဘိရတိဝူပကာသန အစရှိသည်ကို၊ (မမွေ့လျော်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို အရပ်တစ်ပါးသို့ ဆောင်သွားခြင်း အစရှိသည်ကို၊) အဂိလာနသာပိ–ဂိလာနမဟုတ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏အပေါ်ဌလည်း၊ ကတ္တဗ္ဗမေဝ–ပြုရာသည်သာ၊ **စီဝရံ ရဇ္ဇေနာ**တိ–ကား၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ (သည်ပုံသည်နည်း၊) ရဇေယျာသိ–ဆိုးလော၊ ဣတိ–သို့၊ ဥပဇ္ဈာယတော–ဥပဇ္ဈာယ်၏အထံမှ၊ ဥပါယံ–နည်းလမ်းကို၊ သုတ္တာ–ကြားရ၍၊ ရဇ္ဇေန–ဆိုးသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ (သာဓုကံ ရဇ္ဇိတဗ္ဗံဌ စပ်၊) သေသံ–ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ–ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ (ဥပဇ္ဈာယဝတ္တကထာဌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္တကထာ–သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္တကထာသည်၊ (သဒ္ဓိဝိဟာရိက အပေါ်ဌ ဥပဇ္ဈာယ်က ပြုအပ်သော ကျင့်ဝတ်တို့ကို ပြဆိုရာ စကားရပ်သည်၊)

နိဋ္ဌိတာ–ပြီးပြီ။

နံ သမ္မာဝတ္တနာဒိကထာ

၆၈။ နံ သမ္မာ ဝတ္တန္တီတိ–ကား၊ ယထာပညတ္တံ–အကြင် အကြင် ပညတ်တော် မူအပ်ပြီးသော၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ–ကို၊ နံ ပူရေန္တိ–မပြည့်စေကြကုန်၊ (မဖြည့်ကျင့်ကြကုန်၊) **ယော နံ သမ္မာ ဝတ္တေယျာ**တိ–ကား၊ ယော–အကြင် သဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ယထာပညတ္တံ–သော၊ ဝတ္တံ–ကို၊ နံ ပူရေယျ–မပြည့်စေ၊ (မဖြည့်ကျင့်၊) (ယထာပညတ္တံ–သော၊ ဝတ္တံ–ကို၊ အပူရေန္တော–မဖြည့်ကျင့်သော၊) သော–ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကသည်၊ ဒုက္ကဋံ–သို့၊ အာပဇ္ဇတိ–၏၊ ဣတိ **အတ္ထော**၊ ပဏာမေတဗ္ဗောတိ–ကား၊ အပသာဒေတဗ္ဗော–ဖဲသွားစေထိုက်၏၊ (နှင်ထုတ်ထိုက်၏၊) **နံ အဓိမတ္တံ ပေမံ ဟောတိ**တိ–ကား၊ ဥပဇ္ဈာယမှိ–ဥပဇ္ဈာယ်၌၊ (ဥပဇ္ဈာယ် အယော်၌၊) အဓိမတ္တံ–လွန်ကဲသော အတိုင်းအရည်ရှိသော၊ ဂေဟသိတပေမံ–**အိမ်၌မှီသော** ချစ်ခြင်းနှင့် တူသော မေတ္တာစိတ်သည်၊ နံ ဟောတိ–မဖြစ်၊ **နာဓိမတ္တာ ဘာဝနာ ဟောတိ**တိ–ကား၊ အဓိမတ္တာ–သော၊ မေတ္တာဘာဝနာ–မေတ္တာစိတ်ကို တိုးပွားစေခြင်းသည်၊ နံ ဟောတိ၊ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန–ဆိုအပ်ပြီးသော ကဏ္ဍပက္ခ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်နည်းအားဖြင့်၊ သုက္ကပက္ခော–သုက္ကပက္ခကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏၊ [မကောင်းသော (မည်းနက်သော)အဖို့ကို **"ကဏ္ဍပက္ခ"**, ဖြူစင်သန့်ရှင်းသောအဖို့ကို**"သုက္ကပက္ခ"** ဟု ခေါ်သည်၊] **အလံ ပဏာမေတုန္တိ**–ကား၊ ပဏာမေတုံ–နှင်ထုတ်ခြင်းငှာ၊ ယုတ္တော–သင့်၏။ [အလံသဒ္ဒါ၏ အရဟအနက်ကို **"ယုတ္တော"**ဟု ဖွင့်သည်။]

ဝိမတိ။ ။ ဝတ္တံ နံ ပူရေယျာတိ **"ဝတ္တကရဏကာလော"**တိ ဝတ္ထုဝိဇာနနဝသေန ဥတ္တာ မာနကောသဇ္ဇာဒိဝသေန ဝါ ဥပဇ္ဈာယာဒီသု အနာဒရေန ဝါ **"အကာတုံ နံ ဝဋ္ဋတိ"**တိ အဇာနနတာယ ဝါ နံ ကရေယျ၊ ဒုက္ကဋမေव၊ အသဒ္ဓိစ္စ အသတိယာတိ အာဒီဟိ စ အကရောန္တဿ ပန အနာပတ္တိ၊ သဇ္ဇာနိ ဟိ ဝတ္တာနိ သေခိယာနေဝ၊ တသ္မာ သေခိယေသု ဝုတ္တနယေနေဝေတ္ထ သဇ္ဇောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဏာမေတဗ္ဗော။ ။ ပ+နမုဓာတ်+ကာရိတ် ဏာပေပစ္စည်း ဖြစ်သောကြောင့် **"ပဏာမေတဗ္ဗော–ဖဲ၍ ညွှတ်စေထိုက်၏"**ဟု သဒ္ဒတ္ထပေး၊ ဖဲ၍ ညွှတ်စေခြင်းဟူသည် ထွက်သွားစေခြင်း, နှင်ထုတ်ခြင်းတည်း၊ အပသာဒေတဗ္ဗောဌာ်လည်း သဒဓာတ်သည် **"ဂတိ"**အနက်ကိုဟောရ၍ **"ထွက်သွားစေထိုက်"**ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏။

ဂေဟသိတပေမံ။ ။ ဂေဟသိတပေမန္တိ **"ပိတာ မေ အယ"**န္တိ ဇဝံ ဥပဋ္ဌနပေမံ၊ ဥပဇ္ဈာယမှိ ပိတုစိတ္တုပဋ္ဌာနမေဝ ဟိ ဣဓ ဂေဟသိတပေမံ နာမ၊ နံ ဟိ ဣဒံ အကုသလပက္ခိယံ ဂေဟသိတပေမံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓသစ္စာနံ(ထိုးထွင်းအပ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးရှိကုန်သော) ပဟီနာနုဂေဟာနံ(ပယ်အပ်ပြီးသော ချစ်ခင်မှုရှိကုန်သော ရဟန္တာတို့မှာ) တဒသမ္ဘဝတော(ထို ဂေဟသိတပေမ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်း) နံ စ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ သံကိလေသေ နိယောဇေတိ၊ ဂေဟသိတပေမသဒ်သတ္တာ ပန ပေမမုခေန မေတ္တာသိနေဟော ဣဓ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။–(သာရတ္ထ)။

အပ္ပဏာမေဇ္ဈောဃေ ဟောတိတိ–ကား၊ သဒေါ သော–အပြစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ–၏၊ အာပတ္တိ–သို့၊ အာပဇ္ဇတိ–၏၊ တသ္မာ (နှင်မထုတ်လျှင် ဥပဇ္ဈာယ်မှာ အာပတ်သင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) သမ္မာ–ကောင်းစွာ၊ နှ ဝတ္တေ–မကျင့်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို၊ ပဏာမေတဗ္ဗော–နှင်ထုတ်ထိုက်သည်သာ၊ စ–ဆက်၊ နှ သမ္မာ ဝတ္တနာယ–နှ သမ္မာ ဝတ္တနာကထာ၌၊ ယာဝ–အကြင်မျှလောက်၊ စီဝရရဇနံ–သင်္ကန်းဆိုးခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ) တာဝ–ထိုသင်္ကန်းဆိုးခြင်းတိုင်အောင်၊ ဝတ္တေ–ကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရိယမာနေ–မပြုအပ်သော်၊ ဥပဇ္ဈာယဿ–၏၊ ပရိဟာနိ–ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ–၏၊ [ဒန်ပူ မျက်နှာသစ်ရေ ကပ်ခြင်းမှစ၍ သင်္ကန်းဆိုးခြင်းတိုင်အောင် ထိုဝတ်များကို ပြုလုပ်မည့် သဒ္ဓိဝိဟာရိကမှ အကူအညီ မရသဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ်မှာ ဒုက္ခရောက်ရသည်–ဟူလို၊] တသ္မာ–ကြောင့်၊ တံ–ထိုကျင့်ဝတ်ကို၊ အကရောန္တဿ–မပြုသော၊ နိဿယမုတ္တကဿာပိ–နိဿယည်းလွတ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏ လည်းကောင်း၊ (နိဿယည်း လွတ်လောက်အောင် အင်္ဂါပြည့်နေသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏ လည်းကောင်း၊) အမုတ္တဿာပိ–နိဿယည်း မလွတ်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏ လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိယေဝ–သာတည်း၊ ဧကစ္စဿ–ဝိသဘာဂဖြစ်သော အချို့ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပတ္တာဒါနတော–သပိတ်ပေးခြင်းမှ၊ ပဌာယ–စ၍၊ [ပဌာယဟု ဆိုသောကြောင့် ဒီသာပဏ္ဏမနတိုင်အောင် ယူပါ၊] (ဝတ္တံ–ကို၊ အကရောန္တဿ–မပြုကျင့်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏၊ သာမည) အမုတ္တကနိဿယ ဿေဝ–မလွတ်သော နိဿယည်းရှိသော သဒ္ဓိဝိဟာရိက၏သာ၊ (ဝိသေသ) အာပတ္တိ (ဟောတိ)။

သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ–တို့သည်၊ သမ္မာ–ကောင်းစွာ၊ ဝတ္တန္တိ–ကျင့်ကုန်အံ့၊ ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ သမ္မာ–စွာ၊ နှ ဝတ္တတိ–မကျင့်အံ့၊ ဥပဇ္ဈာယဿ–၏၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယော, သမ္မာ ဝတ္တတိ–အံ့၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ သမ္မာ, နှ ဝတ္တန္တိ–နှ်အံ့၊

သဒေါ သော၊ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ။ ။ ဘုရားရှင်သည် **"ကောင်းစွာ မကျင့်သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကကို နှင်ထုတ်ရမည်, နှင်မထုတ်သော ဥပဇ္ဈာယ်မှာ ဒုက္ခဋ္ဌာနအာပတ်သင့်၏"**ဟု ရှေ့နားဌ ပညတ်တော်မူခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် **"နှင်မထုတ်သော ဥပဇ္ဈာယ်မှာ သာတိသာရ ဖြစ်၏"**ဟု ဆိုရာ၌ **"အပြစ်ရှိ၏, ရှေ့၌ ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသော ဒုက္ခဋ္ဌာနအာပတ်သို့ ရောက်၏"**ဟု ဆိုလိုသည်။

သာတိသာရော။ ။ အတိက္ကမိတွာ–နှင်ထုတ်ရမည်ဟူသော အမိန့်တော်ကို ကျူးလွန်၍ + သရဏံ ပဝတ္တနံ–ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ (နှင်မထုတ်ဘဲ နေခြင်းတည်း၊) သာတိသာရော–ခြင်း၊ နှင်မထုတ်ဘဲ နေခြင်းသည်ပင် ဘုရားရှင်၏ အမိန့်တော်ကို ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်၍ **"ဒေါသ–အပြစ်တစ်မျိုး"**ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ အပြစ်ရှိသောကြောင့် သာတိသာရောကို **"သဒေါ သော"**ဟု ဖွင့်သည်၊ သံဝိဇ္ဇတိ+အတိသာရော ယသ္မာတိ သာတိသာရော၊ **"အာပတ်သင့်၏"**ဟု မိန့်တော်မူသော်လည်း နှင်ထုတ်လျှင် ရန်မူမည်ကို ကြောက်၍ နှင်မထုတ်မူကား ဇီဝိတအန္တရာယ်ကြောင့် အာပတ်သင့်ဖွယ် မရှိပါ။

တေသံ–ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့၏၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယေ–သည်၊ ဝတ္ထုံ–ကို၊ သာဒယန္တေ–သာယာလသော်၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ–တို့သည်၊ ဗဟုကာပိ–များကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ–နည်း၊ သဗ္ဗေသံ–အလုံးစုံသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့၏၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ မယှံ–ငါ၏၊ (ငါ့မှာ၊) ဥပဋ္ဌာကော–အလုပ်အကျွေးသည်၊ အတ္ထိ–ရှိ၏၊ တုမှေ–သင်တို့သည်၊ အတ္တနော–၏၊ သဇ္ဈာယ မနသိကာရာဒီသု–စာအံခြင်း, တရားနှလုံးသွင်းခြင်းစသော အလုပ်တို့၌၊ ယောဂံ–အားထုတ်မှုကို၊ ကရောထ–နှိုးလော၊ ဣတိ–ဤသို့၊ သစေ ဝဒတိ–အကယ်၍ ပြောအုံ့၊ (ဧဝံသတိ) သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ–တို့၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ။)

ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ သာဒယနံ ဝါ–သာယာခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အသာဒယနံ ဝါ–မသာယာခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ နဲ ဇာနာတိ–နားမလည်၊ ဗာလော–ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ ဟောတိ–အုံ့၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ–တို့သည်၊ ဗဟုကာ–များကုန်သည်၊ သစေ(ဟောန္တိ)–အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) တေသု–ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့တွင်၊ ဧကော–တစ်ပါးသော၊ ဝတ္ထုသမ္ပန္နော–ကျင့်ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ဥပဇ္ဈာယသ–၏၊ ကိစ္စံ–ကို၊ အဟံ–တပည့်တော်သည်၊ ကရိဿာမိ–ပြုပါအုံ့၊ တုမှေ–အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ အပ္ပေဿုက္ကာ–ကြောက်ကြမရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိဟရထ–နေကြပါကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ (ဝဒတိ–အုံ့၊) ဧဝံ–ဤသို့လျှင်၊ အတ္တနော–၏၊ ဘာရံ–တာဝန်ကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ဣတရေ–မိမိမှတစ်ပါးအခြားသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့ကို၊ စေ ဝိသဇ္ဇေတိ–အကယ်၍ ခွင့်လွှတ်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) တဿ–ထိုဝတ္ထုသမ္ပန္နရဟန်းတစ်ပါး၏၊ ဘာရကရဏတော–တာဝန်ကိုပြုရာအားခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ တေသံ–ထိုအခြားသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ။)

နဲ သမ္မာဝတ္ထုနာဒီကထာ–နဲ သမ္မာ ဝတ္ထုနာဒီကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ။

သစေ ဥပစ္ဈာယောပေ၊ အနာပတ္တိ။ ။ ဥပဇ္ဈာယ်က ဝိနည်း၌ ကျွမ်းကျင်သည်ဖြစ်၍ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့အား **"ငါ့မှာ ပြုစုမည့်သူ ရှိပြီ, အသင်တို့ စာအံမှု တရားနှလုံးသွင်းမှု စသည်တို့ကို ပြုကြတော့"**ဟု ခွင့်ပြုထားလျှင် ဝတ်မပြုသော သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့မှာ အာပတ်မသင့်၊ ဤ အဋ္ဌကထာစကားကို အကိုးအကား ပြု၍ ယခုအခါ၌ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတို့က သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့အား ခွင့်ပြုထားကြသည်။

သို့သော် ယခုခေတ်၌ ရဟန်းခံရာ တန်ဆောင်းဝန်းဝယ် အမြဲသွန်သင်ဆုံးမနိုင်မည်မဟုတ်သော သက်တော်ကြီး ဝါတော်ကြီး ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုကြပြီးလျှင် ရဟန်းဖြစ်ပြီးသော အခါ၌လည်း **"ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ, ကမ္မဝါစာဆရာတို့အပေါ်၌ တပည့်တော်က ပြုထိုက်သော ဝတ်များကို ခွင့်ပြုတော်မူပါဘုရား, တပည့်တော်ကလည်း ခွင့်ပြုပါ၏"**ဟု လျှောက်ထားကြခြင်းသည် ဤဥပဇ္ဈာယဝတ်, သဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ်ကိုလည်းကောင်း, နောက်၌ လာမည့် အာစရိယ, အန္တေဝါသိကဝတ်ကိုလည်းကောင်း ပညတ်တော်မူသော ဘုရားမြတ်၏ အလိုတော်ကား လုံးလုံးမဟုတ်တော့ပါ။

ရာဇပြောဟူကာဝတ္ထုကထာ

၆၉။ ရာဇပြောဟူကာဝတ္ထုသို့-ရာဇပြောဟူကာဝတ္ထုဟု၎ (အာဟာ၌ စပ်၊) အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော-သည်၊ (ဇာနာတိ၌ စပ်၊) ဘဂဝတာ-သည်၊ ဗာရာဏသိယံ-ဗာရာဏသီမြို့၌၊ တိဟိ သရဏဂမနေဟိ-သုံးပါးသောသရဏဂုံတို့ဖြင့်၊ အနုညာတံ-ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီးသော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇော-ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကိဉ္စာပိ ဇာနာတိ-အကယ်၍ကား သိပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ သိပါသော်လည်း၊(အာဟာ၌ စပ်၊) ဘဂဝါ-သည်၊ လဟုကံ-ပေါ့သော၊ တံ ဥပသမ္ပဒံ-ထိုဥပသမ္ပဒကံကို၊ ပဋိက္ခိပိတ္တာ-ပယ်တော်မူ၍၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မေန-ဥတ္တိစတုတ္ထကံဖြင့်၊ ဂရုကံ-ကြီးလေးသည်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဥပသမ္ပဒံ-ကို၊ အနုညာတုကာမော-ခွင့်ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိတော်မူ၏၊ အထ-ထိုအခါ၌၊ ဝါ-ထိုသို့ ခွင့်ပြုတော်မူလိုခြင်းကြောင့်၊ **အသ-ထို** မြတ်စွာဘုရားအား၊ (အာဟာ၌ စပ်၊) ဝါ-၏၊ (အဠောသယံ၌ စပ်၊) ထေရော-သည်၊ အဠောသယံ-အလိုတော်ကို၊ ဝိဒိတ္တာ-သိ၍၊ ဝါ-သိခြင်းကြောင့်၊ ကထာဟံ၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပာဒေမိတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ [အဠောသယံ ဝိဒိတ္တာဟူသော စကားသည် မှန်၏-ဟူလို၊] ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ပရိသာ-ပရိသတ်တို့သည်၊ အဠောသယကုသလာ-ဘုရားအလိုတော်၌ ကျွမ်းကျင်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-နိ၏၊ [ပရိသတ်လေးပါးကို ရည်ရွယ်၍**"ပရိသာ ဟောန္တိ"**ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ နောက်၌ **"ဗုဒ္ဓပရိသာယ"**ကို ထောက်၍ **"ပရိသာ ဟောတိ"**ဟု ဧကဝုစ်ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ အယဉ္စ-ဤ**အရှင်သာရိပုတ္တရာ**သည်လည်း၊ ဗုဒ္ဓပရိသာယ-ဘုရားပရိသတ်၌၊ အဂ္ဂေါ-အမြတ်ဆုံးတည်း။

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေနာတိ ဧတ္ထ-၌၊ ယသ-အကြင် ရဟန်း၏၊ သာဒ္ဓကထံ-အဒ္ဓကထာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ ဝိနယပိဋကံ-ဝိနည်းပိဋကသည်၊ ဝါစုဂ္ဂတံ-စကားလုံးအားဖြင့် တက်ရောက်သည်၊ ဝါ-နှုတ်တက်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ (သော-ထိုရဟန်းသည်၊) ဗျတ္တော နာမ-ဗျတ္တမည်၏၊ တသ္မိံ-ထိုရဟန်းသည်၊ (ဝိနည်းပိဋကံ နှုတ်တက်ရသော ထိုရဟန်းသည်၊) အသတိ-မရှိလသော်၊ ယသ-အကြင်ရဟန်း၏၊ ဝါ-သည်၊ အန္ဓမသော-အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဣဒံ ဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာမတ္တမ္မိ-ဤဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာမျှသည်လည်း၊ ဝါ-ကိုလည်း၊ [ပိသဒ္ဒါ ဂရဟာဏေတာက] သုဏ္ဍဟိတံ-ဆရာ့အထံ နှည်းနာခံ၍

ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ။ ။ဝိပုဗ္ဗ + အဉ္ဇ(အဉ္ဇ) ဓာတ်+တ၊ ဝိယဉ္ဇတိ-ထိုထိုအကြောင်းအရာကို ထင်စွာပြုတတ်၏၊ ဣတိ ဗျတ္တော၊ ဤနေရာ၌ ကမ္မဝါစာအကြောင်းအရာကို ကောင်းစွာသိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို**"ဗျတ္တ"**ဟု ခေါ်၏။ **"ဗျတ္တော နာမ၊ ပေ၊ ပဝတ္တတိ"** ဟူသော ပထမနည်းဖြင့် အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော ဗျတ္တပုဂ္ဂိုလ်ကိုပြ၏၊ "တသ္မိံ

ကောင်းမွန်စွာ သင်ယူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ ဝါစုဂ္ဂတံ-စကားလုံးအားဖြင့် တက်ရောက်သည်၊ ဝါ-နှုတ်တက်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ အယမ္မိ-ဤရဟန်းသည်လည်း၊ (ဤကမ္မဝါစာမျှလောက် ကောင်းစွာသင်ယူပြီး၍ နှုတ်တက်ရသော ရဟန်းသည်လည်း၊) ဣမသ္မိံ အတ္တေ-ဤဗုဒ္ဓေန ဘိက္ခုနာဟူသော ပုဒ်၏အနက်၌၊ **ဗုဒ္ဓေနာ**-ဗုဒ္ဓမည်၏။

ပန-ကား၊ (ဗုဒ္ဓမှတစ်ပါး ပဋိဗလကား၊) **ယော**-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ကာသသောသသေမှာဒီနာ-ချောင်းဆိုးရောဂါ,ပန်းနာရောဂါ,သလိပ်ရောဂါအစရှိသော၊ ဂေလညေန ဝါ-မကျန်းမာသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သြဋ္ဌဒန္တဇိဂှာဒီနံ-နှုတ်ခမ်း,သွား,လျှာ အစရှိသောအင်္ဂါတို့၏၊ အသမ္ဘိယာ ဝါ-မပြည့်စုံခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိသတိ-ပရိသတ်၌၊ ဤနေရာဝယ် စာအုပ်များ၌ **"ပရိယတ္တိတယံ"** ဟု ရှိ၏၊ ပရိယတ်၌ မကျွမ်းကျင်သူကိုကား

အသတိ၊ပေ၊ ပဝတ္တတိ"ဟူသော ဒုတိယနည်းဖြင့်ကား ဤကမ္မဝါစာရွတ်ဆိုရာ၌ မချွတ်ပြည့်စုံထိုက်သော ဗျတ္တပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြသည်၊ ဥပသမ္ပဒါအရာဝယ် ကမ္မဝါစာဆရာဖြစ်သူသည် ဤဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာမျှကို ဆရာ့အထံ နည်းနာခံ၍ ကောင်းမွန်စွာ သင်ယူပြီးနောက် နှုတ်တက်ရစေရမည်၊ ထိုမျှလောက် ရသူမှာ**"ဗျတ္တာဘိက္ခု"**ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ **"နှုတ်တက်ရရမည်"**ဟူသော စကား၌ ရှေးခေတ်က စာအုပ်ပေစာ မရှိသည့်အတွက် နှုတ်တက်မရလျှင် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဆိုခြင်းတည်း။ ယခုခေတ်၌ကား စာအုပ်ပေစာသာမက စာလုံးကြီးကြီးဖြင့် ကမ္မဝါစာကြီးတွေပင် ရှိနေရကား နှုတ်တက်မရမှုကြောင့် ကံကို မထိခိုက်ပါ၊ သို့ရာဝယ် **"သုဂ္ဂဟီတံ ဟောတိ"**အရ ဌာန်,ကရိဏ်း ပီသစွာဖြင့် ကမ္မဝါစာ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် သိဖို့ကား အရေးကြီးလှပါသည်။

ပဋိဗလေန။ ။ ပြခဲ့သောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံ၍ ဗျတ္တဖြစ်သော်လည်း ကာသသောသသေမှစသော ရောဂါကြောင့်ဖြစ်စေ, နှုတ်ခမ်း,သွား,လျှာ စသော ပါးစပ်အင်္ဂါတို့၏ မပြည့်စုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ပရိသတ်၌ ပြောရေးဆိုတာ အလေ့အလာ မရသဖြင့် ကြောက်ရွံ့နေသောကြောင့်ဖြစ်စေ, ဌာန်,ကရိဏ်း မှန်ကန်အောင် မရွတ်ဆိုနိုင်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း, ထိုပြခဲ့သော အကြောင်းတို့ကြောင့် အက္ခရာ တစ်လုံးတစ်လုံးကို ဖြစ်စေ, ပုဒ်တစ်ပုဒ်လုံးကိုဖြစ်စေ မပါဝင်စေဘဲ ကျရစ်စေသော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း၊ ပဋိဗလမဟုတ်သော ရဟန်းတည်း၊ **"အညထာ ဝါ ဝတ္တမ္ဘဲ အညထာ ဝဒတိ"**ကား ဓနိတဖြင့် ရွတ်ရမည်ကို သိထိလဖြင့် ရွတ်ခြင်း, ဒန္တဌာန်ဖြင့်ရွတ်ရမည့် **"န"**ကို မုဒ္ဓဌာန်**"ဏ"**ဖြင့် ရွတ်ခြင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဌာန်,ကရိဏ်း မှန်ကန်အောင် မရွတ်နိုင်သော ရဟန်းသည်လည်း **"အပ္ပဋိဗလ"** ရဟန်းပင်တည်း၊ ဤနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို **"ပရိဝါ-ကမ္မဝဂ်, အဌကထာ ဋီကာ"**တို့၌ ရှုပါ။

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိတော်၌ **"ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော"** ဝယ် **"ဘိက္ခုနာ"**ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုသောကြောင့် ရဟန်းခံ ကမ္မဝါစာရွတ်ရာ၌ ဗျတ္တ ပဋိဗလ တစ်ပါးတည်း ရွတ်ခြင်းသည်သာလျှင် ပါဠိတော်နှင့် ကိုက်ညီ၏၊ ယခုအခါ သုံးပါးတစ်တွဲ တွဲ၍လည်းကောင်း, ထို သုံးပါးအတွဲသည်ပင် နှစ်ထပ် သုံးထပ် လေးထပ်

"ဗျတ္တ"တုန်းကပင် ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရိသတ်ကို ကြောက်နေလျှင် ပီသအောင်ရွတ်ဆိုနိုင်မည်မဟုတ်၍ ပဋ္ဌိဗလ မဖြစ်ရာသောကြောင့်လည်းကောင်း **"ပရိသတိ"**ဟု ရှိသင့်သည်။] အကတပရိစယတ္တာ ဝါ–မပြုအပ်သော အလေ့အလာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အလေ့အလာ မရခဲ့ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိမဏ္ဍလေဟိ–ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းကုန်သော၊ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ–ပုဒ်ဗျဉ်းတို့ဖြင့်၊ ကမ္မဝါစံ–ကမ္မဝါစာကို၊ သာဝေတုံ–ကြားသိစေခြင်းငှာ၊ နု သက္ကောတိ–မစွမ်းနိုင်၊ ဗျဉ္ဇနံ ဝါ–အက္ခရာစာလုံးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဒံ ဝါ–ပုဒ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဟာပေတိ–ယုတ်လျော့စေ၏၊ **အညထာ**–တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝတ္တုဗ္ဗံ–ရွတ်ဆိုထိုက်သော အက္ခရာပုဒ်ပါဠိကို၊ **အညထာ**–တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝဒတိ–ရွတ်ဆို၏၊ **အယံ**–ဤ ရဟန်းသည်၊ **အပဋ္ဌိဗလော**–အပဋ္ဌိဗလမည်၏၊ တဗ္ဘိပရိတော–ထိုအပဋ္ဌိဗလ၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော ရဟန်းကို၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ–ဤပဋ္ဌိဗလနေဟူသော ပုဒ်၏ အနက်၌၊ ပဋ္ဌိဗလောတိ–ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏၊ **သံဃော ဥာပေတဗ္ဗောတိ**–ကား၊ သံဃော–သံဃာကို၊ ဇာနာပေတဗ္ဗော–သိစေထိုက်၏၊ (အသိပေးထိုက်၏၊) တတော–ထိုသိစေရာအခါမှ၊ ပရံ–နောက်၌၊ ယံ–အကြင်အခြင်းအရာကို၊ သံဃော–ကို၊ ဇာနာပေတဗ္ဗော–၏၊ တံ–ထို အခြင်းအရာကို၊ ဒဿေတုံ–ငှာ၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေတိအာဒိ–အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို၊ အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ။

၇၁။ ဥပသမ္ပန္နသမနုဿရာတိ–ကား၊ ဥပသမ္ပန္နော–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်၊ ဟုတ္တာ–၍၊ သမနုဿရာ–အခြားမဲ့၌၊ **အနုဿာဝေတိ**–ကား၊ ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမံ–ဝိနည်းပညတ်တော်ကို လွန်ကျူးခြင်းကို၊ ကရောတိ–၏၊

ထပ်၍လည်းကောင်း ရွတ်ဆို၍ ဥပသမ္ပဒကံကို ဆောင်ကြသည်မှာ အပြစ်မရှိသော်လည်း ပါဠိတော်အတိုင်းကား မဟုတ်တော့ချေ၊ ထိုသို့ တွဲ၍ ထပ်၍ရွတ်ဆိုကြရာ၌ **"တစ်ပါးက မပီ၍ အခြားဟိုရှိလ်များက ပီလျှင် ကံအထမြောက်နိုင်သည်"**ဟု ရည်ရွယ်ကြသည်၊ သို့သော် ထိုကဲ့သို့ စိတ်မချရသောပုဂ္ဂိုလ်များ ပေါင်း၍ရွတ်ကြသောခါလည်း အသံချင်း ညီအောင်ညှိ၍ ဆိုနေရသဖြင့် သာ၍ပင် စိတ်မချစရာ ဖြစ်ပါသေးသည်၊ အမှန်မှာ နှစ်ပါးစသည်တွဲ၍ ရွတ်ပါသော်လည်း တစ်ပါးက **"ဥတ္တ"**သာ ပီ၍ တစ်ပါးက **"ကမ္မဝါစာ"**သာ ပီလျှင် ကံအထမမြောက်၊ နှစ်ပါးစလုံး အစအဆုံး ပီသအောင် ရွတ်နိုင်မှ ကံအထမြောက်ပါသည်။

ဥပသမ္ပန္နော ဟုတ္တာ သမနုဿရာ။ ။ဤ၌ **"ဟုတ္တာ"**သည် **"အာစရတိ"**၏ ကြိယာဝိသေသနတည်း၊ သမနုဿရာ၏ ကြိယာဝိသေသန မဟုတ်၊ ယောဇနာ၌ **"ဟုတ္တာဝ"**ဟု ဧဝပါ၏၊ ထိုဧဝဖြင့် ကြာမြင့်သောကာလကို ကန့်သည်၊ ရဟန်းပြု၍ မကြာမီ အခြားမဲ့၌ပင် အနုဿာဝရကို ကျင့်သည်–ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ ဤနေရာ၌ **"ဟုတ္တာ"**ထည့်၍ ဖွင့်ထားသောကြောင့် ဤသို့ဟုတ္တာကို အာစရတိကြိယာ၏ ဝိသေသနဟု ကြံရသော်လည်း နောက်အာစရိယဝတ္တကထာ၌ **"အနုဿာမိ ဘိက္ခဝေ ဥပသမ္ပန္နသမနုဿရာ နိဿယေ အာစိက္ခိတုံ"**ဟု ရှိပြန်ရကား

ဥလ္လမ္ဗတု **မန္တီ**–ကား၊ **မံ**–တပည့်တော်ကို၊ **ဥဒ္ဓရတု**–ထုတ်ဆောင်တော်မူပါ၊ **အကုသလာ**–အကုသိုလ်မှ၊ **ဝုဋ္ဌာပေတွာ**–ထစေ၍၊ **ကုသလေ**–ကုသိုလ်၌၊ **ပတိဋ္ဌပေတု**–ထည်စေတော်မူပါ၊ **ဝါ**–တစ်နည်း၊ **သာမဏေရဘာဝါ**–သာမဏေအဖြစ်မှ၊ **ဥဒ္ဓရိတ္တာ**–ထုတ်ဆောင်၍၊ **ဘိက္ခုဘာဝေ**–ရဟန်းအဖြစ်၌၊ **ပတိဋ္ဌပေတု**–တည်စေတော်မူပါ၊ **ဣတိ**(**အတ္ထော**)၊ **အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာတိ**–ကား၊ **အနုဒ္ဒယံ**–အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော ကရုဏာကို၊ **ပဋိစ္စ**–စွဲ၍၊ **မယိ**–တပည့်တော်၌၊ (**တပည့်တော် အပေါ်၌**)၊ [**အနုကမ္ပံ**၏ **အာဓာရအဖြစ်ဖြင့်** **"မယိ"**ဟု **အပိုထည့်**သည်၊] **အနုကမ္ပံ**–**သနားစောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်ခြင်း**ကို၊ **ကတွာ**–**ပြု**၍၊ (**ဥလ္လမ္ဗတု**၌ **စပ်**၊) **ဣတိ** **အတ္ထော**။

ထိုနေရာ၌ **"ဥပသမ္ပန္နော ဟုတ္တာ"**ဟု ထည့်လျှင် **"အာစိက္ခိတုံ"**၌ စပ်၍ **အဓိပ္ပာယ်** မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဟုတ္တာပုဒ်ကို မထည့်နိုင်၊ ထိုနေရာ၌ **"ဥပသမ္ပန္နသ သမနန္တရာ ဥပသမ္ပန္နသမနန္တရာ"**ဟုသာ ဖြစ်နိုင်၏၊ **"ရဟန်းဖြစ်ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌"**ဟုသာ **အဓိပ္ပာယ်**ရ၏။

ဥလ္လမ္ဗတု။ ။ ဥပုဗ္ဗ**"ဒိဝါဒိ"**လုပဓာတ်သည် ဝိလုမ္ဗန–လုယက်ခြင်း အနက်ကို ဟောသော်လည်း **"ဓာတူနံ အနေကတ္ထတ္တာ"**အရ ဤနေရာ၌ ဥ–ဥပသာရကြောင့် **"ဥဒ္ဓရတု"**ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်၊ ထိုထုတ်ဆောင်ခြင်းဟူသည်လည်း **"အကုသိုလ်နယ်မှ ကုသိုလ်နယ်သို့ ထုတ်ဆောင်ခြင်း, သာမဏေအဖြစ်မှ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ထုတ်ဆောင်ခြင်း"**ဟု **အဓိပ္ပာယ်**ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် **"မံ–တပည့်တော်ကို၊ ဥလ္လမ္ဗတု–အကုသိုလ်နယ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ ကုသိုလ်နယ်၌ တည်စေတော်မူပါ"** တစ်နည်း **"သာမဏေအဖြစ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ ရဟန်းအဖြစ်၌ တည်စေတော်မူပါ"**ဟု **အဓိပ္ပာယ်**နက် ပေးရသည်၊ **အချို့**ကား **"ရဓာဒိ"**လုပဓာတ်၏ **"ဝိလုမ္ဗန–လုယက်ခြင်းအနက်**ကို ယူ၍ **"ဥလ္လမ္ဗတု–သာမဏေအဖြစ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ ရဟန်းအဖြစ်၌ လုယက်ကယ်တင်တော်မူပါ"**ဟု ပေးကြသေး၏၊ ရဟန်းလောင်းက **"ရဟန်းပြုပေးပါ"**ဟု တောင်းပန်သောကြောင့် ကျေကျေနပ်နပ် ရဟန်းပြုပေးရခြင်းဖြစ်၍ လုယက်စရာ မလိုပါ။

အနုကမ္ပံ။ ။ အနု–လျော်စွာ၊ ကမ္ပ–တုန်လှုပ်တတ်သောတရားဟူသည် **"ကရုဏာ"**တည်း၊ မှန်၏–ကရုဏာသည် ဒုက္ခိတသတ္တဝါကို မြင်လျှင် တုန်လှုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏၊ ဤ၌လည်း **"ရဟန်းပြုပေးပါ"**ဟု သုံးကြိမ်တိုင်အောင် တောင်းနေသောကြောင့် ကရုဏာ ဖြစ်စရာရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် **"အနုကမ္ပံ"**ဟို **"အနုဒ္ဒယံ–အဖန်ဖန်စောင့်ရှောက်တတ်သော ကရုဏာ"**ဟု ဖွင့်သည်။

ဥပါဒါယ။ ။**"ဥပါဒါယ"**၌ ဥပအနက်မရှိ၊ **"အာဒါယ–ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍"**ဟု အခြားနေရာ၌ ဖွင့်လေ့ရှိ၏၊ ဆိုလိုရင်းမှာ**"အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ–လျော်စွာ တုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကို အကြောင်းပြု၍၊ ဝါ–သနားသမှု အကြောင်းပြု၍"**ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဥပါဒါယကို **"ပဋိစ္စ"**ဟု **အဓိပ္ပာယ်** ဖွင့်သည်၊ ပဋိစ္စကိုလည်း **"ပဋိ+ဣ+တ္တာ၊ ရှေးရှုရောက်၍"**ဟု သဒ္ဒတ္ထ၊ **"စွဲမှီ၍, အကြောင်းပြု၍"**ဟူသော အနက်ကား သင်္ကေတတ္ထ (ဝေါဟာရတ္ထ)တည်း။

၇၃။ အဋ္ဌိတာ ဟောတိတိ–ကား၊ နိစ္စပ္ပဝတ္တိနိ–အမြဲဖြစ်ခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ–၏၊ **စတ္တာရော နိဿယေတိ**–ကား၊ စတ္တာရော–ကုန်သော၊ ပစ္စယေ–ပစ္စည်းတို့ကို၊ (အာစိက္ခိတုံ အနုဇာနာမိ ဣတိ စပ်၊) ယသ္မာ–ကြောင့်၊ စတ္တာရော–ကုန်သော၊ ပစ္စယေ–တို့ကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ အတ္တဘာဝေါ–အတ္တဘောသည်၊ ပဝတ္တတိ–ဖြစ်ရ၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ တေ–ထိုပစ္စည်းတို့ကို၊ နိဿယာတိ–နိဿယတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ–ကုန်၏။ **ရာဇြောဟွဏဝတ္ထုကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ**–ပြီ။

အဋ္ဌိတာ။ ။ "ရပ်မသွားဘူး"ဟူလို၊ **ရပ်မသွား**လျှင် အမြဲအားဖြင့် ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်နေ၏–ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ **ထို့ကြောင့် "နိစ္စပ္ပဝတ္တိနိ"**ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်၊ (အဋ္ဌိတာ နေရာဝယ် အဓိဋ္ဌိတာဟုလည်း မူကွဲရှိ၏၊) **"အဓိ(နိစ္စဝေါနေ) ဌာတိ (ပဝတ္တတိ)တိ"**ဟု ယောဇနာလည်း ဖွင့်၏။

နိဿယလေးပါး။ ။ **အတ္တဘာဝပရိဟာရဏတ္ထံ–အတ္တဘောကို ရှက်ဆောင်နိုင်ခြင်း** အကျိုးငှာ၊ နိဿီယန္တိ–မှီအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ နိဿယာ(ဋီကာ)၊ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇန စသော ပစ္စည်းလေးပါးတည်း၊ ထိုပုစ္ဆည်းလေးပါး အမှီရမှ ခန္ဓာကိုယ်သည် ကြာရှည်စွာ တည်နိုင်သောကြောင့် ပစ္စည်းလေးပါးကို **"နိဿယ"**ဟု ခေါ်သည်။

ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ။ ။ ပိဏ္ဍိသဒ္ဒါသည် (ဤနေရာ၌) ခြေသလုံးနောက်ဘက်က အသားစိုင်ကြွက်သားကို ဟော၏၊ ထိုကြွက်သားကြောင့် ခြေမှာ သွားနိုင်သောစွမ်းအား ရှိ၏၊ ဤ၌ **"ထိုကြွက်သား၏ အစွမ်းဖြင့် လှည့်လည်ခြင်း"** တိုင်အောင် ယူပါ၊ [ပိဋိဓာတ် ဣဏ်ပစ္စည်းဖြင့် ပိဏ္ဍိဟု ဖြစ်ပြီးနောက် သွတ္တဒ္ဓ ကပစ္စည်းဖြင့် **"ပိဏ္ဍိကာ"**ဟု ထောမနိဓိ၌ ရှိ၏၊ ကကို ယပြုလျှင် **"ပိဏ္ဍိယာ"**ဟု ဖြစ်၏။]

အာလောပ(တစ်လုတ်စာ)+လဒ္ဓံ+ဘောဇနံ အာလောပဘောဇနံ–တစ်အိမ်လျှင် တစ်လုတ်စာမျှ ရအပ်သော ဘောဇဉ်၊ ထိုဘောဇဉ်လည်း ခြေသလုံးကြွက်သား၏ အစွမ်းအားဖြင့် လှည့်လည်၍ ရအပ်သောကြောင့် **"ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနေ"** မည်၏၊ **"ပိဏ္ဍိယာယ(ခြေသလုံးကြွက်သား၏)+အာလောပဘောဇနံ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ"**။ [**"ဇယ်ပိဏ္ဍိယဗလေန စရိတ္တာ အာလောပမတ္တံ လဒ္ဓဘောဇနံ–တေရသကဏ်၊ ဝိမတိ၌ "အာလောပါလောပဝသေန ပရိယိဋ္ဌဘောဇနံ"**ဟု ဆို၏၊ **"ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ–သလုံးကြွက်သား, အစွမ်းအားဖြင့်, သွားလာလှည့်ပတ်, ဆွမ်းခံရပ်၍, တစ်လုတ်စာ တစ်လုတ်စာ ရအပ်သော ဘောဇဉ်ကို"** ဟု ပေးပါ။]

အတိရေကလာဘော။ ။ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ နိဿာယာတိ ဧဝံ ဝုတ္တဘိက္ခာဟာရလာဘတော (အတိရေက၏ အပါဒါန် ထည့်သည်) အဓိကလာဘော သံဃဘတ္တာဒိ–ဋီကာ၊ ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ အတိရေကအရ သံဃဘတ်တို့ ဥဒ္ဒေသဘတ်တို့ စသော ဘတ်တို့ကို ရကြောင်း သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် **"အတိရေကော+လာဘော အတိရေကလာဘော"**ဟု ကမ္မဓာရည်းတွဲ၊ **"အတိရေကလာဘော–ပိယာလောပဘောဇနထက် အပိုအလွန်ဖြစ်သော လာဘ်ကား၊ သံဃဘတ်တို့–သံဃာကုန် လှူအပ်သောဘတ်လည်းကောင်း၊ပေ၊ ပါဋိပဒိက်–ဥပုသ်ကျော်တက် အထွက်တစ်ရက်နေ့၌ လှူအပ်သော ဘတ်လည်းကောင်းတည်း"**၊ ဤသို့ အနက်ပေးပါ။

အာစရိယဝတ္ထုကထာ

၇၅။ ကိန္နာယ် ဘိက္ခု ဟောတိတိ–ကား၊ အယ် ဘိက္ခု–ဤရဟန်းသည်၊ တေ–သင်၏၊ ကိံ–အဘယ်သည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်သနည်း?၊ (တစ်နည်း) ကိံ ဟောတိ–ဘာတော်သနည်း?၊ **အညေဟိ သြဝဒိယော အနုသာသိယော**တိ–ကား၊ အညေဟိ–အခြားသူတို့သည်၊ သြဝဒိတဗ္ဗော စေဝ–ဆုံးမထိုက်သူသည်လည်းကောင်း၊ အနုသာသိတဗ္ဗော စ–သွန်သင်ထိုက်သူသည်လည်းကောင်း၊(သမာနော–ဖြစ်ပါလျက်၊ **"သြဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ မည်သည်သည်"**ဌ် စပ်၊) [သြဝဒိယောဌ် အဝ+ဝဒ+ဏျပစ္စည်းဖြစ်၍ ဝ ဌ် ဝုဒ္ဓိရောက်လျက် **"သြဝါဒိယော"**ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊] **ဗာဟုလ္လာယ အာဝတ္တော ယဒိဒံ ဂဏဗန္ဓိကန္တိ**–ကား၊ ဧတသ ဗာဟုလ္လသ–ဤပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်၏၊ ဂဏဗန္ဓော–ဂိုဏ်းဖွဲ့ခြင်းသည်၊ အံတ္ထိ–၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တံ ဗာဟုလ္လံ–သည်၊) ဂဏဗန္ဓိကံ–ဂမည်၏၊ ဗာဟုလ္လံ–ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း၊ (ဂဏဗန္ဓိကံ၏ အဘိဓေယျကို ပြသည်၊) ဂဏဗန္ဓိကံ နာမ–ဂမည်သော၊ ယံ ဣဒံ ဗာဟုလ္လံ–အကြင်ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ၏၊) တဒတ္ထာယ–ထို ပစ္စည်းတို့၏ များကုန်သည်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဂဏဗန္ဓိက အကျိုးငှာ၊ အတိလဟုံ–အလွန်လျင်စွာ၊ တွံ–သည်၊ အာပန္နော–ရောက်သူတည်း၊ ဣတိ–ဤအနက်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ–ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ–၏။

၇၆။ အဗျတ္တောတိ–ကား၊ ပညာဝေယတ္တိယေန–ပညာ၏ ထက်မြက်သူ၏ အဖြစ်မှ၊ ဝိရဟိတော–ကင်းကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊ ဥပသမ္ပာဒေဿန္တိဌ် စပ်၊) [ဗျတ္တ ဝိယတ္တတို့ ပြီးပုံကို ဘိက္ခုနီ ပထမပါရာဇိကအဖွင့် (ပါစိတ်ဘာသာဋ္ဌီကာ) ဌ် ရှုပါ၊] **အညတရောပိ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော**တိ–ကား၊ ပသူရော–ပသူရမည်သော၊ ပရိဗ္ဗာဇကော–ပရိဗိုဇ်တည်း၊ [အညတိတ္ထိယဟူသည် အခြားသူမဟုတ်၊ ပသူရ ပရိဗိုဇ်တည်း၊] သော–ထိုပသူရပရိဗိုဇ်သည်၊ ဓမ္မံ–တရားကို၊ ထေနေသာမိ–ခိုးအုံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ဥဒါယိတ္ထေရဿ–ဥဒါယိထေရ်၏၊ သန္တိကေ–အထံ၌၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ–ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ပြီး၍၊ တေန–ထိုဥဒါယိထေရ်သည်၊ သဟဓမ္မိကံ–သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော သိက္ခာပုဒ်ဖြင့်၊ ဝုစ္စမာနော–

ဂဏဗန္ဓိကံ။ ။ **"ဂိုဏ်းဖွဲ့ခြင်း"**ဟူသည် တပည့် ပရိသတ်များအောင် စုခြင်းတည်း၊ ထိုသို့ တပည့်ပရိသတ် များသောအခါ ရှင်လူအများ၏ လေးစားခြင်း လျှာ်ဒါန်ခြင်းကို ခံရသောကြောင့် ဗာဟုလ္လဖြစ်မ၏၊ ထို့ကြောင့် **"ဂဏဗန္ဓိက"**အရ ဗာဟုလ္လကို အရကောက်ရသည်။ [ယခုခေတ် ကျောင်းထိုင်ခြင်း, ကျောင်းတိုက်တည်ခြင်းများကို စဉ်းစားကြည့်ပါ၊ လူဝတ်ကြောင် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့သည် အလျှာ်ဒါန ပြုကြရာ၌ တစ်ကျောင်းတစ်ပါးသာ ရှိသော်လည်း ပင့်ကြ၏၊ သံဃာများသော ကျောင်းတိုက်၏ ဆရာတော်ကိုလည်း ပင့်လေ့ရှိကြ၏။]

ပြောဆိုအပ်သော်၊ တသ-ထိုဥဒါယိထေရ်၏(အပေါ်၌)၊ ဝါဒံ-ပြောဆိုကြောင်း အပြစ်ကို၊ အာရောပေသိ ကိရ-တင်သတတ်။

အနုဇာနာမိ၊ပေ၊ ဘိက္ခုနာတိအာဒိမှ-အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ ဗျတ္တော-ဗျတ္တဟူသည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဏ္ဏနာယံ-ဘိက္ခုနောဝါဒကသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏောယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော ရဟန်းပင်တည်း၊ ပန-ကား၊ (ဗျတ္တမှတစ်ပါး ပဋိဗလကား၊) ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဂိလာနသ-မကျန်းမာသော၊ အန္တေဝါသိနော ဝါ-အနီးနေတပည့်အားသော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ ဝါ-အတူနေတပည့်အားသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာနာ ဒီနိ-လုပ်ကျွေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ [ဥပဇ္ဈာယဝတ်, အာစရိယဝတ်တို့၌လာသော ကျင့်ဝတ်တို့ကို၊] ကာတုံ-ဌာ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ **အယံ**-ဤရဟန်းကို၊ ဣဒ-ဤဥပဇ္ဈာယ်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါကိုပြရာ၌၊ ပဋိဗလောတိ-ဟူ၍၊ **အဓိပ္ပေတော**-အလိုရှိအပ်၏၊ စ-သာဓကကား၊ ပဠုဟုပါလိ အင်္ဂေဟိ၊ပေ၊ ဝိနေတုန္တိ-ဟူသော၊ ဧတံ(သုတ္တံ)-ဤပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ)ပိ-သည်လည်း၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [ဥပါလိ-**ဥပါလိ**၊ ပဠုဟိ-ကုန်သော၊ အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတောန-ပြည့်စုံသော၊ ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေထိုက်၏၊ ဝါ-ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်၍ ရဟန်းပြုပေးထိုက်၏၊ နိဿယော-နိဿယည်းကို၊ ဒါတဗ္ဗော-ပေးထိုက်၏။ သာမဏေရော-သာမဏေကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော-လုပ်ကျွေးစေထိုက်၏၊ ပဠုဟိ-ကုန်သော၊ ကတမေဟိ (အင်္ဂေဟိ-တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတောန

ဝါဒံ အာရောပေတိ။ ။ **"ဝါဒအာရောပန"**ဟူသည် သက်နှိုးရှည်ရှည် တွဲလျားချ၍ ဝတ်လျှင် ဘာအပြစ်ရှိသနည်း၊ ရှည်ရှည်ဝတ်၍ အပြစ်ရှိလျှင် ပရိမဏ္ဍလဖြစ်အောင် ဝတ်ခြင်းလည်း အပြစ်ရှိမှာပေါ့၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သာသန အယူဝါဒဝယ် နှိမ်နင်းကြောင်းဖြစ်သော အပြစ်တင်ခြင်းတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိတော်၌ **"တံယေဝ တိတ္ထာယတနံ သက်မိ"**ဟုရှိ၏၊ တိတ္ထာယတနံ ကို တိတ္ထ+အာယတနံဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ **"တိတ္ထ"**ဟူသည် လူတို့၏ ရေချိုးသောအခါ ဝင်ရာ ဖော်ရာဖြစ်သော ဆိပ်ကမ်းတည်း၊ ထိုဆိပ်ကမ်းနှင့်တူစွာ အမျိုးမျိုးယူဆသောအားဖြင့် ဝင်လျက် ဖော်လျက် ကူးခတ်ရာ မိစ္ဆာအယူကိုလည်း **"တိတ္ထ"**ဟု ဆိုသည်၊ **"တရန္တိ ဧတ္ထာတိ တိတ္ထံ၊ တိတ္ထံ ဝိယာတိ တိတ္ထံ"**ဟု ပြု၊ ထို အယူသည်ပင် အတ္တကိလမထ ဒုက္ခအမျိုးမျိုး၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် **"အာယတန"**လည်း မည်၏၊ တိတ္ထံ စ+တံ+အာယတနံ စာတိ တိတ္ထာယတနံ၊ **"တိတ္ထာယတနံ-ဒုက္ခအမျိုးမျိုး၏ တည်ရာ မိစ္ဆာအယူသို့၊ သက်မိ-ပြောင်းရွှေ့ပြီ"**ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။

တစ်နည်း။ ။ တိတ္ထံ ဧတေသံ အတ္ထိတိ တိတ္ထိနော၊ မိစ္ဆာအယူရှိသော တိတ္ထိတို့၊ တိတ္ထိနံ+အာယတနံ-ဖြစ်ပေါ် ပေါက်ပွားရာ မိစ္ဆာအယူတည်း၊ ဝါ-ပေါင်းဆုံရာ မိစ္ဆာအယူတည်း၊ ဝါ-တိတ္ထိ ဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူတည်း၊ ဣတိ တိတ္ထာယတနံ၊-ဋီကာ။

ဘိက္ခုနှာ ဥပသမ္ပာဒေတုဗ္ဗံ–နည်း၊ နိသယော–ကို၊ ဒါတဗ္ဗော–နည်း?၊ သာမဏေရော, ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော–နည်း?၊] ဂိလာနံ–သော၊ အန္တေဝါသိံ ဝါ–အနိုးနေတပည့်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ ဝါ–အတူနေတပည့်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာတုံ ဝါ–မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေးခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာပေတုံ ဝါ–သူတစ်ပါးကို လုပ်ကျွေးစေခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌိဗလော–စွမ်းနိုင်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ အနဘိရတံ–မမွေ့မလျော်သော၊ (အန္တေဝါသိံ ဝါ–ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိံ ဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊) ဂူပကာသေတုံ ဝါ–မိမိ ကိုယ်တိုင် အရပ်တစ်ပါးသို့ ဆောင်သွားခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဂူပကာသာပေတုံ ဝါ–သူတစ်ပါးကို အရပ်တစ်ပါးသို့ ဆောင်သွားစေခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ (ပဋ္ဌိဗလော–သည်၊ ဟောတိ–၏၊) ဥပ္ပန္နံ–ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ ကုက္ကုစ္စံ–ကုက္ကုစ္စကို၊ ဓမ္မတော–တရားအားဖြင့်၊ ဝိနောဒေတုံ ဝါ–ကိုယ်တိုင် ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာသော် လည်းကောင်း၊ ဝိနောဒါပေတုံ ဝါ–သူတစ်ပါးကို ပယ်ဖျောက်စေခြင်းငှာသော် လည်းကောင်း၊ (ပဋ္ဌိဗလော ဟောတိ၊) အဘိဓမ္မေ–လွန်ကဲသော ဓမ္မဟူသော နာမ်ရုပ်တရား အပိုင်းအခြားခွဲ၊ ဝိနေတုံ–သွန်သင်ပြသ ဆုံးမခြင်းငှာ၊ (ပဋ္ဌိဗလော ဟောတိ၊) အဘိဝိနယေ–လွန်ကဲသော ဝိနည်းဟူ သော ဝိနည်းပိဋကခွဲ၊ ဝိနေတုံ–ငှာ၊ (ပဋ္ဌိဗလော ဟောတိ၊) [အဘိဓမ္မ, အဘိဝိနယတို့၏ အဖွင့်ကို နောက် ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗပဏ္ဍကကထာ၌ တွေ့ရလတ္တံ့၊ အဘိဓမ္မပုဒ်ကို ဖွင့်ရာအဋ္ဌကထာ တို့၌ **"အဘိဓမ္မေ–အညမညသက်ရဝိရဟိတော ဓမ္မေ စ ဝိနယေ စ"**ဟု အဘိသဒ္ဒါ၏ **"ပရိစ္ဆိန္နေ"**အနက်ကို ဖွင့်ကြ၏၊ ထိုအလို **"အဘိဓမ္မေတိ–အချင်းချင်း ရောယှက်ခြင်း မရှိသော နာမ်ရုပ်တရား အပိုင်းအခြားခွဲဟုလည်းကောင်း၊ အဘိဝိနယေ–အချင်းချင်း ရောယှက်ခြင်းမရှိသော ဝိနည်းပိဋကခွဲ"**ဟုလည်းကောင်း ပေး။]

၇၇။ **ပက္ခသက်န္တော သူတိ**–ကား၊ တိတ္ထိယပက္ခသက်န္တော–တိတ္ထိတို့ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကုန်သော်လည်းကောင်း၊(စရန္တိ၌ စပ်၊) **အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ အာစရိယန္တိ**–ကား၊ အာစာရသမာစာရသိက္ခာပနက်–ကောင်းသော အကျင့်ကို , သင်ယူစေ တတ်သော၊ (ကောင်းသောအကျင့်ကို သင်ပေးတတ်သော၊) အာစရိယ်–ဆရာကို၊

အာစရိယ်။ ။ **"အာစာရသမာစာရသိက္ခာပနက်"**ကို ကြည့်၍ **"အာစာရ်–ကောင်းသောအကျင့်ကို+သိက္ခာပေတိ–သင်ယူစေတတ်၏၊ (သင်ပေးတတ်၏၊) ဣတိ အာစရိယော"**ဟု ယောဇနာ ဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ အာစာရ်နောင် သိက္ခာပေတိအနက်၌ ဣယ ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော တဒ္ဓိတ်ပုဒ်ဟု ကြံပါ၊ **"စာ"**၌လည်း ရသေပြု၊ သမာစာရသည် အာစာရ၏ အဖွင့်တည်း၊ ယောဇနာ၌ **"အာစာရသမာစာရ"**ဟု အနက်တူသဒ္ဒါနှစ်ခု ဖြစ်သောကြောင့် **"အတိရေက"**အနက်ဟောဟု ယူဆ၍ **"အတိဝိယ စရိတဗ္ဗံ အာဘိ သမာစာရိကသီလံ"**ဟု အာစာရသမာစာရပုဒ်ကို ဖွင့်လေသည်၊ ထိုသီလများအပြင် အခြားသော အကျင့်ကောင်းကိုပါ ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုယောဇနာအဖွင့်ကို စဉ်းစားပါ၊ [အာဘိသမာစာရိကအဓိပ္ပာယ်ကို တတိယပါရာဇိက အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အနုဇာနာမိ–မှု၏၊ **အာစရိယော ဘိက္ခဝေ အန္တေဝါသိကမ္ပိတိအာဒိ**–အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ **ဥပဇ္ဈာယော ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကမ္ပိတိအာဒိနာ**–အစရှိသော၊ နယေန–နည်းဖြင့်၊ ဝုတ္တဝေယနေဝ–ဆိုအပ်ပြီးသောစကား၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏၊ ဟိ–မှန်၊ **ဧတ္ထ**–ဤစကားနှစ်ရပ်တို့၌၊ နာမမတ္တမေव–အမည်မျှသာ၊ နာနံ–ထူး၏၊ [ဥပဇ္ဈာယ်ဟူသော အမည်နှင့် အာစရိယဟူသော အမည်, သဒ္ဓိဝိဟာရိကဟူသော အမည်နှင့် အန္တေဝါသိကဟူသော အမည် ဤသို့ နာမည်မျှသာ ထူး၏၊ ကျင့်ဝတ်မှာ မထူးပါ–ဟူလို။]

အာစရိယဝတ္တကထာ–သည်၊ **နိဋ္ဌိတာ**–ပြီ။

အန္တေဝါသိကနသမ္မာဝတ္တနကထာ

၈၀။ ပန–ဆက်(တစ်နည်း) ပန–အထူးကား၊ **အန္တေဝါသိကာ**၊ပေ၊ **ဝတ္တန္တိ**တိ **ဧတ္ထ**–ဟူသော ဤပါဋ်၌၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေး၌၊ (နသမ္မာဝတ္တနာဒီကထာအဖွင့်၌၊) နသမ္မာဝတ္တနာယ၊ပေ၊ အာပတ္တိယေဝါတိ စ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ **ဧကစ္စသ**၊ ပေ၊ အာပတ္တိတိ စ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယံ လက္ခဏံ–အကြင် မှတ်သားကြောင်းစကားကို၊ (မှတ်ချက်ကို၊) ဝုတ္တံ–ပြီ၊ တေနေဝ လက္ခဏေန–ထိုလက္ခဏာဖြင့်ပင်၊ နိဿယန္တေဝါသိကဿ–နိဿယည်းယူသောတပည့်၏၊ အာပတ္တိ–ကို၊ နဝေဒိတဗ္ဗာ–မသိထိုက်၊ ဟိ–ချဲ့၊ နိဿယန္တေဝါသိကေန–နိဿယန္တေဝါသိကသည်၊ ယာဝ–အကြင်မျှလောက်၊ အာစရိယံ–နိဿယည်း ဆရာကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ ဝသတိ–နေ၏၊ တာဝ–ထို မှီ၍နေသမျှ ကာလပတ်လုံး၊ သဗ္ဗံ–သော၊ အာစရိယဝတ္တံ–ကို၊ ကာတဗ္ဗံ–၏၊ [မှီ၍နေခိုက်သာ ဝတ်ပြုထိုက်သည်၊ မှီ၍ မနေသောအခါ ဝတ်ပြုဖွယ်မလို၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်ကား ထိုသို့မဟုတ်၊ အဝေးဌာနေစဉ် **"ဥပဇ္ဈာယ် မကျန်းမာ"**ဟု သိလျှင် လာ၍ ဝတ်ပြုရသည်။]

ပန – ကား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဥပသမ္မဒါဝမ္မန္တေဝါသိကေဟိ – ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိက, ဥပသမ္မဒန္တေဝါသိက, ဝမ္မန္တေဝါသိက သုံးပါးတို့သည်၊ နိဿယမုတ္တကေဟိပိ–နိဿယည်းလွတ်သော အန္တေဝါသိကတို့သော်မှလည်း၊ အာဒိတော – အစမှ၊ ပဋ္ဌာယ–စ၍၊ ယာဝ–လောက်၊ စီဝရရဇနံ–သင်္ကန်းဆိုးပေးရခြင်းသည်၊ (အတ္ထိ၊)

နနု တေနေဝ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ။ ရှေးစာအုပ်များ၌ **"နနု တေနေဝ"** ဟု နအကွာရာမပါ၊ နအကွာရာပါမှ အဓိပ္ပာယ်မှန်သည်–ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ထိုစကား သင့်၏–**"နိဿန္တေဝါသိကေနဟိ"** စသော ဝိတ္ထာရဝါကျ၌ သဒ္ဓိဝိဟာရိကနှင့် အန္တေဝါသိကလေးမျိုးတို့၏ ဝတ်ပြုရပုံချင်း မတူပုံကို အကျယ်ပြထားသည်၊ ထို့ကြောင့် သဒ္ဓိဝိဟာရိကတို့ ပြုကျင့်ရပုံနှင့် အန္တေဝါသိကတို့ ပြုကျင့်ရပုံ မတူကြောင်းကိုပြသော ဝါကျ၌လည်း နအကွာရာပါမှ အမှန်ဖြစ်နိုင်သည်။

တာဝ–ထို သင်္ကန်းဆိုးပေးရခြင်း တိုင်အောင်၊ ဝတ္ထု–ကို၊ ကာတဗ္ဗံ–ပြုရာ၏၊ အနာပုစ္ဆိတ္ဝာ–အာစရိယကို ခွင့်မပန်မူ၍၊ ပတ္တဒါနာဒိမှ ပန–အခြားသူအား သပိတ်ပေးခြင်း အစရှိသော ဝတ်ဌကား၊ **ဧတေသံ**–ဤတပည့်လေးပါးတို့၏၊ အနာပတ္တိ–သည်(ဟောတိ)၊ စ–ဆက်၊ **ဧတေသု**–ဤ**အန္တေဝါသိက**လေးပါးတို့တွင်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိကော စ–ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိကသည်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒန္တေဝါသိကော စ–ဥပသမ္ပဒန္တေဝါသိကသည်လည်းကောင်း၊ **အာစရိယသ**–**၏**၊ ယာဝဇီဝံ–အသက်ထက်ဆုံး၊ ဘာရော–တာဝန်သည်၊ (ဟောတိ) **နိဿယန္တေဝါသိကော** စ–နိဿယန္တေဝါသိကသည်လည်းကောင်း၊ **ဓမ္မန္တေဝါသိကော** **စ–ဓမ္မန္တေ**ဝါသိကသည်လည်းကောင်း၊ ယာဝ–လောက်၊ သမီပေ–ဆရာ၏**အနီး**ဌာ၊ **ဝသန္တိ**–**နေ**ကုန်၏၊ တာဝဒေဝ–ဝိုအနီးဌာ နေသမျှကာလပတ်လုံးသာလျှင်၊ (**ဘာရော** ဟောတိ၊) တသ္မာ–ကြောင့်၊ **အာစရိယေနာပိ**–ဆရာလေးမျိုးသည်လည်း၊ **တေသု**–ထိုပစ္စည်းလေးမျိုးတို့ဌာ၊ သမ္မာ–စွာ၊ ဝတ္တိတဗ္ဗံ–ကျင့်ရာ၏၊ ဟိ–မှန်၊ **အာစရိယန္တေ**ဝါသိကေသု–ဆရာ, တပည့်တို့တွင်၊ ယော ယော အကြင် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သမ္မာ–စွာ၊ နဝတ္တတိ–မကျင့်၊ တဿ တဿ–ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ **အာ**ပတ္တိ (ဟောတိ)။

အန္တေဝါသိကနသမ္ဘာဝတ္ထုနကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

[စာအုပ်တို့ဌ **"ပဏာမနာခမနာကထာ"**ဟု တွေ့ရ၏၊ ထို ပဏာမန ခမာပနကား နိဿယပဋိပဿဒ္ဓိကထာအတွင်းဌ ပါဝင်လိမ့်မည်။]

ဆရာလေးမျိုး, တပည့်လေးမျိုး။ ။ **"အန္တေ–ဆရာ၏ အနီးအပါးဌ၊ ဝသတိ–နေတတ်၏၊ ဣတိ အန္တေဝါသိကော"**အရ အန္တေဝါသိကသည် လေးမျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် ရှင်ပြုစဉ်က သရဏဂုံ သိက္ခာပေးသောအားဖြင့် ရှင်ပြုပေးသော ပဗ္ဗဇ္ဇာစရိယ (သရဏဂမနာစရိယ) ၏ တပည့်သည် ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိက မည်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ–ရှင်အဖြစ်ဌ+အန္တေဝါသိကော–အနီးနေတပည့်ဖြစ်သူတည်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တေဝါသိကော–သူ၊ ရဟန်းခံတုန်းက ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုပေးသော ဥပသမ္ပဒါစရိယ (အနုသာဝနာစရိယ)၏ တပည့်သည် ဥပသမ္ပဒန္တေဝါသိကမည်၏၊ ဥပသမ္ပဒါယ+အန္တေဝါသိကော ဥပသမ္ပဒန္တေဝါသိကော။

မိုခိုအပ်သော နိဿယာစရိယ၏ တပည့်သည် နိဿယန္တေဝါသိက မည်၏၊ နိဿယဿ–နိဿယည်းဆရာ၏+အန္တေဝါသိကော နိဿယန္တေဝါသိကော၊ စာချပေးသော ဓမ္မာစရိယ၏တပည့်သည် ဓမ္မန္တေဝါသိက မည်၏၊ ဓမ္မေ–ပါဠိ အဋ္ဌကထာဓမ္မ အရာဌ+အာစရိယော ဓမ္မာစရိယော၊ ဓမ္မေ–ဌ+အန္တေဝါသိကော ဓမ္မန္တေဝါသိကော၊ [ရဟန်းခံကိစ္စ ပြီးသောအခါ သြဝါဒပေးသော ဆရာကို **"သြဝါဒါစရိယ"**ဟု ခေါ်ကြ၏၊ ထို ဆရာကား ဥပဇ္ဈာယ်သော်လည်းကောင်း, ဥပသမ္ပဒါစရိယသော်လည်းကောင်း တစ်ပါးပါး ဖြစ်သောကြောင့် သီးခြား မယူရတော့။]

နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကထာ

၈၃။ ဥပဇ္ဈာယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသု–ဥပဇ္ဈာယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ တို့၌၊ **ဥပဇ္ဈာယော ပဏ္ဏဿ္ဓော ဝါ**တိအာဒိသု–အစရှိသော စကားရပ်တို့၌၊ အယံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော–တည်း၊ **ပဏ္ဏဿ္ဓော**တိ–ကား၊ တမှာ အာဝါသာ–ထိုကျောင်းတိုက်မှ၊ ဝိပ္ပဝသိတုကာမော–ကင်းဝေးနေလိုသည်၊ (အရဏ်တက်သည့် တိုင်အောင် ကင်းဝေ နေလိုသည်၊ ဟုတ္တာ၊) ပဏ္ဏဿ္ဓော–ဖဲသွားသည်၊ ဒိသံ–အရပ်တစ်ပါးသို့၊ ဂတော–သွားသည်၊ (ဟောတိ)၊ [ပဏ္ဏဿ္ဓောကို **"ဒိသံ ဂတော"**ဟု ဖွင့်သည်၊] စ ပန–ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ (ခွဲ၍ နေလိုသောအားဖြင့်၊) တသ္မိံ–ထိုဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဂတေ–သွားလသော်၊ ဝိဟာရေ–၌၊ နိဿယဒါယကော–နိဿယည်းပေးနိုင်သော ဆရာသည်၊ သစေ အတ္ထိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ယသ–အကြင်ဆရာ၏၊ သန္တိကေ–အထံ၌၊ အညဒါပိ–အခြားသောအခါ၌လည်း၊ နိဿယော–နိဿယည်းသည်၊ ဝါ–ကို၊ ဂဟိတပုဗ္ဗော–ရှေး၌ယူအပ်သည်၊ ဝါ–ယူအပ်ဖူးသည်၊ ဟောတိ၏၊ (တသ)ဝါ–ထိုဆရာ၏သော်လည်းကောင်း၊ ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂေါ–တူသောပစ္စယသမ္ဘောဂ, ဓမ္မပရိဘောဂရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ ဝါ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သော်လည်းကောင်း၊ သန္တိကေ–၌၊ နိဿယော–ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော–ယူထိုက်၏၊ ဧကဒိဝသံပိ–တစ်နေ့၌လည်း၊ (တစ်နေ့မျှလည်း၊) ပရိဟာရော–အာပတ် မသင့်အောင် ရှောင်လွဲကြောင်း အစီအရင်သည်၊ (ဝါ–အစောင့်အရှောက်သည်၊) နတ္ထိ။

အာဓာရနစ်မျိုး။ ။ **"ဥပဇ္ဈာယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသု"**ဟူသော အာဓာရသည် နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ငါးမျိုးနှင့်ဆိုင်သော အပေါင်းအာဓာရ၊ **"ဥပဇ္ဈာယော ပဏ္ဏဿ္ဓော ဝါတိအာဒိသု"**ကား အစိတ်အာဓေယ်၊ **"ဥပဇ္ဈာယော ပဏ္ဏော**ဿ္ဓော ဝါတိအာဒိသု"သည် **"ဝိနိစ္ဆယော"**၌ အပေါင်းအာဓာရ၊ **"ဝိနိစ္ဆယော"**ကား အစိတ်အာဓေယ်။

ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂေါ။ ။ သူ့ပစ္စည်း ကိုယ်ကယူ, ကိုယ့်ပစ္စည်း သူကယူသော အားဖြင့် ပစ္စည်းလေးပါး အတူသုံးစွဲခြင်းကို ဧကသမ္ဘောဂဟု ဆိုဏ၊ စာတက်ခြင်း, စာချခြင်း, နိဿယည်းယူခြင်း, ပေးခြင်းကို ဧကပရိဘောဂဟု ဆိုသည်။

ဝိမတိ။ ။ **"ဧတ္ထ စ ပရိဘောဂသဒ္ဒေန ဧကကမ္မာဒိကော သံဝါသော ဂဟိတော၊ ပစ္စယပရိဘောဂသ သမ္ဘောဂသဒ္ဒေန ဂဟိတတ္တာ၊ ဧတေန စ သမ္ဘောဂသံဝါသာနံ အလဒ္ဓိဟိ သဒ္ဓိं နု ကတ္တုဗ္ဗတံ ဒသေတိ"**ဟု ဆိုဏ၊ ဤသို့ အလဒ္ဓိနှင့် ကံကြီးကဲယဉ် အတူ မပြုရဟု ဆိုသော်လည်း အဌကထာ၌ ဝိမတိဆိုသည့်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ် မပြုဟု ဆရာတို့ ယူကြသည်။

ပရိဟာရော။ ။ ပရိဟာရဏ–အာပတ်မသင့်အောင် ရှောင်လွဲကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ ပရိဟာရော၊ ဤသို့ ရှောင်လွဲကြောင်း အစီအရင်ကိုပင် ရှေးက **"အာပတ် မသင့်အောင် အစောင့်အရှောက်"**ဟု ဆိုကြသည်၊ ဧကဒိဝသမ္ပိ၌ ပိဖြင့် နှစ်ရက်သုံးရက် စသည်မှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိဟု သမ္ဘာဝနာပြု။

တာဒိသော–ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သောဆရာသည်၊ (အခြားအခါ၌ နိဿယည်း ယူနေကျဆရာ, ဧကသမ္ဘောဂပရိဘောဂဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို **"တာဒိသော"**ဟု ဆိုသည်၊) သစေ နတ္ထိ–အံ့၊ အညော–အခြားသော၊ လဒ္ဓီ–မကောင်းမှုမှ ရုက်ခြင်း ရှိသော၊ ပေသလော–သီလကိုချစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (သစေ)အတ္ထိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တဿ–ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ လဒ္ဓီပေသလဘာဝံ–လဒ္ဓီပေသလ၏အဖြစ်ကို၊ ဇာနန္တေန–သိသောရဟန်းသည်၊ တဒဟေဝ–ထိုနေ့၌ပင်၊ (ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ဖဲသွားရာ ထိုနေ့၌ပင်၊) နိဿယော–ကို၊ ယာစိတဗ္ဗော–တောင်းထိုက်၏၊ သစေ ဒေတိ–အကယ်၍ ပေးအံ့၊ ဣစ္ဆေတံ–ဤသို့ပေးခြင်းသည်၊ ကုသလံ–ကောင်း၏၊ ပန–သို့မဟုတ်၊ တုမှာကံ–တို့၏၊ ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ လဟုံ–လျင်စွာ၊ အာဂမိဿတိ–ပြန်လာလတ္တံ့ လော?၊ ဣတိ–သို့၊ အထ ပုစ္ဆတိ–အကယ်၍မေးအံ့၊ ဥပဇ္ဈာယေန စ–သည်လည်း၊ တထာ–ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (မြန်မြန်ပြန်လာမည်ဟူ၍၊) (အထ) ဝုတ္တံ–အကယ်၍ ပြောဆိုအပ်ပြီးသည် ဖြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အာမ ဘန္တေတိ–ဟူ၍၊ (မြန်မြန်ပြန်လာပါလိမ့်မည်ဟူ၍၊) ဝတ္တဗ္ဗံ–လျှောက်ရာ၏၊ တေနဟိ–ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (သင်တို့ ဥပဇ္ဈာယ် အမြန်ပြန်လာမည်ဖြစ်လျှင်၊) ဥပဇ္ဈာယဿ–၏၊ (သင်တို့ ဥပဇ္ဈာယ်၏၊) အာဂမနံ–လာခြင်းကို၊ အာဂမေထ–ဆိုင်းငံ့ကြကုန်လော၊ ဣတိ သစေ ဝဒတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝဋ္ဋတိ–၏။(နိဿယည်းမယူဘဲ နေကောင်း၏။)

ပန–သို့မဟုတ်၊ အဿ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (နိဿယည်းဆရာဖြစ်လောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊) ပကတိယာ–ပင်ကိုအားဖြင့်၊ ပေသလဘာဝံ–သီလကိုချစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို၊ အထ နာ ဇာနာတိ–အကယ်၍ မသိအံ့၊ (ဧဝံသတိ) စတ္တာရိ–လေးရက် သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပဉ္စ–ငါးရက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဝသာနိ–နေ့တို့ပတ်လုံး၊ [ဝါသဒ္ဒါ မပါသောကြောင့် **"စတုပဉ္စ"**ဟု သမာသ်ဖြင့်ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ သို့မဟုတ် **"စတ္တာရိ ဝါ ပဉ္စ ဝါ"**ဟု သော်လည်း ရှိသင့်၏၊] တဿ ဘိက္ခုနော–၏၊ သဘာဂတံ–သဟောတူသူ၏အဖြစ်ကို၊ သြလောကေတွာ–ကြည့်၍၊ သြကာသံ–အခွင့်ကို၊ (နိဿယည်းယူခွင့်ကို၊) ကာရေတွာ–ပြုစေ၍၊ နိဿယော–ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော–၏၊ ပန–ဆက်၊ ဝိဟာရေ–ကျောင်းတိုက်၌၊ နိဿယဒါယကော–နိဿယည်း ပေးနိုင်သော ဆရာသည်၊ သစေ နတ္ထိ–အံ့၊ ဥပဇ္ဈာယော စ–သည်လည်း၊ အဟံ–သည်၊ ကတိပါဟေန–အနည်းငယ်သော ရက်ဖြင့်၊ အာဂမိဿာမိ–ပြန်လာအံ့၊ (တုမှေ–တို့သည်၊) မာ ဥက္ကဏ္ဌိတ္ထ–မပျင်းရစ်ကြကုန်လင့်၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တွာ–ပြော၍၊ ဂတော–သည်၊ (သစေ ဟောတိ)၊ (ဧဝံသတိ) ယာဝ အာဂမနာ–ပြန်လာသည့်တိုင်အောင်၊ ပရိဟာရော–အာပတ်မသင့်အောင် ရှောင်လွဲ ကြောင်း အစီအရင်ကို၊ ဝါ–အစောင့်အရှောက်ကို၊ လဘတိ–ရအပ်၏။

နံ – ထို ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ တတ္ထ – ထို ရောက်ရာအရပ်၌၊ မနုဿာ – တို့သည်၊ ပရိစ္ဆိန္နကာလတော–ပိုင်းခြားတ်အပ်ပြီးသောအခါထက်၊(**"ကတိပါဝေါန"**ဟု ဥပဇ္ဈာယ် ပိုင်းခြားတ်အပ်ခဲ့သောအခါထက်၊) ဥတ္တရိပိ–အလွန်လည်း၊ ပဠု ဝါ–ငါးရက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒသ ဝါ–ဆယ်ရက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဝသာနိ–နေ့တို့ ပတ်လုံး၊ အထာပိ ဝါသေ့ဿိယေ–အကယ်၍မူလည်း နေမြဲနေစေကုန်အုံ့၊ [အာဝါသိက တို့က, သို့မဟုတ် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့က ဆက်လက်၍ နေစေကုန်အုံ့၊] (ဧဝံသတိ–သော်၊) တေန–ထိုဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဝိဟာရံ–ကျောင်းတိုက်သို့၊ ပဝတ္တိ–ဖြစ်ပုံကို၊ ပေသေတဗ္ဗာ–စေလွှတ်ပြောပြထိုက်၏၊ (ကိံ–အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်ပြောပြထိုက်သနည်း၊) ဒဟရာ–ရဟန်းငယ်တို့သည်၊ မာ ဥက္ကဏ္ဌန္တု–မပျင်းရိကြကုန်လင့်၊ အဟံ–သည်၊ အသုကဒိဝသံ နာမ–ထိုမည်သောနေ့၌၊ အာဂမိဿामိ–ပြန်လာအုံ့၊ ဣတိ–ဤသို့မှာ၍၊ (ပေသေတဗ္ဗာ–၏၊) **ဝေမ္မိ**–ဤသို့မှာ၍ စေလွှတ်ပြန်လျှင်လည်း၊ ပရိဟာရော–ကို၊ လဗ္ဘတိ–၏။

အာဂစ္ဆန္တော–ပြန်လာလသော်၊ (ပြန်လာစဉ်၊) အန္တရာမဂ္ဂေ–ခရီးအကြား၌၊ နဒီပူရေန ဝါ–မြစ်ရေပြည့်နေခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စောရာဒီဟိ ဝါ–ဓားမြအစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒ္ဒဝေါ–ဘေးရန်သည်၊ ဟောတိ–အုံ့၊ ထေရော–သည်၊ ဥဒကောသက္ကနံ–ရေ၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းကို၊ ဝါ–ရေကျခြင်းကို၊ အထ အာဂမေတိ–အကယ်၍ ဆိုင်းငံ့အုံ့(ဧဝံသတိ)ဝါ–ဤသို့ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ (**"နဒီပူရေန"** ကို ငဲ့သည်၊) သဟာယေ–အဖော်တို့ကို၊ အထ ပရိယေသတိ–အကယ်၍ ရှာအုံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊(**"စောရာဒီဟိ"**ကို ငဲ့သည်၊) တံ စ ပဝတ္တိं–ထိုအကြောင်းကိုလည်း၊ ဒဟရာ–တို့သည်၊ အထ သုဏန္တိ–အကယ်၍ ကြားကုန်အုံ့၊(ဧဝံသတိ) ယာဝ အာဂမနာ–တိုင်အောင်၊ ပရိဟာရော,လဗ္ဘတိ–၏၊ ပန–ဗျတိရိက်ကား၊ သော–ထိုဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဣဒေဝ–ဤရောက်ရာအရပ်၌သာ၊ အဟံ–သည်၊ ဝသိဿामိ–နေအုံ့၊ ဣတိ–ဤအကြောင်းကို၊ သစေ ပဟိဏာတိ–

အထ အာဂစ္ဆန္တော။ ။ ရှေးစာအုပ်တို့၌ **"အာဂစ္ဆန္တော"** ဟု ပဌမန္တ ရှိ၏၊ နောက်စာအုပ်များ၌ **"အာဂစ္ဆတော"**ဟု ဆဋ္ဌီယန္တ ရှိ၏၊ ဆဋ္ဌီယန္တ ရှိသော ပါဋ္ဌအလို **"ဥပဒ္ဒဝေါ"**၌သာ စပ်နိုင်သည်၊ ပဌမန္တ ရှိသော ပါဋ္ဌအလိုကား ထေရောနှင့် အရတူဖြစ်၍ **"အာဂမေတိ၊ ပရိယေသတိ"**တိုင်အောင် စပ်နိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဝါကျ၏ ရှေ့ဖျားကနေသော ပုဒ်သည် ဆိုင်ရာဝါကျ ကုန်သည့်တိုင်အောင် စပ်ရရှိုးဖြစ်သောကြောင့် **"ပဌမန္တ ပါဋ္ဌ"** ရှိခြင်းသာ ကောင်းသည်။

တံ စ ပဝတ္တိं။ ။ စာအုပ်များ၌ **"တဿ"**ဟု ရှိ၏၊ ပရိကပ္ပဓောတကနိပါတ်မှာ အထပုဒ်က လိုက်လျှင် ပြီးနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ဥပဒ္ဒဝဖြစ်၍ ဆိုင်ငံ့နေရုံ, ရှာနေရုံသာမက ထိုအကြောင်းကိုလည်း ရဟန်းငယ်တို့ ကြားမှ အစောင့်အရှောက် ရနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း **"တံ စ"**ဟု ရှိခြင်းသာ ကောင်းသည်။

အကယ်၍ စေလွတ်ပြောပြအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပရိဟာရော နတ္ထိ၊ ယတ္ထ–အကြင် ကျောင်တိုက်၌၊ နိဿယော–ကို၊ လဗ္ဘတိ–ရအပ် ရနိုင်၏၊ တတ္ထ–ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္တဗ္ဗံ–သွားရာ၏၊ ပန–ကား၊ (ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊) ဝိဇ္ဇန္တေ ဝါ–လူထွက်သော်လည်းကောင်း၊ ကာလကံတေ ဝါ–ပျံလွန်တော်မူသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခသင်္ကန္တေ ဝါ–တိတ္ထိတို့ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဒိဝသမ္မိ–လည်း၊ ပရိဟာရော နတ္ထိ၊ ယတ္ထ–အကြင်ကျောင်းတိုက်၌၊ နိဿယော–ကို၊ လဗ္ဘတိ–၏၊ တတ္ထ–သို့၊ ဂန္တဗ္ဗံ–ရာ၏၊ (အယံ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဝိနိစ္ဆယော–အဆုံးအဖြတ်တည်း၊ ဥပဇ္ဈာယော ပက္ကန္တော ဝါတိအာဒီသု အယံ ဝိနိစ္ဆယောကို ပြန်လှည့်သည်။)

ပန–ကား၊ (ပါဠိတော်၌ **"ပက္ကန္တော ဝါ ဝိဇ္ဇန္တော ဝါ ကာလကံတော ဝါ ပက္ခသင်္ကန္တော ဝါ"**တို့မှတစ်ပါး အာဏတ္တိကား၊) နိဿယပဏာမနာ–မှီခိုခြင်းကို ထုတ်ပစ်ခြင်းကို၊ **အာဏတ္တိ**တိ–ဟူ၍ ဝုစ္စတိ–၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ တံ–သင့်ကို၊ ပဏာမေမိ–နှင်ထုတ်၏၊ ဣတိ ဝါ–ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဣဓ–ဤကျောင်းတိုက်သို့၊ မာ ပဋ္ဌဏိ–မကပ်ဝင်လင့်၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ တော–သင်၏၊ ပတ္တစီဝရံ–သပိတ်သင်္ကန်းကို၊ နီဟရ–ထုတ်ဆောင်လော့၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ အဟံ–ကို၊ တယာ–သည်၊ နှ ဥပဇ္ဈာတဗ္ဗော–မလုပ်ကျွေးထိုက်၊ (လုပ်ကျွေးဖွယ်မလို၊) ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဣမိနာ ပါဋိဋ္ဌနယေန ဝါ–ဤပါဋိတော်နည်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မံ–ကို၊ ဂါမပ္ပဝေသနံ–ရွာသို့ဝင်ခြင်းကို၊ မာ အာပုစ္ဆိ–မပန်ကြားလင့်၊ ဣတိအာဒိနာ–ဤသို့အစရှိသော၊ ပါဋိမုတ္တကနယေန ဝါ–ပါဋိတော်မှလွတ်သော နည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ယော–အကြင်တပည့်သည်၊ ဝါ–ကို၊ နိဿယပဏာမနာယ–နိဿယည်းကို နှင်ထုတ်ခြင်းဖြင့်၊ ပဏာမိတော–နှင်ထုတ်အပ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ တေန–ထို တပည့်သည်၊ ဥပဇ္ဈာယော–ကို၊ ခမာပေတဗ္ဗော–သည်းခံစေထိုက်၏၊ ဝါ–ကန်တော့ တောင်းပန်ထိုက်၏။

အာဒိတောဝ–အစ၌ပင်၊ သစေ နှ ခမတိ–အကယ်၍ သည်းမခံအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒဏ္ဍကမ္မံ–ဒဏ်အမှုကို၊ အာဟရိတ္မာ–ထမ်းဆောင်ပြီး၍၊ တိက္ခတ္တုံ–သုံးကြိမ်၊ တာဝ–ရှေးဦးစွာ၊ (မဟာထေရ်တို့ကို ပင့်၍ သွားခြင်းမှ ရှေးဦးစွာ၊) သယမေဝ–မိမိချည်းသာ၊ ခမာပေတဗ္ဗော–၏၊ နော စေ ခမတိ–အကယ်၍ သည်းမခံအံ့၊ (ဧဝံသတိ) တသ္မိံ ဝိဟာရေ–ထို ကျောင်းတိုက်၌၊ မဟာထေရေ–မဟာထေရ်တို့ကို၊ ဂဟေတ္မာ–ပင့်၍၊ ခမာပေတဗ္ဗော–၏၊ နော စေ ခမတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊

အာဏတ္တိ။ ။ အာဏာတော်သည် **"စေခိုင်းခြင်း"** အနက်ကို ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ **"စေခိုင်းခြင်း"**ဟူသည်မှာ **"မိမိအနီး၌ မနေဖို့ရန် ဖယ်ထုတ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်"** ဟု သိစေလို၍ **"နိဿယပဏာမနာ ဝုစ္စတိ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ **"ဝုစ္စတိ"** ပါသောကြောင့် **"အထင်ရှင်အနက်"**ဟု မှတ်ပါ၊ နိဿယသ–မှီခိုအားထုတ်ခြင်းကို+ပဏာမနာ–ဖဲ့၍ ညွှတ်စေခြင်း၊ ဝါ–ထုတ်ပစ်ခြင်း၊ နိဿယပဏာမနာ–ခြင်း။

သာမန္တဝိဟာရေ–အနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဘိက္ခု–တို့ကို၊ ဂဟေတွာ–၍၊ ခမာပေတဗ္ဗော–၏၊ ဧဝမ္မိ–ဤသို့ ကန်တော့တောင်းပန်အပ်ပါ၊သော်လည်း၊ သစေ နု ခမတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) အညတ္ထ–အခြားကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္တွာ–၍၊ ဥပဇ္ဈာယ္ယသ–၏၊ သဘာဂါနံ–သဘောတူသော ထေရ်တို့၏၊ သန္တိကေ–၌၊ ဝသိတဗ္ဗံ–နေရာ၏၊ (ကိံ–အဘယ်သို့ကြံ၍ နေရာသနည်း?၊) အယံ ဘိက္ခု–ဤ ငါ့တပည့်ရဟန်းသည်၊) မေ–၏၊ သဘာဂါနံ–တို့၏၊ သန္တိကေ–၌၊ ဝသတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဥတ္တာပိ–သိ၍လည်း၊ အပ္ပေဝ နာမ ခမေယျ–အကယ်၍မူလည်း သည်းခံတန်ရာ၏၊ ဣတိ–သို့ကြံ၍၊ (ဝသိတဗ္ဗံ–၏၊) ဧဝမ္မိ–ဤသို့လည်း၊ (သဘာဂထေရ်တို့အထံ၌ နေပါသော်လည်း၊) သစေ နု ခမတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) တတြေဝ–ထိုသဘာဂထေရ်တို့၏ အထံ၌သာ၊ ဝသိတဗ္ဗံ–၏၊ တတြ–ထိုသဘာဂထေရ်တို့၏အထံ၌၊ ဒုဗ္ဘိက္ခာဒီဒေါသေန-ဒုဗ္ဘိက္ခ အစရှိသောအပြစ်ကြောင့်၊ (ဆွမ်းခံယဉ်းခြင်း, ဥတုသပ္ပာယ မမျှတခြင်း စသောအကြောင်းကြောင့်၊) ဝသိတုံ–ဌာ၊ သက္ကာ–တတ်ကောင်းသည်၊ စေ နု ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) တံ့ယေဝ ဝိဟာရံ–ထိုမူလကျောင်းတိုက်သို့သာ၊ အာဂန္တွာ–ပြန်လာ၍၊ အညသ–ဥပဇ္ဈာယ်မှတစ်ပါး အခြားထေရ်၏၊ သန္တိကေ–၌၊ နိဿယံ–ကို၊ ဂဟေတွာ–၍၊ ဝသိတုံ, ဝဋ္ဋတိ–၏၊ အယံ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အာဏတ္တိယံ–၌၊ ဝိနိစ္ဆယော–တည်း။

အာစရိယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိသု–အာစရိယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိတို့၌၊ **အာစရိယော ပဏ္ဏဿော ဝါ ဟောတိ**တိ ဧတ္ထ–ဟူသော ဤပါဋိ၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ကောစိ–အချို့သော၊ အာစရိယော–သည်၊ အာပုစ္ဆိတွာ–ပန်ကြော၍၊ (**"တပည့်တို့ကို မည်သည့်အရပ်သို့ သွားဦးမည်"**ဟု ပန်ကြော၍၊) ပဏ္ဏမတိ–ဖဲသွား၏၊ ကောစိ–သော၊ (အာစရိယော–သည်၊) အနာပုစ္ဆိတွာ–မပန်ကြောမူ၍၊ ပဏ္ဏမတိ–၏၊ အန္တေဝါသိကောပိ–သည်လည်း၊ ဧဝမေဝ–ဤအတူပင်တည်း၊ [အချို့သည် ဆရာကို ပန်ကြော၍သွား၏၊ အချို့ကား မပန်ကြောဘဲသွားသည်၊)

နိဿယံ၊လေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ရိုးရိုးတန်းတန်း အချိန်အခါမျိုးဌ ဥပဇ္ဈာယ်ရှိသော ကျောင်းတိုက်ဝယ် အခြား ဆရာ့အထံ၌ နိဿယည်းယူ၍ မနေရ၊ ဥပဇ္ဈာယ်နှင့်တွေ့ဆုံမိရုံမျှဖြင့် နိဿယည်းပျက်၏၊ ထို့ကြောင့် နိဿယည်းယူထားသော်လည်း ဥပဇ္ဈာယ်ကို မြင်တိုင်း အသံကြားတိုင်း ပျက်နေမည်သာ၊ ဤနေရာ၌ကား ဥပဇ္ဈာယ်က စွန့်လွှတ်ထားပြီးဖြစ်သောကြောင့် တွေ့ဆုံမိသော်လည်း နိဿယည်းမပျက်တော့၊ ထို့ကြောင့် **"အညသ၊ လေ၊ ဝဋ္ဋတိ"**ဟု ဆိုသည်။ [**"ဥပဇ္ဈာယေန ပရိစ္စတ္တတ္တာ ဥပဇ္ဈာယ သမောဓာနပရိဟာရော နတ္ထိ"** –ဋီကာ။]

အာစရိယမှာ၊လေ၊ ဟောတိ။ ။ **"အာစရိယမှာ၊လေ၊ ပဏ္ဏဿော ဝါ ဟောတိ"**တိ ဧတ္ထ **"ပဏ္ဏဿောတိ ဒိသံဂတော"**တိအာဒိနာ ဥပဇ္ဈာယသ ပဏ္ဏမနေ ယော ဝိနိစ္ဆယော ဝုတ္တော၊ သော တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဣဓာပိ သက္ကာ ဝိညာတုံတိ တံ အဝတ္တာ

တတြ–ထိုဆရာတပည့်တို့တွင်၊ အန္တေဝါသိကော–သည်၊ အာစရိယံ–ကို၊ သစေ အာပုစ္ဆိ–အကယ်၍ ခွင့်ပန်အုံ့၊ (ကိုး) ဘန္တေ, အသုကံ နာမ ဌာနံ–ထိုမည်သော အရပ်သို့၊ ကေနစိဒေဝ–တစ်စုံတစ်ခုသောလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန–ပြုဖွယ်ကိစ္စ ကြောင့်၊ ဂန္တုံ–သွားခြင်းငှာ၊ ဣစ္ဆာမိ–အလိုရှိပါ၏၊ ဣတိ–သို့၊ (သစေ အာပုစ္ဆတိ ဧဝံသတိ၊) အာစရိယေန စ–သည်လည်း၊ ကဒါ–အဘယ်အခါ၌၊ ဂမိဿသိ–သွားလတ္တံ့နည်း?၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တော–ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော) သာယန္နေ–ညနေချမ်းအခါ၌၊ ဂမိဿာမိ–သွားပါအုံ့၊ ဣတိ ဝါ–ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ရတ္တိံ–ညဉ့်အခါ၌၊ ဥဋ္ဌဟိတွာ–ထ၍၊ ဂမိဿာမိ–အုံ့၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဝဒတိ–လျှောက်အုံ့၊ အာစရိယောပိ–သည်လည်း၊ သာဓုတိ–ကောင်းပြီ ဟု၍၊ သမ္ပဋိစ္ဆတိ–လက်ခံအုံ့၊ (ဧဝံသတိ) တဒ်ဏာညေဝ–ထိုခဏ၌ပင်၊ နိဿယော–သည်၊ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ–ငြိမ်း၏။

ပန–ကား၊ ဘန္တေ, အသုကံ နာမ ဌာနံ–သို့၊ ဂန္တုကာမော–သွားလိုသည်၊ အမှိ–ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တော–လျှောက်အပ်သော်၊ အာစရိယော–သည်၊ အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ–ထိုမည်သောရွာ၌၊ ပိဏ္ဍာယ–ငှာ၊ စရိတွာ–လှည့်လည်ပြီး၍၊ ပစ္ဆာ–နောက်မှ၊ ဧာနိဿတိ–သိရလတ္တံ့၊ (သွားသင့်, မသွားသင့် သိရလတ္တံ့၊) ဣတိ–သို့၊ သစေ ဝဒတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) သောစ–ထိုတပည့်သည်လည်း၊ သာဓုတိ–ဟု၍၊ သမ္ပဋိစ္ဆတိ–လက်ခံအုံ့၊ တတော–ထိုဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ ရွာမှ၊ ဂတော–သွားသည်၊ စေ(ဟောတိ)–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) သုဂတော–ကောင်းစွာသွား သည်၊ (ဟောတိ) ပန–သို့မဟုတ်၊ သစေ နံ ဂစ္ဆတိ–အကယ်၍ မသွားဖြစ်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော–သည်၊ နံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ–မငြိမ်း၊ ဂစ္ဆာမိ–သွားပါအုံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တော–လျှောက်အပ်သော်၊ အာစရိယေန–သည်၊ တာဝ–မတိုင်ပင်မီ ရှေးဦးစွာ၊ မာ ဂစ္ဆ–မသွားနှင့်ဦး၊ ရတ္တိံ–၌၊ မဇ္ဈေတွာ–တိုင်ပင်၍၊ ဧာနိဿာမ–သိကျုန်အုံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တော–ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော–သော်၊) မဇ္ဈေတွာ–၍၊ အထာပိ ဂစ္ဆတိ–အကယ်၍မူလည်း သွားအုံ့၊ (ဧဝံသတိ) သုဂတော–သည်၊ (ဟောတိ) နော စေ ဂစ္ဆတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော နံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ–မငြိမ်း၊ [အာပုစ္ဆိတွာ ပဏ္ဏမန္တကို ပြုပြီး၍ အနာပုစ္ဆိတွာ ပဏ္ဏမန္တကို ပြုလိုသောကြောင့်

"ကောစိ အာစရိယော အာပုစ္ဆိတွာ ပဏ္ဏမတိ"တိအာဒိနာ အညောယေဝ နယော အာရဒ္ဓေါ၊ အယဉ္စ နယော ဥပဇ္ဈာယပဏ္ဏမနေပိ ဝေဒိတဗ္ဗောယေဝ၊ ဤဒိသေသု ဟိ ဌာနေသု ဧကတ္ထ ဝုတ္တလက္ခဏံ အညတ္ထာပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊–ဋီကာ၊ ဆိုလိုရင်းကား ဥပဇ္ဈာယမှာ နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ အခန်းဌ **"တမှာ အာဝါသာ၊လေ၊ ဒိသံ ဂတော"**စသော ဖွင့်ပြီး အနက်ကို ဤ၌ မဖွင့်တော့၊ ထိုအနက်ကို ဤ၌လည်း ယူပါ၊ **"ကောစိ အာစရိယော အာပုစ္ဆိတွာ"**စသော ဤအနက်ကိုလည်း ထို**"ဥပဇ္ဈာယော ပဏ္ဏမ္ဘော ဝါ စသည်၌ ယူပါ"** ဟုလို။

အာစရိယ် စသည် မိန့်၊] ပန–ကား၊ အာစရိယ်–ကို၊ အနာပုစ္ဆာ–မပန်ပြောဘဲ၊ ပဏ္ဍိတ–ဗဟုသုတသော ရဟန်း၏၊ ဥပစာရသိမာတိက္ကမေ–ဥပစာရသိမ်ကို လွန်ရာ အခါ၌၊ နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ–၏၊ အန္တေဝါသိကတော–ဥပစာရ သိမ်၏ အတွင်းအရပ်မှ၊ ပဋိနိဝတ္တန္တသ–ပြန်နစ်သော ရဟန်း၏၊ (နိဿယော) နှ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ–မငြိမ်း။

[တပည့်က ဆရာအား ပန်ပြောပုံမှတစ်ပါး ဆရာက တပည့်အား ပန်ပြောပုံကို ပြလိုသောကြောင့် **"သစေ ပန"**စသည် မိန့်၊] ပန–ကား၊ **အာစရိယော**–သည်၊ အန္တေဝါသိကံ–ကို၊ သစေ အာပုစ္ဆတိ–အကယ်၍ ပန်ပြောအုံ့၊ (ကိ'?) အာဝုသော–ငါ့ရှင်၊ အသုကံ နာမ ဌာနံ–သို့၊ ဂမိဿာမိ–အုံ့၊ ဣတိ–သို့၊ (သစေ အာပုစ္ဆတိ–အုံ့၊ ဧवံသတိ၊) အန္တေဝါသိကေန စ–သည်လည်း၊ ကဒါ–အဘယ်အခါ၌၊ (ဂမိဿထ–ကြွပါကုန်လတ္တံ့နည်း?၊) ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တေ–လျှောက်အပ်သော်၊ သာယန္နေ–၌၊ (ဂမိဿာမိ–အုံ့၊) ဣတိ ဝါ–ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ရတ္တိဘာဂေ–ညဉ့်အဖို့၌၊ (ဂမိဿာမိ–အုံ့၊) ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ သစေ ဝဒတိ–အုံ့၊ အန္တေဝါသိကောပိ–သည်လည်း၊ သာဓူတိ–ဟူ၍၊ (သစေ)သမ္ပဋိစ္ဆတိ–အုံ့၊ (ဧवံသတိ) တခ်ဏာညေव–ထိုခဏ၌ပင်၊ နိဿယော, ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ–၏၊ ပန–သို့မဟုတ်၊ အာစရိယော–သည်၊ သွေ–နက်ဖြန်၌၊ ပိဏ္ဍာယ–ငှာ၊ စရိတ္တာ–ပြီး၍၊ ဂမိဿာမိ–အုံ့၊ ဣတိ–သို့၊ သစေ ဝဒတိ–အုံ့၊ ဣတရော စ–ဆရာမှ တစ်ပါးသော တပည့်သည်လည်း၊ သာဓူတိ–ဟူ၍၊ (သစေ)သမ္ပဋိစ္ဆတိ–အုံ့၊ (ဧवံသတိ) ဧကဒိဝသံ–တစ်နေ့မျှ၊ နိဿယော–သည်၊ တာဝ နှ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ–မငြိမ်းသေး၊ ပုနဒိဝသေ–နောက်တစ်နေ့၌၊ (**နိဿယော**) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓေါ–ငြိမ်းပြီး သည်၊ ဟောတိ၊ အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ–၌၊ပိဏ္ဍာယ–ငှာ၊ စရိတ္တာ–ပြီး၍၊ မမ–ငါ၏၊ ဂမနံ ဝါ–သွားဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ အဂမနံ ဝါ–မသွားဖြစ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဇာနိဿာမိ–သိအုံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တာ–ပြောပြီး၍၊ သစေ နှ ဂစ္ဆတိ–အကယ်၍ မသွားဖြစ်အုံ့၊ (ဧवံသတိ) နိဿယော, နှ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဂစ္ဆာမိ–အုံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တေ–သော်၊ အန္တေဝါသိကေန–သည်၊ တာဝ–ရှေးဦးစွာ၊ မာ ဂစ္ဆထ–မကြွပါကုန်လင့်၊ (မကြွပါ နှင့်ဦး–ဟူလို၊) ရတ္တိ–၌၊ မန္တေတွာ–၍၊ ဇာနိဿထ–သိပါကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တော–လျှောက်အပ်သည်၊ (သမာနော–သော်၊) မန္တေတွာပိ–တိုင်ပင်ပြီး၍လည်း၊ အထာပိ နှ ဂစ္ဆတိ–အကယ်၍မူလည်း မသွားဖြစ်အုံ့၊ (ဧवံသတိ) နိဿယော, နှ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။

ဥဘောပိ–နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာစရယန္တေဝါသိကာ–ဆရာတပည့် တို့သည်၊ ကေနစိ–တစုံတစ်ခုသော၊ ကရဏီယေန–ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဗဟိသိမံ–ဥပစာရသိမ်၏ ပြင်ဘက်သို့၊ (ကျောင်းတိုက် ပြင်ဘက်သို့၊) သစေ ဂစ္ဆန္တိ–ကုန်အုံ့၊ တတော– ထိုပြင်ဘက် အရပ်မှ၊ အာစရိယော– သည်၊ ဂမိယစိတ္တော–

ခရီးသွားလိုသူ၏ စိတ်သည်၊ ဥပ္ပန္နေ–ဖြစ်လသော်၊ အနာပုဏ္ဏာဝ–မပန်ကြောဘဲသာလျှင်၊ ဂန္ဓာ–၍၊ ဒွိန္နံ လေဋ္ဌုပါတာနံ–ခဲနှစ်ကျတို့၏၊ အန္တောယေဝ–အတွင်းဌာသာလျှင်၊ စေ နိဝတ္တတိ–အကယ်၍ ပြန်နစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော, နု ပဋ္ဌိပဿမ္ဘတိ၊ ဒွေ လေဋ္ဌုပါတေ–ခဲနှစ်ကျတို့ကို၊ အတိက္ကမိတွာ–လွန်၍၊ (လွန်ပြီးမှ၊) သစေ နိဝတ္တတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ နိဿယော၊) ပဋ္ဌိပဿဒ္ဓေါ–ငြိမ်းပြီးသည်၊ ဟောတိ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ–ဆရာ,ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်၊ [ဤနေရာ၌ နိဿယော ပဋ္ဌိပ္ပဿမ္ဘတိ ကို ထောက်၍ **"အာစရိယန္တေဝါသိကာ"**ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။] ဒွေ လေဋ္ဌုပါတေ–ခဲနှစ်ကျတို့ကို၊ အတိက္ကမ–၍၊ အညတရသိ–တစ်ပါးသော၊ ဝိဟာရေ–ကျောင်းတိုက်၌၊ (သစေ) ဝသန္တိ–အကယ်၍ နေကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော, ပဋ္ဌိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ [ပက္ကန္တ မှတစ်ပါး ဝိဟာရ စသည်ကို ပြလိုသောကြောင့် **"အာစရိယဝိဟာရေ"**စသည် မိန့်။] အာစရိယေ–သည်၊ ဝိဟာရေ–လူထွက်သော်လည်းကောင်း၊ ကာလကံတေ–ပျံလွန်တော်မူသော်လည်းကောင်း၊ ပက္ခသင်္ကေ စ–တိတ္ထိတို့ဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သော်လည်းကောင်း၊ တခဏေ–ဌာပင်၊ (နိဿယော) ပဋ္ဌိပ္ပဿမ္ဘတိ။

ပန–ကား၊ အာဏတ္တိယံ–နှင်ထုတ်ခြင်းဌာ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အာစရိယော–နိဿယည်းဆရာသည်၊ မုဋ္ဌိတုကာမောဝ–လွတ်လိုသည်သာလျှင်၊ (ပရိယာယ်မဟုတ်ဘဲ, တကယ်ပင် နှင်ထုတ်လိုသည်သာလျှင်၊) ဟုတ္တာ၊ နိဿယ ပဏာမနာယ–နိဿယည်းကို နှင်ထုတ်ခြင်းအားဖြင့်၊ သစေပိ ပဏာမေတိ–အကယ်၍မူလည်း နှင်ထုတ်အံ့၊ [ယောဇနာ၌ **"အန္တေဝါသိကမှာ မုဋ္ဌိတုကာမောဝေ"**ဟု ရှိ၏၊ မုဋ္ဌပုဒ်က သကမ္မက ဖြစ်သောကြောင့် **"မုစ္စိတုကာမောဝ"**ဟု ရှိရလိမ့်မည်။] အန္တေဝါသိကော စ–သည်လည်း၊ မံ–ကို၊ အာစရိယော–သည်၊ ကိဉ္စာပိ ပဏာမေတိ–အကယ်၍ကား နှင်ထုတ်၏၊ အထ ခေါ–ထိုသို့နှင်ထုတ်ပါသော်လည်း၊ ဟဒယေန–စိတ်နှလုံးအားဖြင့်၊ မုဒုကော–နူးညံ့၏၊ [ငါ့အပေါ်၌ ငဲ့နေသေး၏–ဟူလို၊] ဣတိ–ဤသို့ ကြံ၍၊ သာလယောဝ–တွယ်တာခြင်းရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ–ဖြစ်အံ့၊ နိဿယော နု ပဋ္ဌိပ္ပဿမ္ဘတိယေဝ–မငြိမ်းသည်သာ၊ အာစရိယော–သည်၊ သာလယော–တွယ်တာခြင်းရှိသည်၊ သစေပိ(ဟောတိ)–အံ့၊ အန္တေဝါသိကော–သည်၊ နိရာလယော–တွယ်တာခြင်း မရှိသည်၊ (သစေ ဟောတိ–အံ့၊) ဒါနိ–ယခု အခါ၌၊ ဣမံ–ဤဆရာကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ နု ဝသိဿာမိ–မနေတော့အံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ဓုရံ–နေဖို့ရန် တာဝန်ကို၊ (သစေ) နိက္ခိပတိ–အကယ်၍ လျှော့ချလိုက်အံ့၊ ဧဝမ္မိ–ဤသို့ လျှော့ချပြန်သော်လည်း၊ (နိဿယော) နု ပဋ္ဌိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ပန–ကား၊ ဥဘိန္နံ–ဆရာ,တပည့် နှစ်ပါးတို့၏၊ သာလယဘာဝေ–တွယ်တာခြင်း ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊(သတိ–ရှိလသော်၊)(နိဿယော)နု ပဋ္ဌိပ္ပဿမ္ဘတိယေဝ–ဧကန်မငြိမ်းသည်သာ၊ ဥဘိန္နံ–တို့၏၊ ဓုရနိက္ခေပေန–တာဝန်ကို လျှော့ချလိုက်ခြင်းကြောင့်၊ (နိဿယော) ပဋ္ဌိပ္ပဿမ္ဘတိ–၏၊ ပဏာမိတေန–နှင်ထုတ်အပ်သော တပည့်သည်၊

ဒဏ္ဍာကမ္ဘံ–ဒဏ်အမှုကို၊ အာဟာရိတ္တာ–ထမ်းဆောင်၍၊ တိက္ခတ္တုံ–သုံးကြိမ်၊ ခမာပေတဗ္ဗော–၏၊ နော စေ ခမတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဥပဇ္ဈာယေ–ဥပဇ္ဈာယ်၌၊ (ဥပဇ္ဈာယ်အခန်းတုန်းက၊) ဝုတ္တာနယေန–ဖြင့်၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ–ကျင့်ရာ၏။

ဥပဇ္ဈာယေန ဝါ သမောဓာနဂတောတိ ဇွေ–ဟူသော ဤပါဋ်၌၊ ဒဿနသဝန ဝသေန–ဥပဇ္ဈာယ်ကို မြင်ရခြင်း, ဥပဇ္ဈာယ်အသံကို ကြားရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သမောဓာနံ–ပေါင်းဆုံခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏၊ ဟိ–ချဲ့၊ အာစရိယံ–နိဿယသည်းဆရာကို၊ နိဿာယ–၍၊ ဝသန္တော–နေသော၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော–သည်၊ [ဤနေရာ၌ အာစရိယံကိုင်း၍ **"အန္တေဝါသိကော"**ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။] ဧကဝိဟာရေ–တစ်ခုသော ကျောင်းတိုက်၌၊ စေတိယံ–စေတီကို၊ ဝန္ဒန္တံ ဝါ–ရှိခိုးနေစဉ်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဧကဂါမေ–တစ်ခုသော ရွာ၌၊ ပိဏ္ဍာယ–ဌာ၊ စရန္တံ ဝါ–လှည့်လည်နေစဉ်မူလ်ည်းဖြစ်သော၊ ဥပဇ္ဈာယံ–ကို၊ သစေ ပဿတိ–အကယ်၍ တွေ့မြင်အုံ၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ (သစေ) ပဿတိ–အုံ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ပန–သည်ကား၊ (သစေ) နဿတိ–အုံ၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော နဿ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ မဂ္ဂပဋိပန္နံ ဝါ–ခရီးသွားနေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ အာကာသေန–ကောင်းကင်ဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တံ ဝါ–သွားနေသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဥပဇ္ဈာယံ–ကို၊ ဒိသွာ–မြင်၍၊ ဒူရတ္တာ–ဝေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘိက္ခုတိ–ရဟန်းတစ်ပါးဟူ၍၊ ဇာနာတိ–သိအုံ၊ ဥပဇ္ဈာယောတိ–ဟူ၍၊ နဿ ဇာနာတိ–မသိအုံ၊ (နိဿယော) နဿ ပဋိပ္ပဿတိ၊ သစေ ဇာနာတိ–အုံ၊ (ဧဝံသတိ၊ နိဿယော၊) ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဥပရိပါသာဒေ–ပြာသာဒ်၏အထက်ထပ်၌၊ ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ ဝသတိ–၏၊ ဟေဋ္ဌာ–ပြာသာဒ်၏အောက်ထပ်၌၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော–သည်၊ (ဝသတိ–အုံ၊) တံ–ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အဒိသွာဝ–မမြင်မူ၍သာ၊ ယာဂုံ-ယာဂုကို၊ ပိဝိတ္တာ–သောက်ပြီး၍၊ ပက္ကမတိ–ဖဲသွားအုံ၊ အာသနသာလာယ ဝါ–ဆွမ်းစား ဧရပ်၌မူလည်း၊ နိသိန္နံ–ထိုင်နေသော ဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အဒိသွာဝ–မမြင်မူ၍သာ၊ ဧကမန္တေ–တစ်ခုသော အစွန်၌၊ ဘုဉ္ဇိတ္တာ–စား၍၊ (သစေ) ပက္ကမတိ–အုံ၊ ဧမ္မသဝနမဏ္ဍပေ ဝါ–တရားနာရာ မဏ္ဍပ်၌မူလည်း၊ နိသိန္နမ္ပိ–ထိုင်နေသည်လည်းဖြစ်သော၊ တံ–ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ အဒိသွာဝ–သာ၊ ဓမ္မံ–ကို၊ သုတ္တာ–နာပြီး၍၊ (သစေ) ပက္ကမတိ–အုံ၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော နဿ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဧဝံ–သို့၊ တာဝ–သဝနမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဒဿနဝသေန–ဥပဇ္ဈာယ်ကို မြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သမောဓာနံ–ပေါင်းစုံခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏။

[ဒဿန၏ အကျယ်ကို ပြပြီး၍ သဝန၏အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် **သဝနဝသေန ပန"** စသည်မိန့်၊] ပန–ကား၊ သဝနဝသေန–ဥပဇ္ဈာယ်အသံကို ကြားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဥပဇ္ဈာယသ–၏၊(သဒ္ဒ၌ စပ်၊)

ဝါ–သည်၊ (ကထေန္တသ စသည်၌ စပ်၊) ဝိဟာရေ ဝါ–ကျောင်းတိုက်၌သော်လည်း ကောင်း၊ အန္တရဃရေ ဝါ–ရွာတွင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မံ–ကို၊ ကထေန္တသ ဝါ–ဟောစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ အနုမောဒနံ–ဆွမ်းအနုမောဒနာကို၊ ကရောန္တသ ဝါ–ပြုစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒံ–ကို၊ သုတ္တာ–ကြား၍၊ မေ–၏၊ ဥပဇ္ဈာယသ–၏၊ သဒ္ဒေါ–အသံတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ သစေ သဗ္ဗာနာတိ–အကယ်၍ မှတ်မိအုံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိဿယော ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ အသဗ္ဗာနန္တသ–မမှတ်မိသော တပည့်၏၊ (နိဿယော) နု ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ၊ ဣတိ အယံ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ သမောဓာနေ–ပေါင်းဆုံခြင်း၌၊ ဝိနိစ္ဆယော–တည်း။

နိဿယပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီး၏။

[နိဿယည်းဆရာနှင့် အတူနေခိုက် ဥပဇ္ဈာယ်နှင့် ပေါင်းဆုံမိရုံမျှဖြင့် နိဿယည်း ပျက်ရသည်မှာ ဥပဇ္ဈာယ်က သာ၍ ရင်းနှီးသောကြောင့်တည်းဟု မှတ်ပါ။]

ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗပဋ္ဌကကထာ

၈၄။ ဣဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေး၌၊ အနုဇာနာမိ၊ပေ၊ နိဿယံ ဒါတုန္တိ–ဟူ၍၊ သခေါ်ပတော–အားဖြင့်၊ ဥပဇ္ဈာယာစရိယာနံ–ဥပဇ္ဈာယ်,အာစရိယတို့၏၊ ယံ လက္ခဏံ–အကြင်မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော လက္ခဏာကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ–ပြီ၊ [ဗျတ္တာပဋိဗလဖြစ်၍ ဆယ်ဝါ,သို့မဟုတ် ဆယ်ဝါထက်အလွန်ရမှဟု မှတ်ချက်ချခဲ့သည်၊] တံ–ထို ဗျတ္တ ပဋိဗလလက္ခဏာကို၊ ဝိတ္ထာရတော–အကျယ်အားဖြင့်၊ ဒဿေတုံ–ဌာ၊ **ပဗ္ဗဇိ ဘိက္ခဝေ အဂ်ေဟိ သမန္နာဂတေနာ**တိအာဒိ–အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ–ထို ပဗ္ဗဇိ ဘိက္ခဝေ အဂ်ေဟိ သမန္နာဂတေန အစရှိသော စကားရပ်၌၊ **ပဗ္ဗဇိ အဂ်ေဟိ**တိ–ကား၊ ပဗ္ဗဇိ–နိ်သော၊ အဂုဏာဂ်ေဟိ–ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်အင်္ဂါတို့နှင့်၊ (သမန္နာဂတေန၌ စပ်၊) ဟိ–မှန်၊ သော–ထိုရဟန်းသည်၊ သီလက္ခန္ဓာဒီဟိ–သီလဂုဏ်ကျေးဇူးအစရှိသည်တို့နှင့်၊ အသမန္နာဂတတ္တာဝ–မပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊ အဂုဏာဂ်ေဟိ–တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော–သည်၊ ဟောတိ–၏၊ နု **ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗန္တိ**–ကား၊ ဥပဇ္ဈာယေန–သည်၊ ဟုတ္တာ–၍၊ နု ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗံ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ (ရဟန်း ပြုမပေးထိုက်၊) **နု နိဿယော ဒါတဗ္ဗော**တိ–ကား၊ အာစရိယေန–နိဿယည်းဆရာသည်၊ ဟုတ္တာ–၍၊ နိဿယော–ကို၊ နု ဒါတဗ္ဗော–မပေးထိုက်။

စ–ဆက်၊ ဇ္ဈာ–ဤပဗ္ဗဇိတတို့၌၊ နု အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေနာတိအာဒိသုစ–နု အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေန အစရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္တနာ နု အသေက္ခေနာတိအာဒိသု စ–လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အသဒ္ဓေါတိအာဒိသု စ–လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တီသု–သုံးပါးကုန်သော၊ ပဗ္ဗဇိတေသု–ပဗ္ဗဇိတတို့၌၊ အယုတ္တဝေသေန–မသင့်လျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (မပြည့်စုံလျှင် မသင့်လျော်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊)

ပဋ္ဌိကွေပေါ–ပယ်မြစ်ခြင်းကို၊ ကတော–ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန–အာပတ်၏အင်္ဂါအစွမ်းဖြင့်၊ (ပဋ္ဌိကွေပေါ–ကို၊) နဲ(ကတော)–ပြုတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ ဟိ–ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊ အသေကွေဟိ–အသေကွမ္ဘဏ္ဍပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ သိလကွန္ဓာဒီဟိ–တို့နှင့်၊ အသမန္နာဂတော–မပြည့်စုံသည်၊ ဟုတ္တာ စ–ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ [ပဌမပဉ္စကကို ရည်ရွယ်သည်၊] ပရေ–သူတစ်ပါးတို့ကို၊ တတ္ထ–ထိုအသေကွ အစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့၌၊ သမာဒါပေတုံ–ဆောက်တည်စေခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တော–မစွမ်းနိုင်သည်၊ ဟုတ္တာ စ–ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ [ဒုတိယပဉ္စကကို ရည်ရွယ်သည်၊] အသဒ္ဓိယာဒီဒေါသယုတ္တောဝ–အသဒ္ဓိယ အစရှိသော အပြစ်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်၊ ဟုတ္တာ စ–လည်းကောင်း၊ [တတိယပဉ္စကကို ရည်ရွယ်သည်၊] ပရိသံ–ပရိသတ်ကို၊ ပရိဟရတိ–ရွက်ဆောင်၏၊ တသ–ထိုရဟန်း၏၊ ပရိသာ–သည်၊ သီလာဒီဟိ–သီလအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့မှ၊ ပရိဟာယတိယေဝ–ယုတ်လျော့သည်သာ၊ နဲ ဝဟုတိ–မတိုးပွားပေ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ တေန–ထိုရဟန်းသည်၊ နဲ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ–ထိုက်၊ ဣတိအာဒိ–ဤသို့အစရှိသော စကားကို၊ အယုတ္တဝသေန–ဖြင့်၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန–ဖြင့်၊ နဲ(ဝုတ္တံ)–ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ ဟိ–မှန်၊ [နဲ အာပတ္တိအင်္ဂဝသေနဟူသော စကားသည် မှန်၏၊] ခီဏာသဝသော–ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ ဝါ–၏သာ၊ ဥပဇ္ဈာယာစရိယဘာဝေါ–ဥပဇ္ဈာယ်၏အဖြစ်,အာစရိယ၏ အဖြစ်ကို၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ နဲ အနုညာတော–ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ တသော–ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏သာ၊ (ဥပဇ္ဈာယာစရိယဘာဝေါ–ကို၊) အနုညာတော–သည်၊ ယဒိ အဘာဝိသ–အကယ်၍ဖြစ်အုံ၊ (ဧဝံသတိ) သစေ ဥပဇ္ဈာယသ၊ ပေ၊ ဟောတိတိအာဒိ–အစရှိသော စကားကို၊ နဲ ဝဒေယျ–ဟောတော်မမူရာ၊ ပန–ဆက်၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ခီဏာသဝသ–၏၊ ပရိသာ–ပရိသတ်သည်၊ သီလာဒီဟိ–တို့မှ၊ နဲ ပရိဟာယတိ–မဆုတ်ယုတ်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ပဌမဟိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗန္တိ အာဒိ–အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ။

အဓိသီလေ သီလဝိပတ္တိနောတိအာဒိသု–အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ပါရာဇိကဋ္ဌ–ပါရာဇိကအာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ သံဃာဒိသေသဋ္ဌ–သံဃာဒိသေသ်အာပတ်သို့လည်းကောင်း၊ အာပန္နော–ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဓိသီလေ–လွန်ကဲသောသီလ၌၊

အသေကွေဟိ။ ။ အသေကွသ–အသေကွ(ရဟန္တာ)ပုဂ္ဂိုလ်၏ + အယံ–ဤဟာတည်း၊ (ဥစ္စာတည်း၊) ဣတိ အသေကွော၊ **"အသေကွ၏ဥစ္စာ"**ဟူရာ၌ အရဟတ္တမဂ်–ဖိုလ် သာမက, အသေကွပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ဖြစ်ထိုက်သမျှ လောကီ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော သီလကို ယူရသည်၊ အသေကွသမာဓိကွန္ဓ စသည်၌လည်း နည်းတူ။ [အသေကွသ+အယံတိ ဟိ အသေကွော သီလကွန္ဓော၊ပေ၊ အသေကွသီလန္တိ စ နဲ မဂ္ဂဖလမေဝ အဓိပ္ပေတံ၊ အထ ခေါ ယံ ကိဉ္စိ အသေကွသန္တာနေ ပဝတ္တသီလံ၊–ဋီကာ။]

သီလဝိပွန္နော နာမ–ပျက်စီးသော သီလရှိသူမည်၏၊ ဝါ–သီလအားဖြင့် ပျက်စီးသူ မည်၏၊ ဣတရေ–ပါရာဇိက, သံဃာဒိသေသ်မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ပဋ္ဌ–ငါးပါးကုန်သော၊ အာပတ္တိက္ခန္ဓေ–အာပတ်အစုတို့သို့၊ အာပန္နော–ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ **အဗ္ဘာစာရေ**–လွန်ကဲသော အကျင့်၌၊ **အာစာရဝိပန္နော** နာမ–ပျက်စီးသောအကျင့် ရှိသူ မည်၏၊ ဝါ–အကျင့်အားဖြင့် ပျက်စီးသူမည်၏၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ–မှန်သောအယူကို၊ ပဟာယ–ပယ်စွန့်၍၊ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ–သဿတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအဖို့ကို ယူတတ်သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ–အယူနှင့်၊ သမန္နာဂတော–ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ **အတိဒိဋ္ဌိယာ**–လွန်ကဲသောအယူ၌၊ **ဒိဋ္ဌိဝိပန္နော** နာမ–ပျက်စီးသောအယူရှိသူ မည်၏၊ ဝါ–အယူအားဖြင့် ပျက်စီးသူ မည်၏၊ [သဿတုစ္ဆေဒသင်္ခါတံ **အန္တံ** (အဖို့ကို) ဂဏှာတိ (ကိုယ်တိုင် ယူတတ်၏) ဂါဟယတိ (သူတစ်ပါးကို ယူစေတတ်၏) ဣတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာ၊] ယတ္တက်–အကြင်မျှ အတိုင်းအရည်ရှိသော၊ သုတံ–ကြားနာအပ်သော တရားကို၊ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) ပရိသံ–ပရိသတ်ကို၊ ပရိဟရန္တသ–ဆောင်ရွက်သော ဆရာသည်၊ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ–အလိုရှိထိုက်၏၊ တေန–ထိုသုတမှ၊ ဝိရဟိတတ္တာ–ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **အပ္ပသုတော**–အပ္ပသုတ မည်၏၊ အာပတ္တာဒိ–အာပတ် အစရှိသော၊ ယံ–အကြင် အကြောင်းအရာကို၊ တေန–ထိုဆရာသည်၊ ဇာနိတဗ္ဗံ–သိထိုက်၏၊ တသ–ထိုအာပတ်အစရှိသော အကြောင်းအရာကို၊ အဇာနနတော–မသိခြင်းကြောင့်၊ **ဒုပ္ပညော**–ဒုပ္ပညာ မည်၏၊ ဣမသ္မိံ ပဋ္ဌကေ–ဤပဋ္ဌာန၌၊ ပုရိမာနိ–ရှေးဖြစ်ကုန်သော၊ တီဏိ–သုံးပါးကုန်သော၊ ပဒါနိ–ပုဒ်တို့ကို၊ အယုတ္တာဝသေနေဝ–မသင့်လျော်သည်၏အစွမ်းဖြင့်ပင်၊ ဝုတ္တာနိ–ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပစ္ဆိမာနိ–နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေ–နှစ်ပါးကုန်သော၊ (ပဒါနိ–တို့ကို၊) အာပတ္တိအင်္ဂဝသေန–အာပတ်၏ အင်္ဂါ၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ဝုတ္တာနိ)။

အာပတ္တိ နု ဇာနာတီတိ–ကား၊ ဣဒံ နာမ–ဤမည်သော အမှုကို၊ မယာ–တပည့်တော်သည်၊ ကတံ–ပြုအပ်ပါပြီ၊ (ပြုမိပါပြီ၊) ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တေ–လျှောက်အပ်သော်၊ ဣမံ နာမ အာပတ္တိ–ဤမည်သော အာပတ်သို့၊ အယံ–ဤရဟန်းသည်၊ အာပန္နော–ရောက်၏၊ ဣတိ–သို့၊ နု ဇာနာတိ–မသိ၊ **ဝုဋ္ဌာနံ နု ဇာနာတီ**တိ–ကား၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီတော–ဝုဋ္ဌာနဂါမ်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိတော ဝါ–အာပတ်မှသော်လည်းကောင်း၊ ဒေသနာဂါမိနီတော–ဒေသနာဂါမ်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိတော ဝါ–မှသော်လည်းကောင်း၊ ဇဝံ နာမ–ဤသို့မည်သော၊ ဝုဋ္ဌာနံ–ထမြောက်ခြင်းသည်၊ဟောတိ–၏၊

ယတ္တက် သုတံ။ ။ **"ဆယ်ဝါပြည့်တင်း, ဝိဘင်းနှစ်ဖြာ, ကမ္မာကမ္မ, ခန္ဓကပုဒ်, နာမ်ရုပ်ပိုင်ပိုင်, ဟောပြနိုင်, ကျောင်းထိုင် ငါးအင်္ဂါ"**ဟူသည်တို့တွင် နာမ်ရုပ်ပိုင်ပိုင် ဟောပြနိုင်ဖို့ရန် သုတ္တန် အဘိဓမ္မာ၌လာသော သုတကို**"ယတ္တက် သုတံ"**ဟု ယူသင့်၏၊ ကမ္မာကမ္မ စသည်တို့ကို သိဖို့ကား**"ယံ တေန ဇာနိတဗ္ဗံ အာပတ္တာဒိ"**အရဖြင့် ယူသင့်၏။

ဣတိ–သို့၊ နု ဟနာတိ–မသိ၊ ဣမသ္မိံ ပဋ္ဌကေ–၌၊ ပုရိမာနိ–ကုန်သော၊ ဒွေ–နှ်သော၊ ပဒါနိ–တို့ကို၊ အယုတ္တဝသေနေဝ–ဖြင့်ပင်၊ ဝုတ္တာနိ–ကုန်ပြီ၊ ပစ္ဆိမာနိ–ကုန်သော၊ တီဏိ–ကုန်သော၊(ပဒါနိ) အာပတ္တိအင်ဝသေန–ဖြင့်၊ (ဝုတ္တာနိ)။

အာဘိသမာစာရိကာယ သိက္ခာယာတိ(ပဒဿ)-ဟူသောပုဒ်၏၊ ခန္ဓကဝတ္တေ-ခန္ဓကကျင့်ဝတ်အရာ၌၊ ဝိနေတုံ–ဆုံးမခြင်းငှာ၊ ပဋ္ဌဝလော–စွမ်းနိုင်သည်၊ နု ဟောတိ–မဖြစ်၊ ဣတိ အတ္ထော–နက်၊ **အာဒိဗြဟ္မစရိယကာယာတိ**(ပဒဿ)–၏၊ သေက္ခပဏ္ဏတ္တိယံ–ကျင့်သင့်ကျင့်ထိုက်သော ပညတ်တော်၌၊ (ဥဘတောဝိဘင်းလာ သိက္ခာပုဒ်အရာ၌၊) ဝိနေတုံ–ငှာ၊ ပဋ္ဌဝလော–သည်၊ နု ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊

အာဘိသမာစာရိကာယ။ ။ သမာစာရိတဗ္ဗောတိ သမာစာရော၊ အဘိ (ဝိသိဋ္ဌော) သမာစာရော အာဘိသမာစာရော–လွန်ကဲမြင့်မြတ်သော အကျင့်၊ အာဘိသမာစာရောဝ အာဘိသမာစာရိကာ၊ ဏိကပစ္စည်း အနက်မရှိ၊ **"အာဘိသမာစာရိကာယ–လွန်ကဲမြင့်မြတ်ဖြည့်ကျင့်အပ်သော၊ သိက္ခာယ–ခန္ဓကဋ္ဌလာသော ကျင့်ဝတ်သိက္ခာအရာ၌"**ဟု ပါဠိတော်၌ ပေပါ။ [အာဘိဝိသိဋ္ဌော ဥတ္တမော သမာစာရောတိ အာဘိသမာစာရော၊ အာဘိသမာစာရောဝ သိက္ခိတဗ္ဗတော သိက္ခာတိ အာဘိသမာစာရိကာ၊ သိက္ခာ၊–ဋီကာ။]

တစ်နည်း။ ။ **"အာဘိသမာစာရဲ့ အာရဇ္ဈ ပညတ္တာ အာဘိသမာစာရိကာ"**ဟု ပြု၊ ဤအလို ဏိကပစ္စည်း အနက်ရှိသည်၊ **"အာဘိသမာစာရိကာယ–လွန်ကဲမြင့်မြတ်ဖြည့်ကျင့်အပ်သော အကျင့်ကို အကြောင်းပြု၍ ပညတ်အပ်သော၊ သိက္ခာယ–ခန္ဓကဋ္ဌလာသော ကျင့်ဝတ်သိက္ခာအရာ၌"**ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။ [အာဘိသမာစာရဲ့ ဝါ အာရဇ္ဈ ပညတ္တာ သိက္ခာ အာဘိသမာစာရိကာ၊–ဋီကာ၊] ပဌမနည်းအလို အာဘိသမာစာရိကာ အရ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ရသည်၊ ဒုတိယနည်းအလို သိက္ခာပုဒ်ကျင့်ဝတ်ကို ရသည်။

အာဒိဗြဟ္မစရိယကာယ။ ။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အစဖြစ်သောကြောင့် **"အာဒိ"**မည်၏၊ မြတ်သောအကျင့် ဖြစ်သောကြောင့် **"ဗြဟ္မစရိယ"**လည်း မည်၏၊ **"စရိတဗ္ဗာတိ စရိယာ။ ဗြဟ္မံ+စရိယာ ဗြဟ္မစရိယာ၊ သွတ္ထဒ္ဓိ ကပစ္စည်းသက်၍ အာဒိဘူတာ+ဗြဟ္မစရိယာ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ"**ဟု ပြု၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ၏ အစဖြစ်သော မြတ်သော အကျင့်၊ ခန္ဓကသိက္ခာပုဒ်တို့ကို အာဘိသမာစာရိက အမည်ဖြင့် ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ အရ ဥဘတောဝိဘင်း၌ လာသော သိက္ခာပုဒ်များကိုသာ ယူရတော့သည်၊ သိက္ခိတဗ္ဗာတိ သေက္ခာ၊ ပညပိယတိတိ ပဏ္ဏတ္တိ၊ သေက္ခာ စ+သာ+ ပဏ္ဏတ္တိ စာတိ သေက္ခပဏ္ဏတ္တိ။

ဋီကာ။ ။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယသ အာဒိဘူတာတိ အာဒိဗြဟ္မစရိယကာ၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂ ပရိယာပန္နာ သိက္ခာယေတံ အဓိဝစနံ၊ တေနေဝ **"ဥဘတောဝိဘင်္ဂပရိယာပန္နံ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ၊ ခန္ဓကဝတ္တ ပရိယာပန္နံ အာဘိသမာစရိက"**န္တိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တံ၊ တသ္မာ သေက္ခပဏ္ဏတ္တိယန္တိ ဣဒ္ဓ သိက္ခိတဗ္ဗတော သဗ္ဗာပိ ဥဘတောဝိဘင်္ဂပရိယာပန္နာ ပဏ္ဏတ္တိတိ ဂဟေတဗ္ဗာ။

အဘိဓမ္မေတိ(ပဒသ)–၏၊ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေ–နာမ်တရား ရုပ်တရားကို ပိုင်းခြားရာ အဘိဓမ္မာအရာ၌၊ ဝိနေတုံ–ငှာ၊ ပဋ္ဌိဿလော နှ ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ **အဘိဝိနယေ**တိ(ပဒသ)–၏၊ သကလေ–အလုံးစုံသော၊ ဝိနယပိဋကေ–ဝိနည်းပိဋကတ်၌၊ ဝိနေတုံ ပဋ္ဌိဿလော နှ ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ စ–ဆက်၊ **ဝိနေတုံ နှ ပဋ္ဌိဿလော**တိ(ပဒသ)–ပုဒ်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ–အလုံးစုံသော အာဘိသမာစာရိကစသောအရာ၌၊ သိက္ခာပေတုံ–သင်ပြခြင်းငှာ၊ နှ သံဏှောတိ–မစွမ်းနိုင်၊ ဣတိ အတ္ထော–ဤအနက်သည်၊ (ဟောတိ)၊ **ဓမ္မတော ဝိဝေစေတုန္တိ**–ကား၊ ဓမ္မေန ကာရဏေန–အကြောင်းအားဖြင့်၊ ဝိသဇ္ဇာပေတုံ–စွန့်လွှတ်စေခြင်းငှာ၊ (ပဋ္ဌိဿလော နှ ဟောတိ)။

ဣမသ္မိံ ပန္နေ–ဤပန္နကပ်၌၊ သဗ္ဗပဒေသု–အလုံးစုံသော ငါးပုဒ်တို့၌၊ အာပတ္တိ(ဟောတိ)၊ အာပတ္တိံ နှ ဇာနာတိတိ အာဒိပန္နကသ္မိမ္မိ–အာပတ္တိံ နှ ဇာနာတိ အစရှိသော ပန္နကဒ္ဒိလည်း၊ သဗ္ဗပဒေသု–အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့၌၊ အာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ဥိနဒသဝဿပရိယောသာနပန္နကေပိ–အဆုံးဖြစ်သော ဥိနဒသဝဿပန္နကဒ္ဒိလည်း၊ ဧသေव.နယော–ဤနည်းပင်တည်း၊ ဣတိ–ဤသို့လျှင်၊

နာမရူပပရိစ္ဆေဒေ။ ။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေတိ ဧတ္ထ ကုသလတ္တိကာဒီဟိ ဝုတ္တံ ဇာတိဘူမိပုဂ္ဂလသမ္ပယောဂဝတ္ထာရမ္မဏကမ္မဒ္ဒါရလက္ခဏရသာဒိဘေဒေဟိ ဝေဒနက္ခန္ဓာဒိ စတုဗ္ဗိဓံ သနိဗ္ဗာနံ နာမံ, ဘူတုပါဒါယဘေဒံ ရူပဉ္စ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ ဇာနနပညာ၊ တပ္ပကာသကော စ ဂန္ထော နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ နာမ၊ ဣမိနာ အဘိဓမ္မတ္ထကုသလေန ဘဝိတဗ္ဗံတိ ဒဿေတိ၊–ဝိမတိ။

သကလေ ဝိနယပိဋကေ။ ။အာဘိသမာစာရိကသိက္ခာ, အာဒိဗြဟ္မစာရိယကသိက္ခာတို့၌ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သွန်သင်ဖို့ရန်သာ တာဝန်ရှိ၏၊ အာဘိဝိနယေ အရ၌ကား ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုပြသော ဝိနည်းပါဠိတော် ပိဋကကို သင်ပြနိုင်ဖို့ရန် တာဝန်ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် ခန္ဓကပါဠိ,ဥဘတောဝိဘင်ပါဠိနှင့်တကွ ဝိနည်းပိဋကအားလုံးကို အာဘိဝိနယ (လွန်ကဲသော ဝိနည်း)ခေါ်ကြောင်း ပြလို၍**"သကလေ ဝိနယပိဋကေ"**ဟု မိန့်သည်။

ဣမသ္မိံ ပန္နေ အာပတ္တိ။ ။ ဤပန္နကဒ္ဒ **"အလုံးစုံ အာပတ်သင့်ကြောင်း အင်္ဂါချည်း"**ဟု ဆိုထားသောကြောင့် ကျောင်းထိုင်အင်္ဂါငါးပါး ဖြစ်ပေါ်လာရသည်၊ ထို **"ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်"**ဟူသည် သဒ္ဓိဝိဟာရိကဟု ခေါ်အပ်သော ဥပဇ္ဈာယ်ယူတပည့်ကိုလည်းကောင်း, အန္တေဝါသိကဟု ခေါ်အပ်သော နိဿယည်းယူတပည့်ကိုလည်းကောင်း, ဥပဇ္ဈာယ်ယူသော သာမဏေကိုလည်းကောင်း, စာတက်သော ဓမ္မန္တေဝါသိကကိုလည်းကောင်း စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းရသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အင်္ဂါကို **"နှ ဘိက္ခဝေ ဥိနဒသဝဿေန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ"**စသော ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ ဆယ်ဝါ မပြည့်လျှင် ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာ, နိဿယည်းဆရာ မလုပ်ကောင်း၊ အာပတ် သင့်၏။

အာဒိတော–အစ၌၊ တယော–သုံးပါးကုန်သော၊ ပဋ္ဌကာ–ပဋ္ဌကတို့လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထေ–စတုတ္ထပဋ္ဌကဋ္ဌ၊ တိဏ္ဏံ–သုံးပါးကုန်သော၊ ပဒါနိ–ပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌမေ–ပဋ္ဌမပဋ္ဌကဋ္ဌ၊ ဒွေ–နှစ်ပါးကုန်သော၊ ပဒါနိ–တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ သဗ္ဗေပိ–အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော–ကုန်သော၊ ပဋ္ဌကာ–ပဋ္ဌကတို့ကို၊ အယုတ္တဝသေန–ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ–ကုန်ပြီ၊ [စတုတ္ထပဋ္ဌကဋ္ဌ သုံးပုဒ်,ပဋ္ဌမပဋ္ဌကဋ္ဌ နှစ်ပုဒ်တို့ကို ပေါင်း၍ ပဋ္ဌကတစ်ခု ယူထားသောကြောင့် **"စတ္တာရော ပဋ္ဌကာ"**ဟု ဆိုသည်။] စတုတ္ထပဋ္ဌကေ–ဋ္ဌ၊ ဒွေ ပဒါနိ–နောက်ဆုံးနှစ်ပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌမေ–ဋ္ဌ၊ တိဏ္ဏံ(ပဒါနိ)–နောက်ဆုံးသုံးပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌသတ္တမအဋ္ဌမာ–ဆဋ္ဌ သတ္တမ အဋ္ဌမဖြစ်ကုန်သော၊ တယော–ကုန်သော၊ ပဋ္ဌကာ–တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ သဗ္ဗေပိ–နှ်သော၊ စတ္တာရော–ကုန်သော၊ ပဋ္ဌကာ–တို့ကို၊ အာပတ္တိ အဂ်ံဝသေန–ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ–နှ်ပြီ၊ သုက္ကပက္ခေ–သုက္ကပက္ခဋ္ဌ၊ အဋ္ဌသု–ရှစ်ပါးသော ပဋ္ဌကတို့ဋ္ဌ၊ အနာပတ္တိယေဝ–အနာပတ်ချည်းသာ၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။

ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗပဋ္ဌကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

[ရှေးစာအုပ်များ၌ "သောဋ္ဌသပဋ္ဌကဝိနိစ္ဆယော–၁၆–ပါးသော ပဋ္ဌကတို့၏ အဆုံးအဖြတ်သည်၊ နိဋ္ဌိတော–ပြီ"ဟု ရှိ၏။]

ဆယ်ဝါပြည့်သော်လည်း "**အာဒိဗြဟ္မစရိယကာယ သိက္ခာယ ဝိနေတုံ**" အရ ဝိဘင်းနှစ်ဖြာကိုလည်းကောင်း,"**အာဘိသမာစာရိကာယ သိက္ခာယ သိက္ခာပေတုံ**"အရ ခန္ဓကဋ္ဌလာသော သိက္ခာပုဒ်များကိုလည်းကောင်း,"**အဘိဓမ္မေ**"အရ နာမ်ရုပ်အပိုင်းအခြားကိုလည်းကောင်း, သင်ပြပို့ချနိုင်မှ သာမဏေ ရဟန်းပရိသတ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်နိုသယည်းပေး၍ ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ် လုပ်ကောင်းသည်၊ ထိုသို့ အဂ်ါမပြည့်စုံဘဲ ဥပဇ္ဈာယ်နိုသယည်းပေးလျှင်ကား အာပတ်သင့်၏။

နိုသယည်းလွတ်အဂ်ါ။ ။ဤအဂ်ါကို ပါစိတ်–ဘိက္ခုနောဝါဒဝဂ်ဋ္ဌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ၊ အချုပ်ကား–ရဟန်း သာမဏေပရိသတ်ကို မမွေးဘဲ ကျောင်းသားကလေးများကိုသာ စာပြ၍လည်းကောင်း, မိမိဘာသာ တရားကျင့်၍လည်းကောင်း နေမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို နိုသယည်း(အမှီ) လွတ်နေသူဟု ခေါ်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အဂ်ါကား ငါးဝါရခြင်း, ဒွေမာတိကာ (အနက် အဓိပ္ပာယ်)သိခြင်း, ဓမ္မပဒစသော သုတ္တန်ထဲမှ လေးဘာဏဝါရလောက်ရခြင်း, အမ္မဋ္ဌသုတ်နှင့် အလားတူ သုတ္တန်စကားတစ်ရပ်ကို ရခြင်း, ဆွမ်းတရားစသည် ဟောဖို့ရာ ဝတ္ထုတရား သုံးပုဒ်လောက်ရခြင်း, ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ ပွားများနည်းကို သိခြင်း, ဥပုသ် ပဝါရဏာစသော ကံကြီး, ကံငယ်များကို သိခြင်းတည်း။

[ဆောင်] ၁။ ဆယ်ဝါပြည့်တင်း, ဝိဘင်းနှစ်ဖြာ, ကမ္မာကမ္မ, ခန္ဓကပုဒ်, နာမ်ရုပ်ပိုင်ပိုင်, ဟောပြနိုင်, ကျောင်းထိုင် ငါးအဂ်ါ၊

၂။ ငါးဝါပြည့်ဘိ, ဒွေမာတိကာ, သုတ်လေးဘာဏဝါရ, အမ္မဋ္ဌဟု,ဝတ္ထုစကား, တရား သုံးပုဒ်, အားထုတ်ဖို့ရာ, ဘာဝနာနှင့်, ကမ္မာကမ္မ, ခုနစ်ဝ, နိုသယမုတ္တ ဗဟုသုတတည်း။

ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗဆက္ကကထာ

၈၅။ ဆက္ကေသု–ဆက္ကတို့၌၊ ဥိနဒသဝဿပဒံ–ဥိနဒသဝဿပုဒ်သည်၊ ဝိသေသော–ပဠုကမ္မ ထူး၏၊ သဗ္ဗတ္ထ–အလုံးစုံသော ဆက္ကတို့၌၊ တံ–ထိုဥိနဒသဝဿပုဒ်သည်၊ အာပတ္တိကရံ–အာပတ်ကို ပြုတတ်၏၊ သေသံ–ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ–ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏၊ တတ္ထ–ထိုကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်း၌၊ [ယောဇနာ၌ **"တတ္ထာတိ ဆက္ကေသု"**ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို **"တတ္ထ–ထိုဆက္ကတို့၌"**ဟုပေး၊] **ဥဘယာနိ ခေါ ပနဿ၊ပေ၊ ဟောန္တိ**တိ–ကား၊ ဥဘတောဝိဘင်္ဂဝသေန–ဥဘတောဝိဘင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သွာဂတာနိ–ကောင်းစွာနှုတ်၌လာပြီးကုန်သည်၊ ဝါ–နှုတ်တက်ပြီးကုန်သည်၊ နု (ဟောန္တိ)–ကုန်၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ **"ဝုတ္တာနိ"**ဟုရှိ၏။ မကောင်း၊) **နု သုဝိဘတ္တာနိ**တိ–ကား၊ မာတိကာဝိဘင်္ဂဝသေန–မာတိကာဝိဘင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (သုဝိဘတ္တာနိ–ကောင်းစွာဝေဖန်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ နု ဟောန္တိ–ကုန်၊) **နု သုပ္ပဝတ္တိနိ**တိ–ကား၊ ဝါစုဂ္ဂတဝသေန–စကားလုံးအားဖြင့် တက်ရောက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝါ–နှုတ်တက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (သုပ္ပဝတ္တိနိ–ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်း ရှိကုန်သည်၊ နု ဟောန္တိ၊) **နု သုဝိနိစ္ဆိတာနိ သုတ္တသော အနုဗျဉ္ဇနသောတိ**–ကား၊ မာတိကာတော စ–မာတိကာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိဘင်္ဂတော စ–ဝိဘင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓ–ကောင်းစွာ၊ ဝိနိစ္ဆိတာနိ–ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ နု (ဟောန္တိ)၊ [**"သုတ္တသော"**ကို **"မာတိကာတော"**ဟုလည်းကောင်း, **"အနုဗျဉ္ဇနတော"**ကို **"ဝိဘင်္ဂတော"**ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။]

ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗဆက္ကကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

အညိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာ

၈၆။ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုသ္မိं–အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထု၌၊ ဘာဝ–စွာ၊ ယော အယံ ပသူရော–အကြင် ပသူရပရိဗိုဇ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သော–ထိုပသူရပရိဗိုဇ်ကို၊ တိတ္ထိယပက္ကန္တကတ္တာ–တိတ္ထိဘက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နု ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ ပန–ဆက်၊ အညောပိ–ပသူရပရိဗိုဇ်မှတစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ဣဓ–ဤသာသနာတော်၌၊ နု ပဗ္ဗဇိတပုဗ္ဗော–ရဟန်းမပြုဖူးသော၊ ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာဂစ္ဆတိ–လာ၏၊ တသ္မိं–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ယံ–အကြင်အမှုကို၊ ကတ္တုံ–ပြုထိုက်၏၊ တံ–ထိုအမှုကို၊ ဒသေတုံ–ပြတော်မူခြင်းငှာ၊ **ယော သော ဘိက္ခေ အညောပိ**တိအာဒိ–အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ၊ တတ္ထ–ထိုစကားရပ်၌၊ **တဿ၊ပေ၊ ဒါတဗ္ဗောတိ**–ဟူသည်ကား၊ အယံ–ဤပရိဝါသ်သည်၊ တိတ္ထိယပရိဝါသော နာမ–တိတ္ထိယပရိဝါသ် မည်၏၊ ဝါ–တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူအား ပေးအပ်သော ပရိဝါသ်မည်၏၊

အပ္ပဋိဋ္ဌနုပရိဝါသောတိပိ–အပ္ပဋိဋ္ဌနုပရိဝါသ်ဟူ၍လည်း၊ ဝါ–ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ညဉ့်မရှိသော ပရိဝါသ်ဟူ၍လည်း၊ ဝုစ္စတိ–၏။

ပန–ဆက်၊ အယံ–ဤပရိဝါသ်ကို၊ နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇကသော–အဝတ်မစည်း, အချည်းနှီး ပရိဗိုဇ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာဇီဝကသ ဝါ–တက္ကတွန်းအားသော်လည်း ကောင်း၊ အစေလကသ ဝါ–အစေလကအားသော်လည်းကောင်း၊ ဒါတဗ္ဗော-၏။ သောပိ–ထို နဂ္ဂပရိဗိုဇ်သည်လည်း၊ သာဌက ဝါ–အဝတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါဠကမ္မလာဒီနံ–သားမြီးဖြင့် ရက်အပ်သော ကမ္မလာစသော အဝတ်တို့တွင်၊ အညတရံ–တစ်မျိုးမျိုးသော၊ တိတ္ထိယဒ္ဓဇံ ဝါ–တိတ္ထိတို့၏ အလံသဖွယ်ဖြစ်သော အဝတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိဝါသေတွာ–ဝတ်၍၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) အသ–ထိုပရိဗိုဇ်အား၊ ပရိဝါသော–ကို၊ နု ဒါတဗ္ဗော–မပေးထိုက်၊ ဝါ–ပေးဖွယ်မလို၊ ပန–ဆက်၊ အညသ–နဂ္ဂပရိဗိုဇ်မှတစ်ပါးသော၊ တာပသ ပဏ္ဍရင်္ဂါဒိကသ–ရသော့, အဝတ်ဖြူဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါရှိသောပရိဗိုဇ် အစရှိသူအား၊ (ပရိဝါသော–ကို၊) နု ဒါတဗ္ဗောဝ–သည်သာ။ [**"ပဏ္ဍာရေန ပဋိစ္ဆန္နံ အင်္ဂံ ယဿာတိ ပဏ္ဍရင်္ဂါ"**အရ အဝတ်ဖြူဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါရှိသူများကို**"ပဏ္ဍရင်္ဂ"**ဟု ခေါ်၏၊ ယခုအခါ ဖိုးသူတော်များတည်း၊ ယောဇနာ၌ **"ပဏ္ဍရံ သေတဝတ္ထံ အင်္ဂံ သရီရေ ဧတဿ အတ္ထီတိ ပဏ္ဍရင်္ဂါ"**ဟုဆို၏။]

ပဌမံ ကောသမ္ဗသုတ္တန္တိအာဒိနာ–အစရှိသော စကားဖြင့်၊ တဿ–ထိုရှေးဘ၌ တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူ၏၊ အာဒိတောဝ–ပရိဝါသ်မယူမီ အစဘ၌ပင်၊ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇံ–သာမဏေရှင်အဖြစ်ကို၊ ဒသေတိ–ပြ၏၊ ပန–ဆက်၊ **ဧဝံ**–သို့၊ ပဗ္ဗာဇေန္တေဟိ–ရှင်ဖြစ်စေသော ဆရာတို့သည်၊(ရှင်ပြုပေးသော ဆရာတို့သည်၊) တသ္မိံ–ထိုရှေးဘ၌ တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူသည်၊ သံဃမဇ္ဈေ–သံဃအလယ်ဘ၌၊ နိသိန္နေယေဝ–ထိုင်နေစဉ်ပင်၊

နဂ္ဂပရိဗိုဇ်နှစ်မျိုး။ ။ နဂ္ဂပရိဗိုဇ်သည်**"အာဇီဝက, အစေလက"**ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် **"အာဇီဝက"**ဆိုသူသည် အပေါ်ခြုံ အဝတ်တစ်ထည်ကို လက်ကတီးကြားဘ၌ သွင်းရှု ခြုံထား၏၊ အောက်ပိုင်းဘ၌ အဝတ်မပါ၊ **"အစေလက"**ဆိုသူကား အထက်ရော အောက်ပါ အဝတ်မပါ၊ **"နတ္ထိ စေလံ (ဝတ္ထံ) ယဿာတိ အစေလကော"**ဟု ပြု၊ [အာဇီဝကော အစေလကောတိ ဒုဝိဓော နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇကောတိ အာဟ**"နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇကသော အာဇီဝကသ ဝါတိအာဒိ"**၊ တတ္ထ အာဇီဝကော ဥပရိ ဧကမေဝ ဝတ္ထံ ဥပကစ္ဆကေ ပဝေသေတွာ ပရိဒဟတိ၊ ဟေဋ္ဌာ နဂ္ဂေါ၊ အစေလကော သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ နဂ္ဂေါယေဝ–သာရတ္ထ။]

ဝိမတိ။ ။ အာဇီဝကသ ဝါတိအာဒိသု အကြိယဝါဒီ အာဇီဝကော နာမ၊ ကြိယဝါဒိနော ပန နိဂဏ္ဌာပိ အညေပိ နဂ္ဂတိတ္ထိကာ အစေလကပဒေ သင်္ဂဟိတာ၊ **"အာဇီဝက"**ဆိုသူသည် ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို ပြုသော်လည်း ပြုရာမရောက်ဟု ပြောလေ့ရှိ၏၊ ကြိယဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုကား**"နိဂဏ္ဌ"**ဟု ခေါ်၏။

တွံ–အရှင်ဘုရားသည်၊ ဝါ–အရှင်ဘုရားက၊ ပဇ္ဇောဧေဟိ–ရှင်ဖြစ်စေပါလော၊ (သရဏာဂုံပေး၍ ရှင်ပြုပေးပါလော၊) တွံ–သည်၊ ဝါ–က၊ အာစရိယော–ဆရာသည်၊ (ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊) ဟောဟိ–ဖြစ်ပါလော၊ တွံ–သည်၊ ဝါ–က၊ ဥပဇ္ဈာယော–ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ဟောဟိ–လော၊ ဣတိ–သို့၊ ထေရာ–ထေရ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ နံ ဝတ္တာဗ္ဗာ–မလျှောက်ထိုက်ကုန်၊ (ကသ္မာ–အဘယ့်ကြောင့်နည်း?၊) ဟိ–မှန်၊ တစ်နည်း, ဟိ(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ဧဝံ–သို့၊(ရှင်ပြုပေးပါ, ကမ္မဝါစာဆရာလုပ်ပါ, ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်ပါဟု)၊ ဝုတ္တာ–လျှောက်အပ်သောထေရ်တို့သည်၊ တဿ–ထိုရှေးဦး တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူ၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယဘာဝေန–ဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ–ကို၊ ဒီဂုစ္ဆန္တာ–စက်ဆုပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) သုစေ နံ သမ္ဘုဇ္ဈန္တိ–အကယ်၍ လက်မခံကုန်အံ့၊ အထ–ထိုသို့ လက်**မခံကုန်လ**သော်၊ သော–ထိုရှေးဦး တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူသည်၊ ဣမေ–ဤရဟန်းတို့သည်၊ **မယှံ–အား**၊ နံ သဒ္ဒဟန္တိ–မယုံကြည်ကြကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့ တွေး၍၊ ကုဋ္ဌိတ္တာပိ–စိတ်**ဆိုး၍**လည်း၊ ဂဏ္ဌေယျ–ပြန်သွားရာ၏၊ (တသ္မာ–ထိုသို့ ပြန်သွားရာသောကြောင့်၊ နံ ဝတ္တာဗ္ဗာ–မလျှောက်ထိုက်ကုန်၊) တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သံဃာ့အလယ်၌ မလျှောက်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တံ–ထိုရှေးဦး တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူကို၊ ဧကမန္တံ–သင့်တင့်လျောက်ပတ် တစ်ခုသော အရပ်သို့၊ နေတ္တာ–ဆောင်၍၊ တဿ–ထိုရှေးဦး တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူ၏၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ–**ဆရာ,**ဥပဇ္ဈာယ်တို့ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗာ–ရှာမှီးထိုက်ကုန်၏။

၈၇။ ဧဝံ၊လေ၊ **အနာရာ**ဝကောတိ–ဟူသော၊ အယံ–ဤ**စကား**သည်၊ **အသ**–ထိုရှေးဦး တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသူ၏၊ ပရိဝါသဝတ္တဒဿနတ္ထံ–ပရိဝါသ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ မာတိကာ–မာတိကာတည်း၊ **ကထဋ္ဌ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိ–အစရှိသော စကားရပ်သည်၊ တသ္မေ–ထိုမာတိကာ၏ပင်၊ ဝိဘင်္ဂေ–အကျယ်ဝေဖန်ကြောင်း စကားရပ်တည်း၊ တတ္ထ–ထိုဝိဘင်းဌ၊ **အတိကာလေန ဂါမံ ပဝိသတီ**တိ–ကား၊ ဘိက္ခုနံ–တို့၏၊ ဝတ္တကရဏဝေလာယမေဝ–ဝတ်ပြုချိန်ဌပင်၊ ဂါမံ–သို့၊ ပိဏ္ဍာယ–ငှာ၊ ပဝိသတိ–ဝင်၏၊ **အတိဒိဝါ ပဋိက္ကမတီ**တိ–ကား၊ ကုလဃရေသု–အမျိုးအိမ်တို့ဌ၊ ဣတ္ထိပုရိသဒါရကဒါရိကာဒီဟိ–မိန်းမ, ယောကျ်ား, ကလေး, ကလေးမ အစရှိသူတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ–တကွ၊ ဧဟာသိတကထံ–အိမ်ဌမှီသော စကားကို၊ ကထေန္တော–ပြောလျက်၊ တတ္ထေဝ–ထိုအမျိုးအိမ်တို့ဌပင်၊ ဘုဉ္ဇိတ္တာ–ဆွမ်းစားပြီး၍၊ ဘိက္ခုသု–တို့သည်၊ ပတ္တစီဝရံ–ကို၊ ပဋိသာမေတ္တာ–သိုမှီး သိမ်းဆည်းပြီး၍၊ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီနိ–ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း, အနက်ကို အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောန္တေသု ဝါ–ပြုနေကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ပဋိသလ္လီနေသု ဝါ–ငြိမ်သက်ရာအရပ်ဌ ကိန်းအောင်းနေကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ အာဂစ္ဆတိ–ပြန်လာ၏၊ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ–ဥပဇ္ဈာယ်၏ဝတ်ကို၊ နံ ကရောတိ–မပြု၊ အာစရိယဝတ္တံ–

အာစရိယဝတ်ကို၊ နှ ကရောတိ–မပြု၊ အညဒတ္ထု–စင်စစ်သော်ကား၊ ဝသနဋ္ဌာနံ–နေရာအရပ်သို့၊ ပဝိသိတ္တာ–ဝင်၍၊ နိဒ္ဒါယတိ–အိပ်ပျော်တော့၏၊ **ဧဝမ္မိ**၊ **ပေ**၊ **ဟောတိ**တိ–ကား၊ ဧဝမ္မိ–ဤသို့လည်း၊ ကရောန္တော–ပြုလသော်၊ ဝါ–ပြုသော အညတိတ္ထိယ ဖြစ်ဖူးသူသည်၊ ပရိဝါသဝတ္တသ–ပရိဝါသ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ သမ္မာဒကော–ပြီးစေတတ်သည်၊ ဟုရကော–ဖြည့်ကျင့်တတ်သည်၊ နှ ဟောတိ–မဖြစ်။ [ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ **"အနာရာဓကော–ပရိဝါသ်ကို မပြီးစေတတ်သည်"** ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊ အာပုဗ္ဗ ရာဓောတ်သည် **"ပြီးစီးခြင်း"**အနက်ဟော၊ အခြားနေရာ၌ကား **"တောသန–နှစ်သက်ခြင်း"**အနက်ကိုလည်း ဟောဏ်၊ ဤ၌ မလို။]

ဝေသိယာဂေါစရော ဝါတိအာဒိသု–အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ **ဝေသိယာ**တိ–ကား၊ အာမိသကိဉ္စိက္ခသမ္ဘဒါနာဒိနာ–အနည်းငယ်သော **အာမိသ**ကိုပေးခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်၊ သုလဘဏ္ဍာစာရာ–လွယ်ကူစွာ ရအပ်သော လွန်ကျူးမှု ရှိကုန်သော၊ (လွန်ကျူးဖို့ရန် လွယ်ကူကုန်သော၊) ရုပ္ပပဒီပိကာ–ရပ်ကိုမှီ၍ အသက်မွေးကုန်သော၊ ဝါ–ပြည့်တန်ဆာဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော–မိန်းမတို့တည်း၊ **ဝိဓဝါ**တိ–ကား၊ မတာပတိကာ ဝါ–သေသောလင် ရှိသည်မူလည်းဖြစ်ကုန်**သော**၊ **ပဝုတ္ထပတိကာ** ဝါ–အရပ်တစ်ပါး၌ နေသောလင် ရှိသည်မူလည်းဖြစ်**ကုန်သော**၊ **ဣတ္ထိယော**–တို့တည်း၊ တာ–ထို လင်သေ,လင်ပြတ်,တစ်ခုလပ်,**မုဆိုးမတို့သည်**၊ **ယေန** ကေနစိ–အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ယောကျ်ားနှင့်၊ **သဒ္ဓိं**–တကွ၊ မိတ္တဘာဝံ–မိတ်ဆွေ၏အဖြစ်ကို၊ ပတ္ထေန္တိ–တောင့်တကြကုန်၏၊ **ထုလ္လကုမာရိကာ**တိ–ကား၊ ယောဗ္ဗနပတ္တာ–နုပျိုသောအရွယ် ရောက်သည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ယောဗ္ဗနာတိတာ ဝါ–နုပျိုသောအရွယ်ကို လွန်ပြီးမူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ကုမာရိယော–အပျိုစင်တို့တည်း၊

ဝေသိယာဂေါစရော။ ။ ဝေသိယာ+ဂေါစရော (မိတ္တသန္ထဝဝသေန ဥပသက်မိကဗ္ဗဋ္ဌာနံ) အဿာတိ ဝေသိယာဂေါစရော၊–သာရတ္ထ၊ **"ဂေါစရ"** သဒ္ဒါသည် **"ဗဟုလံ ပဝတ္တိဋ္ဌာနေ"**(အများအပြား ဖြစ်ရာအရပ်)ဟူသော အနက်ကိုဟော၏၊ ဥပမာ–နွားတို့၏ မပြတ်မလပ် ကျက်စားရာအရပ်ကို ဂေါစရ (နွားစားကျက်)ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝိမတိ၌ **"ဝေသိယာ + ဂေါစရော (ဗဟုလံ ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ) အဿာတိ ဝေသိယာဂေါစရော"**ဟု မိန့်သည်၊ ဤစကားအရ ခေတ္တခဏာ ဆွမ်းခံသွားခြင်း, ဆွမ်းရပ်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ မပြတ်မလပ်သွား၍ မိတ်ဆွေသဘောကဲ့သို့ စကားစမြည် ပြောနေခြင်း စသည်ကိုသာ **"ဂေါစရ"**ဟု မှတ်ပါ။

ဝိဓဝါဂေါစရော။ ။ ဝိဂတော+ဓဝေါ ဘောသဒ္ဒေ ဝိဓဝါ၊ ကွာထားခြင်း, အရပ်တစ်ပါးသို့ ခေတ္တသွားနေခြင်း စသောအကြောင်းကြောင့် လင်နှင့်ကွဲနေသူကို **"ဝိဓဝါ"**ဟု ခေါ်၏၊ ထို့ကြောင့် **"မတပတိကာ ဝါ ပဝုတ္ထပတိကာ ဝါ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤ၌**"ဓဝ"** သဒ္ဒါသည် **"ပတိ"**အနက်ဟောတည်း၊ **"မျောက်ငိုပင်"**ဟူသော သစ်ပင်ဝိသေသကို မဟော။

တာ–ထိ ထုလ္လကုမာရိကာတို့သည်၊ ပုရိသာမိပ္ပာယာဝ–ယောက်ျားခ္ပ် အလိုရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိစရန္တိ–လှည့်လည်ကြကုန်၏၊ ယေန ကေနစိ–နှင့်၊ သဒ္ဓိं–ကွ၊ မိတ္တာဘာဝံ–ကို၊ ပတ္ထေန္တိ–နှ၏၊ **ပဏ္ဍကာ**တိ–ကား၊ ဥသဿုကိလေသာ–များသော်ကိလေသာ ရှိကုန်သော၊ အဝူပသန္တ ပရိဠာဟာ–မငြိမ်းအေးသော ကိလေသာ ပူလောင်ခြင်းရှိကုန်သော၊ နပုံသကာ–နပုံပဏ္ဍာက်တို့တည်း၊ [ဤ**"နပုံသကာ"**ဟူသော ပါဠိဖြင့် အခြားသော အာသိတ္တက, ဥသူယ, ပက္ခပဏ္ဍာက်တို့ကို တားမြစ်သည်၊ မိန်းမတို့ခ္ပ်ကား အာသိတ္တကပဏ္ဍာက် မရှိ၊] တေ–ထိုပဏ္ဍာက်တို့သည်၊ ပရိဠာဟ ဝေဂါဘိဘူတာ–ကိလေသာ ပူပန်ခြင်းအဟုန်သည် လွှမ်းမိုးအပ်ကုန်သည်၊(ဟုတ္တာ) ယေန ကေနစိ သဒ္ဓိं မိတ္တာဘာဝံ ပတ္ထေန္တိ၊ **ဘိက္ခုနိယော**တိ–ကား၊ သမာနပဗ္ဗဇ္ဇာ–တူသော ရှင်ရဟန်းအဖြစ် ရှိကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော–တို့တည်း၊ တာဟိ–ထို ဘိက္ခုနီတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိं–ကွ၊ ခိပ္ပမေဝ–လျင်စွာသာလျှင်၊ ဝိဿာသေ–အကျွမ်းဝင်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ–၏၊ တတော–ထိုသို့ အကျွမ်းဝင်လွယ်ခြင်းကြောင့်၊ သီလं–သီလသည်၊ ဘိဒ္ဓတိ–ပျက်စီးတတ်၏။

ထုလ္လကုမာရိကာ။ ။ **"ယောဗ္ဗနပ္ပတ္တာ ယောဗ္ဗနာတိတာ ဝါ"**တိ ဥဘယေနပိ မဟာလ္လိကာ အနိဝိဒ္ဓကုမာရိယောဝ ဝဒတိ၊–သာရတ္ထ၊ ဤသာရတ္ထခ္ပ် **"မဟာလ္လိကာ"**ဟု ဆိုသောကြောင့် အသက် အစိတ်,သုံးဆယ် စသည်ရှိမှ **"ထုလ္လကုမာရိကာ"**ဟု ဆိုရမည်ကဲ့သို့ ထင်၏၊ သို့သော် ယောဗ္ဗနပတ္တသဒ္ဒါသည် အပျိုအရွယ်သို့ ရောက်သူကို ဟောသောကြောင့် ထိုမျှလောက်ကြီးမှ ထုလ္လကုမာရိကာ ခေါ်မည်မဟုတ်၊ အပျိုအရွယ် ရောက်လျှင် **"ထုလ္လကုမာရိကာ"**ဟု ခေါ်နိုင်သည်။

["**အဌဝဿာ ဘဝေ ဂေါရီ, ဒသဝဿာ တု ကညကာ၊**

သမ္မတ္တေ ဒ္ဝါဒသဝဿေ, ကုမာရီတိ ဘိမီယတေ"ဟူသော အဘိဓာန်နှင့်အညီ ဒ္ဝါဒသဝဿကုမာရိထက် ကြီးသောကြောင့် **"မဟာလ္လိကာ"**ဟုလည်း ခေါ်နိုင်၏။]

မှတ်ချက်။ ။ ယောဇနာခ္ပ် **"ထုလ္လာ မဟန္တာ+ကုမာရိကာတိ ထုလ္လကုမာရိကာ"**ဟု ထုလ္လသဒ္ဒါ မဟန္တ၏ ပရိယာယ်ဟု ဖွင့်၏၊ သို့သော် ထုလ္လနန္ဒာ ထုလ္လစ္ဆယာပုဒ်တို့ခ္ပ် ထူလမှ သကတ္ထခ္ပ် ဏပစ္စည်းသက်၍ ထုလ္လဖြစ်သကဲ့သို့ ဤနေရာခ္ပ်လည်း ကိလေသာ စိတ်က ဆူဖြိုး၍ နေသောကြောင့် **"ထုလ္လကုမာရိကာ"**ဟု ခေါ်ဟန်တူသည်၊ ထို့ကြောင့် ပိန်သည်ဖြစ်စေ, ဝသည်ဖြစ်စေ **"ထုလ္လကုမာရိကာ"**ပင်တည်း။

ဘိက္ခုနိယော။ ။ ဘိက္ခုနိယော နာမ ဥဿုဿုပြဟ္ဝစရိယာ (များသော မြတ်သော အကျင့် ရှိကုန်၏၊) တထာ ဘိက္ချုပိ၊ တေသံ အညမညဝိသဘာဂဝတ္ထုဘာဝတော (မိန်းမနှင့် ယောက်ျားဖြစ်၍ အချင်းချင်း သဘောမတူသော ဝတ္ထုများဖြစ်ခြင်းကြောင့်) သန္ဌဝဝသေန (အကျွမ်းတဝင် ချစ်ခင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်) ဥပသက်မနေ ကတိပါဟေနေဝ ပြဟ္ဝစရိယန္တရာယော သိယာတိ အာဟ **"တာဟိ သဒ္ဓိं ခိပ္ပမေဝ ဝိဿာသော ဟောတိ၊ တတော သီလं ဘိဒ္ဓတိ"**တိ၊–သာရတ္ထ။

💬 တတ္ထ–ထိုဝေသိယာ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဝေသိယာနံ–ပြည့်တန်ဆာမတို့၏၊ ကုလေသု–အမျိုးတို့၌၊ ဝါ–အိမ်တို့၌၊ ကုလူပဂေါ–အိမ်သို့ကပ်တတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဟုတ္တာ(ဝါ)–၍သော်လည်းကောင်း၊ ပိဏ္ဍာပါတစရိယာဒီဟိ–ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အပဒိသိတ္တာ ဝါ–ညွှန်ပြ၍သော်လည်းကောင်း၊ (ရိုးမယ်ဖွဲ့၍သော်လည်းကောင်း၊) သိနေဟသန္ထဝစာတေန–ဖြစ်သော ချစ်ခြင်းဖြင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းရှိသော၊ ဟာဒယေန–စိတ်ဖြင့်၊ အဘိဏှဒဿနသလ္လာပ ကာမတာယ–မပြတ်မြင်ခြင်း, စကားပြောခြင်းကို အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တာသံ–ထိုပြည့်တန်ဆာမတို့၏၊ သန္တိကံ–အထံသို့၊ ဥပသင်္ကမန္တော–ချဉ်းကပ်သူကို၊ ဝေသိယာဂေါစရောတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ သော–ထိုဝေသိယာဂေါစရဖြစ်သူသည်၊ နှ စိရသေဝ–မကြာမြင့်မီပင်၊ အသုကဝေသိယာ–ထိုမည်သောပြည့်တန်ဆာမနှင့်၊ သဒ္ဓိं–ကွ၊ ဂတော–သွားပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တမ္ဗတံ–ပြောဆိုထိုက်သူ၏အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ–ရောက်၏၊ သမ္ဘတ္ထ–အလုံးစုံသော ဝိဓဝါဂေါစရ စသည်တို့၌၊ ဧသ–ဤအစီအရင်သည်၊ နယော–သိကြောင်း အစီအရင်တည်း။

ပန–ဆက်၊ ဝေသိယာဒယော–ပြည့်တန်ဆာ အစရှိသူတို့သည်၊ သလာက ဘတ္တာဒီနိ–စာရေးတံဘတ် အစရှိသူတို့ကို၊ သစေ ဒေန္တိ–ကုန်အုံ၊ (ဧဝံသတိ) ဘိက္ခူဟိ–တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိं–ကွ၊ ဂန္တွာ–သွား၍၊ သဒ္ဓိं ယေဝ–အတူသာလျှင်၊ ဘုဉ္ဇိတ္တာ–စားပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဂဟေတ္တာ–ယူပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ အာဂန္တုံ–ပြန်လာခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–သင့်၏၊ [မိမိက ပရိဝါသ်နေသော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သာမဏော ဖြစ်သောကြောင့်၊ "ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိं"ဟု ဆိုသည်၊] ဂိလာနာ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခုနိယော–တို့ကို၊ သြဝဒိတုံ ဝါ–ဆုံးမခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မံ–ကို၊ ဒေသေတုံ ဝါ–ဟောခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီနိ–ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း, အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်းအစရှိသည်တို့ကို၊ ဒါတုံ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဂစ္ဆန္တေန–သွားသော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သာမဏောသည်၊ ဘိက္ခူဟိ–တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိं–ကွ၊ ဂန္တုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ [စာအုပ်များ၌ "**ဂစ္ဆန္တေဟိ**"ဟု ရှိ၏၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သာမဏော၏ ကျင့်ဝတ်ကို ပြနေရာဖြစ်သောကြောင့် "**ဂစ္ဆန္တေန**"ဟု ရှိသင့်၏၊] ပန–ဆက်၊ ယော–အကြင် အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သာမဏောသည်၊ တထာ–ထိုညွှန်ပြသည့်အတိုင်း၊ အဂန္တွာ–မသွားမူ၍၊ မိတ္တသန္ထဝဝသေန–မိတ်ဆွေဖွဲ့ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဂစ္ဆတိ–၏၊ အယံ–ဤအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗ သာမဏောသည်၊ အနာရာဓကော–ပရိဝါသ်ကို မပြီးစေတတ်သည်၊ ဟောတိ–၏။

ဥစ္ဆာဝစာနိ ကရဏီယာနိတိ–ကား၊ မဟန္တ ခုဒ္ဒကာနိ–အကြီးအငယ် ဖြစ်ကုန်သော၊ (ယာနိ တာနိ) ကမ္မာနိ–အကြင်အလုပ်တို့သည်၊ (သန္တိ–ရှိကုန်၏၊) တတ္ထ–ထိုအလုပ်တို့တွင်၊ ဃဏ္ဍီ–တီးခတ်အပ်သော ခေါင်းလောင်းကို၊ (ကုလားတက်, ကြေးမောင်း,ကျောက်စည်စသည်ကို၊) ပဟရိတ္တာ–တီးခတ်၍၊ သမဂ္ဂေန–ညီညွတ်လျှာ

သံယေန–သံယာသည်၊ သန္ဓိပတိတ္ဘာ–စည်းဝေး၍၊ ကတ္တာဗ္ဗာနိ–ပြုထိုက်ကုန်သော၊ စေတိယမဟာပါသာဒပဋ္ဌိသခ်ံရဏာဒီနိ–စေတီကို ပြုပြင်ခြင်း, **ပြာသာဒ်ကြီး**ကို ပြုပြင်ခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ကမ္မာနိ–အလုပ်တို့သည်၊ ဥစ္စာနိ နာမ–**ကြီး**သော အလုပ်တို့မည်၏၊ စီဝရဓောဝနရဇနာဒီနိ–သင်္ကန်းဖွပ်လျှော်ခြင်း, သင်္ကန်း**ဆိုး**ခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ခန္ဓကဝတ္တပရိယာပန္နာနိ စ–ခန္ဓကဝတ်၌ ပါဝင်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဂ္ဂိသာလဝတ္တာဒီနိ–မီးတင်းကုတ်၌ ပြုအပ်သော ဝတ်အစရှိကုန်သော၊ အာဘိသမာစာရိကာနိ–ထူးကဲလွန်မြတ်, ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော ကျင့်ဝတ်တို့သည်၊ အဝစာနိ နာမ–ငယ်သော အလုပ်တို့ မည်၏။

တတ္ထ နု ဒကွော ဟောတိ–ကား၊ တေသု ကမ္မေသု–ထိုအလုပ်တို့၌၊ (ယောဇနာ၌ "**တေသု တေသု နဝကမ္မေသု**"ဟု ရှိ၏၊) ဆေကော–ကျွမ်းကျင်သည်၊ သုသိက္ခိတော–ကောင်းစွာ သင်အပ်ပြီးသော အတတ်ရှိသည်၊ နု ဟောတိ–မဖြစ်၊ **နု အနုလသောတိ**–ကား၊ ဥဋ္ဌာနဝီရိယသမ္ပန္နော–ထကြွလုံ့လ ဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံသူသည်၊ နု ဟောတိ၊ (ပါဠိတော်၌ "**အနုလသော–ပျင်းရိသူ မဟုတ်သည်၊ ဝါ–မပျင်းရိသူသည်**"ဟု ပေး၊) ဘိက္ခုသ်ယသ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ ကမ္မံ–အလုပ်သည်၊ အတ္ထိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ သုတ္တာ–ကြား၍၊ ပဂေဝ–စောစောကပင်၊ ဘတ္တကိစ္စံ–ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ဂဇ္ဘန္တရံ–အခန်းတွင်းသို့၊ ပဝိသိတ္တာ–ဝင်၍၊ ယာဝဒတ္ထံ–အလိုရှိတိုင်း၊ (အိပ်ချင်သလောက်၊) သုပိတ္တာ–အိပ်ပြီး၍၊ သာယံ–ညနေချမ်းမှ၊ နိက္ခမတိ–ထွက်၏၊ **တတြ ပါယာယာတိ**–ကား၊ တေသု တေသု ကမ္မေသု–ထိုထိုအလုပ်တို့၌၊ ဥပါယဘူတာယ–နည်းလမ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ **ဝီမံသာယာတိ**–ကား၊ ဌာနုပ္ပတ္တိကဝီမံသာယ–အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော စူးစမ်းတတ်သော ပညာနှင့်၊ ဝါ–တစ်ခဏချင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော စူးစမ်းတတ်သော ပညာနှင့်၊ (သမန္နာဂတောဿ စပ်၊) ဣဒံ–ဤအမှုကို၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ (သည်ပုံ သည်နည်း၊) ကတ္တဗ္ဗံ–ပြုထိုက်၏၊ ဣဒံ–ကို၊ ဧဝံ–သို့၊ (သည်ပုံ သည်နည်း၊) နု ကတ္တဗ္ဗံ–မပြုထိုက်၊ ဣတိ–သို့၊ တသ္မိံ ယေဝ ခဏေ–ထို အလုပ်ရှိရာ ခဏာ၌ပင်၊ ("**ဌာနု**"၏ အဖွင့်) ဥပ္ပန္နပညာယ–ဖြစ်သောပညာနှင့်၊ သမန္နာဂတော–ပြည့်စုံသည်၊

ဥစ္စာဝစာနိ။ ။ ဥစ္စ၌ ဥပုဗ္ဗ+စိ၎ဂတ်+အစ်ပစ္စည်း၊ ဥ(ဗာဟုံ ဥက္ခိပ္ပ)+စီယန္တေတိ ဥစ္စာနိ၊ (ထောမနိမိတ်ကို မီးသောဝိဂြိုဟ်၊) လက်ရုံးကို မြှောက်၍ စီအပ်ပြုလုပ်အပ်သော အထက် အမြင့်ရှိသော အလုပ်များကို "**ဥစ္စ**"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုအလုပ်ကဲ့သို့ မမြင့်သော်လည်း ကြီးကျယ်သော အလုပ်များကို တပင်တပန်း ပြုလုပ်ရ၍ မြင့်သောအလုပ်နှင့် တူသောကြောင့် "**သဒိသူပစာရ**"အားဖြင့် "**ဥစ္စ**"ဟု ခေါ်ရသည်၊ အဝစ၌ အဝပုဗ္ဗ+စိ၎ဂတ်+အစ်ပစ္စည်းဟု ကြံ၊ အဝ (ဗာဟုံ အဝက္ခိယျ) စီယန္တေတိ အဝစာနိ–လက်ရုံးကို အောက်ချ၍ အေးအေးသာ ပြုရသော အလုပ်ငယ်များကို "**အဝစ**"ဟု ခေါ်ရသည်။ ‘ထောနိမိတ်၌ အဝစဟု ရှိ၊ "**အဝစယ**"ဟု ရှိ၏၊ ထိုအလို–"**ဥစ္စာဝစယာနိ**" ဟု ရှိရလိမ့်မည်၊] ယောဇနာ၌ တစ်မျိုး ဖွင့်ထား၏။

နှ ဟောတိ–မဖြစ်၊ [ဌာနသဒ္ဒါသည် **"တစ်ခဏခြင်း"**အနက်ကို ဟော၏၊ ဤ အဖွင့်ကို ကြည့်၍၊ **"ဌာနတော + ဥပ္ပတ္တိ ဌာနုပ္ပတ္တိ၊ ဌာနုပ္ပတ္တိ ယသောတိ ဌာနုပ္ပတ္တိကာ၊ (ဝိမံသာ)"**ဟု ပြု။]

နှ အလဲ ကာတုံ နှ အလဲ သံဝိဓာတုန္တိ–ကား၊ သဟတ္ထာပိ–မိမိလက်ဖြင့်လည်း၊ (ကိုယ်တိုင်လည်း၊) ကာတုံ–ပြုခြင်းငှာ၊ သမတ္ထော–စွမ်းနိုင်သည်၊ နှ ဟောတိ–မဖြစ်၊ ဘန္တေ–အရှင်ဘုရား၊ ကဏ္ဍထ–ကိုင်တော်မူပါကုန်၊ ဒဟရ–ဦးပဋ္ဌင်းငယ်၊ ကဏ္ဍ–ကိုင်လော၊ သာမဏေရ–သာမဏော၊ ကဏ္ဍ–ကိုင်လော၊ တုမှေ ဝါ–သင်တို့သည်သော်လည်း၊ သစေ နံ ကရိဿထ–အကယ်၍ မပြုကြကုန်အုံ၊ အမှေ ဝါ–ငါတို့သည်သော်လည်း၊ သစေ နံ ကရိဿထ–အကယ်၍ မပြုကြကုန်အုံ၊(ဧဝံသတိ) ကော–အဘယ်သူသည်၊ ဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ ဣမံ–ဤအလုပ်ကို၊ ကရိဿတိ–ပြုလတ္တံ့နည်း?၊ ဣတိ ဧဝံ–ဤသို့၊ ဥဿာဟံ–အားထုတ်ခြင်းကို၊ (အားတက်သရော ကို၊) ဇနေတ္တာ–ဖြစ်စေ၍၊ သံဝိဓာတုံ–စီမံခြင်းငှာလည်း၊ အညမညံ–အခြား တစ်ယောက် အခြားတစ်ယောက်ကို၊ ကာရေတုမ္မိ–ပြုစေခြင်းငှာလည်း၊ (သံဝိဓာတုံ ကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) သမတ္ထော–သည်၊ နှ ဟောတိ–မဖြစ်၊ ဘိက္ခူဟိ–တို့သည်၊ ကမ္မံ–အလုပ်ကို၊ ကရိဿာမ–ပြုကြကုန်စို့၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တေ–ပြောဆိုအပ်သော်၊ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ရောဂံ–ရောဂါကို၊ အပဒိသတိ–ညွှန်ပြ၏၊ ကမ္မံ–အလုပ်ကို၊ ကရောန္တာနံ–ပြုလုပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ သမိပေနေဝ–အနီးဖြင့်သာ၊ ဝိစရတိ–လှည့်လည်၏၊ သီသမေဝ–ဦးခေါင်းကိုသာ၊ ဒဿေတိ–ပြ၏၊ (ရောဂါ တစ်ခုခုကို မညွှန်ပြလျှင်လည်း **"သူလည်း ပါဝင်နေသည်"**ဟု ဆရာကြီး သမားကြီးတို့က ထင်အောင် အလုပ်လုပ်သော ရဟန်းများ၏အနီး၌ လှည့်လည် နေ၏၊ **"သီသံ ဒဿေတိ"**ကား ထိုခေတ်က အသုံးတစ်မျိုးတည်း၊ ယခုအခါ အလုပ်ကို ထိုက်ရိုက်မလုပ်ဘဲ ကိုယ်ရောင်ပြသည်ဟူသော အသုံးအနှုန်းမျိုး ဖြစ်သည်၊) အယမ္မိ–ဤ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေသည်လည်း၊ အနာရာဓကော–ပရိဝါသ်ကို မပြီးစေတတ်သည်၊ ဟောတိ–၏။

နှ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတီတိ–ကား၊ ဗလဝစ္ဆန္ဒော–အားကြီးသော ဆန္ဒရှိသည်၊ နှ ဟောတိ၊ **ဥဒ္ဒေသေတိ**–ကား၊ ပါဠိပရိယာပုဏာနေ–ပါဠိကို သင်ယူခြင်း၌လည်း ကောင်း၊ **ပရိပုစ္ဆာယာတိ**–ကား၊ အတ္ထသံဝဏ္ဏနေ–အနက်ကို နာယူခြင်း၌လည်းကောင်း၊ **အဓိသီလေတိ**–ကား၊ ပါတိမောက္ခသီလေ–ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၌လည်းကောင်း၊ **"အဓိသီလေ–လူတို့ကျင့်အပ်သော ငါးပါး, ရှစ်ပါး စသည်ထက် လွန်ကဲသော**

တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော။ ။ သင်္ကတ၌ **"တိပ"**ဓာတ် ရက်ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော **"တိဗ္ဗ"**ပုဒ်သည် ပါဠိ၌ **"တိဗ္ဗ"**ဟု ဖြစ်၏၊ **"တိဓိဏာ–ထက်မြက်"**ဟူသော အနက်နှင့် အခြားအနက်များ ကို ဟော၏၊ ဤ၌ ဗလဝသည် တိဓိဏာ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် **"ဗလဝစ္ဆန္ဒော"** ဟု ဖွင့်သည်။ [**"ဗလဝံ သုဌုစာတိ ဝါ"**–အဘိဓာန် ၁၁၃၈။]

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလဋ္ဌ"ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊) **အဓိစိတ္တော**တိ–ကား၊ လောကိယ သမာဓိဘာဝနာယ–လောကီသမာဓိကို ပွားစေခြင်း၌လည်းကောင်း၊ (**"အဓိစိတ္တော–ကာမာဝစရသမာဓိထက် လွန်ကဲသော စျာန်သမာဓိဘာဝနာ၌"**ဟု ပါဠိတော်၌ပေး၊) **အဓိပညာယာ**တိ–ကား၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂဘာဝနာယ–လောကုတ္တရာမဂ်ကို ပွားစေခြင်း၌လည်းကောင်း၊ (လောကီပညာထက် သာလွန်သောကြောင့် လောကုတ္တရာပညာကို၊ **"အဓိပညာ"**ဟု ခေါ်သည်၊ **"အဓိပညာယ–လောကီပညာထက် သာလွန်သော လောကုတ္တရာမဂ်ပညာ၌"**ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။)

☰ **သက်ဿော ဟောတီ**တိ–ကား၊ ဣဓ–ဤသာသနာတော်သို့၊ အာဂတော–ရောက်လာသည်၊ ဟောတိ–၏၊ (**"သက်ဿော–ပြောင်းရွှေ့ခဲ့သည်"**ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး၊) **တသ သတ္ထုနော**တိ–ကား၊ တိတ္ထာယတနသာမိကသ–တည်ရာဖြစ်သော အယူ၏အရှင်ဖြစ်သော၊ ဝါ–တိတ္ထိတို့၏တည်ရာ မိစ္ဆာအယူ၏အရှင်ဖြစ်သော၊ တသ (သတ္ထုနော)–ထိုဆရာ၏၊ (အဝဏ္ဏော စသည်၌ စပ်၊) **တသ ဒိဋ္ဌိယာ**တိ–ကား၊ တသ–ထိုဆရာ၏၊ သန္ဓာယ–ဥစ္စာဖြစ်သော၊ လဒ္ဓိယာ–အယူ၏၊ (အဝဏ္ဏော စသည်၌ စပ်၊) [ဣဒါနိ–ယခုအခါ၌၊] သာယေဝလဒ္ဓိ–ထိုအယူကိုပင်၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ တသ တိတ္ထကရသ–ထိုအယူကိုပြုတတ်သော ဆရာကြီးသည်၊ (ဂဟိတာ–၌စပ်၊) ဝါ–အား၊ ခမတိ စေဝ–နှစ်သက်လည်း နှစ်သက်၏၊ ရုစ္စတိ စ–ကြိုက်လည်း ကြိုက်၏၊ ဣဒမေဝ–ဤအယူသည်သာ၊ သစ္စံ–မှန်၏၊ ဣတိ စ–ဤသို့လည်း၊ ဒဠှဂ္ဂါဟေန–မြဲမြဲစွာ ယူခြင်းဖြင့်၊ ဂဟိတာ–ယူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ တသ–ထိုဆရာကြီး၏၊ ခန္တိရုစိအာဒါယောတိ–ခန္တီရုစိအာဒါယောဟူ၍၊

အဓိစိတ္တော။ ။စိတ္တသဒ္ဒါသည် စိတ် (ဝိညာဉ်)ဟူသော အနက်၌ ထင်ရှားပြီးဖြစ်၏၊ ဤနေရာ၌ စိတ်ကို ခေါင်းတပ်၍ ပဓာနနည်းအားဖြင့် ဆိုထား၏၊ ထို့ကြောင့် စိတ္တာဖြင့် သမာဓိကို ယူစေလိုရကား **"လောကိယသမာဓိဘာဝနာယ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ [စိတ္တသီသေနေတ္တ သမာဓိ နိဒ္ဒေါ–ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ပဌမဂါထာအဖွင့်၊] မဟာဋီကာကား မုချနည်းလည်း ဖွင့်သေး၏။

တိတ္ထာယတနသာမိကသ။ ။တရန်တို့ ဥပ္ပလဝဏ်တို့ သတ္တာ ဥမ္မဂ္ဂနိဒ်ုံ ကရောန်တို့ ဇတ္ထာတိ တိတ္ထံ၊ ဎတ်မှု ဖော်မှု ရေကူးမှုကို ပြုရာဆိပ်ကမ်း၊ တိတ္ထံဝိယာတိ တိတ္ထံ–ထိုဆိပ်ကမ်းနှင့်တူသော (မိစ္ဆာအယူ ရှိသူတို့၏ ဎတ်ရာ ဖော်ရာ ကူးရာ) မိစ္ဆာအယူ၊ ထိုအယူသည် ထိုအယူရှိသူတို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် အာယတနမည်၏၊ ထိုအယူ၏ အရှင်ဖြစ်သော တိတ္ထိဆရာကြီးကို **"တိတ္ထာယတနသာမိက"**ဟု ဆိုသည်။

ဣဒါနိ၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။**"ဣဒါနိ"**၏ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် ပါဠိပျက်နေဟန်တူသည်၊ **"သာယေဝ လဒ္ဓိ"**ကို **"ဝုစ္စတိ"**၌ ပဓာနစပ်၊ **"ဂဟိတာ"**၌ အပဓာနစပ်၊ **"ယသ္မာ တသ၊ပေ၊ ခမတိ၊ တသ္မာ တသ ခန္တိ တိ ဝုစ္စတိ"**ဟုလည်းကောင်း, **"ယသ္မာ၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ တသ ရုစိတိ ဝုစ္စတိ"**ဟုလည်းကောင်း, **"ယသ္မာ ဣဒမေဝ၊ပေ၊ ဂဟိတာ တသ္မာ တသ အာဒါယောတိ ဝုစ္စတိ"**ဟုလည်းကောင်း အသီးသီးတွဲပါ။

ဝုစ္စတိ–၏၊ တေန–ကြောင့်၊ တသ ခန္ဓိယာ၊ ပေ၊ အာဒါယသာတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

အဝဏ္ဏေ ဘညမာနေတိ–ကား၊ ဂရဟ်ဘာယ–ကဲ့ရဲ့ကြောင်းစကားကို၊ ဝါ–ကဲ့ရဲ့အပ်သော အပြစ်ကို၊ ဘညမာနာယ–ပြောဆိုအပ်သော်၊ (ကုပိတော ဟောတိ စသည်ဖြင့်စပ်၊) **အနဘိရဒ္ဓေ**တိ–ကား၊ အပရိပုဏ္ဏာသက်ပွေါ–မပြည့်စုံသော အကြံအစည်ရှိသည်၊ (ဟောတိ–၏၊) ပဂ္ဂဟိတစိတ္တော–ချီးမြှောက်အပ်သောစိတ်ရှိသည်၊ နော(ဟောတိ)–မဖြစ်၊ [အနဘိရဒ္ဓေါပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်ဌ ပြခဲ့ပြီ၊] **"အပရိပုဏ္ဏာသက်ပွေါ နော ပဂ္ဂဟိတစိတ္တော"** တို့ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊] **ဥဒဏ္ဍေါ**တိ–ကား၊ အဗ္ဘန္တရကာယစိတ္တော (အဘိ+ဥန္တရကာယစိတ္တော)–အလွန်တက်ကြွသော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ၊) **ဣဒံ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ အနာရာဓနိယသ္မိံ**–ကား၊ ဘိက္ခဝေ–တို့၊ တသ သတ္ထုနော–ထိုဆရာ၏ လည်းကောင်း၊ တသေဝ–ထိုဆရာ၏ ပင်၊ လဒ္ဓိယာ စ–အယူ၏ လည်းကောင်း၊ အဝဏ္ဏေ–ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ်ကို၊ ဘညမာနေ–ပြောဆိုအပ်သော်၊ ကိं–အဘယ်ကြောင့်၊ ဣဓမေ–ဤရဟန်းတို့သည်၊ ပရံ–သူတစ်ပါး ကို၊ ဂရဟန္တိ–ကဲ့ရဲ့ကုန်ဘိသနည်း?၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ကာယဝစီဝိကာရနိဗ္ဗတ္တက်–ကိုယ်၏ထူးခြားသော အမှုအရာ, နှုတ်၏ထူးခြားသော အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ယဒိဒံ အနတ္တမနတ္တံ–အကြင်မိမိစိတ်မရှိသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ဝါ–မနှစ်သက်သူ၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါဒီနံ–တို့၏၊ အဝဏ္ဏေ–ကို၊ ဘညမာနေ–သော်၊(ယဒိဒံ) အတ္တမနတ္တံ စ–အကြင် မိမိစိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သူ၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ တသေဝ သတ္ထုနော–ထိုဆရာ၏ ပင်လျှင်လည်းကောင်း၊ တသေဝ–၏ပင်၊ လဒ္ဓိယာစ–၏လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏေ–ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဘညမာနေ–သော်၊ ယံ အတ္တမနတ္တံ စ–သည်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါဒီနံ–တို့၏၊ ဝဏ္ဏာဘာဏေ–ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုရာ၌၊ ယံ အတ္တမနတ္တံ စ–သည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ၊) ဣဒံ–ဤအလုံးစုံသည်၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသ–ရေး၌ အညတိတ္ထိယဖြစ်သော သာမဏေ၏၊ အနာရာဓနိယသ္မိं–ပရိဝါသ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို မပြီးစေတတ်သောအမှု၌၊ သဃ်ာတနိယံ–ပေါင်းစုအပ်သော လက္ခဏာတည်း၊ အနာရာဓကေ–မပြီးစေတတ်သောအမှု၌၊ ပရိဝါသဝတ္တံ–ပရိဝါသ်၏ ကျင့်ဝတ်ကို၊ အပူရကေ–မပြည့်စေတတ်သော၊ ကမ္မေ–အမှု၌၊ ဣဒံ–ဤအလုံးစုံသည်၊ လိဂံ–အသွင်တည်း၊ ဣဒံ–သည်၊ လက္ခဏံ–အမှတ်အသားတည်း၊ ဣဒံ–သည်၊ အစလပမာဏံ–မလှုပ်ရှားနိုင်သော ပမာဏတည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အနာ၊ ပေ၊ သဃ်ာတနိယံ (ကံ)။ ။အနာရာဓနိယသ္မိံကို **"အနာရာဓကေ"**ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုသို့ ဖွင့်သဖြင့် အာပုဗ္ဗ + ရာဓဓာတ် + အနီယပစ္စည်း၏ ကတ္တားဟောကို ပြ၏၊ ယောဇနာ၌ ကရဏသာဓ် ပြလေသည်၊ သံဃာတနိယံ၌ သံပုဗ္ဗ + ဟနဓာတ်သည်

ဧဝံ အနာရာဓကောပေ၊ နဉပသမ္ဘာဒေတဗ္ဗောတိ–ကား၊ ဣတော–ဤအင်္ဂါတို့တွင်၊ ဧကေနပိ–တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ အင်္ဂေန–အင်္ဂါနှင့်၊ သမန္နာဂတော–ပြည့်စုံသော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေကို၊ နဉပသမ္ဘာဒေတဗ္ဗော–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ [ယောဇနာ၌ ဣတောကို အပါဒါန်ပေး၍ **"နိဟညေန"**ဟု စပ်ပုဒ်ထည့်သည်၊ **"ဣတော–ဤအင်္ဂါတို့မှ၊ နိဟညေန–ထုတ်ဆောင်အပ်သော"**ဟု ပေး၊] သုဏ္ဏပဏ္ဍေ–၌၊ သဗ္ဗ–အလုံးစုံသော ကျင့်ဝတ်ကို၊ ဝုတ္တ ဝိပလ္လာသေန–ဆိုအပ်ပြီးသော ကျင့်ဝတ်၏ပြောင်းပြန်အားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗ–၏၊ **ဧဝံ အာရာဓကော ခေါ ဘိက္ခဝေ**တိ–ကား၊ ဧဝံ–သို့၊ **အတိကာလေန**–အလွန်စောလွန်းသောအခါ၌၊ နဂါမပွဝေသနံ–ရွာတွင်းသို့ မဝင်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (အတ္တမနတာတိဝယ် ဣတိ၌ စပ်၊) အတိဒိဝါ–အလွန် နေမြင့်မှ၊ နပဋိက္ကမနံ–မပြန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ နဝေသိယာဒိဂေါစရတာ–ပြည့်တန်ဆာမ အစရှိသော ကျက်စားရာရှိသူမဟုတ်သည်၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗဟ္ဘစာရီနံ–သီတင်းသုံးဖော်တို့၏၊ ကိစ္စေသု–ကိစ္စတို့၌၊ ဒက္ခတာဒိ–ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ် အစရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဒေသာဒီသု–ပါဠိကိုရွတ်ပြခြင်းအစရှိသည်တို့၌၊ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒတာ–ထက်သန်သော ဆန္ဒရှိသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တိတ္ထိယာနံ–တို့၏၊ အဝဏ္ဏဘာဏနေ–ဂုဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်အပြစ်ကို ပြောဆိုခြင်း၌၊ အတ္တမနတာ–မိမိစိတ်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဝါ–နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါဒီနံ–ဘုရားအစရှိသော ရတနာသုံးပါးတို့၏၊ အဝဏ္ဏဘာဏနေ–၌၊ အနတ္တမနတာ–လည်းကောင်း၊ ဝါ–လည်းကောင်း၊ တိတ္ထိယာနံ–တို့၏၊ ဝဏ္ဏဘာဏနေ–ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုခြင်း၌၊ အနတ္တမနတာ–လည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓါဒီနံ–တို့၏၊ ဝဏ္ဏဘာဏနေ–၌၊ အတ္တမနတာ–လည်းကောင်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ အဌ–ကုန်သော၊ ဣမေသံ တိတ္ထိယ ဝတ္ထာနံ–ဤ တိတ္ထိဖြစ်ခဲ့ဖူးသူ၏ ကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ ပရိပူရကောန–ဖြည့်ကျင့်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဘိက္ခူနံ–တို့ကို၊ အာရာဓကော ပရိတောသကော–နှစ်သက်စေတတ်သော၊ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော–အညတိတ္ထိယ ပုဗ္ဗသာမဏေကို၊ အာဂတော–ရောက်လာပြီးသည်၊ (သမာနော) ဥပသမ္ဘာဒေတဗ္ဗာ–၏၊ [အာရာဓကောကို ပရိတောသကောဟု ဖွင့်သည်၊ **"ပြီးစေခြင်း"**အနက်ဟောမဟုတ်–ဟူလို။]

ပေါင်းစုခြင်းအနက်ဟောတည်း၊ **"သံ ဟညတေတိ သံဃာတနိယံ–ပေါင်းစုအပ်သော လက္ခဏာ"** မိမိပြောင်းရွှေ့လာခဲ့သော အယူ၏အရှင်ဖြစ်သော ဆရာ၏လည်းကောင်း, ထိုဆရာ့အယူ၏လည်းကောင်း, အပြစ်ပြောလျှင် မနှစ်သက်ခြင်း, ဗုဒ္ဓ စသည်တို့၏ အပြစ်ပြောလျှင် နှစ်သက်ခြင်း, ဆရာ၏လည်းကောင်း, ဆရာ့အယူ၏လည်းကောင်း ဂုဏ်ကိုပြောလျှင် နှစ်သက်ခြင်း, ဗုဒ္ဓ စသည်တို့၏ ဂုဏ်ကိုပြောလျှင် မနှစ်သက်ခြင်း ဤလေးပါးသောလက္ခဏာသည် ပရိဝါသကျင့်ဝတ်ကို မပြီးစေတတ်သောအမှု၌ မလျှပ်မရှားနိုင် မြဲခိုင်သော အမှတ်လက္ခဏာ ဖြစ်သည်၊ ဤလက္ခဏာကိုကြည့်၍ အယူတစ်ခုမှ အယူဟစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့လာသူတိုင်းကို အကဲခတ်နိုင်သည်။

ပန–ဆက်၊ ဥပသမ္ဘဒမာဌကေပိ–ပဋ္ဌင်းခံရာ တန်ဆောင်းဝန်းဌ်လည်း၊ ဧကံ–တစ်ခုသော၊ ဝတ္ထုं–ကျင့်ဝတ်ကို၊ သစေ ဘိန္နတိ–အကယ်၍ ဖျက်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပုန–တစ်ဖန်၊ စတ္တာရော မာသေ–လေးလတို့ပတ်လုံး၊ ပရိဝသိတဗ္ဗံ–ပရိဝါသ်နေရာ၏၊ (ထပ်၍ ပရိဝါသ်နေပါ–ဟူလို၊) ပန–ဆက်၊ ဘိန္နသိက္ခာယ–ပျက်သောသိက္ခာရှိသော၊ သိက္ခာမာနာယ–သိက္ခာမာန်အား၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ သိက္ခာပဒါနိ စ–သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သိက္ခာသမ္မုတိ စ–သိက္ခာသမ္မုတိတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒိယျတိ ယထာ–ပေးအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊ ဣမဿ–ဤအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေအား၊ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပုန–တဖန်၊ ဒါတဗ္ဗံ–ပေးဖွယ်ရှိသည်၊ နာ အတ္ထိ–မရှိ၊ ဟိ–မှန်၊ ပုဗ္ဗေ–ဌ်၊ ဒိန္နပရိဝါသောယေဝ–ပေးအပ်ပြီးသော ပရိဝါသ်သည်သာ၊ တဿ–ထိုအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေ၏၊ ပရိဝါသော–တည်း၊ တဿာ–ကြောင့်၊ ပုန–ဖန်၊ စတ္တာရော မာသေ–တို့ပတ်လုံး၊ ပရိဝသိတဗ္ဗံ–ရာ၏၊ ပရိဝသန္တော–ပရိဝါသ်နေစဉ်၊ အန္တရာ–လေးလမပြည့်မီ အကြားဌ်၊ အဌ–ရှစ်ပါးကုန်သော၊ သမာပတ္တိယော–သမာပတ်တို့ကို၊ သစေ နိဗ္ဗတ္တေတိ–အကယ်၍ဖြစ်စေအုံ့၊ (ဧဝံသတိ) လောကိယဓမ္မော နာမ–လောကီတရားမည်သည်၊(လောကီစျာန်သမာဓိမည်သည်၊) ကုပ္ပနသဘာဝေါ–ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏၊ (တဿာ–ကြောင့်၊) နာ ဥပသမ္ဘာဒေတဗ္ဗော–ထိုက်၊ စတ္တာရော မာသေ–တို့ပတ်လုံး၊ ပုရိတဝတ္တော–ဖြည့်အပ်ပြီးသော ကျင့်ဝတ်ရှိသူကိုသာ၊ ဥပသမ္ဘာဒေတဗ္ဗော–၏၊ ။

ပန–သို့မဟုတ်၊ ပရိဝသန္တော–**စဉ်**၊ **စ**တ္တာရိ–ကုန်သော၊ **မ**ဟာဘူတာနိ–**မ**ဟာဘုတ်တို့ကို၊ သစေ ပရိဂ္ဂဏှာတိ–**အ**ကယ်၍ ပိုင်းခြား၍ယူနိုင်အုံ့၊ ဥပါဒါရူပါနိ–ဥပါဒါရုပ်တို့ကို၊ (သစေ) **ပ**ရိစ္ဆိန္နတိ–**အ**ကယ်၍ ပိုင်းခြားနိုင်အုံ့၊ နာမရူပံ–ကို၊ (သစေ) ဝဝတ္ထပေတိ–အကယ်၍ ပိုင်းခြားမှတ်သားနိုင်အုံ့၊ တိလက္ခဏံ–လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးသို့၊ အာရောပေတွာ–တင်၍၊ ဝိပဿနံ–ဝိပဿနာကို၊ (သစေ) အာရဘတိ–အကယ်၍ အားထုတ်အုံ့၊ (**ဧ**ဝံ**သ**တိ) **လော**ကိယဓမ္မော နာမ–မည်သည်၊ (လောကီဖြစ်သော **ကာ**မာ**ဝ**စ**ရ**ဝိ**ပ**ဿ**နာ** မည်သည်၊) ကုပ္ပနသဘာဝေါ–၏၊ (တဿာ–ကြောင့်၊) **နေ**ဝ **ဥ**ပ**သ**မ္ဘာ**ဒေ**တ**ဗ္ဗော**–ထိုက်၊ ပန–ကား၊ ဝိပဿနံ–ကို၊ ဝဓေတွာ–တိုးပွား**စေ**၍၊ **သော**တာ**ပ**တ္တိ**မ**ဂ္ဂ–**သော**တာ**ပ**တ္တိ**မ**ဂ်ကို၊ သစေ ပဋ္ဌိလဘတိ–အကယ်၍ရအုံ့၊ (ဧဝံ–သတိ) ဝတ္ထု–ပရိဝါသ ကျင့်ဝတ်သည်၊ ပရိပုဏ္ဏံယေဝ–ပြည့်ပြီးသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ–ဖြစ်တော့၏၊ (လေးလမပြည့်သော်လည်း သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရသဖြင့် ပရိဝါသကျင့်ဝတ် ပြည့်ပြီ–ဟူလို၊) သဗ္ဗဒိဋ္ဌိဂတာနိ–အလုံးစုံသော မိစ္ဆာအယူတို့ကို၊ သမူဟတာနိ–**အ**ကြွင်းမဲ့ပယ်နှုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသလ္လံ–ဝိစိကိစ္ဆာတည်းဟူသော မြှားငြောင့်ကို၊ **အ**ဗ္ဘုဇ္ဇံ–ပယ်နှုတ်အပ်ပြီ၊ တံ ဒိဝသမေဝ–သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရရာ ထိုနေ့ဌ်သာ၊ ဥပသမ္ဘာဒေတဗ္ဗော–၏၊ တိတ္ထိယလိင်္ဂေ–တိတ္ထိ အသွင်ဌ်၊ ဌိတော–တည်လျက်၊

သောတာပန္နော–သောတာပန်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ–အကယ်၍မူလည်းဖြစ်အုံ၊ (ဧဝံသတိပိ–သော်လည်း၊) ပရိဝါသကိစ္စံ–ပရိဝါသ်ကျင့်ဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ–မရှိတော့၊ တဒဟေဝ–ထိုနေ့ဘဲပင်၊ ပဗ္ဗာဇေတွာ–ရှင်ဖြစ်စေပြီး၍၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗောတိ–၏။။

ဥပဠာယမူလကံ စီဝရံ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ–ကား၊ ဥပဠာယံ–ဥပဠာယ်ကို၊ ဣသရံ–အစိုးရသူကို၊(သင်္ကန်းပိုင်ဆိုင်သူကို၊) ကတွာ–၍၊ တဿ–ထိုအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေဖို့၊ စီဝရံ–ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ–ရှာမှီးထိုက်၏၊ ပတ္တမ္မိ–ကိုလည်း၊ ထထေဝ–ထို့အတူပင်၊ (ပရိယေသိတဗ္ဗံ–၏၊ **"ဥပဠာယမူလကသပိတ်ကို ရှာပါ"** ဟူလို၊) တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဥပဠာယဿ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ ပတ္တစီဝရံ–သည်၊ ယဒိ အတ္ထိ–အုံ၊ (ဧဝံသတိ) ဣမဿ–ဤအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေအား၊ ဒေဟိ–ပေးလိုက်ပါလော၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တွေ–လျှောက်ထိုက်၏၊ အထ နတ္ထိ–အကယ်၍ မရှိအုံ၊ အညေ–ဥပဠာယ်မှ အခြားသောရဟန်းတို့သည်၊ ဒါတုကာမာ–ပေးလိုကုန်သည်၊ (အထ) ဟောန္တိ–ကုန်အုံ၊ (ဧဝံသတိ) တေဟိပိ–ထိုဥပဠာယ်မှ အခြားရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဣဒံ–ဤသပိတ်သင်္ကန်းကို၊ တုမှာကံ–အရှင်တို့၏ ဥစ္စာကို၊ ကတွာ–ပြု၍၊ ဣမဿ–ဤအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗသာမဏေအား၊ ဒေထ–ပေးပါကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်၍၊ ဥပဠာယဿေဝ–အားသာလျှင်၊ ဒါတဗ္ဗံ–ပေးရာ၏၊ (အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗအား အခြားရဟန်းတို့က တိုက်ရိုက်မပေးလိုက်ပါနှင့်၊ ဥပဠာယ်အား လျှောက်ပြီးမှ ဥပဠာယ်ကတစ်ဆင့် ပေးပါစေ–ဟူလို။)

ကသ္မာ–အဘယ်ကြောင့်နည်း?၊ တိတ္ထိယာ နာမ–တိတ္ထိတို့မည်သည်၊ ဝိလောမာ–ဆန့်ကျင်ဘက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏၊ သံဃေန–သည်၊ မေ–တပည့်တော်အား၊ ပတ္တစီဝရံ–ကို၊ ဒိန္နံ–အပ်ပြီ၊ မယှံ–တပည့်တော်၏၊ တုမှေသု–အရှင်ဘုရားတို့၌၊ (ဥပဠာယ်ကို ဆိုသည်၊) အာယတ္တံ–စပ်ဆိုင်သော အရာဝတ္ထုသည်၊ ကိံ–အဘယ်မှာနည်း?၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တွာ–လျှောက်၍၊ ဩဝါဒါနုသာသနီ–ဆုံးမကန့်မြစ်ခြင်းကို၊ နှ ကရေယျုံ–မပြုကုန်ရာ၊ ဝါ–မလိုက်နာကုန်ရာ၊ ပန–အနွယကား၊ ဥပဠာယေန–နှင့်၊ [များသောအားဖြင့် အာယတ္တနှင့် တွဲရာဝယ် ဆဋ္ဌီသာရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် **"ဥပဠာယဿ"**ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏၊] အာယတ္တဇီဝိကတ္တာ–စပ်သောအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (သပိတ်,သင်္ကန်းက ဥပဠာယ်ထံမှ ရသောကြောင့်၊) တဿ–ထိုဥပဠာယ်၏၊ ဝစနကရော–စကားကို ပြုလုပ်သူသည်၊ ဝါ–စကားကို လိုက်နာသူသည်၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လတ္တံ့၊ တေန–ကြောင့်၊ အဿ–ထိုအညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဖို့၊ ဥပဠာယမူလကံ–ဥပဠာယ်လျှင် အရင်းခံရှိသော၊ စီဝရံ–ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗံ–ရာ၏၊ ဣတိ, ဝုတ္တံ–ပြီ၊ [**"တေနဿ"**ဟု **"အဿ"**မပါလျှင် ကောင်း၏၊ **"တေန–ကြောင့်၊ ဥပဠာယမူလကံ စီဝရံ ပရိယေသိတဗ္ဗံတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ပြီ"**ဟု ပေး။]

ဘဏ္ဍုကမ္မာယာတိ–ကား၊ ကေသေသုရောပနတ္ထံ–ဆံကို ရိတ်ချခြင်းအကျိုးငှာ၊ (အပလောကေတဗ္ဗောဠ် စပ်၊) ဘဏ္ဍုကမ္မကထာ–ဘဏ္ဍုကမ္မကထာ–သည်၊ ပရတော–နောက်၌၊ အာဂမိဿတိ–လာလတ္တံ့၊ **အဂ္ဂိကာတိ**–ကား၊ အဂ္ဂိပရိစရဏကာ–မီးကို ပြုစုလုပ်ကျွေးတတ်ကုန်သော၊ **ဇဋိလကာတိ**–ကား၊ တာပသာ–ရသေ့တို့သည်၊ (“**သန္တိ**”ဟု ထည့်စပ်၊) **ဧတေ ဘိက္ခဝေ ကရိယဝါဒိနောတိ**–ကား၊ ဧတေ–ဤ ရသေ့တို့သည်၊ ကိရိယံ–ကိရိယကို၊ ဝါ–ကံကို ပြုအပ်ရာရောက်၏ဟူသောအယူကို၊ နု ပဋိဗာဟန္တိ–မတားမြစ်ကြကုန်၊ ကမ္မံ–ကံသည်၊ **အတ္ထိ**–၏၊ ကမ္မဝိပါကော–ကံ၏အကျိုးသည်၊ **အတ္ထိ**–၏၊ ဣတိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိကာ–ဤသို့ အယူရှိကြကုန်၏၊ ဟိ–မှန်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါ–အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့သည်၊ နေက္ခမ္မပါရမိं–နေက္ခမ္မပါရမီကို၊ ပူရယမာနာ–ဖြည့်ကျင့်ကုန်လသော်၊ ဧတဒေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇံ–ဤ ရသေ့ အဖြစ်ကိုပင်၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ–ကျင့်ကြကုန်၍၊ ပူရေသုံ–ဖြည့်ကျင့်ကြကုန်ပြီ၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ “**ပါရမီ–တို့ကို၊ ပူရေသုံ–ကုန်ပြီ**”ဟု ရှိသည်၊) မယာပိ–ငါဘုရားသည်လည်း၊ တထေဝ–ထိုရှေးဘုရားတို့ အတူပင်၊ ပူရိတာ–ဖြည့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဧတေသံ–ဤရသေ့တို့၏၊ သာသနေ–၌၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ–ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ ဝိလောမာ–ဆန့်ကျင်ဘက်သည်၊ နု (ဟောတိ)–မဖြစ်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗာ–ကုန်၏၊ တေသံ–ထို ရသေ့တို့အား၊ ပရိဝါသော–ကို၊ နု ဒါတဗ္ဗော–မပေးထိုက်၊ (ပေးဖွယ်မလို၊) ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဣမာဟံ၊ပေ၊ ပရိဟာရံ ဒမ္မီတိ–ကား၊ အဟံ–သည်၊ တေသံ–ထို ဆွေတော်မျိုးတော်တို့အား၊ ပါဌေ့ဏ–အသီးအခြား တစ်မျိုးသော၊ ဩဒိဿကံ–ရည်ညွှန်းအပ်သော၊ ဣမံ ပရိဟာရံ–ဤ အစောင့်အရှောက်ကို၊ ဒဒါမိ–ပေးတော်မူ၏၊ [ဤစကားတော်အရ“**ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဆန္နာဂတိလိုက်ရာ မရောက်ပါလော?**”ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ “**ကသ္မာ**”စသည်ကို မိန့်သည်၊] ကသ္မာ–ကြောင့်၊ ဧဝံ–သို့၊ အာဟ–မိန့်တော်မူသနည်း?၊ ဟိ(ယသ္မာ)–အကြင်ကြောင့်၊ တေ–ထို သာကီဝင်တို့သည်၊ တိတ္ထာယတနေ–တိတ္ထိတို့၏တည်ရာ သာသနာ၌၊ ပဗ္ဗဇိတာ–ရဟန်းပြုကြကုန်သည်၊ (သမာနာ) ပိ–ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ သာသနဿ–ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏၊ အဝဏ္ဏကာမာ–ကျေးဇူးမဲ့ကို လိုလားသူတို့သည်၊ နု ဟောန္တိ–မဖြစ်ကုန်၊ အမှာကံ–တို့၏၊ ဥတိသေဋ္ဌဿ–မြတ်သော ဆွေမျိုး၏၊ သာသနံ–သာသနာတော်တည်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဝဏ္ဏဝါဒိနောဝ–ဂုဏ်ကို ပြောလေ့ရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဧဝံ–ဤသို့ “**ဣမာဟံ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ပရိဟာရံ ဒမ္မိ**” ဟူ၍၊ အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။

အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗဝတ္ထုကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

ပဠာဗာဝဝဏ္ဏုကထာ

၈၈။ မဂဒေသု၊ပေ၊ ဟောန္တိ တိ–ကား၊ မဂဓနာမကေ–မဂဓအမည်ရှိသော၊ ဇနပဒေ–ဇနပုဒ်၌၊ [တိုင်း,ခရိုင်,နိုင်ငံအနက်ဟော ပုဒ်တို့၌ ပုလ္လိင် ဗဟုဝုစ် အမြဲရှိရသောကြောင့် ပါဠိတော်၌ **"မဂဒေသု"**ဟု ရှိ၍ အရကောက်မှာ တိုင်း,ခရိုင်, နိုင်ငံ တစ်ခုသာဖြစ်သောကြောင့် **"မဂဓနာမကော ဇနပဒေ"**ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဖွင့်သည်၊] မနုဿာနဉ္စ–တို့၏ လည်းကောင်း၊ အမနုဿာနဉ္စ–လူမှတစ်ပါး အခြားသတ္တဝါတို့၏ လည်းကောင်း၊ ပဠု–ငါးပါးကုန်သော၊ ရောဂါ–ရောဂါတို့သည်၊ ဥဿန္နာ–များကုန်သည်၊ ဝုဋ္ဌိပဗ္ဗတ္တာ–တိုးပွားခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်၊ ဖာတိပဗ္ဗတ္တာ–ပြန့်ပွားခြင်းသို့ရောက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–နှ၏။ [**"အမနုဿ"**အရ လူမှတစ်ပါး အနီးအပါး၌ ရှိသော တိရစ္ဆာန်များနှင့် ပြိတ္တာများကိုသာ ယူသင့်သည်၊ တစ္ဆေ ပြိတ္တာတို့၌လည်း ဤရောဂါမစွဲဟု မဆိုနိုင်၊] ဇီဝကကောမာရဘာစ္စကထာ–ဇီဝကကောမာရဘာစ္စကထာ သည်၊ စီဝရကွန္ဓကေ–စီဝရကွန္ဓကာ၌၊ အာဝိ–ထင်စွာ၊ ဘဝိဿတိ–လတ္တံ့။

နု ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေတပ္ပေါတိ–ဂ ကား၊ ကုဋ္ဌာဒယော–နှုနာအစရှိကုန်သော၊ ပဠု–ငါးမျိုးကုန်သော၊ ယေ တေ အာဗာဓာ–အကြင် လွန်စွာနှိပ်စက်တတ်သော ရောဂါတို့သည်၊ ဥဿန္နာ–များကုန်၏၊ တေဟိ–ထိုငါးမျိုးသော ရောဂါတို့သည်၊ ဖုဋ္ဌော–တွေ့ထိအပ်သူကို၊ အဓိဘူတော–လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သူကို၊ နု ပဗ္ဗာဇေတပ္ပေါ–ရှင်အဖြစ်သို့ မရောက်စေထိုက်၊ ဝါ–ရှင်ပြုမပေးထိုက်။

တတ္ထ–ထို **"နု ဘိက္ခဝေ ပဠုဟိ အာဗာဓေဟိ"**အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ **ကုဋ္ဌန္တိ**–ကား၊ ရတ္တကုဋ္ဌံ ဝါ–နီသောအဆင်းရှိသော နှုနာသည်မူလည်း၊(နှုနီသည်မူလည်း၊) ဟောတု–ဖြစ်စေ၊ ကာဠကုဋ္ဌံ ဝါ–မည်းနက်သောအဆင်းရှိသော နှုနာသည်မူလည်း၊ (နှုနက်သည်မူလည်း၊) ဟောတု–စေ၊ ယံကိဉ္စိ–အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကဋ္ဌိဘဒဒ္ဒုကစ္ဆုအာဒိပဗ္ဗဘေဒမ္ပိ – သမင်ရက်နာ, ပွေးနာ, ယားနာ အစရှိသော

ဖုဋ္ဌော၊ပေ၊ နု ပဗ္ဗာဇေတပ္ပေါ။ ။ **"ဖုဋ္ဌော"**၌ ဖုသဓာတ် တပစ္စည်းဖြစ်၍ ထိမိကာမျှကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် **"အဓိဘူသော–လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သူ"**ဟု ထပ်၍ ဖွင့်သည်၊ **"ပဗ္ဗာဇေတပ္ပေါ"** ၌ ပဗုဇ္ဇ ဝဇဓာတ် ကာရိတ် ဏော ပစ္စည်းဖြစ်၍ **"နု ပဗ္ဗာဇေတပ္ပေါ–ရှင်မဖြစ်စေထိုက်၊ ဝါ–ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ သရဏဂုံဆရာ လုပ်၍ ရှင်ပြုမပေးထိုက်"**ဟု မှတ်ပါ၊ ရှင်သာမဏေသော်မှ ပြု၍မပေးထိုက်လျှင် (နု ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗ) ရဟန်းပြုမပေးထိုက်ကြောင်းမှာ အထူး ပြောစရာမလို၊ **"နု ပဗ္ဗဇေတပ္ပေါ"**ဟု လာသမျှ၌ ရှင်သာမဏေအဖြစ်ကစ၍ ပယ်သည်–ဟု မှတ်ပါ။

ကိဉ္စိဘ ဒဒ္ဒု ကစ္ဆု။ ။ ကိဉ္စိဘကို **"ကိဉ္စ+ဏ္ဍဘ"**ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ကိဉ္စ သဒ္ဒါလည်း ပိုးလောက်အနက်ကို ဟောဏ၊ ဤနေရာ၌ ပိုးလောက်ကျနေသောအနာကို ယူရမည်၊ ဏ္ဍဘသဒ္ဒါသည် **"ဆင်"**ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ၊ ဆင်၌ ပေါက်တတ်သော အနာမျိုးကို (ဆင်ခွေလည်ပြတ်နာ)ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ယောဇနာ၌ကား **"ယံ လောကေ**

အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သဗ္ဗ–အလုံးစုံသော အနာသည်၊ ကုဋ္ဌမေဝ–ကုဋ္ဌပင်တည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တံ–ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ–ထိုအနာသည်၊ နခပိဋ္ဌပွမာဏံ–လက်သန်း၏ လက်သည်းကျောက်ကုန်းပြင်မျှ ပမာဏရှိသည်၊ (သမာနံ)ပိ–သော်လည်း၊ ဝမုနကပက္ခေ–တိုးပွားမည့်အဖို့၌၊ ဌိတံ–တည်သည်၊ စေ(ဟောတိ)–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) နု ပဗ္ဗာဧေတဗ္ဗော–ထိုက်။

ပန–ဆက် နိဝါသနပါရုပနေဟိ–သင်းပိုင်,ကိုယ်ရုံတို့ဖြင့်၊ ပကတိပဋိစ္ဆန္နေ–ပင်ကိုအားဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊ ဌာနေ–၌၊ **နခပိဋ္ဌပွမာဏံ**–လက်သန်း၏ လက်သည်းပြင်မျှ ပမာဏရှိသည်၊(ဟုတ္တာ) **အဝမုနကပက္ခေ**–တိုးပွားမည်မဟုတ်သော အဖို့၌၊ ဌိတံ–တည်သည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ (**ဧဝံသတိ, ပဗ္ဗာဧေတုံ**–ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ ဝါ–ရှင်ပြုပေးခြင်းငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ–၏၊ **ပန–ဆက်**၊ **မုခေန**–မျက်နှာ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌေသု ဝါ–**လက်ဖမိုး, ခြေဖမိုး**တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ **အဝမုနကပက္ခေ**–၌၊ ဌိတံ–တည်သော နှုနာသည်၊ **နခပိဋ္ဌတော** စ–**လက်သန်း**၏ **လက်သည်း**ပြင်မျှ ပမာဏအောက်လည်း၊ ခုဒ္ဒကတရမ္ပိ–သာ၍သေးငယ်သည်မူလည်း၊ သစေပိ(ဟောတိ)–အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ ပဗ္ဗာဧေတုံ–ငှာ၊) နု ဝဋ္ဋတိယေဝ–သည်သာ၊ ဣတိ–သို့၊ ကုရန္ဒိယံ–ကုရန္ဒီအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ တိကိစ္ဆာပေတွာ–ဆေးကုစေပြီး၍၊ ပဗ္ဗာဧေန္တေ နာပိ–ရှင်ဖြစ်စေသော ဆရာသည်လည်း၊ ဝါ–ရှင်ပြုပေးသော ဆရာသည်လည်း၊ ပကတိဝဏ္ဏော–ပကတိအရေအဆင်းသည်၊ ဧာတေယေဝ–ဖြစ်သော်သာ၊ ဝါ–ဖြစ်မှသာ၊ ပဗ္ဗာဧေတဗ္ဗော–၏၊ ဂေါဓာပိဋ္ဌသဒိသစုဏ္ဏသြကိရဏကသရီရမ္ပိ–ဖွတ်၏ ကျောက်ကုန်းနှင့်တူသော အမှုန်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသောကိုယ်ရှိသူကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဧေတုံ–ငှာ၊ နု ဝဋ္ဋတိ–မအပ်။

သမင်ရက်ဣတိ ဝေါဟရန္တိ–သမင်ရက်နှာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ကစ္ဆနေရာ၌ "**ခဋ္ဌ**"ဟု ယောဇနာဆို၏၊ "**ဒဋ္ဌ–ပွေး၊ ကစ္ဆ–ဝဲ**"ဟုလည်း ဖွင့်၏၊ အဘိဓာန်၌ "**ခဋ္ဌ–ယားယံခြင်း**"ဟု ရှိ၏၊ "**ကစ္ဆ–ယားနှာ**"ဟုလည်း ရှိ၏၊ "**ယားနှာအကြီးစား**" ဟူလို၊ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍၊ "**ကုဋ္ဌ–နှုန်–နှုနက်, သမင်ရက်နှင့်, အကွက်ကြီးစွာ, ပွေး-ဝဲ စသော နှုနာမျိုးလည်းကောင်း**"ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။

သစေ ပနပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဤဝါကျကို ကောက်ချက်ချလျှင် နခပိဋ္ဌပမာဏရှိသော်လည်း ဝမုနပက္ခ၌ တည်လျှင် ရှင်ပြုမပေးအပ်၊ အဝမုနကပက္ခ၌တည်မှ ရှင်ပြုပေးရမည်၊ အဝမုနကပက္ခ၌ တည်သော်လည်း နခပိဋ္ဌပမာဏထက် ကြီးနေပြန်လျှင် ရှင်ပြုမပေးအပ်, နခပိဋ္ဌပမာဏသာ ရှိသော်လည်း သင်းပိုင်, ဧကသီတို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းရိုးမဟုတ်သော ခြေသလုံးအောက်, လက်ကောက်ဝတ်အောက်, လည်ပင်း, မျက်နှာစသည်၌ ရှိနေလျှင် ရှင်ပြုမပေးအပ်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ဆိုကြောင့် မုခေ ပနစသည်ဖြင့် နောက်ဝါကျကို မိန့်ရသည်။

ဂဏ္ဍောတိ–ကား၊ မေဒဂဏ္ဍော ဝါ–အဆီရှိသော မြင်းဖုသည်မူလည်း၊ ဝါ–ထွတ်မြင်းအနာသည်မူလည်း၊ ဟောတု–စေ၊ [မေဒဂဏ္ဍောတိ မေဒေါ အသို့ အတ္ထိတိ မေဒေါ၊ ဂဏ္ဍောတိ ဖောဋော ဘဝတိတိ ဂဏ္ဍော၊ မေဒေါယေဝ ဂဏ္ဍော မေဒဂဏ္ဍော၊ ယံ လောကေ **"ထွတ်မြင်း"**ဣတိ ဝေါဟရန္တိ၊–ယောဇနာ၊] အညော ဝါ–အခြားသော မြင်းဖုသည်မူလည်း၊ ဟောတု–စေ၊ ယော ကောစိ–အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကောလဒ္ဓိမတ္တကော–ဇီးစေ့မျှ ပမာဏရှိသည်၊ (သမာနော)ပိ–သော်လည်း၊ ဝမုနကပက္ခေ–ဌ၊ ဌိတော–သော၊ ဂဏ္ဍော–ထွတ်မြင်းအနာသည်၊ စေ ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) နဿ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော–ထိုက်၊ ပန–ဆက်၊ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ–သက်နိုးဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သောအရပ်ဌ၊ ကောလဒ္ဓိမတ္တေ–သည်၊ အဝမုနကပက္ခေ–ဌ၊ ဌိတေ–တည်သည်၊ သတိ–ဖြစ်လသော်၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ) ဝဋ္ဋတိ–၏၊ မုခါဒိကေ–မျက်နှာအစရှိသော၊ အပ္ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ–သက်နိုးဖြင့် မဖုံးလွှမ်းအပ်သောအရပ်ဌ၊ အဝမုနကပက္ခေ–ဌ၊ ဌိတေ–တည်သည်(သတိပိ–ဖြစ်ပါသော်လည်း၊) (ပဗ္ဗာဇေတုံ) နဿ ဝဋ္ဋတိ၊ [အဝမုနကပက္ခေ ဌိတောပိ'တိ ဇတ္ထ ပိသဒ္ဒေါ အဝုတ္တသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော၊ တေန ကောလဒ္ဓိမတ္တတော ခုဒ္ဒကတရောပိ နဿ ဝဋ္ဋတီတိ အယမတ္ထော ဒဿိတော ယေဝါတိ အယမမှာကံ ခန္တိ၊–ဋီကာ၊] တိကိစ္ဆာပေတွာ–ဆေးကုစေပြီး၍ ပဗ္ဗာဇေန္တေနာပိ–သည်လည်း၊ သရီရံ–ကိုယ်ကို၊ သုဆဝိ–ကောင်းသောအရေ ရှိသည်ကို၊ တစ်နည်း၊ သဏ္ဌဝိ–ထင်ရှားသော အရေရှိသည်ကို၊ ကာရေတွာဝ–ပြုစေပြီး၍သာလျှင်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော–၏၊ [သုဆဝိ ကာရေတွာတိ သဏ္ဌာတဆဝိ ကာရေတွာ၊ သဏ္ဌဝိ ကာရေတွာတိပိ ပါဌော၊ ဝိဇ္ဇမာနဆဝိ ကာရေတွာတိ အတ္ထော၊–ဋီကာ။]

ဥဏ္ဏိဂဏ္ဍာ နာမ–အထက်သို့ အသားတက်၍နေသော ကြွက်နို့တို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ–ရှိတတ်ကုန်၏၊ ဂေါထနာ ဝိယ–နွားမ၏ နို့တံတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အဂ်ုလိကာ ဝိယ စ–လက်ချောင်းကလေးတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တတ္ထ တတ္ထ–ထိုထို ကိုယ်အရပ်ဌ၊ လမ္ဗန္တိ–တွဲလျားကျကုန်၏၊ ဧတေပိ–ဤကြွက်နို့တို့သည်လည်း၊ ဂဏ္ဍာယေဝ–ဂဏ္ဍာတို့ပင်တည်း၊ တေသု–ထိုကြွက်နို့တို့သည်၊ သတိ–ရှိကုန်လသော်၊

ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေပေ၊ **ဌိတေ ဝဋ္ဋတိ**။ ။ စာအုပ်တို့ဌ **"ကောလဒ္ဓိမတ္တေ အဝမုနကပက္ခေ ဌိတေ"**ဟု တွေ့ရ၏၊ ကောလဒ္ဓိမတ္တအရနှင့် ဌိတအရတို့ ဂဏ္ဍချည်းရသော ကြောင့် ဝိဘာတ်မကွဲသင့်၊ ထိုပြင် ဝဋ္ဋတိ၏ ကတ္တားသည် ဂဏ္ဍမဟုတ်၊ ပဗ္ဗာဇနကြိယာသာ တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဌိတောလည်း မသင့်၊ **"ကောလဒ္ဓိမတ္တေ အဝမုနကပက္ခေ ဌိတေ"** ဟုသာ ရှိသင့်၏၊ ယောဇနာဌလည်း **"အဝမုနကပက္ခေ ဌိတေ သတိတိ ယောဇနာ"** ဟု ကောလဒ္ဓိမတ္တေနှင့် ဌိတေကို ဝိဘာတ်တူဖွင့်ထားသည်။

ဥဏ္ဏိဂဏ္ဍာ။ ။ ဥဒ္ဒ နမန္တိတိ ဥဏ္ဏိယော၊ တာယေဝ ဂဏ္ဍာ ဥဏ္ဏိဂဏ္ဍာ၊ ယေ လောကေ **"ကြွက်နို့"** ဣတိ ဝေါဟရန္တိ၊–ယောဇနာ။

ပဗ္ဗာဇေတုံ-ဌာ၊ နဝဋ္ဌတိ-အပ်၊ ဒဟရကာလေ-ငယ်ရွယ်သူ၏အခါ၌၊ ခီရပိဋ္ဌကာ-နို့ရည်ရှိသော အဖုကလေးတို့သည်၊ ဝါ-မိတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိတတ်ကုန်၏၊ ယောဗ္ဗနကာလေ စ-နုပျိုသူအခါ၌လည်း၊(အရွယ်ရောက်သူ၏အခါ၌လည်း၊) မုခေ-မျက်နှာ၌၊ ခီရပိဋ္ဌကာ နာမ-နို့ရည်ရှိသော အဖုတို့မည်သည်၊ ဝါ-ဝက်ခြင်(ဝက်ခြုံ) တို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ မဟလ္လကကာလေ-ကြီးရင့်သူ၏အခါ၌၊ နသန္တိ-ပျောက်ကုန်၏၊ တာ-ထိုမိတ်ဖု ဝက်ခြုံဖုတို့သည်၊ ဂဏ္ဍာသမ်ပ-ဂဏ္ဍာဟူသော အရေအတွက်သို့၊ နဂစ္ဆန္တိ-မရောက်ကုန်၊ တာသု-ထို မိတ်ဖု ဝက်ခြုံဖုတို့သည်၊ သတိ-ရှိကုန်လသော်၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ၊ ဝဋ္ဌတိ။

ပန-ကား၊ အညေ-မိတ်,ဝက်ခြုံတို့မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ သရီရေ-ကိုယ်၌၊ ခရပိဋ္ဌကာ နာမ-ကြမ်းတမ်းသော အဖုတို့မည်သော၊ (ဂဏ္ဍာ-အဖုတို့သည်လည်း ကောင်း၊) အပရာ-ခရပိဋ္ဌကမှတစ်ပါးကုန်သော၊ ပဒုမကဏ္ဏိကာ နာမ-ပဒုမာကြာချပ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပဒုမကဏ္ဏိကမည်ကုန်သော၊ (ဂဏ္ဍာ-တို့သည်လည်း ကောင်း၊) ဟောန္တိ-နှ၏၊ အညာ-ဆိုအပ်ပြီးသော အဖုတို့မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ သာသပဗီဇကာ နာမ-မုန်ညင်းစေ့ပမာဏ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သာသပဗီဇက မည်ကုန်သော၊ (ဂဏ္ဍာ-တို့သည်၊) သာသပမတ္တာ ဗဝ-မုန်ညင်းစေအတိုင်းအရည် ရှိကုန်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ) သကလသရီရံ-တစ်ကိုယ်လုံးကို၊ ဖရန္တိ-ပြန့်ကုန်၏၊ တာ သဗ္ဗာ-ထို အလုံးစုံသောအဖုတို့သည်၊ ကုဋ္ဌဇာတိကာ ဗဝ-နူနာသဘော ရှိကုန်သည်သာ၊ တာသု-ထိုအဖုတို့သည်၊ သတိ-သော်၊ နဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ကိလာသောတိ-ကား၊ နဘိဇ္ဈနကံ-ပေါက်ကွဲတတ်သည်လည်း မဟုတ်သော၊ နပဋ္ဌရဏကံ-အရည်ကို ယိုချတတ်သည်လည်း မဟုတ်သော၊ [**"ကုဋ္ဌဂဏ္ဍာ"**တို့ကဲ့သို့ ပေါက်ကွဲသည်လည်းမဟုတ်, အရိအရွဲလည်း မယိုသော၊] ပဒုမပုဏ္ဏရိကပတ္တာဝဏ္ဏံ-ပဒုမ္မာကြာရွက်, ပုဏ္ဏရိက်ကြာရွက်အဆင်းရှိသော၊ ကုဋ္ဌံ-နူနာတစ်မျိုးတည်း၊ ယေန- ယင်း နူနာကြောင့်၊ ဂုန္ဒံ- နွားတို့၏၊ သရီရံ- ကိုယ်သည်၊ သဗလံ-

---

ခီရပိဋ္ဌကာ။ ။ ခီရံ ဇော့ အတ္ထိတဲ့ ခီရာ၊ တာ ဗဝ+ပိဋ္ဌကာ ခီရပိဋ္ဌကာ၊ ယာ လောကေ **"မိတ်"**ဟုတိ စ **"ဝက်ခြင်(ဝက်ခြုံ)"**ဟုတိ စ ဝေါဟရန္တိ၊-ယောဇနာ၊ စာအုပ်များ၌ **"မုခေ ခရပိဋ္ဌကာ"**ဟု ရှိ၏၊ ဝက်ခြုံအဖုတို့သည် မကြမ်းတမ်းကြ၊ အထဲ၌ နို့ရည်ကဲ့သို့ အဖြူနှစ်ကလေးသာ ရှိသောကြောင့် **"ခီရပိဋ္ဌကာ"**ဟု ယောဇနာ၌ ရှိသည့်အတိုင်းသာ ပါဠိမှန် ဖြစ်သင့်သည်။

ခရပိဋ္ဌကာ စသည်။ ။ ခရပိဋ္ဌကာတိ ခရသဘာဝါ ပိဋ္ဌကာ၊ ခရသဘာဝတ္တာ တေန သတ္တာ မရဏမ္ပိ ဂစ္ဆန္တိ မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ ယာ လောကေ **"ကျောက်"**ဟုတိ ဝေါဟရန္တိ၊ ပဒုမသ ကဏ္ဏိကာ ဝိယ ပဒုမကဏ္ဏိကာ၊ ယာ လောကေ **"ကြာဆူး"**ဟုတိ ဝေါဟရန္တိ၊ သာသပသ ·ဗီ ပမာဏမေတာသန္တိ သာသပဗီဇကာ၊ ယာ လောကေ **"ဝက်သက်"**ဟုတိ ဝေါဟရန္တိ၊-ယောဇနာ၊ **"ဂဏ္ဍာ-မြင်းဖု, ကြွက်နို့, ကြာဆူး, ကျောက်, ဝက်သက် စသော အဖုအနာမျိုးလည်းကောင်း"**ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။

အပြောက်အကွက်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)ဝိယ–ဖြစ်ကဲ့သို့၊ (ဧဝံ–တူ၊) သရီရံ–သည်၊ သဗလံ–သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံ–ထိုခရာသင်းဌ၊ ကုဋ္ဌေ–နှုနာဌ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ–ဖြင့်သာ၊ ဝိနိစ္ဆယော–ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏၊ **သောသောတိ**–ကား၊ သောသဗ္ဗာခိ–အသားအသွေးကို ခန်းခြောက်စေတတ်သော အနာတည်း၊ ဝါ–ခယရုဂ်ချောင်းဆိုး, ပန်းနာမျိုးတည်း၊ [ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ **"သောသော–အသားအသွေးကို ခန်းခြောက်စေတတ်သော ခယရုဂ်ချောင်းဆိုး ပန်းနာမျိုးလည်းကောင်း"**ဟု ပါဠိတော်ဌပေး၊] တသ္မိံ–ထိုအနာမျိုးသည်၊ သတိ–သော်၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

အပမာရောတိ–ကား၊ ပိတ္တုမ္ဘာရော ဝါ–သည်းခြေပျက်ခြင်းကြောင့် ရူးသူလည်းကောင်း၊ ယက္ခုမ္ဘာရော ဝါ–ဘီလူးဖမ်းစားခြင်းကြောင့် ရူးသူလည်းကောင်းတည်း၊ [ဝက်ရူး,ကြက်ရူးနှင့်တကွ အရူးဟူသမျှ ဤအပမာရဌ် ပါဝင်သည်၊ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ **"အပမာရော–သည်းခြေသွေးလျှမ်း, ဘီလူးဖမ်းသဖြင့်, ရူးနှမ်းသောအနာမျိုးလည်းကောင်း"**ဟု ပါဠိတော်ဌ ပေး၊] တတ္ထ–ထိုအရူးတို့တွင်၊ ပုဗ္ဗဝေရိကေန–ရှေးဌ ရန်သူဖြစ်ခဲ့ဖူးသော၊ အမနုဿေန–ဘီလူးသဘက်သည်၊ ဂဟိတော–ဖမ်းစားအပ်သူသည်၊ ဒုတ္တိကိစ္ဆော–ခဲယဉ်းသဖြင့် ဆေးကုအပ်သည်၊ ဝါ–ဆေးကုရ၍ မရကောင်းသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ပန–ဆက်၊ အပ္ပမတ္တကေပိ–အနည်းငယ်အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အပမာရေ–အရူးရောဂါသည်၊ သတိ–သော်၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ [မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ကား **"ပရိသတ်ထဲ၌ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်ဖြစ်နေသူ, တရားအားမထုတ်နိုင်လောက်အောင် ရောဂါဖြစ်နေသူများကို ရှင်ပြုမပေးထိုက်"**ဟု မိန့်တော်မူလိုသည်။]

ပဠာဘာဝဝတ္ထုကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

ကိလာသော။ ။ **"ကိလဲ–မစင်မကြယ်, ရွံစဖွယ်ကို၊ အာသတိ–ပစ်ချတတ်၏၊ ဣတိ ကိလာသော"**ဟု ထောမနိမိပြု၏၊ ကိလသဒ္ဒ၊ ပ၊ ဘ၊ အာသဓာတ် ဏပစ္စည်း၊ **"ကိလာသော–မစင်မကြယ်, ရွံဖွယ်ပစ်သွင်း, ခရာသင်းနှင့်, ဆင်ညှင်းကြီးမျိုး, အနာဆိုးလည်းကောင်း"**ဟု ပေးပါ။

သောသော။ ။ **"တိုတိုသူ"**ဟု အနက်မှတ်မည် စိုးသောကြောင့် **"သောသဗ္ဗာခိ"**ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအနာကို အဘိဓာန်၌ **"ခယရောဂေါ"**ဟု ပရိယာယ်ဆို၏၊ ခယ–အသားအသွေးတို့ကို ကုန်ခန်းစေတတ်သောရောဂါ၊ **"သောသေတိတိ သောသော–အသားအသွေးတို့ကို ခြောက်ခန်းစေတတ်သော အနာ"**၊ ခယရောဂေါကိုကြည့်၍ ရှေးက ခယရုဂ်ဟုလည်းကောင်း, ချောင်းဆိုးသွေးပါ, ပန်းနာ, ရှုနာဟုလည်းကောင်း, ကုတ်ဟီးနာဟုလည်းကောင်း သရုပ်ဖော်ကြသည်၊ ယခုခေတ် မြစ်ခြောက်နာ, အဆုတ်နာများလည်း ပါဝင်ဖွယ်ရှိ၏။

အပမာရော။ ။ သက္ကတ၌ **"အပသ္မာရ"**ဟုသာ ရှိ၏၊ သကိုချေ၍ ပါဠိ၌ **"အပမာရ"**ဟု ဖြစ်၏၊ သ္မာရသဒ္ဒါသည် သိခြင်းတစ်မျိုးကို ဟော၏၊ **"အပဂတော+သ္မာရော ယသ္မာတိ အပသ္မာရော"**ဟု ထောမနိမိ ဝိဂ္ဂဟပြုသည်၊ သတိလစ်တတ်သည့်အတွက် **"ကင်းသော သိခြင်းရှိကြောင်း ရောဂါ"**ဟုလို။

ရာဇာဘဋ္ဌဝတ္ထုကထာ

၉၀။ ရာဇာဘဋ္ဌဝတ္ထုသို့-၌၊ **ပစ္စန္တံ ဥစ္စိနထာတိ**-ကား၊ ပစ္စန္တ-တိုင်း၏အစွန်အဖျားကို၊ ဝမေထ-တိုးပွားစေကုန်လော၊(**"စိ စယေ သွာ ကိဘူစု ဥ ဝမနေ"** ဟူသော ဓာတ္တသင်္ဂီဟနှင့်အညီ ဥပဇ္ဈသွာဒီဂိုဏ်း စိမာတ်ကို **"ဝမေထ"**ဟုဖွင့်သည်၊) စောရေ-သူပုန်တို့ကို၊ ပလာပေတွာ-ပြေးစေ၍၊ စောရဘယေန-သူပုန်ဘေးကြောင့်၊ ဝုဋ္ဌိတေ-ထွက်သွားပြီးကုန်သော၊ ဂါမေ-ရွာတို့ကို၊ ဝါ-ရွာ၌နေသူ လူတို့ကို၊ အာဝါသာပေတွာ-လာရောက် နေထိုင်စေပြီး၍၊ အာရက္ခံ-အစောင့်အရှောက်ကို၊ ဒတ္တွာ-၍၊ ကဿိကမ္မာဒီနိ-လယ်ထွန်ခြင်းအစရှိသော အလုပ်တို့ကို၊ ပဝတ္တာပေထ-ဖြစ်ကြောကုန်လော၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (ဤကဲ့သို့ စောင့်ရှောက်မှ ပစ္စန္တရစ်၌ တိုးတက် စည်ကားလိမ့်မည်-ဟူလို၊) ရာဇာ ပန-**ဗိမ္ဗိသာ**ရမင်းသည်ကား၊ သောတာပန္နတ္တာ-သောတာပန်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စောရေ-သူပုန်တို့ကို၊ ဃာတေထ-သတ်ဖြတ်ကြကုန်၊ ဟနထ-သွင်းဆဲကြကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ နဿ အာဏာပေတိ-မစေခိုင်း။

ဥပ္ပရှာယသ **ဒေဝ သိသံ ဆိန္နိတ**ဗ္ဗန္တိ အာဒိ-အစရှိသော၊ (**"အာဒိ"**ဟု စာအုပ်များ၌ရှိ၏၊ **"အာဟံသု"**၏ ကံဖြစ်သောကြောင့် **"အာဒိ"**ဟု ရှိရမည်၊) သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော စကားကို၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ-ရှင်ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ဥပ္ပရှာယော-ဥပ္ပရှာယ်သည်၊ သောဌော-အမြတ်ဆုံးတည်း၊ တတော-ထို ဥပ္ပရှာယ်အောက်၊ အာစရိယော-ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ (သေဋ္ဌော-မြတ်၏၊) တတော-ထိုကမ္မဝါစာဆရာအောက်၊ ဂဏော-ကာရကသံဃာဟူသော ဂိုဏ်းသည်၊ (သေဋ္ဌော-၏၊) ဣတိ-သို့၊ စိန္တေတွာ-ကြံ၍၊ ဣဒံ-ဤအဆုံးအဖြတ်သည်၊ ဝေါဟာရေ အဋ္ဌဝိနိစ္ဆယေ-တရားဆုံးဖြတ်ရာ ကျမ်း၌၊ အာဂတံ-လာပါ၏၊ (**"ဝေါဟာရေ"**ကို**"အဋ္ဌဝိနိစ္ဆယေ"**ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ရာဇသတ် ဓမ္မသတ်ကျမ်း၌ လာပါသည်-ဟူလို၊) ဣတိ-သို့၊ အာဟံသု-သံတော်ဦးတင်ကြကုန်ပြီ။ [ဤစကားကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သော တရားသူကြီးတို့က လိမ်၍ သံတော်ဦးတင်ကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ **"အာဟံသူတိ မုသာ ဝဒိံသု"**ဟု ဖွင့်သည်။]

နဿ ဘိက္ခဝေ ရာဇာဘောဿ **ပဗ္ဗာဇေတ**ဗ္ဗောတိ ဇ္ဇော-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ **အမစ္ဘော** ဝါ-သာမန်အမတ်သည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ **မဟာမ**တ္တော ဝါ-ပဓာနအမတ်သည်မူလည်း၊ ဝါ-ဝန်ကြီးသည်မူလည်း၊ ဟောတု-ဖြစ်စေ၊ သေဋ္ဌော ဝါ-

---

အမစ္ဘော စသည်။ ။သက္ကတ၌ **"အမာတျ"**သည် ပါဠိ၌**"အမစ္ဘ"**ဟု ဖြစ်၏၊ **"အမာ-မင်းနှင့်အတူတကွ+ဝသတိ-နေတတ်၏၊ ဣတိ အမာတျော(အမစ္ဘော)"**ဟု ထောမနိမိ ဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ ဝသတိအနက်၌ တျ(စ္ဘ)ပစ္စည်းသက်၊ **မ**ဟာ**မ**တ္တာကို ဘေသဇ္ဇခန္ဓကဋီကာ၌ **"မဟတိယာ ဣဿရိယမတ္တာယ သမန္နာဂတာ"**ဟု ဖွင့်၏၊ **"မဟတီ+မတ္တာ(အစိုးရခြင်းဟူသော အတိုင်းအရှည်သည်) ယေသံတိ မဟာမတ္တာ"**ဟုပြု၊

အမြဲခစားသော သက်တော်စောင့်သည်မူလည်း၊ ဟောတု–စေ၊ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ခု သော၊ ဌာနန္တရံ–ရာထူးသို့၊ (အန္တရသဒ္ဒါ ဝိသေသအနက်ဟော၊) ပတ္တော ဝါ–ရောက်သူသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ အပတ္တော ဝါ–မရောက်သူသည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ယော ကောစိ–အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ရညော–မင်း၏၊ ဘတ္တဝေတနဘဋ္ဌော–ထမင်းရိက္ခာဖြင့် ခစားတတ်သော၊ သဗ္ဗော–အလုံးစုံသော လူသည်၊ ရာဇဘဋ္ဌောတိ–ရာဇဘဋ္ဌဟူ၍၊ သင်္ခ–ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ–ရောက်၏၊ သော–ထို မင်းခစားယောက်ျားကို၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော–ထိုက်၊ ပန–ဆက်၊ တသ–ထိုမင်းခစားယောက်ျား၏၊ ပုတ္တနတ္တာဘာတုကာ–သားမြေး ညီနောင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ–အကြင်သူတို့သည်၊ ရာဇတော–မင်းထံမှ၊ ဘတ္တ ဝေတနံ–ထမင်းရိက္ခာကို၊ နံ ဂဏ္ဍန္တိ–မယူကုန်း တော–ထိုသူတို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ–ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏။

ပန–ဆက်၊ ယော–အကြင်သူသည်၊ ရာဇတော–မင်း၏အထံမှ၊ လဒ္ဓံ–ရအပ် သော၊ နိဗဒ္ဓဘောဂံ ဝါ–အမြဲဆက်စပ်နေသော အသုံးအဆောင်ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ မာသသံဝစ္ဆရပရိဗ္ဗယံ ဝါ–လစာရိက္ခာ,နှစ်စာရိက္ခာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရညောယေဝ–မင်းအားသာ၊ နိယျာတေတိ–အပ်နှင်း၏၊ ပုတ္တဘာတုကေ ဝါ– သားညီနောင်တို့ကိုမူလည်း၊ တံ ဌာနံ–ထိုအရာကို၊ သမ္ပဋ္ဌာပေတွာ–လက်ခံစေ၍၊ ဝါ–လွှဲအပ်၍၊ ရာဇာနံ–ကို၊ ဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ အဟံ–ကျွန်တော်မျိုးသည်၊ ဒေဝ သ–အရှင်မင်းမြတ်၏၊ နံ ဘဋ္ဌော–အခစား မဟုတ်ပါ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ အာပုစ္ဆတိ–ခွင့်ပန်၏၊ ယေန ဝါ–အကြင်သူသည်မူလည်း၊ ယံ ကမ္မကာရဏာ– အကြင်အလုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝေတနံ–ရိက္ခာကို၊ ဂဟိတံ–ယူအပ်ပြီ၊ တံ ကမ္မံ–ထိုအလုပ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ကတံ–ပြုအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ–၏၊ (ဤ ယေန ဝါစသည်ဖြင့်၊ အမြဲရာထူးမရှိဘဲ ကံထရိုက်အလုပ်စသည် လုပ်သူများကို ပြသည်၊) ယော ဝါ–အကြင်သူသည်မူလည်း၊ ပဗ္ဗဇေတု–ရှင်ရဟန်းပြုလော၊ ဣတိ–သို့၊ ရညာ–သည်၊ အနုညာတော–ခွင့်ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ယခုအခါ ခွင့်ယူ၍ ရဟန်း ပြုသူမျိုးတည်း၊) တမ္မိ–ထိုသူ,ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

မတ္တာ သဒ္ဒါသည် ဤနေရာ၌ ဣသရိယ စသော အတိုင်းအရှည်အနက်ကို ဟော၏၊ သေဝတိ–မင်းကို မှီခို ဆည်းကပ်တတ်၏၊ ဣတိ သေဝကော။ [ယောဇနာ၌ကား တစ်မျိုးဖွင့်ထား၏။]

ရာဇဘဋ္ဌော။ ။ဘဋ္ဌ ဓာတ်သည် ပေါသန (မွေးမြူခြင်း) အနက်ကို ဟော၏၊ (အ ပစ္စည်း) ဘဋ္ဌတိ–အရှင်သခင်ကို မွေးမြူ လုပ်ကျွေးတတ်၏၊ ဣတိ ဘဋ္ဌော၊ ဘဋ္ဌိယတိ–အရှင်သည် မွေးမြူအပ်၏၊ ဣတိ ဘဋ္ဌော၊ **"ခစားသူ"**ဟူသော အနက်ကား ဝေါဟာရတွင်တည်း၊ ရညော+ဘဋ္ဌော ရာဇဘဋ္ဌော–မင်းခစား။

စောရာဒီဝတ္ထုကထာ

၉၁။ စောရဝတ္ထုသု–စောရဝတ္ထုတို့၌၎င်း၊ **မနုဿာ ပဿိတ္မာတိ**–ကား၊ ယေဟိ–အကြင်လူတို့သည်၊ ဂိဟိကာလေ–လူဝတ်ကြောင်း၏အခါ၌၎င်း၊ (လူဝတ်ကြောင်းတုန်းက၊) ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော–မြင်အပ်ဖူးပြီ၊ ယေ စ–အကြင်လူတို့သည်လည်း၊ သော–ထို**အဂ္ဂိလိမာလ**ဆိုသူသည်၊ အယံ–ဤရဟန်းတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ အညေသံ–အခြားသူတို့၏(အထံမှ)၊ သုဏန္တိ–ကြားကြကုန်၏၊ တေ–ထိုမြင်ဖူး,ကြားဖူးသူတို့သည်၊ ပဿိတ္မာ–မြင်၍၊ ဥဗ္ဗိဇ္ဇန္တိပိ–အချို့လည်း ကိုယ်အားဖြင့် ထိတ်ကြကုန်၏၊ ဥတ္တသန္တိပိ–အချို့လည်း စိတ်အားဖြင့် လန့်ကြကုန်၏၊ ပလာယန္တိပိ–အချို့လည်း ထွက်ပြေးကြကုန်၏၊ အညေနပိ–**အရှင်အင်္ဂုလိမာလ** ရှိရာလမ်းမှ အခြား လမ်းဖြင့်လည်း၊ ဂစ္ဆန္တိ–သွားကြကုန်၏၊ (တစ်နည်း) အညေနပိ ဂစ္ဆန္တိ–လမ်းလွဲ၍လည်း သွားကြကုန်၏၊ အညေနပိ–**အရှင်အင်္ဂုလိမာလ** ရှိရာဘက်မှ အခြားဘက်၌လည်း၊ မုခံ–မျက်နှာကို၊ ကရောန္တိ–ပြုကြကုန်၏၊ (တစ်နည်း) အညေနပိ မုခံ ကရောန္တိ–မျက်နှာလွဲ၍လည်း နေကြကုန်၏၊ (ပြေးလည်း မပြေးသာ, လမ်းလွဲ၍လည်း မသွားသာသောကြောင့် မျက်နှာလွဲ၍ နေကြကုန်၏၊) ဒ္ဝါရမ္ပိ–တံခါးကိုလည်း၊ ထကေန္တိ–ပိတ်ထားကြကုန်၏၊ (အိမ်၌ နေသူတို့က တံခါးပိတ်ထားကြကုန်၏၊) ယေ ပန–အကြင်သူတို့သည်ကား၊ နံ ဇာနန္တိ–**အရှင်အင်္ဂုလိမာလ**မှန်း မသိကြကုန်၊ တေသံ–ထိုသူတို့၏၊ ဃရေသု–အိမ်တို့၌၎င်း၊ ဘိက္ခံ–ဆွမ်းကို၊ လဘတိ–ရ၏။

နံ ဘိက္ခဝေတိ–ကား၊ ဘဂဝါ–သည်၊ သယံ–ကိုယ်တော်တိုင်၊ ဓမ္မသာမိ–တရား၏အရှင် ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဝါ–တရားသဖြင့် ရဟန်းတို့၏အရှင် ဖြစ်တော်မူ၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ အာယတိं–နောင်အခါ၌၎၊ အကရဏတ္ထာယ–မပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘိက္ခုနံ–တို့အား၊ ဝါ–တို့ကို၊ သိက္ခာပဒံ–ကို ပညပေန္တော–ပညတ်တော်မူလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဧဝံ–သို့ နံ ဘိက္ခဝေ ဟူ၍၊ အာဟ–ပြီ၊ [**အရှင်အင်္ဂုလိမာလ**ကို ရဟန်းပြုပေးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် ပညတ်တော်မူရသနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် **"ဘဂဝါ သယံ ဓမ္မသာမိ"**စသည်ကို မိန့်တော်မူသည်၊ **"ဓမ္မသာမိ ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် နောင်အခါ၌ မပြုဖို့ရန် ပညတ်တော်မူသည်"** ဟူလို။]

တတ္ထ–ထို နံ ဘိက္ခဝေ အစရှိသောပါဠိရပ်၌၎၊ ယော–အကြင်တောပုန်းဓားပြသည်၊) ဓဇံ–တံခွန်အလံကို၊ ဗန္ဓိတ္မာ ဝိယ–ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့၊ ဝိစရတိ–အထင်အရှားလှည့်လည်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (သော–ထိုတောပုန်းဓားပြသည်၊) **ဓဇဗန္ဓော**–ဓဇဗန္ဓမည်၏၊ [**"ဗန္ဓနံ ဗန္ဓော၊ ဓဇသ ဗန္ဓော ယသ္မာတိ ဓဇဗန္ဓော၊ ဓဇဗန္ဓော ဝိယာတိ ဓဇဗန္ဓော"**ဟု ဥပမာတဒ္ဓိတ်ဆင့်၊ အလံကို ဖွဲ့ချည်ခြင်းရှိသကဲ့သို့ ရှိတတ်သော သူပုန်၊ (အလံစိုက်ထားသကဲ့သို့ ထင်ရှားသော သူပုန်၊)] မူလဒေဝါဒယော ဝိယ–

မူလဒေဝအစရှိသော သူပုန်တို့ကဲ့သို့၊ လောကေ–လောကဌ်၊ ပါကဋော–ထင်ရှားသော သူပုန်တည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထင်ရှားသော တောပုန်းဓားပြကို ရဟန်းပြု မပေးရဟု တားမြစ်တော်မူခြင်းကြောင့်၊) ယော–အကြင် တောပုန်းဓားပြသည်၊ ဂါမဃာတံ ဝါ–ရွာကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပန္ထဒုဟနံ ဝါ–လမ်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–လမ်းသွားလမ်းလာကို လုယက်ဖျက်ဆီးခြင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ နဂရေ–မြို့၌၊ သန္ဓိစ္ဆေဒါဒိကမ္မံ ဝါ–အိမ်အစပ်ကို ဖောက်ဖြတ်ခြင်း အစရှိသော အမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ (အိမ်ဖောက်၍ အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခိုးယူခြင်း အစရှိသောအမှုကို၊) ကရောန္တော–ပြုလျက်၊ ဝိစရတိ–လှည့်လည်၏၊ အသုကော နာမ–ထိုမည်သော တောပုန်းဓားပြသည်၊ ဣဒံ ဣဒံ–ဤအမှု ဤအမှုကို၊ ကရောတိ–ပြု၏၊ ဣတိ စ–ဤသို့လည်း၊ ဗဟုဟယတိ–ထင်ရှား၏၊ သော–ထိုတောပုန်းဓားပြကို၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ပန–ဆက်၊ ယော–အကြင်သူသည်၊ ရာဇပုတ္တော–မင်းသားသည်၊ (ဟုတ္တော) ရဇ္ဇံ–မင်းအဖြစ်ကို၊ ပတ္ထေန္တော–တောင့်တလျက်၊ ဂါမဃာတာဒိနိ–ရွာကို ဖျက်ဆီးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကရောတိ–၏၊ သော–ထိုသူပုန်မင်းသားကို၊ ပဗ္ဗာဇေဟဗ္ဗော၊ (ကသ္မာ–နည်း?၊) ဟိ(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ရာဇာနော–မင်းတို့သည်၊ တသ္မိံ–ထိုသူပုန်မင်းသားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတေ–ရှင်ရဟန်းပြုလသော်၊ တုဿန္တိ–နှစ်သက်ကုန်၏၊ (တသ္မာ–ကြောင့်၊ သော–ထိုသူပုန်မင်းသားကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊) ပန–ဗျတိရိက်ကား၊ (ရာဇာနော–တို့သည်၊ တသ္မိံ–ထိုမင်းသားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတေ–လသော်၊) သစေ နတုဿန္တိ–အကယ်၍ မနှစ်သက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေး၌၊ မဟာဇနေ–များစွာသော လူအပေါင်း၌၊ ပါကဋော–ထင်ရှားသော၊ စောရော–တောပုန်းဓားပြသည်၊ ပစ္စာ–နောက်၌၊ စောရကမ္မံ–တောပုန်းဓားပြ၏ အမှုကို၊ ပဟာယ–ပယ်စွန့်၍၊ ပဗ္ဗသိလာဒိနိ–ငါးပါးသီလ အစရှိသည်တို့ကို၊ သမာဒိယတိ–ဆောက်တည်၏၊ တံ–ထို တောပုန်းဓားပြကို၊ မနုဿာ–တို့သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ (သီလကို ဆောက်တည်နေပြီဟူ၍၊) စေ ဇာနန္တိ–အကယ်၍ သိကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန–ဆက်၊ ယေ အမ္မလဗုဇာဒိစောရကာ–အကြင် သရက်သီး, တောင်ပိန္နဲသီး အစရှိသည်ကို ခိုးတတ်သော သူခိုးကလေးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ–ရှိကုန်၏၊) သန္ဓိစ္ဆေဒါဒိစောရာ ဧဝ–အိမ်အစပ်ကို ဖောက်ဖြတ်တတ်သူ အစရှိသော သူခိုးတို့သည်ပင်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ–ဖြစ်၍လည်း၊ အဒိဿမာနာ–မမြင်အပ်ကုန်သည်၊ ဝါ–မထင်ရှားကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ–၍၊) ထေယ္ယံ–ခိုးသူ၏ အမှုကို၊ ကရောန္တိ–ကုန်၏၊ ပစ္ဆာပိ–နောက်၌လည်း၊ ဣမိနာ–ဤသူသည်၊ ဣဒံ နာမ–ဤမည်သော အမှုကို၊ ကတံ–ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ နံ ပညာယန္တိ–မထင်ရှားကုန်၊ တေပိ–ထိုသူတို့ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ–ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏။

၉၂။ ကာရံ ဘိန္ဒိတ္ဝါတိ–ကား၊ အဒ္ဒုဗန္ဓနာဒိ–အချုပ်ထောင် အစရှိသည်ကို၊ ဘိန္ဒိတ္ဝာ–ဖောက်ဖျက်၍၊(**"ပဗ္ဗဇိတော ဟောတိ"**၌ စပ်၊)[စာအုပ်များ၌ **"အဒ္ဓုဗန္ဓနာဒိ"** ဟု ရှိ၏၊ နောက်၌ **"အဒ္ဒုဗန္ဓနံ ဝါ"**ဟု စ၍ ရှိသောကြောင့် **"အဒ္ဒုဗန္ဓနာဒိ"**ဟုရှိလျှင် ကောင်းသည်၊] **အဘယူဝရာတိ** ဇတ္ထု–ဟူသောဤပါဋ္ဌ၌၊ (ဝစနတ္ထော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယေ–အကြင် သူတို့သည်၊ ဘယေန–ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊ (ကြောက်လို့၊) ဥပရမန္တိ–ရှောင်ကြဉ် ဆုတ်နစ်ကြကုန်၏၊ [ဥပရမန္တိတိ ဝိရမန္တိ နိဝတ္တန္တိ၊–ဋီကာ၊] ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေ–ထိုသူတို့သည်၊) ဘယူဝရာ–ဘယူဝရတို့ မည်၏၊ ပန–ဆက်၊ ဇေတေ–ဤရဟန်းတို့သည်၊ လဒ္ဓါဘယတ္တာ–ရအပ်ပြီးသော ဘေးမဲ့ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ–ဘေးမဲ့ရထားကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘယူဝရာ–ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရှောင်ကြဉ်ရသူတို့သည်၊ နု–မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အဘယူဝရာ–တို့မည်၏၊ စ–ဆက်၊ ဇတ္ထု–ဤ အဘယူဝရာဟူသော ပါဋ္ဌ၌၊ ပကာရဿ–ပ အက္ခရာ၏၊ ဝကာရော–ဝ အက္ခရာကို၊ ကတော–ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏။

နု ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ ဇတ္ထု–ဟူသော ဤပါဋ္ဌ၌၊ ဗန္ဓနာဂါရံ–ဖွဲ့နှောင်ရာအိမ်ကို၊ ဝါ–နှောင်အိမ်ကို၊ ဝါ–အချုပ်ထောင်ကို၊ ကာရာ–ကာရာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ [အဘိဓာန်၌ **"ကာရာတု ဗန္ဓနာဂါရံ"**ဟု ဤတို့ထိုလိုင် ကာရာ သဒ္ဒါသာ ရှိ၏၊ ကရဓာတ် ဏာပစ္စည်း၊ ကိနောတိ ဟိ သတိတိ ကာရာ၊ အချုပ်ခံရသူကို ညှဉ်းဆဲတတ်သောကြောင့် အချုပ်ထောင်ကို **"ကာရာ"**ဟု ခေါ်သည်၊] ပန–ဆက်၊ ဤ–ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ အဒ္ဒုဗန္ဓနံ ဝါ–ဖွဲ့နှောင်ကြောင်းဖြစ်သော အချုပ်ထောင်သည်မူလည်း၊ ဟောတိ–ဖြစ်စေ၊ သခ်ံလိကဗန္ဓနံ–ဖွဲ့ချည်ကြောင်းဖြစ်သော သံကြိုးသံကွင်းသည်မူလည်း၊ ဝါ–သံကြိုးသံကွင်း အနှောင်အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ ဟောတု–စေ၊ ရဇ္ဇုဗန္ဓနံ ဝါ–ဖွဲ့ချည်ကြောင်းဖြစ်သော ကြိုးသည်မူလည်း၊ ဝါ–ကြိုး**အနှောင်**အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ဂါမဗန္ဓနံ ဝါ–ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်**သော ရွာ**သည်မူလည်း၊ ဝါ–ရွာ အနှောင်အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ [ယခု**ခေတ်၌ ထိုရွာ**မှ မသွားရအောင် အကျယ်ချုပ်ခြင်းမျိုးတည်း၊ နောက်၌လည်း **နည်းတူ**။]

အဘယူဝရာ။ ။ **"ဘယ+ဥဝရ"**ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ **"ဥဝရ"**၌ ဥပရှေးရှိသော ရမှတ်တ်ကို ကွိုပစ္စည်း၊ ဓာတွန်ကို ချေ/ပကို ဝပြု၍ **"ဥဝရ"**ဟု ဖြစ်၏၊ **"ဥပရမန္တိတိ ဥဝရာ၊ ဘယေန ဥဝရာ ဘယူဝရာ"**ဟု ပြု၊ **"ဘယေန"**၌ နာဝိဘတ်ကို ပဌမိအနက်၌ သက်စေ၍/**"ဘယတော"**ဟု ယောဇနာဖွင့်၏၊ သို့သော် **"ဘယေန"**၌ **"ဘယ"**အရ ကြောက်စရာအာရုံ ဘေးကို မယူဘဲ ကြောက်တတ်သော အာရမဏိကစိတ်ကိုယူလျှင် နာဝိဘတ်ကို ဟိတ်အနက်၌ သက်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် **"ဘယေန–ကြောက်ခြင်းကြောင့်"**ဟု အနက်ပေးလိုက်သည်၊ ထို့နောက် **"နု+ဘယူဝရာ အဘယူဝရာ"**ဟု သမာသ်ပြု၊ **"ဘေးမဲ့ရပြီး ဖြစ်ရကား ကြောက်၍ ရှောင်ကြဉ်စရာမလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ"**ဟုလို။

နိဂမဗန္ဓနံ ဝါ–ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော နိဂုံးသည်မူလည်း၊ ဝါ–နိဂုံးအနောင်အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ နဂရဗန္ဓနံ ဝါ–ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော မြို့သည်မူလည်း၊ ဝါ–မြို့အနောင်အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ ဟောတု၊ ပုရိသဂုတ္တိ ဝါ–ယောကျ်ားတို့၏ စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်မူလည်း၊ (ယခုအခါ ရဲသား,စစ်သားတို့ စောင့်ခြင်းမျိုးတည်း၊) ဟောတု၊ ဇနပဒဗန္ဓနံ ဝါ–ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ဇနပုဒ်သည်မူလည်း၊ ဝါ–ဇနပုဒ်အနောင်အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ (ဟောတု) ဒီပဗန္ဓနံ ဝါ–ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ကျွန်းသည်မူလည်း၊ ဝါ–ကျွန်းအနောင်အဖွဲ့သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)။

ယော–အကြင်သူသည်၊ ဧတေသု–ဤအနောင်အဖွဲ့တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ–အမှတ်မရှိတစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဗန္ဓနံ–အနောင်အဖွဲ့ကို၊ ဘိန္ဒိတွာ ဝါ–ဖောက်ဖျက်၍သော်လည်းကောင်း၊ (ထောင်ကိုဖောက်၍သော်လည်းကောင်း၊) ဆိန္ဒိတွာ ဝါ–ဖြတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ (သံခြေကျင်းကို ဖြတ်၍သော်လည်းကောင်း၊) မုဉ္စိတွာ ဝါ–ဖြေ၍သော်လည်းကောင်း၊ (ကြိုးကို ဖြေ၍သော်လည်းကောင်း၊) ဝိဝရိတွာ ဝါ–ဖွင့်၍သော်လည်းကောင်း၊ (ထောင်တံခါးကို ဖွင့်၍သော်လည်းကောင်း၊) အပသဿမာနာနံ ဝါ–စောင့်ရှောက်သော ယောကျ်ားတို့ မမြင်ကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ **"ပဿမာနာနံ ဝါ အပဿမာနာနံ ဝါ"**ဟု ရှိ၏၊ မြင်စဉ်ပြေးလျှင် ပစ်သတ်လိမ့်မည်ဖြစ်သောကြောင့် **"အပဿမာနာနံ"**တစ်ခုသာ ပါသင့်သည်၊] ပလာယတိ–ထွက်ပြေး၏၊ သော–ထို ထွက်ပြေးသူသည်၊ ကာရဘေဒကောတိ–ဟူ၍၊ သမ္ပ–ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ–ရောက်၏၊ [မုချအားဖြင့် ထောင်ကို ဖောက်ဖျက်၍ ပြေးသူကိုသာ **"ကာရဘေဒက"**ဟု ခေါ်နိုင်သော်လည်း ဖြတ်၍ ဖြေ၍ ဖွင့်၍ပြေးသူ, မမြင်စဉ် ပြေးသူများကိုလည်း သဒိသူပစာရအားဖြင့် **"ကာရဘေဒက"**ဟု ခေါ်နိုင်သည်၊] တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဤဒိသော–ဤကဲ့သို့ရှိအပ်သော၊ ကာရဘေဒကော–နောင်အိမ်ကို ဖောက်ဖျက်တတ်သော၊ စောရော–ခိုးသူကို၊ ဒီပဗန္ဓနံ–ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ကျွန်းကို၊ ဝါ–ကျွန်းအနောင်အဖွဲ့ကို၊ ဘိန္ဒိတွာ–ဖောက်ဖျက်၍၊ ဒီပန္တရံ–တစ်ပါးသောကျွန်းသို့၊ ဂတော–ရောက်သည်၊ (သမာနော)ပိ–ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ နိ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ပန–ဆက်၊ ယော–အကြင်သူသည်၊ စောရော–ခိုးသူသည်၊ နိ–မဟုတ်၊ ကေဝလံ–ခိုးခြင်းမဖက် သက်သက်၊ ဟတ္ထကမ္မံ–လက်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှုကို၊ အကရောန္တော–မပြုသည်၊(ဟုတွာ) ဧဝံ–ဤသို့ ချုပ်နှောင်၍ထားလသော်၊ နော–ငါတို့၏ (အလုပ်ကို)၊ အပလာယန္တော–မပြေးဘဲ၊ ကရိဿတိ–ပြုလုပ်လတ္တံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ရာဇာယုတ္တာဒီဟိ–မင်း၏အလုပ်ကိစ္စ၌ အားထုတ်သူ အစရှိသူတို့သည်၊ ဝါ–မင်းမှုထမ်း စသူတို့သည်၊ ဗဒ္ဓေါ–နှောင်ဖွဲ့အပ်ပြီ၊ သော–ထိုသူ့ကို၊ ကာရံ–နောင်အိမ်ကို၊ ဘိန္ဒိတွာ–ဖောက်ဖျက်၍၊ ပလာတော–ပြေးသည်၊ (သမာနော) ပိ–သော်လည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန–ဗျတိရိတ်ကား၊ ယော–အကြင် သူသည်၊

ဂါမနိဂမပဋ္ဌာနာဒီနိ–ရွာဆိပ်ကမ်း,နိဂုံးဆိပ်ကမ်း အစရှိသည်တို့ကို၊ ကေဏိယာ–ဝယ်ယူကြောင်းဖြစ်သော အခွန်အတုတ်ဖြင့်၊ဝါ–အခွန်ဆောင်ခြင်းဖြင့်၊ ဂဟေတွာ–ယူပြီး၍၊ တံ–ထိုအခွန်ကို၊ အသမ္ဘာဒေန္တော–မပြီးစေနိုင်သည်၊(ကျေအောင် မပေးနိုင်သည်၊) (ဟုတ္တာ) ဗန္ဓနာဂါရံ–နှောင်အိမ်သို့၊ ပဝေသိတော–သွင်းထားအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ သော–ထိုသူ့ကို၊ ပလာယိတ္တာ–ပြေး၍၊ အာဂတော–လာသည်၊ (သမာနော–သော်၊) နု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ [အစိုးရ၏ဘဏ္ဍာကို ကျေအောင်မဆပ်နိုင်သောသူ ဖြစ်သောကြောင့် ရှင်ပြုမပေးထိုက်၊] ယောပိ-အကြင်သူသည်လည်း၊ ကသိကမ္မာဒီဟိ-လယ်ထွန်မှု အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဓနံ–ဥစ္စာကို၊ သမ္ဘာဒေတွာ–ပြီးစေ၍၊ ဇီဝန္တော–အသက်မွေးပါလျက်၊ ဣဓမိနာ–ဤသာသနာ၊ နိဓာနံ–ရွှေအိုးကို၊ လဒ္ဓံ–ရအပ်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ပေသုညံ-ချောပစ်ကုန်းတိုက်ခြင်းကို၊ ဥပသံဟရိတ္တာ–ဆောင်၍၊ (ဘုရင့်ထံသို့ ကုန်းတိုက်ခြင်းအမှုကို ဆောင်၍၊) ကေနစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ဗန္ဓာပိတော–နှောင်ဖွဲ့စေအပ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ တံ–ထို သူ့ကို၊ တတ္ထေဝ–ထိုနှောင်ဖွဲ့အပ်ရာ အရပ်၌သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ နု ဝဋ္ဋတိ၊ ပလာယိတ္တာ–ပြေး၍၊ ဂတံ ပန–သွားသူကိုကား၊ ဂတဋ္ဌာနေ–ရောက်အပ်သော အရပ်၌၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၉၃။ နု ဘိက္ခဝေ လိခိတကောတိ ဧတ္ထ–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ **လိခိတကော** နာမ–လိခိတက မည်သူသည်၊ ကေဝလံ–ထွက်ပြေးခြင်း စသည်မဖက် သက်သက်၊ ယတ္ထ ပသုတိ၊ တတ္ထ ဟန္တဗ္ဗောတိ–တွေ့ရာအရပ်၌ သတ်ထိုက်၏ဟူ၍၊ (လိခိတောဝ–ရေးသားအပ်သူသည်သာ၊) နု–မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ–စင်စစ်ကား၊ ယော ကောစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ စောရိကံ ဝါ–ခိုးသူ၏အမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ အညံ–ခိုးမှုမှတစ်ပါးသော၊ ဂရုံ–ကြီးလေးသော၊ ရာဇာပရာဓံ ဝါ–မင်း၏အပြစ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကတ္တာ–ပြုပြီး၍၊ ပလာတော–ထွက်ပြေးပြီ၊ ရာဇာ စ–သည်လည်း၊ နံ–ထိုသူ့ကို၊ ပဏ္ဏေ ဝါ–ကြော်ငြာစာရွက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပေါတ္ထကေ ဝါ–လူဆိုးစာရင်းစာအုပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဣတ္ထန္နာမော–ဤအမည်ရှိသူကို၊ ယတ္ထ–အကြင်အရပ်၌၊ ဒိဿတိ–တွေ့မြင်အပ်၏၊ တတ္ထ–ထိုတွေ့ရာအရပ်၌၊ ဂဟေတွာ–ဖမ်းယူ၍၊ မာရေတဗ္ဗော–သတ်ထိုက်၏၊ ဣတိ ဝါ–ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ (ယတ္ထ–၌၊ ဒိဿတိ–၏၊ တတ္ထ–၌၊ ဂဟေတွာ–၍၊) အသ–ထိုသူ၏၊ ဟတ္ထပါဒါနိ–လက်ခြေတို့ကို၊ ဆိန္နိတဗ္ဗာနိ–ဖြတ်ထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ ဝါ–ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဧတ္ထက် နာမ–ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည် မည်သော၊

ကေဏိယာ။ ။ သက္ကတ၌ ကြိမာတ်ဟု ရှိသောကြောင့် ပါဠိ၌ နဝယ်ကို ဏကြီးပြန်၍ **"ကေဏိယာ"**ဟု ရှိရသည်၊ **"ကိယတော ဘောယာတိ ကေဏိ"** ဆိပ်ကမ်းစသည်ကို ဝယ်ကြောင်းဖြစ်သော အခွန်အတုတ်၊ ယခုအခါ လေလံဆွဲခြင်းမျိုးကို **"ကေဏိယာ ဂဟေတွာ"**ဟု ဆိုသည်၊ [ကေဏိယာတိ ရညော ဒါတဗ္ဗအာယေန–မင်းအားပေးထိုက်သော အခွန်အတုတ်ဖြင့်၊–ယောဇနာ။]

ဒဏ္ဍံ–ဒဏ်ကို၊ အာဟရာပေတဗ္ဗော–ဆောင်စေထိုက်၏၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်း ကောင်း၊ လိခါပေတိ–ရေးထားစေ၏၊ အယံ–ဤသူသည်၊ လိခိတကော နာမ–မည်၏၊ [လိခိယိတ္ထာတိ လိခိတံ၊ လိခိတံ ယဿ အတ္ထီတိ လိခိတော၊ လိခိတောယေव လိခိတကော၊] သော–ထိုသူ့ကို၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

၉၄။ ကသာဟတော ကတဒဏ္ဍကမ္မောတိ ဧတ္ထ–၌၊ ယော–အကြင်သူ့ကို၊ ဝစနပေသနာဒီနိ–ပြောဆိုအပ်သောစကား စေခိုင်းကြောင်းအမှု အစရှိသည်တို့ကို၊ အကရောန္တော–မပြုသည်၊ (ဟုတ္တာ–၍၊ ဝါ–ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊) ဟညတိ–သွေးဆဲ အပ်၏၊ သော–ထိုသူသည်၊ (စကား နားမထောင်ခြင်း, စေခိုင်းအပ်သည်ကို မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သွေးဆဲအပ်သူသည်၊) ကတဒဏ္ဍကမ္မော–ကတဒဏ္ဍကမ္မ မည်သည်၊ နံ–မဟုတ်၊ ပန–အဟုတ်ကား၊ ယော–အကြင်သူ့ကို၊ ကေဏိယာ ဝါ–ဝယ်ယူကြောင်းဖြစ်သော အခွန်အတုတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အညထာ ဝါ–အခွန်အတုတ်မှတစ်ပါးသော အခြင်းအရာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကိဉ္စိ–တုစ်စုံတစ်ခုကို၊ ဂဟေတ္တာ–ယူပြီး၍၊ ခါဒိတ္တာ–ခဲစားပြီး၍၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ ဒါတုံ–ပေးခြင်းငှာ၊ အသက္ကောန္တော–မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အယမေဝ–ဤကြိမ်ဒဏ် ခတ်ခြင်းသည်ပင်၊ တေ–သင်၏အပေါ်၌၊ ဒဏ္ဍော–ဒဏ်သည်၊ ဟောတု–ဖြစ်စေ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောဆို၍၊ ကသာဟိ–ကြိမ်တို့ဖြင့်၊ ဟညတိ–သွေးဆဲ၏၊ အယံ–ဤသူသည်၊ ကသာဟတော–ကြိမ်တို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သော၊ ကတဒဏ္ဍကမ္မော–ပြုအပ်ပြီးသော ဒဏ်အမှုရှိသူတည်း၊ [**"ဟညတိတိ ဟတော၊ ကသာဟိ ဟတော ကသာဟတော"** အဋ္ဌကထာ၌ တံ ကာလာပေက္ခဝတ္တမာန်အားဖြင့် **"ဟညတိ" ဟု ရှိ**သော်လည်း ရဟန်းပြုသည့်အချိန် ရောက်သောအခါ **"ဟညတိ"**မဟုတ်၊ **"ဟညိတ္ထ"** ဖြစ်နေပြီ၊ **"ကတံ ဒဏ္ဍကမ္မံ ယဿာတိ ကတဒဏ္ဍကမ္မော"**ဟု ပြု၊ **"ယဿ–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပေါ်၌"**ဟု ပေး။]

သော စ–ထိုသူသည်လည်း၊ ဝါ–ကိုလည်း၊ ကသာဟိ ဝါ–ကြိမ်တို့ဖြင့်မူလည်း၊ ဟတော–သွေးဆဲအပ်သည်၊ ဟောတု–ဖြစ်စေ၊ အဒ္ဓဒဏ္ဍကာဒီနံ–(လေးတောင် ထက်ဝက်) နှစ်တောင်ရှိသော တုတ်အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရေန ဝါ–တစ်မျိုးမျိုး သော တုတ်ဖြင့်မူလည်း၊ ဟတော–သည်၊ ဟောတု–စေ၊ ယာဝ–အကြင်မျှလောက်၊ အလ္လဝဏော–စိုစွတ်သော အနာရှိသည်၊ ဟောတိ–၏၊ တာဝ–ထို စိုသောအနာ ရှိသေးသမျှ၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန–အနွယကား၊ ဝဏော–အနာတို့ကို၊ ပါကတိကေ–ပင်ကိုသဘောရှိသည်တို့ကို၊ (အနာပျောက်သည်တို့ကို၊) ကတ္တာ–ပြုပြီး၍၊ ဝါ–ပြုပြီး မှ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန–ဆက်၊ ဇာဏုဟိ ဝါ–ဒူးပုဆစ်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပရေဟိ ဝါ–တတောင်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နာဠိကေရပါသာဏာဒီဟိ ဝါ–အုန်းခွက်,ကျောက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဃာတေတ္တာ–သွေးဆဲ ၍၊ မုတ္တော–လွတ်အပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ အသ–ထိုသူ၏၊ သရီရေ စ–

ကိုယ်၌လည်း၊ ဂဏ္ဍီဂဏ္ဍီယော–အဖု အဖုတို့သည်၊ (ဒူးဖြင့်တိုက်, တကောင်ဖြင့် ထောင်း, အုန်းခွံဖြင့် ဆေါင်းကိုခြစ်, ကျောက်ခဲဖြင့်ထုခြင်း စသည်တို့ကြောင့် အဖု အဖုတို့သည်၊) (သစေ) ပညာယန္တိ–အကယ်၍ ထင်ရှားကုန်အုံ၊ (ဧဝံသတိ) နံ ပဗ္ဗာဧေတဗ္ဗော၊ ဖာသုကံ–ချမ်းသာသည်ကို၊ ကတွာ ဧဝ–ပြုပြီး၍၍သာလျှင်၊ ဂဏ္ဍီသု–အဖုတို့သည်၊ သန္ဌိသိန္နာသု–ငြိမ်သက်စွာ တည်နေကုန်လသော်၊ (အဖု ပျောက်ကုန်လသော်၊) ပဗ္ဗာဧေတဗ္ဗော။

၉၅။ **လက္ခဏာဟတော ကတဒဏ္ဍကမ္မောတိ ဧတ္ထ**–၌၊ ကတဒဏ္ဍကမ္မဘာဝေါ– ကတဒဏ္ဍကမ္မ၏အဖြစ်ကို၊ ပုရိမနယေနေဝ–ရှေးနည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိဗ္ဗော၊ ပန– ဆက်၊ (တစ်နည်း၊ ကတဒဏ္ဍကမ္မမှတစ်ပါး လက္ခဏာဟတကား၊) ယသ– အကြင်သူ၏၊ နလာဋေ ဝါ–နဖူး၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥရုအာဒီသု ဝါ–ပေါင် အစရှိသောအရပ်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထေန–ပူသော၊ လောဟေန–သံဖြင့်၊ လက္ခဏံ–အမှတ်အသားသည်၊ ဝါ–ကို၊ အာဟတံ–ခတ်နှိပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ– ၏၊ သော–ထိုနှိပ်စက်အပ်သူသည်၊ ဘုဇိဿော–မိမိလက်ကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကို စေအပ်စေနိုင်သူသည်၊ ဝါ–ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ဆိုင်သူသည်၊ (ချုပ်နှောင် ဖမ်းဆီးထား ခြင်းမှ လွတ်လာသူသည်၊) သစေ ဟောတိ–အုံ၊ (ဧဝံသတိ) ယာဝ–ရေလာက်၊ အလ္လဝဏ္ဏော–စိုသော အနာရှိသည်၊ ဟောတိ–၏၊ တာဝ–ထို အနာစိုနေသေးသ၌မျှ၊ နံ ပဗ္ဗာဧေတဗ္ဗော–ထိုက်။

အသ–ထိုသူ၏၊ ဝဏ္ဏော–အနာတို့သည်၊ ရဋ္ဌာ–အသားနှ တက်ကုန်သည်၊ သစေပိ ဟောန္တိ–အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေကုန်ဦးတော့၊ ဆဝိယာ–အရေနှင့်၊ သမာ–ညီညွတ်ကုန်သော၊ ပရိစ္ဆေဒါ–အပိုင်းအခြားတို့သည်၊ (သစေပိ ဟောန္တိ– ကုန်ဦးတော့၊) ပန–ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ လက္ခဏံ–အမှတ်အသားသည်၊ ပညာယတိ–ထင်ရှားသေးအုံ၊ တိမဏ္ဍလဝဋ္ဌသ–အဝန်းသုံးပါး ညီညွတ်စွာ ဝတ်အပ်သော အဝတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဥတ္တရာသင်္ဃ–အပေါ်ခြုံကို၊ ကတေ– ပြုအပ်သော်၊ (လက္ခဏံ–အမှတ်အသားသည်၊) ပဋိစ္ဆန္နောကာသေ–ဖုံးလွှမ်းအပ် သော အရပ်၌၊ စေ ဟောတိ–အုံ၊ (ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဧေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (လက္ခဏံ) အပဋိစ္ဆန္နောကာသော–မဖုံးလွှမ်းအပ်သော အရပ်၌၊ စေ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ ပဗ္ဗာဧေတုံ) နံ ဝဋ္ဋတိ။

လက္ခဏံ ပညာယတိ။ ။ အချို့စာအုပ်၌ "**လက္ခဏံ နံ ပညာယတိ**"ဟု တွေ့ရ၏၊ "**သစေပိ**"စသော ရှေ့စကားကို ထောက်၍လည်းကောင်း, "**တိမဏ္ဍလဝဋ္ဌသ**"စသော နောက်စကားကို ထောက်၍လည်းကောင်း "**လက္ခဏံ ပန ပညာယတိ–အမှတ်အသားကား ထင်ရှားနေသေး၏**"ဟူသော စကားသာ သင့်ပါသည်။

ဣဏာယိကဝတ္ထုကထာ

၉၆။ နဘိက္ခဝေ ဣဏာယိကောတိ ဘုရား-ဟူသော ဤပါဠိ**၌၊ ဣဏာယိကော** နာမ-ဣဏာယိကမည်သည်ကား၊ ယသ-အကြင်သူ၏၊ ပိတိပိတာမဟေဟိ-အဘ,အဘိုးတို့သည်၊ ဣဏံ-ကြွေးမြီသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတံ-ယူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ (သော) ဝါ-ထိုမိဘ ဘိုးဘွားတို့ ယူအပ်သော ကြွေးရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ (ယေန-အကြင်သူသည်၊) သယံ-ကိုယ်တိုင်၊ ဣဏံ-သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတံ-သည်၊ ဟောတိ၊ (သော)ဝါ-ထိုကိုယ်တိုင် ကြွေးယူထားသူသည်လည်းကောင်း၊ ယံ-အကြင်သူ့ကို၊ အာထပေတွာ-အပ်နှံထား၍၊ (ခိုင်းစေဖို့ရန် အပ်နှံထား၍၊) မာတာပိတူဟိ-အမိအဘတို့သည်၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ဥစ္စာသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတံ-သည်၊ ဟောတိ၊ (သော)ဝါ-ထိုအပ်နှံခံရသူသည်လည်းကောင်း၊ တံ ဣဏံ-ထိုကြွေးမြီကို၊ ပရေသံ-သူတစ်ပါးတို့အား၊ **ဓာရေတိ**-ဆောင်နှင်းရ၏၊ (ဆပ်ပေးရ၏၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ ဣဏာယိကော-က မည်၏။

ပန-ဆက်၊ ယံ-အကြင်သူ့ကို၊ အညေ-မိဘတို့မှ အခြားကုန်သော၊ ဥတကာ-ဆွေမျိုးတို့သည်၊ အာထပေတွာ-၍၊ ကိဉ္စိ-တစ်စုံတစ်ခုသော ဥစ္စာကို၊ ဂဏ္ဍန္တိ-ယူကြကုန်၏၊ သော-ထိုသူသည်၊ ဣဏာယိကော-ဣဏာယိကသည်၊ နဟုတ်၊ ဟိ-မှန်၊ တစ်နည်း, ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တေ-ထိုဆွေမျိုးတို့သည်၊ တံ-ထိုသူ့ကို၊ အာထပေတုံ-အပ်နှံထားခြင်းငှာ၊ နဣဿရာ-အစိုးမရကုန်၊ (မစိုးမပိုင်ကုန်၊) တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-သည်၊ ဣဏာယိကော-သည်၊ နဟုတ်၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ဆွေမျိုးတို့ အပ်နှံထားအပ်သော ထိုသူ၏ ဣဏာယိက မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တံ-ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရံ-ဆွေမျိုးတို့ အပ်နှံထားအပ်သူမှ တစ်ပါးသော မိဘတို့ အပ်နှံထားအပ်သူကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ) နဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ အယံ-ထိုသူ၏၊ ဥတိသာလောဟိတာ-ဆွေမျိုးသားချင်းတို့သည်၊ မယံ-တပည့်တော်တို့သည်၊ ဒဿာမ-ပေးလိုက်ပါကုန်အုံ့၊ (ကြွေးကို ဆပ်လိုက်ပါကုန်အုံ့၊) နံ-ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ရှင်ဖြစ်စေကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဣဏံ-ကို၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ (ဆွေမျိုးသားချင်းဟူသော **မိမိ**၏၊)

ဣဏာယိကော။ ။ သူတစ်ပါးတို့ကို ဆပ်ပေးရမည့်ကြွေးကို "**ဣဏ**"ဟုခေါ်၏၊ "**ဓာရေတိ**"ကို ကြည်၍ "**ဣဏံ+ဓာရေတိတိ ဣဏာယိကော**"ဟုပြု၊ ဓာရေတိအနက်၌ အာယိကပစ္စည်းသက်၊ ဓရဓာတ်က သမ္ပဒါန်ကို ငဲ့သောကြောင့် "**ပရေသံ**"ဟု ဆိုသည်၊ ["**ဣဏံ ဂဏှာတိတိ ဣဏာယိကော**"ဟုလည်း ပြုကြ၏၊ သို့သော် မိဘတို့ယူထားသော အခါ, မိဘတို့ အပ်နှံထားသောအခါ သူ့ကိုယ်တိုင် "**ဂဏှာတိ**"၏ ကတ္တားမဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ထို ဝစနတ္ထကို စဉ်းစားပါ၊] "**အာထပေတွာ**"၌ "**အာ**"သဒ္ဒါကြောင့် ရိုးရိုးထားခြင်းမဟုတ်, အပ်နှံထားခြင်းဟု မှတ်ပါ၊ ယောဇနာ၌ကား အာ အက္ခရာသည် "**ပေသန အနက်ဟော**"ဟု ဆို၏။

ဘာရံ–တာဝန်ကို၊ သစေ ကရောန္တိ–အကယ်၍ ပြုကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ ဝါ–ဤသို့ ပြုကုန်သော်လည်းကောင်း၊) အညော–ဥတိသာလောဟိတမှ အခြားသော၊ ကောစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ တဿ–ထိုသူ၏။ အာစာရသမ္ဘတ္တိ–အကျင့်၏ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ဒိသွာ–မြင်၍၊ နံ–ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ–ကုန်း၊ အဟံ–သည်၊ ဣဏံ–ကို၊ ဒဿာမိ–ပေးလိုက်ပါအုံ့၊ (ဆပ်လိုက်ပါအုံ့၊) ဣတိ–သို့၊ (သစေ)ဝဒတိ–အကယ်၍ လျှောက်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ–ဤသို့လျှောက်သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏။ ။

တေသု–ထိုသူတို့သည်၊ (ဥတိသာလောဟိတ, သို့မဟုတ် အခြားသူတို့သည်၊) အသတိ–မရှိကုန်လသော်၊ ဘိက္ခုနာ–ရှင်ပြုပေးမည့် ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်းသည်၊ တထာရူပဿ–ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ (သဒ္ဓါတရားလည်းရှိ, ကြွေးဆပ်နိုင်လောက်အောင် ပစ္စည်းလည်းရှိသော၊) ဥပဇ္ဈာကဿာပိ–အလုပ်အကျွေး ဒါယကာအားသော်လည်း၊ အာရောစေတဗ္ဗံ–ပြောပြရာ၏၊ (ကိုယ်–နည်း?၊) သဟေတုကော–မဂ်ဖိုလ်ရဖို့ရန် အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သတ္တော–သတ္တဝါတည်း၊ ဣဏပလိဗောဓေန–ကြွေးမြီ၏ နှောင့်ယှက်ခြင်းကြောင့်၊ နံ ပဗ္ဗဇေတိ–ရှင်ရဟန်း မပြုနိုင်ရာ၊ ဣတိ–သို့၊ (အာရောစေတဗ္ဗံ–၏၊) သော–ထိုအလုပ်အကျွေး ဒါယကာသည်၊ သစေ ပဋိပဇ္ဇတိ–အကယ်၍ကျင့်အုံ့(ကြွေးဆပ်ဖို့ရန် တာဝန်ယူအုံ့၊ ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ အတ္တနော–မိမိ၏(ရှင်ပြုပေးလိုသော ဆရာမှာ၊) ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ–ကပ္ပိယဘဏ္ဍာသည်၊ သစေပိ အတ္ထိ–အကယ်၍မူလည်း ရှိအုံ့၊ (သပိတ် သင်္ကန်းစသည်ဖြစ်စေ, နဝကမ္မအတွက် ကပ္ပိယထံ အပ်နှံထားသော ငွေဖြစ်စေ ရှိအုံ့၊) ဧတံ–ဤကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို၊ ဒဿာမိ–ကြွေးရှင်တို့အား ဆပ်ပေးအုံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ [**"အရည်အချင်းရှိသော ရှင်လောင်းအတွက် ဆရာကိုယ်တိုင် ကြွေးဆပ်၍ ရှင်ပြုပေးရမည်"**ဟူလို။]

ပန–သို့မဟုတ်၊ ဥတကာဒယော–ဆွေမျိုး အစရှိသူတို့သည်၊ (အာဒိဖြင့် သာလောဟိတ ဥပဇ္ဈာကတို့ကို ယူ၊) သစေ နေဝ ပဋိပဇ္ဇန္တိ–အကယ်၍ မကျင့်ကြကုန်အုံ့၊(ကြွေးမဆပ်ကုန်အုံ့၊) အတ္တနော–မိမိ၏၊ ဝါ–မိမိမှာ၊ ဓနံ–အပ်စပ်သော ဥစ္စာသည်၊ သစေ နတ္ထိ–အကယ်၍ မရှိအုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတွာ–ရှင်ဖြစ်စေပြီး၍၊ (ရှင်ပြုပေးပြီးမှ၊) ဘိက္ခာယ–ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရိတွာ–လှည့်လည်ပြီး၍၊ (ကြွေးဆပ်ဖို့ရန် ထိုထိုအိမ်မှ အနည်းငယ်စီရအပ်သော ပစ္စည်းကို ဆွမ်းရပ်သလို ခံယူ၍ သို့မဟုတ် ဆွမ်းရပ်သလို ရပ်၍ လူတို့က မေးသောအခါ အကြောင်းကို ပြောပြ၍၊) မောစေသာမိ–လွတ်စေအုံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ သစေ ပဗ္ဗာဇေတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒုက္ကဋံ (ဟောတိ)၊ [**"နှ ဘိက္ခဝေ ဣဏာယိကော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယော ပဗ္ဗာဇေယျ၊ အပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ"**ဟူသော သိက္ခာပုဒ်တော်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်–ဟူလို။]

ပလာတောပိ–ထွက်ပြေးသော သာမဏေကိုလည်း၊ (ရှင်ပြုပြီး၍ ထွက်ပြေးသော သာမဏေကိုလည်း၊) အာနေတွာ–ဆောင်၍၊ ဒါတဗ္ဗော–ပေးထိုက်၏၊ (ကြွေးရှင်တို့အား ပေးထိုက်၏၊) (အာနေတွာ–၍၊) နော စေ ဒေတိ–အကယ်၍ မပေးအုံ၊ (ဧဝံသတိ) သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသော၊ ဣဏံ–ကြွေးမြီသည်၊ ဂိဝါ–အစားထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ အဇာနိတွာ–ကြွေးရှိရှိးမှန်း မသိမူ၍၊ ပဗ္ဗာဇယတော–ရှင်ဖြစ်စေသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)၊ ပန–ထိုသို့ပင် အာပတ်မသင့်ပါသော်လည်း၊ ပဿဒ္ဓေန–တွေ့မြင်အပ်သော ဆရာသည်၊ (ရှင်ဖြစ်ပြီးနောက် ထွက်ပြေးနေသည်ကို ပြန်၍တွေ့သော ဆရာသည်၊) အာနေတွာ–၍၊ ဣဏသာမိကာနံ–ကြွေးရှင်တို့အား၊ ဒသ္သေတဗ္ဗော–ပြထိုက်၏၊ အပဿန္တသ–မတွေ့သော ဆရာ၏၊ ဂိဝါ–သည်၊ နဟောတိ၊ [နဂိုက ကြွေးရှိသူမှန်း မသိဘဲ ရှင်ပြုပေးသောကြောင့် ထွက်ပြေးသောအခါ မတွေ့လျှင် ဘဏ္ဍာစား မထိုက်ပါ–ဟူလို။]

ဣဏာယိကော–ကြွေးယူသူသည်၊ အည်–မိမိနေရာအရပ်မှ တစ်ပါးသော၊ ဒေသံ–အရပ်သို့၊ ဂန္တွာ–၍၊ ပုဗ္ဗိယမာနော–ကြွေးရှိသလားဟု မေးအပ်ပါသော်လည်း၊ ကဿစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်အား၊ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ခုသော ဥစ္စာကို၊ နဝဒေတိ–ဆောင်မထားရပါ၊ ဝါ–ဆပ်စရာ မရှိပါ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တွာ–လျှောက်၍၊ သစေ ပဗ္ဗဇတိ–အကယ်၍ ရှင်ရဟန်းပြုအုံ၊ ဣဏသာမိကော စ–သည်လည်း၊ တံ–ထိုကြွေးယူသူကို၊ ပရိယေသန္တော–ရှာမှီးစဉ်၊ တတ္ထ–ထိုရှင်ရဟန်းပြုရာအရပ်သို့၊ (သစေ) ဂစ္ဆတိ–အကယ်၍ ရောက်သွားအုံ၊ ဒဟရော–ရဟန်းငယ်သည်၊ တံ–ထိုကြွေးရှင်ကို၊ ဒိသ္သာ–၍၊ (သစေ) ပလာယတိ–အကယ်၍ ထွက်ပြေးအုံ၊ သော စ–ထိုကြွေးရှင်သည်လည်း၊ ထေရံ–ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်ကို၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ–ချဉ်းကပ်၍၊ ဘန္တေ–အရှင်ဘုရား၊ ကေန–အဘယ်ရဟန်းသည်၊ အယံ–ဤသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇိတော–ရှင်ဖြစ်စေအပ်ပါသနည်း?၊ ဝါ–ရှင်ပြုပေးအပ်ပါသနည်း?၊ မမ–၏၊ ဇေ္ဇကံ နာမ–ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်မည်သော၊ ဓနံ–ကို၊ ဂဟေတွာ–၍၊ ပလာတော–ထွက်ပြေးသူပါတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ (သစေ) ဝဒတိ–အယ်၍ လျှောက်အုံ၊(ဧဝံသတိ) ထေရေန–ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်သည်၊ ဝတ္တဗ္ဗံ–ပြောဆိုရာ၏၊ (ကိံ) ဥပါသက–ဥပါသကာ၊ မယာ–သည်၊ အဇာဏော အဟန္တိ–တပည့်တော်မှာ ကြွေးမရှိပါဟူ၍၊ ဝဒန္တော–လျှောက်သည်၊ (ဟုတွာ) ပဗ္ဗာဇိတော–ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ပြီ၊ ဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ ကိံ–အဘယ်ကို၊ ကရောမိ–ပြုရတော့အုံနည်း?၊ (တစ်နည်း, ကိံ ကရောမိ–ဘာတတ်နိုင်တော့အုံနည်း?၊) မေ–၏၊ ပတ္တစီဝရမတ္တံ–သပိတ်,သင်္ကန်းမျှကို၊ ပဿ–ကြည့်ပါလော၊ ဣတိ–သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗံ–၏၊) အယံ–ဤသို့ ပြောခြင်းသည်၊ တတ္ထ–ထို ကြွေးရှိသူကို ရှင်ပြုပေးမိရာ၌၊ သာမိစိ–လောကုတ္တရာအားလျော်သော ကျင့်ဝတ်တည်း၊ ပန–ဆက်၊ ပလာတော–ထွက်ပြေးလသော်၊ ဂိဝါ–သည်၊ နဟောတိ။

ပန–ဆက်၊ နံ–ထိုကြွေးရှိသူကို၊ သမ္မုခါ၀–မျက်မှောက်၌ပင်၊ ဒိသွာ–တွေ့မြင်၍၊ (ကြွေးရှင်က တွေ့မြင်၍၊) အယံ–ဤသာမဏောသည်၊ ၀ါ–ဤရဟန်းသည်၊ မမ–၏၊ ဣဏာယိကော–ကြွေးရှိသူပါတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ သစေ ၀ဒတိ–အံ့၊ (ဧ၀ံသတိ) တ၀–သင်၏၊ ဣဏာယိကံ–ကြွေးရှိသူကို၊ တွမေ၀–သင်ကိုယ်တိုင်သာ၊ ဓနာဟိ–သိလော၊ ဣတိ–သို့၊ ၀တ္တဗ္ဗော–၏၊ ဧ၀မ္မိ–ဤသို့ ပြောဆိုပြန်ပါသော်လည်း၊ ဂိ၀ါ–သည်၊ နံ ဟောတိ၊ သော–ထိုကြွေးရှင်သည်၊ (“**၀ဒတိ**”၌ စပ်၊) အယံ–ဤသူသည်၊ ပဗ္ဗဇိတော–ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးပါပြီ၊ ဣဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ ကုဟိं–အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂမိဿတိ–သွားနိုင်ပါတော့လတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ–သို့၊ သစေပိ ၀ဒတိ–အံ့၊ (ဧ၀ံသတိ) ထေရေန–ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်သည်၊ တံ–ယေ၀–သာ၊ ဓနာဟိ–လော၊ ဣတိ–သို့၊ ၀တ္တဗ္ဗော၊ ဧ၀မ္မိ–ဤသို့ ပြောဆိုပြန်ပါသော်လည်း၊ အသေ–ထိုဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်၏၊ ပလာတေ–တပည့်၏ ထွက်ပြေးခြင်းကြောင့်၊ ဂိ၀ါ–သည်၊ နံ ဟောတိ၊ ပန–ဆက်၊ ထေရော–ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်သည်၊ (“**၀ဒတိ**”၌ စပ်၊) ဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ အယံ–ဤသာမဏောသည်၊ ၀ါ–ဤရဟန်းသည်၊ ကုဟိं–အဘယ်အရပ်သို့၊ ဂမိဿတိ–သွားလတ္တံ့နည်း၊ ဣဏေ၀–ဤအရပ်၌သာ၊ အစ္ဆတု–နေပါစေတော့၊ ဣတိ–သို့၊ သစေ ၀ဒတိ–အံ့၊ (ဥပဇ္ဈာယ်က ပြောအံ့၊) သော–ထိုတပည့်သည်၊ စေ ပလာယတိ–အံ့၊ (ဧ၀ံသတိ) ဂိ၀ါ ဟောတိ၊ သော–ထိုသာမဏောသည်၊ ၀ါ–ထိုရဟန်းသည်၊ သဟေတုကသတ္တော–မဂ်ဖိုလ်ရဖို့ရန် အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တ၀ါသည်၊ ၀ါ–ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တ၀ါသည်၊ ၀တ္တသမ္ပန္နော–ကျင့်ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံသူသည်၊ သစေ ဟောတိ–အံ့၊ (ဧ၀ံသတိ) ထေရေန–သည်၊ အယံ–ဤသာမဏောသည်၊ ၀ါ–ဤရဟန်းသည်၊ ဤဒိသော–ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သူတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ၀တ္တဗ္ဗံ–၏၊ ဣဏသာမိကော–သည်၊ သာဓုတိ–ကောင်းပါပြီဟူ၍၊ စေ ဝိသဇ္ဇေတိ–အကယ်၍ စွန့်လွှတ်အံ့၊ (ကြွေးများကို မတောင်းသောအားဖြင့် စွန့်လွှတ်အံ့၊) ဣဏစ္ဆေတံ–ဤသို့ စွန့်လွှတ်ခြင်းသည်၊ ကုသလံ–ကောင်း၏၊ ပန–သို့မဟုတ်၊ ဥပမုပမုံ–ထက်ဝက် ထက်ဝက်ကို၊ ၀ါ–နည်းနည်း နည်းနည်းကို၊ ဒေထ–ပေးပါကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့၊ သစေ ၀ဒတိ–အံ့၊ (ဧ၀ံသတိ) ဒါတဗ္ဗံ၊ [ဥပမုပမုန္တိ ထောက် ထောက်၊–ဋီကာ။]

အပရေန သမယေန–နောက်အခါ၌၊ (ရှင် ရဟန်းပြုပေးပြီးသည်မှနောက်၌၊) အတိအာရာဓကော–ကျင့်ဝတ်ကို အလွန်ပြီးစေတတ်သူသည်၊ (အလွန် ဝတ်ကျေသူသည်၊) ဟောတိ–အံ့၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံကို၊ ဒေထ–ကုန်၊ (နည်းနည်းမက အကုန်လုံး ပေးပါကုန်၊) ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တောပိ–လျှောက်အပ်သော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗမေ၀–ပေးထိုက်သည်သာ၊ [ဥပဇ္ဈာယ်က“**မပေးတော့**”ဟု ခုရနိုက္ခေပပြုလျှင် ဘဏ္ဍာ၏ တန်ဖိုးလိုက်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “**ဒါတဗ္ဗမေ၀**”ဟု ဧ၀ဖြင့် ဆိုသည်၊–ဝိမတိ၊] ပန–ဆက်၊ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီသု–ပါဠိကို ရွတ်ပြခြင်း,အနက်ကို အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်း

အစရှိသည်တို့၌၊ ကုသလော–ကျွမ်းကျင်သည်၊ ဗဟူပကာရော–များသောကျေးဇူး ရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဘိက္ခူနံ–ရဟန်းအားလုံးတို့၏၊ ဘိက္ခာစာရ ဝတ္တေန–ဆွမ်းခံလှည့်လည်ခြင်းဟူသော ကျင့်ဝတ်ဖြင့်၊ ပရိယေသိတွာပိ–ရှာမှီးပြီး၍ လည်း၊ ဣဏံ–ကို၊ ဒါတဗ္ဗမေव–သည်သာ၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။ [သာမဏေက သို့မဟုတ် ရဟန်းကလေးက စာတော်လှ၍ သံဃာအား ကျေးဇူးများလျှင် ရဟန်း အားလုံးကပင် ကြွေးဆပ်ဖို့ရန် ဝိနည်းတော်အတိုင်းရှာ၍ ကြွေးဆပ်ရမည်–ဟူလို။]

ဣဏာယိကဝတ္ထုကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

ဒါသဝတ္ထုကထာ

၉၇။ နု ဘိက္ခဝေ ဒါသောတိ ဇတ္ထု–ဟူသောဤပါဠိ၌၊ (လင်္ဂမာနာ–ရထိုက် ကုန်သော၊) ဒါသာ–ကျွန်တို့သည်၊ အန္တောဇာတော–အန္တောဇာတကျွန်လည်းကောင်း၊ ဓနက္ကီတော–ဓနက္ကီတကျွန်လည်းကောင်း၊ ကရမရာနီတော–ကရမရာနီတကျွန်လည်း ကောင်း၊ သာမံ–ကိုယ်တိုင်၊ ဒါသဗျံ–ကျွန်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတော–ကပ်ရောက်သော ကျွန်လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ စတ္တာရော–လေးယောက်တို့တည်း၊ တတ္ထ–ထို လေးယောက်သော ကျွန်တို့တွင်၊ အန္တောဇာတော နာမ–အိမ်တွင်းဌ်ဖြစ်သောကျွန် မည်သည်၊ ဝါ–သားပေါက်မည်သည်၊ ဇာတိဒါသော–မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့်ကျွန် ဖြစ်သော၊ (မွေးကတည်းက ကျွန်ဖြစ်သော၊) ဃရဒါသိယာ–အိမ်ကျွန်မ၏၊ ပုတ္တော– သားတည်း၊ [အန္တော–အိမ်၏အတွင်းဌ်၊ ဇာတော–ဖြစ်သောကျွန်တည်း၊ အန္တော ဇာတော–ကျွန်၊] ဓနက္ကီတော နာမ–ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်အပ်သောကျွန်မည်သည်၊ မာတာ ပိတူနံ–မိဘတို့၏၊ သန္တိကာ–အထံမှ၊ ပုတ္တော ဝါ–သားကိုသော်လည်းကောင်း၊ သာမိကာနံ–ကျွန်ပိုင်ရှင်တို့၏၊ သန္တိကာ–မှ၊ ဒါသော ဝါ–ကျွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓနံ–ကို၊ ဒတ္တာ–ပေး၍၊ ဒါသစာရိတ္တံ–ကျွန်၏ စာရိတ္တသို့၊ (ကျွန်၏ ထုံးစံသို့၊) အာရောပေတ္တာ–တင်၍၊ ကိတော–ဝယ်အပ်သူတည်း၊ [ဓနေန–ဥစ္စာဖြင့်၊ ကိတော– ဝယ်အပ်သောကျွန်တည်း၊ ဓနက္ကီတော–ကျွန်၊] ဒွေပိ–နှစ်ယောက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊

ဒါသာ။ ။ ဒါသဓာတ်သည် ဒါနအနက်ဟော, ဘူဝါဒိ,စုရာဒိတည်း၊ **"ဒါသတော– အရှင်သခင်တို့အား ပေးအပ်၏၊ ဣတိ ဒါသော"**ဟု ပြု၊ အစ်ပစ္စည်းဟု ထောမနိဓိ ဆိုး၏၊ ယောဇနာဌ်ကား **"ဒုဒ+အာသာ"**ဟု ပုဒ်ခွဲ၍ ဆင်းရဲသောကိစ္စ မကောင်းသော ကိစ္စတို့ဌ် ပစ်ချအပ် သုံးစွဲအပ်သောကြောင့် **"ဒါသ"**ခေါ်သည်ဟု ကြံ့လေသည်။

ဒါသစာရိတ္တံ၊လေ၊ ကိတော။ ။ကြီမြို့ရွာဒေသအလိုက် ကျွန်အဖြစ်ကို အသိအမှတ် ပြုဖို့ရန် ထုံးစံရှိ၏၊ အများသိအောင် ကြော်ငြာခြင်း စသည်ကို ပြုရ၏၊ ထိုထုံးစံကို **"ဒါသစာရိတ္တ"**ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသို့ ကျွန်ဖြစ်ကြောင်းကို အများအသိအမှတ်ပြုစေ၍ ဝယ်အပ်သောသူသာလျှင် ဓနက္ကီတကျွန်ဖြစ်သည်။

ဧတေ–ဤ အန္တောဇာတ ဓနကျိုကျန်တို့ကို၊ နဲ ပဗ္ဗာဧေတဗ္ဗာ–ရှင်မဖြစ်စေထိုက်ကုန်၊ (ရှင်ပြုမပေးထိုက်ကုန်၊) ပဗ္ဗာဧေန္တေန–ရှင်ပြုပေးလိုသော ဆရာသည်၊ တတ္ထ တတ္ထ–ထိုထို ဧနပုဒ်၌၊ စာရိတ္တာဝသေန–အကျင့်၏အစွမ်းဖြင့်၊ (ထုံးစံ၏အစွမ်းဖြင့်၊) အဒါသံ–ကျွန်မဟုတ်သည်ကို၊ ကတ္တာ–၍ ပဗ္ဗာဧေတဗ္ဗာ–ကုန်၏။ [တတ္ထ တတ္ထ စာရိတ္တာဝသေနာတိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဧနပဒေ ဒါသပဏ္ဏာဠ္ဟာပနာဒိနာ (ကျွန်စာရင်းကို မီးရှို့ခြင်းအစရှိသော) အဒါသကရဏနိယာမေန (ကျွန်မဟုတ်အောင် ပြုကြောင်း အထိမ်းအမှတ်ဖြင့်) ဝိမတိ။]

ကရမရာနိ့တော နာမ–ကရမရာနီတကျွန်မည်သည်ကို၊ ဝါ–သူတစ်ပါးလက်ဖြင့် သေထိုက်သူ၏အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သော ကျွန်မည်သည်ကို၊ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် ထည့်သည်၊) တိရောရဋ္ဌ–တိုင်းတစ်ပါးကို၊ ဝိလောပ်–လုယက်ဖျက်စီးမှုကို၊ ကတ္တာ ဝါ–ပြု၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥပလာပေတ္တာ ဝါ–ဖြားယောင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ တိရောရဋ္ဌတော–တိုင်းတစ်ပါးမှ၊ ဘုဇိသမာနုသကာနိ–ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ဆိုင်သော လူတို့ကို၊ ဝါ–ကျွန်မဟုတ်သောလူတို့ကို၊ အာဟရန္တီ–ဆောင်ယူတတ်ကြကုန်၏၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ အန္တောရဋ္ဌေယေဝ–မိမိတိုင်း၏ အတွင်း၌ပင်၊ ကတာပရာဓံ–ပြုအပ်ပြီးသော မင်းပြစ်ရှိသော၊ ကဠိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဂါမံ–ကို၊ ရာဇာ–သည်၊ ဝိလုမ္ပထ–လုယက်ဖျက်ဆီးကြကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ အာဏာပေတိ–စေခိုင်း၏၊ တတော–ထိုတစ်စုံတစ်ခုသောရွာမှ၊ မာနုသကာနိပိ–လူတို့ကိုလည်း၊ အာဟရန္တီ–ဆောင်ယူတတ်ကြကုန်၏၊ တတ္ထ–ထိုလူတို့တွင်၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံကုန်သော၊ ပုရိသာ–တို့သည်၊ ဒါသာ–ကျွန်ယောကျ်ားတို့တည်း၊ ဣတ္ထိယော–တို့သည်၊ ဒါသိယော–ကျွန်မိန်းမတို့တည်း၊ ဧဝရူပေါ–သော၊ ကရမရာနိ့တော–ကရမရာနီတဖြစ်သော၊ ဒါသော–ကို၊ ယေဟိ–အကြင်သူတို့သည်၊ အာနိ့တော–ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ တေသံ–ထိုကျွန်ပိုင်ရှင်တို့၏၊ သန္တိကေ–၌၊ ဝသန္တော ဝါ–နေဆဲကျွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗန္ဓနာဂါရေ–နှောင်အိမ်၌၊ ဗဒ္ဓေါ ဝါ–ချုပ်နှောင်အပ်သော

ကရမရာနိ့တော။ ။ ကရ သဒ္ဒါသည် **"လက်"** ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ၏၊ မရိတဗ္ဗောတိ မရော၊ ကရေန–သူတစ်ပါးလက်ဖြင့်+မရော–သေထိုက်သူတည်း၊ ကရမရော–သူ၊ ကရမရော+ဟုတ္တာ+အာနိ့တော ကရမရာနီတော–သူတစ်ပါးလက်ဖြင့် သေထိုက်သူ၏အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သော ကျွန်၊ လုယက်ဖျက်ဆီး၍ဖြစ်စေ, ဖြားယောင်း၍ဖြစ်စေ တိုင်းတစ်ပါးမှ ဆောင်ယူအပ်သော သုံ့ပန်း(သုံ့ရ)ကျွန်တည်း၊ **"တိရောရဋ္ဌ ဝိလောပ် ကတ္တာ ဝါ"**ဖြင့် တိုင်းတစ်ပါးကို လုယက်ဖျက်ဆီး၍ ဆောင်ယူအပ်သော ယောကျ်ားမိန်းမတို့ကို ပြ၏၊ **"ဥပလာပေတ္တာ ဝါ"**ဖြင့် တိုင်းတစ်ပါးကိုပင် ဥစ္စာစသည်ဖြင့် ချော့မော့ဖြားယောင်း၍ ထိုတိုင်းတစ်ပါးမှ ဆောင်ယူအပ်သော ယောကျ်ား မိန်းမတို့ကို ပြ၏၊ ယောကျ်ား မိန်းမ နှစ်မျိုးလုံးနှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် **"မာနုသကာနိ"**ဟု နပုလ္လိင် သာမညအားဖြင့် ဆိုထားကြောင်းကို ယောဇနာဖွင့်၏။

ကျွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပုရိသာဟိ–အစောင့်အရှောက် ယောက်ျားတို့သည်၊ (ရဲသား စသူတို့သည်၊) ရက္ခိယမာနော ဝါ–စောင့်ရှောက်အပ်ဆဲ ကျွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန–အနွယကား၊ ပလာယိတွာ–ထွက်ပြေး၍၊ ဂတော–သွားသောကျွန်ကို၊ ဂတဋ္ဌာနေ–ရောက်အပ်သောအရပ်၌၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ရညာ–သည်၊ တုဋ္ဌေန–နှစ်သက်သည်၊ (ဟုတွာ) ကရမရာနီတကော–ကရမရာနီတ ကျွန်တို့ကို၊ မုဉ္စထ–လွှတ်ကြကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တာ ဝါ–ပြော၍သော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗသာမာရဏေန–အလုံးစုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသော၊ နယေန ဝါ–နည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဗန္ဓနာ–အနှောင်အဖွဲ့မှ၊ မောက္ခေ–လွှတ်ခြင်းကို၊ ကတော–ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော ဝ–မုချ ရှင်ဖြစ်စေထိုက်သည်သာ။

သာမံ–ကိုယ်တိုင်၊ ဒါသဗျံ–ကျွန်၏အဖြစ်သို့၊ (ဒါသဿ ဘာဝေါ ဒါသဗျံ၊ ဘာဝအနက်၌ ဒါသနောင် ဗျပစ္စည်း သက်၊) ဥပဂတော နာမ–ကပ်ရောက်သူ မည်သည်၊ ဇိဝိတဟေတု ဝါ–အသက်ရှေးဝမ်းကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အာရက္ခဟေတု ဝါ–အစောင့်အရှောက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ (စောင့်ရှောက်မည့် မိဘစသည်မရှိ၍ အစောင့်ရောက်ခံလိုသော်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊) အဟံ–ကျွန်တော်သည်၊ တေ–အရှင်၏၊ ဒါသော–ကျွန်ပါတည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ သယမေဝ–ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ဒါသဘာဝံ–ကျွန်၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂတော–ကပ်ရောက်သူတည်း၊ (ကေ ဝိယ–အဘယ်သူတို့ကဲ့သို့နည်း၊) ရာဇူနံ–တို့၏၊ ဟတ္ထိအဿဂေါမဟိသဂေါပကာဒယော ဝိယ–ဆင်ထိန်း,မြင်းထိန်း,နွားထိန်း,ကျွဲထိန်း အစရှိသူတို့ကဲ့သို့တည်း၊ တာဒိသော–သော၊ ဒါသော–ကို၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ရညော–၏၊ ဝဏ္ဏဒါသီနံ–အဆင်းရှိသော ကျွန်မတို့၏၊ ဝါ–ပြည့်တန်ဆာမတို့၏၊ ပုတ္တာ–သားတို့သည်၊ ဟောန္တိ–ရှိတတ်ကုန်၏၊ အမစ္စပုတ္တသဒိသာ–အမတ်တို့၏ သားနှင့်တူကုန်၏၊ တေပိ–ထိုသားတို့ကိုလည်း၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။

အသံယတာ–စောင့်စည်းအပ်သော ကိုယ်, နှုတ်, စိတ် မရှိကုန်သော၊ ဘုဇိဿိတ္ထိယော–ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်ဆိုင်သော မိန်းမတို့သည်၊ ဝဏ္ဏဒါသီဟိ–တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ–ကွ၊ ဝိစရန္တိ–ကုန်၏၊ တာသံ–ထိုမစောင့်စည်းသော မန်းမတို့၏၊ ပုတ္တေ–တို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (တာ–ထိုအသံယတမိန်းမတို့သည်၊) သယမေဝါ–

သာလျှင်၊ ပဏ္ဏံ–ဝဏ္ဏဒါသီ စာရင်းစာရွက်သို့၊ အာရောပေန္တိ–တင်စေကြကုန်၏၊

သဗ္ဗသာမာရဏေန ဝါ နယေန။ ။ အဘိသေကာဒီသု သဗ္ဗဗန္ဓနာနိ မောစာပေန္တိ တံ သန္ဓာယ **"သဗ္ဗသာမာရဏေနာ"**တိ ဝုတ္တံ–ဝိမတိ၊ အဘိသိက်သွန်းသောအခါ လွတ်လပ်ရေးရသောအခါ စသည်တို့၌ အလုံးစုံသော ထောင်တို့ကိုဖွင့်၍ လွှတ်တတ်ကြကုန်၏၊ ဤနည်းကို **"သဗ္ဗသာမာရဏနည်း"**ဟု ခေါ်၏၊ **"ကျွန် ဟုတ်–မဟုတ် အားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသောနည်း"**ဟူလို။

(တာသ်-ထိ ဝဏ္ဏဒါသီစာရင်းဝင် မိန်းမတို့၏၊ ပုတ္တော-တို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ-ငှာ၊) နဲ ဝဋ္ဋတိ၊ ဘဒ္ဒိပုတ္တာကဂဏာဒီနံ-ကုမာရနတ်ကို ဆည်းကပ်သောဂိုဏ်း အစရှိသူတို့၏၊ ဒါသာပိ-တို့ကိုလည်း၊ (ထိုအဖွဲ့, တစ်ဖွဲ့,လုံးနှင့်ဆိုင်သော ကျွန်တို့ကိုလည်း၊) တေဟိ-ထိုဂိုဏ်းဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အဒိန္နာ-ကျေကျေနပ်နပ် မပေးအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ-ဖြစ်ကုန်လသော်၊) နဲ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗာ။

ဝိဟာရေသု-ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ရာဇူဟိ-တို့သည်၊ အာရာမိကဒါသာ နာမ-အရံစောင့်ကျွန် မည်သည်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ ဒိန္နာ-လျှုအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-၏၊ တေပိ-ထို အာရာမိကကျွန်တို့ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဲ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယကား၊ ဘုဇိသ္သေ-ကျွန် မဟုတ်သူတို့ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ ဝါ-ပြုပြီးမှ၊

သယမေဝ၊ပေ၊ နဲ ဝဋ္ဋတိ။ ။ သယမေဝ ပဏ္ဏံ အာရောပေန္တိ၊ နဲ ဝဋ္ဋတိတိ တာ ဘုဇိသိတ္ထိယော မယမ္ပိ ဝဏ္ဏဒါသိယော ဟောမာတိ အတ္တနော ရက္ခဏတ္ထာယ သယမေဝ ရာဇုနံ ဒါသိမဏ္ဍော အတ္တနော နာမံ လိခါပေန္တိ၊ တာသံ ပုတ္တာ စ ရာဇဒါသာဝ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ တေ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဲ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိမတိ။

ဘုဇိသ္သေ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ဘုဇိသ္သေ ပန ကတ္တာ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ယသ္မ ဝိဟာရသ္မ တေ အာရာမိကာ ဒိန္နာ၊ တသ္မိံ ဝိဟာရေ သံဃံ ဥာပေတ္တာ ဖာတိကမ္မေန (တိုးပွားစေမှုဖြင့်) ဓနာနိ ဒတ္တာ ဘုဇိသ္သေ ကတ္တာ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊-ဝိမတိ။

ဘုဇိသ္သော။ ။ ဘုဇော အတ္တနော ယထာသုခံ ဝိနိယောဂေါ ဣဿော ဣဿိတဗ္ဗော ဇေဋ္ဌာတိ ဘုဇိသ္သော၊ မူလပ်, မဟာအသ္သပုရသုတ်ဋီကာ၊ ဘုဇောကို **"အတ္တနော ယထာသုခံ ဝိနိယောဂေါ"**ဟု ဝိသေသနထည့်၍လည်းကောင်း, ဣဿောကို **"ဣဿိတဗ္ဗော"** ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ **"ဘုဇော+ဣဿော ဇေဋ္ဌာတိ ဘုဇိသ္သော"**သာ လိုရင်းတည်း၊ ဇေဋ္ဌ-ဤကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်သူ၌၊ ဣဿော-အလိုရှိထိုက်သော၊ ဘုဇော-လက်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ ဘုဇိသ္သော၊ ကျွန်သည် မိမိလက်ဖြင့် အရှင်က ခိုင်းအပ်သော အမှုကို ပြုလုပ်ပေးရ၏၊ ဘုဇိသ္သကား ထိုသို့ မလုပ်ရဘဲ ကိုယ်အလိုရှိရာကို လုပ်ပေးသောလက်ရှိသည်-ဟူလို။

တစ်နည်း။ ။ **"ဘုဇာနိ ဝိယ အတ္တနော ကိစ္စေ ဣသိတဗ္ဗောတိ ဘုဇိသ္သော"**ဟု သာမညဖလသုတ်ဋီကာ ပြု၏၊ ဣသဓာတ် ဏျပစ္စည်း၊ ဘုဇာနိ ဝိယ-လက်တို့ကဲ့သို့+ ဣဿော-မိမိကိစ္စ၌ အလိုရှိအပ် စေခိုင်းအပ် စေခိုင်းနိုင်သူတည်း၊ ဘုဇိသ္သော-သူ။

တစ်နည်း။ ။ **"ဘုဇော ဇေဋ္ဌသ္မ အတ္ထိတိ ဘုဇိသ္သော"**ဟု ယောဇနာဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ ဘုဇသဒ္ဒါနောင် ကိသန်ပစ္စည်းဟု ထောမနီဓိလည်း ဆို၏၊ သူတစ်ပါးတို့က စောင့်ရှောက်ပေးစရာလည်း မလို, ကျွေးမွေးစရာလည်း မလိုဘဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်နိုင်, စားနိုင်ဖို့ရန် လက်ရှိသူ-ဟူလို။ [ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်သောအခါ အမိန့်တော်ကို မလိုက်နာတော့ဘဲ ပယ်လှန်နိုင်သောကြောင့် ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်သူကို **"တော်လှန်သူ"**ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်၊ နဂိုကပင် ကျွန်မဟုတ်ဘဲ လွတ်လပ်သော ဘုဇိသ္သကို **"တော်လှန်"**ဟု အနက်မပေးရ။]

ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ မဟာပစ္စရိယံ–မဟာပစ္စရီ အဋ္ဌကထာ၌၊ အန္တောဇာတ ဓနက္ကီတကေ–အန္တောဇာတကျွန်, ဓနက္ကီတကျွန်တို့ကို၊ အာနေတွာ–၍၊ ဘိက္ခု သံဃဿ–အား၊ အာရာမိကေ–အရံစောင့်တို့ကို၊ ဒေမ–လျှပ်ပါကုန်၏၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒေန္တိ–လျှောတတ်ကြကုန်၏၊ တက္ကံ–ရက်တက်ရည်ကို၊ သီသေ–ဦးခေါင်း၌၊ အာသိတ္တကသဒိသာဝ–သွန်းလောင်းအပ်သည်နှင့် တူကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ–နှ၏၊ တေ–ထိုအရံစောင့်ဖြစ်သော ကျွန်တို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ ကုရန္ဒိယံ ပန–ကုရန္ဒီအဋ္ဌကထာ၌ကား၊ အာရာမိကံ–ကို၊ ဒေမ–ကုန်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ကပ္ပိယဝေါဟာရေန–အပ်သော အသုံးအနှုန်းဖြင့်၊ ဒေန္တိ–ကုန်အံ့၊ ယေန ကေနစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဝေါဟာရေန–အသုံးအနှုန်းဖြင့်၊ ဒိန္နော–လှူအပ်သည်၊ ဟောတု–ဖြစ်စေ၊ နေဝ ပဗ္ဗာဇေတမ္ပေါ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တံ–ပြီ။

ဒုဂ္ဂတမနုဿာ–ဒုက္ခသို့ရောက်သော၊ လူတို့သည်၊ ဝါ–လူဆင်းရဲတို့သည်၊ သံဃံ–ကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ ဇီဝိဿာမ–အသက်မွေးကုန်အံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ဝိဟာရေ–ကျောင်းတိုက်၌၊ ကပ္ပိယကာရကာ–အပ်စပ်အောင် ပြုတတ်သူတို့သည်၊ ဟောန္တိ–ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဧတေပိ–ဤ ကပ္ပိယကာရကတို့ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ယဿ–အကြင်သူ၏၊ မာတာပိတရော–မိဘတို့သည်၊ ဒါသာ–ကျွန်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ–နှ၏၊) ဝါ–တစ်နည်း၊ မာတာ ဧဝ–အမိသည်သာ၊ ဒါသီ–ကျွန်မတည်း၊ ပိတာ–အဘသည်၊ အဒါသော–ကျွန်မဟုတ်၊ တံ–ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–အနွယကား၊ ယဿ–အကြင်သူ၏၊ မာတာ–အမိသည်၊ အဒါသီ–ကျွန်မ မဟုတ်၊ ပိတာ–အဘသည်၊ ဒါသော–ကျွန်တည်း၊ တံ–ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ

တက္ကံ၊ပေ၊ ဟောန္တိ။ ။တက္ကံ သီသေ အာသိတ္တကသဒိသာဝ ဟောန္တိ တိ ကေသုစိ ဧနုပဒေသု အဒါသေ ကရောန္တာ တက္ကံ သီသေ အာသိဉ္စန္တိ၊ တေန ကိရ တေ အဒါသာ ဟောန္တိ၊ ဧဝမိဒမ္ပိ အာရာမိကဝစနေန ဒါနမ္ပိတိ အဓိပ္ပာယော၊–ဝိမတိ၊ **"ရက်တက်ရည်ကို ဦးခေါင်းပေါ်၌ သွန်းလောင်းခြင်းသည် ဒေသထုံးစံအတိုင်း ကျွန်အဖြစ်မှ တော်လှန်လိုက်ခြင်းတည်း၊ အန္တောဇာတ ဓနက္ကီတကျွန်တို့ကို အာရာမိက အဖြစ်ဖြင့် လှူခြင်းသည် ထိုတော်လှန်ခြင်းနှင့် သဘောတူ၏၊ ထို့ကြောင့် ရှင်ပြုပေး နိုင်သည်"**ဟူလို။

ယေန ကေနစိ ဝေါဟာရေန။ ။ အာရာမိကံ ဒေမာတိ ဝါ အာရာမိကဒါသံ ဒေမာတိ ဝါ ကပ္ပိယကာရကံ ဒေမာတိ ဝါ ယေန ကေနစိ ဝေါဟာရေန (အပ်သော အသုံးအနှုန်းဖြင့်ဖြစ်စေ, မအပ်သော အသုံးအနှုန်းဖြင့်ဖြစ်စေ)၊–ယောဇနာ။ [နေဝ ပဗ္ဗာဇေတမ္ပေါတိ ဝုတ္တံတိ ကပ္ပိယဝစနေန ဒိန္နေပိ သံဃဿ အာရာမိကဒါသတ္တာ ဧဝံ ဝုတ္တံ(အာရာမိကကျွန် ဖြစ်နေသောကြောင့် ဧကန်မုချ ရှင်ပြုမပေးရဟုဆိုသည်၊–သာရတ္ထ။]

ဝဋ္ဌတိ၊ (မိဘနှစ်ပါးတို့တွင် အမိက ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ဤနှစ်ဝါကျကို ဆိုရသည်၊) ဘိက္ခုသ-၏၊ ဥာတကာ ဝါ-ဆွေမျိုးတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာကာ ဝါ-အလုပ်အကျွေးတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒါသံ-ကို၊ ဒေန္တိ-လျှုတုတ်ကြကုန်၏၊ (ကိံ-အဘယ်သို့လျှောက်၍ လျှုကြကုန်သနည်း?၊) ဣမံ-ဤသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ကုန်၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ဝေယျာဝစ္စံ-ဝေယျာဝစ္စကို၊ ကရိဿတိ-ပြုပါလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ (ဒေန္တိ-နှ၏၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ အတ္တနော-မိမိဟူသော၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဒါသော-သည်၊ အတ္ထိ-ရှိအုံ့၊ ဘုဇိဿော-တော်လှန်သည်ကို၊ ကတောဝ-ပြုအပ်ပြီးသူကိုသာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ သာမိကာ-ကျွန်ပိုင်ရှင်တို့သည်၊ ဒါသံ-ကို၊ ဒေန္တိ-ကုန်၏၊ (ကိံ-နည်း?၊) ဣမံ-ဤသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ကုန်၊ သစေ အဘိရမိဿတိ-အကယ်၍ မွေ့လျော်လတ္တံ့အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) အဒါသော-ကျွန်မဟုတ်တော့ပါ၊ စေ ဝိဇ္ဇမိဿတိ-အကယ်၍ လူထွက်လတ္တံ့အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) အမှာကံ-တို့၏၊ ဒါသောဝ-ကျွန်ဖြစ်မြဲတိုင်းသာ၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်ပါလတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ (ဒေန္တိ) အယံ-ဤသူသည်၊ တာဝ ကာလိကော နာမ-တာဝကာလိကမည်၏၊ ဝါ-အခိုက်အတန့်မျှ လွတ်လပ်သူမည်၏၊ တံ-ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဝဋ္ဌတိ၊ ဣတိ-သို့၊ ကုရန္ဒိယံ-ဌ၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ နိဿာမိကဒါသော-အရှင်မရှိသော ကျွန်သည်၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ သောပိ-ထိုကျွန်ကိုလည်း၊ ဘုဇိဿော-ကို၊ ကတောဝ-ကိုသာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ အဇာနန်ဒ္ဓော-ကျွန်အဖြစ်ကို မသိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ပဗ္ဗာဇေတ္တာ ဝါ-ရှင်ဖြစ်စေပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပာဒေတ္တာ ဝါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာ-နောက်မှ၊ ဇာနာတိ-သိအုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဘုဇိဿံ-ကို၊ ကာတုမေဝ-ပြုခြင်းငှာသာ၊ ဝဋ္ဌတိ-၏။

စ-ဆက်၊ ဣမဿ အတ္ထဿ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ (ရှင်ရဟန်းပြုပြီးမှ သိရသော်လည်း တော်လှန်မှုကို ပြုထိုက်၏ဟူသော ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊) ပကာသနတ္ထံ-ထင်ရှားပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣမံ-ဤဝတ္ထုကို၊ ဝဒန္တိ-ပြောကြကုန်၏၊ ကိရ-ချဲ့၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော၊ ကုလဒါသီ-အမျိုးတစ်ဦး၏ကျွန်မသည်၊ ဧကေန-တစ်ယောက်သော ယောကျ်ားနှင့်၊ သဒ္ဓိं-ကွ၊ အနုရာဓပုရာ-အနုရာဓမြို့မှ၊ ပလာယိတွာ-လိုက်ပြေး၍၊ ရောဟဏေ-ရောဟဏဧနုပုဒ်၌၊ ဝသမာနာ-နေစဉ်၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ပဋိလဘိ-ရပြီ၊ သော-ထိုသားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး၍၊ ဥပသမ္ပန္နကာလေ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရာအခါ၌၊ လဇ္ဇီ-မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်းရှိသည်၊ ကုက္ကုစ္စကော-အပ်လေသလော, မအပ်လေသလောဟု တွေးတောယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ ဧကဒိဝသံ-တစ်နေ့သည်၊ မာတရံ-မယ်တော်ကို၊ ပုစ္ဆိ-မေးရှာပြီ၊ (ကိံ-နည်း?၊) ဥပါသိကေ-မယ်တော် ဥပါသိကာ၊ ကိံ-အသို့နည်း?၊ တုမှာကံ-သင်မယ်တော်တို့၏၊ ဝါ-တို့မှာ၊

ဘာတာ ဝါ–မောင်ကြီး မောင်ငယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဂိနီ ဝါ–အစ်မ ညီမ သည်လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ–မရှိပါတကား၊ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဥတ္တရိ–ဆွေမျိုးကို၊ နဿာမိ–မမြင်ပါတကား၊ ဣတိ–သို့၊ (ပုစ္ဆိ–ပြီ။)

တာတ–ချစ်သား၊ အဟံ–မယ်တော်သည်၊ အနုရာဓပုရေ–၌၊ ကုလဒါသိ–အမျိုးတစ်ဦး၏ ကျွန်မတည်း၊ တဝ ပိတရာ–ကိုယ်တော် ခမည်းတော်နှင့်၊ သဒ္ဓိ–ကွ၊ ပလာယိတွာ–လိုက်ပြေးခဲ့၍၊ ဣဓ–ဤရောဟဏဇနပုဒ်၌၊ ဝသာမိ–နေပါ၏၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ သီလဝါ–သီလရှိသော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ မေ–၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ–ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ အသုဒ္ဓါ ကိရ–မစင်ကြယ်သတဲ့၊ ဣတိ–သို့၊ သံဝေဂ–ထိတ်လန့်ကြောင်း သဟောတ္တပ္ပဉာဏ်ကို၊ လဘိတွာ–၍၊ မာတရံ–ကို၊ တသ ကုလဿ–ထိုသခင်မျိုး၏၊ နာမဂေါတ္တံ–အမည်အနွယ်ကို၊ ပုစ္ဆိတွာ–မေး၍၊ အနုရာဓ ပုရံ–သို့၊ အာဂမ္မ–လာ၍၊ တဿ ကုလဿ–၏၊ ဃရဒ္ဒါရေ–အိမ်ပေါက်၌၊ အဋ္ဌာသိ–ရပ်ပြီ။

အတိစ္ဆထ ဘန္တေတိ–အတိစ္ဆထ ဘန္တေဟူ၍၊ (တစ်နည်း၊ ဘန္တေ–အရှင်ဘုရား၊ အတိစ္ဆထ–ဤအိမ်ကို ကျော်လွန်၍ အခြားအိမ်၌ အလိုရှိပါကုန်၊ ဝါ–ကန်တော့ဆွမ်းပါ ဘုရား၊ ဣတိ–သို့၊) ဝုတ္တေပိ–လျှောက်အပ်ပါသော်လည်း၊ နာတိက္ကမိ–အိမ်ကို လွန်၍မသွား၊ တေ–ထိုအိမ်ရှင်တို့သည်၊ အာဂန္တွာ–၍၊ ဘန္တေ–ရား၊ ကိं–အသို့ပါ နည်း?၊ ဣတိ–သို့၊ ပုစ္ဆိသု–ကုန်ပြီ၊ တုမှာကံ–သင်တို့၏၊ ဣတ္ထန္နာမာ–ဤ အမည်ရှိသော၊ ပလာတာ–ထွက်ပြေးသော၊ ဒါသီ–ကျွန်မသည်၊ အတ္ထိ–ရှိသလော၊ ဣတိ–ဤသို့မေးပြီ၊ ဘန္တေ–ရား၊ အတ္ထိ–ပါ၏၊ အဟံ–ငါသည်၊ တဿာ–ထို ကျွန်မ၏၊ ပုတ္တောသားပါတည်း၊ မံ–ငါ့ကို၊ တုမှေ–တို့သည်၊ သစေ အနုဓာနာထ–အကယ်၍ အနုးအညွှတ် ခွင့်လွှတ်ကုန်အုံ့(ဧ၀ံသတိ) ပဗ္ဗဇ္ဇံ–ကို၊ လဘာမိ–ရပါအုံ့၊ တုမှေ–တို့သည်၊ မယှံ–၏၊ သာမိကာ–အရှင်တို့ပါတည်း၊ ဣတိ–သို့ပြောပြီ။

တေ–ထိုသခင်တို့သည်၊ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ–ရွှင်လန်းနှစ်သက်ကုန်သည်၊ ဟုတ္ဝာ–၍၊ ဘန္တေ–ရား၊ တုမှာကံ–တို့၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ–သည်၊ သုဒ္ဓါ–စင်ကြယ်ပါ၏၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်၍၊ တံ–ထိုရဟန်းကို၊ ဘုဇ္ဇိဿံ–ကျွန်အဖြစ်မှလွှတ်သူကို၊ ကတ္ဝာ–၍၊ စ်တူဟိ–ကုန်သော၊ ပစ္စယေဟိ–ပစ္စည်းတို့ဖြင့်၊ ပဋိဇဂ္ဂိတ္ဝာ–ပြုစုလုပ်ကျွေးကုန်လျက်၊ မဟာဝိဟာရေ–မဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသာပေသုं–နေစေကြကုန်ပြီ၊ ထေရော–သည်၊ တံ ကုလံ–ကို၊ နိဿာယ–၍၊ ဝသမာနောယေဝ–နေစဉ်ပင်၊ အရဟတ္တံ–သို့၊ ပါပုဏိ–ရောက်ပြီ၊ ဣတိ (ဣမံ ဝတ္ထုံ–ကို၊ ဝဒန္တိ–ကုန်၏၊) ဣတိ–အပြီးတည်း။

ဒါသဝတ္ထုကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

ကမ္မာရဘဏ္ဍာ၀ဏ္ဏာဒီကထာ

၉၈-၉။ ကမ္မာရဘဏ္ဍာဟူတိ-ကား၊ တုလာဓာရမုဏ္ဍကော-ချိန်ခွင်ကို ဆောင်တတ်သော ရွှေပန်းထိန်သည်၏ ဦးပြည်းကလေးဖြစ်သော၊ သုဝဏ္ဏကာရပုတ္တော-ရွှေပန်းထိန်သည်၏သားတည်း၊ ပဠူသိခေါ-ငါးခုသော ဦးစွန်းရှိသော၊ တရုဏဒါရကော-ငယ်ရွယ်သောကလေးတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ [ခေါင်တုံးဆိုသော်လည်း ရိတ်ထားအပ်သော ခေါင်းတုံးမဟုတ်၊ သျှောင်မထုံးဘဲ ထားအပ်သော ခေါင်းတုံးတည်း၊ ခေါင်းပေါ်၌ ဦးစွန်းကလေးကား ပါသေး၏။]

သံဃံ အပလောကေတုံ ဘဏ္ဍာကမ္မာယာတိ-ကား၊ သံဃံ-ကို၊ ဘဏ္ဍာကမ္မတ္ထာယ-ဦးပြည်းခေါင်းတုံးမှုကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ (ဆံရိတ်ဖို့ရာ၊) အာပုစ္ဆိတုံ-ပန်ကြားခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ-ခွင့်ပြုတော်မူ၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တတြ-ထို သံဃံ အပလောကေတုံ အစရှိသောပါဠိ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အာပုစ္ဆနဝိဓိ-ပန်ကြားပုံအစီအရင်တည်း၊ သီမာပရိယာပန္နေ-ဥပစာရသီမာ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော၊ (ဥပစာရသီမာဟူသည် ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်လုံးတည်း၊ ထိုကျောင်းတိုက်တွင် ပါဝင်ကုန်သော၊) ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ သန္နိပါတေတွာ-စုဝေးစေပြီး၍၊ ပဗ္ဗဇိတေ-(ရှင်အဖြစ်ကို ရှင်ရသော) ရှင်လောင်းကို၊ တတ္ထ-ထိုသံဃာ့အစည်းအဝေးသို့၊ နေတွာ-ဆောင်၍၊ ဘန္တေ-တို့၊ သံဃံ-ကို၊ ဣမဿ ဒါရကဿ-ဤသူငယ်၏၊ ဘဏ္ဍကမ္မံ-ဦးပြည်းခေါင်းတုံးမှုကို၊ (ဆံရိတ်ခြင်းကို၊) အာပုစ္ဆာမိ-ပန်ကြားပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ တိက္ခတ္တုံ ဝါ-သုံးကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ-နှစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ သကိံ ဝါ-တစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝတ္တေတ္တံ-လျှောက်ရာ၏၊ စ-ဆက်၊ ဇေ-ဤသို့ လျှောက်ရာ၌၊ ဣမဿ ဒါရကဿ ဘဏ္ဍကမ္မံ အာပုစ္ဆာမိတိပိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ကမ္မာရဘဏ္ဍာ။ ။ ဒဟရတာယ(ငယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အမောဠိဗန္ဓော(ဆံထုံးမထုံးရသေးသော) မုဏ္ဍိကသီသော(ဦးပြည်းခေါင်းတုံး ဦးခေါင်းရှိသော) ကမ္မာရဒါရကော ဧဝံ ဝုတ္တော (ရွှေပန်းထိန်သည်၏ သားကလေးကိုပင် "**ကမ္မာရဘဏ္ဍာ**"ဟု ဆိုအပ်ပြီ)။-ဝိမတိ။

တုလာဓာရမုဏ္ဍကော။ ။ ရွှေပန်းထိန်သည်ကိုပင် ရွှေကိုဖြစ်စေ, ကြေးကိုဖြစ်စေ ချိန်ဖို့ရန် ချိန်ခွင်ကို လက်ဖြင့် ဆောင်ယူတတ်သောကြောင့် "**တုလာဓာရ**"ဟုခေါ်၏၊ တုလံ-ချိန်ခွင်ကို၊ ဓာရေတိ-ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တုလာဓာရော-မည်၏။ [တုလာဓာရမုဏ္ဍကောတိ ဧတ္ထ တုလာဓာရာတိ တမ္မသုဝဏ္ဏာဒီနံ တုလံ ဟတ္ထေန ဓာရေတီတိ ကမ္မာရာ "**တုလာဓာရာ**"တိ ဝုတ္တာ၊ တေသု ဧကော မုဏ္ဍိကသီသော ဒဟရောတိ အတ္ထော၊-ဝိမတိ။]

ပဠူသိခေါ။ ။ ပဠု+သိခါ ယဿာတိ ပဠူသိခေါ၊ ဦးစွန်းတစ်ခုကို ငါးစုခွဲ၍ ဖွတ်မြီးထိုးလျက် သျှောင်မထုံးဘဲ နောက်ဆံ တွဲလဲထားသောကြောင့် "**ပဠူသိခ**"ဟု ခေါ်၏။ [ဧကာ ဝါ သိခါ ပဠု ဝေဏိယော ကတ္တာ ဗန္ဓနေန "**ပဠူသိခါ**"တိ ဝုစ္စတိ၊ တာ ဧတဿ အတ္ထိတိ ပဠူသိခေါ၊-ဝိမတိ။]

ဝါ–ဤသူငယ်၏ ဆံရိတ်ခြင်းကို ခွင့်ပန်ပါ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣမသ သမဏာ ကရဏံ အာပုစ္ဆာမိတိပိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဤသူငယ်၏ ရဟန်းပြုမှုကို ခွင့်ပန်ပါ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဣမသ ပဗ္ဗာဇနံ အာပုစ္ဆာမိတိပိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဤသူငယ်ကို ရှင်ပြုပေးခြင်းကို ပန်ကြားပါ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အယံ သမဏော ဟောတုကာမောတိပိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဤသူငယ်သည် ရဟန်းဖြစ်လိုပါ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အယံ ပဗ္ဗဇိတုကာမောတိပိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဤသူငယ်သည် ရှင်ရဟန်းပြုလိုပါ၏ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝတ္တုံ–လျှောက်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ–အပ်သည်သာ၊ (မြန်မာလိုလည်း လျှောက်ကောင်းပါ၏။)

သဘာဂဋ္ဌာနံ–သဘောတူသူတို့၏ အရပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ (ခေါင်းရိတ်ရာကျောင်းတိုက်က သံဃာအချင်းချင်း မကွဲမပြား သဘောတူ နေကြလျှင်၊) ဒသ–တစ်ကျိပ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ ဝါ–တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝီသံ–နှစ်ကျိပ်သော၊ ဘိက္ခူ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ တိံသံ–သုံးကျိပ်သော၊ ဘိက္ခူ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဝသန္တိ–နေကြကုန်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ပရိစ္ဆေဒေါ–အပိုင်းအခြားသည်၊ သစေ ပညာယတိ–အကယ်၍ ထင်ရှားအုံ့၊ (ဧဝံသတိ) တေသံ–ထိုရဟန်းတို့၏၊ ဌိတောကာသံ ဝါ–တည်ရာအရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ နိသိန္နောကာသံ ဝါ–ထိုင်ရာအရပ်သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂန္တာပိ–သွား၍လည်း၊ ပုရိမနယေနေဝ–ဖြင့်ပင်၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ–ပန်ကြားရာ၏၊ (သံဃံ ဘန္တေ ဣမသ ဒါရကသ စသော ရှေးနည်းအတိုင်းပင် ပန်ကြားပါ–ဟူလို၊) ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ–ရှင်လောင်းကို၊ ဝိနာဝ–ကြဉ်၍သာ၊ ဒဟရဘိက္ခူ ဝါ–ရဟန်းငယ်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဣတရောရေ ဝါ–တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပေသေတွာပိ–စေလွှတ်၍လည်း၊ ဘန္တေ–တို့၊ ဧကော–တစ်ယောက်သော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော–သည်၊ အတ္ထိ–ရှိပါ၏၊ တဿ–ထိုရှင်လောင်း၏၊ ဘဏ္ဍကမ္မံ–ကို၊ အာပုစ္ဆာမ–ကုန်၏ ဣတိအာဒိနာ–သော၊ နယေန–ဖြင့်၊ အာပုစ္ဆာပေတုံ–ပန်ကြားစေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

ကေစိ–အချို့ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ သေနာသနံ ဝါ–ကျောင်းသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဂုမ္ဗာဒီနိ ဝါ–ချုံအစရှိသော အရပ်တို့သို့သော်လည်းကောင်း၊ ပဝိသိတ္တာ–ဝင်၍၊ သစေ နိဒ္ဒါယန္တိ ဝါ–အကယ်၍မူလည်း အိပ်ပျော်နေကုန်အုံ့၊ သမဏဓမ္မံ–ရဟန်းတရားကို၊ သစေ ကရောန္တိ ဝါ–အကယ်၍လည်း ပြုနေကုန်အုံ့၊ အာပုစ္ဆကာ စ–ပန်ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ ပရိယေသန္တာပိ–ရှာမှီးပါကုန်သော်လည်း၊ အဒိဿာ–မတွေ့မြင်၍၊ ဝါ–မတွေ့မြင်ခြင်းကြောင့်၊ အမှေဟိ–ငါတို့သည်၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ကို၊ အာပုစ္ဆိတာ–ပန်ကြားအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ သညိနော–ဤသို့ မှတ်ထင်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ–ကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗဇ္ဇာနာမ–ရှင်အဖြစ်မည်သည်၊ လဟုကံ–ပေါ့သော၊ ကမ္မံ–ကံတည်း၊ တဿာ–ထို့ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇိတော–ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်သူသည်၊ သုပဗ္ဗဇိတောဝ–ကောင်းစွာ ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်သာတည်း၊ (ရှင်ပြုပေးခြင်း အထမြောက်သည်– ဟူလို၊) ပဗ္ဗာဇေန္တ သာပိ–ရှင်ဖြစ်စေသော ဆရာ၏လည်း၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

ပန–ဆက်၊ အနေကဘိက္ခုသဟသာဝါသော–ထောင်ပေါင်းများစွာသော ရဟန်းတို့၏ နေရာဖြစ်သော၊ မဟာဝိဟာရော–ကျောင်းတိုက်ကြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ–အံ့၊ သဗ္ဗေ, ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ သန္နိပါတေတုမ္မိ–စည်းဝေးခြင်းငှာသော်မူလည်း၊ ဒုက္ကရံ–ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သေး၏၊ ဝါ–ပြုနိုင်ခဲသေး၏၊ ပဋိပါတိယာ–အစဉ်အားဖြင့်၊ (တစ်ပါးပြီးတစ်ပါး၊) အာပုစ္ဆိတုံ–ပန်ပြောခြင်းငှာ၊ ပဂေဝ–ရှေးဦးမဆွ အစကပင်၊ (ဒုက္ကရံ–ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်၏၊ ဝါ–ပြုနိုင်ခဲ၏၊) (ဧဝံသတိ) ခဏ္ဍသီမာယံ–ခဏ္ဍသီမ၌၊ ဌတ္မာ ဝါ–တည်၍သော်လည်းကောင်း၊ နဒီသမုဒ္ဒါဒီနိ–မြစ်,သမုဒ္ဒရာ အစရှိသောအရပ်တို့သို့၊ ဂန္တွာ ဝါ–သွား၍သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော–၏၊ [ထိုအရပ်၌လည်း ဥဒကုက္ခေပသီမ် ရနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ကျောင်းတိုက်၏ ဥပစာမဲ့ လွန်သွားသောကြောင့်လည်းကောင်း **"နဒီ သမုဒ္ဒါဒီနိ ဝါ ဂန္တွာ"**ဟု ဆိုသည်။] ပန–ဆက်၊ ယော–အကြင် ရှင်လောင်းသည်၊ နဝမုဏ္ဍော–အသစ်ဖြစ်သော ခေါင်းတုံးပြီးသူသည်၊ ဝါ–ခေါင်းတုံးပြီးခါစသည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ–၍ရှသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဗ္ဘန္တ ကော–လူထွက်ပြီးခါစသည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ၊ နိဂဏ္ဌာဒီသု–နိဂဏ္ဌအစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရော–တစ်ယောက်ယောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ၊ ဒ္ဝိဂုံလကေသော ဝါ–လက်နှစ်သစ်ရှည်သော ဆံရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥနဒ္ဝဂုံလကေသော ဝါ–လက်နှစ်သစ် အောက်ယုတ်လျှော့သော ဆံရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ–၏၊) တဿ–ထိုရှင်လောင်း၏၊ ကေသဿ ဆေဒနကိစ္စံ–ဆံကိုဖြတ်ဖွယ်ကိစ္စသည်၊ ဝါ–ခေါင်းရိတ်ဖွယ် ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဘဏ္ဍုကမ္မံ–ကို၊ အနာပုစ္ဆိတ္တာပိ–၍လည်း၊ တာဒိသံ–ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သော ရှင်လောင်းကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပန–ဆက်၊ ယော–အကြင်ရှင်လောင်းသည်၊ ဒ္ဝဂုံလာတိရိတ္တကေသော–လက်နှစ်သစ်ထက်ပိုလွန်သော ဆံရှိသည်၊ အန္တမသော–အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဧကသိခါမတ္တမရောပိ–ဦးစွန်းတစ်ခုမျှကို ဆောင်သူသည်မူလည်း၊ ဟောတိ–၏။ သော–ထိုရှင်လောင်းကို၊ ဘဏ္ဍုကမ္မံ–ကို၊ အာပုစ္ဆိတ္တာဝ–၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ဥပါလိဝတ္ထု–သည်၊ မဟာဝိဘင်္ဂ–ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်း၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ–ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။

အနာပတ္တိ။ ။ တွေ့ စ ကိုဖွာပါ **"အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗံ အပလောကေတုံ ဘဏ္ဍုကမ္မာယာ"**တိ ဇတ္တုကမေဝ ဝုတ္တံ၊ နု ပန အနပလောကေန္တသ အာပတ္တိ ဝုတ္တာ၊ တထာပိ အဋ္ဌကထာယံ **"သဗ္ဗေ အာပုစ္ဆိတာ အမှေဟိတိ သညိနောပေ၊ ပဗ္ဗာဇေန္တသ္သာပိ အနာပတ္တိတိ ဝုတ္တတ္တာ သဗ္ဗိစ္ဆ အနာပုစ္ဆာ ကေသေ ဩဟာရေန္တသ ဒုက္ကဋမေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ"** (မပန်ပြောဘဲ ရှင်ပြုပေးလျှင် ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏ဟု မှတ်ပါ၊)–ဝိမတိ။

၁၀၀။ အဟိဝါတကရောဂေနာတိ–ကား၊ မာရိဗျာဓိနာ–သေစေတတ်သော အနာရောဂါကြောင့်၊ (**"ကာလကံတံ ဟောတိ"**၌ စပ်၊) ဟိ–ချဲ့၊ ယတြ–အကြင် အမျိုး၌၊ သော ရောဂေါ–ထိုရောဂါသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ–ဖြစ်၏။ တံ ကုလံ–ထိုရောဂါ ဖြစ်ရာ အမျိုးသည်၊ ဒ္ဒိပဒစတုပဒံ–အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော လူစသော သတ္တဝါ, အခြေလေးချောင်းရှိသော ခွေးစသောသတ္တဝါဖြစ်သော၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသည်၊ နသဿတိ–သေကြေပျက်စီး၏၊ ယော–အကြင်သူသည်၊ ဘိတ္တိ ဝါ–နံရံကိုသော် လည်းကောင်း၊ ဆဒနံ ဝါ–အမိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘိန္ဒိတ္တာ–ဖေါက်ဖျက်၍၊ ပလာယတိ–ထွက်ပြေး၏၊ တိရောဂါမာဒိဂတော ဝါ–အခြားရှာ အစရှိသည်သို့ ရောက်နေသည်မူလည်း၊ ဟောတိ–၏၊ သော–ထိုသူသည်၊ မုစ္စတိ–ရောဂါမှလွတ်၏၊ စ–ဆက်၊ တထာ–ထိုအခြင်းအရာအား၊ ဖြင့်၊ (ထိုအခြင်းအရာအတိုင်း၊) ဇတ္တု–ဤအမျိုး၌၊ ဝါ–ဤအမျိုးတွင်၊ ပိတာပုတ္တာဝ–အဘ, သားတို့သည်သာ၊ မုစ္စံသု–ရောဂါမှ လွတ်ကြကုန်ပြီ၊ တေန–ကြောင့်၊ ပိတာပုတ္တကာဝ သေသာ ဟောန္တိ တိ–ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ–တို့သည်၊) ဝုတ္တံ–ပြီ။

ကာကုဠေပကန္တိ–ကား၊ ယော–အကြင်သူငယ်သည်၊ ဝါမဟတ္ထေန–လက်ဝဲလက်ဖြင့်၊ လေဠုံ–ခဲကို၊ ဂဟေတ္ဝာ–ကိုင်၍၊ နိသိနော–ထိုင်လျက်၊ အာဂတာဂတေ–လာကုန် လာကုန်သော၊ ကကေ–ကျီးတို့ကို၊ ဥဠာပေတ္ဝာ–ပျံတက်စေ၍၊ ပုရတော–ရှေ့၌၊ နိက္ခိတ္တံ–ချထားအပ်သော၊ ဘတ္တံ–ထမင်းကို၊ ဘုဉ္ဇိတုံ-စားခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ-စွမ်းနိုင်၏၊ အယံ-ဤသူငယ်သည်၊ ကာကုဠေပကော နာမ–က မည်၏၊ တံ–ထိုကျီးချောက်နိုင်သော သူငယ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ [**"ဥဠေပကော"**၌ ဥပုဗ္ဗ ဌေဓာတ်, ကာရိတ် ဏာပေပစ္စည်း, ဏွုပစ္စည်းတည်း၊ ဥဠံ ဌေပယတီတိ ဥဠေပကော၊ ကာကာနံ–တို့ကို+ဥဠေပကော ကာကုဠေပကော၊ ကျီးတို့ကို ပျံသွားစေနိုင်သူ၊ ဝါ–ကျီးချောက်နိုင်သူ။]

၁၀၂။ ဣတ္ထရောတိ–ကား၊ အပ္ပမတ္တကော–နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ (ဝါသော ဘဝိဿတိ၌ စပ်၊) ကတိပါဟမေဝ–အနည်းငယ်သော ရက်ပတ်လုံးသာ၊ ဝါသော–နေရခြင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ အတ္ထော။

၁၀၃။ သြဂဏောနာတိ–ကား၊ ပရိဟီနဂဏော–ယုတ်လျော့သောဂိုဏ်းဖြစ်သော၊ (သြ၌ အဝသဒ္ဒါသည် ဟီနအနက်ဟောဟု ပြ၏၊) အပ္ပမတ္တကေန–နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဘိက္ခုသံဃေန–ရဟန်းသံဃာနှင့်တကွ၊ ဣတိ အတ္ထော။

အဟိဝါတကရောဂေန။ ။ မြွေဆိပ်တက်သကဲ့သို့ အဆိပ်ပိုးပါသော လေရောဂါတစ်မျိုးကို **"အဟိဝါတရောဂါ"**ဟု ဆိုဟန်တူသည်၊ ထိုရောဂါဖြစ်လျှင် ကူးစက်တတ်သောကြောင့် တစ်အိမ်လုံး တစ်မျိုးလုံး အများအပြားသေ၍ အနည်းငယ်သာ ကြွင်းကျန်တတ်၏၊ ထို့ကြောင့် **"မာရိဗျာဓိနာ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ မာရိ–တစ်အိမ်လုံး သေစေတတ်သော၊ ဗျာဓိ–အနာရောဂါကိုပင် **"ပုလိပ်ကပ်ရောဂါ"**ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြ၏။

အဗျတ္တေန ယာဝဒီဝန္တိ ဇတ္ထ-၌၊ အယံ-ဤအဗျတ္တရဟန်းသည်၊ ဝုမှတရံ-မိမိထက်ကြီးသော၊ အာစရိယံ-နိဿယသည်းဆရာကို၊ သစေ နု လဘတိ-အံ့၊ (ဇဝံသတိ) ဥပသမ္ပဒါယ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းအားဖြင့်၊ သဋ္ဌိဝဿော ဝါ-ဝါ **၆၀** ရှိသူမူလည်း၊ ဟောတု-စေ၊ သတ္တတိဝဿော ဝါ-ဝါ **၇၀** ရှိသူမူလည်း၊ ဟောတု၊ ဗျတ္တသ-ဝိနည်းအရာ၌ ကောင်းစွာ ထက်မြက်သော၊ နဝကတရသာပိ-သီတင်းငယ်၏သော်မှလည်း၊ သန္တိကေ-၌၊ ဥက္ကုဋိကံ-ဆောင့်ကြောင့်၊ နိသီဒိတွာ-ထိုင်၍၊ အဉ္ဇလိ-လက်အုပ်ကို၊ ပဂ္ဂဟေတွာ-ချီမြှောက်၍၊ အာစရိယော မေ အာဝုသော ဟောဟိ၊ အာယသ္မတော နိဿာယ ဝစ္ဆာမိတိ-ဟူ၍၊ ဇဝံ-ဤသို့၊ တိက္ခတ္တုံ-သုံးကြိမ်၊ ဝတ္တွာ-ဆို၍၊ နိဿယော-နိဿယသည်းကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော ဝ-ယူထိုက်သည်သာ၊ ဝါ-ယူရမည်သာ။

ဂါမပေဝေသနံ-ရွာတွင်းသို့ ဝင်ခြင်းကို၊ အာပုစ္ဆန္တေ နာပိ-ပန်ပြောသော နိဿယသည်းယူ တပည့်သည်လည်း၊ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိ ပဂ္ဂဟေတွာ **"ဂါမပေဝေသနံ အာပုစ္ဆာမိ အာစရိယာ"**တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တမ္ပိ-လျှောက်ရာ၏၊ သဗ္ဗ အာပုစ္ဆနေသု-အလုံးစုံသော ပန်ပြောခြင်းတို့၌၊ ဧသနယော-ဤနည်းချည်းတည်း၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ဇတ္ထ-ဤနိဿယဂ္ဂဟဏအရာ၌၊ ပဠကဆဏ္ဍေသု-တို့၌၊ ယတ္တကံ-အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ သုတံ-ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်ကို၊ နိဿယမုတ္တကသ-နိဿယည်းလွတ်သော ရဟန်းအတွက်၊ ဣဒ္ဓိတဗ္ဗံ-အလိုရှိထိုက်၏၊ တံ-ထို ကြားနာအပ်သော ပရိယတ်ကို၊ ဘိက္ခုနောဝါဒကဝဏ္ဏနာယံ-ဘိက္ခုနောဝါဒကသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တသ-ထိုကြားနာအပ်သော ပရိယတ်၏၊ နတ္ထိတာယ-မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ **အပ္ပသုတောတိ** စ-အပ္ပသုတဟူ၍လည်းကောင်း၊ အတ္ထိတာယ-ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ **ဗဟုသုတောတိ** စ-ဗဟုသုတဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သေသံ-ကြွင်းသော အစီအရင်သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း ရှိသည်သာ။

ဂဟေတဗ္ဗော ဝ။ ။ မိမိက သီတင်းကြီးသူဖြစ်သော်လည်း ထိုကဲ့သို့ လက်အုပ်ချီ၍ ဆောင့်ကြောင့် မထိုင်ဘဲ မနေပါနှင့်၊ အလုပ်ကို လေးစားရာရောက်အောင် လက်အုပ်ချီ၍ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍သာ ယူပါ-ဟူလို။ [မိမိအောက် ငယ်သူကို ဝပ်ချခြင်းဟူသော ဝန္ဒနသာ မပြုရ၊ အလုပ်ကို လေးစားသောအားဖြင့် လက်အုပ်ချီမှုကား ပြုရပါသည်။]

အာယသ္မတော ဝစ္ဆာမိ။ ။ **"အာစရိယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိ, အာယသ္မတော နိဿာယ ဝစ္ဆာမိ"**ဟုသုံးခေါက်ဆိုရမည်ကို ရှေ့အာစရိယကထာ၌ ပါဠိတော်ဝယ် ပြခဲ့ပြီ၊ **"အာယသ္မတောတိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ"**ဟုလည်းကောင်း,ဝစ္ဆာမိကို**"ဝသိဿာမိ"** ဟုလည်းကောင်း ဋီကာဖွင့်ခဲ့၏၊ ဝစ္ဆာမိ၌ **"ဝသဓာတ် ဿာမိဝိဘတ်"**ဟု သိစေလိုသည်၊ [**"ဘန္တေ-ရား၊ မေ-၏၊ အာစရိယော-ဆရာသည်၊ ဟောဟိ-ဖြစ်တော်မူပါ၊ အာယသ္မတော-အရှင်ဘုရားကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝစ္ဆာမိ-နေပါအုံ့"**ဟု အနက်ပေးပါ။]

ရာဟုလဝတ္ထုကထာ

၁၀၅။ ယေန ကပိလဝတ္ထု၊ပေ၊ ပဏ္ဍိတိ ဇတ္ထ–ဌ၊ အယံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အနုပုဗ္ဗိ–အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော၊ ကထာ–စကားတည်း၊ ကိရ–ချဲ့၊ သုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာ–သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာသည်၊ ဇောဓိသတ္တဿ–ဘုရားအလောင်း၏၊ အဘိနိက္ခမနဒိဝသတော–ရှေးရှုထွက်တော်မူရာ နေ့မှ၊ ဝါ–တောထွက်တော်မူရာ နေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ–စ၍၊ မမ–ငါ၏၊ ပုတ္တော–သားတော်သည်၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိတိ–ဘုရားဖြစ်အံ့ဟု ကြံ၍၊ နိက္ခန္တော–ထွက်သွားပြီ၊ ဗုဒ္ဓေါ–ဘုရားသည်၊ ဇာတော နုခေါ–ဖြစ်လေပြီလော၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ပဝတ္တိသဝနတ္ထံ–ဖြစ်ပုံကို ကြားခြင်းအကျိုးငှာ၊ သြဟိတသောတော–ရှေးရှုထားအပ်သော နားရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝ–ဖြစ်၍သာ၊ ဝိဟရတိ–၏၊ (**"နားစွင့်နေသည်"**ဟူလို၊) သော–ထိုသုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာသည်၊ ဘဂဝတော–မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပဓာနာစရိယဿ–ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းဟူသော အကျင့်ကိုလည်းကောင်း၊ သမ္ဗောဓိဿ–သစ္စာလေးပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ–ဘုရားဖြစ်တော်မူခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနာဒီနိ စ–ဓမ္မစကြာကို လည်စေခြင်းအစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သုဏာတော–ကြားရသည်၊ (ဟုတ္တာ–ဖြစ်၍၊ ဝါ–ဖြစ်ပြီးနောက်၊) ဣဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ မေ–ငါ၏၊ ပုတ္တော–သားတော်သည်၊ ရာဇဂဟံ–ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို၊ ဥပနိဿာယ–မှီ၍၊ ဝိဟရတိ ကိရ–နေသတတ်၊ ဣတိ–သို့၊ သုတ္တာ–၍၊ ဧကံ–တစ်ယောက်သော၊ အမစ္စံ–အမတ်ကို၊ အာဏာပေသိ–စေခိုင်းပြီ၊ (ကိံ–အဘယ်သို့ပြောမည် စေခိုင်းသနည်း?၊) တာတ–အမောင်၊ အဟံ–သည်၊ ဝုဏ္ဏော–ရင့်ပြီ၊ မဟလ္လကော–ကြီးပြီ၊ သာဓု–တောင်းပန်ပါ၏၊ မေ–ငါ့အား၊ (**"ဒဿေဟိ"**ဌ် စပ်၊) ဝါ–ငါ၏(**"ပုတ္တံ"**ဌ် စပ်၊) ဝါ–ငါသည်၊ (ဇီဝန္တဿေဝဌ် လက္ခဏဝန္တ စပ်၊) ဇီဝန္တဿေဝ–အသက်ရှင်စဉ်ပင်၊ ပုတ္တံ–သားတော်ကို၊ ဒဿေဟိ–ပြပါလော၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍ စေခိုင်းပြီ။

သော–ထိုအမတ်သည်၊ သာဓုတိ–ကောင်းပါပြီဟူ၍၊ ပဋိဿုဏိတ္တာ–ပြီး၍၊ ပုရိသသဟဿပရိဝါရော–ယောက်ျားတစ်ထောင် အခြံအရံရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ရာဇဂဟံ–သို့၊ ဂန္တွာ–၍၊ ဘဂဝတော–၏၊ ပါဒေ–ခြေတော်တို့ကို၊ ဝန္ဒိတ္တာ–ဝပ်ချ၍၊ နိသီဒိ–ထိုင်ပြီ၊ အထ–ထိုအခါ၌၊ အသ–ထိုအမတ်အား၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ဓမ္မကထံ–တရားစကားကို၊ ကထေသိ–ဟောတော်မူပြီ၊ သော–ထိုအမတ်သည်၊ ပသီဒိတ္တာ–ကြည်သည်၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဝ–ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒဉ္စ–မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝါ–ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယာစိ–တောင်းပြီ၊ တတော–ထိုသို့တောင်းခြင်းကြောင့်၊ နံ–ထိုအမတ်ကို၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ဟေဘိက္ခုဥပသမ္ပဒါယ–ဟေဘိက္ခုရဟန်းအဖြစ်အားဖြင့်၊ ဥပသမ္ပာဒေသိ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်စေပြီ၊ သော–ထိုအမတ်သည်၊ သပရိသော–ပရိသတ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အရဟတ္တံ–အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပတ္တော–ရောက်၍၊

တတ္ထေ၀–ထိုရာဇကြိုဟ်မြို့၌ပင်၊ ဖလသမာပတ္တိသုခံ–ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို၊ အနုဘော၀မာနော–ခံစားလျက်၊ ဝိဟာသိ–ပြီ၊ ရာဇာ–သုဒ္ဓေါဒနမင်းသည်၊ တေနေ၀ ဥပါယေန–ထိုနည်းဖြင့်ပင်၊ အပရေပိ–အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဋ္ဌ–ရှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ဒူတေ–တမန်တော်တို့ကို၊ ပဟိဏိ–စေလွှတ်ပြီ၊ တေပိ–ထိုတမန်တော်တို့သည်လည်း၊ သဗ္ဗေ–အားလုံးတို့သည်၊ သပရိသာ–ပရိသတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) တထေ၀–ထိုရှေးအမတ်အတူသာ၊ အရဟတ္တံ–သို့၊ ပတ္တာ–၍၊ တတ္ထေ၀–ထိုရာဇကြိုဟ်မြို့၌ပင်၊ ဝိဟရိံသု–နေကြကုန်ပြီ၊ ကျမိနာ နာမ ကာရဏေန–ဤမည်သော အကြောင်းကြောင့်၊ တေ–ထိုအမတ်တို့သည်၊ နာဂစ္ဆန္တိ–မလာကြကုန်၊ ကျတိ–သို့၊ ရညော–အား၊ ကောစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ပ၀တိမတ္တမ္ပိ–ဖြစ်ပုံကိုမျှလည်း၊ အာရောစေန္တော–ပြောလာသူသည်၊ နတ္ထိ–မရှိ။

အထ–ထိုမှနောက်၌၊ ရာဇာ–သည်၊ ဖောဓိသတ္တေန–နှင့်၊ သဒ္ဓိं–ကွ၊ ဧကဒိ၀သံ–တစ်ခုသောနေ့၌၊ ၀ါ–တစ်နေ့တည်း၌၊ ဇာတံ–မွေးဖွားသော၊ (ဖွားဖက်တော်ဖြစ်သော၊) ကာဠုဒါယိံ နာမ–**ကာဠုဒါယိ**မည်သော၊ အမစ္စံ–ကို၊ ပဟိဏိတုကာမော–စေလွှတ်လိုသည်၊ (ဟုတ္တာ) **ပုရိမနယေနေ၀**–ရှေးနည်းဖြင့်ပင်၊ ယာစိ–တောင်းပန်ပြီ၊ သော–**ထိုကာဠုဒါယိအမတ်သည်**၊ အဟံ–ကျွန်တော်သည်၊ ပဗ္ဗဇိတုံ–ရှင်ရဟန်းပြုခြင်းငှာ၊ ၀ါ–ရှင်ရဟန်းပြုခွင့်ကို၊ သစေ လဘာမိ–အံ့၊ (ဧ၀ံသတိ) ဒသေဿာမိ–ပြုပါအံ့၊ ကျတိ–သို့၊ အာဟ–သံတော်ဦးတင်ပြီ၊ တं–**ထိုကာဠုဒါယိ**အမတ်ကို၊ ရာဇာ–သည်၊ ပဗ္ဗဇိတွာပိ–ရှင်ရဟန်းပြု၍လည်း၊ မေ–အား၊ ၀ါ–၏၊ ပုတ္တံ–ကို၊ ဒသေဟိ–လော၊ ကျတိ–သို့ပြော၍၊ ပဟိဏိ–စေလွှတ်ပြီ၊ သောပိ–**ထိုကာဠုဒါယိ**အမတ်သည်လည်း၊ ပုရိသသဟဿေ ပရိ၀ါရော–သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဂန္တွာ–၍၊ တထေ၀–ထိုရှေးအမတ်တို့ အတူသာ၊ သပရိ၀ါရော–အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) အရဟတ္တံ, ပါပုဏိ–ပြီ၊ သော–**ထိုကာဠုဒါယိ**ထေရ်သည်၊ ဧကဒိ၀သံ–တစ်နေ့သ၌၊ သဗ္ဗသသေသု–အလုံးစုံသော ကောက်စပါးတို့ကို၊ သမ္ဘတေသု–ကောင်းစွာ ဆောင်ယူအပ်ကုန်ပြီးလသော်၊ (စပါးများသိမ်းပြီးကုန်လသော်၊) ဧနပဒမနုသေသု–ဧနပုဒ်၌ နေသူလူတို့သည်၊(နယ်သူနယ်သား လူအများတို့သည်၊) ဝိသဋ္ဌကမ္မေသု–စွန့်လွှတ်အပ်သောအလုပ်ရှိကုန်လသော်၊(အလုပ်အကိုင်ပြီးကုန်လသော်၊) ထလဧ၊ လဧ၊ ပုပ္ပေသု–ကုန်းဦးဖြစ်သော ပန်း, ရေဦးဖြစ်သော ပန်းတို့သည်၊ (ကုန်းပန်း, ရေပန်းတို့သည်၊)

သဒ္ဓိं ဧကဒိ၀သံ ဇာတံ။ ။ ဖွားဖက်တော် ၇ ပါးကား"**ဖောဓိပင်, ယသော်ဓရာ, ရှေအိုးကြီးလေးလုံး, စီးတော်ဆင်, ကဏ္ဌကမြင်းတော်, ဆန္နအမတ်, ကာဠုဒါယိအမတ်**" တည်း၊–ဤကား၊ အချို့စာများ၌ စီးတော်ဆင် မပါဘဲ **ရှင်အာနန္ဒာ**ကို ဖွားဖက်တော်အဖြစ်ဖြင့် သတ်မှတ်ထားကြ၏၊ မြတ်စွာဘုရားအောက်ငယ်သော ဝမ်းကွဲညီတော်ဖြစ်သောကြောင့် **ရှင်အာနန္ဒာ**သည် ဖွားဖက်တော် ၇ ပါး၌ မပါနိုင်ပါ။

ပုပ္ပိတေသု–ကောင်းစွာဖြစ်သော အပွင့်ရှိကုန်လသော်၊ ဝါ–ပွင့်ကုန်လသော်၊ [သဗ္ဗာတံ+ပုပ္ပံ+ယေသန္တိ ပုပ္ပိတာ၊ သဗ္ဗာတ အဿတ္ထိအနက်၌ ဣတပစ္စည်းသက်၊] မဂ္ဂေ–လမ်းခရီးသည်၊ ပဋိပဇ္ဇနကွမေ–သွားခြင်း၌ခုံလသော်၊(သွားဖို့ရန် သင့်လျော်လသော်၊) ဘဂဝန္တံ–ကို၊ ဝန္ဒိတွာ–ဝပ်ချ၍၊ သဋ္ဌိမတ္တာဟိ–၆၀ အတိုင်းအရည် ရှိကုန်သော၊ ဂါထာဟိ–တို့ဖြင့်၊ ဂမနဝဏ္ဏံ–ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူခြင်း၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို၊ ဝဏ္ဏေသိ–ချီးမွမ်းပြီ။

ဘဂဝါ–သည်၊ ဧတံ–ဤချီးမွမ်းခြင်း၏အကြောင်းသည်၊ ကိံ–အဘယ်နည်း?၊ ဣတိ–သို့၊ ပုစ္ဆိ–မေးတော်မူပြီ၊ ဘန္တေ, တုမှာကံ–ရှင်တော်ဘုရားတို့၏၊ ပိတာ–ခမည်းတော်ဖြစ်သော၊ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ–သည်၊ (ပေသေသိ၌ စပ်၊) အဟံ–သည်၊) မဟာလ္လကော–ကြီးရင့်သည်၊ အမှိ–ဖြစ်၏၊ ဇိဝန္တသေဝ–အသက်ရှင်စဉ်ပင်၊ မေ–အား၊ ဝါ–၏၊ ပုတ္တံ–ကို၊ ဒဿေဟိ–ပြပါလော၊ ဣတိ–သို့မှာ၍၊ မံ–တပည့်တော်ကို၊ ပေသေသိ–စေလွှတ်ပါပြီ၊ ဘဒ္ဒန္တ, သာဓု–တောင်းပန်ပါ၏၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ဥတကာနံ–ဆွေတော်မျိုးတော်တို့အား၊ သင်္ဂဟံ–သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှင့်မှုကို၊ ကရောတု–ပြုတော်မူပါ၊ စာရိကံ–ဒေသစာရိကို၊ ပက္ကမိတုံ–ဖဲကြွတော်မူခြင်းငှာ၊ ကာလော–အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ တေနဟိ–ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ (ဒေသစာရိလှည့်လည်ဖို့ရန် အချိန်တန်လျှင်၊) သံဃသ–အား၊ အာရောစေဟိ–ပြောလိုက်လော၊ ဘိက္ခု–တို့သည်၊ ဂမိယဝတ္တံ–ခရီးသွားမည့်သူ၏ဝတ်ကို၊ ပူရေဿန္တိ–ဖြည့်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ၊ ဘန္တေ, သာဓု–ကောင်းပါပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ထေရော–**ကာဠုဒါယီ**ထေရ်သည်၊ တတ–ထိုမိန့်တော်မူသည့်အတိုင်း၊ အကာသိ–ပြုပြီ။

ဘဂဝါ–သည်၊ အဂ်မဂဓဝါသိနံ–အဂ်တိုင်း, မဂဓတိုင်း၌ နေလေ့ရှိကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ–အမျိုးသားတို့၏၊ ဒဿဟိ သဟဿေဟိ–တစ်သောင်းတို့လည်းကောင်း၊ ကပိလဝတ္ထုဝါသိနံ–ကပိလဝတ်မြို့၌ နေလေ့ရှိကုန်သော၊ (ကုလပုတ္တာနံ–တို့၏၊) ဒဿဟိ(သဟဿေဟိ)–တစ်သောင်းတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ သဗ္ဗေ ဟေဝ–အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိသတိ သဟဿေဟိ–နှစ်သောင်းကုန်သော၊ ခီဏာသဝေဟိ–ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ပရိဝုတော–ခြံရံအပ်တော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ) ရာဇဂဟာ–ရာဇဂြိုဟ်မြို့မှ၊ နိက္ခမိတ္တာ–ထွက်တော်မူ၍၊ ရာဇဂဟတော–မှ၊ သဋ္ဌိ ယောဇနိကံ–ယူဇနာ ၆၀ ရှိသော၊ ကပိလဝတ္ထုံ–ကပိလဝတ်နေပြည်တော်သို့၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ–တစ်နေ့ တစ်နေ့၌၊ ယောဇနံ–တစ်ယူဇနာတိုင်တိုင်၊ (တစ်နေ့ တစ်ယူဇနာကျ၊) ဂစ္ဆန္တော–ကြွတော်မူလသော်၊ ဒ္ဝီဟိ မာသေဟိ–နှစ်လတို့ဖြင့်၊ ပါပုဏိသာမိ–ရောက်လိမ့်မည်၊ ဣတိ–ဤသို့မှန်း၍၊ အတုရိတစာရိကံ–လျင်လျင်မြန်မြန် မဟုတ်သော ဒေသစာရိကို၊ ပက္ကမိ–ဖဲကြွတော်မူပြီ၊ တေန–ကြောင့်၊ ယေန၊ပေ၊ ပက္ကမိတိ–ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ–မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

စ-ဆက်၊ ဧဝံ-သို့၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ ပဏ္ဍေ-ဖဲကြွတော်မူလသော်၊ ဥဒါယိတ္ထေရော-သည်၊ နိက္ခန္တဒိဝသတော-ထွက်တော်မူရာနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇသ-၏၊ ဂေဟေ-နန်းတော်၌၊ ဘတ္တကိစ္စံ-ဆွမ်းကိစ္စကို၊ ကရောတိ-၏၊ ရာဇာ-သည်၊ ထေရံ-ကို၊ ပရိဝိသိတွာ-ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပြီး၍၊ ပတ္တံ-ကို၊ ဂန္ဓစုဏ္ဏေန-နံ့သာမှုန့်ဖြင့်၊ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတွာ-ပွတ်တိုက်၍၊ ဥတ္တမဘောဇနသ-မြတ်သောဘောဇဉ်ဖြင့်၊ (အချို့စာအုပ်တို့၌ **"ဥတ္တမဘောဇနရသသ-မြတ်သောဘောဇဉ်အရသာဖြင့်"**ဟု ရှိ၏၊) ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ ဘဂဝတော-အား၊ ဒေဟိ-လှူပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့လျှောက်၍၊ ထေရဿ-၏၊ ဟတ္ထေ-၌၊ ထပေတိ-ထား၏၊ ထေရောပိ-သည်လည်း၊ တထေဝ-ထိုလျှောက်အပ်သည့်အတိုင်းပင်၊ ကရောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-ခရီးအကြား၌၊ ရညော-ယဝ-၏သား၊ ပိဏ္ဍပါတံ-ကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိ-ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီ၊ စ-ဆက်၊ ထေရောပိ-သည်လည်း၊ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ-ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စ၏အဆုံး၌၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ-နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၊ ရညော-အား၊ အာရောစေတိ-ပြောပြ၏၊ (ကိ?) အဇ္ဇ-ယနေ့၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဧတ္တက-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်သို့၊ အာဂတော-ရောက်တော်မူလာပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ (အာရောစေတိ-၏ဟု) စ-သည်သာ မကသေး၊ ဗုဒ္ဓဂုဏာပဋိသံယုတ္တာယ-ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်နှင့် စပ်ယှဉ်သော၊ ကထာယ-စကားဖြင့်၊ သာကိယာနံ-သာကီဝင်တို့အား၊ ဘဂဝတိ-၌၊ သဒ္ဓံ-ယုံကြည်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပါဒေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ တေနေဝ-ထို့ကြောင့်ပင်၊ နံ-ထို**ဥဒါယိ**ထေရ်ကို၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဧတဒဂ္ဂံ၊ပေ၊ ကာဠုဒါယိတိ-ဟူ၍၊ ဧတဒဂ္ဂေ-ဧတဒဂ် အရာ၌၊ ထပေသိ-ထားတော်မူပြီ၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ မမ-ငါဘုရား၏၊ သာဝကာနံ-သာဝကဖြစ်ကုန်သော၊ ကုလပုတ္တသာဒကာနံ-ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို ကြည်ညိုစေတတ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့တွင်၊ ယဒိဒံ(ယော အယံ) ကာဠုဒါယိ-အကြင် **ကာဠုဒါယိသည်**၊ (အတ္ထိ) ဧတံ (ဧသော)-ဤ **ကာဠုဒါယိသည်**၊ (မမ-၏၊ သာဝကာနံ-ကုန်သော၊ ကုလပုတ္တသာဒကာနံ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-တို့တွင်၊) အဂ္ဂံ (အဂ္ဂေါ)-အမြတ်ဆုံးတည်း။

သာကိယာပိ-တို့သည်လည်း၊ ဘဂဝတိ-သည်၊ အနုပုတ္တေ-ရောက်တော်မူလသော်၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဉာတိသေဋ္ဌံ-ဆွေမျိုးမြတ်ကို၊ ပသိသိတမ-ဖူးကုန်အုံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သန္နိပတိတွာ-စုဝေး၍၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝသနट္ဌာနံ-သီတင်းသုံးတော်မူရာအရပ်ကို၊ ဝိမံသမာနာ-စူးစမ်းဆင်ခြင်ကုန်လသော်၊ နိဂ္ဂြောဓသက္ကသ-နိဂ္ဂြောဓသာကီဝင်၏၊ အာရာမော-ခြံကို၊ ရမဏီယော-မွေ့လျော်ထိုက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သလ္လက္ခေတွာ-မှတ်သား၍၊ တတ္ထ-ထို နိဂ္ဂြောဓသာကီဝင်၏ခြံ၌၊ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ပဋိဇဂ္ဂနဝိဓိံ-သုတ်သင်ရှင်းလင်းမှု အစီအစဉ်ကို၊ ကာရေတွာ-ပြုစေပြီး၍၊ ဂန္ဓပုပ္ဖာဒိဟတ္ထာ-လက်၌ နံ့သာပန်း အစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်ရှိကုန်သည်၊

ဝါ–နံ့သာပန်းအစရှိသော ပူဇော်ဖွယ်တို့ကို လက်စွဲကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပစ္စုဂ္ဂမန်–ရှေးရှုတက်သွားခြင်းကို၊ ဝါ–ခရီးဦး ကြိုဆိုခြင်းကို၊ ကရောန္တာ–ပြုကုန်လသော်၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော–ဆင်အပ်သော အလုံးစုံသော တန်ဆာရှိကုန်သော၊ ဒဟရ ဒဟရေ–ငယ်ကုန် ငယ်ကုန်သော၊ နာဂရိကဒါရကေ စ–မြို့ဌေနေသော သတို့သား ကလေးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (နာဂရိကာ–မြို့ဌေနေကုန်သော၊) ဒါရိကာယော စ–သတို့သမီးကလေးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဌမံ–ရှေ့ဦးစွာ၊ ဝါ–ရှေ့က၊ ပဟိဏိံသု–စေလွှတ်ကုန်ပြီ၊ တတော–ထိုမှနောက်၌၊ ရာဇကုမာရေ စ–မင်းမျိုး သတို့သားတို့ကို လည်းကောင်း၊ ရာဇကုမာရိကာယော စ–မင်မျိုး သတို့သမီးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ပဟိဏိံသု) တေသံ–ထိုမင်းသား,မင်းသမီးတို့၏၊ (ကုမာရိကာယောကို ငဲ့၍ "**တာသံ**"ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏၊) အနုန္တရာ–အခြားမဲ့၌၊ သာမံ–ကိုယ်တိုင်၊ (လူကြီးများ ကိုယ်တိုင်၊) ဂန္တာ–၍၊ ပုပ္ပဂန္ဓစုဏ္ဏာဒီဟိ–ပန်း,နံ့သာမှုန့် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ပူဇယမာနာ–ပူဇော်ကုန်လျက်၊ ဘဂဝန္တံ–ကို၊ ဂဟေတွာ–ပင့်၍၊ နိဂြောဓာရာမမေဝ–နိဂြောဓရုံကျောင်းတိုက်သို့သာ၊ အဂမံသု–သွားကြကုန်ပြီ၊ တတြ–ထိုနိဂြောဓရုံ ဇရပ်ကျောင်းတိုက်၌၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ဝိသတိသဟဿသခီဏာသဝပရိဝုတော–နှစ်သောင်းသော ရဟန္တာတို့ ခြံရံအပ်တော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ) ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ–ခင်းထားအပ်သော မြတ်သောဘုရားနေရာတော်၌၊ နိသီဒိ–ထိုင်တော်မူပြီ။

သာကိယာ–တို့သည်၊ မာနဇာတိကာ–မာနသဘောရှိကုန်၏၊ ဝါ–မာနကြီးကုန်၏၊ မာနထဒ္ဓါ–မာနကြောင့် ခက်ထန်ကုန်၏၊ ဇေတ–ထိုသာကီဝင်တို့သည်၊ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော–သည်၊ အမှေဟိ–ငါတို့အောက်၊ ဒဟရတရော၀–ငယ်သည်သာ၊ အမှာကံ–တို့၏၊ ကနိဋ္ဌော–ညီငယ်တည်း၊ ဘာဂိနေယျော–နှမတော်၏သားတည်း၊ ဝါ–တူတည်း၊ ပုတ္တော–သားတည်း၊ နတ္တာ–မြေးတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ စိန္တေတွာ–ကြံ၍၊ ဒဟရဒဟရေ–ငယ်ကုန် ငယ်ကုန်သော၊ ရာဇကုမာရေ–မင်းသားတို့ကို၊ အာဟံသု–ပြောဆိုကြကုန်ပြီ၊ (ကိုး?) တုမှေ–တို့သည်၊ ဝါ–တို့က၊ ဝန္ဒထ–ဝပ်ချကြကုန်၊ မယံ–တို့သည်၊ တုမှာကံ–တို့၏၊ ပိဋ္ဌိတော–နောက်၌၊ ဝါ–နောက်က၊ နိသီဒိဿာမ–ထိုင်ကုန်အံ့၊ ဣတိ–သို့၊ (အာဟံသု) တေသု–ထိုသာကီဝင်တို့သည်၊ ဧဝ–ဤသို့၊ (ဤဆိုအပ်ပြီးသော စိတ်နေစိတ်ထားဖြင့်၊) နိသိန္နေသု–ထိုင်နေပြီးကုန်လသော်၊ ဘဂဝါ–သည်၊ တေသံ–ထိုသာကီဝင်တို့၏၊ အဇ္ဈာသယံ–အလိုကို၊ ဩလောကေတွာ–ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်တော်မူ၍၊ မံ–ကို၊ ဥတိ–ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို၊ ဝန္ဒာပယိဿာမိ–ဝပ်ချစေအံ့၊ ဣတိ–ဤကြံတော်မူ၍၊ အဘိညာပါဒကံ–အဘိညာဉ်၏ အခြေခံဖြစ်သော၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ–စတုတ္ထဇ္ဈာန်ကို၊ သမာပဇ္ဇိတွာ–ဝင်စားတော်မူ၍၊ ဝုဋ္ဌာယ–ထတော်မူပြီး၍၊ ဣဒ္ဓိယာ–တန်ခိုးဖြင့်၊ အာကာသံ–ကောင်းကင်သို့၊ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ–ရှေးရှု ကြွတော်မူ၍၊ တေသံ–ထို သာကီဝင်တို့၏၊

သီသေ–ဦးခေါင်းခ္ဍ၊ ပါဒပံသုံ–ခြေတော်မှုန့်ကို၊ သြကိရမာနော ဝိယ–ကြဲဖြန့်တော်မူသကဲ့သို့၊ ကဏ္ဍမ္ဗမုလေ–ကဏ္ဍမည်သော သရက်ပင်၏ အနီးအောက်ခ္ဍ၊ ယမကပါဋိဟာရိယသဒိသံ–ရေ မီး အစုံဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဋิဟာနှင့် တူသော၊ ပါဋิဟာရိယံ–တန်ခိုးပြာဋิဟာကို၊ အကာသိ–ပြုတော်မူပြီ၊ [တာဝတိံသာ ကြွခါနီးဝယ် ကဏ္ဍာဥယျာဉ်စောင့် စိုက်ပျိုးအပ်သော သရက်ပင်အနီးအောက်ခ္ဍ ပြုအပ်သော တန်ခိုးပြာဋิဟာက ထင်ရှားသောကြောင့် ထိုတန်ခိုးပြာဋิဟာကို ဥပမာပြုလေသည်။

ရာဇာ–ခမည်းတော်မင်းသည်၊ တံ အစ္စရိယံ–ထိုအံ့သြဖွယ်ကို၊ ဒိသွာ–မြင်ရ၍၊ အာဟ–လျှောက်ပြီ၊ (ကိုး?) ဘဂဝါ–မြတ်စွာဘုရား၊ တုမှာကံ–သားတော်ဘုရားတို့၏၊ မဂ်လဒိဝသေ–မဂ်လာနေ့ခ္ဍ၊ (ကင်ပွန်းတပ်ရာနေ့ခ္ဍ၊) ဗြာဟ္မဏသ–**အသိတ**ရှင်ရသေ့ကို၊ ဝန္ဒနတ္ထံ–ရှိခိုးခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥပနိတာနံ–အနီးသို့ ကပ်ဆောင်အပ်ကုန်သော၊ ဝေါ–အသင်သားတော်တို့၏၊ ပါဒေ–ခြေတို့ကို၊ ပရိဝတ္တိတွာ–ဝဲပြောင်းပြန် ပြန်၍၊ ဗြာဟ္မဏသ–**အသိတ**ရှင်ရသေ့၏၊ မတ္ထကေ–အထက်ခ္ဍ၊ ပတိဋ္ဌိတေ–တည်သည်တို့ကို၊ ဒိသွာပိ–မြင်ရ၍လည်း၊ အဟံ–သည်၊ တုမှေ–အသင် သားတော်တို့ကို၊ ဝန္ဒိ–ရှိခိုးခဲ့ဖူးပါပြီ၊ အယံ–ဤရှိခိုးခြင်းသည်၊ မေ–ခမည်းတော်၏၊ ပဌမဝန္ဒနာ–ပထမရှိခိုးခြင်းပါတည်း၊ ဝပွမဂ်လဒိဝသေ–စိုက်ပျိုးခြင်းမဂ်လာနေ့ခ္ဍ၊ (**"လယ်ထွန်မဂ်လာ"**ဟု ခေါ်ကြသည်၊) ဧမ္ဗုဇ္ဇာယာယ–ဧမ္ဗုသပြေပင်ရိပ်ခ္ဍ၊ ဝါ–ဝယ်၊ သိရီသယနေ–အသရေရှိသော အိပ်ရာပေါ်ခ္ဍ၊ ဝေါ–အသင်သားတော်တို့သည်၊ နိပန္နာနံ–လျောင်းနေကုန်စဉ်၊ ဧမ္ဗုဇ္ဇာယာယ–၏၊ အပရိဝတ္တနံ–မပြန်လည်ခြင်းကို၊(သပြေပင်ရိပ် မရွှေ့ခြင်းကို၊) ဒိသွာပိ–၍လည်း၊ ပါဒေ–တို့ကို၊ ဝန္ဒိ–ပြီ၊ အယံ–သည်၊ မေ–၏၊ ဒုတိယဝန္ဒနာ–နှစ်ကြိမ်မြောက် ရှိခိုးခြင်းပါတည်း၊ ဣဒါနိ–ယခုအခါခ္ဍ၊ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ–ရှေးခ္ဍ မမြင်အပ်သော၊ ဝါ–မမြင်အပ်ဖူးသော၊ ဣမံ ပါဋิဟာရိယံ–ဤ ရေ,မီးအစုံ ထွက်ပေါ်လာသော တန်ခိုးပြာဋิဟာကို၊ ဒိသွာပိ–၍လည်း၊ တုမှာကံ–တို့၏၊ ပါဒေ–တို့ကို၊ ဝန္ဒာမိ–၏၊ အယံ–သည်၊ မေ–၏၊ တတိယဝန္ဒနာ–သုံးကြိမ်မြောက် ရှိခိုးခြင်းပါတည်း၊ ဣတိ–သို့၊(အာဟ)။

ပန–ဆက်၊ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇေန–သည်၊ ဘဂဝတိ–ကို၊ ဝန္ဒိတေ–ရှိခိုးအပ်သော်၊ အဝန္ဒိတွာ–ရှိမခိုးမူ၍၊ ဝါ–ရှိမခိုးဘဲ၊ ဌိတော နာမ–တည်နိုင်သူမည်သော၊ ဧကသာကိယော်ပိ–တစ်ယောက်သော သာကီဝင်သည်လည်း၊ နာဟောသိ–မရှိတော့ပြီ၊ သဗ္ဗေယေဝ–အားလုံးကုန်သော သာကီဝင်တို့သည်ပင်၊ ဝန္ဒိံသု–ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–သို့လျှင်၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ဉာတယော–တို့ကို၊ ဝန္ဒာပေတွာ–ရှိခိုးစေပြီး၍၊ အာကာသတော–ကောင်းကင်မှ၊ သြရယ–သက်ဆင်းတော်မူ၍၊ ပညတ္တေ–ခင်းထားအပ်ပြီးသော၊ အာသနေ–ခ္ဍ၊ နိသီဒိ–ထိုင်တော်မူပြီ၊ ဘဂဝတိ–သည်၊ နိသိန္နေ–

ထိုင်တော်မူပြီးလသော်၊ သိခါပွတ္တော–အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော၊ ဥတိသမာဂမော–ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏ စုဝေးခြင်းသည်၊ အဟောသိ–ပြီ၊ [နဂိုက မလိုက်လာမိသော ဆွေတော်မျိုးတော်များလည်း **"တန်ခိုးပြသည်"**ဟု ကြားရ၍ ခပ်သွက်သွက်လာကြသဖြင့် ကြီးကျယ်သော ဥတိသမာဂမဖြစ်သည်။] သဗ္ဗေ–အားလုံးကုန်သော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည်၊ ဧကဂ္ဂါ–တစ်ခုတည်းသော ဘုရားအာရုံရှိကြကုန်သည်၊ ဝါ–တည်ကြည်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) သန္နိပတိ'သု–စုဝေးကြကုန်ပြီ၊ တတော–ထိုဆွေတော်မျိုးတော်တို့ စုဝေးမိခြင်းကြောင့်၊ မဟာမေဃော–ကြီးသော မိုးသည်၊ ပေါက္ခရဝဿံ–ကြာဖက်မိုးကို၊ (ပိန်းကြာဖက်တွင်, ရေမတင်သို့, စွတ်စေချင်သူတို့ကိုသာ စွတ်အောင်ရွာသော မိုးကို၊) ဝဿိ–ရွာချပြီ၊ တမ္ဗဝဏ္ဏံ–နီမြန်းသောအဆင်းရှိသော၊ ဥဒကံ–မိုးရေသည်၊ ဟေဋ္ဌာ–အောက်သို့(မြေနိမ့်ရာ အရပ်သို့၊) ဝိရဝန္တံ–မြည်တမ်းလျက်၊ (တဝေါဝေါမြည်လျက်၊) ဂစ္ဆတိ–သွားလေ၏၊ ကဿစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်၏၊ သရီရေ–ကိုယ်၌၊ ဧကဝိန္ဒုမတ္တမ္ပိ–မိုးရေတစ်ပေါက်မျှလည်း၊ နပတတိ–မကျ၊ တံ–ထိုမိုးရေတစ်ပေါက်မှ၊ မကျရောက်ခြင်းကို၊ ဒိသွာ–၍၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံသော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည်၊ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတဇာတာ–ဖြစ်သော အံ့သြထူးဆန်းဖွယ်ရှိကုန်သည်၊ အဟေသုံ–ကုန်ပြီ။

ဘဂဝါ–သည်၊ ဣဒါနေဝ–ယခုအခါ၌သာ၊ မယုံ–၏၊ ဥတိသမာဂမေ–ဆွေတော် မျိုးတော်တို့၏ စုဝေးမိရာ၌၊ ပေါက္ခရဝဿံ–ကြာဖက်၌ ကျသော မိုးရေနှင့်တူသော မိုးသည်၊ ဝဿတိ–ရွာသည်ကား၊ နမဟုတ်သေး၊ အတိတေပိ–လွန်လေပြီးသောအခါ၌လည်း၊ ဝဿိ–ရွာဖူးပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ . မိန့်တော်မူ၍၊ ဣမိဿာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ–ဤအဋ္ဌုပ္ပတ်ကြောင့်၊ (ဤဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းဝတ္ထုကြောင့်၊) ဝေဿန္တရဇာတကံ–ဝေဿန္တရာဇာတ်ကို၊ ကထေသိ–ဟောတော်မူပြီ၊ ဓမ္မဒေသနံ–တရားဒေသနာတော်ကို၊ သုတ္တာ–ကြားနာပြီး၍၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံသော ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည်၊ ဥဋ္ဌာယ–ထ၍၊ ဝန္ဒိတ္တာ–ဝပ်ချ၍၊ ပဒက္ခိဏံ–အရိအသေကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ပက္ကမိ'သု–ဖဲသွားကြကုန်ပြီ၊ ဧကောပိ–တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သော၊ ရာဇာ ဝါ–မင်းသည်လည်းကောင်း၊ ရာဇမဟာမတ္တော ဝါ–

ပေါက္ခရဝဿံ။ ။ ပေါက္ခရဝဿန္တိ ပေါက္ခရေ ပဒုမဂ္ဂေ ဝိယ အတေမိတုကာမာနံ သရီရတော ပဝဋ္ဌနကဝဿံ၊ တသ္မိံ ကိရ ဝဿန္တေ တေမိတုမာဝ တေမေန္တိ၊ နဂ္ဂတရော–ဝိမတိ၊ ပဒုမ္မာကြာဖက်၌ ရေလျှောသကဲ့သို့ မစွတ်စေလိုသူတို့၏ ကိုယ်၌ ရေမစွတ်အောင် ရွာသောမိုးကို ပဒုမ္မာကြာဖက်ပေါ်၌ကျသော မိုးနှင့်တူသောကြောင့် **"ပေါက္ခရဝဿ"**ဟု ခေါ်သတတ်၊[ပေါက္ခရေ+ဝဿော ပေါက္ခရဝဿော၊ ပေါက္ခရဝဿော ဝိယာတိ ပေါက္ခရဝဿော–ကြာဖက်၌ ရွာသောမိုးနှင့်တူသော မိုး။] ယခုအခါ၌ကား မိုးမလိုသော နေရာဝယ် မိုးမရွာဘဲ ပတ်ဝန်းကျင်၌သာ မိုးရွာခြင်းကို **"မိုးကွင်းသည်"**ဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်။

မင်း၏အမတ်ကြီးသည်လည်းကောင်း၊ သွေ-နက်ဖြန်၌၊ အမှာကံ-တို့၏၊ ဘိက္ခု-ဆွမ်းကို၊ ဂဏှထ-ခံယူတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-လျှောက်၍၊ ဂတော နာမ-သွားသူမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ဒုတိယဒိဝသေ-ဒုတိယနေ့၌၊ ဝိသတိဘိက္ခုသဟဿပရိဝါရော-ရဟန်းနှစ်သောင်း အခြံအရံ ရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ) ကပိလဝတ္ထုံ-ကပိလဝတ္ထုမြို့သို့၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ ပါဝိသိ-ဝင်တော်မူပြီ၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ-၍၊ နှ နိမန္တေသိ ဝါ-ပင့်ဖိတ်လည်း မပင့်ဖိတ်၊ ပတ္တံ ဝါ-ကိုမူလည်း၊ နှ အဂ္ဂဟေသိ-မယူ။

ဘဂဝါ-သည်၊ ဣန္ဒခီလေ-တံခါးခုံ၏အနီး၌၊ ဋ္ဌိတော-ရပ်တော်မူလျက်၊ အာဝဇ္ဇေသိ-ဆင်ခြင်တော်မူပြီ၊ (ကိုး?) ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေး၌၊ ဗုဒ္ဓါ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ကုလနဂရေ-ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏မြို့၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရိံသု နု ခေါ-လှည့်လည်တော်မူကြလေကုန်သနည်း?၊ ဥပဋ္ဌိပါဋိယာ-အစဉ်မဟုတ်သောအားဖြင့်၊ ဣဿရဇနာနံ-အစိုးရသူလူတို့၏၊ ဃရာနိ-အိမ်တို့သို့၊ အဂမံသု ကိုး-ကြွတော်မူလေကုန်သလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ သပဒါနုစာရိကံ-အစဉ်အတိုင်း လှည့်လည်တော်မူခြင်းကို၊ စရိံသု ကိုး-သလော၊ ဣတိ (အာဝဇ္ဇေသိ)၊ တတော-ထိုမှ နောက်၌၊ ဧကဗုဒ္ဓသယိ-တစ်ဆူသော ဘုရားရှင်၏လည်း၊ ဥပဋ္ဌိပါဋိယာ-အားဖြင့်၊ ဂမနံ-ကြွတော်မူခြင်းကို၊ အဒိသွာ-မြင်တော်မမူ၍၊ မယာပိ-ငါသည်လည်း၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အယမေဝ ဝံသော-ဤအနွယ်တော်ကိုသာ၊ အယံ(ဧဝ) ပဝေဏီ-ဤအဆက်တော်ကိုသာ၊ ပဋိပေါတဗ္ဗာ-ချီးမြှောက်ထိုက်၏၊ အာယတိံ စ-နောင်အခါ၌လည်း၊ မေ-၏၊ သာဝကာပိ-သာဝကတို့သည်လည်း၊ မမေဝ-ငါ့ကိုသာ၊ အနုသိက္ခန္တာ-အတုလိုက်၍ ကျင့်ကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပိဏ္ဍာစာရိကဝတ္တံ-ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော ရဟန်း၏ကျင့်ဝတ်ကို၊ ပူရေဿန္တိ-ဖြည့်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြံတော်မူ၍၊ ကောဋ္ဌိယံ-အစွန်၌၊ နိဝိဋ္ဌဂေဟတော-တည်နေသောအိမ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ သပဒါနံ-ကြားဖြတ်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်နှင့် တကွ၊ ဝါ-အစဉ်အတိုင်း၊ ပိဏ္ဍာယ-ငှာ၊ စရတိ-လှည့်လည်တော်မူ၏၊ [သပဒါနံ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာ ဋီကာ သေခိယခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ။]

အယျော သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော-**အရှင်သိद္ဓတ်**မင်းသားသည်၊ ပိဏ္ဍာယ-ထမင်းအလို့ငှာ၊ ဝါ-ထမင်းတောင်းခြင်းငှာ၊ စရတိ ကိရ-လှည့်လည်သတတ်၊ ဣတိ-ဤသို့ ကြားရ၍၊ စတုဘူမကာဒီသု-ဘုံလေးဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်အစရှိကုန်သော၊ ဝါ-လေးထပ်တိုက် အစရှိကုန်သော၊ ပါသာဒေသု-ပြာသာဒ်တို့၌၊ သီဟပဉ္ဇရံ-ခြင်္သေ့ရုပ်အခံရှိသော လေသောက်ပြတင်းကို၊ ဝိဝရိတ္တာ-ဖွင့်၍၊ မဟာဇနော-များစွာသော လူအပေါင်းသည်၊ ဒဿနဗျာဝဋော-ကြည့်ရှုခြင်း၌ ဗျာများလျက်ရှိသည်၊

အဟောသိ–ပြီ၊ ရာဟုလမာတာ–ရာဟုလာ၏မယ်တော်ဖြစ်သော၊ ဒေဝီပိ–မိဖုရားသည်လည်း၊ အယျပုတ္တော–အရှင်သားသည်၊ ဣမသ္မိံ ယေဝ နဂရေ–ဤမြို့၌ပင်၊ မဟတာ–ကြီးကျယ်သော၊ ရာဇာနုဘာဝေန–မင်း၏ အာနုဘော်ဖြင့်၊ သုဝဏ္ဏသိဝိကာဒီဟိ–ရွှေဝေါတော် အစရှိသောယာဉ်တို့ဖြင့်၊ ဝိစရိတွာ–လှည့်လည်ပြီး၍၊ ဣဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ ကေသမဿု–ဆံ,မုတ်ဆိတ်,ကျင်စွယ်ကို၊ သြဟာရေတွာ–ရိတ်ပယ်၍၊ ကာသာယဝတ္ထဝသနော–ဝတ်အပ်သော ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်ရှိသည်၊ ဝါ–ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်ကို ဝတ်သည်၊ ကပါလဟတ္ထော–လက်၌ ခွက်ရှိသည်၊ ဝါ–ခွက်လက်စွဲသည်၊ (ဟုတွာ) ပိဏ္ဍာယ–ထမင်းအလို့ငှာ၊ ဝါ–ထမင်းတောင်းခြင်းငှာ၊ စရတိ ကိရ–သတတ်၊ သောဘတိ နု ခေါ–တင့်တယ်လေသလော၊ နော(သောဘတိ) နု ခေါ–မတင့်တယ်လေသလော၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ သီဟပဇ္ဇရံ–ကို၊ ဝိဝရိတွာ–၍၊ သြလောကယမာနာ–ကြည့်ရှုလတ်သော်၊ ဘဂဝန္တံ–ကို၊ နာနာဝိရာဂသမုဇ္ဇလာယ–အမျိုးမျိုးသော စွဲမက်ဖွယ်တို့ဖြင့် တောက်ပသော၊ သရီရပ္ပဘာယ–ကိုယ်တော်၏အရောင်ဖြင့်၊ နဂရဝီထိယော–မြို့လမ်းမဝဲ့ကို၊ သြဘာသေတွာ–ထွန်းလင်းစေတော်မူလျက်၊ ဗုဒ္ဓသိရိယာ–ဘုရားရှင်၏အသရေတော်ဖြင့်၊ ဝိရောစမာနံ–တင့်တယ်သပ္ပာယ်တော်မူသည်ကို၊ ဒိသွာ–မြင်ရ၍၊ ဥဏ္ဏီသတော–သင်းကျစ်တော်မှ၊ ဝါ–နဖူးတော်မှ၊ ပဘာယ–စ၍၊ ယာဝပါဒတလာ–ခြေဖဝါး အပြင်တိုင်အောင်၊ နရသီဟ ဂါထာဟိ နာမ–နရသီဟဂါထာတို့ မည်သော၊ အဋ္ဌဟိ ဂါထာဟိ–ရှစ်ဂါထာတို့ဖြင့်၊ အဘိတ္ထဝိတွာ–ချီးမွမ်းပြီး၍၊ ရညော–**သုဒ္ဓေါဒန**မင်း၏၊ သန္တိကံ–အထံသို့၊ ဂန္တွာ–၍၊ တုမှာကံ–ခမည်းတော်ဘုရားတို့၏၊ ပုတ္တော–သားတော်သည်၊ ပိဏ္ဍာယ–ငှာ၊ စရတိ–လှည့်လည်နေ၏၊ ဣတိ–သို့၊ ရညော–အား၊ အာရောစေသိ–သံတော်ဦးတင်ပြီ။

ရာဇာ–သည်၊ သံဝိဂ္ဂဟဒယော–ထိတ်လန့်သော စိတ်နလုံးရှိသည်၊ (ရင်ထဲ၌ဒိတ်ခနဲ ဖြစ်သွားသည်၊ ဟုတွာ) ဟတ္ထေန–လက်ဖြင့်၊ သာဋကံ–ပုဆိုးကို၊ သဏ္ဌာပယမာနော–ကောင်းစွာ တည်စေလျက်၊ (ပြင်၍ မဝတ်နိုင်တော့ဘဲ လက်ဖြင့် ကျွတ်မကျအောင် ထိန်းထားလျက်၊) တုရိတတုရိတံ–ဆောဆောလျင်လျင်၊ (ပျာယိပျာယာ၊) နိက္ခမိတွာ–နန်းတော်မှထွက်၍၊ ဝေဂေန–လျင်စွာ၊ ဂန္တွာ–၍၊ ဘဂဝတော–၏၊ ပုရတော–ရှေ့တော်၌၊ ဌတွာ–ရပ်၍၊ အာဟ–လျှောက်ပြီ၊(ကိုး?) ဘန္တေ–သားတော်ဘုရား၊ ကိုး–အဘယ့်ကြောင့်၊ အမှေ–ခမည်းတော်တို့ကို၊ လဇ္ဇာပေထ–ရှက်စေပါကုန်သနည်း?၊ ဝါ–အရှက်ခွဲပါကုန်သနည်း?၊ ကိမတ္ထံ–အဘယ်အကျိုးငှာ၊ ပိဏ္ဍာယ–ငှာ၊ စရထ–လှည့်လည်ပါကုန်သနည်း?၊ ဇေတ္တကာနံ–ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ–တို့ဖို့၊ ဘိက္ခံ–ကို၊ လဒ္ဓုံ–ရခြင်းငှာ၊ နသဏ္ဌာ–မတတ်ကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ သညိနော–ဤသို့ မှတ်ထင်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ အဟုဝတ္ထု ကိုး–ဖြစ်ပါကုန်သလော၊ ဣတိ (အာဟ)၊ မဟာရာဇ–မဟာရာဇာ၊

ဇတံ–ဤဆွမ်းခံ လှည့်လည်ခြင်းသည်၊ အမှာကံ–ငါတို့၏၊ ဝံသစာရိတ္တံ–အနွယ်၏ အကျင့်တည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ၊ ဘဂ္ဂေ–ရား၊ အမှာကံ–တို့၏၊ မာဟာသမ္မတ ခတ္တိယဝံသော နာမ–မဟာသမ္မတ ခတ္တိယအနွယ်မည်သည်၊ ဝံသော နနု–အနွယ် မဟုတ်ပါလော၊ တတ္ထ စ–ထိုမဟာသမ္မတ ခတ္တိယအနွယ်၌လည်း၊ ဧကခတ္တိယောပိ–တစ်ယောက်သောမင်းသည်လည်း၊ ဘိက္ခာစာရော နာမ–ထမင်းအလို့ငှာ လှည့်လည် သူမည်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိပါ၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ မဟာရာဇ–ဧာ၊ အယံ ဝံသော နာမ–ဤမဟာသမ္မတ ခတ္တိယအနွယ်မည်သည်၊ တဝ–အသင် ခမည်းတော်၏၊ ဝံသော–အနွယ်တည်း၊ အမှာကံ ပန–တို့၏ကား၊ ဗုဒ္ဓဝံသော–ဘုရားအနွယ်တော်သည်၊ ဝံသော နာမ–အနွယ်မည်၏၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါ စ–အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့ သည်လည်း၊ ပိဏ္ဍာစာရိကာ–ဆွမ်းအလို့ငှာ လှည့်လည်ခြင်း ရှိတော်မူကြကုန်သည်၊ အဟေသုံ–နှင့်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ မိန့်တော်မူ၍၊ အန္တရဝီထိယံ–လမ်းအကြား၌၊ ဌိတောဝ–ရပ်တော်မူလျက်ပင်၊ ဥတ္တိဋ္ဌေ၊ပေ၊ ပရမ္မိစာတိ–ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ–ဤဂါထာကို၊ အာဟ–ဟောတော်မူပြီ။

ဥတ္တိဋ္ဌေ–ဆွမ်းကို ရည်မှတ်, ရပ်ရသောအကျင့်၌၊ နှ ပမဒ္ဒေယျ–မမေ့မလျော့ရာ၊ ခမ္မံ–ဆွမ်းခံအကျင့်ကို၊ သုစရိတံ–ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သည်မည်လောက်အောင်၊ စရေ–ကျင့်ရာ၏၊ ဓမ္မစာရိ–ဆွမ်းခံအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသ္မိं လောကေ–ဤလောက၌လည်းကောင်း၊ ပရမှိ စ–နောက်လောက၌လည်း ကောင်း၊ သုခံ–ချမ်းသာစွာ၊ သေတိ–အိပ်ရ၏၊ ဂါထာပရိယောသာနေ–ဂါထာ၏ အဆုံး၌၊ ရာဇာ–သုဒ္ဓေါဒနမင်းသည်၊ သောတာပတ္တိဖလံ–သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို၊ သစ္စာကာသိ (သစ္စ+အကာသိ)–မျက်မှောက်ပြုပြီ၊ ဤဂါထာသည် မှတ်သားဖွယ်ကောင်းလှ၍ အနက်ကျယ်ကို ပြပါဦးအုံ၊– ဥတ္တိဋ္ဌေ–ဆွမ်းကို ရည်မှတ်, မတ်မတ်ရပ်၍, ကျင့်အပ်မှန်မှန်, ဆွမ်းခံခြင်း၌၊ နှ ပမဒ္ဒေယျ–ကောင်းသည့် ဘောဇန်, စားသောက်ရန်ဖြင့်, ဆွမ်းခံဖျက်၍, မမေ့မလျော့ရာ၊ ခမ္မံ–ကောင်း ဆိုး နှစ်တန်,

---

ဥတ္တိဋ္ဌေ စသည်၌။ ။ဥ(ဥဒ္ဒိသ)–ဆွမ်းကိုရည်မှတ်၍၊ တိဋ္ဌ–ရပ်ခြင်းဟူသော အကျင့်ဟူသည် **"ဆွမ်းခံအကျင့်"**ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် သာရတ္ထ၌ **"ဥတ္တိဋ္ဌိတ္တာ (မတ်မတ်ရပ်၍) ပရေသံ ဃရဒ္ဒါရေ ဌတ္တာ ဂဟောတမ္ဘပိဏ္ဍော"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ နပ္ပမဒ္ဒေယျာတိ ပိဏ္ဍာစာရိကဝတ္တံ ဟာပေတ္တာ ပဏီတဘောဇနာနိ ပရိယေသန္တော ဥတ္တိဋ္ဌေ ပမဒ္ဒတိ နာမ၊ သပဒါနံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ပန နပ္ပဒ္ဒတိ နာမ၊ ဧဝံ ကရောန္တော (ဤသို့ပြုလျက်) ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဒ္ဒေယျ၊ ဓမ္မန္တိ အနေသနံ ပဟာယ သပဒါနံ စရန္တော တမေဝ ဘိက္ခာစရိယဓမ္မံ သုစရိတံ စရေယျ၊ သုခံ သေတိတိ ဒေဝနာမတ္တမေတံ၊ ဧဝံ ပနေတံ ဘိက္ခာယ စရိယဓမ္မံ စရန္တော ဓမ္မစာရီ, ဣဓလောကေ စ ပရလောကေ စ စတ္ဘိပိ ဣရိယာပထေဟိ သုခံ ဝိဟရတိတိ အတ္ထော၊–သာရတ္ထ။ [**"သေတိ"**ကား ဣရိယာပုထ် လေးပါးကို အိပ်ခြင်းကြီယာဖြင့် မှတ်၍ပြသော ဥပလက္ခဏာနိဒဿန နည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် **"စတ္ဘိပိ၊ပေ၊ ဝိဟရတိ"**ဟု ဖွင့်သည်။

ရရာခ်ဲ့၍, ခြိုးခြံစားလင့်, တရားအကျင့်ကို၊ သုစရိတ်–မိစ္ဆာဇီဝ, အနေသနတို့, စစ လွတ်ကင်း, သန့်ရှင်းစွာ ကျင့်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ စရေ–ရောဂါ ဘေးဒဏ်, မရှိမှန်လျှင်, ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်, အားထုတ်သင့်လုပေ၏၊ ဓမ္မစာရီ–ဆွမ်းခံအကျင့်, မှန်မလင့်အောင်, အသင့်ကြိုးကုတ်, အားထုတ်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသို့ လောကေ–လက်ရှိမှန်စွာ, ကိုယ်ခန္ဓာ၏, ရရာကာလ, ဤလောကဌ်လည်းကောင်း၊ ပရမှိ စ–အနာဂတ်ရောက်, နောက်နောက်ခန္ဓာ, ရရာကာလ, နောက်လောကဌ်လည်းကောင်း၊ သုခံ သေတိ–သွား ရပ် ထိုင် လျောင်း, လိုရာပြောင်း၍, အကြောင်းအားလျော်စွာ, ချမ်းသာလေတော့သတည်း။]

ပန–ဆက်၊ ဓမ္မံစရေပေ၊ ပရမှိစာတိ–ဟူသော၊ ဣမံ ဂါထံ–ဤဂါထာကို၊ သုတ္တာ–နာရ၍၊ သကဒါဂါမိဖလေ–သကဒါဂါမိဖိုလ်ဌ၊ ပတိဋ္ဌာသိ–တည်ပြီ၊ [ဓမ္မံ–ဆွမ်းခံခြင်းဟူသော အကျင့်ကို၊ သုစရိတံ–အနေသနစသည် လွတ်ကင်း၍, သန့်ရှင်းစွာ ကျင့်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ စရေ–ကျင့်ရာ၏၊ နံ–ထို ဆွမ်းခံခြင်းဟူသော အကျင့်ကို၊ ဒုစ္စရိတံ–ဝေသိယာဂေါစရ, စသည်စုပေါင်း, မကောင်းသဖြင့် ကျင့်အပ်သည် မည်လောက်အောင်၊ နံ စရေ–မကျင့်ရာ၊ ဓမ္မစာရီ–ဆွမ်းခံအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသို့ လောကေ–ဤလောကဌ်လည်းကောင်း၊ ပရမှိ စ–နောက်လောကဌ်လည်းကောင်း၊ သုခံ–ချမ်းချမ်းသာသာ၊ သေတိ–အိပ်ရ၏၊ [ဤဒုတိယဂါထာကို နန်းတော်ရောက်မှ ဟောတော်မူသည်၊ ဂါထာ၏အဆုံးဌ ဓမည်းတော်ကြီး သကဒါဂါမိဖိုလ်ဌ တည်၍ မိထွေးတော် **ဂေါတမီ** သောတာပတ္တိဖိုလ်ဌ တည်သည်၊] ဓမ္မပါလဇာတကံ–ဓမ္မပါလဇာတ်ကို၊ သုတ္တာ–၍၊ အနာဂါမိဖလေ–ဌ၊ ပတိဋ္ဌာသိ–ပြီ၊ မရဏသမယေ–ကွယ်လွန်ခါနီး အချိန်ဌ၊ သေတစ္ဆတ္တသ–ထီးဖြူ၏၊ ဟေဋ္ဌာ–အောက်ဌ၊ သိရိသယနေ–အသရေရှိသော အိပ်ရာဌ၊ နိပန္နောယေव–လျောင်းလျက်သာ၊ အရဟတ္တံ–အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏိ–ရောက်ပြီ၊ ရညော–ဓမည်းတော်မင်း၏၊ ဝါ–မှာ၊ အရညဝါသေန–တောဌနေခြင်းဖြင့်၊ ပဓာနာနုယောဂကိစ္စံ–ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရခြင်း ကိစ္စသည်၊ နာဟောသိ–မဖြစ်ပြီ။

အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ ။ နောက်တစ်ရက်ဌ **ဓမ္မပါလဇာတ်**ကို နာရ၍ ဓမည်းတော်မင်းတရားကြီး အနာဂါမိဖိုလ်ဌ တည်လေသည်၊ ထိုဇာတ်ကို ဟောတော်မူရခြင်း အကြောင်းအချုပ်မှာ–ဘုရားရှင် ဒုက္ခရစရိယာ ကျင့်တော်မူစဉ် မူးမိုက်၍ လဲသွားသောအခါ နတ်တစ်ယောက်လာ၍ **"အသင်မင်းကြီး၏ သားတော်ဆုံးပြီ"**ဟု **သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး**အား ပြောလာလေသည်၊ ထိုအခါတုန်းက နတ်ပြောအပ်သောစကားကို မယုံကြောင်း မင်းကြီးက လျှောက်လေသည်၊ ထိုအခါ ဓမ္မပါလဇာတ်တုန်းကလည်း သိုး၏ အရိုးကို ပြ၍ **"အသင်တို့၏ သားဖြစ်သော ဓမ္မပါလ ဆုံးရှာလေပြီ"** ဟု တက္ကသိုလ်ဆရာကြီးက ပြောသည်ကို မယုံခဲ့ဘူးကြောင်း ဟောတော်မူသည်။

စ–ဆက်၊ သောတာပတ္တိဖလံ–ကို၊ သစ္ဆိကတ္တာဧ၀–မျက်မှောက်ပြုပြီး၍သာ၊ (ဧ၀ နောက်မှ ပန ရှိသည်ကား အနက်မရှိ၊) ဘဂ၀တော–၏၊ ပတ္တံ–ကို၊ ဂဟေတ္တာ–၍၊ သပရိသံ–ပရိသတ်နှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂ၀န္တံ–ကို၊ မဟာပါသာဒံ–မြတ်သော နန်းပြာသာဒ်ထက်သို့၊ အာရောပေတ္တာ–တက်ရောက်စေတော်မူပြီး၍၊ ပဏီတေန–မွန်မြတ်သော၊ ခါဒနီယေန–ခဲဖွယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘောဇနီယေန–ဘောဇဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိ၀ိသိ–ပြုစု လုပ်ကျွေးပြီ၊ ဘတ္တကိစ္စာ၀သာနေ–ဆွမ်းကိစ္စ၏အဆုံး၌၊ ရာဟုလမာတရံ–ရာဟုလာမယ်တော်ကို၊ ထပေတ္တာ–ထား၍၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသော၊ ဣတ္ထာဂါရံ–မောင်းမအပေါင်းသည်၊ အာဂန္တွာ–၍၊ ဘဂ၀န္တံ–ကို၊ ၀န္ဒိ–ရှိခိုးပြီ၊ [“**ဣတ္ထာဂါရံ**”အရ မောင်းမတို့၏နေရာ အိမ်ဆောင်ကို ရသော်လည်း ဌာနူပစာရအားဖြင့် ထိုအဆောင်၌ နေသော မောင်းမအပေါင်းကို ယူရသည်၊] ပန–ဆက်၊ သာ–ထိုရာဟုလာမယ်တော် သည်၊ (နာဂမာသိ၌ စပ်၊) ဂစ္ဆ–ကြွပါလော၊ အယျပုတ္တံ–အရှင်သားကို၊ ၀န္ဒာဟိ–ရှိခိုးပါလော၊ ဣတိ–သို့၊ ပရိဇနေန–အခြွေအရံအပေါင်းသည်၊ ၀ုစ္စမာနာပိ–သံတော်ဦးတင်အပ်ပါသော်လည်း၊ မယံ–ငါ၏၊ ဂုဏော–ကျေးဇူးသည်၊ သစေ အတ္ထိ–အကယ်၍ရှိအုံ့၊ (ဧ၀ံသတိ) သယမေ၀–ကိုယ်တော်တိုင်သာ၊ အယျပုတ္တော–သည်၊ အာဂမိဿတိ–ကြွလာလိမ့်မည်၊ အာဂတံ–ကြွလာသော၊ နံ–ထို အရှင်သားကို၊ ၀န္ဒိဿာမိ–ရှိခိုးအုံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ၀တ္ဝာ–ပြော၍၊ နာဂမာသိ–မသွား။

အထ–ထိုအခါ၌၊ ဘဂ၀ါ–သည်၊ ရာဟုနံ–ခမည်းတော်မင်းကို၊ ပတ္တံ–ကို၊ ဂါဟာပေတ္တာ–ယူစေ၍၊ ဒ္ဝိဟိ–နှစ်ပါးကုန်သော၊ အဂ္ဂသာ၀ကေဟိ–အဂ္ဂသာ၀ကတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိं–တကွ၊ ရာဇဂိဟာယ–မင်းသမီး၏၊ သိရိဂဗ္ဘံ–အသရေရှိသော တိုက်ခန်းသို့၊ ဂန္တွာ–ကြွတော်မူ၍၊ (နိသီဒိ၌ စပ်၊) ရာဇဂိဟာ–ကို၊ ၀ါ–သည်၊ ယထာရစိယာ–အကြင် အကြင် အလိုအားဖြင့်၊ ၀ါ–အလိုရှိတိုင်း၊ ၀န္ဒမာနာ–ရှိခိုးလသော်၊ ကိဉ္စိ–ဘာကိုမျှ၊ နဝတ္ထဗ္ဗာ–မပြောဆိုထိုက်၊ ဣတိ–သို့၊ ၀တ္ဝာ–မိန့်တော်မူ၍၊ ပညတ္တော–သော၊ အာသနေ–၌၊ နိသီဒိ–ပြီ၊ [ခြေတော် အစုံကို အောက်၌ချ၍ ထိုင်ခုံပေါ်၌ ထိုင်တော်မူသည်၊] သာ–ထိုမင်းသမီးသည်၊ ဝေဂေန–လျင်စွာ–အာဂန္တွာ–၍၊ဂေါ၇ကေသု–ဖမျက်တော်တို့၌၊ ဂဟေတ္တာ–ကိုင်၍၊ ပါဒပိဋ္ဌေယံ–ခြေဖမိုး အပြင်၌၊ သီသံ–ဦးခေါင်းကို၊ ပရိ၀ဋ္ဋေတ္တာ ပရိ၀ဋ္ဋေတ္တာ–လိမ့်စေ၍ လိမ့်စေ၍၊ ၀ါ–လိမ့်၍ လိမ့်၍၊ ယထာဗ္ဘာသယံ–အလိုရှိတိုင်း၊ ၀န္ဒိ–ရှိခိုးပြီ၊ [သရီဂဗ္ဘံ ဂန္တွာတိ ဧတ္ထ ယဒိ ဟိ ဘဂ၀ါ တဒဟေ၀ ဂန္တွာ နဝ ပဿေယျ၊ သာ ဟဒယေန ဖလိတေန မရေယျာတိ အဂမာသိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ–ဝိမတိ၊] ရာဇာ–သည်၊ ရာဇဂိဟာယ–၏၊ ဘဂ၀တိ–၌၊ သိနေဟဗဟုမာနာဒိဂုဏသမ္ပတ္တိ–ချစ်ခြင်းများစွာ မြတ်နိုးခြင်းအစရှိသော ဂုဏ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ ကထေသိ–ပြီ၊ (ဂုဏသမ္ပတ္တိ ပြောပုံကို **စန္ဒကိန္နရီဇာတ်**၌ ကြည့်ပါ၊] ဘဂ၀ါ–သည်၊ မဟာရာဇ, ဣဒါနိ–၌၊

ဥာဏော–ဥာဏ်သည်၊ ပရိပက္ကော–ရင့်ကျက်လသော်၊ (ယသော်ဓရာ၏ ဥာဏ် ရင့်ကျက်လသော်၊) တယာ–အသင် ခမည်းတော်သည်၊ ရက္ခိယမာနာ–စောင့်ရှောက်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ရာဇဓီတာ–သည်၊ အတ္တာနံ–မိမိကို၊ ယံ ရက္ခိ–အကြင် စောင့်ရှောက်နိုင်ပြီ၊ (ဧတံ–ဤစောင့်ရှောက်နိုင်ခြင်းကို၊) အနစ္ဆရိယံ–မအံ့သြအပ်သေးပါ၊ ဝါ–မအံ့သြလောက်သေးပါ၊ သာ–ထိုမင်းသမီးသည်၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေး၌၊ (စန္ဒကိန္နရီ ဖြစ်စဉ်အခါ၌၊) အနာရက္ခာ–စောင့်ရှောက်ခြင်းမရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ–ဖြစ်၍၊ ဝါ–ဖြစ်ပါလျက်၊) ပဗ္ဗတပါဒေ–တောင်ခြေ၌၊ ဝိစရမာနာ–လှည့်လည်နေရပါလျက်၊ ဥာဏော–သည်၊ အပရိပက္ကော–မရင့်ကျက်သေးမီ၊ အတ္တာနံ–ကို၊ ရက္ခိ–စောင့်ရှောက်ခဲ့ဖူးပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တာ–၍၊ စန္ဒကိန္နရီဇာတကံ–**စန္ဒကိန္နရီဇာတ်တော်**ကို၊ ကထေသိ–ဟောတော်မူပြီ။

စ–ဆက်၊ တံ ဒိဝသမေဝ–ထိုနေ့၌ပင်၊ [ယသော်ဓရာ၏ အဖူးအမြော်ခံတော်မူရာနေ့၌ပင်၊ ဤနေ့ကား ကပိလဝတ္ထုနေပြည်သို့ရောက်၍ ဒုတိယမြောက်နေ့တည်း၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌ကား၊ တတိယနေ့ကျမှ နန္ဒမင်းသားကို ရဟန်းပြုပေးသည်ဟု ဆို၏၊] နန္ဒရာဇကုမာရဿ–**နန္ဒမင်သား**၏၊ ကေသဝိသဇ္ဇနံ–ဆံထုံးကို ဖြေခြင်းမင်္ဂလာလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌဗန္ဓော–နဖူး၌ သင်းကျစ်ပြားကို ဖွဲ့ခြင်းမင်္ဂလာလည်းကောင်း၊ ဃရမင်္ဂလံ–အိမ်ရှေ့မင်း၏ နန်းသစ်သို့ဝင်ခြင်းမင်္ဂလာလည်းကောင်း၊ အာဝါဟမင်္ဂလံ–ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခြင်းမင်္ဂလာလည်းကောင်း၊ ဆတ္တမင်္ဂလံ–အိမ်ရှေ့ထီးဖြူ, ဆောင်းယူခြင်းမင်္ဂလာလည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ ပဋ္ဌ–ငါးမျိုးကုန်သော၊ မဟာမင်္ဂလာနိ–ကြီးစွာသော မင်္ဂလာတို့သည်၊ ဟောန္တိ–၏၊ ဘဂဝါ–သည်၊ နန္ဒံ–**နန္ဒမင်းသား**ကို၊ ပတ္တံ–ကို၊ ဂါဟာပေတွာ–၍၊

ကေသဝိသဇ္ဇနံ။ ။ "ကုလမရိယာဒဝသေန–အမျိုးတို့ စည်းကမ်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ **ကေသောရောပနံ–ဆံချခြင်း**"ဟု သာရတ္ထဖွင့်၏၊ "**ဝိသဇ္ဇနပုဗ္ဗဏ္ဏတော်**"ဟု ထင်သည်၊ ဝိမတိ၌ကား "**ရာဇမောဠိ ဗန္ဓနတ္ထံ–မင်းတို့၏ ဥဿျောင်ကိုဖွဲ့ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကုမာရကာလေ–မင်းသားအခါတုန်းက၊ ဗန္ဓိတသိခါဝေဏိမောစနံ–ဖွဲ့အပ်သော ဦးစွန်းသျှောင်ထုံးကို ဖြေခြင်း**"ဟု ဖွင့်၏၊ "**ကေသာနံ+ဝိသဇ္ဇနံ ကေသဝိသဇ္ဇနံ–ဆံတို့ကို ဖြေခြင်း**"ဟု ပြု။

ပဋ္ဌဗန္ဓော။ ။ ပဋ္ဌဗန္ဓောတိ ယုဝရာဇပဋ္ဌဗန္ဓော–အိမ်ရှေ့မင်း၏ နဖူးသင်းကျစ်ပြားကို (နဖူး၌) ဖွဲ့ဆင်ခြင်းမင်္ဂလာ၊–သာရတ္ထ၊ ဝိမတိ၌ကား "**အသုက ရာဇာတိ–ထိုမည်သော မင်းဟူ၍၊ နဋ္ဌာဌေ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌဗန္ဓနံ–နဖူး၌ နာမည်တံဆိပ်ပါသော ရွှေပြားကို ဖွဲ့ဆင်ခြင်း**"ဟု ဆို၏။

ဃရမင်္ဂလံ စသည်။ ။ အဘိနဝဃရပ္ပဝေသမဟော–အသစ်အိမ်တော်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းဟူသော ပွဲသဘင်သည်၊ ဃရမင်္ဂလ–မည်၏၊ ဝိဝါဟကရဏမဟော–လက်ထပ်ထိမ်းမြားမှုကို ပြုခြင်းဟူသော ပွဲသဘင်သည်၊ အာဝါဟမင်္ဂလ–မည်၏၊ ဆတ္တမင်္ဂလန္တိ–ယုဝရာဇဆတ္တမင်္ဂလ(အိမ်ရှေ့ထီးကို ဆောင်းခြင်းမင်္ဂလာတည်း)၊–ဋီကာ။

မဂ်လံ–ဂ်လာကို၊ ဝတ္တာ–ဟောတော်မူပြီး၍၊ အာသနာ–နေရာမှ၊ ဥဋ္ဌာယ–ထတော်မူ၍၊ ပက္ကမိ–ဖဲကြွတော်မူပြီ၊ ဧနပဒကလျာဏီ–**ဧနပဒကလျာဏီ**မင်းသမီးသည်၊ ကုမာရံ–**နန္ဒ**မင်းသားကို၊ ဂစ္ဆန္တံ–ဘုရားနောက်တော်သို့ လိုက်သွားသည်ကို၊ ဒိသွာ–မြင်ရ၍၊ အယျပုတ္တ–အရှင်သား၊ တုဝဋ်–လျင်လျင်မြန်မြန်၊ အာဂစ္ဆေယျာသိ–ပြန်လာခဲ့ပါလော၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တာ–၍၊ ဂီဝံ–လည်ပင်းကို၊ ပသာရေတွာ–ဆန့်တန်း၍၊ သြလောကေသိ–ကြည့်လိုက်ပြီ၊ သောပိ–ထိုနန္ဒမင်းသား သည်လည်း၊ ဘဂဝန္တံ–နောင်တော်ဘုရားကို၊ ပတ္တံ–ကို၊ ဂဏှထ–ယူတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တုံ–လျှောက်ခြင်းငှာ၊ အဝိသဟမာနော–မစုံသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိဟာရံယေဝ–ကျောင်းတော်သို့သာ၊ အဂမာသိ–လိုက်သွားရပြီ၊ တံ–ထိုနန္ဒမင်းသားကို၊ အနိစ္ဆမာနံ ယေဝ–ရဟန်းမပြုလိုဘဲလျှင်၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ပဗ္ဗာဇေသိ–ရှင်ရဟန်း ဖြစ်စေတော်မူပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ကပိလပုရံ–ကပိလဝတ်နေပြည်တော်သို့၊ အာနေတွာ–ရောက်၍၊ ဒုတိယဒိဝသေ–နှစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ နန္ဒံ–**နန္ဒ**မင်းသားကို၊ ပဗ္ဗာဇေသိ–ပြီ။

ဧနပဒကလျာဏီ။ ။ ဧနပဒကလျာဏီတို ဧနပဒမှိ (ဧနပုဒ်နယ်ပယ် တစ်ခုလုံး၌) ကလျာဏီ (ကောင်းသော ဂုဏ်အင်္ဂါရှိသော မင်းသမီး) ဥတ္တမာ (မြတ်သော) ဆသရီရဒေါသရဟိတာ (၆ ပါးသော ကိုယ်၏အပြစ်တို့မှ ကင်းသော) ပဉ္စကလျာဏသမန္နာဂတာ(၅ ပါးသော အကောင်းဂုဏ်တို့နှင့်ပြည့်စုံသော မင်းသမီးတည်း)၊ [ဥတ္တမာ စသည်တို့ကား ကလျာဏီကို ထပ်ဖွင့်သည်၊ [“**မည်း–ဖြူ–ဆူ–ကြဲ, နီမှ–မြင့်–တုံ, မှတ်ကုန် ပြစ်ခြောက်ပါ**:”ဟူသည်နှင့်အညီ မည်းလွန်း–ဖြူလွန်းခြင်း, ဝလွန်း–ပိန်လွန်းခြင်း, နီမှ်လွန်း–မြင့်လွန်းခြင်းအားဖြင့် ကိုယ်၏အပြစ် ခြောက်ပါးရှိသည်၊ **ဧနပဒ ကလျာဏီ**သည် ထိုအပြစ်ခြောက်ပါးမှ ကင်းလွတ်၍ လူ့လောက်လဲမက နတ်လောက်လဲ မကျ အလွန်လှသော မင်းသမီးတည်း။

အကောင်းဂုဏ် ငါးပါးကား။ ။ ဆဝိကလျာဏ, ဆုဒ္ဓကလျာဏ, နဟာရကလျာဏ, အဋ္ဌိကကလျာဏ, ဝယကလျာဏတို့တည်း၊ ထိုပွင့် ညဉ့်မှောင်မိုက်သော အံ့ခါ (၁၂)တောင်ရှိသော အခန်း၌ မီးမထွန်းရဘဲ သူ၏ကိုယ်ရောင်ဖြင့် လင်းခြင်းသည် အသားအရေ၏ ကောင်းခြင်းမည်၏၊ လက်ဖဝါး,ခြေဖဝါး,နှုတ်ခမ်းဖျားတို့၏ သန္တာရိုးကဲ့သို့ နီမြန်းခြင်းသည် အသားအသွေး၏ကောင်းခြင်း မည်၏၊ လက်သည်း ခြေသည်းတို့၏ အသားမှ မလွတ်သော အရပ်၌၊ ချိပ်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သကဲ့သို့ နီ၍ အသားမှ လွတ်သော အရပ်၌ကား နီ့ရည်ကဲ့သို့ ဖြူဖွေးနေခြင်းသည် အကြောဏ်ကောင်းခြင်းမည်၏၊ သွားတို့၏ ကောင်းစွာ ဆေးကြောအပ်သော ဝရဇိန်ကဲ့သို့ ညီညွတ်ဖြူစင်ခြင်းသည် အရိုး၏ကောင်းခြင်း မည်၏၊ အသက် ၁၂၀ ရှိသော်လည်း ၁၆နှစ် အရွယ်ကဲ့သို့ အရေမတွန့်, ဆံမဖြူခြင်းသည် အရွယ်၏ ကောင်းခြင်းမည်၏၊ ဤသို့ ငါးပါးသော အကောင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် **ဧနပဒကလျာဏီ**မည်၏၊ [ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ **ဝိသာခါဝတ္ထု**၌ကား နဟာရကလျာဏ နေရာ၀ယ် “**ကေသကလျာဏ–ဆံပင်၏ ကောင်းခြင်းတစ်မျိုး**”ဟု ဆိုထား၏။]

သတ္တမေ ဒ်ဝသေ–ခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌၊ ရာဟုလမာတာ–သည်၊ ကုမာရံ–မင်းသားကို၊ အလင်္ကရိတ္တာ–တန်ဆာဆင်ပြီး၍၊ ဘဂဝတော–၏၊ သန္တိကံ–သို့၊ ပေသေသိ–စေလွှတ်ပြီ၊ (ကိံ–အဘယ်သို့မှာ၍ စေလွှတ်သနည်း?၊) တာတ–ချစ်သား၊ ဝိသတိသဟဿသမဏာပရိဝုတံ–နှစ်သောင်းသော ရဟန်းအပေါင်းသည် ခြံရံအပ်တော်မူသော၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ–ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိတော်မူသော၊ ဗြဟ္မရူပဝဏ္ဏံ–ဗြဟ္မာမင်း၏ ရုပ်ပုံသဏ္ဌာန်နှင့်တူသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိတော်မူသော၊ ဧတံ သမဏံ–ဤရဟန်းတော်ကို၊ ပဿ–ကြည့်စမ်းလော၊ အယံ–ဤရဟန်းတော်သည်၊ တေ–အသင် သားတော်၏၊ ပိတာ–ခမည်းတော်တည်း၊ တေသ–ဤသင့်ခမည်းတော်၏၊ မဟန္တာ–ကြီးကျယ်ကုန်သော၊ နိဓယော–ရွှေအိုးကြီးလေးလုံးတို့သည်၊ အဟေသုံ–ရှိခဲ့ဖူးကုန်ပြီ၊ တေ–ထို ရွှေအိုးကြီးလေးလုံးတို့ကို၊ အသ–ထိုသင့်ခမည်းတော်၏၊ နိက္ခမနတော–တောထွက်တော်မူရာနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ နပသဿာမ–မမြင်ရတော့ကုန်၊ ဂစ္ဆ–သွားချေ၊ နံ ဒါယဒ္ဓံ–ထိုအမွေကို၊ ယာစ–တောင်းချေလော့၊ (ကိံ–အဘယ်သို့ပြော၍ တောင်းရမည်နည်း?၊) တာတ–ခမည်းတော်၊ အဟံ ကုမာရော–ကျွန်ုပ်မင်းသားသည်၊ ဆတ္တံ–ထီးဖြူကို၊ ဥဿာပေတွာ–စိုက်ထူ၍၊ စက္ကဝတ္တီ–စကြာမင်းသည်၊ ဘဝိဿာမိ–ဖြစ်လိုပါ၏၊ မေ–ကျွန်ုပ်အား၊ ဓနေန–ဥစ္စာဖြင့်၊ အတ္ထော–အလိုရှိပါ၏၊ မေ–အား၊ ဓနံ–ကို၊ ဒေဟိ–ပေးပါလော၊ ဟိ–တောင်းသင့်ပါ၏၊ ပုတ္တော–သားတော်သည်၊ ပိတု–ခမည်းတော်၏၊ သန္တကဿ–ဥစ္စာ၏၊ သာမိကော–အရှင်ပါတည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ (ယာစ–တောင်းချေလော၊) ဣတိ–ဤသို့မှာ၍၊ (ပေသေသိ–စေလွှတ်ပြီ။)

ရာဟုလကုမာရော–**ရာဟုလာ**မင်းသားသည်၊ ဘဂဝတော–၏၊ သန္တိကံ–သို့၊ ဂန္တွာဝ–ရောက်၍သာလျှင်၊ (ရောက်လျှင် ရောက်ခြင်းပင်၊) ပိတုသိနေဟံ–အဘခ်ဖြစ်သော ချစ်ခြင်းကို၊ ပဋိလဘိတ္တာ–ရ၍၊ ဟဋ္ဌစိတ္တော–ရွင်လန်းသော စိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) သမဏာ–ခမည်းတော်ရဟန်း၊ တေ–အရှင်ခမည်းတော်၏၊ ဆာယာ–အရိပ်တော်သည်၊ သုခါ–ချမ်းအေးပါ၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တာ–ပြော၍၊ အညမ္မိ–အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ဗဟုံ–များစွာသော၊ အတ္ထနော–မိမိအား၊ အနုရူပံ–သင့်လျော်သောစကားကို၊ ဝဒန္တော–ပြောလျက်၊ အဋ္ဌာသိ–တည်ပြီ၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ကတဘတ္တကိစ္စော–ပြုအပ်ပြီးသော ဆွမ်းကိစ္စရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ) အနုမောဒနံ–ဆွမ်းအနုမောဒနာကို၊ ကတ္တာ–၍၊ အာသနာ–မှ၊ ဥဋ္ဌာယ–၍၊ ပက္ကမိ–ပြီ၊ ကုမာရောပိ–သည်လည်း၊ သမဏာ–ခမည်းတော် ရဟန်းမြတ်၊ မေ–သားတော်အား၊ ဒါယဒ္ဓံ–အမွေကို၊ ဒေဟိ–ပေးပါလော၊ သမဏာ, မေ–အား၊ ဒါယဒ္ဓံ–ကို၊ ဒေဟိ–လော၊ ဣတိ–ဤသို့ တတွတ်တွတ်ပြော၍၊ ဘဂဝန္တံ–မြတ်စွာဘုရားကို၊ အနုဗန္ဓိ–လိုက်ပြီ၊ တေန–ကြောင့်၊ အနုပုဗ္ဗေန၊ပေ၊ ဒေဟီတိ–ဟူ၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ–ပြီ။

အထ ခေါ၊လေ၊ အာမန္တေသိတိ–ကား၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ကုမာရံ–ကို၊ နနိ၀တ္ထာပေသိ–ပြန်နစ်စေတော်မမူ၊ ပရိဇနောပိ–အခြံအရံ လူအပေါင်းသည်လည်း၊ (မင်းသား၏ အခြံအရံ လူအပေါင်းသည်လည်း၊) ဘဂဝတာ–နှင့်၊ သဒ္ဓိं–ကွ၊ ဂစ္ဆန္တံ–သွားနေသော မင်းသားကို၊ နိ၀တ္တေတုံ–ပြန်နစ်စေခြင်းငှာ၊ နေ ဝိသဟတိ–မတ့်၊ အထ–နောက်တော်သို့ လိုက်သွားရာ ထိုအခါ၌၊ အာရာမံ–သို့၊ ဂန္တွာ–ရောက်၍၊ အယံ–ဤသားတော်သည်၊ ပိတု–ခမည်းတော်၏၊ သန္တိကံ–ဥစ္စာဖြစ်သော၊ ယံ ဓနံ–အကြင် ရွှေအိုးကြီး လေးလုံးတည်းဟူသော ဥစ္စာကို၊ ဣဒ္ဓတိ–လိုလားအပ်၏၊ တံ–ထိုရွှေအိုးကြီး လေးလုံးတည်းဟူသော ဥစ္စာသည်၊ ဝဋ္ဋာနုဂတံ–ဝဋ်ဒုက္ခသို့ အစဉ်လိုက်၏၊ ဝါ–ဝဋ်ဒုက္ခတွင် ပါ၀င်၏၊ သဝိဃာတကံ–နှိပ်စက်တတ်သော ဒုက္ခနှင့်တကွဖြစ်၏၊ [ဝဋ္ဋာနုဂတန္တိ ဝဋ္ဋပရိယာပန္နံ၊ ကိလေသာဝဋ်, ဝိပါကဝဋ်တို့၌ ပါ၀င်နေသည်–ဟူလို၊ သဝိဃာတကန္တိ ဒုက္ခသဟိတတ္တာ သဝိဃာတကံ၊ သဒုက္ခန္တိ အတ္ထော၊–သာရတ္ထော၊] ဟန္ဒ–ယခု၊ အသ–ဤသားတော်အား၊ ဗောဓိမဏ္ဍော–ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌၊ ပဋ္ဌိလဒ္ဓံ–ရအပ်ခဲ့ပြီးသော၊ သတ္တဝိဓံ–ခုနစ်ပါးအပြားရှိသော၊ အရိယဓနံ–အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာကို၊ ဒေမိ–ပေးတော်မူအံ့၊ လောကုတ္တရ ဒါယဇ္ဇသ–လောကုတ္တရာအမွေ၏၊ နံ–ထို သားတော်ကို၊ သာမိကံ–ဥစ္စာရှင်ကို၊ ကရောမိ–ပြုတော်မူအံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြံတော်မူ၍၊ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ–ကို၊ အာမန္တေသိ–ခေါ်တော်မူပြီ၊ စ ပန–ထပ်၍ ဆက်ဦးအံ့၊ အာမန္တေတွာ–ခေါ်တော်မူပြီး၍၊ အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ၊ (ကိုး?) သာရိပုတ္တ–တ္တရာ၊ တေန ဟိ–တိုက်တွန်းတော်မူ၏၊ တစ်နည်း, တေန ဟိ–ထိုသို့ အမွေကို တောင်းခြင်းကြောင့်၊ တွံ–သည်၊ ရာဟုလ ကုမာရံ–ကို၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ–လော၊ ဣတိ (အာဟ)၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ အယံ–ဤရာဟုလာသည်၊ ဒါယဇ္ဇံ–ကို၊ ယာစတိ–တောင်း၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဝါ–ထိုသို့ အမွေတောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နံ–ထိုရာဟုလာကို၊ လောကုတ္တရ ဒါယဇ္ဇပဋ္ဌိလာဘာယ–လောကုတ္တရာအမွေကို ရခြင်းငှာ၊ ပဗ္ဗာဇေဟိ–လော၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ (ပဋ္ဌိကွိပိတွာ စသည်၌ စပ်၊) ဘဂဝတာ–သည်၊ ဗာရာဏသိယံ–၌၊ တီဟိ–သုံးပါးကုန်သော၊ သရဏဂမနေဟိ–သရဏဂုံတို့ဖြင့်၊ ယာ သာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ–အကြင် ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယာ သာ ဥပသမ္မဒါ စ–အကြင်မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုညာတာ–ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တတော–ထိုရှင်အဖြစ်,ရဟန်းအဖြစ်မှ၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပဒံ–ကို၊ ပဋ္ဌိကွိပိတွာ–ပယ်မြစ်တော်မူပြီး၍၊ ဂရုဘာဝေ–လေးသည်၏အဖြစ်၌၊ ထပေတွာ–

အရိယဓနံ။ ။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမြဲရှိနေသော ဥစ္စာကို **"အရိယဓန"**ဟု ခေါ်၏၊ ဓမ္မပဒ, သုပ္ပဗုဒ္ဓဝတ္ထုလာ ထိုအရိယာဓနကား –

"သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ, ဟိရီ သြတ္တပ္ပိယံ ဓနံ၊
သုတဓနဉ္စ စာဂေါ စ, ပညာ ဝေ သတ္တမံ ဓနံ"–တည်း။

ထားတော်မူပြီး၍၊ ဥ တ္တိစတုတ္ထေန–ဥတ်ဟူသော လေးကြိမ်မြောက်ရှိသော၊ ကမ္မေန–ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ ဥပသမ္ပဒါ–ကို၊ အနုညာတာ–ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပန–ရှင်အဖြစ်ကိုကား၊ နေဝ ပဋိက္ခိတ္တာ–ပယ်လည်း ပယ်တော်မမူအပ်၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ နှ အနုညာတာ–ခွင့်ပြုလည်း ခွင့်ပြုတော်မမူအပ်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ဥပသမ္ပဒါကိုသာ ပယ်၍ အသစ်ခွင့်ပြုတော်မူပြီးလျှင် ပဗ္ဗဇ္ဇာကိုကား ပယ်လည်း မပယ်အပ်, ခွင့်လည်း မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနာဂတေ–ဌ၊ ဘိက္ခုနံ–တို့၏၊ ဝိမတိ–တွေးတောခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ–ပြစ်လတ္တံ့၊ (ကိ?) အယ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ–ဤရှင်အဖြစ်မည်သည်၊ ပုဗ္ဗေ–ဌ၊ ဥပသမ္ပဒါ ဣဒါသာ–ဥပသမ္ပဒါနှင့် တူ၏၊ ကိं–အသို့နည်း?၊ ဣဒါနိပိ–ယခုအခါဌလည်း၊ ဥပသမ္ပဒါ ဝိယ–ဥပသမ္ပဒါကိုကဲ့သို့၊ ကမ္မဝါစာယ ဧဝ–ကမ္မဝါစာဖြင့်သာ၊ ကတ္တာဗ္ဗာ နု ခေါ–ပြုထိုက်လေသလော၊ ဥဒါဟု–သို့မဟုတ်၊ သရဏာဂမနေဟိ–တို့ဖြင့်(ကတ္တာဗ္ဗာ နု ခေါ–ပြုထိုက်လေသလော၊) ဣတိ၊ (ဝိမတိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ) စ ပန–ထပ်၍ ဆက်ဦးအုံ့၊ ဣမံ အတ္ထံ–ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝိဒိတ္တာ–သိတော်မူ၍၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ပုန–ဖန်၊ တီဟိ–ကုန်သော၊ သရဏာဂမနေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သာမဏေရပဗ္ဗဇ္ဇံ–သာမဏေ ရှင်အဖြစ်ကို၊ အနုဇာနိတုကာမော–ခွင့်ပြုတော်မူလို၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဓမ္မသေနာပတိ–တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော **အရှင်သာရိပုတ္တရာ**သည်၊ ဘဂဝတော–၏၊ တံ အဠ္ဠာသယံ–ထိုအလိုတော်ကို၊ ဝိဒိတ္တာ–၍၊ ဘဂဝန္တံ–ကို၊ ပုန–ဖန်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ–ကို၊ အနုဇာနာပေတုကာမော–ခွင့်ပြုစေတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ) **ကထာဟ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေမိ**တိ–ဟူ၍၊ အာဟ–လျှောက်ပြီ။

အထ ခေါ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေသိတိ–ကား၊ ကုမာရဿ–အား၊ (**"ဒတ္တာ အဒါသိ"**ဌ် စပ်၊) မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော–သည်၊ ကေသေ–ဆံပင်တို့ကို၊ ဆိန္ဒိတ္တာ–ဖြတ်၍၊ ကာသာယာနိ–သင်္ကန်းတို့ကို၊ ဒတ္တာ–၍၊ သရဏာနိ–သရဏာတို့ကို၊ ဝါ–ကိုးကွယ်ကြောင်းဖြစ်သော စကားတို့ကို၊ အဒါသိ–ပြီ၊ မဟာကဿပတ္ထေရော–သည်၊ သြဝါဒါစရိယော–သြဝါဒပေးသော ဆရာတော်သည်၊ အဟောသိ–ပြီ၊ ပန–ကား၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ–သည်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါ စ–သည်လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယမူလကာ–ဥပဇ္ဈာယ်လျှင် အရင်းခံရှိ၏၊ ဥပဇ္ဈာယောဝ–သည်သာ၊ တတ္ထ–ထိုရှင်အဖြစ်,ရဟန်းအဖြစ်ဌ၊ ဣဿရော–အစိုးရ၏၊ အာစရိယော–သရဏဂုံဆရာ, သြဝါဒဆရာသည်၊ နှ(ဣဿရော)–အစိုးမရ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ အထ ခေါ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေသိတိ–ဟူ၍၊ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ။ [**အရှင်သာရိပုတ္တရာ**ကသာ မင်းသား၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်၍ အစိုးရသူဖြစ်သောကြောင့် **အရှင်သာရိပုတ္တရာ**ကို ခေါင်းတပ်၍**"အထ ခေါ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေသိ"**ဟု သင်္ဂါယနာတင် ဆရာတို့ မိန့်တော်မူသည်–ဟူလို၊] ဧဝံ–ဤသို့၊ ဝါ–ဤအစဉ်အားဖြင့်၊ ကုမာရော–သည်၊ ပဗ္ဗဇိတော–ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီတဲ့၊ ဣတိ– သို့၊ သုတ္တာ– ကြားရ၍၊ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေန–

ဖြစ်သော ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသော၊ ဟဒယေန–နှလုံးဖြင့်၊ **အထ**–ကြားရရာ ထိုအခါ၌၊ **သုဒ္ဓေါဒနော–သုဒ္ဓေါဒန**မည်သော၊ **သက္ကော**–သာကီဝင်သည်၊ (ယေန–အကြင်အရပ်၌၊ ဘဂဝါ–သည်၊ အတ္ထိ၊ တေန–မြတ်စွာဘုရားရှိတော်မူရာ ထို အရပ်သို့၊ ဥပသင်္ကမိ–ပြီ၊) ဣတိ–ဤသို့ အစရှိသော၊ သဗ္ဗံ–အာ.လုံးသော စကားကို၊ ဝတ္ဘေ–ဆိုထိုက်၏။

တတ္ထ–ထို အထ ခေါ သုဒ္ဓေါဒနောအစရှိသောစကားရပ်၌၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဥဒ္ဓောစရိယာယ–ထမင်း တောင်းဖို့ရန် လှည့်လည်ခြင်းဖြင့်၊ ဝါ–ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ခြင်းဖြင့်၊ (ဥဒ္ဓောယ + စရိယာ ဥဒ္ဓောစရိယာ၊) ဇိဝတော–အသက်မွေးရသော၊ ပဗ္ဗဇိတသ–ရှင်ရဟန်းအား၊ (**"အပ္ပတိရူပံ"**၌ စပ်၊) အဝိသေသေန–(မည်သည့်ဆုဟု အထူးမမ) သာမညအားဖြင့်၊ ဝရံ–ဆုကို၊ ယာစာမိ–တောင်းလိုပါ၏၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဝုတ္တေ–လျှောက်အပ်သော်၊ ယာစသု–တောင်းလော့၊ ဣတိ ဝစနံ–ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းသည်၊ အပ္ပတိရူပံ–မလျောက်ပတ်၊ [ကိုယ်ကမှ တောင်းစားနေရသူ ဖြစ်သောကြောင့် သူ့အား ဆုလာက်ပေးဖို့ မဖြစ်နိုင်–ဟူလို၊] ဗုဒ္ဓါနဉ္စ–တို့၏လည်း၊ အာစိဏ္ဏံ–လေ့ကျက်အပ်သော အကျင့်တော်သည်၊ နု–မဟုတ်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ အတိက္ကန္တဝရာ ခေါ ဂေါတမ တထာဂတာတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ဂေါတမ–အနွယ်အားဖြင့် **ဂေါတမ**မည်သော ခမည်းတော်၊ တထာဂတာ–ဘုရားရှင်တို့သည်၊ (ရှေးရှေး ဘုရားအားလုံးတို့သည်၊) အတိက္ကန္တဝရာ–အလွန်နှစ်သက်အပ် ကောင်းမြတ်သော ဆုရှိတော်မူကုန်၏၊ **"မြတ်စွာဘုရားတိုင်းမှာ ပေးဖို့ရန် အပြစ်ကင်းသောဆုသာ ရှိကြကုန်သည်, အပြစ်မကင်းသော ပေးစရာ ဆုမရှိကြ"**ဟူလို၊] **ယဒေ၊ပေ၊ အနဝဇ္ဇန်**–ကား၊ ယံ–အကြင်ဆုသည်၊ တုမှာကံ–သားတော်ဘုရားတို့အား၊ ဒါတုံ စေဝ–ပေးခြင်းငှာလည်း၊ ကပ္ပတိ–အပ်ပါ၏၊ အနဝဇ္ဇဉ္စ–အပြစ်မရှိသည်လည်း၊ ဟောတိ–၏၊ မမ စ–ခမည်းတော်၏လည်း၊ သမ္ဘဋ္ဌိဿနပစ္စယာ–ဆုကို လက်ခံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဝိညုဟိ–ပညာရှိသည်၊ နု ဂရဟိတမ္ဘံ–မကဲ့ရဲ့နိုင်ပါ၊ တံ–ထိုဆုကို၊ ယာစာမိ–တောင်းလိုပါ၏၊ ဣတိ အတ္ထော။ [**"အနဝဇ္ဇဉ္စ ဟောတိ"**ကို **"မမ၊ပေ၊ နု ဂရဟိတမ္ဘံ"**ဟု ထပ်၍ အဓိပ္ပာယ်ဖော်သည်။]

☰ **တထာ၊ပေ၊ ရာဟုလေတိ**–ကား၊ ဗောဓိသတ္တံ–ဘုရားအလောင်းကို၊(ဗျာကရိုံသု) ယထေဝ–တင်ကြို၍ ပြောဟောကြကုန်သကဲ့သို့၊ ဧवं–တူ၊ နန္ဒမ္မိ–**နန္ဒ**မင်းသားကို လည်းကောင်း၊ ရာဟုလမ္မိ–**ရာဟုလာ**မင်းသားကိုလည်းကောင်း၊ မင်္ဂလဒိဝသေ–မင်္ဂလာနေ့၌၊ (ကင်ပွန်းတပ်ရာနေ့ကဲ့သို့ နေ့မျိုး၌၊) နေမိတ္တိကာ–နိမိတ်ကျမ်းကို တတ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတော်တို့သည်၊ ဝါ–နိမိတ်ဖတ်သော ပုဏ္ဏားတော်တို့သည်၊ စက္ကဝတ္တိ–စကြာမင်းသည်၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဗျာကရိုံသု–တင်ကြို၍ ဟောပြောကြကုန်ပြီ၊ အထ–ထိုအခါ၌၊ ရာဇာ–**သုဒ္ဓေါဒန**မင်းသည်၊

ပုတ္တသ–သားတော်၏၊ စက္ခဝတ္တိသိရိ–စကြာမင်း၏ အသရေကို၊ ပဿိသာမိ–မြင်ရတော့အံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ဥသာဟဇာတော–ဖြစ်သော အားတက်သရော်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဘဂဝတော–စကြာမင်းလောင်းဖြစ်သော သားတော်ဘုရား၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ–ရှင်ရဟန်းပြုရာအခါ၌၊ မဟန္တံ–ကြီးစွာသော၊ ဣဒ္ဓိဝိဓာတံ–အလို၏ ပျက်စီးခြင်းသို့၊ (မျှော်လင့်ချက်၏ ပျက်စီးခြင်းသို့၊) ပါပုဏိ–ရောက်ပြီ၊ တတော–ထို့မှနောက်၌၊ နန္ဒဿ–နန္ဒမင်းသား၏၊ စက္ခဝတ္တိသိရိ–ကို၊ ပဿိဿာမိ–တွေ့မြင်ရလိမ့်ဦးအံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ဥသာဟံ–အားတက်သရောကို၊ ဇနေသိ–ဖြစ်စေပြီ၊ တမ်ပိ–ထိုနန္ဒမင်းသားကိုလည်း၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ပဗ္ဗာဇေသိ–ပြီ၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ တမ်ပိ ဒုက္ခံ–ထိုဆင်းရဲကိုလည်း၊ အဓိဝါသေတွာ–မိမိအထက်၌ ဝင်သက်တည်းနေစေ၍၊ ဝါ–အောင့်အည်း သည်းခံ၍၊ ဣဒါနိ–၌၊ ရာဟုလဿ–မြေးတော် ရာဟုလာ၏၊ စက္ခဝတ္တိသိရိ–ကို၊ ပဿိဿာမိ–အံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ဥသာဟံ–ကို၊ ဇနေသိ–ပြီ၊ တမ်ပိ–ထိုရာဟုလာကိုလည်း၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ပဗ္ဗာဇေသိ–ပြီ၊ တေန–ထို့ကြောင့်၊ အသ–ထိုသုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ၏၊ ကုလဝံသောပိ–အမျိုး၏ အနွယ်သော်မှလည်း၊ ဣဒါနိ–၌၊ ပစ္ဆိန္နော–ပြတ်စဲပါပေါ့၊ စက္ခဝတ္တိသိရိ–သည်၊ ကုတော–အဘယ်မှာ ရှိပါတော့အံ့နည်း?၊ ဣတိ–သို့၊ အဓိကတရံ–သာ၍ လွန်ကဲသော၊ (သားတော်နှစ်ပါး ရဟန်းပြုသွားတုန်းကထက် သာ၍လွန်ကဲသော၊) ဒုက္ခံ–ဆင်းရဲသည်၊ ဥပဂ္ဂဠှိ–ဖြစ်ပြီ၊ တေန–ကြောင့်၊ တထာ၊ပေ၊ ရာဟုလေတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–လျှောက်အပ်ပြီ၊ ပန–ဆက်၊ ရညော–သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာ၏၊ ဣတော–ဤအခါမှ၊ (နန္ဒမင်းသား, ရာဟုလာမင်းသားတို့ ရဟန်းပြုရာအခါမှ၊) ပစ္ဆာ–နောက်၌၊ အနာဂါမိဖလပတ္တိ–အနာဂါမိဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ–သိထိုက်၏။ [အနာဂါမ် မဖြစ်သေးမီ ဤကဲ့သို့ နှလုံးမသာယာခြင်း ဒေါမနဿ ဖြစ်ရသည်၊ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှကား ထိုကဲ့သို့ ဒေါမနဿ မဖြစ်ပါ–ဟူလို။]

သာဓု ဘန္တေ အယျာတိ ဣဒံ–ဟူသော စကားကို၊ ကသ္မာ–ကြောင့်၊ အာဟ–လျှောက်သနည်း?၊ ကိရ–ချေ့၊ သော–ထိုသုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာသည်၊ စိန္တေသိ–ပြီ၊ (ကိံ) ယတ္တ ဟိ(ယသ္မာ–ကြောင့်၊) အဟံ–သည်၊ ဗုဒ္ဓမာမကော–ဘုရားကို မြတ်နိုးသူသည်၊ ဓမ္မမာမကော – တရားကို မြတ်နိုးသူသည်၊ သံဃမာမကော–

ယတ္တ ဟိ နာမ။ ။ **"ယတ္တ ဟိ နာမာတိ ယော နာမ"**ဟု သာရတ္ထဋ္ဌမှ၏၊ ဟိ အနုက်မရှိ၊ ယတ္တ၌ ဤပစ္စည်း ပထမာအနုက်၌ သက်ဟု ကြံစေလိုသည်၊ ယောဇနာ၌ **"အဟမ္မိ နာမ ယော ယာဒိသော၊ပေ၊ သမာနော၊ သော တာဒိသော အဟမ္မိ နု သက္ကော မိတိ ယောဇနာ"**ဟု ယောအတွက် သောကို ထည့်စွက်၍ ဖွင့်၏၊ ကြိယာတစ်ခု မဆုံးသေးဘဲ **"ယော, သော"**ဟု နိယမ အနိယမ မရှိထိုက်၊ ထို့ကြောင့် ယောဇနာဖွင့်ပုံကို စဉ်းစားပါ၊ မိမိကား နောက်၌ တသ္မာဝါကျ ရှိသောကြောင့် **"ယတ္တ"**ကို**"ယသ္မာ"**ဟု ပေးရလျှင် ကောင်းမည်ထင်၍ ထိုအတိုင်းပင် ပေးလိုက်သည်၊ ဟိ အနုက်မရှိ။

သံဃာကို မြတ်နိုးသူသည်၊ သမာနောပိ–ဖြစ်ပါလျက်လည်း၊ အတ္တနော–၏၊ ပိယတရပုတ္တော–အလွန်ချစ်အပ်သော သားတော်ကို၊ ပဗ္ဗာဇိယမာနေ–ရှင်ရဟန် ဖြစ်စေ အပ်သော်၊ ဥာတိဝိယောဂဒုက္ခံ–ဆွေမျိုးတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို၊ အဓိဝါသေတုံ–မိမိအထက်၌ ဝင်သက်တည်နေစေခြင်းငှာ၊ (အောင့်အည်း သည်းခံခြင်းငှာ၊) နု သက္ကောမိ နာမ–မစွမ်းနိုင်တုံသေး၏။ (ဂရဟာဝါကျ) အညေ–ငါမှတစ်ပါးကုန်သော၊ ဇနာ–လူတို့သည်၊ ပုတ္တနတ္တကေသု–သား,မြေး တို့ကို၊ ပဗ္ဗာဇိတေသု–ရှင်ဖြစ်စေအပ်ကုန်လသော်၊ ကထံ–အဘယ်သို့လျှင်၊ အဓိဝါသေယ္ယုန္တိ–သည်းခံနိုင်ကုန်လတ္တံ့နည်း၊ (သမ္ဘာဝနာ၊ ထိုနှစ်ဝါကျလုံ. အနိယမ ဝါကျ) တသ္မာ–ကြောင့်၊ အညေသမ္မိ–အခြားသူတို့၏လည်း၊ တာဝ–ရှေးဦးစွာ၊ ဧဝရူပံ–ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဒုက္ခံ–ဆင်းရဲသည်၊ မာ အဟောသိ–မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ဣတိ–သို့၊ (စိန္တေသိ) ဣတိ–ဤသို့ အကြံဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အာဟ–သာဓု ဘန္တေ အစရှိသော စကားကို လျှောက်ပြီ၊ ဘဂဝါ–သည်၊ (“**ပညာပေသိ**”၌ စပ်၊) သာသနေ–၌၊ နိယျာနိကကာရဏံ–ဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်တတ်သော အကြောင်းကို၊ ရာဇာ–သည်၊ ဝဒတိ–လျှောက်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြံတော်မူ၍၊ ဓမ္မကထံ–တရားစကားကို၊ ကတ္တာ–၍၊ နု **ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘောတိ**–ဟု၍၊ သိက္ခာပဒံ–ကို၊ ပညပေသိ–ပညတ်တော်မူပြီ။ [ဤ သိက္ခာပုဒ်၌ “**နု ပဗ္ဗာဇေတမ္ဘော**”ဟု ရှင်ပြုမပေးဖို့ရန် တားမြစ်တော်မူသောကြောင့် “**ရှင်ပြုပေး လိုလျှင်သော်မှ ဆိုင်ရာ မိဘကို ခွင့်ပန်ရသေး၏၊ ရဟန်းအဖြစ်မှာ အထူးဆိုဖွယ် မရှိ**”ဟု မှတ်ပါ။]

တတ္ထ–ထို နု ဘိက္ခဝေ အနုဇာနာတော အစရှိသော စကားရပ်၌၊ **မာတာ ပိတူဟိတိ**–ဟူသော ဤစကားကို၊ ဇနနိဇနကေ–ဖြစ်စေတတ်သော အမိရင်း, ဖြစ်စေတတ်သော အဘရင်းတို့ကို၊ သန္ဓာယ–၍၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ ဒွေ–နှစ်ယောက်သော မိဘတို့သည်၊ သစေ အတ္ထိ–နံအုံ့၊ (ဇဝံသတိ) ဒွေပိ–နှစ်ယောက်သော မိဘတို့ကို လည်း၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာ–ပန်ပြောထိုက်ကုန်၏။ ပိတာ–အဘသည်၊ မတော–သေပြီး သည်၊ သစေ(ဟောတိ)–အုံ့၊ မာတာ ဝါ–အမိသည်သော်လည်း၊ (မတာ–သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ ဇဝံသတိ) ယော–အကြင်သူသည်၊ ဇီဝတိ–အသက်ရှင်၏။ သော– ထိုသူ့ကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗော–၏၊ ပဗ္ဗဇိတာပိ–ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော မိဘတို့ကိုလည်း၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗာဝ–နှ်သည်သာ၊ (မိဘတို့က ဘိက္ခုဘိက္ခုနီဖြစ်စေ ကာမူ ထိုသူတို့ကိုလည်း ပန်ပြောပါ–ဟူလို၊) အာပုစ္ဆနန္တေန–ပန်ပြောသော ဥပစ္စာယ်သည်၊ သယံ ဝါ–ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ဂန္တွာ–၍၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ–ရာ၏၊ အညော ဝါ–အခြားသူကိုသော်လည်း၊ ပေသေတဗ္ဗော–စေလွှတ်ထိုက်၏၊ ဝါ– တစ်နည်း၊ သော ဇဝ–ထိုရှင်လောင်းကိုပင်၊ ပေသေတဗ္ဗော–၏၊ (ကိ–အဘယ်သို့ မှာ၍ စေလွှတ်ထိုက်သနည်း?၊) ဂစ္ဆ–သွားချေ၊ မာတာပိတရော–တို့ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ–

ပန်ပြောပြီး၍၊ ဝါ–ပန်ပြောပြီးမှ၊ ဧဟိ–လာခဲ့လော၊ ဣတိ–ဤသို့မှာ၍၊ (ပေသေ တဗ္ဗော) အနုညာတောာ–ခွင့်ပြုအပ်ပြီးသည်၊ အမှိ–ဖြစ်ပါ၏၊ ဣတိ–သို့၊ သစေ ဝဒတိ–အကယ်၍ ရှင်လောင်းက လျှောက်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) သဒ္ဒဟန္တေန– သူ၏စကားကို ယုံကြည်သော ဥပဇ္ဈာယ်သည်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော–၏။

ပိတာ–သည်၊ သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ ပဗ္ဗဇိတော–ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ) ပုတ္တမ္မိ–ကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုကာမော–ရှင်ဖြစ်စေလိုသည်၊ (ဥပဇ္ဈာယ် လုပ်၍ ရှင်ပြုပေးလိုသည်၊) ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) မာတရံ–ကို၊ အာပုစ္ဆိတ္တာဝ– ၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတု–ရှင်ဖြစ်စေလော၊ ဝါ–ရှင်ပြုပေးပါလော၊ မာတာ ဝါ–အမိ သည်သော်လည်း၊ ဓီတရံ–သမီးကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုကာမာ–သည်၊ (ဟောတိ–အုံ့၊ ဧဝံသတိ) ပိတရံ–ကို၊ အာပုစ္ဆိတ္တာဝ–၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတု–လော၊ [မိဘကိုယ်တိုင်က ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ လုပ်လိုလျှင် အိမ်ခ္ဍရှိသော မိဘကို ပန်ပြောပါ–ဟူလို၊] ပိတာ– သည်၊ ပုတ္တဒါရေန–သားမယားဖြင့်၊ အနတ္ထိကော–အလိုမရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ပလာယိ–ထွက်ပြေးပြီးဖြစ်အုံ့၊ မာတာ–သည်၊ ဣမံ–ဤကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ– ကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်၍၊ ပုတ္တံ–ကို၊ ဘိက္ခုနုံ–တို့အား၊ ဒေဟိ–ပေးလှူအုံ့၊ အသ–ထိုကလေး၏၊ ပိတာ–သည်၊ ကုဟိं–အဘယ်မှာနည်း?၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တေ– ရဟန်းတို့က မေးအပ်သော်၊ စိတ္တကေဠိယံ–စိတ်အားလျော်စွာ ပျော်ပါးခြင်းကို၊ ဝါ–စိတ်ကြိုက်ပျော်ပါးခြင်းကို၊ ကီဠိတုံ–ပျော်ပါးခြင်းငှာ၊ ပလာတောာ–ထွက်ပြေး ပါပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝဒတိ–လျှောက်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) တံ–ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုं– ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ (ထွက်ပြေးသော အဘကို လိုက်၍ ခွင့်မပန်ဘဲ ရှင်ပြုပေးကောင်း၏။) မာတာ–သည်၊ ကေနစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ပုရိသေန–နှင့်၊ သဒ္ဓိं–ကွ၊ ပလာတာ–လိုက်ပြေးသည်၊ ဟောတိ–အုံ့၊ ပိတာ ပန–သည်ကား၊ ပဗ္ဗာဇေထ– ကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်၍၊ ဒေတိ–အုံ့၊ ဧတ္တာပိ–ဤသို့ပေးလှူရာ၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော–ဤနည်းပင်တည်း၊ ပိတာ–သည်၊ ဝိပ္ပဝုတ္ထော–အရပ်တစ်ပါး၌ နေသည်၊ ဟောတိ–အုံ့၊ မာတာ–သည်၊ ပုတ္တံ–ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ–ကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့ အနုဇာနာတိ–ခွင့်ပြုအုံ့၊ အသ–ထိုကလေး၏၊ ပိတာ–သည်၊ ကုဟိं–နည်း?၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တေ–သော်၊ တုမှာကံ–အရှင်ဘုရားတို့အား၊ ပိတရာ–သူ၏အဘဖြင့်၊ ကိं–အဘယ်အကျိုးရှိအုံ့နည်း?၊ အဟံ–သည်၊ ဇာနိဿာမိ–သိပါအုံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ဝဒတိ–အုံ့၊(ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတုं ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ–သို့၊ ကုရုန္ဒိယံ–၌၊ ဝုတ္တံ။

မာတာပိတရော–တို့သည်၊ မတာ–သေပြီးကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ–နှင့်အုံ့၊) ဒါရကော–သည်၊ စူဠမာတာဒီနံ–အဒေါ်လေး အစရှိသူတို့၏၊ သန္တိကေ–၌၊ သံဝဍ္ဎေါ– ကြီးပွားရသည်၊ ဟောတိ–အုံ့၊ တသ္မိं–ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇိယမာနေ–ရှင်ဖြစ်စေ အပ်သော်၊ ဉာတကာ–ဆွေမျိုးတို့သည်၊ ကလဟံ–ငြင်းခုံခြင်းကို၊ ကရောန္တိ ဝါ– ပြုသော်လည်း ပြုတတ်ကြကုန်၏၊ ခိယျန္တိ ဝါ–ရှုံ့ချသော်လည်း ရှုံ့ချတတ်ကြကုန်၏၊

တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဝိဝါဒုပဏ္ဍေဒနတ္ထံ–ငြင်းခုံခြင်းကို ဖြတ်တောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ဆွေမျိုးများ မငြင်းခုံကြရအောင်၊) အာပုစ္ဆိတွာဝ–၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန–ထိုသို့ပင် ပန်ပြော၍ ရှင်ပြုပေးထိုက်ပါ၏သော်လည်း၊ အနာပုစ္ဆာ–မပန်ပြောဘဲ၊ ပဗ္ဗာဇေန္တသ–ရှင်ဖြစ်စေသော ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ အာပတ္တိ–သည်၊ နတ္ထိ၊ ဒဟရကာလေ–ငယ်ရွယ်သူ၏အခါ၌၊ ဂဟေတွာ–ယူ၍၊ ပေါသနကာ–မွေးစားတတ်ကုန်သော၊ မာတာပိတရော နာမ–မိဘတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏၊ တေသုပိ–ထိုမွေးစားသော မိဘတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော–တည်း၊ [**"ခိုက်ရန်ဖြစ်မှာ စိုး၍ ပန်ပြောသင့်သည်၊ အာပတ် မသင့်ပါ"** ဟူလို။]

ပုတ္တော–သည်၊ အတ္တာနံ–မိမိကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ ဧဝတိ–အသက်မွေးခဲ့၊ မာတာပိတရော–တို့ကို၊ (နိဿာယ–မှီ၍၊) နဿ (ဧဝတိ)–အသက်မွေးသူ မဟုတ်ခဲ့၊ ရာဇာ–သည်၊ သစေပိ ဟောတိ–အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) အာပုစ္ဆိတွာဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ မာတာပိတူဟိ–တို့သည်၊ အနုညာတော–ခွင့်ပြုအပ်သော သားသည်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ–ရှင်ရဟန်းပြု၍၊ ပုန–ဖန်၊ ဝိဗ္ဗမတိ–လူထွက်ခဲ့၊ သတ္တက္ခတ္တုံ–ခုနစ်ကြိမ် တိုင်တိုင်၊ ပဗ္ဗဇိတွာ–၍၊ သစေပိ ဝိဗ္ဗမတိ–အကယ်၍မူလည်း လူထွက်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ) အာဂတာဂတကာလေ–ပြန်လာရာ ပြန်လာရာ အခါ၌၊ ပုနပ္ပုနံ–ထပ်ကာ ထပ်ကာ၊ အာပုစ္ဆိတွာဝ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ (အလွန်အကျွံ ပြောသည့် အရာ ဖြစ်၍ **"သတက္ခတ္တုံ"**ဟုရှိလျှင် ကောင်းသည်၊) ဧဝံ–သို့၊ သစေ ဝဒန္တိ–အကယ်၍ မိဘတို့က လျှောက်ကုန်အံ့၊ (ကိ'?) အယံ–ဤကလေးသည်၊ ဝိဗ္ဗမိတွာ–၍၊ ဂေဟံ–သို့၊ အာဂတော–လာသည်၊ (သမာနော) အမှာကံ–တို့၏၊ ကမ္မံ–အလုပ်ကို၊ နဿ ကရောတိ–မပြုလုပ်ပါ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ–၍၊ တုမှာကံ–တို့၏၊ ဝတ္တံ–ကျင့်ဝတ်ကို၊ နဿ ပူရေတိ–မဖြည့်ကျင့်ပါ၊ (တသ္မာ) ဣမဿ–ဤကလေး၏ အတွက်၊ အာပုစ္ဆနဿ ကိစ္စံ–ပန်ပြောဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ–မရှိပါ၊ အာဂတာဂတံ–ပြန်လာတိုင်း ပြန်လာတိုင်းသော ဤကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေယျာထ–ကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ (သစေ ဝဒန္တိ) ဧဝံ–သို့၊ နိသဒ္ဒံ–စွန့်လွှတ်အပ်ပြီးသော ကလေးကို၊ ပုန–ဖန်၊ အနာပုစ္ဆာပိ–မပန်ပြောဘဲလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယောပိ–အကြင်ကလေးကိုလည်း၊ ဒဟရကာလေယေဝ–ငယ်ရွယ်သူ၏အခါ၌ပင်၊ (ငယ်ရွယ်စဉ် အခါတုန်းကပင်၊) အယံ–ဤကလေးကို၊ တုမှာကံ–အရှင်ဘုရားတို့အား၊ ဒိန္နော–ပေးလှူအပ်ပါပြီ၊ ယဒါ–အကြင် အခါ၌၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ–ငှာ၊) ဣစ္ဆထ–အလိုရှိကုန်၏၊ တဒါ–ထိုအခါ၌၊ ပဗ္ဗာဇေထ–ပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ–ဤသို့ လျှောက်၍၊ ဒိန္နော–ပေးလှူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ–အံ့၊ အာဂတာဂတော–ပြန်လာတိုင်း ပြန်လာတိုင်းသော၊ သောပိ–ထို ကလေးကိုလည်း၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ ဝါ–ထပ်၍၊ အာပုစ္ဆာဝ–၍သာ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော– ၏၊ ပန– ဆက်၊ ယံ– အကြင် ကလေးကို၊

ဒဟရကာလေယေဝ-ပင်၊ ဘန္တေ-တို့၊ ဣမံ-ဤကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေယျာထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ အနုဇာနိတွာ-အနုံးအညွတ် ခွင့်လွှတ်ပြီး၍၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ဝုဏ္ဏိပ္ပတ္တကာလေ-ကြီးရင့်ခြင်းသို့ရောက်ရာအခါ၌၊ နာနုဇာနန္တိ-ခွင့်မပြုကုန်အံ့၊ အယံ-ဤကလေးကို၊ အနာပုစ္ဆာ, နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ထိုက်၊ ဧကော-တစ်ယောက်သော ကလေးသည်၊ မာတာပိတူဟိ-တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဘဏ္ဍိတွာ-ငြင်းခုံပြီး၍၊ မံ-တပည့်တော်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေထ-ပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှောက်၍၊ အာဂစ္ဆတိ-လာအံ့၊ အာပုစ္ဆိတွာ-ပန်ကြားပြီး၍၊ ဝါ-မှ၊ ဟေ-လာခဲ့လော၊ ဣတိ စ-ဤသို့လည်း၊ ဝုတ္တော-ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော) အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ နဂစ္ဆामိ-မသွားလိုပါ၊ မံ-ကို၊ သစေ နံ ပဗ္ဗာဇေထ-အကယ်၍ ရှင်ပြုမပေးကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝိဟာရံ-ကျောင်းကို၊ စျာပေမိ-မီးတိုက်အံ့၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ သတ္ထေန-လက်နက်ဖြင့်၊ တုမှေ-တို့ကို၊ ပဟရာမိ-ပုတ်ခတ်အံ့၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ဥတကဥပဒ္ဒာကာနံ-ဆွေမျိုး, အလုပ်အကျွေးတို့၏၊ အာရာမဋ္ဌေဒနာဒီဟံ-ဥယျာဉ်ခြံကို ခုတ်ဖြတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အနတ္ထံ-အကျိုးမဲ့ကို၊ ဥပ္ပာဒေမိ-ဖြစ်စေအံ့၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ရက္ခာ-သစ်ပင်ပေါ်မှ၊ ပတိတွာ-ခုန်ချ၍၊ မရာမိ-သေအံ့၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ စောရမဠ်-ခိုးသူတို့၏အလယ်သို့၊ ပဝိသာမိ-ဝင်သွားအံ့၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဒေသန္တရံ-အရပ်တစ်ပါးသို့၊ ဂစ္ဆာမိ-သွားအံ့၊ ဣတိ ဝါ-လည်းကောင်း၊ ဝဒတိ-ပြောနေအံ့၊ တံ-ထိုသူ့ကို၊ ဧဝံသေဝ-အသက်ကိုသာ၊ ရက္ခဏတ္ထာယ-စောင့်ရှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ အသ-ထိုကလေး၏၊ မာတာပိတရော-တို့သည်၊ အာဂန္တွာ-၍၊ ကသ္မာ-ကြောင့်၊ အမှाကံ-တို့၏၊ ပုတ္တံ-ကို၊ ပဗ္ဗာဇယိတ္ထ-နည်း၊ ဣတိ-သို့၊ သစေ ဝဒန္တိ-ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တေသံ-ထိုမိဘတို့အား၊ တမတ္ထံ-ထိုအကြောင်းကို၊ အာရောစေတွာ-ပြောပြ၍၊ ရက္ခဏတ္ထာယ-ငှာ၊ နံ-ထိုသင်တို့၏သားကို၊ ပဗ္ဗာဇယိမှ-ကုန်ပြီ၊ တုမှေ-တို့သည်၊

ယံ ပန၊ပေ၊ နာနုဇာနန္တိ။ ။ "ရှင်ပြုချိန် ရောက်ရာ ငယ်ရွယ်စဉ် အခါတုန်းက ရှင်ပြုပေးဖို့ရန် ခွင့်ပြုထားကြသော်လည်း ရှင်ပြုချိန်ရောက်ရာ ကြီးရင့်သောအခါ၌ ခွင့်မပြုကြလျှင် ခွင့်မပန်ဘဲ ရှင်ပြုမပေးကောင်း"ဟု ဆို၏၊ ဤစကားသည်၊ ရှင်မပြုရသေးသူအတွက် ဆိုအပ်သောစကား ဖြစ်၏၊ "ပထမ ခွင့်ပြုချိန်တုန်းကပင် ရှင်ပြုပေးခဲ့လျှင် ရှင်သာမဏေကို ရဟန်းပြုပေးလိုသောအခါ မိဘများက ခွင့်မပြုသော်လည်း ရှင်သာမဏေက သီတင်းသုံးဖော် ငါးပါးတွင် တစ်ပါးအပါအဝင် ဖြစ်နေပြီး ဖြစ်၍ မိဘတို့နှင့် မဆိုင်တော့၊ သဘောမတူသော်လည်း ရဟန်းပြုပေးကောင်း၏"ဟု မှတ်ပါ၊ "နံ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော"ဟု ရှင်ပြုတုန်းကသာ အနုညာတပုဒ်တွင်ကို ရှင်ပြုမပေးဖို့ရန် တားမြစ်တော်မူသည်၊ "နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော"ဟု ပဗ္ဗာဇနေ ကြိယာဖြင့် မိန့်တော်မူခြင်းကို ထောက်ပါ။

ပုတ္တေန–ဖြင့်၊ ပညာယထ–ထင်ရှားကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တမ္ဘာ–ပြောဆို ထိုက်ကုန်၏၊ ပန–ဆက်၊ ရက္ခာ–သစ်ပင်ပေါ်မှ၊ ပတိသာမိ–ခုန်ချအံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြော၍၊ အာရဟိတ္တာ–တက်ပြီး၍၊ ဟတ္ထပါဒေ–လက်ခြေတို့ကို၊ မုဏ္ဍန်–လွတ်နေဆဲ ဖြစ်သူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

ကောပိ–တစ်ယောက်သောသူသည်လည်း၊ ဝိဒေသံ–အရပ်တစ်ပါးသို့၊ ဂန္တွာ–သွား၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ–ကို၊ ယာစတိ–တောင်းအံ့၊ အာပုစ္ဆိတ္တာ–၍၊ ဂတော–သွားသူသည်၊ စေ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ (အာပုစ္ဆိတ္တာ–၍၊ ဂတော–သည်၊) နော စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ) ဒဟရဘိက္ခု–ရဟန်းငယ်ကို၊ ပေသေတ္တာ–စေလွှတ်၍၊ အာပုစ္ဆာပေတ္တာ–ပန်ပြောစေပြီး၍၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ အတိဒ္ဓရံ–အလွန်ဝေးသည်၊ စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ပဗ္ဗာဇေတ္တာပိ–၍လည်း၊ ဘိက္ခုဟိ–တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ–ကွ၊ ပေသေတ္တာ–၍၊ ဒသေတုံ–မိဘတို့အား ပြခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္ဒိယံ–ဌ၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ (ကိံ?) ဒူရံ–ဝေးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ မဂ္ဂေါ စ–လမ်းသည်လည်း၊ မဟာကန္တာရော–ကြီးစွာသော ခရီးခဲသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဂန္တွာ–၍၊ အာပုစ္ဆိသဟမ–ကုန်အံ့၊ ဣတိ–ဤနှလုံးသွင်း၍၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ (ဝုတ္တံ)၊ ပန–ဆက်၊ မာတာပိတူနံ–တို့၏၊ ဗဟူ–များစွာ ကုန်သော၊ ပုတ္တာ–တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ–နှင့်အံ့၊ ဧဝဉ္စ–ဤသို့လည်း၊ (သစေ) ဝဒန္တိ–နှင့်အံ့၊ (ကိံ?)၊ ဘန္တေ–တို့၊ ဧတေသံ ဒါရကာနံ–ဤကလေးတို့တွင်၊ ယံ–အကြင်ကလေးကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ)၊ ဣစ္ဆထ၊ တံ–ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေယျာထ–ပါကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့၊ (ဝဒန္တိ)၊ ဒါရကေ–ကလေးတို့ကို၊ ဝိမံသိတ္တာ–စူးစမ်း၍၊ ယံ–ကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ)၊ ဣစ္ဆတိ၊ သော–ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ သကလေန–အလုံးစုံသော၊ ကုလေန ဝါ–အမျိုးသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဂါမေန ဝါ–ရွာသည်သော်လည်းကောင်း၊ အနုညာတံ–ခွင့်ပြုအပ်သည်၊ သစေပိ ဟောတိ–အံ့၊ (ကိံ–အဘယ်သို့ ခွင့်ပြုအပ်သနည်း?၊) ဘန္တေ–တို့၊ ဣမသ္မိံ ကုလေ–ဤအမျိုး၌၊ ယံ–အကြင်ကလေးကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ)၊ ဣစ္ဆထ–နှင့်၏၊ တံ–ထိုကလေးကို၊ ပဗ္ဗာဇေယျာထ–ပါကုန်၊ ဣတိ ဝါ–ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဣမသ္မိံ ဂါမေ–ဤရွာ၌၊ ယံ (ပဗ္ဗာဇေတုံ)၊ ဣစ္ဆထ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေယျာထ–ပါကုန်၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ (အနုညာတံ–သည်၊ သစေပိ ဟောတိ–အံ့၊ ဧဝံသတိ)၊ ယံ–ကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတုံ)၊ ဣစ္ဆတိ–၏၊ သော–ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။

ယာဝတကေ ဝါ ပန ဉာဏဟတ္ထိတိ–ကား၊ ယတ္တကေ–အကြင်မျှ အတိုင်းအရည်ရှိကုန်သော သာမဏေတို့ကို၊ (ဩဝဒိတုံ အနုသာသိတုံ) သဏ္ဌောတိ–စွမ်းနိုင်၏၊ (တတ္တကေ–ထိုမျှ အတိုင်းအရည်ရှိကုန်သော သာမဏေတို့ကို၊ ဥပဋ္ဌာပေတုံ–လုပ်ကျွေးစေခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ–၏၊ ဣသို့ ပါဠိတော်၌ စပ်။)

ရာဟုလဝတ္ထုကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

သိက္ခာပဒဒဏ္ဍကမ္မဝဏ္ဏကထာ

၁၀၆။ ဒသသု–ဆယ်ပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒေသု–သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်၊ ပုရိမာနံ–ရှေးဖြစ်ကုန်သော၊ ပဠဒ္ဓနံ–ငါးပါးသော သိက္ခပုဒ်တို့ကို၊ အတိက္ကမော–ကျူးလွန်ခြင်းသည်၊ နာသနဝတ္ထု–အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေခြင်း၏အကြောင်းဝတ္ထုတည်း၊ ပစ္ဆိမာနံ–နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ပဠဒ္ဓနံ–တို့ကို၊) အတိက္ကမော–သည်၊ ဒဏ္ဍကမ္မဝတ္ထု–ဒဏ်ပေးမှု၏ အကြောင်းဝတ္ထုတည်း။

၁၀၇။ **အပ္ပတိဿာ**တိ–ကား၊ ဘိက္ခု–တို့ကို၊ ဧဠကဒ္ဒုနေ–အကြီးအကဲတို့၏အရာ၌၊ ဣဿရဒ္ဒုနေ–အစိုးရသူတို့၏အရာ၌၊ နဿ ထပေန္တိ–မထားကြကုန်၊ **အသဘာဂဝုတ္တိကာ**တိ–ကား၊ သမာနဒီဝိကာ–တူသော အသက်မွေးခြင်း ရှိကြကုန်သည်၊ နဿ ဘဝန္တိ–မဖြစ်ကုန်၊ ဝိသဘာဂဒီဝိကာ–သဘောမတူသော အသက်မွေးခြင်း ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ ဝိဟာရန္တိ၊) ဣတိ အတ္ထော၊ [**"သဘာဂ"**ကို **"သမာန"** ဟုလည်းကောင်း, **"ဝုတ္တိ"**ကို **"ဒီဝိကာ"** ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။] **အလာဘာယ ပရိသက္ကတိ**တိ–ကား၊ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အားထုတ်လသော်၊ လာဘံ–လာဘ်ကို၊ နဿ လဘန္တိ–မရနိုင်ကုန်၊ ဧवं–ဤသို့ လာဘ်မရနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပရက္ကမတိ–အားထုတ်၏။[ပရိပုဗ္ဗ သက္ကမာတ်သည် ဂတိအနက်ကို ဟောအ၏၊ ကမုဓာတ်လည်း ဂတိအနက်ကိုပင် ဟောအ၏၊ သဒ္ဒါနက်အားဖြင့် **"အဆင့်ဆင့် တိုး၍ တိုး၍ သွား၏"**ဟုဖြစ်အ၏၊ ထို အဆင့်ဆင့် တိုး၍ တိုး၍ သွားခြင်းသည်၊ ဝေါဟာရတ္ထအားဖြင့် **"အားထုတ်ခြင်း"**ပင်တည်း။]

အနတ္ထာယာတိ–ကား၊ ဥပဒ္ဒဝါယ–ဘေးဥပါဒ်ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ (ပရက္ကမတိ)၊ **အဝါသာယာ**တိ–ကား၊ ကိန္တိ–အဘယ်သို့လျှင်၊ ဣမသ္မိံ အာဝါသေ–ဤကျောင်း၌၊ နဿ ဝသေယျုံ–မနေနိုင်ကုန်ရာပါအံ့နည်း?၊ ဣတိ–သို့၊ ပရက္ကမတိ–၏။[**"အဝါသာယ-**

အပ္ပတိဿာ။ ။ ပတိပုဗ္ဗ သိဓာတ်သည် မှီခြင်းအနက်ကို ဟောအ၏၊ ပတိဿိယတေ–မှီခိုအပ်၏၊ ဣတိ ပတိဿော၊ **"နတ္ထိ ပတိဿော ယေသန္တိ အပ္ပတိဿာ"**ဟု ပြု၊ ထိုမှီခိုအပ်သူဟူသည် အကြီးအကဲဖြစ်သူ, အစိုးရသူတည်း၊ ထို့ကြောင့် **"ဧဠကဒ္ဒုနေ၊ လေ၊ နဿ ထပေန္တိ"**ဟု မိန့်သည်၊ ယောနောဒ္ဓကား **"အပတိဿာတိ ဧတ္ထ ဘိက္ခူနံ ဝစနဿ ပတိမုခံ အာဒရေန အဿဝနံ ဘိက္ခူ ဧဠကဒ္ဒုနေ နဿ ထပေတိ နာမာတိ ဒဿေန္တော အာဟ ဘိက္ခူ ဧဠကဒ္ဒုနေတိအာဒိ"**ဟု ဆိုလေ၏၊ ထိုအလို ပတိရှေးရှိသော သုဓာတ်ဟု ကြံရမည်၊ **"ပတိဿဝနံ–ရှေးရှုနားထောင်ခြင်း၊ ပတိဿော–ခြင်း၊ နတ္ထိ ပတိဿော ယေသန္တိ အပတိဿာ"**ဟု ပြု၊ **"ရှေးရှုနားထောင်ခြင်း မရှိ"** ဟူသည် ရဟန်းတို့၏ စကားကို နားမထောင်ခြင်း, အကြီးအကဲအရာ၌ မထားခြင်းပင်တည်း၊ **"ဣဿရိယဒ္ဓနေ"**ဟု စာတို့၌ ရှိ၏၊ ဣဿရိယသဒ္ဒါသည် **"ရာထူးစည်းစိမ်"** ဟူသော အနက်ကို ဟောအ၏၊ ဣဿရသဒ္ဒါသည် **"အစိုးရသောပုဂ္ဂိုလ်ခြင်း"**ကို ဟောအ၏၊ ထို့ကြောင့် **"ဣဿရဒ္ဓနေ"**ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။

နေရာမရခြင်းငှာ"ဟု ရှေးက ပေးကြ၏၊ ဤအဖွင့်နှင့် မည်၊ "**နေမြဲတိုင်းသော ကျောင်းဌ် မနေနိုင်ခြင်းငှာ**"ဟု ပေး၊] **အကြောသတိ ပရိဘာသတိတိ**–ကား၊ အကြောသတိ စေ၀–ဆဲလည်းဆဲ၏၊ ဘယဒဿနေန–ဘေးကိုပြုခြင်းဖြင့်၊ တဒ္ဓေတိ စ–ခြိမ်းခြောက်လည်း ခြိမ်းခြောက်၏၊ **ဘေဒေတိ**တိ–ကား၊ ပေသုည်–ချောပစ်ကုန်းတိုက်ကြောင်း စကားကို၊ ဥပသံဟရိတွာ–ကပ်ဆောင်၍၊ ဘေဒေတိ–ကွဲပြားစေ၏၊ ၀ါ–ကွဲပြားအောင် ကုန်းတိုက်၏။

အာ၀ရဏံ ကာတုန္တိ–ကား၊ ဣဒံ–ဤကျောင်းသို့၊ မာ ပ၀ိသ–မ၀င်ခဲ့လင့်၊ ဣတိ–သို့၊ နိ၀ါရဏံ–တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကာတုံ–ငှာ၊ (အနုဇာနာမိ) **ယတ္ထ ၀ါ**၊**ပေ**၊ **ပဋိက္ကမတိ**တိ–ကား၊ ယတ္ထ–အကြင်ကျောင်းဌ်၊ ၀သတိ ၀ါ–နေမူလည်း နေ၏၊ ပ၀ိသတိ ၀ါ–၀င်မူလည်း ၀င်၏၊ ("**ပ၀ိသတိ**"ကား "**ပဋိက္ကမတိ**"၏ အဖွင့်၊ "**တတ္ထ–ထိုကျောင်းဌ်၊ အာ၀ရဏံ ကာတုံ အနုဇာနာမိ**"ဟု ပါဠိတော်ဌ် စပ်၊) ဥဘယေနာပိ–ယတ္ထ ၀ါ ၀သတိ ယတ္ထ ၀ါ ပဋိက္ကမတိဟူသော စကားနှစ်ရပ်ဖြင့်လည်း၊ အတ္ထနော–မိမိဟူသော ဆရာ၏၊ ပရိ၀ေဏဿ–ပရိ၀ုဏ်ကိုလည်းကောင်း၊ ၀ါ–ကျောင်းဝိုင်းကိုလည်းကောင်း၊ ၀သဿဂ္ဂေန–၀ါအပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ၀ါ–၀ါစဉ်အားဖြင့်၊ ပတ္တသေနာသနဿ–ရောက်အပ် ရအပ်သော ကျောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ–မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

အာ၀ရဏံ။ ။ ပါဠိတော်၀ယ် "**သဗ္ဗဲ သံဃာရာမဲ အာ၀ရဏံ ကရောန္တိ**"ဌ် "**သဗ္ဗ သံဃာရာမေ–အလုံးစုံသော သံဃာ့အရံဌ်၊ ပ၀ေသနိ၀ါရဏံ–၀င်ခြင်းကို တားမြစ်မှုကို၊ ကရောန္တိ–ကုန်၏**"ဟု ဝိမတိဌ် အနက်ဖွင့်၏၊ ["**သံဃာရာမဲ**"ဌ် ဒုတိယာကို သတ္တမီ အနက်ဌ် သက်စေလိုသည်။]

ထို့ပြင် "**သံဃာရာမော အာ၀ရဏံ ကာတဗ္ဗော**"ဌ်လည်း ကရဓာတ်၏ ဒွိကမ္မကို ဆိုလိုလျှင် "**သုဝဏ္ဏံ ကဋကံ ကရောတိ**"ဌ်ကဲ့သို့ ကံနှစ်ခု အရတူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် "**အာ၀ရဏံ**"ကို "**သံဃာရာမော**"နှင့် အရတူအောင် "**သံဃာရာမော–ကို၊ အာ၀ရဏော–တားမြစ်အပ်သည်ကို**"ဟု အနက်ပေးစေလိုသတတ်၊ "**အာ၀ရဏံ**"ကို "**လိင်္ဂ၀ိပလ္လာသ**"ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ (တစ်နည်း) သံဃာရာမောကို "**သံဃာရာမေ**"ဟု သတ္တမီအနက်ဌ် ပဌမာသက်စေ၍ "**အာ၀ရဏံ–တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗံ–၏**"ဟု ပေးစေလိုသတတ်၊ ထိုစကားကိုလည်း "**တတ္ထ အာ၀ရဏံ ကာတုံ**"ဟု "**တတ္ထ**"ဌ် အာဓာရအားဖြင့် မိန့်တော်မူသော ပါဠိတော်ကို ထောက်၍ဆိုသည်။ ["**အာဟာရံ အာ၀ရဏံ**" စသည်ဌ်လည်း ဤနည်းကို မှီးပါ။]

ယတ္ထ ၀ါ၊**ပေ**၊ **ပဋိက္ကမတိ**။ ။ "**ယတ္ထ ၀ါ ၀သတိတိ ဣမိနာ သာမဏေရဿ ၀သဿဂ္ဂေန လဒ္ဓံ ၀ါ, သကသန္တကမေ၀ ၀ါ နိဗဒ္ဓ၀သနကသေနာသနံ ဝုတ္တံ၊ ယတ္ထ ၀ါ ပဋိက္ကမတိတိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ၀သနဋ္ဌာနံ ဝုတ္တံ**" (ဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်တို့၏ နေရာ၀ယ် မိမိက ခေတ္တသွားရောက်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် အာစရိယ ဥပဇ္ဈာယတို့၏ နေရာကို "**ယတ္ထ ပဋိက္ကမတိ**"ဟု ဆိုသည်။) –ဝိမတိ။

မုခဒ္ဒါရိကံ၊ပေ၊ ကရောန္တိတိ–ကား၊ အ**ဓ**–ယနေ့၊ မာ ခါဒ–မခဲလင့်၊ မာ ဘုဥ္ဇ–မစားလင့်၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ နိဝါရေန္တိ–တားမြစ်ကြကုန်၏၊ **နု ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ကာတမ္ဘောတိ** ဘိက္ခု–ဟူသောဤပါဠိတော်၌၊ မာ ခါဒ မာ ဘုဥ္ဇာတိ–ဟူ၍၊ ဝဒတောပိ–ပြောသော ရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ (ဒုက္ခဋ္ဌ ၌ စပ်၊) အာဟာရံ–အာဟာရကို၊ နိဝါရေသာမိ–တားမြစ်အံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ပတ္တစီဝရံ–သာမဏေ၏သပိတ်,သင်္ကန်းကို၊ အန္တော–အခန်းတွင်းသို့၊ နိက္ခိပတောပိ–သွင်းထားသောရဟန်း၏လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗပယောဂေသု–အလုံးစုံသော ပယောဂတို့၌၊ ဒုက္ခဋ်–သည်၊ (ဟောတိ) ပန–ဆက်၊ အနာစာရသ–မလျောက်ပတ်သော အကျင့်ရှိသော၊ ဒုဗ္ဘဿာမဏေရသ–အပြောအဆိုခက်သော သာမဏေ၏အပေါ်၌၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ–ဒဏ်အမှုကို၊ ကတ္တာ–၍၊ [ဒဏ္ဍကမ္မံ ကတ္တာတိ ဒဏ္ဍကမ္မံ ယောဇေတ္တာ–ဋီကာ၊ **"ကတ္တာ"** ဟု ဆိုသောကြောင့် ဆရာကိုယ်တိုင် ပြုရမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေရကား **"ယောဇေတ္တာ"** ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊] ယာဝ ဝါ–ယာဝုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘတ္တံ ဝါ–ဘတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တစီဝရံ ဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒသေတ္တာ–ပြ၍၊ ဧတ္တကေ နာမ–ဤမျှအတိုင်းအရည်ရှိသည်မည်သော၊ ဒဏ္ဍကမ္မေ–ကို၊ အာဟရေ–ဆောင်အပ်ပြီးသော်၊ ဣဒံ–ဤဟာကို၊ (ယာဝ သို့မဟုတ် ဘတ္တ,သို့မဟုတ် ပတ္တစီဝရကို၊) လစ္ဆတိ–ရလတ္တံ့၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တုံ–ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏။ (ဒဏ်ထမ်း၍ ပြီးလွယ်အောင် ယာဝုစသည်ကိုပြ၍ ပြောခြင်းငှာ အပ်၏–ဟူလို။)

ဟိ–မှန်၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ အာဝရဏမေဝ–တားမြစ်ခြင်းသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ–ကို၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ ပန–ထိုသို့ပင် အာဝရဏဒဏ္ဍကမ္မကို မိန့်တော်မူအပ်ပါသော်လည်း၊ ဓမ္မသင်္ဂဟကတ္ထေရေဟိ–သုတ်,အဘိဓမ္မာ,ဝိနည်းကို သင်္ဂါယနာတင်သော ထေရ်တို့သည်၊ အပရာဓာနုရူပံ–အပြစ်အားလျော်စွာ၊ ဥဒကဒါရဝါလိကာဒီနံ–ရေ, ထင်း, သဲ အစရှိသည်တို့ကို၊ အာဟရာပနံပိ–ဆောင်စေခြင်းကိုလည်း၊ ကာတမ္ဘံ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ တမ္မိ–ထိုရေကို ဆောင်စေခြင်းအစရှိသော ဒဏ်အမှုကိုလည်း၊ ကာတမ္ဘံ–၏၊ တဋ္ဌ–ထို ဒဏ်အမှုကိုလည်း၊ သြရမိသတိ–ရှောင်ကြဉ်လတ္တံ့၊ (ယောဇနာ၌ **"ကိုယ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်လတ္တံ့"**)

မုခဒ္ဒါရိကံ၊ပေ၊ ကရောန္တိ။ ။ မုခဒ္ဒါရိကန္တိ မုခေန ဘုဥ္ဇိတမ္ဘံ–သာရတ္ထ၊ **"မုခဒ္ဒါရိကံ–ခံတွင်းပေါက်ဖြင့် စားသောက်ထိုက်သော၊ အာဟာရံ–အာဟာရကို၊ အာဝရဏံ–တားမြစ်အပ်သည်ကို၊** (တစ်နည်း) **အာဟာရံ–၌၊ အာဝရဏံ–တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကရောန္တိ–ကုန်၏"**ဟု ပါဠိတော်၌ ပေး။

ဒဏ္ဍကမ္မံ။ ။ ဒဏ္ဍိ–အာဏာယဲ ဟု အာဏာပေးခြင်းအနက်ကို ဒဏ္ဍိဓာတ်ကဟောစ်၏၊ ဤနေရာ၌ ဆုံးမခြင်းအနက်ကိုပင် **"အာဏာပေးခြင်း"**ဟု ယူပါ၊ ဒဏ္ဍေန္တိ ဝိနေန္တိ ဧတေနာတိ ဒဏ္ဍော၊ ကတ္တမ္ဘံတိ ကမ္မံ၊ ဒဏ္ဍောယေဝ ကမ္မံ ဒဏ္ဍကမ္မံ၊ ဤ ဒဏ်အမှုကို ပါဠိတော်၌ အာဝရဏ(ကျောင်းသို့ မဝင်လာဖို့ရန်)သာ တိုက်ရိုက်လာ၏။

ဝိရမိသတိ–အထူးသဖြင့် ရောင်ကြဉ်လတ္တံ့၊ (ယောဇနာ၌ "နှုတ်ဖြင့် ရောင်ကြဉ်လတ္တံ့"ဟု ဖွင့်၏၊) ဣတိ–သို့၊ အနုကမ္ပာယ–သနားစောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်၊ (ကာတဗ္ဗံ)၊ နသိသတိ–ပျက်စီးလတ္တံ့၊ ဝိဗ္ဘမိသတိ–လူထွက်လတ္တံ့၊ ဣတိအာဒိ နယပ္ပဝတ္တေန–ဤသို့ အစရှိသော နည်းဖြင့်ဖြစ်သော၊ ပါပဏ္ဍာသယေန–ယုတ်မာသော အလိုဆန္ဒဖြင့်၊ နဿ(ကာတဗ္ဗံ)၊ စ–ဆက်၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ–ကို၊ ကရောမိ–အုံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ (ရိုးမယ်ဖွဲ့၍၊) ဥဏ္ဏပါသာဏေ–ပူသော ကျောက်ဖြာပေါ်၌၊ နိပဇ္ဇာပေတုံ ဝါ–လည်းလျောင်းနေစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ပါသာဏိဋ္ဌကာဒီနိ–ကျောက်, အုတ်ခဲ အစရှိသည်တို့ကို၊ သီသေ–ဦးခေါင်းပေါ်၌၊ နိက္ခိပါပေတုံ ဝါ–ချထားစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဥဒကံ–ရေထဲသို့၊ ပဝေသေတုံ ဝါ–ဝင်စေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ နဿ ဝဋ္ဋတိ။

နောက်မှ သင်္ဂါယနာတင် ထေရ်တို့က ဥဒကဒါရုဝါလိကာ(ရေဒဏ်,ထင်းဒဏ်,သံဒဏ်စသည်)ပေးမှုကို ဒဏ်အဖြစ်ဖြင့် ပြုတော်မူကြသည်၊ ထိုသို့ ဒဏ်ပေးရာ၌ "**နောင် မပြုရဲ့အောင် ရည်ရွယ်၍ ဒဏ်ပေးမှုကို ပြုရမည်၊ သက်သက် နှိပ်စက်လို, ပျက်စီးစေလို, လူထွက်သွားစေလိုသော သဘောဖြင့်ကား မပြုရ**"ဟု အဋ္ဌကထာမိန့်သည်၊ ["ဥဒကံ. ပဝေသေတုံ."၌ ရေကန်စသည်ဝယ်ရှိသော ရေ၏အတွင်း၌ ဝင်နေစေမှုကို ဆိုလိုသည်။]

အနာပုစ္ဆာဝရဏာဒီကထာ

၁၀၈။ **နဿ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ အနာပုစ္ဆာတိ** ဘိက္ခု–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ တုမှာကံ–အရှင်တို့၏၊ သာမဏေရဿ–၏၊ အယံ နာမ အပရာဓော–ဤမည်သော အပြစ်သည်၊(ပေါ်တတ်)၊ အဿ–ထိုသာမဏေ၏အပေါ်၌၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ–ကို၊ ကရောထ–ပါကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ တိက္ခတ္တုံ–သုံးကြိမ်၊ ဝုတ္တေ–လျှောက်အပ်သော်၊ ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ–ကို၊ သစေ နဿ ကရောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အာဒိတောဝ–အစဦးပင်၊ ဝါ–အစကပင်၊ ဥပဇ္ဈာယော–သည်၊ သစေပိ ဝဒတိ–အကယ်၍မူလည်း ပြောထားအုံ့၊ (ကိုး?) မယှံ–၏၊ သမဏေရာနံ–တို့၏၊ ဒေါသေ–အပြစ်သည်၊ သတိ–သော်၊ တုမှေဝ–အရှင်ဘုရားတို့ကိုယ်တိုင်သာ၊ (အချို့စာတို့၌ "ဝ" မပါ၊) ဒဏ္ဍကမ္မံ–ကို၊ ကရောထ–ကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ (သစေပိ ဝဒတိ၊ ဧဝံသတိပိ ဒဏ္ဍကမ္မံ–ကို၊) ကာတုံ, ဝဋ္ဋတိယေဝ–အပ်သည်သာ၊ စ–ဆက်၊ သာမဏေရာနံ–တို့၏အပေါ်၌၊ (ဒဏ္ဍကမ္မံ–ကို၊ ကာတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ) ယထာ–အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကန္တေဝါသိကာနံပိ–ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေတပည့်ရဟန်း, အနီးနေ တပည့်ရဟန်းတို့၏အပေါ်၌လည်း၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

အပလာဠေန္တိတိ–ကား၊ တုမှာကံ–သင်တို့အား၊ ပတ္တံ–ကို၊ ဒဿာမ–ပေးကုန်အုံ့၊ စီဝရံ–ကို၊ ဒဿာမ–ကုန်အုံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ အတ္တနော–မိမိအား၊ဝါ–ကို၊

ဥပဋ္ဌာနကရဏတ္ထံ–လုပ်ကျွေးမှုကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ သင်္ဃာနှင့် –ချီးမြှောက်ကြကုန်၏၊ ဝါ–သိမ်းသွင်းကြကုန်၏၊ **နှ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ အပလာဠေတဗ္ဗာ**တိ ဇတ္ထု–ဌ်၊ သာမဏေရာ ဝါ–တို့သည်မူလည်း၊ ဟောန္တု–ဖြစ်စေကုန်၊ ဥပသမ္ပဒါ ဝါ–ဦးပဋ္ဌင်းတို့သည်မူလည်း၊ (ဟောန္တု)၊ **အန္တမသော**–အားဖြင့်၊ ဒုဿီလဘိက္ခုဿာပိ–ဒုဿီလရဟန်းလည်းဖြစ်သော၊ ပရဿ–သူတစ်ပါး၏၊ ပရိသဘူတော–ပရိသတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သူတို့ကို၊ ဘိန္ဒိတ္တာ–ခွဲ၍၊ ဂဏ္ဍိတုံ–ယူခြင်းငှာ၊ **နှ** ဝဋ္ဋတိ၊ [ဘိန္ဒိတုမ္ပိ **နှ** ဝဋ္ဋတိ၊ ဂဏ္ဍိတုမ္ပိ **နှ** ဝဋ္ဋတိတိ အတ္ထော၊–ဝိမတိ၊] ပန–**အနုယကာ**း၊ **အာဒိနဝံ**–အပြစ်ကို၊ ဝတ္တုံ–ပြောခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ (ကိံ?) ဒုဿီလံ–ဒုဿီလဆရာကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ ဝိဟာရဏ္ဍေန–နေသော၊ တယာ–သည်၊ နှာယိတုံ–ရေချိုးခြင်းငှာ၊ **အာဂတေန**–လာသူသည်၊ ဂုထမက္ခနံ–မစင်ဖြင့် သုတ်လိမ်းခြင်းကို၊ ကတုံ ဝိယ–ပြုအပ်သကဲ့သို့၊ (ကတုံ–ပြုအပ်ပြီ၊) ဣတိ (ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ)၊ [“**သူတော်ကောင်းဖြစ်အောင် သာမဏေပြုပါလျက် ဒုဿီလကို မှီ၍ နေခြင်းကြောင့် သာ၍ သူယုတ်မာ ဖြစ်နေသည်**”ဟူလို၊] သော–ထိုသာမဏေသည်၊ ဝါ–ထိုဦးပဋ္ဌင်းသည်၊ (ဒုဿီလဆရာကို မှီနေသော သာမဏော သို့မဟုတ် ဦးပဋ္ဌင်းသည်၊) သယမေဝ–ကိုယ်တိုင်သာ၊ ဇာနိတ္တာ–သိ၍၊ (မှီနေဖို့ရန် မသင့်ကြောင်းသိ၍၊) ဥပဇ္ဈံ ဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိဿယံ ဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သစေ ယာစတိ–အကယ်၍ တောင်းအုံ၊ (ဒေဝံသတိ) ဒါတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏။

အပလာဠေန္တီ။ ။ စုရာဒိ လဋ္ဌဓာတ်သည် “**အစ္ဆန္ဒပါလ–စင်စစ် စောင့်ရှောက်ခြင်း**” အနက်ကို ဟောစ၏၊ ထိုသို့ စောင့်ရှောက်ခြင်းကိုပင် “**ချော့မြူ ဖြားယောင်းခြင်း**”ဟု ခေါ်ရစ်၏၊ ထိုကြောင့် “**ဥပဋ္ဌာနကရဏတ္ထံ သင်္ဃာနှင့်**”ဟု ဖွင့်သည်၊ အပအနက် မရှိ၊ [သင်္ဃာနှင့်တိ ဒါနာဒိ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ ဥပလာဠနဝသေန (ချော့မြူ၊ဖြားယောင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်) သင်္ဃာနှင့်၊–ဋီကာ၊] ယောဇနာဋီကာ၊ “**လဋ္ဌ–ဥပသေဝါယံ**”ဟု ဓာတ်နက်ဆိုပြီး “**ထေရေ လဋ္ဌတော ဥပသေဝတော အပဂမေန္တီ=ထေရ်တို့ကို ဆည်းကပ်ခြင်းမှ ကင်းစေကြကုန်၏**”ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်ပြီးလျှင် အဋ္ဌကထာဖွင့်ကို အဓိပ္ပာယတ္ထဟု ဆိုစ၏၊ ထိုအဆိုကို“**ဥပလာဠနဝသေန သင်္ဃာနှင့်**”ဟူသော ဋီကာအဖွင့်ဖြင့် စဉ်းစားပါ။

သစေ၊ပေ၊ ယာစတိ။ ။ ဤဝါကျ၌ “**ဥပဇ္ဈံ ဝါ ယာစတိ**”သည် သာမဏေအတွက်တည်း၊ “**နိဿယံ ဝါ ယာစတိ**”ကား ရဟန်းအတွက်တည်း၊ ဤစကားကို ထောက်၍ သာမဏေသည် မူလဥပဇ္ဈာယ်မှ အခြား ဥပဇ္ဈာယ်ကို တစ်ကျောင်းတိုက်တည်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ပြောင်း၍ ယူကောင်း၏ဟုလည်းကောင်း, ရဟန်းဖြစ်သူသည် တစ်ကျောင်းတိုက်တည်းမှာပင် ဥပဇ္ဈာယ်ရှိလျက် ထိုဥပဇ္ဈာယ်က အလဇ္ဇီဖြစ်နေသောကြောင့် အခြား တစ်ပါးထံ နိဿယသည်း ယူကောင်း၏၊ ထိုသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ နိဿယသည်းယူလျှင် မူလဥပဇ္ဈာယ်နှင့် တွေ့သော်လည်း အချင်းချင်း စွန့်လွှတ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် နိဿယသည်း မပျက်ဟုလည်းကောင်း မှတ်ပါ။

အနုဇာနာမိ၊ပေ၊ နာသေတုန္တိ ဇေတ္ထ–ဌ်၊ ကဏ္ဌကသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ–ကဏ္ဌကသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်ဌ်၊ (သပ္ပာဏကဝဂ် ဒသမသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်ဌ်၊) ဝုတ္တာသု–ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ တီသု–သုံးပါးကုန်သော၊ နာသနာသု–ဖျက်ဆီခြင်းတို့တွင်၊ လိင်္ဂနာသနာဝ–အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိုသာ၊ အဓိပ္ပေတာ–အလိုရှိအပ်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (လိင်္ဂနာသနာကိုသာ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယော–အကြင် သာမဏေသည်၊ ပါဏာတိပါတာဒီသု–ပါဏာတိပါတ အစရှိသော အမှုတို့တွင်၊ ဧကမ္မိ–တစ်ခုတည်းလည်းဖြစ်သော၊ ကမ္မံ–အမှုကို၊ ကရောတိ–၏၊ သော–ထိုသာမဏေကို၊ လိင်္ဂနာသနာယ–သာမဏေ၏ အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်၊ နာသေတဗ္ဗော–ဖျက်ဆီးထိုက်၏၊ စ–ဆက်၊ ဘိက္ခုနုံ–တို့၏၊ ပါဏာတိပါတာဒီသု–တို့ဌ်၊ တာတာအာပတ္တိယော–ထိုထို အာပတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိယထာ–ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ–တူ၊ သာမဏေရာနံ–တို့၏၊ ဝါ–တို့မှာ၊ (နာနာ–အမျိုးမျိုးသော အပြစ်တို့သည်၊) နု (ဟောန္တိ)၊ [အချို့စာဌ် တာတာအာပတ္တိယော နေရာဝယ် **"နာနာအာပတ္တိယော"**ဟု ရှိ၏၊ ယောဧနာဌ် **"တာတာအာပတ္တိယောတိ ပါရာဇိကထုလ္လစ္စယပါစိတ္တိယာပတ္တိယော"**ဟု ဖွင့်၏၊ လူကိုသတ်ခြင်း, နတ်ကိုသတ်ခြင်း, တိရစ္ဆာန်ကိုသတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောအာပတ်များတည်း။]

ဟိ–မှန်၊ သာမဏေရော–သည်၊ ကုန္ဓကိပိလိကမ္မိ–ခြ,ပုရွက်ကိုလည်း၊ မာရေတွာပိ–သေစေ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ–သတ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂံရဏ္ဍကမ္မိ–ကြမ်းပိုးဥကိုလည်း၊ ဘိန္ဒိတွာပိ–ခွဲ၍လည်းကောင်း၊ ဝါ–ခွဲခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နာသေတဗ္ဗတံယေဝ–အသွင်ကို ဖျက်ဆီးထိုက်သူ၏ အဖြစ်သို့သာ၊ ပါပုဏာတိ–ရောက်၏၊ တာ့ဝဒေဝ–ထိုလိင်ကျရာခဏဌ်ပင်၊ အသ–ထိုသာမဏေ၏၊ သရဏဂမနာနိ စ–သရဏဂုံတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏဉ္စ–ဥပဇ္ဈာယ်ယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သေနာသနဂ္ဂါဟော စ–ကျောင်းကို ယူထားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌိပ္ပဿမ္ဘတိ–ငြိမ်း၏၊ [ဝါဆိုခါနီးဌ်နေဖို့ရန် သံဃိကကျောင်းကို မိမိအတွက် နေရာယူထားရသည်၊ လိင်ကျလျှင် ထိုကျောင်းယူထားခြင်းသည် ပျက်၏၊ စူဠဝါသေနာသနက္ခန္ဓကဌ် အကျယ်တွေ့ရလတ္တံ့၊] သံဃလာဘံ–သံဃလာဘ်ကို၊ နု လဘတိ–မရတော့၊ [သာမဏေမဟုတ်တော့ခြင်းကြောင့် သံဃလာဘ်ကိုလည်း ဝေစုမရ၊] လိင်္ဂမတ္တမေဝ–သာမဏေအသွင်မျှသာဖြစ်သော၊ ဧကံ–တစ်မျိုးသည်၊ အဝသိဋ္ဌံ–ကြွင်းကျန်တော့သည်၊ ဟောတိ–၏၊ (သင်္ကန်းမချွတ်ရသေးသောကြောင့် သာမဏေအသွင်မျှသာ ကျန်တော့သည်၊) သော–ထိုလိင်ကျပြီးသော သာမဏေသည်၊ အာကိဏ္ဏဒေါသောဝ–ရောပြွမ်းသော အပြစ်ရှိသည်သာ၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ [လိင်ကျဖွယ် အပြစ်အမျိုးမျိုး, ဒဏ်ပေးဖွယ် အပြစ်အမျိုးမျိုး ရှိနေအုံ့၊] အာယတိ–နောင်အခါဌ်၊ သံဝရေ–စောင့်စည်းကြောင်း အကျင့်ဌ်၊ (သစေ) နု တိဋ္ဌတိ–အကယ်၍ မတည်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) နိက္ကမိတဗ္ဗော–နှင်ထုတ်ထိုက်၏။

အထ–သို့မဟုတ်၊ သဟသာ–အဆောတလျင်၊ ဝိရဒ္ဓိတွာ–ချုတ်ယွင်း၍၊ မယာ–သည်၊ ဒဠ္ဍ–မကောင်းသဖြင့်၊ ကတံ–ပြုအပ်ပါပြီ၊ (အချို့စာတို့၌၊ **"ဒုဋ္ဌ"** နေရာတွင် **"ဒုက္ကဋ"**ဟု ရှိ၏။) ဣတိ–ဤသို့လျှောက်၍၊ ပုန–ဖန်၊ သံဝရေ–၌၊ ဌာတုကာမော–တည်လိုသည်၊ (သစေ) ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) လိဂ်နာသနကိစ္စ–အသွင်ကို ဖျက်ဆီးဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ ယထာနိဝတ္ထပါရုတသေဝ–အကြင် အကြင်ဝတ်အပ်သော သင်းပိုင်ရှိသူ, ရမ်းအပ်သော ဧကသိရိသူအားသာလျှင်၊ (ဝတ်မြဲတိုင်းသာလျှင်၊) သရဏာနိ–သရဏာတို့ကို၊ ဒါတဗ္ဗာနိ–ကုန်၏၊ ဥပဇ္ဈာယော–ကို၊ ဒါတဗ္ဗော–၏၊ [သရဏာဂုံပေးပြီးလျှင် ဥပဇ္ဈာယ်ကိုလည်း ပေးပါ၊ ဥပဇ္ဈာယ်မရှိသူကို နဂိုကပင် ရှင်ပြုမပေးကောင်း၊] ပန–ဆက်၊ သိက္ခာပဒါနိ–တို့သည်၊ သရဏဂမနေနေဝ–သရဏာဂုံဖြင့်ပင်၊ သိဒ္ဓါနိ–ပြီးစီးကုန်၏၊ ဟိ–မှန်၊ သာမဏေရာနံ–တို့၏၊ သရဏဂမနံ–သည်၊ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ ဥပသမ္မဒကမ္မဝါစာသဒိသံ–ဥပသမ္မဒကမ္မဝါစာနှင့် တူ၏၊ တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ–စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်၊ ဝါ–ကို၊ (သမာဒိနံ–ကောင်းစွာ ဆောက်တည်အုပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ)ဝိယ–ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (တထာ–တူ၊) ဣမိနာပိ–ဤသာမဏေသည်လည်း၊ ဒသ–ကုန်သော၊ သီလာနိ–တို့သည်၊ ဝါ–တို့ကို၊ သမာဒိန္နာနေဝ–ကောင်းစွာဆောက်တည်အပ်ပြီးကုန်သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏၊ ဧဝံ သန္တေပိ–ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဒဠ္ဍိကရဏတ္ထံ–ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ အာယတိं–၌၊ သံဝရေ–၌၊ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ–တည်စေခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ပုန–ဖန်၊ ဒါတဗ္ဗာနိ–ကုန်၏၊ ပုရိမိကာယ–ပုရိမဝါ၌၊ ပုန–ဖန်၊ သရဏာနိ–တို့ကို၊ သစေ ဂဟိတာနိ–**အကယ်၍** ယူအပ်ပြီးကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပစ္ဆိမိကာယ–ပစ္ဆိမဝါ၌၊ ဝဿာဝါသိကံ–**မိုးလပတ်လုံး နေထိုင်**သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရထိုက်သော လာဘ်ကို၊ လစ္ဆတိ–ရလိမ့်ဦးလတ္တံ့၊ **ပစ္ဆိမိကာယ–**၌၊ (သရဏာနိ–တို့ကို၊) သစေ ဂဟိတာနိ – ကုန်သည် ဖြစ်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) သံဃေန – သည်၊

ဒသ၊ပေ၊ သမာဒိန္နာနေဝ။ ။ ရဟန်းခံရာဝယ် ဥပသမ္မဒကမ္မဝါစာ အဆုံး၌ ရဟန်းများ၏ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည် (အထူးမပေးရဘဲ, အထူးမဆောက်တည်ရဘဲ) အလိုလို တည်ပြီးဖြစ်သကဲ့သို့, သာမဏေတို့မှာလည်း သရဏာဂုံ ပြီးစီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သာမဏေ၏သိက္ခာ (ဆယ်ပါးသီလ) အလိုလို ပြီးစီး၏၊ တမင်တကာ ခံယူ ဆောက်တည်နေဖွယ် မလို။

ဧဝံ သန္တေပိ၊ပေ၊ ဒါတဗ္ဗာနိ။ ။ ဤသို့ ဆယ်ပါးသီလ အလိုလို ပြီးစီးပါသော်လည်း ထိုသီလဖြည့်မှု၌ ခိုင်မြဲဖို့ရန်, စောင့်စည်းဖို့ရန် ထပ်မံ၍ ဆယ်ပါးသီလ ပေးရသေးသည်။ [ထိုသီလပေးပုံကို ပဗ္ဗဇ္ဇာကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ယခုတစ်ကြိမ်၌ မစောင့်စည်းသည့်အတွက် လိဂ်နာသန အပြုခံရသောကြောင့် **"အာယတိं သံဝရေ ပတိဋ္ဌာပနတ္ထं"**ဟု **"အာယတိं"**သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုသည်။]

အပလောကေတွာ–ပန်ပြောဿ၊ လာဘော–ဝဿာဝါသိကလာဘ်ကို၊ ဒါတဗ္ဗော–၏၊ [ပုရိမဝါ မရခဲ့သောကြောင့် ဝဿာဝါသိကလာဘ်ကို မရနိုင်၊ ပေးလိုလျှင် သံဃာအား ပန်ပြောဿ ပေးပါ–ဟူလို။]

[**"ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ"**ဟု ပါဏာတိပါတအရကို ဖွင့်ပြပြီး၍ **"အဒိန္နာဒါယီ ဟောတိ"**စသည်ဟု အဒိန္နာဒါနစသည်တို့အရကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် **"အဒိန္နာဒါနေ"** စသည်မိန့်၊] အဒိန္နာဒါနေ–မပေးအပ်သော သူ့ဥစ္စာကို ယူခြင်းဟု၊ တိဏသလာက မတ္တေနာပိ–မြက်ဝါးခြမ်းစိပ်မျှလည်းဖြစ်သော၊ ဝတ္ထုနှာ–ဝတ္ထုကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဝတ္ထုကို ယူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ **"အဿမဏော ဟောတိ"**ဟု စပ်၊ ပိ–ဂရဟာဇောတက၊) အဗြဟ္မစရိယေ–ဗြဟ္မစရိယာ အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းဟု၊ တီသု–သုံးပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂေသု–မဂ်တို့တွင်၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော မဂ်ဟု၊ ဝိပ္ပဋိပတ္တိယာ–ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မုသာဝါဒေ–မုသားပြောခြင်းဟု၊ ဟသာဓိပ္ပာယတာယပိ–ရယ်ရွှင်ခြင်းဟုဖြစ်သော အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း၊ မုသာ–မုသားကို၊ ဘဏိတေ–ပြောဆိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဿမဏော–သမဏမဟုတ်ဟု၊သည်၊ ဝါ–မကောင်းမှုကို ငြိမ်းစေပြီးသူ မဟုတ်တော့သည်၊ ဟောတိ–၏၊ နာသေတဗ္ဗံ–ဖျက်ဆီးထိုက်သူ၏ အဖြစ်သို့၊ အာပဇ္ဇတိ–ရောက်၏၊ (**"အဿမဏော"**ကို စဉ်းစားသင့်၏၊ **"အဿာမဏေရော"**ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊) ပန–အထူးကား၊ မဇ္ဈပါနေ–သေရည်ကို သောက်ခြင်းဟု၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ အဇာနိတ္တာပိ–မသိ၍လည်း၊ ဗီဇတော–မျိုးစေ့မှ၊ ပဘာယ–၍၊ မဇ္ဇံ–သေရည်ကို၊ ပိဝန္တဿ–သောက်လသော်၊ (တစ်နည်း) ပိဝန္တဿ–သောက်သော၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ ပါစိတ္တိယံ–ပါစိတ်အာပတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သာမဏေရော–သည်၊ ဇာနိတ္တာ–သိ၍၊ ပိဝန္တော–သောက်လသော်၊ သီလဘေဒံ–သီလပျက်ခြင်းသို့၊ အာပဇ္ဇတိ–ရောက်၏၊ အဇာနိတ္တာ–၍၊ (ပိဝန္တော သီလဘေဒံ) နှ အာပဇ္ဇတိ။

ပန–ဆက်၊ အဿ–ထိုသာမဏေ၏၊ ဣတရာနိ–ရှေ့ငါးပါးမှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ပဉ္စ–ကုန်သော၊ ယာနိ သိက္ခာပဒါနိ–တို့သည်၊ (ဝိကာလဘောဇနုစသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ သန္တိ၊) တေသု–ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့သည်၊ ဘိန္နေသု–ပျက်ကုန်လသော်၊ နှ နာသေတဗ္ဗော–မဖျက်ဆီးထိုက်၊ ဒဏ္ဍကမ္မံ–ကို၊ ကာတဗ္ဗံ–၏၊ သိက္ခာပဒေ ပန–သိက္ခာပုဒ်ကိုကား၊ ပုန–ဖန်၊ ဒိန္နေပိ–ပေးအပ်သော်လည်းကောင်း၊ အဒိန္နေပိ–မပေးအပ်သော်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ ပန–ထိုသို့ပင်အပ်ပါသော်လည်း၊ ဒဏ္ဍကမ္မေန–ဖြင့်၊ ပိဋ္ဌေတွာ–နှိပ်ကွပ်၍၊ အာယတိ–ဟု၊ သံဝရေ–ဟု၊ ဌာပနတ္ထာယ–တည်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဒါတဗ္ဗမေव–ပေးရာသည်သာ၊ ဝါ–ပေးရမည်သာ၊ သာမဏေရာနံ–တို့၏၊ မဇ္ဇပါနံ–သေရည်ကို သောက်ခြင်းသည်၊ သစိတ္တကံ–ဝတ္ထုကိုသိသော စိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊(သေရည်မှန်းသိသောစိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော၊)

ပါရာဇိကဝတ္ထု–ပါရာဇိကဏ် အကြောင်းတည်း၊ (အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်ရခြင်း၏ အကြောင်းတည်း၊) အယံ–ဤသစိတ္တကဏ် အဖြစ်သည်၊ ဝိသေသော–ရဟန်းတို့၏ မဇ္ဈပါနမှ အထူးတည်း။ (ရဟန်းတို့၏ မဇ္ဈပါနဌ် မသိသော်လည်း အာပတ်သင့် သောကြောင့် အစိတ္တက ဖြစ်သည်။)

(ဆယ်ပါးသီလကို ဖွင့်ပြပြီး၍ **"ဗုဒ္ဓသ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ"**စသည်ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် **"အဝဏ္ဏဘာသနေ"**စသည် မိန့်၊) ပန–ကား၊ အဝဏ္ဏဘာသနေ–ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အပြစ်ကို ပြောခြင်းဌ၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဇဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုद္ဓေါ တိအာဒိနံ–အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုद္ဓေါ အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့၏၊ ပဋိပက္ခဝသေန–ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (အရဟံမဟုတ်, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မဟုတ် စသည်ဖြင့်၊) ဗုဒ္ဓသ ဝါ–ဘုရား၏သော်လည်းကောင်း၊ သွာက္ခာတောတိ အာဒိနံ–သွာက္ခာတော အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့၏၊ ပဋိပက္ခဝသေန–ဖြင့်၊ (ဒုရက္ခာတော စသည်ဖြင့်၊) ဓမ္မသ ဝါ–တရား၏သော်လည်းကောင်း၊ သုပဋိပန္နောတိ အာဒိနံ–သုပဋိပန္နော အစရှိသော ဂုဏ်တော်တို့၏၊ ပဋိပက္ခဝသေန–ဖြင့်၊ (ဒုပဋိပန္နော စသည်ဖြင့်၊) သံဃသ ဝါ–အရိယာသံဃာတော်၏သော်လည်းကောင်း၊ အဝဏ္ဏံ–ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အပြစ်ကို၊ ဘာသန္တော–ပြောဆိုလသော်၊ ဝါ–ပြောဆိုသော သာမဏေကို၊ ရတနတ္တယံ–ရတနာသုံးပါးအပေါင်းကို၊ နိန္ဒန္တော–ရှုံ့ချလသော်၊ ဝါ–ရှုံ့ချသောသာမဏေကို၊ ဂရဟန္တော–ကဲ့ရဲ့လသော်၊ ဝါ–ကဲ့ရဲ့သော သာမဏေကို၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒီဟိ–ဆရာ,ဥပဇ္ဈာယ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဇဝံ–သို့၊ မာ အဝစ–မပြောပါလင့်၊ ဣတိ–သို့၊ အဝဏ္ဏဘာသနေ–ဌ၊ အာဒိနဝံ–အပြစ်ကို၊ ဒဿေတွာ–ပြ၍၊ နိဝါရေတဗ္ဗော–တားမြစ်ထိုက်၏။

ယာဝတတိယံ–သုံးကြိမ်တိုင်အောင်၊ ဝုစ္စမာနော–ပြောဆိုအပ်ပါလျက်၊ သစေ နေ ရြမ္ဘတိ–အကယ်၍ မရှောင်ကြဉ်အုံ့၊ (ဇဝံသတိ) ကဏ္ဌကနာသနာယ–ကဏ္ဌက သာမဏေကို ဖျက်ဆီးကြောင်းနည်းဖြင့်၊ နာသေတဗ္ဗော–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ကုရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ၊ ပန–ဝါဒန္တရကား၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ–ဌ၊ ဇဝံ–သို့၊ ဝုစ္စမာနော–ပြောဆိုအပ်သော်၊ တံ လဒ္ဓိ–ထိုအယူကို၊ သစေ နိသဇ္ဇတိ–အကယ်၍ စွန့်လွှတ်အုံ့၊ (ဇဝံ သတိ) ဒဏ္ဍကမ္မံ–ကို၊ ကာရေတွာ–၍၊ အစ္ဆယံ–အပြစ်ကို၊ ဒေသာပေတဗ္ဗော–လျှောက်ထားစေထိုက်၏၊ သစေ နေ နိသဇ္ဇတိ–အကယ်၍ မစွန့်လွှတ်အုံ့၊ တထေဝ–ထိုပြောမြဲတိုင်းသာ၊ (ဗုဒ္ဓ စသည်၏ အပြစ်ကို ပြောမြဲတိုင်းသာ၊) အာဒါယ–ယူ၍၊ ပဂ္ဂယှ–ချီမြှောက်၍၊ (သစေ) တိဋ္ဌတိ–အယ်၍ တည်နေအုံ့၊ (ဇဝံသတိ)

အစ္ဆယံ ဒေသာပေတဗ္ဗော။ ။ အစ္ဆယော မံ ဘန္တေ အစ္ဆာဂမာ၊ ယထာ ဗာလံ ယထာ မူဠှံ ယထာ အကုသလံ၊ ယောဟံ ဗုဒ္ဓသ အဝဏ္ဏံ အဘာသိံ၊ တဿ မေ ဘန္တေ အစ္ဆယံ အစ္ဆယတော ပဋိဂ္ဂဏှထ အာယတိံ သံဝရာယ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အပြစ်ကို လျှောက်စေရမည်။

လိုက်နာသနာယ–ဖြင့်၊ နာသေတဗ္ဗော–၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တံ–ထိုစကားသည်၊ ယုတ္တံ–သင့်မြတ်စ၊ (ကသ္မာ–နည်း?၊) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ အယမေဝ နာသနာ–ဤလိုက်နာသနာကိုသာ၊ ဣဓ–ဤအဝဏ္ဏာဘာသန အရာ၌၊ အဓိပ္ပေတာ–အလိုရှိအပ်၏၊ ဣတိ–ထိုကြောင့်၊ (တံ ယုတ္တံ)။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေပိ–မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ ရှိသူ၌လည်း၊ ဧသေव နယော–တည်း၊ [“**ဧသေव နယော**”၏အဓိပ္ပာယ်ကို ခိုင်မြဲအောင် ပြလိုရ၍, တစ်နည်း–ချဲ့လိုရ၍ “**သဿတုစ္ဆေဒါနဉ္စိ**” စသည်မိန့်၊] ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ–ချဲ့၊ သဿတုစ္ဆေဒါနံ–သဿတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတို့တွင်၊ အညတရဒိဋ္ဌိကော–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အယူရှိသော သာမဏေသည်၊ အာစရိယာဒီဟိ–ဆရာ အစရှိသူတို့သည်၊ သြဝဒိယမာနော–ဆုံးမအပ်သော်၊ သစေ နိသ္ဒတိ–အုံ့၊ (ဝေ်သတိ) ဒဏ္ဍကမ္မံ ကာရေတွာ အစ္စယံ ဒေသာပေတဗ္ဗော၊ အပ္ပဋိနိသ္ဒန္တော–မစွန့်သော သာမဏေကို သာ၊ နာသေတဗ္ဗော–၏၊ ဣတိ–ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ [“**ကသ္မာ ဧသေव နယော၊ ဟိ ယသ္မာ၊ပေ၊ ဣတိ တသ္မာ ဧသေव နယော**”ဟုလည်း ထည့်၍ ပေးနိုင်သည်၊] စ–ဆက်၊ ဧတ္ထ–ဤသာမဏေတို့တွင်၊ ဘိက္ခုနိဒ္ဒသကော–ဘိက္ခုနီကို ဖျက်ဆီးသော သာမဏေကို၊ အဗြဟ္မစရိယဂ္ဂဟဏေန–အဗြဟ္မစာရီ သဒ္ဒါဖြင့်၊ ကာမံ ဂဟိတောဝ–အကယ်၍ကား ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ (အဗြဟ္မစရိယချင်း တူသောကြောင့် ယူအပ်ပြီးဖြစ်သည်သာ၊) ပန–ထိုသို့ပင် ယူအပ်ပြီး ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အဗြဟ္မစာရီ–မမြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သောသာမဏေကို၊ အာယတိ–၌၊ သံဝရေ–၌၊ ဌာတုကာမံ–တည်ခြင်းငှာ အလိုရှိသူကို၊ သရဏာနိ–တို့ကို၊ ဒတ္တွာ–၍၊ ဥပသမ္ပာဒေတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်သေး၏၊ ဘိက္ခုနိဒ္ဒသကော–သည်၊ အာယတိ သံဝရေ, ဌာတုကာမော–တည်ခြင်းငှာအလိုရှိသည်၊(သမာနောပိ–သော်လည်း၊“ပိ”ကား သမ္ဘာဝနာ)၊ ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ–ရှင်အဖြစ်ကိုသော်မှလည်း၊ (“ပိ”ကား ဂရဟာ၊) နေ လဘတိ–မရ၊ ဥပသမ္ပဒံ–မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းဟူသော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ပဂေဝ–အဘယ်မှာ ရတော့အုံ့နည်း?၊ ဣတိ ဧတမတ္ထံ–ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတုံ–ငှာ၊ ဘိက္ခုနိဒ္ဒသကောတိ–ဟူ၍၊ ဝိသုံ–သီးခြား၊ ဒသမံ–ဆယ်ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ဣဒံ အင်္ဂံ–ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ (ဤအင်္ဂကထာကိုယူ၍ ရပ်ပုံရှင်ကျင့်ဝတ်၌ ပြခဲ့ပြီ။)

အယမေဝ၊ပေ၊ အဓိပ္ပေတာ။ ။ ရတနာသုံးပါး၏အပြစ်ကို ပြောမူသည် သာမဏေများအတွက် အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေဖို့ရန် လိုက်နာသနဝတ္ထု ဖြစ်၏၊ ရဟန်းများအတွက်ကား ထိုသို့ ရတနာသုံးပါး အပြစ်ကို ပြောဆိုရေးသားခြင်းကြောင့် အရိုင်ဿိက္ခာပုဒ်၌လာသော အစီအရင်အားဖြင့် မပြောဖို့ရန် တားမြစ်ရမည်၊ တားမြစ်၍ မရလျှင် ဆိုင်ရာ ကံတစ်ခုခုကို ပြုရသည်၊ ယခုအခါ၌ကား **အရှင်ဒေဝဒတ်**ကို ပြုတုန်းကကဲ့သို့ ပကာသနီယကံ ပြုလေ့ရှိကြသည်။

ပဏ္ဍာကဝတ္ထုကထာ

၁၀၉။ ဒဟရေ ဒဟရေတိ–ကား၊ တရုဏော တရုဏော–ငယ်ကုန် ငယ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခုဗျဉ္ဇ စပ်၊) **မောဠိဂလ္လေတိ**–ကား၊ ထူလသရီရေ–ဝဖြိုးသောကိုယ်ရှိကုန်သော၊ (သာမဏေရေဗျဉ္ဇ စပ်၊) [**"မောဠိဂလ္ဟ"**သဒ္ဒါသည် ထူလသရီရ ရှိသူကို ဟောသော အနိပ္ဖန္နပါဋိပဒိကပုဒ်တည်း၊] **ဟတ္ထိဂန္ဓေ အဿဂန္ဓေတိ**–ကား၊ ဟတ္ထိ ဂေါပကေ စ–ဆင်ထိန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဿဂေါပကေ စ–မြင်းထိန်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ (ဥပသက်မိတ္တာဗျဉ္ဇ စပ်၊) [ဤ ဟတ္ထိဂန္ဓ, အဿဂန္ဓသဒ္ဒါတို့ကိုလည်း ဟတ္ထိဂေါပက, အဿဂေါပကအနက်ကို ဟောသော အနိပ္ဖန္နပါဋိပဒိကပုဒ်တို့ပင် တည်း၊ ယောဇနာဗျဉ္ဇ **"ဟတ္ထိဘဏ္ဍော"** ပါဋ္ဌကို ယူ၍ **"ဟတ္ထိသခ်ိတံ + ဘဏ္ဍံ ဇေတေသန္တိ ဟိတ္ထိဘဏ္ဍာ–ဆင်ဘဏ္ဍာရှိသူတို့"**ဟု ပြုလေသည်။]

ပဏ္ဍကော ဘိက္ခဝေတိ ဇတ္ထ–ဗျ၊ (သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗဘာဝေန–သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ လဗ္ဘမာနာ–ရထိုက်ကုန်သော၊) ပဏ္ဍကာ–ပဏ္ဍုက်တို့သည်၊ အာသိတ္တ ပဏ္ဍကော–အာသိတ္တပဏ္ဍုက်လည်းကောင်း၊ပေ၊ နုပုံသကပဏ္ဍကော–လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ ပဋ္ဌ–ငါးယောက်တို့တည်း၊ တတ္ထ–ထိုငါးယောက်သော ပဏ္ဍုက်တို့ တွင်၊ ယသ–အကြင်သူ၏၊ (ပရိဠာဟောဗျဉ္ဇ စပ်၊) ပရေသံ–သူတစ်ပါးတို့၏၊ အင်္ဂဇာတံ–ကို၊ မုခေန–ပါးစပ်ဖြင့်၊ ဂဟေတ္တာ–ယူ၍၊ အသုစိနာ–သုက်ဖြင့်၊ အာသိတ္တသ–သွန်းလောင်းအပ်သည်ဖြစ်၍၊ (သမာနသ–ဖြစ်လသော်၊) ပရိဠာဟော-ကိလေသာပူလောင်ခြင်းသည်၊ ဂူပသမ္ဘတိ–ငြိမ်း၏၊ အယံ–ဤသူသည်၊ အာသိတ္ထ ပဏ္ဍကော–မည်၏၊ ယသ–၏၊ ပရေသံ–တို့၏၊ အဠာစာရံ–မေထုန်ကျူးလွန်မှုကို၊ ပသတော–ကြည့်ရလသော်၊ ဥဿူယာယ–ငြူစူခြင်းသည်၊ ဥပဇ္ဇာယ–ဖြစ်လသော်၊ ပရိဠာဟော–သည်၊ ဂူပသမ္ဘတိ–၏၊ အယံ–သည်၊ ဥဿူယပဏ္ဍကော–မည်၏၊ [ဥဿူယတိတိ ဥဿူယော၊] ယသ–၏၊ ဥပဂ္ဂမေန–လုံ့လဖြင့်၊ ဗီဇာနိ–မျိုးစေ့တို့ကို၊ (ဝေးစေ့တို့ကို၊) အပနီတာနိ–ပယ်ထုတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ အယံ–သည်၊ သြပဂ္ဂမိကပဏ္ဍကော–မည်၏။ [ဥပဂ္ဂမေန အပနီတာနိ သြပဂ္ဂမိကာနိ၊ သြပဂ္ဂမိကာနိ ယသ အတ္ထိတိ သြပဂ္ဂမိကော။]

ပန–ကား၊ ဧကစ္စော–အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အကုသလဝိပါကာနုဘာဝေန–အကုသလဝိပါက်၏ အာနုဘော်တော်ကြောင့်၊ ကာဌပက္ခေ – လဆုတ်ပက္ခ၌၊

အာသိတ္တပဏ္ဍကော။ ။ ပဒုတိ ဝိကလာဝံ ဂစ္ဆတီတိ ပဏ္ဍကော၊ အာသိဠိယတေတိ အာသိတ္တံ၊ (သုက္ကံ) အာသိတ္တံ ယသ အတ္ထိတိ အာသိတ္တော၊ အာသိတ္တော စ သော ပဏ္ဍကော စာတိ အာသိတ္တပဏ္ဍကော၊ ပါးစပ်၌ သွန်းလောင်းအပ်သော သုက်ရှိသော ပဏ္ဍုက်၊ ယောဇနာဗျဉ္ဇ **"အသုစိနာ အာသိတ္တသ"**ကို ကြည့်၍ **"အသုစိနာ မုခေ အာသိဠိတဗ္ဗောတိ အာသိတ္တော"**ဟု ပြု၏။

ပဏ္ဍာကော–သည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဇာဏုပဏ္ဍေန–လဆန်းပက္ခ၌ကား၊ အဿ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပရိဋ္ဌာဟော–သည်၊ ဝုပသမ္မတိ–၏၊ အယံ–သည်၊ ပက္ခပဏ္ဍကော–မည်၏၊ [ပက္ခေ+ပဝတ္တော–ပဏ္ဍကော ပက္ခပဏ္ဍကော၊] ပန–ကား၊ ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဋ္ဌိသန္ဓိယံယေဝ–ပဋ္ဌိသန္ဓေအခါ၌ပင်၊ (ပဋ္ဌိသန္ဓေအခါတုန်းကပင်၊) အဘာဝကော–ဘာဝရုပ်မရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဥပ္ပန္နော–ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ အယံ–သည်၊ နပုံသကပဏ္ဍကော–မည်၏၊ ဣတိ–ဤကား အကျယ်တည်း။

တေသု–ထိုငါးယောက်သော ပဏ္ဍာဂ္ဂိုတို့တွင်၊ အာသိတ္တပဏ္ဍကဿ စ–၏လည်းကောင်း၊ ဥသ္သုယပဏ္ဍကဿ စ–၏လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ–ရှင်အဖြစ်ကို၊ နဲ့ နိဝါရိတာ–မတားမြစ်အပ်၊ ဣတရေသံ–အာသိတ္တပဏ္ဍာဂ္ဂိုက်, ဥသ္သုယပဏ္ဍာဂ္ဂိုက်မှတစ်ပါးကုန်သော၊ တီဏ္ဍံ–သုံးယောက်သော ပဏ္ဍာဂ္ဂိုတို့၏၊ (ပဗ္ဗဇ္ဇာ–ကို၊) ဝါရိတာ–တားမြစ်အပ်ပြီ၊ တေသုပိ–ထိုဩပဏ္ဍမိက, ပက္ခ, နပုံသကပဏ္ဍာဂ္ဂိုတို့တွင်လည်း၊ ပက္ခပဏ္ဍကဿ–၏၊ ယသ္မိं ပက္ခေ–အကြင်ပက္ခ၌၊ ပဏ္ဍကော–သည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မိံယေဝ ပက္ခေ–ထိုပက္ခ၌သာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ–ကို၊ ဝါရိတာ–ပြီ၊ ဣတိ ဣရုန္ဒိယံ ဝုတ္တံ၊ [**"ပက္ခပဏ္ဍကဿ"**ပုဒ်ကို **"ယသ္မိं တသ္မိं"**၏ အပြင်ဘက်၌ရှိသော **"ပဗ္ဗဇ္ဇာ"**ပုဒ်၌ စပ်ရသောကြောင့် **"တသ္မိံယေဝဿ"**ဟု **"အဿ"** မပါထိုက်၊] စ–ဆက်၊ ဧတ္ထ–ဤပဏ္ဍာဂ္ဂိုတို့တွင်၊ ယဿ–အကြင်ပဏ္ဍာဂ္ဂိုက်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ–ကို၊ ဝါရိတာ–ပြီ၊ တံ–ထိုပဏ္ဍာဂ္ဂိုက်ကို၊ သန္ဓာယ–၍၊ အနုပသမ္ပန္နောပေ၊ နာသေတဗ္ဗောတိ–ဟူသော၊ ဣဒံ–ဤစကားကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ [ပါဠိတော်၌**"နဲ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော"**ဟု ဆိုသော်လည်း ဤအဋ္ဌကထာ၌ **"ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဝါရိတာ"**ဟု ဆိုသောကြောင့် ရှင်အဖြစ်ကစ၍ တားမြစ်ထားသည်၊] သောပိ–ထိုပဏ္ဍာဂ္ဂိုက်ကိုလည်း၊ လိင်္ဂနာသနေ နေဝ–အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ နာသေတဗ္ဗော–၏၊ (ရှေး၌ **"လိင်္ဂနာသနာယ"**ဟု ရှိခဲ့၏၊) ဣတော–ဤပဏ္ဍကဝတ္ထုမှ၊ ပရံ–နောက်၌၊ နာသေတဗ္ဗောတိ–ဟု၍၊ ဝုတ္တောသုပိ–ဆိုအပ်သော ဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော–တည်း။ [**"လိင်္ဂနာသနကို ဆိုသည်"**ဟု မှတ်ပါဟူလို။]

ပက္ခပဏ္ဍကော။ ။ **"ယော ကာဠပက္ခေ ဣတ္ထိ ဟောတိ၊ ဇုဏှပက္ခေ ပုရိသော၊ အယံ ပက္ခပဏ္ဍကော"**တိ ကေစိ ဝဒန္တိ၊ အဋ္ဌကထာယံ ပန **"ကာဠပက္ခေ ပဏ္ဍကော ဟောတိ၊ ဇုဏှပက္ခေ ပနဿ ပရိဋ္ဌာဟော ဝုပသမ္မတိ"**တိ အပဏ္ဍကပက္ခေ ပရိဋ္ဌာဟ ဝုပသမဿေဝ ဝုတ္တတ္တာ ပဏ္ဍကပက္ခေ ဥဿန္နပရိဋ္ဌာဟတာ ပဏ္ဍကဘာဝါပတ္တိတိ ဝိညာယတိ၊ တသ္မာ ဣဒမေဝေတ္ထ သာရတော ပစ္စေတဗ္ဗံ–ဒ္မိကာ။

နပုံသကပဏ္ဍကော။ ။ ပုရိသော ဝိယ သာတိသယံ ပစ္စာမိတ္ထေ နပုံသေတိ အဘိမဒ္ဒနံ ကာတုံ နဲ သက္ကောတီတိ နပုံသကော၊ နဲ ပုမာ နဲ ဣတ္ထိတိ နပုံသကောတိ ကတ္တာ နဲ ပုမ နဲ ဣတ္ထိသဒ္ဒဿ နိရုတ္တိနယေန နပုံသကကရဏန္တိ ဝဒန္တိ၊ နပုံသကောယေဝ ပဏ္ဍကော နပုံသကပဏ္ဍကော၊–ယောဧနာ။

ထေယျသံဝါသကဝတ္ထုကထာ

၁၁၀။ ပုရာဏကုလပုတ္တောတိ – ကား၊ ပုရာဏသ – ရှေးဦး ဖြစ်သော၊ အနုက္ကမေန–အစဉ်အားဖြင့်၊ ပါရိဇုည်–ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပတ္တသ–ရောက်သော၊ ကုလသ–အမျိုး၏၊ ပုတ္တော–သားသည်၊ (သုခုမာလော ဟောတိ၌ စပ်၊) အသ–ထိုသတို့သား၏၊ မာတိပဋ္ဌပိတိပဋ္ဌတော–အမိဘက်,အဖဘက်မှ၊ ကောလညာ–အမျိုးဌာဖြစ်သော မိဘစသူတို့သည်၊ ခီဏာ–ကုန်ကုန်ပြီ၊ ဝိနဋ္ဌာ–ပျက်စီးကုန်ပြီ၊ မတာ–သေကုန်ပြီ၊ ဂ္ဂတိ–ကြောင့်၊ **ခီဏကောလညော**–မည်၏၊ **အနမိဂတန္တိ**–ကား၊ အပ္ပတ္တံ–မရောက်အပ်, မရအပ်သေးသော၊ (ဘောဂံ ဝါ၌စပ်၊) **ဖာတိ ကာတုန္တိ**–ကား၊ ဝမေတုံ–တိုးပွားစေခြင်းငှာ၊ (နှ ပဋ္ဌိဗလောဌ်စပ်၊ ဝမေတုံ ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၊ **"တိုးပွားအောင် ပြုခြင်းငှာ"**ဟု ပေး၊) **ဣဃ**ံတိ–ဣဃံ ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ဥယျောဇနတ္ထေ–တိုက်တွန်းခြင်းအနက်၌၊ နိပါတော–နိပါတ်တည်း၊ **အနုယုဉ္ဇိယမာနောတိ**–ကား၊ ဧကမန္တံ–တစ်ခုသော အရပ်အစွန်သို့၊ နေတွာ–ဆောင်၍၊ ကေသမသုသြရောပနကာသာယ,ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏသရဏဂမန ဥပဇ္ဈာယဂ္ဂဟဏကမ္မဝါစာနိဿယမမ္မေ–ဆံ,မုတ်ဆိတ်,ကျင်စွယ်တို့ကို ပယ်ရှားပုံ, သင်္ကန်းကို လက်ခံပုံ, သရဏဂုံ ယူပုံ, ဥပဇ္ဈာယ် ယူပုံ, ကမ္မဝါစာ, နိဿယည်းကျင့်ဝတ်တို့ကို၊ ပုစ္ဆယမာနော–မေးစီစစ်အပ်သော်၊ [ခေါင်းရိတ်တုန်းက ဘယ်ပုံရိတ်ခဲ့သနည်း?, သင်္ကန်းကို ဆရာက ဘယ်ပုံ ပေး၍ ဘယ်ပုံ လက်ခံခဲ့သနည်း?, သရဏဂုံကို ဘယ်ပုံ ယူခဲ့သနည်း?, ဥပဇ္ဈာယ်ကို ဘယ်ပုံ ယူခဲ့သနည်း?, ကမ္မဝါစာကို ဘယ်သို့ ရွတ်ဖတ်သနည်း?, မိုရာပစ္စည်းများကို ဘယ်သို့ ပြောတော်မူကြသနည်း? ဤသို့ မေးစီစစ်အပ်သော်၊] **ဇောမတ္ထံ အာရောစေသိ**တိ–ကား၊ သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ ဇော ပဋ္ဌိတာဘာဝံ–ဤရှင်ရဟန်းပြုခဲ့သူ၏ အဖြစ်ကို၊ အာဒိတော–မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ အာစိက္ခိ–လျှောက်ပြီ။

ထေယျသံဝါသကော ဘိက္ခဝေတိ ဇတ္ထ–၌၊ (သံဝဏ္ဏောတဗ္ဗဘာဝေန လဗ္ဘမာနာ) ထေယျသံဝါသကာ–ထေယျသံဝါသကတို့သည်၊ လိင်္ဂတ္ထေနကော–လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥဘယတ္ထေနကော–လည်းကောင်း၊ ဂ္ဂတိ–သို့၊ တယော–သုံးယောက်တို့တည်း၊ တတ္ထ–ထိုသုံးယောက်တို့တွင်၊ ယော–အကြင်သူသည်၊ သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ ပဋ္ဌဓိတွာ–

ခီဏကောလညော။ ။ ကုလေ–မိမျိုး ဘမျိုး၌၊ ဇာတာ–ဖြစ်သော မိဘစသူတို့တည်း၊ ကောလညာ–တို့၊ ကုလနောင် ဇာတအနက်၌ ဣပစ္စည်း သက်၊ နှ လာ၊ ခီဏာ ကောလညာ ယဿာကိ ခီဏကောလညော။

ထေယျသံဝါသကော။ ။ **"ထေနဿ ဘာဝေါ ထေယျံ"**ဟု ရှေးဦး ပြုခဲ့သော်လည်း ဤ၌ကား **"ထေနနံ ထေယျာ"**ဟု ဣတ္ထိလိင်ပြု၊ ထေယျာယ သံဝါသော ယဿာတိ ထေယျသံဝါသကော၊ သမာသန္တ ကပစ္စည်း၊ ခိုးခြင်းဖြင့် ပေါင်းသင်းခြင်းရှိသူ၊

ရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီး၍၊ ဝိဟာရ-သို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ ဘိက္ခုဝဿာနိ-ရဟန်းဝါတို့ကို၊ နဲ့ ဂဏေတိ-မရေတွက်၊ ယာထာဝုဏ်-ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်၊ ဝန္ဒနံ-ရှိခိုးခြင်းကို၊ နဲ့ သာဒယတိ-မသာယာ၊ [ယထာဝုဏ်- ဘိက္ခူနံ ဝါ သာမဏေရာနံ ဝါ ဝန္ဒနံ နဲ့ သာဒယတိ၊-ဋီကာ၊] အာသနေန-နေရာဖြင့်၊ နဲ့ ပဋိဗာဟတိ-မတားမြစ်၊ (သီတင်းငယ်တို့ကို နေရာဖြင့် မတားမြစ်၊) ဥပေါသထပဝါရဏာဒီသု-ဥပုသ်ပဝါရဏာ အစရှိသော သံဃကံတို့၌၊ နဲ့ သန္ဒိဿတိ-မတွေ့မြင်အပ်၊ (မပါဝင်-ဟူလို၊) အယံ-ဤသူသည်၊ လိင်္ဂမတ္တသော-ရင်,ရဟန်းအသွင်မျှ၏သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ထေနိတတ္တာ-ခိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ခိုးသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ခိုးခြင်းကြိယာကြောင့်၊) လိင်္ဂတ္ထေနကော နာမ-မည်၏။

ပန-ကား၊ ယော-သည်၊ ဘိက္ခုဟိ-တို့သည်၊ ပဗ္ဗာဇိတော-ရှင်ဖြစ်စေအပ်သော၊ သာမဏေရော-သည်၊ သမာနောပိ-သော်လည်း၊ ဝိဒေသံ-အရပ်တစ်ပါးသို့၊ ဂန္ဓာ-၍၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ ဒသဝဿော-ဆယ်ဝါရှိသည်၊ (အမှိ)၊ ဣတိ ဝါ-ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝီသတိဝဿော-ဝါနှစ်ဆယ်ရှိသည်၊ (အမှိ)၊ ဣတိ ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ မုသာ-မုသားကို၊ ဝတ္တာ-ပြော၍၊ ဘိက္ခုဝဿာနိ-ဘို့ကို၊ ဂဏေတိ-၏၊ ယထာဝုဏ်, ဝန္ဒနံ-ကို၊ သာဒယတိ-၏၊ [အတ္တနာ 'မုသာဝါဒံ ကတ္တာ. ဒဿိတဝဿာနုရူပံ ယထာဝုဏ် ဝန္ဒနံ သာဒယတိ၊-ဋီကာ၊] အာသနေန-ဖြင့်၊ ပဋိဗာဟတိ-၏၊ ဥပေါသထပဝါရဏာဒီသု-တို့၌၊ သန္ဒိဿတိ-၏၊ အယံ-သည်၊ သံဝါသမတ္တသော**ဝ-ပေါင်း**သင်းခြင်းမျှ၏သာ၊ ဝါ-ကိုသာ၊ ထေနိတတ္တာ-ကြောင့်၊ သံဝါသတ္ထေနကော နာမ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုဝဿ ဂဏနာဒီကော-ရဟန်းဝါကို ရေတွက်ခြင်း အစရှိသော၊ သဗ္ဗောပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ကိရိယဘေဒေါ-အမှုအရာ အထူးအပြားကို၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ-ဤထေယျသံဝါသကောဟူသော ပါဠိ၏အနက်၌၊ သံဝါသောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သိက္ခံ-ကို၊ ပစ္စက္ခာယ-ပယ်စွန့်၍၊ မံ-ကို၊ ကောစိ-သည်၊ နဲ့ ဇာနာတိ-မသိ၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ (ရဟန်းဝါကို ရေတွက်ခြင်း စသည်ကို၊) ပဋိပဇ္ဇန္တေပိ-ကျင့်သူ၌လည်း၊ ဧသော နယော-တည်း။

ဤဝိဂြိုဟ်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ယူလျှင် သံဝါသတ္ထေနက တစ်မျိုးသာ ယူသင့်သော်လည်း သံဝါသတ္ထေနကကို ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့်မှတ်၍ ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို ခိုးသော လိင်္ဂတ္ထေနကကိုလည်းကောင်း, နှစ်ပါးစုံကို ခိုးသော ဥဘယတ္ထေနကကိုလည်းကောင်း ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် **"တယော ထေယျသံဝါသကာ"**ဟု မိန့်သည်။

ဘိက္ခုဝဿ၊ပေ၊ သံဝါသော။ ။ အခြားနေရာ၌ **"သံဝါသ"**အရတူနေကြောင်းဖြစ်သော ဧကကမ္မ,ဧကုဒ္ဒေသ,သမသိက္ခတာ သုံးမျိုးကို ယူရိုးဖြစ်သော်လည်း ဤနေရာ၌ကား **"ရဟန်းဝါ မည်မျှရပြီ"**စသည်ဖြင့် ရဟန်းဝါကို ရေတွက်ခြင်း ရှိခိုးဝပ်ချဲခြင်းစသော အပြုအမှု အားလုံးကိုပါ **"သံဝါသ"**ဟု ခေါ်ရသည်။

ပန–ကား၊(သံဝါသတ္ထေနကမှတစ်ပါး ဥဘယတ္ထေနကကား၊) ယော–သည်၊ သယံ–**ကိုယ်**တိုင်၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ–၍၊(လိင်္ဂတ္ထေနကကို ပြသည်၊) ဝိဟာရံ–သို့၊ ဂန္တွာ–၍၊ **ဘိက္ခုဝဿာ**နိ–တို့ကို၊ ဂဏေဟာတိ–၏၊ ယထာဝုတ္တံ, ဝန္ဒနံ–ကို၊ သာဒယတိ–၏၊ အာသနေန–ဖြင့်၊ ပဋိဗာဟာတိ–၏၊ ဥပေါသထပဝါရဏာဒီသု–တို့၌၊ သန္ဓိသတိ–၏၊ အယံ–သည်၊ လိင်္ဂသစေဝ–ရှင်,ရဟန်းအသွင်၏လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကိုလည်းကောင်း၊ သံဝါသသ စ–ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်း၏လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကိုလည်းကောင်း၊ ထေနိတတ္တာ–ကြောင့်၊ ဥဘယတ္ထေနကော နာမ–မည်၏၊ တိဝိဓောပိ–သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အယံထေယျသံဝါသကော-ကို၊ အနုပသမ္ပန္နော-ဦးပဋ္ဌင်း မဖြစ်နိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ) နှ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော–ထိုက်၊ ဥပသမ္ပန္နော–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသူကို၊ နာသေတဗ္ဗော–အသွင်ကိုဖျက်လူထွက်စေထိုက်၏၊ ပုန–ဖန်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ–ရှင်အဖြစ်ကို၊ ယာစန္တောပိ–တောင်းပါသော်လည်း၊ ဝါ–တောင်းသူကိုလည်း၊ နှ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

📖 စ–ဆက်၊ ဇော–ဤထေယျသံဝါသဂ ၊အရာ၌၊ အသံမောဟတ္ထံ–မတွေဝေခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားလည်ခြင်းအကျိုးငှာ၊) ဣဒံ ပကိဏ္ဏကံ–ဤရောပြွမ်းသော စကားကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏၊ (ကိ?) ရာဇဒုဿ္ဟိကဘိက္ခုကန္တာရရောဂဝေရိဘယေန ဝါ–မင်းဘေး, ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းဘေး, ခရီးခဲဘေး, **ရောဂါ**ဘေး, ရန်သူဘေးကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ (အချို့စာ၌ **"ဘယေဟိ"** ဟု ရှိသည်၊) စီဝရာဟရဏတ္ထံ ဝါ–သက်နှံးကို ဆောင်ယူခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း၊ ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဣဒ–ဤသာသနာတော်၌၊ လိင်္ဂ–ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို၊ အာဒိယတိ–ယူ၏၊ ယာဝ–အကြင်မျှလောက်၊ သော–ထိုသူသည်၊ သုဒ္ဓမာနသော–စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်၊(ဟုတ္တာ) သံဝါသံ–ရဟန်းဝါရေတွက်ခြင်းစသော သံဝါသကို၊ နာဓိဝါသေတိ–လက်**မခံ**၊ ဝါ–မသာယာ၊ တာဝ–ထိုမျှလောက်၊ ဒေသ–ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ထေယျသံဝါသကော နာမ–က မည်၏ဟု၍၊ နှ ဝုစ္စတိ–မဆိုအပ်၊ ဣတိ–သို့၊ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။

တတြ–ထိုစကားရပ်၌၊ အယံ–ကား၊ ဝိတ္ထာရနယော–အကျယ်နည်းတည်း၊ ဣဓ–ဤသာသနာတော်၌၊ ဧကစ္စသ–အချို့ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ–အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်၌၊ ရာဇာ-သည်၊ ကုဒ္ဓေါ-စိတ်ဆိုးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒေဝ-ဤသို့ ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို ယူရသော်၊ မေ-၏၊ သောတ္ထိ-မင်းဘေးကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းသည်၊

ယထာဝုတ္တံ ဝန္ဒနံ။ ။ယထာဝုတ္တံ ဘိက္ခုနှံ ဝါ သာမဏေရာနံ ဝါ ဝန္ဒနံ၊–ဦးကား၊ ဤ၌ သာမဏေတို့၏ ယထာဝုတ္တ ဝန္ဒနကို ပြထားသောကြောင့်လည်းကောင်း, ရှေး၌လည်း **"အတ္ထနော ပရိဝေဏေ ဝဿဂ္ဂေန ပတ္တသေနာသနေ ဝုတ္တံ"**စသည်ဖြင့် သာမဏေများ ဝါစဉ်အတိုင်း သံဃလာဘ်ကို ယူရပုံကို ပြထားသောကြောင့်လည်းကောင်း သာမဏေများလည်း ဝါဆိုရမည်၊ ထိုဝါကိုလည်း မကျိုးမပေါက် ကျင့်ရသည်ဟုမှတ်ပါ။

ဘဝိသတိ–ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ သယမေव–သာလျှင်၊ လိင်္ဂ–ကို၊ ဂဟေတွာ–၍၊ ပလာယတိ–ထွက်ပြေး၏၊ တံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဒိသွာ–၍၊ ရညော–အား၊ အာရောစေန္တိ–သံတော်ဦး တင်ကြကုန်၏၊ ရာဇာ–သည်၊ ပဗ္ဗဇိတော–သည်၊ စေ ဟောတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) တံ–ထိုသူ့ကို၊ ကိဉ္စိ–ဘာကိုမျှ၊ ကာတုံ–ဌာ၊ နေ လဗ္ဘာ–မရထိုက်၊ ဣတိ–ဤသို့ဟော၍၊ တသ္မိံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ကောဓ–ဒေါသကို၊ ပဋိဝိနေတိ–ပယ်ဖျောက်၏၊ သော–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၌ စပ်၊) မေ–၏၊ ရာဇာယံ–မင်းဘေးသည်၊ ဝုပသန္တံ–ငြိမ်အေးပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ သံဃမဇ္ဈေ–သို့၊ အနောသရိတွာဝ–မသက်ရောက်မူ၍သာ၊ (သက်ရောက်လျှင် သံဝါသတွေ့ဆုံနက ဖြစ်စရာရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် မသက်ရောက်မူ၍၊) ဂိဟိလိင်္ဂ–လူ့အသွင်ကို၊ ဂဟေတွာ–၍၊ အာဂတော–ရှင်,ရဟန်း ပြုဖို့ရန်လာသည်၊ (သမာနော) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော–၏။

သာသနံ–သာသနာတော်ကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ မယာ–သည်၊ ဧဝံတံ–ကို၊ လဒ္ဓံ–ရအပ်ပေပြီ၊ ဟန္ဒ–ချက်ချင်းလက်ငင်း၊ ဒါနိ–ဘေးရန်လွတ်ရာ ယခုအခါ၌၊ ပဗ္ဗဇာမိ–အံ့၊ (ဟန္ဒသည် ရဟန်းပြုရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချပုံကိုပြသော နိပါတ်ပုဒ်တည်း၊) ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ဥပဂန္တသံဝေဂေါ–ဖြစ်သော သံဝေဂရှိသည်၊(ဟုတွာ) တေနေဝ လိင်္ဂေနေ–ဖြင့်ပင်၊ အာဂန္တွာ–၍၊ အာဂန္တုကဝတ္တံ–ကို၊ အထာပိ နသာဒယတိ–အကယ်၍မူလည်း မသာယာအံ့၊ ဘိက္ခုဟိ–ရဟန်းစစ်တို့သည်၊ ပုဋ္ဌော–မေးအံ့သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ–ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အပုဋ္ဌော–မမေးအပ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ယထာဘူတံ–ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ အတ္တာနံ–မိမိကို၊ အာဝိကတွာ–ထင်စွာပြု၍၊ (မင်းဘေးကြောင့် သက်နိုးဝတ်လာခဲ့ရသည့် အကြောင်းကို လျှောက်ထား၍၊) ပဗ္ဗဇ္ဇံ–ကို၊ (အထာပိ) ယာစတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ, သော–ထိုသူ့ကို၊) လိင်္ဂ–အသွင်ကို၊ အပနေတွာ–ဖယ်ရှား၍၊ (သူ့ဘာသာ ဝတ်လာသော သက်နိုးကို ချွတ်၍၊) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ (ထိုသက်နိုးကို ပြန်ဝတ်စေ၍ ဖြစ်စေ, အခြားသက်နိုးကို ဝတ်စေ၍ဖြစ်စေ ရှင်ပြုပေးထိုက်၏၊) ပန–ဆက်၊ ဝတ္ထံ–ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို၊ သစေ သာဒယတိ–အံ့၊ ပဗ္ဗဇိတာလယံ–ရှင်,ရဟန်းတို့၏ အာလယကို၊(ရှင်,ရဟန်းတို့၏ အမှုအရာကို၊) (သစေ)ဒသေတိ–အကယ်၍ ပြအံ့၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသော၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေးဦး၊ ဝုတ္တဝသဂဏာနာဒီဘေဒံ–ဆိုအပ်ပြီးသော ဝါကို ရေတွက်ခြင်း အစရှိသော အပြားရှိသော၊ ဝိဓိ–အစီအရင်ကို၊ (သစေ) ပဋိပဇ္ဇတိ–အကယ်၍ ကျင့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ–သော်၊ ထိုသို့ ကျင့်လျှင် သံဝါသကို ခိုးရာရောက်သည်၊) အယံ–ဤသူ့ကို၊ နေ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော–ထိုက်။

[ရာဇာယကို ပြပြီး၍ ဒုဿီကဘာယကို အကျယ်ပြလိုသောကြောင့် ဣဓ ပန စသည် မိန့်၊] ပန–ကား၊ ဣဓ–ဤလောကဌ၌၊ ဧကစ္စော–အချို့သူကို၊ ဒုဿီလ္ယေ–ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သော ထမင်းရှိရာ အခါ၌၊ ဝါ–ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး,အစာရှားရာ

အခါ၌၊ ဧဝံတုံ–အသက်မွေးခြင်းငှာ၊ အသင္ကြောန္တော–မစွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ) သယမေဝ–သာ၊ လိင်္ဂ–ကို၊ ဂဟေတ္တာ–၍၊ သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ–အလုံးစုံ ပါသဏ္ဍအယူ ရှိသူတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဘတ်တို့ကို၊ ဘုဉ္ဇန္တော–စားလျက်၊ ဒုဿီဟိတ္ကေ–သည်၊ ဝိတိဝတ္တေ–ကျော်လွန်လသော်၊ သံဃမဇ္ဈေ–သို့၊ အနောသရိတ္တာဝ–၍သာ၊ ဂိဟိလိင်္ဂ–ကို၊ ဂဟေတ္တာ–၍၊ အာဂတော–လာသည်၊ (သမာနော–သော်၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊) ဣတိ–ဤသို့အစရှိသော၊ သဗ္ဗ–အလုံးစုံသော အစီအရင်သည်၊ ပုရိမသဒိသမေဝ–ရှေးရာဇဘယ၌ဆိုအပ်သော အစီအရင်နှင့်တူသည်သာ။

[ဒုဿီဟိတ္ကဘယကို ပြုပြီး၍ ကန္တာရဘယကို ပြုလိုသောကြောင့် အပရောစသည် မိန့်၊] အပရော–အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဟာကန္တာရံ–ကြီးစွာသော ခရီးခဲကို၊ နိတ္ထရိတုကာမော–လွန်မြောက်လိုသည်၊ ဟောတိ–၏၊ သတ္ထဝါဟော စ–ကုန်သည်သည်လည်း၊ [သတ္ထေ+ဝါဟောတိတိ သတ္ထဝါဟော၊ ယောနောဒ္ဓ **"သတ္ထဝါဟော"**ဟု တွေ့ရ၏၊ ပါဋ္ဌပျက်ဟန်တူသည်၊] ပဗ္ဗဒိတေ–တို့ကို၊ ဂဟေတ္တာ–၍၊ ဂစ္ဆတိ–သွားတတ်၏၊ 'သော–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝါ–သည်၊ ဧဝံ–ဤသို့ ရှင်ရဟန်းအသွင်ကို ယူလသော်၊ မံ–ကို၊ သတ္ထဝါဟော–သည်၊ ဂဟေတ္တာ–၍၊ ဂမိဿတိ–သွားလတ္တံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ သယမေဝ–သာ၊ လိင်္ဂ–ကို၊ ဂဟေတ္တာ–၍၊ သတ္ထဝါဟောန–နှင့်၊ (**"သတ္ထေန–ကုန်သည်အပေါင်းနှင့်"**ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊) သဒ္ဓိ–ကွ၊ ကန္တာရံ–ခရီးခဲကို၊ နိတ္ထရိတ္တာ–လွန်မြောက်၍၊ ခေမန္တံ–ဘေးမရှိရာအရပ်သို့၊ ပတ္တာ–ရောက်၍၊ သံဃမဇ္ဈေ–သို့၊ပေ၊ အာဂတော–သည်၊ (သမာနော, ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊) ဣတိ သဗ္ဗ ပုရိမသဒိသမေဝ။

[ကန္တာရဘယကို ပြုပြီး၍ ရောဂဘယကို ပြုလိုသောကြောင့် အပရောစသည် မိန့်၊] အပရော–သည်၊ ရောဂဘယေ–ရောဂါဘေးသည်၊ ဥပ္ပန္နေ–ဖြစ်လသော်၊ (တစ်နယ်လုံး ရောဂါဘေးဖြစ်လသော်၊) ဧဝံတိ–ငှာ၊ပေ၊ ရောဂဘယေ–သည်၊ ဝူပသန္တေ–ငြိမ်အေးလသော်၊ပေ၊ ပုရိမသဒိသမေဝ၊[ရောဂဘယကိုပြုပြီး၍ ဝေရိဘယကို ပြုလိုသောကြောင့် အပရသဒ္ဒေ မိန့်၊] အပရသ–အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်၌၊

သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ။ ။ သဗ္ဗသာမယိကာနံ (အလုံးစုံသော အယူရှိသူတို့ဖို့) သာဓာရဏံ ကတ္တာ ပညတ္တဘတ္တာနိ(ဝတ်တည်အပ်သောဘတ်တို့) ဣဒဉ္စ ဘိက္ခူနညော နိယမိတဘတ္တဂ္ဂဟဏော သံဝါသောပိ သမ္ဘဝေယျာတိ သဗ္ဗသာဓာရဏာဘတ္တံ ဝုတ္တံ၊ သံဝါသံ ပန အသာဓယိတ္တာ အဘိက္ခုကဝိဟာရာဒီသု ဝိဟာရဘတ္တာဒီနိ ဘုဉ္ဇန္တောပိ ထေယျသံဝါသကော နာ ဟောတိဝေ၊–ဝိမတိ၊**"ပါသဏ္ဍ"**ဟူသည် ၉၆ပါးသော အယူတည်း၊ ထို အယူအမျိုးမျိုး ရှိသူကို ပါသဏ္ဍိယ(ပါသဏ္ဍိက)ဟု ခေါ်၏၊ သဗ္ဗေ+ပါသဏ္ဍိယာ သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယာ–အလုံးစုံ ပါသဏ္ဍအယူရှိသူတို့၊ သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယာနံ+သာဓာရဏာနိ ဘတ္တာနိ သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ–အလုံးစုံ ပါသဏ္ဍ အယူရှိသူတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဘတ်တို့။

ဧကော–တစ်ယောက်သော၊ ဝေရိကော–ရန်သူသည်၊ ကုဋ္ဌေါ–စိတ်ဆိုးသည်၊ ဟောတိ–၏၊ နံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဃာတေတုကာမော–သတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိစရတိ–လှည့်လည်၏၊ သော–သည်၊ ဧဝံ–သော်၊ မေ–၏၊ သောတ္ထိ–ရန်ဘေးကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းသည်၊ ,ဘဝိဿတိ–လတ္တံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ သယမေဝ လိဂ် ဂဟေတ္တာ ပလာယတိ–၏၊ ဝေရိကော–သည်၊ သော–တိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကုဟိं–အဘယ်အရပ်၌နည်း?၊ ဣတိ–သို့၊ ပရိယေသန္တော–ရှာမှီးလသော်၊ ပဗ္ဗဇိတ္တာ–၍၊ ပလာတော–ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ သုတ္တာ–၍၊ပေ၊ ပဋိဝိနေတိ–၏၊ သော–သည်၊ မေ–၏၊ ဝေရိဘယံ–သည်၊ ဂူပသန္တံ–ပြီ၊ ဣတိ၊ပေ၊ ပုရိမသဒိသမေဝ။

[ဝေရိဘယကို ပြုပြီး၍ စိဝရာဟရဏတ္ထကို ပြုလိုသောကြောင့် အပရောစသည် မိန့်၊] အပရော–သည်၊ ဥတိကုလ်–ဆွေမျိုးအိမ်သို့၊ ဂန္တွာ–၍၊ သိက္ခံ–ကို၊ ပစ္စက္ခာယ–ပယ်စွန့်၍၊ ဂိဟိ–လူသည်၊ ဟုတ္တာ, ဣမာနိ စီဝရာနိ–တို့သည်၊ ဣဒ–ဤအိမ်၌၊ ဝိနသိဿန္တိ–ပျက်စီးကုန်လတ္တံ့၊ ဣမာနိ–ဤသင်္ကန်းတို့ကို၊ ဂဟေတ္တာ–၍၊ ဝိဟာရံ–သို့၊ သစေပိ ဂမိဿာမိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) အန္တရာမဂ္ဂေ–ခရီးအကြား၌၊ မံ–ကို၊ စောရောတိ–ဟူ၍၊ ဂဟေဿန္တိ–ဖမ်းယူကုန်လတ္တံ့၊ အဟံ–သည်၊ ကာယ ပရိဟာရိယာနိ–ကိုယ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်သည်တို့ကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ယန္တုန ဂစ္ဆေယျ–သွားရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ စိဝရာဟရဏတ္ထं–သင်္ကန်းကို ဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ နိဝါသေတ္တာ စ–သင်းပိုင်ကို ဝတ်၍လည်းကောင်း၊ ပါရုပိတ္တာ စ–ဧကသီကို ရန်း၍လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရံ–သို့၊ ဂစ္ဆတိ–၏၊ တं–ထိုသူ့ကို၊ ဒူရတောဝ–အဝေးဌာနပင်၊ အာဂစ္ဆန္တံ–လာနေသည်ကို၊ ဒိသွာ–၍၊ သာမဏေရာ စ–တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒဟရာ စ–ရဟန်းငယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ–ခရီးဦး ကြိုဆိုကြကုန်အုံ့၊ ဝတ္တံ–ကို၊ ဒဿေန္တိ–ပြကြကုန်အုံ့၊ သော–သည်၊ နသာဒယတိ–မသာယာ၊ ယထာဘူတံ–စွာ၊ အတ္တာနံ–ကို၊ အာဝိကရောတိ–၏၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ဒါနိ–၌၊ မယံ–တို့သည်၊ တံ–သင့်ကို၊ နု မုဏ္ဍိသာမ–မလွတ်ကုန်တော့အုံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ ဗလက္ကာရေန–အားကို ပြုခြင်းဖြင့်၊ (အနိုင်အထက်၊) ပဗ္ဗာဇေတုကာမာ–ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်၊ (ရှင်ပြုပေးလိုကုန်သည်၊) ဟောန္တိ(ဧဝံသတိ) ကာသာယာနိ–တို့ကို၊ အပနေတ္တာ–ဖယ်ရှား၍၊ (အသွင်ကို ဖျက်ပြီး၍၊) ပုန ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန–သို့မဟုတ်၊ ဣမေ–ဤရဟန်းသာမဏေတို့သည်၊ မမ–၏၊ ဟိနာယ–ယုတ်ညံ့သော လူ့အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ အာဝတ္တာဘာဝံ–လည်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကို၊ နု ဇာနန္တိ–မသိကြကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ တံယေဝ ဘိက္ခုဘာဝံ–ထိုရှေးရဟန်းအဖြစ်ကိုပင်၊ ပဋိဇာနိတ္တာ–ဝန်ခံ၍၊ သဗ္ဗံ–သော၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေး၌၊ (သံဝါသတ္ထေနကအခန်း၌၊) ဝုတ္တं–သော၊ ဝဿဂဏနာဒိ ဘေဒံ–သော၊ ဝိမိ–ကို၊ သစေ ပဋိပဇ္ဇတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) အယံ–ကို၊ နု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

[စီဝရာဟရဏတ္ထကို တစ်နည်းပြလိုသောကြောင့် အပရော စသည်မိန့်၊ အပရော–သည်၊ မဟာသာဝေါရော–သာမဏေကြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ဥတိကုလ်–သို့၊ ဂန္ဓာ–၍၊ ဥပဓိဇိတ္တာ–လူထွက်ပြီး၍၊ ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေန–အလုပ်၌ ထထကြွကြွ မရှိခြင်းသည်၊ (ပျင်းရိခြင်းသည်၊) ဥဇ္ဇာဂ္ဂေါ–အိမ်မှ ထွက်သွားစေအပ်သည်၊ ဝါ–နှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟုတ္တာ, ပုန, ဒါနိ၊ အဟံ–သည်၊ သမဏောဝ–ရဟန်းသည်သာ၊ (“**သာမဏေရောဝ**”ဟု မူကွဲရှိ၏၊) ဘဝိဿာမိ–**အုံ**၊ ထေရောပိ–ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်သည်လည်း၊ မေ–၏၊ ဥပဓိဇိတဘာဝံ–**လူထွက်ပြီး၏** အဖြစ်ကို၊ နိ ဇာနာတိ–**မသိ**၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ တဒေဝ ပတ္တစီဝရံ–ကိုယင်း၊ အာဒါယ–ဟူ၍၊ ဝိဟာရံ–သို့၊ အာဂစ္ဆတိ–လာအုံ၊ တမတ္ထံပိ–ထိုအကြောင်းကိုလည်း၊ ဘိက္ခုနိ–**တို့အား**၊ နိ အာရောစေတိ–**မလျှောက်**အုံ၊ သာမဏေရဘာဝံ–သာမဏေ၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိဇာနာတိ–ဝန်ခံအုံ၊ အယံ–သည်၊ ထေယျသံဝါသကောယေဝ–ထေယျသံဝါသက ဖြစ်သည်သာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ–ကို၊ နိ လဘတိ–**မရ**။

အသ–ထိုရှင်လူထွက်၏၊ လိင်္ဂဟာဏကာလေ–အသွင်ကိုယူရာ အခါ၌၊ ဧဝံ–ဤသို့သော အကြံသည်၊ သစေ ဟောတိ–**အုံ**၊ (ကိ?)၊ အဟံ–သည်၊ ကသိစိ–**အား**၊ နိ **အာရောစေသာမိ–မပြော**အုံ၊ ဣတိ–ဤ**အကြံ**သည်၊ (သစေပိ ဟောတိ)၊ ဝိဟာရံ–သို့၊ ဂတော–ရောက်သည်၊ (သမာနော)စ–ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ (သစေပိ) **အာရောစေတိ**–အုံ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဂဟဏေနေဝ–အသွင်ကို ယူခြင်းဖြင့်ပင်၊ ထေယျသံဝါသကော–သည်၊ (ဟောတိ)၊ အသ–ထိုရှင်လူထွက်၏၊ ဂဟဏကာလေ–အသွင်ကို ယူရာအခါ၌၊ **အာစိက္ခိဿာမိ–ပြော**အုံ၊ ဣတိ–သို့၊ စိတ္တံ–သည်၊ ဥပ္ပန္နံ–ဖြစ်သည်၊ အထာပိ ဟောတိ–အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ ဝိဟာရံ–သို့၊ ဂန္ဓာ စ–ရောက်၍ကား၊ **အာဝုသော**, တွံ–သည်၊ ကုဟိं–သို့၊ ဂတော–သွားသနည်း?၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တော–**မေး**အပ်သည်၊ (သမာနော)၊ ဒါနိ–၌၊ မံ–ကို၊ ဣမေ–ဤ ရဟန်း,သာမဏေတို့သည်၊ နိ ဇာနန္တိ–**မသိ**ကြကုန်၊ ဣတိ–သို့ကြံ၍၊ ဝဏ္ဏေတွာ–လှည့်ပတ်၍၊ နာစိက္ခတိ–**မှန်**သည့်**အ**တိုင်း **မ**ပြော၊ **နာစိက္ခိဿာမိ–မ**ပြောတော့**အုံ**၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုရနိက္ခေပေန–ပြောဖို့ရန် လုံ့လဝီရိယကို လျှောချခြင်းနှင့်၊ သဟ–

ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေန။ ။ ကမ္မ–လယ်ထွန် ကုန်ရောင်း, နွားကျောင်းမှု၌+အနုဋ္ဌာန (နိ+ဥဋ္ဌာန)–ထကြွလုံ့လ မရှိခြင်း၊ အလုပ်၌ ပျင်းရိခြင်း၊ ဤသို့သာ သာရတ္ထ၌ တွေ့ရ၏၊ ဋီကာတို့၌ “**ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေနာတိ ကသိဂေါရက္ခာဒိကမ္မကရဏေန**”ဟု ဖွင့်ကြ၏၊ ထိုအတိုင်းဆိုလျှင် “**လယ်ထွန် နွားကျောင်းမှုစသော အလုပ်ကို လုပ်ရခြင်းသည်**”ဟု အနက်ဖြစ်၏၊ “**ကသိဂေါရက္ခာဒိကမ္မာကရဏေန(ကမ္မ+အကရဏေန)**”ဟုရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊ “**လယ်ထွန် နွားကျောင်းမှုစသော အလုပ်ကို မပြုလုပ်ခြင်းသည်**”ဟူလို။ [ဥ+ဗာဇ္ဇော၊ ဝဟာဓာတ်, တပစ္စည်း၊ ကာရိတ်ကျေ၊ “**ထွက်သွားစေအပ်**”ဟူသော အနက်ကို ဟောတ်။]

တစ်ပြိုင်နက်၊ အယမ္မိ–ဤ ရှင်လူထွက်သည်လည်း၊ ထေယျသံဝါသကောဝ–သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပန–ဆက်၊ အသ–ထိုရှင်လူထွက်၏၊ ဂဟဏကာလေပိ–ဌ်လည်း၊ အာစိက္ခိသာမိ–မှန်သည့်အတိုင်းပြောအံ့၊ (မိမိဘာသာ အသွင်ကို ယူလာကြောင်း ပြောအံ့၊) ဣတိ–သို့၊ စိတ္တံ၊ ဥပ္ပန္နံ–သည်၊ သစေ (ဟောတိ)၊ ဝိဟာရံ–သို့၊ ဂန္တွာပိ–ရောက်၍လည်း၊ (သစေ) အာစိက္ခတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အယံ–ဤ ရှင်လူထွက်သည်၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ–ကို၊ လဘတိ–၏၊ (ထေယျသံဝါသက မဖြစ်–ဟူလို။)

ပန–ဆက်၊ အပရော–သည်၊ ဒဟရသာမဏေရော–သာမဏေငယ်သည်၊ (ဟောတိ–၏၊) မဟန္တော–ကြီးသည်၊ (သမာနော) ဝါ–ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ အဗျတ္တော–ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ မကျွမ်းကျင်သည်၊ (ဟောတိ)၊ သော–ထိုသာမဏေသည်၊ ပုရိမနယေနေဝ–ဖြင့်ပင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇဒိတ္တာ–၍ဃရေ–အိမ်၌၊ ဝစ္ဆကရက္ခဏာဒီနိ–နွားငယ်ကို ထိန်းကျောင်းခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ကမ္မာနိ–အလုပ်တို့ကို၊ ကာတုံ–ဌာ၊ နဿ ဣစ္ဆတိ–အလိုမရှိ၊ တမေနံ–ထိုရှင်လူထွက်ကို၊ ဥာတကာ–တို့သည်၊ တာနိယေဝ ကာသာယာနိ–ထိုသင်္ကန်းတို့ကိုပင်၊ အစ္ဆာဒေတ္တာ–ဖုံးလွှမ်း၍၊ ထာလကံ ဝါ–ခွက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တံ ဝါ–သပိတ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထေ–လက်၌၊ ဒတ္တာ–ပေးလိုက်၍၊ ဂစ္ဆ–သွားတော့၊ သမဏောဝ–ရဟန်းသည်သာ၊ ဟောဟိ–ဖြစ်လေတော့၊ (**"သင့်လို ပျင်းတဲ့လူဟာ လူ့ဘောင်နှင့် မတော်ဘူး, ဘုန်းကြီး လုပ်ချေတော့"**ဟူလို၊ **"သာမဏေရောဝ"**ဟု မူကွဲရှိ၏၊) ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ ဃရာ–အိမ်မှ၊ နီဟရိတ္တာ–နှင်ထုတ်ကြကုန်အံ့၊ သော–သည်၊ ဝိဟာရံ–သို့၊ ဂစ္ဆတိ–အံ့၊ နံ–ထိုရှင်လူထွက်ကို၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ နေဝ ဇာနန္တိ–ကုန်၊ (ကိုဟု?) **အယံ**–ဤသူသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ–၍၊ ပုန–ဖန်၊ သယမေဝ–သာလျှင်၊ ပဗ္ဗဇိတော–သူတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ (နေဝ ဇာနန္တိ၊) သယမ္မိ–လည်း၊ [မိမိဘာသာ သင်္ကန်းဝတ်သူ ကိုယ်တိုင်လည်း၊] နဿ ဇာနာတိ–မသိ၊ (ကိုဟု?) ယော–အကြင်သူသည်၊ ဧဝံ–သို့၊ (လူထွက်ပြီး၍ မိမိဘာသာ၊) ပဗ္ဗဇတိ–၏၊ သော–သည်၊ ထေယျသံဝါသကော နာမ–မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ (နဿ ဇာနာတိ)၊ တံ–ထိုသူ့ကို၊ ပရိပုဏ္ဏဝဿံ–ပြည့်သော အသက်နှစ်ဆယ် ရှိသူကို၊ သစေ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ–ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) သူပသမ္ပန္နော–ကောင်းစွာ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန–သို့မဟုတ်၊ အနုပသမ္ပန္နကာလေယေဝ–လူသာမဏေဖြစ်ရာ အခါ၌ပင်၊ ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ–ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်သည်၊ ဝတ္တမာနေ–ဖြစ်လသော်၊ သစေ သုဏာတိ–အကယ်၍ ကြားအံ့၊ (ကိုဟု?) ယော–သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ ပဗ္ဗဇတိ–၏၊ သော–သည်၊ ထေယျသံဝါသကော နာမ–မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ (သစေ သုဏာတိ၊ ဧဝံသတိ၊) တေန–ထိုသူသည်၊ မယာ–သည်၊ ဧဝံ–သို့၊ ကတံ–ပြီ၊

ဣတိ–သို့၊ ဘိက္ခု–တို့အား၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ–ပြောပြရအံ့၊ ဧဝံ–ဤသို့ ပြောပြလ သော်၊ ပုန–ဖန်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ–ကို၊ လဘတိ–၏၊ ဒါနိ–၌၊ မံ–ကို၊ ကောစိ–သည်၊ နဇာနာတိ–မသိ၊ ဣတိ–ဤသို့ကြ၍၊ သစေ နာရောစေတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဓုရံ (ဓုရေ)–တာဝန်ကို၊ (ပြောဖို့ရန် လုံ့လ ဝီရိယကို၊) နိက္ခိတ္တမတ္တော–ချအပ်ကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ ထေယျသံဝါသကော–သည်၊ (ဟောတိ)။

ဘိက္ခု–သည်၊ သိက္ခံ–ကို၊ ပစ္စက္ခာယ–ပယ်စွန့်၍၊ ဝါ–ချ၍၊ လိင်–ရဟန်း အသွင်ကို၊ အနပနေတွာ–မပယ်ရှားမူ၍၊ (အချို့စာတို့၌ အပနေတွာ ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊) ဒုဿီလကမ္မံ–ဒုဿီလ၏အလုပ်ကို၊(မေထုန်မှီဝဲမှု,ခိုးမှုစသည်ကို၊) ကတွာ ဝါ–၍လည်းကောင်း၊ အကတွာ ဝါ–မပြုဘဲသော်လည်းကောင်း၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ သဗ္ဗံ–သော၊ ပုဗ္ဗေ–၌၊ ဝုတ္တံ–သော၊ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ–သော၊ ဝိဓိံ–ကို၊ ပဋိပဇ္ဇတိ–အံ့၊ ထေယျသံဝါသကော–သည်၊ ဟောတိ–၏၊ သိက္ခံ–ကို၊ အပစ္စက္ခာယ–မပယ် စွန့်မူ၍၊ ဝါ–မချမူ၍၊ သလိင်–မိမိ၏ ရဟန်းအသွင်၌၊ ဌိတော–တည်လျက်၊ မေထုနံ–မေထုန်ကို၊ ပဋိသေဝိတွာ–မှီဝဲပြီး၍၊ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ–သော၊ ဝိဓိံ–သို့၊ အာပဇ္ဇန္တော–ရောက်လသော်၊ ထေယျသံဝါသကော နာ ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တံ–ရှင်အဖြစ်ကို၊ လဘတိ–၏၊ ပန–ဝါဒန္တရကား၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ–၌၊ ဧသော–ဤသူသည်၊ (သိက္ခာမချဘဲ မေထုန်မှီဝဲသူသည်၊) ထေယျသံဝါသကော–တည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ တံ–ထိုစကားကို၊ နာ ဂဟေတဗ္ဗံ–မယူထိုက်၊ ဝါ–မမှတ်ထိုက်၊ ဧကော–သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ကာသာယေ–၌၊ သဉ္ဇသာဟောဝ–(ပြန်၍ ဝတ်မည်ဟု) အားထုတ်ခြင်း ရှိသည်သာ၊ (ဟုတွာ) သြဒါတံ–အဝတ်ဖြူကို၊ နိဝါသေတွာ–ဝတ်၍၊ မေထုနံ–ကို၊ ပဋိသေဝိတွာ–မှီဝဲပြီး၍၊ အာပဇ္ဇတိ–အံ့၊ အယမ္ပိ–ဤရဟန်းသည်လည်း၊ ထေယျသံဝါသကော နာ ဟောတိ၊ (သက်နှံ့၌ ပြန်ဝတ်မည်ဟု ဉသာဟ ရှိသောကြောင့်တည်း၊) ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တံ–ကို၊ လဘတိ–၏၊ ပန–သို့မဟုတ်၊ ကာသာယေ–၌၊ ဓုရံ–တာဝန်ကို၊ (ပြန်၍ဝတ်ဖို့ရန် လုံ့လဝီရိယ ကို၊) နိက္ခိပိတွာ–၍၊ ပေ၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။

သာမဏေရော–သည်၊ သလိင်–မိမိ၏ သာမဏေအသွင်၌၊ ဌိတော–လျက်၊ မေထုနာဒိအသမဏကရဏဝမ္မံ–မေထုန်အစရှိသော ရဟန်းမဟုတ်သူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော အကျင့်ကို၊ (အသမဏဘဲ၌ ဘာဝပွဓာနကြ၊) အာပဇ္ဇိတွာပိ–လည်း၊ ထေယျသံဝါသကော နာ ဟောတိ၊ ကာသာယေ–၌၊ သဉ္ဇသာဟောဝ–သည်သာ၊ (ဟုတွာ)၊ပေ၊ သစေပိ နိဝါသေတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ထေယျသံဝါသကော ဧနေဝ ဟောတိ၊ ပန–ကား၊ ကာသာယေ–၌၊ ဓုရံ–ကို၊ နိက္ခိပိတွာ–၍၊ နဂ္ဂေါ–အဝတ် မဆီး အချည်းနှီးသည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ သြဒါတနိဝတ္ထော–ဝတ်အပ်သော အဝတ်ဖြူရှိသည်၊ ဝါ–အဝတ်ဖြူကိုဝတ်သည်၊ (ဟုတွာ)ဝါ–သော် လည်းကောင်း၊ မေထုနသေဝနာဒီဟိ– မေထုန် မှီဝဲခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်၊

အသမဏော–သည်၊ ဟုတ္တာ–ဖြစ်ပြီး၍၊ ကာသာယံ–ကို၊ နိဝါသေတိ–အံ့၊ ထေယျသံဝါသကော, ဟောတိ၊ (သင်္ကန်း၌ ဝုရနိကွေပ ပြုခဲ့သောကြောင့် ထေယျသံဝါသကဖြစ်သည်၊) ဂိဟိဘာဝံ–လူ့အဖြစ်ကို၊ ပတ္ထယမာနော–တောင့်တလျက်၊ ကာသာဝံ–ကို၊ သြဝဇ္ဇိကံ–အောက်ဘက်၌ လုံးအောင် ပြုအပ်သည်ကို၊ ဝါ–ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းကို၊ ကတ္တာ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ အညေန–အခြားသော၊ အာကာရေန ဝါ–အခြင်းအရာဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဂိဟိနိဝါသနေန–လူတို့၏ဝတ်နည်းဖြင့်၊ မေ–၏၊ ဂိဟိလိင်္ဂံ–လူ့အသွင်သည်၊ သောဘတိ နု ခေါ–တင့်တယ်လေသလော၊ ဝါ–လုလေသလော၊ နု သောဘတိ နု ခေါ–မတင့်တယ်လေသလော၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိမံသနတ္ထံ–စုံစမ်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ နိဝါသေတိ–ဝတ်အံ့၊ တာဝ ရက္ခတိ–စောင့်ရှောက်သေး၏၊ သောဘတိ–တင့်တယ်၏၊ ဝါ–လု၏၊ ဣတိ–သို့၊ သမ္ဘဋ္ဌိစ္ဆိတော ပန–လက်ခံပြီး၍ကား၊ ပုန–ဖန်၊ လိင်္ဂံ–သာမဏောအသွင်ကို၊ သာဒယန္တော–သာယာလသော်၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ၊ သြဒါတံ–ကို၊ နိဝါသေတော–၍၊ ဝိမံသနသမ္ဘဋ္ဌိစ္ဆနေသုပိ–စုံစမ်းခြင်း လက်ခံခြင်းတို့၌လည်း၊ ဧသေव နယော–တည်း။

ပန–ဆက်၊ နိဝတ္ထကာသာယသ–ဝတ်အပ်သောသင်္ကန်း၏၊ ဥပရိ–အပေါ်၌၊ (အပေါ်က၊) သြဒါတံ–ကို၊ နိဝါသေတော–ထပ်ဝတ်၍၊ သစေ ဝိမံသတိ ဝါ–အကယ်၍မူလည်း စုံစမ်းအံ့၊ သစေ သမ္ဘဋ္ဌိစ္ဆတိ ဝါ–အကယ်၍မူလည်း လက်ခံအံ့၊ ရက္ခတိယေဝ–စောင့်ရှောက်သေးသည်ပင်၊ ဘိက္ခုနိယာပိ–၌လည်း၊ ဧသေव နယော–တည်း၊ ဟိ–မှန်၊ သာပိ–ထိုဘိက္ခုနီသည်လည်း၊ ဂိဟိဘာဝံ–ကို၊ ပတ္ထယမာနာ–တောင့်တသည်၊ (ဟုတ္တာ) ကာသာယံ–ကို၊ ဂိဟိနိဝါသနံ–လူတို့၏ ဝတ်ခြင်းကို၊ ပေ၊ သစေ နိဝါသေတိ–အံ့၊ တာဝ ရက္ခတိ–၏၊ (ဘိက္ခုနီအဖြစ်ကို စောင့်ရှောက်သေး၏၊) သောဘတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ သစေ သမ္ဘဋ္ဌိစ္ဆတိ–အံ့၊ နု ရက္ခတိ၊ပေ၊ ဧသေव နယော၊ ပန–ကား၊ နိဝတ္ထကာသာယသ–၏၊ ဥပရိ–၌၊ သြဒါတံ နိဝါသေတော, ဝိမံသတု ဝါ–စုံစမ်းမူလည်း စုံစမ်းပစေ၊ သမ္ဘဋ္ဌိစ္ဆတု ဝါ–လက်ခံမူလည်း လက်ခံပစေ၊ ရက္ခတိယေဝ–စောင့်ရှောက်သေးသည်ပင်။

ကောစိ–သော၊ ဝုဗုပဗ္ဗဇိတော–ကြီးရင့်သည်ဖြစ်၍ ရဟန်းဖြစ်သူသည်၊ဝါ–တောထွက်ရဟန်းကြီးသည်၊ ဝဿာနိ–ဝါတို့ကို၊ အဂဏေတော–မရေတွက်မူ၍၊ ပါဋိယမ္မိ–သံဃာ အစဉ်အတန်း၌လည်း၊ အဋ္ဌတော–မတည်မူ၍၊ (သံဃာ အစဉ်

သြဝဇ္ဇိကံ။ ။ ဟေဋ္ဌာ–အောက်၌+ဝဇ္ဇနံ–လုံးနေခြင်း၊ သြဝဇ္ဇော–ခြင်း၊ သြဝဇ္ဇံ–အောက်၌ လုံးနေအောင် (တွဲလျားမကျစေဘဲ လုံးနေအောင်)+ကရီယတေ–ပြုအပ်၏၊ ဣတိ သြဝဇ္ဇိကာ–အောက်၌ လုံးနေအောင် ပြုအပ်သော ဝတ်ခြင်းဟူသည် ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းတည်း၊ ရှေးက ကုလားလူမျိုးဖြစ်၍ ထုံးစံအတိုင်း ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းကို **"ပုဆိုးဝတ်ခြင်းတစ်မျိုး"**ဟု မှတ်ပါ။

အတန်းထဲ၌ မလိုက်မူ၍၊) ဧကပဿေန–တစ်ခုသောဘေးဖြင့်၊ ဝါ–ဘေးတစ်ဖက်က၊ အာဂန္တာ–လိုက်လာ၍၊ မဟာပေဠာဒီသု–ပေဠာကြီးအစရှိသည်တို့၌၊ ဝါ–တောင်းကြီး ပဌုပ်ကြီး အစရှိသည်တို့၌၊ [ဝိလီဝါဒိမယေသု ဃရဒ္ဒါရေ ထပိတဘတ္တဘာဇနေ ဝိသေသေသု–ဝိမတိ၊] ကဋ္ဌစ္ဆိနာ–ယောက်ချုံဖြင့်၊ ဝါ–ဓွန်းဖြင့်၊ ဘတ္တပိဏ္ဍော–ထမင်းခဲကို၊ ဥက္ခိတ္တော–မြှောက်ချီအပ်သော်၊ (လောင်းဖို့ရန် မြှောက်ချီအပ်သော်၊) ပတ္တံ–ကို၊ ဥပနာမေတွာ–အနားသို့ ညွှတ်စေ၍၊ သေနော–သိန်းစွန်သည်၊ မံသပေသိ–အသားတစ်ကို၊ ဂဟေတွာ–သုတ်ယူ၍၊ ဝါ–ကုတ်ယူ၍၊ ဂစ္ဆတိ ဝယ–သွားသကဲ့သို့၊ (တထာ–တူ၊) ဂဟေတွာ–၍၊ ဂစ္ဆတိ–အုံ့၊ ထေယျသံဝါသကော နာ ဟောတိ၊ ပန–အနွယကား၊ ဘိက္ခုဝဿာနိ–တို့ကို၊ ဂဏှတွာ–ရေတွက်၍၊ ဂဏှန္တော–ယူလသော်၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။

သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ သာမဏေရော–သည်၊ (သမာနော)ဝ–ဖြစ်လျက်ပင်၊ သာမဏေရပဋိပါဋိယာ–သာမဏေတို့၏အစဉ်အားဖြင့်၊ ကူဋ္ဌဝဿာနိ–ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော ဝါတို့ကို၊ ဝါ–မမှန်သော ဝါတို့ကို၊ ဂဏှတွာ–၍၊ ဂဏှန္တော–ယူသောသာမဏေသည်၊ ထေယျသံဝါသကော နာ ဟောတိ၊ [ရှေးခေတ်က သာမဏေပင် ဖြစ်သော်လည်း ဝါစဉ်အတိုင်း သံဃလာဘ်ကို ယူကြရသည်၊ ဝါဆိုပြီးနောက် ဝါမပျက်အောင်လည်း စောင့်ရှောက်ကြရသည်၊] ဘိက္ခု–ကို၊ (ကာရေတဗ္ဗောဒ္ဓစပ်၊) ဘိက္ခုပဋိပါဋိယာ–ရဟန်းတို့၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ ကူဋ္ဌဝဿာနိ–တို့ကို၊ ဂဏှတွာ–၍၊ ဂဏှန္တော–ယူလသော်၊ ဘဏ္ဍဂ္ဃေန–ဘဏ္ဍာ၏ တန်ဖိုးဖြင့်၊ ကာရေတဗ္ဗော–ပြုစေထိုက်၏၊ [ရှေးခေတ်၌ ဝါကြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်းသော ဘဏ္ဍာကို ရ၏၊ ထို့ကြောင့် **"ဘဏ္ဍဂ္ဃေန"**ဟု ဆိုသည်၊] ဣတိ–အပြီးတည်း။

ထေယျသံဝါသကဝတ္ထုကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

****

တိတ္ထိယပဏ္ဏန္တကကထာ

ပန–ကား၊ **တိတ္ထိယပဏ္ဏန္တကော ဘိက္ခဝေ**တိ ဧတ္ထ–၌၊ တိတ္ထိယေသု–တိတ္ထိတို့၌၊ ပဏ္ဏန္တော–(သာသနာတော်မှ)ဖဲသွားပြီးသူတည်း၊ ပဝိဋ္ဌော–ဝင်သွားပြီးသူတည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တိတ္ထိယပဏ္ဏန္တကော–က မည်၏၊ [တိတ္ထိယေသု+ပဏ္ဏန္တော တိတ္ထိယပဏ္ဏန္တော၊ ပဗုဇ္ဇ ကမုဓာတ် တပစ္စည်း အတိတ်ဟော၊ တိတ္ထိယပဏ္ဏန္တော ယေဝ တိတ္ထိယပဏ္ဏန္တကော၊] သော–ထိုတိတ္ထိယပဏ္ဏန္တကကို၊ ကေဝလံ–ပဗ္ဗဇ္ဇာမဖက်သက်သက်၊ နာ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မရောက်စေနိုင်သည်ကား၊ နာ–မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ–စင်စစ်ကား၊ နာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောပိ–ရှင်အဖြစ်သို့လည်း မရောက်စေထိုက်၊ ဝါ–ရှင်ပြု၍လည်း မပေးထိုက်၊ တတြ–ထို နာ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော ဟူသော စကားရပ်၌၊ အယံ–ကား၊ ဝိနိစ္ဆယော–တည်း၊

ဥပသမ္ပဒေါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ (ရဟန်းမှန်ပါလျက်၊) တိတ္ထိယော-သည်၊ ဘဝိသာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သလိင်္ဂေနေဝ-မိမိ၏ ရဟန်းအသွင်ဖြင့်သာ၊ တေသံ-ထိုတိတ္ထိတို့၏၊ ဥပဿယံ-မှီတင်းနေထိုင်ရာ ကျောင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ-အံ့၊ ပဒေါရေ ပဒေါရေ-ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း၌၊ ဒုက္ခဋ္ဌ(ဟောတိ)၊ တေသံ-ထိုတိတ္ထိတို့၏၊ လိင်္ဂံ-အသွင်ကို၊ အာဒိန္နမတ္တေ-ယူအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ တိတ္ထိယပဂ္ဂန္တော ဟောတိ၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ **သယမေဝ**-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ တိတ္ထိယော-သည်၊ ဘဝိသာမိ-အံ့၊ ဣတိ-**ဤသို့ကြံ၍**၊ ကုသစီရာဒီနိ-သမန်းမြက် အဝတ် အစရှိသည်တို့ကို၊ နိဝါသေတိ-အံ့၊ (သော)ပိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ တိတ္ထိယပဂ္ဂန္တော-သည်၊ ဟောတိယေဝ-သည်သာ၊ [တိတ္ထိယပဂ္ဂန္တက မဟုတ်သော်လည်း တိတ္ထိယပဂ္ဂန္တကနှင့် တူသောကြောင့် တိတ္ထိယပဂ္ဂန္တကဟု ခေါ်ရသည်၊] ပန-ကား၊ ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊ နဂ္ဂေါ-အဝတ်မဆီး အချည်းနှီးသည်၊ (ဟုတ္တာ) နှာယန္တော-ရေချိုးစဉ်၊ အတ္တာနံ-ကို၊ ဩလောကေတ္တာ-ငုံ့ကြည့်၍၊ မေ-၏၊ အာဇီဝကဘာဝေါ-အာဇီဝက၏အဖြစ်သည်၊ သောဘတိ-တင့်တယ်၏၊ အာဇီဝကော-သည်၊ ဘဝိသာမိ-အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကာသာယာနိ-တို့ကို၊ အနာဒါယ-မယူမူ၍၊ နဂ္ဂေါ၀-အဝတ်မဆီး အချည်းနှီးသာလျှင်၊ အာဇီဝကာနံ-အာဇီဝကတို့၏၊ ဥပဿယံ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ (သော-သည်၊) ပဒေါရေ ပဒေါရေ ဒုက္ခဋ္ဌ(ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ အသ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ **အန္တရာမဂ္ဂေ**-၌၊ ဟိရောတ္တပ္ပံ-အရှက်အကြောက်သည်၊ သစေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အံ့၊ **ဒုက္ကဋာနိ**-တို့ကို၊ ဒေသေတ္တာ-ဒေသနာပြော၍၊ မုစ္စတိ-တိတ္ထိယပဂ္ဂန္တကအဖြစ်မှ လွတ်၏၊ တေသံ-ထိုအာဇီဝကတို့၏၊ ဥပဿယံ-သို့၊ ဂန္တွာပိ-ရောက်၍လည်း၊ တေဟိ-ထိုအာဇီဝကတို့သည်၊ သြဝဒိတော-ဆုံးမအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ-ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တနာ-ကိုယ်တိုင်၊ (ဒိသွာ)ဝါ-မြင်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဣမေသံ-ဤအာဇီဝကတို့၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-သည်၊ အတိဒုက္ခာ-အလွန်ခက်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ နိဝတ္တန္တောပိ-ပြန်နစ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ မုစ္စတိယေဝ-တိတ္ထိယပဂ္ဂန္တက အဖြစ်မှ လွတ်သည်သာ၊ (ဒုက္ကဋ်များကိုကား ဒေသနာပြောရဦးမည်။)

ပန-ကား၊ တုမှာကံ-တို့၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ-၌၊ ဥက္ကဋ္ဌ-အမြတ်ဆုံးသည်၊ ကိं-အဘယ်နည်း?၊ ဣတိ-သို့၊ ပုစ္ဆိတ္တာ-၍၊ ကေသမဿုလုဉ္စနာဒီနိ-ဆံပင်,မုတ်ဆိတ်တို့ကို နုတ်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်၊ (မရိတ်ဘဲ နုတ်ခြင်းအစရှိသည်တို့သည်၊) (ဥက္ကဋ္ဌ-တည်း၊) ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဧကကေသမ္ပိ-ဆံပင်တစ်ပင်ကိုလည်း၊ သစေ လုဉ္စာပေတိ-အကယ်၍ နုတ်စေအံ့၊ ဥက္ကဋ္ဌိကပ္ပဓာနာဒီနိ-ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ တရားအားထုတ်ခြင်း အစရှိကုန်သော၊ ဝတ္တာနိ ဝါ-ကျင့်ဝတ်တို့ကိုမူလည်း၊ (သစေ)အာဒိယတိ-အကယ်၍ယူအံ့၊ မောရပိဉ္ဆာဒီနိ ဝါ-

ဥဒေါင်းမြီးစည်း အစရှိသည်တို့ကိုမူလည်း၊ (သစေ) နိဝါသေတိ-အံ့၊ တေသံ-ထိုအာဇီဝကတို့၏၊ လိင်္ဂ-ကို၊ (သစေ) ဂဏှာတိ-အံ့၊ အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ဤအာဇီဝက တို့၏ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သည်၊ သေဋ္ဌာ-မြတ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ သေဋ္ဌဘာဝ ဝါ-မြတ်သည်၏အဖြစ်သို့မူလည်း၊ (သစေ) ဥပဂစ္ဆတိ-အကယ်၍ ကပ်ရောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) နှ မုစ္စတိ-တိတ္ထိယပဏ္ဏန္တကအဖြစ်မှ မလွတ်၊ တိတ္ထိယပဏ္ဏန္တကော ဟောတိ၊ (နှ မုစ္စတိကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ပန-ဆက်၊ မေ-၏၊ တိတ္ထိယပဗ္ဗဇ္ဇာ-တိတ္ထိရဟန်းအဖြစ်သည်၊ သောဘတိ နု ခေါ-သလော၊ နှ သောဘတိ နု ခေါ-သလော၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိမံသနတ္ထံ-ငှာ၊ ကုသစိရာဒီနိ ဝါ-တို့ကိုမူလည်း၊ သစေ နိဝါသေတိ-အံ့၊ ဧဋ္ဌိ ဝါ-ဆံကျစ်ကိုမူလည်း၊ ဗန္ဓတိ-ထုံးဖွဲ့အံ့၊ ခါရိကာဒေ ဝါ-ပရိက္ခရာတို့ကို ထမ်းကြောင်းဖြစ်သော ထမ်းပိုးကိုမူလည်း၊ အာဒိယတိ-အံ့၊ ယာဝ-လောက်၊ နှ သမ္ဘဋ္ဌတိ-လက်မခံသေး၊ တာဝ-ထိုသို့ လက်မခံသေးသမျှ၊ နံ-ထိုစုံစမ်းသော ရဟန်းကို၊ လဒ္ဓိ-အယူသည်၊ ရက္ခတိ-စောင့်ရှောက်သေး၏၊ (ရဟန်းအဖြစ်မှ စောင့်ရှောက်သေး၏၊) သမ္ဘဋ္ဌိတမတ္တေ-လက်ခံအပ်ပြီးကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ တိတ္ထိယပဏ္ဏန္တကော ဟောတိ၊ ပန-ကား၊ အစ္ဆိန္နစီဝရော-လုယူအပ်သော သင်္ကန်းရှိသော ရဟန်းသည်၊ ကုသစိရာဒီနိ-တို့ကို၊ နိဝါသေန္တော ဝါ-ဝတ်သော်လည်းကောင်း၊ ရာဇဘယာဒီဟိ-မင်းဘေးအစရှိသည်တို့ကြောင့်(အာဒိဖြင့် ဒုဗ္ဘိက္ခဘယ, ကန္တာရဘယ စသည်ကိုယူ၊) တိတ္ထိယလိင်္ဂ-ကို၊ ဂဏှန္တော ဝါ-ယူသော်လည်းကောင်း၊ လဒ္ဓိယာ-၏၊ အဘာဝေန-မရှိခြင်းကြောင့်၊ တိတ္ထိယ ပဏ္ဏန္တကော-သည်၊ နေဝ ဟောတိ-မဖြစ်သည်သာ။

စ-ဆက်၊ အယံ တိတ္ထိယပဏ္ဏန္တကော နာမ-မည်သည်ကို၊ ဥပသမ္ပန္နဘိက္ခုနာ-မြင့်မြတ်သူ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော ရဟန်းဖြင့်၊ ကထိတော-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သာမဏေရော-သည်၊ သလိင်္ဂေန-မိမိ၏ သာမဏေအသွင်ဖြင့်၊ တိတ္ထာယတနံ-တိတ္ထိတို့၏တည်ရာ ကျောင်းသို့၊ ဂတော-သွားသည်၊ (သမာနော)ပိ-သော်လည်း၊ ပုန-ဖန်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါ-ကိုလည်းကောင်း၊ လဘတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဂုရုန္ဒိယံ-၌၊ ဝုတ္တံ၊ ပန-ကား၊ ပုရိမော-ရှေးဦးဖြစ်သော၊ ထေယျသံဝါသကော-ကို၊ အနုပသမ္ပန္နေန-လူသာမဏေဖြင့်၊ ကထိတော-ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဥပသမ္ပန္နော-သည်၊ ကူဋဝဿ-ကောက်ကျစ်သောဝါကို၊ (မမှန်သောဝါကို၊) ဂဏှန္တော်ပိ-ရေတွက်ပါသော်လည်း၊ အသာမဏေ-သမဏ မဟုတ်သည်၊ နှ ဟောတိ-မဖြစ်၊ လိင်္ဂေ-မိမိအသွင်၌၊ သဉ္ဇာတော-သည်၊ (ဟုတ္တာ) ပါရာဇိက-သို့၊ အာပဇ္ဇိတ္တာ-ရောက်ပြီး၍၊ ဘိက္ခုဝဿာဒီနိ-တို့ကို၊ ဂဏှန္တော်ပိ-သော်လည်း၊ ထေယျသံဝါသကော နှ ဟောတိ၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။

တိတ္ထိယပဏ္ဏန္တကကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထုကထာ

၁၁၁။ နာဂယောနိယာ အဋ္ဌိယတိတိ ဇော-ဌ်(ဝိနိစ္ဆယော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သော-ထိုနဂါးသည်၊ ပဝတ္တိယံ-ပဝတ္တိအခါ၌၊ ကုသလဝိပါကေန-ကုသိုလ်၏ အကျိုးကြောင့်၊ ဒေဝသမ္ပတ္တိသဒိသံ-နတ်စည်းစိမ်နှင့်တူသော၊ ဣဿရိယသမ္ပတ္တိ-အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စည်းစိမ်ကို၊ ကိဉ္စာပိ အနုဘောတိ-အကယ်၍ကား ခံစားရပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ခံစားရပါသော်လည်း၊ အကုသလဝိပါက ပဋိသန္ဓိကသ-အကုသလဝိပါက်ဟူသော ပဋိသန္ဓေရှိသော၊ တသ-ထိုနဂါး၏၊ (**"နာဂသရီရံ ပါတုဘဝတိ"**ဌ် စပ်၊) သဏာတိယာ-တူသောဇာတ်ရှိသော နဂါးမဌ်၊ မေထုနပဋိသေဝနေ စ-မေထုန်မှီဝဲရာ အခါ၌လည်းကောင်း၊ ဝိသဋ္ဌနိဒ္ဒေါက္ကမနေ စ-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အိပ်ပျော်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ (လွတ်လွတ်လပ်လပ် အိပ်ပျော်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊) ဥဒကသဏ္ဌာရိကံ-ရေ၌ လှည့်လည်ရခြင်းရှိသော၊ မဏ္ဍူကဘက္ခံ-ဖားဟူသော အစာရှိသော၊ နာဂသရီရံ-နဂါး၏ကိုယ်သည်၊ ပါတုဘဝတိ-ထင်ရှားဖြစ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ သော-ထိုနဂါးကို၊ တာယ နာဂယောနိယာ-ထိုနဂါးမျိုးသည်၊ အဋ္ဌိယတိ-နှိပ်စက်အပ်သူကဲ့သို့ ပြုအပ်၏၊ [အဋ္ဌိယတိပုဒ်၏ အဖွင့်ကို တတိယပါရာဇိကဋ္ဌ ပြုခဲ့ပြီ၊] **ဟရာယတိ**တိ-ကား၊ လဇ္ဇတိ-ရှက်၏၊ (ဟရေ-လဇ္ဇာယဲ့ဓာတ်တည်း၊) **ဇိဂုစ္ဆတိ**တိ-ကား၊ အတ္တဘာဝံ-အတ္တဘောကို၊ ဇိဂုစ္ဆတိ-စက်ဆုပ်၏။

တသ ဘိက္ခုနော နိက္ခန္တေတိ-ကား၊ တသ္မိံ ဘိက္ခုသ္မိံ-ထိုရဟန်းသည်၊ နိက္ခန္တေ-ထွက်ပြီးလသော်၊ [သဝိဘတ် သတ္တမီအနက်ဌ သက်၊ ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ ကြ၊ တပစ္စည်း ကတ္တားဟော၊] အထ ဝါ-ထိုပြင် တစ်နည်းကား၊ တသ ဘိက္ခုနော-၏၊ နိက္ခမနေ-ထွက်ခြင်းကြောင့်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဤအလို နိက္ခန္တေ ဌ် တပစ္စည်း ဘောဟော၊] **ဝိသဋ္ဌော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ**တိ-ကား၊ တသ္မိံ-ထိုရဟန်းသည်၊ အနိက္ခန္တေ-မထွက်သေးမီ၊ ဝိသယရာဘယေန-ဖောက်ပြန်သော အသံကို ပြုမည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊(လန်၍အော်မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်၊) သတိ-သတိကို၊ အဝိသဋ္ဌတ္တာ-မစွန့်လွှတ်ဝဲ့ဘဲ၊ ကပိမိဒ္ဓဝသေနေဝ-မျောက်တို့၏ ငိုက်မြည်းခြင်းနှင့် တူသော ငိုက်မြည်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သာ၊ နိဒ္ဒါယန္တော-အိပ်လျက်၊ (တသ္မိံ-ထိုရဟန်းသည်၊) နိက္ခန္တေ-ထွက်ပြီးလသော်၊ သတိ-ကို၊ ဝိသဋ္ဌတ္တာ-စွန့်လွှတ်၍၊ ဝိသဋ္ဌော-စွန့်လွှတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်၊ နိရာသင်္ကော-ကင်းသော ယုံမှားခြင်းရှိသည်၊ (လန်၍ အော်လိမ့်မည်ဟု ယုံမှားခြင်းမရှိတော့သည်၊) (ဟုတ္တာ) မဟာနိဒ္ဒံ-ကြီးစွာသော အပ်ပျော်ခြင်းသို့၊ ပဋိပဇ္ဇိ-ရောက်ပြီ၊ **ဝိဿရမကာသိ**တိ-ကား၊ ဘယဝသေန-ကြောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သမဏသည်-မိမိ၏ ရဟန်းဟူသော အမှတ်သညာကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ဝိရူပံ-ဖောက်ပြန်သော၊ မဟာသဒ္ဒံ-ကျယ်စွာသော အသံကို၊ အကာသိ-ပြုပြီ၊ [ဝိကို ဝိရူပံဟု ဖွင့်သည်။]

တုမှေ ခေါတ္ထာတိ(ပဒဿ)–ဟူသောပုဒ်၏၊ တုမှေ ခေါ အတ္ထာတိ–ဟူ၍၊ (ပဒစ္ဆေဒေါ ကာတဗ္ဗော၊) အကာရဿ–အ အက္ခရာကို၊ လောပ်–ချေခြင်းကို၊ ကတ္တာ–၍၊ (သံဂီတိကာရေဟိ) ဝုတ္တံ–ပြီ၊ [**"ခွေတ္ထ"**ဟု မရှိစေရ၊ **"ခေါတ္ထ"**ဟုသာ ရှိရမည်။] တုမှေ နာဂါ–အသင်နဂါးတို့သည်၊ စျာနဝိပ္ပဿနာမဂ္ဂဖလာနံ–စျာန်ဝိပဿနာ မဂ်ဖိုလ်တို့၏၊ အဘာဗတ္တာ–မဖြစ်ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ–တရားသဖြင့် ဆုံးမရာဤသာသနာတော်၌၊ အဝိရဠ္ဍိဓမ္မာ–စည်ပင်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သည်၊ အတ္ထ–ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝိရဠ္ဍိဓမ္မာ–စည်ပင်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သည်၊ နှ ဘဝထ–မဖြစ်ကုန်၊ ဣတိ အယံ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ–ဤ တုမှေ ခေါတ္ထ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌၊ သခေါ်ပတ္ထော–အကျဉ်းချုပ်အနက်တည်း၊ **သဇာတိယာ**တိ–ကား၊ နာဂိယာ ဧဝ–နဂါးမ၌သာ၊ (မေထုန် ဓမ္မံ ပဋိသေဝတိ၌ စပ်၊) ယဒါ ပန–အကြင်အခါ၌ကား၊ မနုဿိတ္ထိအာဒိဘေဒါယ–လူမိန်းမ အစရှိသော အပြားရှိသော၊ အညဇာတိယာ–အခြားဇာတ်ရှိသော မိန်းမ၌၊ ပဋိသေဝတိ–မှီဝဲ၏၊ တဒါ–ထိုအခါ၌၊ ဒေဝပုတ္တော ဂိယ–နတ်သားကဲ့သို့၊ ဟောတိ–၏၊ စ–ဆက်၊ ဧတ္ထ–ဤဝတ္ထု၌၊ ပဝတ္တိယံ–ပဝတ္တိအခါ၌၊ အဘိဏှံ–မပြတ်၊ (များသော အားဖြင့်၊) သဘာဝပါတုကမ္မဒဿနဝသေန–ပင်ကိုသဘော၏ ထင်ရှားပုံကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒွေ ပစ္စယာတိ–ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပန–ဆက်၊ နာဂဿ–၏၊ ပဋိသန္ဓိကာလေ–ပဋိသန္ဓေနေရာအခါလည်းကောင်း၊ ဘစဇဟနကာလေ–အရေဟောင်းကို စွန့်ရာအခါလည်းကောင်း၊ (အရေလဲရာအခါလည်းကောင်း၊) သဇာတိယာ–တူသောဇာတ်ရှိသော နဂါးမ၌၊ မေထုနကာလေ–မေထုန်မှီဝဲရာအခါလည်းကောင်း၊ ဝိသဋ္ဌိနိဒ္ဒေါက္ကမနကာလေ–လွတ်လွတ်ကျတ်ကျတ် အိပ်ခြင်းသို့ သက်ရောက်ရာအခါလည်းကောင်း၊ စုတိကာလေ–စုတိရာအခါလည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ ပဋ္ဌသု–ငါးပါးကုန်သော၊ ကာလေသု–အခါတို့၌၊ သဘာဝပါတုကမ္မံ–ပင်ကိုသဘောကို ထင်စွာပြုခြင်းသည်၊ ဟောတိ–၏၊ [ဤငါးပါးတို့တွင် ပဋိသန္ဓိ စုတိကာလသည် တစ်ဘဝလျှင် တစ်ခါစီသာ ရှိ၏၊ ဘစဇဟနကာလလည်း တစ်ခါတစ်ရံ၌သာဖြစ်၏၊ သဇာတိမေထုနကာလဝိသဋ္ဌိနိဒ္ဒေါက္ကမနကာလကား မပြတ်မပြတ်ဖြစ်ရသည်၊ ထိုမပြတ်မပြတ်ဖြစ်ရာအခါကို ပြလိုမူ**"ဒွေပစ္စယာ"**ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူသည်။]

တိရစ္ဆာနဂတော ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထ–၌၊ နာဂေါ ဝါ–နဂါးသည်မူလည်း၊ ဟောတု–ဖြစ်စေ၊ သုပဏ္ဏောမာဏဝကာဒီနံ–ဂဠုန်လုလင် အစရှိသည်တို့တွင်၊ (လုလင်ယောင်ဆောင်လာသော ဂဠုန် အစရှိသည်တို့တွင်၊) အညတရော ဝါ–

နာဂိယာ ဧဝ။ ။သမာနာ+ဇာတိ ယဿာတိ သဇာတိ၊ သမာနကို သပြု၊ တူသောဇာတ်ရှိသူဟူသည် နဂါးမတည်း၊ ထို့ကြောင့် နာဂိယာဟုလည်းကောင်း, ဧဝတ္ထဖလ ရသင့်ရာ၌ **"သဗ္ဗဗဒံ သာဝေါရဏံ"**နှင့်အညီ ဧဝကို ထည့်၍လည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ ထိုဧဝ၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထကို ပြလိုမူ ယဒါ ပန စသည် မိန့်။

အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု-စေ၊) အန္တမသော-အထက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ (အောက်ဆုံးမဟုတ်, အထက်ဆုံးတည်း၊) သက္ကဲ ဒေဝရာဇာနံ-သိကြားနတ်မင်းကို၊ ဥပါဒါယ-အစပြု၍၊ ယော ကောစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ အမနုဿဇာတိယော-လူမဟုတ်သူ၏အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသူသည်၊ ဝါ-အမနုဿဇာတ်၌ ဖြစ်သူသည်၊ (ဟောတု-စေ၊) [အမနုဿဇာတိယံ ဇာတော အမနုဿဇာတိယော၊] သဗ္ဗောဝ-အလုံးစုံသော အမနုဿဇာတိယကိုသာ၊ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ-ဤတိရစ္ဆာနဂတော ဘိက္ခဝေဟူသော ပုဒ်၏ အနက်၌၊ တိရစ္ဆာနဂတောတိ-ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [**"တိရစ္ဆာနဂတော"** အရ ရိုးရာအားဖြင့် ဒုဂ္ဂတိဘုံသား အဟိတ်တိရစ္ဆာန်ကိုသာရသော်လည်း ဤနေရာ၌ ထိုစကားကို ဥပလက္ခဏာပြု၍ သုဂတိဘုံသား နတ်များကိုလည်း ယူရသည်၊] သော-ထို တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သူကို၊ နေဝ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော-မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့လည်း မရောက်စေထိုက်၊ နေ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော-ရှင်အဖြစ်သို့လည်း မရောက်စေထိုက်၊ ဥပသမ္ပန္နောပိ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသူကိုလည်း၊ နာသေတဗ္ဗော-အသွင်ကိုဖျက် လူထွက်စေထိုက်၏၊ ဣတိ-တည်း။

တိရစ္ဆာနဂတဝတ္ထုကထာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

****

မာတုဃာတကာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၂။ မာတုဃာတကာဒိဝတ္ထူသု-မာတုဃာတက အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ (အတ္ထော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) **နိက္ခန္တိ ကရေယျန္တိ**-ကား၊ နိက္ခမနံ နိဂမနံ-ထွက်မြောက်ခြင်းကို၊ အပဝါဟနံ-ကင်းခြင်းကို၊ ဝါ-ကုစားခြင်းကို၊ ကရေယုံ-ပြုရာပါအုံ့နည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [နိက္ခမနံဟု ဖွင့်သောကြောင့် နိက္ခန္တိ၌ တိပစ္စည်းဘောဟောဟု ကြံ့ရသည်၊ ထွက်မြောက်ခြင်းဟူသည် ထိုအပြစ်မှ ကင်းလွတ်အောင် နိဂုံးချုပ်ခြင်းတည်းဟု သိစေလိုရ၍ **"နိဂမနံ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ [အပဝါဟနံကို သာရတ္ထ၌ **"အပဂမနံ-ကင်းခြင်း"**ဟုလည်းကောင်း, **"ပတိကရဏံ-ကုစားခြင်း"**ဟုလည်းကောင်း, ဝိမတိ၌ **"သောဓနံ-သုတ်သင်ခြင်း"**ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်၏၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊] **မာတုဃာတကော ဘိက္ခဝေတိ** ဇဋ္ဌ-၌၊ ယေန-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်

သည်၊ မနုဿိတ္ထိဘူတာ-လူမိန်းမဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဇနိကာ-မိမိကိုဖြစ်စေတတ်သော၊

မနုဿိတ္ထိဘူတာ ဇနိကာ။ ။တိရစ္ဆာနာဒိ အမနုဿဇာတိတော မနုဿဇာတိကာနညေဝ ပုတ္တေသု မေတ္တာဒယောပိ တိက္ခဝိသဒါ ဟောန္တိ၊-(ဝိမတိ)၊ တိရစ္ဆာန်စသော အမနုဿဇာတ်ထက် မနုဿဇာတ်ရှိသူတို့မှာသာ သားသမီးတို့အပေါ်၌ မေတ္တာစသော တရားများ ထက်သန်၍ သန့်ရှင်းစွာ ရှိကြ၏၊ ထို့ကြောင့် မနုဿလူတို့ (လူဇာတ်ရှိသော အမိရင်း)ကို သတ်မှ -သာ၍ အပြစ်ကြီးသည်၊ [ဇနေတိ-မိမိကို ဖြစ်စေတတ်၏, မွေးဖွားတတ်၏၊ ဣတိ ဇနိကာ (အမိရင်း)။]

ဝါ–အရင်းဖြစ်သော၊ မာတာ–အမိကို၊ သယမ္ဘို–ကိုယ်တိုင်လည်း၊ မနုဿဇာတိကေ နေဝ–လူဇာတ်ရှိသောသူသည်သာလျှင်၊ သတာ–ဖြစ်လျက်၊ သဒ္ဓိစ္စ–လူဟုသိသော သညာနှင့်တကွ သတ်လိုသော စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ ဇီဝိတာ–ဇီဝိတိန္ဒြေမှ၊ ဝေါရောပိတာ–ခွင်းအပ်ပြီ၊ [မနုဿဇာတိကေနေဝ နောက်၌ သတာ–ဟု အချို့စာ ရှိ၏၊ သတာတိ သန္ဓေန ဟု ယောဇနာဖွင့်သောကြောင့် ရှေးပါ၌ပင် ဖြစ်ဟန်တူသည်၊] အယं–ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အာနန္တရိယေန–စုတိ၏အခြားမဲ့ အကျိုးခ်ဉ်ယှဉ်သော၊ မာတုဃာတကကမ္မေန–မာတုဃာတကကံအားဖြင့်၊ မာတုဃာတကော–အမိကို သတ်သူမည်၏၊ ဇေတသ–ဤမာတုဃာတက၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ–ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပဒါ စ–ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိက္ခိတ္တာ–ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။

ပန–ကား၊ ယေန–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မနုဿိတ္ထိဘူတာ–သည်၊ (သမာနာ)ပိ–သော်လည်း၊ အဇနိကာ–မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သူ မဟုတ်သော၊ ဝါ–အရင်းမဟုတ်သော၊ ပေါသာဝနိကာ–မွေးမြူစေအပ်သော(မွေးစားသော)၊ မာတာ ဝါ–အမိကိုသော်လည်းကောင်း၊ မဟာမာတာ ဝါ–အမိကြီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အဒေါ်ကြီးကိုသော်လည်းကောင်း၊ စူဠမာတာ ဝါ–အဖိလေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အဒေါ်လေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဇနိကာ–မိမိကိုဖြစ်စေတတ်သည်၊ (သမာနာ)ပိ–

မှတ်ချက်။ ။ ဇနိကာပါ၌ဖြင့် ပေါသာဝနိကာ(မွေးစားသော) အမိကို တားမြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် နောက်၌**"အဇနိကာ ပေါသာဝနိကာ:ပေ၊ နစ အာနန္တရိကော ဟောတိ"** ဟု မိန့်သည်၊ ပေါသာဝနိကာ၌ ပုသဓာတ်–ဏာပေပစ္စည်း, အနီယပစ္စည်းဖြင့် **"ပေါသာပီယတေ–မွေးမြူစေအပ်၏၊ ဣတိ ပေါသာပနီယာ"**ဟု ဖြစ်ပြီးမှ ပ–ကို ဝ–ပြု၊ နီ–ဤ ရဿပြု၊ ယ–ကို က–ပြုဟု ကြံသင့်၏၊ ယောဇနာ၌ကား **"ပေါသေတိ ဝမေတီတိ ပေါသာဝနိယာ"**ဟု ကတ္တာသာဓပြု၏၊ ပုသဓာတ်၏ ဝဗုနအနက်ကို ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ မတွေ့ရ။

မနုဿဇာတိကေနေဝ။ ။ ယထာမနုဿာနညေဝ ကုသလပ္ပဝတ္တိတိကၠဝိသဒါ၊ ဧဝံ အကုသလပ္ပဝတ္တိပိတိ အာဟ သယမ္ဘို မနုဿဇာတိကေနေဝါတိအာဒိ၊–(ဝိမတိ)၊ လူဇာတ်ရှိသူတို့မှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ရာ၌ လောကုတ္တရာကုသိုလ်တိုင်အောင် ထက်မြက်သန့်ရှင်းသကဲ့သို့ အကုသိုလ်ဖြစ်ရာ၌လည်း ထက်မြက်၏၊ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင် လူအဖြစ်ဖြင့် သတ်မှ အာနန္တရိယကံထိုက်သည်။

အာနန္တရိယေန၊ပေ၊ ကမ္မေန။ ။ အနန္တရသဒ္ဒါသည် စုတိ၏အခြားမဲ့ကာလကို ဟောဆော်လည်း ဌာနုပစာရအားဖြင့် ထိုကာလ၌ဖြစ်သော ၎င်း ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ယူရသည်၊ အနန္တရေ–စုတိ၏အခြားမဲ့ဖြစ်သော အကျိုး၌၊ နိယုတ္တံ–(အကျိုးပေးသော အားဖြင့်)ယှဉ်သောကံတည်း၊ အာနန္တရိယံ (ကံ)၊ [စုတိအနန္တရံ နိရယေ ပဋိသန္ဓိဖလံ အနန္တရံ နာမ၊ တသ္မိံ အနန္တရေ (ဇနကတ္တေန) နိယုတ္တံ အာနန္တရိယံ၊–ဝိမတိ၊] **"အာနန္တရိကံ"**ဟု ဏိကပစ္စည်းဖြင့် ပြီးပြီးနောက် ကကို ယပြု၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ရာ၌ ဤအတိုင်း ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ **"အာနန္တရိကော"**ဟု ဖြစ်၏။

ဖြစ်ပြန်ပါသော်လည်း၊ နှ မနုဿိတဘူတာ–လူမိန်းမ မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ မာတာ ဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဃာတိတာ–သတ်အပ်ပြီ၊ တဿ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ–ကို၊ နှ ဝါရိတာ–တားမြစ်တော်မမူအပ်၊ အာနန္တရိကော စ–စုတိ၏အခြားမဲ့၌ ယှဉ်သူသည်လည်း၊ ဝါ–အာနန္တရိယကံထိုက်သူသည်လည်း၊ နှ ဟောတိ၊ ယေန–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ တိရစ္ဆာနဘူတေသု–တိရစ္ဆာန်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) မနုဿိတ္ထိဘူတာ–သော၊ မာတာ–ကို၊ ဃာတိတာ–ပြီ၊ သောပိ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အာနန္တရိကော–သည်၊ နှ ဟောတိ၊ ပန–ထိုသိုပင် အာနန္တရိယကံ မထိုက်ပါသော်လည်း၊ အဿ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တိရစ္ဆာနဂတတ္တာ–တိရစ္ဆာန်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ–ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ–ပြီ၊ သေသံ–ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနမေဝ–ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်သာ။

ပိတုဃာတကေပိ–ပိတုဃာတကပုဂ္ဂိုလ်၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော–တည်း၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း)ဟိ–ချဲ့၊ ဝေသိယာ–ပြည့်တန်ဆာမ၏၊ ပုတ္တော–သည်၊ သစေပိ ဟောတိ–အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့၊ [**"ဝေသိယာ ပုတ္တောတိ ဥပလက္ခဏမတ္တံ၊ ကုလိတ္ထိယာ အတိစာရိနိယာ ပုတ္တောပိ အတ္တနော ပိတရံ အဇာနိတ္တာ ယာတေန္တော ပိတုဃာတကောဝ ဟောတိ"**၊–ဝိမတိ၊] အယံ–ဤသူသည်၊ မေ–၏၊ ပိတာ–အဘတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ (သစေပိ) နှ ဇာနာတိ–အကယ်၍မူလည်း မသိစေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ–သော်လည်း၊) ယဿ–အကြင်သူ၏၊ သမ္ဘဝေန–သုက်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တော–ဖြစ်ပြီ၊ (အချို့စာ၌ နိဗ္ဗတ္တောနောင် **"ပိတာ"**ဟုရှိ၏၊ ပိုဟန် တူသည်၊] သော–ထိုသူ့ကို၊ အနေန–ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဃာတိတော–သတ်အပ်သည်၊ စေ (ဟောတိ – အံ့၊ ဧဝံသတိ, သော – ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ပိတုဃာတကောတ္တေဝ–က ဟူ၍သာ၊ သခ်ၣ–ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ–ရောက်၏၊ အာနန္တရိယဥ္စ–သို့လည်း၊ ဖုသတိ–ထိရောက်၏။

၁၁၄။ အရဟန္တဃာတကောပိ–ရဟန္တာသတ်သူကိုလည်း၊ မနုဿအရဟန္တ ဝသေနေဝ–လူရဟန္တာ၏အစွမ်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏၊ ဟိ–မှန်၊ မနုဿဇာတိယံ–လူဇာတ်၌ဖြစ်သော၊ [မနုဿဇာတိယံ+ဇာတော, မနုဿဇာတိယော၊ ဇာတအနက် ဣယပစ္စည်း၊] (တစ်နည်း) မနုဿဇာတိကံ–လူဇာတ်ရှိသော၊ [မနုဿဇာတိ+အဿ အတ္ထိတိ မနုဿဇာတိကော၊ အဿတ္ထိအနက်၌ ဏိကပစ္စည်း၊] အန္တမသော–အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ အပဗ္ဗဇိတမ္ပိ–ရဟန်း မဟုတ်သူလည်းဖြစ်သော၊ ခိဏာသဝံ–ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိသော၊ ဒါရကံ ဝါ–ကလေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒါရိကံ ဝါ–ကလေးမကိုသော်လည်းကောင်း၊ သဠိစ္စ–၍၊ ဇီဝိတာ–မှ၊ ဝေါရောပေန္တော–ခွင်းလသော်၊ အရဟန္တဃာတကောဝ–က သည်သာ၊ ဟောတိ၊ အာနန္တရိယဥ္စ–သို့လည်း၊ ဖုသတိ–၏၊ အဿ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ–ကိုလည်း၊ ဝါရိတာ–ပြီ။

ပန–ကား၊ အမနုဿဇာတိကံ–အမနုဿဇာတ်ရှိသော၊ (လူနှင့်တူသော နတ်ဇာတ်ရှိသော၊) အရဟန္တံ ဝါ–ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ မနုဿဇာတိကံ–သော၊ အဝသေသံ–ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှ ကြွင်းသော၊ အရိယပုဂ္ဂလံ ဝါ–အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ယာတေတွာ–သတ်၍၊ ဝါ–သတ်ခြင်းကြောင့်၊ အာနန္တရိယော–သည်၊ နု ဟောတိ၊ အသေ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဗ္ဗဇိတပိ–ကိုလည်း၊ နု ဝါရိတာ–အပ်၊ ပန–ထိုသို့ပင် မတားမြစ်အပ်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ–ကံသည်၊ ဗလဝံ–အားရှိသည်၊ ဟောတိ၊ တိရစ္ဆာနော–တိရစ္ဆာန်သည်၊ (ဟုတွာ) မနုဿအရဟန္တမ္ပိ–လူရဟန္တာကိုလည်း၊ ယာတေတွာ–၍၊ ဝါ–ကြောင့်၊ အာနန္တရိယော နု ဟောတိ၊ ပန–ထိုသို့ပင် အာနန္တရိယကံ မထိုက်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ–ကံသည်၊ ဘာရိယံ–ဝန်လေး၏၊ ဣတိ အယံ–ကား၊ ဧတ္ထ–ဤ မာတုယာတကော ဘိက္ခဝေ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော–တည်း။

တေ ဝေဝယ သြနိယန္တိတိ–ကား၊ ဝေ ဣတ္ထာယ–သတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ သြနိယန္တိ–ထုတ်ဆောင်အပ်ကုန်၏၊ မာရေတုံ–သတ်ခြင်းငှာ၊ နိယန္တိ–ဆောင်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [**"နိယန္တိ"**ဟု ဖွင့်သောကြောင့် **သြနိယန္တိ"**၌ သြ အနက်မရှိဟု ကြံပါ၊] ပန–ဆက်၊ ပါဠိယံ–ပါဠိတော်၌၊ **သစာ စ မယန္တိ**–ဟူသော၊ ယံ–အကြင်စကားကို၊ (ဘိက္ခုဟိ–ခိုးသူရဟန်းတို့သည်၊) ဝုတ္တံ–ပြီ၊တသ–ထိုစကား၏၊ သစေ မယန္တိ–ဟူ၍၊ အယမေဝတ္ထော–ဤအနက်သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဟိ–မှန်၊ သစေတိ–ဟူ၍၊ ဝတ္တဗ္ဗေ–ဆိုထိုက်လျက်၊ ဧတ္ထ–ဤပါဠိရပ်၌၊ သစာ စ ဣတိ–သစာ စ ဟူ၍၊ အယံ နိပါတော–ဤနိပါတ်ကို၊ ဝုတ္တော–ပြီ၊ [ပါဠိသုံးကိုနားမလည်သောကြောင့် **"သစေ မယံ"**သုံးရမည့်နေရာ၌၊ **"သစာ စ မယံ"**ဟု သုံးထားသည် ဟူလို၊] ဝါ–တစ်နည်း၊ သစေ စ ဣစ္ဆေဝ–ဟူ၍သာ၊ ပါဌော–ပါဠိတော်ပါ၌သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တတ္ထ–ထိုပါဠိတော်ပါ၌၌၊ သစေတိ–သစေဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ သမ္ဘာဝနတ္ထေ–သမ္ဘာဝနာအနက်၌၊ (ပဝတ္တော) နိပါတော–နိပါတ်တည်း၊ စ ဣတိ–ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ပဒပူရဏမတ္တေ–ပုဒ်၏ပြည့်ကြောင်းမျှ၌၊(ပဝတ္တော–သော၊ နိပါတော–တည်း၊) သစဒ္ဓေ မယန္တိပိ–ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော–သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသ–ထို၌၏၏၊ သစေ အဒ္ဓမယန္တိ–ဟူသော၊ အတ္ထော (ဟောတိ)။

၁၁၅။ ဘိက္ခုနိဒ္ဒသကော ဘိက္ခဝေတိ ဧတ္ထ–၌၊ ယော–အကြင်သူသည်၊ ပကတတ္တံ–ပကတတ်ဖြစ်သော၊ ဝါ–ပင်ကို သီလဟူသော သဘောရှိသော၊[ပကတိ+အတ္တာ, သဘာဝေါသီလံ+ယဿာတိ ပကတတ္တာ၊] ဘိက္ခုနိ–ကို၊ တိဏ္ဏံ–သုံးပါးကုန်သော၊ မဂ္ဂါနံ–မဂ်တို့တွင်၊ အညတရသ္မိံ–တစ်ပါးပါးသော မဂ်၌၊ ဒိဋ္ဌေတိ–ဖျက်ဆီး၏၊ အယံ–ဤသူသည်၊ ဘိက္ခုနိဒ္ဒသကော နာမ–ဘိက္ခုနိဒ္ဒသက မည်၏၊ ဝါ–ဘိက္ခုနီကို ဖျက်ဆီးတတ်သူ မည်၏၊ ဧတသ–ဤသူ၏၊ပေ၊ ဝါရိတာ–ပြီ၊

ပန–ကား၊ ယော–အကြောင်သူသည်၊ ကာယသံသဂ္ဂေန–ကာယသံသဂ္ဂဖြင့်၊ သီလ ဝိနာသံ–သီလ၏ ပျက်စီးခြင်းသို့၊ ပါပေတိ–ရောက်စေ၏၊ တဿ–ထိုသူ၏ ၊ပေ၊ နု ဝါရိတာ၊ [ဘိက္ခုနီသည် ကာယသံသဂ္ဂပြု၍ သာယာလျှင် ပါရာဇိကကျ၏၊ ထို့ကြောင့် **"သီလဝိနာသံ ပါပေတိ"**ဟု မိန့်သည်၊] ဗလက္ကာရေန–အားကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့်၊ ဝါ–အနိုင်အထက် နှိပ်စက်ခြင်းဖြင့်၊ သြဒါတဝတ္ထဝသနံ–ဖြူသောအဝတ်ကို **ဝတ်**ခြင်းရှိသူကို၊ ကတ္တာ–ပြု၍၊ (အဝတ်ဖြူကို အတင်းလဲခိုင်း၍၊) အနိစ္ဆမာနံယေဝ–**အလိုမရှိ**သော ဘိက္ခုနီကိုပင်၊ ဒုသေန္တောပိ–ဖျက်ဆီ သောယောက်ျား သည်လည်း၊ ဘိက္ခုနိဒုသကောယေဝ–သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဝန–ဆက်၊ ဗလက္ကာရေန–ဖြင့်၊ သြဒါတဝတ္ထဝသနံ–ကို၊ ကတ္တာ–ပြု၍၊ ဣစ္ဆမာနံ–အလိုရှိသော ဘိက္ခုနီကို၊ ဒုသေန္တော–ဖျက်ဆီးသော ယောက်ျားသည်၊ ဘိက္ခုနိဒုသကော နု ဟောတိ၊ ကသ္မာ–အဘယ်ကြောင့်နည်း?၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဂိဟိဘာဝေ–လူ့အဖြစ်ကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတမတ္တေယေဝ–လက်ခံအပ်ကာမျှဖြစ်သော်သာလျှင်၊ သာ–ထို ဘိက္ခုနီသည်၊ အဘိက္ခုနီ–ဘိက္ခုနီ မဟုတ်တော့သည်၊ ဟောတိ၊ (တသ္မာ–ထို့ကြောင့်တည်း၊) [လူ့အဝတ်ကို သာယာလျှင် ဘိက္ခုနီမဟုတ်, ပါရာဇိက ကျပြီးဖြစ်သောကြောင့် တည်း၊] ပန–ကား၊ သကိ–တစ်ကြိမ်၊ သီလဝိပတ္တိ–သီလပျက်ပြီးသော ဘိက္ခုနီကို၊ ပစ္ဆာ–နောက်မှ၊ ဒုသေန္တော–ဖျက်ဆီးသော ယောက်ျားသည်လည်းကောင်း၊ သိက္ခမာန သာမဏေရီသု–သိက္ခမာန်သာမဏေမတို့၌၊ ဝိပတ္တိပဋ္ဌေန္တော စ–ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျင့်သော် ယောက်ျားသည်လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနိဒုသကော နေဝ ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ ဥပသမ္ပဒမ္ပိ, လဘတိ။

သံဃဘေဒကော ဘိက္ခုတေတိ ဇတ္ထ–၌၊ ယော–အကြောင်ရဟန်းသည်၊ ဒေဝဒတ္တော ဝိယ–**အရှင်ဒေဝဒတ်**ကဲ့သို့၊ သာသနံ–ကို၊ ဥဒ္ဒမ္မံ–ထွက်သွားသော ဓမ္မရှိသည်ကို၊ ဝါ–တရားမှ ထွက်သွားအောင်၊ ဥဗ္ဗိနယံ–ထွက်သွားသော ဝိနည်းရှိသည်ကို၊ ဝါ–ဝိနည်းမှထွက်သွားအောင်၊ ကတ္တာ–ပြု၍၊ [ဥဒ္ဒမ္မံ–ဥဗ္ဗိနယံတို့၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ယောဇနာ၌ကား ဥကို ဝိရဟိတ အနက်ဟော ကြ၍ **"ဥဒ္ဒမ္မန္တိ ဓမ္မတော ဝိရဟိတံ၊ ဥဗ္ဗိနယန္တိ ဝိနယတော ဝိရဟိတံ"**ဟု ဖွင့်လေသည်၊] စတုန်–နှစ်သော၊ ကမ္မာနံ–တို့တွင်၊ အညတရဝသေန–တစ်ပါးပါး သောကံ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သံဃံ–ကို၊ ဘိန္ဒတိ–ခွဲ၏၊ အယံ–ဤရဟန်းသည်၊ သံဃဘေဒကော နာမ–က မည်၏၊ ဝါ–သံဃာကို သင်းခွဲသောရဟန်း မည်၏၊ ဇတသ–ဤသံဃဘေဒက၏၊ ပဗ္ဗာဇာ စ ဥပသမ္ပဒါ စ, ဝါရိတာ–ပြီ။

လောဟိတုပ္ပာဒကော ဘိက္ခုတေတိ ဏ္ဍောပိ–၌လည်း၊ ယော–အကြောင်ပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ ဒေဝဒတ္တောဝိယ–ကဲ့သို့၊ ဒုဋ္ဌစိတ္တေန–ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သောစိတ်ဖြင့်၊ ဝဓကစိတ္တေန–သတ်ကြောင်းစိတ်ဖြင့်၊ ဝါ–သတ်တတ်သူ၏ စိတ်ဖြင့်၊ (ဒုဋ္ဌစိတ္တေနကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) တထာဂတသ–၏၊ ဇီဝမာနကသရီရေ–အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သော

ကိုယ်တော်၌၊ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ-ယင်ငယ်သည်၊ ပိဝနကမတ္တမ္ပိ-သောက်အပ်လောက်ရုံမျှလည်းဖြစ်သော၊ လောဟိတံ-သွေးကို၊ ဥပ္ပာဒေတိ-ဖြစ်စေ၏၊ အယံ-ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လောဟိတုပ္ပာဒကော နာမ-က မည်၏၊ ဝါ-သွေးကို ဖြစ်စေတတ်သူ မည်၏၊ ဧတသ-ဤပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပေ၊ ဝါရိတာ၊ ပန-ဆက်၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရောဂဋ္ဌပသမနတ္ထံ-ရောဂါ၏ ငြိမ်းပျောက်ခြင်းအကျိုး ငှာ၊ ဧဝကော ဝိယ-**အရှင်ဧဝကကဲ့သို့**၊ သတ္ထေန-ဓားဖြင့်၊ ဖာလေတွာ-ခွဲ၍၊ ပူတိမံသဉ္စ-ပုပ်သောအသားကိုလည်းကောင်း၊ လောဟိတဉ္စ-သွေးကိုလည်းကောင်း၊ နီဟရိတွာ-ထုတ်၍၊ ဖာသုံ-ချမ်းသာအောင်၊ ကရောတိ-၏၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဗဟုံ-များစွာ၊ ပုညံ-ကောင်းမှုကို၊ ပသဝတိ-ပွားစေ၏၊ ဣတိ-**အပြီး**တည်း။

ဥဘတောဗျူဟနကဝတ္ထုကထာ

ဘ၁၆။ **ဥဘတောဗျူဟနကော ဘိက္ခဝေတိ**-ကား၊ အသ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တပ္ပဘဒနကမ္မတော စ-မိန်းမနိမိတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံလည်းဖြစ်သော၊ ပုရိသနိမိတ္တပ္ပဘဒနကမ္မတော စ-ယောကျ်ားနိမိတ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံလည်းဖြစ်သော၊ ဥဘတော-နှစ်ပါးစုံသောကံကြောင့်၊ ဗျူဟံ-ဗျည်းသည်၊ ဝါ-နိမိတ်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊(သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) **ဥဘတောဗျူဟနကော**-က မည်၏၊ [ဥဘတောဗျူဟနမသ အတ္ထိတိ ဥဘတောဗျူဟနကောတိ ဣမိနာ အသမာနာဓိကရဏာ ဝိသယော ဗာဟိရတ္ထသမာသောယံ၊ ပုရိမပဒေ စ ဝိဘတ္တိ အလောပေါ၊ ဒဿတိ၊ (တောပစ္စည်း မကျေခြင်းကို ဝိဘတ္တိအလောပဟုဆိုသည်၊) **"ဥဘတောဗျူဟံ အသ အတ္ထိတိ ဥဘတောဗျူဟနကော"**သာ လိုရင်းတည်း၊ **ဣတ္ထိနိမိတ္တပ္ပဘဒနကမ္မတော, ပုရိသနိမိတ္တပ္ပဘဒနကမ္မတော"**တို့ကား **"ဥဘတော"**၏ သရုပ်ကိုပြသော စကားတည်း။]

ကရောတီတိ-ကား၊ ပုရိသနိမိတ္တေန-ယောကျ်ားနိမိတ်ဖြင့်၊ ဣတ္ထိသု-တို့၌၊ မေထုနဝိတိက္ကမံ-မေထုန်ကျူးလွန်မှုကို၊ ကရောတိ-၏၊ **ကာရာပေတီ**တိ-ကား၊ ပရံ-သူတစ်ပါးကို၊ သမာဒါပေတွာ-ဆောက်တည်စေ၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တေ-၌၊ ကာရာပေတိ-ပြုစေ၏၊ သော-ထိုဥဘတောဗျည်းသည်၊ ဣတ္ထိဥဘတောဗျူဟနကော-မိန်းမဥဘတောဗျည်းလည်းကောင်း၊ ပုရိသဥဘတောဗျူဟနကော-ယောကျ်ားဥဘတောဗျည်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒုဝိဓော-နှစ်ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ၊[ဣတ္ထိဘာဝေနလက္ခိတော ဥဘတောဗျူဟနကော ဣတ္ထိဥဘတောဗျူဟနကော၊] တတ္ထ-ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်၊ ဣတ္ထိဥဘတောဗျူဟနကသ-၏၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ-သည်၊ ပါကဋံ-ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပုရိသနိမိတ္တံ-သည်၊ ပဋိစ္ဆန္နံ-ဖုံးကွယ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ပုရိသဥဘတောဗျူဟနကသ-၏၊ ပုရိသနိမိတ္တံ-သည်၊ ပါကဋံ-သည်၊

(ဟောတိ)၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ–သည်၊ ပဋိစ္ဆန္နံ (ဟောတိ)၊ ဣတ္ထိဥာဏတောဗျဥ္ဇနကဿ–၏၊ ဣတ္ထိသု–တို့၌၊ ပုရိသတ္တံ–ယောကျ်ား၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ–ယောကျ်ားကိစ္စကို၊ ကရောန္တသ–ပြုလသော်၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တံ–သည်၊ ပဋိစ္ဆန္နံ (ဟောတိ)၊ ပုရိသနိမိတ္တံ ပါကဋံ (ဟောတိ)၊ ပုရိသဥာဏတောဗျဥ္ဇနကဿ–၏၊ ပုရိသာနံ–တို့၏၊ ဣတ္ထိဘာဝံ–မိန်းမ၏အဖြစ်သို့၊ ဝါ–မိန်းမကိစ္စသို့၊ ဥပဂစ္ဆန္တသ–ကပ်ရောက်လသော်၊ပေ၊ ပါကဋံ ဟောတိ၊ ဣတ္ထိဥာဏတောဗျဥ္ဇနကော–သည်၊ သယဉ္စ–ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ဂဗ္ဘံ–ကိုယ်ဝန်ကို၊ ဂဏှာတိ–ယူနိုင်၏၊ ပရဉ္စ–သူတစ်ပါးကိုလည်း၊ (ဂဗ္ဘံ–ကို၊) ဂဏှာပေတိ–ယူစေနိုင်၏၊ ပန–ကား၊ ပုရိသဥာဏတောဗျဥ္ဇနကော–သည်၊ သယံ–ကိုယ်တိုင်၊ (ဂဗ္ဘံ) နဂဏှာတိ–မယူနိုင်၊ ပရံ–ကို၊ ဂဏှာပေတိ–၏၊ ဣတိ ဣဒံ–ဤသည်ကား၊ ဧတေသံ–ဤဥာဏတောဗျည်းတို့၏၊ နာနာကရဏံ–အသီးအခြား ပြုကြောင်း အထူးတည်း။

ပန–ဝါဒန္တရကား၊ ကုရန္ဒိယံ–၌၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ (ကိံ?) ပဋိသန္ဓိယံ–ပဋိသန္ဓေ အခါ၌၊ ပုရိသလိင်္ဂံ–ယောကျ်ားအသွင်သည်၊ ယဒိ(ဟောတိ–အုံ၊ ဧဝံသတိ၊) ပဝတ္တေ–ပဝတ္တိအခါ၌၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ–မိန်းမအသွင်သည်၊ နိဗ္ဗတ္တတိ–ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓိယံ–၌၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ–သည်၊ ယဒိ(ဟောတိ–အုံ၊ ဧဝံသတိ၊) ပဝတ္တေ–၌၊ ပုရိသလိင်္ဂံ–သည်၊ နိဗ္ဗတ္တတိ–ဖြစ်၏။ ဣတိ–သို့၊ (ဝုတ္တံ)၊ တတ္ထ–ထိုစကားရပ်၌၊ ဝိစာရဏာဣဟမော-စိစစ်ပုံအစဉ်ကို၊ ဝိတ္ထာရတော–အကျယ်အားဖြင့်၊ အဋ္ဌသာလိနိယာ–အဋ္ဌသာလိနီ မည်သော၊ ဓမ္မသင်္ဂဟဋ္ဌကထာယ–ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏၊ ပန–ဆက်၊ ဒုဝိဓသာပိ–နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဣမသ္မိ ဥဘတောဗျဥ္ဇနကဿ–၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ–သည်၊ နေဝ အတ္ထိ–မရှိ၊ ဥပသမ္ပဒါ–သည်၊ နဲ အတ္ထိ၊ ဣတိ ဣဒံ–ဤ ရှင်, ရဟန်း မဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ ဣဓ–ဤဝိနည်း အဋ္ဌကထာ၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏။

ဣတ္ထိဥာဏတောဗျဥ္ဇနကော။ ။ဣတ္ထိဥာဏတောဗျဥ္ဇနကောတိ ဣတ္ထိဣန္ဒြိယယုတ္တော၊ ဣတရော ပန ပုရိသိန္ဒြိယယုတ္တော၊ ဧကဿ ဟိ ဘာဝဒ္ဒယံ သဟ နုပ္ပဇ္ဇတိ, ယမကေ ပဋိကိုတ္တတ္တာ၊ ဒုတိယဗျဥ္ဇနံ ပန ကမ္မသဟာယေန အကုသလစိတ္တေနေဝ ဘာဝဝိရဟိတံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ (ဒုတိယနိမိတ်ကား ကဲလျှင် အဖော်ရှိသော အကုသိုလ်စိတ် (ကာမစိတ်) ကြောင့်သာ ဘာဝရပ် မရှိဘဲလျက် ဖြစ်ရသည်၊) ပကတိတ္ထိပုရိသာနမ္ပိ ကမ္မမေဝ ဗျဥ္ဇနလိင်္ဂါနံ(နိမိတ်နှင့် လက်ခြေစသော အသွင်တို့၏) ကာရဏံ၊ နဲ ဘာဝေါ, တသ္မာ ကေနစိ ပစ္စယေန ပစ္စယတ္တသ ပဋ္ဌာနေ အဝုတ္တတ္တာ၊ ကေဝလံ ဘာဝသဟိတာနံယေဝ ဗျဥ္ဇနလိင်္ဂါနံ ပဝတ္တိဒဿနတ္ထံ အဋ္ဌကထာသု **"ဣတ္ထိဣန္ဒြိယံ ပဋိစ္စ ဣတ္ထိလိင်္ဂါဒိနံ"**တိ အာဒိနာ ဣန္ဒြိယံ ဗျဥ္ဇနကာရဏတ္တေန ဝုတ္တံ၊ ဣဓ ပန အကုသလဗလေန ဣန္ဒြိယံ ဝိနာပိ ဗျဥ္ဇနံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ၊–ဝိမတိ။

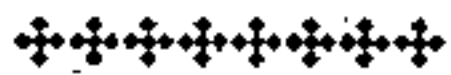

အနုပဒ္ဓာယကာဒိဝတ္ထုကထာ

ဘ၁ဂ်။ တေန ခေါ ပန သမယေနာတိ–ကား၊ ယေန သမယေန–အကြင်အခါ၌၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ သိက္ခာပဒံ–ကို၊ အပညတ္တံ–ပညတ်တော်မမူအပ်သေးသည်၊ ဟောတိ၊ (**"နု ဘိက္ခဝေ အနုပဒ္ဓာယကော ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ, အာပတ္တိဒုက္ကဋဿ"**ဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မမူရသေး၊) တေန သမယေန–သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မမူရသေးမီ ထိုအခါ၌၊ (**"ဥပသမ္ပာဒေန္တိ"** ၌ စပ်၊) **အနုပဒ္ဓာယကန္တိ**–ကား၊ ဥပဇ္ဈံ–ဥပဒ္ဓာယ်ကို၊ အဂါဟာပေတွာ–မယူစေမူ၍၊(**"ဥပဒ္ဓာယော မေ ဘန္တေ ဟောတိ"**ဟု ဆို၍ ဥပဒ္ဓာယ်မယူစေဘဲ၊) သဗ္ဗေန–အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံအကုန်အစင်၊ ဥပဒ္ဓာယဝိရဟိတံ–ဥပဒ္ဓာယ်မှကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (**"ဥပသမ္ပာဒေန္တိ"**၌ စပ်၊) [**"သဗ္ဗန သဗ္ဗံ"**ကား နောက်လာမည့် ဥပဒ္ဓာယ်အမျိုးမျိုးတွင် မည်သည့် ဥပဒ္ဓာယ်မျှ မပါဘဲ–ဟူလို၊] ဧဝံ–ဤသို့၊ (ဥပဒ္ဓာယ်မရှိဘဲ၊) ဥပသမ္ပန္နာ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သူတို့သည်၊ ဓမ္မတော–တရားလမ်းကြောင်းအားဖြင့်၊ သင်္ဃဟံ–သင်္ဂြိုဟ်ချီးမြှင့်ခြင်းကို၊ နေဝ လဘန္တိ–မရကုန်၊ အာမိသတော–အာမိသအားဖြင့်၊ သင်္ဃဟံ–ကို၊ နု လဘန္တိ–နှ၊ တေ–ထိုဥပဒ္ဓာယ်မရှိသူတို့သည်၊ ပရိဟာယန္တိ ယေဝ–ဆုတ်ယုတ်ကုန်သည်သာ၊ နု ဝမ္ဘန္တိ–မကြီးပွားနိုင်ကုန်၊ [နု ဝမ္ဘန္တိ ဖြင့် **"မဆုတ်ယုတ်ဘဲ တန့်နေရုံသာမက တိုးတက်သင့်သလောက်လည်း မတိုးတက်ကြ"**–ဟုပြသည်။]

နု ဘိက္ခဝေ အနုပဒ္ဓာယကောတိ–ကား၊ ဥပဒ္ဓံ–ကို၊ အဂါဟာပေတွာ–၍၊ နိရုပဒ္ဓာယကော–ဥပဒ္ဓာယ် မရှိသူကို၊ နု ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော, **ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ, အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ**–ကား၊ သိက္ခာပဒပညတ္တိတော–သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူရာ အခါမှ၊ [**"နု ဘိက္ခဝေ အနုပဒ္ဓာယကော"**စသော သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူပြီးရာ အခါမှ၊] ပဌာယ–၍၊ ဧဝံ–သို့၊ (ဥပဒ္ဓာယ်မယူစေဘဲ) ဥပသမ္ပာဒေန္တသ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာပတ္တိ–ဒုက္ကဋ် အာပတ်သည်၊ ဟောတိ၊ (ကမ္မဝါစာဆရာ, ကာရကသံဃာတို့ပါ အာပတ်သင့်စရာ ရှိ၏၊) ပန–ထိုသို့ပင် အာပတ်သင့်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ–ဥပသမ္ပဒကံသည်၊

ဥပဒ္ဓံ အဂါဟာပေတွာ။ ။ဥပဒ္ဓာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိတိ, ဧဝံ ဥပဒ္ဓံ အဂါဟာပေတွာ၊ ကမ္မဝါစာယ ပန ဥပဒ္ဓာယကိတ္တနံ ကတံယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ (ဥပဒ္ဓာယ်ကို မယူစေသော်လည်း ကမ္မဝါစာ၌ကား **"အာယသ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါ ပေက္ခော"**ဟု ရွတ်ဆိုပြမှုကို ပြုရမည်သာဟုမှတ်ပါ၊) အညထာ ပုဂ္ဂလ် နှ ပရာမသတိတိ ဝုတ္တကမ္မဝိပတ္တိ သမ္ဘဝတော ကမ္မံ ကုပ္ပေယျ၊ တေနေဝ **"ဥပဒ္ဓာယ် အဂိတ္တေတွာ"**တိ အဝတွာ **"ဥပဒ္ဓံ အဂါဟာပေတွာ"** ဣစ္စေဝ ဝုတ္တံ၊–ဒီကာ။

နဲ့ ကုပ္ပတိ–မပျက်၊ ကေစိ–အချို့ဆရာတို့သည်၊ (ကမ္မံ–သည်၊) ကုပ္ပတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝဒန္တိ–ဆိုကြကုန်၏၊ တံ–ထိုစကားကို၊ နဲ့ ဂဟေတဗ္ဗံ–မယူထိုက်၊ သံဃေန ဥပဇ္ဈာယေနာတိအာဒိသု–အစရှိကုန်သော၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကုပဇ္ဈာယ ပရိယောသာနေသုပိ–ဥဘတောဗျည်း, ဥပဇ္ဈာယ်အဆုံးရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော–တည်း၊ [ကံ မပျက်ပါ၊ ကမ္မဝါစာ၌ကား **"အာယသ္မတော တိဿဿ"**စသည်ဖြင့် ထည့်၍ ဖတ်ရသည်။]

ကမ္မံ ပန နဲ့ ကုပ္ပတိ။ ။ ယထာ စ အပရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရဿ ဥပသမ္ပာဒနကာလေ ကမ္မဝါစာယ **"ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစီဝရ"**န္တိ အသန္တဝတ္ထုံ ကိတ္တေတွာ ကမ္မဝါစာယ ကတာယပိ ဥပသမ္ပဒါ ရုဟတိ၊ ဧဝံ **"အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော အာယသ္မတော မမ္မရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော"**တိ အသန္တံ ပုဂ္ဂလံ(ထင်ရှားမရှိသော ဥပဇ္ဈာယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို) ကိတ္တေတွာ ကေဝလံ သန္တပဒနိဿာရေန ကမ္မဝါစာယ ကတာယ ဥပသမ္ပဒါ ရုဟတိယေဝါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တေနေဝါဟ **"ကမ္မံ ပန နဲ့ ကုပ္ပတိ"**တိ၊–ဋီကာ။

ဥဘတောဗျဉ္ဇနကုပဇ္ဈာယပရိယောသာနေသုပိ။ ။ ဤ၌ ပဏ္ဍကဥပဇ္ဈာယ စသည်တို့ ပါနေကြ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝဋ္ဋနီယများ ဖြစ်ကြ၏၊ ဤသို့ ဝဋ္ဋနီယ ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါနေလျှင် ကံမပျက်သည်ကို ထောက်၍ ဥပသမ္ပဒါရဏာစသော ကံတို့၌လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ ပါနေလျှင် ကံကား မပျက်ပါ၊ သိလျက်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်အားသာ အာပတ်သင့်စရာ ရှိပါသည်။

အပတ္တိကာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၈။ ဟတ္ထေသု ပိဏ္ဍာယ စရန္တီတိ–ကား၊ ဟတ္ထေသု–လက်တို့၌၊ ယော ပိဏ္ဍော–အကြင်ဆွမ်းကို၊ လဗ္ဘတိ–ရအပ်၏၊ တဒတ္ထာယ–ထိုဆွမ်းအကျိုးငှာ၊ စရန္တိ–လှည့်လည်ကြကုန်၏၊ [ကမ္မကရဏနိမိတ္တတ္ထေသု သတ္တမီသုတ်၌ ဤပါဠိကို ပုံစံထုတ်၍ **"ဟတ္ထေသု–လက်တို့ဖြင့်"**ဟု သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ပေးကြသော်လည်း ဤအဋ္ဌကထာ အလိုကား **"လက်တို့၌"**ဟုသာ ပေးသင့်၏၊] **သေယျထာပိ တိတ္ထိယာတိ–ကား**၊ အာဇီဝကနာမကာ–အာဇီဝကအမည်ရှိကုန်သော၊ တိတ္ထိယာ ယထာ–တိတ္ထိတို့ကဲ့သို့တည်း၊ ဟိ–မှန်၊ သူပဗျဉ္ဇနေဟိ–ဟင်းရည် ဟင်းလျာတို့ဖြင့်၊ မိဿေတ္တာ–ရောရ၍၊ ဟတ္ထေသု–လက်တို့၌၊ ဌပိတပိဏ္ဍာမေဝ–ထားအပ်သော ထမင်းကိုသာ၊ ဧတာ–ထိုအာဇီဝကတို့သည်၊ ဘုဉ္ဇန္တိ–စားကြကုန်၏၊ **အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ–ကား**၊ **ဧဝံ**–ဤသို့၊ (သပိတ်မရှိဘဲ၊) ဥပသမ္ပာဒေန္တဿေဝ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသော ဆရာ၏သာ၊ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ပန–ထိုသို့ပင် အာပတ်သင့်ပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ နဲ့ ကုပ္ပတိ၊ **အစီဝရကာ**ဒိဝတ္ထုသုပိ–အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော–တည်း၊ [ဆရာသာ အာပတ်သင့်၍, ကံကား မပျက်–ဟူလို။]

ယာစိတကေနာတိ–ကား၊ ယာဝ–အကြင်မျှလောက်၊ ဥပသမ္ပဒံ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်ကို၊ ကရောမ–ပြုကြကုန်၏၊ တာဝ–ထိုကဲ့ပြုနေသမျှ၊ ဒေဝ–ပေးကြပါကုန်၊ ဝါ–ဌားကြပါကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ ယာစိတွာ–တောင်းရ၍၊ ဂဟိတေန–ယူအပ်သော၊ တာဝ ကာလိကေန–ထိုကဲ့ပြုရာကာလပတ်လုံး အသုံးပြုထိုက်သော၊ ဝါ–ခေတ္တမျှ ဌားရမ်းအပ်သော၊ (ပတ္တစီဝရေနဋ္ဌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ ဟိ–မှန်၊ ဤဒိသေန–ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ (ဌားရမ်းအပ်သော၊) ပတ္တေန ဝါ–သပိတ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ စီဝရေန ဝါ–သင်္ကန်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပတ္တစီဝရေန ဝါ–လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ပာဒေန္တသေဝ–၏သာ၊ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ပန နကုပ္ပတိ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ကံ မပျက်သော်လည်း အာပတ် သင့်သေးသော ကြောင့်၊) ပရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရောဝ–ပြည့်စုံသော သပိတ်, သင်္ကန်း ရှိသူကိုသာ၊ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော–၏။

တသ–ထိုရဟန်းလောင်း၏၊ (ပတ္တစီဝရံ–သည်၊) သစေ နတ္ထိ–အံ့၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ–ကမ္မဝါစာဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်လည်း၊ အသ–ထိုရဟန်းလောင်းအား၊ ဒါတုကာမာ–ပေးလိုကုန်သည်၊ (သစေ)ဟောန္တိ–နှင့်အံ့၊ အညေ–အာစရိယုပဇ္ဈာယမှတစ်ပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခူ ဝါ–တို့သည်မူလည်း၊ (ဒါတုကာမာ, သစေ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ၊) နိရပေက္ခေဟိ–သပိတ်,သင်္ကန်းအပေါ်၌ ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) နိသဇ္ဇိတ္တာ–စွန့်၍၊ အဓိဋ္ဌာနုပဂံ–အဓိဋ္ဌာန်လောက်သော၊ ပတ္တစီဝရံ–ကို၊ ဒါတဗ္ဗံ–ရာ၏၊ [ဤ၌ အပိုင်ပေးလိုက်ခြင်းကို **"နိရပေက္ခနိသဇ္ဇန"**ဟု ခေါ်၏၊ အနပေက္ခံ ဝိသဇ္ဇနနှင့် သဘောတူပင်၊] ပန–ကား၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခံ–ရှင်အဖြစ်ကို ရှုငဲ့သော၊ ပဏ္ဍုပလာသံ–ရှင်လောင်းကို၊ ယာစိတကေနပိ–ဌားရမ်းအပ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ ပတ္တစီဝရေန–ဖြင့်၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [**"နှ ဘိက္ခဝေ ယာစိတကေန ပတ္တစီဝရေန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော"**ဟု ဥပသမ္ပဒါအတွက်သာ မိန့်တော်မူသောကြောင့် ရှင်လောင်းကိုကား သပိတ်,သင်္ကန်း အပိုင်မရှိသော်လည်း ဌားရမ်း၍ ရှင်ပြုပေးကောင်း၏၊] သဘာဂဋ္ဌာနေ–သဘောတူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အထံ၌၊ ဝိဿာသေန–အကျွမ်းဝင်ခြင်းဖြင့်၊ ဂဟေတွာပိ–ယူ၍လည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပန–ဆက်၊ (ပဏ္ဍုပလာသော–ရှင်လောင်းသည်၊) အပက္ကံ–မကျက်သေးသော၊ ပတ္တံ စ–ကိုလည်းကောင်း၊ စီဝရပဂါနိ–သင်္ကန်းသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ ဝါ–သင်္ကန်းချုပ်လောက်ကုန်သော၊ ဝတ္ထာနိ စ–အဝတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂဟေတွာ–၍၊ အာဂတော–လာသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ယာဝ–လောက်၊ ပတ္တော–ကို၊ ပစ္စတိ–ကျက်အောင်ဖုတ်အပ်၏၊ စီဝရာနိ စ–တို့ကိုလည်း၊ ကရိယန္တိ–ပြုအပ်ကုန်၏၊ တာဝ–ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး၊ ဝိဟာရေ–ကျောင်းတိုက်၌၊ ဝသန္တသ–နေသော ရှင်လောင်းအား၊ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတံ–မသုံးသပ်အပ်သော အဉီးအဖျား ရှိသော ဆွမ်းကို၊ ဝါ– ဆွမ်းဉီး ဆွမ်းဖျားကို၊ ဒါတုံ– ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊

ထာလကေ–ခွက်၌၊ ဘုဉ္ဇိတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ (သပိတ်၌ကား မစားကောင်း၊) ပုရေဘတ္တံ–နံနက်အခါ၌၊ သာမဏေရဘာဂသမကော–သာမဏေတို့၏အဖို့နှင့် ညီမျှသော၊ အာမိသဘာဂေါ–အာမိသအဖို့ကို၊ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ–၏။

ပန–ဆက်၊ သေနာသနဂ္ဂါဟော–ကျောင်းခံယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ (ဝါတွင်း၌ နေဖို့ရန် မိမိနေရာကို မှတ်ယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊) သလာကဘတ္တ ဥဒ္ဒေသဘတ္တနိမန္တနာဒီနိ စ–သလာကဘတ်, ဥဒ္ဒေသဘတ်, နိမန္တနဘတ် အစရှိသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ နု ဝဋ္ဋန္တိ၊ [ထိုသလာကဘတ် စသည်တို့ကို ရှင်လောင်းအား ပေးလျှင် အလှူရှင်တို့ သဒ္ဓါတရားပျက်လိမ့်မည်၊] ပစ္ဆာဘတ္တမ္ပိ–ဆွမ်းစားရာကာလ၏ နောက်အဖို့၌လည်း၊ ဝါ–ညချမ်းအခါ၌လည်း၊ သာမဏေရဘာဂသမော–သော၊ တေလမဓုဖာဏိတာဒိဘေသဇ္ဇဘာဂေါ–ဆီ,ပျားရည်,တင်လဲ အစရှိသော ဆေးအဖို့သည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဂိလာနော–မကျန်းမာသည်၊ စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဘေသဇ္ဇံ–ဆေးကို၊ အသ–ထိုရှင်လောင်း၏အတွက်၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ သာမဏေရသဝိယ–သာမဏေ၏အပေါ်၌ကဲ့သို့၊ သဗ္ဗံ–အားလုံးစုံသော၊ ပဋ္ဌိဧဂ္ဂနကမ္မံ စ–စောင့်ရှောက်သုတ်သင်မှုကိုလည်း၊ (ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊) ဣတိ–အပြီးတည်း။

အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတံ။ ။ အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတန္တိ အဂ္ဂဟိတအဂ္ဂံ ပိဏ္ဍပါတံ၊–ဋီကာ၊ လူဝတ်ကြောင်တို့က လှူအပ်သော ပစ္စည်းကို မိမိကိုယ်တိုင် အနည်းငယ်မျှ မသုံးဘဲ လူဝတ်ကြောင်တို့အား မပေးကောင်း, ပေးလျှင် သဒ္ဓါဒေယျဝိနိပါတနဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် **"အနာမဋ္ဌပိဏ္ဍပါတံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ"**ဟု ရှင်လောင်းအတွက် ခြွင်းချက်ပြု၍ မိန့်တော်မူသည်။

သာမဏေရဘာဂသမကော။ ။ ဆွမ်း,သစ်သီး စသည်ကို ဝေရာ၌ ရှေ့ပိုင်းက နှစ်လုံးစီစသည် ရသော်လည်း နောက်ကျလေ နည်းသွားလေ, နောက်ကျလေ နည်းသွားလေဖြစ်လျှင် လျှော့၍ လျှော့၍ ဝေရ၏၊ ထို့ကြောင့် သာမဏေများ၌ ဝေရိုးဝေစဉ်အားဖြင့် ရဟန်းများနှင့် အညီအမျှ ရနိုင်သော်လည်း မလောက်တတ်သောအခါ လျှော့၍ရတတ်သောကြောင့် ရှင်လောင်းများကိုလည်း သာမဏေများအဖို့နှင့် ညီမျှအောင် ဝေရမည်၊ ရှေ့ပိုင်းက ရှင်လောင်းများကို မဝေပါနှင့်၊ သာမဏေများပြီးမှ ဝေပါဟု ဆိုလိုသည်၊ [သာမဏေရဘာဂသမကော အာမိသဘာဂေါတိ ဧတ္ထ ကိဉ္စာပိ သာမဏေရာနံ အာမိသဘာဂသ သမကမေဝ ဒိယျမာနတ္တာ ဝိသုံ သာမဏေရဘာဂေါ နာမ နတ္ထိ၊ ဟေဋ္ဌာဂစ္ဆန္တံ ပန ဘတ္တံ ကဒါစိ မန္ဒံ ဘဝေယျ၊ တသ္မာ ဥပရိ အဂ္ဂဟေတ္တာ သာမဏေရ ပါဠိယာဝ ဂဟေတ္တာ ဒါတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပာယော၊–ဋီကာ။]

သဗ္ဗံ ပဋ္ဌိဧဂ္ဂနကမ္မံ။ ။ ဤကဲ့သို့ ရှင်လောင်းကို ပြုစုရမည်ဟုဆိုရာ၌ ကျောင်းသားသာမည်ကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ ရှင်ပြုဖို့ရန် အစီအစဉ်လုပ်နေသော ရှင်လောင်းကို ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် **"ယာဝ, ပတ္တော ပစ္ဆတိ၊ စီရာနိ စ ကရိယန္တိ"**ဟု ဆိုခဲ့သည်၊ ယခုခေတ် ကျောင်းသားများကိုကား ကျောင်း၌ ဝေယျာဝစ္စ ခိုင်းရသောကြောင့် ဝေယျာဝစ္စကရ အနေအားဖြင့်သာ ပြုစုကောင်းသည်ဟု မှတ်ပါ။

ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိဝတ္ထုကထာ

၁၁၉။ ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိဝတ္ထုသု–အစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ယသ–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဟတ္ထတလေ ဝါ–လက်ဖဝါးအပြင်၌သော်လည်းကောင်း၊ မဏိဗန္ဓေ ဝါ–လက်ကောက်ဝတ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပရေ ဝါ–တတောင်၌သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ ဧကော ဝါ–တစ်ဖက်သော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒွေ ဝါ–နှစ်ဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဟတ္ထာ–လက်တို့သည်၊ ဆိန္နာ–ပြတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–နိ၏၊ (ဓားစသည်တို့ဖြင့် ခုတ်မိ၍ ပြတ်ရာထင်နေ၏၊) (သော) **ဟတ္ထစ္ဆိန္နောတိ**–ဟတ္ထစ္ဆိန္နမည်၏၊ ယသ–၏၊ အဂ္ဂပါဒေ ဝါ–ခြေဖျားဝ်သော်လည်းကောင်း၊ ဂေါပ္ပကေသု ဝါ–ဖမျက်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဧဃ်ါယ ဝါ–ခြေသလုံးဝ်သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအရပ်၌၊ ဧကော ဝါ–တစ်ဖက်သော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒွေ ဝါ–နှစ်ဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါဒါ–ခြေတို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော–သည်၊) **ပါဒစ္ဆိန္နောတိ**–နှ မည်၏၊ ယသ–၏၊ ဝုတ္တပကာရေနေဝ–ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်သာ၊ (ဟတ္ထတလေ ဝါ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားအားဖြင့်သာ၊) စတူသု–လေးဖက်ကုန်သော၊ ဟတ္ထပါဒေသု–လက်ခြေတို့၌၊ ဒွေ ဝါ–နှစ်ဖက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တယော ဝါ–သုံးဖက်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေ ဝါ–အလုံးစုံ လေးဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဟတ္ထပါဒါ–တို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော–သည်၊) **ဟတ္ထပါဒစ္ဆိန္နောတိ**–နှ မည်၏။

ယသ–၏၊ ကဏ္ဏမူလေ ဝါ–နားရင်းဝ်သော်လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဏသက္ခလိကာယ ဝါ–နားရွက်ဝ်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကော ဝါ–တစ်ဖက်သော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒွေ ဝါ–နှစ်ဖက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကဏ္ဏာ–နားတို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော–သည်၊) **ကဏ္ဏဆိန္နောတိ**–နှ မည်၏၊ ပန–ဆက်၊ ယသ–၏၊ ကဏ္ဏာ–နားတို့သည်၊ ဝိဒ္ဓေ–ဖောက်အပ်သောအရပ်၌၊ (နားဘောင်းစသည် ဝတ်ဖို့ရန် ဖောက်အပ်သော အရပ်၌၊) ဆိဒ္ဒန္တိ–ပြတ်နေကုန်၏၊ သဃ်ာဌေတုံ–ဆက်စပ်ခြင်းငှာ၊ သက္ကာ စ–တတ်ကောင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ၊ (နားဖောက်ရာ၌ ပြတ်နေသော်လည်း ချုပ်စပ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်း၏၊) သော–ထိုသူ့ကို၊ ကဏ္ဏံ–ပြတ်နေသော နားကို၊ သဃ်ာဌေတွာ–ဆက်စပ်၍၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ယသ–၏၊ အဇပဒကေ ဝါ–ဆိတ်ခွာသဏ္ဌာန်ရှိသော နှာခေါင်းတွင်ဝ်သော်လည်းကောင်း၊ [ဆိတ်ခွာသဏ္ဌာန်ရှိသော အရပ်ဟူသည် ဃာနပသာဒရပ်တည်နေရာ အတွင်းအကျဆုံးအရပ်တည်း၊ ထိုနေရာ၌ နှာခေါင်းရိုးဆုံးသည်၊] အဂ္ဂေ ဝါ–အဖျားဝ်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကပုဋ္ဌေ ဝါ–တစ်ဖက်သော ဘုဝ်သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ–ဝ်၊ နာသာ–နှာခေါင်းသည်၊ ဆိန္နာ ဟောတိ၊ (ဧသော) **နာသစ္ဆိန္နောတိ**–နှ မည်၏၊ ပန–ကား၊ ယသ–၏၊ နာသိကာ–နှာခေါင်းသည်၊ သန္ဓေတုံ–

ဆက်စပ်ခြင်းငှာ၊ သင္ကာ–တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ သော–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ တံ–ထိုပြတ်သော နှာခေါင်းကို၊ ဖာသုကံ–ချမ်းသာသည်ကို၊ ကတ္တာ–၍၊ (နဂို အတိုင်းဖြစ်အောင် ဆက်စပ်၍၊) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ကဏ္ဏနာသစ္ဆိန္နော–ပြတ်သော နား,နှာခေါင်းရှိသူကို၊ ဥဘယဝသေန–နှစ်ပါးစုံသော နား,နှာခေါင်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏။

ယသ–၏၊ နခသေသံ–ကြွင်းကျန်သော လက်သည်း,ခြေသည်း အရပ်ကို၊ အဒဿေတွာ–မပြမူ၍၊ (လက်သည်းအားလုံး ပျောက်သွားအောင်၊) ဧကော ဝါ–တစ်ချောင်းသော်လည်းဖြစ်သော၊ ဗဟူ ဝါ–များစွာသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဂ္ဂုလိယော–လက်ချောင်း, ခြေချောင်းတို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော) **အဂ္ဂုလိစ္ဆိန္နော**တိ–နှ မည်၏၊ ပန–ကား၊ ယသ–၏၊ သုတ္တတန္တ္ရမတ္တမ္ပိ–ချည်မျှင်မျှ လောက်လည်းဖြစ်သော၊ နခသေသံ–ကြွင်းသော လက်သည်းခြေသည်းသည်၊ ပညာယတိ–ထင်ရှား၏၊ တံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ယသ–၏၊ စတူသု–လေးချောင်းကုန်သော၊ အဂ္ဂုဋ္ဌကေသု–လက်မ,ခြေမတို့တွင်၊ အဂ္ဂုလိယံ–လက်ချောင်း,ခြေချောင်း၌၊ ဝုတ္တာနယေနေဝ–ဖြင့်သာ၊ ဧကော ဝါ–တစ်ချောင်းသော်လည်းဖြစ်သော၊ ဗဟူ ဝါ–များစွာသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဂ္ဂုဋ္ဌကာ–လက်မ, ခြေမတို့သည်၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော) **အဋ္ဌစ္ဆိန္နော**တိ–နှ မည်၏။

ယသ–၏၊ ကဏ္ဏရနာမကာ–ကဏ္ဏရ အမည်ရှိကုန်သော၊ မဟာနာရု–အကြောကြီးတို့သည်၊ ပုရတော ဝါ–ရှေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ရှေ့ကသော်လည်းကောင်း၊ ပစ္ဆတော ဝါ–နောက်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–နောက်ကသော်လည်းကောင်း၊ ဆိန္နာ ဟောန္တိ၊ (သော) **ကဏ္ဏရစ္ဆိန္နော**တိ–နှ မည်၏၊ (ပြတ်သော အကြောကြီးရှိသူ,အကြောကြီး ပြတ်နေသူမည်၏၊) ယေသု–ယင်း အကြောကြီးတို့တွင်၊ ဧကသပိ–တစ်ခုသော အကြောကြီး၏လည်း၊ ဆိန္နတ္တာ–ပြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဂ္ဂပါဒေန ဝါ–ခြေဖျားဖြင့်သော်လည်း၊ စက်မတိ–စကြဝဠာ၏၊ မူလေန ဝါ–အရင်းဖြင့်သော်လည်း၊ ဝါ–ခြေဖနောင့်ဖြစ်သော်လည်း၊ စက်မတိ–၏၊ ပါဒံ ဝါ–ခြေကိုမူလည်း၊ ပတိဋ္ဌာပေတုံ–တည်တံ့စေခြင်းငှာ၊ နှ သင္ကာတိ–မစွမ်းနိုင်။

ယသ–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝဏ္ဏလိပက္ခကာ ဝိယ–လင်းနို့၏ အတောင်ကလေးကဲ့သို့၊ အဂ္ဂုလိယော–တို့သည်၊ သမ္ဘဒ္ဓါ–ဆက်စပ်နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (သော–သည်၊) **ဖဏဟတ္ထကော**တိ–က မည်၏၊ (လက်ပါးပျဉ်း,ခြေပါးပျဉ်းရှိသူမည်၏၊) ဧတံ–ဤလက်ပါးပျဉ်းရှိသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုကာမေန–သည်၊ အဂ္ဂုလန္တရိကာယော–လက်ချောင်းတို့၏ အကြားတို့ကို၊ ဖာလာပေတွာ–ခွဲ၍၊ သဗ္ဗံ–သော၊ အန္တရစမ္ဗံ–ခြေချောင်းအကြား၌ ဖြစ်သောအရေကို၊ အပနေတွာ–ဖယ်ရှား၍၊ ဖာသုကံ–ကို၊ (အနာပျောက်အောင်၊) ကတ္တာ–၍၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ယသပိ–၏လည်း၊ ဆ–ခြောက်ချောင်းကုန်သော၊ အဂ္ဂုလိယော–လက်ချောင်း,ခြေချောင်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ–နှ၏၊ တံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုကာမေန–သည်၊ အဓိကအဂ္ဂုလိ–ပိုနေသော လက်ချောင်း,ခြေချောင်းကို၊ ဆန္ဒိတ္တာ–ဖြတ်၍၊ ဖာသုကံ ကတ္တာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥရသ ဝါ–ရင်ဘတ်၏သော်လည်းကောင်း၊ ပိဋ္ဌိယာ ဝါ–ကျောက်ကုန်း၏သော်လည်းကောင်း၊ ပဿသေ ဝါ–နံဘေး၏သော်လည်းကောင်း၊ နိက္ခန္တတ္တာ–ထွက်နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ငေါ်၍,စူ၍,ကိုင်း၍, ထွက်နေသောကြောင့်၊) ခုဇ္ဇသရီရော–ကောက်သော ကိုယ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ (ခုဇ္ဇသရီရောတိ ဝက်သရီရော၊–ဝိမတိ၊) (သော) **ခုဇ္ဇော**တိ–မည်၏၊ ပန–အနွယ်ကား၊ ယသ–၏၊ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ခု တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အင်ပစ္စင်–အင်္ဂါကြီးငယ်သည်၊ ဤသက်–စဉ်းငယ်၊ ဝက်–ကောက်သည်၊ (ဟောတိ၊ ခုဇ္ဇကိုပင် ဝက်ဟု ဖွင့်သည်၊) တံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ–မှန်၊ မဟာပုရိသော ဗေ၀–ဘုရားအလောင်း ယောက်ျားမြတ်သည်သာ၊ ဗြဟ္မုဇုဂတ္တော–ဗြဟ္မာမင်း၏ကိုယ်ကဲ့သို့ ဖြောင့်မတ်သော ကိုယ်ရှိသည်၊ (ဟောတိ–ဖြစ်နိုင်၏၊) အ၀သေသော–မဟာပုရိသမှ ကြွင်းသော၊ အခုဇ္ဇော–မကောက်သော၊ သတ္တော နာမ–သတ္တ၀ါမည်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိ။

ဇယ်၀ါမနော ဝါ–ခြေသလုံးအားဖြင့် ပုကွသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ကဋ္ဌ၀ါမနော ဝါ–ခါးအားဖြင့် ပုကွသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥဘယ၀ါမနော ဝါ–နှစ်ပါးစုံအားဖြင့် ပုကွသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ **၀ါမနော**တိ–မည်၏၊ ဇယ်၀ါမနသ–ခြေသလုံးအားဖြင့် ပုကွနေသူ၏။ ကဋ္ဌတော–ခါးမှ၊ ပဋ္ဌာယ–စ၍၊ ဟေဋ္ဌိမကာယော–အောက်ပိုင်းကိုယ်သည်၊ ရဿော–ပုတိုသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဥပရိမကာယော–အထက်ပိုင်းကိုယ်သည်၊ ပရိပုဏ္ဏော–ပြည့်စုံသည်၊ (ဟောတိ)၊ ကဋ္ဌ၀ါမနသ–ခါးအားဖြင့် ပုကွနေသူ၏၊ ကဋ္ဌတော–မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ ဥပရိမကာယော–သည်၊ ရဿော ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌိမကာယော ပရိပုဏ္ဏော (ဟောတိ)၊ ဥဘယ၀ါမနသ–နှစ်ပါးစုံအားဖြင့် ပုကွနေသူ၏၊ ဥဘောပိ–နှစ်ပိုင်းလည်း ဖြစ်၊ ကုန်သော၊ ကာယာ–ကိုယ်တို့သည်၊ ရဿာ–ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ယေသံ–ယင်းနှစ်ပိုင်းသော ကိုယ်တို့၏၊ ရဿတ္တာ–ပုတိုကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘူတာနံ ဝိယ–တစ္ဆေ, မြေဖုတ်တို့၏ကဲ့သို့၊ ပရိ၀ဋ္ဋမော–ထက်ဝန်းကျင် လုံးဝိုင်းသော၊ မဟာကုစ္ဆိယဋ္ဌသဒိသော–ဗိုက်ကြီးသော ရေအိုးနှင့်တူသော၊ အတ္တဘာ၀ေါ–အတ္တဘောသည်၊ ဟောတိ၊ တိ၀ိ၀မ္မိ–သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ တံ–ထိုပုကွသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ နဝဋ္ဋတိ။

ယသ–၏၊ ကုမ္ဘဏ္ဍံ(ဏ္ဍော)ဝိယ–ကျောက်ဖရုံသီးကဲ့သို့၊ ဂလေ–လည်ပင်းဌ၊ ဂဏ္ဍော–မြင်းဖုသည်၊ ဟောတိ၊ (သော) **ဂလဂဏ္ဍီ**တိ–မည်၏၊ စ–ဆက်၊ ဧတံ–ဤ ဂလဂဏ္ဍီဟူသော အမည်သည်၊ ဒေသနာမတ္တမေ၀–ဒေသနာမျှသာတည်း၊ (ဥပလက္ခဏနည်းအားဖြင့် လည်ပင်းဖုကို မှတ်၍ ပြောခြင်းသာတည်း၊) ပန–စင်စစ်ကား၊ ယသ္မိံ ကိသ္မိဉ္စိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ပဒေသေ–အရပ်ဌ၊

ဂဏ္ဍော–မြင်းဖုသည်၊ သတိ–ရှိလသော်၊ နု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ တတ္ထ–ထိုမြင်းဖုအနာ၌၊ ဝိနိစ္ဆယော–ကို၊ နု ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗောတိ ဗြဟ္မာသော ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ–ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏။ **လက္ခဏာဟတကသာဟတလိခိတကေသု**–အမှတ်တံဆိပ် ခတ်နှိပ်အပ်သူ, ကြိမ်ဒဏ်ခတ်အပ်သူ, ကြော်ငြာကပ်အပ်သူတို့၌၊ ယံ–အကြင် အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ ဝတ္တဗ္ဗံ–ဆိုထိုက်၏၊ တံ–ထို အဆုံးအဖြတ် စကားရပ်ကို၊ နု ဘိက္ခဝေ လက္ခဏာဟတောတိအာဒီသု–အစရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌၊ ဝုတ္တမေဝ–ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။

ဘာရပါဒေါ–ဝန်လေးသော ခြေရှိသူကို၊ ဝါ–ခြေဒရွတ်ဆွဲသူကို၊ **သီပဒီတိ**–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ (ယခုအခါ ဆင်ခြေထောက်ရောဂါရှိသူမျိုးတည်း၊) ယသ–၏၊ ပါဒေါ–ခြေသည်၊ ထူ–ထူနေသည်၊ သဏ္ဌာတပီဋ္ဌကော–လွန်စွာဖြစ်သော အဖုရှိသည်၊ ခရော–ကြမ်းတမ်းသည်၊ ဟောတိ၊ သော–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန–အနွယကား၊ ယသ–၏၊ တာဝ–ထိုမျှလောက်၊ (သွားရ၍ မဖြစ်နိုင်လောက်အောင်၊) ခရဘာဝံ–ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ကို၊ နု ဂဏှာတိ–မယူ၊ ဥပနာဟံ–တင်းကြပ်စွာဖွဲ့အပ်သော အဖွဲ့အစည်းကို၊ ဗန္ဓိတ္တာ–ဖွဲ့စည်းပြီး၍၊ ဥဒကအာဝါဠေ–ရေရှိသော တွင်းငယ်၌၊ ပဝေသေတ္တာ–သွင်း၍၊ ဥဒကဝါလိကာယ–ရေစိုသော သဲဖြင့်၊ ပူရေတ္တာ–ပြည့်စေ၍၊ ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ညှိုးနွမ်းစေ လသော်၊ သိရာ–အကြောတို့သည်၊ ပညာယန္တိ–ထင်ရှားလာကုန်၏၊ ဧဃ်ာ စ–သလုံးမြင်းခေါင်းသည်လည်း၊ တေလနာဠိကာ ဝိယ–ဆီကျည်တောက်ကဲ့သို့၊ ဟောတိ–ဖြစ်လာ၏၊ ဧဝံ–ဤသို့ ဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ မိလာပေတုံ–ညှိုးနွမ်းစေခြင်းငှာ၊ သက္ကာ–သည်၊ ဟောတိ၊ တသ–၏၊ ပါဒံ–ဖောယောင်နေသော ခြေကို၊ ဤဒိသံ–ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်ကို၊ ကတ္တာ–၍၊ တံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ (ရှင်ဖြစ်စေပြီးမှ၊) သစေ ဝမုတိ–အကယ်၍ တိုးလာပြန်အုံ၊ (ဧဝံသတိ) ဥပသမ္ပာဒေန္တေနာပိ–မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေသော ဆရာသည်လည်း၊ တထာ–ထို ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ကတ္တာဝ–ပြု၍သာ၊ (အဖောအယောင်ပျောက်အောင် ကုန်သာ၊) ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။

အရိသဘာဂန္ဒရပိတ္တသေမှကာသသောသာဒီသု–အရိယိုရောဂါ, ဘဂန္ဓိရ်ရောဂါ, သည်းခြေရောဂါ, သလိပ်ရောဂါ, ချောင်းဆိုးရောဂါ, မြစ်ခြောက်ရောဂါ အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ရောဂေန–ရောဂါဖြင့်၊ နိစ္စာတုရော–အမြဲနာကျင်သော၊ အတေကိစ္ဆရောဂေါ–ဆေးကုန် မရလောက်အောင် ရောဂါရှိသော၊ ဧဂုဏ္ဍော–စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသော၊ အမနာပေါ–နှစ်သက်ဖွယ် မကောင်းသူသည်၊ **ပါပရောဂီတိ**–ဂီ မည်၏၊ အယံ–ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နု ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အတ္တနော-၏၊ ဝိရူပတာယ-ဖောက်ပြန်သော အဆင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိသံ-ပရိသတ်ကို၊ ဒူသေတိ-ဖျက်ဆီးတတ်၏၊ (သော) **ပရိသဒူသကောတိ**-က မည်၏၊ [ထို ပရိသဒူသကဖြစ်ပုံ အကျယ်ကို ပြလိုမူ အတိဒီဃော ဝါ စသည်မိန့်၊] အညေသံ-အခြားသူတို့၏၊ သီသပွမာဏ နာဘိပွဒေသော-ဦးခေါင်းပမာဏနှင့် ညီမျှသော ချက်အရပ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍၊ ဝါ-ဖြစ်လောက်အောင်၊) အတိဒီဃော ဝါ-အလွန်ရှည်သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဥဘယဝါမနဘူတရူပံ ဝိယ-အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်း နှစ်ပိုင်းစုံ ကွသည်ဖြစ်၍ တစ္ဆေမြေဖုတ်၏ရုပ်ကဲ့သို့၊ အတိရဿော ဝါ-အလွန်တိုသည် သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ စျာပိတခေတ္တော-မီးရှို့အပ်ပြီးသော လယ်၌၊ (စျာယိတ ခေတ္တော-မီးလောင်အပ်ပြီးသော လယ်၌၊)? ခါဏုကော ဝိယ-သစ်ငုတ်ကဲ့သို့၊ အတိကာဠော ဝါ-အလွန်မည်းသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဒဓိတက္ကာဒိဟိ-နို့ဓမ်း,ရက်တက်ရည်အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (မဇ္ဇိတမဒ္ဒတမ္မလောဟဝဏ္ဏော-ပွတ်တိုက်အပ်သော ညက်ညောသော ကြေးနီအဆင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အစ္ဆောဒါတော ဝါ-အလွန်ဖြူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ မန္ဒမံသလောဟိတော-နည်းသော အသားအသွေးရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အဋ္ဌိသိရာစမ္မသရီရော ဝိယ-အရိုး, အကြော, အရေမျှသာရှိသော ကိုယ်ရှိသူကဲ့သို့၊ အတိကိသော ဝါ-အလွန်ပိန်သည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဘာရိယမံသော-ဝန်လေးသောအသားရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အတိထူလော ဝါ-အလွန်ဝဖြိုးသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

မဟာဘူတသဒိသော-တစ္ဆေမြေဖုတ်ကြီးနှင့်တူသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ မဟောဒရော ဝါ-ကြီးသော ဝမ်းဗိုက်ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ပစ္ဆိ-တောင်းကို၊ သီသေ-ဦးခေါင်းပေါ်၌၊ ကတ္တာ-၍၊ ဌိတော ဝိယ-တည်နေသူကဲ့သို့၊ အတိမဟန္တ သီသော ဝါ-အလွန်ကြီးသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ သရီရသ-ကိုယ်အား၊ အနနုရူပေန-မလျောက်ပတ်သော၊ အတိခုဒ္ဒကေန-အလွန်သေးငယ်သော၊ သီသေန-ဦးခေါင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတော-ပြည့်စုံသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အတိခုဒ္ဒက သီသော ဝါ-အလွန်သေးငယ်သော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ တာလဖလပိဏ္ဍိသဒိသေန-ထန်းသီးခိုင်နှင့်တူသော၊ (အသီးထွက်စ ထန်းသီးခိုင်နှင့်တူသော၊) သီသေန-နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ကူဋကူဋသီသော ဝါ-အထွတ် အထွတ်ရှိသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (အဖု အဖုထသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊) [ကူဋကူဋသီသောတိ အနေကသု ဌာနေသု ပိဏ္ဍိကမံသတ် ဒဿေတုံ အာမေဋိတ် ကတ်၊ တေနာဟ **"တာလဖလ ပိဏ္ဍိသဒိသေနာ"**တိ၊-ဝိမတိ၊] ဥဒ္ဓံ-အထက်၌၊ အနုပုဗ္ဗတနုကေန-အစဉ်အတိုင်းသေးသော၊ သီသေန-နှင့်၊ [အနုပုဗ္ဗတနုကေန သီသေနာတိ စေတိယတူပိကာ ဝိယ ကမေန ကိသေန သီသေန၊ - ဝိမတိ၊] သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)

သိခရသီသော ဝါ–တောင်ထွတ်နှင့်တူသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ မဟာဝေဠုပဇ္ဇသဒိသေန–ကြီးစွာသော ဝါးဆစ်နှင့်တူသော၊ သိသေန သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ နာဠိသီသော ဝါ–ကျည်တောက်နှင့်တူသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

စတ္တသု–လေးဖက်ကုန်သော၊ ပသေသု–ဘေးတို့တွင်၊ ယေန ကေနစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ပသေန–ဘေးအားဖြင့်၊ သြဏတေန–ညွှတ်ကိုင်းသော၊ သိသေန သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ကပ္ပသီသော ဝါ–နှစ်ခွဖြစ်သောဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ကပ္ပသီသောတိ ဒွိဓာဘူတသီသေ၊–ဋီကာ၊] ပဇ္ဇာရသီသော ဝါ–ကိုင်းသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဝဏသီသော ဝါ–အနာရှိသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊(ဒက်အကြီးစားတွေများသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊) ပူတိသီသော ဝါ–ပုပ်သော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (အနာတွေများ၍ ခေါင်းပုပ်နေသူသည်သော်လည်းကောင်း၊) ပါဏကေဟိ–ပိုးကောင်ငယ်တို့သည်၊ ခါယိတကေဒါရေ–ခဲစားအပ်သော လယ်၌၊ သဿသဒိသေဟိ–ကောက်ပင်တို့နှင့်တူကုန်သော၊ တဟိ တဟိ–ထိုထို ဦးခေါင်းအရပ်၌၊ ဥဋ္ဌိတေဟိ–ထကုန်သော၊ ဝါ–ပေါက်ကုန်သော၊ ကေသေဟိ–တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ကဏ္ဏိကကေသော ဝါ–ကြာချက်နှင့်တူသော ဆံပင်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ နိလ္လောမသီသော ဝါ–ဆံပင်တည်းဟူသော အမွေးမရှိသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ တာလဟီရသဒိသေဟိ–ထန်းမျှင်နှင့် တူကုန်သော၊ ကေသေဟိ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ထူလထဒ္ဒကေသော ဝါ–တုတ်သော ကြမ်းသောဆံပင်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဇာတိပလိတေဟိ–မွေးဖွားခြင်းအားဖြင့် ဖြူသောဆံပင်တို့ဖြင့်၊ (မွေးသည်ကစ၍ ဖြူသောဆံပင်တို့ဖြင့်၊) ပဏ္ဏရသီသော ဝါ–ဖြူသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အာဒိတ္တေဟိ ဝိယ–မီးလောင်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သော၊ ကေသေဟိ–ဆံပင်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ပကတိတမ္မကေသော ဝါ–ပင်ကိုအားဖြင့် နီသောဆံပင်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဂုန်–နွားတို့၏၊ သရီရေ–ကိုယ်၌၊ အာဝဋ္ဋသဒိသေဟိ–ဗွေနှင့်တူကုန်သော၊ ဥဒ္ဓဂ္ဂေဟိ–အထက်၌ အဖျားရှိကုန်သော၊ ကေသဝဋ္ဋေဟိ–ဆံဗွေတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ အာဝဋ္ဋသီသော ဝါ–ဗွေရှိသော ဦးခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)။

ဇာလာဗဒ္ဓေန ဝိယ–ဇာဖြင့် ဖွဲ့အပ်သကဲ့သို့ဖြစ်သော၊ နလာဋေန–နဖူးနှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ သီသလောမေဟိ–ဦးခေါင်းမွေးတို့နှင့်၊ သဒ္ဒီ–ကွ၊ ဇောဗဒ္ဓဘမုကလောမော ဝါ–တစ်ဆက်တည်း စပ်နေသော မျက်ခုံးမွေးရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ သမ္ဗဒ္ဓဘမုကော ဝါ–ဆက်စပ်သော မျက်ခုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [နဖူးနှင့် မျက်ခုံးမွေးများ မကွဲပြားဘဲ ဆက်နေသောကြောင့်

နဖူးဌ် ဓာပိုက်ကွန် တပ်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်၊] နိလ္လောမဘာမုကော ဝါ–အမွေးမရှိသော မျက်ခုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ မက္ကဋ္ဌဘာမုကော ဝါ–မျောက်၏ မျက်ခုံးနှင့်တူသော မျက်ခုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ [မက္ကဋ္ဌဘာမုကောတိ နလာဋ္ဌလောမေ ဟိ အဝိဘတ္တလောမဘာမုကော၊–ဝိမတိ၊] အတိမဟန္တက္ခိ ဝါ–အလွန်ကြီးသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ မဟိ'သ စမ္မေ–ကျွဲရေဌ်၊ ဝါသိကောဏေန–ဓား၏ အထောင့်ဖြင့်၊ ပဟရိတ္တာ–ပေါက်၍၊ ကတဆိဒ္ဒသဒိသေဟိ–ပြုအပ်သော အပေါက်နှင့်တူကုန်သော၊ အက္ခီဟိ–မျက်လုံးတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ အတိခုဒ္ဒကက္ခိ ဝါ–အလွန်သေးငယ်သော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊(ဟောတိ)၊ ဧကေန–တစ်လုံးသော၊ မဟန္တေန–ကြီးသော၊ အက္ခိနာ–မျက်လုံးနှင့်လည်းကောင်း၊ ဧကေန–သော၊ ခုဒ္ဒကေန–သေးငယ်သော၊ အက္ခိနာ–နှင့်လည်းကောင်း၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ဝိသမက္ခိ ဝါ–မညီမညွတ်သော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

ဧကေန–တစ်လုံးဖြင့်၊ ဝါ–တစ်လုံးက၊ ဥဒ္ဓံ–အထက်ဌ်လည်းကောင်း၊ ဧကေန–ဖြင့်၊ ဝါ–က၊ အဓော–အောက်ဌ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ဝိသမဓာတေဟိ–မညီမညွတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ အက္ခိစက္ကလေဟိ–မျက်နက်ဝန်းတို့နှင့်၊[အက္ခိစက္ကလေဟီတိ ကဏ္ဏမဏ္ဍလေဟိ၊–ဝိမတိ၊] သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ဝိသမစက္ကလော ဝါ–မညီညွတ်သော မျက်နက်ဝန်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ကေကရော ဝါ–မျက်စိစွေသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ကေကရောတိ ကိရိယံ ပသဿန္တော၊–ဋ္ဌိကာ၊] ဂမ္ဘီရက္ခိ ဝါ–နက်ရှိုင်းသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊(ဟောတိ)၊ ယသ–ယင်း ဂမ္ဘီရက္ခိပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဂမ္ဘီရေ–နက်ရှိုင်းသော၊ ဥဒပါနေ–ရေတွင်းဌ်၊ ဥဒကတာရကာ ဝိယ–ရေဌ်ထင်သော အရိပ်တို့ကဲ့သို့၊ ဝါ–ရေပွက်ကလေးတို့ကဲ့သို့၊ အက္ခိတာရကာ–မျက်လုံး၏ အရိပ်တို့သည်၊ ဝါ–ကြယ်တာရာနှင့်တူသော မျက်လုံးတို့သည်၊ ပညာယန္တိ–ထင်ရှားကုန်၏၊ (မျက်လုံးချိုင့်ဝင်နေသည်ဟု ဆိုလိုသည်၊) [ဥဒကတာရကာတိ သြလောကေန္တာနံ ဥဒကေ ပဋိဗိမ္ဗဿာယာ၊ ဥဒကပုပ္ဖဗုဒ္ဓုတိ ကေစိ၊–ဝိမတိ၊] နိက္ခန္တက္ခိ ဝါ–ပြူးထွက်သော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ယသ–ယင်း နိက္ခန္တက္ခိပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကဏ္ဏဋ္ဌကဿ–ပုဇွန်၏၊ အက္ခိတာရကာ ဝိယ–မျက်လုံးတို့ကဲ့သို့၊ နိက္ခန္တာ–ထွက်နေကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–နှ၏၊ (မျက်လုံးပြူးနေသည်ဟု ဆိုလိုသည်။]

မဟာတီဟိ–ကြီးကုန်သော၊ ကဏ္ဏသက္ခလိကာဟိ–နားရွက်တို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ဟတ္ထိကဏ္ဏော ဝါ–ဆင်နားရွက်နှင့်တူသော၊ နားရွက်ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ခုဒ္ဒိကာဟိ–သေးငယ်ကုန်သော၊ ကဏ္ဏသက္ခလိကာဟိ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ မူသိကကဏ္ဏော ဝါ–ကြွက်နားရွက်နှင့်တူသော နားရွက်ရှိသူသည်သော်လည်း ကောင်း၊ ဧဠကကဏ္ဏောဝါ–လင်းနို့နားရွက်နှင့်တူသော နားရွက်ရှိသူသည်

နားရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ၊ မတ္တဖြင့် နားရွက်ကို ကန့်၊) ယသ-ယင်း ဆိုဒ္ဓမတ္တကဏ္ဍပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကဏ္ဍာသက္ခလိကာဟိ-တို့နှင့်၊ ဝိနာ-ကင်း၍၊ ကဏ္ဍာဆိုဒ္ဓမတ္တ မေဝ-နားပေါက်မျှသည်သာ၊ (နားဂလောင်မျှသာ၊) ဟောတိ၊ အဝိဒ္ဓကဏ္ဍော ဝါ-မဖောက်အပ်သော နားရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ ယောနက ဓာတိကော-ယောနကအမျိုးဓာတ် ရှိသူသည်၊ ပရိသဒ္ဒသကော-နားမဖောက်သော်လည်း ပရိသတ်ကို ဖျက်ဆီးသူသည်၊ နု ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဓာသ-ထိုယောနကအမျိုးသား၏၊ သော-ထိုနားမဖောက်ခြင်းသည်၊ သဘာဝေါ ယေဝ-ပင်ကိုသဘောပင်တည်း၊ [လူမျိုး၏ထုံးစံပင်တည်း၊] နိစ္စပူတိနာ-အမြဲပုပ်သော၊ ကဏ္ဍေန-နားနှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ကဏ္ဍာဘဂန္ဒရိကော ဝါ-နားဘဂန္ဒိုရ်နာ ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (နားထဲမှ အရိုအရွဲ့ ယိုနေသူသည်လည်း၊) (ဟောတိ) သဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ ပဋ္ဌရိတပုဗ္ဗေန-ယိုစီးသော ပြည်ရှိသော၊ ကဏ္ဍေန သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ဂဏ္ဍာကဏ္ဍော ဝါ-အနာရှိသော နားရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဂေါဘတ္တ နာဠိကာယ-နွားစာအရည်ကို (ပါ**းစပ်သို့)ထည့်သွင်းကြောင်း** ကျည်တောက်၏၊ အဂ္ဂသဒိသေဟိ-အဖျားနှင့်တူကုန်သော၊ **ကဏ္ဍေဟိ** သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ဌူကိတကဏ္ဍော ဝါ-ဖောက်ခွဲအပ်သော နားရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊[ဌူကိ (ဌုက်)ဓာတ်သည် ဝိဒါရ(ဖောက်ခွဲခြင်း)အနက်ကိုဟောဏ်၊ နားပေါက်ကို ဖောက်တုန်းက လုံးလုံးဝိုင်းဝိုင်းမဟုတ်ဘဲ နွားစာအရည်ကို ပါးစပ်သို့သွင်းသော ကျည်တောက်၏အဖျားကဲ့သို့ နားပေါက်ကွဲနေသည်ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ ရှေးနိသယဒ္ဒ **"ဌူကိတကဏ္ဍော ဝါ-ရှုံးသော, ဝါ-ချွန်သော နားရှိသည်လည်း"**ဟုပေး၏။]

အတိပိဂ်လကို ဝါ-အလွန်ကြောင်သော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ပန-ဆက်၊ မဓုပိဂ်လံ-ပျားကဲ့သို့ ကြောင်သော မျက်လုံးရှိသူကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နိပ္ပဓုမကို ဝါ-မျက်တောင်မွေးမရှိသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အဿုပဋ္ဌရဏကို ဝါ-ယိုသော မျက်ရည်ရှိသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပုပ္ပိတကို ဝါ-ပန်းပွင့်ကဲ့သို့ ပွင့်သောမျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မျက်ခွံလန်သော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အက္ခိပါကေန-မျက်စိ၏ကျက်ခြင်းနှင့်၊ ဝါ-မျက်ခမ်းစပ်ခြင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတကို ဝါ-ပြည့်စုံသော မျက်လုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ အတိမဟန္တ နာသိကော ဝါ-အလွန်ကြီးသော နှာခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ စိပိဋ္ဌ နာသိကော ဝါ-ပိညပ်သော နှာခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ အပ္ပတိဋ္ဌဟိတ္တာ-မတည်မှီ၍၊ ဧကပသေ-တစ်ခုသောဘေး၌၊ ဌိတဝက်နာသိကော ဝါ-တည်သော ကောက်သောနှာခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ သုကတုဏ္ဍ သဒိသာယ-ကျေး၏နှုတ်သီးနှင့်တူသော၊ (နာသိကာယ၌ စပ်၊) ဇိဝှာယ-လျှာဖြင့်၊ လေဟိတုံ-လျက်ခြင်းငှာ၊ သက္ကုဏေယျာယ-တတ်ကောင်းသော၊ နာသိကာယ

သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ဒီဃနာသိကော ဝါ–ရှည်လွန်းသောနှာခေါင်းရှိသူသော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ နိစ္စပဋ္ဌရိတသိဃာဏိကနာသော ဝါ–အမြဲယိုစီ၍နေသော နှပ်ရှိသော နှာခေါင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

မဟာမုခေါ ဝါ–ကြီးသော မုခနိမိတ်ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ယသ–ယင်း မဟာမုခပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဌုဂ်မဏ္ဍူကသ–ပဌုဂ်မည်သော ဖား၏၊ (မုခနိမိတ္တံ) ဣဝ–ပါးစပ်၏အမှတ်အသားကဲ့သို့၊ မုခနိမိတ္တံယေဝ–သည်သာ၊ မဟန္တံ–ကြီးသည်၊ ဟောတိ၊ မုခံပန–ပါးစပ်ပေါက်သည်ကား၊ လာဗုသဒိသံ–ဗူးပေါက်နှင့်တူသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အတိခုဒ္ဒကံ–အလွန်သေးငယ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ [ပါးစပ်ပုံသဏ္ဌာန် ကြီးသော်လည်း ပါးစပ်ပေါက်ကား သေးနေသည်၊] ဘိန္နမုခေါ ဝါ–ကွဲသော ပါးစပ်ပေါက်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝက်မုခေါ ဝါ–ကောက်သော ပါးစပ်ပေါက် ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥက္ခလိမုခဝဋ္ဋိသဒိသေဟိ–ထမင်းအိုး၏ မျက်နှာရစ်နှင့်တူကုန်သော၊ သြဋ္ဌေဟိ–လန်နေသော နှုတ်ခမ်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ မဟာသြဋ္ဌော ဝါ–ကြီးသော နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဘေရိစမ္မသဒိသေဟိ–စည်ကြက်ကြောင်း သားရေနှင့်တူကုန်သော၊ ဒန္တေ–သွားတို့ကို၊ ပိဒဟိတုံ–ပိတ်ခြင်းငှာ၊ အသမတ္ထေဟိ–မစွမ်းနိုင်ကုန်သော၊ သြဋ္ဌေဟိ–တိုသောနှုတ်ခမ်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ တနုကသြဋ္ဌော ဝါ–သေးငယ်သော နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)။

မဟာဓရောဋ္ဌော–ကြီးသော အောက်နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တနုကဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ–သေးငယ်သော အထက်နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ တနုကအဓရောဋ္ဌော–သေးငယ်သော အောက်နှုတ်ခမ်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ မဟာ ဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ–ကြီးသော အထက်နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [**"မဟာဓရောဋ္ဌော ဝါ တနုကဥတ္တရောဋ္ဌော ဝါ"**စသည်ဖြင့် အသီးအသီး ဝါသဒ္ဒါ ပါနေသည်ကား မကောင်း၊ နှစ်ပုဒ်မှ ဝါ တစ်လုံးသာ ပါစေရမည်၊] သြဋ္ဌဆိန္နကော ဝါ–ပြတ်သောနှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧဋ္ဌမုခေါ ဝါ–အရိယိသော ခံတွင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (အမြဲ သွားရည်ယိုနေသော ခံတွင်းရှိသူသည် သော်လည်းကောင်း၊) ဥပဂ္ဂမုခေါ ဝါ–ဖုရယုထသော ခံတွင်းရှိသူသည်လည်းကောင်း၊ (အဖုကလေးတွေ ပေါက်နေသော ခံတွင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊) [ရှေးနိဿယ၌ **"ဥပဂ္ဂမုခေါ ဝါ–စပ်သော နှုတ်ခမ်းရှိသည်လည်း"**ဟု ပေး၏၊] ဗဟိ–အပြင်၌၊ ဝါ–အပြင်က၊ သေတေဟိ–ဖြူကုန်သော၊ အန္တော–အတွင်း၌၊ ဝါ–အတွင်းက၊ အတိရတ္တေဟိ–အလွန်နီကုန်သော၊ သြဋ္ဌေဟိ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ သခ်ံတုဏ္ဍကော ဝါ–ခရသင်းစွဲရှိသော နှုတ်ခမ်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (တုဏ္ဍသဒ္ဒါ နှုတ်သီးအနက်ဟော၊) ဒုဂ္ဂန္ဓကုဏ္ဍပမုခေါ ဝါ–မကောင်းသော အနံ့ရှိသော ပုပ်သော ခံတွင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)။

အဌကဒန္တသဒိသေဟိ–ရှစ်ချောင်းရှိသော ထွန်၏ အသွားတို့နှင့် တူကုန်သော၊ ဒန္တေဟိ–သွားတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ မဟာဒန္တော ဝါ–ကြီးသောသွား ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဟေဋ္ဌာ ဝါ–အောက်ခံသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အောက်ကသော်လည်းကောင်း၊ ဥပရိ ဝါ–အထက်ခံသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အထက်ကသော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိ–အပြင်ဘက်သို့၊ နိက္ခန္တဒန္တော–ထွက်သော သွားရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အသုရဒန္တော ဝါ–ခေါ်သော သွားရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ပန–ဆက်၊ ယသ–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သြဠေဟိ–နှုတ်ခမ်းတို့ဖြင့်၊ (ဒန္တေ–သွားတို့ကို၊) ပိဒဟိတုံ–ပိတ်ဖုံးခြင်းငှာ၊ သက္ကာ–တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ကထေန္တသော–စကားပြောသော်သာ၊ ဝါ–စကားပြောမှသာ၊ ပညာယတိ–ထင်ရှား၏၊ အကထေန္တသ–စကားမပြောလသော်၊ နော(ပညာယတိ)–မထင်ရှား၊ တံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပုတိဒန္တော ဝါ–ပုပ်သောသွားရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒန္တော ဝါ–သွားမရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ပန–ဆက်၊ ယသ–၏၊ ဒန္တန္တရေ–သွားတို့၏ အကြားခံ၊ ကလန္ဒကဒန္တော ဝိယ–ရှည်၏သွားကဲ့သို့၊ သုခုမဒန္တော–သေးငယ်သော သွားသည်၊ ဟောတိ–ရှိတတ်၏၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဂေါဟနုသဒိသေန–နွားဝ၏ မေးနှင့်တူသော၊ ဟနုနာ–မေးနှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ မဟာဟနုကော ဝါ–ကြီးသောမေးရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဒီဃဟနုကော ဝါ–ရှည်သောမေး ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အန္တော–အတွင်းခံ၊ ပဝိဋ္ဌေန ဝိယ–ဝင်နေသကဲ့သို့ဖြစ်သော၊ အတိရဿေန–အလွန်တိုသော၊ ဟနုကေန–မေးနှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ စိပိဋ္ဌဟနုကော ဝါ–ပိညတ်သောမေး ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ဘိန္နဟနုကော ဝါ–ကွဲသောမေးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝကၠဟနုကော ဝါ–ကောက်သောမေးရိုး ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊(ဟောတိ)၊ ဘိက္ခုနိသဒိသမုခေါ–ဘိက္ခုနီ၏ မျက်နှာနှင့်တူသော မျက်နှာရှိသော၊ နိမ္မဿုဒါဋ္ဌိကော ဝါ–မုတ်ဆိတ်,ကျင်စွယ် မရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟုကလသဒိသေန–ဗျိုင်း၏ လည်ပင်းနှင့်တူသော၊ ဂလေန–လည်ပင်းနှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ဒီဃဂလော ဝါ–ရှည်သော လည်ပင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ အန္တော–ခံ၊ ပဝိဋ္ဌေန ဝိယ–ဝင်နေသကဲ့သို့ဖြစ်သော၊ ဂလေန သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ရဿဂလော ဝါ–တိုသောလည်ပင်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ ဘိန္နဂလော ဝါ–ကွဲပြားသောလည်ပင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အောက်သို့ညွတ်သော လည်ပင်းရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ဘိန္နဂလောတိ အဝနတဂလော၊–(ဝိမတိ) အတွင်းချိုင့်နေသောကြောင့် လည်ပင်းနှစ်ခုကဲ့သို့ ကွဲပြားနေသည်–ဟူလို။]

ဘဋ္ဌအံသကူဋော ဝါ–လျှောကျသော ပခုံးစွန်းရှိသူသော်လည်းကောင်း၊ အဟတ္ထော ဝါ–လက်မရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကဟတ္ထော ဝါ–တစ်ဖက်သော

လက်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတိရဿဟတ္ထော ဝါ–အလွန်တိုသော လက်ရှိ
သူသည်သော်လည်း**ကောင်း**။ အတိဒီဃဟတ္ထော ဝါ–အလွန်ရှည်သော လက်ရှိသူသည်
သော်လည်းကောင်း၊ **ဘိန္နဥရော** ဝါ–ကွဲပြားသော ရင်ဘတ်ရှိသူသည်သော်လည်း
ကောင်း၊ [ဘိန္နဥရောတိ **အတိနိန္နဥရမဒ္ဓော**–(ဝိမတိ) ရင်ဘတ်နှစ်ခုဆုံ၏ အလယ်ခေါင်
ဌ ချိုင့်ဝင်နေသောကြောင့် **ကွဲ**ပြားသကဲ့သို့ဖြစ်နေသည်၊] ဘိန္နပိဋ္ဌိ ဝါ–ကွဲပြားသော
ကျောက်ကုန်းရှိသူသော်လည်း**ကောင်**း၊ ကစ္ဆဂတော ဝါ–ခဲစားသော ကိုယ်ရှိသူ
သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ခွေးခဲစားကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံး ခဲတွေပေါက်နေသူသည်
သော်လည်းကောင်း၊) ကဏ္ဍာဂတော ဝါ–ယားနာရှိသော ကိုယ်ရှိသူသည်သော်
လည်းကောင်း၊ ဒဒ္ဒုဂတော ဝါ–ပွေးနာရှိသောကိုယ်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊
ဂေါဓာဂတော ဝါ–ဖွတ်၏ကိုယ်နှင့်တူသော ကိုယ်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊
(ဟောတိ)၊ ယသ–ယင်း ဂေါဓာဂတ္တပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဂေါဓယ ဝိယ–ဖွတ်၏ကဲ့သို့၊
ဂတ္တတော–ကိုယ်မှ၊ စုဏ္ဏာနိ–အမှုန့်တို့သည်၊ ပတန္တိ–ကျကုန်၏၊ စ–ဆက်၊
သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသော၊ ဇတံ–ဤ ကစ္ဆဂတော စ်သော စကားကို၊ ဝိရူပကရဏံ–
ဖောက်ပြန်သော အဆင်းရှိအောင် ပြုတင်သော ရောဂါကို၊ သန္ဓာယ–ရည်ရွယ်၍၊
ဝိတ္ထာရိတဝသေန–အကျယ်ချဲ့အပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ ပန–ဆက်၊
ဇတ္ထ–ဤ ကစ္ဆဂတ္တ အစရှိသည်၌၊ ဝိနိစ္ဆယော–ကို၊ နှ ဘိက္ခဝေ ပဋ္ဌဟိ
အာဗာဓေဟိတိ ဇတ္ထ–ဟူသော ဤသိက္ခာပုဒ်၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ–ဖြင့်သာ၊
ဝေဒိတဗ္ဗော–၏၊ [**"သဗ္ဗဿေတံတိ ကစ္ဆဂတ္တာတိအာဒိ' သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဇတ္ထ စ
ဝိနိစ္ဆယော ကုဋ္ဌာဒီသု ဝုတ္တော ဧဝါ အာဟ ဝိနိစ္ဆယောတိ"**–ဝိမတိ။]

ဘဋ္ဌကဋ္ဌိကော ဝါ–လျှောကျသောခါးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဓနကုဋ္ဌ
သဒိသေဟိ–ဖိုခနောက်အဖျားနှင့်တူကုန်သော၊ အစ္ဆဂ္ဂတေဟိ–အထက်သို့ ချွန်တက်
ကုန်သော၊ အာနိသဒမံသေဟိ–တင်ပါး၏အသားတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊
မဟာအာနိသဒေါ ဝါ–ကြီးသောတင်ပါးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊(ဟောတိ)၊
မဟာဥရကော ဝါ–တုတ်သောပေါင်ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါတဏ္ဍိကော
ဝါ–လေဝင်သောဥရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (မုတ်ကြီးသူသည်သော်လည်း
ကောင်း၊) [ဝါတဏ္ဍိကောတိ အဏ္ဍဝါတရောဂေန ဥဒ္ဓုမာတဖီဏဏ္ဍကောသေန
သမန္နာဂတော၊ ယသ နိဝါသနေန ပဋ္ဌိစ္ဆန္နမ္ပိ ဥန္နတံ ပကာသတိ၊ သောဝ နှ
ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊–ဝိမတိ၊] မဟာဏာဏုကော–ကြီးသော ဒူးပုဆစ်ရှိသူသည်သော်လည်း
ကောင်း၊ သဃ်ဋ္ဌနဏာဏုကော ဝါ–အချင်းချင်း ထိခိုက်သော ဒူးပုဆစ်ရှိသူသည်
သော်လည်းကောင်း၊ ယဋ္ဌိသဒိသဇင်္ဃော–ဝါးတောင်ဝှေးနှင့်တူသော ခြေသလုံးရှိ
သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဒီဃဇင်္ဃော ဝါ–ရှည်သော ခြေသလုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊
(ဟောတိ)၊ ဝိကဋ္ဌော ဝါ–ဖိလာသွားသော ခြေရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊
[ဝိကဋ္ဌောတိ တိရိယံ ဂမနပါဒေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယသ စ စင်္ကမတော
ဏာဏုကာ ဗဟိ ဂစ္ဆန္တိ၊–ဋီကာ။]

ပဏ္ဍော ဝါ–နောက်သို့လည်သော ခြေရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ [ပဏ္ဍောတိ
ပစ္ဆတော ပရိဝတ္တပါဒေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယသ စင်္ကမတော ဏာဏုကာ အန္တော

ပဝိသန္တိ–ဋ္ဌိကာ၊] ဥပဒ္ဓပိဏ္ဍိကော ဝါ–အောက်သို့သက်သော ကြီးသော သလုံး မြင်းခေါင်းသား ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အထက်သို့တက်သော ကြီးသော သလုံးမြင်းခေါင်းသား ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ သော–ထိုဥပဒ္ဓ ပိဏ္ဍိကပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟောဒ္ဓာ–အောက်သို့၊ သြရဒ္ဓာဟိ ဝါ–သက်ဆင်းသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပရိ–အထက်သို့၊ အာရဒ္ဓာဟိ ဝါ–တက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟတီဟိ–ကြီးကုန်သော၊ ဧဃပိဏ္ဍိကာဟိ–သလုံးမြင်းခေါင်းသားတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ဒုဝိဓော–နှစ်ပါးအပြားရှိ၏၊ မဟာဧဃော ဝါ–ကြီးသော ခြေသလုံး ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ထူလဧဃပိဏ္ဍိကော ဝါ–ဝဖြိုးကြီးမားသော သလုံး မြင်းခေါင်းသား ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ မဟာပါဒေါ ဝါ–ကြီးသော ခြေ ရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ မဟာပဏ္ဍိ ဝါ–ကြီးသောဖနောင့် ရှိသူသည်သော် လည်းကောင်း၊ ပါဒဝေမဇ္ဈတော–ခြေဖမိုး၏အလယ်မှ၊ ဥဋ္ဌိတဧဃော–ပေါ်ထွက် သော ခြေသလုံးရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပိဋ္ဌိကပါဒေါ ဝါ–ခြေဖမိုး၏အလယ်မှပေါက်သော ခြေသလုံးရှိသူသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)။

ဝက်ပါဒေါ ဝါ–ကောက်သောခြေရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ သော– ထိုဝက်ပါဒပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အန္ဓော ဝါ–အတွင်းဌ်သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိ ဝါ– ပြင်ဘက်ဌ်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္တပါဒေါ–လည်သောခြေရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဒုဝိဓော–၏၊ သိဂ်ိဝေရဖဏသဒိသာဟိ–ချင်းတက်၏ ပါးပျဉ်းနှင့်တူကုန်သော၊ အဂ်ုလီဟိ–လက်ချောင်း,ခြေချောင်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ ဂဏ္ဌိကဂ်ုလိ ဝါ–ချင်းတက်အလား များသောအဖုရှိသော လက်ချောင်း,ခြေချောင်းရှိသူသည် သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ကာဠဝဏ္ဏော–မည်းနက်သော အဆင်းရှိကုန်သော၊ ပူတိနခေဟိ–ပုပ်သော လက်သည်း,ခြေသည်းတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတော (ဟုတ္တာ)၊ အန္ဓနခေါ ဝါ–ကန်းသော လက်သည်း,ခြေသည်းရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ သဗ္ဗောပိ–အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဧသ–ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရိသဒ္ဒသကော–ပရိသတ် ကို ဖျက်ဆီးတတ်သူတည်း၊ ဧဝရူပေါ–သော၊ ပရိသဒ္ဒသကော–ပရိသတ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သူကို၊ နံ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ [ဤကဲ့သို့ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်ပါသော ပရိသတ်သည် ငါးခုံးမတစ်ကောင်ကြောင့် တစ်လေလုံး ပုပ်ရသကဲ့သို့, ကြည့်၍ မကောင်းအောင် အသရေပျက်၏၊ ထို့ကြောင့် **"ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို သာမဏေလည်း ပြုမပေးရ, ရဟန်းလည်း ပြုမပေးရ"**ဟု မိန့်တော်မူသည်။]

ကာဏောတိ–ကား၊ ပသန္နန္ဓော ဝါ–ကန်းသော စက္ခုအကြည်ရှိသူသည်သော် လည်း၊ ဟောတု–ဖြစ်စေ၊ ပုဗ္ဗာဒီဟိ–ပြည်အစရှိသည်တို့သည်၊ (အာဒိဖြင့် သလိပ်, သည်းခြေ,သွေး,လေတို့ကို ယူ၊) ဥပဟတပသာဒေါ ဝါ–ဖျက်ဆီးအပ်သော စက္ခု အကြည်ရှိသူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတု)၊ ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒ္ဝိဟိ– နှစ်လုံးကုန်သော၊ (အက္ခိဟိ)ဝါ–မျက်စိတို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကေန–သော၊

အက္ခိနာ ဝါ–လည်းကောင်း၊ နေ ပဿတိ–မမြင်ရ၊ သော–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နေ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ပန–ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပစ္စရိယံ–၌၊ ဧကိုကာဏော–တစ်လုံးသော မျက်စိတို့ဖြင့် ကန်းသူကို၊ ကာဏောတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စော–ပြီ၊ ဒွိအက္ခိကာဏော–နှစ်လုံးသော မျက်စိဖြင့်ကန်းသူကို၊ အန္ဓေန–အန္ဓသဒ္ဒါဖြင့်၊ သင်္ဂဟိတော–သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ မဟာအဋ္ဌကထာယံ–၌၊ ဧစ္စန္ဓော–ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသူကို၊ အန္ဓောတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စော–ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဥဘယမ္ပိ–နှစ်မျိုးလုံးသော စကားသည်လည်း၊ ပရိယာယေန–ပရိယာယ်အားဖြင့်၊ ယုဇ္ဇတိ–သင့်၏၊ ဟတ္ထကုဏ္ဍီ ဝါ–လက်အားဖြင့် ကောက်သူသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒကုဏ္ဍီ ဝါ–ခြေအား ဖြင့် ကောက်သူသည်သော်လည်းကောင်း၊ အဂုံလိကုဏ္ဍီ ဝါ–လက်ချောင်း, ခြေ ချောင်းအားဖြင့် ကောက်သူသည်သော်လည်းကောင်း၊ **ကုဏ္ဍီ**တိ–မည်၏။ ယသ–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧတေသု ဟတ္ထာဒီသု–ဤ လက်အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယံကိဉ္စိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအင်္ဂါသည်၊ ဝင်္ကံ–ကောက်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပညာယတိ–ထင်ရှား၏၊ သော–သည်၊ ကုဏ္ဍီ နာမ–မည်၏။

ခဇ္ဇောတိ–ကား၊ နတဇာတကော ဝါ–ကိုင်းညွတ်သော ဒူး ပုဆစ်ရှိသူသည် သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ ဘိန္နဇေယ်ော ဝါ–ကွဲပြားသော သလုံးမြင်းခေါင်းရှိသူ သည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ မဇ္ဈေ–အလယ်၌၊ သင်္ကုဋ္ဌိတပါဒတ္တာ–တွန့်သောခြေ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ခွေလိပ်သောခြေ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ပိဋ္ဌိပါဒ မဇ္ဈေန–ခြေဖမိုး၏ အလယ်ဖြင့်၊ စင်္ကမန္တော–လမ်းသွားရသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကုဏ္ဍပါဒကော ဝါ–တုံးသော ချို့တဲ့သော ခြေရှိသည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ အဂ္ဂေ–အဖျားဌ၊ သင်္ကုဋ္ဌိတပါဒတ္တာ–ကြောင့်၊ ပိဋ္ဌိပါဒဂ္ဂေန–ခြေဖမိုး၏အဖျားဖြင့်၊ စင်္ကမန္တော–လမ်းသွား!ရသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကုဏ္ဍပါဒကော ဝါ–သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊ အဂ္ဂပါဒေနေဝ–ခြေဖျားဖြင့်ပင်၊ စင်္ကမနခဏ္ဍော ဝါ–ခွင်သောလမ်းသွားရခြင်းရှိသူသည် သော်လည်း၊ ဝါ–လမ်းသွားရခြင်းအားဖြင့် ခွင်သူသည်သော်လည်း၊ (ဟောတိ)၊

မဇ္ဈေပေ၊ စင်္ကမန္တော။ ။ မဇ္ဈေ သင်္ကုဋ္ဌိတပါဒတ္တာသည် ကုဏ္ဍပါဒကော၏ အကြောင်းပြဟိတ်တည်း၊ ပိဋ္ဌိပါဒမဇ္ဈေန စင်္ကမန္တောသည် ထို ကုဏ္ဍပါဒပုဂ္ဂိုလ်၏ သွားပုံကိုပြသော စကားတည်း၊ [စာအုပ်တို့၌ **"ကုဏ္ဍ"**ဟု ရှိသော်လည်း (၇၂၉) အဘိဓာန်၌ **"ကုဏ္ဍော မန္ဒော ကြိယာသုဟိ–ထိုထိုကြိယာတို့၌ ညံ့ဖျင်းသူကို ကုဏ္ဍ ခေါ်သည်"**ဟု ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဝေကလ္လ(ချို့တဲ့ခြင်း)အနက်ဟော ကုဋ္ဌဓာတ်ဖြင့် **"ကုဏ္ဍ"**ဟုသာ ရှိသင့်၏။]

အဂ္ဂေပေ၊ စင်္ကမန္တော။ ။ အဂ္ဂေသင်္ကုဋ္ဌိတပါဒတ္တာသည် ကုဏ္ဍပါဒကော၏ ဟိတ်တည်း၊ ပိဋ္ဌိပါဒဂ္ဂေန စင်္ကမန္တောသည် ထိုကုဏ္ဍပါဒပုဂ္ဂိုလ်၏ သွားပုံကိုပြသော စကားတည်း၊ [ကုဏ္ဍပါဒသော ဂမနသဘာဝ ဝိဘာဝေတိ **"ပိဋ္ဌိပါဒဂ္ဂေန စင်္ကမန္တော"**တိ–ဋီကာ။]

ပဏ္ဍိကာယ–ခြေဖနောင့်ဖြင့်၊ စက်မနခဠော ဝါ (ဟောတိ)၊ ပါဒဿ–ခြေ၏၊ ဗာဟိရဋ္ဌေန–ပြင်ဘက်အစွန်ဖြင့်၊ စက်မနခဠော ဝါ (ဟောတိ)၊ ပါဒဿ–ခြေ၏၊ အဗ္ဘန္တရဋ္ဌေန–အတွင်းအစွန်ဖြင့်၊ စက်မနခဠော ဝါ (ဟောတိ)၊ ပါဒဿ–၏၊ ဂေါပ္ဖကာနံ–ခြေဖမျက်တို့၏၊ ဥပရိ–၌၊ ဘဂ္ဂတ္တာ–ပျက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သကလေန–သော၊ ပိဋ္ဌိပါဒေန–ခြေဖမိုးဖြင့်၊ စက်မနခဠော ဝါ (ဟောတိ)၊ သဗ္ဗောပိ–အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဧသ–ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ခဠောယေဝ–ခဠေချည်းသာတည်း၊ သော–ထိုခဠေပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ နဿ ပဿာဧတဗ္ဗော။

ယသ–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဧကော–တစ်ဖက်သော၊ ဟတ္ထော ဝါ–လက်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပါဒေါ ဝါ–ခြေသည်သော်လည်းကောင်း၊ အမ္ပသရိရံ ဝါ–ထက်ဝက်သော ကိုယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ သုခံ–ချမ်းချမ်းသာသာ၊ နဿ ဝဟတိ–မဆောင်ရွက်နိုင်၊ (သော) **ပက္ခဟတော**တိ–မည်၏၊ ပိဋ္ဌသပ္ပိ–ဘီး(ဘိန်း)တပ်အပ်သော အင်းပျဉ်ငယ်ဖြင့် သွားရသူကို၊ **ဆိန္နိရိယာပထော**တိ–ထဟူ၍၊ ဝါ–ပြတ်သောကျိုရိယာပုထ်ရှိသူဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ **ဧရာဒုဗ္ဗလော**တိ–ကား၊ ဧဏ္ဍာဘာဝေန–အိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုဗ္ဗလော–အားမရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အတ္တနော–မိမိ၏၊ စိဝရဒုနာဒိကမ္မံ–သင်္ကန်းဆိုးခြင်း အစရှိသောအမှုကို၊ ကာတုမ္မိ–ပြုခြင်းငှာလည်း၊ အသမတ္ထော–မစွမ်းနိုင်သူတည်း၊ ပန–ဆက်၊ ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဟလ္လကော–ကြီးသည်၊ (သမာနော)ပိ–သော်လည်း၊ ဗလဝါ–အားရှိသေးသည်၊ ဟောတိ၊ အတ္တာနံ–ကို၊ ပဋ္ဌိဧဂ္ဂိတုံ–သုတ်သင်ခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ–စွမ်းနိုင်သေး၏၊ သော–ကို၊ ပဿာဧတဗ္ဗော၊ **ဧစ္ဆေ**–ပဋ္ဌိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသူကို၊ **အန္ဓော**တိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ ယသ–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝစီဘေဒေါ–စကားလုံး၏ကွဲပြားခြင်းသည်၊ နပ္ပဝတ္တတိ–မဖြစ်၊ (စကားမပီ၊) (သော) **မူဂေါ**တိ–မည်၏၊ ဝါ–အ သူ မည်၏၊ ယသ္သာပိ–၏လည်း၊ (ဝစီဘေဒေါ–သည်၊) ပဝတ္တတိ–၏၊ (စကားတော့ ပီ၏၊)

ပါဒဿ၊ပေ၊ စက်မနခဠော ဝါ။ ။ ခြေဖဝါး၏အပြင်ဘေး အစွန်ဖြင့် လမ်းသွားရသူ, အတွင်းဘေးအစွန်ဖြင့် လမ်းသွားရသူ၊ ဤနှစ်မျိုးလုံးပင် ခြေဖဝါးအပြင်၏ အပြင်ဘေး အတွင်းဘေး အစွန်တို့ဖြင့် လမ်းသွားရသူကို ရည်ရွယ်၍ဆိုသည်၊ [ပါဒဿ ဗာဟိရဋ္ဌေနာတိ စ, အဗ္ဘန္တရဋ္ဌေနာတိ စ ဣဒံ ပါဒတလဿ ဥဘောဟိ ပရိယန္တေဟိ စက်မနံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊–ဝိမတိ။]

ပက္ခဟတော။ ။ ပက္ခ–တစ်ဖို(တစ်ပိုင်း)+ဟတ–ပျက်သူ၊ ပက္ခော+ဟတော ယသ္သာတိ ပက္ခဟတော၊ ဝဲဘက် ယာဘက် နှစ်ဘက်တွင်ဖြစ်စေ, အထက်ဘက် အောက်ဘက် နှစ်ဘက်တွင်ဖြစ်စေ ပျက်သူတည်း၊ **"သွက္ကာပါဒစ္ဆဲသူ"**ဟု ခေါ်ကြ၏။

ပိဋ္ဌသပ္ပိ။ ။ ခြေဖြင့် မသွားနိုင်သောကြောင့် အင်းပျဉ်ငယ်ကို အောက်၌ ဘီး(ဘိန်း)တပ်၍ ထို အင်းပျဉ်ပေါ်ဝယ် ထိုင်ပြီးလျှင် တုတ်ဖြင့် လေ့လော်သကဲ့သို့ လော်၍ သွားရသူ၊ သပ္ပတိတိ သပ္ပိ၊ ပိဋ္ဌေန+သပ္ပိ ပိဋ္ဌသပ္ပိ၊ [သပ္ပဓာတ်+ဣပစ္စည်း။]

ပန–ထိုသို့ပင် စကားပီပါသော်လည်း၊ သရဏာဂမနံ–သရဏာဂုံကို၊ ဘာသိတုံ–ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ၊ နု သက္ကောတိ–မစွမ်းနိုင်၊ တာဒိသံ–ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ မမ္မနမ္မိ–မန်းစွဲသူကိုလည်း၊ ဝါ–ထစ်အသူကိုလည်း၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ နု ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–အနွယကား၊ ယော–သည်၊ သရဏာဂမနမတ္တံ–သရဏာဂုံမျှကို၊ ပရိပုဏ္ဏံ–စွာ၊ ဘာသိတုံ–ငှာ၊ သက္ကောတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သဗ္ဗေန–အလုံးစုံသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံ အကုန်အစင်၊ (တစ်နည်း) သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ–အချင်းခပ်သိမ်း၊ နု သုဏာတိ–မကြား၊ (ဃော–ထိုအလုံးစုံ မကြားရလောက်အောင် နားထိုင်းသူသည်) **ဗဓိရောတိ**–ရမည်၏၊ ပန–အနွယကား၊ ယော–သည်၊ မဟာသဒ္ဒံ–ကျယ်သောအသံကို၊ သုဏာတိ–ကြားရသေး၏၊ တံ–ထိုသူ့ကို၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ **အန္ဓမူဂါ**ဒယော–အန္ဓမူဂအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဥဘယဒေါသဝသေန–ကန်းခြင်း,(**အ**)ခြင်းဟူသော နှစ်ပါးစုံသောအပြစ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ–မိန့်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (အန္ဓမူဂ ပဓိရပုဂ္ဂိုလ်ကား ဥဘယဒေါသ သာမက ဒေါသတ္တယ၏ အစွမ်းဖြင့် မိန့်တော်မူသည်၊) စ–ဆက်၊ ယေသံ–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ–ရှင်အဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိတ္တာ–ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ တေသံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဥပသမ္ပဒါပိ–မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်ကိုလည်း၊ ပဋိက္ခိတ္တာဝ–ပယ်အပ်ပြီးသည်သာ။

ပန–ဆက်၊ တေ–ထိုပယ်အပ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ သံဃော–သည်၊ သစေ ဥပသမ္ပာဒေတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) သဗ္ဗေပိ–နှ်သော၊ ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒယော–ဟတ္ထစ္ဆိန္နအစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သူပသမ္ပဒ္ဓာ–ကောင်းစွာ ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏၊ (ရဟန်းအဖြစ် အထမြောက်ကုန်၏၊) ပန–ထိုသို့ပင် သူပသမ္ပဒ္ဓ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ကာရကသံဃော–ဥပသမ္ပဒကံကိုပြုသော သံဃာသည်လည်းကောင်း၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ စ – ကမ္မဝါစာဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အာပတ္တိတော–ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှ၊ နု မုစ္စန္တိ။ [ဥတ္တာ ကရောန္တောဝ နု မုစ္စတိ၊ ဧဝံတန္တရာယာဒိအာပဒါသု အရစိယာ ကာယသာမဂ္ဂိံ ဒေန္တသ္သ အနာပတ္တိ၊–ဝိမတိ။]

စ–သာဓကကား၊ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ၊ပေ၊ ဒုဿီသာရိတောတိ–ဟူ၍၊ ဝက္ခတိ–မိန့်တော်မူလတ္တံ့၊ [ဘိက္ခဝေ–တို့၊ သီသာရဏံ–သံဃာ့ဘောင်သို့ သွတ်သွင်းခြင်းသို့၊

မမ္မန။ ။ သက္ကတဘာ မရ(နှ်)သည် 'ပါဠိ၌ **"မမ္မန"**ဟု ဖြစ်၏၊ စကားပြောရာ၌ ချွတ်ယွင်းသူတည်း၊ [မမ္မနန္တိ–ဌာနကရဏဝိသုဒ္ဓိယာ အဘာဝေန အယုတ္တကွဝုစ်ရဝစန်၊ (မသင့်သော မမှန်သော အကွဲရာစကားလုံးရှိသူ) ဝစနာနုကရဏေနဟိ (စကားတစ်လုံးကို အထပ်ထပ်ပြောခြင်းကြောင့်) မမ္မနောတိ ဝုတ္တော၊ ယော စ ကရဏသမ္ပန္နောပိ (ဌာန်ကရိဏ်း ပြည့်စုံသော်လည်း) ဧကမေဝ အက္ခရံ ဟ်ကြာရဗဟုလော (အီး–အဲ မယားလျက်) ဝဒတိ၊ သောပိ ဣမေဝ သင်ယှတိ၊–ဝိမတိ၊] စကားတစ်လုံးကို အထပ်ထပ် ဆိုရသူ၊ အသံကို ဒရွတ်ဆွဲ၍ အီး–အဲနှင့် ဆိုနေရသူ, စကားထစ်သူတည်း။

အပ္ပတ္တော–မရောက်သော၊ ပုဂ္ဂလော–သည်၊ အတ္တိ–၏၊ တံ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သံဃော–သည်၊ ဧစ ဩသာရေတိ–အကယ်၍ သံဃာ့ဘောင်သို့ သွတ်သွင်းအုံ့၊ ဧကစ္စော–အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ဟတ္ထစ္ဆိန္န စသူကို၊) သုဩသာရိတော–ကောင်းစွာသွတ်သွင်းအပ်ပြီ၊ ဧကစ္စော–အချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ဥဒ္ဒိနဝိသတိဝဿ စသူကို၊) ဒုဩသာရိတော–မကောင်းသဖြင့် သွတ်သွင်းအပ်ပြီ၊] တဿ–ထို အတ္တိ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၏၊ **အတ္ထော–အနက်သည်**၊ အာဂတဋ္ဌာနေယေဝ–တိုက်ရိုက်လာရာ ပါဠိရပ်ဌသာ၊ [စမ္မေယျကွန္ဓက, ဒွေနိဿာရနာဒိကထာကို ဆိုသည်၊] အာဝိ–ထင်ရှားစွာ၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။

ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဒိဝတ္ထုကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

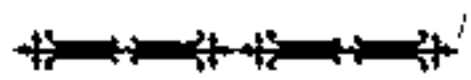

အလဒ္ဓိနိဿယဝတ္ထုကထာ

၁၂၀။ အလဒ္ဓိနံ နိဿာယ ဝသန္တီတိ(ဇ္ဇော)–ဟူသော ဤပါဌ်ဌ၊ ဥဘယောဂတ္ထော–ဒုတိယာဝိဘတ်၏အနက်ဌ၊ သာမိဝစနံ–သာမိဝိဘတ်တည်း၊ **အလဒ္ဓိပုဂ္ဂလေ**–**အလဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့**ကို၊ **နိဿာယ**–မှီ၍၊ **ဝသန္တိ–နေကြကုန်၏**၊ **ဣတိ** အတ္ထော၊ **ယာဝ ဘိက္ခုသဘာဂတံ ဇာနာတိ**တိ–ကား၊ **နိဿယဒါယကဿ**–**နိဿယည်း**ပေးနိုင်သော၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ ဘိက္ခုဟိ–**အခြားအလဒ္ဓိရဟန်း**တို့နှင့်၊ သဘာဂတံ–သီလစသော ဂုဏ်အားဖြင့် တူသောအဖို့ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ **လဒ္ဓိဘာဝံ**–**လဒ္ဓိ**ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို၊ (သဘာဂတံကို ထပ်ဖွင့်သည်၊) ယာဝ–လောက်၊ ဇာနာတိ–သိရ၏၊ (တာဝ စတူဟပဏ္ဍာဟံ အာဂမေတုံ အနုဇာနာမိဌ္ဌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ (ဘိက္ခုသဘာဂ၏အဖြစ်ကို သိသည့်တိုင်အောင် ဆိုင်ငံ့ဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) နဝံ–အသစ်ဖြစ်သော၊ ဌာနံ–အရပ်သို့၊ ဂတေန–ရောက်သော ရဟန်းသည်၊ (ဝုစ္စမာနေနာပိဌ္ဌ စဉ်းငယ်စပ်၍ ဂဟေတဗ္ဗောဌ္ဌ စပ်၊) ဘိက္ခု–ရဟန်း၊ ဧဟိ–လာလော၊ နိဿယံ–ကို၊ ဂဏှာဟိ–ယူလှည့်လော၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဝုစ္စမာနေနာပိ–ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ စတူဟပဏ္ဍာဟံ–လေးရက်, ငါးရက်မျှ၊ နိဿယဒါယကဿ–နိဿယည်းပေးမည့်ဆရာ၏၊ လဒ္ဓိဘာဝံ–ကို၊ ဥပပရိက္ခိတ္တာ–စုံစမ်း၍၊ နိဿယော–ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော–၏။

ဘိက္ခုသဘာဂတံ။ ။**"ဘိက္ခုဟိ+သဘာဂတံ"**ဟု ဖွင့်သောကြောင့် **"ဘိက္ခုဟိ+သဘာဂေါ ဘိက္ခုသဘာဂေါ"**ဟုပြု၊ သဘာဂေါကို **"သ+ဘာဂေါ"**ဟုခွဲ၊ သမာနော ဘာဂေါ (ဒိဋ္ဌိသီလစသော ဂုဏ်အဖို့) ယဿတိ သဘာဂေါ၊ ဘိက္ခုသဘာဂဿ+ဘာဝေါ ဘိက္ခုသဘာဂတာ၊ ဘိက္ခုသဘာဂတံ နောက်ဌ **"ဇာနာမိ"**ဟု တွေ့ရ၏၊ **"ဘိက္ခု–နိဿယည်းယူမည့် ရဟန်းသည်"**ဟု ကတ္တားထည့်သင့်သောကြောင့် **"ဇာနာတိ"**ဟု ရှိသင့်သည်။

ထေရော–ထေရ်သည်၊ လဒ္ဓိ–လဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဘိက္ခုနံ–အခြားရဟန်းတို့၏၊ သန္ဓိကေ–အထံ၌၊ သုတ္တာ–ကြားရ၍၊ (ကြားရလျှင်၊) အာဂတ ဒိဝသေယေဝ–ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်ရာနေ့၌ပင်၊ (နိဿယံ–ကို၊) ဂဟေတုကာမော–ယူခြင်းငှာအလိုရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ–အံ့၊ ပန–ထိုသို့ပင် ယူလိုပါသော်လည်း၊ ထေရော–သည်၊(နိဿယည်းပေးမည့်ထေရ်သည်၊) တာဝ အာဂမေဟိ–ဆိုင်းငံ့ဦးလော့၊ ဝသန္တော–နေလသော်၊(နေရင်း၊) ဧကနိဿယိ–လဒ္ဓိ ဟုတ်,မဟုတ် သိရလတ္တံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ ကတိပါဟံ–အနည်းငယ်သောရက်မျှ၊ အာစာရံ–အကျင့်ကို၊ (နိဿယည်းယူမည့် ရဟန်း၏အကျင့်ကို၊) ဥပပရိက္ခိတ္တာ–၍၊ နိဿယံ–ကို၊ (သစေ) ဒေတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ (ထိုရက်အတွင်း နိဿယည်းမယူဘဲ နေခြင်းငှာ အပ်၏၊) ပကတိယာ–ပင်ကိုအားဖြင့်၊ နိဿယဂ္ဂဟဏဋ္ဌာနံ–နိဿယည်းယူရာ အရပ်သို့၊ (နိဿယည်းယူနေကျ နေရာသို့၊) ဂတေန–ရောက်သော ရဟန်းသည်၊ တဒဟေဝ–ထိုရောက်ရာနေ့၌ပင်၊ (နိဿယော) ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဧကဒိဝသမ္မိ–တစ်နေ့မျှလည်း၊ ပရိဟာရော–အာပတ်မသင့်ဖို့ရန် အစောင့်အရှောက်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ ပဌမယာမေ–ပဌမယံ၌၊ အာစရိယသ–နိဿယည်းခံရာ၏၊ သြကာသော–အားလပ်ခွင့်သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ) သြကာသံ–ကို၊ အလဘန္တော–မရသည်၊ (ဟုတ္တာ) ပစ္ဆာသသမယေ–မိုးသောက်အခါ၌၊ (အရဏ်မတက်မီ အခါ၌၊) ဂဟေဿာမိ–ယူအံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ (သစေ) သယတိ–အကယ်၍ အိပ်အံ့၊ အရဏံ–အရဏ်ကို၊ ဥဋ္ဌတမ္မိ–တက်သွားသည်ကိုလည်း၊ (သစေ) နဝ ဓာနာတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အနာပတ္တိ။

ပန–သို့မဟုတ်၊ ဂဏ္ဌိဿာမိ–နိဿယည်းယူအံ့၊ ဣတိ–ဤသို့၊ အာဘောဂံ–နှလုံးသွင်းမှုကို၊ အကတ္တာ–မပြုမူ၍၊ သစေ သယတိ–အံ့၊(ဧဝံသတိ) အရဏုဂ္ဂမနေ–အရဏ်တက်ရာအခါ၌၊ ဒုက္ကဋံ–သည်၊ (ဟောတိ)၊ အဂတပုဗ္ဗံ–မရောက်အပ်ဖူးသော၊ ဌာနံ–အရပ်သို့၊ ဂတေန–ရောက်သောရဟန်းသည်၊ ဒွတ္တိဏ္ဏံ ဒိဝသာနံ–နှစ်ရက်,သုံးရက်တို့ပတ်လုံး၊ ဝသိတ္တာ–နေပြီး၍၊ ဂန္တုကာမေန–သွားလိုလသော်၊ အနိဿိတေန–မမှီဘဲ၊ ဝသိတဗ္ဗံ–နေနိုင်၏၊ (နှစ်ရက်,သုံးရက်နေပြီး သွားမည်ဖြစ်သောကြောင့် နိဿယည်းမယူဘဲ နေနိုင်၏၊) သတ္တာဟံ–ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ ဝသိဿာမိ–နေအံ့၊ ဣတိ–သို့၊ အာလယံ–အာလယကို၊(ထိုအရပ်၌ တွယ်တာသောဆန္ဒကို အာလယဟု ခေါ်သည်၊) ကရောန္တေန ပန–ပြုသော ရဟန်းသည်ကား၊ နိဿယော ဂဟေတဗ္ဗော၊ ထေရော–သည်၊ သတ္တာဟံ–ခုနစ်ရက်လောက်၊ ဝသန္တသ–နေသူ၏၊ နိဿယေန–နိဿယည်းဖြင့်၊ ကိံ–အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဣတိ–သို့၊ သစေ ဝဒတိ–အကယ်၍ ပြောအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ပဋ္ဌိက္ခိတ္တကာလတော–ပယ်မြစ်အပ်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ လဒ္ဓပရိဟာရော–ရအပ်သော အစောင့်အရှောက်သည်၊ ဟောတိ–၏။

ဂမိကာဒိနိသယဝတ္ထုကထာ

၁၂၁။ **နိသယ ကရဏီယောတိ**–ကား၊ ကရဏီယနိသယော–ပြုထိုက်သော နိသယသည်း ယူခြင်းရှိ၏၊ မယာ–သည်၊ နိသယော–နိသယသည်း ယူမှုကို၊ ကရဏီယော–ပြုထိုက်၏၊ (နိသယော–ကို၊) ဂဟေတဗ္ဗော–ယူတိုက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ **နိသယံ အလဘမာနေနာတိ**–ကား၊ အတ္တနာ–မိမိနှင့်၊ သဒ္ဓိ–တကွ၊ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နေသု–အဓွန့်ရှည်သောခရီးကို သွားသူတို့တွင်၊ နိသယဒါယကေ–နိသယသည်းပေးနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသတိ–မရှိလသော်၊ (မပါလသော်၊) နိသယံ–ကို၊ နဲ လဘတိ နာမ–မရသည် မည်၏၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ အလဘန္တေန–မရလသော်၊ ဝါ–မရသောရဟန်းသည်၊ အနိသယိတေန–နိသယသည်းဆရာကို မမှီဘဲ၊ ဗဟူနိပိ–များစွာလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိဝသာနိ–နေ့တို့ပတ်လုံး၊ ဂန္တုံ–ခရီးသွားနိုင်၏၊ ပုဗ္ဗေပိ–ရှေးဦးလည်း၊ နိသယံ–ကို၊ ဂဟေတွာ–၍၊ ဝုတ္ထပုဗ္ဗံ–နေအပ်ဖူးရာဖြစ်သော၊ ကဠိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အာဝါသံ–ကျောင်းတိုက်သို့၊ သစေ ပဝိသတိ–အကယ်၍ ဝင်အုံ၊ (ဧဝံသတိ) ဧကရတ္တံ–တစ်ညဉ့်မျှ၊ ဝသန္တေနာပိ–နေသော အာဂန္တုကရဟန်းသည်လည်း၊ နိသယော–ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော–၏၊ အန္တရာမဂ္ဂေ–လမ်းခရီးအကြား၌၊ ဝိသမဋ္ဌာ ဝါ–အပန်းဖြေလျက်သော်လည်းကောင်း၊ သတ္ထံ–ကုန်သည်အပေါင်းကို၊ ပရိယေသန္တော ဝါ–ရှာမှီးလျက်သော်လည်းကောင်း၊ ကတိပါဟံ–အနည်းငယ်သော ရက်မျှ၊ ဝသတိ–အုံ၊ အနာပတ္တိ–သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန–ဆက်၊ အန္တောဝသေ–ဝါတွင်း၌၊ နိဗဒ္ဓဝါသံ–အမြဲနေရာအရပ်၌၊ ဝသိတဗ္ဗံ–နေရာ၏၊ နိသယော စ–ကိုလည်း၊ ဂဟေတဗ္ဗော–ယူထိုက်၏၊ ပန–ဆက်၊ နာဝါယ–လှေဖြင့်၊ ဂစ္ဆန္တသ–သွားသောရဟန်း၏၊ ဝသာနေ–မိုးလသည်၊ အာဂတေပိ–ရောက်ပါသော်လည်း၊ နိသယံ–ကို၊ အလဘန္တသ–မရလသော်၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

နိသယကရဏီယော။ ။ **"ကရဏီယနိသယော"**ဟု ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဖွင့်သောကြောင့် ဝိသေသနနောက်ကျသော ပုဒ်ဟု သိစေ၏၊ ကရဏီယောကိုလည်း **"ဂဟေတဗ္ဗော"**ဟု ဖွင့်သောကြောင့် နိသယဖြင့် နိသယဂဟဏတိုင်အောင် ယူ၊ ဂဟဏဟူသော နောက်ပုဒ် ကျေ၊ **"ပြုထိုက်သော နိသယသည်း ယူရခြင်းရှိ၏"**ဟု သဒ္ဒတ္ထ၊ **"နိသယသည်း ယူတိုက်၏"**ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထဖြစ်၏၊ [နိသယဂ္ဂဟဏံ နိသယော၊–ဋီကာ။]

ဝသတိ အနာပတ္တိ။ ။ဂမနေ သဉ္ဇာသာဟတာယ တထာ ဝသန္တောပိ အဒ္ဓိကောဝ–ဆက်၍သွားဖို့ရန် အားထုတ်ခြင်းရှိသောကြောင့် ထိုသို့ သွားနေ, သတ္ထကို စောင့်နေသော်လည်း ခရီးသွားနေသူဖြစ်၏၊ ဤစကားဖြင့် (ပင်ပန်းခြင်းစသည် မရှိပါမူ) အာပတ်ဟု ပြ၏၊ သက်နိုး်ဆိုးဖို့ရန် စသည်ကိစ္စဖြင့် ဆရာက စေခိုင်း၍ သွားရလျှင်လည်း **"ကိစ္စပြီးလျှင် ပြန်ခဲ့ရမည်, ဆက်၍ မနေရ"**ဟု ပြ၏၊ ဆရာတို့ကလည်း **"နိသယသည်းဆရာ မရှိသော အရပ်သို့ အကြာကြီး နေဖို့ရန် မစေခိုင်းကောင်း"**ဟု ဝိမတိဋီကာ ဆိုသည်။

ယာစိယမာနေနာတိ–ကား၊ တေန ဂိလာနေန–ထိုဂိလာနသည်၊ (ပါဠိတော်၌ ခရီးသွားဖော် ရဟန်းနှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးက ဂိလာနဖြစ်နေသောကြောင့် ထို ပါဠိတော်၌ လာသော ဂိလာနကို ညွှန်၍ **"တေန"**ဟု ဆိုသည်၊) ယာစိယမာနေန–နေဖို့ရန် တောင်းပန်အပ်သော်၊ အနိဿိတေန–နိုဿယည်းဆရာကို မမှီဘဲ၊ ဝသိတဗ္ဗံ–နေနိုင်၏၊ မံ–တပည့်တော်ကို၊ ယာစာဟိ–နေဖို့ရန် တောင်းပန်ပါလော၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုစ္စမာနောပိ–ပြောဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ (ဂိလာနပဋ္ဌာကက နိုဿယည်း မယူဘဲ နေကောင်းအောင် မိမိကို ဆိုင်းငံ့ဖို့ရန် တောင်းပန်ခိုင်းပါသော်လည်း၊) ဂိလာနော–သည်၊ မာနေန–မာနကြောင့်၊ သစေ နယာစတိ–အကယ်၍ နေဖို့ရန် မတောင်းပန်အုံ၊ (ဧဝံသတိ) ဂန္တဗ္ဗံ–သွားရာ၏၊ [နိုဿယည်းဆရာ မရှိဘဲ မနေကောင်းသောကြောင့် သွားရမည်။]

ဟသု ဟောတီတိ–ကား၊ သမထဝိပဿနာနံ–သမထ, ဝိပဿနာတို့ကို၊ ပဋိလာဘာဝသေန–ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဟသု–ချမ်းသာသည်၊ ဟောတိ၊ [သမထ ဝိပဿနာနံ ပဋိလာဘာဝသေနဟူသော ဝိသေသနဖြင့် ဆွမ်းကွမ်းချမ်းသာမှုစသည် ကိုပယ်သည်။] ဟိ–မှန်၊ ဣမံ ပရိဟာရံ–ဤအာပတ် မသင့်အောင် စောင့်ရှောက်ခြင်း ကို၊ သောတာပန္နော–သောတာပန်ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နေဝ (လဘတိ)–မရ၊ သကဒါဂါမိ အနာဂါမိ အရဟန္တော–သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နေဝ လဘန္တိ–မရကုန်၊ ထာမဂတသ–အားအစွမ်းသို့ရောက်သော၊ (အားရှိနေသော၊) သမာဓိနော ဝါ–သမာဓိကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာယ ဝါ–ဝိပဿနာကို သော်လည်းကောင်း၊ လာဘီ–ရခြင်းရှိသူသည်၊ နှ (လဘတိ)၊ ဝိသဒ္ဒ ကမ္မဋ္ဌာနေ–စွန့်လွှတ်အပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသော၊ ဗာလပုထုဇ္ဇနေ ပန–ညံ့ဖျင်းသော ပုထုဇဉ်ရဟန်း၌ကား၊ ကထာဝ–ပရိဟာရ မရဟု ဆိုဖွယ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ–မရှိ။

ပန–အနွယကား၊ ယသ–အကြင်ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သမထော ဝါ–သည် သော်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ တရုနာ–နုနေသည်၊ ဟောတိ–အုံ၊ အယံ–ဤတရုဏသမထ, တရုဏဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဣမံ ပရိဟာရံ–ကို၊ လဘတိ–ရ၏၊ (နိုဿယည်းမယူသော်လည်း အာပတ်မသင့် ကြောင်းဖြစ်သော ဤအစောင့်အရှောက်ကိုရ၏။) ပဝါရဏာသင်္ကေတော–ပဝါရဏာဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းကိုလည်း၊ ဧတသ္မေ–ဤပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊ (တရုဏသမထ,တရုဏ ဝိပဿနာပုဂ္ဂိုလ်အားသာ၊) အနုညာတော–ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဣမိနာ ပုဂ္ဂလေန–သည်၊ အာစရိယေ–နိုဿယည်းဆရာသည်၊ ပဝါရေတွာ– ပဝါရဏာပြုပြီး၍၊ ဂတေပိ–အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားပါသော်လည်း၊ ယဒါ–အကြင် အခါ၌၊ ပတိရူပေါ–လျောက်ပတ်သော၊ နိုဿယဒါယကော–နိုဿယည်းပေးမည့် ဆရာသည်၊ အာဂစ္ဆတိ–လာလတ္တံ့၊ တသ–ထိုရဟန်းကို၊ နိုဿာယ–မှီ၍၊

ဝသိသောမိ–နေအံ့၊ ဣတိ–သို့၊ အာဘောဂံ–နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတွာ–၍၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ ယာဝ–လောက်၊ အာသာဒ္ဓိပုဏ္ဏမာ–ဝါဆိုလပြည့်နေ့သည်၊ အတ္ထိ–ရှိ၏၊ တာဝ–ထို ဝါဆိုလပြည့်နေ့တိုင်အောင်၊ အနိသိတေန–မမှီဘဲ၊ ဝတ္ထုံ–နေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ ပန–ဆက်၊ အာသဒ္ဓိမာသေ–ထိုဝါဆိုလ၌၊ အာစရိယော–နိဿယည်းဆရာသည်၊ သစေ နာဂစ္ဆတိ–အကယ်၍ မလာအံ့၊ (ဧဝံသတိ) ယတ္ထ–အကြင်ကျောင်း၌၊ နိဿယော–ကို၊ လဗ္ဘတိ–အပ်၏၊ ဝါ–ရနိုင်၏၊ တတ္ထ–ထိုနိဿယည်းရနိုင်ရာကျောင်းသို့၊ ဂန္တဗ္ဗံ–ရွှေ့ပြောင်းသွားရာ၏။

၁၂၂။ **ဂေါတ္တေနပိ အနုဿာဝေတုန္တိ**–ကား၊ မဟာကဿပဿ ဥပသမ္ပဒါ ပေကွောတိ–ဟူ၍၊ (**အရှင်မဟာကဿပ**၏ ပဋ္ဌင်းလောင်းပါတည်းဟူ၍၊) ဧဝံ–ဤသို့၊ ဂေါတ္တံ–အနွယ်ကို၊ ဝတ္တွာ–ရွတ်ဆို၍၊ အနုဿာဝေတုံ–အဖန်ဖန် ကြားသိစေခြင်းငှာ၊ အနုဇာနာမိ–၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

သစေ၊ပေ၊ ဂန္တဗ္ဗံ။ ။ ဝါဆိုလပြည့်နေ့တိုင်အောင် နိဿယည်းပေးနိုင်သော ဆရာမလာလျှင် နိဿယည်ဆရာရှိသော အရပ်သို့ သွား၍ ဝါကပ်ရမည်၊ လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်စဉ် မလာဘဲ ဝါဆိုနေ့ရောက်မှ ပုရိမဝါ မကပ်ဘဲ နိဿယည်းဆရာရှိရာသို့ သွား၍ ပစ္ဆိမဝါ ကပ်ရမည်ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ နိဿယည်း ယူမှုသည် ဝါကပ်ခြင်းထက်ပင် အရေးကြီးနေပြန်သည်။

ဂေါတ္တေနာပိ အနုဿာဝေတုံ။ ။ [ကမ္မဝါစာကို သုံးကြိမ်မျှ ရွတ်ဆိုခြင်းသည် အန–အထပ်ထပ်+သာဝန–ကြားသိစေခြင်းမည်၏။] **အရှင်မဟာကဿပ**၏ လူတုန်းကနာမည်သည် "**ပိပ္ပလိ**"မည်၏၊ အနွယ်အားဖြင့် ကဿပအနွယ်တည်း၊ **အရှင်အာနန္ဒာ**သည် ကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဆိုရာ၌ "**ပိပ္ပလိ**"နာမည်ကို အသုံးပြု၍ "**အာယသ္မတော ပိပ္ပလိဿ ဥပသမ္မဒါပေက္ခော**"စသည်ဖြင့် မရွတ်ဆိုဝံ့၊ ထို့ကြောင့် အနွယ်နာမည်ဖြင့် ("**အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ ဥပသမ္မဒါပေက္ခော**"စသည်ဖြင့်) ရွတ်ဆိုဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူရသည်။

မှတ်ချက်။ ။ အနွယ်နာမည်သည် ထိုအနွယ်ရှိသူအားလုံးနှင့် ဆိုင်သောကြောင့် တစ်ဦးတည်းနှင့်ဆိုင်သော နာမည်ကို ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းလောက် မရင့်သီးချေ၊ ထို့ကြောင့် အနွယ်နာမည်ကိုကား **အရှင်အာနန္ဒာ**သည် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုဝံ့ပေသည်၊ ဤစကားကို ထောက်၍ မိမိ၏ ဆရာသမားစသော အလေးပြုလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ နာမည်ရင်းကို ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲဖို့ရန် ရှောင်နိုင်သမျှ ရှောင်ကြရသည်။

ပိအတွက် အနက်။ ။ "**ဂေါတ္တေနာပိ**"၌ ပိသည် မူလထင်ရှားပြီးသော နာမည်ကို ပေါင်းသော သမ္ဘိဏ္ဍနအနက်ဟောသာမက ရဟန်းခံကိစ္စပြုနေရာ ထိုခဏ၌ ကမ္မဝါစာဝယ် ရွတ်ဆို၍ လွယ်ကူဖို့ရန် မှည့်အပ်သော "**အာယသ္မာ တိဿော**"စသော နာမည်ကိုလည်း ဆည်းကပ်အပ်သော အဝုတ္တသမုစ္စည်းအနက်ဟောဟု ယူ၍ "**အရှင်တိဿ**"စသော နာမည်သစ်ကို မှည့်လေ့ရှိကြသည်၊ ထိုသို့ နာမည်သစ်မှည့်ရာ၌ ရဟန်းလောင်းအတွက်လည်း ရွတ်ဆို၍ လွယ်ကူဖို့ရာ နာမည်သစ်ကို မှည့်ကြသည်။

၁၂၃။ ဒွေ ကောနုသာဝနေတိ–ကား၊ ဒွေ–နှစ်ပါးသော ရဟန်းလောင်းတို့ကို၊ ကေတော အနုသာဝနေ–တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာရှိသူတို့ကို၊ (ကာတုံ အနုဇာနာမိ ဣစပ်၊) ကေန–တစ်ပါးသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ကသ–တစ်ပါးသော ရဟန်းလောင်းအတွက်လည်းကောင်း၊ အညေန–အခြားသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ဣတရသ–အခြားသော ရဟန်းလောင်းအတွက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ဒ္ဝိဟိ–နှစ်ပါးကုန်သော၊ အာစရိယေဟိ ဝါ–ကမ္မဝါစာဆရာတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ကေန ဝါ–တစ်ပါးသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်လည်းကောင်း၊ ကေဏ္ဍဏော–တစ်ပြိုင်နက်သောခဏာ၌၊ ကမ္မဝါစံ–ကမ္မဝါစာကို၊ အနုသာဝေန္တေ ဟိ–အဖန်ဖန် ကြားသိစေကုန်လျက်၊ ဥပသမ္ပာဒေတုံ–ဌာ၊ အနုဇာနာမိ၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဒွိတ္တယောပေ၊ ဥပဇ္ဈာယေနာတိ–ကား၊ ဒွေ ဝါ–နှစ်ပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တယော ဝါ–သုံးပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧနေ–ရဟန်းလောင်းတို့ကို၊ ပုရိမနယေနေဝ–ရှေ့နည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ကေတော အနုသာဝနေ–တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာရှိသူတို့ကို၊ ကာတုံ–ဌာ၊ အနုဇာနာမိ၊ တဿ အနုသာဝနကိရိယံ–ထိုအဖန်ဖန် ကြားသိစေခြင်း ကိရိယာကိုလည်း၊ ဝါ–ထိုကမ္မဝါစာရွတ်ဆိုခြင်းကိရိယာကိုလည်း၊ ဧကေန–တစ်ပါးသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန–ဥပဇ္ဈာယ်အားဖြင့်၊ အနုဇာနာမိ–၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ တဿ–ကြောင့်၊ (ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါး သုံးပါးတို့ကို

ဧကတော နုသာဝနေ။ ။ ရှေ့က **"ဒွေ"**ပုဒ်နှင့် အရတူရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဧကတော အနုသာဝနေကို ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် တစ်ပုဒ်တည်းဟု ယူပါ၊ ဧကတော၌ တောပစ္စည်းလည်း မကျေသော အလုတ္တသမာသ်တည်း၊ [အနု–အဖန်ဖန်+သာဝန–ကြားသိစေကြောင်း ကမ္မဝါစာ၊ အနုသာဝီယတေ ဧတေနာတိ အနုသာဝန်၊ ဧကတော အနုသာဝန် ဧတေသန္တိ ဧကတော အနုသာဝနာ၊ ဧကတော အနုသာဝနေတိ ဣတ္ထေ၊ ပေ၊ အသမာနာဓိကရဏဝိသယော ဗာဟိရတ္ထသမာသောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ပေ၊ တတ္ထ ဧကတောတိ ဧကဏ္ဍဏောတိ အတ္ထော၊ ဝိဘတ္တိအလောပေန စာယံ နိဒ္ဒေသော၊–ဋီကာ၊ တောပစ္စည်းမကျေခြင်းကို **"ဝိဘတ္တိအလောပ"**ဟု ဆိုသည်၊ ဝိမတိ၌ ဧကတောကို **"ဧကတော သဟော ဧကသ္မိံ ခဏေ"**ဟု ဖွင့်၏။]

ဒွေ ဝါ၊ပေ၊ ပုရိမနယေနေဝ။ ။ ထေရ်များစွာတို့၌ ရဟန်းလောင်းတွေများစွာ ရှိနေသောကြောင့် ရဟန်းလောင်း သုံးပါးအထိ ဧကာနုသာဝနပြုဖို့ရန် ထပ်မံခွင့်ပြုတော်မူရပြန်သည်၊ **"ဒွေ ဝါ တယော ဝါ"**ဟု ဖွင့်သောကြောင့် **"ဒွေ ဝါ+တယော ဝါ ဒွိတ္တယော"**ဟု သရော်ဘာယဗဟုဗ္ဗီဟိ ပြု၊ ပါဠိတော်၌ **"ဒွိတ္တယော"**ဟု ရှိစေရမည်၊ **"ဒွေ ဝါ တယော ဝါ သာမဏေရေ"**ဟု မဆိုဘဲ **"ဧနေ"**ဟု ဆိုသောကြောင့် **"ရဟန်းလောင်းများအတွက် သာမဏေ ဖြစ်, မဖြစ်ကို စိစစ်ဖွယ် မလို"**ဟု သိသာ၏၊ ပုရိမနယေနေဝဖြင့် ရှေ့၌ဆိုခဲ့ပြီးသော **"ကေန ကသ, အညေန ဣတရသ၊ပေ၊ အနုသာဝေန္တေ ဟိ ဥပသမ္ပာဒေတုံ"**ကို ညွှန်ပြသည်၊ ထိုသို့ ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါး သုံးပါးကို တစ်ပြိုင်နက် ရဟန်းပြုပေးရာ၌ ဥပဇ္ဈာယ်ကား တူရမည်ဟု သိစေတော်မူလို၍ **"ကေန ဥပဇ္ဈာယေန"**ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ဧကတော အံနုသာဝန ပြုဖို့ရန် ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းကြောင့်၊) ဧကေန–တစ်ပါးသော၊ အာစရိယေန–ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ ဒွေ ဝါ–နှစ်ပါးသော ရဟန်းလောင်းတို့ကို သော်လည်းကောင်း၊ တယော ဝါ–သုံးပါးသော ရဟန်းလောင်းတို့ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ အနုသာဝေတဗ္ဗာ–အဖန်ဖန် ကြားသိစေနိုင်ကုန်၏၊ ဝါ–ကမ္မဝါစာ ရွတ်ပေးနိုင်ကုန်၏၊ ဒ္ဝိဟိ–နှစ်ပါးကုန်သော၊ အာစရိယေဟိ ဝါ–ကမ္မဝါစာဆရာတို့ သည်သော်လည်းကောင်း၊(ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါးရှိရာကိုဆိုသည်၊) တီဟိ–သုံးပါး ကုန်သော၊ အာစရိယေဟိ ဝါ–တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ (ရဟန်းလောင်းသုံးပါး ရှိရာကိုဆိုသည်၊) ဝိသုံ ဝိသုံ–အသီးအသီး၊ ဧကေန–တစ်ပါးသော ကမ္မဝါစာဆရာ သည်၊ ဧကဿ–တစ်ပါးသော ရဟန်းလောင်းအတွက်၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ဧကပ္ပဟာရေ နေဝ–တစ်ပြိုင်နက်တည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဒွေ ဝါ–နှစ်မျိုးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (နှစ်ပါးအတွက် ဆိုသည်၊) တိဿော ဝါ–သုံးမျိုးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (သုံးပါးအတွက် ဆိုသည်၊) ကမ္မဝါစာ–တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ–နှ်၏။

ပန–ဆက်၊ နာနာစရိယာ–အမျိုးမျိုးသော ကမ္မဝါစာဆရာတို့သည်လည်း ကောင်း၊ နာနုပဇ္ဈယာ–အမျိုးမျိုးသော ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောန္တိ–နှ်အံ့၊ (ထိုနာနာဖြစ်ပုံကို ပြလိုရှိ တိသဏ္ဌာရောစသည်မိန့်၊) တိသဏ္ဌာရော–တိဿထေရ်ဟူသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ သုမနဏ္ဌရဿ–သုမနထေရ်ဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ **သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ**–အတူနေတပည့်ကိုလည်းကောင်း၊ သုမနဏ္ဌရော–သုမနထေရ်ဟူ**သော** ကမ္မဝါစာဆရာသည်၊ တိဿဏ္ဌရဿ–တိဿထေရ်ဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်၏၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ–ကိုလည်းကောင်း၊ အနုသာဝေတိ–အဖန်ဖန်ကြားသိ စေအံ့၊ (ဧဝံသတိ) အညမညဿ–အချင်းချင်းလည်း၊ ဂဏပူရကာ–ဂိုဏ်းကို

ဧကေန၊ပေ၊ အနုသာဝေတဗ္ဗာ။ ။ဥပဇ္ဈာယ်က တစ်ပါးတည်း, ရဟန်းလောင်းက နှစ်ပါးဖြစ်လျှင် ကမ္မဝါစာဆရာတစ်ပါးတည်းက ထိုနှစ်ပါးအတွက် ဒွန်ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုနိုင်၏၊ ရဟန်းလောင်းက သုံးပါးဖြစ်လျှင်လည်း ထို့အတူပင် ရွတ်ဆိုနိုင်၏။

ဒ္ဝိဟိ ဝါ၊ပေ၊ ဧကဿ။ ။ ဥပဇ္ဈာယ်တစ်ပါးတည်းဝယ် ရဟန်းလောင်းနှစ်ပါး ရှိရာ၌ ဒွန်မတွဲဘဲ ကမ္မဝါစာဆရာ နှစ်ပါးက ရဟန်းလောင်း တစ်ပါးစီအတွက် တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုနိုင်၏၊ ရဟန်းလောင်း သုံးပါးရှိရာ၌လည်း ဆရာ သုံးပါးက ရဟန်းလောင်း တစ်ပါးစီအတွက် တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုနိုင်၏။

သစေ ပန နာနာ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါးသုံးပါးမှာ ဥပဇ္ဈာယ် အသီးအသီး, ကမ္မဝါစာဆရာလည်း အသီးအသီး ဖြစ်နေစေကာမူ တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုကောင်း၏၊ ထိုသို့ ရွတ်စေရာ၌ (၁)နံပါတ် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် (၂)နံပါတ် ရဟန်းလောင်းအတွက် ရွတ်ဆိုခြင်း ဤသို့ (ဆရာအလဲအလှယ်) ရွတ်ဆို ကောင်း၏၊ ထိုရွတ်ဆိုသော ကမ္မဝါစာဆရာများလည်း ထိုသံဃာကို ပြည့်စေနိုင်၏၊ [ဥပမာ–ကမ္မဝါစာဆရာ နှစ်ပါးထည့်မှ ဥပသမ္ပဒက်အတွက် သံဃာပြည့်မည်ဖြစ်လျှင် ထိုဆရာနှစ်ပါးသည် ထိုသံဃာအရေအတွက်ကို ပြည့်စေနိုင်သည်–ဟူလို။]

ပြည့်စေတတ်သူတို့သည်၊ ဟောန္တိ–နိ၏၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ ပန–သို့မဟုတ်၊ နာနာ ဥပဇ္ဈာယာ–အမျိုးမျိုးသော ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ–ကုန်အုံ့၊ ဧကော–တစ်ပါးသော၊ အာစရိယော–ကမ္မဝါစာဆရာသည်။ (သစေ) ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) နတ္ထေဝ နာနုပဇ္ဈာယေနာတိ–ဟူ၍၊ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ–ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နု ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ–မှန်၊ ဣဒံ–ဤနာနုပဇ္ဈာယဖြင့် ဧကာစရိယ၏ ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုခြင်းကို၊ သန္ဓာယ–ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ ဧသ(ဧသော)ပဋိက္ခေပေါ–ဤ **"နတ္ထေဝ နာနုပဇ္ဈာယေန"**ဟု ပယ်မြစ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)။

သစေ ပန နာနာဥပဇ္ဈာယာပေ၊ ပဋိက္ခေပေါ။ ။ဥပဇ္ဈာယ်က နှစ်ပါး,သုံးပါး ဖြစ်၍ တစ်ပြိုင်နက် ရွတ်ဆိုမည့် ကမ္မဝါစာဆရာက တစ်ပါးတည်းသာဖြစ်လျှင် မအပ်၊ ဤသို့သော အရာကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ **"နတ္ထေဝ နာနုပဇ္ဈာယေန"**ဟု ပယ်မြစ်တော်မူလေသည်။

ဥပဇ္ဈာယ်၏ ကမ္မဝါစာဆရာ ဖြစ်နိုင်ပုံ။ ။သစေ ပန ဥပဇ္ဈာယော သယမေဝ အတ္တနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ အနုသာဝေတိ၊ ဧတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ၊ ကမ္မံ သုကတမေဝ ဟောတိ၊ အနုပဇ္ဈာယကသာပိ (ဥပဇ္ဈာယ်မရှိသူအတွက်**သော်မှလည်း**) ယေန ကေနစိ အနုသာဝိတေ ဥပသမ္ပဒါ ဟောတိ၊ ကိမ်ဂံ ပန သဉ**ပဇ္ဈာယသ**ဿ ဥပဇ္ဈာယေနေဝ အနုသာဝိတေတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ – ဥပဇ္ဈာယ်ရှိသူအတွက် ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုရာ၌ အပ်, မအပ်ကို စိစစ်ဖွယ်မလိုဟု မှတ်ပါ၊–ဝိမတိ၊ ကခ်ါဋ္ဌိကာဟောင်း ဥိနဝိသတိဝဏ္ဏနာပုဒ်ဝယ် အောက်ပါနှစ်ဂါထာဖြင့် **"ဥပဇ္ဈာယ်ကိုယ်တိုင် ကမ္မဝါစာ မရွတ်ကောင်း"**ဟု ဆိုထား၏၊ ထိုစကားကို ဝိမတိဋ္ဌိကာဖြင့် ပယ်ရှားပါလေ။

ဥပဇ္ဈာယော သစေ သာမံ, ကမ္မဝါစဉ္စ သာဝေတိ၊
ကမ္မံ ရုဟတိ ဣဏ္ဍေဏေ, နေတိ ဝိနယကောဝိဒေါ။

ဒုက္ကဋံ ဝိဟိတံ ယသ္မာ, အာစရိယသ္ဝ ဂဏသ္ဝ စ၊
တသ္မာ ဘိန္နာဝ အာစရိယ–ဥပဇ္ဈာယာ ဝိသုံ ဣဓ။

ယေန ကေနစိဆိုပုံ။ ။ဝိမတိဋ္ဌိကာ၌ **"ယေန ကေနစိ–မည်သူမဆို ကမ္မဝါစာ ရွတ်ကောင်း၏"**ဟု ဆိုထား၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် **"ပါရာဇိကကျနေသူ ရွတ်ဆိုလျှင် ကံအထ မြောက်မည်လော?"**ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ ပါရာဇိကကျနေသော်လည်း ဘိက္ခုအသွင်ဖြင့် ရှိနေသေးလျှင် ထိုသူက ကမ္မဝါစာရွတ်သော်လည်း ကံအထမြောက်၏၊ ရဟန်းအသွင် မရှိတော့ဘဲ လူအသွင်ဖြင့် ရွတ်လျှင်သာ **"ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော"**နှင့် မညီသောကြောင့် ကံပျက်သည်ဟု ဆိုကြသည်၊ [ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗောတိအာဒိ ဝစနတော ထေယျသံဝါသကာဒိ အာစရိယေ ဟိအနုသာဝနာယ ကတာယ ဥပသမ္ပဒါ နု ရုဟတိ, တေသံ အဘိက္ခုကတ္တာတိ ဝစနမ္ပိ နု ဂဟေတဗ္ဗံ၊–ဝဇိရဗုဒ္ဓိ, မဟာခန္ဓက၊ တတြိဒံ ယုတ္တံ၊ ဥပသမ္ပန္နပုဗ္ဗော ဧဝ စေ ကမ္မဝါစံ သာဝေတိ၊ သံဃော စ တသ္မိံ ဥပသမ္ပန္နသညီ၊ ဧဝဉ္စ ကမ္မံ ရုဟတိ နု အညထာတိ နော ခန္တိတိ၊–ဎင်းဋ္ဌိကာ ပထမပါရာဇိကဒုတိယ]

[မေး] ကမ္မဝါ ရွတ်မှ၌, ဘိက္ခုမှ ပြည့်စုံ, ဆိုပုံက လွန်များ၊
လူဖြစ်သူ, မှန်မှန်ရွတ်က, ကံချတ်မည်လား။

[ဖြေ] ကမ္မဝါ ရွတ်မှ၌, ဘိက္ခုမှ ပြည့်စုံ, ဆိုပုံက လွန်များ၊
လူ.အသွင်, သာမဏသညာစင်သည့်, ထိုသူပင် မှန်မှန်
ရွတ်သော်လည်း, ကံချတ်မည်သား။ [သတပဒီကပုစ္ဆာ။]

ဆိုလိုရင်း။ ။ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုမှ၌ **"ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋ္ဌိဗလေန"**ဟုဆို၏၊ ထိုစကားအရ ဘိက္ခုသော်မှလည်း သာမန် ဘိက္ခုမဟုတ်ရ, အရာရာ ပြည့်စုံသောဘိက္ခု ဖြစ်ရမည်ဟု ဆိုလို၏၊ ဘိက္ခုမဟုတ်သူ.လူက မှန်မှန်ရွတ်နိုင်လျှင် ကံချတ်ယွင်းမှာလား ဟု မေးသည်၊ ထိုအမေး၏ အဖြေအကျယ်မှာ ပြခဲ့သော ဝဓိရဗုဒ္ဓိဋီကာပင်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ယခုခေတ်၌ ဥပဇ္ဈာယ်တစ်ပါး၏ ရဟန်းလောင်းတစ်ပါးကို ကမ္မဝါစာ ဆရာသုံးပါး, သုံးပါးထက်အများပင် တစ်ပြိုင်နက် ရွတ်ဆိုကြ၏၊ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုရာ၌ အပြစ်မရှိသော်လည်း ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ အတိုင်းကား မဟုတ်ချေ၊ တစ်ပါး၏အသံကို အခြားပုဂ္ဂိုလ်က ညီအောင်ညှိ၍ လိုက်နေရသဖြင့် ဌာနကရိဏ်းမှန်အောင် သတိထားဖို့ လစ်ဟင်းဖွယ်ရှိ၏၊ တစ်ပါးက မပီလျှင် အခြားပုဂ္ဂိုလ်က ပီသောကြောင့် အကျိုးရသည် မဟုတ်ပါလော? ဟူအံ့၊ ထိုသိုပီဖို့ဆိုလျှင် တစ်ပါးစီ ရွတ်ခြင်းက သာ၍ပီစရာ ရှိ၏၊ အမှန်အားဖြင့် ရှေးခေတ်က ကမ္မဝါစာဆရာ တစ်ပါးတည်းသာ ရှိခဲ့ပါသည်၊ ထို့ပြင် ယခုအခါ ရဟန်းလောင်း တစ်ပါးအတွက် သုံးပါးထက်ပို၍ တစ်ပြိုင်နက် ရွတ်ဆိုကြ သေး၏၊ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုရာ၌လည်း သုံးပါးပြိုင်၍ ရွတ်ဆိုသည်နှင့် သဘောတူပင်ဖြစ်သည်၊ **"ဒွတ္တယော ကောနုသာဝေနေ ကာတုံ"**ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် ရဟန်းလောင်း သုံးပါးထက်ပို၍ကား ဥပဇ္ဈာယ်အသီးသီး ကမ္မဝါစာအသီးသီး ဖြစ်စေကာမူ တစ်ပြိုင်နက် မရွတ်ကောင်းဟု မှတ်ပါ။

ဒွန်ကမ္မဝါစာ။ ။ဥပဇ္ဈာယ်တူသော ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါး,သုံးပါးကို တစ်ပြိုင်နက် ရဟန်းဖြစ်စေလိုလျှင် ကမ္မဝါစာကို ဒွန်တွဲ၍ ရွတ်ဆိုရ၏၊ ထိုကမ္မဝါစာကို **"ဒွန်ကမ္မဝါစာ"** ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဒွန်ကမ္မဝါစာသည် ဤနေရာ၌ ပါဠိတော်ဝယ် တိုက်ရိုက်မလာပါ၊ ထို့ကြောင့် အခြားပါဠိတော်လာ ဒွန်ကမ္မဝါစာကို နည်းမှီ၍ ဆရာတို့ ရွတ်ဆိုတော်မူ ကြသည်၊ [ထိုသို့ ရွတ်ဆိုပုံကို ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ, ဒုတိယစျာန်အခန်း အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ၊] ဝိမတိ၌ကား **"အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော စ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော စ အာယသ္မတော သံဃ ရက္ခိတသာတိအာဒိနာ နယေန"**ဟု တွေ့ရ၏၊ ထို၌ **"ဥပသမ္မဒါပေက္ခော"**သည် မှုရင်း ဟုတ်ချင်မှ ဟုတ်မည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း? စျာနဝိဘင်းပါဠိတော်၌ **"အယဉ္စ ဝိတက္ကော အယဉ္စ ဝိစာရော သန္တာ ဟောန္တိ သမိတာ"**ဟုလည်းကောင်း, ကုဋ္ဌိကာရ သိက္ခာပုဒ် ကုဋ္ဌိဝတ္ထု ဩလောကနသမ္ဘုတိ ပေးခန်း၌ **"သံဃော ဣတ္ထန္နာမဿ ဣတ္ထန္နာမဿ ဘိက္ခုနော သမ္မနေယျ"**ဟုလည်းကောင်း အစိတ်၌သာ ကေဝုစ်ထား၍ အပေါင်း၌ ဗဟုဝုစ်ထားသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဒွန်ကမ္မဝါစာနှင့် စပ်၍ မိမိတို့ ဆရာ့အထံ၌ သဒ္ဒါနည်း,ပါဠိတော်နည်းကျအောင် သင်ယူသင့်ကြပါသည်။

ဥပသမ္မဒါဝိဓိကထာ

၁၂၆။ ပဌမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတဗ္ဗောတိ ဧတ္ထ-ဥ၊ စ ဇောဝဇ္ဇေ-အပြစ်ငယ်, အပြစ်ကြီးကို၊ ဥပနိဇ္ဈာယတိ-ဂရုတစိုက် ကြည့်ရှုတတ်၏၊ (ကပ်၍ ရှုတတ်၏၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ ဥပဇ္ဈာ-မည်၏၊ တံ ဥပဇ္ဈံ-ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို၊ ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ ဟောဟိတိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ဝဒါပေတ္တွာ-ဆိုစေ၍၊ (ဥပသမ္ပဒါပေကွော-ရဟန်းလောင်းကို၊) ဂါဟာပေတဗ္ဗော-ယူစေထိုက်၏၊ **ဝိတ္ထာယန္တိ**တိ-ကား၊ ဝိတ္ထဒ္ဓဂတ္တာ-အထူးသဖြင့် တောင့်တင်းသောကိုယ်ရှိကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ **ယံ ဇာတန္တိ**-ကား၊ ယံ-အကြင်အရာဝတ္ထုသည်၊ တဝ-သင်၏၊ သုရိရေ-ကိုယ်၌၊ ဇာတံ-ဖြစ်၏၊ နိဗ္ဗတ္တံ-ဖြစ်၏၊ ဝိဇ္ဇမာနံ-ထင်ရှားရှိ၏၊ တံ-ထိုအရာဝတ္ထုကို၊ (ဝတ္ထုဗ္ဗဒ်၌ စပ်၊) သံဃမဇ္ဈေ-သံဃာ့အလယ်၌၊ (သမ္မတေ-သမုတ်အပ်သောရဟန်းသည်၊ ဝါ-သမ္မုတိရသော ရဟန်းသည်၊) ပုစ္ဆန္တေ-မေးလသော်၊ သန္တံ-ထင်ရှားရှိသော အရာဝတ္ထုကို၊ အတ္ထီတိ-အတ္ထိဟူ၍၊ (ရှိပါသည်ဘုရား, ဟုတ်ပါသည်ဘုရားဟူ၍၊) ဝတ္ထုဗ္ဗံ-လျှောက်ရာ၏၊ ဝါ-လျှောက်ပါလေ၊ ဣတိအာဒိ-ဤသို့ အစရှိသည်တည်း၊ **ဥလုမ္ပတု မန္တိ**-ကား၊ မံ-တည်ကြောက်ကို၊ ဥဒ္ဓရတု-ထုတ်ဆယ်တော်မူပါ၊ [ရှေ့ရာဓဝတ္ထုဌ် ဖွင့်ခဲ့ပြီ။]

ဥပဇ္ဈာ။ ။ **"ပဌမံ ဥပဇ္ဈံ ဂါဟာပေတဗ္ဗော"**၌ **"ဥပဇ္ဈာ"**ပုဒ်ကို **"အာကရန္တပုဒ်"** ဟုလည်းကောင်း, **"ပဌမာ ဒုတိယာတို့ နှောင်းရာ၌ ဥပဇ္ဈာယပုဒ်မှ ယကို ချေတားသောပုဒ်"**ဟုလည်းကောင်း ဝိမတိဖွင့်၏၊ မိဘသည် သားသမီး၏ အပြစ်ငယ်, အပြစ်ကြီးကို သတိပြု၍ ကြည့်ရှုကာ အမြဲသွန်သင်ပြသ ဆုံးမသကဲ့သို့ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်၏ အပြစ်အသီးသီးကို သတိပြု၍ ကြည့်ရှုကာ သွန်သင်ပြသ ဆုံးမသောဆရာကို **"ဥပဇ္ဈာယ်"**ဟု ခေါ်သည်။

ဝိတ္ထာယန္တိ။ ။ သက္ကတ၌ **"ထျဲ"**ဓာတ်သည် ပါဠိ၌ **"ထေ"**ဓာတ်ဖြစ်၏ဟု မောဂ္ဂလ္လာန်နိသယ တျာဒိကဏ္ဍာ၌ ဆရာတို့ မိန့်တော်မူကြသည်၊ သဒ္ဒ, သဒ္ဒါတနစ်နက်ကို ဟောဏ်၊ ဘူဝါဒိတည်း၊ ဧကို အာယပြု၊ ဝိရှေးရှိသောကြောင့် ပျောက်သော(သ်)အစား ဒွေဘော်လာ၍ **"ဝိတ္ထာယတိ, ဝိတ္ထာယန္တိ"**ဟုဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် **"ဝတ္ထာယန္တိ-အသံမထွက်ကြကုန်၏၊"**ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ **"ဝိတ္ထဒ္ဓဂတ္တာ ဟောန္တိ"**ကား အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း၊ **"အန္ဓရာယိကမေ့တို့ကို မေးသောအခါ ဖြေဖို့ရန် အသံမထွက်ကြ, ကြောက်ရွံ့၍ ကိုယ်လက်တွေ တောင့်တင်းနေသကဲ့သို့ ဖြစ်ကြသည်"**ဟူလို။

ယံ ဇာတံ။ ။ **"ဇာတံ"**၌ မွေးဖွားခြင်းစသော အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ **"နိဗ္ဗတ္တံ"** ဟု ဖွင့်သည်၊ နိဗ္ဗတ္တံ အရလည်း ရှေးကဖြစ်ပြီးကို ယူမည်စိုး၍ **"ဝိဇ္ဇမာနံ-ယခုထင်ရှားရှိနေ၏"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ **"ဇာတံ, နိဗ္ဗတ္တံ"**တို့၌ တပစ္စည်းကို **"အတိတ်အနက် ဟောဟု မယူလင့်"** ဟူလို၊ [ယောဇနာ၌ **"ယံ"**ကို **"အန္ဓရာယဇာတံ"**ဟု ဖွင့်၏၊ ဖြစ်သမျှကို ရှိသည့်အတိုင်း လျှောက်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် သာမည်ပေးလိုက်သည်။]

အမှာ။ ။ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာ၏ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်ဖို့ရာ ဤနေရာ၌ ထို ကမ္မဝါစာ၏ နိဿယအဓိပ္ပာယ်ကို အပိုအဖြစ်ဖြင့် ထည့်သွင်းပါဦးမည်။

ဥ တ်။ ။ဘန္တေ–အရှင်ဘုရားတို့၊ သံဃော–သံဃာတော်သည်၊ မေ–တပည့်တော်၏၊ (ဝစနံ–စကားကို၊) သုဏာတု–နားစိုက်တော်မူပါ၊ အယံ နာဂေါ–ဤနာဂသည်၊ အာယသ္မတော တိဿသ–အရှင်တိဿ၏၊ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော–မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်ကို ရှုငဲ့သူပါတည်း၊ ဝါ–ရဟန်းလောင်းပါတည်း၊ အန္တရာယိကေဟိ–အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ–သဘောတရားတို့မှ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ–စင်ကြယ်ပါပြီ၊ အသ–ထိုရဟန်းလောင်း၏၊ ပတ္တစီဝရံ–သပိတ်,သင်္ကန်းသည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ–ပြည့်စုံပါပြီ၊ နာဂေါ–နာဂသည်၊ အာယသ္မတာ တိဿေန–အရှင်တိဿ မည်သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန–ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ သံဃံ–သံဃာတော်ကို၊ ဥပသမ္ပဒံ–မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်ကို၊ ယာစတိ–တောင်းပါ၏၊ သံဃသ–သံဃာတော်၏၊ (ကမ္မံ–ဥပသမ္ပဒါကံသည်၊) ပတ္တကလ္လံ–လျောက်ပတ်သောအခါ ရှိသည်၊ ယဒိ(သိယာ)–အကယ်၍ ဖြစ်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ–ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) သံဃော–သံဃာတော်သည်၊ နာဂံ–နာဂကို၊ အာယသ္မတာ တိဿေန–အရှင်တိဿ မည်သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန–ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ ဥပသမ္ပာဒေယျ–မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေရာပါ၏၊ ဝါ–ရဟန်းပြုပေးရာပါ၏၊ ဧသာ–ဤသည်ကား၊ ဥ တ္တိ–ဥ တ်တည်း၊ ဝါ–သံဃာတော်ကို သိစေခြင်းတည်း။

သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော။ ။သုဏာတု သဒ္ဒါသည် ကြားနာဖို့ရန်(နားထောင်ဖို့ရန်) တိုက်တွန်းခြင်းအနက်ကို ဟောသော ပဌမပုရိသ် ဧကဝုစ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ သံဃသဒ္ဒါ, အာယသ္မန္တသဒ္ဒါ, ဘန္တေသဒ္ဒါဟူသော အာလုပ်သဒ္ဒါ အနီးရှိရာ၌ ရှိသေလေးစားသောအားဖြင့် ပဌမပုရိသ်ဖြင့် တိုက်တွန်းမှုကို ပြုလေ့ရှိကြသည်၊ ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်က သံဃာထဲတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်လျှင် **"ဘန္တေ"**နေရာ၌**"အာဝုသော"** ပုဒ်ကို လဲလှယ်၍ ရွတ်ဆိုပါ၊ မေသဒ္ဒါသည် သမ္မန္ဓိပုဒ်ကို ငဲ့သော သာမီသဒ္ဒါတည်း၊ ထို့ကြောင့် **"မေ–တပည့်တော်၏၊ ဝစနံ–ကမ္မဝါစာ စကားကို"**ဟု ထည့်၍ အနက်ပေးရသည်။[တတြာယံ ပိဏ္ဍတ္ထော–ဘန္တေ သံဃော မမ ဝစနံ သုဏာတ္ကုတိ၊–ဝိမတိ။]

အယံ နာဂေါ။ ။အယံသဒ္ဒါသည် ရဟန်းလောင်း၏ နှစ်တောင့်ထွာ ဟတ္ထပါသ် အတွင်း၌ တည်ရှိကြောင်းကို ပြနိုင်သော အနီးအနက်ဟော သဒ္ဒါတည်း၊ ထို့ကြောင့် ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဖတ်ချိန်၌ ရဟန်းလောင်းသည် သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်၌ တည်ရှိရသည်၊ နာဂေါကား ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုရာ၌ လွယ်ကူဖို့ရန် ရဟန်းလောင်း၏ နာမည်သစ်တည်း၊ ထိုနာဂဟု နာမည်သစ် မမှည့်ဘဲ မူလနာမည်အတိုင်း ရွတ်ဆိုလျှင် အများသိပြီးဖြစ်သောကြောင့် သာ၍ကောင်း၏၊ နာဂစသည်ဖြင့် နာမည်သစ် မှည့်ရာ၌ကား ရဟန်းလောင်းကိုယ်တိုင် သူ၏နာမည်သစ်ဖြစ်ကြောင်း သံဃာအများကလည်း ရဟန်းလောင်း၏ နာမည်သစ်ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းကောင်း သိထားဖို့ လိုပါသည်။

ဝိမတိ။ ။ ဥပသမ္မဒါပေက္ခသ ပကတိနာမ် ပရိဝတ္တေတွာ အပုဗ္ဗေန နာဂါဒိနာမေန အနုသာဝေတုကာမေန တွံ နာဂေါတိအာဒိနာ (သင်သည် နာဂမည်သူ တည်း၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်) ဝိညာပေတွာ အနုသာသနအန္တရာယိကဓမ္မ ပုစ္ဆနကွဏောသုပိ (ရဟန်းလောင်းကို သွန်သင်ရာခဏ, အန္တရာယိကဓမ္မကို မေးရာခဏတို့၌လည်း) တသ စ သံဃသ စ ယထာ ပါကဋံ ဟောတိ၊ တထာ ပကာသေတွာဝ နာဂါဒိနာမေန အနုသာဝေတဗ္ဗ။

တင်ကြို၍ နာမည်မှည့်ပါ။ ။ နာမည်ဟူသည် နောက်၌ ခေါ်ဝေါ်ဖို့ရန် မှည့်အပ်သော ပညတ်တစ်မျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် နာမည်သစ်ကို မှည့်လိုလျှင် အနုသာသက သမ္မုတိဥတ် (အဟံ နာဂ အနုသာသေယျံ–ဟူသောဥတ်) မရွတ်ဆိုခင် မှည့်ရသည်၊ ထိုသို့ မှည့်ပြီးနောက်လည်း သွန်သင်နည်းပေးရာအခါ၌ **"ကိं နာမောသိ"**ဟုမေးလျှင် (နာဂဟု မှည့်သူအတွက် **"အဟံ ဘန္တေ နာဂေါ နာမ"**ဟုဖြစ်စေ, **"တပည့်တော် နာဂမည်ပါ၏ဘုရား"**ဟု မြန်မာလိုဖြစ်စေ ဖြေနည်းကိုသင်ပြရသည်၊ ထို့နောက် အန္တရာယိကဓမ္မ ပုစ္ဆနဥတ်ထားသောအခါ မေးဖြေသောအခါတို့၌လည်း ထိုနာမည်ကိုပင် အသုံးပြုရသည်။

ဝိမတိ။ ။တသ္မိံပိ ခဏော အယံ တိဏ္ဏော ဝါ နာဂေါတိ ဝါ နာမံ ကရောန္တေဟိ အနုသာသက သမ္မုတိတော ပဌမမေဝ ကာတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ကတ္တာပိ အန္တရာယိက ဓမ္မာနုသာသန ပုစ္ဆနကာလေသု **"ကိं နာမောသိ, အဟံ ဘန္တေ နာဂေါ နာမ, ကော နာမော တေ ဥပဇ္ဈာယော, ဥပဇ္ဈာယော မေ ဘန္တေ တိဿော နာမာ"**တိအာဒိနာ ဝိညာပေန္တေန ဥဘိန္နံပိ စိတ္တေ မမေဒံ နာမန္တိ ယထာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧဝံ ဝိညာပေတဗ္ဗံ၊ [မိမိနာမည်သစ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ကာရက သံဃာနှင့် ရဟန်းလောင်းပါ နားလည်အောင် အသိပေးပါ။]

နာမည် ထပ်တူကျစေရခြင်း။ ။ဥပဇ္ဈာယ်, ရဟန်းလောင်းတို့၌ နာမည်အမျိုးမျိုး ရှိလျှင် ထိုနာမည်ထဲမှ တစ်ခုခုကို ဥတ်ကမ္မဝါစာတွင်းသို့ ယူ၍ ရွတ်ဆိုခြင်းငှာ အပ်၏၊ သို့ရာတွင် ဥတ်၌ ရွတ်ဆိုအပ်သောနာမည်နှင့် ကမ္မဝါစာ၌ ရွတ်ဆိုအပ်သော နာမည်သည်လည်းကောင်း, အနုသာသနခဏ, အန္တရာယိကဓမ္မတို့ကို မေးရာခဏတို့၌ ရွတ်ဆိုအပ်သောနာမည်နှင့် ဥတ်ကမ္မဝါစာဝယ် ရွတ်ဆိုအပ်သော နာမည်သည်လည်းကောင်း, တစ်ထပ်တည်း ကျစေရမည်၊ ထိုသို့ မကျလျှင်လည်း ကံပျက်၏ဟု ဝိမတိဆိုး၏။

ဝိမတိ။ ။ ယံ ပန ဥပသမ္မဒါပေက္ခဥပဇ္ဈာယာနံ ဧကတ္ထ ဂဟိတံ နာမံ၊ တဒေဝ ဥတ္တိယာ သဗ္ဗတ္ထ (ဥတ်ဟူသမျှတို့၌လည်းကောင်း) အနုသာဝနာသု စ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဂဟိတတော ဟိ အညသ္မိံ ဂဟိတေ ဗျဉ္ဇနံ ဘိန္နနာမ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ဝိပဇ္ဇတိ၊ အတ္ထတော ဟိ ဗျဉ္ဇနတော စ အဘိန္နာ ဧဝ ဥတ္တိ အနုသာဝနာ စ ဝတ္တန္တိ။

အာယသ္မတော တိဿသ။ ။ တိဿဟူသော နာမည်လည်း ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို ရိုသေလေးစားသောအားဖြင့် မှည့်အပ်သော နာမည်သစ်တည်း၊ **အရှင်အာနန္ဒာ**သည် **အရှင်မဟာကဿပ**၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်ကို ရဟန်းခံပေးရာ၌ **အရှင်မဟာကဿပ**၏ ဝိပ္ပလိဟူသော နာမည်ကို မရွတ်ဆိုဝံ့သောကြောင့် အနွယ်နာမည်စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုနိုင်ကြောင်း ခွင့်ပြုတော်မူရသည်၊ အနွယ်နာမည် မဟုတ်စေကာမူ ထိုခဏ၌ မှည့်အပ်သော နာမည်သစ်ဖြင့် ကမ္မဝါစာတွင်း၌ ရွတ်ဆိုကောင်း၏။

ဝိမတိ။ ။ တသ္မာ (ထိုသို့ အနွယ်နာမည်ဖြင့်လည်း ရွတ်ဆိုကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်) အညမ္မိ ကိဉ္စိ တသ္သ နာမံ ပသိဒ္ဓံ၊ တသ္မိံ ဝါ ခဏေ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ နာမံ ပညပိတံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဂဟေတ္တာပိ အနုသ္သာဝနာ ကာတဗ္ဗာ၊ ယထာ ဥပဋ္ဌာယသ္သ, ဧဝံ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခသ္သာပိ ဂေါတ္တာဒိ နာမေန တန်ကိုကနာမေန စ အနုသ္သာဝနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

မှတ်ချက်။ ။ ရဟန်းလောင်းနာမည်ကို ပြောဆိုခဲ့ အယံ နာဂေါဟု ဣမသဒ္ဒါနှင့် တွဲဖက်၍ ပြသကဲ့သို့ ဥပဋ္ဌာယ်ဆရာ၏ နာမည်ကို ပြောဆိုခဲ့ **"ဣမဿ အာယသ္မတော တိဿဿ"**ဟု ဣမသဒ္ဒါ မပါသောကြောင့် ဥပဋ္ဌာယ်ဆရာသည် ဤသံဃာအတွင်းခဲ့ မပါဘဲ သိမ်၏ပြင်ဘက် အခြားတစ်နေရာခဲ့ ရောက်နေစေကာမူ ကံမပျက်ဟု မှတ်ပါ၊ မှန်၏–ဥပဋ္ဌာယ်ဆရာ လုံးဝမရှိစေကာမူ **"အာယသ္မတော တိဿဿ"**ဟု ဥပဋ္ဌာယ် နာမည်ကို ထည့်၍ ရွတ်ဆိုလျှင်ပင် ကမ္မဝါစာခဲ့ ယုတ်လျော့မှု မရှိသောကြောင့် ကံ အထမြောက်ပါသည်။

ဝိမတိ။ ။ ကိဉ္စာပိ ဥပဋ္ဌာယဿဝ နာမံ အဂ္ဂဟေတ္တာ ယေန ကေနစိ နာမေန တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခောတိအာဒိနာပိ ပုဂ္ဂလေ ပရာမဋ္ဌေ ကမ္မံ သုကတမေဝ ဟောတိ၊ အနုပဋ္ဌာယကာဒီနံ ဥပသမ္ပဒါကမ္မံဝိယ ဥပဋ္ဌာယဿ အဘာဝေပိ အဘာဗဇ္ဇေပိ ကမ္မဝါစာယပုဂ္ဂလေ ပရာမဋ္ဌေ ကမ္မဿ သိဒ္ဓနတော။

ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော။ ။ ဥပသမ္ပဒံ–မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ကောင်းစွာရောက်ခြင်းကို၊ အပေက္ခော–ရှင်ရှာသူတည်း၊ (ရှင်ရှာသော ရဟန်းလောင်းတည်း၊) ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော၊ ဝိမတိခဲ့ **"ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ ပန ယထာသကံ နာမံ ဝိနာ အညေန နာမေန အနုသ္သာဝိတော ကမ္မံ ကုပ္ပတိ"**ဟု ဆိုသောကြောင့် ရဟန်းလောင်း၏ နာမည်ကို ရွတ်ဆိုရာခဲ့ **"ယထာသကံ နာမံ–သူ၏ဥစ္စာဖြစ်သော နာမည်ရင်းကို ရွတ်ဆိုရမည်"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ယူ၍ နာမည်သစ် မမှည့်ကောင်းဟု ထင်မှားစရာ ရှိ၏၊ အယံ နာဂေါခဲ့ ပြခဲ့သောစကားအရ နာမည်သစ်သည်ပင် ရဟန်းလောင်း၏ **"ယထာသကံ နာမံ"**ပင်တည်း။

ပရိသုဒ္ဓေါ အန္တရာယိကေဟိ။ ။ ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၏အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သော အန္တရာယိကဓမ္မဟူသည် ရဟန်းမဖြစ်ထိုက်သော အဘာဗပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နေခြင်း, အနာကြီးငါးမျိုး စွဲနေခြင်းစသော အနုသာသနအခန်းတွင် ပါဝင်သော အပြစ်တို့မှ မလွတ်ခြင်းတည်း၊ ထိုအပြစ်တို့မှ လွတ်သူကို **"အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိသုဒ္ဓေါ"**ဟု ဆိုသည်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် **"ပဏ်–ထေ–ပက်–ဆန်, ပဏ္ဍာနန်, ဒုသံ–ဥဘောဗျည်း"**ဟူသော အဘာဗပုဂ္ဂိုလ် တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်နှင့် အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သေးသူတို့သည် သူတို့ကိုယ်တိုင် ရဟန်းမဖြစ်နိုင်ရုံသာမက, သိလျက် ရဟန်းပြုပေးသော ဥပဋ္ဌာယ်ဆရာ ကာရကသံဃာတို့မှာလည်း အာပတ်သင့်ခြင်းဟူသော အပြစ်မှ မလွတ်ကြ၊ အနာကြီးငါးမျိုးရှိသူ စသည်တို့ကို ရဟန်းပြုပေးရာခဲ့ကား အာပတ်မှ မလွတ်သော်လည်း သူတို့ကိုယ်တိုင်မှာ ရဟန်းဖြစ်ကြသေး၏၊ ထို့ကြောင့် ရဟန်းလောင်းက အန္တရာယိကဓမ္မတို့မှ မစင်ကြယ်သော်လည်း **"ပရိသုဒ္ဓေါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ"**ဟု ဥတ်ကမ္မဝါစာခဲ့ ထည့်၍ရွတ်ဆိုအပ်လျှင် **"အနာကြီး ငါးမျိုး နှိပ်စက်အပ်သူ စသည်တို့မှာ ရဟန်းအဖြစ် အထမြောက်သည်"**ဟု မှတ်ပါ။

ဝိမတိ။ ။ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ အဘဗ္ဗတာဒိကေဟိ ဥပသမ္ဘဒါယ အဝတ္ထုတ္တာ ကရေဟိ စေဝ ပဠာဘာဝဟေတုဘူတေဟိ စ အာပတ္တိမတ္တကရေဟိ (မတ္တဖြင့် ရဟန်းဖြစ်နိုင်သေး၏ဟု ပြသည်) အန္တရာယိကေဟိ သဘာ၀ေဟိ ပရိမုတ္တော၊ (ဓမ္မေဟိ ကို သဘာ၀ေဟိ ဟု ဖွင့်သည်) ဧ၀ံ ဝုတ္တောဧ၀ စ အာပတ္တိမတ္တကရေဟိ ပဠာဘာ၀ဒီဟိ အပရိမုတ္တာသေပိ ဥပသမ္ဘဒါ ရဟတိ။

ပရိပုဏ္ဏာသေ ပတ္တစီ၀ရံ။ ။ ဥတ်ကမ္မ၀ါစာ၌ ဤပါဠိကို ထည့်၍ ရွတ်ဆိုလျှင် ကိုယ်ပိုင် သပိတ်,သင်္ကန်း မရှိသော်လည်း ဥပသမ္ဘဒကံ အထမြောက်၏၊ ဤ၀ါကျကို ထည့်၍မရွတ်လျှင်ကား **"သာ၀နံ ဟာ၊ပေတိ"**အရ ကမ္မ၀ါစာကို ယုတ်လျော့စေသော ကြောင့် ကံ အထမမြောက်၊ [ပရိပုဏ္ဏာသေ ပတ္တစီ၀ရန္တိ ပရိပုဏ္ဏမသေ ဥပသမ္ဘဒါပေက္ခသေ ပတ္တစီ၀ရံ၊ ဧ၀ံ ဝုတ္တောဧ၀ အပတ္တစီ၀ရသာပိ ဥပသမ္ဘဒါ ရဟတိ။]

ဥပသမ္ဘဒံ ယာစတိ။ ။ **"သံဃံ ဘန္တေ ဥပသမ္ဘဒံ ယာစာမိ"**စသည်ဖြင့် ရဟန်း ပြုပေးပါရန် တောင်းပန်မှု ပြုခဲ့သည်ကို ရည်ရွယ်၍ **"ဥပသမ္ဘဒံ ယာစတိ"**ဟူသော ဤစကားကို ဆိုသည်၊ ဥတ်ကမ္မ၀ါစာအတွင်း၌ ဤစကားကို ထည့်၍ဆိုလျှင် ရဟန်း လောင်းက မတောင်းပန်ခဲ့သော်လည်း ကံမပျက်ပါ၊ [ဧ၀ံ တေန သံဃေ အယာစိတေပိ ဣတ္ထန္နာမော သံဃံ ဥပသမ္ဘဒံ ယာစတီတိ ဝုတ္တောဧ၀ ကမ္မံ အ၀ိပန္နံ ဟောတိ။]

အာယသ္မတာ တိဿေန ဥပဇ္ဈာယေန။ ။ ဥပဇ္ဈာယေနပုဒ်ကို ဝိမတိ၌ **"ဥပဇ္ဈာယေန ကရဏဘူတေန"**ဟု တွေ့ရ၏၊ မိမိကား ကြိယာ၀ိသေသန ထင်သည်၊ **အရှင်တိဿ**ဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်အားဖြင့် သံဃာတော်ကို ရဟန်းပြုပေးပါရန် ခွင့်တောင်း သည်–ဟူလို၊ [ယာစဓာတ်က ဒွိကမ္မက ဖြစ်သောကြောင့် **"သံဃံ, ဥသမ္ဘဒံ"** ဟု ကံနှစ်ပုဒ် ရှိရသည်။]

ဥပသမ္ဘဒံ ယာစတိ။ ။ ဥပသမ္ဘဒါအဖွင့်ကို **"ဥပရိဘူတာ, အဂ္ဂဘူတာ သမ္ဘဒါတိ ဥပသမ္ဘဒါ–မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်း"**ဟု ဓမ္မစက္ကပ၀တ္တနသုတ်၌ သာရတ္ထဋီကာ ဖွင့်ပြခဲ့၏၊ **ထို့ကြောင့်** "ဥပသမ္ဘဒံ–မြင့်မြတ်သော ပြည့်စုံခြင်းကို"ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ **"ရဟန်းအဖြစ်ကို"**ဟူသော အနက်ကား ဝေါဟာရတ္ထသာတည်း၊ **"ယာစတိ–တောင်းပန်ပါ၏"**ဟု အနက်မပေးရ၊ တောင်းပန်ဟူသော စကားသည် အပြစ်ရှိရာ၌ ခွင့်လွှတ်ဖို့ရန် တောင်းပန်ခြင်းတည်း၊ ဤနေရာ၌ကား **"ဗြာဟ္မဏံ ကမ္မလံ ယာစတိ"**ကဲ့သို့ ဥပသမ္ဘဒါကို ပေးနိုင်သော သံဃာကို တောင်းခြင် ဖြစ်၍ **"ယာစတိ–တောင်း၏"**ဟုသာ ပေးပါ၊ **"သံဃာကို ဥပသမ္ဘဒါကို တောင်းနေပါသည်"**ဟူလို။

ယဒိ သံဃသ ပတ္တကလ္လံ။ ။ ပတ္တော ကာလော ဣမသ (ကမ္မဿာ)တိ ပတ္တကာလံ၊ ရောက်လာသော အခါရှိသောက်, ပြုဖို့ရန် အချိန်တန်သောက်၊ ဤသို့ အချိန်တန်သော ကံကိုပင် **"သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော အခါရှိသောကံ"**ဟု ဆိုကြ၏၊ ပတ္တကာလောပုဒ်နောင် သွတ္ထတ္ထ၌ ယပစ္စည်းသက်၍ လျှကို လပြုပြီးလျှင် ဒွေဘော်လာသော အားဖြင့် **"ပတ္တကလ္ဟ"**ဟု ဖြစ်ရသည်၊ [တဒေ၀ သကတ္ထေ ယပစ္စယေန ပတ္တကလ္ဟန္တိ ဝုစ္စတိ၊–ဝိမတိ၊] ဤအဓိပ္ပာယ်အတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်။]

ပတ္တကလ္ဟအင်္ဂါ။ ။ ဤဥပသမ္ဘဒကံအရာ၌ ဝတ္ထုသမ္ပဒါ အန္တရာယိကေဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိသုဒ္ဓတာ သီမာသမ္ပဒါ ပရိသသမ္ပဒါ ပုဗ္ဗကိစ္စနိဋ္ဌာပန ဟု အင်္ဂါငါးပါး ရှိ၏၊ ထိုတွင် အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် တစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တွင် မပါ၀င်ခြင်း, အန္တိမ၀တ္ထု ပါရာဇိကသို့

မရောက်ဖူးခြင်း, အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ခြင်းသည် ရဟန်းမဟုတ်သော လူဇာတ်ရှိသော ဝတ္ထုသမ္မတိ–ရဟန်းလောင်းတည်းဟူသော ဝတ္ထု၏ ပြည့်စုံခြင်း မည်၏၊ အန္တရာယိကဓမ္မတို့မှ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်းသည် ပရိသုဒ္ဓတာ မည်၏၊ သိမ်၏ ပြည့်စုံခြင်း(အပြစ်ကင်းသော သိမ်ဖြစ်ခြင်းသည်) သီမာသမ္မတိ မည်၏။

ပရိသသမ္မတိ။ ။ ဥပုသ်ကံပြုရာဝယ် **"ဥပေါသထော ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပ္ပတ္တာ"**စသည်ဖြင့် လာသကဲ့သို့ ပါရာဇိကလည်း မကျ, ဥက္ခိတ္တကလည်း မဟုတ်သော ရဟန်းစစ်စစ်၏ မဇ္ဈိမဒေသ အိန္ဒိယဌာနဆယ်ပါးရှိ၍ မြန်မာနိုင်ငံစသော ပစ္စန္တဌာ ငါးပါးရှိ၍ ထိုရဟန်းတို့၏ တစ်သိမ်တည်းဌာ ဟတ္ထပါသ်ကို မစွန့်မူ၍ တည်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါတစ်ပါး, ဆန္ဒထိုက်သူ၏ ဆန္ဒဆောင်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါတစ်ပါး, မျက်မှောက်ပါဝင်သော ရဟန်းတို့၏ ထိုကံကို မတားမြစ်ခြင်းဟူသော အင်္ဂါတစ်ပါး, ရဟန်းလောင်းမှတစ်ပါး လူစသော ဝဋ္ဋနီယပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဟတ္ထပါသ်ဌာ မရှိခြင်းတည်းဟူသော အင်္ဂါတစ်ပါး, ဤအင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို ပုရိသသမ္မတိဟု ဆိုသည်၊ [ဣမေဟိ စတူဟိ သင်္ဂဟိတာ၊ ဧဝရူပါယ ပရိသသမ္မတိယ သတိ ဧဝ ဣဒံ ပတ္တကလ္လံ နာမ ဟောတိ၊–ဝိမတိ။]

မှတ်ချက်။ ။ ထိုအင်္ဂါလေးပါးတို့တွင် ရှေ့သုံးပါးသာ အရေးကြီး၏၊ ဝဋ္ဋနီယပုဂ္ဂိုလ်၏ ဟတ္ထပါသ်ဌာ မရှိခြင်းဟူသော အင်္ဂါမှာ ကဲ့ပျက်ကြောင်းအင်္ဂါ မဟုတ်ဟု ဝိမတိဆိုး၏၊ [တတ္ထ ပရိမာနံ တိဏ္ဏံ အင်္ဂါနံ အညတရဿပိ အဘာဝေ ကတံ ကမ္မံ ဝိပဇ္ဇတိ၊ နာ ပစ္ဆိမဿ။]

ပုဗ္ဗကိစ္စနဋ္ဌာပန။ ။ ၁–ဥပစ္ဆာယ်ကို ယူစေရခြင်း၊ ၂–သပိတ်သင်္ကန်းကို ပြောပြရခြင်း၊ ၃–ရဟန်းလောင်းကို သံဃာ့ဟတ္ထပါသ်မှ အပြင်ဘက်ဌာ၌ ထားရ၍ နည်းပေးလမ်းပြပြုမည့်ရဟန်းကို သမုတ်ခြင်း၊ ၄–သမုတ်အပ်သော (သမ္မုတိရသော)ရဟန်းက အပြင်ဘက်သို့ လိုက်၍ သွန်သင်ပြသ နည်းပေးရခြင်း၊ ၅–ထိုသမ္မုတိရ ရဟန်းက ရှေးဦးစွာ သံဃာ့ထံ ပြန်လာခဲ့၍ သံဃာအား သွန်သင်ပြသပြီးကြောင်းကို ဥတ်ဖြင့် အသိပေးရခြင်း၊ ၆–ပဋ္ဌင်းလောင်းကို ဟတ္ထပါသ်သို့ ခေါ်ယူရခြင်း၊ ထိုပဋ္ဌင်းလောင်းက ရဟန်းတော်တို့အား ဝတ်ချ၍ မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်ကို တောင်းစေရခြင်း၊ ၇–အန္တရာယိကဓမ္မတို့ကို မေးဖို့ရန် သမ္မုတိပေးရခြင်း၊ ၈–ထိုသမ္မုတိရသော ရဟန်းတော်က အန္တရာယိကဓမ္မတို့ကို မေးရခြင်း ဤရှစ်ပါးကို **"ပုဗ္ဗကိစ္စရှစ်ပါး"**ဟု ခေါ်၏၊ ကမ္မဝါစာမရွတ်ဆိုမီ ထိုပုဗ္ဗကိစ္စကို ပြီးစီးစေပြီးမှ ဤဥပသမ္မဒကံသည် ပတ္တကလ္လဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤပုဗ္ဗကိစ္စကို မပြုဘဲ ဝတ္ထု,သီမာ,ပရိသာနှင့် အနုသာဝန,ဥ တို့ ဤငါးမျိုး အပြည့်အစုံရှိလျှင် ကံကား အထမြောက်ပါ၏၊ [ဧတေသု ပန ပုဗ္ဗကမ္မေသု အကတေသုပိ ကတံ ကမ္မံ ယတာဝုတ္တဝတ္ထုသမ္ဘတ္တိအာဒီသု ဝိဇ္ဇမာနေသု အကုပ္ပမေဝ ဟောတိ၊–ဝိမတိ။]

သံဃာ၊ပေ၊ ဥပသမ္ပာဒေယျ။ ။ ဥပသမ္ပာဒေယျ၌ ဥပ–သံရှေးရှိသော ပဒဓာတ် ကာရိတ် ဏောပစ္စည်း ဧယျဝိဘတ်တည်း၊ ထိုဧယျဝိဘတ်ကို ပတ္တကာလအနက်ဟောဟု မောဂ္ဂလ္လာန်ဆိုး၏၊ **"သံဃာတော်သည် ရဟန်းလောင်းကို မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေချိန်တန်ပါပြီ"**ဟူရာ၌ **"မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ဖို့ရန် ကံပြုချိန်တန်ပါပြီ"**ဟု ဆိုလိုသည်။

ကမ္မဝါစာ။ ။ ဘန္တေ–အရှင်ဘုရားတို့၊ သံဃော–သံဃာတော်သည်၊ မေ–တပည့်တော်၏၊ (၀စနံ–စကားကို၊) သုဏာတု–နားစိုက်တော်မူပါ၊ အယံ နာဂေါ–ဤနာဂသည်၊ အာယသ္မတော တိဿသ–အရှင်တိဿ၏၊ ဥပသမ္မဒါပေက္ခော–မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်ကို ရှုငဲ့သူပါတည်း၊ ဝါ–ရဟန်းလောင်းပါတည်း၊ အန္တရာယိကေဟိ–အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ–သဘောတရားတို့မှ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ–စင်ကြယ်ပါပြီ၊ အသ–ထိုရဟန်းလောင်း၏၊ ပတ္တစီ၀ရံ–သပိတ်,သင်္ကန်းသည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ–ပြည့်စုံပါပြီ၊ နာဂေါ–နာဂသည်၊ အာယသ္မတာ တိဿေန–အရှင်တိဿဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန–ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ သံဃံ–သံဃာတော်ကို၊ ဥပသမ္မဒံ–မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်ကို၊ ယာစတိ–တောင်းပါ၏၊ သံဃော–သံဃာတော်သည်၊ နာဂံ–နာဂကို၊ အာယသ္မတာ တိဿေန–အရှင်တိဿဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန–ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ ဥပသမ္မာဒေတိ–မြင့်မြတ်သောပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပါ၏၊ ဝါ–ရဟန်းပြုပေးပါ၏၊ အာယသ္မတာ တိဿေန–အရှင်တိဿဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန–ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ နာဂဿ– နာဂ၏၊ ဥပသမ္မဒါ– **မြင့်မြတ်**သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့

ဒေသ ဥတ္တိ။ ။ ဤ ဝါကျတိုကလေးကား ပါဠိတော်ရင်းဝယ် **"သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော"**ဟု ရှေးဦး ပါခဲ့သောကြောင့် ထို ဉာပေတဗ္ဗောအရ သိစေပုံစကားဖြစ်ကြောင်းကို ပြသော နိဂုံးဝါကျတိုကလေးတည်း၊ နောက်ဦး ကမ္မဝါစာပါရှိသော ဥတ်ဟူသမျှဦး **"ဒေသ ဥတ္တိ"**ဟု ပါရသည်၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော စကားကား ကမ္မဝါစာ ရွတ်ဆိုတော့မည်ဟု အသိပေးသော ရှေ့ပြေးစကားတည်း၊ နောက်ဦး ကမ္မဝါစာ မပါဘဲ ဥတ်ကို ရွတ်ဆိုရုံမျှဖြင့်ပြီးသော ဥတ္တိကံဟူသမျှဦး **"ဒေသ ဥတ္တိ"**ဟု ရွတ်ဆိုဖွယ်မလို၊ နောက်ဝယ် ကမ္မဝါစာ တစ်ဆက်တည်းလာမည့် နေရာဦးသာ **"ဒေသ ဥတ္တိ–ဤကား သံဃာတော်ကို အသိပေးခြင်းသာ ဖြစ်ပါသေးသည်၊ နောက်ဦး ကမ္မဝါစာ လာပါတော့မည်"**ဟု ဆိုလိုသည်၊ [ဒေသ ဥတ္တိတိ သံဃော ဉာပေတဗ္ဗောတိ ဝုတ္တဉာပနာ ဒေသ၊ ဣဒဉ္စ အနုသာ၀နာနမ္မိ သဗ္ဗာ၀သူစနတ္ထं ဝုစ္စတိ၊–ဝိမတိ။]

ကမ္မဝါစာ။ ။ ဥတ်၏နောက်ဦး **"သုဏာတု မေ"**စသော စကားရပ်ကို ကမ္မဝါစာဟု ခေါ်၏၊ ကမ္မသ–ဂ်၏၊ ဝါ–ဂ်ကို၊ ဝါစာ–ပြောဆိုကြောင်း စကားတည်း၊ ကမ္မဝါစာ၊ ဤ ကမ္မဝါစာကိုပင် အနုသာ၀နဟုလည်း ခေါ်သေး၏၊ အနု–ဥတ်၏နောက်ဦး၊ ဝါ–အဖန်ဖန် (သုံးကြိမ်တိုင်အောင်)၊ သာ၀နံ–သံဃာကို ကြားသိစေခြင်းတည်း၊ အနုသာ၀နံ၊ [ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဦး ဥတ်နောက်ဝယ် ကမ္မဝါစာတစ်ကြိမ်သာ ရှိသောကြောင့် အနု–အဖန်ဖန်ဟူသောအနက် မရနိုင်၊ **"အနု–ဥတ်၏နောက်ဦး"**ဟူသော အနက်သာ ရနိုင်သည်။]

အနက်ပေးပုံ။ ။ သုဏာတု မေ စသော အနက်တို့မှာ ရှေးနည်းအတိုင်းတည်း၊ ဥပသမ္မာဒေယျ၏နေရာဦး **"ဥပသမ္မာဒေတိ–မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေပါ၏"**ဟု တကယ် ရောက်စေနေခြင်းအနက်ဟော ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်ဖြင့် သုံးစွဲခြင်းသာ ထူး၏၊ နောက်ဦးလာမည့် စကားအသုံးများလည်း ထူးပေသေး၏။

ရောက်ခြင်းသည်၊ ယသာယသ္မတောဟု-အကြင်အရှင်အား၊ ခမတိ-နှစ်သက်၏၊ သော-ထို နှစ်သက်သော အရှင်သည်၊ တုဏ္ဍိ-ဆိတ်ဆိတ်၊ အသ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဝါ-ဖြစ်ပါလော၊ ယသ အာယသ္မတောဟု-အကြင် အရှင်အား၊ အာယသ္မတာ တိသေန-သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဖြင့်၊ နာဂသ-နာဂ၏၊ ဥပသမ္မဒါ-မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ နက္ခမတိ-မနှစ်သက်၊ သော-ထိုမနှစ်သက်သော အရှင်သည်၊ ဘာသေယျ-ပြောဆိုရာပါ၏၊ ဝါ-ပြောဆိုပါလော။

ဒုတိယမ္မိ-နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း၊ ဧတမတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝဒါမိ-လျှောက်ပါ၏၊ [သုဏာတု မေ စသည်အနက်ပေး၊] တတိယမ္မိ-လည်း၊ ဧတမတ္ထံ-ကို၊ ဝဒါမိ-၏၊ [သုဏာတု မေ စသည် အနက်ပေး။]

သံယေန-သံဃာတော်သည်၊ အာယသ္မတာ တိသေန-အရှင်တိဿဟူသော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ နာဂေါ-နာဂကို၊ ဥပသမ္မဒေါ-မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ပါပြီ၊ အာယသ္မတာ တိသေန-သော၊ ဥပဇ္ဈာယေန-

---

ခမတိ ဥပသမ္မဒါ။ ။ ခမတိကို ရုစ္စတိဟု ဝိမတိဖွင့်၏၊ **"ယသ ဒါတုကာမော ရောစတော"**သုတ်အရ ခမုဓာတ်၏ ရုစ္စနအနက်ကို ယူစေလိုသည်၊ **"ခမတိ-သည်းခံ၏"**ဟု ခန္တီအနက်ကို မယူပါနှင့်-ဟူလို၊ ထိုရုစ္စနအနက်က သမ္မဒါန်ကို ငဲ့သောကြောင့် ယသာယသ္မတောဟု သမ္မဒါန်ပုဒ်လည်း ရှိရသည်၊ **ထိုခမတိ**၏ ကတ္တားမှာ ဥပသမ္မဒါ ပုဒ်တည်း၊ ထိုဥပသမ္မဒါကို ဝိမတိဋ္ဌကာ၌ **"သံယေန ဒီယျမာနာ နိုဟာဒီယျမာနာ ဥပသမ္မဒါ"**ဟု ဖွင့်၏၊ **"သံဃာသည် ပေးအပ် ပြီးစေအပ်သော ဥပသမ္မဒါသည် အကြင်အရှင်အား နှစ်သက်၏"**ဟူလို၊ ယခုကာလ၌ ဥပသမ္မဒါကို ကာရိတ်အကျေကြ၍ **"မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်း"**ဟု ပေးကြသည်မှာ ထိုဋ္ဌကာဖွင့်နှင့် မညီပါ၊ ထို့ကြောင့် **"နာဂသ-နာဂကို၊ ဥပသမ္မဒါ-မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်"**ဟု မပေးပါနှင့်, ဤနိဿယအတိုင်းသာ ပေးပါ။

သော တုဏှဿ။ ။ တုဏှီ+အဿဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ တုဏှီကို **"အကထနတ္ထေ-စကားမပြော တုဏှီဘောနေခြင်း အနက်၌၊ နိပါတော"**ဟု ဝိမတိဖွင့်၏၊ အဿကို ဘဝေယျ ဟုလည်းဖွင့်၏၊ [အဘိဓာန်(၄၂၉)၌လည်း မောနမဘာသံ တုဏှီဟု နိပါတ်ပင်ဆို၏၊ သက္ကတ၌ တုဏှီဟု ဤကာရန္တ ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဤပါဠိ၌ ဤကာရန္တပင် ရှိရမည်။]

ယသ နက္ခမတိ သော ဘာသေယျ။ ။ဤဝါကျကား **"ယသာယသ္မတော ခမတိ သော တုဏှဿ"**၏ ပြောင်းပြန်အနက်ကိုပြသော ဝါကျတည်း၊ ထို့ကြောင့် ယသ အာယသ္မတောဟု ရှေ့က အာယသ္မတောပုဒ်ကိုလည်းကောင်း, နာဂသ ဥပသမ္မဒါ အာယသ္မတာ တိသေန ဥပဇ္ဈာယေနပုဒ်များကိုလည်းကောင်း လိုက်စေ၍ ယသ နက္ခမတိ ဝါကျ၌ အနက်ပေးရသည်၊ သော ဘာသေယျ၌ ဘာသေယျကား ထိုမနှစ်သက်သော အရှင်သည် ဆိတ်ဆိတ်မနေဘဲ ရဟန်းလောင်းကိုဖြစ်စေ, သံဃပရိသတ်ကိုဖြစ်စေ, သိမ်-ဥ-တ်-ကမ္မဝါစာကိုဖြစ်စေ မိမိမနှစ်သက်သော မကျေနပ်သော အားရသောအရာကို **"မနှစ်သက်ကြောင်း ပြောပါ"**ဟု တိုက်တွန်းသောစကားတည်း။

ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်၊ နာဂသေ-၏၊ ဥပသမ္မဒါ-သည်၊ သံဃသေ-သံဃာတော်အား၊ ခမတိ-နှစ်သက်၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ တုဏှီ-ဆိတ်ဆိတ်၊ (အာသိ-ဖြစ်ပြီ၊) ဧဝံ-ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းကြောင့်၊ ဧတံ-ဤနှစ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (နှစ်သက်ကြောင်းကို၊) ဓာရယामိ-သိမှတ်ရပါ၏။

ဥပသမ္မနော သံဃေန။ ။ ဤ၀ါကျကား ကမ္မ၀ါစာသုံးကြိမ် ရွတ်ဆိုပြီးနောက် နိဂုံးအုပ်သော ၀ါကျတည်း၊ ဥပသမ္မနော၌ ဥပ-သံပုဗ္ဗ ပဒေါတ် အတိတ်ဟော တ-ပစ္စည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ကာရိတ်အကျေကြ၍ ပြီးဆုံးသံ အတိတ်အမှတ်ပါအောင် **"ဥပသမ္မနော-မြင့်မြတ်သော ပဋ္ဌင်းအဖြစ်သို့ ရောက်စေအပ်ပါပြီ"**ဟု ပေးရသည်။

ခမတိ သံဃသေ၊ တသ္မာ တုဏှီ။ ။ ကမ္မ၀ါစာအတွင်း၌ **"ယသ္သာယသ္မတော"** နေရာ၀ယ် **"သံဃသေ"**ဟု သုံးစွဲထား၏၊ ထို့ကြောင့် ခမ်တိဆိုင်ရာ စပ်ပုဒ်များကို **"နာဂသေ ဥပသမ္မဒါ အာယသ္မတော တိသ္သေန ဥပဇ္ဈာယေန"**ဟု ဆည့်စွက်၍ အနက်ပေးရသည်၊ ကမ္မ၀ါစာအတွင်းတုန်းက **"မနှစ်သက်သော အရှင်သည် ပြောပါ"**ဟု သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် တိုက်တွန်းအပ်ပါလျက် မည်သူမျှ မပြောကြသောကြောင့် သံဃာအားလုံးက ဤဥပသမ္မဒကံကို နှစ်သက်ကျေနပ်ရာ ရောက်သည်၊ ထိုသို့ ရောက်ခြင်း၌ အကြောင်းပြလို၍ **"တသ္မာ တုဏှီ"**ဟု ဆက်၍ မိန့်သည်၊ နှစ်သက်ကျေနပ်သောကြောင့် တိတ်ဆိတ်စွာနေကြသည်-ဟူလို၊ တုဏှီ၏ စပ်ဖို့ရာ ကြိယာတိုက်ရိုက် မပါ၊ **"အာသိတိ သေသော"**ဟု ဝိမတိဒ္ဓ ထည့်၍ စပ်သည်၊ [**"အသိတိသေသော"**ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်တည်း။]

ဧဝမေတံ ဓာရယာမိ။ ။ ဤသို့ ဆိတ်ဆိတ်နေကြခြင်းကြောင့် ထိုဥပသမ္မဒကံကို သံဃာက ကျေနပ်ကြောင်းကို (တပည့်တော် ကမ္မ၀ါစာပါဠိကပုဂ္ဂိုလ်သည်) စိတ်၌ ဆောင်ထားရပါ၏, သိမှတ်ရပါ၏-ဟူလို၊ ဓာရယာမိဟု မိအက္ခရာကို ရွတ်ပြီးလျှင် နိဂုံး၀ါကျ ဆုံး၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဤနိဂုံး၀ါကျကို အချို့ဆရာတို့က သုံးခေါက် ရွတ်ဆိုကြ၏၊ နိဂုံးဟူသမျှ တစ်၀ါကျတည်း တစ်ခေါက်တည်းသာ ရှိရိုးဖြစ်ကြောင်းကို ၀ါကျလေ့လာသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း သိနိုင်ပါသည်၊ ထို့ပြင် ဥတ်ကမ္ဘ၀ါစာ ရွတ်ဆိုရာဌာနတိုင်း၌ (ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋ္ဌိဗလေန သံဃော ဉာပေတဗ္ဗော)**"ဥ တ်ကမ္ဘ၀ါစာ နှုတ်တက်ရသဖြင့် ဗျတ္တဖြစ်သော ဌာန်,ကရိုက်း,ပယတ်တို့ကို သဒ္ဓါနည်းကျအောင် ရွတ်စွမ်းနိုင်သဖြင့် ပဋ္ဌိဗလဖြစ်သော ရဟန်းသည်သာ အသိပေးရ ရွတ်ဆိုရမည်"**ဟု ပါဠိတော် လာသောကြောင့် ဥတ်ကမ္ဘ၀ါစာ ရွတ်ဖတ်သူတိုင်း ကမ္ဘ၀ါစာ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်စွာဖြင့် ဗျတ္တ, ပဋ္ဌိဗလဂုဏ်အင်္ဂါမြောက်အောင် ဆရာအထံ နည်းနာခံပြီးမှ ကမ္ဘ၀ါစာ ရွတ်ဆိုသင့်ကြပါသည်။

အဝိထည့်အပ်သော
ဥတ်ကမ္ဘ၀ါစာ ပြီး၏။

စတုနိသယာဒိကထာ

💬 **၁၂၈။ တာဝဒေဝါ**တိ–ကား၊ ဥပသမ္ပန္နသမနန္တရမေဝ–ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသည်၏ ခြားမဲ့၌ပင်၊ (**"မေတ္တာ"**စသည်၌ စပ်၊) **ဆာယာ မေတ္တာ**တိ–ကား၊ ဧကပေါရိသာ ဝါ–တစ်ခုသော ယောက်ျားပမာဏ ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ ဝါ–ယောက်ျားတစ်ယောက် ပမာဏရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဒွိပေါရိသာ ဝါ–နှစ်ခုသော ယောက်ျားပမာဏ ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝါ–ယော်ကျားနှစ်ယောက် ပမာဏရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ဆာယာ–အရိပ်ကို၊ မေတ္တာ–တိုင်းတာထိုက်၏။

ဥတုပ္ပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ–ကား၊ ဝဿာနော–မိုးဥတုလည်းကောင်း၊ ဟေမန္တော–ဆောင်းဥတုလည်းကောင်း၊ ဂိမှော–နွေဥတုလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ဥတုပ္ပမာဏံ–ဥတုအတိုင်းအရှည်ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ–ပြောပြထိုက်၏၊ စ–ဆက်၊ ဧတ္ထ–ဤ ဥတုပ္ပမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံဟူသောပါဠိ၌၊ ဥတုယေဝ–ဥတုသည်ပင်၊ ဥတုပ္ပမာဏံ–ဥတုပ္ပမာဏ မည်၏။

ဝဿာနာဒယော–မိုးဥတု အစရှိသည်တို့သည်၊ အပရိပုဏ္ဏာ–မပြည့်ကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ) ယသ–အကြင်ရဟန်းဖြစ်ရာ နေ့အဖို့၏၊ သော ဥတု–ထိုဥတုသည်၊ ယတ္တကေဟိ–အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဒိဝသေဟိ–နေ့တို့ဖြင့်၊ အပရိပုဏ္ဏော–မပြည့်သေးသည်၊ (ဟောတိ)၊ တေ ဒိဝသေ–ထို မပြည့်သေးသော နေ့ လတို့ကို၊ သလ္လက္ခေတွာ–မှတ်သားမှ၊ သော ဒိဝသဘာဂေါ–ထိုရဟန်းဖြစ်ရာ နေ့အဖို့ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗော။

မေတ္တာ။ ။ ရှေးခေတ်က ယခုနာရီမျိုး မရှိသေးသောကြောင့် လူ့အရိပ်(ဖဝါး) တိုင်းကြရသည်၊ ယခုခေတ်၌ နာရီအချိန် မှတ်ရုံဖြင့်လည်း ပြီး၏၊ နာရီမှတ်ခြင်း, ဖဝါး တိုင်းခြင်း နှစ်မျိုးလုံးကိုလည်း ပြုကြသည်၊ ပုရိသော+ပရိမာဏံ+အဿာတိ ပေါရိသာ၊ ဆာယာ–တစ်ရပ် တစ်သူ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရိပ်၊ (ရူပသိဒ္ဓိဝိဂ္ဂဟ)၊ [ယောဇနာဝယ် **"ပုရိသဿ ပမာဏံ ပေါရိသံ"**ဟု ပြု၍ ပမာဏအနက်၌ ဏပစ္စည်း သက်၏ဟု ဆို၏၊ ဧကံ+ပေါရိသံ+ယဿာတိ ဧကပေါရိသာ၊ ဒွေ+ပေါရိသာနိ+ယဿာတိ ဒွိပေါရိသာ၊ (ဆာယာ)။]

ဥတုပ္ပမာဏံ။ ။ ပမိယတေ အနေနာတိ ပမာဏံ၊ အနေန–ဤဥတုဖြင့်၊ ပမိယတေ–နှစ်ကို တိုင်းတာရ၏၊ ဣတိ ပမာဏံ၊ ဥတုယေဝ+ပမာဏံ ဥတုပ္ပမာဏံ၊ **"တစ်နှစ် ပြည့်ဖို့ရန် မည်မျှလိုသေး၏, မည်မျှရှိပြီ"**ဟု နှစ်ကို တိုင်းကြောင်း ဥတု! ဤ၌ကား **"နွေဥတု၌ ရဟန်းဖြစ်သည်, သို့မဟုတ် မိုးဥတု, သို့မဟုတ် ဆောင်းဥတု၌ ရဟန်း ဖြစ်သည်"**ဟု ပြောခြင်းကို **"ဥတုပ္ပမာဏကို ပြောပြခြင်း"**ဟု ဆိုသည်။

သစေ ဝဿာနာဒယော။ ။ **"သစေ ဝဿာနာဒယော"**မှစ၍ **"အာစိက္ခိတဗ္ဗော"** တိုင်အောင်ကား **"ဒိဝသဘာဂေါ အာစိက္ခိတဗ္ဗော"**၏ အဖွင့်တည်း၊ ဝဿာနစသော ဥတုက လေးလအတိ ပြည့်နေလျှင် ဒိဝသဘာဂကို အထူး ပြောနေဖွယ် မလိုတော့ပါ၊

အထ ဝါ–ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ အယံ နာမ ဥတု–ဤမည်သောဥတုတည်း၊ (ဥတုပွမာဏံ–၌၊ **"ဥတု"**ကို ပြောသည်၊) သော စ–ထို ဥတုသည်လည်း၊ ပရိပုဏ္ဏော–ပြည့်ပြီ၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ အပရိပုဏ္ဏော–မပြည့်သေး၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ–သို့၊ ဥတုပွမာဏံ–ဥတု၏ပမာဏကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ–ပြောပြထိုက်၏၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏော–နံနက်တည်း၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ သာယဏှော–ညနေချမ်းတည်း၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဧဝံ–သို့၊ ဒိဝသဘာဂေါ–နေ့အဖို့ကို၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗော–ပြောပြထိုက်၏။

ဥတုက (တစ်ဥတု)မပြည့်သေးလျှင် ထိုဥတုဝယ် လိုနေသေးသော နေ့ရက်ကို မှတ်သား၍ (ဥပမာ–ဆောင်းဥတုက တပေါင်းလပြည့်ကျမှ ပြည့်မည်ဖြစ်၏၊ တပေါင်းလဆန်း–၁၀ ရက်နေ့၌ ရဟန်းဖြစ်လျှင် ထိုဥတု ပြည့်ဖို့ရန် ၅–ရက် လိုသေးကြောင်းကို ထည့်စွက်၍) ဒိဝသဘာဂကို ပြောပြပါဟု ဆိုလိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ စာအုပ်တို့၌ **"ယော ဥတု"**ဟု တွေ့ရ၏၊ ဥတုကား ရှေ့၌ပါပြီး ဖြစ်သော်ကြောင့်လည်းကောင်း, **"ယတ္ထကေဟိ ဒိဝသေဟိ"**ကို **"တေ ဒိဝသေ"**ဟု နိယမပြု၍ **"ယသ"**ကို **"သော ဒိဝသဘာဂေါ"**ဟု နိယမပြုပြီးလျှင် **"ယော ဥတု"** အတွက် နိယမ မပါသောကြောင့်လည်းကောင်း, ရှေး ဥတုပွမာဏံက ဥတုကို ပြန်၍ ညွှန်းသော တသဒ္ဒါဖြင့် **"သော ဥတု"**ဟု ရှိမှ စာသွားကောင်းသည်၊ [ယောဧနာ၌ **"ယော ဥတု"**ကို အတည်ပြု၍ **"တဿ ဥတုနော"**ဟု ပါဌသေသ ထည့်သွားလေသည်၊ ထို့ပြင် ဝိမတိ၌ ယသကို **"တံ ဧကံ လဒ္ဓုပသမ္ပဒဿ ပုဂ္ဂလဿ"**ဟု စွဲ၏၊ ထိုအစွဲကိုလည်း **"သော ဒိဝသဘာဂေါ"**ထောက်၍ စဉ်းစားသင့်သည်။]

ဒိဝသဘာဂေါ။ ။ ထို **"မပြည့်သေးသော ဥတုဝယ် မည်သည့်လ မည်သည့်ရက်၌ ရဟန်းဖြစ်သည်"**ဟု ဒိဝသဘာဂကို ပြောပြရသည်၊ [ဤအလို **"ဒိဝသဘာဂသည် ဥတုတွင် ပါဝင်သော လ–ရက်–နေ့တို့ကို ပြသောစကား"**ဟု မှတ်ပါ၊ ထိုနေ့အဖို့တွင် အချိန်ကိုကား **"ဆာယာ မေတဗ္ဗာ"**ဖြင့် ပြပြီးဖြစ်သည်။]

မှတ်ချက်။ ။ ယောဧနာ၌ ဤပထမနည်းဝယ် ဥတုပွမာဏကို ပြောပြရာ၌ **"ဥတုက ပြည့်နေလျှင် ဒိဝသဘာဂ ပြောပြဖွယ်မလို"**ဟု ယူဆ၍ ဤ ပထမဝါဒကို မနှစ်သက်ချေ၊ အမှန်ကား **"ဥတုယေဝ ဥတုပွမာဏံ"**ဟု အဋ္ဌကထာပြုသောကြောင့် ဥတုပွမာဏ ပြောတုန်းက ဥတုသက်သက်ကိုသာ ပြောပြရသည်၊ လ–ရက် မပါသေးပါ၊ ထို့ကြောင့် ဥတုက ပြည့်နေသော်လည်း ထိုဥတု၏ ပြည့်နေသော လ–ရက်ကိုကား ဒိဝသဘာဂအရ ပြောပြနိုင်ပါသည်။

အထ ဝါ။ ။ ဥတုပွမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံနှင့် ဒိဝသဘာဂေါ အာစိက္ခိတဗ္ဗောအတွက် တစ်နည်းပြသော စကားတည်း၊ ဤနည်း၌ကား **"ဥတုသ+ပမာဏံ ဥတုပွမာဏံ"**ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ဥတုကိုလည်းကောင်း, ဥတု၏ လ–ရက်ကိုလည်းကောင်း ပြောပြရမည်၊ ဒိဝသဘာဂကား **"နံနက်ပိုင်း,သို့မဟုတ် ညနေပိုင်း"**ဟု နေ့အဖို့ကို ပြောပြခြင်းတည်း၊ ထိုနေ့အဖို့၌ အချိန်ကိုကား **"ဆာယာ မေတဗ္ဗာ"**ဖြင့် ပြောပြပြီး ဖြစ်၏။

သင်္ဂီတိတိ–ကား၊ ဣဒမေဝ သဗ္ဗံ–ဤဆိုအပ်ပြီးသော အရိပ်, ဥတု, နေ့အဖို့ ဟူသော အလုံးစုံကိုပင်၊ ဧကတော–တပေါင်းတည်း၊ ကတွာ–၍၊ (သံ၏အဖွင့်) တွံ–သည်၊ ကိं–အဘယ် ဥတု, လ, ရက်ကို၊ လဘသိ–ရသနည်း?၊ တေ–၏၊ ဆာယာ–အရိပ်သည်၊ ကာ–အဘယ်နည်း?၊ ဥတုပွမာဏံ–ဥတုအတိုင်းအရှည်သည်၊ ကိं–နည်း၊ ဒိဝသဘာဂေါ–နေ့အဖို့သည်၊ ကော–နည်း?၊ ဣတိ–သို့၊ ပုဋ္ဌော–(အခြားပုဂ္ဂိုလ်က)မေးအပ်သည်၊ (သမာနော–သော်၊) ဣဒံ နာမ–ဤမည်သော ဥတုကို၊ လဘာမိ–ရပါ၏၊ ဝဿံ–မိုးဥတုကို၊ (လဘာမိ၊ ဣတိ)ဝါ–သော်လည်း ကောင်း၊ ဟေမန္တံ–ဆောင်းဥတုကို၊ (လဘာမိ၊ ဣတိ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဂိမှံ–နွေဥတုကို၊ (လဘာမိ၊ ဣတိ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ အယံ–ဤသည်ကား၊ (၇ ဖဝါးစသည်ကား၊) မေ–၏၊ ဆာယာ–အရိပ်ပါတည်း၊ ဣဒံ–ဤသည်ကား၊ (မိုးဥတု, သို့မဟုတ် ဆောင်းဥတု, သို့မဟုတ် နွေဥတုကား၊) ဥတုပွမာဏံ–ဥတု ဟူသော ပမာဏပါတည်း၊ အယံ–ကား၊ (နံနက်ပိုင်း စသည်ကား၊) ဒိဝသဘာဂေါ–နေ့အဖို့ပါတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဝဒေယျာသိ–လျှောက်လေလော၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ–၏။

သင်္ဂီတိ။ ။ ဆာယာဒိကမေဝ သဗ္ဗံ (အရိပ်စသော အားလုံးကိုပင် သင်္ဂဟတွေ့ ဂါထိတဗ္ဗာ ကထေတဗ္ဗာ (သိမ်းကြုံး၍ ပြောလိုက်၏၊) ဣတိ သင်္ဂီတိ၊ အရိပ်,ဥတု, နေ့, ဤသုံးမျိုးကို ပေါင်း၍ ပြောပြခြင်းကို **"သင်္ဂီတိ အာစိက္ခိတဗ္ဗာ"**ဟု ဆိုသည်၊ [သံကို သင်္ဂဟတွေ့ဟုလည်းကောင်း, ဂီတိကို **"ဂါထိတဗ္ဗာ"**ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ **"အသင်သည် ဘယ်နှစ်, ဘယ်ဥတု, ဘယ်လ, ဘယ်ရက်, ဘယ်အချိန်ဝယ် ရဟန်း ဖြစ်သနည်း?"**ဟု မေးလျှင် ပြန်၍ ပြောတတ်ဖို့ရာ ရဟန်းဖြစ်စကာလ၌ အားလုံးပေါင်း၍ ပြောပြပါ–ဟူလို၊ [**"ဆာယာ မေတဗ္ဗာ"**စသည်တုန်းက ရဟန်းသစ် နားလည်ရုံသာ တစ်ခုစီ တစ်ခုစီ ပြောပြခြင်းတည်း၊ ဤသင်္ဂီတိ၌ကား ရဟန်းသစ်အား သူတစ်ပါးက မေးသောအခါ အပြည့်အစုံ ပြောတတ်ဖို့ရန် ပေါင်း၍ ပြောပြခြင်းတည်းဟု မှတ်ပါ။]

ဝဿံ ဝါပေ၊ **ဂိမှံ ဝါ**။ ။ ဥတုပွမာဏ ရပုံကိုသာ အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားသော်လည်း ဤဥတုပမာဏ ပြောပြရုံမျှဖြင့် မည်သည့်နှစ်ဟု မသိသာသောကြောင့် **"ခုနှစ် သက္ကရာဇ်ကိုပါ ပြောပြရမည်"**ဟု ဝိမတိဆို၏၊ **"အယं မေ ဆာယာ"** စသည်ကား ပါဠိတော်၌ **"ဆာယာ မေတဗ္ဗာ၊ ဥတုပွမာဏံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဒိဝသဘာဂေါ အာစိက္ခိတဗ္ဗော"**ဟု လာသည့်အတိုင်း စဉ်၍ပြခြင်းသာတည်း၊ ပါဠိတော်၌ ထိုသို့ စဉ်ပြခြင်းမှာလည်း လက်တွေ့အလုပ်လုပ်သောအခါ အရိပ်, အချိန်, နာရီကို တိုင်းတာ မှတ်သားရမည့်အလုပ်က ပထမဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

တကယ်ပြောရာ၌မူ **"ခုနှစ်သက္ကရာဇ်, ဥတု, လ, လဆန်း, လဆုတ်, နေ့ရက်, အချိန် (အရိပ် နာရီ မိနစ်)"** အားလုံး ပြည့်စုံအောင် အစဉ်အတိုင်း ပြောပြရသည်၊ ပြောပုံကား**"၁၃၂၆–ခုနှစ်, မိုးဥတု, ဝါဆိုလဆန်း ၁၃–ရက်, နံနက် ၇ နာရီခွဲ အချိန်၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဟု မှတ်"**ဤသို့စသည်ဖြင့် လျှော်စွာသွင်း၍ ပြောပြရသည်။

၁၂၉။ သြဟာယာတိ–ကား၊ ဆဋ္ဌေတွာ–စွန့်၍၊ (ပဏ္ဍမိ သုဒ္ဓ စပ်၊) **ဒုတိယံ ဒါတုန္တိ**–ကား၊ ဥပသမ္ပဒမာဒုကတော–ပဉ္စင်းခံရာ တန်ဆောင်းဝန်းမှ၊ ပရိဝေဏံ–ပရိဝုဏ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တသ–သွားသော ရဟန်းသစ်အား၊ ဒုတိယကံ–နှစ်ပါးမြောက်အဖော်ကို၊ ဒါတုံ–ပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ–လေးပါးကုန်သော၊ အကရဏီယာနိ–မပြုကျင့်ထိုက်သော ပါရာဇိကတို့ကို၊ အာစိက္ခိတုံ စ–ပြောပြခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ အနုဇာနာမိ–၏၊ ဣတိ အတ္ထော–နက်၊ **ပဏ္ဍုပလာသော**တိ–ကား ၊ ပဏ္ဍုဝဏ္ဏော–ဖျော့တော့သော အဆင်းရှိသော၊ ပတ္တော–ဖက်ရွက်သည်၊(**"အာဘဿ သေယျထာပိ"** ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်၊) **ဗန္ဓနာ ပဝုဋ္ဌော**တိ–ကား၊ ဝဏ္ဏတော–အညာမှ၊ ပတိတော–ကြွေကျလေပြီးသော၊ (ပဏ္ဍုပလာသောဌာ စပ်၊) **အာဘဿ ဟရိတတ္ထာယာ**တိ–ကား၊ ပုန–ဖန်၊ ဟရိတော–စိမ်းစိုသည်၊ ဘဝိတုံ–ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ အာဘဿ–မထိုက်၊ **ပုထုသိလာ**တိ–ကား၊ မဟာသိလာ–ကြီးစွာသော ကျောက်ခဲသည်၊ (အပ္ပဋိသန္ဓိကာဌာ စပ်)။

၁၃၀။ အလဇ္ဇမာနာယ၊ပေ၊ သံဝါသတိ–ကား၊ ယာဝ–လောက်၊ တသ–ထို ဥက္ခိတ္တကရဟန်း၏ အပေါ်ဌာ၊ ဥက္ခေပနီယကမ္မကရဏတ္ထာယ–ဥက္ခေပနီယကံကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ သာမဂ္ဂိ–သံဃာ၏ ညီညွတ်ခြင်းကို၊(သံဃာပြည့်အောင်၊) နု လဇ္ဇတိ–မရအပ်သေး၊ တာဝ–ထိုမရအပ်သေးသမျှကာလပတ်လုံး၊ တေန–ထိုရဟန်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ–ကွ၊ သမ္ဘောဂေ စ–အာမိသဓမ္မကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊

မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့ ပြောပြ၍ ထိုအတိုင်း နှုတ်တက်မှတ်ထားမှသာ အာဂန္တုကရဟန်းတို့နှင့် တွေ့သောအခါ ဝါကြီး,ဝါငယ်ကို ခွဲခြား၍ ဆိုင်ရာဝတ္တရားကို ပြုနိုင်၏၊ သံဃိကပစ္စည်းကို ဝေသောအခါ ဝါကြီးသူက ကောင်းမြတ်သောပစ္စည်းကို ရတတ်သောကြောင့် ထိုအခါ၌လည်း ဝါကြီး,ဝါငယ် ခွဲခြားရမည်၊ ထို့ကြောင့် ဝါစဉ်နှင့်ဆိုင်သော ကိစ္စတိုင်းဝယ် အသုံးပြုဖို့ရန် **"သင်္ဃိတိ–အရိပ်,ဥတု,နေ့ စသည်ကို ကောင်းစွာမှတ်သား၍ ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ အသုံးပြုပါလေ"**ဟု ပြောရသည်။

ဗန္ဓနာ ပဝုဋ္ဌော။ ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ ပထမဆုံး ဂါထာအဖွင့်၌ ဝုတ္တသဒ္ဒါ၏ **"ဝပ္ပနေ–စိုက်ပျိုးခြင်း, ဝါပသမိရဏေ–စိုက်ပျိုးအပ်ပြီးကို ထွန်ဖြင့်ညှိအောင် ညှိခြင်း, ကေသောဟရဏေ–ဆံရိတ်ခြင်း, ဇိဝိတဝုတ္တိ–အသက်မွေးခြင်း, ပမုတ္တဘာဝ–လွတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော ကြွေကျခြင်း"**ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနက်များစွာကို ပြရာဝယ် ပမုတ္တဘာဝ၌ ဤပါဠိတော်ကိုပင် ပုံစံပြ၏၊ ထို့ကြောင့် ပဝုဋ္ဌ ဝပဓာတ် တပစ္စည်းဖြင့် ဝ၏ အ–ကို ဥပြု၍ **"ပဝုဋ္ဌော"**ဟု ရှိစေရမည်၊ **"ပမုဋ္ဌော"**ဟု မရှိစေရ။

သမ္ဘောဂေတိ။ ။ ဓမ္မသမ္ဘောဂေ–(ပိဋ္ဌကတ်ဓမ္မကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော စာတက်,စာချခြင်း စသည်ကြောင့်လည်းကောင်း၊) အာမိသသမ္ဘောဂေ စ–(ဆွမ်း,သင်္ကန်းစသော အာမိသကို အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော ပေးခြင်း,ယူခြင်း စသည်ကြောင့်လည်းကောင်း၊)–ဌီကာ။

ဥပေါသထပဝါရဏာဒီကရဏာဘေဒေ–ဥပုသ်,ပဝါရဏာ အစရှိသော ကံကို ပြုခြင်း အပြားရှိသော၊ သံဝါသေ စ–အတူတကွ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း၊ အနာပတ္တိ–သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သဗ္ဗတ္ထ–အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့၌၊ သေသံ–ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ မဟာဝိဘင်္ဂေ–မဟာဝိဘင်း၌၊ (ဘိက္ခုအတွက် အကျယ်ပြုရာ ပဒဘာဇနီ၌)၊ ဝုတ္တာနုသာရေန–ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ သုဝိညေယျတ္တာ–လွယ်ကူစွာ သိနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါကဋမေव–ထင်ရှားသည်သာ၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။

သမန္တပါသာဒိကာယ–သမန္တပါသာဒိကာမည်သော၊ ဝိနယသံဝဏ္ဏနာယ–ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၌၊ ဒွါသတ္တတိအဓိကဝတ္ထုသတပဋ္ဌမဏ္ဍိတသ–၇၂ပါးအလွန်ရှိသော တစ်ရာသော ဝတ္ထုတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ မဟာခန္ဓကဿ–၏၊ အတ္ထဝဏ္ဏနာ–အနက်၏အဖွင့်သည်၊ ဝါ–အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

မှတ်ချက်။ ။ ဤဝတ္ထုဌ္ဌာ်လာသော ရဟန်းသစ်သည် ရှေးရဟန်း ဘဝတုန်းက အာပတ်ကို မရှုခြင်းကြောင့် ဥက္ခေပနီယက် အပြုခံရ၏၊ ထိုက် မငြိမ်းသေးခင် လူထွက်၏၊ ယခုတစ်ဖန် **"ထိုအာပတ်ကို ရှုပါမည်"**ဟု လျှောက်သောကြောင့် ရဟန်းခံပေး၍ သံဃာ့ဘောင်သို့ ပြန်သွင်းမှ သြသာရဏက် ပြုသောအခါ ထိုက် ငြိမ်းစေပြီးဖြစ်၏၊ ထိုက် ငြိမ်းစေပြီးခါမှ **"အာပတ်ကို မရှုနိုင်"**ဟု ဆိုပြန်ရကား ဥက္ခေပနီယက် ထပ်မံ၍ ပြုရဦးမည်၊ သို့သော် သံဃာမပြည့်၍ မပြုရသေးလျှင် ထိုရဟန်းနှင့် သမ္ဘောဂသံဝါသ ပြုမှုကြောင့် အာပတ်မသင့်ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ သြသာရဏက် ပြုပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဥက္ခိတ္တသမ္ဘောဂသိက္ခာပုဒ်သိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်အာပတ် မသင့်၊ **"အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ"** စသော အလဇ္ဇီလက္ခဏာနှင့် မညီသောကြောင့်လည်း အလဇ္ဇီသမ္ဘောဂကြောင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်လည်း မသင့်ပါ–ဟူလို။

ကေစိဝါဒ။ ။ အချို့က အနာပတ္တိအရ ဥက္ခိတ္တကပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သောကြောင့် အာပတ်မသင့်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သမ္ဘောဂသံဝါသ ပြုသော်လည်း အာပတ်မသင့်၊ ပါစိတ် အာပတ်ကို ရည်ရွယ်၍ **"အနာပတ္တိ"**ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ **"အလဇ္ဇီနှင့် သမ္ဘောဂသံဝါသ ပြုသောကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်ကား သင့်ရမည်"**ဟု ဆိုကြသတတ်၊ [ယမေတ္ထ ကေနစိ **"အနာပတ္တိ သမ္ဘောဂေ သံဝါသေ"**တိ ဣမိနာ ပါစိတ္တိယေန အနာပတ္တိ ဝုတ္တာ၊ **"အလဇ္ဇီ ပရိဘောဂပစ္စယာ ဒုက္ကဋံ ပန အာပဇ္ဇတိ ယေ ဝါ"**တိ ဝတ္တာ ဗဟုဓာ ပပဉ္စိတံ၊ နု တံ သာရတော ပစ္စေတဗ္ဗံ–ဒ္ဋီကာ။]

မဟာခန္ဓကအဖွင့် ပြီးပြီ။

ဥပေါသထက္ခန္ဓကအဖွင့်

[ဥပုသ်နှင့်စပ်၍ ပညတ်တော်မူအပ်သော သိက္ခာပုဒ်တော်အပေါင်းကို **"ဥပေါသထက္ခန္ဓက"**ဟု ခေါ်၏။]

သန္ဓိပါတာနုဇာနနာဒိကထာ

၁၃၂။ ဥပေါသထက္ခန္ဓကေ–ဣ၊ **အညတိတ္ထိယာတိ** ဇွေ–ဟူသော ဤပါဠိဒ္ဒ၊ လဒ္ဓိ–အယူကို၊ တိတ္ထံ–တိတ္ထဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏၊ အညံ–သာသနာတော်အယူမှ တစ်ပါးသော၊ တိတ္ထံ–အယူတည်း၊ အညတိတ္ထံ–ယူ၊ **ဧတေသံ**–ဤ ပရိဗိုဇ်တို့၏၊ အညတိတ္ထံ–သာသနာတော်အယူမှ တစ်ပါးသောအယူသည်၊ **အတ္ထိ**–၏၊ ကိုတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သာသနာတော်အယူမှ တစ်ပါး**သော** အယူရှိကုန်**သည်၏ အ**ဖြစ်ကြောင့်၊ တေ–ထိုပရိဗိုဇ်တို့သည်၊) အညတိတ္ထိယာ–ယတို့ မည်၏၊ **ကိုတော**–ဤ သာသနာတော်အယူမှ၊ အညလဒ္ဓိကာ–တစ်ပါးသော အယူရှိသော **ပရိဗိုဇ်**တို့၊ ကိုတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ **ဓမ္မံ ဘာသန္တိ**ဒေ–ကား၊ တေသံ–ထိုလူတို့အား၊ ဝါ–တို့သည်၊ ကတ္တာဗ္ဗာကတ္တာဗ္ဗံ–ပြုထိုက်, မပြုထိုက်သော၊ ယံ–အကြင် ကောင်းမှု, မကောင်းမှုသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ–ထိုပြုထိုက် မပြုထိုက်သော ကောင်းမှု မကောင်းမှုကို၊ ကထေန္တိ–ဟောပြောကြကုန်၏၊ **တေ လဘန္တိ**တိ–ကား၊ တေ မနုဿာ–တို့သည်၊ လဘန္တိ–ရကုန်၏၊ **မုဂသူကရာ**တိ–ကား၊ ထူလသရီရသူကရာ–ဝဖြိုးသော ကိုယ်ရှိသော ဝက်တို့တည်း။

အညတိတ္ထိယာ။ ။[မိစ္ဆာအယူ၏ တိတ္ထ အမည်ရပုံကို ရှေ့ဒ္ဒ (၁၂၃, ၁၅၀) ဖွင့်ခဲ့ပြီ၊ အညံ+တိတ္ထံ အညတိတ္ထံ၊ အညံ–သာသနာတော်အယူမှ တစ်ပါးသော၊ တိတ္ထံ–အယူတည်း၊ အညတိတ္ထံ–အယူ၊ **"အညတိတ္ထံ+ဧတေသံ အတ္ထိတိ အညတိတ္ထိကာ"**ဟု ဆိုလိုလျက် ကကို ယပြု၍ **"အညတိတ္ထိယာ"**ဟု ဖြစ်သည်၊ [ကိုတောတိ ကိုမသို့ သာသနေ လဒ္ဓိတော–ဋ္ဌိကာ။] ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ အညမ်၏ အပါဒါန်ကို သာသနာတော်၏ အယူကို ခံရသည်၊ ထိုသို့ **"အယူ"**ကို ခံမှ **"အညတိတ္ထ"**အရ တစ်ပါးသော တွဲဖက်အယူကို ရသည်၊ အပါဒါန်နှင့် အပါဒါနီတို့သည် ပင်ကိုအားဖြင့် အမျိုးအစားတူလျက်ရှိရသည်၊ ဥပမာ–သရ(၈)လုံးချင်း တူနေရာဝယ် **"အညေ ဒီဃာ"**ဟု ရဿသုံးလုံးကို အပါဒါန်ခံ၍ ဒီဃငါးလုံးကို အပါဒါနီ ပြုသကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် **"အညတိတ္ထိယာ–သာသနာတော်အယူမှ တစ်ပါးသော အယူရှိသူတို့"**ဟု ပေးပါ၊ **"သာသနာတော် တစ်ပါးသော အယူရှိသူ"**ဟု မပေးပါနှင့်။

မုဂသူကရာ။ ။ **"ဝဖြိုးသော ဝက်တို့သည် အသံသော်မှ မထွက်နိုင်ကြကုန်သကဲ့သို့ ဤရဟန်းတော်များလည်း အသံမထွက်ကြသဖြင့် ဝဖြိုးသော ဝက်ကြီးများနှင့် တူကြ လောက်အောင် (အအ)ကြီးများ ဖြစ်ကြသည်"**ဟု ဆိုလိုသည်၊ [မုဂသရီရာတိ ဇွေ ထူလသရီရဿ သူကရဿ သဒ္ဒမတ္တသာပိ အဘာဝတော မုဂသူကရာ နာမာတိ အာဟ–ထူလသရီရသူကရာတိ၊–ယောဇနာ။]

၁၃၅။ **အနုဗ္ဗာပနော ဝါ ဟောတိ အာပဒ္ဓိတော ဝါ ဝုဋ္ဌိတောတိ** ဇတ္ထု-ဒ္ဒ၊ ယဲ့ အာပတ္တိ-သို့၊ ဘိက္ခု-သည်၊ အနုဗ္ဗာပနော ဝါ-မရောက်သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ အာပဒ္ဓိတော-ရောက်ပြီး၍၊ ဝုဋ္ဌိတော ဝါ-ထပြီးသည်သော်လည်း၊(ဟောတိ)၊ အယံ-ဤအာပတ်သည်၊ အသန္တီ နာမ-အသန္တီမည်သော၊ အာပတ္တိ-တည်း၊ ဣတိ ဇဝံ-သို့၊ အတ္ထော-ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ **သမ္မာနမုသာဝါဒီ ကိ ဟောတီတိ**-ကား၊ ယွာယံ (ယော+အယံ)-အကြင်သမ္မာနမုသာဝါဒကို၊ သမ္မာနမုသာဝါဒသ ဟောတီတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ သော-ထိုသမ္မာနမုသာဝါဒသည်၊ အာပတ္တိတော-အာပတ်အားဖြင့်၊ ကိ-အဘယ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-နည်း?၊ ကတရာ-အဘယ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-နည်း?၊ ဣတိ အတ္ထော၊ **ဒုက္ကဋံ ဟောတီတိ**-ကား၊ ဒုက္ကဋာပတ္တိ-ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ သာ စ-ထိုဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်လည်း၊ မုသာဝါဒလက္ခဏော-မုသာဝါဒ၏ သဘောလက္ခဏာကြောင့်၊ နု (ဟောတိ)-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဝစနေန-**"သမ္မာနမုသာဝါဒေ ကိ ဟောတိ,ဒုက္ကဋံ ဟောတိ"ဟူသောစကား**တော်ကြောင့်၊ ဝစီဒ္ဓါရေ-ဝစီဒ္ဓါရ၌၊ အကိရိယသမုဋ္ဌာနာ-ပြုထိုက်**သော** ပြောဆိုမှုကို မပြုခြင်းဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော၊ အာပတ္တိ-ဒုက္ကဋ်**အာပတ်**သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဟိ-သာဓကကား၊ အနာလပန္တော၊ပေ၊ စိန္တိတာတိ-ဟူ၍၊ (ပရိဝါရေ-ပရိဝါရ ပါဠိတော်၌၊) ဝက္ခတိ-မိန့်တော်မူလတ္တံ့၊ (ယော-အကြင်ရဟန်းသည်၊) ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ မနုဿေန-လူနှင့်တကွ၊ ဝါစာ(ဝါစာယ)-နှုတ်မြွက်သဖြင့်၊ အနာလပန္တော-မပြောဆိုသည်၊ (ဟောတိ-၏၊) ပရေ-စကားပြောဖက်မှတစ်ပါး အခြားသူတို့ကို၊ (သန္ဓာယ-ရည်မှန်း၍၊) ဂိရံ စ-စကားသံကိုလည်း၊ နော ဘဏေယျ-မပြောဆိုရာ၊ (သော-ထိုသူသည်၊) ဝါစာသိက်-ဝစီဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော၊ နု ကာယိက်-ကာယဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သည် မဟုတ်သော၊ (အာပတ္တိ-သို့၊) အာပဇ္ဇေယျ-ရောက်ရာ၏၊ ဒေသ ပဌာ-ဤပြဿနာကို၊ ကုသလေဟိ-ဝိနည်းကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တို့သည်၊ စိန္တိတာ-ကြံအပ်ပြီ။] [အဓိပ္ပာယ်ကို ကခ်ါဘာသာဋီကာ၌ ပြုထားပြီ။]

အန္တရာယိကောတိ-ကား၊ အန္တရာယကရော-အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ **ကိသ ဖာသု ဟောတီတိ**-ကား၊ ကိမတ္ထာယ-အဘယ်အကျိုးငှာ၊ ဖာသု-ချမ်းသာသည်၊ ဟောတိ-နည်း?၊ **ပဌမသ ဈာနသ အဓိဂမာယာတိ**-ကား၊ ပဌမသ ဈာနသ-ပဌမဈာန်ကို၊ အဓိဂမနတ္ထာယ-ရခြင်းအကျိုးငှာ၊ တသ ဘိက္ခုနော-၏၊ ဖာသု-သည်၊ ဟောတိ၊ သုခံ-ချမ်းသာသည်၊ ဝါ-လွယ်ကူသည်၊ ဟောတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ဒုတိယသ ဈာနသ အဓိဂမာယ အစရှိသော ပါဠိတို့၌၊ ဒေသ(ဒေသော)-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း၊ ဣတိ- ဤသို့လျှင်၊ ဘဂဝါ- သည်၊ ဥဒ္ဒေသတော စ -

ဥဒ္ဒေသအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အကျဉ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒေသတော စ–နိဒ္ဒေသအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အကျယ်ညွှန်ပြခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဌမံ–ရှေးဦးစွာ၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ–ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကို၊ ဒဿေသိ–ပြတော်မူပြီ၊ [**"ပါရိသုဒ္ဓိ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ၊ ပါတိမေက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ"**စသော စကားကို **"နိဒ္ဒေသ"**ဟု ဆိုသည်၊ **ပါတိမေက္ခန္တိအာဒိမေတံ မုခမေတံ"** စသည်ကို **"နိဒ္ဒေသ"**ဟု ဆိုသည်။]

၁၃၆။ ဒေဝသိကန္တိ–ကား၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ–နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း၌(ဥဒ္ဒိသန္တိ၌ စပ်၊) [ဒေဝသိကန္တိ ဇတ္ထ ဏိကပစ္စယော ဝိစ္ဆတ္ထေ ဟောတိတိ အာဟ **"ဒိဝသေ ဒိဝသေ"**တိ၊ ယောဇနာ။]

စာတုဒ္ဒသေ ဝါ ပန္နရသေ ဝါတိ–ကား၊ ဧကဿ–တစ်ခုသော၊ [ဥတုနော–ဥတုဏ၊ တတိယေ စ–သုံးခုမြောက်လည်းဖြစ်သော၊ သတ္တမေ စ–ခုနစ်ခုမြောက်လည်းဖြစ်သော၊ ပက္ခေ–ပက္ခ၌၊ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ–နှစ်ကြိမ်၊ စာတုဒ္ဒသေ–၁၄ ရက်မြောက်နေ့၌၊ (ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ၌ စပ်၊) အဝသေသေ–တတိယ,သတ္တမမှ ကြွင်းကျန်သော၊ (ပက္ခေ–၌၊) ဆက္ခတ္တုံ–ခြောက်ကြိမ်၊ ပန္နရသေ–၁၅ ရက်မြောက်နေ့၌၊ (ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိတုံ၌စပ်၊) အယံ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ–ဝိကတိစာရိတ္တမှ ရှေးဦးစွာ၊ ဧကော–တစ်မျိုးသော၊ အတ္ထော–တည်း၊ ပန–ဆက်၊ အယံ–ဤအနက်ကို၊ ပကတိစာရိတ္တဝသေန–ပကတိကျင့်အပ်သော အကျင့်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တော–ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန–ကား၊ သကိံ၊ပေ၊ ပန္နရသေ ဝါတိ–ဟူ၍၊ ဝစနတော–မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်၊ တထာရူပေ–ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ (စာတုဒ္ဒသီ ပန္နရသီ အပြောင်းအလွှဲပြုထိုက်သော သဘောရှိသော၊) ပစ္စယေ–အကြောင်းသည်၊ သတိ–ရှိလသော်၊ ယသ္မိံ တသ္မိံ စာတုဒ္ဒသေ ဝါ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော **၁၄** ရက်မြောက်နေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ (ယသ္မိံ တသ္မိံ)ပန္နရသေ ဝါ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော **၁၅** ရက်မြောက်နေ့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဒိသိတုံ–ရွတ်ပြခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏။

အာဝါသိကာနံ၊ ပေ၊ အနုဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ–ဟူ၍၊ ဝစနတောပိ–မိန့်တော်မူခြင်းကြောင့်လည်း၊ ဧတံ–ဤ အမှတ်မထား တစ်ပါးပါး စာတုဒ္ဒသီ ပန္နရသီ၌ ဥပုသ်ပြုနိုင်၏ဟူသော အနက်သဘောကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ– သိနိုင်၏၊ (ဧတံ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ

ဧကဿ ဥတုနော၊ပေ၊ ဝုတ္တော။ ။ **"ဧကဿ ဥတုနော တတိယေ စ"**စသော အနက်သည် ရိုးရာကျင့်အပ်သော အနက်တည်း၊ ဥပမာ–နွေဥတု၌ တပေါင်းလကွယ်, တန်ခူးလပြည့်သည် ပန္နရသီဥပုသ်ဖြစ်၍ တတိယမြောက် တန်ခူးလကွယ်နေ့သည် စတုဒ္ဒသီဥပုသ်ဖြစ်၏၊ ထို့နောက် ကဆုန်လပြည့်,ကဆုန်လကွယ်,နယုန်လပြည့်တိုင်အောင် ပန္နရသီဖြစ်၍ သတ္တမမြောက် နယုန်လကွယ်ကား စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်ဖြစ်သည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် ဥတု တစ်ပါးအတွက် စာတုဒ္ဒသီဥပုသ် နှစ်ကြိမ်သာရသည်၊ ကြွင်းသော ဥပုသ်ခြောက်ကြိမ်ကား ပန္နရသီဥပုသ်တည်း၊ ဤတွက်ကိန်းကား ရိုးရာကျင့်အပ်သော သုံးစံအတိုင်း တွက်ကိန်းဖြစ်သည်။

ယသ္မိं တသ္မိं စာတုဒ္ဒသေ ဝါတိ ဧဝံ အတ္ထဇာတံ၊–ဝိမတိ၊) [အာဝါသိကာနံ–အာဝါသိကဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ စာတုဒ္ဒသော–၁၄ ရက်မြောက်နေ့သည်၊ (ဟောတိ–အံ့၊) အာဂန္တုကာနံ–နှင်သော၊ (ဘိက္ခူနံ) ပန္နရသော–၁၅ ရက်မြောက်နေ့သည်၊ (ဟောတိ–အံ့၊) အာဝါသိကာ–အာဝါသိကရဟန်းတို့သည်၊ ဗဟုတရာ–များကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ–နှင်အံ့၊ (ဧဝံသတိ–နှင်လသော်၊) အာဂန္တုကေဟိ–နည်းသော အာဂန္တုကရဟန်းတို့သည်၊ အာဝါသိကာနံ–များသော အာဝါသိကရဟန်းတို့၏အလိုသို့၊ အနုဝတ္တိတဗ္ဗံ–လိုက်ရာ၏၊ ဝါ–လိုက်ရမည်။]

သီမာနုဇာနနကထာ

၁၃၈။ ပဌမံ နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာတိ–ကား၊ ဝိနယဓရေန–ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ–မေးရာ၏၊ ဝါ–မေးရမည်၊ (ကိံ?) ပုရတ္ထိမာယ–အရှေ့ဘက်ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ–အရပ်၌၊ ဝါ–အရပ်က၊ နိမိတ္တံ–အမှတ်အသားသည်၊ ကိံ–အဘယ်နည်း?၊ ဣတိ–သို့၊ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ)၊ ဘန္တေ–အရှင်ဘုရား၊ ပဗ္ဗတော–တောင်ပါတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗံ–လျှောက်ရာ၏၊) ပုန–တစ်ဖန်၊ ဝိနယဓရေန–သည်၊ ဧသော ပဗ္ဗတော–အဲဒီ တောင်သည်၊ နိမိတ္တံ–နိမိတ်တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ နိမိတ္တံ–ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ–ပြောဆိုရာ၏၊ ဝါ–ကြားရာ၏၊ ပန–**ဗျတိရိတ်ကား**၊ ဧတံ ပဗ္ဗတံ–အဲဒီတောင်ကို၊ နိမိတ္တံ–ကို၊ ကရောမ–ပြုကုန်၏၊ **(ပစ္ဆပ္ပန်)**၊ **(ဧတံ** ပဗ္ဗတံ–ကို၊ နိမိတ္တံ–ကို၊) ကရိဿာမ–ပြုကုန်အံ့၊ (အနာဂတ်)၊ (**ဧသော** ပဗ္ဗတော–ကို၊) နိမိတ္တံ–ကို၊ ကတော–ပြုအပ်ပြီ၊ (အတီတ်)၊ (ဧသော ပဗ္ဗတော–သည်၊) နိမိတ္တံ–သည်၊ ဟောတု–ဖြစ်စေ၊ (အနုညာ)၊ (ဧသော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တံ)၊ ဟောတိ–၏၊ (ပစ္စုပ္ပန်)၊ (ဧသော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တံ)၊ ဘဝိဿတိ–လတ္တံ့၊ (အနာဂတ်)၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ကိတ္တေတုံ–ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ နှ ဝဋ္ဋတိ– မအပ်၊ ပါသာဏာဒီသုပိ– ကျောက် အစရှိသော

ပုရတ္ထိမာယ၊ပေ၊ နိမိတ္တံ။ ။ နိမိနာတိ ပရိစ္ဆိန္နတိ ဧတေနာတိ နိမိတ္တံ၊ သိမ်ကိုပိုင်းခြားမှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော အမှတ်အသား၊ နိပုဗ္ဗ+မာဓာတ်၊ တစ်နည်း–မိဒဓာတ်၊ ပရိစ္ဆိန္နနအနက်ဟော၊ ကိယာဒိဂိဏ်း၊ **"ပုရတ္ထိမာယ"**ဟု ဆိုခြင်းသည် ဥပလက္ခဏမျှသာ၊ အရှေ့အရပ်၌ နိမိတ်မရှိလျှင် အရှေ့တောင်စသော နိမိတ်ရှိရာ အရပ်က စ၍ ပြောနိုင်သည်။ [ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယာတိ ဣဒံ နိဒဿနမတ္တံ၊–ဝိမတိ။]

ကိတ္တေတဗ္ဗံ။ ။ စုရာဒိကိတ္တဓာတ်သည် သံသဒ္ဒ(ကောင်းစွာပြောဆိုခြင်း)အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် **"ကိတ္တေတဗ္ဗံ–ပြောဆိုရာ၏"**ဟု ဓာတ်နက်အတိုင်း ပေးသည်၊ အများထုံးစံအတိုင်း **"ကိတ္တေတဗ္ဗံ–ကြားရာ၏"**ဟု ပေးလိုက ပေးပါ၊ သို့သော် **"နှားမြီ ကြားခြင်း"**ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကိုကား မမှတ်ပါနှင့်၊ **"သူတစ်ပါးကြားအောင် ပြောခြင်း"** ဟုသာ မှတ်ပါ။

နိမိတ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ [ဧသေဝ နယောဏ်နောက်၌ **"ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ"**ဟု စာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏၊ ပိုဟန်တူသည်။]

ပန-ဆက်၊ ပုရတ္ထိမာယ-အရှေ့အရပ်၏၊ အနုဒိသာယ-အထောင့်ဖြစ်သော အရပ်၌၊ (တစ်နည်း) ပုရတ္ထိမာယ အနုဒိသာယ-အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌၊ (နိမိတ္တံ-သည်၊ ကိं-နည်း၊ ဘန္တေ, ပါသာဏော-ကျောက်ပါတည်း၊ ဧသော ပါသာဏော-အဲဒီကျောက်သည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) [**"ကိं နိမိတ္တံ, ပါသာဏော ဘန္တေ"**စသည်တို့ကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသဖြင့် ဖော်၍ပေးပါ။] ဒက္ခိဏာယ-တောင်၌ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ-၌၊ (ကိं နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ, ဝန်-တောပါတည်း၊ ဧတံ ဝန်-အဲဒီတောသည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) ဒက္ခိဏာယ-တောအရပ်၏ ၊အနုဒိသာယ-အထောင့်၌ဖြစ်သော အရပ်၌၊ (တစ်နည်း) ဒက္ခိဏာယ အနုဒိသာယ-အနောက်တောင်ထောင့်အရပ်၌၊ (ကိं နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ,ရက္ခော-သစ်ပင်ပါတည်း၊ ဧသော ရက္ခော-အဲဒီသစ်ပင်သည်၊ နိမိတ္တံ-ဝ. ည်း၊) ပစ္ဆိမာယ-အနောက်၌ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ (ကိं နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ,မဂ္ဂေါ-လမ်းပါတည်း၊ ဧသော မဂ္ဂေါ-အဲဒီလမ်းသည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) ပစ္ဆိမာယ-၏၊ အနုဒိသာယ-၌၊ (တစ်နည်း) ပစ္ဆိမာယ အနုဒိသာယ-အနောက်မြောက်ထောင့်အရပ်၌၊ (ကိं နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ, ဝမ္မိကော-တောင်ပို့ပါတည်း၊ ဧသော ဝမ္မိကော-အဲဒီတောင်ပို့သည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) ဥတ္တရာယ-မြောက်၌ဖြစ်သော၊ ဒိသာယ၊ (ကိं နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ, နဒီ-မြစ်ပါတည်း၊ ဧသော နဒီ-အဲဒီမြစ်သည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊) ဥတ္တရာယ-၏၊ အနုဒိသာယ-၌၊ (တစ်နည်း) ဥတ္တရာယ အနုဒိသာယ-အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌၊ ကိं နိမိတ္တံ၊ ဘန္တေ, ဥဒကံ-ရေပါတည်း၊ ဧတံ ဥဒကံ-အဲဒီ ရေသည်၊ နိမိတ္တံ-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧတ္ထ-ဤ အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌၊ အဌတ္ဘာ-မတန်.ရပ်မူ၍၊ (ရပ်မထားမူ၍၊) ပုန-ဖန်၊ ပုရတ္ထိမာယ၊ပေ၊ နိမိတ္တာနိ-ဟူ၍၊ ဧဝံ-သို့၊ ပဌမံ-စွာ၊ ကိတ္တိတနိမိတ္တံ-ပြောဆိုအပ်ပြီးသော နိမိတ်ကို၊ ကိတ္တေတွာဝ-ပြောဆိုပြီး၍သာလျှင်၊ (ဝိနယဝရေန-သည်၊) ဌာတဗ္ဗံ-ရပ်တည်ရာ၏၊ (ရှေ့ဆက်မမေးဘဲ အမေးကို ရပ်ထားရာ၏၊) [အချို့စာတို့၌ **"ဌပေတဗ္ဗံ"**ဟု ရှိ၏၊ ရှေ့၌ **"အဌတ္ဘာ"**ကို ထောက်၍ **"ဌာတဗ္ဗံ"**ဟု ရှိသင့်သည်၊] ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ (ပထမ ပြောအပ်ပြီးသော နိမိတ်ကို ထပ်၍ ပြောပြအပ်သည်ရှိသော်၊) နိမိတ္တေန-ရှေ့နိမိတ်နှင့်၊ နိမိတ္တံ-နောက်နိမိတ်သည်၊ ဃဋ္ဋိတံ-ဆက်စပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

ဧဝံ-သို့၊ နိမိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-ပြောပြပြီး၍၊ အထာနဋ္ဌာရံ-ထိုနိမိတ်တို့ကို ပြောပြပြီးရာကာလ၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝုတ္တာယ-ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သော၊ ကမ္မဝါစာယ-သီမာသမ္မုတိကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သီမာ-သိမ်ကို၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ-သမုတ်ထိုက်၏၊ [**"သီ-ဗန္ဓနေ"**ဟူသောဓာတ်,မပစ္စည်း,ဣတ္ထိဧကတ္တ အာပစ္စည်း၊

သိဒ္ဓ ဣကို ဤဒီဃပြု၊ သီယတိ ဗန္ဓီယတိတိ သီမာ၊ ကမ္မဝါစာဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော အရပ်သည် **"သီမာ"**မည်၏၊ သံဝုဗ္ဗ မနဓာတ်ဖြင့် **"သမ္မနိတဗ္ဗာ"**ဟုသာ ရှိထိုက်၏၊ စာအများ၌ နှ ဒွေဘော်ဖြင့် **"သမ္မန္ဓိတဗ္ဗာ"**ဟု ရှိ၏။] ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနေ–ကမ္မဝါစာ၏အဆုံး၌၊ နိမိတ္တာနံ–တို့၏၊ အန္တော–အတွင်း၌၊ သီမာ–သည်၊ ဟောတိ–၏၊ နိမိတ္တာနိ–တို့သည်၊ သီမတော–မှ၊ ဗဟိ–အပြင်ဘက်၌၊ ဟောန္တိ–နှ၏၊ တတ္ထ–ထိုသီမ်သမုတ်ရာ၌၊ ဝါ–သီမ်နိမိတ်ကို ပြောပြရာ၌၊ နိမိတ္တာနိ–တို့သည်၊ ဝါ–တို့ကို၊ သကိံ–တစ်ကြိမ်၊ ကိတ္တိတာနိ–ပြောပြအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ)ပိ–နှင့်သော်လည်း၊ ကိတ္တိတာနေဝ–ပြောပြအပ်ပြီးကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ ပန–ဝါဒန္တရကား၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ–၌၊ တိက္ခတ္တုံ–သုံးကြိမ်၊ သီမမဏ္ဍလံ–သီမ်အဝန်းကို၊ သမ္မန္ဓန္တေန–နိမိတ်ချင်း ဆက်စပ်လျက်၊ နိမိတ္တံ–ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ–ရာ၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ ပန–ဆက်၊ ပဗ္ဗတော ဘန္တေ တိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥဒကံ ဘန္တေ တိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧဝံ–သို့၊ ဥပသမ္ပန္နော ဝါ–ဦးပဋ္ဌင်းသည်သော်လည်း၊ အာစိက္ခတု–လျှောက်ပစေ၊ အနုပသမ္ပန္နော ဝါ–လူ,သာမဏေသည်သော်လည်း၊ (အာစိက္ခတု–စေ၊) ဝဋ္ဋတိယေဝ–သည်သာ။

တိက္ခတ္တုံ[ပေ၊] သမ္မန္ဓန္တေန။ ။[ဤ"**တိက္ခတ္တုံ**"စကားအရ သုံးကြိမ် နိမိတ်ပြောခြင်းမှာ ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းအကျိုးငှာသာ ဖြစ်၏၊ ပထမနည်းအရ တစ်ကြိမ်ဖြင့်လည်း ပြီးနိုင်ပါ၏။] ဝိနယဓရေန သယံ ဧကသ္မိံယေဝ ဌာနေ ဌတ္တာ ကေဝလံ နိမိတ္တကိတ္တနဝစနေနေဝ သီမမဏ္ဍလံ သမန္တာ နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ ဗန္ဓန္တေနာတိ အတ္ထော၊ တံ တံ နိမိတ္တဌာနံ အဂန္တ္မာပိဟိ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ=ဝိနည်းဓိရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သံဃာစည်းဝေးရာ အရပ်၌ပင် တည်၍ သက်သက်နိမိတ်ပြောဆိုကြောင်း စကားဖြင့်သာ သိမ်၏နိမိတ် အချင်းချင်း ဆက်စပ်စေလျက် နိမိတ်ကို ပြောပြရမည်၊ နိမိတ်ရှိရာအရပ်သို့ မသွားဘဲလည်း အပ်ပါ၏၊ (သွားခြင်းကြောင့်လည်း အပြစ်မရှိပါ၊)–ဝိမတိ။

ထိုစကား မှန်၏၊ သိမ်သည် သုံးယူဇနာတိုင်အောင် ကျယ်ပြန့်နိုင်ရကား ဝိနည်းဓိရ်က နိမိတ်ရှိရာအရပ်သို့ သွားပြီးမှ နိမိတ်ပြောရမည်ဆိုလျှင် ခြေကျင်သွားလို့ကား ထစ်နေ့တည်းဖြင့် ပြီးနိုင်မည်မဟုတ်၊ မော်တော်ကားဖြင့် လှည့်ပတ်၍ သွားရပေလိမ့်မည်၊ ဆက်ဦးအုံ့၊ ဝိနည်းဓိရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုသိမ်နိမိတ်များကို မိမိကိုယ်တိုင် သိနေဖွယ်မလို၊ အခြားရဟန်းများက သတ်မှတ်ပြီးဖြစ်လျှင် ဝိနည်းဓိရ်က **"အဘယ်နိမိတ်နည်း?"**ဟု မေးသောအခါ သိသောပုဂ္ဂိုလ်က **"သစ်ပင်ပါဘုရား"** စသည်ဖြင့် လျှောက်ဖို့သာ တာဝန်ရှိသည်။

ပဗ္ဗတော ဘန္တေ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ။ **"ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တံ"**ဟု မေးသောအခါ **"ပဗ္ဗတော ဘန္တေ"**စသည်ဖြင့် လျှောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဦးပဋ္ဌင်းလည်းဖြစ်နိုင်၊ လူ,သာမဏေလည်း ဖြစ်နိုင်သည်–ဟူလို၊ **"ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိံ နိမိတ္တံ"**ဟု မေးသောပုဂ္ဂိုလ်, **"ဧသော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တံ"**ဟု နိမိတ်ပြောသောပုဂ္ဂိုလ်ကား **"ဝိနယဓရေန ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ဝိနယဓရေန ကိတ္တေတဗ္ဗံ"**ဟု ဆိုခဲ့သောကြောင့် ဝိနည်းနှားလည်သော ရဟန်းသာ ဖြစ်ရမည်။

ဣဒါနိ–နိမိတ်ပြောပြပုံကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ပဗ္ဗတနိမိတ္တာဒီသု–တောင်နိမိတ် အစရှိသော နိမိတ်တို့၌၊ ဧဝံ–သို့၊ ဝိနိစ္ဆယော–ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပဗ္ဗတော–သည်၊ သုဒ္ဓပံသုပဗ္ဗတော–ကျောက်နှင့်မဖက် သက်သက်သော မြေတောင်လည်းကောင်း၊ သုဒ္ဓပါသာဏပဗ္ဗတော–မြေနှင့်မဖက် သက်သက်သော ကျောက်တောင်လည်းကောင်း၊ ဥဘယမိဿကော–နှစ်မျိုးစုံ ရောနှောသော တောင်လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ တိဝိဓော–သုံးပါးအပြားရှိ၏၊ တိဝိဓောပိ–သည်လည်းဖြစ်သော၊ သော–ထို တောင်သည်၊ (နိမိတ္တံ–သည်၊ ဘဝိတုံ–ဖြစ်ခြင်းငှာ၊) ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ [သုဒ္ဓပံသု ပဗ္ဗတောတိ နှ ကေနစိ ကတော သယံဇာတောဝ ဝုတ္တော၊ (ဝိမတိ)၊ တစ်စုံ တစ်ယောက် ပြုလုပ်အပ်သော တောင်မဟုတ်၊ သယံဇာတတောင်ဖြစ်ရမည်–ဟူလို၊] ပန–ဗျတိရိတ်ကား၊ ဝါလိကရာသိ–သဲစုသည်၊ (နိမိတ္တံ ဘဝိတုံ) နှ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရောပိ–ဝါလိကရာသိမှ တစ်ပါးသော သုဒ္ဓပံသုစသောတောင်သည် လည်း၊ ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော–ခုနှစ်တောင်ထွာ ဆင်ပမာဏရှိသော တောင်အောက်၊ ဩမကတရော–ယုတ်လျော့သော တောင်သည်၊ (နိမိတ္တံ ဘဝိတုံ) နှ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–အန္ဓယကား၊ ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော–မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ သိနေရုပ္ပမာဏောပိ–မြင့်မိုရ်တောင် ပမာဏရှိသော တောင်သည်လည်း၊ (နိမိတ္တံ ဘဝိတုံ) ဝဋ္ဋတိ။

စတူသု–လေးဘက်ကုန်သော၊ ဒီသာသု–အရပ်တို့၌၊ စတ္တာရော–လေးလုံးကုန်သော၊ ပဗ္ဗတာ–တို့၌၊ သစေ ဟောန္တိ–နှံ့အံ့၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု ဝါ–ဤသို့ ဖြစ်ကုန်သော်လည်းကောင်း၊) တီသု–သုံးဘက်ကုန်သော၊ (ဒီသာသု–တို့၌၊) တယော–သုံးလုံးကုန်သော၊ ပဗ္ဗတာ–တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု ဝါ–လည်းကောင်း၊) စတူဟိ–လေးလုံးကုန်သော၊ ပဗ္ဗတနိမိတ္တေဟိ ဧဝ ဝါ–တောင်နိမိတ်တို့ဖြင့်သာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ တီဟိ–သုံးလုံးကုန်သော၊ ပဗ္ဗတနိမိတ္တေဟိ ဧဝ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘနိတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ [နိမိတ်လေးလုံးထား၍ သမုတ်လျှင် လေးထောင့်သိမ်ဖြစ်၏၊ သုံးလုံးထား၍ သမုတ်လျှင် လမ်းသုံးခွ သဏ္ဌာန်သိမ် ဖြစ်၏၊ **"ဧဝ"**ဖြင့် အခြားနိမိတ်များကို ကန့်၊] ပန–ဗျတိရိတ်၊ ဒ္ဝီဟိ–နှစ်လုံးကုန်သော၊ နိမိတ္တေဟိ ဝါ–တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကေန–တစ်လုံးသော၊ (နိမိတ္တေန)ဝါ–ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘနိတုံ နှ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတော–ဤပဗ္ဗတနိမိတ်မှ၊ ပရေသု–နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါသာဏနိမိတ္တာဒီသုပိ–

ဣတရော ဟတ္ထိပ္ပမာဏတော။ ။ဣတရောပိတိ သုဒ္ဓပံသုပဗ္ဗတာဒီ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ **"ဟတ္ထိပ္ပမာဏ"**ဟူသည် အနည်းဆုံး ခုနှစ်တောင်ထွာရှိသော ဆင်၏ပမာဏတည်း၊ ဟတ္ထိပမာဏော နာမ ပဗ္ဗတော ဟောဋ္ဌိမကောဋ္ဌိယာ အမုဋ္ဌရတနဗ္ဗေဓော–(အခွဲအားဖြင့် ရှစ်ခုမြောက်အတောင် ရှိ၏၊ ဝါ–ခုနှစ်တောင်ထွာ ရှိ၏။–ဋီကာ။

သမ္ဘနိတုံ နှ ဝဋ္ဋတိ။ ။တောင်ဖြစ်စေ, အခြားနိမိတ်ဖြစ်စေ နိမိတ်နှစ်ခုဖြင့် သို့မဟုတ် တစ်ခုတည်းဖြင့် သမုတ်ခြင်းငှာ မအပ်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊ ထိုနိမိတ်တို့၏ ဘေးပတ်ပတ်လည်၌ သိမ်၏အပိုင်းအခြား မရသောကြောင့်တည်း။

အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝနယော–တည်း၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ နိမိတ်နှစ်လုံး, နိမိတ် တစ်လုံးဖြင့် သမုတ်ခြင်းငှာ မအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ပဗ္ဗတနိမိတ္တံ–ကို၊ ကရောန္တေန–ပြုသော ဝိနည်းဓိရ် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ (ကိုယ်) (ပဗ္ဗတော–သည်၊) ဧကာဗဒ္ဓေါ–တစ်ဆက်တည်း ဆက်စပ်နေသည်၊ (ဟောတိ–ဖြစ်သလော) ဧကာဗဒ္ဓေါ–သည်၊ နု (ဟောတိ)–မဖြစ်သလော၊ ဣတိ (ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ)၊ ဧကာဗဒ္ဓေါ–သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ၊ ပဗ္ဗတော–ကို၊ နိမိတ္တံ–ကို၊) နကာတဗ္ဗော–မပြုထိုက်၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ တံ–ထို တစ်ဆက်တည်း စပ်နေသောတောင်ကို၊ စတူသု–ကုန်သော၊ ဒိသာသုဝါ–တို့၌ သော်လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌသု–ကုန်သော၊ (ဒိသာသု)ဝါ–တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ကိတ္တေန္တေနာပိ–နိမိတ်ပြောပါသော်လည်း၊ ဧကမေဝ–တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ နိမိတ္တံ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ကိတ္တိတံ–ပြောအပ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဧဝံ–ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း၊ (**"အရပ်လေးမျက်နှာ, ရှစ်မျက်နှာတို့၌ တစ်စပ်တည်း စပ်နေလျှင်"**ဟု ပြောအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း၊) စက္ကသဏ္ဌာနေန–စက်ဝိုင်းသဏ္ဌာန်အားဖြင့်၊ ဝိဟာရံ–ကို၊ (သိမ်သမုတ်မည့် ကျောင်းကို၊) ပရိက္ခိပိတ္တာ–ဝိုင်းရံ၍ ဌိတော–တည်သော၊ ယော ပဗ္ဗတော–သည်၊ (အတ္ထိ၊) တံ–ထိုတောင်ကို၊ ဧက ဒိသာယ–**တစ်ခု**သောအရပ်၌ ကိတ္တေတ္တာ–နိမိတ်ပြောပြီး၍၊ အညာသု–ထို အရပ်မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဒိသာသု–တို့၌၊ တံ–ထိုတောင်ကို၊ (ပတ်ပတ်လည် ဝိုင်း၍နေသော ထိုတောင်ကို၊) ဗဟိဒ္ဓါ–သိမ်၏ ပြင်ဘက်၌၊ ကတ္တာ–ပြု၍၊ (ထား၍၊) အန္တော–ပတ်ပတ်လည် တောင်၏အတွင်း၌၊ အညာနိ–ကုန်သော၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ–ကုန်၏။

ပဗ္ဗတသ–၏၊ တတိယဘာဂံ ဝါ–သုံးခုမြောက် တစ်ဖို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပမုံ ဝါ–ထက်ဝက်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သီမာယ–၏၊ အန္တော–အတွင်း၌၊ ကတ္တုကာမော–ပြုလိုကုန်သည်၊ သစေ ဟောန္တိ–ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု) ပဗ္ဗတံ–ကို၊ အကိတ္တေတ္တာ–နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့်,မပြောပြမူ၍၊ ယတ္တက–အကြင်မျှအတိုင်း အရှည် ရှိသော၊ ပဒေသ–အရပ်ကို၊ **အန္တော–**သိမ်၏အတွင်း၌၊ ကတ္တုကာမော–ကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ–ကုန်၏၊) တသ–**ထိုအရပ်**၏၊ ပရတော–ပြင်ဘက်၌၊ တသ္မိံ ယေဝ ပဗ္ဗတေ–ထို တောင်ပေါ်၌ပင်၊ **ဧ**တရက္ခဝမ္မိကာဒိသု–ပေါက်သောသစ်ပင်

တံ ဗဟိဒ္ဓါ ကတ္တာ။ ။တောင်နိမိတ်မှ တစ်ပါးသော သစ်ပင် ကျောက်ခဲစသော နိမိတ်တို့ကို တောင်၏အပြင်ဘက်၌ ထား၍ တောင်နိမိတ်ကို အတွင်း၌ထားလျှင် ထိုတောင်နိမိတ်က သိမ်တွင်းရောက်နေ၏၊ ထိုသို့ အတွင်းဝင်နေသည့်အတွက် သိမ်မပျက်သော်လည်း မသင့်လျော်သောကြောင့် **"တံ ဗဟိဒ္ဓါ ကတ္တာ"**ဟု ဆိုသည်၊ [တံ ဗဟိဒ္ဓါ ကတ္တာတိ ကိတ္တိတနိမိတ္တသ အသိတ္တော အန္တော သီမာယ ကရဏံ အယုတ္တံတိ ဝုတ္တံ၊ တေနာဟ–သစေတိအာဒိ၊–ဝိမတိ။]

တောင်ပို့ အစရှိသည်တို့တွင်၊ အညတရံ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးကို၊ နိမိတ္တံ–ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ–၏၊ ကေယောဇနေ ဒ္ဝိယောဇနပ္ပမာဏံ–တစ်ယူဇနာ, နှစ်ယူဇနာ ပမာဏရှိသော၊ ပဗ္ဗတံ–တောင်ကို၊ အန္တောသိမ်–သိမ်၏အတွင်း၌၊ ကတ္တုကာမာ သစေ ဟောန္တိ ။(ဝေ ဟောန္တေသု၊) ပဗ္ဗတသ–၏၊ ပရတော–ပြင်ဘက်၌၊ ဘူမိယံ–မြေ၌၊ ဇာတရုက္ခဝမ္မိကာဒီနိ–အစရှိသည်တို့ကို၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။

ပါသာဏနိမိတ္တေ–ကျောက်နိမိတ်၌၊ အယဂုဠောပိ–သံတွေခဲသည်လည်း၊ ပါသာဏသင်္ခေပေ–ကျောက်ဟူသော အရေအတွက်သို့သော်လျှင်၊ ဂစ္ဆတိ–ရောက်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ယော ကောစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ (သံဖြစ်ဖြစ်, ကျောက်ဖြစ်ဖြစ်–ဟူလို၊) ပါသာဏော–ကျောက်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပမာဏတောပနေ–အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်ကား၊ ဟတ္ထိပ္ပမာဏော–ခုနစ်တောင်ထွာ ဆင်ပမာဏရှိသော ကျောက်သည်၊ ပဗ္ဗတသင်္ခေပေ–တောင်ဟူသော အရေအတွက်သို့၊ ဂတော–ရောက်ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သော–ထို ဆင်ပမာဏရှိသော ကျောက်သည်၊ နု ဝဋ္ဋတိ၊ [ကျောက်နိမိတ်အဖြစ်ဖြစ် မအပ်၊ တောင်နိမိတ်အဖြစ်ဖြစ်ကား အပ်ပါ၏။] ပနကား၊ မဟာဂေါဏမဟာမဟိံသပ္ပမာဏော–နွားကြီး, ကျွဲကြီးပမာဏရှိသော ကျောက်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန–အောက်ဌာဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဒွတ္တိံသပလဂုဠပိဏ္ဍပရိမာဏော–သုံးဆယ်နှစ်ပိုလ်ရှိသော တင်လဲခဲပမာဏရှိသော ကျောက်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တတော–ထိုသုံးဆယ်နှစ်ပိုလ်ရှိသော တင်လဲခဲ ပမာဏအောက်၊ ခုဒ္ဒကတရော–ငယ်သောကျောက်သည်၊ (တရပစ္စည်း အနက်မရှိ၊) (နု ဝဋ္ဋတိ၊) ဣဋ္ဌကာ ဝါ–အုတ်သဲသည်မူလည်း၊ မဟန္တီ–ကြီးသည်၊ (သမာနာ)ပိ–သော်လည်း၊ နုဝဋ္ဋတိ၊ အနိမိတ္တုပဂပါသာဏရာသိပိ–နိမိတ်အဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်သော ကျောက်ခဲတို့၏ အစုအပုံသည်လည်း၊ (နိမိတ်မလောက်သော ကျောက်ခဲကလေးတို့၏ အစုအပုံသည်လည်း၊) နု ဝဋ္ဋတိ၊ ပံသုဝါလိကရာသိ–မြေပုံသဲပုံအစုသည်၊ ပဂေဝ–ရေးဦးမဆွအစကပင်၊ (နု ဝဋ္ဋတိ၊) ဘူမိသမော–**မြေနှင့်ညီမျှ**သော၊ ခလမဏ္ဍလသဒိသော–ကောက်နယ်တလင်းဝန်းနှင့်တူသော၊ ပိဋ္ဌိပါ**သာ**ဏော ဝါ–ကျောက်ဖျာသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဘူမိ–မြေမှ၊ ခါဏုကောဝိယ–**သစ်**ငုတ်သည်ကဲ့သို့၊ ဥဋ္ဌိတပါသာဏော ဝါ–ပေါ်ထွက်သော ကျောက်သည်**သော်လည်း**ကောင်း၊ ဟောတိ–ရှိတတ်၏၊ သောပိ–ထို ကျောက်ဖျာ,ကျောက်ငုတ်သည်လည်း၊

ဒွတ္တိံသပလ ဂုဠပိဏ္ဍ။ ။လောကသ–လူအပေါင်း၏၊ ဝိမဟိ–တွေးတောခြင်းကို+ပလဲတိ (ပါလေတိ)–စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ဣတိ ပလ၊ ထို ပလသည် "**လေးကျပ်ပမာဏရှိ၏**"ဟု လောကီကျမ်းတို့၌ တစ်ညီတည်း ဆိုကြ၏၊ သုံးဆယ်နှစ်ပိုလ်ဟူသည် တစ်ရာနှစ်ဆယ့် ရှစ်ကျပ်သား အချိန်ရှိ၏၊ ထိုမျှလောက် အချိန်စီးသော တင်လဲခဲ (ထန်းလျက်ခဲ)ကို "**ဒွတ္တိံသပလ ဂုဠပိဏ္ဍ**"ဟု ခေါ်သည်၊ ထို တင်လဲခဲနှင့် (အချိန်ချင်းတူရမည် မဟုတ်) အရွယ်ချင်းတူသော ကျောက်သည် နိမိတ်ပြုလောက်၏။

ပမာဏုပဂေါ–ပမာဏသို့ကပ်ရောက်သည်၊ (ဒွတ္တိံသပလဂုဠပိဏ္ဍပမာဏရှိသည်၊) စေ (ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ဝဋ္ဋတိ၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏော–သည်၊ အတိမဟန္တောပိ–အလွန်ကြီးကျယ်ပါသော်လည်း၊ ပါသာဏသရ်မေဝ–သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ–၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ မဟတော–ကြီးစွာသော၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏသ–၏၊ ဧကပဒေသံ–တစ်ခုသော အရပ်ကို၊ သီမာယ–၏၊ အန္တော–၌၊ ကတ္တုကာမာ–ပြုလိုကုန်သည်. သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု၊) တံ–ထိုကျောက်ဖျာကို၊ အကိတ္တေတွာ–နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့် မပြောမူ၍၊ တသ–ထိုကျောက်ဖျာ၏၊ ဥပရိ–အပေါ်၌၊ အညော–အခြားသော၊ ပါသာဏော–ကျောက်တုံး, ကျောက်ခဲကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗော။

ပိဋ္ဌိပါသာဏုပရိ–ကျောက်ဖျာ၏အထက်၌၊ ဝိဟာရံ–ကို၊ သစေ ကရောန္တိ၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝိဟာရမဇ္ဈေနု–ကျောင်းတိုက်၏အလယ်ဖြင့်၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏော–သည်၊ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ–ထုတ်ချင်း **လျှိုထွင်း**၍၊ (အရှေ့အနောက်, သို့မဟုတ် တောင်မြောက် ထုတ်ချင်းဖောက်၍၊) **ဂစ္ဆတိ–အုံ့**၊ ဧဝရူပေါ–သော၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏော–သည်၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ–မှန်၊ **(တစ်နည်း၊) ဟိ**(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ တံ–ထို ကျောက်ဖျာကို၊ (ကျောင်းတိုက်အောက်ကကျောက်**ဖျာ,ထုတ်**ချင်းဖောက်၍သွားသော ကျောက်ဖျာကို၊) သစေ ကိတ္တေန္တိ–ကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) **နိမိတ္တသ**–၏၊ ဥပရိ–အပေါ်၌၊ ဝိဟာရော–သည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်နေ၏၊ နိမိတ္တဿ–**နိမိတ်**မည်သည်လည်း၊ (နိမိတ်ဆိုတာလဲ၊) သီမာယ–၏၊ ဗဟိ–ပတ်ဝန်းကျင်ဘေးဌ၌၊ ဟောတိ–ဖြစ်ရ၏၊ (ရှိရ၏၊) [ယခုတော့ နိမိတ်က သီမ်၏အောက်ရောက်နေ၍ ကျောင်းက နိမိတ်အထက်က ဖြစ်နေသည်–ဟူလို၊] ဝိဟာရောပိ–ကျောင်းတိုက်သည်လည်း၊ (အလယ်ခေါင်၌ ကျောက်ဖျာ ထွင်းထားသော ကျောင်းတိုက်သည်လည်း၊) ဗဟိသီမာယံ–သီမ်၏အပြင်ဘက်၌၊ အာပဇ္ဇတိ–ဖြစ်နေ၏၊ [ကျောင်းတစ်ပိုင်းက သီမ်ပြင်ဘက် ရောက်နေသည်–ဟူလို၊]

အတိမဟန္တောပိ။ ။ဘူမိတော ဟတ္ထိပ္ပမာဏံ အနုဂ္ဂန္တွာ ဟောဒ္ဒါဘူမိယံသြတိဏ္ဏ ဃနတော အနေကယောဇနပ္ပမာဏောပိ၊ (ပါသာဏသရ်မေဝ ဂစ္ဆတိ၌ စပ်) သစေ ဟိ ဝတော ဟတ္ထိပ္ပမာဏံ ကူဋ်ံ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ပဗ္ဗတသရ်မေဝ ဂစ္ဆတိ၊–ဝိမတိ။

ဗဟိသီမာယံ အာပဇ္ဇတိ။ ။**"ဝိဟာရောပိ ဗဟိသီမာယံ အာပဇ္ဇတိ"**ဟူသော စကားသည် အလယ်ခေါင်၌ ကျောက်ဖျာထွင်းထားသော ကျောင်းတိုက်ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသော စကားတည်း၊ အလယ်ခေါင် ကျောက်ဖျာကို တောင်ဘက်ပိုင်းက နိမိတ်ပြောလျှင် နိမိတ်တောင်ဘက်က ကျောင်းတစ်ပိုင်းသာ သိမ်အတွင်းရောက်၍ မြောက်ဘက် အစိတ်အပိုင်းက သိမ်ပြင်ဘက် ရောက်နေသည်၊ မြောက်ဘက်ပိုင်းက နိမိတ်ပြောလျှင်လည်းကောင်း, အရှေ့ဘက် အနောက်ဘက်က နိမိတ်ကြားရာ၌လည်းကောင်း ဤနည်းကို မှီပါ၊ ထို့ကြောင့် ဤကဲ့သို့သော ကျောက်ဖျာကို , နိမိတ် မလုပ်ရ၊ [ယောဇနာ၌ **"သိမတော"**ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို **"ဗဟိသီမာယ"**ဟု ရှိဟန်တူသည်။]

(တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဧဝရူပေါ ပိဋ္ဌိပါသာဏော–သည်၊ နဝဋ္ဌတိ၊) ဝိဟာရံ–ကို၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ–၍၊ ဌိတပိဋ္ဌိပါသာဏော–တည်သောကျောက်ဖျာကို၊ ဧကတ္ထ–တစ်ခုသော အရပ်၌၊ ကိတ္တေတ္တာ–နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့်ပြောပြီး၍၊ အညတ္ထ–အခြားအရပ်၌၊ နကိတ္တေတဗ္ဗော–မထိုက်၊ [နိမိတ်တစ်ခုသာရသောကြောင့် တစ်နေရာသာ ပြောရမည်။

ဝနနိမိတ္တေ–၌၊ တိဏာဝနံ ဝါ–မြက်တောသည်လည်းကောင်း၊ တစသာရ တာလနာဠိကေရာဒိ ရုက္ခဝနံ ဝါ–အခွံ အခေါက်ဟူသော အနှစ်ရှိသော ထန်းပင် အုန်းပင် အစရှိသော သစ်ပင်တို့၏ တောသည်လည်းကောင်း၊ (နိမိတ္တံ ကာတုံ၊) နဝဋ္ဌတိ၊ (အာဒိဖြင့် ဝါးကိုယူ၊) ပန–အနွယ၊ အန္တောသာရာနံ–အတွင်း၌ အနှစ်ရှိကုန်သော၊ သာကသာလာဒီနံ–ကျွန်းပင်, အင်ကြင်းပင် အစရှိကုန်သော၊ ရုက္ခာနံ ဝါ–သစ်ပင်တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ (အာဒိဖြင့် ရှားပင် စသည်ကိုယူ၊) အန္တောသာရ မိဿကာနံ–အတွင်း၌ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်တို့ဖြင့် ရောနှောကုန်သော၊ ရုက္ခာနံ ဝါ–တို့၏သော်လည်းကောင်း၊ ဝနံ–သည်၊ ဝဋ္ဌတိ၊ စ–ဆက်၊ တံ–ထိုတောသည်၊ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန–အောက်၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ စတုပဋ္ဌရုက္ခမတ္တမ္ပိ–လေးပင်, ငါးပင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော တောသည်လည်း၊ ဝဋ္ဌတိ၊ (ဟေဋ္ဌိမ ပရိစ္ဆေဒေနနောက်၌ **"ဝနံ"**ဟု အချို့စာရှိ၏၊) တတော–ထိုလေးပင် ငါးပင်အောက်၊ သြရံ–ယုတ်လျော့သော တောသည်၊ နဝဋ္ဌတိ၊ ပရံ–လေးပင်,ငါးပင်ရှိသော တောထက်အလွန်၊ ယောဇနသတိကမ္ပိ–ယူဇနာတစ်ရာရှိသော တောသည်လည်း၊ ဝဋ္ဌတိ–အပ်၏။

ပန–ဆက်၊ ဝနမဇ္ဈေ–တောအလယ်၌၊ ဝိဟာရံ–ကို၊ သစေ ကရောန္တိ–ကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဝနံ–ကို၊ နကိတ္တေတဗ္ဗံ၊ [နိမိတ်တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းက ကျောင်းတွင်းရောက်နေသောကြောင့် ထိုတောမျိုးကို နိမိတ်မလုပ်ရ၊] ဧကဒေသံ–တောဏ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို၊ အန္တောသိမာယ–၌၊ ကတ္တုကာမေဟိပိ–ပြုလိုကုန်သောရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဝနံ–ကို၊ အကိတ္တေတ္တာ–၍၊ တတ္ထ–ထိုတောဝ၌၊ ရုက္ခပါသာဏာဒယော–သစ်ပင်,ကျောက်အစရှိသည်တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ [အကယ်၍ နိမိတ်လုပ်လျှင် **"နိမိတ္တသ ဥပရိ ဝိဟာရော ဟောတိ"**စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့ပြီးသော အပြစ်များ ရောက်စရာရှိသည်၊] ဝိဟာရံ–ကို၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ–ဝိုင်း၍၊ ဌိတဝနံ–တည်သော တောကို၊ ဧကတ္ထ၊ပေ၊ နကိတ္တေတဗ္ဗံ။

စတုပဋ္ဌရုက္ခမတ္တမ္ပိ။ ။**"အန္တောသာရ"**ဟူရာ၌ ထို နိမိတ်လုပ်ချိန်ဝယ် အနှစ်ရှိရမည်ဟု မဆိုလို၊ အမျိုးအစားအားဖြင့် အတွင်း၌ အနှစ်ရှိခြင်းကိုသာ ဆိုလိုသည်၊ ထိုသို့ အတွင်း၌ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်အမျိုးအစားဖြစ်လျှင် သီဟိုဠ်ကညစ်တံ ပမာဏလောက်ရှိလျှင် အတွင်း၌ အနှစ်မတည်သေးသော်လည်း လေးပင် ငါးပင်ရှိက ဝနနိမိတ် ပြုခြင်းငှာ လောက်သည်။

ရက္ခနိမိတ္တေ–သစ်ပင်နိမိတ်၌၊ တစသာရော–အခွံဟူသော အနှစ်ရှိသော၊ တာလနာဠိကေရာဒိရက္ခော–ထန်းပင် အုန်းပင် အစရှိသောသစ်ပင်သည်၊ နု ဝဋ္ဋတိ၊ အန္တောသာရော–အတွင်း၌အနှစ်ရှိသော၊ ဇီဝမာနကော–အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သော၊ (ခြောက်နေသည် မဟုတ်သော၊) အန္တမသော–အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့်၊ ဥဗ္ဗေဓော–အစောက်အားဖြင့်၊ အဋ္ဌင်္ဂုလော–လက်ရှစ်သစ်ရှိသော၊ ပရိဏာဟတော–လုံးပတ်အားဖြင့်၊ သူစိဒဏ္ဍကပမာဏောပိ–သီဟိုဠ် ဂဲညစ်ရိုးတံ ပမာဏရှိသော သစ်ပင်သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ (သူစိဒဏ္ဍကပမာဏ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ကခ်ါ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊) [ဝိမတိ၌ သူစိဒဏ္ဍကကို **"ဝံသဒဏ္ဍပမာဏ–ဝါးရိုး တုတ်တံ ပမာဏရှိသော သစ်ပင်"**ဟု ဖွင့်၏၊ လေခနိဒဏ္ဍပမာဏကို **"ကေစိ"**ဟု ဆိုလေသည်၊] တတော–ထို သူစိဒဏ္ဍပမာဏရှိသော သစ်ပင်အောက်၊ ဩရုဿ–ယုတ်လျော့သော သစ်ပင်သည်၊ နု ဝဋ္ဋတိ၊ ပရံ–အလွန်ဖြစ်သော သစ်ပင်သည်၊ ဒ္ဝါဒသယောဇနော–ဆယ့်နှစ်ယူဇနာရှိသော၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ နိဂ္ဂြောဓော–ကောင်းစွာတည်သော ပညောင်ပင် သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝံသ နဠကသရာဝါဒီသု–ဝါးဆစ်, ကျူဆစ်, အိုးခွက် အစရှိသည်တို့၌၊ ဗီဇံ–မျိုးစေ့ကို၊ ရောပေတွာ–ပေါက်စေ၍၊ (စိုက်ပျိုး၍၊) ဝဗ္ဗာပိတော–ကြီးပွားစေအပ်သော၊ ပမာဏုပဂေါ–ပမာဏသို့ ကပ်ရောက်သော သစ်ပင်သည်လည်း၊ (သူစိဒဏ္ဍကပမာဏ ရှိသော်လည်း၊) နု ဝဋ္ဋတိ၊ (အိုး စသည်၌ ထည့်ထားသောကြောင့် မအပ်–ဟူလို။)

ပန–အနွယ၊ တတော–ထို ဝါးဆစ်စသည်မှ၊ အပနေတွာ–ဖယ်၍၊ တခ်ဏာမ္ပိ–ထိုခဏ၌လည်း၊ (သိမ်သမုတ်မည့် ခဏ၌လည်း၊) ဘူမိယံ–မြေ၌၊ ရောပေတွာ–ပေါက်စေ၍၊ ဝါ–စိုက်၍၊ ကောဋ္ဌကံ–မြေအုံကို၊ ကတွာ–၍၊ ဥဒကံ–ရေကို၊ အာသိဉ္စိတွာ–သွန်လောင်း၍၊ နိမိတ္တံ–ကို၊ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နဝ မူလသာခါ နိဂ္ဂမနံ–အသစ်ဖြစ်သော အမြစ်အခက်တို့၏ ထွက်ခြင်းသည်၊ အကာရဏံ–အကြောင်းမဟုတ်၊ [နိမိတ်လုပ်ဖို့ရန် အကြောင်းမဟုတ်၊**"အမြစ်သစ် အခက်သစ်ထွက်အောင် ဆိုင်းငံ့နေဖွယ်မလို"**ဟူလို၊] ခန္ဓံ–ပင်စည်ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ–ဖြတ်၍၊ (ကိုင်းဖြတ်၍၊) ရောပိတော ပန–စိုက်ပျိုးအပ်သော သစ်ပင်၌ကား၊ ဧတံ–ဤ အမြစ်သစ် အခက်သစ်တို့၏ ထွက်ခြင်းသည်၊ ယုဇ္ဇတိ–သင့်၏၊ စ–ဆက်၊ ကိတ္တေ နေ နနိမိတ်ပြောသော ရဟန်းသည်၊ **"ရက္ခော"**တိပိ–**"သစ်ပင်"**ဟူ၍လည်း၊ ဝတ္ထုံ–လျှောက်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [**"ရက္ခော ဘန္တေ"**ဟု သာမညဖြင့်လည်း လျှောက်နိုင်သည်–ဟူလို၊] သာကရက္ခောတိပိ–ကျွန်းပင်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သာလရက္ခောတိပိ–အင်ကြင်းပင်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ဝတ္ထုံ ဝဋ္ဋတိ၊) [သစ်ပင်တစ်မျိုးစီ၏ နာမည်ဖြင့်လည်း၊ **"သာကရက္ခော ဘန္တေ"**စသည်ဖြင့် လျှောက်နိုင်သည်၊] ပန–ဆက်၊ ဧကာဗဒ္ဓံ–တစ်ဆက်တည်းဆပ်နေသော၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ နိဂ္ဂြောဓသဒိသံ–ကောင်းစွာ တည်သော ပညောင်ပင်နှင့်တူသော သစ်ပင်ကို၊ ဧကတ္ထ–၌၊ ပေ၊ နု ‘ဝဋ္ဋတိ။

မဂ္ဂနိမိတ္တော–လမ်းနိမိတ်၌၊ အရည်ခေတ္တောနဒီတဠာကမဂ္ဂါဒယော–တောသွား လမ်း လယ်သွားလမ်း မြစ်သွားလမ်း တစ်ဖက်ဆည်ကန်သွားလမ်း အစရှိသည်တို့သည်၊ နဲ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ယော–အကြင်လမ်းသည်၊ ဒွေ (ဂါမန္တရာနိ)–နှစ်ခုသော ရွာတစ်ပါးတို့သို့သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တီဏိ ဂါမန္တရာနိ–သုံးခုသော ရွာတစ်ပါးတို့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါ–တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈိတွာ–ထွင်းဖောက်၍၊ ဂစ္ဆတိ–သွား၏၊ [**"ဒွတ္တိဏိ"**ဟုလည်း ရှိနိုင်၏၊ ရှိလျှင် သမာသ်ကြံ၊] ဧယံမဂ္ဂေါ ဝါ–ခြေဖြင့် သွားအပ်သော လမ်းသည်မူလည်း ဖြစ်သော၊ သကဋမဂ္ဂေါ ဝါ–လှည်းဖြင့်သွားအပ်သော လမ်းသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (သော–ထိုလမ်းသည်း၊) ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ ပန–ဗျတိရိတ်၊ ယော ဧယံမဂ္ဂေါ–အကြင် ခြေသွားလမ်းသည်၊ သကဋမဂ္ဂတော–လှည်းလမ်းမှ၊ ဥဂ္ဂမိတွာ–ခွာထွက်၍ (ဖဲ၍)၊ ပုန–ဖန်၊ သကဋမဂ္ဂမေဝ–လှည်းလမ်းသို့သာလျှင်၊ သြတရတိ–သက်ရောက်၏၊ (ပေါင်းဆုံ၏၊) ယေ ဧယံမဂ္ဂသကဋမဂ္ဂါ ဝါ–အကြင်ခြေသွားလမ်း လှည်းသွားလမ်းတို့ကိုလည်း၊ အဝဋ္ဋာ–မသုံးစွဲအပ်ကုန်၊ တေ–ထို လမ်းတို့သည်၊ (လှည်းလမ်းမှထွက်၍ လှည်းလမ်းသို့ပြန်ပေါင်းသောလမ်း, အသုံးအစွဲမရှိသော ခြေလမ်း လှည်းလမ်းတို့သည်၊) နဲ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဧယံသတ္ထသကဋသတ္ထေဟိ–ခြေကုန်သည် လှည်းကုန်သည်တို့သည်၊ ဝဋ္ဋဋ္ဌိယမာနာယေဝ–သုံးစွဲအပ်ဆဲဖြစ်သော ခြေလမ်း လှည်းလမ်းတို့သည်သာ၊ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ဒွေ–နှစ်ခုကုန်သော၊ မဂ္ဂါ–တို့သည်၊ နက္ခမိတွာ–ထွက်ခွာ၍၊ ပစ္ဆာ–နောက်၌၊ သကဋဓုရမိဝ–လှည်းဦးသည်ကဲ့သို့၊ သစေ ဧကီဘဝန္တိ–အကယ်၍ တပေါင်းတည်းဖြစ်ကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဒွိဓာ–နှစ်ဖြာ၊ ဘိန္နဋ္ဌာနေ ဝါ–ကွဲနေရာ အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘိန္နဋ္ဌာနေ ဝါ–စပ်နေရာ အရပ်၌သော်လည်းကောင်း၊ သကိ–တစ်ကြိမ်၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ ပုန နဲ ကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ ဟိ–မှန်၊ ဧတံ–ဤနှစ်ဖြာကွဲ၍ နောက်မှ ပေါင်းစပ်နေသော လမ်းသည်၊ ဧကာဗဒ္ဓနိမိတ္တံ–တစ်ဆက်တည်း စပ်နေသော နိမိတ်သည်၊ ဟောတိ၊(**"ကသ္မာ သကိ ကိတ္တေတွာ ပုန နဲ ကိတ္တေတဗ္ဗာ၊ ဟိယသ္မာ ဧတံ ဧကာဗဒ္ဓနိမိတ္တံ ဟောတိ၊ တသ္မာ သကိ ကိတ္တေတွာ ပုန နဲ ကိတ္တေတဗ္ဗာ"**–ဟု ကာရဏဝါကျ ကြံ၍သော်လည်း ပေး။)

ဝိဟာရံ–ကို၊ ပရိက္ခိပိတွာ–ရစ်ပတ်၍၊ ဝါ–ဝိုင်း၍၊ စတ္တာရော–နှင်သော၊ မဂ္ဂါ–လမ်းတို့သည်၊ စတူသု–ကုန်သော၊ ဒိသာသု–တို့၌၊ သစေ ဂစ္ဆန္တိ–နှင်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) မဇ္ဈေ–အလယ်၌၊ ဧကံ–တစ်ခုသောလမ်းကို၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ အပရံ–အခြားသော လမ်းကို၊ ကိတ္တေတုံ နဲ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ–မှန်၊ ဧတံ–ဤကျောင်း၏ ဝန်းကျင်ပတ်လည်

မဇ္ဈေ ဧကံ ကိတ္တေတွာ။ ။**"မဇ္ဈေ"**ဟုဆိုသော်လည်း **"လမ်းလေးခုတို့၏ အလယ်တည့်တည့်၌"**ဟု ဆိုလိုသည်မဟုတ်, **"လမ်းလေးခုတို့တွင်"**ဟု နိဒ္ဒါရဏဆိုလိုသည်၊ ထိုလမ်းလေးခုထဲက တစ်ခုခုကို နိမိတ်လုပ်ပြီးလျှင် အခြားလမ်းကို နိမိတ်မလုပ်ရဟု ဆိုလိုသည်၊

လမ်းလေးခုသည်၊ ဧကာဗဒ္ဓနိမိတ္တံ–ဟောတိ၊ (ရှေ့အတိုင်း **"ကသ္မာ"** ထည့်၍လည်း ပေးနိုင်သည်၊) ပန–ဆက်၊ ကောဏ်–ကျောင်း၏ အထောင့်ကို၊ နိဗ္ဗိဒ္ဓါတ္မာ–ထွင်းဖောက်၍၊ ဝါ–ဖြတ်၍၊ ဂတမဂ္ဂံ–သွားသောလမ်းကို၊ ပရဘာဂေ–ကျောင်း၏ ပြင်ဘက်အဖို့၌၊ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–ဆက်၊ ဝိဟာရမ္မေ–ကျောင်းအလယ်ဖြင့်၊ နိဗ္ဗိဒ္ဓါတ္မာ–၍၊ ဂတမဂ္ဂေါ–သွားသောလမ်းကို၊ နု ကိတ္တေတဗ္ဗော၊ ကိတ္တိတေ–ပြောပြအပ်သော်၊ နိမိတ္တသ–၏၊ ဥပရိ–အပေါ်၌၊ ဝိဟာရော–သည်၊ ဟောတိ၊ (သိမ်နိမိတ်ဟူသည် ဘေးကရှိရိုးတည်း၊) သကဋမဂ္ဂသ–လှည်းလမ်း၏၊ အန္တိမစက္ကမဂ္ဂ–အတွင်း၌ဖြစ်သော လှည်းဘီး၏ လမ်းကို၊ နိမိတ္တံ–ကို၊ သစေ ကရောန္တိ–နှင့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မဂ္ဂေါ–လှည်းလမ်းတစ်ခုလုံးသည်၊ ဗဟိသီမာယ–သိမ်၏ ပြင်ဘက်၌၊ ဟောတိ၊ ဗာဟိရစက္ကမဂ္ဂ–အပြင်ဘက်၌ဖြစ်သော လှည်းဘီး၏ လမ်းကို၊ နိမိတ္တံ သစေ ကရောန္တိ (ဧဝံသတိ)၊ ဗာဟိရစက္ကမဂ္ဂေါ–သည်သာ၊ ဗဟိသီမာယ–၌၊ ဟောတိ၊ သေသံ–အပြင်လမ်းမှကြွင်းသော အတွင်းလမ်းသည်၊ (မဂ္ဂေါကိုင့်၍ **"သေသော"**ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊) အန္တောသီမံ–သိမ်၏ အတွင်းသို့၊ ဘဇတိ–ကပ်ဝင်၏။

[ဝိမတိ၌ကား **"သီမာယ မဟာဒိသာနံ အန္တော"** ဟု ဖွင့်၏၊ **"မဟာဒိသာ"** ဟူသည် အထောင့်မဟုတ်သော ရှေ့တည့်တည့်အရပ်တည်း၊ **"ထိုအရပ်တို့၏ အတွင်းဘက်က တစ်ခုခုကို နိမိတ်လုပ်ပါ"** ဟူလို၊ အဓိပ္ပာယ်မှာ သဘောတူပင်တည်း။

ကောဏံ နိဗ္ဗိဒ္ဓါတ္မာ ။ ။ **"နိဗ္ဗိဒ္ဓါတ္မာ"** ဖြင့် ရှေ့ဝါကျ၌လာသော **"ပရိက္ခိပိတ္မာ"** ကို ကန့်သည်၊ သိမ်သမုတ်မည့် ကျောင်းတိုက်ကို ဝိုင်း၍ ဘေးကသွားသော လမ်းမဟုတ်, ကျောင်းတိုက်၏ အထောင့်ကို ဖြတ်သွားသောလမ်း–ဟူလို၊ ထိုကဲ့သို့ လမ်းမျိုးလည်း ထောင့်လေးထောင့်မှာရှိဖို့ ခဲယဉ်း၏၊ တစ်ထောင့်လောက်သာ ရှိတတ်သည်၊ ထို့ကြောင့် **"မဂ္ဂါ"**ဟု ဗဟုဝုစ်မသုံးဘဲ **"ဂတမဂ္ဂံ"**ဟု ဧကဝုစ်သုံးသည်၊ ထိုကဲ့သို့ လမ်းမျိုးကို နိမိတ်လုပ်လိုလျှင် **"ပရဘာဂေ ကိတ္တေတုံ–ကျောင်းထောင့်၏ အပြင်ဘက် ရောက်နေသော အရပ်ကို နိမိတ်လုပ်ကောင်းပါသည်"** –ဟူလို။

ဋီကာ။ ။ ဤသို့ အဌကထာ၌ ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲစွာ ကျောင်း၏အထောင့်ကို ဖြတ်သွားသော လမ်းတစ်ခုကိုသာ ပြထားသဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ရှင်းနေပါလျက် **"ပရဘာဂေ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဗဟိ နိက္ခမိတ္မာ ဒ္ဝိတေသု အဋ္ဌသု မဂ္ဂေသု (အထောင့်တစ်ခုကို ဖြတ်သွားရာ၌ အဝင်အထွက် နှစ်ခုကို လမ်းနှစ်လမ်းဟု ပြု၍ အထောင့်လေးခုအတွက် ရှစ်ခုသော လမ်းတို့တွင်) ဧကိဿာ ဒိသာယ ဧကံ အပရာယ ဧကန္တိ (အရပ်တစ်ခုလျှင် နိမိတ် တစ်ခုစီလုပ်၍) ဧဝံ စတူသု ဌာနေသု ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ"** ဟု သာရတ္ထဋီကာ မိန့်သောကြောင့် နောင်လာနောက်သားတို့ အမျိုးမျိုး စဉ်းစားစရာ ဖြစ်ခဲ့လေသည်၊ ထိုသို့ ထောင့်လေးခုကို ဖြတ်လျှင်လည်း ကျောင်းတိုက်ကြီးက မဟာသိမ် သမုတ်ဖို့ရန် ကျယ်ဝန်းရကား လမ်းအချင်းချင်း မရောဘဲ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ကျောင်းဝိုင်းအပြင်သို့ ထွက်သွားသော လေးဌာနဝယ် နိမိတ်လေးခု ပြုနိုင်ပါသည်။

(၅) မဂ္ဂ-လမ်းကို၊ ကိတ္တေန္တေန-နိမိတ်ပြောသော ရဟန်းသည်၊ မဂ္ဂေါ-လမ်း၊ ပန္ထော-လမ်း၊ ပထော-လမ်း၊ ပဇ္ဇော-လမ်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသသု-ဆယ်မျိုးသော နာမည်တို့တွင်၊ (အဘိဓာန်၌လာသော လမ်း၏နာမည် ဆယ်မျိုးတို့တွင်၊) ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ နာမေန-ဖြင့်၊ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရိခါ သဏ္ဌာနေန-ကျုံး၏ပုံသဏ္ဌာန်ဖြင့်၊ ဝိဟာရံ-ကို၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ-၍၊ ဂတမဂ္ဂေါ-သွားသောလမ်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ပေ၊ နု ဝဋ္ဋတိ။

ဝမ္မိကနိမိတ္တေ-တောင်ပို့နိမိတ်၌၊ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန-ဖြင့်၊ တံ ဒီဃံ-ထိုနှေး၌၊ (သိမ်သမှတ်မည့်နှေး၌၊) ဧကတော-ဖြစ်သော၊ (ပေါက်သော၊) အဋ္ဌင်္ဂုလုဗ္ဗေဓော-လက်ရစ်သစ် အဖောက်ရှိသော၊ ဂေါဝိသာဏပမ္ဘာဏောပိ-နွားဦးချို ပမာဏရှိသည် မူလည်းဖြစ်သော၊ ဝမ္မိကော-တောင်ပို့သည်၊ ဝဋ္ဋတိ၊ တတော-ထိုလက်ရစ်သစ် ပမာဏရှိသော တောင်ပို့အောက်၊ သြရံ-ယုတ်လျော့သော တောင်ပို့သည်၊ နု ဝဋ္ဋတိ၊ ပရံ-လက်ရှိသစ် ပမာဏထက်အလွန်၊ ဟိမဝန္တပဗ္ဗတသဒိသောပိ-ဟိမဝန္တာတောင် နှင့်တူသော တောင်ပို့သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရံ ပရိက္ခိပိတ္တာ,ဌိတံ-တည်သော၊ ဧကာဗဒ္ဓံ-တစ်ဆက်တည်း စပ်နေသော တောင်ပို့ကို၊ ပေ၊ နု ဝဋ္ဋတိ။

နဒီနိမိတ္တေ-မြစ်နိမိတ်၌၊ ယသ္သာ-အကြင်မြစ်၏၊ (သောတံ၌စပ်၊) ဓမ္မိကာနံ-တရားရှိကုန်သော၊ ဝါ-တရားစောင့်ကုန်သော၊ ရာဇူနံ-တို့၏၊ ကာလေ-အခါ၌၊ ဝါ-လုက်ထက်၌၊ အန္တဒ္ဓမာသံ-လခွဲတိုင်း လခွဲတိုင်းလည်းကောင်း၊ (လခွဲတစ်ကြိမ်လည်းကောင်း၊) အနုဒသာဟံ-ဆယ်ရက်တိုင်း ဆယ်ရက်တိုင်းလည်းကောင်း၊ (ဆယ်ရက်တစ်ကြိမ်လည်းကောင်း၊) အနုပဉ္စာဟံ-ငါးရက်တိုင်း ငါးရက်တိုင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ အနတိက္ကမိတ္တာ-မလွန်မူ၍၊ ဒေဝေ-မိုးသည်၊ ဝဿန္တေ-ရွာလသော်၊ ဝလာဟကေသု-တိမ်တိုက်တို့သည်၊ ဝိဂတမတ္တေသု-ကင်းကာမျှ ဖြစ်ကုန်လသော်၊ သောတံ-ရေအယဉ်သည်၊ ပစ္ဆိဒ္ဒတိ-ပြတ်စဲ၏၊ အယံ-ဤမြစ်သည်၊ နဒီသင်္ခါ-မြစ်ဟူသော အရေအတွက်သို့၊ နု ဂစ္ဆတိ-မရောက်။

ပန-အနွယကား၊ ယသ္သာ-အကြင်မြစ်၏၊ ဤဒိသေ-ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ သုဝုဋ္ဌိကာလေ-ကောင်းသောမိုးရိုရာအခါ၌၊ (ငါးရက်တစ်ကြိမ်,ဆယ်ရက်တစ်ကြိမ်, ဆယ်ငါးရက်တစ်ကြိမ်ရွာသဖြင့် မိုးကောင်းရာအခါ၌၊) ဝဿာနသေ-မိုးလ၏၊ စတုမာသေ-လေးလတို့ပတ်လုံး၊ သောတံ-သည်၊ နု ပစ္ဆိဒ္ဒတိ-မပြတ်၊ တိမဝ္ဌာလံ-ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဖက်, ချက်ဟူသော အဝန်းအဝိုင်းကို၊ ပဋ္ဌိဆာဒေတွာ-ဖုံးလွှမ်း၍၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအရပ်၌၊ ဝါ-က၊ ဥတ္တရန္တိယာ-ကူးသွားသော၊ (ခြေဖြင့် ကူးဖြတ်သွားသော၊) ဘိက္ခုနိယာ-၏၊ အန္တရဝါသကော-သင်းပိုင်ကို၊ တေမိယတိ-စွတ်အပ်၏၊ အယံ-ဤမြစ်သည်၊ နဒီသင်္ခါ-သို့၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ သီမံ-ကို၊ ဗန္ဓနာနံ-ဖွဲ့ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ နိမိတ္တံ,ဟောတိ၊ ဘိက္ခုနိယာ-၏၊

နဒီပါရဂမနေပိ–မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းသို့ သွားခြင်းဌ်လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထာဒိ သံဃကမ္မကရဏေပိ–ဥပုသ်အစရှိသော သံဃကံကို ပြုခြင်းဌ်လည်းကောင်း၊ နဒီပါရသီမသမ္မန္နနေပိ–နဒီပါရသိမ်ကို သမုတ်ခြင်းဌ်လည်းကောင်း၊ အယမေဝ–ဤမြစ်သည်ပင်၊ နဒီ–နဒီမည်၏၊ [ဘိက္ခုနီတို့၏ နဒီပါရဂမနသိက္ခာပုဒ်ဝိဘင်းဌ် မြစ်၏လက္ခဏာ ပါသောကြောင့် **"ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥဒ္ဓရဏီယာ ဘိက္ခုနိယာ"**ဟု ညွှန်ပြသည်၊ ဘိက္ခုတို့၏ သင်းပိုင်စွတ်ရာဌ်လည်း နည်းတူပင်တည်း။]

ပန–ဆက်၊ ယာ–အကြင်မြစ်သည်၊ မဂ္ဂေါ ဝိယ–လမ်းသည်ကဲ့သို့၊ သကဋ္ဌ သဏ္ဌာနေန ဝါ–လှည်းဦးပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပရိခါသဏ္ဌာနေန ဝါ–ကျုံးပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိဟာရံ–ကို၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ–၍၊ ဂတာ–သွားပြီ၊ တံ–ထိုမြစ်ကို၊ပေ၊ နေ ဝဋ္ဋတိ၊ ဝိဟာရသ–၏၊ စတူသု–နှ်သော၊ ဒိသာသု–တို့ဌ်၊ အညမညံ–အချင်းချင်း၊ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္တာ–၍၊ ဂတေ–သွားသော၊ နဒီ စတုက္ကေပိ–မြစ်လေးစင်းအပေါင်းဌ်လည်း၊ ဧသေဝ နယော–တည်း၊ [နဒီစတုက္ကေပိ ဧသေဝ နယောတိ ဣမိနာ ဧကတ္ထ ကိတ္တေတ္တာ အညတ္ထ ပရတော ဂတဋ္ဌာနေပိ ကိတ္တေတုံ နေ ဝဋ္ဋတီတိ ဒသေတိ၊–ဝိမတိ၊] ပန–အနွယ၊ အသမ္ဘိဿနဒီယော– အချင်းချင်း မရောသော မြစ်တို့ကို၊ စတသော–လေးစင်းလုံးတို့ကိုလည်း၊ ကိတ္တေတုံ, ဝဋ္ဋတိ–၏၊ ဝတိ–စည်းစောင်ရမ်းကို၊ ကရောန္တော ဝိယ–ပြုသူကဲ့သို့၊ ရုက္ခပါဒေ–သစ်သား၏ခြေတို့ကို၊ နိခဏိတ္တာ–မြေဌ်စိုက်၍၊ ဝလ္လိပလာလာဒီဟိ– နွယ်,ကောက်ရိုး အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နဒီသောတံ–မြစ်ရေအယဉ်ကို၊ သစေ ရုမ္ဘန္တီ(ရုန္ဓန္တီ)–အကယ်၍ ပိတ်ဆို့ကုန်အုံ၊ စ–ထိုသို့ပင်ပိတ်ဆို့ပါသော်လည်း၊ ဥဒကံ– မြစ်ရေသည်၊ အာဝရဏံ–ပိတ်ဆို့ကြောင်း ရေကာကို၊ အဗ္ဗောတ္ထရိတ္တာ–လွှမ်းမိုး၍၊ (သစေ) ပဝတ္တတိယေဝ–အကယ်၍ စီးမြဲသာလျှင် စီးနေအုံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ နိမိတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–ဆက်၊ ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုအပ်သော်၊ ဥဒကံ–သည်၊ နေ ပဝတ္တတိ–မစီး၊ ဧဝံ–ဤ ရေမစီးနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သေတုမ္ပိ–တံတားကို၊ (ရေကာ တာရိုးကို၊) ကတေ– ပြုအပ်ပြီးသော်၊ အပ္ပဝတ္တမာနာ–မစီးသော၊ (မစီးသောရေရှိသော၊) နဒီ–သည်၊ပေ၊ နေ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ–ရေစီးရာအရပ်ဌ်၊ နဒီနိမိတ္တံ–ကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ္ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ–ရေမစီးရာ အရပ်ဌ်၊ ဥဒကနိမိတ္တံ–ကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ပန–ဆက်၊ ယာ–အကြင်မြစ်သည်၊ ဒုဗ္ဗဋ္ဌိကာလေ ဝါ–မကောင်းသော မိုးရှိရာ အခါဌ်သော်လည်းကောင်း၊ (မိုးခေါင်ရာ မိုးအခါဌ်သော်လည်းကောင်း၊) ဂိမှေ ဝါ– နွေအခါဌ်သော်လည်းကောင်း၊ နိရုဒကဘာဝေန–ရေမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နေ ပဝတ္တတိ–မစီးနိုင်၊ သာ–ထိုမြစ်သည်၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ [မိုးကောင်းသော မိုးလေးလ တုန်းက ရေရှိလျှင် နဒီနိမိတ် ဖြစ်နိုင်သည်၊] မဟာနဒီတော–မြစ်ကြီးမှ၊ ဥဒက မာတိက်–ရေမြောင်းကို၊ နိဟရန္တီ–ထုတ်သွယ်ကြကုန်၏၊ သာ–ထိုရေမြောင်းသည်၊

ကုန္ဒဒိသဒိသာ–မြစ်ငယ်နှင့်တူသည်၊ ဟုတ္တာ၊ တိဏိ–သုံးမျိုးကုန်သော၊ သဿာနိ–ကောက်တို့ကို၊ သမ္ဘာဒေန္တိ–ပြီးစေလျက်၊ နိစ္စံ–အမြဲ၊ ပဝတ္တတိ–စီးဏ၊ ကိဉ္စာပိ ပဝတ္တတိ–အကယ်၍ကား စီးပါပေ၏၊ (ပန–ထိုသို့ပင် စီးပါသော်လည်း၊) နု ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–အနွယကား၊ ယာ–အကြင် မြစ်ငယ်နှင့်တူသော ရေမြောင်းသည်၊ မူလေ–အရင်းအစ၌၊ ဝါ–က၊ မဟာနဒိတော–မှ၊ နိဂ္ဂတာ–ထွက်ခဲ့သည်၊ (သမာနာ)ပိ–လည်း၊ ကာလန္တရေန–တစ်ပါးသောအခါ၌၊ တေနေဝ နိဂ္ဂတမဂ္ဂေန–ထိုထွက်ကြောင်းလမ်းဖြင့်ပင်၊ နဒိ–မူလမြစ်ကို၊ ဘိန္ဒိတ္တာ–ဖောက်၍၊ (မြစ်ကမ်းပါးကို ရေတိုက်စားသော အားဖြင့်ခွဲ၍၊) သယဉ္စ–မိမိဟူသော မြစ်ငယ်ကိုယ်တိုင်လည်း၊ ဂစ္ဆတိ–စီးသွားနိုင်၏၊ ဂစ္ဆန္တီ–စီးသွားနိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပရတော–နောက်၌၊ သုသုမာရာဒိသမာကိဏ္ဏာ–မိကျောင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် ရေပြွမ်းသော၊ နာဝါဒီဟိ–လှေအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သဉ္စရိတဗ္ဗာ–လှည့်လည်နိုင်သော၊ နဒီ–သည်၊ ဟောတိ၊ တံ–ထိုမြစ်ကို၊ နိမိတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဥဒကနိမိတ္တေ–၌၊ နိရုဒကေ–ရေမရှိသော၊ ဌာနေ–အရပ်၌၊ နာဝါယ ဝါ–လှေ၌သော်လည်းကောင်း၊ စာဋိအာဒိသု ဝါ–အိုးစရည်း အစရှိသည်တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒကံ–ကို၊ ဟုရေတ္တာ–ပြည့်စေ၍၊ ဥဒကနိမိတ္တံ–ကို၊ ကိတ္တေတုံ နု ဝဋ္ဋတိ၊ ဘူမိဂတမေဝ–မြေ၌တည်သော ရေသည်သာ၊ (နိမိတ္တံ ကာတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ တဉ္စ–ထို ဘူမိဂတရေသည်လည်း၊ အာဝဋ္ဋပေ၊ သမုဒ္ဒါဒီသု–တွင်း, လေးထောင့်ကန်, တစ်ဖက်ဆည်ကန်, ဧာတသရရေအိုင်, ဆားငံသမုဒ္ဒရာအိုင် အစရှိသည်တို့၌၊ ဌိတံ–တည်သော၊ အပ္ပဝတ္တနကံ–မစီးသွားသောရေတည်း၊ [လောကိသမုဒ္ဒရာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကခ်ါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊] ပန–ဗျတိရိက်၊ အဋ္ဌိတံ–မတည်သော၊ (တန့်ရပ်မနေသော၊) သြဃနဒီဥဒကဝါဟကမာတိကာဒီသု–ရေအယဉ် လျှံတက်လာသောမြစ်, ရေကို ထုတ်ဆောင်ကြောင်းပြွန်, မြောင်းအစရှိသောအရပ်တို့၌၊ ဥဒကံ–သည်၊ နု ဝဋ္ဋတိ၊ [မိုးအားကြီး၍ လျှံတက်လာသော ရေရှိသော မြစ်ကို **"သြဃနဒီ"**ဟု ဆိုလိုဟန် တူသည်၊] ပန–ဝါဒန္တရ၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ–၌၊ ဂမ္ဘီရေသု–နက်ကုန်သော၊ အာဝါဋာဒီသု–ရေတွင်းအစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ဥက္ခေပိမ–ခပ်ယူခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော၊ (ရေပုံးဖြင့် ခပ်ယူထိုက်သော၊) ဥဒကံ–ကို၊ နိမိတ္တံ– ကို၊ နု ကာတဗ္ဗံ– ထိုက်၊ ဣတိ ဝုတ္တံ၊ တံ– ထိုစကားကို၊ ဒုဝုတ္တံ–

ဥက္ခေပိမ။ ။ဥက္ခိပန်–မြှောက်၍ယူခြင်း၊ ဥက္ခေပေါ–ခြင်း၊ ဥက္ခေပေန နိဗ္ဗတ္တံ ဥက္ခေပိမ၊ ဣမပစ္စည်း။ ဝိမတိ၌ **"ဒီဃရဿနှာ(ရှည်သောကြီးရှိသော) ကုဋေန(အိုးဖြင့်၊ ဝါ–ပုံးဖြင့်) ဥသိဿနိယံ (ခပ်ယူထိုက်သော)"** ဟု အနိယပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်၏၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ၊ အန္ဓကအဋ္ဌကထာအလို၌ **"အာဝါဋစသည်ဝယ် တည်သော ရေသည် နက်၍နေသောကြောင့် ကြီးတပ်သော ပုံးဖြင့် ခပ်ယူရလျှင် ရေနိမိတ် မလုပ်ကောင်း"** ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထိုစကားကို **"ဒုဝုတ္တံ, အတ္ထနောမတိမတ္တမေဝ"** ဟု ပယ်၏။

မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်ပြီ၊ (**"ဒုရတ္တံ"**ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်၊) အတ္တနောမတိ မတ္တမေဝ–မိမိ၏ အယူမျှသာတည်း။

ပန–ဆက်၊ ဌိတံ–တန်ရပ်နေသော၊ (မစီးသော၊) အန္တမသော–အောက်ထစ်ဆုံး အားဖြင့်၊ သုကရခတာယ–ဝက်သည် တူအပ်သော ရေအိုင်၌၊ (ဥဒကံ)ပိ–ရေသည် လည်းကောင်း၊[ပိသည် ဂရဟာဇောတက်၊ နောက်၌လည်းနည်းတူ၊] ဂါမဒါရကာနံ–ရွာသူသားငယ်တို့၏၊ ကီဠနဝါပိယံ–ကစားကြောင်း ရေအိုင်၌၊ (ဥဒကံ)ပိ–သည်လည်းကောင်း၊ တုန်ဏညေဝ–ထိုခဏ၌ပင်၊(သိမ်သမုတ်မည့် ခဏ၌ပင်၊) ပထဝိယံ–၌၊ အာဝါဋကံ–တွင်းငယ်ကို၊ ကတွာ–၍၊ ကုဋ္ဌေဟိ–ရေအိုးတို့ဖြင့်၊ အာဟရိတ္တာ–ဆောင်ယူ၍၊ ပူရိတဥဒကမ္မိ–ပြည့်စေအပ်သော ရေသည်သော်လည်း၊ ယာဝကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနာ–ကမ္မဝါစာပြီးဆုံးသည့်တိုင်အောင်၊ (သမာနသံဝါသကသီမာသမ္ဘုတိ ကမ္မဝါစာပြီးဆုံးသည့်တိုင်အောင်၊) သစေ တိဋ္ဌတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ) အပ္ပံ ဝါ–နည်းသည်မူလည်း၊ ဟောတု–ဖြစ်စေ၊ ဗဟု ဝါ–များသည်မူလည်း၊ ဟောတု–စေ၊ (နိမိတ္တံ ကာတုံ) ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏။

ပန–ဆက်၊ တသ္မိံ ဌာနေ–ထိုနိမိတ်ပြုရာ အရပ်၌၊ နိမိတ္တသညာကရဏတ္ထံ–နိမိတ်၏ အမှတ်အသားကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပါသာဏဝါလိကာပံသုအာဒီရာသိ ဝါ–ကျောက်ခဲ, သဲ, မြေမှုန် အစရှိသည်တို့၏ အစုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပါသာဏတ္ထမ္ဘော ဝါ–ကျောက်တိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဒါရုတ္ထမ္ဘော ဝါ–သစ်သားတိုင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကာတဗ္ဗော–၏၊[ရေခန်းသွားမည် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုရေနိမိတ်ပြုရာ အရပ်၌ ကျောက်ပုံစသည်ကို ပြုထားပါ–ဟူလို၊ ယခုအခါ၌ ကျောက်တိုင်ကို အမှတ်အသားပြုကြသည်၊] တံ–ထိုအမှတ်အသားကို၊ ကာတုဗ္ဗ–ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ကာရေတုဗ္ဗ–သူတစ်ပါးတို့ကိုပြုစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဿ–အား၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–ဆက်၊ လာဘာသီမာယ–လာဘသိမ်၌၊ (**တံ–**ထိုအမှတ်အသားကို၊ ကာတုဗ္ဗ ကာရေတုဗ္ဗ ဘိက္ခုဿ) နဝဋ္ဋတိ၊ **သမာန သံဝါ**သကသီမာ–သမာနသံဝါသကသိမ်သည်၊ ကဿစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်ကို၊ **ဝိဋ္ဌနံ**–ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းကို၊ နဝ ကရောတိ–မပြုတတ်၊ ကေဝလံ–သက်သက်၊ (ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းမဖက် သက်သက်၊) ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ ဝိနယကမ္မမေဝ–ဝိနည်းကံကိုသာ၊ သာဓေတိ–ပြီးစေ၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဧတ္ထ–ဤသမာနသံဝါသကသိမ်၌၊ (တံ–ထို အမှတ်အသားကို၊ ကာတုဗ္ဗ ကာရေတုဗ္ဗ ဘိက္ခုဿ–အား၊) ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ [လာဘသိမ်၌ကား ကျောက်တိုင်ကို နယ်ချဲ့၍ စိုက်လိုက်မိလျှင်

ကမ္မဝါစာ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ဤစကားအရ ယခုအခါ၌ ဥဒကနိမိတ် လုပ်ရာဝယ် တွင်းငယ်လုပ်၍ ထိုတွင်း၌ ရေလောင်းထားကြ၏၊ သမာနသံဝါသသီမာသမ္ဘုတိ ကမ္မဝါစာ ဆုံးသည့်တိုင်အောင် ထိုရေတည်လျှင် ဥဒကနိမိတ် လုပ်ဖို့ရန် အပ်သောကြောင့် ထိုအတိုင်း ပြုစီမံကြသည်။

တစ်ဖက်ကလူကို ထိုလာဘ်မရအောင် နှိပ်စက်ရာ ရောက်သောကြောင့် ကိုယ်တိုင် မစိုက်ကောင်း–ဟူလို၊ လာဘသိမ်အကြောင်းကို စီဝရကွန္ဒက အဆုံးနား၌ တွေ့ရလတ္တံ့။]

စ–ဆက်၊ အဋ္ဌဟိ–ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေဟိ နိမိတ္တေဟိ–ဤ နိမိတ်တို့ဖြင့်၊ (သာမည)၊ အသမ္ဘိဿေဟိပိ–မရောနှောအပ်သော နိမိတ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အညမညံ–အချင်းချင်း၊ သမ္ဘိဿေဟိပိ–ရောနှောအပ်သော နိမိတ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊(ဝိသေသ)၊ သိမံ-ကို၊ သမ္မနိတုံ-သမုတ်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ-အပ်သည်သာ၊ သာ–ထိုသိမ်သည်၊ ဧဝံ–ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ (အသမ္ဘိဿဖြစ်စေ,သမ္ဘိဿဖြစ်စေ)၊ သမ္မနိတ္တာ–၍၊ ဗဒ္ဓမာနာ–ဖွဲ့အပ်သော်၊ (တစ်နည်း) ဧဝံ–ဖြင့်၊ သမ္မနိတ္တာ–၍၊ ဗဒ္ဓမာနာ–အပ်သော၊ သာ–ထိုသိမ်သည်၊ ဧကေန–တစ်ခုသော၊ (နိမိတ္တေန ဝါ–ဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊) ဒ္ဝီဟိ–နှစ်သော၊ နိမိတ္တေဟိ ဝါ–တို့ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အဗဒ္ဓါ–မဖွဲ့အပ် မဖွဲ့နိုင်သည်၊ ဟောတိ၊ [နိမိတ် တစ်ခု နှစ်ခုတည်းဖြင့် သမုတ်လျှင် နိမိတ်ရှိရာမှ အခြားအရပ်၌ သိမ်အပိုင်းအခြားကို မသိရသောကြောင့် သမုတ်၍မဖြစ်–ဟူလို၊] ပန–အနွယ၊ ဝါ–သုံးခုသော နိမိတ်တို့ကို၊ အာဒိ ကတ္တာ–အစပြု၍၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာနံ–ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ နိမိတ္တာနံ–တို့၏၊ သတေနာပိ–တစ်ရာဖြင့်သော်လည်း၊ ဗဒ္ဓါ–ဖွဲ့အပ်သည်၊ (ဖွဲ့နိုင်သည်၊) ဟောတိ၊ သာ–ထိုသိမ်သည်၊ တီဟိ–သုံးခုသော နိမိတ်တို့ဖြင့်၊ (ဗဒ္ဓမာနာ–သော်၊) သိဃ်ာတကသဏ္ဌာနာ–ပေါင်းဆုံ၍နေသော လမ်းသုံးခွသဏ္ဌာန်ရှိသည်၊ (တိကောဏာ–သုံးထောင့်ရှိသည်၊–ဝိမတိ၊) ဟောတိ၊ စတူဟိ–လေးခုသောနိမိတ်တို့ဖြင့်၊ (ဗဒ္ဓမာနာ–သော်၊) စတုရဿာ ဝါ–အညီအမျှ လေးထောင့်သဏ္ဌာန်ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ သိဃ်ာတကအဗုစ္ဆမုဒိဂ်ါဒိသဏ္ဌာနာ ဝါ–ပေါင်းဆုံ၍နေသော

အသမ္ဘိဿ, သမ္ဘိဿ။ ။ တောင်ချည်းဖြစ်စေ, ကျောက်ချည်းဖြစ်စေ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အခြားနိမိတ် မပါစေဘဲ ပြုလုပ်အပ်သော နိမိတ်တို့ကို **"အသမ္ဘိဿေဟိ"**ဟု ဆို၏၊ အရှေ့အရပ်၌ တောင်, တောင်အရပ်၌ ကျောက်, အနောက်အရပ်၌ တော, မြောက်အရပ်၌ သစ်ပင် ဤသို့ နှစ်မျိုး သုံးမျိုးစသည် ရောနှေသော နိမိတ်တို့ကို **"သမ္ဘိဿေဟိ"**ဟု ဆိုသည်။

သတေနာပိ။ ။ **"နိမိတ်တစ်ရာ ပြုလုပ်နိုင်၏"**ဟု ဆိုသောကြောင့် သုံးယူဇနာ လောက်ရှိသော သိမ်ကြီး၏ အရှေ့အရပ်၌ပင် တောင်, ကျောက်, တော စသည် အမျိုးမျိုးထား၍ဖြစ်စေ, အချင်းချင်း မရောသော တောင်ချည်းဖြစ်စေ နိမိတ်လုပ်၍ **"ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိ နိမိတ္တံ၊ ပဗ္ဗတော ဘန္တေ၊ သော ပဗ္ဗတော နိမိတ္တံ"**ဟု တစ်ကြိမ်မေးပြီးလျှင် နောက် နိမိတ်ရှိရာသို့ သွား၍ တစ်ဖန် **"ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ကိ နိမိတ္တံ"** စသည်ဖြင့် မေးနိုင်, ဖြေနိုင်, နိမိတ်ပြောနိုင်၏ဟု သိသာ၏။

စတုရဿာ စသည်။ ။ စတုရဿာတိ သမစတုရဿ–လေးထောင့်စပ်စပ် သဏ္ဌာန်ရှိ၏၊ ဤ သိဃ်ာတကသဒ္ဒါသည် **"စတုက္ကံ စတ္ဘိရေမဂ္ဂ–သန္ဓိသယ်ာဌကံ ဘဝေ"** ဟူသော အဘိဓာန်(၂၀၃) လာအတိုင်း လမ်းတို့၏ အဆက်အစပ်ကို ပြောသောကြောင့်

ထက်ဝက်သဏ္ဌာန်, မုရိုးစည်သဏ္ဌာန် အစရှိသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်သော်လည်း ကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ တတော–ထိုနိမိတ်လေးခုထက်၊ အဓိကေဟိ–ပိုလွန်သော နိမိတ်တို့ဖြင့်၊ (ဗဟုမာနာ–သော်၊) နာနာသဏ္ဌာနာ–အမျိုးမျိုးသော ပုံသဏ္ဌာန် ရှိ၏၊ [ရှေးခေတ်က မြေရသလောက်သာ သိမ်လုပ်ရသောကြောင့် ပုံသဏ္ဌာန် အမျိုးမျိုးရှိသည်။]

တံ–ထိုသိမ်ကို၊ ဗန္ဓိတုကာမေဟိ–ဖွဲ့လိုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သာမန္တ ဝိဟာရေသု–အနီးဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ဘိက္ခု–တို့ကို၊ တသ တသ ဝိဟာရသ–ထိုထိုကျောင်းတိုက်၏၊ သီမာပရိစ္ဆေဒံ–ဥပစာရသိမ် အပိုင်းအခြားကို၊ ပုစ္ဆိတွာ–မေးပြီး၍၊ [ဗဒ္ဓသိမ် မဟုတ်သေး၊ နဂိုကျောင်းတိုက်၏ အပိုင်းအခြားကို ဆိုသည်၊] ဗဒ္ဓသီမာဝိဟာရာနံ–ဖွဲ့အပ်ပြီးသော သိမ်ရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့၏၊ သီမာယ–ဗဒ္ဓသိမ်၏၊ သီမန္တရိကံ–သီမန္တရိက်ကိုလည်းကောင်း၊ [ထပေတွာ၌ စပ်၊ သီမန္တရိက်၏ ပမာဏကို နောက်၌ပြလတ္တံ့၊] အဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာနံ–ဖွဲ့အပ်သော သိမ် မရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့၏၊ သီမာယ–သမုတ်အပ်လတ္တံ့သောသိမ်၏၊ ဥပစာရံ–ဥပစာကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ–ချန်ထား၍၊ ဒိသာစာရိကဘိက္ခူနံ–အရပ်မျက်နှာ၌ လှည့်လည်သွားလာသောရဟန်းတို့၏၊ နိသဇ္ဇာရသမယေ–လှည့်လည်ခြင်း မရှိရာအခါ၌၊ [ညဉ့် လူခြေတိတ်ချိန်, သန်းခေါင်အခါမျိုး၌၊] (သီမာဗန္ဓိတဗ္ဗာ၌

လမ်းလေးခွဆုံနေသော ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ လမ်းလေးခွ ဆုံပုံကို ပုံချ၍ ကြည့်ပါ၊ အချို့က **"ရှေ့သိယ်ဌကဲ့ သို့ လေးထောင့်စပ်စပ် မရ, လမ်းလေးခွ ဆုံပုံအတိုင်းသာ ရသည်၊ ထို့ကြောင့် ဦးကာ၌ သိယ်ဌကကို စတုရသ နှင့် ရောမည်စိုးသောကြောင့် စတုရသကို သမစတုရသ ဟု ဖွင့်သည်"**ဟု ဆိုကြ၏။

"အမုစ္ဆသဏ္ဌာန်"ဟူသည် ဝိုင်းနေသောလကို တစ်ဝက်ခွဲထားသော ပုံသဏ္ဌာန် တည်း၊ နိမိတ်လေးခုကို ထိုသဏ္ဌာန်ပေါ်အောင် ချကြည့်ပါ၊ **"မုဒိင်္ဂသဏ္ဌာန်"**ဟူသည် အလျားရှည်သော လေးထောင့်သဏ္ဌာန်တည်း၊ (တစ်နည်း) အဖျားကျဉ်း၍ အရင်းကျယ် သော ပုံသဏ္ဌာန်တည်း၊(ဝိမတိ)၊ သာရတ္ထဒီပကာ**"မဇ္ဈေ ဝိတ္ထတာ, ဥဘောသု ကောဋိသု သံကောဋိတာ ဟောတိ=အလယ်ခေါင်၌ ကျယ်၍ ထိပ်နှစ်ဖက်၌ ကျဉ်းသွားသည်"**ဟု ဆို၏၊ ထိုသိမ်မျိုးကို နိမိတ်လေးခုဖြင့် သမုတ်၍ ဖြစ်နိုင်မည်မထင်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း? နိမိတ်အချင်းချင်း ကြိုးဆွဲသောအခါ တည့်တည့်နေရာ၌သာ သိမ်ဖြစ်၏၊ အလယ်ခေါင်၌ မောက်နေလျှင် ထိုမောက်နေရာ၌ နိမိတ်အမျိုးမျိုး ထားရဦးမည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဥပစာရံ ထပေတွာ။ ။သိမ် မသမုတ်ရသေးသော ကျောင်းတိုက်အတွက် တစ်တိုက်လုံးကို မဟာသိမ်သမုတ်သောအခါ ကျောင်းတိုက်အပြင်ဘက်၌ သီမန္တရိက် ဥပစာကျန်အောင် မှန်း၍ ချန်ထားရမည်ဟု **ဝိမတိ**ဆို၏၊ [အာယတိ ဗန္ဓိတဗ္ဗာယ သီမာယ နေသံ ဝိဟာရာနံ ပရိစ္ဆေဒတော ဗဟိ သီမန္တရိကပွဟောနကံ ဥပစာရံ ထပေတွာ–ဝိမတိ၊] သာရတ္ထဒီပကာ**"ပဠာ သိမ် ဗန္ဓနာနံ သီမာယ ဩကာသံ ထပေတွာ–မောက်သမုတ်မည့် သိမ်၏နေရာ ဥပစာချန်၍"**ဟု ဆိုသည်။

ပဓာနစပ်၊) ဧကသ္မိံ–တစ်ခုသော၊ ဂါမခေတ္တေ–ဂါမခေတ်၌၊ သီမံ–မဟာသီမ်ကို၊ ဗန္ဓိတ္ဝကာမာ–ဖွဲ့လိုကုန်သည်၊ သစေ(ဟောန္တိ)–ကုန်အုံ့၊(ဧဝံ ဟောန္တေသု)၊ တတ္ထ–ထိုဂါမခေတ်၌၊ ယေ ဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာ–အကြင် ဗဒ္ဓသီမ်ရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့သည်၊ (သန္တိ–နှ၏၊) တေသု–ထိုကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ဘိက္ခူနံ–တို့၏ အထံသို့၊ (ပေသေတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) မယံ–တို့သည်၊ အဇ္ဇ–ယနေ့၊(ယနေ့သည်၊) သီမံ–ကို၊ ဗန္ဓိဿာမ–ဖွဲ့ပါကုန်အုံ့၊ တုမှေ–တို့သည်၊ သကသီမာပရိစ္ဆေဒတော–မိမိဗဒ္ဓသီမ်၏ အပိုင်းအခြားမှ၊ မာ နိက္ခမထ–မထွက်ကြပါကုန်လင့်၊ ဣတိ–ဤသို့မှာ၍၊ ပေသေတဗ္ဗံ–စေလွှတ်ရာ၏၊ ယေ အဗဒ္ဓသီမဝိဟာရာ–အကြင် ဗဒ္ဓသီမ်မရှိသော ကျောင်းတိုက်တို့သည်၊ (သန္တိ)၊ တေသု–ထိုကျောင်းတိုက်တို့၌၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ ဧကဋ္ဌေ–တပေါင်းတည်း၊ သန္နိပါတေတဗ္ဗာ–စည်းဝေးစေထိုက်ကုန်၏၊ ဆန္ဒာရဟာနံ–ဆန္ဒကို ဆောင်ထိုက်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊(မလာနိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊) ဆန္ဒော–ဆန္ဒကို၊ အာဟရာပေတဗ္ဗော–ဆောင်ယူစေထိုက်၏၊ အညာနိပိ–မိမိ၏ ဂါမခေတ်မှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဂါမခေတ္တာနိ–တို့ကို၊ အန္တော–မဟာသီမ်၏ အတွင်း၌၊ ကတ္တုကာမာ–ပြုလိုကုန်သည်၊ သစေ (ဒဟောန္တိ)–ကုန်အုံ့၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု)၊

မှတ်ချက်။ ။ ဤသမုတ်နည်းသည် ဝိသုဒ္ဓိဂါမ သီးခြား သိမ်မိန့်ခံ၍ သမုတ်နည်းမျိုးမဟုတ်၊ သိမ်မိန့်မခံဘဲ သမုတ်နည်းမျိုးတည်း၊ ဝိသုဒ္ဓိဂါမ အမိန့်ရ၍ သမုတ်လျှင်ကား ဤနည်းမလို၊ သို့ရာဝယ် ရှေးဆရာတော်တို့သည် ဝိသုဒ္ဓိဂါမ အမိန့်ရပြီးဖြစ်သော်လည်း ဂါမခေတ်က နယ်ကျဉ်းနေလျှင် ဤနည်းအတိုင်း သမုတ်ကြ၏၊ အချို့သော တောနယ်များ၌ နယ်သိမ်း၍ သမုတ်ဖို့ရန်လည်း လွယ်ကူပါသည်။

အညာနိပိ၊ပေ၊ အန္တော ကတ္တုကာမာ။ ။ သိမ်သမုတ်ရာ ဂါမခေတ်မှ အခြားဂါမခေတ်ကိုသွင်း၍ သိမ်သမုတ်နိုင်ပုံကို ထောက်လျှင် ယခုအခါ ဝိသုဒ္ဓိဂါမအမိန့်ရသော သိမ်နေရာသည် ကျဉ်းနေပါမူ ထိုဝိသုဒ္ဓိဂါမ၏ ပတ်ဝန်းကျင်သည်လည်း မူလဂါမပင်ဖြစ်ရကား ထိုမူလခေတ်မှ လိုသလောက် အတွင်းသွင်း၍ သမုတ်နိုင်ကြောင်း မှတ်ချက်တစ်မျိုးရသည်။

ဝိသုဒ္ဓိဂါမ၌ ကဲ့ပြုနိုင်။ ။ ထို့ပြင် ဝိသုဒ္ဓိဂါမ အမိန့်ရသော နေရာသည် သီးခြားရွာမြေ ဖြစ်နေရကား ဆိုင်ရာအစိုးရတို့က ဝိသုဒ္ဓိဂါမအဖြစ်ကို ပြန်၍ မရုတ်သိမ်းသမျှ ဝိသုဒ္ဓိဂါမ မပျက်သောကြောင့် ထိုသီးခြားရွာငယ်ဖြစ်သော ဝိသုဒ္ဓိဂါမဝယ် သိမ်မသမုတ်ဘဲလည်း အလိုရှိရာ သံဃကံများ ပြုနိုင်၏–ဟု မှတ်ပါ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိဂါမ၌ သိမ်သမုတ်ရခြင်းကား အစိုးရတို့က ဝိသုဒ္ဓိဂါမအဖြစ်ကို ပြန်၍ ရုပ်သိမ်းသော်လည်း သိမ်မပျက်ခြင်း အကျိုးထူးရှိသည်။

ကျဉ်းလျှင် ထပ်ချဲ့။ ။ ဤသို့ဖြစ်လျှင် **"ဝိသုဒ္ဓိဂါမ အမိန့်ရ၍ သမုတ်ထားအပ်သော သိမ်သည် နောင်သောအခါ ထိုကျောင်းတိုက်၌ သံဃာတိုးပွားလာသောကြောင့် ကျဉ်းနေလျှင် ထိုသိမ်ကို နုတ်၍ တိုးချဲ့သမုတ်နိုင်၏"**ဟုလည်း မှတ်ချက်တစ်မျိုးရပြန်သည်၊ ယခုအခါ သမုတ်အပ်ပြီးသော သိမ်က ကျဉ်းနေ၍ သိမ်ကျောင်းကို သိမ့်အပြင်ဘက် အနည်းငယ်ထွက်စေ၍ ဆောက်ခြင်း၌ အပြစ်လွတ်ကင်းကြောင်းကို သိပါ။

တေသု ဂါမေသု-ထိ ရွာတို့၌၎ ယေ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ဝသန္တိ-နေကြကုန်၏၊ တေဟိပိ-ထိုရဟန်းတို့သည်လည်း၊ အာဂန္တ္တုံ-လာရာ၏၊ အနာဂစ္ဆန္တာနံ-မလာကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဆန္နော-ဆန္ဒကို၊ အာဟရိတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ-သို့၊ မဟာသုမတ္ထေရော-သည်၊ အာဟ-ပြီ။

ပန-ဝါဒန္တရကား၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော-သည်၊ (အာဟ၌စပ်၊) နာနာဂါမ ခေတ္တာနိ နာမ-အမျိုးမျိုးသော ဂါမခေတ်တို့မည်သည်၊ ပါ ဌေ ဣတိ-အသီးအသီး၊ ဗဒ္ဓသီမာသဒိသာနိ-ဗဒ္ဓသီမ်နှင့် တူကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တတော-ထိုအသီးအသီးသော ဂါမခေတ်မှ၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ-သည်၊ နိ အာဂစ္ဆတိ-မလာနိုင်၊ ပန-ထိုသို့ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ မလာနိုင်ပါသော်လည်း၊ အန္တော နိမိတ္တာဂတေဟိ-နိမိတ်အတွင်း၌ တည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူဟိ-တို့သည်၊ အာဂန္တုံ-လာရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-ဆိုပြီး၍၊ ပုန-ဖန်၊ အာဟ-ပြီ၊ (ကိံ?)၊ သမာနသံဝါသကသီမာသမ္မန္နနကာလေ-သမာနသံဝါသကသီမ် သမုတ်ရာအခါ၌၊ အာဂမနမ္ပိ-လာခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အနာဂမနမ္ပိ-မလာခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာ သမ္မန္နနကာလေ ပန-အဝိပ္ပဝါသသီမ် သမုတ်ရာအခါ၌ကား၊ အန္တောနိမိတ္တာဂတေဟိ-နိမိတ်အတွင်း၌တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အာဂန္တုံ-လာရာ၏၊ ဝါ-လာရမည်၊ အနာဂစ္ဆန္တာနံ-မလာကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဆန္ဒော-ကို၊ အာဟရိတဗ္ဗော-ဆောင်ထိုက်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (အာဟ)။

ပန-ဆက်၊ ဧဝံ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဘိက္ခူသု-တို့သည်၊ သန္ဓိပတိတေသု-စည်းဝေးပြီးကုန်လသော်၊ ဆန္ဒာရဟာနံ-တို့၏၊ ဆန္ဒေ-ကို၊ အာဟာတေ-ဆောင်ယူအပ်ပြီးသော်၊ တေသု တေသု မဂ္ဂေသု-ထိုထိုလမ်းတို့၌လည်းကောင်း၊ (တေသု တေသု)နဒီတိတ္ထဂါမဒ္ဒါရာဒီသု စ-ထိုထိုမြစ်ဆိပ်, ရွာတံခါးအစရှိသော အရပ်တို့၌လည်းကောင်း၊ အာဂန္တုကဘိက္ခူနံ-တို့ကို၊ (အာနယ,ကရဏာ တို့၌ စပ်၊) သီဃံ သီဃံ-လျင်စွာ လျင်စွာ၊ ဟတ္ထပါသာနယနတ္ထာ-ဟတ္ထပါသ်သို့ ဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ ဗဟိသီမာကရဏတ္ထာ-သီမ်ပြင်ဘက်၌ ပြုခြင်း

မဟာပဒုမတ္ထေရော ပန။ ။ ဤထေရ်၏ဝါဒကို အဋ္ဌကထာဆရာ နှစ်သက်သောကြောင့် နောက်ထားသည်၊ **"အန္တော နိမိတ္တာဂတေဟိ ပန ဘိက္ခူဟိ အာဂန္တုံ"**ဟူသော စကားသည် **"သာမိစိဝသေန ဝုတ္တံ=ရိသေလေးစားရာ ရောက်ဖို့အတွက် ဆိုအပ်သော စကား"**ဖြစ်သည်၊ ဧကန်လာမှ သိမ်သမုတ်ကိစ္စ အထမြောက်မည်ဟု ဆိုလိုရင်းမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် နောက်၌ **"သမာနသံဝါသကသီမ်"** သမုတ်တုန်း၌ ဂါမခေတ်ချင်း မတူသောကြောင့် **"လာလာ, မလာလာ"**ဟုဆို၍, အဝိပ္ပဝါသသီမ် သမုတ်သောအခါ၌ကား ရွာတစ်ပါးက နိမိတ်အတွင်းရှိ သံဃာအားလုံး တစ်သိမ်တည်း၌ တည်နေသောကြောင့် **"လာရမည်၊ မလာနိုင်လျှင် ဆန္ဒဆောင်ယူရမည်"**ဟု ဆိုသည်။

အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ အာရာမိကေ စေဝ–အာရာမ်စောင့်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သမဏာဒ္ဒေသေ စ–သာမဏေတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ထပေတွာ–ထားပြီး၍၊ ဘေရိသည် ဝါ–စည်ကြီးအမှတ်အသားကိုသော်လည်းကောင်း၊ သခ်ါသည် ဝါ–ခရာသင်းအမှတ်အသားကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကတွာ–၍၊ နိမိတ္တကိတ္တနာနုန္တရံ–နိမိတ်ပြောခြင်း၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝုတ္တာယ–ဟောတော်မူအပ်သော၊ (ပါဋိတော်ဝယ် ဟောတော်မူအပ်သော၊) သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃောတိအာဒိကာယ–အစရှိသော၊ ကမ္မဝါစာယ–ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ (သမာနသံဝါသကသီမာသမ္မုတိကမ္မဝါစာဖြင့်၊) သီမာကို၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ–ဖွဲ့ထိုက်၏၊ ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ ယေဝ–ကမ္မဝါစာ၏ အဆုံး၌ပင်၊ နိမိတ္တာနိ–သိမ်နိမိတ်တို့ကို၊ ဗဟိ–၌၊ ကတွာ–၍၊ ဟေဋ္ဌာ–အောက်၌၊ ပထဝိသန္ဓာရကံ–မြေကိုခံတတ်သော၊ ဥဒကံ–ကို၊ ပရိယန္တံ–အဆုံးအပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ–၍၊ သီမာ–သိမ်သည်၊ ဂတာ–သွားသည်၊ ဟောတိ–၏။

ပန–ဆက်၊ ဣမံ သမာနသံဝါသကသီမံ–ဤသမာနသံဝါသကသိမ်ကို၊ သမ္မနန္တေဟိ–သမုတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇူပသမ္ပဒါဒီနံ–ပဗ္ဗဇ္ဇာဂ်၊ ဥပသမ္ပဒါဂ် အစရှိကုန်သော၊ သံဃကမ္မာနံ–သံဃကံတို့ကို၊ သုခကရဏတ္ထံ–လွယ်ကူစွာ ပြုနိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပဌမံ–စွာ၊ ခဏ္ဍသီမာ–ခဏ္ဍသိမ်ကို၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ–၏၊ ပန–ဆက်၊ တံ–ထိုခဏ္ဍသိမ်ကို၊ ဗန္ဓန္တေဟိ–ဖွဲ့ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝတ္ထံ–ကျင့်ဝတ်ကို၊ (ရှေးထုံးစံကို၊) ဇာနိတဗ္ဗံ–သိထိုက်၏၊ ဟိ–ချဲ့၊ ဗောဓိစေတိယ ဘတ္တသာလာဒီနိ–ဗောဓိပင်,စေတီ,ဆွမ်းစားဧရပ် အစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗဝတ္ထူနိ–အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေတွာ–တည်စေပြီး၍၊ ကတဝိဟာရေ–ပြုအပ်ပြီးရာ ကျောင်းတိုက်၌၊ သစေ ဗန္ဓန္တိ–အကယ်၍ဖွဲ့ကုန်အုံ့(ဧ၀ံသတိ)၊ ဝိဟာရမဇ္ဈေ–ကျောင်းတိုက်၏အလယ်၌၊ ဗဟူနံ–များစွာသော ရဟန်းတို့၏၊ သမောသရဏာ ဌာနေ–ပေါင်းဆုံရာအရပ်၌၊ အဗန္ဓိတွာ–မဖွဲ့မူ၍၊ ဝိဟာရပစ္စန္တေ–ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်း၌၊ ဝိဝိတ္တောကာသေ–ဆိတ်ငြိမ်သောအရပ်၌၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ–၏။ အကတဝိဟာရေ–

ပဗ္ဗဇ္ဇူပ၊ပေ၊ သုခကရဏတ္ထံ။ ။ပဗ္ဗဇေအရ ဘဏ္ဍုကမ္မာရောစန–ခေါင်းတုံးရိတ်ဖို့ရန် ပန်ပြောမှုကို ရည်ရွယ်သည်၊ ရှင်ပြုသောအခါ ဆံရိတ်ရာ၌ တိုက်ရိုက် သံဃာကုန်ကို ပန်ပြောရ၏၊ ခဏ္ဍသီမ် အတွင်းသို့သွား၍ ဆံရိတ်လျှင်ကား ထိုခဏ္ဍသိမ်တွင်း သံဃာကို ပန်ပြောရုံမျှဖြင့် တာဝန်ကြေ၏၊ ထို့ကြောင့် ခဏ္ဍသိမ်သည် ပဗ္ဗဇ္ဇာကိစ္စအတွက်လည်း လွယ်ကူခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဥပသမ္ပဒါပြုရာ၌လည်း တိုက်ရိုက်သံဃာအားလုံးကို ပင့်ဆောင်ဖွယ် မလို, ခဏ္ဍသိမ်တွင်းရှိသမျှ သံဃာများ ဟတ္ထပါသ် စပ်ဖို့သာ အရေးကြီး၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဥပသမ္ပဒါဒ်အတွက်လည်း လွယ်ကူခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ အခြားကံများ အတွက်လည်း ဥပသမ္ပဒါဒ်နည်းတူပင်တည်း၊ [သုခကရဏတ္ထန္တိ သဗ္ဗေသံ သန္နိပါတနပရိဿမံ ပဟာယ–တိုက်ရိုက်သံဃာအားလုံး စည်းဝေးရခြင်းကြောင့် ပင်ပန်းမှုကို ပယ်၍ အပ္ပတရေဟိ သုခကရဏတ္ထံ၊–ဋီကာ။]

မပြုအပ်သေးရာ ကျောင်းတိုက်၌၊ (ဗောဓိ,စေတီ စသည်တို့ကို မပြုအပ်သေးရာ ကျောင်းတိုက်၌၊) ဗန္ဓနေဟိ–တို့သည်၊ ဗောဓိစေတိယာဒီနံ–ဗောဓိပင်,စေတီ အစရှိ ကုန်သော၊ (အာဒိဖြင့် ဘတ္တာသာလာ စသည်တို့ကို ယူ)၊ သဗ္ဗဝတ္ထူနံ–တို့၏၊ ဌာနံ–တည်နေရာကို၊ သလ္လက္ခေတွာ–မှတ်သားပြီး၍၊ ယထာ–အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖွဲ့အပ်သော်၊ ဝတ္ထူသု–ဗောဓိ, စေတီ အစရှိသောဝတ္ထုတို့သည်၊ ပတိဋ္ဌိတေသု–တည်ပြီးကုန်လသော်၊ ဝိဟာရပစ္စန္တေ–၌၊ ဝိဝိတ္တောကာသေ–၌၊ (သီမာ–သည်၊) ဟောတိ၊ ဧဝံ–သို့၊(ဤသို့ ဆိတ်ငြိမ်သောအရပ်ဝယ် ဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) ဗန္ဓိတဗ္ဗာ–၏၊ [ဗောဓိ,စေတီ စသည်တို့သည် လူအမျိုးမျိုးနှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့် မဆိတ်ငြိမ်သော နေရာဖြစ်၍ ထိုနေရာများနှင့် ဝေးသော အရပ်၌ ခဏ္ဍာသီမ် သမုတ်ပါ။]

သာ–ထိုခဏ္ဍာသီမ်သည်၊ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန–အားဖြင့်၊ ဧကဝီသတိ–နှစ်ကျိပ်တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ သစေ ဂဏှာတိ–အကယ်၍ ယူနိုင်အုံ၊ (အကယ်၍ ဆုံအုံ၊ ဧဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ တတော–ထိုနှစ်ကျိပ်တစ်ပါးဆုံသော သိမ်အောက်၊ သြရံ–ယုတ်လျော့သော သိမ်သည်၊ နှ ဝဋ္ဋတိ၊ ပရံ–နှစ်ကျိပ်တစ်ပါးထက်အလွန်၊ ဘိက္ခုသဟဿံ–ရဟန်းတစ်ထောင်ကို၊ ဂဏှန္တိပိ–ယူနိုင်သော သိမ်သည်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ [ခဏ္ဍာသိမ်အတွက် ရဟန်းတစ်ထောင်ကို အလွန်ဆိုထားသည်၊ မဟာသိမ်ကား ရဟန်းတစ်ထောင်မက များစွာဆုံသည်သာ၊] တံ–ထိုသိမ်ကို၊ ဗန္ဓန္တေဟိ–ဖွဲ့သောရဟန်းတို့သည်၊ သီမာမဏ္ဍကဿ–သိမ်အပြင်၏၊ သမန္တာ–ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ နိမိတ္တာပဂါ–နိမိတ်အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော၊ (နိမိတ်လောက်ကုန်သော၊) ပါသာဏာ–တို့ကို၊ ထပေတဗ္ဗာ–ထားထိုက်ကုန်၏၊ ခဏ္ဍာသီမာယ–၌၊ ဌိတေဟိ–တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ မဟာသီမာ–မဟာသိမ်ကို၊ နှ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ–မဖွဲ့ထိုက်၊ မဟာသီမာယ–၌၊ ဌိတေဟိ–တို့သည်၊ ခဏ္ဍာသီမာ–ကို၊ နှ (ဗန္ဓိတဗ္ဗာ)၊ ပန–အနွယ်၊ ခဏ္ဍာသီမာယမေဝ–၌သာ၊ ဌတွာ–တည်၍၊ ခဏ္ဍာသီမာ–ကို၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ–၏၊ မဟာသီမာယမေဝ–၌သာ၊ ဌတွာ–၍၊ မဟာသီမာ–ကို၊ (ဗန္ဓိတဗ္ဗာ)။

တတြ–ထိုသို့ဖွဲ့ရာ၌၊ အယံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဗန္ဓနဝိဓိ–ဖွဲ့ပုံအစီအရင် တည်း၊ ဟိ–ချဲ့၊ (သမန္တာဟိ ဟု ဟိပါလျှင်ကောင်း၏၊ မပါလျှင် ထည့်)သမန္တာ–ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ ဧသော ပါသာဏော နိမိတ္တန္တိ-ဟု၍၊ ဧဝံ–သို့၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ ကမ္မဝါစာယ–သမာနသံဝါသကကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သီမာ–ခဏ္ဍာသိမ်ကို၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ–ထိုက်၏၊ အထ–ထိုမှနောက်၌၊ တသာ ဧဝ–ထို ခဏ္ဍာသိမ်ကိုပင်၊

ဧကဝီသတိ ဘိက္ခူ။ ။ သံဃာ့ကံတို့တွင် အဗ္ဘာနကံ၌ သံဃာအများဆုံး ပါဝင်ရ၏၊ ထိုသံဃာသည် ကံပြုခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်တကွ နှစ်ကျိပ်တစ်ပါးရှိရ၏၊ ထို့ကြောင့် **"ဧကဝီသတိဘိက္ခု ထိုင်နေလောက်သောသိမ်ကို အကျဉ်းငယ်ဆုံးသိမ်"**ဟု ဆိုသည်။

ဒဋ္ဌိကမ္မတ္ထံ–ခိုင်မြဲအောင် ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဝိပ္ပဝါသာကမ္မဝါစာ–ကို၊ ကာတဗ္ဗာ–၏၊ ဟိ–မှန်၊ (ဒဋ္ဌိကမ္မတ္ထံဟူသော စကားသည် မှန်၏၊) ဧဝံ–သို့၊ (အဝိပ္ပဝါသ ကမ္မဝါစာကို ပြုအပ်သော်၊) သီမံ–ကို၊ သမူဟာနိဿာမ–ပယ်နုတ်ကုန်အုံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ အာဂတာ–လာသောရဟန်သူရဟန်းတို့သည်၊ သမူဟာနိတုံ–ပယ်နုတ်ခြင်းငှာ၊ နု သက္ခိဿန္တိ–မစွမ်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ သီမံ–ကို၊ သမ္မနိတ္ဝာ–၍၊ ဗဟိ–သီမ၏ပြင်ဘက်၌၊ သီမန္တရိကပါသာဏာ–သီမန္တရိက်ကျောက်တို့ကို၊ ထပေတဗ္ဗာ–ထားထိုက်ကုန်၏၊ သီမန္တရိကာ–သီမန္တရိက်သည်၊ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌယာ–နောက်ဆုံး၌ ဖြစ်သော အစွန်အားဖြင့်၊ ဧကရတနပွမာဏာ–တစ်ထောင်ပမာဏရှိသည်၊ (သမာနာ–လသော်၊) ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ ဝိဒတ္ထိပွမာဏာပိ–တစ်ထွာပမာဏရှိသော သီမန္တရိက် သော်မှလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ကုရန္ဒိယံ–၌၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ [ပိသဒ္ဒါ ဂရဟာဇောတက၊] စတုရင်္ဂလပွမာဏာပိ–လက်လေးသစ် ပမာဏရှိသော သီမန္တရိက်သော်မှလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ မဟာပစ္စရိယံ–၌၊ ဝုတ္တံ၊ ဤ၌လည်း

ဒဋ္ဌိကမ္မတ္ထံ။ ။ ဤ သမာနသံဝါသကခဏ္ဍသီမ်သည် ကျောင်းတိုက်တစ်ခုအတွင်း ဝယ် တည်ရှိသောကြောင့် ထိုသီမ်အတွင်း၌ တိစီဝရိက် အမိုဠာန်တင်အပ်သော သင်္ကန်းနှင့် နှစ်တောင့်ထွာ ဝေးကွာ၍ အရဏ်တက်ချိန်၌ နေကောင်း၏၊ သို့ပါလျက်(သင်္ကန်းနှင့် ညဉ့်ကင်း၍ နေနိုင်ခြင်းအကျိုးရှိသော) အဝိပ္ပဝါသသီမ်ကို ထပ်၍သမုတ်ရခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိပါသနည်း?ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် **"ဒဋ္ဌိကမ္မတ္ထံ"**ဟု မိန့်သည်၊ **"ခိုင်မြဲခြင်းအကျိုးရှိသည်"**ဟူလို၊ ထိုဒဋ္ဌိကမ္မအကျိုးကို ပြလို၍ **"ဧဝံ ဟိ"**စသည်ကို မိန့်ပြန်သည်၊ အဝိပ္ပဝါသသီမ်ကို ထပ်၍ သမုတ်လိုက်လျှင် အဝိပ္ပဝါသသီမ်ကို ထပ်၍ သမုတ်ထားမှန်း မသိသော ရဟန်သူရဟန်းတို့က သမာနသံဝါသကသီမ်ကို နုတ်ပစ်မည်ဟု ကြံ၍ နုတ်ကြသော်လည်း အဝိပ္ပဝါသသီမ်က အပေါ်၌ အုပ်ထားသောကြောင့် ထို သမာနသံဝါသကသီမ် မပျက်ဘဲ ခိုင်မြဲနိုင်သည်–ဟူလို။

မုတ်ချက်။ ။ ယခုအခါ၌ကား သမာနသံဝါသကသီမ်ကို ပထမသမုတ်ပြီးနောက် အဝိပ္ပဝါသသီမ်ကို ဒုတိယထပ်၍ သမုတ်လေ့ရှိကြသောကြောင့် ရဟန်သူရဟန်းတို့က အဝိပ္ပဝါသသီမ် ထပ်၍သမုတ်ထားကြောင်းကို မသိစရာ မရှိတော့၊ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ သီမ်အသစ် သမုတ်လို၍ သီမ်နုတ်ကြရာ၌လည်း အပေါ်ကထပ်ထားသော အဝိပ္ပဝါသ သီမ်ကို ရှေးဦးစွာ နုတ်ပြီးမှ သမာနသံဝါသကသီမ်ကို နုတ်လေ့ရှိကြသည်။ [ပဌမံ ဟိ အဝိပ္ပဝါသသီမံ သမူဟာနိတ္ဝာ ပစ္ဆာ သီမာ(သမာနသံဝါသကသီမ်ကို) သမူဟာနိတဗ္ဗာ–ဋ္ဌိကာ။]

သီမန္တရိကာ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ [သီမာနံ + အန္တရံ သီမန္တရံ၊ သီမန္တရေ + ပဝတ္တာ (ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားတည်း) သီမန္တရိကာ၊] ခဏ္ဍသီမ်သမုတ်ပြီးနောက် မဟာသီမ် သမုတ်သောအခါ သီမ်နှစ်ခုမစပ်အောင် အကြားခံ၌ ထားအပ်သော အပိုင်းအခြားအရပ် တစ်ခုကို **"သီမန္တရိက်"**ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ ပိုင်းခြားထားသော အရပ်ဖြစ်ရကား တစ်တောင်,တစ်ထွာ,လက်လေးသစ် မရှိဘဲ လက်တစ်သစ်လောက် ရှိလျှင်လည်း အပ်ပါ၏၊ တစ်တောင်လောက် ကျယ်လျှင် အကြားအရပ်က သာ၍ ထင်ရှားသောကြောင့်

ပိသဒ္ဒါသည် ဂရဟာဧောတက၊] ပန-ဆက်၊ ဝိဟာရော-ကျောင်းတိုက်သည်၊ မဟာ-ကြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒွေပိ-နှစ်လုံးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိသောပိ-သုံးလုံးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တတုတ္ထရိပိ-ထိုနှစ်လုံး, သုံးလုံးထက် အလွန်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ခဏ္ဍာသီမာယော-တို့ကို၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ-ဖွဲ့အပ် ဖွဲ့နိုင်ကုန်၏။

ဧဝံ-သို့၊ ခဏ္ဍာသီမံ-ကို၊ သမ္မနိတ္တာ-၍၊ မဟာသီမာသမ္မုတိကာလေ-မဟာသီမ်သမုတ်ရာအခါ၌၊ ခဏ္ဍာသီမတော-မှ၊ နိက္ခမိတ္တာ-ထွက်၍၊ မဟာသီမာယ-မဟာသီမ်၌(မဟာသီသမုတ်မည့် အရပ်၌၊) ဌတ္တာ-တည်၍၊ သမန္တာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ အနုပရိယာယန္တေဟိ-အစဉ်အတိုင်း လှည့်လည်ကုန်လျက်၊ သီမန္တရိကပါသာဏာ-သီမန္တရိက်ကျောက်တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ တတော-ထိုမှနောက်၌၊ အဝသေသနိမိတ္တာနိ-သီမန္တရိက်နိမိတ်မှ ကြွင်းကျန်သော မဟာသီမ်နိမိတ်တို့ကို၊ ကိတ္တေတ္တာ-၍၊ ဟတ္ထပါသံ-ကို၊ အဝိဇဟန္တေဟိ-မစွန့်ကုန်ဘဲ၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ သမာနသံဝါသကသီမံ-သမာနသံဝါသကသီမ်ကို၊ (သမာနသံဝါသကမဟာသီမ်ကို၊) သမ္မနိတ္တာ-၍၊ တသာ-ထိုမဟာသီမ်ကို၊ ဒဋ္ဌိကမ္မတ္ထံ-ဌာ၊ အဝိပ္ပဝါသကမ္မဝါစာပိ-ကိုလည်း၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧဝံ-သို့၊ (အဝိပ္ပဝါသကမ္မဝါစာကို ပြုအပ်သော်၊) သီမံ-သီမ်ကို၊ (သမာနသံဝါသကသီမ်ကို၊) သမူဟနိသ္သာမ-နှိုးဆော်၊ ဣတိ-ဤသို့ကြ၍၊ အာဂတာ-လာသော ရဟန်းတို့သည်၊ သမူဟနိတုံ-ဌာ၊ နေ သက္ခိဿန္တိ-လတ္တံ့။

အဋ္ဌကထာ၌ **"ဧကရတနပ္ပမာဏာ ဝဋ္ဋတိ"** ဟု ဆိုပါသည်။ [ဧကရတနပ္ပမာဏာ သုဝိညေယျတရာ ဟောတိတိ ကတ္တာ ဝုတ္တံ-ဧကရတနပ္ပမာဏာ ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဧကဂုံလမတ္တာပိ သီမန္တရိကာ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ တတ္တကေနာပိ ဟိ သီမာ အသမ္ဘိန္နာ ဟောတိ၊-ဋီကာ။]

မှတ်ချက်။ ။ ယခုခေတ်၌ကား ခဏ္ဍာသီမ်, မဟာသီမ်နှစ်မျိုးလုံးကို သမုတ်ဖို့ရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိသော်လည်း သီမ်၏ပတ်ဝန်းကျင်၌ ပထမနိမိတ်တိုင်ကို စိုက်ပြီးနောက် တစ်တောင့်ထွာ နှစ်တောင်လောက်ခြားပြီး သီမန္တရိက်ခေါ် ကျောက်တိုင်ကို ပတ်ဝန်းကျင်၌ စိုက်ကြသေး၏၊ ထို သီမန္တရိက်ကား မဟာသီမ် သမုတ်ရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိလျှင် အကျိုးမများလှ။

အနုပရိယာယန္တေဟိ၊ပေ၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ။ ။ ရဟန်းတော်များ လှည့်လည်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ နှုတ်အပြောအားဖြင့် လှည့်လည်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်၊ မဟာသီမ်သမုတ်မည့်အရပ်၏ အတွင်း၌ တည်၍ သီမန္တရိက်ကျောက်များကို ယခုခေတ် နိမိတ်ပြောသကဲ့သို့ ပြောရမည်၊ ဥပမာ-မဟာသီမ်၏ အရှေ့တောင်ထောင့်က သီမန္တရိက်အမှတ်အသားသည် အဘယ်နည်း?၊ ဤသို့ သိမ်နိမိတ်ပြောသလို အစဉ်အတိုင်း သီမန္တရိက်နိမိတ်တို့ကိုလည်း ပြောပါ-ဟူလို၊ ယခုခေတ် နိမိတ်ပြောသလို ပြောနေမှ မဟုတ်၊ **"ခဏ္ဍာသီမ်နှင့် မဟာသီမ်အကြားဝယ် မည်သည့်နေရာ၌ သီမန္တရိက် ရှိပါသည်"** ဟု ပတ်ပတ်လည် ပြောလျှင်လည်း **"ကိတ္တေတဗ္ဗ"**ပင်တည်း။

ပန–ဆက်၊ ခဏ္ဍာသီမာယ–၏၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ တတော–ထိုမှနောက်၌၊ သီမန္တရိကာယ–၏၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ မဟာသီမာယ–၏၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ သစေ ကိတ္တေန္တိ–ကုန်အံ့၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ တီသု–နိ်သော၊ ဌာနေသု–အရပ်တို့၌၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ (သိမ်မသမုတ်သေးဘဲ နိမိတ်သုံးမျိုးကိုသာ ပြောပြပြီး၍၊) ယံ သိမ်–အကြင်သိမ်ကို၊ (ဗန္ဓိတုံ–ဌာ၊) ဣစ္ဆန္တိ–နိ်၏၊ တံ–ထိုသိမ်ကို၊ ပဌမံ–စွာ၊ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ–ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ (အလိုရှိရာသိမ်ကို ရှေးဦးစွာ ဖွဲ့နိုင်ပါသော်လည်း၊) ယထာဝုတ္တနယေန–အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ခဏ္ဍာသီမတောဝ–မှသာ၊ ပဌာယ–၍၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ–၏။

ပန–ဆက်၊ ဧဝံ–ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဗဒ္ဓါသု–ဖွဲ့အပ်ကုန်သော၊ သီမာသု–သိမ်တို့တွင်၊ (ခဏ္ဍာသိမ်,မဟာသိမ်တို့တွင်၊) ခဏ္ဍာသီမာယ–၌၊ ဌိတာ–တည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ မဟာသီမာယ–၌၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကရောန္တာနံ–ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့၏ကံကို၊ နိ ကောပေန္တိ–မဖျက်နိုင်ကုန်၊ မဟာသီမာယ–၌၊ ဌိတာ–တည်ကုန်သော၊(ဘိက္ခူ ဝါ–တို့သည်မူလည်း၊) ခဏ္ဍာသီမာယ–၌၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကရောန္တာနံ–ပြုသော ရဟန်းတို့၏ကံကို၊ (နိ ကောပေန္တိ)၊ သီမန္တရိကာယ–၌၊ ဌိတာ ပန–တည်သောရဟန်းတို့သည်ကား၊ ဥဘိန္နမ္ပိ–ခဏ္ဍာသိမ်၌ တည်ကုန်, မဟာသိမ်၌ တည်ကုန်သော နှစ်ပါးစုံသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ (ကမ္မံ–ကို၊) နိ ကောပေန္တိ၊ ဂါမခေတ္တေ–ဂါမခေတ်၌၊ (ထိုရဟန်းတို့၏ တည်နေရာ ဂါမခေတ်၌၊) ဌတွာ–တည်၍၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကရောန္တာနံ ပန–ပြုသော ရဟန်းတို့၏ ကံကိုကား၊ သီမန္တရိကာယ–၌၊ ဌိတာ–ကုန်သော၊ (ဘိက္ခူ–တို့သည်၊) ကောပေန္တိ–ကုန်၏၊ ဟိ–မှန်၊ သီမန္တရိကာ–သည်၊ ဂါမခေတ္တံ–သို့၊ ဘဇတိ–ကပ်ဝင်၏။

စ–ဆက်၊ ဧသော သီမာ နာမ–ဤသိမ်မည်သည်၊ ကေဝလံ–ပိဋ္ဌိပါသာဏစသည်မဖက် သက်သက်၊ ပထဝိတလေယေဝ–မြေအပြင်၌သာ၊ ဗဒ္ဓါ–ဖွဲ့အပ်သည်၊ (သမာနာ–သော်၊) ဗဒ္ဓါ နာမ–ဖွဲ့အပ်သည်မည်သည်၊ နဟောတိ–မဟုတ်သေး၊ အထ ခေါ–ကား၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏေပိ–ကျောက်ဖျာ၌လည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌိဂေဟေပိ–ကျောင်းကုတ်၌လည်းကောင်း၊ လေဏေပိ–လိုဏ်၌လည်းကောင်း၊ ပါသာဒေပိ–ပြာသာဒ်၌လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဘတမတ္ထကေပိ–တောင်ထိပ်၌လည်းကောင်း၊ ဗဒ္ဓါ–ဖွဲ့အပ်သည်၊ (သမာနာ)၊ ဗဒ္ဓါယေဝ–ဖွဲ့အပ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ–ထို ပိဋ္ဌိပါသာဏ စသည်တို့တွင်၊ **ပိဋ္ဌိပါသာဏော**–ကျောက်ဖျာ၌၊ ဗန္ဓန္တေ ဟိ–ဖွဲ့သော

ကုဋ္ဌိဂေဟော။ ။ ကုဋ္ဌိဂေဟောတိ ဘူမိယံ ကတတိဏကုဋ္ဌိယံ၊–ဝိမတိ၊ မြေကြီးပေါ်ဝယ် ဆောက်အပ်သော မြက်သစ်ရွက် စသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ကျောင်းတည်း၊ ပါသာဒဟူသည် အထက်ထပ်၌ နေ၍နေသော (တချို့လည်း အထွတ်တပ်လျက်ပါသော) နှစ်ထပ် သုံးထပ်တိုက် စသည်တည်း။

ရဟန်းတို့သည်၊ ပါသာဏပိဋ္ဌိယံ–ကျောက်ဖျာ၌၊ ရာဇိ–အရေးအသားကို၊ ကောဌေတွာ ဝါ–ဖြတ်တောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒုက္ခလံ–တွင်းငယ်ကို၊ ခဏိတွာ ဝါ–တူး၍သော်လည်းကောင်း၊ နိမိတ္တံ–ကို၊ နဲ ကာတဗ္ဗံ–မပြုထိုက်၊ နိမိတ္တုပဂပါသာဏေ–နိမိတ်လောက်သော ကျောက်တို့ကို၊ ထပေတွာ–ထား၍၊ (ကျောက်ဖျာပေါ်၌ ထား၍၊) နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ။

[ကျောက်ဖျာပေါ်၌ သမုတ်သည့်အတွက် ကမ္မဝါစာ၏ အာဏာသည် ကျောက်ဖျာပေါ်၌သာ တည်လေသလော?ဟု တွေးတောဖွယ် ရှိသောကြောင့် **"ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ"**စသည် မိန့်၊] ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ–၌၊ သီမာ–သည်၊ ပထဝီသန္ဓာရကံ–မြေကိုဆောင်ထားတတ်သော၊ (မြေကို ခံတတ်သော၊) ဥဒကံ–ကို၊ ပရိယဒ္ဓံ–အဆုံးအပိုင်းအခြားကို၊ ကတွာ–၍၊ သြတရတိ–သက်ဆင်း၏၊ နိမိတ္တပါသာဏာ–ကျောက်နိမိတ်တို့သည်၊ ယထာဌာနေ–တည်မြဲတိုင်းသောအရပ်၌၊ နဲ တိဋ္ဌန္တိ–မတည်ကုန်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သမ္ဗန္ဓတော–၌၊ ရာဇိ ဝါ–ကိုသော်လည်း၊ ဥဒ္ဓါပေတဗ္ဗာ–ပေါ်ထင်စေထိုက်၏၊ (ကျောက်တုံးနေရာဝယ် ကျောက်ဖျာပေါ်တွင် အရေးအသားဖြစ်အောင် ထွင်းပါ–ဟူလို၊) စတ္ဂသု–ကုန်သော၊ ကောဏေသု ဝါ–အထောင့်တို့၌သော်လည်း၊ ပါသာဏာ–တို့ကို၊ ဝိဓ္ဓိတဗ္ဗာ–ထွင်းထိုက်ကုန်၏၊ (ကျောက်တို့ကို ထွင်း၍ တွင်းငယ် လုပ်နိုင်သည်၊) အယံ–ဤ အရပ်သည်၊ သီမာပရိစ္ဆေဒေါ– သီမ၏ အပိုင်းအခြားတည်း၊ ဣတိ– သို့၊ ဝတ္တာ– ပြောဆို၍၊

ဝိဓ္ဓိပါသာသနေ၊ယေ၊ နဲ ကာတဗ္ဗံ။ ။ကျောက်ဖျာပေါ်၌ သိမ်သမုတ်သောအခါ ပတ်ပတ်လည်က အရေးအသား အရာပေါ်အောင် ဖြတ်တောက်၍လည်းကောင်း, ဆုံငယ်နှင့် သဏ္ဌာန်တူသော တွင်းငယ်ကို ပြု၍လည်းကောင်း နိမိတ်မလုပ်ကောင်း၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း?၊ ထိုအရေးအသား,ထိုတွင်းငယ်တို့က နိမိတ်ရှစ်ပါးတွင် မပါဝင်သော ကြောင့်တည်း၊ ထိုသို့ မပါဝင်သော်လည်း အချို့က ကျောက်ဖျာပေါ်ဖြစ်၍ ကျောက်နိမိတ်တစ်မျိုးဟု ထင်မှားကာ ပြုလုပ်မည်စိုးသောကြောင့် **"နိမိတ္တံ နဲ ကာတဗ္ဗံ"**ဟု တားမြစ်ရသည်၊ ဥဒုက္ခလသဒ္ဒါသည် ဆုံငယ်ကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဆုံငယ်နှင့် တူသော တွင်းငယ်ကို ယူပါ၊ [ဥဒုက္ခလန္တိ ဥဒုက္ခလာဝါ ဌသဒ်သခုဒ္ဒကာဝါ ဇဋ်၊–ဝိမတိ။]

ဝိမတိ။ ။ နိမိတ္တံ နဲ ကာတဗ္ဗန္တိ တံ ရာဇိ ဝါ ဥဒုက္ခလံ ဝါ နိမိတ္တံ နဲ ကာတဗ္ဗံ၊ ဣဒဉ္စ ယထာဝုတ္တေသု နိမိတ္တေသု အနာဂတတ္တေနဲ နဲ ဝဋ္ဋတိတိ သိဒ္ဓမ္မိ အဲဝိနသကသညာယ ကောစိ မောဟေန နိမိတ္တံ ကရေယျာတိ ဒူရတောပိ ဝိပတ္တိပရိဟာရတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ ဥပရိဘိတ္တိ အကိတ္တေတ္တာတိအာဒီသုပိ သိဒ္ဓမေဝတ္ထံ ပုနပ္ပုနံ ကထနေ ကာရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [ရာဇိ စသည်က နိမိတ်ရှစ်ပါးတွင် မပါဝင်သောကြောင့် မအပ်ကြောင်း ထင်ရှားပြီးဖြစ်သော်လည်း မဟုတ်စီးနိုင်သော အရေးအသား စသည်ဖြစ်၍ တချို့က မသိနားမလည်သဖြင့် နိမိတ်ပြုမည်စိုးသောကြောင့် ဝိပတ္တိဖြစ်မည့်အရေးကို ဝေးစွာရှောင်ဖို့ ရန် ဤစကားကို ဆိုထားသည်၊ နောင်ဝယ် **"နံရံကို နိမိတ်မပြုရ"** စသည်ဆိုရာ၌လည်း ဤအတိုင်း ဝိပတ္တိအရေးကို ဝေးစွာရှောင်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏ဟု မှတ်ပါ။]

အက္ခရာနိ ဝါ–အက္ခရာတို့ကိုမူလည်း၊ ဆိန္နိတဗ္ဗာနိ–ဖြတ်ထိုက်ကုန်၏။(အက္ခရာတို့ကို ရေးထားထိုက်၏။) ကေစိ–အချို့ကုန်သော၊ ဥသူယကာ–ငြူစူတတ်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သိမံ–သိမ်ကို၊ စျာပေသဟမ–မီးရှို့ကုန်အုံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ အဂ္ဂိ–ကို၊ ဒေန္တိ–ပေးကုန်အုံ့၊ ပါသာဏာဝ–ကျောက်တို့သည်သာ၊ စျာယန္တိ–မီးလောင်ကုန်၏၊ သိမာ–သိမ်သည်၊ နု (ဇာယတိ)–မီးမလောင်။

[ပိဋ္ဌိပါသာဏော၏ အကျယ်ကိုပြုပြီး၍ ကုဋိဂေဟော၏ အကျယ်ကို ပြုလိုသောကြောင့် **"ကုဋိဂေဟော"**စသည် မိန့်၊] **ကုဋိဂေဟော**–ကျောင်းကုတ်ခ္ခ်ိလည်း၊ ဗန္ဓန္တေဟိ–တို့သည်၊ ဘိတ္တိ–နံရံကို၊ အကိတ္တေတွာ–၍၊ ဧကဝီသတိယာ–နှစ်ကျိပ်တစ်ပါးသော၊ ဘိက္ခုနံ–တို့၏၊ သြကာသဋ္ဌာနံ–ထိုင်နေလောက်ရာအရပ်ကို၊ အန္တော–အတွင်းခ္ခ်၊ ကရိတ္တာ–ပြု၍၊ ပါသာဏနိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ထပေတ္တာ–၍၊ သိမာ–ကို၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ အန္တောကုဋ္ဌမေဝ–နံရံ၏ အတွင်းသည်သာ၊ သိမာ–သည်၊ ဟောတိ၊ အန္တောကုဋ္ဌေ–နံရံအတွင်းခ္ခ်၊ ဧကဝီသတိယာ–သော၊ ဘိက္ခုနံ–တို့၏၊ သြကာသော–ထိုင်နေလောက်ရာ အရပ်သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပမုခေ–ကျောင်းဦးစမုခ်ခ္ခ်၊ နိမိတ္တပါသာဏော–နိမိတ်ကျောက်တို့ကို၊ ထပေတ္တာ–၍၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ဧဝမ္မိ–ဤသို့သမုတ်အပ်ပါသော်လည်း၊ သစေ နပ္ပဟောတိ–အကယ်၍ မလောက်အုံ့၊ (မဆုံအုံ့၊ ဧဝံသတိ၊) ဗဟိ–ဘေးခ္ခ်၊ (နံရံနှင့် ကျောင်းဦးစမုခ်တို့၏ ဘေးခ္ခ်၊) နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေပိ–တံစက်မြိတ် ရေကျရာအရပ်ခ္ခ်လည်း၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊

ဘိတ္တိ အကိတ္တေတွာ။ ။ ပြခဲ့သော နိမိတ်ရှစ်ပါးတွင် နံရံနိမိတ်မပါသော်လည်း နားမလည်သူတို့က နံရံကို နိမိတ်လုပ်မည် စိုးသောကြောင့် **"ဘတ္တိ အကိတ္တေတွာ"**ဟု ဆိုသည်၊ **"ဘိတ္တိ"**ဟုရာခ္ခ် အုတ်နံရံ,သစ်သားနံရံ စသော အကာကိုသာ ဆိုလို၏၊ အကယ်၍ ကျောက်ခဲကြီးများကို စီထားသောနံရံဖြစ်လျှင် နံရံရှိသောဘက်တိုင်းခ္ခ် နိမိတ်လောက်သော ကျောက်ခဲကို ကျောက်နိမိတ်ပြုကောင်း၏၊ **"ဘိတ္တိ အကိတ္တေတွာ"** ဟု ဆိုသောကြောင့် ထိုကျောက်နံရံကိုကား နိမိတ်မလုပ်ကောင်း၊–ဝိမတိ။

အန္တောကုဋ္ဌမေဝ။ ။ **"နံရံအတွင်းခ္ခ် သိမ်ဖြစ်သည်"**ဟု ဆိုရာဝယ် **"နံရံအတွင်းခ္ခ် ထားအပ်သော ကျောက်နိမိတ်တို့၏ အတွင်းခ္ခ်သာ သိမ်ဖြစ်၏"**ဟု ဆိုလိုသည်၊ ကျောက်တိုင်များကား သိမ်၏အပြင်ဘက်ခ္ခ်သာ ရှိရသည်။

ပမုခေနိမိတ္တပါသာဏော ထပေတ္တာ။ ။ အတွင်းအဆောင်၏ ရှေးရှုအပြင်ဘက်ခ္ခ် ဆင်ဝင်စမုခ်ရှိ၏၊ ထိုဆင်ဝင်စမုခ် အတွင်းခ္ခ်လည်းကောင်း, ထိုစမုခ်၏အပြင်ဘက် ဘေးနှစ်ဖက် နံရံအစွန်ခ္ခ် တည့်တည့်အရပ်ခ္ခ်လည်းကောင်း ကျောက်တိုင်နိမိတ်တို့ကို ထားရသည်၊ သို့မှ လေးထောင့်စပ်စပ် သိမ်ဖြစ်နိုင်မည်၊–(ဝိမတိ)၊ အကယ်၍ အတွင်းဆောင်နှင့် စမုခ်အတွင်းဝယ် နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး နေလောက်လျှင် စမုခ်ဆင်ဝင် လေးဘက်ရှိရာ လေးဌာနအတွင်းခ္ခ်လည်း နိမိတ်ထား၍ သမုတ်နိုင်၏၊ ထိုသိမ်ကား ခန်းမအတွင်းနှင့် စမုခ်အတွင်းခ္ခ်သာ သိမ်ဖြစ်သည်။

ဌပေတွာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ပန–ဆက်၊ ဧဝံ–သို့၊ သမ္မတာယ–သမုတ်အပ်သော်၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသော၊ ကုဋ္ဌိဂေဟံ–သည်၊ သီမဋ္ဌမေဝ–သိဋ္ဌတည်သည်သာ၊ ဟောတိ။

[ကုဋ္ဌိဂေဟေပိ၏ အကျယ်ကို ပြုပြီး၍ လေဏေပိ၏ အကျယ်ကို ပြုလိုသော ကြောင့် **"စတုဘိတ္တိယလေဏေပိ"** စသည်မိန့်။] **စတုဘိတ္တိယလေဏေပိ**–နံရံလေးဖက် ရှိသော လိုဏ်ဌလည်း၊ ဗဟုန္တေ ဟိ–တို့သည်၊ ကုဋ္ဌ–နံရံကို၊ အကိတ္တေတွာ–၍၊ ပါသာဏာဝ–ကျောက်တို့ကိုသာ၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ–နှ၏၊ အန္တော–နံရံ၏အတွင်းဌ၊ သြကာသော–နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး ထိုင်နေလောက်ရာ အရပ်သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပမုခေပိ–လိုဏ်၏ အဦးစမုခ်ဌလည်း၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ဌပေတဗ္ဗာနိ–နှ၏၊ သစေ နပ္ပဟောတိ–အကယ်၍ မလောက်အုံ၊ (အဦးစမုခ်ဌ နိမိတ်ထားသော်လည်း နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး မဆုံအုံ၊) (ဧဝံသတိ)၊ ဗဟိ–လိုဏ်၏ဘေးဌ၊ နိဗ္ဗောဒက ပတနဋ္ဌာနေပိ–ဌလည်း၊ (အမိုး၏ အစွန်ဆုံး ရေကျရာအရပ်ဌလည်း၊) ပါသာဏော–တို့ကို၊ ဌပေတွာ–၍၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ သီမာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ–ဤသို့ သမုတ်အပ်သော်၊ လေဏသ–လိုဏ်၏၊ အန္တော စ–အတွင်းဌလည်းကောင်း၊ ဗဟိ စ–အပြင်ဌလည်းကောင်း၊ (ဘေးဌလည်းကောင်း၊) သီမာ–သည်၊ ဟောတိ၊[အလယ်ဌတည်သော နံရံနှင့်တကွ အတွင်းအပြင်အားလုံး သိမ်ဖြစ်သည်။]

[လေဏေပိ၏ အကျယ် ပြုပြီး၍ ပါသာဒေပိ၏ အကျယ်ကို ပြုလိုသောကြောင့် **"ဥပရိပါသာဒေပိ"** စသည် မိန့်။] **ဥပရိပါသာဒေပိ**–ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်ဌလည်း၊ ဘိတ္တိ–ကို၊ အကိတ္တေတွာ–၍၊ အန္တော–နံရံ၏အတွင်းဌ၊ ပါသာဏော ဌပေတွာ သီမာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ (အန္တော–အတွင်းအရပ်သည်၊) သစေ နပ္ပဟောတိ–အကယ်၍ မလောက်အုံ၊ (အတွင်းအရပ်က နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး မထိုင်လောက်အုံ၊) (ဧဝံသတိ)၊ ပမုခေပိ–ပြာသာဒ်၏ အဦးစမုခ်ဌလည်း၊ ပါသာဏော–တို့ကို၊ ဌပေတွာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ ဧဝံ–သို့၊ သမ္မတာ–သမုတ်အပ်သောသိမ်သည်၊ ဥပရိပါသာဒေယေဝ–ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်ဌသာ၊ ဟောတိ–၏၊ ဟေဋ္ဌာ–အောက်သို့၊ နှ သြတရတိ–မသက်ဆင်း။

သဗ္ဗံ၊ပေ၊ သီမဋ္ဌမေဝ။ ။ ရှေ့သမုတ်နည်းဌ နံရံသည် သိမ်တွင်းမပါ၊ ဤသမုတ်နည်းဌကား နိမိတ်တို့ကို နံရံအပြင်ဘက် (တံစက်ရေကျရာ)အရပ်ဌ ထားသောကြောင့် **"နံရံနှင့်တကွ ကျောင်းကုဋ္ဌတစ်ခုလုံး သိမ်အတွင်းဌ တည်သည်"**ဟု ဆိုသည်။

ဟေဋ္ဌာ နှ သြတရတိ။ ။ နံရံလေးဘက်၏ အတွင်းဌ ကျောက်နိမိတ်များထားလျှင် ထိုနိမိတ်တို့၏ အတွင်းကျသော အောက်ထပ်ဝယ် သက်စရာမရှိဘဲ ဟာလာဖြစ်နေသောကြောင့် အောက်သို့မသက်ဟု ဆိုသည်၊ [ဟေဋ္ဌာ နှ သြတရတိတိ ဘိတ္တိတော သြရံ နိမိတ္တာနိ ဌပေတွာ ကိတ္တိတတ္တာ ဟေဋ္ဌာ အာကာသပဒေသဲ နှ သြတရတိ၊–ဒီကာ။]

ပန–ဆက်၊ ဗဟူသု–များစွာကုန်သော၊ ထမ္ဘေသု–တိုင်တို့၌၊ (တိုင်တို့၏ အပေါ်၌၊) တုလာနံ–ထုပ်,လျှောက်တို့၏၊ ဥပရိ–အထက်၌၊ ကတပါသာဒသ–ပြုအပ်သော ပြာသာဒ်၏၊ ဟေဋ္ဌိမတလေ–အောက်အပြင်၌၊ ကုဋ္ဌော–နံရံသည်၊ (ဋ္ဌိတောဿ စပ်၊) ယထာ–အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ထောင်အပ်သော်၊ နိမိတ္တာနံ–တို့၏၊ အန္တော–အတွင်း၌၊ ဟောတိ–၏၊ ဧဝံ–ဤသို့ နိမိတ်တို့၏အတွင်း၌ ဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဥဒ္ဓဟိတ္တာ–ထ၍၊ ဝါ–ထောင်၍၊ တုလာရက္ခေဟိ–ထုပ်,လျှောက် သစ်သားတို့နှင့်၊ ဧကသမ္ဗန္ဓေါ–တစ်စပ်တည်း စပ်နေသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဋ္ဌိတော–တည်သည်၊ သစေ (ဟောတိ)–အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဟေဋ္ဌာပိ–အောက်သို့လည်း၊ သြတရတိ–သက်ဆင်း၏။

ပန–ဆက်၊ ဧကထမ္ဘပါသာဒသ–တိုင်တစ်တိုင်တည်းဖြင့် တည်အပ်သော ပြာသာဒ်၏၊ (သစ်သားတိုင်ဖြင့် ဖြစ်စေ, အုတ်တိုင်ဖြင့် ဖြစ်စေ, တိုင်ကြီးတစ်တိုင်တည်းဖြင့် ဆောက်လုပ်အပ်သော ပြာသာဒ်၏၊) ဥပရိမတလေ–အထက်အပြင်၌၊ ဗဟူ–သော၊ သီမာ–သည်၊ (သြတရတိ–၌ စပ်၊) ထမ္ဘမတ္ထကေ–တိုင်ကြီးထိပ်၌၊ ဧကဝီသတိယာ–သော၊ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ သြကာသော–ထိုင်နေလောက်ရာ အရပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ–အကယ်၍ ရှိအုံ့၊ (ဧဝံသတိ၊) ဟေဋ္ဌာ–အောက်သို့၊ သြတရတိ–၏၊ ပါသာဒဘိတ္တိတော–ပြာသာဒ်၏ နံရံမှ၊ နိဂ္ဂတေသု–ထွက်ကုန်သော၊ နိယျူဟကာဒီသု– ဆင်စွယ်ကောက်ငယ် အစရှိသည်တို့၌၊ ပါသာဏော– တို့ကို၊

ဟေဋ္ဌိမတလေ ကုဋ္ဌော။ ။ ဝိမတိ၌ **"ဋ္ဌိတကုဋ္ဌော"**ဟု ရှိ၏၊ **"ကုဋ္ဌော"**အရ အရပ်လေးမျက်နှာ၌တည်သော နံရံတည်း၊ အရပ်သုံးမျက်နှာသာ နံရံရှိလျှင် တစ်မျက်နှာ အတွက် သိမ်မသက်နိုင်။

ဟေဋ္ဌာပိ သြတရတိ။ ။ သစေ ဟေဋ္ဌာ အန္တော ဘိတ္တိယံ ဧကဝီသတိ ဘိက္ခူနံ သြကာသော ဟောတိ၊ သြတရတိ=အောက်ထပ်၌ရှိသော နံရံအတွင်း၌ နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး ဆုံလျှင် အောက်ထပ်သို့လည်း သက်၏၊ သြတရဏမာနာ စ (သက်ပြန်သော်လည်း) ဥပရိသီမပွမာဏေန နဿ သြတရတိ = အထက်ထပ်၌ သိမ်ပမာဏ ရှိသည့်အတိုင်း အောက်ထပ်သို့ သက်သည်မဟုတ်၊ သမန္တာ ဘိတ္တိပွမာဏေန သြတရတိ=အောက်ထပ်ဝယ် ပတ်ဝန်းကျင်၌ရှိသော နံရံပမာဏ ရှိသလောက်သာ သက်သည်၊–ဋီကာ။

နိယျူဟကာဒီသု။ ။ နိယျူဟော နာဂဒန္တကေ (အဘိဓာန်–**၈၆၂**)၊ ဆင်စွယ်ကောက်သည် နံရံ၏အတွင်းဘက်၌ ထွက်သော် ဆင်စွယ်ကောက်မဟုတ်, အပြင်ထွက်သော ကောက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် **"ပါသာဒဘိတ္တိ အန္တော သိမာယံ ဟောတိ"** ဟု ဆိုသည်၊ အကယ်၍ နံရံအတွင်းဘက် ထွက်သော ကောက်၌ ကျောက်တုံးကို ချိတ်ဆွဲထားလျှင် နံရံသည် သိမ်၏ ပြင်ဘက်၌ တည်ရလိမ့်မည်။

ဝိမတိ။ ။ ဆင်စွယ်ကောက်သည် နိမိတ်၏ ဆွဲချိတ်ရာဖြစ်သောကြောင့် သိမ်သမုတ်ပြီးသောအခါ သိမ်အတွင်း၌တည်၏ဟု ဝိမတိဆို၏၊ ဥပမာ–သိမ်တွင်း၌ ပေါက်နေသော သစ်ပင်သည် သိမ့်အပြင်သို့ ကောက်၍ထွက်နေသော်လည်း သိမ္ဗဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ဌပေတွာ–ထား၍၊ (ချိတ်ဆွဲထား၍၊) သီမံ–ကို၊ သစေ ဗန္ဓန္တိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါသာဒဘိတ္တိ–ပြာသာဒ်၏နံရံသည်၊ အန္တောသီမာယံ–၌၊ ဟောတိ၊ ပန–ဆက်၊ အသာ–ထိုသီမ၏၊ ဟေဋ္ဌာ–သို့၊ သြတရဏာနောတရဏံ–သက်ခြင်း,မသက်ခြင်းကို၊ ဝုတ္တနယေနေဝ–ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏။

ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ–ပြာသာဒ်၏အောက်၌၊ ကိတ္တေန္တေဟိပိ–တို့သည်လည်း၊ ဘိတ္တိ စ–နံရံကိုလည်းကောင်း၊ ရုက္ခထမ္ဘာ စ–သစ်သာ.တိုင်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နု ကိတ္တေတဗ္ဗာ–ကုန်၊ ပန–အနွယကား၊ ဘိတ္တိလဂ္ဂေ–နံရံ၌ငြိကပ်နေကုန်သော၊ ပါသာဏတ္တမ္ဘေ–ကျောက်တိုင်တို့ကို၊ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ–သို့၊ ကိတ္တိတာ–ပြောပြအပ်သော နိမိတ်ရှိသော၊ သီမာ–သည်၊ ဟေဋ္ဌာ–၌၊ ပါသာဒဿ–၏၊ ပရိယန္တထမ္ဘာနံ–အစွန်ဖြစ်သော တိုင်တို့၏၊ အန္တောယေဝ–၌သာ၊ ဟောတိ၊ ပန–ဆက်၊ ပါသာဒဿ–ပြာသာဒ်၏၊ ဟေဋ္ဌာ–အောက်၌၊ ကုဋ္ဌော–နံရံသည်၊ ဥပရိ မတလေန–အထက် အပြင်နှင့်၊ သမ္မဋ္ဌော–ဆက်စပ်သည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊

သြတရဏာနောတရဏံ။ ။အထက်ထပ် သိမ်ပမာဏ၏ အတွင်းကျသော အောက်အထပ်ဝယ် နံရံလေးဘက်သည် (ထုပ်,လျှောက်)အားဖြင့် အထက်ထပ်နှင့် တစ်စပ်တည်း ဆက်စပ်နေသည်ပြင် နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး နေထိုင်လောက်မူ အောက်ထပ်သို့ သက်ပုံ, ထိုသို့ အင်္ဂါမစုံလျှင် အောက်ထပ်သို့ မသက်ပုံကို ဆိုပြီးအတိုင်း သိပါ။

ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ။ ။ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်၌ နိမိတ်ထား၍ သမုတ်ပုံကို ပြပြီး၍ အောက်ထပ်၌ နိမိတ်ထား၍ သမုတ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် **"ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ"** စသည် မိန့်၊ **"ဘိတ္တိလဂ္ဂေ ပါသာဏထမ္ဘေ"**ဟူသည် နံရံကိုကပ်၍ အတွင်းဘက်ကစိုက်ထားအပ်သော ကျောက်တိုင်များတည်း၊ အောက်မြေကြီးမစိုက်ဘဲ နံရံချိတ်ထားသော တိုင်များကိုလည်း **"ဘိတ္တိလဂ္ဂေ ပန ပါသာဏထမ္ဘေ"**ဟု ဆိုနိုင်၏။

ပရိယန္တထမ္ဘာနံ အန္တောယေဝ။ ။နိမိတ်အပြင်၌ အစွန်ဆုံးကျသော ပတ်ပတ်လည် တိုင်များကို **"ပရိယန္တထမ္ဘ"**ဟု ဆိုသည်၊ ကျောင်းကြီးများ၌ အစွန်ဆုံးတိုင်များ၏ အတွင်း၌လည်း တိုင်အများ ရှိကြသေး၏၊ ထို့ကြောင့် **"ပရိယန္တထမ္ဘ"**ဟု ဒိသေသန ပြုသည်။

ဝိမတိ။ ။အတွင်းတိုင် အပြင်တိုင်တို့ဖြင့် ဆောက်တည်ထားအပ်သော ပြာသာဒ်ဝယ် အပြင်တိုင်များ၏အတွင်း၌ နိမိတ်ထား၍ သမုတ်ရာ၌ ထိုသိမ်၏ အတွင်းကျသော တိုင်များဖြင့် ဆက်သွယ်ထားအပ်သော အထက်ထပ်သည် သိမ်၌တည်၏ဟု ဆိုရာ၌ ငြင်းချက်မရှိပါ၊ သိမ်တွင်းတိုင်, သိမ်ပြင်တိုင်တို့ဖြင့် အညီအမျှ ဆောက်ထားအပ်သော အထက်ထပ်သည် အဘယ်သို့နည်း?ဟု မေးရာ၌ **"အထက်ထပ် တစ်ဝက်သာ သိမ်ဖြစ်၏"**ဟု ကေစိဆရာတို့ ဆို၏၊ အပရေဆရာတို့ကား**"အားလုံး ဂါမသိမ်သာ"**ဟု ဆို၏၊ အညေဆရာတို့ကား **"အားလုံး ဗဒ္ဓသိမ် ဖြစ်၏"**ဟု ဆို၏၊ ဤသို့ အဆိုကွဲပြားသဖြင့် ယုံမှားစရာဖြစ်သော အရာဝယ် ယုံမှားဖွယ်မရှိသော အရပ်၌သာ တည်၍ကံပြုပါ၊ သို့မဟုတ် ဆုံးဖြတ်ဖို့ရန် အကြောင်းကို ရှာ၍ ထို အဆုံးအဖြတ်အားလျော်စွာ ကံပြုပါဟု ဆိုသည်။

ပါသာဒမ္ပိ–ပြာသာဒ်အထက်သို့လည်း၊ အဘိရုဟတိ–တက်ရောက်၏၊ ပါသာဒသ–၏၊ ဗဟိ–၌၊ နိဗ္ဗောဒကပတနဋ္ဌာနေ–၌၊ နိမိတ္တာနိ သစေ ကရောန္တိ–နှင့်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗော–သော၊ ပါသာဒေါ–ပြာသာဒ်သည်၊ သီမဋ္ဌော–သိမ်၌တည်သည်၊ ဟောတိ။

[ဥပရိပါသာဒေ၏ အကျယ်ကို ပြုပြီး၍ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ၏ အကျယ်ကို ပြုလိုသောကြောင့် ပဗ္ဗတမတ္ထကေ စသည်မိန့်၊] **ပဗ္ဗတမတ္ထကေ**–တောင်ထိပ်၌၊ ဘလံ–တောင်အပြင်သည်၊ ဧကဝိသတိယာ–သော၊ ဘိက္ခုနှုန်–တို့၏၊ သြကာသာရဟံ–တည်နေခြင်းကို ထိုက်သည်၊ (တည်နေလောက်သည်၊) ဟောတိ–၏၊ တတ္ထ–ထို တောင်အပြင်၌၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ ဝိယ–ကျောက်ဖျာ၌ကဲ့သို့၊ သိမံ–ကို၊ ဗန္ဓိတ္တိ–ဖွဲ့ကုန်အံ့၊ ဟေဋ္ဌာပဗ္ဗတေပိ–တောင်၏အောက်၌လည်း၊ တေနေဝ ပရိစ္ဆေဒေန–ထိုအထက်၏ အပိုင်းအခြားဖြင့်ပင်၊ သီမာ–သည်၊ သြတရတိ–သက်ဆင်း၏။

တာလမူလကပဗ္ဗတေပိ–ထန်းမြစ်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၌လည်း၊ ဥပရိ–အပေါ်၌၊ သီမာ–သည်၊ ဗဒ္ဓါ–ဖွဲ့အပ်သည်(သမာနာ)၊ ဟေဋ္ဌာ–သို့၊ သြတရတေဝ–သည်သာ၊ ပန–ဆက်၊ ယော–အကြင်တောင်သည်၊ ဝိတာနသဏ္ဌာနော–ဗီတာန်မျက်နှာကြက်သဏ္ဌာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဥပရိ–၌၊ ဧကဝိသတိယာ–သော၊ ဘိက္ခုနှုန်–တို့၏၊ သြကာသော–တည်ရာအရပ်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဟေဋ္ဌာ–၌၊ နတ္ထိ၊ တသ–ထိုဗီတာန် မျက်နှာကြက်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၏၊ ဥပရိ–၌၊ ဗဒ္ဓါ–အပ်သော၊ သီမာ–သည်၊ ဟေဋ္ဌာ–သို့၊ နှ သြတရတိ၊ ဧဝံ–ဤသို့လျှင်၊ မုဒိင်သဏ္ဌာနော ဝါ–မုရိုးစည်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်သည်မူလည်း၊ ဟောတု–ဖြစ်စေ၊

တာလမူလကပဗ္ဗတေ။ ။ ဝိမတိ၌ [**"တာလဂ္ဂန္ဓမူလပဗ္ဗတေ"**ဟု ရှိ၏၊] ထန်းပင်စိုက်သောအခါ ထို ထန်းပင်ဖြစ်မည့်(ထန်းစေ့မှထွက်သော)အမြစ်ကို**"တာလမူလ"**ဟု ခေါ်၏၊ ထိုထန်းမြစ်သည် စား၍ ဖြစ်လောက်သောအခါ အရင်း၌တုတ်၍ အဖျားတိုင်အောင် တဖြည်းဖြည်း သေးသွား၏၊ ထိုထန်းမြစ်နှင့်တူသော တောင်လည်း အောက်ခြေ၌ တုတ်၍ အထက်၌ ကျဉ်းရကား အထက်၌ သမုတ်အပ်သော သိမ်သည် အောက်သို့ သက်၏။

ဝိတာနသဏ္ဌာနော။ ။**"ဗီတာန်မျက်နှာကြက်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်"**ဟူသည် မှိုကဲ့သို့ အပေါ်၌ ဝဲနေသော, အောက်၌ကား မှိုခြေထောက်ကဲ့သို့ သေးသော တောင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် **"ဟောဋ္ဌာ နှ သြတရတိ"**ဟု ဆိုသည်း [**"ဝိတာနသဏ္ဌာနောတိ–အဟိဆ္ဆတ္တက သဏ္ဌာနော"**ဟု ဝိမတိ၌ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်၏။]

မုဒိင်သဏ္ဌာနော။ ။ အောက်ပိုင်း သေး၍ အထက်ပိုင်း၌ ပြန့်ကျယ်သော တောင်ကို **"မုဒိင်သဏ္ဌာန"**ဟု ခေါ်၏၊ အောက်ပိုင်း၌ သိမ်ပမာဏမရှိလျှင် အောက်သို့ မသက်၊ ရှိလျှင်ကား အောက်သို့ သက်ပါ၏၊ [မုဒိင်သဏ္ဌာနောကို **"ဟောဋ္ဌာ ဝါ"**နှင့် အဓိပ္ပာယ်တွဲစပ်ပါ။]

ပဏာဝသဏ္ဌာနော ဝါ–ထက်စည်သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်သည်မူလည်း၊ (ဟောတု)၊ ယသ–အကြင်တောင်၏၊ ဟေဋ္ဌာ ဝါ–အောက်ခံသော်လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈေ ဝါ–အလယ်ခံသော်လည်းကောင်း၊ သီမပွမာဏံ-သီမ၏ပမာဏသည်၊ နတ္ထိ-အံ့၊ တသ–ထိုတောင်၏၊ ဥပရိ–ခံ၊ ဗဒ္ဓါ–သော၊ သီမာ–သည်၊ ဟေဋ္ဌာ–သို့၊ နေဝ သြတရတိ။

ပန–ဆက်၊ ယသ–အကြင်တောင်၏၊ ဒွေ–နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ ကူဋ္ဌာနိ–အထွတ်တို့သည်၊ အာသန္နေ–အနီးခံ၊ ဌိတာနိ–တည်ကုန်၏၊ ဧကသပိ–တစ်ခုသော တောင်ထွတ်၏လည်း၊ ဥပရိ–ခံ၊ သီမပွမာဏံ–သည်၊ နပွဟောတိ–မလောက်၊ တသ–ထိုတောင်၏၊ ကူဋ္ဌန္တရံ–အထွတ်နှစ်ခုတို့၏ အကြားကို၊ ဝါ–ခံ၊ စိနိတ္တာ ဝါ–စီ၍သော်လည်းကောင်း၊(အုတ်ကျောက် စသည်တို့ကို စီ၍သော်လည်းကောင်း၊) ပူရေတ္တာ ဝါ–ပြည့်စေ၍သော်လည်းကောင်း၊ (ခဲ, မြေတို့ကို ပြည့်စေ၍သော်လည်း ကောင်း၊) ဧကာဗဒ္ဓံ–တစ်စပ်တည်း စပ်သည်ကို၊ ကတ္တာ–ပြုပြီး၍၊ ဝါ–မှ၊ ဥပရိ–ခံ၊ သီမာ–ကို၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ။

ဧကော–တစ်မျိုးသော၊ သပွဖဏသဒိသော–မြွေ၏ပါးပျဉ်းနှင့်တူသော၊ ပဗ္ဗတော–သည်၊(ဟောတိ–ရှိ၏၊) တသ–ထိုတောင်၏၊ ဥပရိ–ခံ၊ သီမပွမာဏသ–၏၊ အတ္ထိတာယ–ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သီမံ–ကို၊ ဗန္ဓန္တိ–ကုန်အံ့၊ တသ–ထို မြွေပါးပျဉ်းသဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၏၊ ဟေဋ္ဌာ–ခံ၊ အာကာသပဗ္ဗာရံ–လွင်ပြင် တောင်ဝှမ်းသည်၊ စေ ဟောတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာ–သည်၊ နေ သြတရတိ၊ ပန–ဆက်၊ အသ–ထို အာကာသပဗ္ဗာရ၏၊ ဝေမဇ္ဈေ–အလယ်ခံ၊ သီမပွမာဏော–သော၊ သုသိရပါသာဏော–အခေါင်းရှိသော ကျောက်တုံးကြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ–အကယ်၍ ရှိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သြတရတိ–၏၊ သော စ ပါသာဏော–ထိုအခေါင်း ရှိသော ကျောက်တုံးကြီးသည်လည်း၊ သီမဋ္ဌောယေव–သီမ်ခံတည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ အသ–ထိုမြွေပါးပျဉ်းနှင့်တူသော တောင်လက်မောင်း၏၊ ဟေဋ္ဌာ–ခံ၊

ပဏာဝသဏ္ဌာနော။ ။ ခါးသေးခြင်း အထက်အောက် ပြန့်ကျယ်သော တောင်ကို **"ပဏာဝသဏ္ဌာန"**ခေါ်၏၊ ခါးအရုပ်ခံ သီမ်ပမာဏ မရှိလျှင် အောက်သို့ မသက်နိုင်၊ [ခါးသေးသော်လည်း သီမ်ပမာဏ ရှိလျှင် အောက်သို့ သက်နိုင်၏၊ ပဏာဝသဏ္ဌာနော ကို **"မဇ္ဈေ ဝါ"**နှင့် အဓိပ္ပာယ် တွဲစပ်ပါ။]

သပွဖဏသဒိသော။ ။ မြွေ၏ပါးပျဉ်းသည် မြွေ၏ရှေ့သို့ အတော်ရှည်စွာ ထွက်နေသကဲ့သို့ တောင်၏အပြင်သို့ အတော်ရှည်စွာ ထွက်နေသော တောင်လက်မောင်း ကို **"သပွဖဏသဒိသ"**ဟု ဆို၏၊ အုတ် စသည်ဖြင့် စီထားအပ်သော အကာမရှိဘဲ ဟာလာဟင်းလင်းဖြစ်သော တောင်ဝှမ်းကို**"အာကာသပဗ္ဗာ"**ဟု ခေါ်သည်။

သစေ ပနသာပေ၊ သီမဋ္ဌောယေဝ။ ။ ထိုသပွဖဏသဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်လက်မောင်း၏အောက်ဝယ် အလယ်ခေါင်ခံ သီမ်ပမာဏရှိသော(အခေါင်းပါသော) ကျောက်တုံး ရှိအံ့၊ ထိုကျောက်တုံးလည်း မြေကြီးထိအောင် တည်နေအံ့၊ ထိုကျောက်တုံးအတွက် သီမ်သည် ပထဝီသန္ဓာရက ရေတိုင်အောင် အောက်သို့သက်၏၊ ကျောက်တုံးကိုကား တောင်မဟုတ်သောကြောင့် **"သီမဋ္ဌကျောက်"**ဟု ဆိုရသည်။

လေဏသ–လိုဏ်၏၊ (တမင်တူးအပ်သော လိုဏ်၏၊) ကုဋ္ဌော–နံရံသည်၊ အဂ္ဂ ကောဋ္ဌ–အဖျားအစွန်ကို၊ (တောင်လက်မောင်း၏ အဖျားအစွန်ကို၊) အာဟစ္စ–ထိခိုက်၍၊ အထာပိ တိဋ္ဌတိ–အကယ်၍မူလည်းတည်အုံ့၊ (ဧဝံသတိပိ–သော်လည်း၊) သြတရတိ၊ ဟေဋ္ဌာ စ–ဌ်လည်းကောင်း၊ ဥပရိ စ–ဌ်လည်းကောင်း၊ သီမာယေव–သည်သာ၊ ဟောတိ။

ပန–ဆက်၊ ဟေဋ္ဌာ–အောက်ဌ်၊ (သပ္ပဖဏသဏ္ဌာန တောင်၏အောက်ဌ်၊) ဥပရိမဿ–အထက်ဌ်ဖြစ်သော၊ သီမာပရိစ္ဆေဒဿ–သိမ်အပိုင်းအခြား၏၊ ပါရတော–ထိုမှာဘက်ဌ်၊ ဝါ–ထိုမှာဘက်ဖြစ်သော၊ အန္တော–အတွင်းဌ်၊ လေဏံ–လိုဏ်သည်၊ သစေ ဟောတိ–အကယ်၍ရှိအုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဗဟိ–ပြင်ဘက်ဌ်၊ (တောင်၏ပြင်ဘက်ဌ်၊) သီမာ–သည်၊ နု သြတရတိ၊ ဥပရိမဿ–အထက်ဌ်ဖြစ်သော၊ သီမာ ပရိစ္ဆေဒဿ–၏၊ သြရတော–ဤမှာဘက်ဌ်၊ ဝါ–ဤမှာဘက်ဖြစ်သော၊ ဗဟိ–ပြင်ဘက်ဌ်၊ လေဏံ–သည်၊ အထာပိ ဟောတိ–အကယ်၍မူလည်းရှိအုံ့၊ (ဧဝံသတိပိ–သော်လည်း၊) အန္တော–ဌ်၊ သီမာ–သည်၊ နု သြတရတိ၊ ဥပရိ–ဌ်၊ သီမာယ–၏၊

အထာပိဿ၊ပေ၊ သီမာယေဝ။ ။ထို သပ္ပဖဏသဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်၏ အောက်ဝယ် လိုဏ်(ဂု)ရှိ၏၊ ထိုလိုဏ်ကို အပြင်ဘက် နံရံထောင်သောအခါ သပ္ပဖဏ၏ အဖျားအစွန်တိုင်အောင် နံရံတက်ထား၏၊ ထို့ကြောင့် အောက်သို့ သိမ်သက်၏၊ ဧဝဖြင့် အောက်ထပ် သိမ်မဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်သည်။

သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ။ ။ဤ **"သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ"** မှစ၍ **"သီမာ ဥပရိယေဝ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ နု သြတရတိ"**တိုင်အောင် သပ္ပဖဏသဒိသတောင်ပေါ်ဝယ် သမုတ်အပ်သော သိမ်၏အောက်သို့ သက်ပုံ–မသက်ပုံကို နည်းငါးမျိုးဖြင့် ပြသည်၊ ထိုငါးမျိုးကား–(၁) သစေ ပန ဟေဋ္ဌာ,(၂) အထာပိ ဥပရိမဿ,(၃) အထာပိ ဥပရိသီမာယ, (၄) ယဒိ-ပန လေဏံ,(၅) အထ လေဏံ၊ ဤသို့ စသည်ထားသော ဝါကျငါးမျိုးဖြင့် ပြအပ်သော သိမ်များတည်း၊–ဝိမတိ။

(၁) **သစေ ပန ၊ပေ၊ နု သြတရတိ။** ။သပ္ပဖဏတောင်လက်မောင်းပေါ်ဌ် သမုတ်အပ်သော သိမ်အပိုင်းအခြား၏အောက်ဌ် ဟာလာဟင်းလင်း လွင်ပြင်သာရှိ၏၊ ထို လွင်ပြင်၏ ထိုမှာဘက်(တောင်ခြေ)ဖြစ်သော အတွင်းဝယ် လိုဏ်ရှိအုံ့၊ ထိုလိုဏ်သည် အထက်ပေါ်က သိမ်၏အပိုင်းအခြားနှင့် မတည့်ဘဲ အတွင်းဘက် ရောက်နေသော ကြောင့် ဗဟိသီမာ နု သြတရတိ သိမ်၏ပြင်ဘက် ဟာလာဟင်းလင်း အရပ်ဌ် သိမ်မသက်နိုင်။

(၂) **အထာပိ ၊ပေ၊ နု သြတရတိ။** ။အထက်သိမ်အပိုင်းအခြား၏ ဤဘက်ဟု ဆိုအပ်သော အပြင်ဘက်လိုဏ် ရှိ၏၊ [ဤလိုဏ်ကား တောင်ခေါင်းမဟုတ်, တမင်ပြုလုပ်အပ်သောလိုဏ်တည်း၊] ထိုလိုဏ်သည် အထက်သီမာပရိစ္ဆေဒ၏ အပြင်ရောက်နေရကား အန္တောသီမာ နု သြတရတိ–လိုဏ်၏ အတွင်းဘက်ကျသော အထက်သိမ်နှင့် တည့်နေသော အရပ်ဝယ် (ဟာလာဖြစ်သောကြောင့်) သိမ်မသက်နိုင်။

ပရိစ္ဆေဒေါ–အပိုင်းအခြားသည်၊ ခုဒ္ဒကော–ငယ်သည်၊ ဟေဋ္ဌာ–အောက်၌၊ လေဏံ–သည်၊ မဟန္တံ–ကျယ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) သီမာပရိစ္ဆေဒံ–ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ–လွန်၍၊ ဌိတံ–တည်သည်၊ အထာပိ(ဟောတိ)–အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်အုံ့၊ (ဧဝံသတိပိ–သော်လည်း၊) သီမာ–သည်၊ ဥပရိယေဝ–၌သာ၊ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ–သို့၊ နဿတိ။

ပန–သို့မဟုတ်၊ လေဏံ–သည်၊ ခုဒ္ဒကံ–သည်၊ သဗ္ဗပစ္ဆိမသီမာပရိမာဏံ–အလုံးစုံတို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်သော သီမ၏အတိုင်းအရည်ရှိသည်၊ (ဟောတိ–အုံ့၊) ဥပရိ–၌၊ သီမာ–သည်၊ မဟတီ–ကျယ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တံ–ထိုငယ်သောလိုဏ်ကို၊ အဠောတ္ထရိတ္တာ–လွမ်းမိုး၍၊ ဌိတာ–တည်သည်၊ အထာပိ(ဟောတိ)–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာ–သည်၊ သြတရတိ၊ လေဏံ–သည်၊ အတိခုဒ္ဒကံ–အလွန်ငယ်သည်၊ သီမပတ္တမာဏံ–သိမ်၏ပမာဏရှိသည်၊ အထ နု ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာ–သည်၊ ဥပရိယေဝ–၌သာ၊ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာ–သို့၊ နု သြတရတိ၊ တတော–ထိုသပ္ပဖဏသဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်လက်မောင်းမှ၊ ဥပနုံ–ထက်ဝက်သည်၊ ဘိဇ္ဇိတ္တာ–ကွဲ၍၊ သစေ ပတတိ–အကယ်၍ ကျအုံ့၊ သီမပတ္တမာဏံ–သိမ်ပမာဏရှိသည်၊ စေပိ ဟောတိ–အကယ်၍ပင်ဖြစ်စေဦးတော့၊ (ဧဝံသတိပိ–သော်လည်း၊) ဗဟိ–အပြင်ဘက်၌၊ ပတိတံ–ကျသောအပိုင်းသည်၊ အသီမာ–သိမ်မဟုတ်တော့၊ အပတိတံ ပန–မကျသော အပိုင်းသည်ကား၊ သီမပတ္တမာဏံ–သည်၊ ယဒိ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာ–သည်၊ ဟောတိယေဝ–ဖြစ်မြဲဖြစ်သည်သာ၊ [ဤတွင် သပ္ပဖဏသဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်လက်မောင်းနှင့် စပ်၍ ပြီးပြီ။]

---

(၃) **အထာပိ ဥပရိ၊ပေ၊ နု သြတရတိ။** ။ သပ္ပဖဏတောင်လက်မောင်းပေါ်၌ သမုတ်အပ်သောသိမ်က ကျဉ်း၍ အောက်တည့်တည့်၌ရှိသော လိုဏ်က (ထိုအထက်သိမ် အပိုင်းအခြားကို လွန်အောင်) ကျယ်နေပြန်လျှင်လည်း သိမ်သက်ဖို့ရန် လေးမျက်နှာလုံးပြည့်စုံအောင် မရနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်စေ, သုံးမျက်နှာ, နှစ်မျက်နှာ မရနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်စေ, လုံးလုံး မရနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်စေ အောက်သို့ သိမ်မသက်နိုင်။

(၄) **ယဒိ ပန လေဏံ၊ပေ၊ သြတရတိ။** ။အောက်၌ အထက်သိမ် အပိုင်းအခြားနှင့် တည့်နေသော လိုဏ်သည် ငယ်နေအုံ့၊ (**"ငယ်"**ဆိုသော်လည်း နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး ထိုင်လောက်သေးအုံ့၊) အောက်၌ သက်ဖို့ရန် နေရာရှိသောကြောင့် အောက်သို့ သက်နိုင်သည်။

(၅) **အထ လေဏံ၊ပေ၊ နု သြတရတိ။** ။ လိုဏ်သည် နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး ထိုင်လောက်ရုံမျှ မရှိအောင် ကျဉ်းနေလျှင် သိမ်သည် အထက်ပေါ်၌သာ တည်၏၊ အောက်သို့ မသက်နိုင်၊ [**"မြေကြီးနှင့် သပ္ပဖဏ တောင်လက်မောင်း၏ အကြားဝယ် အလယ်က ကျဉ်းနေသောကြောင့် သိမ်သည် မြေကြီးသို့ မသက်"**ဟူသော စကားသည် **"ပဏာဝ သဏ္ဌာန်ရှိသော တောင်ဝယ် အလယ်က ကျဉ်းနေ၍ အောက်သို့ သိမ်မသက်နိုင်"** ဟူသော စကားနှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

ခဏ္ဍာသိမာ–ခဏ္ဍာသိမ်သည်၊ နိစဝတ္ထုကာ–နိမ့်သော အကြည်ရှိသည်၊ (တည်နေရာမြေကို **"အကြည်"**ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုမြေက နိမ့်နေသည်၊) ဟောတိ–အံ့၊ တံ–ထိုနိမ့်သော အကြည်ကို၊ ပူရေတွာ–ပြည့်စေ၍၊(ဖို့၍၊) ဥစ္စဝတ္ထုကံ–မြင့်သော အကြည်ရှိသည်ကို၊ ကရောန္တိ–ကုန်အံ့၊ သိမာယေဝ–သိမ်ပင်တည်း၊ [သိမ်သမုတ်ရာမြေက နိမ့်နေသောကြောင့် အုတ်ခုံစသည် လုပ်ခြင်းကို **"ဥစ္စဝတ္ထုကံ"**ဟု ဆိုသည်၊] သိမာယ–၌၊ ဂေဟံ–ကျောင်းဆောင်ကို၊ ကရောန္တိ–နိုင်အံ့၊ (ဂေဟံ–သည်၊) သိမဋ္ဌကမေဝ–သိမ်ဋ္ဌတည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ သိမာယ–၌၊ ပေါက္ခရဏီ–ရေကန်ကို၊ ခဏန္တိ–တူးကုန်အံ့၊ (ပေါက္ခရဏီ–သည်၊) သိမာယေဝ–ပင်တည်း၊ သြဃော–ရေအယဉ်သည်၊ သိမာမဏ္ဍလံ–သိမ်အဝန်းကို၊ သြတ္ထရိတွာ–လွှမ်း၍၊ ဂစ္ဆတိ–သွားအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သိမာမာဠကေ–သိမ်ဝန်း၌၊ အဋ္ဌ–ငြမ်းကို၊ ဗန္ဓိတွာ–ဖွဲ့၍၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကာတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏။

သိမာယ–၏၊ ဟေဋ္ဌာ–၌၊ ဥမဂ်နဒီ–ဥမင်မြစ်သည်၊ ဟောတိ–ရှိအံ့၊ ဣဒ္ဓိမာ–တန်ခိုးရှိသော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ တတ္ထ–ထိုဥမင်မြစ်၌၊ နိသီဒတိ–ထိုင်နေအံ့၊ သာနဒီ–ထို ဥမင်မြစ်သည်၊ ပဌမံ–ရှေးဦးစွာ၊ (သိမ်မသမုတ်မီ ရှေးဦးစွာ၊) ဂတာ–စီးသွားသည်၊ သစေ(ဟောတိ)၊ သိမာ–သည်၊ ပစ္ဆာ–နောက်မှ၊ ဗဒ္ဓါ–ဖွဲ့အပ်သည်၊ (သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ကမ္မံ–ကို၊ နေ ကောပေတိ–မပျက်စေ၊ [ဥမင်မြစ်က သိမ်တွင်း မပါသောကြောင့် ထို၌ ထိုင်နေသော ဣဒ္ဓိမာဘိက္ခုသည် ကံကို မဖျက်နိုင်ပါ။] ပဌမံ–ရှေးဦးစွာ၊ (ဥမင်မြစ် **မစီးမီ ရှေးဦးစွာ**၊) သိမာ–သည်၊ ဗဒ္ဓါ–ဖွဲ့အပ်သည်၊ အထ(ဟောတိ)–အံ့၊ ပစ္ဆာ–မှ၊ **နဒီ–ဥမင်မြစ်**သည်၊ ဂတာ–စီးသွားသည်၊ (အထ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) ကမ္မံ–ကို၊ ကောပေတိ–ပျက်စေနိုင်၏၊ ပန–ဆက်၊ ဟေဋ္ဌာ–၌၊ ပထဝီတလေ–မြေအပြင်၌၊ ဌိတော–တည်သောရဟန်းသည်၊ (ကမ္မံ–ကို၊) ကောပေတိယေဝ–ဧကန် ပျက်စေနိုင်သည်သာ၊ [သိမ်၏ အောက်မြေကြီးဝယ် တည်နေသော ရဟန်းကား ယုံမှားစရာ မရှိ၊ ဧကန် ဖျက်နိုင်သည်သာ၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း? ထိုရဟန်း၏ တည်နေရာ မြေကြီးနှင့်တကွ အောက်ပထဝီသန္ဓာရက ရေတိုင်အောင် သိမ်သမုတ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။]

သိမာမာဠကေ–ခဏ္ဍာသိမ်၏ မြေအပြင်၌၊ ဝဋ္ဋရက္ခော–ပညောင်ပင်သည်၊ (ညောင်ခြေထောက်ပင်သည်၊) ဟောတိ–ရှိအံ့၊ တသ–ထိုပညောင်ပင်၏၊ သာခါ ဝါ–အကိုင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ တတော–ထိုအကိုင်းမှ၊ နိဂ္ဂတပါရောဟော ဝါ–

သိမာမာဠကေ ဝဋ္ဋရက္ခော။ ။ သိမာမာဠကေတိ ခဏ္ဍာသိမဂ်ကော(ခဏ္ဍာသိမ်၏ အပြင်၌)–ဤ ဝိမတိအဖွင့်ကို ထောက်၍ သိမ်၏ မြေအပြင်ကိုသာ**"သိမာမာဠက"** ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ၊ **"ဝဋ္ဋရက္ခ"**ဟူသည် ဖြာ၍ထွက်သွားသော အကိုင်း၏ အောက်၌ **"မြစ်ပျဉ်း"**ဟု ခေါ်အပ်သော ခြေထောက်များ ကျ၍ ထိုခြေထောက်များကို အားပြုကာ အတော်ကျယ်ပြန့်နိုင်သော **"ပညောင်"**ခေါ် ညောင်ခြေထောက်ပင်တည်း။

ထွက်သော မြစ်ပျဉ်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ မဟာသီမာယ-၏၊ ပထဝီတလ ဝါ-မြေအပြင်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထို မဟာသီမ်၏ မြေအပြင်၌၊ ဧာတရက္ခာဒီနိ ဝါ-ပေါက်သောသစ်ပင် အစရှိသည်တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဟစ္စ-ထိ၍၊ တိဋ္ဌတိ-တည်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မဟာသီမံ-ကို၊ သောဝေတွာ-သုတ်သင်၍သော်လည်း၊ ကမ္မံ-သံဃာ့ကံကို၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ တေ သာခါ ပါရောဟာ-ထိုဆက်စပ်နေသော အကိုင်း,မြစ်ပျဉ်းတို့ကို၊ ဆိန္နိတ္တာ ဝါ-ဖြတ်၍သော်လည်း၊ ဗဟိဋ္ဌကာ-ပြင်ပ၌ တည်သည်တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-နှ၏၊ ဧဝံ-သို့၊ အနာဟစ္စ-မထိမူ၍၊ ဋ္ဌိတသာခါဒီသု-တည်သောအကိုင်း အစရှိသည်တို့၌၊ အာရဋ္ဌဘိက္ခု-တက်နေသောရဟန်းကို၊ ဟတ္ထပါသံ-သို့၊ အာနေတဗ္ဗော-ဆောင်ထိုက်၏၊ ဧဝံ-

---

မဟာသီမာယ၊ပေ၊ တိဋ္ဌတိ။ ။ ထို ဝဋ္ဌရက္ခ၏အကိုင်း, သို့မဟုတ် မြစ်ပျဉ်းသည် မဟာသီမ်၏ မြေအပြင်ကိုဖြစ်စေ, မဟာသီမ်၌ ပေါက်နေသော သစ်ပင် စသည်တို့ကို ဖြစ်စေ ထိ၍တည်နေအံ့၊ ရက္ခာဒီနိ၌ အာဒိဖြင့် မဟာသီမ်အတွင်းက တိုင်,ကျောင်း, တန်ဆောင်း စသည်ကိုယူပါ၊ ဤသို့ သိမ်နှစ်သိမ် အတွင်း၌ရှိသော အဆောက်အုဉီ တို့ အချင်းချင်း ထိနေခြင်းကို **"သီမာသမ္ဘေဒ-သိမ်ချင်းရောခြင်း"**ဟု ခေါ်သည်။

မဟာသီမံ သောဝေတွာ။ ။ ထိုသို့ဖြစ်နေလျှင် ခဏ္ဍာသိမ်၌ ကံပြုလိုသော သံဃာသည် မဟာသီမ်ကို သုတ်သင်ပြီးမှ ပြုရမည်၊ **"သုတ်သင်"**ဟူသည် မဟာသီမ်၌ရှိသော သံဃာများကို ကံပြုရာသို့ ဟတ္ထပါသ်ရောက်အောင် ပင့်ခြင်း သို့မဟုတ် မဟာသီမ်၏ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်နေစေခြင်းတည်း၊ [မဟာသီမံ၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗန္တိ-မဟာသီမဂတာ ဘိက္ခူ ဟတ္ထပါသံ ဝါ အာနေတဗ္ဗာ, သီမတော ဝါ ဗဟိ ကာတဗ္ဗာတိ အဓိပ္ပာယော၊-သာရတ္ထ၊] ဝိမတိ၌ **"ဆန္နာဟရဏာဒိ"**ဟု ဆန္နဆောင်ခြင်းကို ဤနေရာဝယ် ပြသော်လည်း သိမ်ချင်းကွဲရာ၌ ဆန္နပါရိသုဒ္ဓိ မလာနိုင်သောကြောင့် ထိုစကားကို နောက်၌ ပယ်ရှားလိမ့်မည်။

တေ ဝါ၊ပေ၊ ဗဟိဋ္ဌကာ ကာတဗ္ဗာ။ ။ မဟာသီမ်၌ တည်ရှိသော ရဟန်းများကို ဟတ္ထပါသ်ဆောင်ခြင်း စသည် မပြုလိုသောကြောင့် မဟာသီမ်၏ မြေ၌လည်းကောင်း, သစ်ပင် စသည်တို့၌လည်းကောင်း မထိအောင်ဖြတ်ခြင်းကို **"ဗဟိဋ္ဌကာ ကာတဗ္ဗာ"**ဟု ဆိုသည်၊ [ထိုသို့ ဖြတ်လိုက်လျှင် သီမာသမ္ဘေဒ မဖြစ်တော့။]

အနာဟစ္စ၊ပေ၊ အာရဋ္ဌဘိက္ခု။ ။ ခဏ္ဍာသိမ်ဝယ်ပေါက်သော သစ်ပင်မှ ထွက်သော အကိုင်း, ညောင်ခြေထောက်သည် မဟာသီမ်၌ မထိဘဲ တည်နေအံ့၊ ထိုအကိုင်း စသည်၌ကား ရဟန်းတစ်ပါး တက်နေလျှင် ထိုရဟန်းကို ဟတ္ထပါသ်သို့ ဆောင်ရမည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း? ထိုရဟန်းသည် ကံပြုရာ ခဏ္ဍာသိမ်ဝယ် ပေါက်နေသော သစ်ပင်၌ တည်နေရကား ခဏ္ဍာသိမ်တွင် ပါဝင်နေသောကြောင့်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ခဏ္ဍာသိမ်၏ အခြားမဲ့၌ သီမန္တရိက်သည် ဂါမခေတ်တွင် ပါဝင်၏၊ ဂါမခေတ်တစ်ခေတ်သည် ဂါမသိမ်ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ခဏ္ဍာသိမ်နှင့် ဂါမသိမ်သည် အလွန်နီးကပ် ဆက်စပ်လျက်ရှိ၏၊ ထိုမျှလောက် ဆက်စပ်နေသော ဂါမသိမ်နှင့် သမ္ဘေဒ (ရောယှက်ခြင်း)အပြစ်ကိုမပြုဘဲ သီမန္တရိက်ခြားနေသော မဟာသီမ်နှင့် သမ္ဘေဒအပြစ်ကိုသာ

ဤအတူ၊ မဟာသီမာယ-၌၊ ဧာတရုက္ခသ-၏၊ သာခါ ဝါ-သည်သော်လည်း ကောင်း၊ ပါရောဟာ ဝါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တာနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ သီမာမာဠကေ-ခဏ္ဍာသိမ် ၏ မြေအပြင်၌၊ ပတိဋ္ဌာတိ-တည်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝုတ္တာနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ သီမံ-ခဏ္ဍာသိမ်ကို၊ သောဓေတွာ ဝါ-၍သော်လည်း၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတဗ္ဗံ၊ တေ သာခါပါရောဟာ-တို့ကို၊ ဆိန္နိတ္မာ ဝါ-၍သော်လည်း၊ ဗဟိဋ္ဌကာ-အပ၌ တည်သည် တို့ကို၊ ကာတဗ္ဗာ။

သီမာမာဠကေ-၌၊ ကမ္မေ-သံဃာ့ကံကို၊ ကရိယမာနေ-ပြုအပ်စဉ်၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သီမာမာဠကဿ-၏၊ အန္တော-အတွင်းသို့၊ ပဝိသိတ္မာ-ဝင်၍၊ ဝေဟာသဋ္ဌိတသာခါယ-ကောင်းကင်ဝယ် တည်သောသစ်ကိုင်း၌၊ သစေ နိသီဒတိ-အကယ်၍ထိုင်နေအံ့၊ အဿ-ထိုရဟန်း၏၊ ပါဒါ ဝါ-ခြေတို့သည် သော်လည်း၊ ဘူမိဂတာ-မြေ၌တည်ကုန်သည်၊ (သစေ)ဟောန္တိ-နှင့်အံ့၊ နိဝါသနပါရုပနံ ဝါ-သင်းပိုင်,ကိုယ်ရုံသည်သော်လည်း၊ ဘူမိ-မြေကို၊ (သစေ) ဖုသတိ-အကယ်၍ထိအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကမ္မံ ကာတုံ နု ဝဋ္ဋတိ၊ ပန-အနွယ်ကား၊ ပါဒေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နိဝါသနပါရုပနဉ္စ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဥက္ခိပါပေတွာ-အထက်သို့ မြှောက်စေ၍၊ (ကမ္မံ) ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဒဉ္စလက္ခဏံ-ဤလက္ခဏာကိုလည်း၊ ပုရိမနယေပိ-၌လည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏၊ ပန-အထူးကား၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊

အဋ္ဌကထာ၌ပြု၏၊ ထိုသို့ ပြုသဖြင့် ခဏ္ဍာသိမ်ဖြစ်စေ, မဟာသိမ်ဖြစ်စေ ဗဒ္ဓသိမ်နှင့် ဂါမသိမ်သည် ရောစပ်မှု သမ္ဘေဒ အပြစ်မရှိ၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း? ဂါမသိမ်နှင့် ဗဒ္ဓသိမ်သည် နိဿယ(ဂါမက မှီရာ) နိဿိတ (ဗဒ္ဓက မှီတတ်)အဖြစ်ဖြင့် အမြဲတွဲဖက်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ [မဟာသီမာယ ပထဝီတလန္တိ ဇွေ အာသန္နတရမ္ဘိ ဂါမသီမံ အဂ္ဂဟေတွာ ဗဒ္ဓသီမာယဝေ (မဟာသိမ်တည်းဟူသော ဗဒ္ဓသိမ်ကိုသာ) ဂဟိတတ္တာ ဂါမသီမဗဒ္ဓသီမာနံ အညမညံ ရုက္ခာဒိသမ္ဘဒ္ဓေပိ သမ္ဘေဒေါ သော နတ္ထိ, အညမညံ နိဿယနိဿိတဘာဝေန ပဝတ္တိတောတိ ဂဟေတဗ္ဗံ-ဝိမတိ။]

သစေ သီမာမာဠကေ၊ပေ၊ ဖုသတိ။ ။ ဤဝါကျသည် **"ဧဝံ မဟာသီမာယဓာတ ရုက္ခသ"**စသော ရှေးဝါကျ၏ အဆက်တည်း၊ ထို့ကြောင့် **"ဝေဟာသဋ္ဌိတသာခါယ"**၌ **"သာခါ"**ဟူသည် မဟာသိမ်၌ ပေါက်သော သစ်ပင်၏ သာခါတည်း၊ ခဏ္ဍာသိမ်၌ ကပ်ပြုနေစဉ် ရဟန်းတစ်ပါးသည် မဟာသိမ်၌ပေါက်သော သစ်ပင်၏ ခဏ္ဍာသိမ်အပြင် အပေါ်၌ ရောက်နေသော အကိုင်းပေါ်ဝယ် ထိုင်နေအံ့၊ ထိုရဟန်း၏ တွဲရွဲကျနေသော ခြေထောက် သက်နှိုးသည် ခဏ္ဍာသိမ်၏ မြေကို ထိနေအံ့၊

ကမ္မံ ကာတုံ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ဤသို့ဖြစ်နေလျှင် ထိုခြေထောက် သို့မဟုတ် ထိုသက်နှိုးများအတွက် မဟာသိမ်နှင့် ခဏ္ဍာသိမ်သည် ရောစပ်ခြင်းဟူသော သမ္ဘေဒအပြစ်ဖြစ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ကပ်ပြု၍မဖြစ်၊ ကပ်ပြုလျှင်လည်း ထိုကံ အထမမြောက်၊ ကပ်ပြုလိုလျှင် ထိုရဟန်း၏ခြေထောက်တို့ကို သို့မဟုတ် သက်နှိုးတို့ကို အထက်သို့ မြှောက်စေသော အားဖြင့် သိမ်နှစ်ခု၏ အဆက်အစပ်ကို ဖြတ်ပြီးမှ ကပ်ပြုခြင်းငှာ အပ်သည်။

ဝိသေသော–အထူးတည်း၊ တတြ–ထိုရှေးနည်း၌၊ ဥက္ခိပါပေတွာ–၍၊ (ကမ္ဘံ) ကာတုံ နှ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟတ္ထပါသမေဝ–သို့သာ၊ အာနေတဗ္ဗော–ဆောင်ထိုက်၏။

အန္တောသိမတော–သိမ်၏အတွင်းမှ၊ ပဗ္ဗတော–သည်၊ သစေ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ–အကယ်၍ အထက်သို့တက်အုံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတြဋ္ဌော–ထိုတောင်၌တည်သော၊ ဘိက္ခု–ကို၊ ဟတ္ထပါသံ အာနေတဗ္ဗော၊ ဣဒ္ဓိယာ–တန်ခိုးဖြင့်၊ အန္တောပဗ္ဗတံ–တောင်၏အတွင်းသို့၊ (သိမ်၌တည်နေသော တောင်၏အတွင်းသို့၊) ပဝိဋ္ဌေပိ–ဝင်နေသော ရဟန်း၌လည်း၊ ဧသေव နယော–တည်း၊ ဟိ–မှန်၊ ဗဟျမာနာ ဧဝ–ဖွဲ့အပ်ဆဲသာလျှင်ဖြစ်သော၊ သီမာ–သည်၊ ပမာဏရဟိတံ–နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်စည်းဝေးလောက်သော ပမာဏမှကင်းသော၊ ပဒေသံ–အရပ်သို့၊ နှ သြတရတိ–မသက်၊ ဗဒ္ဓသီမာယ–၌၊ ဧကတံ–ဖြစ်သော၊ ယံကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ခုသော သစ်ပင်, တောင် စသော အရာဝတ္ထုသည်၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်သို့၊ ဧကသမ္ဗန္ဓေန–တစ်စပ်တည်း စပ်သောအားဖြင့်၊ ဂတံ–သွားသည်၊ (သမာနံ–သော်၊) သီမာသင်္ခါမေဝ–သိမ်ဟူသော အရေအတွက်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ–ရောက်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [**"ကသ္မာ"**ထည့်၍ **"ဟိ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ပေ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အာနေတဗ္ဗော"**ဟုလည်း ပေးပါ။]

ဣဒါနိ လက္ခဏံ၊ပေ၊ အာနေတဗ္ဗော။ ။ဤပြခဲ့သော အမှတ်လက္ခဏာသည် မဟာသိမ်၌ပေါက်သော သစ်ပင်၏ ခဏ္ဍာသိမ်ပေါ်၌ ရောက်နေပုံကို ပြသောစကားတည်း၊ ခဏ္ဍာသိမ်၌ ပေါက်သော သစ်ပင်ကို ပထမဆုံး ပြခဲ့သောကြောင့် **"ပုရိမနယေါ"** အရ ခဏ္ဍာသိမ်၌ပေါက်သော သစ်ပင်၏ အကိုင်းက မဟာသိမ်ပေါ်သို့ ရောက်နေရာဝယ် ထိုသစ်ကိုင်း၌ တည်သော**"ရဟန်း၏ ခြေ သို့မဟုတ် သက်နှီးက မဟာသိမ်၌ ရောက်နေလျှင်, ထိုနေလျှင်"**ဟု နည်းယူပါ–ဟူလို။

ဟတ္ထပါသမေဝ အာနေတဗ္ဗော။ ။ရှေးနည်း၌ ခြေ,သက်နှီးတို့ကို မထိအောင် အထက်သို့ မြှောက်စေရမည်၊ ဤနည်း၌ကား ထိုသို့ မြှောက်စေ၍ ကပ်ပြုလို့မဖြစ်၊ မြှောက်စေသော်လည်း ရဟန်းက ခဏ္ဍာသိမ်၏ သစ်ပင်ပေါ်ဝယ် တည်နေ၍ ကံကလည်း ခဏ္ဍာသိမ်ဝယ် ပြုနေသည့်အတွက် ဟတ္ထပါသ် မစပ်ဘဲ ဝဂ္ဂကံ ဖြစ်နေသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းကို ဟတ္ထပါသ်ရောက်အောင်သာ ပင့်ဆောင်ရမည်။

ဗဗ္ဗမာနာ ဧဝ ဟိ၊ပေ၊ ဣစ္ဆတိ။ ။သိမ်သည် ဖွဲ့နေစဉ် (သမုတ်နေစဉ်)အခိုက်၌ နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး မထိုင်လောက်သော အထက်,အောက်အရပ်သို့ မသွား၊ သိမ်သမုတ်၍ ပြီးသောအခါ (သိမ်ဖြစ်ပြီးသောအခါ)၌ နှစ်ကျိပ်တစ်ပါး မထိုင်လောက်စေကာမူ အထက်တောင်သည်လည်းကောင်း, သိမ်တွင်းပေါက်သော သစ်ပင်သည်လည်းကောင်း သီမဋ္ဌက (သိမ်၌တည်သော အရာဝတ္ထု) ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် တောင်ပေါ်ရောက်သော ရဟန်း, တောင်တွင်းဝင်နေသော ရဟန်း, သစ်ပင်ပေါ် တက်နေသော ရဟန်းများကို ကပ်ပြုသော သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်သို့ ပင့်ဆောင်ရသည်–ဟူလို။

၁၄၀။ တိယောဇနပရမန္တိ ဇတ္ထ-ဌ၊ တေသာ-ဤသိမ်၏၊ တိယောဇနံ-သုံးယူဇနာဟူသော၊ ပရမံ-လွန်ကဲသော၊ ပမာဏံ-အတိုင်းအရှည်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊(သာ-ထိုသိမ်သည်၊) တိယောဇနပရမာ-မာမည်၏၊ **တိယောဇနပရမံ**-သုံးယူဇနာအလွန် အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ တံ-ထိုသိမ်ကို၊ (သမ္မနိတုံ အနုဇာနာမိ ဌ စပ်၊) ပန-ဆက်၊ သမ္မနဿေန-သမုတ်သောရဟန်းသည်၊ မဒ္ဓေ-အလယ်ဌ၊ ဌတ္တာ-တည်၍၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် သမုတ်အပ်သော်၊ စတူသုပိ-လေးဖက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒိသာသု-အရပ်တို့ဌ၊ ဒိယဟုဒိယဟုယောဇနံ-အခွဲအားဖြင့် နှစ်ယူဇနာ နှစ်ယူဇနာသည်၊ ဝါ-တစ်ယူဇနာခွဲ တစ်ယူဇနာခွဲသည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့ (အရပ်လေးမျက်နှာဌ တစ်ယူဇနာခွဲစီ ရှိနိုင်လောက်အောင်သော)အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ-၏၊ ပန-ဆက်၊ မဒ္ဓေ-ဌ၊ ဌတ္တာ-၍၊ ဧကေကဒိသတော-တစ်ဖက် တစ်ဖက်သော အရပ်ဌ၊ တိယောဇနံ-သုံးယူဇနာကို၊ စေ ကရောန္တိ-နန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဆယောဇနံ-၆ ယူဇနာသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ နု ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊ စတုရသံ ဝါ-လေးထောင့်ရှိသော သိမ်ကို သော်လည်းကောင်း၊ တိကောဏံ ဝါ-သုံးထောင့်ရှိသော သိမ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သမ္မနဿေန-သည်၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် သမုတ်အပ်သော်၊ ကောဏတော-ထောင့်တစ်ထောင့်မှ၊ ကောဏံ-ထောင့်တစ်ထောင့်သည်၊ တိယောဇနံ-ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ-ဤသို့(ထောင့်ချင်း သုံးယူဇနာ ရှိနိုင်လောက်အောင်သော) အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-ဆက်၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထားတစ်ပါးပါးသော၊ ပရိယဿေန-အစွန်အားဖြင့်၊ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ-တစ်ဆံဖျား အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကိုလည်း၊ တိယောဇနံ-ကို၊ စေ အတိက္ကာမေတိ-အကယ်၍ လွန်စေအံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အာပတ္တိဗ္ဗ-သို့လည်း၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်၏၊ သီမာ စ-သည်လည်း၊ အသီမာ-သိမ်မဟုတ်သည်၊ ဟောတိ။

နဒီပါနိ ဇတ္ထ-ဌ၊ (ယာ-အကြင်သိမ်သည်၊) ပါရုယတိ-လွှမ်းကျော်တက်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာ-ထို သိမ်သည်၊) ပါရာ-ပါရာမည်၏၊ ကိं-အဘယ်ကို၊

တိယောဇနပရမံ။ ။ **"ပရမ"**သဒ္ဒါသည် **"အလွန်အကဲ"**ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ထို**"အလွန်အကဲ"**ဟူသည် **"ပမာဏ အလွန်အကဲတည်း"**ဟု သိစေလို၍ **"ပမာဏံ"**ဟု အဘိဓေယျ ထည့်ဖွင့်သည်၊ **"ပရမံ ပမာဏံ"**ဟု ဖွင့်လေသမျှ ဤနည်းချည်းတည်း၊ ယောဇနာဌကား**"ပရမန္တိ ဣမိနာ ပရမသဒ္ဒေန အတိရေက ဥတ္တမတ္ထေ နိဝတ္တေတိ"**ဟု ဆို၏၊ (ပရမသဒ္ဒါသည် အတိရေကအနက်ဟော မဟုတ်၊ ပမာဏအနက်ဟောဟုသာ ပေးရလိမ့်မည်၊ သို့ရာတွင် ဘုရားရှင်သည် သုံးယူဇနာကို အလွန်ဆုံး ပမာဏအဖြစ်ဖြင့် ခွင့်ပြုတော်မူသောကြောင့် ပရမသဒ္ဒါသည် **"အတိရေက"**အနက်ဟောသာ ဖြစ်သင့်သည်၊ ပမာဏံကား ပရမ၏ အဘိဓေယျအဖွင့်တည်း၊ **"ဂုဏအတိရေက မဟုတ်, ပမာဏအတိရေက"**ဟူလို။)

ပါရာယတိ–**လွမ်း**ကျော်တတ်သနည်း?၊ နဒီ–မြစ်ကို၊ (ပါရာယတိ–လွမ်းကျော်တတ်၏၊) နဒီယာ–ကို၊ ပါရာ–လွမ်းကျော်တတ်သောသိမ်တည်း၊ နဒီပါရာ–သိမ်၊ **နဒီပါရံ**–မြစ်ကို လွမ်းကျော်တတ်သော၊ နဒီ–ကို၊ အဗ္ဗောတ္ထရမာနံ–လွမ်းကျော်သော၊ တံ–ထိုသိမ်ကို၊ (သမ္မနုန္တိ ၌စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော၊ စ–ဆက်၊ ဘိက္ခေ–ဤ နဒီပါရသိမ်၌၊ နဒီယာ–၏၊ လက္ခဏံ–လက္ခဏာသည်၊ နဒီနိမိတ္တော–၌၊ ဝုတ္တနယ မေဝ–ရှိသည်သာ၊ **ယတ္ထသ ဓုဝနာဝါ ဝါ**တိ–ကား၊ ယတ္ထ နဒီယာ–အကြင်မြစ်၌၊ သိမာဗန္ဓနဋ္ဌာနဂတေသု–သိမ်ဖွဲ့ရာအရပ်၌ တည်ကုန်သော၊ တိတ္ထေသု–ဆိပ်ကမ်းတို့၌၊ နိစ္စသဗ္ဗရတ္တာနာဝါ–အမြဲလှည့်လည်သော လှေသည်၊ အသ–ရှိအံ့၊ ယာ–ယင်းလှေသည်၊ သဗ္ဗန္တိ မေန–အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြားတို့၏ အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန–အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ပါဇနပုရိသေန–လှေလှော်သော ယောကျ်ားနှင့်၊ သဒ္ဓိ–ကွ၊ တယော–သုံးယောက်ကုန်သော၊ ဇနေ–လူတို့ကို၊ (ရဟန်းတို့ကို၊) ဝဟတိ–ဆောင်နိုင်အံ့၊ ပန–ဆက်၊ သာ နာဝါ–ထိုလှေသည်၊ ဥဒ္ဓံ ဝါ–အထက်ရေညာသို့သော်လည်းကောင်း၊ အဓော ဝါ–အောက်ရေစုံသို့သော်လည်းကောင်း၊ ကေနစိဒေဝ–တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန–ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ပုန–ဖန်၊ အာဂမနတ္ထာယ–ပြန်လာခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ပြန်လာဖို့ရာ၊) နိတာ–ဆောင်အပ်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)–အံ့၊ (ဒေဝသတိ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ စောရေဟိ–သူခိုးတို့သည်၊ ဟဋ္ဌာ–ဆောင်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အဝသံ–မချွတ်ဇကန်၊ လဗ္ဘနေယျာ–ပြန်ရထိုက်သည်၊ သစေ(ဟောတိ)၊ (ဒေဝသတိ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဝါတေန–လေကြောင့်၊ ဆိန္နဗန္ဓနာ–ပြတ်သော နှောင်ကြိုးရှိသည်၊ (ကြိုးပြတ်သည်၊ ဟုတ္တာ၊) ဝိစိဟိ–လှိုင်းတို့သည်၊ နဒီမဇ္ဈေ–မြစ်အလယ်သို့၊ နိတာ–ဆောင်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အဝသံ–ကန်၊ အာဟရိတဗ္ဗာ–ပြန်၍ ဆောင်ထိုက်သည်၊ သစေ(ဟောတိ၊ ဒေဝသတိ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဓုဝနာဝါဝ–ဓုဝနာဝါမည်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ [အချို့စာအုပ်များ၌ **"ယာ ပန ဝါတေန ဝါ"**ဟု ရှိ၏၊ ဝါသဒ္ဒါ ပါနေသောကြောင့်၊ **"ယာ ပန"**ဟု ဝါကျတစ်မျိုး ပြောင်းဖို့ မကောင်း၊ ထိုသို့ ပြောင်းလိုလျှင် **"ဝါတေန ဝါ"**ဟု ဝါသဒ္ဒါ မပါစေသင့်၊] ဥဒကေ–ရေသည်၊ **သြဂတေ**–လျှောကျလသော်၊ ထလ–ကုန်းသို့၊ ဥဿာရိတာပိ–မြှောက်တင်အပ်သော လှေသည်လည်းကောင်း၊ သုဓကသာဝါဒီဟိ–အင်္ဂတေ, ဖန်ရည် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (သုဓကသဒ္ဒါဒီဟိ–အင်္ဂတေဖတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဤသို့လည်း မူကွဲရှိ၏၊)

နဒီပါရာ။ ။ ပါရဓာတ်သည် စုရာဒိတည်း၊ ကမ္မသမာပန–အမှုကိစ္စ၏ ပြီးဆုံးခြင်း အနက်ကို ဟောဘ၏၊ ဤ၌ကား **"ဓာတုနံ အနေကတ္ထတ္တာ"** ဖြစ်သောကြောင့် အဗ္ဗောတ္ထရဏအနက်ကို ဟောသည်၊ **"နဒီယာ+ပါရာ"**၌ နဒီယာကို ဂ်အနက်၌ **"ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိ"**ဟု မှတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် **"နဒိ အဗ္ဗောတ္ထတမာနံ"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ပါရသဒ္ဒါကား **"သိမာ"**ကို ငဲ့၍ **"ပါရာ"**ဟု ရှိစေရသည်။

ပူရေတွာ–ပြည့်စေ၍၊ ထပိတာပိ–ထားအပ်သော လှေသည်လည်းကောင်း၊ ဓုဝ နာဝါဝ–သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ဘိန္နာ ဝါ–ကွဲသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိသခ်တ ပဒရာ ဝါ–မပြုပြင်အပ်သော ပျဉ်ချပ်ရှိသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ကြိုးတိုးကြဲတဲ့ နေသော လှေ၏ပျဉ်ချပ်တို့ကို ဖာထေးမှုစသည် မပြုအပ်သေးသည်သော်လည်း ကောင်း၊) သစေ(ဟောတိ)–အုံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ နဝ ဝဋ္ဋတိ-မအပ်၊(ဓုဝနာဝါမမည်-ဟူလို။)

ပုန–ဝါ ဒန္တရ၊ မဟာပဒုမတ္ထေရော–သည်၊ အာဟ–ပြီ၊ (ကိုး?) တာဝကာလိက်–ထိုကံ ပြုရာကာလမျှ သုံးစွဲအပ်သော၊ နာဝံ–ကို၊ အာနေတွာ–ဆောင်၍၊ သီမာ ဗန္ဓနဋ္ဌာနေ–သိမ်ဖွဲ့ရာအရပ်၌၊(သိမ်သမုတ်ရာအရပ်၌၊) ဌပေတွာ-ထား၍၊ နိမိတ္တာနိ–နိမိတ်တို့ကို၊ (ကျောက်စသော နိမိတ်တို့ကို၊) သစေပိ ကိတ္တေန္တိ–နိ်အုံ့၊(ဧဝံသတိပိ–သော်လည်း၊) ဓုဝနာဝါဝ–သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ (အာဟ)၊ တတြ–ထိုစကားရပ်၌၊ မဟာသုမတ္ထေရော–သည်၊ အာဟ–ပြီ၊ (ကိုး?) နိမိတ္တံ ဝါ–သိမ် နိမိတ်သည်လည်းကောင်း၊ သီမာ ဝါ–သည်လည်းကောင်း၊ ကမ္မဝါစာယ–ကြောင့်၊ ဂစ္ဆတိ–ဖြစ်ရ၏၊ နာဝါယ–ကြောင့်၊ နဂစ္ဆတိ)–ဖြစ်ရသည်မဟုတ်၊ ဘဂဝတာ စ–သည်လည်း၊ ဓုဝနာဝါ–မြဲသောလှေကို၊ အနုညာတာ–ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ နိဗဒ္ဓနာဝါယေဝ–မြဲသောလှေသည်သာ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ ဣတိ–ဤသို့၊ (အာဟ)။

ဓုဝသေတု ဝါတိ–ကား၊ ယတ္ထ–အကြင်မြစ်၌၊ ရက္ခသယက်ခူမယော ဝါ–သစ်သားအပေါင်းဖြင့် ပြုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊ ပဒရဗဒ္ဓေါ ဝါ–ပျဉ်ချပ်တို့ ဖြင့် ဖွဲ့စီအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော၊(ဤဝိသေသန နှစ်ခုသည် နောက်၌လာမည့် သေတုနှစ်ခု၏ ဝိသေသနတည်း၊) ဧယ်သတ္ထသေတု ဝါ–ခြေကုန်သည်, လှည်း ကုန်သည်တို့ သွားနိုင်လောက်သော တံတားသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိ အသာဒီနံ–ဆင်,မြင်းအစရှိသည်တို့၏၊ သဠ္ဆရဏယောဂ္ဂေါ–လှည့်လည်ခြင်း၌ လျောက်ပတ်သော၊ မဟာသေတု ဝါ–တံတားကြီးသည်သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ–ရှိ၏၊ အန္တမသော–အားဖြင့်၊ တံခါ်ဏသေ–ထိုခဏ၌ပင်၊ (သိမ်သမုတ်ရာခဏ၌ပင်၊) ရက္ခံ-ကို၊ ဆန္ဒိတွာ-ဖြတ်၍၊ (ကတောာ-သော၊) မနုဿာနံ-တို့၏၊ သဠ္ဆရဏယောဂ္ဂေါ-သော၊ ဧကပဒိကသေတုပိ-တစ်ဖဝါး လှမ်းလောက်ရုံသာရှိသော တံတားသည်လည်း၊ ဓုဝသေတုတ္တေ–မြဲသောတံတားဟူ၍သာ၊ သင်္ခ်–ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊

နိမိတ္တံ ဝါ၊ပေ၊ နာ နာဝါယ။ ။ **"နိမိတ်"**ဟူသော အမည်သည်လည်းကောင်း, **"သိမ်"**ဟူသော အမည်သည်လည်းကောင်း ကမ္မဝါစာကြောင့် ဖြစ်ရသည်၊ လှေကြောင့် ဖြစ်ရသည်မဟုတ်၊ သို့ဖြစ်၍ လှေမရှိဘဲလည်း နဒီပါရသိမ် သမုတ်၍ ဖြစ်နိုင်ပါ၏၊ သို့သော် အာပတ်မသင့်အောင် စောင့်ရှောက်ဖို့အကျိုးငှာ လှေကို မရ ရအောင် ရှာရသည်၊ [နာ နာဝါယာတိ ဣမိနာ နာဝံ ဝိနာပိ သီမာဗဒ္ဓါ သုဗဒ္ဓါ ဧဝ ဟောတိ၊ အာပတ္တိ ,ပရိဟာရတ္ထာ နာဝါတိ ဒဿေတိ၊–ဝိမတိ။]

ဂစ္ဆတိ–ရောက်၏၊ ပန–ဆက်၊ ဥပရိ–တံတားဧ၏အထက်၌၊ ဗဒ္ဓါနိ–ဖွဲ့အပ်ကုန်သော၊ ဝေတ္တလတာဒီနိ–ကြိမ်နွယ်အစရှိသည်တို့ကို၊(လက်ဖြင့်ကိုင်၍ လျှောက်ဖို့ရန် အပေါ်၌ တန်းထားအပ်သော ကြိမ်တန်း, နွယ်တန် အစရှိသည်တို့ကို၊) ဟတ္ထေန–ဖြင့်၊ ဂဟေတ္ဝာပိ–ကိုင်၍လည်း၊ တေန–ထိုထိုတံတာ ဖြင့်၊ သဗ္ဗရိတုံ–လှည့်လည်ခြင်းငှာ၊ နှ သက္ကာ–မတတ်ကောင်းသည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝသတိ)၊ နှ ဝဋ္ဋတိ။

ဧဝရူပ် နဒီပါရသိမ်သမ္မနိတ္ထိ–ကား၊ ယတ္ထ–အ်ကြင်အမြစ်၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရာ–ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ အ်ယံ ဓုဝနာဝါ ဝါ–ဤမြေသော လှေသည်သော်လည်းကောင်း၊(အ်ယံ) ဓုဝသေတု ဝါ–ဤမြေသော တံတားသည်သော်လည်းကောင်း၊ အဘိမုခတိတ္ထေယေဝ–ရှေးရှုဖြစ်သော ဆိပ်၌ပင်၊ အတ္ထိ–၏၊ (သိမ်သမုတ်မည့် နေရာ ၏ ရှေးရှုဆိပ်ကမ်း၌ပင် ရှိ၏၊) [အထက်၌ **"ယတ္ထသ ဓုဝနာဝါ"**ကိုပင် ထပ်၍ ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် **"ယတ္ထ"**ကို **"နဒီယာ"**ဟု ဖွင့်သည့်အတိုင်း ပေးရသည်၊ ယောဇနာ၌ကား **"ယတ္ထာတိ ယသ္မိं နဒီပါရသိမသမ္မုဋ္ဌာနေ–နဒီပါရသိမ်သမုတ်ရာ အရပ်၌"**ဟု ဖွင့်လေသည်၊] ဧဝရူပ်–ဤသို့သဘောရှိသော မြစ်ကို၊ နဒီပါရသီမံ–နဒီပါရသိမ်ကို၊ သမ္မနိတုံ–ငှာ၊ အနုဇာနာမိ–၏၊ ဣတိ အတ္ထော–နက်၊ [ယတ္ထနှင့် အရတူအောင် ဧဝရူပ်ကို **"မြစ်"**ဟု ပေးလိုက်သည်၊ ယောဇနာအလို **"ဤသို့ သဘောရှိသော အရပ်"**ဟု ပေး၊] ဓုဝနာဝါ ဝါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဓုဝ သေတု ဝါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ အဘိမုခတိတ္ထေ–ရှေးရှုဖြစ်သော ဆိပ်၌၊ သစေ နတ္ထိ(ဧဝံသတိ)၊ ဤသက်–စဉ်ငယ်၊ ဥဒ္ဒေ–အထက်သို့၊ အဘိရဟိတ္ဝာ ဝါ–တက်၍သော်လည်းကောင်း၊ အဓော–အောက်သို့၊ သြရောဟိတ္ဝာ ဝါ–သက်၍သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ–အုံ့၊ ဧဝမ်ပိ–ဤသို့ ရှိပြန်သော်လည်း၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–ဝါဒန္တရ၊ ကရဝိကတိသတ္ထေရော–သည်၊ ဂါဝုတ္တမတ္တ ဗ္ဘန္တရေပိ–တစ်ဂါဝုစ်မျှ၏ အတွင်း၌ လည်း၊ (သစေ အတ္ထိ၊ ဧဝံသတိ၊) ဝဋ္ဋတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ အာဟ–ပြီ။

စ ပန–ထပ်၍ဆက်ဦးအုံ့၊ ဣမံ နဒီပါရသိမံ–ဤနဒီပါရသိမ်ကို၊ သမ္မနန္တေန–သမုတ်သော ရဟန်းသည်၊ ဧကသ္မိं–တစ်ဖက်သော၊ တီရေ–ကမ်း၌၊ ဌတ္ဝာ–တည်၍၊ ဥပရိသောတေ–ရေအယဉ်၏အထက်၌၊ ဝါ–ရေညာ၌၊ နဒီတီရေ–၌၊ နိမိတ္တံ–ကျောက်စသော နိမိတ်ကို၊ ကိတ္တေတ္ဝာ–၍၊ တတော–ထိုအထက်ဆုံးနိမိတ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ အတ္တနံ–မိမိကိုယ်ကို၊ ပရိက္ခိပန္တေန–ရစ်ပတ်လျက်၊ ယတ္ထက်–အကြင်မျှ

ပရိက္ခိပန္တေန၊ပေ၊ ဣစ္ဆတိ။ ။ နိမိတ်ပြောသော ရဟန်းက မြစ်ဘက်၌တည်၍ နိမိတ်က မြစ်ကမ်း၏ အထက်အပြင်ဘက်၌ တည်သောကြောင့် **"နိမိတ်ပြောသော မိမိကို လှည့်ပတ်၍"**ဟု ဆိုသည်၊ **"ယတ္ထက် ပရိဏ္ဍေဒံ ဣစ္ဆတိ"**ဖြင့် အောက်ရေညာသို့ သွားသောအခါ မိမိအလိုရှိသလောက် အတောင် **၂၀, ၃၀** စသည် ပိုင်းခြားပြီးလျှင် ကျောက် စသော နိမိတ်ထားရမည်ဟု ပြသည်။

အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပရိစ္ဆေဒ-အပိုင်းအခြားကို၊ ဣစ္ဆတိ-အလိုရှိ၏၊ တသ-ထိုမျှလောက်သော အပိုင်းအခြား၏၊ ပရိယောသာနေ-အဆုံး၌၊ အဓောသောတေပိ-ရေအယဉ်၏ အောက်၌လည်း၊ ဝါ-ရေအစုန်၌လည်း၊ နဒီတီရေ-၌၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ ပရတီရေ-ဟိုဖက်ကမ်း၌၊ သမ္မုခဋ္ဌာနေ-ရှေးရှုဖြစ်သော အရပ်၌၊ (ဤဖက်ကမ်းနိမိတ်နှင့် တည့်တည့်အရပ်၌၊) နဒီတီရေ-၌၊ နိမိတ္တံ-ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ တတော-ထိုနိမိတ်နေရာမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယတ္တကံ-သော၊ ပရိစ္ဆေဒံ-ကို၊ ဣစ္ဆတိ၊ တသ-ထိုမျှလောက်သော အပိုင်းအခြား၏၊ ဝသေန-အစွမ်းအားဖြင့်၊ ယာဝ-လောက်၊ ဥပရိသောတေ-၌၊ ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တသ-ပထမပြောအပ်သော နိမိတ်၏၊ သမ္မုခါ-ရှေးရှုတည့်တည့်၌၊ နဒီတီရေ-၌၊ နိမိတ္တံ-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ-ထိုမျှလောက်၊ (ပထမနိမိတ်နှင့်တည့်တည့် ဟိုဖက်ကမ်းဝယ် ချထားအပ်သော နိမိတ်တိုင်အောင်၊) ကိတ္တေတွာ-၍၊ ပစ္စာဟရိတွာ-တစ်ဖန်ပြန်ဆောင်၍၊ ပဌမ ကိတ္တိတနိမိတ္တေန-ပထမပြောအပ်ပြီးသော နိမိတ်နှင့်၊ သဒ္ဓိံ-ကွ၊ ဃဋ္ဋေတဗ္ဗံ-ဆက်စပ်စေရာ၏၊ အထ-ထိုမှနောက်၌၊ သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ-အလုံးစုံသော နိမိတ်တို့၏၊ အန္တော-၌၊ ဌိတေ-တည်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့ကို၊ ဟတ္ထပါသဂတေ-ဟတ္ထပါသ်သို့ ရောက်သည်တို့ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ကမ္မဝါစာယ-ဖြင့်၊ သီမာ-သမာနသံဝါသကသီမ်ကို၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ-၏၊ နဒီယံ-၌၊ ဌိတာ-တည်သောရဟန်းတို့သည်၊ အနာဂတာ-မလာကုန်သည်၊ (သမာနာ)ပိ-ဖြစ်ကုန်သော်လည်း၊ ကမ္မံ-ကို၊ နေ ကောပေန္တိ-မပျက်စေကုန်၊ [မြစ်က ဤ နဒီပါရသီမ်တွင် မပါဝင်သောကြောင့်တည်း၊] သမ္မုတိ ပရိယောသာနေ-သမုတ်ခြင်း၏ အဆုံး၌၊ နဒီ-ကို၊ ဌပေတွာ-ထား၍၊ နိမိတ္တာနံ-နိမိတ်တို့၏၊ (ကမ်းနှစ်ဖက်၌ရှိသော နိမိတ်တို့၏၊) အန္တော-၌၊ ပါရတီရေ စ-ဟိုဖက်ကမ်း၌လည်းကောင်း၊ ဩရိမတီရေ စ-ဤဖက်ကမ်း၌လည်းကောင်း၊ ကေသီမာ-တစ်သီမ်တည်းသည်၊ ဟောတိ၊ နဒီပန-သည်ကား၊ ဗဟုသီမာသ-ဗဟုသီမ်ဟူသော အရေအတွက်သို့၊ နေ ဂစ္ဆတိ-မရောက်၊ ဟိ-မှန်၊ သာ-ထိုမြစ်သည်၊ ဝိသုံ-ဗဟုသီမ်မှ သီးခြား၊ နဒီသီမာ ဧဝ-နဒီသီမ်သာတည်း။

အန္တောနဒိယံ-မြစ်၏အတွင်း၌၊ ဒီပကော-ကျွန်းငယ်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ-ထိုကျွန်းငယ်ကို၊ အန္တောသီမာယ-၌၊ ကာတုကာမေန-ပြုလိုသော ရဟန်းသည်၊ ပုရိမနယေနေဝ-ဖြင့်သာ၊ အတ္တနာ-မိမိသည်၊ ဌိတတီရေ-

---

အန္တောဌိတေ ၊ပေ၊ သမ္မနိတဗ္ဗာ။ ။သစေ ဧကံ ဂါမခေတ္တံ ဟောတိ၊ ဥဘောသု တီရေသု သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အန္တော ဌိတေ ဘိက္ခူ ဟတ္ထပါသဂတေ ကတ္တာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ နာနာဂါမခေတ္တံ စေ၊ သမာနသံဝါသကသီမာ ဗဟုနကာလေ အနာဂန္တုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာသမ္ဘုတိယံ ပန အာဂန္တုဗဟုမေဝ-သာရတ္ထ၊ အခြား ဂါမခေတ်ကို အတွင်းသွင်း၍ သမုတ်တုန်းကလည်း ဤအဓိပ္ပာယ်မျိုး ပြခဲ့ပြီ။

တည်ရာကမ်းခ၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ ဒီပကဿ–ကျွန်းငယ်၏၊ သြရိမန္တေ စ–ဤဖက်အစွန်ခ်ိုလည်းကောင်း၊ ပါရိမန္တေ စ–ဟိုဖက်အစွန်ခ်ိုလည်းကောင်း၊ နိမိတ္တံ–ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ၊ အထ–ထိုမှနောက်၌၊ ပရတီရေ–၌၊ နဒီယာ–၏၊ သြရိမတီရေ–၌၊ နိမိတ္တာသ–၏၊ သမ္မုခဋ္ဌာနေ–ရှေ့ရှုဖြစ်သောအရပ်၌၊ နိမိတ္တံ–ကို၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ တတော–ထိုရှေ့ရှုရာအရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ ပုရိမနယေနေဝ–ဖြင့်သာ၊ ယာဝ–လောက်၊ ဥပရိသောတေ–ရေညာ၌၊ ပဌမကိတ္တိတနိမိတ္တာသ–၏၊ သမ္မုခါ–ရှေ့ရှု တည့်တည့်၌၊ နိမိတ္တံ–သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တာဝ–ထိုနိမိတ်တိုင်အောင်၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ၊ အထ–ထိုမှနောက်၌၊ ဒီပကဿ–၏၊ ပါရိမန္တေ စ–ခ်ိုလည်းကောင်း၊ သြရိမန္တေ စ–ခ်ိုလည်းကောင်း၊ပေ၊ ဃဋ္ဋေတဗ္ဗံ–ဆက်စပ်စေရာ၏၊ အထ–ထိုနောက်၌၊ ဒ္ဝိသု–နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ တီရေသု–ကမ်းတို့ခ်ိုလည်းကောင်း၊ ဒီပကေ စ–ခ်ိုလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေဝ–အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ ဟတ္ထပါသဂတေ–တို့ကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ကမ္မဝါစာယ–ဖြင့်၊ သီမာ သမ္မနိတဗ္ဗာ၊ [ဤခ်ိုလည်း ဂါမချင်းမတူလျှင် သမာနသံဝါသကသီမ်သမုတ်ခိုက်ခ် အားလုံးလာဖို့မလိုသေး၊] နဒီယံ–ခ်ိ၊ ဌိတာ–တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အနာဂစ္ဆန္တာပိ–မလာကုန်သော်လည်း၊ ကမ္မံ–ကို၊ နေ ကောပေန္တိ–ကုန်၊ သမ္မုတိပရိယောသာနေ–ခ်ိ၊ နဒီ–ကို၊ ဌပေတွာ–၍၊ နိမိတ္တာနံ–တို့၏၊ အန္တော–ခ်ိ၊ တိရဒ္ဌယံ စ–ကမ်းနှစ်ဖက်အပေါင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဒီပကော စ–သည်လည်းကောင်း၊ ဧကသီမာ–တစ်သီမ်တည်းသည်၊ ဟောတိ၊ နဒီ ပန–သည်ကား၊ နဒီသီမာယေဝ–နဒီသီမ်သာတည်း။

ပန–ဆက်၊ ဒီပကော–သည်၊ ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒတော–ကျောင်းတိုက်သီမ်၏ အပိုင်းအခြားမှ၊ [ကျောင်းတိုက်ကိုက မြစ်ကမ်းဝယ် တည်နေသော ကျောင်းတိုက်ဖြစ်၍ နဒီပါရသီမ်သမုတ်သောအခါ ဝိဟာရသည် သီမ်တွင်းပါဝင်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် **"ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒတော"**ဟု ဆိုသည်၊] ဥဒ္ဒံ ဝါ–အထက်ခ်ိုသော်လည်းကောင်း၊ အဓော ဝါ–အောက်ခ်ိုသော်လည်းကောင်း၊ အဓိကတရော–ပိုလွန်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ (ဝါသဒ္ဒါ ပါသောကြောင့် တစ်ဖက်ဖက်က ပိုရမည်၊ နှစ်ဖက်လုံးမပိုရ၊) အထ–ထိုသို့ဖြစ်လျှင်၊ ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒနိမိတ္တံသ–ကျောင်းတိုက်သီမ်အပိုင်းအခြားဖြစ်သော နိမိတ်၏၊ ဥဒကမေဝ–ဖြောင့်ဖြောင့်သာ၊ သမ္မုခီဘူတော–ရှေ့ရှုဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ (တည့်တည့်ဖြစ်သော၊) ဒီပကဿ–၏၊ သြရိမန္တေ–ဤဖက်အစွန်ခ်ိ၊ နိမိတ္တံ–ကို၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ တတော–ထိုနိမိတ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ ဒီပကသိခရံ–ကျွန်းငယ်၏ ထိပ်ကို၊ ပရိက္ခိပန္တေန–လက်ယာရစ် လှည့်လည်လျက်၊ ပုန–ဖန်၊ ဒီပကဿ–၏၊ သြရိမန္တေ–ခ်ိုလည်းကောင်း၊ နိမိတ္တသမ္မုခေ–နိမိတ်၏ ရှေ့ရှုဖြစ်သော၊(နိမိတ်၏ တည့်တည့်ဖြစ်သော၊) ပါရိမန္တေ–ဟိုဖက်အစွန်ခ်ိုလည်းကောင်း၊ နိမိတ္တံ–ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗံ–ရာ၏၊ တတော–ထိုအခါမှ၊ (ကျွန်းထိပ်၏ ဟိုဖက်နိမိတ်ကို ပြောပြပြီးရာ အခါမှ၊) ပရံ–နောက်ခ်ိ၊ ပုရိမနယေနေဝ–ဖြင့်သာ၊(ရှေ့ဒီပကပါသော

နဒီပါရသိမ်သမုတ်နည်းဖြင့်သာ၊) ပါရတီရေ–ဟိုဖက်ကမ်း၌၊ သမ္မုခနိမိတ်–ရှေးရှု ဖြစ်သော နိမိတ်ကို၊ အာဒီကတ္တာ–အစပြု၍၊ ပါရတီရနိမိတ္တာနိ စ–ဟိုဖက်ကမ်း နိမိတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဒီပကဿ–၏၊ ပါရိမန္တသြရိမန္တနိမိတ္တာနိ စ–ဟိုဖက် အစွန် ဤဖက်အစွန်ဖြစ်သော နိမိတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ ပဌမ ကိတ္တိတ နိမိတ္တေန–နှင့်၊ သဒ္ဒံ, ဃဋ္ဋနာ–ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ–၏။ (ဤသိမ်၌ တစ်ဖက်က ကျွန်းဆွယ်အတွက် နိမိတ်နှစ်လုံး ထားရသောကြောင့် သိမ်နိမိတ်(**၁၀**) လုံး ရှိသည်၊ **ဧ**ဝံ–ဤသို့၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ သမ္မတာ–သော၊ သီမာ–သည်၊ ပဗ္ဗတ သဏ္ဌာနာ–တောင်၏ ပုံသဏ္ဌာန်နှင့်တူသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [ပဗ္ဗတဿ+သဏ္ဌာနံ ပဗ္ဗတသဏ္ဌာနံ၊ ပဗ္ဗတသဏ္ဌာနံ ဝိယ သဏ္ဌာနံ **ဧ**တိဿာတိ ပဗ္ဗတသဏ္ဌာနာ၊ **"ကျွန်း၏ ထိပ်ဖက်ကို အထက်ထောင်၍ ကြည့်လျှင် တောင်၏ ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် တူသည်"**ဟူလို။]

ပန–ဆက်၊ ဒီပကော–သည်၊ ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒတော–မှ၊ ဥဒ္ဓမ္မီ–၌ လည်းကောင်း၊ အဓောပီ–၌လည်းကောင်း၊ အဓိကတရော–ပိုလွန်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (**ဧ**ဝံသတိ)၊ ပုရိမနယေနေ**ဝ**–ဖြင့်သာ၊ (ဒီပကပါသော ဒုတိယနဒီပါရသိမ် သမုတ်နည်းဖြင့်သာ၊) ဒီပကဿ–၏၊ ဥဘောပိ–နှစ်ဖက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သိခရာနိ–အစွန်းတို့ကို၊ (ထိပ်တို့ကို၊) ပရိကွိပိတွာ–လက်ယာရစ် လှည့်ပတ်၍၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ကိတ္တေန္တေန–ပြောပြလျက်၊ နိမိတ္တဃဋ္ဋနာ–နိမိတ်တို့၏ ဆက်စပ် ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ–၏၊ [ဤသိမ်၌ ကျွန်းဆွယ်နှစ်ဖက်အတွက် နိမိတ်နှစ်လုံးစီ ထားရသော့ကြောင့် နိမိတ်(**၁၂**)လုံး ရှိသည်၊] **ဧ**ဝံ–သို့၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ သမ္မတာ–သော၊ သီမာ–သည်၊ မုဒိဂ်သဏ္ဌာနာ–မုရိုးစည်၏ ပုံသဏ္ဌာန်နှင့်တူသော ပုံသဏ္ဌာန် ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [ကျွန်းနှစ်ဖက်က ရှည်ထွက်နေသည့်အတွက် အလယ်က တုတ်၍, မြစ်ကမ်းနှစ်ဖက်က ကျဉ်းနေသောကြောင့် အလယ်တုတ်၍ အဖျားနှစ်ဖက် ကျဉ်းသော မုဒိဂ်သဏ္ဌာန်ရှိသည်၊ ရှေး၌ တစ်ဖက်ကျဉ်းသော မုဒိဂ်သဏ္ဌာန်ကိုလည်း ပြခဲ့၏။]

☰ ဒီပကော–သည်၊ ဝိဟာရသီမာပရိစ္ဆေဒဿ–၏၊ အန္တော–၌၊ ခုဒ္ဒကော–ငယ်နေသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (**ဧ**ဝံသတိ)၊ သဗ္ဗပဌမနယေန–အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဖြစ်သော သမုတ်နည်းဖြင့်၊ ဒီပကေ–၌၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာနိ–ကုန်၏၊ **ဧ**ဝံ–သို့၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ သမ္မတာ–သော၊ သီမာ–သည်၊ ပဏ္ဏ သဏ္ဌာနာ–ထက်စည်၏ ပုံသဏ္ဌာန်နှင့်တူသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ [ကျွန်းငယ်က နှစ်ဖက်လုံး ကြုံ၍, ဟိုဖက် ဒီဖက်ကမ်းက ကျယ်နေသောကြောင့် ထက်စည်ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်။]

သီမာနုဇာနနကထာ–သည်၊ နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

ဥပေါသထာဂါရာဒိကထာ

၁၄၁။ အနုပရိဝေဏိယန္တိ–ကား၊ ဧကသီမမဟာဝိဟာရေ–တစ်ခုတည်းသော သိမ်ရှိသော ကျောင်းတိုက်ကြီး၌၊ တသွဲ့ တသွဲ့ ပရိဝေဏော–ထိုထို ပရိဝုဏ်၌၊ **အသကေ်တေနာ**တိ–ကား၊ သကေ်တံ–သတ်မှတ်ခြင်း ကို၊ အကတွာ–မပြုမူ၍၊ (ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသန္တိ၌ စပ်။) **ဧကံ သမူဟနိတ္မာ**တိ–ကား၊ ကမ္မဝါစာယ–ပါဠိတော်၌လာသော ကမ္မဝါစာဖြင့်၊ သမူဟနိတ္မာ–ပယ်နုတ်ပြီး၍၊ (ဧကတ္ထ ဥပေါသထံ ကာတုံ အနုဇာနာမိ၌ စပ်။)

၁၄၂။ ယတော ပါတိမောက္ခံ သုဏာတီတိ–ကား၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဘိက္ခုနုံ–တို့၏၊ ဟတ္ထပါသေ–၌၊ နိသိန္နော–ထိုင်လျက်၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ (ယတောဏ်အဖွင့်)၊ ပါတိမောက္ခံ–ကိုး သုဏာတိ–ကြားရ၏၊ (တသ္မာ–ကြောင့်၊) အသ–ထိုရဟန်းသည်၊ ဥပေါသထော–ကို၊ ကတောဝ–ပြုအပ်သည်သာ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ပါဠိတော်စာအုပ်များ၌ **"နိသိန္နာ"**ဟု ရှိ၏၊ ဤ၌ကား **"နိသိန္နော"**ဟု ရှိသည်၊ သုဏာတိ ကြိယာ၌ စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် **"နိသိန္နော"**ပုဒ်သာ ကောင်း၏။] စ–ဆက်၊ ဣဒံ–ယတော ပါတိမောက္ခံ သုဏာတိ ကတော ဝသ ဥပေါသထောဟူသော ဤစကားကို၊ ဝတ္ထုဝသေန–ဝတ္ထုကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [မယဉ္စမ္ဘ အသမ္ဘတာယ ဘူမိယာ နိသိန္နာ ပါတိမောက္ခံ အသုဏာ–ဟု ပါဠိတော်၌လာသော ဝတ္ထုကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊] (ဘဂဝတာ–သည်၊) ဝုတ္တံ–ပြီ၊ ပန–စင်စစ်ကား၊ ဟတ္ထပါသေ–၌၊ နိသိန္နသ–ထိုင်နေသော ရဟန်း၏၊ ဝါ–သည်၊ အသုဏန္တသ္မာပိ–မကြားပါသော်လည်း၊ ဥပေါသထော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ကတောဝ–သည်သာ၊ ဟောတိ–၏။

အနုပရိဝေဏိယံ။ ။[**"ပရိဝေဏ"**ပုဒ်ကို ပါရာဇိကဏ် သံဃါယနာ တင်ခန်း၌ ပြခဲ့ပြီ၊ ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်တိုက်ဝယ် အသီးအသီး အကာအရံရှိသော ကျောင်းများကို (ကျောင်းဝင်းကို)**"ပရိဝေဏ"**ဟု ခေါ်၏၊ အနုသဒ္ဒါ၏ ဝိစ္ဆာအနက်ကို ပြလိုရ၍ **"တသ္မိံ တသ္မိံ ပရိဝေဏော"**ဟု ဖွင့်သည်၊ **"ပရိဝေဏံ ပရိဝေဏံ"**ဟု ပြု၍ သွတ္ထ၌ ဣယသက်၊ **"အနု+ပရိဝေဏိယံ ပရိဝေဏိယံ အနုပရိဝေဏိယံ"** အနုအဖုမာသံကဲ့သို့ တည်း၊ နိဂ္ဂဟီတ်ကား အဗျယီဘော ထုံးစံအတိုင်း သို့၏ ကာရိယတည်း၊ [ယောဇနာ ၌ကား သို့ဝိဘတ်ကို ယံပြုထားသည်ဟု ကြံ၍ **"ပရိဝေဏိယံ"**ကို နပုလ္လိင်**"ပရိဝေဏ"**မှ ဣတ္ထိလိင် **"ပရိဝေဏီ"**ဟု ပြန်ထားသော **"လိင်္ဂဝိပလ္လာသ"**ဟု ဆိုလေသည်။]

အသကေ်တေန။ ။ နတ္ထိ+သကေ်တော ယသ္မာတိ အသကေ်တော **"မည်သည့် ကျောင်း၌ ပါတိမောက်ပြမည်"**ဟု သတ်မှတ်ခြင်းမရှိသော ပါတိမောက်ပြခြင်း နာဝိဘတ်သည် ကြိယာဝိသေသန အနက်ဟော၊ ထို့ကြောင့်**"အသကေ်တေန–သတ်မှတ်ခြင်း မရှိသဖြင့်၊ ဥဒ္ဒိသန္တိ"**ဟု ပေး၊ **"သကေ်တံ အကတွာ"**ကား ကြိယာဝိသေသန ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။

နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာတိ–ကား၊ ဥပေါသထပမုခသ–ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် မျက်နှာသာ၏၊ ခုဒ္ဒကာနိ ဝါ–ငယ်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ မဟန္တာနိ ဝါ–ကြီးသည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပါသာဏာ ဣဋ္ဌကဒါရုခဏ္ဍာဒဏ္ဍကာဒီနိ–ကျောက်, အုတ်, သစ်တုံး, တုတ်ချောင်း အစရှိကုန်သော၊ ယာနိ ကာနိစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးကုန်သော၊ နိမိတ္တာနိ–တို့ကို၊ (ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ၌စပ်၊) အဗ္ဘောကာသေ ဝါ–လွင်တီးခေါင်၌သော်လည်းကောင်း၊ မာဠကာဒီသု ဝါ–တန်ဆောင်း အစရှိသည် တို့၌သော်လည်းကောင်း၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသောအရပ်၌၊ သည်–အမှတ်အသားကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ကိတ္တေတုံ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ အထ ဝါ–ကား၊ **နိမိတ္တာ ကိတ္တေတဗ္ဗာ**တိ–ကား၊ နိမိတ္တုပဂါ ဝါ–နိမိတ်လောက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အနိမိတ္တုပဂါ ဝါ–နိမိတ်မလောက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ပါသာဏာဒယော–ကျောက်အစရှိသည်တို့ကို၊) ပရိစ္ဆေဒဇာနနတ္ထံ–အပိုင်းအခြားကို သိခြင်းအကျိုးငှာ၊ ကိတ္တေတဗ္ဗာ–ကုန်၏၊ **ထေရေဟိ၊ပေ၊ သန္နိပတိတုန္တိ** ဇေ္ဌ–၌၊ မဟာထေရော–မဟာထေရ်သည်၊ (အကြီးဆုံးကိုဆိုသည်၊) ပဌမတရံ–ရှေးဦးစွာ၊ သစေ နော အာဂစ္ဆတိ–အကယ်၍ မလာအုံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒုက္ကဋံ–သည်၊(ဟောတိ)၊ [ဥပုသ်ပြုချိန် တစ်စုံတစ်ခု လုံလောက်သော အကြောင်းရှိ၍ အလျင် မရောက်လျှင်ကား အာပတ်သင့်စရာ မရှိ။]

သဗ္ဗေဟေव၊ ပေ၊ ကာတဗ္ဗောတိ ဇေ္ဌ–၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပေါရာဏကော–ရှေးဦးဖြစ်သော၊ အာဝါသော–ကျောင်းသည်၊ ဝိဟာရသ–ကျောင်းတိုက်၏၊ (မဟာသိမ်ကျောင်းတိုက်ကြီး၏၊) မဇ္ဈေ–အလယ်၌၊ သစေ ဟောတိ–အုံ၊ ဇေ္ဌ စ–ဤပေါရာဏကအာဝါသ၌လည်း၊ ဘိက္ခုနံ–တို့၏၊ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနံ–ထိုင်နေရာ အရပ်သည်၊ (သစေ) ပဟောတိ–အကယ်၍ လောက်အုံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထ–ထို ပေါရာဏကအာဝါသ၌၊ သန္နိပတိတွာ–စုဝေး၍၊ ဥပေါသထော–ကို၊ ကာတဗ္ဗော–၏၊ ပေါရာဏကော–သော၊ (အာဝါသော–သည်၊) ပရိဒုဗ္ဗလော စေဝ–ထက်ဝန်းကျင် အားမရှိသည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘာဓော စ–ကျဉ်းမြောင်းသည်လည်း ကောင်း၊ သစေ(ဟောတိ)၊ အညော–အခြားသော၊ ပစ္ဆာ–နောက်မှ၊ ဥဋ္ဌိတာဝါသော–ပေါ်ထွက်သောကျောင်းသည်၊ အသမ္ဘာဓော–မကျဉ်းမြောင်းသည်၊ (သစေ ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) တတ္ထ–ထိုနောက်မှ ပေါ်ထွက်သောကျောင်း၌၊ ဥပေါသထော–ကို၊ ကာတဗ္ဗော–၏။

ဥပေါသထပမုခသ။ ။ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၏ ရှေ့မျက်နှာသာကို**"ဥပေါသထ ပမုခ"**ဟု ဆိုသည်၊ အချို့စာတို့၌ (ပ)မပါဘဲ **"ဥပေါသထမုခ"**ဟု ရှိ၏၊ သာ၍ ကောင်းမည်ဟု ထင်သည်၊ [ဥပေါသထ(ပ)မုခံ နာမ ဥပေါသထာဂါရသ သမ္ဘုခဋ္ဌာနံ–ဋီကာ၊ **"ပမုခ"**အရ အဦးစမုခ် ဆင်ဝင်ဟူသော အနက်ကို ယူမည်စိုး၍ **"သမ္ဘုခဋ္ဌာနံ"** ဟု ဖွင့်သည်။]

ယတ္ထ ဝါ၊ လေ၊ ဝိဟာရတိတိ ဗြာဟ္မဏ–ဌာပိ–ဌ္ဌလည်း၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဗေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ထေရသ–၏၊ ဝိဟာရော–သည်၊ သဗ္ဗေသံ–အလုံစုံသော ရဟန်းတို့အတွက်၊ သစေ ပဟောတိ–အကယ်၍ လောက်အုံ့၊ ဖာသုကော–ချမ်းသာသည်၊ (သစေ) ဟောတိ–အုံ့၊ (ချောင်ချောင်ချိုချို ရှိအုံ့၊) (ဗေဝသတိ)၊ တတ္ထ–ထိုထေရ်၏ ကျောင်းဌ၊ ဥပေါသထော–ကို၊ ကာတဗ္ဗော–၏၊ ပန–ဆက်၊ သော–ထိုထေရ်၏ ကျောင်းသည်၊ ပစ္စန္တေ–ကျောင်းတိုက်၏ အစွန်ဖြစ်သော၊ ဝိသမပ္ပဒေသေ–မညီမညွတ်သောအရပ်ဌ၊ သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ (ဗေဝသတိ)၊ ထေရသ–အား၊ ဝတ္တဗ္ဗ–လျှောက်ရာ၏၊ (ကိ?) ဘန္တေ, တုမှာကံ–တို့၏၊ ဝိဟာရော–ကျောင်းသည်၊ အဖာသုကဒေသော–မချမ်းသာရာ ဒေသရှိသည်၊ (သွားလာဖို့ရန် မလွယ်ကူသော အရပ်ရှိသည်၊) (ဟောတိ–ဖြစ်ပါ၏၊) ဗြဟ္မ–ဤ အရှင်ဘုရားတို့၏ ကျောင်းဌ၊ သဗ္ဗေသံ–အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ သြကာသော–ထိုင်နေလောက်ရာအရပ်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိပါ၊ အသုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ–ထိုမည်သော ကျောင်းဌ၊ သြကာသော–သည်၊ အတ္ထိ–ရှိပါ၏၊ တတ္ထ–ထိုကျောင်းသို့၊ ဂန္တုံ–ကြွခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–သင့်ပါ၏၊ ဣတိ–သို့၊ (ဝတ္တဗ္ဗ–၏၊) ထေရော–သည်၊ သစေ နာဂစ္ဆတိ–အကယ်၍ မလိုက်လိုအုံ့၊ (ဗေဝသတိ)၊ တသ–ထိုထေရ်၏၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ–ကို၊ အာနေတွာ–ဆောင်၍၊ သဗ္ဗေသံ–အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့အား၊ ပဟောနကေ–နေထိုင်လောက်သော၊ ဖာသုကဋ္ဌာနေ–ချမ်းသာရာ အရပ်ဌ၊ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။

❋❋❋❋❋

အဝိပ္ပဝါသသီမာနုဇာနနကထာ

၁၄၃။ အန္ဓကဝိန္ဒာတိ–ကား၊ ရာဇဂဟတော–ရာဇဂြိုဟ်မြို့မှ၊ ဂါဝုတတ္တယေ–သုံးဂါဝုတ်တို့၏ အပေါင်းရှိသော အရပ်ဌ၊ (သုံးဂါဝုတ်ရှိရာအရပ်ဌ၊) အန္ဓကဝိန္ဒံ နာမ–အန္ဓကဝိန္ဒမည်သော ရွာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ–ထိုအန္ဓကဝိန္ဒရွာကို၊ ဥပနိဿာယ–မှီ၍၊ ထေရော–ထေရ်သည်၊ ဝသတိ–သီတင်းသုံးတော်မူ၏၊ တတော–ထိုအန္ဓကဝိန္ဒကျောင်းမှ၊ ရာဇဂဟံ–သို့၊ ဥပေါသထံ–ဥပုသ်ပြုရာအရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တော–လာလသော်၊ (နဒီ တရန္တော မနံ ဝုဋ္ဌော အဟောသိဌ္ဌ စပ်၊) ဟိ–မှန်၊ ရာဇဂဟံ–ကို၊ ပရိက္ခိပိတ္တာ–ဝန်းရံ၍၊ အဋ္ဌာရသ–တစ်ဆယ့်ရှစ်ရပ်ကုန်သော၊ မဟာဝိဟာရာ–ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့သည်၊ (အတ္ထိ)၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံသော ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့သည်၊ (အန္ဓကဝိန္ဒကျောင်းနှင့်တကွ၊) ဧကသီမာ–တစ်ခုတည်းသော မဟာသီမ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဓမ္မသေနာပတိနာ–တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော **အရှင်သာရိပုတ္တရာ**သည်၊ နေသံ–ထို(**၁၈**)ရပ်သော ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့၏၊ သီမာ–မဟာသီမ်ကို၊ ဗဒ္ဓါ–ဖွဲ့အပ်ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဝေဠုဝနေ–ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်ဌ၊ သံဃသ–အား၊ သာမဂ္ဂီဒါနတ္ထံ–သာမဂ္ဂီကို ပေးခြင်းအကျိုးငှာ၊ အာဂစ္ဆန္တော–လာလသော်၊ (မနံ ဝုဋ္ဌော အဟောသိဌ္ဌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော။

နဒီ တရန္တောတိ–ကား၊ သိပ္ပိနိယံ–သိပ္ပိနီမည်သော၊ နဒီ–ကို၊ အတိက္ကမန္တော–ဖြတ်ကျော်လတ်သော်၊ [တရန္တော အရ ရေကူးသကဲ့သို့ ကူးရခြင်းကို ယူမည်စိုး၍ **"အတိက္ကမန္တော"**ဟု ဖွင့်သည်။] **မနံ ဝူဠှော အဟောသိ**တိ–ကား၊ ဤသက်–စဉ်းငယ်၊ (ဝူဠှော–မျှောအပ်သည်၊) အပ္ပတ္တဝူဠှဘာဝေါ–မရောက်အပ်သော မျှောအပ်သည်၏ အဖြစ်ရှိသည်၊ (မျှောအပ်သည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်တတ်သည်၊) အဟောသိ–ပြီ၊ သာ နဒီ–ထို သိပ္ပိနီမြစ်သည်၊ ဂိဗ္ဗကူဋ္ဌတော–ဂိဗ္ဗကူဋ်တောင်မှ၊ သြတရိတ္တာ–သက်ဆင်း၍(ကျ၍) စဏ္ဍောနေ–ကြမ်းတမ်းသော၊ သောတေန–ရေအယဉ်ဖြင့်၊ (ထေရံ–ထေရ်ကို၊) ဝဟတိ ကိရ–ဆောင်ယူသတတ်၊ တတ္ထ–ထိုသို့ ဆောင်ယူရာ၌၊ ဝေဂေန–လျင်သောအဟုန်ဖြင့်၊ အာဂစ္ဆန္တံ–လာသော၊ ဥဒကံ–ကို၊ အမနုသိကရောန္တော–နှလုံးမသွင်းမိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ထေရော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ မနံ–စဉ်းငယ်၊ ဝူဠှော–မျှောအပ်သည်၊ အဟောသိ–ပြီ၊ ပန–စင်စစ်ကား၊ ဝူဠှော–တကယ်မျှောအပ်သည်၊ (တကယ် မျှောသွားသည်၊) နု(အဟောသိ)–ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ အဃ–ထို **အရှင်မဟာကဿပ**ထေရ်၏၊ ဥဒကဗ္ဘာဟတာနိ–(ဥဒက+အဘိ+အာဟတာနိ)–ရေသည် ရွေးရှုတိုက်ခတ်အပ်ကုန်သော၊ စီဝရာနိ–တို့သည်၊ အလ္လာနိ–စိုစွတ်ကုန်သည်၊ ဇာတာနိ–ဖြစ်ကုန်ပြီ။

၁၄၄။ သမ္ဘတာ၊ပေ၊ဂါမူပစာရဠှာတိ–ဟူသော၊ ဣမိဿာ ကမ္မဝါစာယ–ဤ ကမ္မဝါစာ၏၊ ဥပ္ပန္နကာလတော–ဖြစ်ရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ ဘိက္ခုနံ–တို့အား၊ ပုရိမကမ္မဝါစာ–ရှေးကမ္မဝါစာသည်၊ နု ဝဋ္ဋတိ–မအပ်တော့၊ [**"ဌပေတွာ ဂါမံ စ ဂါမူပစာရံ စ"**မပါသော ကမ္မဝါစာကို **"ပုရိကမ္မဝါစာ"**ဟု ဆိုသည်။] ဟိ–မှန်၊ အယမေဝ–ဤနောက် ကမ္မဝါစာသည်သာ၊ ထာဝရာ–ခိုင်မြဲသည်၊ ဟောတိ၊ ပန–ဆက်၊ ဘိက္ခုနီနံ–တို့အား၊ အယံ–ဤ နောက်ကမ္မဝါစာသည်၊ နု ဝဋ္ဋတိ–မအပ်၊ ပုရိမာယေဝ–ရှေး ကမ္မဝါစာသည်သာ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ ကသ္မာ–ကြောင့်၊

မနံ ဝူဠှော။ ။ ဤသံ ကိဋ္ဌိ မနံ အပ္ပေ၊ အဘိဓာန် (**၁၁၄၈**)၌ **"မနံ"**သဒ္ဒါသည် ဤသံ, ဤသက်ပုဒ်တို့၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော နိပါတ်ဟု ဆို၏၊ ထို့ကြောင့် **"ဤသက်"**ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝုယှတေတိ ဝူဠှော၊ **"သာ နဒီ ထေရံ ဝဟတိ"** မြစ်က ကတ္တားဖြစ်ပုံကို ကြည့်၍ **"ဝူဠှော–မျှောအပ်သည်"** ဟု ပေး၊ **"မြစ်ရေသည် မျှောအပ်၏"** ဟူလို၊ **"မျှောအပ်"** ဆိုသော်လည်း အစဉ်အတိုင်း မျှောသွားအောင် မျှောအပ်သည်မဟုတ်၊ အနည်းငယ် ယိုင်တိုင်တိုင် ဖြစ်ရုံလောက်သာ မျှောအပ်သောကြောင့် **"အပ္ပတ္တဝူဠှဘာဝေါ"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ ဝူဠှသ+ဘာဝေါ ဝူဠှဘာဝေါ၊ အပ္ပတ္တော+ဝူဠှဘာဝေါ ယသ္မာတိ အပ္ပတ္တဝူဠှဘာဝေါ၊ ယောဇနာ၌ အပ္ပတ္ထ နေရာဝယ် **"အပ္ပမတ္ထ"**ဟု တွေ့ရ၏၊ [**"အမနုသိကရေန္တော"**ဖြင့် တန်ခိုးဖြင့် မကျော်လွန်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြ၏၊–ဝိမတိ၊ ဝူဠှော၌ ဝဟာတ် တပစ္စည်း, ဝ၏ အ ကို ဥပြု, ဥကို ဒီဃပြု၊ မောဂ္ဂလ္လာန် **၅** ကဏ္ဍ **၁၀၇**သုတ်။]

(ဘိက္ခုနီနံ-တို့အား၊ ပုရိမာယေဝ-သည်သာ၊ ဝဋ္ဋတိ-နည်း?၊) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဘိက္ခုနိသံယော-သည်၊ အန္တောဂါမေ-ရွာတွင်း၌၊ ဝသတိ-နေရ၏၊ ဧဝံ-ဤသို့ ဘိက္ခုနီတို့အား နောက်ကမ္မဝါစာ၏ အပ်ခြင်းသည်၊ ယဒိ သိယာ-အကယ်၍ဖြစ်အုံ၊(ဧဝံသတိ)၊ သော-ထိုဘိက္ခုနိသံယာသည်၊ ဧတာယ ကမ္မဝါစာယ-ဤကမ္မဝါစာကြောင့်၊ တိစီဝရပရိဟာရံ-တိစီဝရိတ် အစောင့်အရှောက် ကို၊ နုလဘေယျ-မရတော့ရာ၊ စ-စင်စစ်ကား၊ အသ-ထိုဘိက္ခုနီသံယာ၏၊ ပရိဟာရော-တိစီဝရိက် အစောင့်အရှောက်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုရိမာယေဝ-ရှေးကမ္မဝါစာသည်သာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ ဘိက္ခုနိသံယသ-သည်၊ ဝါ-၏(အတွက်)၊ ဒွေပိ-နှစ်လုံးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သီမာယော-သီမ်တို့ကို၊ (သမာနသံဝါသကသီမ်, အဝိပ္ပဝါသသီမ်တို့ကို၊) လဗ္ဘန္တိ-ရအပ်ကုန်၏၊ တတ္ထ-ထို ဘိက္ခု သီမ်, ဘိက္ခုနီသီမ် နှစ်မျိုးတို့တွင်၊ ဘိက္ခူနံ-တို့၏၊ သီမံ-ကို၊ အန္ဓောတ္ထရိတ္တာပိ-လွှမ်းမိုး၍လည်းကောင်း၊ တသ္မာ-ထိုဘိက္ခုသီမ်၏၊ အန္တောပိ- အတွင်း၌လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီနံ-တို့၏၊ သီမံ-ကို၊ သမ္မနိတုံ-ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဘိက္ခူနမ္ပိ-တို့၏လည်း၊ ဘိက္ခုနိသီမာယ-၌၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊[လွှမ်းမိုး၍ လည်း သမုတ်နိုင်သည်, အတွင်း၌လည်း သမုတ်နိုင်သည်-ဟူလို၊] ဟိ-မှန်၊ တေ-ထို ဘိက္ခု,ဘိက္ခုနီတို့သည်၊ အညမညဿ-အချင်းချင်း၏၊ ကမ္မေ-ကံ၌၊ ဂဏပူရကာ-ဂိုဏ်းကို ပြည့်စေတတ်ကုန်သည်၊ နု ဟောန္တိ-မဖြစ်ကုန်၊ ကမ္မဝါစံ-ကို၊ ဝဂ္ဂံ-ဝဂ်ဖြစ်အောင်၊ (ဝဂ္ဂကံ ဖြစ်အောင်၊) နု ကရောန္တိ-မပြုနိုင်ကုန်၊ စ-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤ ဌပေတွာ ဂါမံ စ ဂါမူပစာရံ စ ဟူသောပါဌ်၌၊ နိဂမနဂရာနမ္ပိ-နိဂုံး,မြို့တို့ကိုလည်း၊ ဂါမေနေဝ-ဂါမသဒ္ဒါဖြင့်ပင်၊ သင်္ဂဟော-သိမ်းယူခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

အဝိပ္ပဝါသာ။ ။ ပါဠိတော်၌ **"သာ သီမာ"**နှင့် **"အဝိပ္ပဝါသာ"**သည် အရတူ၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိပ္ပဝသန်-ကင်းရှိနေခြင်း၊ ဝိပ္ပဝါသော-ခြင်း၊ ဝိပ္ပဝါသဖြင့် စီဝရဝိပ္ပဝါသကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော နိသဂ္ဂိပါစိတ်တိုင်အောင် ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ယူပါ၊ နတ္ထိ+ဝိပ္ပဝါသော ဧတာယာတိ အဝိပ္ပဝါသာ-တိစီဝရိက်နှင့် ကင်းရှိနေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်မရှိကြောင်း သိမ်၊ [**"တံ သီမံ-ထိုသမာနသံဝါသကသီမ်ကို၊ အဝိပ္ပဝါသံ-ကင်းရှိနေခြင်းကြောင့် သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်မရှိကြောင်းသိမ် ဟူ၍၊ သမ္မနေယျ-သမုတ်ရာ၏"**ဟု ပါဠိတော်၌ ပေးပါ။]

ယဒိ ဧဝံ သိယာ။ ။ **"ဧဝံ"**ကို ဘိက္ခုနီနံ အယဲ နု ဝဋ္ဋတိ မှ **"နု"**ကို ဖြုတ်၍ဖွဲ့ပါ၊ ဘိက္ခုနီတို့မှာ **"ဌပေတွာ ဂါမံ စ ဂါမူပစာရံ စ"**ပါသော ဤ နောက်ကမ္မဝါစာအပ်လျှင် ရွာနှင့်ရွာ၏ဥပစာကို ချန်၍သမုတ်ရသော ဤ နောက်ကမ္မဝါစာအတွက် ရွာတွင်း၌ နေသော ဘိက္ခုနီတို့မှာ တိစီဝရိက်သက်နှင့် ညှဉ်းကင်း၍ နေနိုင်ခြင်းဟူသော အစောင့်အရှောက်ကို မရဘဲ ရှိပေလိမ့်မည်၊ အမှန်အားဖြင့်ကား ထိုအစောင့်အရှောက်ကိုလည်း ရသည်သာ၊ ထို့ကြောင့် ဘိက္ခုနီတို့အတွက် **"ဌပေတွာ ဂါမံ စ ဂါမူပစာရံ စ"**မပါသော ရှေးကမ္မဝါစာသာ အပ်သည်-ဟူလို။

ဂါမူပစာရောတိ–ကား၊ ပရိက္ခိတ္တဿ–ကာရံအပ်သော ရွာ၏၊ ပရိက္ခေပေါ–အကာအရံသည် လည်းကောင်း၊ အပရိက္ခိတ္တဿ–မကာရံအပ်သော ရွာ၏၊ ပရိက္ခေပေါကာသော–အကာအရံကို ထိုက်ရာအရပ်သည်လည်းကောင်းတည်း၊ တေသု–ထိုဂါမ, ဂါမူပစာရတို့၌၊ အဓိဋ္ဌိတတေစီဝရိကော–အဓိဋ္ဌာန် တင်အပ်ပြီးသော တိစီဝရိက်သင်္ကန်းရှိသော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ ပရိဟာရံ–အာပတ်မသင့်အောင် ရှောင်လွဲကြောင်း အစောင့်အရှောက်ကို၊ နေ လဘတိ–မရ၊ ဣတိ–ဤသို့လျှင်၊ ဘိက္ခုနံ–တို့၏၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာ–သည်၊ ဂါမံ စ–ကိုလည်းကောင်း၊ ဂါမူပစာရံ စ–ကိုလည်းကောင်း၊ နေ သြတ္ထရတိ–မလွန်းမိုး၊ သမာနသံဝါသကသီမာဝ–သည်သာ၊ သြတ္ထရတိ–၏၊ စ–ဆက်၊ ဇတ္ထု–ဤနှစ်မျိုးသော သိမ်တို့တွင်၊ သမာနသံဝါသက သီမာ–သည်၊ အတ္ထိနော–၏၊ ဓမ္မတာယ–သဘောအားဖြင့်၊ ဂစ္ဆတိ–သွား၏၊ (ကျယ်ပြန့်သွား၏–ဟူလို၊) အဝိပ္ပဝါသသီမာ ပန–သည်ကား၊ ယတ္ထ–အကြင် အရပ်၌၊ သမာနသံဝါသကသီမာ–သည်။ (အတ္ထိ)၊ တတ္ထေဝ–ထိုသမာနသံဝါသက သိမ်ရှိရာ အရပ်၌သာ၊ ဂစ္ဆတိ–၏၊ ပါ–မှန်၊ တဿာ–ထိုအဝိပ္ပဝါသသိမ်၏၊ ဝိသုံ–သီးခြား၊ နိမိတ္တကိတ္တနံ–နိမိတ်ပြောပြရခြင်းသည်၊ နေ အတ္ထိ–မရှိ၊ [သမာနသံဝါသကသိမ်၏ နိမိတ်သည်ပင် ဤအဝိပ္ပဝါသသိမ်၏ နိမိတ်ဖြစ်သည်-ဟူလို၊] တတ္ထ–ထိုနှစ်မျိုးသောသိမ်တို့တွင်၊ အဝိပ္ပဝါသာယ–အဝိပ္ပဝါသသိမ်ကို၊ သမ္ဘတိ ကာလေ–သမုတ်ရာအခါ၌၊ ဂါမော–သည်၊ သစေ အတ္ထိ–အကယ်၍ရှိအုံ့(ဧဝံသတိ)၊ တံ–ထိုရွာကို၊ သာ–ထိုအဝိပ္ပဝါသသိမ်သည်၊ နေ သြတ္ထရတိ–မလွန်းမိုး၊ ပန–သို့မဟုတ်၊ သီမာယ-ကို၊ သမ္ဘတာယ-သမုတ်အပ်ပြီးသော်၊ ပစ္ဆာ–နောက်၌၊ ဂါမော–သည်၊ သစေ နိဝိသတိ–အကယ်၍ တည်နေအုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သောပိ–ထိုနောက်မှ တည်သောရွာသည်လည်း၊ သီမာသင်္ကေတေ–သိမ်ယူသော အရေအတွက်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ–၏။

စ–ဆက်၊ ပစ္ဆာ–၌၊ နိဝိဋ္ဌော–တည်သော ရွာသည်၊ (သီမာသင်္ကေတေ–သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ)ယထာ–ရောက်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊ ပဌမံ–စွာ၊ နိဝိဋ္ဌသ–တည်ပြီးသော ရွာ၏၊ ပစ္ဆာ–၌၊ (သိမ်သမုတ်ပြီးရာ ကာလ၏နောက်၌၊) ဝမိုတပဗ္ဗဒေသောပိ–တိုးချဲ့အပ်သော အရပ်သည်လည်း၊ သီမာသင်္ကေတေ–သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ–၏၊ သီမာ သမ္ဘတိကာလေ–၌၊ ဂေဟာနိ–အိမ်တို့ကို၊ သစေပိ ကတာနိ–အကယ်၍မူလည်း ဆောက်လုပ်အပ်ပြီးကုန်အုံ့၊ ပဝိသိသာမ–အိမ်သို့ ဝင်ကုန်အုံ့၊ ဣတိ–ဤသို့၊ အာလယောပိ–အလိုဆန္ဒသည်လည်း၊ (သစေပိ) အတ္ထိ–အကယ်၍မူလည်း ရှိအုံ့၊ ပန–ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ မနုဿာ–တို့သည်၊ အပ္ပဝိဋ္ဌာ–မဝင်ရကုန်သေးသည်၊ (သစေ) ဟောန္တိ–ကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ–သော်၊) ဒေ(ဒေသော)–ဤရွာသစ်သည်၊ အဂါမောယေဝ–ရွာမဟုတ်သေးသည်သာ၊ (ဤသို့ လုမ်းစပ်၊) ဝါ–တစ်နည်း၊ ပေါရာဏကဂါမံ–ရှေးဦးဖြစ်သော ရွာကို၊ ဝါ–ရွာဟောင်းကို၊ (သာမညကံ)၊ သဂေဟမေဝ–အိမ်နှင့်တကွဖြစ်သော ရွာကိုပင်၊ (ဝိသေသကံ)၊ ဆဒ္ဒေတွာ–စွန့်ပစ်၍၊

အညတ္ထ–အခြားအရပ်သို့၊ ဂတာ–သွားကုန်သည်၊ (သစေ ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ၊) ဧသ (ဧသော)–ဤရွာဟောင်းသည်၊ အဂါမောယေဝ–ရွာမဟုတ်တော့သည်သာ၊ သိမာ–သည်၊ သြတ္ထရတိ–လွှမ်းမိုး၏၊ [ရွာမဟုတ်သောကြောင့် ထိုအရပ်၌ အဝိပ္ပဝါသ သိမ်သည် လွှမ်းမိုးနိုင်၏၊] ပန–ဆက်၊ ဧကမ္မိ–တစ်မျိုးလည်းဖြစ်သော၊ ပဝိဋ္ဌ–ဝင်ပြီးသော၊ ကုလံ ဝါ–အမျိုးသည်သော်လည်းကောင်း၊ အဂတံ–မထွက်သွားသေးသော၊ (ကုလံ) ဝါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ သစေ အတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဂါမောယေဝ–ရွာပင်တည်း၊ သိမာ–သည်၊ နု သြတ္ထရတိ–မလွှမ်းမိုး။

ဧဝဉ္စ ပန၊ ပေ၊ သမ္ဘဟန္တ္ဟောတိ ဧတ္ထ–၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝ ဘေဒါတဗ္ဗော၊) သမ္ဘဟနန္တေန–ပယ်နုတ်လိုသော၊ ဘိက္ခုနာ–သည်၊ ဝတ္ထုံ–ဝတ္ထုရားကို၊ ဇာနိတဗ္ဗံ–သိထိုက်၏၊ တတြ–ထို ဝတ္ထုံ ဇာနိတဗ္ဗံဟူသော စကားရပ်၌၊ ဣဒံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဝတ္ထုံ–ဝတ္ထုရားတည်း၊ ခဏ္ဍသီမာယံ–၌၊ ဌတ္တာ–တည်၍၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာ–ကို၊ နု သမ္ဘဟန္တ္ဟာ–မပယ်နုတ်ထိုက်၊ တထာ–တူ၊ အဝိပ္ပဝါသသီမာယံ–၌၊ ဌတ္တာ–၍၊ ခဏ္ဍသီမာပိ–ကိုလည်း၊ (နု သမ္ဘဟန္တ္ဟာ–ထိုက်၊) ပန–အနွယ်၊ ခဏ္ဍသီမာယံ–၌၊ ဌိတေန–တည်သော ရဟန်းသည်၊ ခဏ္ဍသီမာဝ–ကိုသာ၊ သမ္ဘဟနိတဗ္ဗာ–၏၊ တထာ–တူ၊ ဣတရာယ–အခြားသော အဝိပ္ပဝါသသိမ်၌၊ ဌိတေန–တည်သော ရဟန်းသည်၊ ဣတရာ–အခြားသော အဝိပ္ပဝါသသိမ်ကို၊ (သမ္ဘဟနိတဗ္ဗာ)။

သီမံ နာမ–သိမ်မည်သည်ကို၊ (ဘိက္ခု–တို့သည်၊) ဒွိဟိ–နှစ်ပါးကုန်သော၊ ကာရဏေဟိ–အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သမ္ဘဟန္တုံ–ပယ်နုတ်ကြကုန်၏၊ ပကတိယာ–ပင်ကိုအားဖြင့်၊ ခုဒ္ဒကံ–ငယ်နေသော သိမ်ကို၊ ပုန–ဖန်၊ အာဝါသဝမုနတ္ထာယ–ကျောင်းတိုက်ကို တိုးချဲ့ခြင်းအကျိုးငှာ၊ မဟတိ–ကြီးသောသိမ်ကို၊ ကာတုံ ဝါ–

ပေါရာဏကဂါမံ၊ပေ၊ဂတာ။ ။ ရွာသစ် အိမ်သစ်၏ အဂါမက အမည်ရခိုက်မှ တစ်ပါး ရွာဟောင်း အိမ်ဟောင်း၏ အဂါမက အမည်ရခိုက်ကိုလည်း တစ်နည်းပြလို၍ **"ပေါရာဏကဂါမံ"**စသည် ဓိန်၊ **"ရွာဟောင်းကို အိမ်ပါစွန့်၍ သွားကြလျှင်လည်း ရွာမဟုတ်တော့"**ဟူလို၊ အိမ်ကို မစွန့်သေးလျှင်ကား ရွာအမည် မပျက်သေး။

ပဝိဋ္ဌံ ဝါ အဂတံ ဝါ။ ။ ပဝိဋ္ဌဖြင့် ရွာအသစ်ကို ပြ၏၊ ရွာအသစ်၌ တစ်အိမ်လောက်က လူနေဖြစ်လျှင် ဂါမအမည်ရတော့၏၊ အဂတံ ဝါဖြင့် ရွာဟောင်းကို ပြ၏၊ ရွာဟောင်း၌ (ဘေးတစ်ခုခုကြောင့် မျှားစွာသော အိမ်သားတွေ အိမ်ကိုစွန့်ပစ်၍ ထွက်သွားကြသော်လည်း) တစ်အိမ်သားတို့က မထွက်သေးလျှင် ရွာအမည် မပျက်သေးဟု ပြ၏။

အဝိပ္ပဝါသသီမာ နု သမ္ဘဟန္တ္ဟာ။ ။ မဟာသိမ်ကို **"အဝိပ္ပဝါသသီမာ"** ဟု ဆိုသည်၊ ရှေးခေတ်က မဟာသိမ်ကိုသာ မျှားသောအားဖြင့် အဝိပ္ပဝါသသိမ်အဖြစ်ဖြင့် သမုတ်လေ့ ရှိကြသည်၊ ထို မဟာသိမ်၌သာ တစ်ယူဇနာမက ကျယ်သောကြောင့် တိစီဝရအဝိပ္ပဝါသအက်ကျိုးကို ရနိုင်သည်။ [အဝိပ္ပဝါသသီမာတို မဟာသိမ် သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထေဝ ယောဇနယျေန အဝိပ္ပဝါသာတိ။–ဝိမတိ။]

ပြုခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ပကတိယာ–အားဖြင့်၊ မဟတိ–ကြီးနေသောသိမ်ကို၊ ပုန–ဖန်၊ အညေသံ–အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ဝါ–တို့၏၊ ဝိဟာရောကာသဒါနတ္ထာယ–ကျောင်းတိုက်နေရာကို ပေးခြင်းအကျိုးငှာ၊ ခုဒ္ဒကံ–ငယ်သော သိမ်ကို၊ ကာတုံ ဝါ–ငှာလည်းကောင်း၊ (သမူဟနန္တိ၊) တတ္ထ–ထိုသိမ်နှတ်ရာ၌၊ ခဏ္ဍသီမဉ္စ–ကိုလည်းကောင်း၊ အဝိပ္ပဝါသသီမဉ္စ–ကိုလည်းကောင်း၊ သစေ ဇာနန္တိ–အကယ်၍ သိကုန်အုံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သမူဟနိတုဠ္ဆေဝ–ပယ်နှတ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဗန္ဓိတုဠ္ဆ–အသစ်ပြန်ဖွဲ့ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သက္ခိသန္တိ–စွမ်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့။

ပန–ဆက်၊ ခဏ္ဍသီမံ–ကို၊ ဇာနန္တာ–သိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အဝိပ္ပဝါသံ–ကို၊ အဇာနန္တာပိ–မသိပါကုန်သော်လည်း၊ သမူဟနိတုဠ္ဆေဝ–ငှာလည်းကောင်း၊ ဗန္ဓိတုဠ္ဆ–ငှာလည်းကောင်း၊ သက္ခိသန္တိ–နှ်လတ္တံ့၊ ခဏ္ဍသီမံ–ကို၊ အဇာနန္တာ–မသိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ အဝိပ္ပဝါသံယေဝ–ကိုသာ၊ ဇာနန္တာ–သိကုန်လသော်၊ စေတိယဂ်ဏဇောဓိယဂ်ဏဥပေါသထာဂါရာဒီသု–စေတီရင်ပြင်,ဇောဓိရင်ပြင်,ဥပုသ်ကျောင်းဆောင် အစရှိကုန်သော၊ နိရာသင်္ကာနေသု–ယုံမှားဖွယ်မရှိရာ အရပ်တို့၌၊ ဌတ္ဝာ–၍၊ သမူဟနိတုံ–ငှာ၊ အပ္ပေဝ နာမ သက္ခိသန္တိ–စွမ်းနိုင်ကုန်တန်ရာ၏၊ ပန–ထိုသို့ပင် စွမ်းနိုင်ကုန်တန်ရာပါသော်လည်း၊ ပဋိဗန္ဓိတုံ–တစ်ဖန်ဖွဲ့ခြင်းငှာ၊ နှ သက္ခိသန္တေယေဝ–မစွမ်းနိုင်ကုန်လတ္တံ့သာ၊ သစေ ဗဟွေယျုံ–အကယ်၍ ဖွဲ့ကုန်အုံ၊

ပကတိယာ ခုဒ္ဒကံ၊ပေ၊မဟတိ ဝါ ကာတုံ။ ။ နဂိုက ကျောင်းတိုက်ငယ်သဖြင့် ငယ်ငယ် သမုတ်ထားသောကြောင့် ကျဉ်းနေသော အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကို (ကျောင်းတိုက်ကို တိုးချဲ့လိုရ) မဟာသိမ်ကိုလည်း ကြီးကျယ်အောင် သမုတ်ခြင်းငှာ မူလ မဟာသိမ်ကို နှတ်နိုင်၏၊ ဤစကားကို ထောက်၍ **"နဂိုက ကျဉ်းနေသော ခဏ္ဍသိမ်ကို (သိမ်ကျောင်းကြီးကြီး ဆောက်လိုရ) သိမ်ကိုလည်း ထပ်၍ ကျယ်ကျယ် သမုတ်ဖို့ရန် နှတ်နိုင်၏"**ဟု သိသာ၏၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအမိန့်ခံ၍ သမုတ်ထားသော်လည်း အစိုးရအဆက်ဆက်က ပြန်၍ မရုတ်သိမ်းလျှင် ဝိသုဒ္ဓိမ မပျက်ပါ၊ ကျောင်းကြီးကိုကား ခဏ္ဍသိမ်ကို မတိုးချဲ့ဘဲလည်း ဂါမခေတ်ကို နင်း၍ ဆောက်ကောင်းကြောင်းကို ရေးခဲ့ပြီ။]

ခဏ္ဍသိမံ အဇာနန္တာ၊ပေ၊ သက္ခိသန္တိ။ ။ စေတိယဂ်ဏ,ဇောဓိယဂ်ဏ မဟာသိမ်တွင်းခဲ့ ဥပုသ်ပြုရန် ကျောင်းဆောင်ယူသော ဥပေါသထာဂါရ, အာဒီဖြင့် ဘဏ္ဍာသာလာတို့သည် အများစုဝေးရာ ဖြစ်သောကြောင့် ခဏ္ဍသိမ်သမုတ်ရာ ဌာနမဟုတ်ကြ၊ ထိုနေရာမျိုးခဲ့ **"ခဏ္ဍသိမ်ရှိလေသလား?"**ဟု ယုံမှားဖွယ်မရှိ၊ ထိုနေရာမျိုးသည် မဟာသိမ်၏ တည်ရာသာ ဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့်ခဏ္ဍသိမ်၏ အပိုင်းအခြားကို မသိဘဲ အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကိုသာ သိသော ရဟန်းတို့သည် ထိုကဲ့သို့ ယုံမှားစရာ မရှိသော စေတိယဂ်ဏ စသည်ခဲ့ တည်၍ အဝိပ္ပဝါသမဟာသိမ်ကို နှတ်နိုင်စရာ ရှိသည်။

ပဋိဗန္ဓိတုံ ပန၊ပေ၊ ကရေယျုံ။ ။အဝိပ္ပဝါသ မဟာသိမ်ကို ပြန်၍သမုတ်ခြင်းငှာကား ဘယ်နည်းနှင့်မျှ စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ အကယ်၍ ထပ်မံသမုတ်လျှင် (နဂိုရှိပြီးသော ခဏ္ဍသိမ်နှင့်) ရောယှက်စရာရှိ၏၊ ထိုသို့ ရောယှက်မှုကို ပြုလျှင် နောက်ထပ်

(ဧဝံသတိ)၊ သီမာသမ္ဘေဒံ–သိမ်၏ရောယှက်ခြင်းကို၊ ကတွာ–၍၊ ဝိဟာရံ–မဟာသိမ်ဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်ကို၊ အဝိဟာရံ–မဟာသိမ်ဖြစ်သော ကျောင်းတိုက်မဟုတ်အောင်၊ ကရေယျုံ–ပြုကုန်ရာ၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ နံ သမ္ဘဟာနိတဗ္ဗာ–မပယ်နုတ်ထိုက်။

ပန–ဆက်၊ ယေ–အကြင်ရဟန်းတို့သည်၊ ဥဘောပိ–နှစ်မျိုးလုံးသော သိမ်တို့ကိုလည်း၊ နံ ဇာနန္တိ–မသိကုန်၊ တေ–ထိုရဟန်းတို့သည်၊ သမ္ဘဟာနိတုံ–ဌာ၊ နေဝ သက္ခိသန္တိ–နိုလတ္တံ့၊ ဗန္ဓိတုံ–ဌာ၊ နံ သက္ခိသန္တိ၊ ဟိ–မှန်၊ အယံ သီမာ နာမ–ဤသိမ်မည်သည်၊ ကမ္မဝါစာယ ဝါ–ကမ္မဝါစာကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊(သိမ်နုတ် ကမ္မဝါစာကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊) သာသနန္တရဓာနေန ဝါ–သာသနာတော်၏ ကွယ်ခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အသီမာ–သိမ်မဟုတ်သည်၊ ဟောတိ၊ စ–ဆက်၊ သီမံ–ကို၊ အဇာနန္တေဟိ–မသိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မဝါစာ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ကာတုံ–ဌာ၊ နံ သက္ကာ–မတုတ်ကောင်း၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ နံ သမ္ဘဟာနိတဗ္ဗာ–ထိုက်၊ ပန–အနွယ်၊ သာဓုကံ–ကောင်းမွန်စွာ၊ (သေသေချာချာ၊) ဥ ဘောယေဝ–သိပြီး၍သာ၊ (သိပြီးမှသာ၊) သမ္ဘဟာနိတဗ္ဗာ စ–နုတ်လည်း နုတ်ထိုက်၏၊ ဗန္ဓိတဗ္ဗာ စ–ပြန်၍လည်း ဖွဲ့ထိုက်၏။ ဣတိ(အယံ)–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ (ဝတ္တံ–ဝတ္တရားတည်း။)

သမုတ်အပ်သော မဟာသိမ် မအောင်ရကား နဂိုက ဝိဟာရ(မဟာသိမ်)ကို အဝိဟာရ(မဟာသိမ်)မဟုတ်အောင် ပြုရာရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် **"ရှေ့သိမ်ကို မသိဘဲ မဟာသိမ်ကို မနုတ်ပါနှင့်"**ဟူလို၊ [နဂိုက ကဲ့ပြု၍ ဖြစ်နိုင်သော မဟာသိမ်ဝိဟာရကို ကဲ့ပြု၍ မဖြစ်သည့်အတွက် **"အဝိဟာရံ ကရေယျုံ"**ဟု ဆိုသည်၊ **"ကျောင်းတိုက်ကြီး ပျက်သွားသည်"**ဟု မဆိုလိုပါ။]

နေဝ သမ္ဘဟာနိတုံ, နံ ဗန္ဓိတုံ။ ။ နိုရာသက်ဖြစ်သော စေတိယဂိုဏ စသော ဌာနဌ် တည်၍ နုတ်မည်ဆိုလျှင် နုတ်နိုင်စရာ ရှိသေးသော်လည်း မဟာသိမ်ကို ပြန်၍ ဖွဲ့ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်ကို ,ရည်ရွယ်၍ **"နေဝ သမ္ဘဟာနိတုံ, နံ ဗန္ဓိတုံ"**ဟု ဆိုသည်၊ [**"ကမ္မဝါစာ ကာတုံ"**ဌ် သီမာဗန္ဓန (သီမာသမ္မုတိ) ကမ္မဝါစာကို ဆိုသည်။]

မှတ်ချက်။ ။ အဋ္ဌကထာဌ် **"သိမ်နေရာကို သေချာစွာသိမှ နုတ်ပါ, ထပ်၍ သမုတ်ပါ"**ဟု ဆိုသော်လည်း ယခုအခါဌ် သိမ်အသစ် သမုတ်လိုလျှင် **"ရှေးက သိမ်ဟောင်းများ ရှိခဲ့သော်"**ဟု ကြံဆ၍ သိမ်သမုတ်မည့် နေရာဝယ် ရဟန်းလေးပါး ထိုင်ရုံသာ ညောင်စောင်းကွက် ချ၍လည်းကောင်း, ညောင်စောင်းကွက် မချဘဲလည်းကောင်း အချင်းချင်း မထိစေဘဲ (ထိလျှင် သိမ်နှစ်ခုရှိခဲ့သော် ရောယှက်မည် စိုးသောကြောင့် မထိစေဘဲ) မတ်မတ်ရပ်ကာ သိမ်နုတ်ကမ္မဝါစာကို ကိုယ်စီရွတ်၍ သိမ်နုတ်လေ့ရှိကြ၏၊ ထို ညောင်စောင်းကွက် ချထားသော အလေ့သည် ဝိမတိဋ္ဌိကာဆရာတို့ လက်ထက်ကပင် ရှိခဲ့လေသည်၊ ဝိမတိကြည့်ပါ။

ဂါမသိမာဒိကထာ

၁၄၇။ ဧဝံ–ဤသို့လျှင်၊ ဗဒ္ဓသီမာဝသေန–ဖွဲ့အပ်သော သိမ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သမာနသံဝါသဉ္စ–တူသောသံဝါသကိုလည်းကောင်း၊ ဧကုပေါသထဘာဝဉ္စ–တူသော ဥပုသ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿေတွာ–ပြတော်မူပြီး၍၊ ဣဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ အဗဒ္ဓသီမေသု–ဖွဲ့အပ်သော သိမ်မရှိကုန်သော၊ သြကာသေသုပိ–အရပ်တို့၌လည်း၊ (ရွာ,တော,မြစ် စသော အရပ်တို့၌လည်း၊) တံ–ထိုသမာနသံဝါသ ဧကုပေါသထ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေန္တော–ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ **အသမ္မတာယ ၊ပေ၊ အတ္ထပိတာယာ**တိအာဒိ–အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ–ပြီ၊ တတ္ထ–ထို အသမ္မတာယ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ **အတ္ထပိတာယာ**တိ–ကား၊ အပရိစ္ဆိန္နာယ–မပိုင်းခြားအပ်သော်၊ စ–ဆက်၊ ဧတ္ထ–ယံ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိဟူသော ပါဠိ၌၊ ဂါမဂ္ဂဟဏေန–ဂါမသဒ္ဒါဖြင့်၊ နဂရမ္ပိ–သည်လည်း၊ ဝါ–ကိုလည်း၊ ဂဟိတမေव–ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ–ထို ဂါမသိမ် အစရှိသည်တို့တွင်၊ [ယောဇနာ၌ တတ္ထကို **"ဂါမနိဂမနဂရေသု"**ဟု စွဲလေ၏။] ယတ္ထကေ–အကြင်မျှ **အတိုင်း**အရည်ရှိသော၊ ပဒေသေ–အရပ်၌၊ တသ တသ ဂါမသ–ထိုထိုရွာ၏၊ ဘောဇကာ–ရွာစားတို့သည်၊ (ရွာသူကြီးတို့သည်၊) ဗလိ–အခွန်အတုတ်ကို၊ လဘန္တိ–နှ၏၊ သော ပဒေသော–သည်၊ အဗ္ဘော ဝါ–

သမာန၊ပေ၊ ဘာဝဉ္စ။ ။ **"သံဝါသ"**ဟူသည် ဧကကမ္မ ဧကုဒ္ဒေသ သမသိက္ခာတည်း၊ ထို့ကြောင့် သမာနသံဝါသအရ၌ ဧကုဒ္ဒေသဟူသော ဥပုသ်ကံလည်း ပါဝင်နိုင်၏၊ သို့သော် **"ဥပေါသထ"**ဟု သီးခြားယူထားသောကြောင့် ဂေါဗလိဗဒ္ဓနည်းအားဖြင့် သမာနသံဝါသအရ ဥပုသ်ကံမှတစ်ပါး အခြားကံများကိုသာ ယူရတော့သည်။ [ဥပေါသထသ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ အဝသေသကမ္မဝသေန သမာနသံဝါသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊–ဋီကာ။]

မှတ်ချက်။ ။ သိမ်သမုတ်ကမ္မဝါစာ၌လည်း **"သမာနသံဝါသံ ဧကုပေါသထံ"**ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဠိ၌ **"ဥပေါသထ"**ကို သီးခြား ယူရခြင်းသည် သိမ်သမုတ်ရခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထုက ဥပုသ်ကံကို အခြေခံပြု၍ ဖြစ်လာသောကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုကမ္မဝါစာ၌လည်း **"ဧကုပေါသထ"**ဖြင့် ဥပုသ်ကံကို သီးခြားယူပြီးဖြစ်၍ **"သမာနသံဝါသ"**အရ ကြွင်းသောကံများကိုသာ ယူရတော့သည်ဟု မှတ်ပါ။

အတ္ထပိတာယ။ ။ ပါဠိတော်၌ **"အသမ္မတာယ ဘိက္ခဝေ သီမာယ အတ္ထပိတာယ"**ဟု ရှိ၏၊ ထိုသီမာယသည် ရေးလည်းငဲ့, နောက်လည်းငဲ့သော ကာကောလောကနနည်းဖြစ်ရကား **"သီမာယ–အပိုင်းအခြားကို၊ အတ္ထပိတာယ–မထားအပ်သော်"**ဟု ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးရမည်၊ **"မထား"**ဆိုသည်မှာ **"မပိုင်းခြား"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် **"အပရိစ္ဆိန္နာယ"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ [အပရိစ္ဆိန္နာယာတိ ဗဒ္ဓသီမာဝသေန အကတ ပရိစ္ဆေဒါယ၊–ဋီကာ။]

ကျဉ်းငယ်သည်မှလည်း၊ ဟောတု–ဖြစ်စေ၊ မဟန္တော ဝါ–ကျယ်သည်မှလည်း၊ (ဟောတု)၊ **ဂါမသီမာ**တွေဝ–ဂါမသီမ်ဟူ၍သာ၊ (ရွာအပိုင်းအခြားဟူ၍သာ၊) သင်္ခေ–သို့၊ ဂစ္ဆတိ၊ **နဂရနိုဂမသီမာ**သုပိ–တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော–တည်း၊ ဧကသ္မိံ ယေဝ–တစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဂါမခေတ္တေ–၌၊ ဧကံ–သော၊ ယမ္မိ ပဒေသံ–အကြင် အရပ်ကိုလည်း၊ (ဒေတိ ၌စပ်၊) အယံ–ဤအရပ်သည်၊ ဝိသုံ–သီးခြား၊ ဂါမော–ရွာသည်၊ ဟောတု–ဖြစ်စေ၊ ဣတိ–သို့၊ ပရိစ္ဆိန္နိတ္တာ–ပိုင်းခြား၍၊ ဧာဧ–သည်၊ ကသ္မစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်အား၊ ဒေတိ–၏၊ သောပိ–ထိုအရပ်သည်လည်း၊

ဗလိ လဘန္တိ။ ။ဤစကားကို ယေဘုယျအားဖြင့် ဆိုသည်၊ အခွန်အတုတ်ရသည်သာ များ၏၊ သို့သော် အခွန်မရစေကာမူ အစိုးရတို့က **"ဤမျှကျယ်သော အရပ်ကို ဂါမတစ်ခု"**ဟု သတ်မှတ်ထားလျှင် ထိုအရပ်တွင် ပါဝင်နေသော ရေကန်,ရေမြောင်း, သုသာန်,တောင် စသော ဝတ္ထုနှင့်တကွ အားလုံး ဂါမအမည်ရသည်၊ (ဓာတသေရအိုင်, ဆားငံချောင်းတို့ကား ထိုဂါမ၌ ရှိသော်လည်း ထိုဂါမသီမ်တွင် မပါဝင်ကြ၊) [ရာဇာဒီဟိ အပရိစ္ဆိန္နဘူမိဘာဂေါ ဟိ သဗ္ဗောဝ (ထပေတွာ နဒီလောဏိဓာတသေရေ)ဂါမသီမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊–ဝိမတိ။]

စဉ်းစားဖွယ်။ ။**"ဘောဇကာ ဗလိ လဘန္တိ"**ကို ထောက်၍ ရွာငယ် နှစ်ရွာသုံးရွာ စသည်ကို ရွာသူကြီးတစ်ယောက်တည်းက အုပ်ချုပ်လျက် အခွန်ရရာ၌ ထို ရွာငယ်အစုကိုပင် **"ဂါမခေတ် တစ်ခုတည်း"**ဟု အများပင် ယူကြ၏၊ ထို့ပြင် **"ဝိသုံဂါမ အမိန့်ခံရာ၌လည်း ထိုရွာသူကြီးက အမိန့်ခံ၍ ရွာသီးခြား ရစေကာမူ ထို ဂါမခေတ် တစ်ခုတည်းတွင် ပါဝင်သောကြောင့် ဝိသုံဂါမ မဖြစ်"**ဟု ယူကြ၏၊ ထိုသို့ ယူရာ၌ အခွန်ရခြင်း, မရခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်၊ **"ရွာတစ်ရွာ"**ဟု ပိုင်းခြား၍ ထားခြင်းကသာ လိုရင်းဖြစ်သည်ကို ဝိမတိဋီကာ စကားဖြင့် ယုံမှား ကင်းနိုင်ကြပါစေ။

ဝိမတိ။ ။ဗလိ လဘန္တိတိ ဣဒံ ယေဘုယ္ယေန ဝုတ္တံ၊ အယံ ဂါမော ဧတ္တကော ကရီသဘာဂေါတိအာဒိနာ ပန ရာဇပဏ္ဏောသု အာရောပိတေသု ဘူမိဘာဂေသု၊ပေ၊ သောပိ ဂါမသီမာ ဧဝ၊ ဤဋီကာ၌ **"ဤရွာသည် ဤ၍ဤမျှ ကရီသကျယ်၏"**ဟု သတ်မှတ်ထားရာအရပ်ကို **"ဂါမသီမာ"**ဟု ဆိုသောကြောင့် မင်းတို့သည် နှစ်ရွာသုံးရွာ စသည်ပေါင်း၍ **"ဤရွာသည် ဤ၍ဤမျှ ကျယ်သည်"**ဟု မသတ်မှတ်ကြ၊ တစ်ရွာတည်းကိုသာ သတ်မှတ်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် သူကြီးတစ်ပိုင် နှစ်ရွာ သုံးရွာကို **"ဂါမခေတ်တစ်ခု, ဂါမသီမ်တစ်ခု"**ဟု ယူခြင်းကို စဉ်းစားသင့်ပါသည်။

နဂရ၊ပေ၊ ဧသေဝ နယော။ ။**"ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ"**ဟု ဂါမနှင့် နိမဂကိုမှတ်၍ မိန့်တော်မူသော်လည်း နဂရကိုပါ ဂါမသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းယူပါဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ သိမ်းယူအပ်သော နဂရလည်း မြို့ပိုင်တစ်ယောက်, လိုမဟုတ် မြို့သူကြီးတစ်ယောက်၏ ပိုင်ခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်၊ အစိုးရတို့က **"မည်သည့် အရပ်သည် မည်သည့်မြို့"**ဟု သတ်မှတ်ထားလျှင် ထိုအရပ်သည် နဂရတစ်ခုပင်၊ ထိုနဂရ တစ်ခု၌ ရပ်ကွက်အလိုက် သူကြီး, အရပ်အုပ်တို့၏ အုပ်ချုပ်ရာတစ်ကွက်ကို **"သီးခြား ဂါမသိမ်"**ဟု မယူသင့်၊ နိုဂုံး၌လည်း နည်းတူ၊ နိုဂုံး,မြို့တို့၏လက္ခဏာကို သံဃာဒိသေသ ကုလဒူသနသိက္ခာပုဒ်၌ ပြခဲ့ပြီ။

ဝိသုံ–သီးခြား၊ ဂါမသိမာ–ဂါမသိမ်သည်၊ ဟောတိယေဝ–သည်သာ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သာ စ–ထိုဝိသုံဂါမသိမ်သည်လည်းကောင်း၊ ဣတရာ–ဝိသုံဂါမသိမ်မှ အခြားကုန်သော၊ ပကတိဂါမနဂရနိဂမသိမာ စ–ပင်ကို ဂါမသိမ်, နဂရသိမ်, နိဂမသိမ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သိမာသဒိသာယေဝ–ဖွဲ့အပ်သော သိမ်နှင့် တူကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ–နိ၏၊ ပန–အထူးကား၊ ကေဝလံ–ဗဒ္ဓသိမ်မဖက် သက်သက်၊ တိစီဝရဝိပ္ပဝါသပရိဟာရံ–တိစီဝရိုက် ဝိပ္ပဝါသအာပတ်မှ စောင့်ရှောက်ခြင်းကို၊ နိ လဘန္တိ–ကုန်။

ဧဝံ–ဤသို့လျှင်၊ ဂါမန္တဝါသီနံ–ရွာနီးကျောင်းဌ နေလေ့ရှိသော ရဟန်းတို့၏၊ သိမာပရိစ္ဆေဒံ–သိမ်အပိုင်းအခြားကို၊ (ဂါမ,နိဂမ,နဂရဟူသော သိမ်အပိုင်းအခြားကို၊) ဒသေတွာ–၍၊ ဣဒါနိ–ဌ၊ အာရညကာနံ–တောဌနေလေ့ရှိသော ရဟန်းတို့၏၊ သိမာပရိစ္ဆေဒံ–ကို၊ ဒသေန္တော–သည်၊ (ဟုတွာ)၊ **အဂါမကော** စေတိအာဒီ–အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ–ပြီ၊ တတ္ထ–ထိုအဂါမကေ စေအစရှိသော စကားရပ်ဌ၊ **အဂါမကေ** စေတိ–ကား၊ ဂါမနိဂမနဂရသိမာဟိ–ဂါမသိမ်,နိဂမသိမ်, နဂရသိမ်တို့ဖြင့်၊ အပရိစ္ဆိန္နေ–မပိုင်းခြားအပ်သော၊ အဌဝိပ္ပဒေသေ–တောအုပ်အရပ်ဌ၊ (ဘိက္ခု–သည်၊ စေ ဝသတိ–အကယ်၍ နေအံ့၊) အထ ဝါ–ကား၊ **အဂါမကေ** စေတိ–ကား၊ ဝိဠာဌဝိသဒိသေ–ဝိဠာတောနှင့် အလားတူသော၊ အရညေ–တောကြီးဌ၊ ဘိက္ခု–သည်၊ (စေ)ဝသတိ–အံ့၊ အထ–ထိုသို့နေရာအခါဌ၊

ဝိသုံဂါမသိမာ။ ။ ပြအပ်ခဲ့သော ဂါမခေတ် တစ်ခေတ်တည်းမှ ရပ်ကွက်တစ်ခုကို ပိုင်းခြားကန့်သတ်၍ **"ဤအရပ်သည် ဂါမခေတ်မှ သီးခြားရွာတစ်ခု ဖြစ်စေ"**ဟု အစိုးရမင်းက (ပေးနိုင်သော အာဏာရှိသူအစိုးရက) တစ်စုံတစ်ယောက်အားပေးလျှင်လည်း ရပ်ကွက်သီးခြားတစ်ခု ဖြစ်ရကား အခြားဂါမသည် ဂါမသိမ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤရွာကလေးလည်း ဝိသုံဂါမသိမ်ဖြစ်တော့၏။

မှတ်ချက်။ ။ ဂါမခေတ်တစ်ခုဌ ရှိသမျှရဟန်းများသည် တစ်နေရာဌစုဝေ၍ လိုရာကံကို ပြုနိုင်သကဲ့သို့ ဝိသုံဂါမ အမိန့်ရ၍ သီးခြားဂါမသိမ်ဖြစ်နေသော ထိုရပ်ကွက်ကလေး၏ အတွင်းဌလည်း သိမ် မသမူတ်ဘဲပင် ဥပုသ်ကံ, ဥပသမ္ပဒကံစသော အလိုရှိရာကံများကို ပြုနိုင်၏၊ သို့သော် ထိုဝိသုံဂါမသည် ဆိုင်ရာ အစိုးရတို့က ပြန်၍ ရပ်သိမ်းလျှင် ဂါမတစ်ခုမဟုတ်ဘဲ ပျက်ပြယ်နိုင်သောကြောင့် ထိုဝိသုံဂါမကို ထပ်၍ ဗဒ္ဓသိမ်(ကမ္မဝါစာဖြင့် ဖွဲ့အပ်သောသိမ်) ပြုလုပ်ရသည်၊ ထိုဗဒ္ဓသိမ်ကား ဝိသုံဂါမကို ရပ်သိမ်းသွားသော်လည်း မပျက်ပြယ်တော့။

ဝိဠာဌဝိသဒိသေ။ ။ ပထမပြအပ်သော တောသည် သာမည္ညတောတည်း၊ ထိုတောဌ သတ္တဗ္ဗန္ဓရ ရနိုင်လျှင် သိမ်ဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ပထမနည်းကို ဖွင့်သည်၊ ဝိဠာတောကား တောကြီးတည်း၊ ထိုတောကြီးဌ သတ္တဗ္ဗန္ဓရ မရမရှိ, ဧကန်ရနိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ထိုနည်းကို ဒုတိယ ဖွင့်ပြန်သည်၊ ဝိဠာဌဝိ၏ ဝစနတ္ထကို ကခ်ါဘာသာဋီကာ နိဒါနုဒ္ဒေသ သိမ်အခန်းဌ ပြထားပြီ။

အသ-ထိုရဟန်း၏။ ဌိတောကာသတော-တည်ရာအရပ်မှ၊ သမ္ဘာ-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ သတ္တ-ခုနစ်ခုကုန်သော၊ အဗ္ဘန္တရာ-အဗ္ဘန္တရတို့သည်၊ သမာနသံဝါသကသီမာ-သမာနသံဝါသကသီမ်တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ အယံ သီမာ-ဤ သတ္တဗ္ဘန္တရသီမ်သည်၊ တိစီဝရဝိပ္ပဝါသပရိဟာရမ္မိ-တိစီဝရဝိပ္ပဝါသ အစောင့်အရှောက်ကိုလည်း၊ လဘတိ-၏။ တတ္ထ-ထိုသမ္ဘာ သတ္တဗ္ဘန္တရာဟူသောပါ၌၌၊ ကေ-သော၊ အဗ္ဘန္တရံ-အဗ္ဘန္တရသည်၊ အဌဝီသတိ ဟတ္ထပ္ပမာဏံ-၂၈ တောင် ပမာဏရှိသည်၊ ဟောတိ၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ ဌိတသ-တည်သောရဟန်း၏၊ သမ္ဘာ-၌၊ သတ္တ-ခုနစ်ခုကုန်သော၊ အဗ္ဘန္တရာ-တို့သည်၊ ဝိနိဗ္ဘေဓေန-ထုတ်ချင်းထွင်းသောအားဖြင့်၊ စုဒ္ဒသ-၁၄ ခုကုန်သော အဗ္ဘန္တရတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဒွေ-နှစ်ဖက်ကုန်သော၊ သံဃာ-တို့သည်၊ ဝိသုံ-သီးခြား၊ ဝိနယကမ္မာနိ-ဝိနည်းကံတို့ကို၊ သစေ ကရောန္တိ-နှံ့အံ့၊ (ဧဝံ ကရောန္တော သု-နှံ့လသော်)၊ ဒ္ဝိန္နံ-နှစ်ခုကုန်သော၊ သတ္တဗ္ဘန္တရာနံ-တို့၏၊ အန္တရေ-အကြား၌၊ အညံ-အခြားသော၊ ကေ-သော၊ သတ္တဗ္ဘန္တရံ-ကို၊ ဥပစာရတ္ထာယ-ဥပစာအကျိုးငှာ၊ ဌပေတဗ္ဗံ-ထားရာ၏၊ (သီမန္တရိက်အဖြစ်ဖြင့် ထားရ၏၊) သေသာ-ကြွင်းသော၊ သတ္တဗ္ဘန္တရသီမကထာ-ကထာကို၊ မဟာဝိဘင်္ဂေ-ဘိက္ခုမဟာဝိဘင်း၌၊ ဥဒေါသိတသိက္ခာပဒဝဏ္ဏနာယံ-ဥဒေါသိတသိက္ခာပုဒ်၏ အဖွင့်၌၊ ဝုတ္တနယေန-ဖြင့်၊ ဂဟေတဗ္ဗာ-ယူထိုက်၏။

သမ္ဘာ ဘိက္ခဝေ နဒီ အသီမာတိ-ကား၊ ယာ ကာစိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ နဒီလက္ခဏပ္ပတ္တာ-မြစ်၏ လက္ခဏာသို့ရောက်သော၊ နဒီ-သည်၊ (“**အသီမာဝ ဟောတိ**”၌ စပ်၊) နိမိတ္တာနိ-ကျောက်စသော နိမိတ်တို့ကို၊ ကိတ္တေတွာ-၍၊ တေ-ဤမြစ်ကို၊ ဗဒ္ဓသီမံ-ဗဒ္ဓသီမ်ကို၊ ကရောမ-နှံ့အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ကတာ-ပြုအပ်သည်၊ (သမာနာ)ဝိ-သော်လည်း၊ အသီမာဝ-ဗဒ္ဓသီမ်မဟုတ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန-ဆက်၊ သာ-ထိုမြစ်သည်၊ အတ္တနော-၏၊ သဘာဝေနေဝ-သဘောအားဖြင့်သာ၊ ဗဒ္ဓသီမာသဒိသာ-ဗဒ္ဓသီမ်နှင့်တူသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဇေတ္ထ-ဤမြစ်၌၊ သဗ္ဗံ-သော၊ သံဃကမ္မံ-ကို၊ ကာတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ **သမုဒ္ဒဇာတသရေသု**ပိ-သမုဒ္ဒရာ, ဇာတသရအိုင်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော-တည်း၊ စ-ဆက်၊ ဇေတ္ထ-ဤသမုဒ္ဒဇာတသရတို့တွင်၊ (ယော-အကြင်အိုင်သည်၊) ယေန ကေနစိ-အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ ခဏိတွာ-တူး၍၊ (အယုတ်ဆုံး ဝက်စသော တိရစ္ဆာန်သော်မှ တူး၍၊) အကတော-ပြုအပ်သည် မဟုတ်သော၊ သယံ ဇာတသောဇ္ဇော-အလိုလိုဖြစ်သော ထူးအိုင်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ သမ္ဘတော-မှ၊ အာဂတေန-လာသော၊ ဥဒကေန-ဖြင့်၊ ပူရိတော-ပြည့်သည်၊ (ဟုတွာ)၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏၊ (သော-ထိုအိုင်သည်၊) ဇာတသရော နာမ-မည်၏၊ [ဇာတသရပုဒ်, သောဇ္ဇပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကို ကခ်ါဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

ဧဝံ–ဤသို့၊ နဒီသမုဒ္ဒဇာတသဏာနံ–တို့၏၊ ဗဟွသီမဘာဝံ–ဗဟွသိမ်တို့၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိပိတွာ–ပယ်မြစ်တော်မူပြီး၍၊ ပုန–ဖန်၊ တတ္ထ–ထို နဒီသမုဒ္ဒ ဇာတသဏရတို့၌၊ အဗဟွသီမာပရိစ္ဆေဒံ–အဗဟွသိမ် အပိုင်းအခြားကို၊ ဒသေန္တော–သည်၊ (ဟုတွာ)၊ **နဒိယာ ဝါ ဘိက္ခုဝေ**တိအာဒိ–ကို၊ (ဘဂဝါ) အာဟ–ပြီ၊ တတ္ထ–ထို နဒိယာ ဝါ ဘိက္ခုဝေ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ **ယံ မဇ္ဈိမဿ**ပေ**ဥဒကုက္ခေ**ပါတိ–ကား၊ ယံ ဌာနံ–အကြင်အရပ်ကို၊ မဇ္ဈိမဿ–အားအစွမ်းအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ ဖြစ်သော၊ ပုရိသဿ–၏၊ သမန္တတော–၌၊ ဥဒကုက္ခေပေန–ရေ၏ကျရာ အရပ်၌၊ (ရေတစ်ကျဖြင့်၊) ပရိစ္ဆိန္နံ–ပိုင်းခြားအပ်ပြီ၊ ပန–ဆက်၊ ကထံ–အဘယ်အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ (ဘယ်ပုံ ဘယ်နည်းအားဖြင့်၊) ဥဒကံ–ကို၊ ဥက္ခိပိတဗ္ဗံ–မြှောက်၍ ပစ်ချထိုက်သနည်း?၊ ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အက္ခဒုတ္ဘာ–ကြွေအန် ကြူးသူတို့သည်၊ ဒါရဂုဠံ–သစ်သားဂေါလီလုံးကို၊ ခိပန္တိ–ပစ်ချကြကုန်၏၊ ဧဝံ–ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ကြွေအံ့ကစားသမားတို့၏ သစ်သားဂေါလီလုံးကို ပစ်ချပုံ နည်းအားဖြင့်၊) ဥဒကံ ဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝါလိကံ ဝါ–သဲကိုသော်လည်း ကောင်း၊ ဟတ္ထေန–ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ–ယူ၍၊ ထာမမဇ္ဈိမေန–အားအစွမ်းအားဖြင့် အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော၊ ပုရိသေန–သည်၊ သဗ္ဗထာမေန–အလုံးစုံသော အား အစွမ်းဖြင့်၊ (အားကုန်လွှဲသဖြင့်၊) ခိပိတဗ္ဗံ–ပစ်ချရာ၏၊ ယတ္ထ–အကြင်အရပ်၌၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ ခိတ္တံ–ပစ်ချအပ်သော၊ ဥဒကံ ဝါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါလိကာ ဝါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပတတိ–ကျ၏၊ အယံ–ဤအရပ်သည်၊ ဧကော–သော၊ **ဥဒကုက္ခေပေါ**–ဥဒကုက္ခေပတည်း၊ တဿ–ထိုရေတစ်ကျ၏၊ အန္တော–၌၊ ဟတ္ထပါသံ–ကို၊ ဝိဇဟိတွာ–စွန့်၍၊ ဌိတော–တည်သောရဟန်းသည်၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကောပေတိ–ပျက်စေနိုင်၏၊ ယာဝ–လောက်၊ ပရိသာ–သည်၊ ဝမုတိ–တိုးပွားဏ၊ တာဝ–ထိုမျှလောက်(ပရိသတ် တိုးပွားသမျှ)၊ သီမာပိ–ဥဒကုက္ခေပသိမ်သည်လည်း၊ ဝမုတိ–၏၊ ပရိသပရိယန္တတော–ပရိသတ်အစွန်မှ၊ ဥဒကုက္ခေပေါ**ယေ**ဝ–ရေ၏ကျရာအရပ်သုည်သာ၊ (ရေတစ်ကျအရပ်သည်သာ၊) ပမာဏံ–**ပမာဏ**တည်း၊ ဇာတသဏရသမုဒ္ဒေသုပိ–တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော–တည်း။

ယံ၊ပေ၊ ပရိစ္ဆိန္နံ။ ။ယံဖြင့် ဌာနံကို စွဲ၍**"ပရိစ္ဆိန္နံ"**ဟု ကြိယာပုဒ်ထည့်စေလိုသည်၊ ဥဒကုက္ခေပါ၌လည်း အာသည် နာဝိဘတ်၏ ကာရိယဟု သိစေလို၍ **"ဥဒကုက္ခေပေန"** ဟု ဖွင့်သည်၊ [ဥက္ခိပိတွာ+ခိပိယတိ ဧတ္ထာတိ ဥက္ခေပေါ–မြှောက်၍ ပစ်ချအပ်ရာအရပ်၊ ဥဒကဿ–ရေ၏၊ ဝါ–ကို၊ ဥက္ခေပေါ–အရပ်တည်း၊ ဥဒကုက္ခေပေါ–ရပ်။]

ယာဝ ပရိသာ၊ပေ၊ ဝမုတိ။ ။ ရဟန်းများ စုဝေးမိသောအခါ သဲ,ရေတို့ကို ပစ်ချ ပြီးမှ ဥဒကုက္ခေပသိမ် ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ သဲတစ်ကျ/ ရေတစ်ကျ ခန့်မှန်းချက် အရပ် အတွင်းဝယ် အလိုလို သိမ်ဖြစ်သည်သာ၊ ထို့ကြောင့် **"ကံပြုမည်"**ဟု စီစဉ်၍နေစဉ် နောက်ထပ် သံဃာများ တိုး၍လာလျှင် သိမ်သည် အလိုလို ကျယ်ဝန်းသွား၏။

စ–ဆက်၊ ဇတ္ထ–ဤ နဒီ,သမုဒ္ဒ,ဇာတသရတို့တွင်၊ နဒီ–သည်၊ နာတိဒီဃာ–မရှည်လွန်းသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ ပဘာဝတော–စ၍ဖြစ်ရာအရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ ယာဝ မုခဒ္ဒါရာ–မြစ်ပေါက်ဝတိုင်အောင်၊ သဗ္ဗတ္ထ–အလုံးစုံသော မြစ်အရပ်တို့၌၊ သံဃော–သည်၊ (သစေ) နိသီဒတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဒကုက္ခေပသိမာကမ္မံ–ဥဒကုက္ခေပသိမ်ကို ပြုဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ သကလာပိ–အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ နဒီ–သည်၊ ဧတေသံယေဝ ဘိက္ခူနံ–ဤရဟန်းတို့အားသာ၊ ပဟောတိ–လောက်၏၊ [**"ဟောတိ"**ရှိလျှင် **"တို့၏အတွက်သာ"**ဟု ပေး။]

ပန–ဝါဒန္တရကား၊ မဟာသုမတ္တေရေန–သည်၊ ယောဇနံ–တစ်ယူဇနာတိုင်တိုင်၊ ပဝတ္တာမာနာယေဝ–စီးသောမြစ်သည်သာ၊ နဒီ–မြစ်တည်း၊ တတြာပိ–ထိုတစ်ယူဇနာတိုင်တိုင် စီးသောမြစ်၌လည်း၊ ဥပရိ–အထက်ရေညာ၌၊ အဒ္ဓယောဇနံ–ယူဇနာဝက်ကို၊ ပဟာယ–၍၊ ဟေဋ္ဌာ–အောက်ရေအစုန်၌၊ အဒ္ဓယောဇနေ–ယူဇနာဝက်၌၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ–သို့၊ ယံ–အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ–ထိုစကားကို၊ မဟာပဒုမတ္တေရေနေဝ–သည်ပင်၊ ပဋိက္ခိတ္တံ–ပယ်မြစ်အပ်ပြီ၊ (**"သူများမဟုတ်, ဆရာတူတပည့်ဖြစ်သော မဟာပဒုမထေရ်သည်ပင် ပယ်အပ်ပြီ"** ဟူလို၊) ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ တိမဏ္ဍလံ–ပုဆစ်ဒူးဝန်းနှစ်ဖက် ချက်ဟူသော သုံးပါးသော အဝန်းအဝိုင်းကို၊ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ–ဖုံးလွှမ်း၍၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော အရပ်၌၊ ဥတ္တာရန္တိယာ–ဖြတ်ကူးသွားသော၊ ဘိက္ခုနိယာ–၏၊ အန္တရဝါသကော–သင်းပိုင်ကို၊ တေမိယတိ–စွတ်အပ်၏၊ ဣတိ–သို့၊ နဒိယာ–၏၊ ဣဒံ ပမာဏံ–ကို၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ ယောဇနံ ဝါ–တစ်ယူဇနာဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓယောဇနံ ဝါ–ယူဇနာဝက်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နှ ဝုတ္တံ–ဟောတော်မမူအပ်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဣမသ္မာ သုတ္တသ–ဤ တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ စသော ပါဠိတော်၏၊ ဝသေန–အစွမ်းဖြင့်၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေ့၌၊ ဝုတ္တလက္ခဏာ–ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသော၊ ယာ နဒီ–သည်၊ (အတ္ထိ)၊ တသာ–ထိုမြစ်၏၊ ပဘာဝတော–မှ၊ ပဋ္ဌာယ–၍၊ သံဃကမ္မံ–ကို၊ ကာတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ–ဤသို့ဆို၍၊ (ပဋိက္ခိတ္တံ–ပြီ။)

ပန–ဆက်၊ ဇတ္ထ–ဤမြစ်၌၊ ဗဟု–နှင့်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ဝိသုံ ဝိသုံ–အသီးအသီး၊ ကမ္မံ–ကို၊ သစေ ကရောန္တိ–နှင့်အုံ့၊ (ဧဝံ ကရောန္တေသု–နှင့်လသော်၊)

သဗ္ဗတ္ထ ၊ပေ၊ သိမာကမ္မံ နတ္ထိ။ ။သဗ္ဗတ္ထ သံဃော နိသီဒတိတိ ဟတ္ထပါသံ အဝိဇဟိတွာ နိသီဒတိ၊ ဥဒကုက္ခေပသိမာကမ္မံ နတ္ထိတိ ယသ္မာ သဗ္ဗောပိ နဒီပဒေသော ဘိက္ခူဟိ အဗ္ဗောတ္ထရော၊ တသ္မာ သမန္တတော နဒိယာ အဘာဝါ ဥဒကုက္ခေပေ ပယောဇနံ နတ္ထိ–သာရတ္ထ၊ မြစ်တစ်စင်းလုံး သံဃာတို့ဖြင့် ပြည့်နေရကား ပတ်ဝန်းကျင်၌ မြစ်ရေ မရှိသောကြောင့် ဥဒကုက္ခေပ မပြုလုပ်ဘဲ (ရေတစ်ကျ မပြုလုပ်ဘဲ) အလိုလို သိမ်ဖြစ်နေသောကြောင့် **"ဥဒကုက္ခေပသိမာကမ္မံ နတ္ထိ"**ဟု ဆိုသည်။

သဗ္ဗေဟိ–အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ အတ္တနောစ–မိမိ၏လည်းကောင်း၊ အညေသံ စ–အခြား ရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ ဥဒကုက္ခေပပရိစ္ဆေဒဿ–ဥဒကုက္ခေပ အပိုင်းအခြား၏၊ အန္တရာ–အကြား၌၊ အညော–သော၊ ဥဒကုက္ခေပေါ–ကို၊ သီမန္တရိကတ္ထာယ–သီမန္တရိက် အကျိုးငှာ၊ ဌပေတဗ္ဗော–၏၊ တတော–ထိုဥဒကုက္ခေပထက်၊ အဓိကံ–ပိုလွန်သော သီမန္တရိက်အရပ်သည်၊ ဝဋ္ဋတိယေဝ–အပ်သည်သာ၊ ပန–ဗျတိရိက်၊ ဥနကံ–ဥဒကုက္ခေပအောက် ယုတ်လျော့သော သီမန္တရိက်အရပ်သည်၊ နဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တံ–ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ ဇာတသရသမုဒ္ဒေသုပိ–တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော–တည်း။

ပန–ဆက်၊ နဒီယာ–၌၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကရိသဘမ–ပြုကုန်အံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ ကြံ၍၊ ဂတေဟိ–သွားကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (ကာတမ္ဗံ၌ စပ်၊) နဒီ–သည်၊ ပရိပုဏ္ဏာ–ရေဖြင့် ပြည့်သည်၊ သမတိတ္ထိကာ–ကမ်းနှင့်ညီမျှသော ရေရှိသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဥဒကသာဋိကံ–ရေသနုပ်ကို၊ နိဝါသေတွာပိ–ဝတ်၍သော်မှလည်း၊(ပိ–ဂရဟာဇောတက၊) အ ဒ္ဓိ္ဓာနဒီယံယေဝ–မြစ်အတွင်း၌သာလျှင်၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကာတမ္ဗံ–ပြုထိုက်၏၊ (ဥဒကသာဋိကံ နိဝါသေတွာပိ အဒ္ဓေါနဒီယံယေဝ ကမ္မံ ကာတုံ–ငှာ၊) သစေ နဝ သက္ကောန္တိ–အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊

အညော ဥဒကုက္ခေပေါ။ ။ **"ကံပြုသော သံဃာက နှစ်နေရာဖြစ်နေလျှင် ဥဒကုက္ခေပသီမ် နှစ်ရပ်၏အကြား၌ ဥဒကုက္ခေပ တစ်မျိုးကို သီမန္တရိက် ထားရမည်"**ဟု ဆိုရာ၌ ထိုမျှလောက်ကျယ်မှ သီမာသက်ရ ဖြစ်မည့်အရေး၌ တွေးတောယုံမှားဖွယ် မရှိသော်ကြောင့် သာမိစိ(ကျင့်ဝတ်)ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ ဆိုခြင်းဖြစ်သည်၊ အမှန်အားဖြင့် ထိုမျှလောက် မကျယ်သော်လည်း နှစ်ဖက် သံဃာ၏ ဥဒကုက္ခေပနှစ်ခု ရောနှောမှု မရှိလျှင် အပ်သည်သာ၊ နောက်၌ **"ဥနကံ နဝဋ္ဋတိ"**ဟူသော စကားသည် သံဃပရိသတ် တိုးလာလျှင် ဥဒကုက္ခေပသီမ်က အလိုလို ကျယ်သွားသောကြောင့် **"သီမ်ချင်း ရောယှက်လေသလား"**ဟု ယုံမှားမှုကို တားခြင်းငှာသာ ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်၏၊–သာရတ္ထ။

ဝိမတိ။ ။ ဝိမတိ၌ကား **"ဥဒကုက္ခေပတော ဥနကော ဌပိတော–သီမန္တရိက် ထားရာ၌ ဥဒကုက္ခေပ တစ်ခုအောက် လျော့သော သီမန္တရိက်ကို ထားအပ်လျှင် သီမာသမ္ဘေဒတော–ဥဒကုက္ခေပသီမ်နှစ်ရပ် ရောစပ်သွားသောကြောင့်၊ ကမ္မကောပေါပိ ဝုတ္တော ဧဝ–ကံပျက်ခြင်းကိုလည်း ဆိုအပ်ပြီး ဖြစ်တော့၏၊ ယဒဂ္ဂေန စ ဧဝံ ဝုတ္တော, တဒဂ္ဂေန တတ္ထ ကောဘိက္ခုနော ပဓေသေပိ သတိ(ထို သီမန္တရိက်ဖြစ်သော ဥဒကုက္ခေပသို့ ရဟန်းတစ်ပါးဝင်နေလျှင်လည်း) တသ သီမဋ္ဌာဝတော ကမ္မကောပေါ ဝုတ္တော ဧဝ ဟောတိ"**ဟု ဆိုသည်၊ ဤအဆိုမှာ ကခ်ါအဋ္ဌကထာ၏ အလိုကို ထောက်ခံ၍ ဖွင့်ပြသောအဆို ဖြစ်သောကြောင့် သာရတ္ထနှင့် ဆန့်ကျင်နေသော်လည်း နောက်၌ **"ကမ္မကောပဋ္ဌာနန္တိ ဝတ္တာဝ ဌပေသန္တိ ဂဟေတမ္ပံ"**ဟု ဆိုပြန်သောကြောင့် သာရတ္ထနှင့် သဘောတူသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားလေသည်။

နာဝါယပိ–လှေ၌သော်လည်း၊ (ဤ၌လည်း **"ဝိ"**ဂရဟာဇောတက) ဌတွာ–၍၊ ကာတဗ္ဗံ–၏၊ ပန–ထိုသို့ လှေ၌တည်၍ ပြုနိုင်ပါသော်လည်း၊ ဂစ္ဆန္တိယာ–သွားဆဲ ဖြစ်သော၊ နာဝါယ–၌၊ (ကမ္မံ) ကာတုံ နု ဝဋ္ဋတိ–မအပ်၊ ကသ္မာ–အဘယ့်ကြောင့်၊ (နု ဝဋ္ဋတိ–နည်း?၊) ဟိ(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ဥဒကုက္ခေပမတ္တမေव–ရေကျရာအရပ် မျှသည်သာ၊ သီမာ–သီမ်တည်း၊ တံ–ထိုရေတစ်ကျ အရပ်ကို၊ နာဝါ–သည်၊ သီဃမေव–လျင်စွာသာလျှင်၊ အတိက္ကာမေတိ–လွန်စေနိုင်၏၊ ဧवံသတိ–ဤသို့ လွန်သွားလသော်၊ အညိဿ–ကမ္မဝါစာ ရွတ်ရာသီမ်မှ အခြားသော၊ သီမာယ–၌၊ ဥတ္တိ–ဥတ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ အညိဿ–ဥတ်ထားရာသီမ်မှ အခြားသော၊ (သီမာယ–၌၊) အနုဿာဝနာ–ကမ္မဝါစာသည်၊ ဟောတိ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ နာဝံ–ကို၊ အရိတ္တေန–ထိုးဝါးဖြင့်၊ ဌပေတွာ ဝါ–တန့်ထားရှိသော်လည်းကောင်း၊ ပါသာဏေ–ကျောက်တို့ကို၊ လမ္ဗိတွာ ဝါ–တွဲလျားချိတ်သော်လည်းကောင်း၊ (ကျောက်ချိတ်သော်လည်းကောင်း၊) အန္တောနဒိယံ–၌၊ ဓာတရက္ခေ–ပေါက်သော သစ်ပင်၌၊ ဗန္ဓိတွာ ဝါ–ဖွဲ့ချည်၍သော်လည်းကောင်း၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကာတဗ္ဗံ–၏၊ အန္တောနဒိယံ–၌၊ ဗဟိအဋ္ဌကေပိ–ဖွဲ့ချည်အပ်သော လင့်စင်၌လည်းကောင်း၊ အန္တောနဒိယံ–၌၊ ဓာတရက္ခေပိ–၌လည်းကောင်း၊ ဌိတေဟိ–တည်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ (ကမ္မံ) ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ [သစ်ပင်ပေါ်တက်၍ **ကံပြုရာ၌ "ဥဒကုက္ခေပ၏ အပြင်ဘက်ထွက်သော သစ်ကိုင်းပေါ်၌ကား မပြုရ"**ဟု ဋီကာတို့ ဆို၏။]

ပန–ဆက်၊ ရုက္ခဿ–၏၊ သာခါ ဝါ–သစ်ကိုင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ တတော–ထို သစ်ကိုင်းမှ၊ နိက္ခန္တ္တပါရောဟော ဝါ–ထွက်သော ပါးပျဉ်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိနဒီတိရေ–မြစ်ကမ်း၏ဘေး၌၊ ဝိဟာရသီမာယ ဝါ–ဝိဟာရသီမ်၌သော်လည်းကောင်း၊ (ကျောင်းတွင်းဝယ် သမုတ်ထားအပ်သော သီမ်၌သော်လည်းကောင်း၊) ဂါမသီမာယ ဝါ–ဂါမသီမ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ပတိဋ္ဌိတော–တည်သည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမံ–ဝိဟာရသီမ်,ဂါမသီမ်ကို၊ သောဓေတွာ ဝါ–

တံ နာဝါ ၊ပေ၊ အတိက္ကာမေတိ။ ။**"လှေက သွားနေလျှင် ထိုလှေသည် ထို ဥဒကုက္ခေပအရပ်ကို လျင်စွာပင် လွန်စေနိုင်၏"**ဟု ဆိုသောကြောင့် **"ထိုဥဒကုက္ခေပ အတွင်း၌ ဝဲလှည့်သကဲ့သို့ လှေကို လှည့်လည်စေနိုင်လျှင် သွားနေတုန်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ကံပြုနိုင်၏"**ဟု သိသာ၏၊ ဝိမတိ။

တသ္မာ ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဤဝါကျများကို ထောက်၍ **"ရေသီမ်"**ဟု ခေါ်သော ဥဒကုက္ခေပသီမ်၌ ကံပြုသောအခါ လှေကို ထိုးဝါးဖြင့် ထောက်ထား၍ဖြစ်စေ, လေးလံလှသော ကျောက်တုံးကို လှေ၌ ဆွဲပြီးလျှင် အောက်၌ချ၍ (ကျောက်ချ၍)ဖြစ်စေ ကံပြုကြသည်၊ အောက်နိုင်ငံ၌ကား အဋ္ဌကေပိကို နည်းမီးကာ မီးလေးလပတ်လုံး အမြဲရေတည်သော ရေစု၌ ဥပုသ်ကျောင်းငယ် ဆောက်၍လည်း ဥပုသ်ပြုကြသည်၊ မီးလေးလ ရေမတည်သော နေရာ၌ကား ထိုဥပုသ်ကျောင်း မဆောက်ရ။

သာခံ–ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါ–ဖြတ်ပြီး၍သော်လည်းကောင်း၊ ကမ္မံ ကာတမ္ဗံ၊ ဗဟိနဒီ တီရေ–၌၊ ဇာတိရုက္ခသ–၏၊ အန္တောနဒိယံ–၌၊ ပဝိဋ္ဌသာခါယ ဝါ–ဝင်နေသော သစ်ကိုင်း၌သော်လည်းကောင်း၊ ပါရောဟေ ဝါ–၌သော်လည်းကောင်း၊ နာဝံ–ကို၊ ဗန္ဓိတွာ–ဖွဲ့ချည်၍၊ ကမ္မံ ကာတုံ နု ဝဋ္ဋတိ–မအပ်၊ ကရောန္တေဟိ–ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ သီမာ ဝါ–ကိုသော်လည်း၊ သောဓေတဗ္ဗာ–၏၊ ဆိန္ဒိတွာ ဝါ–ဖြတ်၍မူလည်း၊ အသ–ထိုသစ်ပင်၏၊ ဗဟိ–ပြင်ဘက်၌၊ ပတိဋ္ဌိတဘာဝေါ–တည်သည်၏အဖြစ်ကို၊ နာသေတဗ္ဗော–ဖျက်ဆီးထိုက်၏၊ ပန–ဆက်၊ နဒီတီရေ–၌၊ ခါဏုကံ–သစ်ငုတ်ကို၊ ကောဋ္ဌေတွာ–စိုက်၍၊ တတ္ထ–ထိုသစ်ငုတ်၌၊ ဗဒ္ဓနာဝါယ–ဖွဲ့ချည်အပ်သောလှေ၌၊ (ကမ္မံ ကာတုံ) နု ဝဋ္ဋတိယေဝ–မအပ်သည်သာ။

နဒိယံ–မြစ်အတွင်း၌၊ သေတုံ–တံတားကို၊ ကရောန္တိ–ပြုကြကုန်၏၊ အန္တောနဒိယံယေဝ–မြစ်အတွင်း၌ပင်၊ သေတု ဝါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ သေတုပါဒါ ဝါ–တံတား၏ခြေတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ (တံတားတိုင် စသည်တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊) သစေ (ဟောန္တိ)–အဂ. ယ်၍ရှိကုန်အုံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ သေတုမှိ–၌၊

သစေ ပန ၊ပေ၊ ကမ္မံ ကာတမ္ဗံ။ ။ဤဝါကျ၌ကား ခဏ္ဍသီမ်နှင့် မဟာသီမ်စပ်ပုံကို ပြသော ဝါကျနှင့် သဘောတူပင်တည်း၊ မှန်၏၊ ဂါမနှင့် ဗဒ္ဓသီမ်သည် နိဿယ နိဿိတဖြစ်၍ သဘောတူသော (သဘာဂ)သီမ် ဖြစ်သောကြောင့် စပ်ကောင်းသကဲ့သို့ အရညနှင့် သတ္တဗ္ဘဏ္ဍရသီမ်, နဒီစသည်နှင့် ဥဒကုက္ခေပသီမ်တို့လည်း နိဿယ နိဿိတ ဖြစ်သောကြောင့် သဘာဂဖြစ်ရာကား စပ်ကောင်း၏၊ ဂါမဗဒ္ဓတို့နှင့် ဥဒကုက္ခေပ, သတ္တဗ္ဘဏ္ဍရတို့မှာ ဝိသဘာဂဖြစ်သောကြောင့် အချင်းချင်း မစပ်ကောင်း၊ စပ်လျှင် သီမာသမ္ဘေဒ ဖြစ်သောကြောင့် သိမ်ပျက်၏၊ ထို့ကြောင့် **"သစေ ပန ရုက္ခသ ၊ပေ၊ ဆိန္ဒိတွာ ကမ္မံ ကာတမ္ဗံ"**ဟု မိန့်သည်။

ဝိမတိ။ ။ယထာ ဟိ ဗဒ္ဓသီမာယ သမ္ဘတာ (ဗဒ္ဓသီမ်ပေါ်၌ ထပ်၍ သမုတ်အပ်သော သိမ်သည်) ဝိပတ္တိသီမာ ဟောတိတိ တာသံ(ထိုဗဒ္ဓသီမ်တို့၏) အညမညံ ရုက္ခာဒိသမ္ဘဒ္ဓော နု ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ နဒီအာဒီသု သမ္ဘတာပိ ဗဒ္ဓသီမာ ဝိပတ္တိသီမာဝ ဟောတိ တာဟိပိ(ထိုနဒီ အစရှိသည်တို့နှင့်လည်း) သဒ္ဓိံ တသာ(ထိုဗဒ္ဓသီမ်၏) ရုက္ခာဒိသမ္ဘဒ္ဓော နု ဝဋ္ဋတိတိ သိဒ္ဓတိ၊ ဣမိနာ နယေန သတ္တဗ္ဘဏ္ဍရသီမာယ ဂါမနဒီအာဒီဟိ သဒ္ဓိံ ဥဒကုက္ခေပသီမာယ အရညာဒီဟိ သဒ္ဓိံ ရုက္ခာဒိသမ္ဘန္ဓသ နု ဝဋ္ဋဘာဝေါ ဥာတဗ္ဗော။

အန္တောနဒိယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယ။ ။မြစ်ကမ်း၏ဘေး(ဂါမခေတ်)ဝယ် ပေါက်နေသော သစ်ပင်၏ အကိုင်းသည် မြစ်ရေ၏အောက် မြေပြင်ရောက်နေစေကာမူ ထိုအကိုင်း၌ လှေ၏ကြိုးကို ချည်၍ ကံမပြုကောင်း၊ မြေမရောက်ဘဲ အပေါ်၌ ဝဲနေသော သစ်ကိုင်း၌ မချည်ကောင်းခြင်းကိုကား အထူးဆိုဖွယ် မလို၊ မြစ်ပျဉ်း၏ မြစ်တွင်း ဝင်ရောက်နေရာ၌လည်း နည်းတူ၊ [အန္တောနဒိယံ ပဝိဋ္ဌသာခါယာတိ–နဒိယာ ပထဝီ တလံ အာဟစ္စ ဋ္ဌိတာယ သာခါယပိ၊ ပဂေဝ အနာဟစ္စ ဋ္ဌိတာယ၊ ပါရောဟေပိ ဧသေဝ နယော၊–ဝိမတိ။]

ဌိတေဟိ–တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–ဆက်၊ သေတု ဝါ–သည်ဆော်လည်းကောင်း၊ သေတုပါဒါ ဝါ–တို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဗဟိတိရေ–ကမ်းဘေးခ၌၊ ပတိဋ္ဌိတာ–တည်ကုန်သည်၊ သစေ(ဟောန္တိ၊ ဧဝံသတိ)၊ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ–မအပ်၊ (ဂါမနှင့် ရောနေသောကြောင့် မအပ်၊) သီမံ–ဂါမသီမ်ကို၊ သောဓေတွာ–၍၊ (ကမ္မံ) ကာတဗ္ဗံ၊ [ထိုဂါမသီမ်က ရဟန်းများကို ပင့်ခြင်း, သို့မဟုတ် ဗဒ္ဓသီမ်တွင်းသို့ ဝင်နေစေခြင်း, ဂါမသီမ်၏ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်နေစေခြင်းကို **"သောဓေတွာ"**ဟု ဆိုသည်။] အထ–သို့မဟုတ်၊ သေတုပါဒါ–တို့သည်၊ အန္တော–မြစ်၏အတွင်းခ၌၊ (ဌိတာ–တည်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–နှံ့အုံ့၊) သေတု ပန–သည်ကား၊ (အပြင်ဘက်၌ ပို၍လာသော တံတားသည်ကား၊) ဥဘိန္နမ္ပိ–နှစ်ဖက်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တီရာနံ–ကမ်းတို့၏၊ ဥပရိ–အထက်၌၊ အာကာသေ–ကောင်းကင်၌၊ ဌိတော–သည်၊ [မြေ၌ မဝင်ဘဲ တည်သည်၊] (ဟောတိ–အုံ့၊ ဧဝံသတိ၊) ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏။

အန္တောနဒီယံ–၌၊ ပါသာဏော ဝါ–ကျောက်တုံးသည်သော်လည်းကောင်း၊ (ကျောက်ဆောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊) ဒီပကော ဝါ–ကျွန်းငယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ–ရှိတတ်၏၊ တသ–ထိုကျောက်ဆောင်၏၊ ဝါ–ထိုကျွန်းငယ်၏၊ ယတ္တက–အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပဒေသံ–အရပ်ကို၊ ပုဗ္ဗေ–၌၊ ဝုတ္တပုဗ္ဗကာရေ–ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ ပကတိဝဿကာလေ–ပကတိ မိုးရွာရာအခါ၌၊ (မိုးလည်း မခေါင်, မိုးလည်း မများအောင် ရွာရာအခါ၌၊) ဝဿာနဿ–မိုးလ၏၊ စတ္တာသု မာသေသု–လေးလတို့၌၊ ဥဒကံ–သည်၊ သြတ္ထရတိ–လွှမ်းမိုး၏၊ သော–ထိုအရပ်သည်၊ နဒီသင်္ခ်မေဝ–သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ–၏၊ ပန–ဗျတိရိတ်၊ အတိဝုဋ္ဌိကာလေ–အလွန် မိုးရွာရာအခါ၌၊ သြဃေန–ရေအယဉ်သည်၊ သြတ္ထဠောကာသော–လွှမ်းမိုးအပ်သော အရပ်ကို၊ နဂဟေတဗ္ဗော–မယူထိုက်၊ ဟိ–မှန်၊ သော–ထိုအရပ်သည်၊ (အလွန်မိုးရွာရာ အခါကျမှ ရေလွှမ်းမိုးအပ်သော အရပ်သည်၊) ဂါမသီမာသင်္ခ်မေဝ–သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ–၏။

နဒိတော–မှ၊ မာတိကံ–ရေမြောင်းကို၊ နီဟရန္တာ–ထုတ်ဆောင်လိုသူတို့သည်၊ နဒီယံ–၌၊ အာဝရဏံ–ရေကို တားဆီးကြောင်းဖြစ်သော တာရိုးကို၊ ကရောန္တိ–ပြုကြကုန်၏၊ တံ–ထိုရေကာတာရိုးကို၊ သြတ္ထရိတွာ ဝါ–လွှမ်းမိုး၍သော်လည်းကောင်း၊ ဝိနိဗ္ဘိဒိတွာ ဝါ–ထုတ်ချင်းထွင်း၍သော်လည်းကောင်း၊ ဥဒကံ–သည်၊ စေ ဂစ္ဆတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗတ္ထ–အလုံးစုံသော၊ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ–ရေစီးရာအရပ်၌၊ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ (ရေကာတာရိုးပေါ်၌လည်း အပ်၏၊) ပန–ဗျတိရိတ်ကား၊ အာဝရဏေန ဝါ–ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကောဋ္ဌကဗန္ဓေန ဝါ–ဖွဲ့အပ်သော

အာဝရဏ,ကောဋ္ဌကဗန္ဓ။ ။သစ်သားစသည်ကို ငုတ်စိုက်၍ ရေစီးခြင်းကို တားမြစ်ကြောင်း ရေကာတာကို**"အာဝရဏ"**ဟု ခေါ်၏၊ အာဝရတိ ဧတေနာတိ အာဝရဏံ၊ မြေ-စသည်ကို ဖို့၍ ဖွဲ့စည်းအပ်သော ရေကာတာရိုးကို **"ကောဋ္ဌကဗန္ဓ"**ဟု ခေါ်၏၊

မြေအုံ့ ရေကာတာကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ သောတံ-ရေအယဉ်သည်၊ သစေ ပစ္ဆိဒ္ဓတိ-အကယ်၍ ပြတ်စဲအုံ့၊ ဥဒကံ-သည်၊ (သစေ) နု ပဝတ္တတိ-အကယ်၍ မစီးအုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အပ္ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ-မစီးရာအရပ်၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတုံ နု ဝဋ္ဋတိ၊ အာဝရဏမတ္ထကေပိ-ရေကာတာ၏ အထက်၌လည်း၊ ကာတုံ နု ဝဋ္ဋတိ၊ ကောစိ-အချို့သော၊ အာဝရဏပွဒေသော-ရေကာတာရိုးအရပ်ကို၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တပါသာဏ ဒီပကပွဒေသော ဝိယ-ဆိုအပ်ပြီးသော ကျောက်ဆောင်, ကျွန်းငယ်အရပ်ကိုကဲ့သို့၊ ဥဒကေန-သည်၊ သစေ အဒ္ဓောတ္ထရိယတိ-အကယ်၍ လွှမ်းမိုးအပ်သည်ဖြစ်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တတ္ထ-ထိုရေကာတာရိုးပေါ်၌၊ (ကမ္မံ ကာတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုအရပ်သည်၊ (ရေလွှမ်းမိုးအပ်သော ထိုရေကာတာရိုး အရပ်သည်၊) နဒီသင်္ခေ်မေဝ-သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏။

နဒီ-ကို၊ ဝိနာသေတွာ-ဖျက်ဆီး၍၊ တဠာကံ-တစ်ဖက်ဆည်ကန်ကို၊ ကရောန္တိ-၏၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ပါဠိ-ကန်းပင်းသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဗဒ္ဓါ-ဖွဲ့အပ်သည်၊ (ဟောတိ-အုံ့၊ နဒီ ဝိနာသေတွာကိုပင် ထင်ရှားအောင် **"ဟေဋ္ဌာ ပါဠိဗဒ္ဓါ"**ဟု ဆိုသည်၊) ဥဒကံ-သည်၊ အာဂန္တွာ-အထက်မှ စီးလာ၍၊ တဠာကံ-ကို၊ ပူရေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ တိဋ္ဌတိ-အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဧတ္ထ-ဤတစ်ဖက်ဆည်ကံ၌၊ ကမ္မံ-ကို၊ ကာတုံ နု ဝဋ္ဋတိ၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ပဝတ္တနဋ္ဌာနေ-ရေစီးရာအရပ်၌ လည်းကောင်း၊ (ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၌ စပ်၊) ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ ဆဋ္ဌိတံ-စွန့်ပစ်အပ်သော၊ ဝါ-လွှဲပစ်အပ်သော၊ ဥဒကံ-သည်၊ နဒီ-သို့၊ သြတရိတွာ-သက်ဆင်း၍၊ (ရှေးဋီကာ စာအုပ်များ၌ **"သြတရိတွာ"**ဟု ရှိ၏၊) သန္ဒနဋ္ဌာနတော-စီးရာအရပ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ စ-စ၍လည်းကောင်း၊ (ကမ္မံ ကာတုံ) ဝဋ္ဋတိ၊ [တစ်ဖက်ဆည် ကန်ကို လျှံတက်မသွားအောင် ရေလမ်း လွှဲပြောင်း၍ ပေးအပ်သော ရေကို **"ဆဋ္ဌိတ ဥဒက"**ဟု ဆိုသည်၊ နဒီ သြတရိတွာ သန္ဒနဋ္ဌာနတောဖြင့် **"တဠာကနှင့် နဒီ အကြားဝယ် စီးနေသောရေ၌ကား ကံမပြုအပ်"**ဟု ပြ၏။]

ဒေဝ-မိုးသည်၊ အဝဿန္တေ-မရွာလသော်လည်းကောင်း၊ ဟေမန္တဂိမှေသု ဝါ-ဆောင်းအခါ,နွေအခါတို့၌သော်လည်းကောင်း၊ သုက္ခနဒီယာပိ-ခြောက်သော မြစ်၌ လည်း၊ (ကမ္မံ ကာတုံ)ဝဋ္ဋတိ၊ [ဧရာဝတီမြစ်၌ ထိုကဲ့သို့သောအခါမျိုးဝယ် သဲသောင်ဖြစ်နေသော အရပ်တွေသည် ဥဒကုက္ခေပသိမ်ဖြစ်နိုင်သော အရပ်ချည်းတည်း၊]

[ဗဒ္ဓေတေတိ ဗဒ္ဓေါ၊ ကောဋ္ဌကောယေဝ+ဗဒ္ဓေါ ကောဋ္ဌကဗဒ္ဓေါ၊ အာဝရဏေန ဝါတိ ခါဏုအာဒိ နိခဏိတွာ ဥဒကနိဝါရဏေန၊ ကောဋ္ဌကဗဒ္ဓေန ဝါတိ မတ္တိကာဒီဟိ ပူရေတွာ ကတသေတုဗဒ္ဓေန၊-ဝိမတိ၊] မြစ်က ခပ်ကျဉ်းကျဉ်းဖြစ်၍ ရေမြောင်းရှိရာ အရပ်သို့ ရေသွားစေလိုသော် အောက်ဘက်ကနေ၍ ကမ်းနှစ်ဖက်အထိ ရေကာတာဖြင့် ဆီးလိုက်လျှင် ရေသည် မြောင်းကြီးဘက်သို့ လှည့်သွား၏၊ ထိုသို့ သွားအောင် ကာထားလေ့ရှိကြသည်။

နဒီတော–မှ၊ နိုဟဋ္ဌမာတိကာယ–ထုတ်ဆောင်အပ်သော မြောင်းယေါ်၌၊ နု ဝဋ္ဋတိ–
မအပ်၊ သာ–ထိုမြောင်းယေါ်သည်၊ ကာလန္တရေန–တစ်ပါးသော **ကာလ**၌၊ ဘိဇ္ဇိတွာ–
ပေါက်ကွဲ၍၊ (မြစ်မှ ထွက်လာရာအရပ်၌ ပေါက်ကွဲ **ပျက်စီး၍**၊) နဒီ–သည်၊
သစေ ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ကာစိ–**အချို့သော**၊ နဒီ–သည်၊
ကာလန္တရေန–၌၊ ဥပ္ပတိတွာ–လျှံတက်၍၊ [တီရာဒီ ဘိန္နနဝသေန ဝိပုလာ ဟုတွာ–
ကမ်းစသည်ကို ဖောက်ခွဲခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ကျယ်ပြန့်သည်ဖြစ်၍၊–ဝိမတိ၊]
ဂါမနိဂမသီမံ–ကို၊ သြတ္ထရိတွာ–၍၊ [ပဝတ္တတိ–စီးအုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နဒီယေဝ–
သည်သာ၊ ဟောတိ–၏၊ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (မိုးလေးလပတ်လုံး ရေတည်လျှင်
ကံပြုကောင်း၏၊) ပန–ဆက်၊ ဝိဟာရသီမံ–ကို၊ သစေ သြတ္ထရတိ–အုံ့၊(ဧဝံသတိ)၊
ဝိဟာရသီမာတွေဝ–ဟူ၍သာ၊ သင်္ချံ–သို့၊ ဂစ္ဆတိ။

သမုဒ္ဒေပိ–၌လည်း၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကရောန္တေ ဟိ–ပြုကုန်သောရဟန်းတို့သည်၊
ယံ ပဒေသံ–အကြောင်အရပ်ကို၊ ဥဒ္ဓံ–အထက်သို့၊ ဝမုနဥဒကံ ဝါ–တက်သောရေသည်
သော်လည်းကောင်း၊ ပကတိဝိစိ ဝါ–ပကတိလှိုင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊
ဝေဂေန–အဟုန်ဖြင့်၊ အာဂန္တွာ–လာ၍၊ သြတ္ထရတိ–လွှမ်း၏၊ တတ္ထ–ထိုအရပ်၌၊
(ကမ္မံ) ကာတုံ နု ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–အနွယ်၊ ယသ္မိံ ပဒေသေ–၌၊ ပကတိဝိစိယော–
ပကတိလှိုင်းတို့သည်၊ သြတ္ထရိတွာ–၍၊ သဏ္ဌာဟန္တိ–ကောင်းစွာတည်ကုန်၏၊ သော–
ထိုအရပ်သည်၊(သာမည)၊ ဥဒကန္တတော–ရေ၏အဆုံးမှ၊ (ရေအစမှ၊) ပဋ္ဌာယ–
၍၊ အန္တော–အတွင်းသည်၊(ဝိသေသ)၊ သမုဒ္ဒေ နာမ–မည်၏၊ တတ္ထ–ထိုသမုဒ္ဒရာ၌၊
ဌိတေဟိ–တည်သော ရဟန်းတို့သည်၊ **ကမ္မံ,ကာတဗ္ဗံ–**နိုင်၏၊ ဥိမိဝေဂေါ–လှိုင်း၏
အဟုန်သည်၊ သစေ ဗာဓတိ–အကယ်၍**နှိပ်စက်အုံ့**၊(**ကံပြုသောသံဃာကို နှိပ်စက်အုံ့**၊)
(ဧဝံသတိ)၊ **နာ**ဝါယ ဝါ–၌သော်လည်း**ကောင်း**၊ အဋ္ဌကေ ဝါ–စင်၌သော်လည်း
ကောင်း၊ **ဌ**တွာ–တည်၍၊ (ကမ္မံ) ကာတဗ္ဗံ၊ တေသု–ထို နာဝါ, အဋ္ဌကတို့၌၊
ဝိနိစ္ဆယော–ကို၊ နဒီယံ–၌၊ ဝုတ္တနယေနေဝ–ဖြင့်သာ၊ (မြစ်၌ နာဝါ,အဋ္ဌကတုန်းက

ဝိဟာရသီမာတွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။ ။ ကျယ်ပြန့်၍လာသော မြစ်ရေသည်**"ဝိဟာရ
သီမာ"**ဟု ခေါ်အပ်သော ဗဒ္ဓသီမ်ကို မိုးလေးလပတ်လုံး လွှမ်းနေလျှင် ထိုသီမ်နေရာကို
"နဒီသီမ်"ဟု ခေါ်ရမည်လောဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ **"ဝိဟာရသီမာတွေဝ"**ဟု မိန့်သည်၊
ဤစကားအရ ထို သီမ်ပေါ်ဝယ် ကျောက်ချ၍ လှေ စသည်ပေါ်၌ ကံပြုလျှင်လည်း
"ဗဒ္ဓသီမ်ပေါ်၌ လှေတည်သည်"ဟု ဆိုရမည်၊ အကယ်၍ **"ဥဒကုက္ခေပသီမ်ဝယ်
ကံပြုမည်"**ဟု ကြံ၍ ကျောက်ချသောအခါ အောက်၌ ဗဒ္ဓသီမ် ရှိနေပြန်လျှင် ဗဒ္ဓသီမ်က
ဂရုကဖြစ်၍ **"ဗဒ္ဓသီမ်ပေါ်၌ပင် ကံပြုသည်"**ဟု ဆိုရပေမည်၊ သီမ်နှစ်ခု ရောစပ်သည်ဟု
မမှတ်ရ၊ သို့မဟုတ် ကျောက်ချသော ကြိုးကသာ ဗဒ္ဓသီမ်ပေါ်ရောက်၍ ကံပြုသော
သံဃာက ဗဒ္ဓသီမ်ပေါ်၌ မရှိဘဲ ဥဒကုက္ခေပသီမ်ပေါ်၌ ရှိနေလျှင်ကား သီမာသမ္ဘေဒ
ဖြစ်၍ ထိုက် ပျက်ရလိမ့်မည်။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊) ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ သမုဒ္ဒေ-၌၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏော-ကျောက်ဖျာသည်၊ ဟောတိ-ရှိအုံ့၊ (**"ပါသာဏော"** ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏၊ **"ကျောက်ဆောင်"**ဟု ပေး၊) တံ-ထိုကျောက်ဖျာကို၊ ကဒါစိ-တစ်ရံတစ်ခါ၌၊ ဥမိယော-တို့သည်၊ အာဂန္တွာ-၍၊ သြတ္ထရန္တိ-လွှမ်းကုန်၏၊ ကဒါစိ-၌၊ နသြတ္ထရန္တိ-မလွှမ်းကုန်၊ တတ္ထ-ထိုကျောက်ဖျာ၌၊ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုကျောက်ဖျာသည်၊ ဂါမသီမာသင်္ခေ်မေဝ-သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ ပန-ဆက်၊ ဝိစိသု-လှိုင်းတို့သည်၊ အာဂတာသုပိ-လာကုန်သော်လည်းကောင်း၊ အနာဂတာသုပိ-,လာကုန်သော်လည်းကောင်း၊ ပကတိဥဒကေနေဝ-ပကတိရေသည်ပင်၊ (သော-ထိုကျောက်ဖျာကို၊) သစေ သြတ္ထရိယတိ-အကယ်၍ လွှမ်းမိုးအပ်သည်ဖြစ်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏။

ဒီပကော ဝါ-ကျွန်းငယ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပဗ္ဗတော ဝါ-တောင်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-ရှိတတ်၏၊ (သမုဒ္ဒရာ၌ ရှိတတ်၏၊) သော-ထိုကျွန်းငယ်သည်၊ ဝါ-ထိုတောင်သည်၊ ဒုဝေ-အဝေး၌၊ ပစ္စဗဒ္ဓာနံ-တံငါသည်တို့၏၊ အနာဂမနပထေ-သွားပြီး၍ မပြန်လာနိုင်လောက်ရာ လမ်းခရီး၌၊ (နေ့ခြင်းပြန်ခေါက်, မရောက်နိုင်လောက်ရာ လမ်းခရီး၌၊ **ဒူရေ"**ကို သရုပ်ဖော်သည်၊) စေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ အရညသီမာသင်္ခေ်မေဝ-အရညသီမ်ဟူသော အရေအတွက်သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ-၏၊ တေသံ-ထိုတံငါသည်တို့၏၊ ဂမနပရိယန္တသ-သွားခြင်း၏အဆုံးဖြစ်သော အရပ်၏၊ သြရတော ပန-ဤမှာဘက်၌ကား၊ ဂါမသီမာသင်္ခေ် ဂစ္ဆတိ၊ တတ္ထ-ထိုဤဘက်အရပ်၌၊ ဂါမသီမံ-ကို၊ အသောဓေတွာ-မသုတ်သင်မူ၍၊ ကမ္မံ ကာတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ သမုဒ္ဒေါ-သည်၊ ဂါမသီမံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နိဂမသီမံ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သြတ္ထရိတွာ-၍၊ တိဋ္ဌတိ-အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သမုဒ္ဒေါဝ-သည်သာ၊ ဟောတိ၊ တတ္ထ-ထိုသီမ်၌၊ (မိုးလပတ်လုံး ရေလွှမ်းမိုးအပ်သော ဂါမသီမ် နိဂမသီမ်၌၊) ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ (သမုဒ္ဒရာ၏ ဥဒကုဏ္ဍပသီမ် အဖြစ်ဖြင့်

အနာဂမနပထေ။ ။ယတ္ထ တဒဟေဝ ဂန္တွာ ပစ္စာဂန္တုံ နသက္ကာ ဟောတိ၊ တာဒိသေ ပဒေသေ=အကြင် ဒီပက(သို့မဟုတ်) ပဗ္ဗတသို့ ထိုတစ်နေ့တည်း၌ပင် သွား၍ ပြန်လာခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော အနာဂမနပထ၌-ဋီကာ၊ အချို့ အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ **"အနာဂမနပထေ"**ဟု ရှိ၏၊ ထိုသို့ရှိမှ **"နတ္ထိ+ အာဂမနံ ယတ္ထာတိ အနာဂမနော=သွားသူ၏ ပြန်လာခြင်း မရှိရာ(နေ့ခြင်းမပြန်နိုင်ရာ) လမ်း"**ဟု ဋီကာဖွင့်နှင့် လျော်၏၊ **"အဂမနပထေ"**ဟုသာ ရှိလျှင် **"မသွားနိုင်ရာလမ်း"** ဟု အနက်ထွက်သောကြောင့် အဓိပ္ပာယ်မှန် မရ။

ဂမနပရိယန္တသ သြရတော။ ။ **"သွားခြင်း၏အဆုံးဖြစ်သော (တစ်နေ့အတွက် အစွမ်းကုန်သွားခြင်း၏ အဆုံးဖြစ်သော) အရပ်၏ ဤဘက်အရပ်"**ဟူသည် ဒီပကနှင့် ပဗ္ဗတအရပ်တည်း၊ ထိုအရပ်ကား ဂါမသီမ်၌ ပါဝင်သည်။

ကံပြုနိုင်သည်–ဟူလို။)ပန–ဆက်၊ ဝိဟာရသီမံ–ကို၊ သစေ သြတ္တရတိ–အုံ၊ (စေ၀ံသတိ)၊ ဝိဟာရသီမာတွေ သမ္ပဲ့ ဂဠ္ဆတိ။ [**"သစေ ပန ၊ပေ၊ ဂဠ္ဆတိ"**ဟု နဒီတုန်းကလည်း ဤစကားကို ဆိုခဲ့သည်။]

ဘေတသရေ–ဘေတသရအိုင်၌၊ ကမ္မံ–ကို၊ ကရောန္တေဟိ၀ိ–ပြုကုန်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊(နှ ကာတမ္ဗ်၌ စပ်၊) ယတ္တ–အကြင်အရပ်၌၊ ပုဗ္ဗေ–၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေ–ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊ (မိုးလည်းမရေခင်, မိုးလည်းမများဟု ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော၊) ၀ဿကာလေ–မိုးအခါ၌၊ ၀ဿေ–မိုးသည်၊ ပစ္ဆိန္နမတ္တေ–ပြတ်စဲကာမျှ ဖြစ်လသော်၊ ပိ၀ိတုံ ၀ါ–သောက်ခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထပါဒေ-လက်ခြေတို့ကို၊ ဓောဝိတုံ ၀ါ–ဆေးခြင်းငှာသော်လည်းကောင်း၊ ဥဒကံ–သည်၊ နှ ဟောတိ–မရှိ၊ သုက္ခတိ–ခြောက်၏၊ အယံ–ဤအရပ်သည်၊ ဘေတသရော-ဘေတသရအိုင်မည်သည်၊ နှ (ဟောတိ)၊ ဂါမခေတ္တသမ္ပဲ့မေ၀–သို့သာ၊ ဂဠ္ဆတိ၊ တတ္ထ–ထို အရပ်၌၊ ကမ္မံ နှ ကာတမ္ဗံ၊ ပန–အနွယ်၊ ယတ္ထ–အကြင် အရပ်၌၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေ–သော၊ ၀ဿကာလေ–၌၊ ဥဒကံ–သည်၊ သန္တိဋ္ဌတိ–ကောင်းစွာတည်၏၊ အယမေ၀–ဤအရပ်သည်သာ၊ ဘေတသရော–မည်၏၊ တသ–ထိုဘေတသရအိုင်၏၊ ယတ္ထကော–သော၊ ပဒေသော–၌၊ ၀ဿာနံ–မိုးလတို့၏၊ စတုမာသေ-လေးလတို့ပတ်လုံး၊ ဥဒကံ–သည်၊ တိဋ္ဌတိ–တည်၏၊ တတ္ထ–ထိုအရပ်၌၊ ကမ္မံ ကာတုံ ၀ဋ္ဋတိ၊ ဥဒကံ–သည်၊ ဂမ္ဘီရံ–နက်သည်၊ သစေ (ဟောတိ၊ စေ၀ံသတိ)၊ အဋ္ဌက်–စင်ကို၊ မန္ဒီတွာ–ဖွဲ့၍၊ တတ္ထ–ထိုစင်၌၊ ဌိတေဟိ၀ိ–တည်ကုန်လျက်လည်းကောင်း၊ ဘေတသရသ–၏၊ အန္တော–အတွင်း၌၊ ဘေတရုက္ခမိ–ပေါက်သော သစ်ပင်၌၊ ဗဒ္ဓအဋ္ဌကေ–ဖွဲ့အပ်သော စင်၌၊ (ဌိတေဟိ၀ိ)–တည်ကုန်လျက်လည်းကောင်း၊ ကာတုံ ၀ဋ္ဋတိ၊ ပန–ဆက်၊ ဏ္ဍ–ဤဘေတသရအိုင်၌၊ ဝိဋ္ဌပါသာဏ ဒီပကောသု–ကျောက်ဖျာ,ကျွန်းငယ်တို့၌၊ နဒီယံ–၌၊ ဝုတ္တသဒိသောဝ–ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့် တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော–သည်၊ (ဟောတိ)။

ပန–ဆက်၊ သမ၀ဿကာလေ–အညီအမျှ မိုးရွာရာအခါ၌၊ (**"သမ၀ဿဝေ၀ ကာလေ"**ဟု **"ဝေ၀"**ပါသည်ကား ဝိုဟန်တူသည်၊) ပဟောနကဘေတသရော-ဘေတသရအိုင် ဖြစ်လောက်သော အရပ်သည်၊ ဒုဗ္ဘဋ္ဌိကာလေ ၀ါ–မိုးမရှိရာအခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဂိမှဟောမဇ္ဈေသု ၀ါ–နွေအခါ,ဆောင်းအခါတို့၌သော်လည်းကောင်း၊ သစေပိ သုက္ခတိ–အကယ်၍မူလည်း ခြောက်အုံ၊ နိရုဒကော–ရေမရှိသည်၊ (သစေပိ)ဟောတိ–အုံ၊ (စေ၀ံသတိ၀ိ–သော်လည်း၊) တတ္ထ–ထိုအရပ်၌၊ သံ၀ဟကမ္မံ ကာတုံ ၀ဋ္ဋတိ၊ အနုဋ္ဌကထာယံ–၌၊ သဗ္ဗော–သော၊ ဘေတသရော–သည်၊ သုက္ခော–ခြောက်သည်၊ အနောဒကော–ရေမရှိသည်၊ (သမာနော–သော်၊) ဂါမခေတ္တံ ယထ၀–သို့သာ၊ ဘ၀တိ–ကပ်ရောက်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ယံ–အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ တံ–ထိုစကားကို၊ နှ ဂဟေတမ္ဗံ–မယူထိုက်၊ ပန–ဆက်၊ ဘ၀ေ–ဤရေမရှိသော

ဇာတသရအိုင်၌၊ ဥဒကတ္ထာယ–ရေအကျိုးငှာ၊ အာဝါဋံ ဝါ–တွင်းကိုသော်လည်း ကောင်း၊ ပေါက္ခရဏီအာဒီနိ ဝါ–လေးထောင့်ကန် အစရှိသော ကန်တို့ကိုသော် လည်းကောင်း၊ (အာဒိဖြင့် တစ်ဖက်ဆည်ကန် စသည်တို့ကို ယူ၊) သစေ ခဏ္ဍိ– အကယ်၍တူးကုန်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တံ ဌာနံ–ထိုအရပ်သည်၊ အဇာတသရော– ဇာတသရအိုင် မဟုတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဂါမသီမာသင်္မံ ဂစ္ဆတိ၊ လာဇုတိပုသကာဒိ ဝပေ–ဘူး,သခွား အစရှိသော သစ်ပင်တို့ကို စိုက်ပျိုးခြင်းကို၊ ကတေပိ–ပြုအပ်ပြန် သော်လည်း၊ ဧသေव နယော–တည်း၊ (ဂါမခေတ် ဖြစ်သွားသည်–ဟူလို။)

ပန–ဆက်၊ တံ–ထိုအိုင်ကို၊ ပူရေတွာ–ပြည့်စေ၍၊ (ဖို့၍၊) ထလံ ဝါ– ကြည်းကုန်းကိုမူလည်း၊ သစေ ကရောန္တိ–နှင့်အုံ့၊ ဧကသ္မိံ–တစ်ဖက်သော၊ ဒီသာ ဘာဂေ–အရပ်အဖို့၌၊ ပါဠိံ–ကန်သင်းကို၊ ဗန္ဓိတ္မာ–၍၊ သဗ္ဗမေဝ–အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်သော၊ တံ–ထိုဇာတသရအိုင်ကို၊ မဟာတဠာကံ ဝါ–တစ်ဖက်ဆည်ကန်ကြီး ကိုသော်လည်း၊ (သစေ) ကရောန္တိ–နှင့်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗောပိ–အလုံးစုံသော အရပ်သည်လည်း၊(ထလအရပ်,မဟာတဠာကအရပ်သည်လည်း၊) အဇာတသရော– ဇာတသရ မဟုတ်တော့သည်၊ ဟောတိ၊ ဂါမသီမာသင်္မံမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ လောဏီပိ– ဆားငန်ချောင်းသည်လည်း၊ ဇာတသရသင်္မံမေဝ–သို့သာ၊ ဂစ္ဆတိ၊ ဝဿိကေ– မိုးအခါ၌ဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော မာသေ–လေးလတို့ပတ်လုံး၊ ဥဒကဌာနော ကာသေ–ရေ၏တည်ရာအရပ်၌၊ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ ဣတိ–အပြီးတည်း။

၁၄၈။ သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တိတိ–ကား၊ အတ္တနော–၏၊ သီမာယ–ဖြင့်၊ ပရေသံ–သူတစ်ပါးတို့၏၊ ဗဒ္ဓသီမံ–ကို၊ သမ္ဘိန္ဒန္တိ–ရောစပ်ကြကုန်၏၊ ဟိ–ချဲ့၊ ပေါရာဏကသ–ရှေးဦးဖြစ်သော၊ ဝိဟာရသ–ကျောင်းတိုက်၏၊ ပုရတ္ထိမာယ–အရှေ့ ဦးဖြစ်သော၊ ဒီသာယ–အရပ်၌၊ အမ္ဟော စေဝ–သရက်ပင်လည်းကောင်း၊ ဇမ္ဗု စ– သပြေပင်လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဒွေ–နှစ်ပင်ကုန်သော၊ ရုက္ခာ–သစ်ပင်တို့သည်၊ အညမညံ–အချင်းချင်း၊ သံသဋ္ဌဝိဋပါ–ရောယှက်သော အခွရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊

လောဏီ ၊ပေ၊ ဂစ္ဆတိ။ ။လောဏ+ယတ္ထ အတ္ထိတိ လောဏီ၊ ရေ၏ ငန်သော အရသာရှိရာဖြစ်သော ချောင်း၊ လောဏီတိ သမုဒ္ဒေ ဒကသ ဥပ္ပတ္တိဝေဂနိန္ဒြော မာတိကာ ကာရေန ပဝတ္တနကော=သမုဒ္ဒရာရေ၏ ဖြစ်သောအဟုန်ကြောင့် နိမ့်ရှိင်းသွားသော မြောင်းငယ်ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့် စီးနေသော ဆားငန်ချောင်းသည် လောဏီ မည်၏။

သမ္ဘိန္ဒန္တိ။ ။သမ္ဘိန္ဒန္တိတိ ယတ္ထ စတူဟိ ဘိက္ခူဟိ နိသီဒိတုံ နေ သက္ကာ၊ တတ္ထ တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ အန္တော သီမာယ ကရောန္တော သမ္ဘိန္ဒတိ=ကံ ပြုမည့် ရဟန်းလေးပါး မထိုင်လောက်ရုံ အရပ်မှစ၍ ဆံဖျားမျှလောက်တိုင်အောင်သော သိမ်ဟောင်းအရပ်ကို မိမိတို့၏ သိမ်အတွင်းသို့ သွင်းသော ရဟန်းသည် သိမ်ချင်း ရောစပ်သည် မည်၏။

[ဤစကားဖြင့် အခွဲချင်း ရောယှက်နေအောင် သစ်ပင်နှစ်ပင်၏ အလွန်နီးကပ်ကြောင်းကို ပြ၏။] တေသု–ထိုနှစ်ပင်တို့တွင်၊ အမ္မသ–သရက်ပင်၏၊ ပစ္ဆိမဒိသာ ဘာဂေ–အနောက်အရပ်အဖို့၌၊ ဧမ္မူ–သပြေပင်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဝိဟာရသီမာ စ–ကျောင်းတိုက်၏သိမ်သည်လည်း၊ (အနောက်ဘက်ကျောင်းတိုက်၏ သိမ်သည်လည်း၊) ဧမ္ပေ–သပြေပင်ကို၊ အန္တော–သိမ်၏အတွင်း၌၊ ကတွာ–၍၊ (ထား၍၊) အမ္ဗံ–သရက်ပင်ကို၊ (အရှေ့ဘက် သရက်ပင်ကို၊) ကိတ္တေတွာ–၍၊ ဗဒ္ဓါ–ဖွဲ့အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ အထ ပစ္ဆာ–ထိုမှနောက်၌၊ တသ္မိ ဝိဟာရသ္မိ–ထိုကျောင်းတိုက်၏၊ ပုရတ္ထိမာယ–သော၊ ဒိသာယ–၌၊ ဝိဟာရံ–ကို၊ ကတွာ–ပြုပြီး၍၊ သိမံ–ကို၊ ဗန္ဓန္တာ–ဖွဲ့ကုန်သော ရဟန်းတို့သည်၊ တံ အမ္ဗံ–ထိုအရှေ့ဘက် သရက်ပင်ကို၊ အန္တော–၌၊ ကတွာ–၍၊ ဧမ္ပေ–အနောက်ဘက် သပြေပင်ကို၊ ကိတ္တေတွာ–၍၊ (သစေ) ဗန္ဓန္တိ–နိ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာယ–မိမိသိမ်ဖြင့်၊ သီမာ–သူတစ်ပါးတို့၏ သိမ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ သမ္ဘိန္နာ–ရောစပ်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဧဝံ–ဤနည်းအားဖြင့်၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ–ဆဗ္ဗဂ္ဂိရဟန်းတို့သည်၊ အကံသု–ပြုကြကုန်ပြီ၊ တေန–ကြောင့်၊ သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္နန္တိတိ–ဟူ၍၊ အာဟ–ပြီ။

သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိတိ–ကား၊ အတ္တနော–၏၊ သီမာယ–ဖြင့်၊ ပရေသံ–တို့၏၊ ဗဒ္ဓသီမံ–ကို၊ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ–လွှမ်းမိုးကြကုန်၏၊ ပရေသံ–တို့၏၊ ဗဒ္ဓသီမံ–ကို၊ သကလံ ဝါ–အလုံးစုံကိုသော်လည်းကောင်း၊ တသ္သာ–ထိုဗဒ္ဓသိမ်၏၊ ပဒေသံ ဝါ–တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အန္တော–၌၊ ကတွာ–၍၊ (ထား၍၊) အတ္တနော–၏၊ သီမံ–ကို၊ ဗန္ဓန္တိ–နိ်၏။

သီမန္တရိက် ၊ပေ၊ သမ္ဘိန္နတ္တန္တိ ဇေ့ဌ–၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ပဌမတရံ–စွာ၊ ကတသ္သ–ပြုအပ်သော၊ ဝိဟာရသ္သ–ကျောင်းတိုက်၏၊ သီမာ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ အသမ္ဘတာ–မသမုတ်အပ်သေးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သီမာယ–၏၊ ဥပစာရော–ဥပစာကို၊ ဌပေတဗ္ဗော–ထားထိုက်၏၊ သမ္ဘတာ–သမုတ်အပ်ပြီးသည်၊ သစေ ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပစ္ဆိမကောဋ္ဌိယာ–နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ဟတ္ထမတ္တာ–တစ်တောင်အတိုင်းအရည်ရှိသော၊ သီမန္တရိကာ–

အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ။ ။ စတုန္နံ ဘိက္ခူနံ ပဟောနကတော ပဌာယ သကလမ္ပိ အန္တော ကရောန္တော အဇ္ဈောတ္ထရန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော=ရဟန်းလေးပါး ထိုင်လောက်ရာအရပ်မှစ၍ သိမ်ဟောင်း တစ်ခုလုံးကိုပင် အသစ်သိမ်၏ အတွင်းပြု၍ သမုတ်သော ရဟန်းသည် **"အဇ္ဈောတ္ထရတိ"**မည်၏–ဟု သိပါ၊–ဝိမတိ။

နောက်သိမ်သာပျက်။ ။ ဤ မူလသိမ်ဟောင်းကို သမ္ဘေဒအဇ္ဈောတ္ထရကာပြု၍ သိမ်သစ်သမုတ်ရာ၌ မူလသိမ်ကား မပျက်ပါ၊ နောက်သိမ်သာလျှင် သိမ်မဖြစ်ဘဲ သိမ်ပျက်ရသည်။ [ယေသံ ဘိက္ခဝေ သီမာ ပဌမံ သမ္ဘတာ၊ တေသံ တံ ကမ္မံ ဒမ္မိကံ အကုပ္ပံ ဌာနာရဟံ စသည်၊–ပါဠိတော်။]

သီမန္တရိုက်ကို၊ (သီမ်နှစ်လုံးတို့၏ အကြားအရပ်ကို၊) ဌပေတဗ္ဗာ-၏၊ ကုရန္ဒိယံ-ဌ၊ (သီမန္တရိုကာ-သည်၊) ဝိဒတ္ထိမတ္တာမ္မိ-တစ်ထွာမျှလည်း၊ (ဝဋ္ဋတိ)၊ မဟာပစ္စရိယံ-ဌ၊ (သီမန္တရိုကာ-သည်၊) စတုရဂုံလမတ္တာမ္မိ-လက်လေးသစ်မျှလည်း၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ၊ စ-ဆက်၊ ဧကရက္ခာပိ-တစ်ပင်သော သစ်ပင်သည်လည်း၊ ဒွိန္နံ-နှစ်လုံးကုန်သော၊ သီမာနံ-တို့၏၊ နိမိတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ ပန-ထိုသို့ပင် ဖြစ်နိုင်ပါသော်လည်း၊ သော-ထိုသစ်ပင်သည်၊ ဝမ္ဘော-ကြီးပွားလသော်၊ သီမာသင်္ကေတ-သိမ်တို့၏ ရောယှက်ခြင်းကို၊ ကရောတိ-ပြု၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ဧကရုက္ခာ-ကို၊ ဒွိန္နံ-နှင်သော၊ သီမာနံ-တို့၏၊ နိမိတ္တံ-ကို၊) နကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်။

သော ပန ।ပေ। နကာတဗ္ဗော။ ။ ထိုတစ်ခုတည်းသော သစ်ပင်နိမိတ်သည် ကြီးကျယ်လာသောအခါ သိမ်နှစ်လုံးကို ရောနှောသွားအောင် ပြုလုပ်တတ်သောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ သစ်တစ်ပင်တည်းကို သိမ်နှစ်လုံး၏ နိမိတ်မလုပ်ထိုက်၊ ဆက်ဦးအံ့၊ **"သီမာသင်္ကေတ ကရောတိ"**ဟူသည် ရှေးဌ ဗုဒ္ဓသိမ်နှစ်လုံး(ခဏ္ဍာသိမ်နှင့် မဟာသိမ်)ကို ပြရာဝယ် သစ်ပင်၏အကိုင်း မြစ်ပျဉ်းတို့က အခြား တစ်သိမ်ပေါ်သို့ ရောက်၍ ထောက်မိနေခြင်းအားဖြင့် သိမ်ချင်း ရောယှက်သွားခြင်းမျိုးကဲ့သို့ ဤဌလည်း **"ကြီးကျယ်လာသော သစ်ပင်က သိမ်နှစ်လုံးအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သွားခြင်းအားဖြင့် သီမာသင်္ကေတ (သိမ်ချင်း ရောယှက်မှု) ဖြစ်သည်"**ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထိုသို့ ရောယှက်မှုကြောင့် သိမ်ကား ပျက်၍ မသွားပါ၊ ကံပြုသောအခါ၌သာ အခြား တစ်သိမ်တွင်းရှိ သံဃာကို သုတ်သင်ရမည်။

ဆက်ဦးအံ့-သစ်ပင်၏ ပင်လုံး,အကိုင်း,အခက်တို့ကြောင့်သာ သီမာသင်္ကေတ ဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်သေး၊ မြေပေါ်၌ အထင်အရှား ပေါ်ထွက်နေသော အမြစ်အားဖြင့်လည်း သီမာသင်္ကေတ ဖြစ်နိုင်၏၊ သို့သော် မြေအောက်၌ မြှုပ်နေသော အမြစ်များ၏အတွက်ကား သီမာသင်္ကေတ မဖြစ်ပါ၊ ကျောက်ဖျာ,ကျောက်တောင် စသည်အတွက် **"သိမ်ချင်း ရောယှက်သည်"**ဟု မဆိုရ၊ ထိုကျောက်ဖျာ,ကျောက်တောင် စသည်ကား ဘူမိဂတိကသာ တည်း။ [အဒိသမာနာနံ မူလာနံ ပဝေသေပိ ဘူမိဂတိကတ္တာ(မြေကြီးနှင့် သဘောတူသဖြင့်) ဒေါသော နတ္ထိတိ သိဒ္ဓတိ၊ သစေ ပန မူလာနိ ဒိသမာနာနေဝ ပဝိသန္တိ၊ သင်္ကိုရောဝ၊ ပဗ္ဗတပါသာဏာ ပန ဒိသမာနာပိ ဘူမိဂတိကာဝ၊-ဝိမတိ။]

မှတ်ချက်။ ။ ယခုအခါ ဗုဒ္ဓသိမ်တစ်ခု၌ ဓာတ်ကြိုးသွယ်ထားလျှင် ထိုကြိုးသည် အခြား ဗုဒ္ဓသိမ်အများ၌လည်း ရောက်နေပါမူ သိမ်ချင်းကူးယှက်ရာရောက်၏၊ ထိုသို့ ကူးယှက်နေရာ၌ **"အပြစ်မရှိ"**ဟု ယူဆကြသော ဆရာများလည်းရှိ၏၊ အချို့ဆရာများက **"သီမာသင်္ကေတဖြစ်သည်"**ဟု ယူဆ၍ ကံပြုခါနီး၌ ဓာတ်ကြိုးကို ဖြုတ်ကာ အဆက်အသွယ် ဖြတ်ထားကြသည်၊ ထိုတွင် **"သီမာသင်္ကေတ မဖြစ်"**ဟု ယူဆသော ဆရာတို့သည် **"ထင်ရှားစွာ ဝင်လာသော သစ်မြစ်အားဖြင့် သင်္ကေတဖြစ်၏"**ဟုဆိုသော ဤ ဝိမတိစကားဖြင့်လည်းကောင်း, ရှေးဌ ဥဒကုက္ခေပသိမ်၏ လေကြိုးကို မြစ်ကမ်းဘေးဝယ် ဂါမသိမ်နှင့် ရောမည်စိုးသောကြောင့် မချည်ဖို့ရန် တားမြစ်သော အဋ္ဌကထာ စကားဖြင့်လည်းကောင်း စဉ်းစားသင့်ကြပါသည်။

ဥပေါသထဘောဒါဒိကထာ

၁၄၉။ စာတုဒ္ဒသိကော စ ပန္နရသိကော စာတိ ဧတ္ထ–ဥ်၊ စာတုဒ္ဒသိကဿ–စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်၏၊ ပုဗ္ဗကိစ္စေ–ပုဗ္ဗကိစ္စဥ်၊ အဇ္ဈုပေါသထော စာတုဒ္ဒသောတိ–ဟူ၍၊ ဝတ္တွေ–ရွတ်ဆိုရာ၏။

အဓမ္မေနဝဂ္ဂန္တိအာဒီသု–အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့ဥ်၊(ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဧကသ္မိံ–တစ်ခုသော၊ ဝိဟာရေ–ကျောင်းတိုက်ဥ်၊ [ဗုဒ္ဓသိမ်ဖြစ်သော ဝိဟာရကို ဆိုသည်၊ ဤ**"ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ"**ကို ဥပေါသထံ ကရောန္တိ ဥ် စပ်၊] စတူသု–လေးပါးကုန်သော၊ ဘိက္ခူသု–တို့သည်၊ ဝသန္တေသု–နေကုန်လသော်၊ ဧကဿ–တစ်ပါးသော ရဟန်း၏၊ ဆန္နပါရိသုဒ္ဓိ–ဆန္နပါရိသုဒ္ဓိကို၊ အာဟရိတ္တာ–ဆောင်၍၊ တယော–သုံးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ–ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို၊ သစေ ကရောန္တိ–နှ်အံ့၊ (ဧဝံ ကရောန္တေသု ဝါ–ဤသို့ ပြုကုန်သော်လည်းကောင်း၊) တီသု–သုံးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဝသန္တေသု–နှ်လသော်၊ ဧကဿ–၏၊ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ–ကို၊ အာဟရိတ္တာ–၍၊ ဒွေ–နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပါတိမောက္ခံ–ပါတိမောက်ကို၊ (သစေ) ဥဒ္ဒိသန္တိ–အကယ်၍ ရွတ်ပြကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဥဒ္ဒိသန္တေသု) ဝါ–ဤသို့ ရွတ်ပြကုန်သော်လည်းကောင်း၊ **အဓမ္မေန**–မတရားသဖြင့်၊ **ဝဂ္ဂံ**–ဝဂ်ဖြစ်သော၊ ဥပေါသထကမ္မံ–ဥပုသ်ကံသည်၊ ဟောတိ–၏။

ပန–ကား၊ စတ္တာရောပိ–လေးပါးသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ သန္နိပတိတ္တာ–စုဝေး၍၊ ပရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ–ကို၊ သစေ ကရောန္တိ–နှ်အံ့၊ (ဧဝံ ကရောန္တေသု ဝါ–လည်းကောင်း၊) တယော ဝါ–သုံးပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဒွေဝါ–နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်သော်လည်းကောင်း၊ ပါတိမောက္ခံ–ကို၊ (သစေ) ဥဒ္ဒိသန္တိ–နှ်အံ့၊ (ဧဝံ ဥဒ္ဒိသန္တေသု ဝါ–လည်းကောင်း၊) **အဓမ္မေန**–ဖြင့်၊ **သမဂ္ဂံ** နာမ–သမဂ္ဂကံမည်သည်၊(ညီညွတ်သော ကံမည်သည်၊) ဟောတိ၊ စတူသု–လေးပါးကုန်သော၊ ဧနေသု–ရဟန်းတို့တွင်၊ ဧကဿ–၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိ–ကို၊ အာဟရိတ္တာ–၍၊ တယော–သုံးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပါတိမောက္ခံ–ကို၊ သစေ ဥဒ္ဒိသန္တိ–နှ်အံ့၊ (ဧဝံ ဥဒ္ဒိသန္တေသု ဝါ–လည်းကောင်း၊) တီသု–နှ်သော၊ ဧနေသု–တို့တွင်၊ ဧကဿ–၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိ–ကို၊ အာဟရိတ္တာ–၍၊ ဒွေ–နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ပရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ–ကို၊ (သစေ)ကရောန္တိ၊ (ဧဝံ ကရောန္တေသု)ဝါ–လည်းကောင်း၊ **ဓမ္မေန**–တရားသဖြင့်၊ **ဝဂ္ဂံ** နာမ–ဝဂ္ဂကံ မည်သည်၊ ဟောတိ။

အဓမ္မေန။ ။ လေးပါးရှိသော ကျောင်းတိုက်ဥ် ပါတိမောက်ပြဖို့ရန်လည်းကောင်း, သုံးပါးရှိသော ကျောင်းတိုက်ဥ် ဂဏပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပြုဖို့ရန်လည်းကောင်း, နှစ်ပါးရှိသော ကျောင်းတိုက်ဥ် အချင်းချင်း ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပြုဖို့ရန်လည်းကောင်း, တစ်ပါးသာရှိသော ကျောင်းတိုက်ဥ် အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုဖို့ရန်လည်းကောင်း ခွင့်ပြုတော်မူထား၏၊ ထို ဝိနည်းတရားတော်အတိုင်း မပြုဘဲ သုံးပါးသာရှိရာဥ် ပါတိမောက် ရွတ်ပြမှုနှင့်တကွ အားလုံး အဓမ္မချည်းသာတည်း။

ပန-ကား၊ စတ္တာရော-လေးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ ဧကတ္ထ-တစ်ခုတည်းသော နေရာ၌၊ ဝသန္တာ-နေကုန်လျက်၊ သဗ္ဗေ၀-အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်ပင်၊ သန္နိပတိတ္တာ-၍၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ သစေ ဥဒ္ဒိသန္တိ-နှင့်အံ့၊ တယော-သုံးပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ (ဧကတ္ထ ဝသန္တာ သဗ္ဗေ၀ သန္နိပတိတ္တာ-၍၊) ပရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ-ကို၊ (သစေ)ကရောန္တိ-နှင့်အံ့၊ ဒွေ-နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ပရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ-ကို၊ (သစေ)ကရောန္တိ-နှင့်အံ့၊ (ဧ၀ံ ကရောန္တေသု-နှင့်လသော်၊) **ဧမ္မေန**-ဖြင့်၊ **သမဂ္ဂံ** နာမ-မည်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-တည်း။

၀ဂ္ဂ စသည်။ ။ ဆန္ဒပရိသုဒ္ဓိသည် သံဃာရှိရာသို့သာ လာ၏၊ ဂိုဏ်း (သုံးပါး, နှစ်ပါး, တစ်ပါး) ရှိရာသို့ မလာ၊ ထို့ကြောင့် လေးပါး,သုံးပါးရှိရာ၌ တစ်ပါး၏ပရိသုဒ္ဓိကို ဆောင်၍ သံဃဥပုသ်, ဂဏဥပုသ်, ပုဂ္ဂလဥပုသ်ပြုလျှင် ထိုဥပုသ်ကံသည် အားလုံးအညီအညွတ်မဟုတ်ဘဲ တစ်ခုစီဖြစ်နေသောကြောင့်၊ ၀ဂ္ဂကံမည်၏၊ တစ်သိမ်တည်း၌ အားလုံး စုဝေး၍ ဝိနည်းတရားတော်အတိုင်း ဥပုသ်ပြုလျှင် သမဂ္ဂဥပုသ်ကံ မည်၏။

ဝိမတိအဆို။ ။ **"ဝိဟာရသီမာယံ ပန သံဃေ ဝိဇ္ဇမာနေ၀ိ ကေနစိ ပစ္စယေန ဓဏ္ဍာသီမာယံ တီသု ၀ါ ဒ္ဝီသု ၀ါ ပရိသုဒ္ဓိဥပေါသထံ ကရောန္တေသု ကမ္မံ ဧမ္မေန သမဂ္ဂမေ၀ ဘိန္နသီမဋ္ဌာတိ ဒဋ္ဌမ္မံ"**ဟု ဝိမတိဆို၏၊ ထိုအဆိုအတိုင်း ဥပုသ်ကံသည် ဧမ္မေန သမဂ္ဂကံ ဖြစ်သည်ကား မှန်၏၊ သို့သော် နောက်၌လာမည့် **"နှ ဘိက္ခဝေ တဒဟုပေါသထေ သဘိက္ခုကာ အာ၀ါသာ အဘိက္ခုကော အာ၀ါသော ဂန္တ္မော, အညတြ သံဃေန အညတြ အန္တရာယာ"**ဟူသော ပါဠိတော်အရ သံဃာကို ကြည်၍ သွားခြင်းကြောင့် ဒုက္ခင်္ဇအာပတ်သင့်ရလမ့်မည်။[ထိုပါဠိတော်၏ အဖွင့်ကို ထိုနေရာကျမှ ပြအံ့။]

☆☆☆☆☆

ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကထာ

၁၅၀။ နိဒါန် ၊ပေ၊ သာ၀ေတဗ္ဗန္တိ-ကား၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော ၊ပေ၊ အာ၀ိကတာဟိသ ဖာသု ဟောတိတိ-ဟူ၍၊ ဣမံ နိဒါနံ-ဤနိဒါန်းကို၊ ဥဒ္ဒိသိတ္တာ-ရွတ်ပြပြီး၍၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ ၊ပေ၊ ဧ၀မေတံ ဓာရယာမိတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သုတာ ခေါ ပနာယသ္မန္တေဟိ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာ၊ပေ၊အ၀ိ၀ဒမာနေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧ၀ံ-သို့၊ အ၀သေသံ-ကြွင်းသောပါတိမောက်ကို၊ သုတေန-သုတပုဒ်ဖြင့်၊ သာ၀ေတဗ္ဗံ-ကြားစေထိုက်၏၊ ဧတေန နယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ သေသာ-နိဒါနဒ္ဒေသမှ ကြွင်းကုန်သော၊ စတ္တာရော-နှင့်သော၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာပိ-သတို့ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-နှင့်၏။

သုတေန သာ၀ေတဗ္ဗံ။ ။ [သုတေနာတိ သုတပဒေန၊-ဣကာ၊ **"သုတာ ခေါ ပနာယသ္မန္တေဟိ"**စသော ၀ါကျကို သုတပဒဟု ခေါ်ဟန်တူသည်၊] အဋ္ဌကထာ၌ **"ဧ၀မေတံ ဓာရယာမိတိ"** နောက်၀ယ် **"သုတာ ခေါ ပနာယသ္မန္တေဟိ"** စသည်ကို ပြထား၏၊

သဝရဘယန္တိ–ကား၊ အဋ္ဌဝိမနုဿဘယံ–တောင်ခ်ိုလှည့်လည်သော လူတို့၏ ဘေးသည်၊(အဟောသိခ် စပ်၊) **ရာဇန္တရာယော**တိအာဒိသု–အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဇဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဘိက္ခုသု–တို့သည်၊ ဥပေါသထံ–ကို၊ ကရိဿာမ–နှ်အံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ နိသိန္နေသု–ထိုင်နေကုန်လသော်၊ ရာဇာ–မင်းသည်၊ သစေ အာဂစ္ဆတိ–အကယ်၍လာအံ့၊ (ဇဝံသတိ)၊ အယံ–ဤမင်း၏လာခြင်းသည်၊ ရာဇန္တရာယော–မင်း၏အန္တရာယ်မည်၏၊ (ဘိက္ခုသု ဥပေါသထံ ကရိဿာမာတိ နိသိန္နေသု–နှ်လသော်၊) စောရာ–ခိုးပြတို့သည်၊ (သစေ) အာဂစ္ဆန္တိ၊ (ဇဝံသတိ)၊ အယံ–ဤခိုးပြတို့၏လာခြင်းသည်၊ စောရန္တရာယော–မည်၏၊ (ဘိက္ခုသု၊ပေ၊ နိသိန္နေသု၊) ဒဝဒါဟော–တောမီးသည်၊ (သစေ)အာဂစ္ဆတိ၊ (ဇဝံသတိ)ဝါ–လည်းကောင်း၊ အာဝါသေ–ကျောင်းတိုက်၌၊ အဂ္ဂိ–မီးသည်၊ (သစေ) ဥဋ္ဌဟတိ–အကယ်၍ထအံ့၊ ဝါ–လောင်အံ့၊ (ဇဝံသတိ)ဝါ–လည်းကောင်း၊ အယံ–ဤတောမီး လာခြင်း, ကျောင်းတိုက်မီးလောင်ခြင်းသည်၊ အဂ္ဂန္တရာယော–မည်၏၊(ဘိက္ခုသု၊ပေ၊နိသိန္နေသု၊) မေဃော–မိုးသည်၊ (သစေ) ဥဋ္ဌေတိ–အကယ်၍ တက်လာအံ့၊ (ဇဝံသတိ) ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ သြဃော–ရေအယဉ်သည်၊ (သစေ)အာဂစ္ဆတိ–အံ့၊ (ဇဝံသတိ) ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ အယံ–ဤမိုး၏ တက်လာခြင်း, သို့မဟုတ် ရေအယဉ်၏ လာခြင်းသည်၊ **ဥဒကန္တရာယော**–မည်၏၊ (ဘိက္ခုသု ၊ပေ၊ နိသိန္နေသု၊) ဗဟု–များစွာကုန်သော၊ **မနုဿာ**–လူတို့သည်၊ (သစေ)အာဂစ္ဆန္တိ၊ (ဇဝံသတိ)၊ အယံ–ဤလူတို့၏ လာခြင်းသည်၊ မနုဿန္တရာယော–လူ၏အန္တရာယ် မည်၏။

(ဘိက္ခုသု ၊ပေ၊ နိသိန္နေသု၊) ဘိက္ခုံ–ရဟန်းတစ်ပါးကို၊ ယက္ခော–ဘီလူးသည်၊ (တစ္ဆော အစိမ်းသူရဲသည်၊) (သစေ)ဂဏှာတိ–အကယ်၍ ဖမ်းယူအံ့၊(ဇဝံသတိ)၊ အယံ–ဤဘီလူး၏ ဖမ်းယူခြင်းသည်၊ အမနုဿန္တရာယော–အမနုဿ၏အန္တရာယ်မည်၏၊

သို့သော် ဦးကာ၌ **"စဝမေတံ ဓာရယာမိတိ ဝတ္တာ (ဥဒ္ဒိဋ္ဌं ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ) သုတာ ခေါ ပနာယသ္မန္တေဟိ စတ္တာရော ပါရာဇိကာ ဓမ္မာတိ ဝတ္တမ္ပိ"**ဟု ဆိုသောကြောင့် နိဒါန်းအဆုံးဝယ် သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်းခွင့်ကြုံသောအခါ ဓာရယာမိနှင့် သုတာ ခေါ ပနတို့၏ အကြားခ် **"ဥဒ္ဒိဋ္ဌं ခေါ အာယသ္မန္တော နိဒါနံ"**ဟု အပိုဝါကျတစ်ခု ထည့်ရသေးကြောင်းကို သိပါ။ [အဓိပ္ပာယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ ဘိက္ခုမဟာနိဂုံးခ် ပြထားပြီ။]

သဝရဘယံ။ ။ **"သဝဓာတ်,အရန်ပစ္စည်း"**ဟု ထောမနိဓိဆိုဏ်၏၊ သဝဓာတ်သည် ဝိကာရအနက်, ဂတိအနက်ကို ဟောဏ်၏၊ ဤနေရာ၌ အိမ်ခြေယာခြေ အတည်မရှိဘဲ တောင်ခ် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ လှည့်လည်ပြောင်းရွှေ့၍ တောင်ယာလုပ်ကိုင်စားသောက်သူများကို **"သဝရေါသည်"**ဟု ကြံပါ၊ ထို့ကြောင့် ဦးကာ၌ **"ဝနစရကဘယံ"**ဟု ဖွင့်၏၊ အဋ္ဌကထာ၌ အဋ္ဌဝိမနုဿဘယံသည် **"အဓိပ္ပါယတ္ထ"**တည်း၊ [**"သဝန္တိ–ထိုထိုဤဤ လှည့်လည်ပြောင်းရွှေ့တတ်ကုန်၏၊ ဤတို့ သဝရာ"**ဟု ပြု။]

(ဘိက္ခုသု ၊ပေ၊ နိသိန္နေသု၊) ဗျဏ္ဍာဒယော–ကျား အစရှိကုန်သော၊ စဏ္ဍာမိဂါ–ကြမ်းတမ်းသော သားကောင်တို့သည်၊ (သစေ) အာဂစ္ဆန္တိ–ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အယံ–ဤရဲရင့်သော သားကောင်တို့၏ လာခြင်းသည်၊ ဝါဠန္တရာယော–ခြသေ့, သစ်,ကျား စသော သားရဲတို့၏အန္တရာယ် မည်၏၊ (ဘိက္ခုသု ၊ပေ၊ နိသိန္နေသု၊) ဘိက္ခု–ကို၊ သပ္ပာဒယော–မြွေအစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၊ (အာဒိဖြင့် ကင်းစသည်ကို ယူ၊) (သစေ) ဍံသန္တိ–အကယ်၍ ကိုက်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အယံ–ဤမြွေစသည်တို့၏ ကိုက်ခြင်းသည်၊ သရီသပန္တရာယော–မြွေ,ကင်းတို့၏အန္တရာယ် မည်၏၊ (ဘိက္ခုသု ၊ပေ၊ နိသိန္နေသု၊) ဘိက္ခု–သည်၊ ဂိလာနော–မကျန်းမာသည်၊ (သစေ)ဟောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ကာလံ–သေခြင်းကို၊ (သစေ) ကရောတိ၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဝေရိနော–ရန်သူတို့သည်၊ တံ–ထိုရဟန်းကို၊ မာရေတုကာမာ–သတ်ခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်၊(ဟုတ္တာ)၊ (သစေ) ဂဏ္ဍန္တိ–အကယ်၍ ဖမ်းယူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ) ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ အယံ–ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဒိဋ္ဌိတန္တရာယော–အသက်၏အန္တရာယ်မည်၏။

(ဘိက္ခုသု ၊ပေ၊ နိသိန္နေသု၊) မနုဿာ–လူတို့သည်၊ ဧကံ–တစ်ပါးသော၊ (ဘိက္ခု) ဝါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗဟူ–နှင့်သော၊ ဘိက္ခု ဝါ–တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစရိယာ–မြတ်သောအကျင့်မှ၊ စာဝေတုကာမာ–ရွှေ့လျောစေခြင်းငှာ အလိုရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သစေ ဂဏ္ဍန္တိ–အကယ်၍ ဖမ်းယူကုန်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ အယံ–ဤဖမ်းယူခြင်းသည်၊ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော–ဗြဟ္မစရိယ၏အန္တရာယ်မည်၏၊ ဧဝရူပေသု–နှင့်သော၊ အန္တရာယေသု–တို့သည်၊ (သန္တေသု–ရှိကုန်လတ်၊) သံခိတ္တေန–အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ပါတိမောက္ခော–ကို၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗော–၏၊ ပဌမော–ရှေးဦးစွာသော၊ ဥဒ္ဒေသော ဝါ–သကိုသော်လည်း၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗော–၏၊ အာဒိမှိ–အစ၌၊ ဒွေ–နှင့်သော၊ (ဥဒ္ဒေသာ) ဝါ–တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ တယော–နှင့်သော၊ (ဥဒ္ဒေသာ)ဝါ–တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော–နှင့်သော၊ (ဥဒ္ဒေသာ)ဝါ–တို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗာ–နှင့်၏၊ စ–ဆက်၊ ဧတ္ထ–ဤငါးပါးသော ဥဒ္ဒေသတို့တွင်၊ ဒုတိယာဒီသု–အစရှိကုန်သော၊ ဥဒ္ဒေသေသု–တို့တွင်၊ ယသ္မိं–အကြင်ဥဒ္ဒေသသည်၊ အပရိယောသိတေ–မပြီးဆုံးသေးမီ၊ အန္တရာယော–သည်၊ ဟောတိ–၏၊ သောပိ–ထိုဒုတိယစသော ဥဒ္ဒေသကိုလည်း၊ သုတေနေဝ–သုတပုဒ်ဖြင့်သာ၊ သာဝေတဗ္ဗော–ကြားသိစေထိုက်၏။

ပဌမော ဝါ ၊ပေ၊ သာဝေတဗ္ဗော။ ။ပဌမ ဥဒ္ဒေသကို ရွတ်၍ မပြီးသေးမီ အန္တရာယ်ပေါ်လာလျှင် အန္တရာယ်ကြောင့် ပါတိမောက်မပြတဲ့ ရပ်လိုက်ရံသာ ရှိသည်၊ သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်း၍ မဖြစ်နိုင်၊ ဘာကြောင့်နည်း?၊**"အဝသေသံ သုတေန သာဝေတဗ္ဗံ"**ဟု အဝသေသပုဒ်က ရွတ်ပြီး ဥဒ္ဒေသကို အပါဒါန်အဖြစ်ဖြင့် ငဲ့သောကြောင့်တည်း၊ ပဌမစသော ဥဒ္ဒေသကို ရွတ်ပြီး၍ သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်းခွင့်ကြုံလျှင်**"ယသ္မိं အပရိယောသိတော"** ၎င်းသော စကားအရ ရွတ်ဆဲ ဥဒ္ဒေသကို သုတပုဒ်ဖြင့် သိမ်ယူရာ၌ သွင်းယူရမည်။

အနိဿိတာတိ–ကား၊ အနာဏတ္တာ–ကြီးသောထေရ်တို့က မစေခိုင်းအပ်ကုန်ဘဲ၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ အယာစိတာ–ငယ်သောထေရ်တို့က မတောင်းပန်အပ်ကုန်ဘဲ၊(ဓမ္မံ ဘာသန္တိ၌ စပ်၊) [**"အနိဿိတာ"**အတွက် ကြီးသူတို့၏ တိုက်တွန်းခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ **"အနာဏတ္တာ"**ဟုလည်းကောင်း, ငယ်သူတို့၏ တောင်းပန်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ **"အယာစိတာ"**ဟုလည်းကောင်း နှစ်နည်းဖွင့်သည်၊] စ–ဆက်၊ ဣတ္ထ–ဤအနဿိတာ ဟူသောပါဠိ၌၊ အဓ္ဓေသနာ–တိုက်တွန်းခြင်းသည်၊ သံဃေန–သည်၊ သမ္မတ ဓမ္မဓ္ဓေသကာယတ္တာ ဝါ–သမုတ်အပ်သော ဓမ္မဓ္ဓေသကရဟန်း၏ စပ်သောဥစ္စာသည် သော်လည်းကောင်း၊ သံဃတ္ထေရာယတ္တာ ဝါ–သံဃာ့ထေရ်၏ စပ်သောဥစ္စာသည် သော်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မိံ ဓမ္မဓ္ဓေသကေ–ထိုဓမ္မဓ္ဓေသကရဟန်းသည်၊ အသတိ–မရှိလသော်၊ သံဃထေရံ–ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ ဝါ–ပန်ပြော၍သော်လည်း ကောင်း၊ တေန–ထိုသံဃာ့ထေရ်သည်၊ ယာစိတော–တောင်းပန်အပ်သည်၊(ဟုတွာ) ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဘာသိတုံ–ငှာ၊ လဘတိ–၏၊ သံဃတ္ထေရေနာပိ–သည်လည်း၊ ဝိဟာရေ–၌၊ ဗဟူ–နှင့်သော၊ ဓမ္မကထိကာ–တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ၊ (ဧဝံ ဟောန္တေသု–ကုန်လသော်၊) ဝါရပဋိပါဋိယာ–အလှည့်အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝတ္တဗ္ဗာ–ပြောဆိုထိုက်ကုန်၏၊ တွံ–သည်၊ ဓမ္မံ–ကို၊ ဘဏ–ရွတ်ဆိုပါလော၊ ဣတိ ဝါ–ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မံ–ကို၊ ကထေဟိ–ဟောပါလော၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဒါနံ–ဓမ္မဒါနကို၊ ဒေဟိ–ပေးလှူပါလော့၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တေန–ပြောဆိုအပ်သော ဓမ္မကထိကရဟန်းသည်၊ တီဟိပိ–သုံးမျိုးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဓိဟိ–အစီအရင်တို့ဖြင့်၊ ဓမ္မော–ကို၊ ဘာသိတဗ္ဗော–ဟောထိုက်၏၊ ဝါ–ဟောနိုင်၏။

ဓမ္မဓ္ဓေသကာယတ္တာ။ ။ ဓမ္မံ–တရားကို၊ (တရားဟောခြင်းကို၊) အဓ္ဓေသတိ–တိုက်တွန်းတတ်၏၊ ဣတိ+ဓမ္မဓ္ဓေသကော၊ အာယတ္တာသဒ္ဒါသည် **"စပ်ဆိုင်သောဥစ္စာ"** ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ (အဘိဓာန်–၇၂၈။) **"အာပုဗ္ဗ ယတဓာတ်, ကတ္တားဟောတ္တပစ္စည်း"**ဟု ထောမနိဓိဆို၏၊ အာရှေးရှိသောကြောင့် **"ဝသီဘူတ–စပ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ခြင်း"**အနက်ကို ဟော၏၊ ထိုကြောင့် **"အာယတတိ–စပ်ဆိုင်၏၊ ဣတိ အာယတ္တာ"** ဟု ပြု၊ ဓမ္မဓ္ဓေသကဿ–၏၊ ဝါ–နှင့်၊ +. အာယတ္တာ ဓမ္မဓ္ဓေသကာယတ္တာ (အဓ္ဓေသနာ)၊ သံဃတ္ထေရဿ+အာယတ္တာ သံဃတ္ထေရာယတ္တာ။

တီဟိပိ ဝိဓိဟိ။ ။ အစီအစဉ်သုံးမျိုးဟူသည် သြသာရဏာ, ကထန, သရဘညတည်း၊ ထိုတွင် အဓိပ္ပာယ်ပြောဖို့ရန် ပါဠိတော်သုတ် သက်သက်ကို သက်ရောက်စေခြင်း၊ (ပါဠိကိုသာ ရွတ်ပြခြင်း)သည် သြသာရဏာမည်၏၊ ထိုပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပြောပြခြင်း (အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သကဲ့သို့ ဖွင့်ပြခြင်း)သည် ကထနမည်၏၊ ထို့ကြောင့် အဓိပ္ပာယ်သာ ပြောချသော ကျောင်းဆရာကို **"ကထိက"**ဟု ခေါ်ကြသည်၊ ပါဠိတော်ကို ဖြစ်စေ, ပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုဖြစ်စေ အသံအနေအထားဖြင့် ရွတ်ပြခြင်းသည် ဘရဘည မည်၏၊ ဘဏဏံ ဘည်၊ ဘဏာဓာတ် ဏျပစ္စည်း၊ သရေန+ဘည် သရဘည်၊–ဋီကာ။

ပန–ဆက်၊ သြသာရေဟိ–ပါဠိကို သက်ရောက်စေပါလော၊ ဝါ–ပါဠိကို သွင်းချပါလော၊ ဣတိ–သို့၊ ဝုတ္တော–ပြောဆိုအပ်သော ဓမ္မကထိကသည်၊ သြသာရေတုမေဝ–ပါဠိကို သက်ရောက်စေခွင့်ကိုသာ၊ ဝါ–ပါဠိကို သွင်းချခွင့်ကိုသာ၊ လဘတိ–ရ၏၊ ကထေဟိ–အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပြောဟောပါလော၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဝုတ္တော–သည်၊ ကထေတုမေဝ–အနက်အဓိပ္ပာယ် ပြောဟောခွင့်ကိုသာ၊ (လဘတိ)၊ သရဘည်–အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော ပါဠိကို၊ ဘဏာဟိ–ရွတ်ဆိုပါလော၊ ဣတိ, ဝုတ္တော–သည်၊ သရဘညမေဝ–အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုခြင်းကိုသာ၊ (လဘတိ)၊ စ–ဆက်၊ သံဃတ္ထေရောပိ–ထေရ်သည်လည်း၊ ဥစ္စတရေ–မြင့်သော၊ အာသနေ–၌၊ နိသိန္နော–ထိုင်လျက်၊ ယာစိတုံ–ငှာ၊ နှ လဘတိ–မရ၊ ဥပဇ္ဈာယော စေဝ–(တိုက်တွန်းသူက) ဥပဇ္ဈာယ်သည်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော စ–(ဓမ္မကထိကက) အတူနေတပည့်သည်လည်းကောင်း၊ သစေ ဟောန္တိ၊ ဥပဇ္ဈာယော စ–သည်လည်း၊ နံ–ထိုသဒ္ဓိဝိဟာရိကကို၊ ဥစ္စာသနေ–မြင့်သောနေရာ၌၊ နိသိန္နော–လျက်၊ ဘဏာဟိ–ဟောပါလော၊ ဣတိ(ဘာစေ) ဝဒတိ–အုံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဇ္ဈာယံ–သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို၊(စာအံခြင်းကို)၊ အဓိဋ္ဌဟိတွာ–ဆောက်တည်၍၊ ဘဏိတဗ္ဗံ–ရွတ်ဆိုရာ၏၊ ပန–ဆက်၊ ဧတ္ထ–ဤတရားဟောမည့်အရပ်၌၊ ဒဟရာ–ငယ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ–နှင့်အုံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ တေသံ–ထိုရဟန်းငယ်တို့အား၊ ဘဏာမိ–ဟောအုံ၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ဘဏိတဗ္ဗံ–ဟောရာ၏။

ဝိဟာရေ–ကျောင်းတိုက်၌၊ သံဃတ္ထေရော–သည်၊ အတ္တနောယေဝ–၏သာ၊ နိသိတကေ–မှီနေသော တပည့်တို့ကို၊ သစေ ဘဏာပေတိ–အကယ်၍ ဟောစေအုံ၊ အညေ–အခြားကုန်သော၊ မဓုရဘာဏကေပိ–သာယာစွာ ဟောပြောတတ်သော ဓမ္မကထိကတို့ကိုသော်မှလည်း၊ (သစေ) နာဓေ္ကသတိ–အကယ်၍ မတိုက်တွန်းအုံ၊ (ဧဝံသတိ–သော်၊)(ဤသို့ မျက်နှာလိုက်၍ တိုက်တွန်းနေလသော်၊) သော–ထိုသံဃာ့ထေရ်ကို၊ အညေဟိ–အခြားထေရ်တို့သည်၊ ဝါ–တို့က၊ ဝတ္တဗ္ဗော–လျှောက်ထိုက်၏၊ (ကိုး?) ဘန္တေ, အသုကံ နာမ–ထိုမည်သော ဓမ္မကထိကကို၊ ဘဏာပေမ–ဟောစေကြပါကုန်စို့၊ ဣတိ(ဝတ္တဗ္ဗော)၊ ဘဏာပေထ–ဟောစေကြပါကုန်လော၊ ဣတိ–သို့၊ သစေ ဝဒတိ–အုံ၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ တုဏှီ–ဆိတ်ဆိတ်၊ (သစေ)ဟောတိ–အုံ၊ (ဧဝံသတိ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဘဏာပေတုံ–ဟောစေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ ပန–သို့မဟုတ်၊ သစေ ပဋိဗာဟတိ–အကယ်၍

သဇ္ဈာယံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ။ ။[သဇ္ဈာယံ–စာအံခြင်းကို၊ ကရောမိတိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတွာ၊–ဦးကာ၊] တိုက်တွန်းသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာက သူ့ကိုယ်တိုင်ပင် ဥစ္စတရ နေရာ၌ နေ၍ တရားနာမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသို့ နာယူသူအား ဟောလျှင်**"နှ နိစေ အာသနေ နိသိဒိတွာ"**စသော သေခိယသိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသို့ အာပတ်မသင့်အောင် **"သဇ္ဈာယံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ"**ဟု ဆိုသည်။

တားမြစ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ နု ဘဏာပေတဗ္ဗံ–မဟောစေထိုက်၊ [သံဃာ့ထေရ်က မဟောဖို့ရန် တစ်စုံတစ်ခု အကြောင်းပြု၍ တားမြစ်လျှင် မဟောစေထိုက်၊] သံဃတ္ထေရေ–သည်၊ အနာဂတေယေဝ–သံဃာ့အစည်းအဝေးသို့ မရောက်သေးမီပင်၊ ဓမ္မသဝဏံ–တရားနာခြင်းကို၊ ယဒိ အာရဒ္ဓံ–အကယ်၍ စတည်အားထုတ်အပ်ပြီး ဖြစ်အံ့၊[သံဃာ့စည်းဝေးပြီးမှ တရားဟောဖို့ရန် တိုက်တွန်းရသောကြောင့် ယဒိ အနာဂတေ စသည်ကို ဆိုသည်၊] (ဧဝံသတိ)၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ ဝါ–နောက်မှ၊ (သံဃတ္ထေရေ– သည်၊) အာဂတေ–လာလသော်၊ ဌပေတွာ–တန့်ရပ်၍၊ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ–ပန်ကြားဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ ပန–ဆက်၊ သြသာရေတွာ–၍၊ (ပါဠိသက်သက် ရွတ်ဆိုခြင်းကိစ္စကို ပြီးဆုံးစေပြီး၍၊) ကထေန္တေန–အဓိပ္ပာယ်ကို ဟောပြောလိုသော ဓမ္မကထိကသည်၊ အာပုစ္ဆိတွာ ဝါ–ပန်ကြား၍သော်လည်းကောင်း၊ အတ္ထပေတွာယေဝ ဝါ–မတန့်ရပ်ဘဲသာလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ကထေတဗ္ဗံ–ဟောပြောရာ၏၊ [ဓမ္မကထိကရဟန်းသည် ပါဠိသက်သက်ကို ရွတ်ပြီးမှ အဓိပ္ပာယ်ပြောမည်ဟု စီစဉ်နေစဉ် သံဃာ့ထေရ် လာသည်ကိုမြင်လျှင် ခွင့်ပန်၍ အဓိပ္ပာယ်ဆက်လက် ဟောရမည်၊ သို့မဟုတ် ပါဠိရွတ်ပြီးနောက် မရပ်တော့ဘဲ တစ်ဆက်တည်း အဓိပ္ပာယ် ပြောဟောရမည်၊ ထိုသို့ တစ်ဆက်တည်း အဓိပ္ပာယ် ပြောသူမှာ သံဃာ့ထေရ်ကို ပန်ကြားဖွယ် မလိုပါ–ဟူလို၊] ကထေန္တသ–အဓိပ္ပာယ်ကို ပြောဟောနေစဉ်၊ ပုန–ဖန်၊ ဝါ–နောက်မှ၊ သံဃတ္ထေရေ–သည်၊ အာဂတေပိ–လာပြန်သော်လည်း၊ ဧသေဝ နယော–တည်း။

ဥပနိသိန္နကထာယပိ–အနီးဌိ ထိုင်နေသူအား ဟောပြောအပ်သော တရားစကားဌိလည်း၊ (အချို့စာဌိ ပိမပါ၊) သံဃတ္ထေရောဝ–သည်သာ၊ သာမိ–အရှင်တည်း၊ ဝါ–အစိုးရသူတည်း၊ [ဥပ–အနီးအပါးဌိ၊ နိသိန္န–ထိုင်နေသူတို့အား၊ ကထာ–ဟောအပ်သော တရားစကားကို **"ဥပနိသိန္နကထာ"**ဟုခေါ်၏၊ ယခုအခါ ရောက်လာသော ဒကာ,ဒကာမတို့အား တရားစကား ပြောခြင်းမျိုးတည်း၊ စည်းဝေးနေသော သံဃာ့ထံ ရောက်လာသူတို့အား ဟောပြောသော ဥပနိသိန္နကထာကို ရည်ရွယ်သည်၊] တသ္မာ–ကြောင့်၊ တေန–ထိုသံဃာ့ထေရ်သည်၊ သယံ ဝါ–ကိုယ်တိုင်သော်လည်း၊ ကထေတဗ္ဗံ–ဟောရာ၏၊ အညော–သော၊ ဘိက္ခု ဝါ–ကိုသော်လည်း၊ ကထေဟိ–ဟောလိုက်ပါလော၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တေဗ္ဗော–၏၊ စ ခေါ–ထိုသို့ပင် ပြောဆိုထိုက်ပါသော်လည်း၊ (တေန–ထိုသံဃထေရ်သည်၊) ဥစ္စတရေ–မြင့်သော၊ အာသနေ–ဌိ၊ နိသိန္နေန–ထိုင်လျက်၊ နော(ဝတ္တေဗ္ဗော)–ထိုက်၊ [ဓမ္မအဂါရဝ ဖြစ်သောကြောင့် မြင့်သောနေရာဌိ ထိုင်လျက် မပြောဆိုထိုက်၊] ပန–အနွယ်၊ မနုဿာနံ ဘဏာဟီတိ–ဟူ၍၊ (လူတို့အား တရားဟောလိုက်ပါလောဟူ၍၊) ဝတ္တုံ–ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ [ဤသို့ **"လူတို့အား ဟောလိုက်ပါ"**ဟု အသေအချာ အမည်ပါလျှင် အမြင့်ကနေ၍လည်း တိုက်တွန်းနိုင်၏။]

မနုဿာ–တို့သည်၊ အတ္တနော–၏၊ ဇာနနကဘိက္ခု–သိအပ်သော ရဟန်းကို၊ (ဤပုစ္ဆည်း ကံဟော၊) အာပုစ္ဆန္တိ–ပန်လျှောက်ကြကုန်အုံ့၊ (တရားဟောဖို့ရန် ပန်လျှောက်ကြကုန်အုံ့၊) တေန-ထိုရဟန်းသည်၊ ထေရံ-သံဃာ့ထေရ်ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ-ခွင့်ပန်၍၊ ကထေတဗ္ဗံ–ပြောဟောရာ၏၊ သံဃတ္ထေရော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဘန္တေ, ဣမေ-ဤလူတို့ကို၊ ပဉ္စ-ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆန္တိ-မေးပါကုန်၏၊ ဣတိ–သို့၊ အာပုဗ္ဗော-ပန်ပြောအပ်သည်၊ (သမာနော–သော်၊) ကထေဟိ–ဟောလိုက်လော၊ ဣတိ ဝါ–ဤသို့သော်လည်း၊ သစေ ဘဏာတိ–အုံ့၊ တုဏှီ ဝါ–ဆိတ်ဆိတ်သော်လည်း၊ (သစေ) ဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အန္တရဃရေ–ရွာတွင်း၌၊ အနုမောဒနာ ဒီသုပိ–ဆွမ်းအနုမောဒနာ အစရှိသော ကိစ္စတို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော–တည်း၊ [ဤစကားကို ထောက်၍ မည်သည့်နေရာ၌မဆို တရားဟောခွင့်ကြုံလျှင် သံဃာစင်ပေါ်၌ပင် ဖြစ်စေကာမူ ထေရ်ကြီးကို ခွင့်ပန်၍ ဟောရသည်၊] သံဃတ္ထေရော–သည်၊ ဝိဟာရေ ဝါ–၌သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရဃရေ ဝါ–၌သော်လည်းကောင်း၊ မံ–ကို၊ အနာပုစ္ဆိတွာပိ–မပန်ပြောဘဲလည်း: ကထေယျာသိ–ဟောပါလော၊ ဣတိ–သို့၊ သစေ အနုဇာနာတိ–အကယ်၍ ခွင့်ပြုထားအုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ–ရအပ်သော အပ်သည်၏အဖြစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ သဗ္ဗတ္ထ–အလုံးစုံသောအရပ်တို့၌၊ ဝတ္တုံ–ပြောဟောခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

သဏ္ဌာယံ–သရဏ္ဌာယ်ခြင်းကို၊ (စာအံခြင်းကို၊) ကရောန္တေနာပိ–ပြုသောရဟန်းသည်လည်း၊ ထေရော–မိမိထက်ကြီးသော ထေရ်ကို၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗောယေव–သည်သာ၊ ဧကံ-တစ်ပါးသောထေရ်ကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ-၍၊ သဏ္ဌာယန္တသ-စဉ်၊ အပရော–အခြားထေရ်သည်၊ (မူလပန်ပြောအပ်သော ထေရ်ထက် ကြီးသောထေရ်သည်၊) အာဂစ္ဆတိ-အုံ့၊ ပုန–ဖန်၊ အာပုစ္ဆနကိစ္စံ–သည်၊ နတ္ထိ၊ ဝဿမိဿာမိ–အပန်းဖြေ၍ နားနေရဦးတော့အုံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြ၍၊ ဌပိတသ–တန့်ထားအပ်စဉ်၊ (စာပြန် ရပ်ထားစဉ်၊) (ထေရော–သည်၊) သစေ အာဂစ္ဆတိ၊(ဧဝံသတိ)၊ ပုန–ဖန်၊ အာရာဓေန္တေနာပိ–စတည်အားထုတ်သော ရဟန်းသည်လည်း၊ အာပုစ္ဆိတဗ္ဗံ–ထိုက်၏၊ သံဃတ္ထေရေ–သည်၊

သဏ္ဌာယံ။ ။သဏ္ဌာယံ ကရောန္တေနာတိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိသီဒိတွာ သဏ္ဌာယံ ကရောန္တေန (မည်သည့်နေရာမဆို စာအံလိုသူသည်၊) ...ထေရောတိ ယော ကောစိ အတ္တနော ဝုဏ္ဏတရော (မိမိထက် သီလကြီးသော မည်သူ့ကိုမဆို၊) **"စာအံခွင့် ပြုပါ"**ဟု ခွင့်တောင်းပြီးမှ စာအံရ, စာပြန်ရသည်၊ ဤသို့ ခွင့်မတောင်းဘဲ အံလျှင် ဒုက္ခဋ္ဌအာပတ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ဆရာတို့သည် ရောက်သစ်စ အာဂန္တုများကို **"စာအံ, မီးထွန်းမှ စ၍ ခွင့်ပြု၍ ရစကောင်းသော ကျင့်ဝတ်များကို ခွင့်ပြုတော်မူကြပါဘုရား"**ဟု ခွင့်တောင်းထားစေကြ၏၊ ထေရ်ကြီးများလည်း ခွင့်ပြုထားကြရသည်၊ ထိုသို့ ခွင့်တောင်စေခြင်း, ခွင့်ပြုခြင်းကား နောက်ဌာလာမည့် **"ဧကေန ၊ပေ၊ အနုညာတော သဏ္ဌယိတုံ ဝဋ္ဋတိ"**နှင့် အညီတည်း။

အနာဂတေယေ၀–မလာသေးမီပင်၊ အာရဒ္ဓ–စတည် အားထုတ်အပ်ပြီးသော စာကို၊ သဗ္ဗယန္တသာပိ–သရဗျာယ်သော ရဟန်း၏လည်း၊ သေ၀ နယော–တည်း၊ ဧကေန–သော၊ သံ၀ဿတ္ထေရေန–သည်၊ မံ–ကို၊ အနာပုစ္ဆာပိ–မပန်ပြောမူ၍လည်း၊ ယထာသုခံ–ချမ်းသာသည်အားလျော်စွာ၊ သဗ္ဗယာဟိ–လော၊ ဣတိ–သို့၊ အနုညာတေ–ခွင့်ပြုအပ်ပြီးသော်၊ ယထာသုခံ–စွာ၊ သဗ္ဗယိတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ပန–ထိုသို့ပင် အပ်ပါသော်လည်း၊ အညသ္မိံ–ခွင့်ပြုထားသော ထေရ်မှ အခြားထေရ်သည်၊ အာဂတေ–ရောက်လာလသော်၊ တံ–ထိုနောက်မှ ရောက်လာသော ထေရ်ကြီးကို၊ အာပုစ္ဆိတွာ၀–၍သာ၊ သဗ္ဗယိတဗ္ဗံ–၏။

၁၅၁။ အတ္တာ ၀ါ အတ္တာနံ သမ္မနိတဗ္ဗန္တိ–ကား၊ အတ္တာ ၀ါ–မိမိသည်မူလည်း၊ (ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊) အတ္တာ–မိမိကို၊ သမ္မနိတဗ္ဗော–သမုတ်နိုင်၏၊ ပန–ဆက်၊ ပုစ္ဆန္တေန–ဝိနည်းကို မေးသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရိသံ–ပရိသတ်ကို၊ သြလောကေတွာ–ကြည့်၍၊ (နှိုင်းချိန်၍–ဟူလို၊) အတ္တနော–မိမိ၏(**အပေါ်၌**)၊ ဥပဒ္ဒ၀ေါ–သည်၊ သစေ နတ္ထိ၊ (ဧ၀ံသတိ)၊ ဝိနယော–ကို၊ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော–၏၊ [ပါတိမောက် ပြသောအခါ မေးသောဝိနည်းမျိုး မဟုတ်၊ အလွတ်မေးအပ်သော ဝိနည်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်။]

၁၅၂။ ကတေ၀ိ ၊ပေ၊ တုလယိတ္မာတိ–ကား၊ မေ–ငါ၏၊ ၀ါ–မှာ၊ ဣတော–ဤပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်၊ (မိမိ အမေးကို ခံမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်၊) ဥပဒ္ဒ၀ေါ–သည်၊ အတ္ထိ နု ခေါ–ရှိလိမ့်မည်လော?၊ နတ္ထိ နု ခေါ–မရှိလိမ့်မည်လော?၊ ဣတိ ဧ၀ံ–သို့၊ ဥပပရိက္ခိတွာ–စူးစမ်းနှိုင်းချိန်၍၊ (စေဒေတုံ အနုဇာနာမိ၌ စပ်၊) **ပုရမ္မာကန္တိ**–ကား၊ ပဌမံ–စွာ၊ အမှာကံ–တို့၏ အပေါ်၌၊ (သြကာသံ ကာရာပေန္တိ–၌ စပ်၊)

အတ္တာ သမ္မနိတဗ္ဗော။ ။ပါဠိတော်၌ **"အတ္တာနံ"**ကို **"အတ္တာ"**ဟု ဖွင့်၏၊ အတ္တာနံသည် ပထမာ၀ိဘတ်မှ ဒုတိယာ၀ိဘတ် ပြောင်းလွဲထားသော **"ဝိဘတ္တိ၀ိပလ္လာသ"** ဟု သိစေ၏၊ **"သမ္မနိတဗ္ဗံ"**ကို **"သမ္မနိတဗ္ဗော"**ဟု ဖွင့်သဖြင့် ပုံလိင်မှ နပုံလိင် ပြန်ထားသော **"လိင်၀ိပလ္လာသ"**ဟု သိစေ၏၊ [ယောဇနာ၌ကား **"ပစ္စတ္တေ ဥပယောဂ ၀စနံ–ဗဟုလာ၊ ဒုတိယာ၀ိဘတ် သက်ထားသည်"**ဟု ဆို၏၊ ထိုအဆိုသည် **"အတ္တာနံ"**အတွက် သင့်နိုင်သော်လည်း ကြိယာအဆုံးသတ်ရာ၌ **"သမ္မနိတဗ္ဗံ"**၀ယ် ဒုတိယာ၀ိဘတ် မသက်ထိုက်သောကြောင့် စဉ်းစားသင့်၏။

ပုရမ္မာကံ။ ။ပုရာကို **"ပဌမံ"**ဟု ဖွင့်၏၊ ပါဠိတော်၌ **"ပုရာကာရာပေန္တိ–မပြုစေကုန်မိ"**ဟု အလွယ်ပေးပါ၊ သေသေချာချာပေးလျှင် **"ယဒါ–အကြင်အခါ၌၊ အမှာကံ–တို့၏အပေါ်၌၊ သြကာသံ–စောဒနာခွင့်ကို၊ ကာရာပေန္တိ–ပြုစေကုန်လတ္တံ့၊ တဒေ၀–ထိုပြုစေရာအခါမှ၊ ပုရေ–ရှေးဦးစွာ"**ဟု ပေးရမည်၊ **"ပုရေပုရာနှင့် ယှဉ်ရာ၀ယ် ၀တ္တမာန်၀ိဘတ် အနာဂတ်အနက်၌ သက်"**ဟု သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ဆိုသည်။

ပတိကစ္စေ ဝါတိ–ကား၊ ပဌမတရမေဝ–ရှေးဦးစွာသာလျှင်၊ (သြကာသံ ကာရာပေန္တိ ၌ စပ်၊) **ပုဂ္ဂလံ ၊လေ၊ ကာတုန္တိ**–ကား၊ ဘူတမေဝ–ဟုတ်မှန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အာပတ္တိ–ကို၊ ဝဒတိ နု ခေါ–ပြောဆိုလေသလော၊ အဘူတံ–မဟုတ်မမှန်သော၊ (အာပတ္တိ–ကို၊ ဝဒတိ နု ခေါ–လော၊) ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ဥပပရိက္ခိတ္တာ–၍၊ သြကာသံ–အခွင့်ကို၊ ကာတုံ–ငှာ၊ အနုဇာနာမိ–၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

ပတိကစ္စေဝ။ ။ **"သဏ္ဌစ္ဆ"**ပုဒ်ကဲ့သို့ ပတိ+ကရ, တွာပစ္စည်းဖြင့် **"ပတိကစ္ဆ"**ဟု ပြီး၏၊ **"ကြိုတင်ကာပြု၍"**ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ **"ပဌမတရံ"**ကား အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း၊ ယောဇနာ၌ **"ပတိကစ္စေဝသဒ္ဒေါ ပဏေဝ ပရိယာယော"**ဟု ဖွင့်ပြ၏၊ ပတိကစ္ဆကို **"နိပါတ်ပုဒ်"**ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။

★★★★★

အဓမ္မကမ္မပဋိဏ္ဍောသနာဒီကထာ

၁၅၄။ **အဓမ္မကမ္မံ**–သည်၊ ဝုတ္တနယမေဝ–ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ၊ **ပဋိဏ္ဍောသိတုန္တိ**–ကား၊ ဝါရေတုံ–တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ)၊ **ဒိဋ္ဌိမ္ပိ အာဝိကာတုန္တိ**–ကား၊ ဣဒံ–ဤကံသည်၊ အဓမ္မကမ္မံ–အဓမ္မကံတည်း၊ မေ–အား၊ နု ခမတိ–မနှစ်သက်၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ အညဿ–အခြားရဟန်း၏၊ သန္တိကေ–အထံ၌၊ အတ္တနော–၏၊ ဒိဋ္ဌိं–အယူကို၊ ပကာသေတုံ–ထင်ရှားပြခြင်းငှာ၊ (အနုဇာနာမိ)၊ **စတူဟိ ပဉ္စဟိ**တိအာဒိ – အစရှိသော စကားကို၊ တေသံ – ထို ရဟန်းတို့၏၊ အနုပဒ္ဒဝတ္ထာယ–ဘေးရန်မရှိခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ **သဠိစ္ဆ နု သာဝေန္တီ**တိ–ကား၊ ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ရွတ်ပြလသော်၊ နု သုဏန္တိ–မကြားကုန်၊ ဧဝံ–ဤ မကြားနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဏိသာမ–ရွတ်ကုန်အံ့၊ ဣတိ–သို့၊ သဠိစ္ဆ–သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ သဏိကံ–တိုးတိုး၊ ဥဒ္ဒိသန္တိ–ရွတ်ပြကြကုန်၏။

စတူဟိ ပဉ္စဟိ။ ။ တားမြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က လေးပါး,ငါးပါးဖြစ်၍ အားရှိသောကြောင့် ဘေးရန်မရှိနိုင်၊ ထို့ကြောင့် **"စတူဟိ ပဉ္စဟိ"**ကို ဘေးရန်မဖြစ်ဖို့ရန် မိန့်တော်မူသည်၊ ပါဠိတော်၌ နှစ်ပါး,သုံးပါးဖြစ်လျှင် အချင်းချင်း ဒေသနာပြောသလို ထင်စွာပြုရမည်ဟုလည်းကောင်း, တစ်ပါးတည်းဖြစ်လျှင် အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုသကဲ့သို့ မိမိမနှစ်သက်ကြောင်းကို အဓိဋ္ဌာန်ပြုရမည်ဟုလည်းကောင်း မိန့်တော်မူသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤနည်းကိုယူ၍ နေရာတိုင်း၌ မိမိအား၌–မရှိကို ကြည့်ရသည်၊ အားမရှိ၍ တစ်ပါးတည်းဖြစ်နေလျှင် သူတစ်ပါးအလုပ်ကို မတားမြစ်ဘဲ **"ဤကိစ္စ ဤအလုပ်ကို ငါမနှစ်သက်"** ဟု **"အဓိဋ္ဌာန်ပြုရမည်"** ဟု မှတ်ပါ၊ **"စတူဟိ ပဉ္စဟိ"** ဟူသော ပါဠိကိုလည်း စဉ်းစားသင့်၏၊ ဝါသဒ္ဒါ မပါသောကြောင့် သရော်ဘယပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိ အနေအားဖြင့် **"စတုပဉ္စဟိ–ဒ္ဒတ္တိဟိ"**ဟု ရှိမှ သဒ္ဒါနေ သင့်သည်၊ သို့မဟုတ် **"စတူဟိ ပဉ္စဟိ ဝါ"**ဟု ဝါသဒ္ဒါ ပါစေရသည်။

၁၅၅။ ထေရာဓိကန္တိ–ကား၊ ထေရာဓိနံ–အကြီးဆုံးထေရ်ဟူသော အလွန်အစိုးရသူ ရှိသည်ကို၊ ထေရာယတ္တံ–အကြီးဆုံးထေရ်၏ စပ်ဆိုင်သော ဥစ္စာကို၊ ဘဝိတုံ–ဖြစ်ခြင်းငှာ(အနုဇာနာမိ)၊ ဣတိ အတ္ထော၊ ထေရာဓေယျန္တိ ပိ–ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော–ပါဠိတော်ပါဌ်သည်၊ (အတ္ထိ–ရှိတတ်၏၊)[ထေရာဓေယျံ–အကြီးဆုံးထေရ်သည် ဆောင်ထားထိုက်သည်ကို၊ (ဘဝိတုံ, အနုဇာနာမိ–၏၊)] တသ္မာ–ကြောင့်၊ ထေရေန–သည်၊ သယံ ဝါ–ကိုယ်တိုင်မူလည်း၊ ဥဒ္ဒိသိတဗ္ဗံ–ရွတ်ပြနိုင်၏၊ အညော ဝါ–အခြားသော ရဟန်းကိုမူလည်း၊ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော–တိုက်တွန်းနိုင်၏၊ စ–ဆက်၊ ဇတ္ထ–ဤတိုက်တွန်းရာ၌၊ အဇ္ဈေသနဝိဓာနံ–တိုက်တွန်းပုံ အစီအရင်ကို၊ ဓမ္မဇ္ဈေသနေ–တရားဟောဖို့ရန် တိုက်တွန်းခြင်း၌၊ ဝုတ္တနယမေဝ–သာ။

ထေရောဓိက် ထေရာဓိနံ။ ။အဓိ ဥပသာရနောင် ကပစ္စည်းသက်၍ပြီးသော **"အဓိက"**နာမ်ပုဒ်သည် အတိရေက–အလွန်အကဲအနက်, အနေက–တစ်ပါးမကဟူသော အနက်များကို ဟောတ်၊ ဤ၌ အတိရေကအနက်ဟောတည်း၊ **"ထေရော+အဓိကော ယဿတိ ထေရာဓိက်–အကြီးဆုံးထေရ်ဟူသော အကြီးအကဲရှိသော"**ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ **"ထေရာဓိနံ–ထေရ်ကြီး၏စပ်ဆိုင်သော ပါတိမောက်"**ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထ ဖွင့်၏၊**"အဓိနံ"**၌ လည်း **"အဓိ+ဣန"**ဟုခွဲ၊ ဣနသဒ္ဒါသည် ပဘူ(အစိုးရသူ)အနက်ကိုဟောတ်၊ **"ထေရော+အဓိနော(အလွန်အစိုးရသူ) ယဿတိ ထေရာဓိနံ, ပါတိမောက္ခံ"**ဟု ပြု။

ထေရာယတ္တံ။ ။ထေရာဓိနံကို **"ထေရာယတ္တံ"**ဟု ပရိယာယ်ဖွင့်၏၊ **"အာယတ္တ"**၌ **"အာပုဗ္ဗ ယတဓာတ်, တပ်စွည်း, အဓိနအနက်ကို ဟောတ်"**ဟု ထောမနိဓိဆိုတ်၏၊ **"စပ်ဆိုင်သောဥစ္စာ"**ဟု အဓိပ္ပာယ်နက်ဖြစ်၏၊ **"ထေရဿ+အာယတ္တံ ထေရာယတ္တံ–ထေရ်၏ စပ်သောဥစ္စာ"**၊ **"ထေရ်နှင့်စပ်သော"**ဟု ပေးကြသည်မှာ ပြောရိုးအနက်သာ၊ နောက်၌ **"ဘိက္ခုနော အာယတ္တော"**ဟု သမ္ဗန် သမ္ဗန္ဓီဖွင့်လတ္တံ့၊ ထေရာဓိက်၌**"ဘဝိတုံ"**ဟု ထည့်စေလိုရ၍ **"ထေရာယတ္တံ ဘဝိတုန္တိ အတ္ထော"**ဟု ဖွင့်သည်။

ထေရာဓေယျံ။ ။**"အာဓာရ+အာဓေယျ"**ဟူရာ၌ကဲ့သို့ **"အာဓိယတေ–ဆောင်အပ်၏၊ ဣတိ အာဓေယျံ"**ဟုပြု၊ **"ထေရဿ+အာဓေယျံ ထေရာဓေယျံ–ထေရ်ကြီး၏(ထေရ်ကြီးသည်) ဆောင်ထိုက်သော ပါတိမောက်"**ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ **"ဆောင်"**ဟူသည် တာဝန်ဆောင်ခြင်းမျိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် **"ထေရ်ကြီး၏ တာဝန်ဖြစ်သော ပါတိမောက်"**ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဆိုလိုရင်းမှာ ပါတိမောက်ရွတ်ပြမှု၌ ထေရာဓိက–ထေရ်ကြီးသာ အကြီးအကဲ ရှိ၏၊ ထေရာဓိန–ထေရ်ကြီးသာ အစိုးရ၏၊ ထေရာယတ္တ–ထေရ်ကြီး၏ စပ်ဆိုင်သော ဥစ္စာဖြစ်၏၊ ထေရာဓေယျ–ထေရ်ကြီးသာ တာဝန်ဆောင်ထိုက်၏၊ **"ကိုယ်တိုင်ရွတ်လိုလျှင် ရွတ်နိုင်, သူတစ်ပါးကို တိုက်တွန်းလိုလျှင် တိုက်တွန်းနိုင်သည်"**ဟူလို။

ဝုတ္တနယမေဝ။ ။**"အဇ္ဈောသနာ စေတ္ထ သံဃေန သမ္မတဓမ္မဇ္ဈေသကာယတ္ထာ ဝါ သံဃထေရာယတ္ထာ ဝါ"**စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ–ဟူလို၊ ယခုအခါ သံဃဥပုသ်ပြုရာ၌ ရှေးဦးစွာ မိမိကိုယ်ကို ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ အဇ္ဈေသကပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အောင် **"သုဏာတု**

သော နု ဇာနာတိ ဥပေါသထံ ဝါတိအာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ (အတ္ထော ဇဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) စတုဒ္ဒသိကပန္နရသိကဘေဒေန-စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်, ပန္နရသီဥပုသ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဒုဝိဓံ-နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သံဃဥပေါသထာဒိဘေဒေန-သံဃဥပုသ် အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ နဝဝိဓေ-ကိုးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ နု ဇာနာတိ-မသိ၊ စတုဗိဓံ-လေးပါး အပြားရှိသော၊ ဥပေါသထကမ္မံ-ဥပုသ်ကံကို၊ နု ဇာနာတိ၊ (အဓမ္မေန ဝဂ္ဂကံစသော လေးပါးကို မသိ၊) ဒုဝိဓံ-သော၊ ပါတိမောက္ခံ-ကို၊ နု ဇာနာတိ၊ (ဘိက္ခုပါတိမောက်, ဘိက္ခုနီပါတိမောက် နှစ်ပါးကို မသိ၊) နဝဝိဓံ-သော၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ-သကို၊ နု ဇာနာတိ၊ (ဘိက္ခုပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ ငါးပါး, အနိယတုဒ္ဒေသမှတစ်ပါး ဘိက္ခုနီပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသ လေးပါးကို မသိ။)

ယော တတ္ထ ဘိက္ခု ဗျတ္တော ပဋိဗလောတိ ဇတ္ထ-၌၊ ဒဟရသ-ငယ်သည်ဖြစ်၍၊ (သမာနသ)ပိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဗျတ္တသ-ထက်မြက်သော ရဟန်းအား၊ ပါတိမောက္ခော-ကို၊ ကိဉ္စာပိ အနုညာ၊တာ-အကယ်၍ကား ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ပါပေပြီ၊ အထ ခေါ-ထိုသို့ပင် ခွင့်ပြုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဇတ္ထ-ဤခွင့်ပြုတော်မူရာ၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အဓိပ္ပာယော-မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော် တည်း၊ ထေရသ-၏၊ ပဋ္ဌ ဝါ-ငါးပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ စတ္တာရော ဝါ-နှစ်သော၊

မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃသ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ အာယသ္မန္တံ တိဿံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ အဇ္ဈေသေယ္ယံ"ဟု သမုတ်ရသည်၊ ဤသို့ သမုတ်ပြီးမှ "**သံဃော ဘန္တေ အာယသ္မန္တံ တိဿံ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ အဇ္ဈေသတိ၊ ဥဒ္ဒိသတု အာယသ္မာ တိဿော ပါတိမောက္ခံ**"ဟု တိုက်တွန်းသော စကားကို ဆိုရသည်၊ ပါတိမောက်ကို ရွတ်ပြမည့် ရဟန်းကလည်း ပါဠိတော်အတိုင်း ဝိနည်းကိုမေးဖို့ရန် "**သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ အဇ္ဈေပါသထော ပန္နရသော ၊ပေ၊ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသေယ္ယ၊ သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော၊ ယဒိ သံဃသ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ ဒတ္တံ ဝိနယံ ပုစ္ဆေယ္ယံ**"ဟု ပုစ္ဆကသမ္ဘတိဥတ် ထားရသည်၊ ထို့နောက် ဝိနည်းဖြေမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း "**သုဏာတု မေ ၊ပေ၊ ပတ္တကလ္လံ၊ အဟံ အာယသ္မတာ တိဿေန ဝိနယံ ပုဋ္ဌော ဝိသဇ္ဇေယ္ယံ**"ဟု ပါဠိတော်နှင့်အညီ ဝိနယဝိသဇ္ဇကဥတ် ထားရသည်။

နဝဝိဓံ။ ။ ဥပုသ်ပြုတတ်သူကို "**ကာရက**"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုကာရကနှင့်စပ်၍ ဥပုသ်ကို နာမည်တပ်လျှင် "**သံဃဥပုသ်, ဂဏဥပုသ်, ပုဂ္ဂလဥပုသ်**"ဟု သုံးပါးပြား၏၊ [သုံးပါး,နှစ်ပါးပြုရသော ဥပုသ်ကို "**ဂဏဥပုသ်**"ဟု ခေါ်၏၊ တစ်ပါးတည်း ပြုရသော အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ကို "**ပုဂ္ဂလဥပုသ်**"ဟု ခေါ်၏၊] ပြုထိုက်သော အခြင်းအရာ ဥပုသ်ပြုပုံ ပြုနည်းကို "**ကတ္တုဗ္ဗာကာရ**"ဟု ခေါ်၏၊ ထို- ကတ္တုဗ္ဗာကာရနှင့်စပ်၍ နာမည်တပ်လျှင် "**သုတ္တုဒ္ဒေသဥပုသ်, ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်, အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်**"ဟု သုံးပါးပြား၏၊ [ပါတိမောက်သုတ်တို့ကို ရွတ်ပြခြင်း, "**မိမိမှာ အာပတ်စင်ကြယ်ပါသည်**"ဟု ပြောပြခြင်း, "**ယနေ့ ဥပုသ်နေ့**"ဟု အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းတည်း။] နေ့နှင့်စပ်၍ နာမည်တပ်လျှင် "**စာတုဒ္ဒသီ, ပန္နရသီ, သာမဂ္ဂီ**"ဟု သုံးပါးရှိ၏၊ ဤသို့ ဥပုသ် ကိုးမျိုး ပြားသည်။

ဟယော ဝါ–နိ်သော၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာ–တို့သည်၊ သစေ နာဂစ္ဆန္တိ–အကယ်၍ နှုတ်ခ္ခ် မလာကုန်အံ့၊ ဒွေ–နှစ်ပါးကုန်သော၊ (ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသာ)ပန–တို့သည်ကား၊ အခဏ္ဍာ–မကြိုးမပြတ်ကုန်သည်၊ သုဝိသဒါ–အလွန်သန့်ရှင်းကုန်သည်၊ ဝါစုဂ္ဂတာ–နှုတ်တက်ကုန်သည်၊ (သစေ) ဟောန္တိ–နိ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပါတိမောက္ခာ–သည်၊ ထေရာယတ္တောဝ–ထေရ်၏စပ်သော ဥစ္စာသာတည်း၊ ပန–ဆက်၊ (ထေရော–သည်၊) ဧတ္တကမ္မိ–ဤမျှအတိုင်းအရည်ရှိသော ဥဒ္ဒေသနှစ်ရပ်ကိုလည်း၊ ဝိသဒံ–သန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင်၊ ကာတုံ–ငှာ၊ သစေ နု သက္ကောတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဗျတ္တသ–သော၊ ဘိက္ခုနော–၏၊ အာယတ္တော–စပ်သောဥစ္စာသည်၊ ဟောတိ။

သာမန္တာ အာဝါသာတိ–ကား၊ သာမန္တံ–အနီးဖြစ်သော၊ အာဝါသံ–ကျောင်းတိုက်သို့၊ (ပါဟေတဗ္ဗောဒ္ဓ စပ်၊) [သာမန္တာ အာဝါသာဒ္ဒ **ဒုတိယာမ ပဋ္ဌမိပြောင်းလွဲနေသည်**"ဟု ပြသည်၊] **သဗ္ဗကန္တိ**–ကား၊ တဒဟေဝ–ထိုနေ့ဒ္ဒပင်၊ အာဂမနတ္ထာယ–ပြန်လာခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ပါဟေတဗ္ဗောဒ္ဒ စပ်၊) [ထိုသို့ ဖွင့်သောကြောင့် **"သဗ္ဗက်–နေ့ခြင်းပြန်**"ဟု အဓိပ္ပာယ်နှက် ပေးကြသည်၊ သဒ္ဒတ္ထာမှာ**"တူသောနေ့ရှိအောင်**"ဟု ဖြစ်၏၊ **"သဗ္ဗ+ယသ အတ္ထိတိ သဗ္ဗက်**"ဟု ပြု၊ **"ယသ–အကြင် ပြန်လာခြင်း၏၊ သဗ္ဗ–တူသောနေ့သည်**"ဟု ပေး၊] **နဝံ ဘိက္ခုံ အာဏာပေတုန္တိ** ဧတ္ထ–ဒ္ဒ၊ ယော–အကြင် သီတင်းငယ်သည်၊ ဥဂ္ဂဟေတုံ–သင်ယူခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ–စွမ်းနိုင်၏၊ ဧဝရူပေါ–သော၊ (နဝေါ–သီတင်းငယ်ကို၊) အာဏာပေတဗ္ဗော–စေခိုင်းထိုက်၏၊ ဗာလော–ဖျင်းအသော၊ (နဝေါ–ကို၊) နု (အာဏာပေတဗ္ဗော)–ထိုက်။

ပက္ခဂဏာဒိဥဂ္ဂဟဏာနုဇာနနကထာ

၁၅၆။ ကတိမိ ဘန္တေတိ ဧတ္ထ–ဒ္ဒ၊ (ဝစနတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ကတိနံ–အဘယ်နှစ်ရက်တို့ဒ္ဒ၊ ပဋိဝတိ–ပြည့်ကြောင်းနေ့နည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ **ကတိမိ**–မည်၏၊ [တိထိကို ငုံ၍ ဣတ္ထိလိင်ထားသည်၊ ဒိဝသောကို ငုံလျှင်**"ကတိမော**"လည်း ဖြစ်နိုင်၏၊] **ကာလဝတောတိ**–ကား၊ ကာလသော–စောစောကပင်၊ ပဝေ–ရှေးဦးမဆွ အစကပင်၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ယောဇနာဒ္ဒ **"ကာလဝတော**"ဝယ် ဝန္ဓပ္ပစ္စည်း အနက်မရှိဟု သိစေလို၍ **"ကာလသော**"ဟု ဖွင့်ကြောင်းကို ဆို၏၊ ကာလဝတောလည်း ကာလသောဝကဲ့သို့ **"နိပါတ်ပုဒ်**"ဟု ထင်သ ဒ္ဒ။

၁၅၈။ ယံ ကာလ သရတိတိ ဧတ္ထ–ဒ္ဒ၊ သာယမ္ပိ–ညနေ ၄–ဒ္ဒလည်း၊ **အဇ္ဇ**–ယနေ့၊ ဥပေါသထော–ဥပုသ်နေ့တည်း၊ (ဣတိ–သို့၊) သမန္တာဟရဏ–နှလုံးသွင်းကြကုန်၊ ဝါ–မှတ်ကြကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ အာရောစေတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၁၅၉။ ထေရေန ၊ပေ၊ အာဏာပေတွန်္ဂ ဇတ္ထာပိ–ဤလည်း၊ ကိဉ္စိ ကမ္မံ–တစ်စုံတစ်ခုသော အလုပ်ကို၊ ကရောန္တော ဝါ–ပြုလုပ်နေသော သီတင်းငယ်ကို လည်းကောင်း၊ သဒါ–အခါခပ်သိမ်း၊ ကာလသေဝ–စောစောကပင်၊ ဧကော ဝါ–တစ်ပါးတည်းနေသော သီတင်းငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘာရနိတ္ထရဏကော ဝါ–သံဃာ့ဘာဝန် ထုတ်ဆောင်နေသော သီတင်းငယ်ကိုလည်းကောင်း၊ သရဘာဏက ဓမ္မကထိကာဒီသု–အသံဖြင့် ရွတ်ဆိုတတ်သောရဟန်း, ဓမ္မကထိက အစရှိသည်တို့တွင်၊ (အာဒိဖြင့် ဓမ္မာစရိယတို့ကို ယူ၊) အညတရော ဝါ–တစ်ပါးပါးကိုလည်းကောင်း၊ ဥပေါသထာဂါရာသမ္မဇ္ဇနတ္ထံ–ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်ကို တံမြက်လှည်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ နဲ အာဏာပေတဗ္ဗော–ထိုက်၊ ပန–အနွယ်၊ အဝသေသာ–ကြွင်းသော သီတင်းငယ်တို့ကို၊ ဝါရေန–အလှည့်ကျအားဖြင့်၊ အာဏာပေတဗ္ဗာ–နှ၏၊ အာဏတ္တော–စေခိုင်းအပ်သော သီတင်းငယ်သည်၊ သမ္မဇ္ဇနီ–တံမြက်စည်းကို၊ တာဝကာလိကမ္မိ–အခိုက်အတန့်မျှလည်း၊ သစေ နဲ လဘတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သာခါဘင်္ဂ–ချိုးအပ်သော သစ်ခက်ကို၊ ကပ္ပိယံ–အပ်သည်ကို၊ ကာရေတွာ–ပြုစေ၍၊ သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗံ–တံမြက်လှည်းရာ၏၊ (သစ်ခက်ကို ကပ္ပိခိုင်း၍ ထိုသစ်ခက်ဖြင့် တံမြက်လှည်းပါ–ဟူလို၊) တမ္မိ–ထိုချိုးအပ်သော သစ်ခက်ကိုလည်း၊ အလဘန္တေ သေ–မရသော ရဟန်း၏၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ–ရအပ်သော အပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ–၏ [တံမြက်မလှည်းဘဲ နေနိုင်ခြင်းကိုပင် **"လဒ္ဓကပ္ပိယ"**ဟု ဆိုသည်။]

၁၆၀။ အာသနပညာပနာဏတတ္တိယမ္မိ–နေရာခင်းဖို့ရန် စေခိုင်းခြင်းဌာနလည်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ–ဖြင့်သာ၊ (ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောန္တော ဝါစသည်ဖြင့်ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ၊) အာဏာပေတဗ္ဗော–စေခိုင်းထိုက်၏၊ စ–ဆက်၊ အာဏတ္တေန–စေခိုင်းအပ်သော သီတင်းငယ်သည်၊ ဥပေါသထာဂါရေ–ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်ဌ၊ အာသနာနိ–နေရာထိုင်ခင်းတို့သည်၊ သစေ နတ္ထိ–နှ်အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သံဃိကာဝါသတောပိ–

သဒါ ကာလသေဝ ဧကော။ ။**"တစ်ပါးတည်းနေသော သီတင်းငယ်"**ဟူရာဌ အလုပ် လုပ်စရာရှိသော တစ်ရက်သာ တစ်ပါးတည်းနေသူကို ယူမည်စိုး၍**"သဒါ ဧကော–အခါခပ်သိမ်း တစ်ပါးတည်းနေသူ"**ဟု ဆိုသည်၊ အခါခပ်သိမ်း တစ်ပါးတည်း နေသူပင် ဖြစ်သော်လည်း ယနေ့မှစ၍ နေမည့်သူကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် **"ကာလသေဝ"**ဟု ဆိုပြန်သည်၊ **"တံမြက်ဝတ် ပြုရှိန်မရောက်မီ ရှေးရှေးရက်များကပင် တစ်ပါးတည်းနေသူ"**ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် **"သဒါ ကာလသေဝ"**ဟု ပါဠိမှန် ရှိရမည်။

အချို့ စာအုပ်တို့ဌ **"သဒါ ကာလမေဝ"**ဟု ရှိ၏၊ သဒါ ပုဒ်ရင်းကိုက **"သဗ္ဗသို ကာလေ"** ဟု အနက် ထွက်နေသောကြောင့် **"ကာလမေဝ"** ဟု မရှိသင့်တော့၊ **"ကာလသေဝ"** ဟုသာ ရှိသင့်၏၊ [ယောဇနာဌ **"ကာလသေဝ"**ဟု ပါဠိမှန်ရှိသော်လည်း ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောန္တောကို ပြန်လှည့်ဖို့ရန် **"သဒါ ကာလသေဝ ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောန္တောတိ ယောဇနာ"**ဟု ဖွင့်၏၊ **"ကရောန္တော ဝါ"**ဟု ဝါသဒ္ဒါခြားနေဖြစ်သောကြောင့် ရှေ့သို့ ပြန်လှည့်ဖို့ရန် သင့်မည် မထင်ပါ။]

သံဃိကကျောင်းမှလည်း၊ အာဟာရိတ္တာ–ဆောင်၍၊ ပညပေတ္တာ–ခင်းပြီး၍၊ ပုန–တစ်ဖန်(ပြန်၍)၊ အာဟာရိတဗ္ဗာနိ–ဆောင်ထိုက်ကုန်၏၊ အာသနေသု–နေရာထိုင်ခင်းတို့သည်၊ အသတိ–မရှိကုန်လသော်၊ ကဋ္ဌသာရကေပိ–သင်ဖြူးတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တဋ္ဌိကာယောပိ–သပေါ့ဖျာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပညပေတုံ–ဌာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ တဋ္ဌိကာသုပိ–ဖျာတို့သော်မှလည်း၊ အသတိ–**နံ့လသော်**၊ သာခါဘင်္ဂါနိ–ချိုးအပ်သော သစ်ခက်တို့ကို၊ ကပ္ပိယံ–ကို၊ ကာရေတ္တာ–၍၊ ပညပေတဗ္ဗာနိ–နံ့၏၊ ကပ္ပိယကာရကံ–ကပ္ပိယကာရကကို၊ (သစ်ခက်ချိုးပေးမည့် ကပ္ပိယကာရကကို၊) အလဘန္တသ–မရသောရဟန်း၏၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ–သည်၊ ဟောတိ။

၁၆၁။ ပဒီပကရဏေပိ–ဆီမီးကို ပြုခြင်းဌ်လည်း၊ (ဆီမီးထွန်းခြင်းဌ်လည်း၊) ဝုတ္တနယေနေဝ–ဖြင့်သာ၊ (ကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရောန္တော ဝါ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊) အာဏာပေတဗ္ဗော–၏၊ စ–ဆက်၊ အာဏာပေန္တေန–စေခိုင်းသော ထေရ်သည်၊ အသုကသ္မိံ နာမ ဩကာသေ–ထိုမည်သောအရပ်ဌ၊ (မည်သည့်နေရာဌ၊) တေလံ ဝါ–ဆီသည်လည်းကောင်း၊ ဝဋ္ဋိ ဝါ–ကျစ်အပ်ပြီးသောမီးစာသည်လည်းကောင်း၊ ကပလ္လိကာ ဝါ–မီးခွက်သည်လည်းကောင်း၊ အတ္ထိ–၏၊ တံ–ထိုဆီကို၊ ဝါ–ထိုမီးစာကို၊ ဝါ–ထိုမီးခွက်ကို၊ ဂဟေတ္တာ–၍၊ ကရောဟိ–လော၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗော–၏၊ တေလာဒီနိ–ဆီအစရှိသော အဆောက်အဦတို့သည်၊ သစေ နတ္ထိ–နံ့အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ပရယေသိတဗ္ဗာနိ–ရှာမှီးထိုက်ကုန်၏၊ [ပရိယေသိတဗ္ဗာနိတိ ဘိက္ခာစာရေန ပရိယေသိတဗ္ဗာနိ–ဋီကာ၊ ညနေအခါဌ ဆွမ်းရပ်သလိုရပ်၍ **"ဘာအလိုရှိပါသနည်း?"**ဟု လျှောက်လျှင် **"ဆီအလိုရှိပါသည်"** ဤသို့စသည်ဖြင့် ရှာမှီးထိုက်သည်၊] ပရိယေသိတ္တာ–တရားသဖြင့် ရှာမှီး၍၊ အလဘန္တသ–မရသောရဟန်း၏၊ လဒ္ဓကပ္ပိယံ ဟောတိ၊ အပိ စ–စိုးစဉ်း အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏၊ ကပါလေ–အိုးခင်းဌ၊ အဂ္ဂိပိ–မီးကိုလည်း၊ ဓာလေတဗ္ဗော–တောက်စေထိုက်၏၊ [**"မီးအိုးခင်းထဲဌ် မီးထည့်ထားလျှင် ဖြစ်နိုင်၏"**ဟု ဆိုလိုသည်။]

အာသနာနိ နတ္ထိ။ ။**"အာသနံ မဗ္ဗပိဌာဒိ"**နှင့်အညီ **"အာသန"**ဟု လာသမျှဌ် ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်, ကုတင်, ထိုင်ခုံများကို ရှေးဦးစွာ မှတ်သားရသည်၊ ထို့ကြောင့် နောက်ဌ **"ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ် စသော အာသန မရှိမှ သင်ဖြူး, ဖျာ စသည်ကို ခင်းရမည်"**ဟု မိန့်တော်မူသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤစကားကို ထောက်၍ **"ရှေးဓေတ်က ဥပုသ်ပြုရာ အရပ်ဝယ် ထိုင်ခုံများ ရှိနေသည်"**ဟု သိရ၏၊ ထို ထိုင်ခုံများ အပေါ်ဌ အညောင်းအညာ မများစေဘဲ ချမ်းသာစွာ ထိုင်၍ အကျယ်ပြအပ်သော ပါတိမောက်ကို စိတ်စိုက်လျက် နာယူကြပေလိမ့်မည်။

ဒီသံဂမိကာဒီဝဏ္ဏကထာ

၁၆၃။ သင်္ဂဟေတဗ္ဗောတိ–ကား၊ ဘဂ္ဂေ–အရှင်ဘုရား၊ သာဓု–ကောင်းစွာ၊ အာဂတာ–ကြွလာကုန်သည်၊ အတ္ထ–ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ဣဓ–ဤအရပ်၌၊ ဘိက္ခာ–ဆွမ်းကို၊ သုလဘာ–လွယ်ကူစွာ ရအပ်ပါ၏၊ သူပဗျဥ္ဇနံ–ဟင်းရည် ဟင်းလျှာသည်၊ အတ္ထိ–ရှိပါ၏၊ အနုဂ္ဂဏှာမာနာ–မပျင်းရိကုန်ဘဲ၊ ဝသထ–နေပါကုန်၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ပိယဝစနေန–ချစ်ဖွယ်သော စကားဖြင့်၊ သင်္ဂဟေတဗ္ဗော–သိမ်းသွင်းထိုက်၏၊ [ဤသိမ်းသွင်းနည်းကို စဉ်းစားထိုက်၏၊ စားကောင်းသောက်ဖွယ်ဖြင့် သိမ်းသွင်းရသည်မှာ ဘုရားအလိုတော် ကျမည်မထင်၊] ပုနပ္ပုနံ–အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ တထာဂတရဏဝသေန–ထိုသိမ်းသွင်းမှုကို ပြုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော–ချီးမြှောက်ထိုက်၏၊ အာမ–အိမ်း၊ ဝသိဿာမိ–နေပါအုံ၊ (နေရတာပေါ့၊) ဣတိ–သို့၊ ပဋိဝစနဒါပနေန–စကားတုံ့ကို ပေးစေခြင်းအားဖြင့်၊ ဥပလာပေတဗ္ဗော–နေခြင်း၏အနီး၌ ပြောဆိုစေထိုက်၏၊ [ဥပပုဗ္ဗ+လပဓာတ်, ဏေပစ္စည်း နေခြင်း၏ အနီးဖြစ်သော **"နေရတာပေါ့"**ဟူသော စကားကို ပြောဆိုစေခြင်းကိုပင် **"ဥပလာပန"** ဟု ဆိုလိုသည်၊] အထ ဝါ–ကား၊ စတ္ဟိ–ကုန်သော၊ ပစ္စယေဟိ–တို့ဖြင့်၊ သင်္ဂဟေတဟေဗ္ဗာ စေဝ–သိမ်းသွင်းလည်း သိမ်းသွင်းထိုက်၏၊ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ စ–ချီးမြှောက်လည်း ချီးမြှောက်ထိုက်၏၊ ပိယဝစနေန–ဖြင့်၊ ဥပလာပေတဗ္ဗော–ပြောဆိုထိုက်၏၊ ကဏ္ဏသုခံ–နားချမ်းသာအောင်၊ အာလပိတဗ္ဗော–ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [**"အာလပိတဗ္ဗော"**ကို ကြည့်၍ လာပေ၌ ဏေပစ္စည်း အနက်မရှိဟု ကြံပါ၊ ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုခြင်းကိုပင် **"ဖြားယောင်းခြင်း, သွေးဆောင်ခြင်း"**ဟု အဓိပ္ပာယ်ပြောကြသည်၊ အထ ဝါတက်သော ဤနည်းကား ကျောင်း၌ရှိသော ပစ္စည်းဖြင့် သိမ်းသွင်း ချီးမြှောက်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ကောင်းသည်၊ ဖြားယောင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမဟုတ်၊ လက်ရှိပစ္စည်းဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းသာတည်း၊] စုဏ္ဏာဒီဟိ–ဆပ်ပြာမှုန့် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော မတ္တိကာ စသည်တို့ကို ယူ၊) **ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော**–ပြုစုလုပ်ကျွေးထိုက်၏။

အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာတိ – ကား၊ သကလောပိ – အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ သံဃော–သည်၊ သစေ နု ကရောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ သဗ္ဗေသံ–အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ဒုက္ကဋံ–သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣဓ–ဤ သင်္ဂဟစသည်ကို မပြုရာ၌၊ ထေရာ–ထေရ်တို့သည်၊ နေဝ မုစ္စန္တိ–အာပတ်မှ မလွတ်ကုန်၊ ဒဟရာ–ရဟန်းငယ်တို့သည်၊ နု မုစ္စန္တိ–နု၊ သဗ္ဗေဟိ–အလုံးစုံသောရဟန်းတို့သည်၊ ဝါ ရေန–အလှည့်ကျအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော–၏၊ အတ္တနော–၏၊ ဝါ ရေ–အလှည့်၌၊ အနုပဋ္ဌဟန္တဿ–မလုပ်ကျွေးသောရဟန်း၏၊ အာပတ္တိ–ဒုက္ကဋ်အာပတ်သည်၊(ဟောတိ)၊ ပန–သို့သော်လည်း၊ တေန–ထို ဗဟုသုတဖြစ်သော အာဂန္တုကရဟန်းသည်၊ မဟာထေရာနံ–တို့၏၊

ပရိဝေဏသမ္ဘုနဒန္တကဋ္ဌဒါနာဒီနိ–မိမိနေရာ ပရိဝုဏ်က တံမြက်လှည်းခြင်း, ဒန်ပူပေးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို၊ နု သာဒိတဗ္ဗာနိ–မသာယာထိုက်ကုန်၊ ဧဝံ–ဤသို့ မသာယာခြင်းသည်၊ သတိပိ–ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ မဟာထေရေဟိ–တို့သည်၊ သာယံပါတံ–ညဉ့်နံနက်၊ ဥပဋ္ဌာနံ–ဆည်းကပ်ရာအရပ်သို့၊ အာဂန္တ္တုံ–လာရာ၏၊ ပန–ထိုသို့ လာရာပါသော်လည်း၊ တေန–ထိုဗဟုသုတဖြစ်သော အာဂန္တုက ရဟန်းသည်၊ တေသံ–ထိုမဟာထေရ်တို့၏၊ အာဂမနံ–လာခြင်းကို၊ ဥတ္တာ–သိ၍၊ ပဌမတရံ–စွာ၊ မဟာထေရာနံ–တို့၏ (အထံသို့)၊ ဥပဋ္ဌာနံ–ဆည်းကပ်ခြင်းငှာ၊ (သဝိဘတ်ကို အံ့ပြု) ဂန္တုံ–သွားရာ၏၊ အသ–ထိုဗဟုသုတဖြစ်သော အာဂန္တုက ရဟန်း၏၊ သဒ္ဒိံ စရာ–အတူတကွ လှည့်လည်ကုန်သော၊ ဥပဋ္ဌာကာ–အလုပ်အကျွေး ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ သစေ အတ္ထိ–ကုန်အံ့၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ **"ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကာ"**ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း।] (ဧဝံသတိ)၊ မယံ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ ဥပဋ္ဌာကာ–တို့သည်၊ အတ္ထိ–ရှိပါကုန်၏၊ တုမှေ–အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ အပ္ပောသုက္ကာ–ကြောင့်ကြ မရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိဟရထ–ပါကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္တုံ–လျှောက်ရာ၏၊ အသ–ထိုဗဟုသုတဖြစ်သော အာဂန္တုကရဟန်း၏၊ သဒ္ဒိံ စရာ–နှ်သော၊ (ဥပဋ္ဌာကာ–နှ်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊) အထာပိ နတ္ထိ–အကယ်၍မူလည်း မရှိကုန်အံ့၊ ပန–ထိုသို့ပင် မရှိပါကုန်သော်လည်း၊ တသ္မိံ ယေဝ ဝိဟာရေ–ဌပင်၊ ဧကော ဝါ–တစ်ပါးသော်လည်းဖြစ်သော၊ ဒွေ ဝါ–နှစ်ပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝတ္တသမ္ပန္နာ–ကျင့်ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းတို့သည်၊ (အထ) ဝဒန္တိ–အကယ်၍ ပြောကုန်အံ့၊ (ကိံ?)၊ မယံ–တို့သည်၊ ထေရဿ–အာဂန္တုကထေရ်၏၊ ကတ္တုံ–ပြုဖွယ် ကိစ္စကို၊ ကရိဿာမ–နှ်အံ့၊ အဝသေသာ–ကြွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဖာသု–စွာ၊ ဝိဟရန္တု–နေပါကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ (အထ ဝဒန္တိ၊ ဧဝံ ဝဒန္တေသု၊) သဗ္ဗေသံ–အလုံးစုံသော အာဝါသိက ရဟန်းတို့၏၊ အနာပတ္တိ (ဟောတိ)။

သော အာဝါသော ဂန္ဓဗ္ဗောတိ–ကား၊ ဥပေါသထကရဏတ္ထာယ–ဥပုသ်ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ အန္ဓဒ္ဓမာသံ–လခွဲတိုင်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗော–သွားထိုက်၏၊ သော စ–ထို အာဝါသသို့လည်း၊ ဥတုဝသေယေဝ–ဆောင်းဥတု, နွေဥတုဌာ၊ (ဂန္ဓဗ္ဗော)၊

ဥတုဝသေယေဝ။ ။ဥတုဝသေယေဝါတိ ဟေမန္တဂိမှေသုယေဝ–သာရတ္ထ၊ **"ဥတု"**အရ ဥတုသုံးမျိုးနှင့် စပ်ဆိုင်သော်လည်း **"ဝဿာနေ"**ဟု မိုးဥတုကို သီးခြားယူမည် ဖြစ်သောကြောင့် **"ဟေမန္တဂိမှေသု"**ဟု ဖွင့်ရသည်၊ (တစ်နည်း) **"ဥတု"**အရ သီတဥတု, ဥဏှဥတုဟု ဥတုနှစ်မျိုးရှိရာ သီတလွန်းကဲသော ဆောင်းဥတုကိုလည်းကောင်း, ဥဏှလွန်းကဲသော နွေဥတုကိုလည်းကောင်း ဥတုသဒ္ဒါက ဟောသည်ဟု ယူပါ၊ ဤအလို **"ဝဿဿ–နှစ်၏၊ ဥတုယော–ဆောင်းဥတု, နွေဥတုတို့တည်း၊ ဥတုဝဿံ–နှစ်၏ ဆောင်းဥတု, နွေဥတု"**ဟု ကြံပါ။

ဝဿာနေ ပန-မိုးဥတုဘ်ကား၊ ယံ-အကြင်အမှုကို၊ ကတ္တဗ္ဗံ-ပြုထိုက်၏၊ တံ-ထိုအမှုကို၊ ဒသေတုံ-ဌာ၊ **ဝဿံ ဝသန္တိ ဗာလာ အဗျတ္တာ**တိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (ဘဂဝါ)၊ အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဝဿံ ဝသန္တိ အစရှိသော စကားရပ်ဘ်၊ **နေ ဘိက္ခဝေ ၊ပေ၊ ဝသိတဗ္ဗန္တိ**-ကား၊ ပုရိမိကာယ-ပုရိမဝါဘ်၊ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကေန-ပါတိမောက် ရွတ်ပြသောရဟန်းနှင့်၊ ဝိနာ-ကင်းဘ်၊ ဝဿံ-ဝါသို့၊ နေ ဥပဂန္တဗ္ဗံ-မကပ်ရာ၊ သော-ထို ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကရဟန်းသည်၊ ဝဿူပဂတာနံ-ဝါသို့ ကပ်ပြီးကုန်လသော်၊ (တစ်နည်း) ဝဿူပဂတာနံ-ဝါသို့ ကပ်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့တွင်၊ သော-ထို ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကရဟန်းသည်၊ သစေ ပဏ္ဏမတိ ဝါ-အကယ်ဘ်မူလည်း အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားအံ့၊ သစေ ဝိဿမတိ ဝါ-အကယ်ဘ်မူလည်း လူထွက်အံ့၊ ကာလံ-သေခြင်းကို၊ သစေ ကရောတိ ဝါ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) အညသ္မိံ-အခြားသော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကရဟန်းသည်၊ သတိယေဝ-ရှိသော်သာ၊ (ရှိမှသာ၊) ပစ္ဆိမိကာယ-ပစ္ဆိမဝါဘ်၊ ဝသိတုံ-ဆက်လက်ဘ် နေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ (အညသ္မိံ-သည်၊) အသတိ-မရှိလသော်၊ အညတ္ထ-အခြား ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္တဗ္ဗံ-၏၊ အဂစ္ဆန္တာနံ-မသွားကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ ဒုက္ကဋံ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန-သို့မဟုတ်၊ (သော-ထို ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသကရဟန်းသည်၊) ပစ္ဆိမိကာယ-ပစ္ဆိမဝါဘ်၊ သစေ ပဏ္ဏမတိ ဝါ ၊ပေ၊ သစေ ကရောတိ ဝါ-အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ မာသဒ္ဒယံ-လနှစ်ခု အပေါင်းပတ်လုံး၊ ဝသိတဗ္ဗံ-ဆက်လက်ဘ် နေနိုင်၏၊ [ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် တစ်ရက်နေ့မှ သီတင်းကျွတ်လပြည့်တိုင်အောင် ဆက်လက်ဘ် နေနိုင်၏။]

★★★★★★★

ပါရိသုဒ္ဓိဒါနကထာ

၁၆၄။ ကာယေန ဝိညာပေတိတိ-ကား၊ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနံ-ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းကို၊ ယေန ကေနစိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ အဂ်ပစ္စဂ်ေန-အဂ်ါကြီးငယ်ဖြင့်၊ ဝိညာပေတိ ဇာနာပေတိ-သိစေအံ့၊ ပန-ဆက်၊ ဝါစံ-စကားကို၊ (အချို့စာအုပ်တို့ဘ် **"ပဋိဝါစံ"**ဟု ရှိ၏၊ **"ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ ဘန္တေ စသောစကားကို အဖန်ဖန် ပြောဆိုခြင်းကို"**ဟု ပေး၊) နိဿာရေတုံ-မြွက်ဆိုခြင်းငှာ၊ သက္ကောန္တော-စွမ်းနိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝါစာယ-ဖြင့်၊ ဝိညာပေတိ-အံ့၊ ဥဘယထာ-ကိုယ်နှုတ် နှစ်ပါးစုံအားဖြင့်၊ (ဝါစံ-ကို၊ နိဿာရေတုံ-ဌာ၊) သက္ကောန္တော-သည်၊(ဟုတ္တာ)၊ ကာယဝါစာဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဝိညာပေတိ၊ **သံယေန ၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗော**တိ-ကား၊ ဗဟူ-နှ်သော၊ တာဒိသာ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊ ဂိလာနာ-ဂိလာနတို့သည်၊ သစေ ဟောန္တိ-အကယ်ဘ် ရှိကုန်အံ့၊(ဧဝံသတိ)၊ သံယေန-သည်။ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဌတ္တာ-တည်ဘ်၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသော ဂိလာနတို့ကို၊ ဟတ္ထပါသေ-ဘ်၊ ကာတဗ္ဗာ-နှ်၏၊ (ဂိလာနာ-တို့သည်၊) ဒူရေ-အဝေးဘ်၊ (တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး အဝေးဘ်၊) သစေ ဟောန္တိ-နှ်အံ့၊

[အချို့ စာအုပ်တို့၌ **"ဒူရေ ဒူရေ"**ဟု ရှိ၏၊ ဒူရေတစ်ခု ပိုသည်။] သံဃာ-သည်၊ (သစေ) နပ္ပဟောတိ-အကယ်၍ မလောက်အုံ့၊ [ဂိလာနရဟန်းတို့က တစ်ပါးနေရာနှင့် တစ်ပါးနေရာ ဝေးနေသည့်အတွက် သံဃာများ စဉ်တန်း၍ ထိုင်သော်လည်း ဟတ္ထပါသ် မလောက်အုံ့၊] (ဧဝံသတိ)၊ တံ ဒိဝသံ-ထိုနေ့၌၊ ဥပေါသထော-ကို၊ နာ ကာတဗ္ဗော-ထိုက်၊ (မပြုဘဲ နေနိုင်၏၊) [အန္တရာယ် ဆယ်ပါးနှင့် မဆိုင်သော်လည်း ဘုရားရှင်၏ သီးခြားခွင့်ပြုတော်မူချက် ဖြစ်သည်။] ဝဂ္ဂေန-ဝဂ်ဖြစ်သော၊ သံဃေန-သည်၊ ဥပေါသထော-ကို၊ နတ္ထေဝ ကာတဗ္ဗော-မပြုထိုက်သည်သာ၊ (မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မပြုထိုက်-ဟူလို။)

တတ္ထေဝ ပဏ္ဍိတာတို-ကား၊ သံဃမဇ္ဈ-သံဃာ့အလယ်သို့၊ အနာဂန္တွာ-မသွားမူ၍၊ တတောဝ-ထိုအရပ်မှပင်၊ [ပါဠိတော်၌ တတ္ထေဝကို **"တတောဝ"**ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ထပ်စွည်း ပဉ္စမီအနက်၌ သက်၊] ကတ္ထစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်သို့၊ (စေ) ဂစ္ဆတိ-အကယ်၍သွားအုံ့၊ (ပါဠိတော်၌ **"စေ"**ပုဒ် ပါသည်၊) **သာမဏေရော ပဋိဇာနာတိ**တို-ကား၊ အဟံ-သည်၊ သာမဏေရော-သာမဏေပါ တည်း၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံအုံ့၊ ဘူတံယေဝ-ဟုတ်မှန်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ သာမဏေရဘာဝံ ဝါ-သာမဏေ၏အဖြစ်ကိုသော်လည်း၊ အာရောစေတိ-ပြောအုံ့၊ ပစ္ဆာ ဝါ-နောက်၌သော်လည်း၊ (ပါရိသုဒ္ဓိ လက်ခံပြီးရာအခါမှ နောက်၌ သော်လည်း၊) သာမဏေရဘူမိယံ-သာမဏေ၏ဖြစ်ရာ အရိုက်အတန့်၌၊ တိဋ္ဌတိ-တည်အုံ့၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသောဝတ္ထုတို့၌၊ (သိက္ခံ ပစ္စက္ခာတကော ပဋိဇာနာတိစသော အလုံးစုံသောဝတ္ထုတို့၌၊) ဧသ(ဧသော)-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော-သိကြောင်း အစီအရင်တည်း။

သံဃပွတ္တော ပဏ္ဍိတာတို-ကား၊ သဗ္ဗန္တိ မေန-အလုံးစုံသော အပိုင်းအခြား တို့၏ အဆုံးဌာနဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန-အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ဥပေါသထတ္ထာယ-

---

ဘူတံယေဝ။ ။ဘူတံယေဝ ဝါ သာမဏေရဘာဝံ အာရောစေတိတိ ဝုတ္တတ္တာ ဥိနဝိသတိဝဿကာလေ ဥပသမ္ပန္နဿ, အန္တိမဝတ္ထုအဗျာပန္နသိက္ခာပစ္စက္ခာတာဒီနံ ဝါ ယာဝ ဘိက္ခုပဋိညာ ဝတ္တတိ၊ တာဝ တေဟိ အာဟဋာပိ ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ အာဂစ္ဆတိ၊ ယဒါ ပန တေ အတ္တနော သာမဏေရာဒိဘာဝံ ပဋိဇာနန္တိ၊ တတော ပဋ္ဌာယေဝ နာဂစ္ဆတိတိ ဒဿိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ပါဠိယံ ဟိ **"ဒိန္နာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ သံဃပွတ္တော ဝိဟ္ဟမတိ ၊ပေ၊ ပဏ္ဍိကော ပဋိဇာနာတိ၊ တိရစ္ဆာနဂတော ပဋိဇာနာတိ၊ ဥဘတော ဗ्ယဉ္ဇနကော ပဋိဇာနာတိ၊ အာဟဋာ ဟောတိ ပါရိသုဒ္ဓိ"**တိ ဝုတ္တတ္တာ ပဏ္ဍိကာဒီနံ ဘိက္ခုပဋိညာယ ဝတ္တမာနကာလေသု ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိယာ အာဂမနံ သိဒ္ဓမေဝ၊ တေနာဟ-**"သေ နယော သဗ္ဗတ္ထာ"**တိ၊ ဥမ္မတ္တကခိတ္တစိတ္တဝေဒနာဒ္ဌနံ ပန ပကတတ္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဥမ္မတ္တကာဒိဘာဝေ ပဋိညာတေပိ တေသံ သံဃပွတ္တ မတ္တေနေဝ ဆန္ဒာဒိ အာဂစ္ဆတိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊-ဝိမတိ။

ဥပုသ်ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ သန္ဓိပတိတာန်–စည်းဝေးကုန်သော၊ စတုန္နံ–နှ်သော၊ ဘိက္ခူနံ–တို့၏၊ ဟတ္ထပါသံ–သို့၊ ပတ္တာ–ရောက်ပြီး၍၊ (ရောက်ပြီးမှ၊) ပဋ္ဌမတိ–အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားအံ့၊ သဗ္ဗတ္ထ–အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့၌၊ (သံဃပွတ္တော–ဝိဇ္ဇမတိ စသော အလုံးစုံသော ဝတ္ထုတို့၌၊) ဒေ(ဒေသော)–သည်၊ နယော–တည်း၊ စ–ဆက်၊ ဘွေ–ဤပါရိသုဒ္ဓိ ဆောင်ရာ၌၊ ကေန–တစ်ပါးသော ရဟန်းသည်၊ ဗဟူနမ္မိ–များစွာသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ အာဟဋာ–ဆောင်ယူအပ်သော၊ ပါရိသုဒ္ဓိ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ အာဟဋာဝ–ဆောင်ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန–ထိုသို့ ဆောင်ယူနိုင်ပါသော်လည်း၊ သော–ထိုရဟန်းသည်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ–၌၊ အည်–သော၊ ဘိက္ခုံ–ကို၊ ဒိသွာ–၍၊ ယေသံ–အကြင်ရဟန်းတို့၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိ–ကို၊ အနေန–ဤရဟန်းသည်၊ ဂဟိတာ–ယူအပ်ပြီးသည်၊ သစေ(ဟောတိ)၊ တေသဉ္စ–ထိုအခြားရဟန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ အတ္တနော စ–၏လည်းကောင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိं–ကို၊ (သစေ) ဒေတိ–အံ့၊ (ဒေဝံသတိ)၊ တသ္မေ–ထိုရဟန်းတစ်ပါး၏သာ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ–သည်၊ အာဂစ္ဆတိ–ရောက်လာ၏၊ (သံဃာ့အထံသို့ ရောက်လာ၏၊) ဣတရာ ပန–အခြားသော ပါရိသုဒ္ဓိသည်ကား၊ ဗိလာဒ္ဌသမ်ိလိကပါရိသုဒ္ဓိ နာမ–ကြောင်နှောင်သံကွင်းဆက်နှင့်တူသော ပါရိသုဒ္ဓိမည်သည်၊ ဟောတိ၊ သာ–ထိုပါရိသုဒ္ဓိသည်၊ နဲ အာဂစ္ဆတိ–သံဃာ့ထံသို့ မရောက်။

သုတ္တော နဲ အာရောစေတိတိ–ကား၊ အာဂန္တွာ–သံဃာ့ထံသို့ ရောက်ပြီး၍၊ (ရောက်ပြီးမှ၊) သုပတိ–အိပ်ပျော်သွား၏၊ (ဘန္တေ–တို့၊) အသုကေန–ထိုမည်သော ရဟန်းသည်၊ ပါရိသုဒ္ဓိ–ကို၊ ဒိန္နာ–ပေးအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ နဲ အာရောစေတိ–မလျှောက်မိ၊ (အိပ်ပျော်နေသောကြောင့် မလျှောက်မိ၊) **ပါရိသုဒ္ဓိဟာရကဿ အနာပတ္တိ**တိ ဘွေ–၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဒေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) သဠိစ–သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍၊ (ဤသို့ မလျှောက်လျှင် ပြောရာမရောက်ဟု သိသော သညာနှင့်တကွ မပြောလိုသော စေတနာဖြင့် ခဲ့ဆော်၍၊) သစေ နာရောစေတိ–

ဗိလာဒ္ဌ ၊ပေ၊ ပါရိသုဒ္ဓိ နာမ။ ။ သာရတ္ထဒီ ဤပုဒ်အတွက် ဝါဒအမျိုးမျိုးကို ပြပြီး၍ **"အယံ ပနေတ္ထ သာရော"**ဟု သူ၏ဝါဒကို ပြလေသည်၊ **"သမ်ိလိက–သံကွင်း"** ဟူရာ၌ သံနှန်းကြိုးမျိုးမဟုတ်၊ တစ်ကွင်းနှင့်တစ်ကွင်း ဆက်၍ထားသော ကွင်းဆက်သံကြိုးတည်း၊ ထိုသံကြိုးဝယ် ပထမကွင်းသည် ဒုတိယကွင်းသို့သာ ရောက်၏၊ တတိယကွင်းသို့ မရောက်နိုင်၊ ထို့အတူ ပါရိသုဒ္ဓိတည်းဟူသော သံကွင်းသည်လည်း မိမိနှင့် အဆက်ဖြစ်သော ပထမပေးရာပုဂ္ဂိုလ်သို့သာ ရောက်၏၊ ထိုပေးရာပုဂ္ဂိုလ်က နောက်တစ်ဆက်ဆက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သို့မရောက်၊ ထို့ကြောင့် ပါရိသုဒ္ဓိကို**"သမ်ိလိက–သံကွင်းဆက်ကြိုးနှင့် တူ၏"**ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသံကွင်းဆက်ကြိုးမျိုးဖြင့် ကြက်ကိုလည်း ချည်နှိုင်း, ဆင်စသည်ကိုလည်း ချည်နှိုင်း၏၊ သို့သော် ဥပလက္ခဏာနည်းအားဖြင့် ကြောင်ကိုမှတ်၍ **"ဗိလာဒ္ဌသမ်ိလိကာ–ကြောင်နှောင် သံကွင်းဆက်"**ဟု ဆိုသည်။

အကယ်၍ မလျှောက်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဒုက္ခဋ္ဌ–သို့၊ အာပဇ္ဇတိ–ရောက်၏၊ ပါရိသုဒ္ဓိ ပန–သည်ကား၊ ဝါ–ကိုကား၊ အာဟဋ္ဌာဝ–ဆောင်အပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ–၏၊ [သံဃာ့ထံသို့ ရောက်နေသောကြောင့် ဆောင်ယူအပ်ပြီး ဖြစ်တော့၏၊] ပန–အနွယ်၊ အသဉ္စိစ္စ–သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မူ၍၊ အနာရောစိတတ္တာ–မလျှောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဿ–ထိုပါရိဟာရကရဟန်း၏၊ (ပါဠိတော်၌လာသော ထိုရဟန်း၏၊) အနာပတ္တိ–သည်၊ (ဟောတိ)၊ စ–ဆက်၊ ဥဘိန္နမ္ပိ–နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊ (ပါရိသုဒ္ဓိပေးလိုက်သော ရဟန်း, ဆောင်ယူလာသော ရဟန်းတို့၏လည်း၊) ဥပေါသထော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ကတော ယေဝ–သည်သာ၊ ဟောတိ၊ (အိပ်ပျော်နေသော်လည်း ဥပုသ်ကိုတော့ ပြုပြီး ဖြစ်ပါသည်–လို။

ဆန္ဒဒါနကထာ

၁၆၅။ ဆန္ဒဒါနေပိ–ဆန္ဒပေးခြင်း၌လည်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနေ–ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်း၌၊ ဝုတ္တာသဒိသောယေဝ–ဆိုအပ်ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိနိစ္ဆယော–သည်၊ (ဟောတိ)၊ **ပရိသုဒ္ဓိ ၊ပေ၊ ဒါတုန္တိ** ဏ္ဍေ–၌၊ ပါရိသုဒ္ဓိမေဝ–ကိုသာ၊ သစေ ဒေတိ–အံ့၊ ဆန္ဒံ–ဆန္ဒကို၊ (သစေ) နဒေတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ (တေန–ထိုရဟန်းသည်၊) ဥပေါသထော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ကတော–ပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ ပန–သို့သော်လည်း၊ သံဃော–သည်၊ အညံ–ဥပုသ်ကံမှ အခြားသော၊ ယံ ကမ္မံ–ကို၊ ကရောတိ–ပြု၏၊ တံ–ထိုကံသည်၊ ဝါ–ကို၊ အကတံ–မပြုအပ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ [ထိုရဟန်းက ဆန္ဒမပေးသည့်အတွက် ဝဂ်ဖြစ်နေသောကြောင့် အခြားကံများ ပျက်သည်၊] ဆန္ဒမေဝ–ကိုသာ၊ (သစေ) ဒေတိ–အံ့၊ ပါရိသုဒ္ဓိ–ကို၊ (သစေ) နဒေတိ–အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ ဘိက္ခုသံဃသ–၏၊ ဥပေါသထောပိ–သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္မမ္ပိ–အခြားကံသည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကိုလည်းကောင်း၊ ကတမေဝ–သည်သာ၊ ဟောတိ၊ ပန–သို့သော်လည်း၊ ဆန္ဒဒါယကဿ–ဆန္ဒပေးသော ရဟန်း၏၊ ဥပေါသထော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ အကတော ဟောတိ၊ [ဤစကားကို ထောက်၍ **"ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းသည် ဥပုသ်ကံနှင့်သာ ဆိုင်သည်"**ဟု မှတ်ပါ၊] ကောစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ နဒိယာ ဝါ–မြစ်၌သော်လည်းကောင်း၊ သီမာယ ဝါ–ဗဒ္ဓသီမ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပေါသထံ–ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိတ္တာ–ဆောက်တည်ပြီး၍၊ (တစ်ပါးတည်း နေရာဝယ် အဓိဋ္ဌာန် ပြုပြီး၍၊) သစေပိ အာဂစ္ဆတိ–အကယ်၍မူလည်း လာအုံ့၊ (ဧဝံသတိပိ–သော်လည်း၊) မယာ–သည်၊ ဥပေါသထော–ကို၊ ကတော–ပြုအပ်ပြီ၊ (ပြုခဲ့ပြီ၊) ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ အစ္ဆိတုံ–နေခြင်းငှာ၊ နလဘတိ–မရ၊ သာမဂ္ဂိ ဝါ–သာမဂ္ဂီကို သော်လည်း၊(ဒါတဗ္ဗာ–၏၊) ဆန္ဒော ဝါ–ကိုသော်လည်း၊ ဒါတဗ္ဗော–၏၊ [ဥပုသ်ပြုရာ အရပ်သို့ သွားခြင်းကို **"သာမဂ္ဂီ"**ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုသို့ မသွားလိုလျှင် ဆန္ဒပေးရမည်၊ ထိုသို့ **"သာမဂ္ဂီလည်း မပေး, ဆန္ဒလည်းမပေးဘဲ နေခြင်းငှာ မရ"**ဟူလို။]

၁၆၇။ **သရတိပိ ဥပေါသထံ နပိ သရတိတိ**–ကား၊ ဧကဒါ–တစ်ရံတစ်ခါ၌၊ သရတိ–အမှတ်ရ၏၊ ဧကဒါ–၌၊ နဲ့ သရတိ–အမှတ်မရ၊ **အတ္ထိ နေဝ သရတိတိ**–ကား၊ယော–အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧကန္တံ–စင်စစ်၊ (တစ်ခုသောအဖို့အားဖြင့်၊) နေဝ သရတိ–အမှတ်မရတော့သည်သာ၊ တဿ–ထိုအမှတ်မရသော ရဟန်းအား၊ သမ္ဘူတိ ဒါနကိစ္စံ–ဥမ္မတ္တကသမ္ဘူတိ ပေးဖွယ်ကိစ္စသည်၊ နတ္ထိ–မရှိတော့၊ အနာဂစ္ဆန္တောပိ–မလာပါသော်လည်း၊ ကမ္မံ–ကို၊ နဲ့ ကောပေတိ–မပျက်စေနိုင်။

သံယုပေါသထာဒိကထာ

၁၆၈။ **သော ဒေသော သမ္ဘဒ္ဓိတ္တာ**တိ–ကား၊ တံ ဒေသံ–ထို အရပ်ကို၊ သမ္ဘဒ္ဓိတ္တာ–တံမြက်လှည်းပြီး၍၊ (နိသီဒိတဗ္ဗံ၌ စပ်၊) (ဧတံ–ဤ သော ဒေသော ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊) ဥပယောဂတ္ထေ–ဒုတိယာဝိဘတ်၏အနက်၌၊ ပစ္စတ္တံ–ပထမာဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ ပန–ဆက်၊ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယဋ္ဌာနာဒိ–အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ–ပေါ်လွင်သော အနက်ရှိသည်သာ၊ ပန–ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအုံ့၊ ကသ္မာ–ကြောင့်၊ ဧတံ–ဤ သော ဒေသောစသော စကားကို၊ (ဘဂဝတာ)၊ ဝုတ္တံ–နည်း?၊ ဥပေါသထသ–ဥပုသ်ကဲ့၏၊ ပုဗ္ဗကရဏာဒိဒဿနတ္ထံ–ပုဗ္ဗကရဏာ အစရှိသည်ကို ပြတော်မူခြင်း-အကျိုးငှာ(ဝုတ္တံ)၊ တေန–ကြောင့်၊ အဋ္ဌကထာစရိယာ–ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်၊ သမ္ဘဒ္ဓနီ ပဒီပေါ စ ၊ပေ၊ အကွာတာနီတိ–ဟူ၍၊ အာဟု–ဆိုကြကုန်ပြီ။

သမ္ဘဒ္ဓနီ–ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌ တံမြက်လှည်းရခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဒီပေါ စ–မီးထွန်းရခြင်းလည်းကောင်း၊ အာသနေန–နေရာခင်းခြင်းနှင့်တကွ၊ ဥဒကံ စ–သောက်ရေ,သုံးရေ တည်ထားရခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ–သို့၊) ဧတာနိ–ဤ လေးပါးသော ပြုဖွယ်တို့ကို၊ ဥပေါသထသ–ဥပုသ်ကဲ့၏၊ ပုဗ္ဗကရဏာနိ–ပုဗ္ဗကရဏာ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ–ဤလေးပါးသော ပြုဖွယ်တို့ကို၊ ပုဗ္ဗကရဏာနိ–ဟူ၍၊ အကွာတာနိ–ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ [ကတ္တဗ္ဗံ ကရဏံ၊ ပုဗ္ဗေ–သံဃာမစည်းဝေးမီ ရှေးအဖို့၌၊ ကရဏံ–ပြုထိုက်သောအလုပ်၊ ပုဗ္ဗကရဏံ–လုပ်။]

ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိဥတုက္ခာနံ–ဆန္ဒကို လျှောက်ခြင်း, ပါရိသုဒ္ဓိကို လျှောက်ခြင်း, ဥတုကို လျှောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုဂဏနာ စ – ရဟန်း အပေါင်းကို

ဧတာနိ ၊ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။ **"ဧတာနိ"**သည် ကံပုဒ်တည်း၊ **"ပုဗ္ဗကရဏံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ"** တို့သည်၊ အာကာရပုဒ်များတည်း၊ ကံနှင့် အာကာရပုဒ်သည် အရတူမြဲဖြစ်၏၊ [ကံ အာကာရ, ထိုနှစ်ဝ, အရမပြားချေ–နိယာမ်၊] ဤသို့ ကံ၌ ဗဟုဝုစ်, အာကာရ၌ ဧကဝုစ် ရှိသော်လည်း ပုဗ္ဗကရဏ ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ကို ပြလိုရင်းဖြစ်ရကား အာကာရပုဒ်က ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ပဓာနကို ကြည့်၍ **"ဝုစ္စတိ"**ဟု ဧကဝုစ်ချသည်။

ရေတွက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သြဝါဒေါ–ဘိက္ခုနီတို့၏ သြဝါဒခံလိုပါကြောင်း ခွင့်တောင်းမှုကို လျှောက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ–သို့၊) ဧတာနိ–ဤငါးပါးသော ပြုဖွယ်တို့ကို၊ ဥပေါသထသ–ဥပုသ်ကံ၏၊ ပုဗ္ဗကိစ္စန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဣမာနိ ပဉ္စ–ဤငါးပါးသော ပြုဖွယ်တို့ကို၊ ပုဗ္ဗကရဏာတော–ပုဗ္ဗကရဏာ လေးပါးမှ၊ ပစ္ဆာ–နောက်၌၊ ကတ္တဗ္ဗာနိ–ပြုထိုက်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိပိ–နှစ်သော်လည်း၊ ဥပေါသထကမ္မတော–မှ၊ ပဌမံ–စွာ၊ ကာတဗ္ဗတ္တာ–ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ပုဗ္ဗကိစ္စန္တိ–ဟူ၍၊ (သံဃာစည်းဝေးပြီးနောက် ပါတိမောက် မရွတ်မီ ရှေးအဖို့၌ ပြုထိုက်သောကိစ္စဟူ၍၊) အက္ခာတာနိ–ကုန်ပြီ၊ [ကတမံ ကိစ္စံ၊ ပုဗ္ဗေ–ပါတိမောက် မရွတ်မီ ရှေးအဖို့၌၊ (ပဝတ္တံ–ဖြစ်သော၊) ကိစ္စံ–တည်း၊ ပုဗ္ဗကိစ္စံ။]

ဥပေါသထော–ဥပုသ်နေ့သည်၊ (ဟောတိ–ဖြစ်အံ့၊) ယာဝတိကာ–အကြင်မျှ အတိုင်းအရည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–ပကတတ်ရဟန်းတို့သည်၊ ကမ္မပ္ပတ္တာ–ကံသို့ ရောက်ကုန်၏၊ ဝါ–ကံအားလျောက်ပတ်ကုန်၏။ (တာဝတိကာ–ထိုမျှ အတိုင်းအရည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူ စ–ပကတတ်ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဟတ္ထပါသံ–ဟတ္ထပါသ်ကို၊ အဝိဇဟိတ္မာ–မစွန့်မူ၍၊ ဧကသီမာယံ–တစ်သီမ်တည်း၌၊ ဌိတာ–တည်နေကုန်အံ့၊) သဘာဂါပတ္တိယော စ–ဝတ္ထုတူမျှ သဘာဂအာပတ်တို့သည်လည်း၊ နတ္ထိ–မရှိကုန်အံ့၊ ဝဇ္ဇနီယာ–ဟတ္ထပါသ်မှ ကြဉ်ဖယ်အပ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ စ–လူ အစရှိသော နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ တသ္မိं–ထိုသံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်၌၊ နတ္ထိ ဟောန္တိ–မရှိကုန်အံ့၊ (စတူဟိ–နှင်သော၊ ဣမေဟိ အဂေါ်ဟိ–ဤအင်္ဂါတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတံ–ပြည့်စုံသော ကံကို၊) ပတ္တကလ္လန္တိ–ဟူ၍၊(လျောက်ပတ်သော အခါရှိသော ကံဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ–ဤလေးပါးတို့ကို၊ ပတ္တကလ္လန္တိ–ပတ္တကလ္လဟူ၍၊ အက္ခာတာနိ–နှင်ပြီ။

☰ **တေဟိ သဒ္ဓိန္တိ**–ကား၊ အာဂတေဟိ–ရောက်လာကုန်သော၊ တေဟိ–ထိုရဟန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိं–တကွ၊ ဧတာနိ ပုဗ္ဗကရဏာဒီနိ–ဤပုဗ္ဗကရဏာ အစရှိသည်တို့ကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ဥပေါသထော–ကို၊ ကာတဗ္ဗော၊ **အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော**တိ ဇတ္ထ–၌၊ ပန္နရသေ–**၁၅**ရက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်း ဥပုသ်နေ့သည်၊ (ပန္နရသာနံ–ပူရဏော ပန္နရသော၊) သစေ ဟောတိ၊ (ဇဝံသတိ)၊ အဇ္ဇ–ယနေ့၊ မေ–၏၊

ကရဏာ, ကိစ္စ။ ။သံဃသန္နိပါတတော ပဌမံ ကာတဗ္ဗံ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ ဝုတ္တံ၊ ပုဗ္ဗကရဏတော ပစ္ဆာ ကာတဗ္ဗမ္ပိ ဥပေါသထကမ္မတော ပဌမံ ကတ္တဗ္ဗတ္တာ ပုဗ္ဗကိစ္စန္တိ ဝုတ္တံ၊ ဥဘယမ္ပိ စေတံ ဥပေါသထကမ္မတော ပဌမံ ကတ္တဗ္ဗတ္တာ ကတ္ထစ် ပုဗ္ဗကိစ္စမိစ္စေဝ ဝေါ ဟရိယတိ၊ **"ကိံ သံဃသ ပုဗ္ဗကိစ္စံ"**နှင့်အာဒိသု ဝိယ၊–သာရတ္ထ၊ အချို့နေရာ၌ ဤကိုးပါးလုံးကိုပင် **"ကရဏီယ"**ဟုလည်း ခေါ်သေး၏၊ **"နဝဝိဓံ ပုဗ္ဗကရဏီယံ"** စသည်တည်း။

ပန္နရသော-သော၊ ဥပေါသထော-ဥပုသ်နေ့တည်း၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ အဓိဋ္ဌာတုံ-ဆောက်တည်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ စာတုဒ္ဒသိကေပိ-စာတုဒ္ဒသိကဥပုသ်၌လည်း၊ ဧသေव နယော-တည်း။

ပန္နရသောတိပိ။ ။ ပါဠိတော်၌ **"ပန္နရသော"**မပါ၊ **"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထောတိ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗော"**ဟုသာ ပါ၏၊ ထိုသို့ ပါဠိတော်အတိုင်း **"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော"**ဟု အဓိဋ္ဌာန်ကောင်းရုံသာမက, ပန္နရသောထည့်၍ **"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော ပန္နရသော"**ဟုလည်း အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းငှာ အပ်ကြောင်းကို ပြသည်၊ စာတုဒ္ဒသိကဥပုသ်၌လည်း **"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဒသော"**ဟု အဓိဋ္ဌာန်ရမည်၊ **"စာတုဒ္ဒသော"**မထည့်ဘဲ **"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော"**ဟုလည်း ပါဠိတော်အတိုင်း အဓိဋ္ဌာန်နိုင်သည်၊ ကခ်ါ၌ကား **"ဝတ္တာ"**ဟု ပါဌ်ပိုကို တွေ့ရသေး၏၊ **"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော ပန္နရသော"**ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို **"စိတ်၌ အဓိဋ္ဌာန်ရုံသာမက နှုတ်ဖြင့်လည်း ရွတ်ရမည်"**ဟု ပြသည်။ [မာတိကာဌကထာယံ ပန(ကခ်ါအဋ္ဌကထာ၌ကား) **"အဇ္ဇ မေ ဥပေါသထော စာတုဒ္ဒသောတိ ဝါ ပန္နရသောတိ ဝါ"** ဝတ္တာ အဓိဋ္ဌာမီတိ ဝတ္တေ့ဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ၊-သာရတ္ထ။]

✧✧✧✧✧✧✧✧✧

အာပတ္တိပဋိကမ္မဝိဓိကထာ

၁၆၉။ ဘဂဝတာ ၊ပေ၊ ကာတဗ္ဗောတိ ဣဒံ-ဟူသော ဤစကားကို၊ ယသ သိယာ အာပတ္တိတိအာဒိဝစနေန စေဝ-တို့ အစရှိသော စကားတော်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဒါနပညာပနေန စ-ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းကို ပညတ်တော်မူခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပါရိသုဒ္ဓိဥပေါသထပညာပနေန စ-ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပညတ္တံ-ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-၏။

ဘဂဝတာ ၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ **"နု သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော"**ဟူသော ပညတ်တော်သည် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက် မရှိပါဘဲလျက် အဘယ်နည်းဖြင့် **"နု သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော"**ဟု ပညတ်တော်မူရကြောင်းကို ဆိုရသနည်း?၊ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် **"ဘဂဝတာ"**စသည် မိန့်၊ **"နု သာပတ္တိကေန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော"**ဟူသော ပညတ်တော်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် တိုက်ရိုက်ပညတ်တော်မမူအပ်သော်လည်း **"ယသ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျ-ဥပုသ်ပြုခါနီး၌ အာပတ်ရှိလျှင် ထင်စွာပြုကြပါ"**ဟု မိန့်တော်မူအပ်သော စကားတော်အားဖြင့်လည်းကောင်း, **"ဥပုသ်ပြုရာသို့ မလိုက်နိုင်လျှင် မိမိမှာ အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်းကို ပေးရမည်"**ဟူသော ပညတ်တော်အားဖြင့်လည်းကောင်း, **"ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ ဘန္တေ"**စသည်ဖြင့် အာပတ်မှ စင်ကြယ်ကြောင်းကိုပြသော ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း, **"အာပတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပုသ်မပြုကောင်း"**ဟု ပညတ်ပြီးသား ဖြစ်သည်ဟု သိပါ။ [ယသ သိယာ အာပတ္တိ စသော တတိယန္တ သုံးပုဒ်ကို **"ဟိတ်အနုက်ဟော"**ဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏၊ ဤ၌ကား **"ပညတ္တံ ဟောတိ"**၏ အဘိန္နဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် အနက်ပေးလိုက်သည်။

ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိန္တိ–ကား၊ ထုလ္လစ္စယာဒီသု–ထုလ္လစ္စဉ်း အစရှိသော အာပတ် ငါးဖုံတို့တွင်၊ ဧကိသာ–တစ်ပါးသော အာပတ်၏၊ နာမံ–ကို၊ ဂဟေတွာ–ယူ၍၊ ထုလ္လစ္စယံ–ထုလ္လစ္စယ မည်သော၊ အာပတ္တိံ–သို့၊ (အာပန္နော–သင့်ရောက်ပါပြီ၊) ပါစိတ္တိယံ–ပါစိတ္တိယ မည်သော၊ အာပတ္တိံ–သို့၊ (အာပန္နော–ပြီ၊) ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ–ဆိုရာ၏။

တံ ပဋိဒေသေမိတိ ဣဒံ–ဟူသော ဤစကားသည်၊ (သုဝုတ္တမေဝ ဟောတိ–ဌ် စပ်၊) တံ တုမှမူလေ (ပဋိဒေသေမိ)တိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တံ တုယှမူလေ ပဋိဒေသေမိတိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုတ္တံ–ပြောဆိုအပ်သည်၊ (သမာနံ)ပိ–သော်လည်း၊ သုဝုတ္တမေဝ–ကောင်းစွာပြောဆိုအပ်သည်သာ၊ ဟောတိ၊ **ပဿတိ**တိ ဣဒဉ္စ–ဟူသော ဤစကားကိုလည်း၊(ဝတ္တဗ္ဗံဌ် စပ်၊) ပဿသိ အာဝုသော တံ အာပတ္တိန္တိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အကြီးက အငယ်ကို မေးပုံ၊) ပဿထ ဘန္တေ တံ အာပတ္တိန္တိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အငယ်က အကြီးကို မေးပုံ၊) ဧဝံ–ဤသို့၊ ဝတ္တဗ္ဗံ–ရာ၏၊ (ပါဠိတော်၌ **"ပဿသိ"**ဟုသာ ရှိသော်လည်း **ပဿသိ အာဝုသော တံ အာပတ္တိ"** စသည်ဖြင့် အကျယ်ဆိုပါ–ဟူလို၊) ပန–ကား၊ **အာမ ပဿာမိ**တိ ဣဒံ–သည်၊ (သုဝုတ္တမေဝ ဟောတိ–ဌ် စပ်၊) အာမ ဘန္တေ ပဿာမိတိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အငယ်က အကြီးကိုလျှောက်ပုံ၊) အာမ အာဝုသော ပဿာမိတိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (အကြီးက အငယ်ကို ပြောပုံ၊) ဧဝံ–သို့၊ ဝုတ္တံ–သည်၊ (သမာနံ)ပိ–သော်လည်း၊

မှတ်ချက်။ ။ ဝိမတိဌ် ဤပါဠိကို ယူ၍လည်းကောင်း, အခြားပါဠိများကို ကိုးကား၍လည်းကောင်း **"အာပတ်ရှိနေသော အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်အတူ ဥပုသ်မပြုရ"**ဟု ဆိုထားသည်ကိုကား ဆရာတို့ မနှစ်သက်ကြ၊ အမှန်အားဖြင့် အာပတ်ရှိသူသာ အာပတ်ထပ်သင့်စရာ ရှိသည်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့်အတူ ဥပုသ်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အာပတ်သင့်စရာ မရှိပါ။

ပါရိသုဒ္ဓိဒါနုပညာပနေန။ ။**"ပါရိသုဒ္ဓိ"**ဟူသည် မိမိမှာ အာပတ်စင်ကြယ်ခြင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဥပုသ်ပြုရာအရပ်သို့ မလိုက်နိုင်၍ ပါရိသုဒ္ဓိပေးမည့် ရဟန်းသည် အာပတ်မှ စင်ကြယ်သူသာ ဖြစ်ရမည်၊ အကယ်၍ မစင်ကြယ်လျှင် ထိုအာပတ်ကို ဒေသနာပြောပြီးမှ, ဂရုကအာပတ် ဖြစ်လျှင်လည်း ထိုအာပတ်ကို အာဝီကရဏပြုပြီးမှ **"ပါရိသုဒ္ဓိ ဒမ္မိ"** စသည်ဖြင့် ပါရိသုဒ္ဓိ ပေးရသည်၊ မိမိက အာပတ်မှ မစင်ကြယ်ပါဘဲ ပါရိသုဒ္ဓိ ပေးခြင်းကား လိမ်၍ ပေးရာရောက်သည်။ [ပါရိသုဒ္ဓိဒါနုပညာပနေနနှစာကိ ဣမိနာဝ သာပတ္တိကေန ပါရိသုဒ္ဓိပိ နဒါတဗ္ဗာတိ ဒီပိတံ ဟောတိ၊–သာရတ္ထ။]

တံ ပဋိဒေသေမိ။ ။ ပါဠိတော်၌**"တံ ပဋိဒေသေမိ"**ဟု ရှိသော်လည်း အငယ်ကအကြီးထံ ဒေသနာပြောရာ၌ **"တံ တုမှမူလေ ပဋိဒေသေမိ"**ဟုလည်းကောင်း, အကြီးကအငယ်ထံ ဒေသနာပြောရာ၌ **"တံ တုယှမူလေ ပဋိဒေသေမိ"**ဟုလည်းကောင်း ပြောလျှင်ကောင်းစွာ ပြောဆိုအပ်သည်ပင် ဖြစ်တော့၏–ဟူလို၊ တုမှ, တုယှတို့၌ **"နိဂ္ဂဟီတ် ကျေသည်"**ဟု မှတ်ပါ၊ စာအုပ်တို့၌ **"ဝုတ္တောပိ"**ဟု တွေ့ရ၏၊ ဣဒံ + သုဝုတ္တမေဝ ဟောတိတို့နှင့် အရတူ ဖြစ်သောကြောင့် **"ဝုတ္တမ္ပိ"**ဟု ဝိဘတ်တူ ရှိစေရမည်၊ နောက်၌လည်း ဝိဘတ်တူ ရှိလတ္တံ့။

သုဝုတ္ထမေဝ–သည်သာ၊ ဟောတိ၊ (ပါဠိတော်၌ **"အာမ ပဿာမိ"**ဟုသာ ရှိသော်လည်း အကြီး,အငယ်လိုက်၍ **"ဘန္တေ+အာဝုသော"**ဟု ထည့်ဆိုရမည်–ဟူလို၊) ပန–ကား၊ **အာယတိံ သံဝရေယျာသိ**တိ ဇော်–၌၊ ဝုမှတရော–သိတင်းကြီးသည်၊ သစေ(ဟောတိ၊ ဧဝံသတိ၊) အာယတိံ သံဝရေယျာထာတိ–ဟူ၍၊ ဝတ္တမ္ဘော–လျှောက်ထိုက်၏၊ ပန–ဆက်၊ ဧဝံ–သို့၊ ဝုတ္တေန–ပြောဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သာဓု, သုဋ္ဌု သံဝရိဿာမိတိ–ဟူ၍၊ ဝတ္တမ္ဘမေဝ–ဆိုထိုက်သည်သာ။

ပန–ကား၊ **ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကောတိ** ဇော်–၌၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်၊) ဒေ(ဒေသော)–ဤရဟန်းသည်၊ နိဗ္ဗေမတိကော–ဝေမတိကရှိသူ မဟုတ်သည်၊ သစေ နု ဟောတိ–အကယ်၍ မဖြစ်အုံ၊ (ဝေမတိကဖြစ်အုံ၊ ဧဝံသတိ၊) ဝတ္ထုံ–အာပတ်သင့်ကြောင်း ဝတ္ထုကို၊ ကိတ္တေတွာပိ–ပြောပြီး၍လည်း၊ [**"ဝိ"**ဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကော ဘဝိဿာမိ, တဒါဟံ ပဋိကရိဿာမိဟူသော နည်းကိုပေါင်းသည်၊ အချို့စာအုပ်တို့၌ **"ကိတ္တေတွာဝ"**ဟု ရှိ၏၊ ပါဠိတော်ကို တားမြစ်ရာ ရောက်သော ကြောင့် မကောင်း၊] ဒေသေတုံ–ဒေသနာပြောခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ–၌၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ တတြ–ထိုသို့ပြောရာ၌၊ အယံ–ကား၊ ဒေသနာဝိဓိ–ဒေသနာပြောပုံ အစီအစဉ်တည်း၊ သူရိယေ–နေကို၊ မေဃစ္ဆန္နေ–မိုးတိမ်သည် ဖုံးအုပ်အုပ်သော်၊ (မိုးတိမ်သည် ဖုံးအုပ်ရာအခါ၌၊) ကာလော နု ခေါ–စားချိန်လေလော၊ နနု (ကာလော နု ခေါ)–စားချိန် မဟုတ်လေသလော၊ ဣတိ–သို့၊ ဝေမတိကော–ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းရှိသည်း (ဟုတွာ)၊ သစေ ဘုဉ္ဇတိ–အကယ်၍ စားမိအုံ၊

ဝတ္တမ္ဘမေဝ။ ။ပါဠိတော်၌ **"သာဓု, သုဋ္ဌု ဘန္တေ(အာဝုသော) သံဝရိဿာမိ"**ဟု မရှိသော်လည်း ဒေသနာခံပုဂ္ဂိုလ်က**"အာယတိံ သံဝရေယျာသိ"**ဟု တိုက်တွန်းသောအခါ **"သာဓု, သုဋ္ဌု ဘန္တေ (အာဝုသော) သံဝရိဿာမိ"**ဟု ပဋိညာဉ်ပေးသော အားဖြင့် ဆိုရသည်–ဟူလို၊ ယခုအခါ၌ကား ဤအဋ္ဌကထာ ညွှန်ပြသည့်အတိုင်းပင် ဆိုနေကြပြီ၊ သို့ရာဝယ် ရှေးခေတ်က အာပတ်တစ်ချက်သင့်မှန်း သိလျှင် သိသိသာသာ ဖြစ်၍ ထိုအာပတ်ကို နာမည်တပ်လျက် ဒေသနာပြောကြသော်လည်း ယခုအခါ၌ ထိုကဲ့သို့ သိသိသာသာ မဟုတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, တချို့မှာ အာပတ်တွေ များနေသော ကြောင့်လည်းကောင်း, **"အဟံ ဘန္တေ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော ၊ပေ၊ အာပန္နိ"**စသည်ဖြင့် ဒေသနာ ပြောနေကြ၏၊ **"အဟံ ဘန္တေ သဗ္ဗာ အာပတ္တိယော အာဝိကရောမိ"**မှ စ၍ ဒေသနာပြောပုံ အစီအစဉ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋ္ဌိကာ နောက်ဆက်တွဲ၌ ပြထားပြီ။

ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကော။ ။ ပါဠိတော်ဝယ်**"ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကော ဘဝိဿာမိ၊ တဒါ တံ အာပတ္တိံ ပဋိကရိဿာမိ–ယုံမှား ကင်းသောအခါ ထိုအာပတ်ကို ကုစားပါမည်"**ဟု ရှိ၏၊ ထိုပါဠိ၌ ယဒါ နိဗ္ဗေမတိကောနှင့် စပ်၍ အန္ဓကဋ္ဌကထာ၌ ဆိုပုံကား **"နိဗ္ဗေမတိက မဟုတ်၊ ဝေမတိက ဖြစ်နေလျှင် ဝတ္ထုကို ပြောပြ၍ ဒေသနာ ပြောသင့်၏"**ဟု ဆို၏၊ တတြာယံ ဒေသနာဝိဓိကား ထိုအန္ဓကဋ္ဌကထာ၏ အလိုအတိုင်း ဒေသနာပြောပုံ အစီအစဉ်တည်း။

(ဧဝံသတိ)၊ တေန ဘိက္ခုနာ-သည်၊ ဘန္တေ, အဟံ-သည်၊ ဝေမတိကော-သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဘုဠ်-စားမိပါပြီ၊ ကာလော-စားချိန်အခါသည်၊ သစေ အတ္ထိ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သမ္မဟုလာ-များစွာကုန်သော၊ ဒုက္ကဋာ-ဒုက္ကဋ်မည်ကုန်သော၊ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပန္နော-ရောက်သည်၊ အမှိ-ဖြစ်ပါ၏။(ကာလော-သည်၊) နော စေ အတ္ထိ-အကယ်၍ မရှိအုံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ သမ္မဟုလာ-နှ်သော၊ ပါစိတ္တိယာ-တို့သို့၊ (ဝိကာလဘောဇနပါစိတ်အာပတ်တို့သို့၊) အာပန္နော-သည်၊ အမှိ-ပါ၏၊ ဣတိ ဧဝံ-သို့၊ ဝတ္ထုံ-ကို၊ ကိတ္တေတွာ-ပြောပြ၍၊ ဘန္တေ, အဟံ-သည်၊ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ-ကြောင့်၊ သမ္မဟုလာ-နှ်သော၊ ဒုက္ကဋာ ဝါ-ဒုက္ကဋ်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပါစိတ္တိယာ ဝါ-ပါစိတ်သော်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ယာ အာပတ္တိယော-တို့သို့၊ အာပန္နော-ရောက်ပါပြီ၊ တာ-ထိုအာပတ်တို့ကို၊ တုမှံ-အရှင်ဘုရားတို့၏၊ မူလေ-အထံ၌၊ ပဋိဒေသေမိ-တစ်ဖန်ပြောပါ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာဗ္ဗံ-ရာ၏၊ သဗ္ဗာပတ္တိသု-အလုံးစုံသော အာပတ်တို့၌၊ ဧသ(ဧသော)-သည်၊ နယော-တည်း။

နံ ဘိက္ခဝေ သဘာဂါ အာပတ္တိတိ ဧတ္ထ-၌၊ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဒွေပိ-နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဧနာ-ရဟန်းတို့သည်၊ ဝိကာလဘောဇနာဒိနာ-ဝိကာလဘောဇနအစရှိသော၊ သဘာဂဝတ္ထုနာ-သဘောတူသော ဝတ္ထုကြောင့်၊ ယံ အာပတ္တိ-သို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ-နှ်၏၊ ဧဝရူပါ-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဝတ္ထုသဘာဂါ-ဝတ္ထုအားဖြင့် သဘောတူသော အာပတ်ကို၊ ဝါ-သဘောတူသော ဝတ္ထုရှိသော အာပတ်ကို၊ သဘာဂါတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ (**"ဧဝရူပါ ဝတ္ထုသဘာဂါ သဘာဂါတိ ဝုစ္စတိ"**ဟု ရှိစေ၊ အချို့စာ၌ **"သဘာဂ"**တစ်ပုဒ်ကျသည်၊) ပန-ဆက်၊ ဝိကာလ ဘောဇနပစ္စယာ-နေလွဲအခါ၌ စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာပန္နံ-သင့်ရောက်အပ်သော အာပတ်ကို၊ အနတိရိတ္တဘောဇနပစ္စယာ-အနတိရိတ္တ ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ကို စားခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ အာပန္နဿ-သင့်ရောက်သော ရဟန်း၏၊ သန္တိကေ-၌၊ ဒေသေတုံ-ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-အပ်၏၊ စ-ဆက်၊ ဝတ္ထု သဘာဂါ-ဝတ္ထုအားဖြင့်သဘောတူသော၊ ဝါ-သဘောတူသော ဝတ္ထုရှိသော၊ ယာပိ အယံ(အာပတ္တိ)-အကြင် အာပတ်သည်လည်း၊(အတ္ထိ)၊ သာပိ-ထို သဘာဂအာပတ်

ဒုက္ကဋာ ၊ပေ၊ အာပန္နော။ ။ဝတ္ထုတစ်ခု၌ အပ်-မအပ်ဝယ် ယုံမှားသံသယ ဖြစ်နေလျှင် မပြု မလုပ်ရ၊ အကယ်၍ ပြုလုပ်လျှင် အပ်သော ဝတ္ထုပင် ဖြစ်စေကာမူ ဝေမတိကဒုက္ကဋ်အာပတ် သင့်သည်၊ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာ အရ အာပတ်သင့်ခြင်းတည်း၊ မအပ်သော ဝတ္ထုဖြစ်လျှင်ကား ထုံးစံအတိုင်း အာပတ်သင့်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဤနေရာဝယ် **"စားချိန်ကာလ ဟုတ်လေသလော, မဟုတ်လေသလော"**ဟု ယုံမှားသံသယ ဖြစ်နေလျက် စားချိန်ကာလ၌ပင် စားမိသောကြောင့် **"သမ္မဟုလာ ဒုက္ကဋာ အာပတ္တိယော အာပန္နောမှိ"**ဟု ဆိုသည်။

သည်လည်း၊ ဝါ–ကိုလည်း၊ ဒေသိတာ–ဒေသနာပြောအပ်ပြီးသည်၊ (သမာနာ–သော်၊) သုဒေသိတာဝ–ကောင်းစွာ ဒေသနာပြောအပ်သည်သာ၊ (ဟောတိ)၊ ပန–ထိုသို့ သုဒေသိတဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အည်–အခြားသော၊ (ဒုက္ကဋ်ဌ် စပ်၊) ဒေသနာ ပစ္စယာ–ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဒေသကော–ဒေသနာ ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ပဋိဂ္ဂဟဏပစ္စယာ–ဒေသနာခံယူခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပဋိဂ္ဂဟကော စ–ဒေသနာခံသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဥဘောပိ–နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့သည်လည်း၊ ဒုက္ကဋ်–သို့၊ အာပဇ္ဇန္တိ–နှင့်၏၊ တံ–ထိုအာပတ်သည်၊ နာနာဝတ္ထုကံ–ကွဲပြားသော ဝတ္ထုရှိသည်၊ ဟောတိ–၏၊ တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ အညမညံ–အချင်းချင်း၊ ဒေသေတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

၁၇၀။ သာမဏ္ဍော ဘိက္ခု ဧဝမသ ဝစနီယောတိ တ္ထ–ဌ်၊ သဘာဂေါ ယေဝ–သဘောတူသော ရဟန်းကိုသာ၊ ဝတ္တေ–ပြောဆိုထိုက်၏၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ဝိသဘာဂဿ–သဘောမတူသော ရဟန်းအား၊ ဝုစ္စမာနေ–ပြောဆိုအပ်သော်၊ (ပြောဆိုမိလျှင်၊) ဘဏ္ဍနကလဟသံဃဘေဒါဒီနိပိ–ရှေ့အဖို့ဌ် တိုင်ပင်ခြင်း, ငြင်းခုံခြင်း, သံဃာကွဲပြားခြင်း အစရှိသည်တို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ–ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ဝိသဘာဂရဟန်းအား ပြောလျှင် ဘဏ္ဍနစသည် ဖြစ်တတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တဿ–ထိုဝိသဘာဂရဟန်းအား၊ အဝတ္တာ–မပြောမူ၍၊ ဣတော–ဤအရပ်မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတ္တာ–ထ၍၊ ပဋိကရိဿာမိ–ကုစားအံ့၊ ဣတိ–သို့၊ အာဘောဂံ–နှလုံးသွင်းမှုကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ဥပေါသထော–ကို၊ ကာတဗ္ဗော–၏၊ ဣတိ–သို့၊ အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ–ဌ်၊ ဝုတ္တံ။

ဥဘောပိ ၊ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ ဒေသနာပြောသောရဟန်း, ဒေသနာခံသော ရဟန်းနှစ်ပါးလုံးပင် **"နု ဘိက္ခဝေ သဘာဂါ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ ၊ပေ၊ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ ၊ပေ၊ ဒုက္ကဋဿ"**ဟူသော ပါဠိတော်အရ ဒုက္ကဋ်အာပတ်သို့ ရောက်ကြသည်၊ သို့ရာဝယ် ထိုအာပတ်သည် တစ်ပါးဌ် ဒေသနာပြောခြင်းဟူသော ဝတ္ထုကြောင့် သင့်၏၊ တစ်ပါးဌ်ကား ဒေသနာခံခြင်းဟူသော ဝတ္ထုကြောင့် သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် နာနာဝတ္ထုကဖြစ်ရကား ထို့နောက် သင့်သောအာပတ်ကို အချင်းချင်း ဒေသနာပြောကောင်း၏။

ဝိမတိ။ ။ဥဘောပိ ဒုက္ကဋ်ဌ် ဇတ္ထ သဘာဂါပတ္တိဘာဝံ အဇာနိတ္တာ, ကေဝလံ အာပတ္တိနာမေနေဝ ဒေသေန္တသ္မ ပဋိဂ္ဂဏ္ဏန္တသ္မ အစိတ္တကမေဝ ဒုက္ကဋ် ဟောတီတိ ဝဒန္တိ၊ ယထာ သံဃော သဘာဂံ အာပတ္တိ အာပန္နော ဥတ္တိ ဌပေတ္တာ ဥပေါသထံ ကာတုံ လဘတိ၊ ဧဝံ တယောပိ **"သုဏာတု မေ အာယသ္မန္တာ၊ ဣမေ ဘိက္ခူ သဘာဂံ အာပတ္တိ အာပန္နာ"**တိအာဒိနာ ဝုတ္တနယာနုသာရေနေဝ ဂဏာဥတ္တိ ဌပေတ္တာ, ဒ္ဝိဟိ အညမညံ အာရောစေတ္တာ ဥပေါသထံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧကေန ပန သာပတ္တိကေန ဒုရံ ဂန္တ္မာပိ ပဋိကာတုမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ အသမ္မာပုဏ္ဏေန ဘိက္ခု လဘိတ္တာ ပဋိကရိဿာမီတိ ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော၊ ပဋိကရိတ္တာ စ ပုန ဥပေါသထော ကာတဗ္ဗော။

****

အနာပတ္တိပန္နာရသကာဒိကထာ

၁၇၂။ အနာပတ္တိ ပန္နရသကေ–ကဋ္ဌ၊ **တေ နု ဇာနိ'သု**တိ–ကား၊ သီမံ–သို့၊ သြက္ကန္တာ–သက်ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဝါ–ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ သြက္ကမန္တီ–သက်ရောက်ကုန်ဆဲ၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ နု ဇာနိ'သု–မသိကြကုန်၊ [ထိုအာဝါသိက ရဟန်းများက နဂိုကပင် မဟာသီမ၏ပြင်ဘက် ရောက်နေသောကြောင့် **"သြက္ကန္တာတိ ဝါ သြက္ကမန္တီတိ ဝါ"**ဟု ဆိုသည်။] **အထညေ ၊ပေ၊ အာဂစ္ဆန္တီ**တိ–ကား၊ ဂါမံ ဝါ–သို့သော်လည်းကောင်း၊ အရညံ ဝါ–တောသို့သော်လည်းကောင်း၊ ကေနစိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကရဏီယေန–ပြုဖွယ်ကိစ္စကြောင့်၊ ဂန္တွာ–သွား၍၊ တေသံ–ထိုစည်းဝေးကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ နိသိန္နဋ္ဌာနံ–ထိုင်နေရာ အရပ်သို့၊ အာဂစ္ဆန္တီ–လာကုန်အုံ့၊ **ဝဂ္ဂါ သမဂ္ဂသညိနော**တိ–ကား၊ တေသံ–ထို အပြင်သို့ သွားနေကြသော ရဟန်းတို့၏၊ သီမံ–သို့၊ သြက္ကန္တတ္တာ–သက်ရောက်ကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝဂ္ဂါ–ဝဂ်ဖြစ်ကုန်သည်၊ (တစ်စုစီ တစ်စုစီတို့သည်၊ ဟုတ္တာ–ဖြစ်၍၊) သီမံ–သို့၊ သြက္ကန္တဘာဝသ–သက်ရောက်ကုန်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကို၊ အဇာနနတော–မသိခြင်းကြောင့်၊ သမဂ္ဂသညိနော–သမဂ္ဂဟု အမှတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ၊ ဥပေါသထံ အကံသု၌ စပ်။)

၁၇၃။ ဝဂ္ဂါဝဂ္ဂသညိပန္နရသကေ–ကဋ္ဌ၊ **တေ ဇာနန္တီ**တိ–ကား၊ ပဗ္ဗတေ ဝါ–တောင်ပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ထလေ ဝါ–ကုန်းပေါ်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဋ္ဌိတာ–တည်နေကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သီမံ–သို့၊ သြက္ကန္တေ ဝါ–သက်ရောက်ပြီးဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ သြက္ကမန္တေ ဝါ–သက်ရောက်ဆဲဖြစ်သော ရဟန်းတို့ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဿန္တီ–မြင်ကြရကုန်၏၊ (မြင်သောကြောင့် သိကြသည်–ဟူလို၊) ဝေမတိကပန္နရသကံ–သည်၊ ဥတ္တာနမေဝ–ပေါလွင်သည်သာ။

၁၇၄။ ကုက္ကုစ္စာပကတပန္နရသကေ–ကဋ္ဌ၊ ဣစ္ဆာယ–ယုတ်မာသော အလိုသည်၊ အဘိဘူတော–လွှမ်းမိုးအပ်သူကို၊ ဣစ္ဆာပကတောတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာ–ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ–ဤ၊ ပုဗ္ဗဘာဂေ–ဥပုသ်မပြုမီ ရှေးအဖို့၌၊ သန္နိဋ္ဌာနံ–

ကေနစိ ၊ပေ၊ ဂန္တွာ။ ။ကေနစိ ကရဏီယေန ဂန္တွာတိ သီမာပရိစ္ဆေဒတော ဗဟိဘူတံ ဂါမံ ဝါ အရညံ ဝါ ဂန္တွာတိ အတ္ထော၊ တေနေဝ ဥပေါသထဥ္စ တ္တိယာ ထပနကာလေ သမဂ္ဂါဧဝ တေ ဥ္စ တ္တိ ထပေသုန္တိ သိဒ္ဓံ၊ တေနေဝ ပါဠိယံ **"ဥဒ္ဒိဋ္ဌं သုဥဒ္ဒိဋ္ဌ"**န္တိ သဗ္ဗပန္နရသကေသုပိ ဝုတ္တံ၊–ဝိမတိ။

ဝဂ္ဂါ ၊ပေ၊ သမဂ္ဂသညိနော။ ။ဝဂ္ဂါ သမဂ္ဂသညိနောတိအာဒိ ပန ဥ္စ တ္တိယာ နနိဋ္ဌိတာယ **"ကိं သံဃသ ပုဗ္ဗကိစ္စ"**န္တိအာဒိနံ ဝစနက္ခဏေ ဗဟိဂတာနံ ဘိက္ခူနံ သီမာယ ပရိဋ္ဌိတ္တာ ဘိက္ခူ တသ္မိံ ခဏေ ဝဂ္ဂါ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တံ၊ တေနာဟ **"တေသံ သီမံ သြက္ကန္တတ္တာ ဝဂ္ဂါ"**တိအာဒိ၊ ဧတေန ပါရာဇိကုဒ္ဒေသာဒိကွဏေပိ ဝဂ္ဂသညိနံ ဥဒ္ဒိသန္တာနံ အာပတ္တိဧဝ၊ ဥ္စ တ္တိယာ ပန ပုဗ္ဗေ နိဋ္ဌိတတ္တာ ကမ္မကောပေါ နတ္ထိတိ ဒဿိတမေဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဥပရိပိ သဗ္ဗဝါရေသု အဓိပ္ပာယော ဝေဒိတဗ္ဗော၊–ဝိမတိ။

အပ်သည်သာဟု, ဆုံးဖြတ်မှုကို၊ ကတ္တာပိ–ပြုပြီး၍လည်း၊ (ပြုပြီးပါသော်လည်း၊) ကရဏာကွဏော–ဥပုသ်ပြုဆဲ ခဏ၌၊ **အကပ္ပိယေ**–မအပ်သော ဥပုသ်ပြုမှု၌၊ **ကပ္ပိယ သညိတာသင်္ခါတေန–အပ်**၏ဟု အမှတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ကုက္ကုစ္စေန–စွဲသည်၊ **အဘိဘူတာ**–လွှမ်းမိုးအပ်သူတို့ကို၊ ကုက္ကုစ္စာပကတာတိ–တို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ–နိ၏။[အချို့စာ၌ **"အကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာသင်္ခါတေန"** ဟု ရှိ၏၊ **"ကပ္ပတေဝ"**ဟူသော ပါဋိတော်ကို ထောက်၍ **"အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယ သညိတာ သင်္ခါတေန"**ဟု ရှိသော ပါဌ်က ကောင်းသည်။]

၁၇၆။ ဘေဒပုရေက္ခာရပန္နရသကေ–၌၊ **အကုသလဗလဝတာယ**–အကုသိုလ်စိတ်၏ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ထုလ္လစ္စယံ–ထုလ္လစဉ်းအာပတ်ကို၊ ဝုတ္တံ–မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

သီမောက္ကန္ဒီကပေယျာလကထာ

၁၇၇။ **အာဝါသိကေနအာဂန္တုကပေယျာလေ**–**အာဝါသိကေနအာဂန္တုက**ပေယျာလ၌၊ ပုရိမေ–ရှေ့ဖြစ်သော၊ **အာဝါသိကေနအာဝါသိကပေယျာလေ–အာဝါသိကေနအာဝါသိက**ပေယျာလ၌၊ တေ နု ဇာနန္တိ, အထညေ **အာဝါသိကာ**တိ **အာဒိ**–အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ ဝုတ္တံ ယထာ–မိန့်တော်မူအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊ တေ နု ဇာနန္တိ, အထညေ **အာဂန္တုကာ**တိ**အာဒိနာ**–အစရှိသော၊ နယေန–ဖြင့်၊ သဗ္ဗံ–အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–သိထိုက်၏၊ ပန–ကား၊ **အာဂန္တုကေန**အာဝါသိကပေယျာလေ–**အာဂန္တုကေနအာဝါသိက**ပေယျာလ၌၊ ပုရိမပေယျာလေ–ရှေ့ပေယျာလ၌၊ **အာဝါသိကာ** ဘိက္ခူ သန္နိပတန္တိတိ–ဟူ၍၊ **အာဂတံ** ယထာ–လာသကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊ **အာဂန္တုကာ** ဘိက္ခူ သန္နိပတန္တိတိ–ဟူ၍၊ **အာနေတဗ္ဗံ**–ဆောင်ယူရာ၏၊ ပန–ကား၊ **အာဂန္တုကေနအာဂန္တုက**ပေယျာလော–**အာဂန္တုကေန**အာဂန္တုကပေယျာလကို၊ ဥဘယပဒေသု–နှစ်ပါးသောပုဒ်တို့၌၊ **အာဂန္တုကဝသေန**–**အာဂန္တုက**တို့နှင့် စပ်သဖြင့်၊ ယောဇေတဗ္ဗော–ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဣတိ–**အပြီး**တည်း။

၁၇၈။ **အာဝါသိကာနံ** ၊ပေ၊ **ပန္နရသော**တိ ဇတ္ထ–၌၊ ယေသံ–အကြင်**အာဂန္တုက**ရဟန်းတို့၏၊ **ပန္နရသော**–ပန္နရသီဥပုသ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ တေ–ထိုအာဂန္တုကရဟန်းတို့ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၌စပ်၊) ဝါ–တို့သည်၊ တိရောရဋ္ဌတော–တိုင်းတစ်ပါးမှ၊ အာဂတာ–လာသူတို့တည်း၊ ဣတိ ဝါ–ဤသို့သော်လည်းကောင်း၊ [တစ်တိုင်းနှင့် တစ်တိုင်း ရက်တွက်ပုံ မတူသောကြောင့် ကွဲပြားရသည်–ဟူလို၊] အတီတံ–လွန်ခဲ့ပြီးသော၊ ဥပေါသထံ–ကို၊ **စာတုဒ္ဒသိကံ**–**စာတုဒ္ဒသိက**ဥပုသ်ကို၊ **အကံသု**–ပြုခဲ့ကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ–နိ၏၊ [တိုင်းချင်း တူသော်လည်း ရှေးနေ့က **စာတုဒ္ဒသီ**ဥပုသ် လုပ်ခဲ့သောကြောင့် ပန္နရသီဥပုသ်ဖြစ်ရသည်–ဟူလို၊] **အာဝါသိကာနံ အနုဝတ္တိတဗ္ဗန္တိ**–ကား၊ **အာဝါသိကေ**ဟိ–တို့သည်၊ **အဇ္ဇ**ပေါသထော **စာတုဒ္ဒ**သောတိ–ဟူ၍၊ ပုဗ္ဗကိစ္စေ–ကို၊ ကရိယမာနေ–ပြုအပ်သော်၊ **အနုဝတ္တိတဗ္ဗ**–အစဉ်လိုက်ရာ၏၊ နု ပဋိက္ခေါသိတဗ္ဗ–မတားမြစ်ရာ၊ **နု အကာမာ**

ဒါတဗ္ဗာတိ–ကား၊ အနိစ္စာယ–အလိုမှ ကင်းသဖြင့်၊ ဝါ–အလိုမရှိလသော်၊ (သာမဂ္ဂိ–ကို၊) နဒါတဗ္ဗာ–မပေးထိုက်၊ (မပေးဘဲ နေနိုင်သည်–ဟူလို၊) [**"အကာမာ"**ကို **"အနိစ္စာယ"**ဟု ဖွင့်သဖြင့် ကမ္မဓာတ်၏ ဣစ္ဆာအနက်ကိုလည်းကောင်း, အကာမာ၌ သွာဝိဘတ်၏ တတိယာအနက်ကိုလည်းကောင်း ပြသည်။]

လိဂ်ါဒိဒဿနကထာ

၁၇၉။ **အာဝါသိကာကာရန္တိ**–ကား၊ အာဝါသိကာနံ–အာဝါသိကရဟန်းတို့၏၊ **အာကာရံ–အခြင်းအရာဖြစ်သော၊ (သုပညတ္တံ မဗ္ဗပိဋ်ဌိတို့၌ စပ်၊) သဗ္ဗတ္ထ–အလုံးစုံ**သော အာဝါသိကလိဂ်, အာဝါသိကနိမိတ္တ, အာဝါသိကုဒ္ဒေသပုဒ်တို့၌၊ ဧသ (ဧသော)–ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်၊ နယော–သိကြောင်းအစီအရင်တည်း၊ (**"အာဝါသိကာနံ+လိဂ်"**စသည်ဖြင့် ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ် မှတ်ပါ–ဟူလို၊) ယေန–အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်၊ တေသံ–ထို အာဝါသိကရဟန်းတို့၏၊ (ဣမေ–ဤ အာဝါသိကရဟန်းတို့သည်၊) ဝတ္ထာသမ္ပန္နာ–ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံသူတို့တည်း၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ နဝတ္ထာသမ္ပန္နာ)–ဝတ်နှင့် မပြည့်စုံသူတို့တည်း၊ ဣတိ ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ အာစာရသဏ္ဌာနံ–အကျင့်၏ ကောင်းစွာတည်ပုံကို၊ ဂယှတိ–စိတ်ဖြင့် ယူအပ်၏၊ ဝါ–သိနိုင်၏၊ (သော–ထိုအခြင်းအရာသည်၊) **အာကာရော** နာမ–ရမည်၏၊ ယံ–အကြင် သုပညတ္တ မဗ္ဗပိဋ်ဌစ**သော အသွင်အပြင်**သည်၊ တတ္ထ တတ္ထ–ထိုထို အရပ်၌၊ လိနေ–လျှို့ဝှက်နေကုန်**သော၊ တေ–ထိုအာဝါ**သိကရဟန်းတို့ကို၊ ဂမယတိ–သိစေတတ်၏၊ အဒိဿမာနေပိ–မတွေ့မြင်အပ်သော အာဝါသိကရဟန်းတို့ကိုသော်လည်း၊ ဈာနာပေတိ–သိစေတတ်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (တံ–ထို သုပညတ္တ မဗ္ဗပိဋ်ဌစသော အသွင်အပြင်သည်၊) **လိဂ်** နာမ–ဂ်မည်၏၊ ယံ–အကြင် အမှတ်အသားကို၊ ဒိသ္မာ–၍၊ တေ–ထိုအာဝါသိကရဟန်းတို့ကို၊ ဝါ–တို့သည်၊ အတ္ထိ–ရှိကုန်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဉာယန္တိ–သိအပ်ကုန်၏၊ (တံ–ထိုသိကြောင်း အမှတ်အသားသည်၊) **နိမိတ္တံ** နာမ–တ္တမည်၏၊ ယေန–အကြင် သုပညတ္တ မဗ္ဗပိဋ်ဌ စသည်ဖြင့်၊

အာကာရ။ ။ အာကရီယတိ ပကာသီယတိ ဧတေနာတိ အာကာရော၊ ဧတေန–ဤ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်ကို ကောင်းစွာ ခင်းထားခြင်းစသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ အာကရီယတိ ပကာသီယတိ–**"ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံသော အာဝါသိကများ"**ဟု ထင်ရှားပြအပ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (သော–ထို အခြင်းအရာသည်၊) အာကာရော–ရ မည်၏၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် ခုတင် ကုလားထိုင်များကို ကောင်းစွာ ခင်းထားပုံ မြင်ရလျှင်လည်းကောင်း, သောက်ရေ သုံးရေများကို ကောင်းစွာ တည်ထားပုံ မြင်ရလျှင်လည်းကောင်း အာဝါသိကတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းများဟု သိနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် သုပညတ္တ မဗ္ဗပိဋ်ဌ စသည်ကို **"အာကာရ"**ဟု ဆိုရသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေးဆရာတို့သည် ကျောင်းတိုက်တစ်တိုက်သို့ရောက်လျှင် ဤကျောင်းတိုက်က ကိုယ်တော်များ၏ ဝတ္ထာသမ္ပန္န ဟုတ်–မဟုတ်ကို စုံစမ်းလိုသောအားဖြင့် ဆွမ်းစားကျောင်း, ကုဋီစသော အများဆက်ဆံရာအရပ်များကို ကြည့်၍ သန့်ရှင်းလျှင် **"ဝတ္ထာသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ်များ"**ဟုလည်းကောင်း, မသန့်ရှင်းလျှင် **"ဝတ္ထာသမ္ပန္နမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ"**ဟုလည်းကောင်း အကဲခတ်လေ့ရှိကြသည်။

တေ–ထိုအာဝါသိကရဟန်းတို့ကို၊ ဝါ–တို့သည်၊ ဧဝရူပပရိက္ခာရာ–ဤသို့သဘော ရှိသော ပရိက္ခရာရှိသူတို့တည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဥဒ္ဒိဿန္တိ–ညွှန်ပြအပ်ကုန်၏၊ အပဒေသံ–ညွှန်ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၊ လဘန္တိ–ရကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော၊ (သော–ထိုသုပညတ္တမဗ္ဗပိဋကစသည်သည်၊) **ဥဒ္ဒေသော နာမ**–သမည်၏၊ သဗ္ဗံ–သော၊ ဧတံ–ဤအာဝါသိကာကာရံ အစရှိသောသဒ္ဒါသည်၊ သုပညတ္တမဗ္ဗပိဋကာဒိနဗ္ဗေ၀–ကောင်းစွာခင်းထားအပ်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ် အစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပဒသဒ္ဒါဒိနဗ္ဗ–ခြေသံအစရှိသည်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဓိ၀စနံ–ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ ပန–ထိုသို့ပင် သုပညတ္တမဗ္ဗပိဋက စသည်တို့ကိုဟောသော သဒ္ဒါဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ယထာယောဂံ–ယှဉ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ၊ ယောဇေတဗ္ဗံ–ယှဉ်စေထိုက်၏၊ [ပဒသဒ္ဒစသည်ကြားရာ၌ ပဒသဒ္ဒစသည်ပါ ယှဉ်စေ, မကြားရာ၌ မဗ္ဗာဒိကိုသာ ယှဉ်ပါစေ၊] **အာဂန္တုကာကာရာ**ဒီသုပိ–အစရှိသည်တို့၌လည်း၊ ဧသေ၀ နယော–တည်း။

တတ္ထ–ထိုအာဂန္တုကာကာရံ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ **အညာတကန္တိ**–ကား၊ အညေသံ–အခြားသူတို့၏၊ သန္တကံ–ဥစ္စာဖြစ်သော၊ (ပတ္တံ စသည်တို့၌ စပ်၊) **ပါဒါနံ ဓောတံ ဥဒကနိဿေကန္တိ**–ကား၊ ဓောတာနံ–ဆေးအပ်ကုန်သော၊ ပါဒါနံ–ခြေတို့၏၊ ဥဒကနဿေကံ–မသွန်အပ်သော ရေကြွင်းကိုလည်းကောင်း၊ (ပဿန္တိ ၌ စပ်၊) ဗဟု၀စနဿ–ဓောတာနံဟူသော ဗဟုဝုစ်၏၊ ဧကဝစနံ–ဓောတံဟူသော ဧကဝုစ်ကို၊

လိင်္ဂစသည်။ ။ လိနေ ဂမယတိ ဗောဓေတိတိ လိင်္ဂံ၊ လိနေ–လျှို့ဝှက်နေသော အာ၀ါသိကတို့ကို၊(မမြင်ရသော အာ၀ါသိကတို့ကို၊) ဂမယတိ ဗောဓေတိ–သိစေတတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ လိင်္ဂံ–လိင်္ဂမည်၏၊ နိမိယန္တိ ပရိစ္ဆိဇ္ဇတေယန္တိ ဧတေနာတိ နိမိတ္တံ၊ **ဧတေန**–ဤသုပညတ္တမဗ္ဗပိဋက စသည်ဖြင့်၊ နိမိယန္တိ ပရိစ္ဆိဇ္ဇတေယန္တိ–(မရှိခြင်းမှ ပိုင်းခြား၍) **ရှိ**၏ဟု သိအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တံ–ထို သုပညတ္တမဗ္ဗပိဋက စသည်သည်၊) နိမိတ္တံ–နိမိတ္တမည်၏၊ ဥဒ္ဒိသိယန္တိ အပဒိသိယန္တိ **ဧတေနာတိ** ဥဒ္ဒေသော၊ ဧတေန–ဤ သုပညတ္တမဗ္ဗပိဋက စသည်ဖြင့်၊ ဥဒ္ဒိသိယန္တိ **အပဒိသိယန္တိ**–ဤသို့သဘောရှိသော ပရိက္ခရာရှိသူတို့ဟု ညွှန်ပြအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (သော–ထို သုပညတ္တမဗ္ဗပိဋက စသည်သည်၊) ဥဒ္ဒေသော–မည်၏။

အညာတကံ။ ။ နှ ဉာယတီတိ အညာတံ၊ ကျောင်းတိုက်တွင်းနေသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သော ပတ္တ စီ၀ရ နိသီဒန စသောပရိက္ခရာတည်း၊ အညာတံယေ၀ အညာတကံ၊ **"အညေသံ သန္တကံ"**ကား အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း၊ **"အညေသံ"**အရ မိမိမှတစ်ပါး အခြားသူအားလုံးကို မယူရ၊ ဤကျောင်းတိုက်၌ နေဆဲမဟုတ်သူကိုသာ ယူရမည်၊ [အမှာကံ ဣဒန္တိ အညာတံ အဝိဒိတန္တိ အညာတကံ၊ တဗ္ဗ အတ္ထတော ပရသန္တကံ ယေ ၀ါတိ အဟ **"အညေသံ သန္တက"**န္တိ၊–သာရတ္ထ၊] ဝိမတိ၌ အညေသံအရ **"အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာနံ"**ဟု သရုပ်ဖော်၏၊ ရှေးရှေးက မြင်ဖူးသော်လည်း ယခုနေဆဲမဟုတ်သော အာဂန္တုကဖြစ်လျှင် **"အညေသံ"**အရတွင် ပါ၀င်နိုင်သည်သာ။

ဝေဒိတဗ္ဗ-၏၊ [နိဿိဋ္ဌိယတော-မသွန်ဘဲ. ချန်ထားအပ်၏၊ ဣတိ နိဿေကော၊ ဥဒက် စ+တံ+နိဿေကောစာတိ ဥဒကနိဿေကော၊ တံ ဥဒကနိဿေက်-ဟု ဝိဘာဝျန္တ ခံ၊] ဝါ-တစ်နည်း၊ ပါဒါနံ ဓောတဥဒကနိဿေကန္တိ-ကဲ့ဟူ၍လည်း၊ ပါဌော-ပါဠိတော်ပါဌ်သည်၊ (အတ္ထိ-ရှိသေး၏၊) ပါဒါနံ-တို့၏၊ ဓောဝနဥဒက နိဿေက်-ခြေဆေးကြောင်းဖြစ်သော မသွန်အပ်သော ရေကြွင်းကို၊ ဣတိ အတ္ထော၊ [ဤနည်းဌ် **"ဓောဝိယန္တိ ဧတေနာတိ ဓောတံ-ခြေတို့ကို ဆေးကြောင်း၊ ဓောတံ စ+တံ+ဥဒက် စာတိ ဓောတဥဒက်၊ ဓောတဥဒက်+နိဿေကော-မသွန်အပ်သော အကြွင်း၊ ဓောတဥဒကနိဿေကော၊ တံ ဓောတဥဒကနိဿေက်"**ဟု တစ်သမာသ် တည်းပြု။]

၁၈၀။ နာနာသံဝါသကာဒိဝတ္ထူသု-အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ဌ်၊ (အာဒိဖြင့် သမာနသံဝါသကကို ယူ၊) **သမာနသံဝါသကဒိဋ္ဌိန္တိ**-ကား၊ ဧတေ-ဤရဟန်းတို့ သည်၊ သမာနသံဝါသကာ-တူသော ကဲ့ကြီးကဲ့ငယ်ဟူသော သံဝါသရှိသူတို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူကို၊ (ပဋိလဘန္တိ ဌ် စပ်၊) **နာ ပုစ္ဆန္တိ**တိ-ကား၊ တေသံ-ထို ရဟန်းတို့၏၊ လဒ္ဓိ-အယူကို၊ နာ ပုစ္ဆန္တိ-မမေးကြကုန်၊ အပုစ္ဆိတ္ဝာဝ-မမေးမူ၍ သာလျှင်၊ ဝတ္ထုပဋိပတ္တိ-ဝတ်အကျင့်ကို၊ ကတ္ဝာ-၍၊ ဧကတော-တပေါင်းတည်း၊ ဥပေါသထံ-ကို၊ ကရောန္တိ-နိ၏၊ **နာဘိဝိတရန္တိ**တိ-ကား၊ နာနာသံဝါသကဘာဝံ-နာနာသံဝါသက၏အဖြစ်ကို၊ မဒ္ဒိတုံ-နှိမ်နင်းခြင်းငှာ၊ အဘိဘဝိတုံ-လွှမ်းမိုးခြင်းငှာ၊ နာ သင္ဂေါန္တိ-မစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊ တံ ဒိဋ္ဌိ-ထိုအယူကို၊ နာ နိသဇ္ဇာပေန္တိ-မစွန့်လွှတ် စေနိုင်ကြကုန်၊ ဣတိ အတ္ထော။

နာဘိဝိတရန္တိ။ ။အဘိရှေ့ ဝိရှေ့ရှိသော တရစာတ်၊ **"လွှမ်းမိုး၍ လွန်နိုင်ကြ ကုန်၏"**ဟု သဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ **"အဘိဘဝိတုံ နာ သင္ဂေါန္တိ"**ကား ဝေါဟာရတ္ထတည်း၊ **"တံ ဒိဋ္ဌိ နာ နိသဇ္ဇာပေန္တိ"**ကား အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း၊ **"မလွှမ်းမိုးနိုင်"**ဟူသည်မှာ **"ထိုအယူကို မစွန့်စေနိုင်ခြင်း"**ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် **"နာဘိဝိတရန္တိ-လွှမ်းမိုး၍ မလွန်နိုင် ကြကုန်၊ ဝါ-မလွှမ်းမိုးနိုင်ကြကုန်"**ဟု ပါဠိတော်ဌ် ပေးပါ၊ အာဘိဝိတရန္တိဌ်ကား **"သမာနသံဝါသက အဖြစ်ကို လွှမ်းမိုး၍ လွန်မြောက်နိုင်ကြကုန်၏"**ဟု သဒ္ဒတ္ထ လည်းကောင်း, **"ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြကုန်၏"** ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထလည်းကောင်း ပေးပါ။ [အာဘိဝိတရန္တိတိ သမာနသံဝါသကဘာဝံ နိစ္ဆိနန္တိ၊ ဝိမတိ။]

မှတ်ချက်။ ။**"နာနာသံဝါသက"**ဟူရာဌ် အယူဝါဒချင်း မတူမျှသော လဒ္ဓိနာန သံဝါသက, ဥက္ခေပနီယက် စသည် ပြုထားသောကြောင့် သံဝါသ မတူသော ကမ္မနာန သံဝါသက ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် ဤနေရာဌ် လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကကို ယူပါ၊ [နာနသံဝါသကဘာဝန္တိ လဒ္ဓိနာနာသံဝါသကဘာဝံ-သာရတ္ထ၊] ထို နှစ်မျိုးတို့၏ အကျယ်ကို စမ္မေယျကွန္ဓကနှင့် ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကတို့ဌ် ပြလတ္တံ့။

နဂန္တမ္ဘဏ္ဍဝါရကထာ

၁၈၁။ သဘိက္ခုကာ အာဝါသာတိ–ကား၊ ယသ္မိं -အာဝါသေ–အကြင် ကျောင်းတိုက်၌၊ ဥပေါသထကာရကာ–ဥပုသ်ပြုကြကုန်သော၊ ဘိက္ခု–တို့သည်၊ အတ္ထိ–ရှိကုန်၏၊ တမှာ အာဝါသာ–ထိုဥပုသ်ပြုမည့် ရဟန်းတို့ရှိရာ **ကျောင်းတိုက်**မှ၊ (နဂန္တဗြောဒ္ဓစပ်၊) ယံ–အကြင်ကျောင်းတိုက်သို့၊ တဒဟေဝ–ထိုနေ့၌ပင်၊ **အာဂန္ဒုံ**–ပြန်လာခြင်းငှာ၊ နု သက္ကောတိ–မစွမ်းနိုင်၊ သော အာဝါသော–ထိုနေ့ချင်း **မပြန်**နိုင်ရာ ကျောင်းတိုက်သို့၊ ဥပေါသထံ–ကို၊ အကတွာ–မပြုမူ၍၊ နဂန္တဗြော–ထိုက်၊ **အညတြ သံဃေနာ**တိ–ကား၊ သံဃပွဟောနကေဟိ–သံဃာလော့ဟ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခုဟိ–တို့နှင့်၊ ဝိနာ–ကင်း၍၊ **အညတြ အန္တရာယာ**တိ–ကား၊ ပုဗ္ဗေ–၌၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီးသော၊ ဒသဝိဓံ–ဆယ်ပါး အပြားရှိသော၊ အန္တရာယံ–မင်းစသော**အန္တ**ရာယ်ကို၊ ဝိနာ–ကြဉ်၍၊ (နဂန္တဗြောဒ္ဓစပ်၊) ပန–အနွယ၊ သဗ္ဗန္တိမေန–**အလုံးစုံ**သော အပိုင်းအခြားတို့၏အဆုံး၌ဖြစ်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေန–အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ အတ္တာစတုတ္ထေန–မိမိဟူသော လေးပါးမြောက်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ–ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း၊ အတ္တာ ပဉ္စမေန–မိမိဟူသော ငါးပါးမြောက်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ–သော်လည်းကောင်း၊ အန္တရာယေ–သည်၊ သတိ ဝါ–ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ဂန္တုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ [အတ္တာစတုတ္ထဖြင့် သံဃာ့ဥပုသ်ကံကိုလည်းကောင်း, အတ္တာပဉ္စမဖြင့် သံဃာ့ပဝါရဏာကံကိုလည်းကောင်း ရည်ရွယ်သည်ဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် ရှေးစာအုပ်များ၌ **"အတ္တာပဉ္စမေန ဝါ"**ဟုလည်း ပါရှိသည်၊ ယခုအခါ အချို့စာအုပ်များ၌ မပါ။]

အနာဝါသောတိ–ကား၊ နဝကမ္မသာလာဒိကော–အမှုသစ်ကို လုပ်ရာတဲ အစရှိသော၊ ယော ကောစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ပဒေသော–အရပ်သို့၊(နဂန္တဗြောဒ္ဓစပ်၊) [**"နဝကမ္မသာလာ"**ဟူသည် ကျောင်းတိုက်ပြင်ဘက်၌ရှိသော လယ်လုပ်တဲ, ယာလုပ်တဲတည်း၊] စ–ဆက်၊ အာဝါသာဒယော–အာဝါသ အစရှိသည်တို့သို့၊ နဂန္တဗ္ဗာ ယထာ–မသွားထိုက်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊ ဝိဟာရေ–မိမိနေရာ ကျောင်းတိုက်၌၊ ဥပေါသထံ–ကို၊ သစေ ကရောန္တိ–နမ်အံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊

သဘိက္ခုကအာဝါသ။ ။သံဝိဇ္ဇန္တိ ဘိက္ခု ဇေဋ္ဌာတိ သဘိက္ခုကော (အာဝါသော)၊ **"ဘိက္ခု"**ဟု သာမည ဆိုသော်လည်း သံဃာ့ဥပုသ်ပြုနေကျ ရဟန်းများကို ယူ၊ ထို့ကြောင့် **"ဥပေါသထကာရကာ ဘိက္ခု"**ဟု မိန့်သည်၊ ထိုသို့ သံဃာ့ဥပုသ် ပြုနေကျ ကျောင်းမှ အခြားကျောင်းသို့ သွားလိုလျှင် သံဃာကို ကြဉ်၍ (သံဃာ မပါဘဲ) မသွားကောင်း၊ သို့သော် မိမိသွားမည့် ကျောင်း၌လည်း သံဃာ့ဥပုသ် ပြုကြလျှင် သွားကောင်း၏၊ ထို့ကြောင့် **"ဂန္တဗ္ဗော ဘိက္ခဝေ"** စသည်ဖြင့် လာဦးလတ္တံ့။

ဝိဟာရေ။ ။ဤ၌ **"ဝိဟာရ"**ဟူသည် ပါဠိတော်၌လာသော အာဝါသပင်တည်း၊ ယောဇနာ၌ကား မဟာသိမ်ကို **"ဝိဟာရ"**အရ ယူလေ၏၊ နောက်၌ **"သိမာပိ"**ကိုလည်း ခဏ္ဍာသိမ်ကိုသာ ယူလေသည်၊ စဉ်းစားပါ။

ဥပေါသထာဓိဋ္ဌာနတ္ထံ–ဥပုသ်ကို အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းအကျိုးငှာ(အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုခြင်းငှာ) သီမာပိ–သီမ်သို့လည်းကောင်း၊ **နဒီပိ–သို့**လည်းကောင်း၊ နဒ္ဒီ ဂန္ဓဗ္ဗာ–ထိုက်၊ ပန–ဆက်၊ ဧတ္ထ–ဤသီမ်,မြစ်တို့၏၊ ကောစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ သစေ ဟောတိ–အကယ်၍ ရှိအုံ့၊ (ဧဝံသတိ)၊ တဿ–ထိုရဟန်း၏၊ သန္တိကံ–သို့၊ ဂန္တုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ။

ဝိသဒ္ဒဥပေါသထာ-စွန့်လွှတ်အပ်သောဥပုသ်ရှိသော၊ အာဝါသာပိ-ကျောင်းတိုက်မှလည်း၊ ဂန္တုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–အပ်၏၊ ဧဝံ–သို့၊ ဂတော–သွားသော ရဟန်းသည်၊ အဓိဋ္ဌာတုမ္ပိ–အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းငှာလည်း၊ လဘတိ–ရ၏၊ အာရညကေန–တောခ္ခဏေ သော၊ ဘိက္ခုနာပိ–သည်လည်း၊ ဥပေါသထဒိဝသေ–၌၊ ဂါမေ–၌၊ ပိဏ္ဍာယ–ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ စရိတ္တာ–လှည့်လည်ပြီး၍၊ အတ္တနော–၏၊ ဝိဟာရမေव–ကျောင်းသို့သာ၊ အာဂန္တုံ–ပြန်လာရာ၏၊ အညံ–သော၊ ဝိဟာရံ–သို့၊ သစေ သြက္ကမတိ–

ဥပေါသထာဓိဋ္ဌာနတ္ထံ။ ။ သံဃာ့ဥပုသ် ပြုနေကျကျောင်းမှ (သုံးပါးသာရှိ၍ ဂဏဥပုသ် ပြုနေကျကျောင်းမှ၊) အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုလို၍ သံဃာမရှိသော မဟာသီမ်သို့ဖြစ်စေ, ခဏ္ဍာသီမ်သို့ဖြစ်စေ, မြစ်(ဥဒကုက္ခေပသီမ်)သို့ဖြစ်စေ မသွားကောင်း၊ ဘာကြောင့်နည်း? ဂရုကဖြစ်သော ပါတိမောက်ရွတ်ပြမှုနှင့် ဂဏဥပုသ်ကို ကြဉ်၍ လဟုကဖြစ်သော အဓိဋ္ဌာန်မှုကို မပြုထိုက်သောကြောင့်တည်း။

တဿ သန္တိကံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဂဏဥပုသ်ပြုရာကျောင်းမှ ထိုရဟန်းတစ်ပါးအထံ ရောက်လျှင် ပါရိသုဒ္ဓိပြုရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဂဏဥပုသ်လည်း ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပင် ဖြစ်ရကား **"ဂဏဥပုသ်ပြုရာကျောင်းမှ သွားကောင်း၏"**ဟု ဆိုသည်၊ သံဃဥပုသ် ပြုရာ ကျောင်းမှကား သံဃာမပါဘဲသာလျှင် **"အတ္တစတုတ္ထေန ဝါ"**ဟူသော စကားနှင့် ဆန့်ကျင်လိမ့်မည်၊ [တဿ သန္တိကန္တိ ဣဒံ ဂဏပေါသထဒ္ဌာနတော ဂစ္ဆန္တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အညထာ **"သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန အတ္တစတုတ္ထေန ဝါ"**တိ ဝစနေန ဝိရုဇ္ဈနတောဝ–ဝိမတိ။]

ဝိသဒ္ဒဥပေါသထာပိ။ ။ တတိယသင်္ဂါယနာ မတင်မီ တိတ္ထိတို့ ရဟန်းဘောင် ဝင်လာမှုကြောင့် ဥပုသ်မပြုဘဲ စွန့်လွှတ်ထားရခြင်း, ကောသမ္ဗကကွန်ကဋ္ဌလာသည့် အတိုင်း သံဃာကွဲပြားမှု ဥပုသ်မပြုဘဲ စွန့်လွှတ်ထားခြင်းရှိသော ကျောင်းတိုက်ကို **"ဝိသဒ္ဒဥပေါသထ"**ဟု ဆိုသည်၊ ယခုခေတ် သံဃဥပုသ်မပြုဘဲ စွန့်လွှတ်ထားသော ကျောင်းတိုက်ကို **"ဝိသဒ္ဒဥပေါသထ"**ဟု မဆိုရ၊ ထို ဝိသဒ္ဒဥပေါသထကျောင်းတိုက်မှကား အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုဖို့ရန် သီမ်သို့ဖြစ်စေ, မြစ်သို့ဖြစ်စေ သွားကောင်း၏၊ [ပိဖြင့် ရဟန်းရှိသော သီမာ, နဒီသို့ သွားကောင်းခြင်းကို ပေါင်းသည်။]

အာရညကေန ;ယေ၊ အာဂန္တုံ။ ။ တစ်ပါးတည်းနေသော တောကျောင်းဘုန်းကြီးသည် ဥပုသ်နေ့၌ ရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင်လျှင် အခြားကျောင်းတိုက်သို့ မဝင်ဘဲ မိမိ၏ ကျောင်းသို့သာ တိုက်ရိုက်ပြန်လာပါ၊ [ဝိမတိ၌ ဧကစာရီ တောကျောင်းဘုန်းကြီးကို ဖွင့်၏၊ သာရတ္ထဒီပနီကား ဧကစာရီကိုလည်းကောင်း, သံဃာမလောက်သော တောကျောင်း၌ နေသူကိုလည်းကောင်း **"အာရညက"**ဟု ဆို၏။]

အကယ်၍ သက်ဝင်အုံ့၊(ဒေဝသုတိ)၊ တတ္ထ–ထိုကျောင်းတိုက်၌၊ ဥပေါသထံ–ကို၊ ကတ္တာဝ–ပြုပြီး၍သာ၊ အာဂန္တုံ–လာရာ၏၊ အကတ္တာ–၍၊ (အာဂန္တုံ=ပြန်လာခြင်းငှာ) နေ ဝဋ္ဋတိ။

သစေ ၊ပေ၊ နေ ဝဋ္ဋတိ။ ။ အခြားကျောင်းသို့ ဝင်မိလျှင် ထိုကျောင်းဘုန်းကြီးနှင့် တကွ မိမိပါ အနည်းဆုံးနှစ်ပါး ရှိနေပြီဖြစ်၍ ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ် မပြုဘဲ မိမိနေရာကျောင်းတိုက်သို့ ပြန်၍ အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် မပြုကောင်း၊ ထို ဝင်ရောကျောင်း၌ နှစ်ပါးရှိလျှင်လည်း ဂဏဥပုသ် မပြုဘဲ မပြန်လာကောင်း၊ သုံးပါးရှိလျှင် မိမိနှင့်တကွ လေးပါးဖြစ်၍ သံဃာ့ဥပုသ် မပြုဘဲ မပြန်လာကောင်း၊ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေးရှေးက ကျေးရွာကျောင်းတို့၌ သီတင်းသုံးကြသော ဘုန်းတော်ကြီးများသည် ဥပုသ်နေ့၌ ကျောင်းတစ်ကျောင်းဝယ် ဆွမ်းကြီးလောင်းစသော ကိစ္စဖြင့် စုမိကြသောအခါ ဆွမ်းစားပြီးလျှင် သိမ်ထဲသို့ အားလုံးကြ၍ သံဃဥပုသ် ပြုလေ့ရှိကြသည်။

မှတ်ချက်။ ။ သံဃ, ဂဏ, ပုဂ္ဂလဟု ကာရကပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်၍ ဥပုသ်သုံးမျိုးရှိရာ ဥပုသ်နေ့၌ သံဃာရှိသော နေရာသို့ ရောက်နေလျှင် သံဃဥပုသ်သာ ပြုခွင့်ရှိ၏၊ ဂဏရှိရာသို့ရောက်လျှင် ဂဏဥပုသ်သာ ပြုခွင့်ရှိ၏၊ ရှေးရှေးဥပုသ်သည် အလေးပြုအပ်သော ဂရုကဖြစ်၏၊ နောက်နောက် ဥပုသ်ကား လဟုကဖြစ်၏၊ **"ဂရုကကို ကြဉ်၍ လဟုကကို မပြုကောင်း"**ဟု အချုပ်မှတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် ယခုခေတ်၌ ကျောင်းတိုက်အချို့ဝယ် သံဃာပြည့်နေပါလျက် သံဃဥပုသ် မပြုဘဲ ခဏ္ဍာသိမ်သို့သွား၍ နှစ်ပါးတစ်တွဲ ပါရိသုဒ္ဓိပြုကြ၏၊ ထိုသို့ ပြုကြရာဝယ် အချို့က **"တစ်တိုက်လုံး သံဃဥပုသ်ကို စွန့်လွှတ်ထားသောကြောင့် ဝိသဒ္ဒဥပေါသထ ဖြစ်သည့်အတွက် ပါရိသုဒ္ဓိ ပြုကောင်း၏"**ဟု ဆိုကြ၏၊ အကြောင်းမရှိဘဲ စွန့်လွှတ်ထားခြင်းသည်ပင် အပြစ်မလွတ်နိုင်ပါ၊ အများအပြားက စွန့်လွှတ်ထားသည်ဖြစ်စေဦးတော့, မိမိတို့ သဘောတူချင်းကား သံဃဥပုသ်ပြုရမည်သာ။

မေးဖွယ်။ ။ **"ခဏ္ဍာသိမ်ထဲသို့ နှစ်ပါးတည်း ရောက်နေလျှင် ဝဂ္ဂကံ မဖြစ်သောကြောင့် ပါရိသုဒ္ဓိ ပြုကောင်းသည် မဟုတ်လော?"**ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား–ဝဂ္ဂကံကား မဖြစ်ပါပေ၊ သို့သော် **"သံဃဥပုသ်ပြုမည့် သဘင်ကွက် အာဝါသ အနာဝါသမှ သံဃာ မပြည့်သော အဘိက္ခုက အာဝါသ အနာဝါသသို့ မသွားကောင်း"**ဟူသော ပါဠိတော်နှင့်လည်းကောင်း, **"သိမာပိ နဒီပိ နေ ဂန္တဗ္ဗာ"**ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်လည်းကောင်း မည်သော အဓမ္မကံဖြစ်၍ သွားတုန်းကပင် ဒုက္ခဇ္ဇအာပတ် သင့်ဖွယ်ရှိလေသည်။

ထပ်၍မေး။ ။ **"မိမိမှာ ဥပုသ်နေ့၌ သွားစရာကိစ္စရှိ၍ အရဏ်မတက်မီကပင် ခဏ္ဍာသိမ်တွင်းသို့ တစ်ပါးတည်း ဝင်နေလျှင် အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော?"**ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ ဤကိစ္စများကို ဝိနည်းမိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်များပင် ပြုလုပ်နေကြ၏၊ မိမိကား–**"အာဝါသ"**အရ သိမ်ကိုသာ မယူလို၊ နေရာကျောင်းတိုက် တစ်ခုလုံးကို ယူလိုပါသည်၊ နောက် **"အနာဝါသ"**အရ၌ ရဟန်းတို့၏ နေထိုင်ရာ မဟုတ်သမျှ အားလုံးသော အရပ်ကို ယူထားပါသည်၊ ထို့ကြောင့် သံဃာရှိသော အာဝါသ အနာဝါသ၌ သံဃဥပုသ် မပြုခြင်းကိုပင် ဓမ္မကံ(ဝိနည်းပါဠိတော် ဓမ္မနှင့် ညီညွတ်သောကံ)ဟု မထင်ပါ၊

၁၈၃။ ယံ ဘော ၊ပေ၊ ဂန္ဓဗ္ဗံ–ကား၊ ယံ–အကြင်ကျောင်းတိုက်ကို၊ အဇ္ဇေဝ–ယနေ့ဥပုသ်နေ့ဟု၎င်း၊ တတ္ထ–ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္ဓံ–အရောက်သွားခြင်းငှာ၊ သက္ကောမိ–စွမ်းနိုင်၏၊ ကိတိ–သို့၊ ဇာနေယျ–သိရာ၏၊ ဧဝရူပေါ–သော၊(သော)အာဝါသော–ထိုကျောင်းတိုက်သို့၊ ဂန္ဓဗ္ဗော–သွားထိုက်၏၊ (သွားကောင်း၏၊) ဟိ–မှန်၊ (အာဝါသော ဂန္ဓဗ္ဗောဟူသော ထိုစကားသည် 'မှန်၏၊) တစ်နည်း၊ ဟိ–(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ တတ္ထ–ထိုသွားရောက်အပ်သော ကျောင်းတိုက်၌၊ ဘိက္ခူဟိ–တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိं–ကွ၊ ဥပေါသထံ–ကို၊ ကရောန္တေနာပိ–ပြုသော ရဟန်းသည်လည်း၊ ဣမိနာ–ဤသွားသော ရဟန်းသည်၊ ဥပေါသထန္တရာယော–မိမိ၏ ဥပုသ်အန္တရာယ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ကတော–ပြုအပ်သည်၊ နေဝ ဘဝိဿတိ–မဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ဧဝရူပေါ အာဝါသော–သို့၊ ဂန္ဓဗ္ဗော–၏။)

ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂလသန္နိဿိတကထာ

၁၈၃။ ဘိက္ခုနိယာ နိသိန္နပရိသာယာတိအာဒိသု–အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဟတ္ထပါသုဂမနမေဝ–ဟတ္ထပါသ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းသည်သာ၊ ပမာဏံ–ပမာဏတည်း၊ **အညတြ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယာ**တိ ဇေ္ဌ–၌၊ (ဂုဏ္ဌံ–ကို၊) ဟိ (ဥဒ္ဒရိတ္ဘာ ဒသေမိ)–ထုတ်၍ ပြဦးအံ့၊ ဣဒံ ပါရိဝါသိယပါရိသုဒ္ဓိဒါနံ နာမ–

မမ္ဘကံမဟုတ်လျှင် **"နာ ဘိက္ခဝေ"**စသည်ဖြင့် နာ သဒ္ဒါပါသောကြောင့် **"ဒုက္ကဋ်အာပတ်"**ဟု ဆုံးဖြတ်ရပါလိမ့်မည်။

ဆက်ဦးအံ့–အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုရာ၌ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ လာလိုလာငြား သဘောထား၍ သောက်ရေ သုံးရေ တည်ထားမှ, နေရာခင်းမှစသော ပြုသင့်ရာ ဝတ်များကို ပြုပြီးလျှင် ထိုလာမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို စောင့်ဆိုင်း၍ **"မလာတော့ဘူး"**ဟု စိတ်ချရမှ အဓိဋ္ဌာန်ပြုဖို့ရန် အဋ္ဌကထာ၌ ညွှန်ပြခဲ့သည်၊ အရဏ်မတက်ခင် သိမ်သို့ဝင်၍ ဝိနည်းရှောင်သောအားဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ် ပြုခြင်းကား စာလာပေလာလည်း မဟုတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် ဝိနည်းဓိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သွားစရာကိစ္စရှိသဖြင့် တစ်ပါးတည်း အရဏ်မတက်ခင် သိမ်သို့ဝင်၍ အရဏ်တက်လျှင်တက်ခြင်း အဓိဋ္ဌာန်ဥပုသ်ပြုခြင်းကို စဉ်းစားသင့်ပါသည်၊ သို့သော် ဥပုသ် လုံးလုံးမပြုဘဲ သွားခြင်းထက်ကား ကောင်းပါသေးသည်။

ဥပေါသထန္တရာယော။ ။[ဥပေါသထန္တရာယောတိ အတ္တနော ဥပေါသထန္တရာယော၊–သာရတ္ထ၊] သံဃဥပုသ်ပြုရာကျောင်းမှ သံဃဥပုသ်ပြုရာကျောင်းသို့လည်းကောင်း, ဂဏဥပုသ်ပြုရာကျောင်းမှ သံဃဥပုသ်, ဂဏဥပုသ်ပြုရာကျောင်းသို့လည်းကောင်း သွားသည့် အတွက် မိမိပြုရမည့် မူလဥပုသ်၏ ချုတ်ယွင်းချက် မဖြစ်ပါ–ဟူလို။

ဘိက္ခုနိယာနိသိန္နေ။ ။ **"ဘိက္ခုနိယာတိ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ"**ဟု ဝိမတိဆိုး၏၊ **"ကရဏတ္ထ"**ဆိုသော်လည်း **"ဖြင့်"**ဟု ပေးရသော ကရိယာ်းမဟုတ်၊ တတိယာဝိဘတ်၏ ကတ္တားအနက်တည်း၊ တစ်နည်း–**"နိသိဒတိ ဧတ္ထာတိ နိသိန္နာ"**ဟု အဓိကရဏသာဓကပြုလျှင် **"ဘိက္ခုနိယာ"**ပုဒ်သည် **"ရာ"**၌ စပ်ရသော သမ္ဗန်လည်းဖြစ်သင့်၏၊ ထို့ကြောင့် **"ဘိက္ခုနိယာ–သည်၊ (ဝိမတိအလို၊) ဝါ–၏၊ နိသိန္နပရိသာယ–ထိုင်နေရာ ပရိသတ်၌"**ဟုပေး၊ **"ထိုင်နေ"**ဟူရာ၌လည်း ဟတ္ထပါသ်သို့ ရောက်ခြင်းသာ လိုရင်းပဓာနတည်း၊

ဤ သုံးအပ်ပြီးသော ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်းမည်သည်၊ [ရှေးက **"သိုးလေပြီးသော ပါရိသုဒ္ဓိပေးခြင်း မည်သည်"**ဟု ပေး၏၊ အကျယ်ကို ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ ဘိက္ခုနီ ပါရိဝါသိဆန္ဒဒါနသိက္ခာပုဒ်၌ ရှုပါ၊] ပရိသာယ-ပရိသတ်သည်၊ ဝုဋ္ဌိတကာလတော-ထပြီးရာအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ နိ ဝဋ္ဋတိ-မအပ်တော့၊ ပန-အနွယ်၊ (ပရိသာယ-သည်၊) အဝုဋ္ဌိတာယ-မထသေးလသော်၊ ဝဋ္ဋတိ-၏၊ တေန-ကြောင့်၊ အညတြ အဝုဋ္ဌိတာယ ပရိသာယာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-ပြီ၊ တသ-ထိုပါရိသုဒ္ဓိဒါန၏၊ လက္ခဏံ-လက္ခဏာကို၊ ဘိက္ခုနိုဝိဘင်္ဂေ-ဘိက္ခုနိုဝိဘင်းဌ၌၊ ပါရိဝါသိယဆန္ဒဒါနဝဏ္ဏနတော-ပါရိဝါသိယဆန္ဒဒါနသိက္ခာပုဒ် အဖွင့်မှ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ-ယူထိုက်၏၊ ဝါ-ယူပါလေ။

အနုပေါသထေတိ-ကား၊ စာတုဒ္ဒသိကော စ-စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်လည်းကောင်း၊ ပန္နရသိကော စ-ပန္နရသီဥပုသ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒွေ-နှစ်မျိုးကုန်သော၊ ဣမေ ဥပေါသထေ-ဤဥပုသ်နေ့တို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အညသ္မိံ-အခြားသော၊ ဒိဝသေ-၌၊ (ဥပေါသထော နိ ကာတဗ္ဗောဿ်စပ်၊) **အညတြ သံဃသာမဂ္ဂိယာ**တိ-ကား၊ ကောသမ္ဗကဘိက္ခူနံ-ကောသမ္ဗကရဟန်းတို့၏၊ (ဘိန္နံ) ဝိယ-ကွဲခြင်းကဲ့သို့၊ သံဃေ-သည်၊ ဘိန္နေ-ကွဲပြီးလသော်၊ ပုန-ဖန်၊ ယာ သံဃသာမဂ္ဂိ-အကြင် သံဃာ၏ ညီညွတ်ခြင်းကို၊ ကရီယတိ-ပြုအပ်၏၊ တထာရူပိံ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊ သံဃသာမဂ္ဂိံ-သံဃာ၏ ညီညွတ်ခြင်းကို၊ ထပေတွာ-၍၊ (ဥပေါသထော နိ ကာတဗ္ဗောဿ် စပ်။)

စ-ဆက်၊ တဒါ-သာမဂ္ဂိဥပုသ်ပြုရာ ထိုအခါ၌၊ သုဏာတု မေ ၊ပေ၊ သာမဂ္ဂိတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္တွာ-ဥတ်ဒ္ဒေသပြီး၍၊ ကာတဗ္ဗော-၏၊ ပန-ဆက်၊ ယေ-အကြင် ရဟန်းတို့သည်၊ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အပ္ပမတ္တကေ-နည်းသောအတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ (သာမန်မတ်ခြင်းတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊) ဥပေါသထံ-ကို၊ ထပေတွာ-တန်ရပ်ထားပြီး၍၊ ပုန-ဖန်၊ သမဂ္ဂါ-ညီညွတ်ကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-၏၊ တေဟိ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ ဥပေါသထေယေव-ဥပုသ်နေ့၌သာ၊(ဥပေါသထော-ကို၊) ကာတဗ္ဗော-၏၊ [ဥပုသ်နေ့ ရိုးရိုး၌သာ ဥပုသ်ပြုရမည်၊ သာမဂ္ဂိဥပုသ် မပြုရ-ဟူလို။] ဣတိ-အပြီးတည်း။

ဥပေါသထကွန္ဓကဝဏ္ဏနာ-ဥပေါသထကွန္ဓက၏ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။

ထို့ကြောင့် လူ, ဘိက္ခုနီစသော ဝဋ္ဋနီယပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်တို့ ထိုင်သည်ဖြစ်စေ, ရပ်သည်ဖြစ်စေ ဟတ္ထပါသ်သို့ရောက်နေလျှင် ဥပုသ်မပြုကောင်း၊ ဟတ္ထပါသ်သို့ မရောက်လျှင်ကား သိမ်အတွင်း၌ ရှိစေကာမူ ဥပုသ်ပြုကောင်းပါ၏။